

VÝROČNÁ SPRÁVA

O ČINNOSTI ÚRADOV VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA V SR
PODĽA JEDNOTLIVÝCH ODBOROV VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA

ZA ROK 2015

MAREC 2016

© VYPRACOVAL ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Odbor organizačno - dokumentačný

OBSAH

Hygiena životného prostredia	3
Preventívne pracovné lekárstvo a toxikológia	129
Hygiena výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov	176
Hygiena detí a mládeže	283
Epidemiológia	323
Objektivizácia faktorov životných a pracovných podmienok	603
Lekárska mikrobiológia	685
Podpora zdravia	693
Ochrana zdravia pred žiarením	737
Zdravotnícka informatika a bioštatistika	869

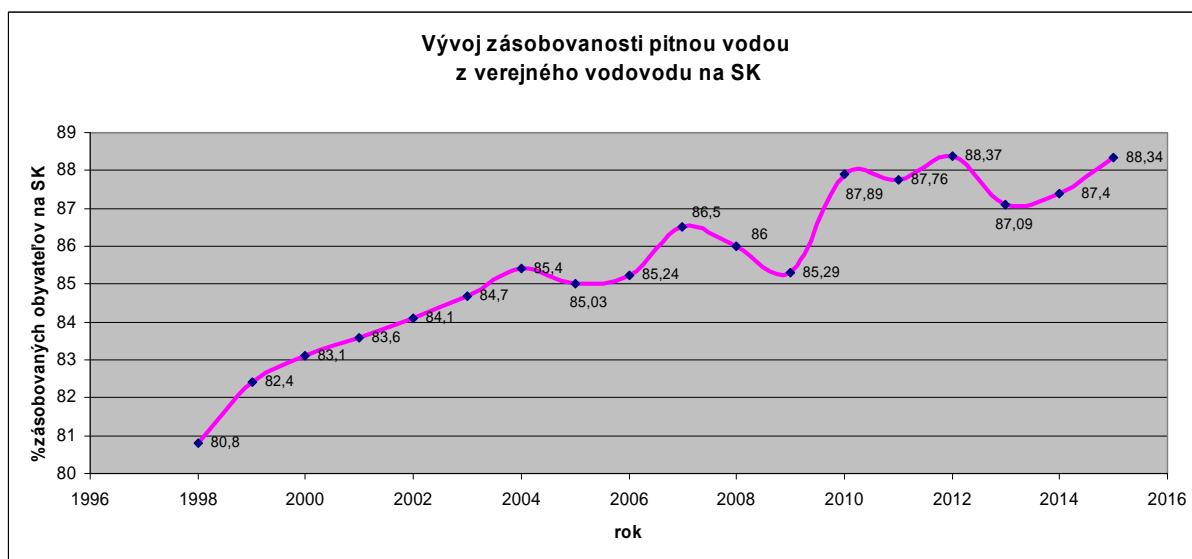
HYGIENA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

I. Analýza zložiek životného prostredia

1. Pitná voda

1.1 Zásobovanie pitnou vodou

Dlhodobu najvyšší počet zásobovaných obyvateľov má Bratislavský kraj (97,74%). Na úrovni 90 - 91% zásobovanosti obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov sa pohybujú Trenčiansky, Nitriansky, Trnavský a Žilinský kraj. Ďalej nasleduje Banskobystrický kraj s 86 % zásobovanosťou. Dlhodobu najnižšiu zásobovanosť pitnou vodou z verejných vodovodov je na východe Slovenska v Košickom (cca 84%) a v Prešovskom kraji (80%).

Graf 1: % hromadného zásobovania obyvateľov pitnou vodou v rokoch 1998 - 2015

V Bratislavskom, Trnavskom a Nitrianskom kraji sa na zásobovanie pitnou vodou využívajú iba podzemné vodné zdroje. Prevažná časť obcí v Nitrianskom kraji je napojená na diaľkovodný vodovodný systém z Gabčíkova (diaľkovod Jelka - Galanta – Nitra).

V ostatných častiach Slovenska ide o kombináciu povrchových zdrojov (napr. VN Turček, VN Rozgrund, VN Starina, VN Nová Bystrica, VN Bukovec, VN Málinec, VN Klenovec a i.) a podzemných vôd. Zaujímavosťou je, že niektoré oblasti sú zásobované z podzemných krasovo – puklinových vodných zdrojov (stredné Slovensko). Najčastejšie sa zásobovanie z povrchových zdrojov využíva na východnom Slovensku. Povrchové zdroje pitnej vody nie sú natoľko kvalitné ako podzemné vody, sú častejšie vystavené rôznym vplyvom znečistenia (napr. poľnohospodárska činnosť) a sú náročnejšie na úpravu vody. Nedostatok kvalitnej pitnej vody je aj naďalej zaznamenávaný v okrese Trebišov. Podzemné vody na území tohto okresu nie sú vhodné na hromadné zásobovanie obyvateľov pitnou vodou z dôvodu nadlimitného obsahu dusičnanov, železa a mangánu.

V súčasnosti máme na Slovensku vybudovaných okolo 1200 verejných vodovodov a 1140 individuálnych vodovodov. Rozvoj verejných vodovodov bol v uplynulom roku zaznamenaný najmä v rámci rozširovania vodovodnej siete pre bytovú výstavbu. Rekonštrukčné práce prebiehajú na skupinových vodovodoch plánovane a týkajú sa najmä vodovodov, ktoré sú v správe väčších vodárenských spoločností. Na miestnych a obecných vodovodoch sa vykonávajú zväčša len opravy a rekonštrukcie spôsobené havarijnými stavmi

na vodovodnom potrubí, t.j. iba nevyhnutné investície. Plánovaná rekonštrukcia a rozvoj verejných vodovodov chýba.

Všeobecný nezáujem zo strany obyvateľov o napojenie na nové verejné vodovody, odpájanie sa z rozvodov verejných vodovodov a návrat k používaniu individuálnych zdrojov pitnej vody evidujeme vo všetkých okresoch Slovenska. Nižšia spotreba vody z verejných vodovodov u maloodberateľov súvisí s efektívnejším využívaním pitnej vody a tiež s využívaním vlastných zdrojov podzemnej vody, častokrát aj napriek nevedomosti obyvateľstva o kvalite vody z vlastného vodného zdroja. Na zníženú spotrebu vody v rámci celého Slovenska výrazne vplýva aj využívanie vlastných zdrojov vody u veľkoodberateľov a vo výrobných prevádzkach.

Zdravotné zabezpečenie vody vo verejných vodovodoch je väčšinou riešené permanentnými chlorátormi. Na dezinfekciu sa používa kvapalný chlórnan sodný, chlórdioxid, plynný chlór, prípadne ide o ich kombináciu. V menšej miere sa používa ako doplnková dezinfekcia dezinfekcia s UV lampou a ozonizácia.

Najčastejšie technologické úpravy (koagulácia, ozonizácia, filtrácie, prevzdušňovaním cez prevzdušňovacie resp. stripovacie veže, galvanická úprava vody na zníženie obsahu železa) v procese výroby pitnej vody sa uskutočňujú najmä vo vode z povrchových zdrojov. Na úpravniach pitnej vody sa zabezpečuje napr. *znižovanie obsahu dusičnanov* (Majcichov a Pastuchov - okr. Trnava), *znižovanie obsahu železa vo vode* (niektoré obce v okrese Levice, Komárno, Brezno, VZ Selec, Holíč, Kúty, Siladice- okr. Hlohovec), *znižovanie obsahu radónu* (skupinový vodovod Lom nad Rimavicou-Drábsko, VZ Stoky pre obec Kálnica), *odstraňovanie resp. znižovanie obsahu arzénu* (verejné vodovody v obciach Pohronský Bukovec a Podbrezová, skupinový vodovod Jasenie–Predajná–Nemecká, Santovka), *odstránenie nerozpustných látok, organických látok* (CHSK) *a zákalu* (verejný vodovod v obci Pohronská Polhora), *znižovanie obsahu mangánu* (niektoré obce v okrese Levice, Komárno, Brezno), *úprava tvrdosti vody* (obec Slaská).

V roku 2015 sa pokračovalo v plnení úloh *Kvalitu pitnej vody a vedľajšie produkty dezinfekcie*, ktorých cieľom je zvýšiť zdravotnú bezpečnosť pitnej vody a ochranu verejného zdravia pred nežiaducimi účinkami vedľajších produktov dezinfekcie. Úlohy sa realizovali vo verejných vodovodoch vybraných obciach (Gabčíkovo v okr. Dunajská Streda, Sološnica v okr. Malacky, Osrblie - Hronec v okr. Brezno a Kordíky v okr. Banská Bystrica), zásobovaných z vysoko kvalitných podzemných zdrojov vody, ktorých kvalita je v súlade s požiadavkami na pitnú vodu. V obciach sa postupne znižovalo alebo úplne upustilo od hygienického zabezpečenia pitnej vody dezinfekciou na báze chlóru. Úlohy sa vykonávali pod prísnu kontrolou ÚVZ SR, príslušných RÚVZ a vodárenských spoločností. Štandardne vykonávané monitorovanie kvality pitnej vody a kvality surovej vody bolo doplnené o ďalšie odberné miesta, frekventovanejšie monitorovanie vybraných mikrobiologických, biologických, fyzikálno-chemických ukazovateľov a ekotoxikologické skúšky. V nadväznosti na realizáciu projektu vo verejnom vodovode Gabčíkovo a pri príležitosti Svetového dňa vody 2015 zorganizovali pracovníci ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom Dunajská Streda a ZsVS a.s. v Gabčíkove besedu pre verejnosť, v rámci ktorej bolo okrem prezentácií vykonané pre záujemcov z radov občanov aj orientačné vyšetrenie vzoriek vody zo studní v ukazovateľoch dusičnany a celková tvrdosť vody. Ďalej, pre obyvateľov Osrblia a Kordíkov bola vypracovaná informácia o dôvodoch v zmene prevádzkovania vodovodov, o prínosoch a význame pre zdravie, systéme sledovania kvality vody.

Bez chlórovania sú tiež prevádzkované vodovody Lendak a Belánsky skupinový vodovod v Prešovskom kraji.

1.2 Zhodnotenie zásobovania pitnou vodou verejnými vodovodmi

V roku 2015 pitnú vodu z verejných vodovodov dodávalo na Slovensku 16 veľkých vodárenských spoločností a asi 380 fyzických alebo právnických osôb, ktoré majú oprávnenie na prevádzkovanie vodovodu príslušnej kategórie.

Medzi najčastejšie problémy v zásobovaní obyvateľstva pitnou vodou patrí nízke percento zásobovaných obyvateľov, v niektorých okresoch absencia kvalitatívne a kvantitatívne vyhovujúcich zdrojov pitnej vody, nedostatok finančných prostriedkov na nákladné stavby verejných vodovodov v obciach a pokles spotreby pitnej vody.

Dodávky pitnej vody z verejných vodovodov boli v roku 2015 kontinuálne. Výnimkou boli mimoriadne situácie, ktoré vznikli najmä počas extrémnych súch v letnom období.

Prevádzkovatelia vodovodov z dôvodu nízkej výdatnosti zdrojov v období sucha zabezpečovali dovoz vody v cisternách do vodojemov verejných vodovodov Čierny Balog – Fajtov (počas celého roka), Braväcovo, Beňuš (vodovod StVPS), Hodruša-Hámre, časť Kopanice (letné mesiace). Regulácia v dodávke pitnej vody v letných mesiacoch z dôvodu jej nedostatku bola vyhlásená aj na vodovode Brezno–Rohozná. Obdobné problémy mali v letných mesiacoch aj v okrese Zlaté Moravce v obci Hostie. Náhradné zásobovanie pitnou vodou cisternami bolo zabezpečené v období marec až máj 2015 aj pre obyvateľov obce Ostrany z dôvodu zakalenia vody vo vodnom zdroji. V Prešovskom kraji boli hlásené nedostatky pitnej vody vo verejnom vodovode Beloveža (poklesu výdatnosti vodného zdroja kvôli pretrvávajúcemu suchu). Počas vyhlásenej mimoriadnej situácie od 9.9.2015 do 22.9.2015 bolo pre obyvateľov obce zabezpečené náhradné zásobovanie pitnou vodou z cisterny VVS a. závod Bardejov a dodávkou balenej pitnej vody. Problémy s nedostatkom pitnej vody vo verejných vodovodoch boli riešené aj v ďalších obciach na východnom Slovensku - Veľká Lesná, Lesnica, Šarišské Jastrabie, Ruská Voľa, Jarabina, Veľký Lipník a v obci Veľká Lesná.

V máji 2015 bola pri výkone ŠZD na termálnom kúpalisku Horné Saliby (pri ktorom bol vykonaný odber vzoriek vôd na kúpanie) zistená biologická závadnosť vôd na kúpanie - výskyt producentov nad povolený limit. V súvislosti so zisťovaním príčin bola v rámci ŠZD preverená aj kvalita pitnej vody v lokalite termálneho kúpaliska a v jeho okolí. Výsledky analýz preukázali biologické oživenie pitnej vody. Následným šetrením a zmapovaním kvality pitnej vody vo verejnom vodovode Horné Saliby a Dolné Saliby samotným prevádzkovateľom sa preukázala celoplošná kontaminácia vody v oboch verejných vodovodoch (voda z diaľkovodu Jelka-Galanta-Sereď je privádzaná do obce Horné Saliby a následne do obce Dolné Saliby). Bol vydaný zákaz používania pitnej vody a bolo realizované náhradné zásobovanie pitnou vodou v oboch obciach. Prevádzkovateľ ihneď po oboznámení sa s danou situáciou vykonával preplachy ako aj ciele vyhládavanie možného zdroja znečistenia, ktorý bol neskôr lokalizovaný na území obce Horné Saliby. Jednalo sa o nepovolené prepojenie domového vodovodného systému rodinného domu, v ktorom bol zrealizovaný aj prepoj domového rozvodu s povrchovou vodou z jazierka, pričom došlo k nasatiu tejto vody do verejného vodovodu. Prevádzkovateľ po odpojení zdroja znečistenia pokračoval v preplachu siete a inštaloval doplnkové zdravotné zabezpečenie vody – osadil dávkovač chlórdioxidu na vstupe do obce Horné Saliby. Mimoriadna situácia trvala cca 11 dní.

V mesiaci október bola v rámci prevádzkovej kontroly kvality vody zistená v Skupinovom vodovode Sereď – spotrebisko Sereď, miestna časť Nový Majer mikrobiologická závadnosť pitnej vody. Prevádzkovateľ ZsVS ihneď začal s výkonom nápravných opatrení (náhradné zásobovanie, kontrola kvality vody prívodného potrubia, preplachy, dezinfekcia). Mimoriadna situácia trvala cca 7 dní. Zdroj znečistenia sa nepotvrдил, podľa vyjadrenia prevádzkovateľa tento stav mohol byť spôsobený dlhšou dobou

zdržania vody vo vodovode, nakoľko sa jedná o lokalitu, kde je minimálny počet odberateľov vody.

V obci Neded v okrese Šaľa došlo k prepojeniu vodovodnej siete s kanalizačnou sieťou v rodinnom dome. Starosta obce informoval ZsVS a.s. a príslušný RÚVZ, ktorí ihneď začali s výkonom nápravných opatrení (odpojenie rodinného domu od verejného vodovodu, preplachy potrubia, až do preukázania vyhovujúcej kvality vody).

V Prešovskom kraji bol uplatnený zákaz používania pitnej vody, z dôvodu nevyhovujúcej kvality vo vodovodoch Litmanová, Malý Sulín, Údol, Šambron, Šarišské Jastrabie, Ruská Voľa a Mníšek nad Popradom – Káče.

V Košickom kraji bolo hromadné zásobovanie obyvateľov náhradným spôsobom zabezpečené iba v 1 prípade a to v okrese Trebišov - v obci Brehov, z dôvodu zákazu používania pitnej vody z obecného vodovodu obce Brehov do doby realizácie napojenia sa obce na skupinový vodovod Sečovce - Trebišov. Ďalej, v obci Kecerovce bolo nutné celý rok regulovať vodu z dôvodu nedostatočnej výdatnosti.

1.2.1 Výnimky udelené na používanie vody, ktorá nespĺňa hygienické limity ukazovateľov kvality pitnej vody

V roku 2015 neboli orgánmi verejného zdravotníctva udelené žiadne výnimky na používanie pitnej vody.

V súčasnosti na Slovensku nie je v platnosti žiadna výnimka pre pitnú vodu, ktorá by nespĺňala hygienické limity a ktorá zásobuje viac ako 5 000 obyvateľov.

Čo sa týka výnimiek na použitie pitnej vody v malých zásobovaných oblastiach zásobujúcich menej ako 5 000 obyvateľov, ešte v roku 2013 bola orgánom verejného zdravotníctva v okrese Komárno schválená výnimka pre Vodárne a kanalizácie mesta Komárno, a.s. na použitie vody z vodovodu obce Mudroňovo, ktorá nespĺňa limit v ukazovateli dusičnany podľa nariadenia vlády SR č. 354/2006 Z. z., so stanovenou maximálnou hodnotou pre ukazovateľ dusičnany na 60 mg/l. Na základe výsledkov sledovania kvality pitnej vody zabezpečenej prevádzkovateľom ako i orgánom verejného zdravotníctva v roku 2015 možno zhodnotiť, že výnimkou stanovená maximálna hodnota bola v lokalite mierne prekročená len v jednom prípade. Nakoľko obdobie platnosti výnimky končí 26. mája 2016, v nasledujúcom období bude nevyhnutné riešiť realizáciu plánovanej investičnej akcie vybudovania prívodu kvalitnej pitnej vody do obce Mudroňovo, a to napojením na skupinový vodovod Komárna.

1.3 Zhodnotenie zásobovania pitnou vodou z hygienicky významných individuálnych vodovodov a verejných studní

Na Slovensku sa na zásobovanie pitnou vodou využívajú aj hygienicky významné individuálne vodné zdroje (studne kopané, vrážané) a vodovody (vodovodné prípojky), ktoré zásobujú bytové domy, ubytovacie, stravovacie, potravinárske, poľnohospodárske, priemyselné, školské a predškolské zariadenia. Špeciálnym prípadom sú studne v rómnych osadách v okresoch Bardejov, Brezno a studničky na náučných chodníkoch resp. turistických trasách, kde sa vzorky vody odoberajú podľa finančných možností jednotlivých RÚVZ. Individuálne hygienicky významné vodovody a verejné studne sú lokalizované v obciach a na územiach, kde nie je vybudovaný verejný vodovod. Mnohé z týchto zdrojov a vodovodov boli budované v dávnej minulosti a nemajú doriešené všetky náležitosti v zmysle platnej legislatívy (kolaudačné rozhodnutie, povolenie na odber vody a prevádzkovanie vodného zdroja, ochranné pásmo, hygienické zabezpečenie pitnej vody a pod.).

V roku 2015 bolo evidovaných cca 1140 individuálnych vodovodov. Z toho bolo cca 640 hygienicky významných individuálnych vodovodov a viac ako 150 verejných studní. Nie všetky verejné studne sú využívané ako studne na pitné účely. Na území Bratislavského a Žilinského kraja verejné studne nie sú evidované vôbec. Kvalita vody vo verejných studniach je nestála a zdravotné zabezpečenie verejných studní – ochrana, technický stav, dezinfekcia a kvalita pitnej vody sú nie vždy vyhovujúce. V prípade, že kvalita vody vo verejných studniach nevyhovovala, bolo zásobovanie obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov zabezpečené na obecných úradoch, alebo vo forme balenej vody.

Špecifikom Nitrianskeho kraja je, že sa v ňom nachádzajú artézské studne (podzemné vody s napätou hladinou, ktorá vzniká vtedy, keď je priepustná vrstva, v ktorej sa vyskytuje podzemná voda, zhora uzavretá relatívne nepriepustnými vrstvami a nachádza sa pod vplyvom hydrostatického tlaku). V okresoch Komárno, Nové Zámky, Nitra a Šaľa je evidovaných 41 artézskych studní.

Verejné studne v Košickom kraji sú situované prevažne v rómnych osadách, kde nie je možné vytvoriť ochranné pásmo. Najčastejšie nedostatky sú zisťované v udržiavaní ich funkčnosti, v znečisťovaní bezprostredného okolia studní a pod. Odstraňovanie týchto nedostatkov je veľmi zdĺhavé a v rómnych osadách často neefektívne.

RÚVZ vykonávali v rámci štátneho zdravotného dozoru a v rámci prevencie ochorení kojencov na dusičnanovú alimentárnu methemoglobinémiu odbery vzoriek podzemnej vody z individuálnych zdrojov v oblastiach, kde nie je zásobovanie pitnou vodou z verejných vodovodov.

V rámci Svetového dňa vody 2015 vybrané RÚVZ poskytovali bezplatne orientačné laboratórne vyšetrenie vzoriek vody z individuálnych zdrojov pre dva vybrané chemické ukazovatele kvality pitnej vody – dusičnany a dusitany, ktoré patria k najčastejším kontaminantom vlastných studní. Okrem toho poskytovali všetky úrady odborné poradenstvo a konzultácie ohľadom zdravotnej bezpečnosti pitnej vody z verejných vodovodov a individuálnych studní, umiestnenie a ochranu vlastných vodných zdrojov, možnosti úpravy používanej vody zo studní na pitné účely pomocou filtračných zariadení a ďalšie otázky súvisiace s vodou a jej významom pre zdravie ľudí. Podrobnejšie informácie a výsledky z analýz sú dostupné na

http://www.uvzsr.sk/docs/info/pitna/Svetovy_den_vody_2015_vyhodnotenie.pdf

1.4 Zhodnotenie monitoringu a štátneho zdravotného dozoru nad hromadným zásobovaním pitnou vodou

V roku 2015 bolo orgánmi verejného zdravotníctva v rámci monitorovania kvality pitnej vody u spotrebiteľa odobratých 5 622 vzoriek pitnej vody, z ktorých nevyhovelo 15,23 % nevyhovelo požiadavkám nariadenia vlády SR 354/2006 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu v znení neskorších predpisov.

Čo sa týka mikrobiologickej kvality, 8 % zo všetkých vzoriek odobratých na Slovensku bolo nevyhovujúcich. Najčastejšie prekračovanými mikrobiologickými ukazovateľmi sú koliformné baktérie (5 % nevyhovujúcich vzoriek), potom sú to mikroorganizmy kultivovateľné pri 37°C (3,83 %) a mikroorganizmy kultivovateľné pri 22°C (2,32 %), ktorých limity sú však dané medznou hodnotou. Prekročenie mikrobiologických ukazovateľov s najvyššou medznou hodnotou sa pohybuje na úrovni 1,5 – 1,7 % nevyhovujúcich vzoriek. Zhoršená kvalita vody v mikrobiologických a biologických ukazovateľoch bola zaznamenaná najmä v Prešovskom, Trenčianskom a Banskobystrickom kraji. K mikrobiologickej závadnosti pitnej vody dochádza z dôvodov nedostatočného zdravotného zabezpečenia v dôsledku starších chlórovacích zariadení resp. nedostatočnou odbornou spôsobilosťou, zlyhania ľudského faktora ako aj v dôsledku malého odberu vody,

čím dochádza k dlhšiemu zdržaniu vody v rozvodnom potrubí. Biologické ukazovatele boli prekročené iba sporadicky.

Čo sa týka fyzikálno-chemických ukazovateľov, najčastejšie prekračovaných ukazovateľom je železo (4,26 % nevyhovujúcich vzoriek), nasýtenie vody kyslíkom (3,3 %), voľný chlór (1,76 %) a mangán (1,44 %). Zhoršená kvalita pitnej vody vo fyzikálno-chemických ukazovateľoch je najmä Košickom a Banskobystrickom kraji. Problémy s kvalitou vody v ukazovateli železo sú spôsobené dlhou dobou zdržania vody vo vodovodnom systéme a môžu byť ovplyvnené aj domovým rozvodom v mieste odberu vzoriek. Ďalším dôvodom zvýšeného obsahu železa je použité potrubie pri výstavbe vodovodov. V šesťdesiatych a sedemdesiatych rokoch minulého storočia sa používali liatinové a ocelové materiály bez vnútornej izolácie, ktoré podliehajú korózii.

V 3 vzorkách odobratých zo spotrebísk skupinového vodovodu Jasenie-Predajná-Nemecká (okres Brezno) bola prekročená najvyššia medzná hodnota *arzénu* a to z dôvodu poruchovosti generátora výroby ozónu, ktorý sa používa v rámci technológie na znižovanie obsahu arzénu v pitnej vode na úpravni vody v obci Jasenie. Jednorazovo bola prekročená hodnota arzénu aj v obciach Brehov a Ďurd'ošík.

Zvýšená hodnota antimónu bola jednorazovo stanovená vo vzorke vody odobratej z verejného vodovodu, ktorý zásobuje časť obce Nemecká v okr. Žiar nad Hronom.

V spotrebiskách skupinového verejného vodovodu Kravany nad Dunajom, Búč a Bátorove Kosihy bola aj napriek vykonaným nápravným opatreniam v r. 2013 (sanácia znečistenej zeminy v pásme hygienickej ochrany 2. stupňa vodárenského zdroja) naďalej evidovaná mierne zvýšená koncentrácia síranov.

Ukazovateľ dusitaný bol v roku 2015 6x jednorazovo prekročený na rôznych odberných miestach v Košickom, Nitrianskom, Trnavskom a Bratislavskom kraji.

Dusičnany boli prekročené vo vzorkách pitnej vody z Mudroňova (4x), Pastuchova (1x), Martin nad Žitavou (1x), Brehov (1x) a Dvorianky (1x) a Dolná Ždaňa, kde došlo prekročeniu z dôvodu nedostatočnej úpravy vody v ÚV.

Čo sa týka rádiologických ukazovateľov, v 1 vzorke vody odobratej z verejného vodovodu v obci Telgárt (okres Brezno) bola prekročená limitná hodnota radónu. K prekročeniu limitnej hodnoty radónu došlo z dôvodu nefunkčnosti resp. poruchy na elektrickej prípojke k vodojemu a prevzdušňovacej veži.

V Košickom kraji bola jednorazovo prekročená celková objemová aktivita alfa. Pri prekročení objemovej aktivity alfa sa nevykonávajú žiadne nápravné opatrenia, pretože táto koncentrácia kolíše.

Z výsledkov pravidelného monitorovania jasne vyplýva, že v krajoch, kde sa na zásobovanie pitnou vodou využívajú povrchové zdroje, je kvalita pitnej vody horšia.

1.5 Zhodnotenie prevádzkovej kontroly kvality pitnej vody

Prevádzkovú kontrolu kvality vody v rozvodnej sieti vykonávali prevádzkovatelia verejných vodovodov v rozsahu minimálneho a úplného rozboru podľa požadovanej frekvencie odberov a na základe odsúhlasených „Programov prevádzkovej kontroly kvality vody“. Výsledky laboratórnych analýz boli predkladané na príslušné RÚVZ v stanovených intervaloch. Predložené výsledky nie vždy korešpondovali s výsledkami monitoringu a ŠZD, ktoré vykonávajú RÚVZ. V prípadoch zistenia nevyhovujúcej kvality pitnej vody zo strany dodávateľa, bola táto skutočnosť vždy odstránená (najčastejšie prepláchnutím vodovodného potrubia s dodatočnou dezinfekciou, ďalej vyčistenie a dezinfekcia vodojemu, odstránenie porúch na zariadeniach zabezpečujúcich dezinfekciu pitnej vody...).

V prípade, že prekročenie limitných hodnôt zistili RÚVZ, boli namerané výsledky prerokované s jednotlivými prevádzkovateľmi verejných vodovodov, resp. boli overované následnými spoločnými odbermi vzoriek vôd.

RÚVZ v rámci svojich činností vydávali upozornenia na nevyhovujúcu kvalitu vody v najmä mikrobiologických ukazovateľoch, záväzné stanoviská k územnému konaniu k rekonštrukcii resp. výstavbe vodovodu, vodovodných prípojok a iných vodárenských objektov, záväzné stanoviská ku kolaudácii zrekonštruovaných resp. novo-vybudovaných častí verejného vodovodu a k určeniu ochranných pásiem vodárenských zdrojov.

Niektoré menšie obce resp. mestá, ktoré prevádzkujú verejné vodovody, si nie vždy plnia dôsledne svoje povinnosti vyplývajúce z predpisov na ochranu verejného zdravia.

V Žilinskom kraji v obciach Malé Borové, Huty v okrese Liptovský Mikuláš sú často hlásené poruchy na potrubí. V okrese Levice v obci Uhliská bola opakovane zistená nevyhovujúca vzorka pitnej vody z verejného vodovodu v mikrobiologických ukazovateľoch kvality. Obci boli uložené opatrenia na zlepšenie kvality pitnej vody a pokuta za prevádzkovanie vodovodu bez odbornej spôsobilosti. Zo strany prevádzkovateľa bolo zabezpečené náhradné zásobovanie obyvateľov pitnou vodou pomocou cisterny až do doby, kým nebola kvalita pitnej vody vo vodovode vyhovujúca.

V okrese Topoľčany uložil príslušný RÚVZ pokutu obci Urmince (500 €) z dôvodu, že obec ako prevádzkovateľ vodovodu nezabezpečila kontrolu ukazovateľov kvality vody v obecnom vodovode Urmince podľa NV SR č. 354/2006 Z. z.

Z dôvodu opakovaného vykazovania nadlimitných hodnôt ukazovateľa bór vo verejnom vodovode Hrčel', začal RÚVZ so sídlom v Trebišove správne konanie a nariadil ústne pojednávanie na objasnenie skutkových okolností.

V rámci projektu zameraného na monitorovanie cyanobaktérií bolo v mesiacoch jún až október 2015 pracovníkmi RÚVZ Banská Bystrica odobratých 16 vzoriek povrchovej vody zo 4 vodárenských nádrží (Hriňová, Klenovec, Málinec, Turček), 3 vzorky vodného kvetu (2 x VN Málinec, 1 x VN Hriňová) a po 16 vzoriek surovej a upravenej vody zo 4 úpravni vôd. Vzorky boli analyzované v laboratóriu ÚVZ SR na stanovenie akútnej toxicity resp. na stanovenie cyanotoxínov.

1.6 Zhodnotenie dôsledkov nevyhovujúcej kvality pitnej vody na zdravie obyvateľstva

V hodnotenom roku neboli zaznamenané epidémie, kde by faktorom prenosu bola pitná voda z verejného vodovodu a taktiež nebol hlásený ani šetrený žiadny prípad dusičnanovej alimentárnej methemoglobinémie.

RÚVZ so sídlom vo Veľkom Krtíši riešil v roku 2015 podnet týkajúci sa vyšetrenia pitnej vody vo verejnom vodovode v obci Veľké Straciny z dôvodu multi-orgánového zlyhania novorodenca, ktorý bol na umelej výžive. V rámci podnetu bola laboratórne vyšetrená vzorka vody. Vyšetrená vzorka vody z verejného vodovodu, ktorú matka používala na prípravu dojčenskej výživy bola vyhovujúca. Zároveň bola odobratá vzorka vody zo studne, na ktorú bol napojený vodovod v dome, v ktorom žil novorodenec. V tejto vode boli umývané fľaše a bola vykonávaná osobná hygiena novorodenca. Vzorka vody bola po mikrobiologickej stránke nevyhovujúca, avšak neboli v nej prítomné mikroorganizmy, ktoré boli zistené v biologickom materiáli novorodenca. Vylúčilo sa, že príčinou ochorenia by bola pitná voda z verejného vodovodu alebo voda z vlastnej studne.

V auguste 2015 bol v súkromnom ubytovacom zariadení vo Vyšných Ružbachoch zaznamenaný epidemický výskyt s 19 ochoreniami u návštevníkov, kde bola faktorom prenosu pitná voda z vlastného vodného zdroja (laboratórne potvrdený norovírus).

2. Voda na kúpanie

Voda na kúpanie je významný environmentálny faktor, ktorý môže mať dopad na verejné zdravie. Štátny zdravotný dozor (ďalej len „ŠZD“) nad prírodnými kúpaliskami (ďalej len „PK“) a umelými kúpaliskami (ďalej len „UK“) a monitoring kvality vody určenej na kúpanie (ďalej len „VUK“) vykonávali RÚVZ počas roka 2015 v súlade so *zákonom č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov*, *vyhláškou Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 309/2012 Z. z. o požiadavkách na vodu určenú na kúpanie v znení vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 397/2014 Z. z. a vyhláškou Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 308/2012 Z. z. o požiadavkách na kvalitu vody, kontrolu kvality vody a o požiadavkách na prevádzku, vybavenie prevádzkových plôch, priestorov a zariadení na prírodnom kúpalisku a na umelom kúpalisku*.

Najväčšia pozornosť bola problematike vody na kúpanie a kúpaliskám venovaná počas kúpacej sezóny (ďalej len „KS“), čo je obdobie cca od 15. júna do 15. septembra. V prípade organizovanej rekreácie s prevádzkovateľom je za KS považované skutočné obdobie prevádzky kúpaliska. KS 2015 patrila za posledné roky na celom území Slovenska k najteplejším. S vysokým počtom extrémne teplých dní (maximálna denná teplota dosiahla 35°C a viac) súvisel i zvýšený záujem verejnosti o využívanie nielen prevádzkovaných kúpalísk, ale aj prírodných vodných plôch s neorganizovanou rekreáciou.

Začiatok sezóny na prevádzkovaných kúpaliskách bol podmienený vydaním súhlasného rozhodnutia RÚVZ na základe obhliadky zariadenia a preukázania pripravenosti kúpaliska (vybavenia kúpaliska, vyhovujúcej kvality vody v bazénoch a vypracovaného prevádzkového poriadku). Počas sezóny bolo kontrolované najmä dodržiavanie prevádzkového poriadku s dôrazom na kvalitu vody na kúpanie. ŠZD bol vykonávaný v pravidelných intervaloch, ale aj náhodne a počas víkendov. Počas roka boli okrem pravidelných ŠZD vykonané v rámci celého Slovenska aj 2 mimoriadne ciele kontroly. Prvá kontrola v júli bola zameraná na preverenie dodržiavania hygienických požiadaviek (kontrola platného rozhodnutia k prevádzke a prevádzkového poriadku, dodržiavanie kapacity a plnenie povinností podľa § 19 zákona č. 355/2007 Z. z.), druhý mimoriadny ŠZD v auguste bol zameraný na prítomnosť plavčikov a poskytovanie prvej pomoci.

Počas celého roka poskytovali orgány verejného zdravotníctva aktuálne informácie o stave kúpalísk pre verejnosť a médiá. Pred začiatkom sezóny bola vypracovaná z podkladov RÚVZ správa *Pripravenosť prírodných a umelých kúpalísk na kúpaciu sezónu 2015*. V priebehu sezóny boli [v týždenných intervaloch vždy pred víkendom](#) spracované a [poskytované Aktualizácie stavu prírodných a umelých kúpalísk počas kúpacej sezóny](#). Po ukončení sezóny ÚVZ SR vypracoval z podkladov RÚVZ *Správu o sledovaní hygienickej situácie na prírodných vodných plochách a umelých kúpaliskách počas kúpacej sezóny 2015* (dostupné na http://www.uvzsr.sk/docs/info/kupaliska/LTS_2015.pdf). Údaje o monitoringu 29 prírodných vodných plôch, zaradených v roku 2015 do *Zoznamu vôd určených na kúpanie* boli pre Európsku komisiu spracované osobitne v národnej *Správe Slovenskej republiky o kvalite vôd určených na kúpanie v roku 2015*.

2.1. Prírodné kúpacie oblasti

V roku 2015 bola monitorovaná situácia na viac ako 77 prírodných vodných plochách, významnejšie využívaných pre rekreačné účely verejnosťou (Tabuľka č. 2.1.). Najvyšší počet prírodných vodných plôch (19) monitoruje Banskobystrický kraj. Vďaka extrémnym teplotám, pretrvávajúcim aj v septembri, bola návštevnosť na nich zvýšená počas celej KS. Organizovanú rekreáciu, teda štatút PK malo len 15 lokalít, čo je za posledné roky najnižší

počet. Väčšina prírodných vodných plôch zostala z hľadiska využívania na kúpanie opätovne bez prevádzkovateľa a mnohé aj bez hygienického zázemia. Starostlivosť o niektoré významnejšie lokality čiastočne zabezpečovali počas leta obce príp. prevádzkovatelia okolitých stravovacích a ubytovacích zariadení, kúpanie však bolo na vlastné riziko. Neorganizovanú rekreáciu mali napr. všetky prírodné vodné plochy v Trenčianskom a Nitrianskom kraji. Bez prevádzkovateľa zostávajú aj naďalej strediská *Veľkej Domaše* v okrese Vranov nad Topľou. Prevádzkovatelia stredísk *Dobrá, Poľany, Holčikovce, Nová Kelča* a *poloostrov Krym* mali opätovne v prenájme len nábrežné plážové plochy a nie vodnú plochu napriek tomu, že kvalita vody na kúpanie je na lokalitách dlhodobo vyhovujúca. Na *Zemplínskej Šírave* boli počas KS prevádzkované ako kúpaliská 2 strediská (*Hôrka a Kamenec*). Prevádzkované nebolo ani *Plážové kúpalisko Rimavská Sobota* a *Plážové kúpalisko Jazero Košice*, ktorého sezóna bola v posledných 2 rokoch najmä pre premnoženie cyanobaktérií problematická. Z ekonomických dôvodov nebolo na rekreáciu a kúpanie využívané jazero *Plážového kúpaliska v Bojniciach*. Z dôvodu prebiehajúcich rekonštrukčných prác sa nevyužívali *Veľké Richnavské jazero* a *Dolno Hodrušské jazero* a kúpaliská *Drieňok* a *Ormet VN Teplý vrch*. Dlhodobo je z dôvodu rekonštrukcie vypustená VN *Brezová pod Bradlom*. K významnejšiemu rozvoju prírodných lokalít v súvislosti s kúpaním s výnimkou PK *Valkov* napriek zvýšenej návštevnosti ani v tomto roku nedošlo. Na *Veľkom Kolpašskom jazere* bola vytvorená malá detská pláž pre mamičky s deťmi s maximálnou hĺbkou vody 80 cm.

Do hodnotenia za rok 2015 je zaradených 70 prírodných vodných plôch (Tabuľka č. 2.2.). Monitoring kvality vody na kúpanie zabezpečovali prevádzkovatelia PK a na plochách s neorganizovanou rekreáciou RÚVZ. Lokality s nižšou prevažne víkendovou návštevnosťou boli sledované len orientačne (1 až 3 krát za sezónu), významnejšie cca v dvojtýždňových intervaloch. V Nitrianskom kraji bolo napr. orientačne sledovaných všetkých 5 lokalít. Na prírodných vodných plochách bolo celkovo odobratých 405 vzoriek vôd a vyšetrilo sa 3 452 fyzikálno-chemických, mikrobiologických a biologických ukazovateľov kvality vody (Tabuľka č. 2.2.). MH ukazovateľov bola prekročená v 120 vzorkách a v 178 ukazovateľoch, čo predstavuje 29,63 % z celkového počtu vzoriek (v roku 2014 to bolo 31,94 %) a 5,16 % z celkového počtu ukazovateľov (v roku 2014 to bolo 8,47 %). V prípade polovice nevyhovujúcich vzoriek bol nevyhovujúcim len jeden ukazovateľ kvality vody. Počet nevyhovujúcich vzoriek zostal teda v porovnaní s minulým rokom na rovnakej úrovni, pri porovnaní na ukazovatele došlo najmä k poklesu nevyhovujúcich biologických ukazovateľov, ktorý spôsob menší počet odberov vzoriek vôd na lokalitách s premnožením cyanobaktérií. Cca $\frac{3}{4}$ nevyhovujúcich ukazovateľov predstavovali zdravotne nevýznamné fyzikálno-chemické ukazovatele, vyšetrovaných nad rámec požiadaviek platných predpisov. Mikrobiologická kontaminácia bola zisťovaná len ojedinele a krátkodobo; prevahu malo zistenie nadlimitnej prítomnosti črevných enterokokov (ďalej len „ČE“), menej *Escherichia coli* (ďalej len „E. coli“). Priaznivejšia z hľadiska premnoženia cyanobaktérií a biologickej kvality vody bola situácia na vodných plochách VN *Lipovina – Bátovce*, VN *Duchonka* a PK *Jazero Košice*; niektoré lokality však zostávajú stále problematické (RO *Šaštín Stráže – Gazarka*, *Vinianske jazero*, *Zemplínska Šírava*).

Vyhovujúcu kvalitu vody na kúpanie potvrdili odbery na všetkých lokalitách v celom Bratislavskom kraji. Okrem prevádzkovaných kúpalísk *Zlaté piesky*, *Kuchajda* a *Slnčné jazero Senec* bolo monitorovaných ďalších 8 vodných plôch s neorganizovanou rekreáciou: *Veľký Draždiak*, *Vajnorské jazero*, *Ivanka pri Dunaji*, *Nové Košariská*, *Rusovce – Candell*, *Čuňovo*, *Malé Leváre* a *Plavecký Štvrtok*. V Trnavskom kraji malo vyhovujúcu kvalitu neprevádzkované *Šulianske jazero* aj bagroviská *Čierna Voda* a *Šintavské bane*, využívané na prímestskú rekreáciu v okrese Galanta (len jednorazové odbery). *Zákaz kúpania* bol naopak

pre premnožené cyanobaktérie a nevyhovujúci chlorofyl a opätovne vydaný cca už mesiac po začiatku KS v *RO Šaštín Stráže – Gazarka*. Problematickejšia bola aj prevádzka PK v *RO Kunovská priehrada – Sobotište*, kde boli v auguste okrem fyzikálno-chemických ukazovateľov prekročené aj ČE a voda sa z priehrady začala postupne vypúšťať z dôvodov revízie technických zariadení a hrádze priehrady. V auguste bola zistená nevyhovujúca mikrobiologická kvalita (ČE) aj na *VN Duchonka*, ktorá patrí k najviac navštevovaným lokalitám Nitrianskeho kraja. Lokalita nie je prevádzkovaná ako PK (v prevádzke je iba autocamping). Znížená priehľadnosť bola počas celej sezóny zaznamenaná na *VN Lipovina – Bátovce*. Z hľadiska kvality vody neboli v Nitrianskom kraji nedostatky zistené na štrkovisku *Tona – Šurany* a na lokalitách, využívaných na rekreáciu v okrese Komárno.

Na štrkovisku *Zelená voda – Nové Mesto nad Váhom* bolo počas KS možné oproti predchádzajúcim obdobiam pozorovať úbytok rekreatantov. Jednou z príčin mohlo byť aj premnoženie makrofytov (vodných rastlín) vo vode, ktoré síce nepredstavujú priame zdravotné riziko, ale ich premnoženie je pre kúpajúcich sa nepríjemné (obmedzenie pohybu vo vode, estetické hľadisko). Voda na kúpanie však vykazovala vyhovujúcu kvalitu. Aj ďalšie vodné útvary, využívané na kúpanie v Trenčianskom kraji, nie sú prispôbené pre účel kúpania a kúpanie na nich je na vlastné riziko. Ide o štrkovisko *Horná Streda* a vodné nádrže *Dubník – Stará Turá, Stará Myjava, Prusy – Bánovce nad Bebravou* a *Opatová*. *VN Opatová* zaznamenala v lete zvýšenú návštevnosť, keďže v Trenčíne nebolo počas KS prevádzkované žiadne umelé letné kúpalisko. Vo vzorkách vody z *VN Nitrianske Rudno* (v prevádzke autocamping) bolo zistené mikrobiologické znečistenie (ČE) aj prekročenie biologických ukazovateľov kvality vody (premnoženie cyanobaktérií, chlorofyl a).

V Banskobystrickom kraji bolo okrem prekročenia ČE vo *VN Nová Baňa – Tajch* zistená dlhodobá znížená priehľadnosť (7 z 9 vzoriek) a prekročenie MH chlorofylu a vo *VN Kurinec – Zelená voda*. Ako problematickú možno hodnotiť KS 2015 v *RO Kurinec – Zelená voda*. Prevádzkovateľ PK nedodržiaval predpisy na úseku verejného zdravotníctva a zahájil prevádzku zariadenia bez kladného posudku RÚVZ. Sankcie mu boli tiež uložené za nedodržiavanie schváleného prevádzkového poriadku (nedostatočný počet plavčiek). Prítomnosť rias bola detekovaná v 3 vzorkách vody z jazera na Krpáčove a v 4 vzorkách vody z jazera na *Plážovom kúpalisku Banská Bystrica*.

Na strednom a východnom Slovensku boli bez nedostatkov prevádzkované PK: *Ružiná – pri obci Divín, Ružiná – pri obci Ružiná, Tornaľa, Liptovský Trnovec* a ďalej *Tišava* a *Valkov* na Veľkej Domaši. Vyhovujúca (s výnimkou jednej vzorky) bola aj kvalita vody na kúpanie na *Vodnom diele Orava*, kde sú návštevníkom k dispozícii viaceré autocampings a na *Vodnom diele Žilina* (len orientačný odber). Lokality nie prevádzkované ako PK a nemajú ani štatút VUK, ale sú využívané obyvateľmi najmä v letných mesiacoch. Prevádzkované neboli ani lokality *Pod Bukovcom* a *Ružín* a 3 strediská *Zemplínskej Šíravy: Medvedia hora, Paľkov* a *Biela hora* (nebolo monitorované z dôvodu zníženej hladiny vo VN pre rekonštrukciu bezpečnostného priestoru). K prekročeniu ukazovateľov kvality vody nedošlo na *VN Pod Bukovcom*.

V niektorých strediskách *Zemplínskej Šíravy* a na *PK Vinianske jazero* došlo v auguste k zhoršeniu ukazovateľov biologickej kvality vody (premnoženie cyanobaktérií, chlorofylu a), ktoré viedli na oboch lokalitách k obmedzeniu kúpania. Na *PK Vinianskom jazere* (počas celej sezóny nevyhovujúca priehľadnosť) bolo v súvislosti s nevyhovujúcou kvalitou vody na kúpanie vydané odporúčanie nekúpať sa pre deti, alergikov a osoby s oslabeným imunitným systémom a na *Zemplínskej Šírave* bol vydaný zákaz kúpania. *Plážové kúpalisko Jazero Košice*, ktoré malo v minulých rokoch závažné problémy s biologickou kvalitou vody, nebolo prevádzkované, ale údržba plôch a zariadení na osobnú hygienu a zber odpadu bol zabezpečený. Na lokalite sa vo viacerých fázach vykonávali opatrenia na elimináciu cyanobaktérií. Aj keď sa dosiahnuté výsledky sa zatiaľ javia ako krátkodobé a problémom

zostáva aj nevyhovujúca priehľadnosť, nebolo potrebné počas KS 2015 vydať pre premnoženie cyanobaktérií zákaz kúpania.

Z orientačne sledovaných lokalít vykazovali mikrobiologické príp. biologické nedostatky v kvalite vody na kúpanie aj ďalšie, menej významné lokality: *Rekreačné zariadenie Delňa, VN Ružín* v okrese Gelnica a *štrkovisko Čaňa* v okrese Košice – okolie. Vyhovujúce výsledky potvrdili orientačné odbery lokalít v okrese Humenné, *VN Palcmanská Maša*, príp. banské jazerá *Uhorná* a *Thurzov* (posledný odber nevyhovoval pre prekročenie *E. coli*) v okrese Gelnica.

Prehľad prírodných vodných plôch na kúpanie a ich kvality uvádzajú tabuľky č. 2.1. a č. 2.2. Podrobne je KS 2015 na prírodných vodných plochách vyhodnotená v národnej správe na http://www.uvzsr.sk/docs/info/kupaliska/LTS_2015.pdf.

2.2. Umelé kúpaliská

Podľa obdobia prevádzky sú UK rozdeľované na kúpaliská s celoročnou prevádzkou a sezónnou prevádzkou. K celkovo najčastejšie prekračovaným ukazovateľom kvality vody patrili fyzikálno-chemické ukazovatele, najmä voľný a viazaný chlór (ďalej len „Cl₂“) a pH. Prekročenie fyzikálno-chemických ukazovateľov ako priehľadnosť a chemická spotreba kyslíka manganistanom (ďalej len „CHSK_{Mn}“) súvisí na termálnych kúpaliskách (ďalej len „TK“) s prirodzenými fyzikálno-chemickými vlastnosťami termálnej a v niektorých prípadoch aj vysoko mineralizovanej vody pre napúšťanie bazénov. S výnimkou viazaného Cl₂ išlo o ukazovatele, ktoré nemajú priamy zdravotný dopad na kúpajúcich. Z mikrobiologických ukazovateľov bolo najčastejšie zistené prekročenie MH kultivovateľných mikroorganizmov pri 36 ± 1°C (ďalej len „KM pri 36 ± 1°C“), prítomnosť *Pseudomonas aeruginosa* (ďalej len „*P. aeruginosa*“), *Staphylococcus aureus* (ďalej len „*S. aureus*“), menej prekročenie MH pre ČE a *E. coli*.

Zistenie nedostatkov v mikrobiologickej kvalite vody boli najčastejším dôvodom nariadenia opatrení na jej zlepšenie a vydania zákazov na používanie vody na kúpanie. Príčiny zistených nedostatkov boli rovnaké ako v minulosti: nedostatočné dopúšťanie riediacej vody, predlžovanie intervalu výmeny vody najmä z ekonomických dôvodov, nesprávne dávkovanie dezinfekčných prostriedkov, nedostatočné praktické skúsenosti personálu a nedodržiavanie prevádzkového poriadku. K zhoršeniu kvality bazénovej vody prispievali návštevníci zariadení nedodržiavaním zásad správania sa na kúpalisku a zanedbávaním sprchovania pred vstupom do bazénov. Najčastejšími operatívnymi opatreniami na odstránenie nedostatkov boli odpúšťanie a nariedovanie bazénovej vody, zmena jej hygienického zabezpečenia, kalibrácia technologického zariadenia a pod. Závažnejšie nedostatky boli riešené prerušením prevádzky bazénov, vypustením bazénovej vody, čistením a dezinfekciou bazénov. Až po následnom overení vyhovujúcej kvality bola prevádzka opätovne obnovená. V niektorých prípadoch, najmä príp. opakovanom porušení povinností boli prevádzkovateľom uložené v správnom konaní sankcie.

2.2.1. Kúpaliská s celoročnou prevádzkou

V roku 2015 bolo na Slovensku sledovaných celkovo 315 celoročných kúpalísk (681 bazénov) so 143 termálnymi a 538 netermálnymi bazénmi (Tabuľka č. 2.3.). V posledných rokoch dochádza k nárastu počtu bazénov najmä v hotelových, ubytovacích a kúpeľných komplexoch. Bazény sa stávajú štandardnou výbavou zariadení a sú využívané nielen uzatvorenou spoločnosťou hotelových hostí alebo sú prístupné širokej verejnosti. Prevádzka bazénov v menších zariadeniach býva počas roka prerušovaná (využívajú sa počas zimnej

lyžiarskej sezóny resp. cez letné prázdniny). I v tomto roku to bolo tak napr. v ubytovacích zariadeniach okresov Banská Bystrica a Brezno (na Donovaloch, v obci Myto pod Ďumbierom a pod.). Najvyššiu návštevnosť dosahujú počas roka z celoročných zariadení aquaparky a TK, ktoré poskytujú návštevníkom pestré doplnkové služby ako sú atrakcie, saunové svety, soláriá, masáže, vírivé kúpele príp. reštauračné služby. Kryté plavárne sú na rôznej úrovni, niektoré disponujú nadštandardným vybavením, iné vzhľadom na nedostatok finančných prostriedkov na ich rozvoj stagnujú.

Počas roka bol z nových zariadení do prevádzky uvedený športovo-rekreačný areál *Aqua aréna a Wellness Šamorín* s 2 plaveckými bazénmi, 2 detskými bazénmi, rekreačno-oddychovým bazénom, vonkajšími a vnútornými tobogánmi, wellnessom (perličkový bazén, vírivky), zariadenie *RELAX AQUA&SPA Trnava* so 4 bazénmi (detský, relaxačný, kľudový a výplavový), tobogánovou vežou s 2 vnútornými dojazdovými tobogánmi a samostatným relaxačným centrom (sauny, masáže, vírivka) a nový plavecký bazén na *TK Veľký Meder*. Počas sezóny bolo vydané rozhodnutie k trvalej prevádzke 6 vonkajších tobogánov s príslušenstvom v *Kúpeľno - rekreačný areál Dunajská Streda (THERMALPARK DS)*, kde bol v rámci rekonštrukcie areálu vybudovaný aj nový vstupný objekt s administratívnymi priestormi a priestormi pre návštevníkov. Do prevádzky boli uvedené wellness centrá s bazénmi v ubytovacích zariadeniach v *Telgárte (Hotel Telgárt a ubytovanie v súkromí Telgárt č. 202)*, *Hoteli Atrium Nový Smokovec*, *Hoteli Lesná Stará Lesná*, v zariadení *Relax Centrum II. Levočská Dolina*, *Wellness centrum – MiniMe Aqua Fan v Hoteli Sitno vo Vyhniach* atď. Rekonštrukčné práce boli zrealizované v zariadení *Penzión a relaxačné centrum Viktória v Galante*, *Kaštieľ v Mojmírovciach*. Rekonštrukcia plaveckého bazénu prebieha od júla 2015 v *Hoteli Capital v Nitre*.

Mimo prevádzky boli bazény v zariadeniach: *RKC Jaslovské Bohunice*, *Hotel MÝTO v obci Mýto pod Ďumbierom*, *Horský hotel POLANA v Hriňovej*, *Penzión SIVEC v Košickej Belej*, *Fitclub TRIKEN Košice* atď. Od polovice decembra je vzhľadom na závažné technicko-stavebné nedostatky na objekte, spôsobené narušenou statikou objektu, mimo prevádzky *Termál centrum Galandia Galanta*.

V priebehu roka bolo z celoročných kúpalísk odobratých 6 553 vzoriek vôd (Tabuľka č. 2.4.), z ktorých nevyhovelo požiadavkám platnej legislatívy vo fyzikálno-chemických, mikrobiologických a biologických ukazovateľoch 1 719 (26,3 %). Predstavuje to veľmi mierne zlepšenie v porovnaní s minulým rokom, kedy nevyhovelo 27,7 % vzoriek vôd. Zo 79 090 vyšetrených ukazovateľov (nárast o cca 10 000 ukazovateľov) prekročilo MH platnej legislatívy 2 531, čo je 3,20 % (cca na úrovni minulého roka). Z nevyhovujúcich ukazovateľov bolo 66,5 % fyzikálno-chemických ukazovateľov, pričom najčastejšie išlo o voľný a viazaný Cl₂, pH, CHSK_{Mn} príp. priehľadnosť a teplotu vody. Viazaný a voľný Cl₂ predstavoval napr. až do 90 % najčastejšie nevyhovujúcich ukazovateľov na kúpaliskách v Bratislavskom kraji; zhoršenie kvality vody v mikrobiologických ukazovateľoch tu bolo zisťované však len ojedinele. Fyzikálno-chemické ukazovatele (CHSK_{Mn} a podlimitné hodnoty pH) predstavovali cca 83 % prekročených ukazovateľov v zariadeniach s termálnou vodou v okresoch Komárno, Nitra a Nové Zámky v Nitrianskom kraji.

Mikrobiologickú závadnosť zastupovali KM pri 36 ± 1°C, *P. aeruginosa*, *S. aureus*, menej ČE a *E. coli*, pričom opakované odbery obyčajne závadnosť nepotvrdili. Nevyhovujúca kvalita v biologických ukazovateľoch bola zisťovaná len sporadicky (*Agroturistickom areál Relaxačno-rehabilitačné centra Horné Saliby*, *TK Vrbov a AQUARUTHENIA Stropkov*). Nevyhovujúca mikrobiologická kvalita, ale aj opakované prekročenia voľného príp. viazaného Cl₂ sú zisťované častejšie vo vírivkách a bazénoch ubytovacích a relaxačných zariadení, ktoré poskytujú možnosť kúpania len ako doplnkovú službu. Prevádzkovanie

bazénov nie je v zariadeniach prioritou, preto starostlivosť o bazény a úpravy vody často vykonáva neskúsený personál, čo sa prejavuje nedodržiavaním intervalov výmeny vody, jej dopúšťania a kontroly. Prekročenie MH je tiež častejšie zisťované vo vzorkách vody, ktoré odoberajú pracovníci RÚVZ v rámci výkonu ŠZD alebo na základe objednávok v porovnaní s tými, ktoré odoberajú prevádzkovatelia a vyšetrujú súkromné akreditované laboratóriá.

Opakované zistenia kontaminácie vody alebo prekročenie mikrobiologických ukazovateľov kvality vody na kúpanie viedlo k vydaniu zákazu kúpania vo vode, ktorá nespĺňa požiadavky na kvalitu vody v umelom kúpalisku. Z uvedených dôvodov prerušili počas roka prevádzku bazény a vírivky v zariadeniach: *FORMA CLUB v Košiciach, Garni Hotel Gemer v Rožňave, NRC Kováčová, Kúpele Sliach, Kúpele Kováčová, Holidaypark Kováčová, Hotel Royal Látky, Kúpele Dudince*. V decembri 2015 bol pre zistené nedostatky v prevádzkovej hygiene v rámci výkonu ŠZD (riešenie podnetu od verejnosti) vydaný zákaz prevádzky *Krytého bazéna Izabela vo Vyšných Ružbachoch*.

Z dôvodu sprístupnenia zrekonštruovaných priestorov wellness bez kladného posúdenia orgánom verejného zdravotníctva bola uložená sankcia prevádzkovateľovi *Rekreačného zariadenia na Prednej Hore*. Správne konanie bolo začaté za nezabezpečenie kontroly kvality vody a nedôslednú prevádzkovú dokumentáciu voči prevádzkovateľovi bazéna vo wellness v *Rekreačnom zariadení Jahodná*. Za porušenie prevádzkových poriadkov boli uložené sankcie viacerým prevádzkovateľom v Trenčianskom kraji (*Wellness & Spa hotel Čertov – Šamo Aktiv s.r.o., Lazy pod Makytou, MŠK Púchov s.r.o., Kúpele Nimnica a.s., SALUS – relaxcentrum s.r.o, Bohunice, MŠK s.r.o., Považská Bystrica, Sports & Training Centre s.r.o., Púchov a ALEXANDRA HOTEL s.r.o., Púchov*). Počas roka RÚVZ riešili aj viaceré podnety od verejnosti (aj anonymné).

Kontrola mikrobiologickej a mykologickej čistoty plôch a vybavenia na *Krytej plavárni Veľký Krtíš* (odobratých 30 sterov) zistila prítomnosť patogénnych a podmienených patogénnych mikroorganizmov, preto bola prevádzkovateľovi odporúčané dôkladnejšie mechanické čistenie a dezinfekcia a používanie dezinfekčných prostriedkov s fungicídnym účinkom.

Počas roka prešetrovali RÚVZ v súvislosti s využívaním kúpalísk viacero podnetov, z ktorých väčšina bola vyhodnotených ako neopodstatnené. V mesiaci máj bol prešetrovaný anonymný podnet na nevyhovujúcu kvalitu vody na kúpanie (zákal, zápach) počas kurzu plávania dojčiat a batoliat a možné zdravotné problémy v zariadení *Hotel Relax Inn Šoporňa – Majšín v Šoporni*. V rámci vykonaného ŠZD boli odobraté 2 vzorky z bazéna, vykonaná mikrobiologická kontrola efektu vykonávanej dekontaminácie prostredia formou sterov na mikrobiologické vyšetrenie aj kontrola dodržiavania podmienok plávania dojčiat a batoliat. Analýzy vody aj výsledky sterov (odobrané stery zo stien bazéna a z prostredia) boli vyhovujúce a nevykazovali mikrobiologickú závadnosť. V júni 2015 bol riešený podnet na nevyhovujúcu kvalitu vody na kúpanie v plaveckom bazéne *Hotela Nivy v Bratislave*. Vykonaný ŠZD zistil nevyhovujúcu mikrobiologickú kvalitu v jednom z bazénov (Kneippov bazén). Kontrolný odber po zrealizovaných nápravných bol vyhovujúci.

Prešetrovaný bol ďalší podnet na zlú kvalitu vody vo vnútornom rekreačnom bazéne a zdravotné problémy z vody v prevádzke *Kúpeľno – rekreačný areál Dunajská Streda (THERMALPARK DS)*, ktorý bol podaný v auguste. Pri prešetrovaní podania sa zistilo, že v dotknutom období bol odber vzorky bazénovej vody na kúpalisku vyhovujúci a vykonaný ŠZD tiež nezistil hygienické nedostatky. Ako neopodstatnený bol vyhodnotený aj podnet, týkajúci sa prevádzky vnútorných bazénov v *Hoteli Hviezda Dudince*, kde klient hotela poukazoval na skutočnosť, že počas víkendového pobytu rodina trpela črevnými ťažkosťami (v súvislosti s termínom pobytu nebolo lekármi hlásené žiadne prenosné ochorenie, klienti absolvovali v predmetnom hoteli celý pobyt so všetkými službami) a podnet na nevyhovujúci

stav bazéna v *Relaxačno – športovom areáli v Kalnej nad Hronom* (na základe výkonu ŠZD a odobratej vzorky). Podnet v *Holidayparku Kováčová* sa týkal kúpania detí.

Ďalšie 2 podnety (podané v časovom rozpätí 9-dní) sa týkali dodržiavania prevádzkovej hygieny a kvality vody v *Mestskej krytej plavárni v Košiciach*. Odobraté vzorky vody a stery z podláh, schodíkov a plôch okolo bazénov a ŠZD nezistil porušenie prevádzkového poriadku ani nevyhovujúcu kvalitu vody na kúpanie. Vyšetrenie sterov potvrdilo síce prítomnosť plesní a kvasiniek, zistené druhy sa však bežne vyskytujú v životnom prostredí v početnom zastúpení a nepovažujú sa za patogénne. Nakoľko anonym nešpecifikoval svoje zdravotné problémy a druhý pisateľ spájal pobyt s výskytom mykózy, ktorá sa u neho prejavila po príchode domov z plavárne (inkubačná doba je niekoľko dní až týždňov), boli podnety uzatvorené ako neopodstatnené. Ako neopodstatnený bol uzatvorený podnet z konca roka, ktorý okrem iného poukazoval na nevyhovujúcu kvalitu vody v hydromasážnom bazéne v *City wellness na Krivej v Košiciach* (vírivka). Výsledky analýz vzorky vody odobratej v rámci výkonu ŠZD preukázali vyhovujúcu kvalitu vody. Ďalší neopodstatnený podnet sa týkal *Krytej plavárne v Leviciach*; prevádzkovateľ preventívne vykonal v priestoroch celej plavárne dôkladnú mimoriadnu sanitáciu a dezinfekciu priestorov a plávacích pomôcok.

Prehľad celoročných umelých kúpalísk a kvality ich vody uvádzajú tabuľky č. 2.3. a č. 2.4.

2.2.2. Kúpaliská so sezónnou prevádzkou

Do hodnotenia bolo v roku 2015 (Tabuľka č. 2.5.) zahrnutých 154 zariadení (402 bazénov). Ide o sezónne kúpaliská, aquaparky a vonkajšie bazény pri hoteloch a penziónoch, ktoré slúžia verejnosti na kúpanie počas letnej KS. Približne jedna tretina zariadení (štvrtina bazénov) je termálnych. Termálne sezónne kúpaliská sa nenachádzajú v Bratislavskom a v Košickom kraji, v Nitrianskom kraji je počet zariadení s termálnou vodou až polovičný.

V KS 2015 bola uvedená do prevádzky nová bazénová hala v *ThermalParku NITRAVA*; v súčasnosti v areáli prebieha výstavba novej tobogánovej haly. Na *TK Podhájska* bola ukončená výstavba 4 toboganov s príslušnými objektami a bol vybudovaný detský bazén s antikorovým povrchom. Na *TK Štúrovo I* boli vykonané úpravy priestorov, ktoré slúžia na kempovanie a v rámci detského bazénu bol zriadený samostatný bazén pre deti do 3 rokov. Detský bazén do štyroch rokov bol uvedený do prevádzky na *Retro Thermal Diakovce*. K sezónnym zariadeniam pribudol aj nový bazénový komplex *Aqua aréna a wellnes Šamorín* s dvomi plaveckými bazénmi, detskými bazénmi, rekreačným bazénom a wellnesom a *Biokúpalisko Relax Park – Levočská Dolina*.

Počas sezóny bolo uvedené do prevádzky zrekonštruované kúpalisko *Zelená žaba v Trenčianskych Tepliciach* (plavecký bazén, detský bazén, saunový svet). Rozvoj a prevádzka sezónnych kúpalísk v Trenčianskom kraji odráža objem finančných prostriedkov vyčlenených na ich rekonštrukciu a údržbu (*LK Nemšová* je mimo prevádzky, nové *Letné kúpalisko Trenčín – Sihot'* je postavené, ale nemá doriešenú infraštruktúru a pre KS 2015 opäť nebolo otvorené). Z rovnakého dôvodu je v nevyhovujúcom stave napr. aj *Letné kúpalisko Klenovec*. Z dôvodu zlého technického stavu, rekonštrukcie, pre nerentabilnosť alebo z dôvodu nepodania žiadosti na uvedenie do prevádzky boli počas sezóny zatvorené kúpaliská: *Summer Club Incheba Bratislava*, *Kúpalisko Iuventa Bratislava*, *SLÁVIA Trnava*, *ŠKP Košice* (začatá rekonštrukcia má byť ukončená v júni 2016), *Mestské kúpalisko v Moldave nad Bodvou*, nekrytý bazén pri *Hoteli Eurobus na Zemplínskej šírave* a *Kúpalisko Malé Raškovce*. Mimo prevádzky boli aj ďalšie bazény - vonkajší bazén pri *Penzióne Čachovo Selce*, vonkajší bazén pri *Hoteli Zerrenpach Osrblie*, 2 bazény na *Letnom kúpalisku Podbrezová* (detský a plavecký) a detský bazén na *Letnom kúpalisku Klenovec*.

Z 1 622 odobratých vzoriek vôd (Tabuľka č. 2.6.) boli MH fyzikálno-chemických, mikrobiologických a biologických ukazovateľov prekročené v 468 prípadoch (28,85 %), čo je mierne zhoršenie oproti minulému roku (24,4 %). Nevyhovujúce vzorky boli zisťované vo väčšine prípadov v bazénoch bez recirkulácie, najmä detských a vírivých bazénoch (malý objem vody, vyššia teplota vody, vysoká návštevnosť počas extrémne horúceho počasia) a v nových bazénoch, kde počas KS prevádzkovatelia hľadali optimálne nastavenie spôsobu ich prevádzky. Pod celoslovenským priemerom sa pohybovali celkové počty nevyhovujúcich vzoriek v Banskobystrickom a Trnavskom kraji. Z 18 531 vyšetrených ukazovateľov kvality vody nevyhovelo požiadavkám platných predpisov 3,57 % (662) ukazovateľov. I v tomto roku a pri tomto druhu kúpalísk viac ako 60 % nevyhovujúcich (v Bratislavskom až viac ako 80 %) predstavovali fyzikálno-chemické ukazovatele. Najčastejšie to boli ukazovatele voľný a viazaný Cl₂, pH a CHSK_{Mn}. Na TK *Topoľníky* spôsobilo cca 90 % nevyhovujúcich vzoriek prekročenie CHSK_{Mn} v dôsledku využívania termálnej vody. Na termálnych kúpaliskách nielen prekročenie MH vo fyzikálno-chemických ukazovateľoch (CHSK_{Mn}, priehľadnosť, voľný Cl₂, pH), ale aj prevádzkové problémy. Mikrobiologické ukazovatele boli nevyhovujúce v 244 prípadoch, pričom najčastejšie prekračovaný mikrobiologický ukazovateľ bol KM pri 36±1°C. Potvrdenie prítomnosti *P. aeruginosa* a *S. aureus*, príp. prekročenie MH črevných enterokokov *E. coli* a bolo obyčajne jednorazové; len ojedinele ho potvrdili aj kontrolné odbery po vykonaných opatreniach. Biologické ukazovatele boli prekročené len sporadicky (producenty na *Plážovom kúpalisku Banská Bystrica*, konzumenty v areáli *AQUA BEACH ORLÍK Zvolen*).

Zákazy na využívanie vody na kúpanie z dôvodu nevyhovujúcej mikrobiologickej kvality boli uložené v bazénoch zariadení: *Holidaypark Kováčová* (vonkajší bazén), *Kúpalisko Dudinka* (všetky 4 bazény - príčinou bola porucha na čerpadlách a nedostatočná recirkulácia vody) a *Kúpalisko Krupina – Tepličky* (neplavecký bazén), *Rímske kúpele – bazén Penziónu Energy I Podhájska*. Za nevyhovujúcu kvalitu vody v bazéne pre deti a v dopadovom bazéne tobogánu bola uložená pokuta prevádzkovateľovi LK v *Topoľčanoch*.

Zistené závažné nedostatky pri prevádzkovaní boli zistené aj na kúpalisku pri *Hoteli GARDEN v Košickej Belej*. Prevádzkovanie bez súhlasu orgánu verejného zdravotníctva bolo zistené v prípade letného nekrytého bazénu pri *Hoteli Eurobus na Zemplínskej Šírave, stredisko Medvedia hora, Športcentrum Ekoma s.r.o. vo Zvolene* a v prípade 25 m bazéna (aj stanového tábora) v *RO Kurinec – Zelená voda* (ďalšie nedostatky boli zistené počas sezóny). Voči všetkým prevádzkovateľom zariadení bolo začaté správne konanie vo veci uloženia pokuty. Náhrada nákladov spojených s výkonom ŠZD bola uložená prevádzkovateľom 2 sezónnych kúpalísk v okrese Poprad a na *Letnom kúpalisku v Lučenci*. V správnom konaní boli uložené 2 pokuty prevádzkovateľovi LK *Svidníku* (za výkon činnosti bez kladného posúdenia priestorov kúpaliska a za nedostatky pri zabezpečení dohľadu plavčíkom). Prevádzkovú kontrolu kvality vody v umelých bazénoch nezabezpečili v požadovanej frekvencii prevádzkovatelia 3 kúpalísk v okrese Rožňava (v Rožňave, Bretke a Gemerskej Hôrke), za čo im rovnako bola uložená pokuta.

Orgány verejného zdravotníctva riešili v súvislosti s kúpaliskami aj viacero podnetov napr. na *Plážovom kúpalisku Banská Bystrica* (3 podnety), *TK Komárno*, *WELLNESS centre Patince* v *Hoteli WELLNESS Patince*, na *TK Patince* a *Mestskej krytej plavárne Protifašistických bojovníkov 4 v Košiciach*.

Prehľad sezónnych umelých kúpalísk a kvality ich vody uvádzajú tabuľky č. 2.5. a č. 2.6. Podrobnejšie sú umelé sezónne kúpaliská vyhodnotené v národnej Správe o sledovaní hygienickej situácie na prírodných vodných plochách a umelých kúpaliskách počas kúpaciej sezóny 2015 (http://www.uvzsr.sk/docs/info/kupaliska/LTS_2015.pdf).

Kvalita ovzdušia

3. Kvalita ovzdušia uzatvorených priestorov

3.1 Zhodnotenie stavu kvality ovzdušia uzatvorených priestorov budov nevýrobného charakteru

Sledovanie kvality ovzdušia uzatvorených priestorov nevýrobného charakteru vykonávajú RÚVZ v SR na základe žiadostí občanov, resp. pri podaní podnetov a pri výkone štátneho zdravotného dozoru. Ide najmä o miestne šetrenia v priestoroch, zamerané na vizuálne posúdenie vlhkosti a výskyt plesní na vnútorných povrchoch stien. Výskyt mikrobiologických a biologických znečisťujúcich látok sa objektivizoval v rámci úloh súvisiacich so zisťovaním kvality vnútorného ovzdušia budov. Kvalita vnútorného prostredia bola posudzovaná v zmysle vyhlášky MZ SR č.259/2008 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na vnútorné prostredie budov a o minimálnych požiadavkách na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia. V tabuľke č. 3.1 je uvedený prehľad meraní koncentrácie znečisťujúcich látok v interiéroch objektov.

V Bratislavskom kraji bolo v roku 2015 na odbore hygienických laboratórií vykonaných celkom 109 meraní vzoriek vnútorného ovzdušia v bytových priestoroch a interiéroch s dlhodobým pobytom osôb. V 88 prípadoch bol analyzovaný pevný aerosól s obsahom azbestu ako kontrola vnútorného ovzdušia po vykonaní sanačných alebo rekonštrukčných prác v objekte, z týchto vzoriek iba dve nevyhoveli požiadavkám (2,3%). Išlo o platené služby. V 6 prípadoch bol objektivizovaný výskyt formaldehydu v drevotriekových objektoch (ubytovacie zariadenia); všetky vzorky vyhoveli stanovenému limitu podľa vyhlášky MZ SR č. 259/2008 Z.z. V nebytových priestoroch – škôlkach s podozrením na výskyt zápachajúcich látok – bolo odobratých 15 vzoriek ovzdušia na stanovenie prchavých organických látok – benzén, toluén, etylbenzén, xylény a styrén. V žiadnej vzorke neboli preukázané nadlimitné hodnoty týchto znečisťujúcich látok.

V Trenčianskom kraji bolo v roku 2015 v sledovanom regióne konzultované znečistenie ovzdušia v uzatvorených priestoroch v bytových jednotkách a v nebytových priestoroch s podozrením na výskyt plesní. Na RÚVZ so sídlom v Trenčíne bol doručený podnet týkajúci sa chovu veľkého počtu mačiek v nájomnom byte a s ním spojeného nahromadeného odpadu, z ktorého sa šíri zápach. Mesto vo svojom stanovisku uviedlo, že predmetnú záležitosť dlhodobou rieši. Vlastník nájomného bytu z dôvodu pretrvávajúceho súdneho procesu nemá nateraz zákonné možnosti, aby dodržal ustanovenia uvedené vo vyhl. MZ SR č. 259/2008 Z.z. a musí počkať na rozhodnutie súdu.

V Nitrianskom kraji na základe objednávky majiteľa bytu zamestnankyne RÚVZ odobrali vzorky na zistenie prítomnosti plesní v bytovej jednotke. Prítomnosť plesní bola potvrdená o čom bol objednávateľ informovaný. Na základe žiadosti týkajúcej sa sprístupnenia krypty nachádzajúcej sa v kostole sv. Ladislava v Nitre, zamestnankyne RÚVZ odobrali vzorky na zistenie prítomnosti plesní, ich prítomnosť bola potvrdená. Po vykonaní opatrení a po opätovnom overení prítomnosti plesní bude možné rozhodnúť o sprístupnení krypty pre verejnosť. V okrese Komárno bolo v 10-tich prípadoch vykonané šetrenie v nebytových priestoroch so zameraním na viditeľnú prítomnosť plesní a viditeľnú prítomnosť vlhkosti na základe anonymného podnetu.

V Banskobystrickom kraji merania výskytu znečisťujúcich chemických látok vo vnútornom prostredí a mikroklimatických faktorov vykonával len RÚVZ Banská Bystrica. Na základe žiadosti obyvateľky bytov bytového domu v okrese Banská Bystrica o odborné posúdenie výskytu vlhkosti a plesní bola vykonaná miestna obhliadka v jednom byte. Bola

zistená viditeľná prítomnosť vlhkosti a plesní, ktoré poukazovali na možný zdroj vlhkosti a prítomnosť vhodných mikroklimatických podmienok pre rast a šírenie plesní. Žiadateľke bolo doporučené, aby zhodnotenie technického stavu bytového domu a vykonanie potrebných technických opatrení riešila v spolupráci so správcom bytového domu a príslušným stavebným úradom. Na základe podnetu na nešpecifikovaný zápach, spojený so zdravotnými problémami po absolvovaní športových aktivít, bol v tenisovej hale BASELINE SPORT aréna na Švermovej ulici v Banskej Bystrici vykonaný ŠZD s odberom vzoriek ovzdušia pre stanovenie výskytu chemických znečisťujúcich látok. Výsledky analýz nepreukázali prekročovanie limitných hodnôt chemických látok vo vnútornom prostredí tenisovej haly, upravených Vyhláškou MZ SR č 259/2008 Z. z. Na základe objednávky prevádzkovateľa multifunkčnej haly zimného štadióna Aréna Brezno boli vykonané merania znečisťujúcich látok vo vnútornom ovzduší haly. Ako zdroj znečistenia bola identifikovaná rolba s naftovým motorom. Vykonané merania preukázali prekročovanie limitných hodnôt tuhých častíc PM 10 vo vnútornom ovzduší haly, upravených Vyhláškou MZ SR č 259/2008 Z. z.. Na základe výsledkov meraní boli prevádzkovateľom prijaté nápravné prevádzkové a technické opatrenia. V rámci výkonu ŠZD pracovníkmi RÚVZ vo Veľkom Krtíši v predajni textilu bolo zistené, že predajňa bola slabo vykurovaná a nameraná teplota v predajni bola 12 st. C, pri pokladni 10 stupňov C. Za zistené porušenie požiadaviek na ochranu zdravia nezabezpečením kvalitu vnútorného prostredia budovy tak, bolo začaté v roku 2016 správne konanie. V druhom prípade sa sťažovali nakupujúci v predajni na vlhké steny v predajni textilu a obuvi vo V. Krtíši. Následne bol vykonaný ŠZD, pri ktorom bolo zistené, že vlhkosť na stene je pri sadrokartónovom výklenku, ktorý zakrýval inštaláčne potrubia. Podnet bol podstúpený príslušnému stavebnému úradu. Pri výkone ŠZD pracovníkmi RÚVZ Žiar nad Hronom bola v priestoroch ubytovacieho zariadenia, ktoré sa využíva sezónne počas LTS, zistená zvýšená vlhkosť, zatuchnutý vzduch, obvodové steny miestnosti boli so stopami po zatečení. V 2 ubytovacích zariadeniach boli zistené vo vnútorných priestoroch poškodené steny, miestami opadaná omietka z dôvodu zvýšenej vlhkosti. V 2 ďalších ubytovacích zariadeniach bol zistený na vnútornom povrchu stien výskyt plesní, z toho v 1 prípade boli viditeľné stopy po plesni na strope izby a v 1 prípade na strope sprchy v saune zariadenia. Vo všetkých prípadoch ide o staršie objekty a v 3 prípadoch historické budovy. Prevádzkovateľom boli uložené nápravné opatrenia na odstránenie nedostatkov a určené termíny na ich odstránenie. Priestory s výskytom stôp po vlhkosti a plesni boli vylúčené z využívania na ubytovacie služby do doby odstránenia nedostatkov.

Kvalita vnútorného prostredia bytových jednotiek a priestorov nevýrobného charakteru sa v roku 2015 v **Žilinskom kraji** sledovala v súlade s Vyhláškou MZ SR č. 259/2008 Z. z. Bol podaný 1 písomný podnet na prešetrenie vnútorného prostredia bytu s výskytom vlhkosti a plesní na stenách a stropoch, kde bolo vykonané meranie mikroklimatických podmienok /teplota, vlhkosť, prúdenie vzduchu/ v spolupráci s OLA s vykonaním obhliadky stavu s vydaním protokolu a stanoviska.

V Košickom kraji v rámci ŠZD bola vykonaná vizuálna kontrola vnútorného prostredia v jednotlivých prevádzkach, ktorá bola zameraná na viditeľnú prítomnosť plesní a vlhkosti. Z celkového počtu 1359 kontrol vykonaných v rámci kraja, boli nedostatky zistené v 9 prípadoch s tým, že boli uložené 2 pokyny a jedna pokuta. V ostatných prípadoch boli nedostatky odstránené v priebehu konaní vo veci vydania pokynov, ktoré boli následne zastavené. Boli vydané tri odborné vyjadrenia k výskytu plesní v bytoch, v ktorých boli majitelia bytov súčasne poučení o negatívnych účinkoch plesní na zdravie a o možnostiach riešenia vzniknutého stavu. V súvislosti s haváriou v prevádzke telovýchovno-športového zariadenia „Krytý zimný štadión Čaňa“ dňa 18. 01. 2015, kedy došlo k otrave viacerých osôb oxidom uhoľnatým, čo bolo potvrdené meraním škodlivín vo vnútornom ovzduší – na ľadovej ploche, vykonaným členmi hasičského zboru a certifikovaným pracoviskom KCHL Jasov

(namerané hodnoty CO sa pohybovali okolo 400 ppm, po vyvetraní štadióna v ranných hodinách klesla na hodnotu cca 55 ppm - limit je do 30 ppm/hod.) bolo dňa 02. 02. 2015 vykonané odbornými pracovníkmi RÚVZ so sídlom v Košiciach merania kvality vnútorného ovzdušia na štadióne. Sledovaná bola koncentrácia škodliviny CO. Kontrolné meranie bolo vykonané na 5 meracích miestach vo vnútri zimného štadióna (ľadová plocha v strede, pred garážou, za trestnou lavicou, hľadisko západ a medzi striedačkami), po čistení ľadovej plochy, vykonanej rolbou jazdiacou na propán – bután a preukázalo, že hodnota CO zodpovedá požiadavkám vyhlášky MZ SR č. 259/2008 Z. z.. Ďalšie meranie vnútorného ovzdušia na zimnom štadióne na stanovenie CO bolo vykonané v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru dňa 11. 04. 2015 počas hokejových zápasov. Na dvoch meracích miestach (trestná lavica, plocha medzi striedačkami) stredná hodnota koncentrácie oxidu uhoľnatého neprekročila NPH pre 1 hodinu.

V **Prešovskom kraji** pracovníci RÚVZ Prešov na základe podnetu zamestnancov vykonali ŠZD počas letných horúčav v prevádzke ÚPSVaR na nevyhovujúcu mikroklímu na pracovisku. Sledovali sa tri parametre (vlhkosť, teplota, prúdenie vzduchu) v dvoch výškových úrovniach – 15 cm a 105 cm od podlahy. Zamestnávateľ bol informovaný o výsledkoch merania a pre letné obdobie v pracovnom poriadku boli zakotvené podmienky práce a voľna, keď sú nadmerné horúčavy.

4. Pôsobenie zdrojov hluku

4.1. Zdroje hluku v životnom prostredí

Hluk je sprievodným javom väčšiny prírodných dejov, technologických a pracovných procesov a životnej aktivity ľudí a je jedným zo základných faktorov ovplyvňujúcich kvalitu životného prostredia, najmä v urbanizovaných oblastiach. Podiel podnetov občanov zameraných na prekračovanie prípustných hodnôt hluku v životnom prostredí z rôznych prevádzok v celkovom počte podaní v posledných rokoch neustále stúpa. Príčinou je intenzívna urbanizácia prostredia, nárast počtu developerských aktivít vo väčších mestách spojených s prudkým rastom intenzity environmentálne nepriaznivej individuálnej automobilovej dopravy. I napriek už vžitému preventívnemu prístupu v podobe dôsledného požadovania spracovania hlukových štúdií so zapracovaním záverov a odporúčaní do projektovej dokumentácie pri posudzovaní územných plánov a vypracovaní záväzných stanovísk orgánov verejného zdravotníctva ako dotknutých orgánov v územnom konaní stavieb, ktoré by mohli byť stacionárnym (výrobné a obchodné prevádzky, pohostinské zariadenia a pod.) či mobilným (výstavba a prestavba diaľnic, rýchlostných ciest a ostatných pozemných komunikácií či železničných dráh) zdrojom nadmerného hluku, resp. pri umiestňovaní chránených objektov do hlučného prostredia, ako aj pri posudzovaní zámerov podľa zákona č. 24/2006 Z. z. ostáva huk jedným z najvýznamnejších environmentálnych problémov najmä vo vzťahu k zodpovednosti za tzv. starú hlukovú záťaž spôsobenú postupným nárastom intenzity pôsobenia zdrojov hluku v územiach s limitovanými možnosťami zabezpečenia protihlukovej ochrany ako aj vo vzťahu ku konfliktným situáciám v súvislosti s funkčným využitím územia pri zmenách v územnom plánovaní.

- *Stacionárne zdroje hluku*

Zo stacionárnych zdrojov hluku pôsobia negatívne najmä **areály podnikov** situovaných v styku s obytnou zástavbou. V Bratislave ide napr. o areál a.s. Slovnaft, výrobnú zónu na Opletalovej ul. v Devínskej Novej Vsi, areál Volkswagen Slovakia, areál a.s.

Slovenská Grafia, a pod. V ostatných regiónoch rušivo pôsobia najmä: výrobná prevádzka Oščadnica, ČOV Horný Vadičov - hluk osobného výťahu, MONDI SCP a.s. a Rettenmeier Tatra Timber, s.r.o., Liptovský Hrádok, Technometal v Bytči, Baumit Lietavská Lúčka, Žilinská teplárenská, Púchovský mäsový priemysel Púchova mnohé ďalšie. Medzi najdôležitejšie stacionárne zdroje hluku v okresoch Nitra, Zlaté Moravce, Šaľa, ktoré sú v prevádzke alebo sa uvažuje s ich umiestnením a prevádzkou sa zaraďujú **bioplynové stanice, kotolne tepelného hospodárstva a povrchové ťažobné práce kameňa a štrkopieskov**. K rastúcemu trendu vývoja podnetov prispievajú aj zdroje stacionárneho hluku v obytných a polyfunkčných objektoch (technické zariadenia - VZT, výťahy, výmenníkové stanice) ako aj umiestňovanie výrobných prevádzok a supermarketov v obytnej zóne. Ich hlučnosť je potrebné kontrolovať najmä pri kolaudačných konaniach. Za jeden z najčastejších stacionárnych zdrojov hluku, ktorý obyvateľov obťažuje, možno považovať hluk z **produkcie hudby** v pohostinských, reštauračných, príp. iných zábavných zariadeniach. Významným zdrojom hluku je **stavebná činnosť**, ktorá je veľmi rozsiahla a intenzívna najmä na území mesta Bratislavy. Ďalšími zdrojmi hluku sú **hromadné podujatia**, konané najmä v letnom období v rekreačných areáloch. Ide najmä o Zlaté piesky, Malé Leváre, Zelená voda, banskobystrický Amfiteáter, ale aj areály vysokoškolských internátov, slúžiacich v rámci LTS na ubytovanie rekreantov a návštevníkov mesta. Časté sú tiež podnety obyvateľov na rušenie nočného pokoja alebo verejného poriadku v zmysle platných všeobecne záväzných nariadení obcí, žiadosti o skrátenie prevádzkovej doby rušivých prevádzok či susedské spory fyzických osôb súvisiace s narušením pokojného spolunažívania v zmysle občianskeho zákonníka. Podnety tohto charakteru sú s ohľadom na obmedzené kompetencie orgánov verejného zdravotníctva odstupované na riešenie obciam, resp. miestnym úradom. Za rušivé sú považované aj **obslužné činnosti** v obytnej zástavbe, napr. vyprázdňovanie kontajnerov vozidlami OLO, používanie zametacích strojov, kosačiek a pod. Významným zdrojom hluku v Bratislavskom kraji sa stávajú **strelnice** (Jarovce, Rusovce, Zohor), pri ktorých merania hluku preukazujú možnosť dodržania prípustných hladín hluku v prípade dodržania určitého počtu striel z určitých zbraní. Kontrola dodržiavania uvedeného však prakticky nie je možná.

- *Mobilné zdroje hluku*

Najvýznamnejším mobilným zdrojom hluku je prirodzene narastajúca **cestná doprava**, ktorej tranzitná zložka i napriek budovaniu obchvatov stále prechádza obývaným územím mnohých miest a obcí na Slovensku. Nepriaznivá situácia je v hlavnom meste SR Bratislave, kde hluk na ťažiskových komunikáciách ustavične prekračuje príslušné prípustné hodnoty. Najviac problémové sú obostavané úseky v okolí diaľnice D2, resp. komunikácií v meste (Lamačská, Pražská, Šancová, Trnavská, Račianska, Bajkalská, Prievozská, Gagarinova) smerujúcich k diaľničným komunikáciám a hlavným dopravným ťahom do regiónu (smer Brno, Žilina, Pezinok, Dunajská Streda, atď.). Hodnoty hluku sa tu pohybujú na úrovni 70 dB cez deň a v noci klesajú iba o 2 – 5 dB. Problematický je naďalej trend výstavby polyfunkčných objektov s bytmi pri ťažiskových komunikáciách a priamo na ich križovatkách, pri ktorých je riešená ochrana obytného prostredia iba protihlukovou fasádou s núteným vetraním. Problém hluku z cestnej dopravy je však dominantný aj v mnohých ďalších mestách a regiónoch (Čadca, Dolný Kubín, Dunajská Streda, Galanta, Komárno, Košice, Levice, Lučenec, Martin, Námestovo, Nitra, Nové Zámky, Prešov, Rimavská Sobota, Senica, Skalica, Trnava, Trenčín, Tvrdošín, Veľký Krtíš, Zvolen, Žiar nad Hronom, Žilina).

V závere roka 2015 sa ukončili práce na dvoch úsekoch diaľnice D1, ktorá v súčasnosti končí pred mestom Prešov. To prispelo k zlepšeniu situácie miest a obcí, ktorými prechádza cesta I. triedy č. 18. Oproti predchádzajúcemu roku sa zlepšila dopravná situácia aj v meste Galanta, nakoľko bol ukončený a sprevádzkovaný obchvat mesta. V mnohých lokalitách je

významným zdrojom hluku **kol'ajová doprava, železničná** alebo **električková** v dotyku s obytným územím. K problémovým úsekom ležiacim na styku so železničnými traťami patria viaceré oblasti mestských častí Bratislavy (Lamač, Ružinov, Trnávka, Prievoz a Dolné Hony), obce ležiace na tratiach Bratislava – Komárno, Bratislava – Nové Zámky – Štúrovo, Nové Zámky – Šurany – Zvolen, Nové Zámky – Prievidza. Situácia je nepriaznivá aj v mestách Gelnica, Spišská Nová Ves, Ilava a ďalších. V Bratislave sa očakávalo zlepšenie v súvislosti s realizáciou medzinárodného projektu TEN-T, výstavba však bola odložená. Evidované sú aj podnety na hlučnosť z prejazdov električiek v Bratislave a podobná situácia je tiež v meste Košice. **Letecká doprava** ovplyvňuje hlučnosť v oblastiach situovaných v okolí letísk, ide napr. o územie mestských častí Bratislavy (Vajnory, Rača, Vrakuňa, Podunajské Biskupice, Ružinov) a príľahlých obcí situovaných v blízkosti Letiska M. R. Štefánika (okres Senec – Ivanka pri Dunaji a Most pri Bratislave. Vojenské letisko je zdrojom hluku v obci Kuchyňa v okrese Malacky, najmä počas vojenských leteckých cvičení. Hlučnosť z letiska je zdrojom podnetov aj v meste Zvolen a Trenčín. Osobitným problémom v Bratislave v posledných rokoch sa javí výstavba **heliportov** na strechách novobudovaných hotelov (Kempinski, Zimný štadión), ktoré sú umiestnené v obytnej zástavbe a podľa hlučnostných štúdií spĺňajú požiadavky na max. 1 - 2 pohyby vrtuľníkov za deň, resp. noc.

3.2 Opatrenia na zníženie hlučnosti

RÚVZ Bratislava, hl. mesto na území **Bratislavského kraja** v r. 2015 evidoval celkom 139 podnetov na hlučnosť, čo je takmer dvojnásobok oproti roku 2014. Podnety sa týkali hluku z technických a technologických zariadení, prevádzok v bytových domoch, športovo-rekreačných zariadení (najmä fitness), dopravného hluku, hluku z hromadných podujatí a stavebnej činnosti. Taktiež boli prijaté opakované podnety viacerých obyvateľov na nadmerný hlučnosť z areálu a.s. Slovnaft Bratislava. Zo spoločného rokovania s Inšpektorátom životného prostredia a oznámení a.s. Slovnaft vyplynulo, že ide o technický problém s nábehom novej etylénovej jednotky. Prekročenie hluku nebolo objektivizované meraním, problém bol po cca 2 mesiacoch vyriešený. Opakované dlhodobé podnety na nadmerný hlučnosť z areálu železničnej zriaďovacej stanice Bratislava – Východné boli po prerokovaní s MČ Bratislava – Ružinov, ktorá zabezpečila merania hluku i návrhy na protihlučkové opatrenia, postúpené na správne konanie príslušnému orgánu verejného zdravotníctva – hygienikovi rezortu MDVRR SR. Podnet MČ Bratislava – Nové Mesto na hlučnosť z hromadného podujatia – Uprisingreggae festival na Zlatých pieskoch, ku ktorému bol priložený aj protokol z merania hluku, bol riešený začatím správneho konania o pokute voči usporiadateľovi. Významným zdrojom hluku v Bratislavskom kraji sa stávajú strelnice (Jarovce, Rusovce, Zohor), pri ktorých merania hluku preukazujú možnosť dodržania prípustných hladín hluku v prípade dodržania určitého počtu striel z určitých zbraní. Kontrola dodržiavania uvedeného však prakticky nie je možná. Podnety na nadmerný hlučnosť zo stavebnej činnosti boli odstupované na príslušné stavebné úrady na konanie podľa stavebného zákona. Podnety na rušenie nočného pokoja boli odstupované na riešenie obciam/miestnym úradom bratislavských mestských častí, rovnako ako žiadosti o skrátenie prevádzkovej doby rušivých prevádzok. Susedské spory fyzických osôb boli odstupované správcom objektov alebo obciam, s odkazom na možnosť súdneho riešenia. V rámci prevencie nadmernej hlučnovej expozície obyvateľov boli vyžadované a posudzované hlučnostné štúdie pre všetky zdroje hluku v rámci posudzovania vplyvov na životné prostredie (EIA) a pri územných konaniach stavieb. Pre overenie účinnosti realizovaných opatrení sa v závažných prípadoch vyžadovalo ku kolaudácii vykonanie merania hluku. Pri kolaudáciách bytových objektov a povoľovaní nových prevádzok v obytných objektoch boli vyžadované údaje o nepriezvučnosti konštrukcií, ktorá je často zisťovaná ako nedostatočná, neumožňujúca umiestnenie ani pomerne málo hlučných aktivít.

Na odstránenie objektívne preukázanej nadmernej hlučnosti bolo vydaných 12 pokynov, v 7 prípadoch bolo ich plnenie vymáhané výkonom rozhodnutia. V dvoch prípadoch boli vydané rozhodnutia na uloženie pokuty za správny delikt – porušenie § 27 zák.č. 355/2007 Z.z. Odborní pracovníci úradu vykonali počas roku 2015 celkom 65 meraní hluku, čo predstavuje takmer 50% pokles oproti minulému roku. Rozhodovacia činnosť orgánu VZ sa prevažne opierala o výsledky merania hluku vykonané odborne spôsobilými osobami a predkladané účastníkmi konania.

Za rok 2015 sa na území **Trnavského kraja** v okrese Trnava, Piešťany a Hlohovec vykonalo 15 súborov meraní hluku v životnom prostredí. Prevažovalo meranie na základe podnetov pre hluk z technologických zariadení a pohostinských zariadení. Projektovo je pripravená výstavba protihlukovej steny na rýchlostnej komunikácii R1. Návrh bude doplnený akustickou štúdiou vplyvu na obec Vlčkovce a Križovany nad Dudváhom. Bola skolaudovaná stavba „cesta I/51 Trnava – severný obchvat“, súčasťou ktorej bola aj výstavba protihlukovej steny a boli predložené výsledky monitoringu hluku vo vonkajšom prostredí. V okrese Dunajská Streda bol riešený 1 podnet na obťažovanie obyvateľov hlukom z činnosti vzduchotechnických zariadení inštalovaných na streche obchodného domu v Dunajskej Strede. V prešetrovaní skutkového stavu sa pokračovalo aj v roku 2015. Boli predložené protokoly o meraní hluku vo vonkajšom prostredí zo stacionárnych zdrojov na streche obchodného domu. Predložené protokoly o meraní hluku nepotvrdili opodstatnenosť tohto podnetu. V okrese Galanta bol riešený jeden podnet, predmetom ktorého bola sťažnosť na hluk z dopravy súvisiaci s prepravou štrku v obci Čierna Voda a stavom vozovky. V predmetnej veci bolo zvolané rokovanie za účasti správcu komunikácie, ktorým je Trnavský samosprávny kraj, zástupcov policajného zboru, orgánov štátnej správy a samosprávy. Zo záverov rokovania vyplynuli opatrenia – oprava vozovky v mieste jej narušenia, zníženie rýchlosti pre nákladné vozidlá v noci. Vzhľadom na charakter navrhovaných opatrení a kompetencie RÚVZ v riešení podnetu pokračuje správca komunikácie. V spolupráci s oddelením hygieny výživy a predmetov bežného používania riešil RÚVZ podnet týkajúci sa reprodukovanej hudby na terase reštauračného zariadenia. Už počas šetrenia podnetu prevádzkovateľ produkciu reprodukovanej hudby na terase zrušil. V okresoch Senica, Skalica neboli riešené žiadne podnety na hluk zo životného prostredia.

V roku 2015 RÚVZ v **Trenčianskom kraji** realizoval nasledovné opatrenia na zníženie hlučnosti v životnom prostredí:

- pri posudzovaní územných plánov miest a obcí sa do regulatív požadovalo riešiť i ochranu území určených na obytnú a rekreačnú zástavbu pred hlukom z dopravy resp. výrobných areálov, požiadavkami boli v prípade rizikových území zapracovať do regulatív požiadavku na spracovanie územného plánu zóny,
- pri výstavbe obytných objektov umiestňovaných v blízkosti hlavných komunikácií, boli vyžadované hlukové štúdie s návrhom opatrení, aby bolo chránené vnútorné prostredie týchto budov,
- pri kolaudácii obytných domov so spoločnou kotolňou vyžadujeme meranie a hodnotenie hluku z kotolne vzhľadom na najbližšiu chránenú miestnosť.

Hladiny hluku v životnom prostredí by v budúcnosti mohli významne ovplyvniť realizácie stavieb, ktoré sú v súčasnosti v projekčnom riešení : „rýchlostná cesta R8 Nitra – križovatka R2“, „modernizácia železničnej trate Nové Mesto nad Váhom – Púchov“. V roku 2015 sa začala realizovať „rýchlostná cesta R2 Veľké Bierovce – Pravotice“ pri meste Bánovce nad Bebravou, ktorá v tomto úseku je riešená obchvatom mesta. Jej realizácia významne zníži hluk z dopravy v meste. Posudzovaný bol zámer – zmena navrhovanej činnosti „Rýchlostná cesta R2 Trenčianska Turná – Svinná“, v ktorom bola navrhovaná zmena v trase R2. Jednou z požiadaviek orgánu verejného zdravotníctva bola potreba aktualizovať protihlukové opatrenia navrhované na ochranu vonkajšieho rekreačného a vnútorného prostredia

zastavaných území ako i území navrhovaných na obytnú zástavbu podľa územných plánov obcí, ktorých sa činnosť dotýka. Súčasťou návrhu rýchlostných komunikácií ako i modernizácie železničnej trate je návrh protihlukových stien pri obytnej zástavbe. Medzi ďalšie podnety riešené na odbore v roku 2015 patria aj: hluk vznikajúci prevádzkou technologických zariadení v areáli Slovenská armatúrka Myjava, prevádzky letných hudobných produkcií, pozemná doprava zo stavby „I/61 Trenčín – most“, kotolňa na spaľovanie biomasy (Trenčín), Púchovský mäsový priemysel Púchov, regulačná stanica plynu na ul. Okružná v Novej Dubnici, prevádzka Kultúrneho domu Dolné Kočkovce počas konania spoločenských akcií. Zaznamenané boli tiež podnety týkajúce sa hluku z prevádzky lietadiel nad letiskom Trenčín, hluk z dopravy na ul. Nádražná Bolešov, hluk z prevádzky resp. činnosti 4 kamiónov v obytnej zóne obce Slavica, hluk zo železničnej dopravy po rekonštrukcii železničnej trate. Na doriešenie podnetov na hluk boli vydané 2 pokyny na zabezpečenie objektivizácie hluku v životnom prostredí a v prípade prekročenia prípustných limitov na vykonanie protihlukových opatrení.

V **Nitrianskom kraji** pokračovala v záujme zníženia hlučnosti aj v roku 2015 výsadba izolačnej zelene a realizácia stavebno-technických úprav na konkrétnych objektoch v okrese Komárno. K zníženiu hlučnosti z dopravy prispievajú i kruhové objazdy na frekventovaných križovatkách v Komárne a v Kolárove. Pozitívny vplyv sa očakáva aj realizáciou plánovaného nového mosta cez Dunaj do Maďarska, s následným vybudovaním obchvatu a odľahčenia zastaveného územia mesta od tranzitnej medzinárodnej dopravy. V súvislosti s podnetmi, boli ako opatrenia na zníženie hlučnosti realizované technické úpravy zdrojov hluku, výmenou technológie zariadení, prípadne obmedzenie činnosti v priestoroch v blízkosti obytného prostredia, úprava prevádzkovej doby alebo odstránenie zdroja hluku tak, aby sa obmedzil rušivý vplyv zariadení na obytnú zástavbu. V okrese Levice opatrenia, ktoré bude potrebné prijať na eliminovanie hluku v životnom prostredí súvisia hlavne s organizáciou dopravy – vylúčenie tranzitnej dopravy z centra miest a jej riešenie mimo sídelných útvarov ako aj budovanie ochranných protihlukových bariér v miestach obytných štvrtí exponovaných zvýšenou hladinou hluku. Opatrenia na zníženie hluku sa aplikujú už v procese územného plánovania. Pri významných stavebných akciách sa vyžaduje spracovanie hlukových štúdií vplyvu prevádzky už v štádiu posudzovania umiestnenia týchto stavieb. V súvislosti s podnetom na zníženie hladín hluku - v prípade kostolných zvonov rímskokatolíckeho kostola v Leviciach boli prijaté opatrenia - zníženie času zvonenia a počtu zvonov, ktoré zvonía. V prípade podnetu na hluk prevádzky autoumyvárne na Tureckom rade v Leviciach, boli vykonané zo strany prevádzkovateľa opatrenia na zmiernenie hluku z prevádzky s následnou objektivizáciou hluku meraním, ktorá preukázala dodržiavanie prípustných hladín hluku v súlade s platnou legislatívou. Opatrenia smerujúce k zlepšeniu zdravotného stavu obyvateľstva z dôvodu zvýšenej hlučnosti v dotknutých okresoch Nitra, Zlaté Moravce, Šaľa hlavne v oblasti dopravy (nadmerná hlučnosť a vibrácie z veľkotonážnych áut, hluk z cesty II. triedy/562), v oblasti hluku z hudobnej produkcie (akcie usporiadané pri rôznych podujatiach organizované buď obecnými alebo mestskými úradmi) a z náhodných zdrojov hluku (prevádzka kotolne) možno zhrnúť do niekoľkých bodov: preukázanie zníženia dopadu hluku objektívnym meraním, rokovania so zástupcami obecného a mestského úradu, taktiež komunikácia so správcom pozemnej cestnej komunikácie. V okrese Nové Zámky neboli v roku 2015 riešené opatrenia na zníženie hlučnosti. V okrese Topoľčany boli prevádzkovateľmi zdrojov hluku prijaté opatrenia na zníženie hlučnosti. V prípade OC Kaufland bola postavená protihluková stena na streche OC a vykonaná bola izolácia potrubia. V prípade expedičného skladu dreva bola pripravená projektová dokumentácia výstavby protihlukovej steny, na realizáciu ktorej bolo vydané aj stavebné povolenie.

Regionálne úrady verejného zdravotníctva v **Banskobystrickom kraji** prešetrili väčší počet podnetov na hluk z rôznych zdrojov: hlučnosť technologického zariadenia Polikliniky

NovaMed, Banská Bystrica - Spoločnosť M.R.INSTITUTE po výzve RÚVZ realizovala revíziu zdrojov hluku a technické protihlukové opatrenia, hluk z prevádzky Jumping Centrum Banská Bystrica - prevádzkovateľ sa zaviazal hlučnosť počas cvičenia upraviť znížením hlasitosti reprodukovanej hudby, hluk z metalových koncertov v priestoroch bansko-bystrického amfiteátra - namerané hodnoty vysoko prekračovali (+ 33,3 dB) prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku a na základe uvedených skutkových zistení z výkonu štátneho zdravotného dozoru pristúpil RÚVZ k začatiu správneho konania vo veci uloženia pokuty za iné správne delikty podľa § 57 zákona č. 355/2007 Z. z., ktoré bolo ukončené rozhodnutím o uložení pokuty. Niektoré prípady boli aj napriek vykonaným opatreniam a preukázaniu dodržania prípustných určujúcich veličín hluku opakovane dôvodom na podávanie podnetov (napr. Elektráreň Vlkanová, hluk z klimatizačných zariadení CBA potraviny Starohorská ul. B. Bystrica, hluk z výroby peliet, firma Jágerský Priechod).

Ukončené bolo riešenie opodstatneného podnetu na nadmernú hlučnosť z prevádzky na výrobu obálok Harmanec – Kuvert, Padličkovo, Brezno, ktorý bol podaný ešte v roku 2014. Spoločnosť Harmanec - Kuvert spol. s r.o. informovala RÚVZ písomným podaním o splnení opatrení vo veci riešenia nadmernej hlučnosti v obytnej zástavbe v mestskej časti Brezno – Bujakovo, ul. Okružná č. 14 z prevádzky spoločnosti. Protihlukové opatrenia spočívali v inštalovaní protihlukovej steny na severnom a východnom okraji na streche prístavby výrobnéj haly, za účelom zníženia emisií hluku z odlučovačov. Na RÚVZ so sídlom v Žiari nad Hronom riešili 2 podnety obyvateľov na hluk vznikajúci z činnosti psieho útulku a na hluk a vibrácie z kompaktnéj odovzdávacej stanice tepla (KOST). Mesto Banská Štiavnica zabezpečilo presun psieho útulku do areálu zberného dvora odpadu, ktorý sa nachádza v extraviláne mesta Banská Štiavnica. Ďalší podnet bol od obyvateľky mesta Kremnica, ktorá vo svojom podaní žiadala o prešetrenie hluku a vibrácií v byte, ktorého je užívateľkou. umiestnenej priamo pod bytom. Podanie bolo opodstatnené a pri kontrole KOST bola zistená zvýšená hlučnosť čerpadla ÚK. Čerpadlo bolo vymenené a tým zvýšená hlučnosť a vibrácie zanikli. Na základe sťažnosti vo veci dlhodobého rušenia nočného pokoja a rušenia počas dní pracovného pokoja obyvateľov v Lučenci výstavbou obchodného centra bola uložená pokuta za správny delikt podľa § 57 ods. 19 zákona č. 355/2007 Z. z. Súčasne príslušný stavebný úrad vyzval stavebníka o okamžité zastavenie vybraných stavebných činností vykonávaných vo večerných a nočných hodinách v rámci výstavby OC. Podľa protokolu posudzované hodnoty odvodené z nameraných hodnôt prekračovali prípustné hodnoty určujúcich veličín pre hluk z iných zdrojov pre referenčný časový interval noc (pred fasádou obytného domu o +14,2 dB).

Na území **Žilinského kraja** rámci preventívneho dozoru riešili niekoľko hlukových štúdií z dôvodu výstavby obytných a polyfunkčných domov s prevládajúcou funkciou bývania pri rušných mestských komunikáciách a tiež z dôvodu vplyvu stavieb na okolie. Riešili tiež stavby občianskej vybavenosti (BILLA Solinky, SCANTO Nábytok, rozšírenie predajne MerkuryMarket). Skvalitnila sa práca projektantov i investorov, ktorí predkladajú hlukové štúdie ako súčasť projektových dokumentácií v zmysle platnej legislatívy. Množia sa projekty nájomných bytov, ktoré stavajú obce, resp. investori, ktorí ich obciam predávajú (nájomné byty v Rajci, v Žiline, Terchovej, Belej) v blízkosti hlavných cestných komunikácií. Súčasťou PD sú hlukové štúdie alebo sú hlukové štúdie doložené na vyžiadanie. Rozbehla sa výstavba i zariadení cestovného ruchu: Hotel Kaštieľ Gbeľany, Village rezort Hanuliak v Belej, resp. prístavba wellness v jestvujúcich zariadeniach cestovného ruchu (Hotel Diery Terchová, Rezort Drevenice Vršky). V rámci posudzovania EIA bolo posúdených 43 návrhov, zámerov a správ o činnosti. Prevládajú územno-plánovacie dokumentácie a zmeny a doplnky územných plánov obcí a miest. Pri zámeroch pre výstavbu obchodných centier sa kladie dôraz na elimináciu mobilných a stacionárnych zdrojov hluku vyžarujúcich do blízkeho okolia.

Bolo vydané jedno negatívne záväzné stanovisko k zámeru výstavby Malej vodnej elektrárne Krivé z dôvodu vplyvu vysokého hluku z činnosti vodných turbín na osadu Jánošíkovo.

V **Košickom kraji** je problematike znižovania vplyvu hluku na obytné územie venovaná pozornosť už pri spracovávaní a posudzovaní územno-plánovacej dokumentácie, v etape zámeru ak výstavba podlieha posudzovaniu podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a dokumentácie pre územné konanie stavieb vyžadujúcich ochranu pred hlukom. Náročné je riešenie odstránenia hluku z hudobnej produkcie kultúrno-spoločenských podujatí a barov, kde i napriek protihlukovým opatreniam sa obťažovanie hlukom, vzhľadom na blízkosť bytových domov, rieši zdĺhavo. Regionálne úrady verejného zdravotníctva pri vydávaní stanovísk a vyjadrení k stavbám a možným zdrojom hluku vo vzťahu k životnému prostrediu vyžadujú predloženie hlukových štúdií a v prípade potreby tiež požadujú vykonanie opatrení, ktoré vedú k zníženiu hluku pod platné limity. Konkrétne protihlukové opatrenia, vykonané prevádzkovateľmi zdrojov hluku, spočívali v technických úpravách na odhlučnenie stacionárnych zdrojov hluku, znížení rýchlosti električiek v problematických úsekoch, v technických opatreniach na zníženie hlučnosti zvonenia zvonov a predĺžení intervalov zvonenia počas dňa a taktiež v skrátaní dĺžky zvonenia. Technické riešenia pri výstavbe bytových domov v rámci opatrení na fasádach s nepriaznivými hladinami hluku vplyvom cestnej dopravy spočívajú v zabezpečení požiadaviek na vzduchovú nepriezvučnosť a vetranie pomocou protihlukových vetrákov tak, aby v interiéroch bola dosiahnutá požadovaná hladina hluku.

V **Prešovskom kraji** najviac podaní smerovalo na negatívne ovplyvňovanie obytného prostredia hlukom z prevádzok reštauračných zariadení a barov (hluk z hudobnej produkcie), ďalej to boli podania na hluk z priemyselného areálu, výrobných prevádzok v bytovej zástavbe, potravinárskych prevádzok, hluk z dopravy, z klimatizačnej jednotky, z kolotočov. Podnety, pri ktorých bolo vykonané meranie hluku a bolo zistené prekročenie prípustnej hodnoty, uložil orgán verejného zdravotníctva prevádzkovateľom opatrenia a ich účinnosť bude objektivizovaná následnými meraniami. Pri riešení podnetov na hluk v životnom prostredí sa úzko spolupracuje s miestnou samosprávou a konzultuje sa spôsob možného technického riešenia. V okresoch Humenné, Kežmarok, Medzilaborce, Sabinov, Snina a Stropkov neboli podané žiadne podnety na šetrenie hluku v životnom prostredí.

II. Analýza hygienickej problematiky v objektoch, v ktorých je vykonávaný štátny zdravotný dozor

Zariadenia občianskej vybavenosti

- **Zariadenia cestovného ruchu**

Regionálne úrady verejného zdravotníctva na Slovensku v roku 2015 evidovali 7161 zariadení rôzneho druhu poskytujúcich ubytovacie služby s celkovou kapacitou 226 755 lôžok. Oproti roku 2014 pribudlo 243 zariadení a narástla celková ubytovacia kapacita o 7016 lôžok. Nárast ubytovacích zariadení je v každom kraji. Pribudlo 13 hotelov, 65 penziónov, 42 turistických ubytovní. Podľa charakteru a účelu využitia sa rozlišujú prevádzky poskytujúce ubytovanie a ďalšie súvisiace služby v objektoch cestovného ruchu a zariadenia poskytujúce hromadné ubytovanie v robotníckych ubytovniach, hosteloch, moteloch a pod. V zariadeniach cestovného ruchu vykonávajú orgány verejného zdravotníctva v zmysle platnej legislatívy posudkovú činnosť pri schvaľovaní prevádzok. Úrady verejného zdravotníctva v nich

vykonávajú aktuálne hygienické kontroly napr. počas letnej turistickej sezóny alebo pri príležitosti rôznych významných spoločenských a kultúrnych podujatí. Zameriavajú sa predovšetkým na dodržiavanie prevádzkového režimu, hygienického štandardu a kontrolu prevádzkových poriadkov. Prehľad o počte ubytovacích zariadení a ich kapacite spracovaný na základe podkladov RÚVZ na Slovensku podľa krajov je uvedený v tabuľke č. 5.1.

Na území **Bratislavského kraja** (okresy Bratislava I – V, vidiecke okresy Malacky, Pezinok, Senec) bolo v roku 2015 evidovaných 558 ubytovacích zariadení s celkovou kapacitou 40316 lôžok, čo znamená mierny nárast oproti predchádzajúcemu roku o 22 zariadení a navýšenie celkovej kapacity o 658 lôžok. Z tohto počtu sa 342 (61,3 %) prevádzok nachádza v Bratislave a 216 (38,7 %) vo vidieckych okresoch – a to s rôznym stupňom kvality vybavenia a rozsahu poskytovaných služieb. V rámci posudkovej činnosti v r. 2015 bolo napr. riešené umiestnenie stavieb - v Bratislave dostavba hotela Esprit na Zadunajskej ul., hotela Mamut na Cintorínskej ul., penzión Veronika na Lopúchovej ul., mimo Bratislavy ubytovacie zariadenia v obci Zohor, Sološnica, Dunajskej Lužnej a kemp v obci Kuchyňa. Medzi významnejšie kolaudované stavby cestovného ruchu patrila revitalizácia a prestavba kaštieľa v Budmericiach, hotel Barok, Janíkov dvor, hostel na Jelenej ul. č. 8 v Bratislave, ubytovacie zariadenia na Peknej ceste, Bojnickej ul., dom prechodného ubytovania na Račianskej ul., vo vidieckych okresoch napr. robotnícke ubytovne v Malackách a Gajaroch. V správnom konaní bolo vydaných 52 rozhodnutí k uvedeniu priestorov nových zariadení CR alebo ubytovní do prevádzky, resp. v súvislosti so zmenou prevádzkovateľa. Medzi najvýznamnejšie sprevádzkované zariadenia CR patria napr. Penzión Huncokár v Modre, Penzión Eldorado v Senci, Penzión Slimačka, Park Hotel Intenziva, Stupava, Motel Kotva v Ivanke pri Dunaji, v Bratislave Hotel Hradná brána na Slovanskom nábr., Penzión Slovinec, Podhorská ul., Botel Pressburg, Dvořákovu nábr. Väčšina schválených prevádzok poskytuje ubytovacie i stravovacie služby, resp. aj wellness vybavenie. Ubytovacie zariadenia nižšieho štandardu boli schválené napr. v Lozorne - robotnícka ubytovňa SOMO, v Gajaroch, Malackách, v rámci Bratislavy na Agátovej ul., na Peknej ceste, Bojnickej ul., Hviezdnjej ul., Domkárskej ul. a pod. V hodnotenom období sa vykonalo 34 hygienických kontrol, pri ktorých sa zistila zväčša vyhovujúca hygienická úroveň poskytovaných služieb. Evidovaných bolo 9 podnetov, vo všetkých prípadoch išlo o ubytovacie zariadenia s nižším hygienickým štandardom. Podnety sa týkali najmä výskytu hmyzu – ploštíc, ktoré sa riešili operatívne – vykonaním postrekov prostredníctvom odborne spôsobilých osôb (napr. v Bratislave v ubytovni SOMO na Starej Vajnorskej ul., Mileton na Vajnorskej ul., v ubytovni Prima na Ivánskej ceste, FredyNext to Mercury). V dvoch prípadoch sa zistilo v rámci šetrenia podnetov prevádzkovanie ubytovacieho zariadenia bez súhlasného rozhodnutia orgánu verejného zdravotníctva (Penzión Zlatá noha na Bellovej ul. v Bratislave a ubytovacie zariadenie na Exnárovej ul. č. 57 v Bratislave). V oboch prípadoch bola prevádzkovateľom zariadenia uložená pokuta za správny delikt (v celkovej výške 450 Eur). Ďalšie podnety sa týkali najmä nízkeho hygienického štandardu zariadení a nedostatočného čistenia a upratovania ubytovacích zariadení. Zistené nedostatky sa riešili operatívne uložením opatrení do záznamu, v 2 prípadoch („JURKI DOM“ na Domkárskej ul. v Bratislave, Ubytovňa Flóra na Ivánskej ceste 2 v Bratislave) bolo odstránenie zistených nedostatkov riešené v rámci správneho konania vydaním pokynov v termínoch, ktoré sú ešte splatné. Opakovane sa riešili v súčinnosti s ďalšími kompetentnými inštitúciami podnety na ubytovacie zariadenie na Trenčianskej ul. č. 53/A v Bratislave. Ubytovňa nedisponuje súhlasným rozhodnutím orgánu verejného zdravotníctva k uvedeniu priestorov predmetného zariadenia do prevádzky a to pre neustále obštrukcie majiteľa objektu, ale aj nedoriešenú právnu formu bývania v objekte (malometrážne byty, ubytovňa), od ktorej by sa odvíjal ďalší postup hygienika. V r. 2015 bol v mesiacoch február a november vykonaný pracovníkmi

odboru HŽP mimoriadny štátny zdravotný dozor, zameraný na kontrolu ubytovacích zariadení, ktoré podľa zistení Slovenskej obchodnej inšpekcie, nedisponujú rozhodnutím regionálneho hygienika k uvedeniu priestorov do prevádzky. Spolu bolo vykonaných 12 hygienických kontrol, pri ktorých bolo zistené, že označené zariadenia disponujú požadovaným rozhodnutím, okrem Penziónu Zlatá noha na Bellovej ul. v Bratislave, kde bola uložená pokuta za správny delikt (viď vyššie). Z výsledkov štátneho zdravotného dozoru možno konštatovať, že nedostatky boli zistené najmä v niektorých ubytovacích zariadeniach s nižším hygienickým štandardom, avšak väčšina z nich má v rámci svojich možností (vzhľadom na charakter ubytovania) uspokojivé hygienické podmienky služieb. Na druhej strane stúpa počet zariadení, ktoré postupne zvyšujú svoj hygienický štandard modernizáciou a obnovou hygienického zázemia.

V **Trnavskom kraji** bol v sledovanom období štátny zdravotný dozor v ubytovacích zariadeniach zameraný prevažne v objektoch a zariadeniach v rámci letnej kúpacej sezóny. V rámci rozhodovacej činnosti orgánu verejného zdravotníctva bolo celkovo vydaných 54 rozhodnutí pre prevádzkovanie ubytovacích zariadení podľa Vyhlášky MZ SR č. 259/2008 Z.z. o podrobnostiach o požiadavkách na vnútorné prostredie budov a o minimálnych požiadavkách na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia. Celkovo bolo evidovaných 505 zariadení s celkovou kapacitou 18857 lôžok. Oproti predchádzajúcemu roku bol zaznamenaný nárast počtu prevádzkovaných ubytovacích zariadení. Štátny zdravotný dozor bol zameraný na dodržiavanie prevádzkového režimu, hygienického štandardu a kontrolu prevádzkových poriadkov a sledovalo sa aj dodržiavanie zákona NR SR č. 377/2004 Z.z. o ochrane nefajčiarov, jeho porušenie nebolo zistené. Na základe usmernenia ÚVZ SR bol vykonaný mimoriadny cielený dozor zameraný na kontrolu vybraných ubytovacích zariadení v okrese Trnava v termíne od 05.02.2015 – 06.02.2015. Nedostatky boli zistené pri manipulácii s čistou a použitou bielizňou, nebolo zabezpečené oddelené skladovanie čistej a použitej bielizne a chýbala lekárnička prvej pomoci. V okrese Galanta bol vykonaný ŠZD v 7 ubytovacích zariadeniach zameraný na objektivizáciu výskytu prítomnosti alergénov v exkrementoch roztočov vo vzorkách prachu. Spolu bolo odobratých 33 vzoriek prachu, ktoré boli zaslané na RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici na analýzu. Zistené boli nasledovné výsledky:

- ubytovacie zariadenia kategórie hotel – v 5 vzorkách boli neprítomné alergény roztočov, v 4 vzorkách bola zistená nízka prítomnosť alergénov roztočov,
- ubytovacie zariadenie kategórie penzión – v 5 vzorkách bola zistená nízka prítomnosť alergénov roztočov,
- ubytovacie zariadenie kategórie turistická ubytovňa – v 5 vzorkách bola zistená nízka prítomnosť alergénov roztočov,
- ubytovacie zariadenia typu robotnícka ubytovňa – v 5 vzorkách bola zistená nízka prítomnosť alergénov roztočov, v 9 vzorkách bola zistená stredná prítomnosť alergénov roztočov.

V zariadeniach cestovného ruchu v okrese Dunajská Streda bol vykonaný štátny zdravotný dozor v 16 prípadoch. Nedostatky v prevádzke boli zistené v 6-tich prípadoch, z toho v 4 prípadoch prevádzkovanie zariadení bez povolenia, za ktoré voči prevádzkovateľom bol daný návrh na uloženie pokuty v zmysle zákona č. 355/2007 Z.z..

V **Trenčianskom kraji** regionálne úrady verejného zdravotníctva vykonávajú štátny zdravotný dozor v 412 ubytovacích zariadeniach s kapacitou 15 504 lôžok. V roku 2015 bol vykonaný štátny zdravotný dozor v 40 ubytovacích zariadeniach. Vo väčšine ubytovacích zariadení pri výkone štátneho zdravotného dozoru neboli zistené závažné nedostatky týkajúce sa vnútorného prostredia, priestorového usporiadania a funkčného členenia, vybavenia a prevádzky. Medzi drobné nedostatky vyskytujúce sa v niektorých ubytovacích zariadeniach patrilo nedostatok čistiacich a dezinfekčných prostriedkov, absencia lekárničky v zariadení,

resp. jej nedostatočné vybavenie základným zdravotníckym materiálom. Rozhodnutie k uvedeniu priestorov do prevádzky a k schváleniu prevádzkového poriadku bolo vydaných pre 30 nových ubytovacích zariadení. K projektom pre územné konanie ubytovacích zariadení bolo vydaných 9 záväzných stanovísk, ktoré sa týkali hlavne malých ubytovacích zariadení. V roku 2015 bol riešený 1 podnet na ubytovacie zariadenie: Študentský domov Peter v Trenčíne, ktorý sa týkal dodržiavania hygienických podmienok. Podnet bol prešetrený a čiastočne opodstatnený. Prevádzkovateľ zariadenia nedostatky odstránil. Z dôvodu nedodržiavania schváleného prevádzkového poriadku bola uložená pokuta Rekreačnému zariadeniu Javorinka Dubník Stará Turá vo výške 170 Eur. Mimoriadny cielený štátny zdravotný dozor na kontrolu ubytovacích zariadení v SR bol vykonaný v zariadení WELLNES & SPA Hotel Čertov, Lazy pod Makytou.

V **Nitrianskom kraji** je vzhľadom na významnosť rekreačného územia najmä regiónov Nových Zámkov, Komárna, Levíc, Nitry i naďalej pozorovaný mierny nárast zariadení v oblasti poskytovania ubytovacích služieb a rozvoja agroturistiky s doplnkovými službami – relaxačnými, regeneračnými zariadeniami a wellness centrami - sauna, vírivé vane, masáže a pod. v týchto, ako i v ostatných okresoch. V roku 2015 bolo v kraji 552 ubytovacích zariadení s celkovou ubytovacou kapacitou 20 226 lôžok. V roku 2015 pribudlo v kraji 25 ubytovacích zariadení. Vydané boli rozhodnutia orgánu verejného zdravotníctva na uvedenie nových priestorov ubytovacích zariadení do prevádzky, ako i v súvislosti so zmenou prevádzkovateľa jestvujúcich prevádzok, vrátane schválenia prevádzkových poriadkov. Na základe plánovaných investičných akcií boli vydávané tiež záväzné stanoviská a vyjadrenia k územnému, stavebnému a kolaudačnému konaniu stavieb ubytovacích zariadení. Zariadeniam cestovného ruchu bola venovaná zvýšená pozornosť nielen pred zahájením, ale i v období letnej turistickej sezóny. Počas štátneho zdravotného dozoru zameraného na dodržiavanie hygienického režimu v prevádzkach neboli zistené nedostatky vážnejšieho charakteru. Na základe žiadosti ÚVZSR o vykonanie mimoriadneho cieleného štátneho zdravotného dozoru zameraného na kontrolu ubytovacích zariadení, v ktorých SOI zistila porušenie legislatívnych predpisov na ochranu verejného zdravia bol zamestnankyňami RÚVZ so sídlom v Nitre vykonaný štátny zdravotný dozor vo vybranom ubytovacom zariadení. Za Nitriansky kraj bolo vybrané ubytovacie zariadenie : Hotel XAWAX na Vinárskej ul. 1 v Lužiankach. V rámci výkonu ŠZD nebolo zistené porušenie zákona č. 355/2007 Z.z. Taktiež bol vykonaný mimoriadny cielený ŠZD v ubytovacom zariadení Trogár v Nitre. V sledovanom roku bola zrušená prevádzka Hotela Zara v Topoľčanoch, ktorý mal kapacitu 29 lôžok.

K 31.12.2015 RÚVZ **Žilinského kraja** evidovali 1920 zariadení CR v Žilinskom kraji s celkovou kapacitou 44 893 lôžok. Najčastejšie sú zaraďované do kategórií krátkodobé ubytovanie v súkromí, penzión, turistická ubytovňa a hotel. V sledovanom období sa posudzovali prevádzky nových zariadení, viac bolo vyjadrení k zmene prevádzkovateľa, alebo k zmene účelu využitia stavby (63 záväzných stanovísk, 115 rozhodnutí – nové zariadenia, sezónne zariadenia /ATC/, zmena prevádzkovateľa, zmena v prevádzkovaní /PP/). Vykonalo sa 173 kontrol nových zariadení, príp. fungujúcich v rámci ŠZD. Počas roka obdržali na RÚVZ 4 podnety na prevádzkovú hygienu v zariadení hotelového typu. Pri výkone šetrenia boli uložené opatrenia na odstránenie závad, ktoré sa v dohodnutom termíne zrealizovali, o čom bol upovedomený aj zasielateľ podnetu. Počas sledovaného obdobia nebol zaznamenaný prípad, kedy bolo nutné pristúpiť k sankčným opatreniam významnejšieho charakteru. Pri kontrolnej činnosti sa neustále zameriava pozornosť na zvyšovanie uvedomelosti pracovníkov prostredníctvom vysvetľovania rizík, ktoré hrozia pri nedodržiavaní schválených prevádzkových poriadkov, najmä krížení čistej a nečistej prevádzky, zanedbávaní prevádzkovej hygieny zariadenia a osobnej hygieny obsluhujúceho

personálu. Ubytovacie časti zariadení CR v spádovom území RÚVZ Žilina možno za rok 2015 hodnotiť ako zariadenia na dlhodobu hygienicky primeranej úrovni.

Aj napriek menším zisteným nedostatkom môže RÚVZ hodnotiť úroveň v zariadeniach cestovného ruchu za rok 2015 ako hygienicky vyhovujúcu, nakoľko neboli zistené závažnejšie nedostatky z hľadiska ochrany zdravia.

V Banskobystrickom kraji bolo v roku 2015 831 ubytovacích zariadení s celkovou ubytovacou kapacitou 25 604 lôžok, z toho v spádovom území RÚVZ ktoré tvoria okresy Banská Bystrica a Brezno bolo prevádzkovaných 336 ubytovacích zariadení (177 zariadení v okrese Banská Bystrica, 159 v okrese Brezno), ktoré sú zaradené do kategórií uvedených v tabuľke 5.1. V roku 2015 bolo vydaných 35 rozhodnutí na uvedenie priestorov do prevádzky. Jednalo sa o nové zariadenia, zmenu prevádzkovateľa, zmenu ubytovacej kapacity alebo schválenie zmeny v prevádzkovom poriadku. Vydaniu rozhodnutia predchádzala obhliadka priestorov. Štátny zdravotný dozor (okrem obhliadky na základe žiadosti o uvedenie priestorov do prevádzky) bol vykonaný 17-krát, zameraný na kontrolu prevádzkovej hygieny, dodržiavanie prevádzkového poriadku, skladovanie a manipuláciu s bielizňou, zásobovanie pitnou vodou a kontrolu prevádzkovej dokumentácie. RÚVZ v Banskej Bystrici v roku 2015 zaevidoval 1 podnet na výkon ŠZD v ubytovacom zariadení Camping Tajov. V podnete bolo uvedené, že v campingu sú zanedbané hygienické podmienky a to, plesnivé chaty, hnilé zariadenia a podobne. Pri výkone štátneho zdravotného dozoru neboli zistené nedostatky poukazované v podnete. V ubytovacích priestoroch, v zariadeniach na osobnú hygienu ani v ostatnej vybavenosti nebola zistená prítomnosť plesní. Prevádzková hygiena bola na požadovanej úrovni, podnet bol vyhodnotený ako neopodstatnený. V spádovom území RÚVZ Lučenec bolo celkovo prevádzkovaných 36 zariadení s celkovou kapacitou 1 129 lôžok. Na uvedenie ubytovacích priestorov do prevádzky bolo vydaných 7 rozhodnutí, pribudli 2 nové zariadenia, pri ostatných išlo o zmenu prevádzkovateľa. Pri výkone štátneho zdravotného dozoru v turistickej ubytovni Jánošov kút v Divíne bolo zistené nedodržanie schváleného prevádzkového poriadku (znečistené priestory, chýbala lekárnička prvej pomoci, nevyhovujúce skladovanie bielizne); pre porušenie povinnosti bolo začaté správne konanie a podľa § 57 ods. 50 písm. a) zákona č. 355/2007 z. z. bola uložená pokuta 150 €, ktorá bola uhradená. V okrese V. Krtíš bolo celkovo v prevádzke 45 zariadení s kapacitou 2015 ubytovaných. Pre ubytovacie zariadenia bolo vydaných 7 rozhodnutí a 12 záväzných stanovísk. V rámci výkonu ŠZD bolo vykonaných 7 kontrol v ubytovacích zariadeniach. RÚVZ Zvolen - v spádovom území RÚVZ bolo celkovo v prevádzke 157 zariadení s kapacitou 6754 lôžok, RÚVZ vydal 18 rozhodnutí na uvedenie priestorov do prevádzky. Pri výkone ŠZD v zariadeniach cestovného ruchu boli uložené sankcie: 2 blokové pokuty v súhrnnej výške 83 € a 5 pokút v rámci správneho konania za dopustenie sa správneho deliktu na úseku verejného zdravotníctva (prevádzkovanie bez súhlasného posudku orgánu verejného zdravotníctva, porušenie zásad vypracovaného a schváleného prevádzkového poriadku) v dvoch prípadoch vo výške 150 €, v dvoch prípadoch vo výške 250 € a v jednom prípade vo výške 500 €. RÚVZ Rimavská Sobota – v spádovom území RÚVZ bolo evidovaných celkom 51 ubytovacích zariadení s celkovou kapacitou 1 505 lôžok a celkovo bolo vykonaných 18 kontrol v rámci ŠZD. V roku 2015 bolo uvedených do prevádzky 7 ubytovacích zariadení a vydané boli 2 rozhodnutia na zmenu prevádzkového poriadku. V mesiaci september 2015 bol vykonaný ŠZD v prevádzke zariadenia Salaš Zbojská – Zbojnický dvor, pri ktorom bolo zistené, že:

- rekreačné objekty sú zásobované vodou z vodného zdroja (VZ), ktorý má vybudovaný vodojem, pričom VZ ani vodojem nie sú oplotené a na ich prevádzkovanie nie je vydané príslušné povolenie špeciálneho stavebného úradu;
- nie je vydané povolenie špeciálneho stavebného úradu na užívanie kanalizácie a ČOV;
- prevádzkovateľ vykonal bez povolenia stavebného úradu a záväzného stanoviska orgánu

verejného zdravotníctva rekonštrukciu objektu pôvodnej maštale a vybudoval v nej reštauráciu, tančiareň, ubytovacie izby, syrárňu a práčovňu;

- prevádzkovateľ bez povolenia stavebného úradu a záväzného stanoviska orgánu verejného zdravotníctva buduje priestory wellness (v čase kontroly boli dokončené 3 sauny a 2 ochladzovacie kade).

Na základe uvedeného bola prevádzkovateľovi zariadenia uložená pokuta vo výške 350,-€.

RÚVZ Žiar nad Hronom - v spádovom území RÚVZ bolo prevádzkovaných 206 ubytovacích zariadení s celkovou kapacitou 4 695 lôžok. V roku 2015 bolo vydaných spolu 29 rozhodnutí na uvedenie priestorov ubytovacích zariadení do prevádzky, zároveň boli schválené aj prevádzkové poriadky. Do prevádzky bolo uvedených 15 novovybudovaných ubytovacích zariadení a v 14 prípadoch došlo k zmene prevádzkovateľa v už existujúcich zariadeniach. Počas roka 2015 bol ŠZD vykonaný v 52 ubytovacích zariadeniach, z toho v 43 prípadoch neboli zistené závažné nedostatky - znečistené prípadne poškodené steny, poškodená podlaha, nefunkčné ventilátory v zariadeniach na osobnú hygienu, nepredkladanie dokladov s vyhovujúcou kvalitou vody z vlastného vodného zdroja, z ktorého je zariadenie zásobované pitnou vodou. Prevádzkovateľom zariadení boli uložené nápravné opatrenia a nedostatky boli odstránené. V jednotlivých zariadeniach sa dodržiava hygienický režim podľa vypracovaných prevádzkových poriadkov. V 9 prípadoch boli voči prevádzkovateľom, na základe nedostatkov zistených pri ŠZD, začaté správne konania a boli uložené sankcie v celkovej sume 2950 €. Z toho v 4 prípadoch bolo pri výkone ŠZD zistené, že ubytovacie zariadenia boli v prevádzke a poskytovali ubytovacie služby bez súhlasného rozhodnutia RÚVZ na uvedenie priestorov do prevádzky, čím sa prevádzkovatelia dopustili iného správneho deliktu. V 5 prípadoch prevádzkovatelia poskytovali vo svojich ubytovacích zariadeniach wellness služby bez vydaného súhlasného rozhodnutia a schváleného prevádzkového poriadku RÚVZ, prevádzkovali v ubytovacích zariadeniach wellness služby v nesúlade s vydaným rozhodnutím a schváleným prevádzkovým poriadkom a neplnili si povinnosti podľa ustanovení vyhlášky č. 308/2012 Z. z. V 7 správnych konaniach uložené sankcie účastníci konania uhradili vo výške 1250 €, voči 1 správne konaniu sa účastník konania odvolal proti výške uloženej pokuty a RÚVZ v Žiari nad Hronom odvolanie odstúpil Úradu verejného zdravotníctva SR v Bratislave a správne konanie je vo výkone exekúcie.

V **Košickom kraji** boli poskytované ubytovacie služby v 538 zariadeniach s celkovou ubytovacou kapacitou 19 253 lôžok. Počet zariadení sa oproti minulému roku zvýšil o 20, ubytovacia kapacita sa zvýšila o 570 lôžok. V roku 2015 bolo orgánom verejného zdravotníctva vydaných 53 rozhodnutí na uvedenie priestorov ubytovacích zariadení do prevádzky (prevažná väčšina zariadení bola uvedená do prevádzky po zmene prevádzkovateľa) resp. na schválenie prevádzkových poriadkov. Medzi tieto zariadenia patrí napr. Turistická ubytovňa na Južnej triede v Košiciach s kapacitou 43 lôžok, Hotel David v Košiciach s kapacitou 55 lôžok, Ubytovňa na Repnej ulici v Košiciach s kapacitou 18 lôžok, Dom hostí na Mánesovej ulici s kapacitou 13 lôžok, Penzión Šport na Protifašistických bojovníkov 9 v Košiciach s kapacitou 32 lôžok, Chata Chatisko v rekreačnej oblasti Ružín s kapacitou 38 lôžok, Turistická ubytovňa Háj s kapacitou 18 lôžok a Penzión Gýňov s kapacitou 20 lôžok, Turistická ubytovňa v MČ KVP pri Reštaurácii Koliba – Zlatá podkova s kapacitou 18 lôžok, ubytovacie priestory na III. NP a IV. NP v Hoteli Múza v Košiciach s kapacitou 25 lôžok. Ubytovaciu kapacitu v Slovenskom raji rozšírilo ubytovacie zariadenie Chata Piecky, miestna časť Hrabušická Píla 34, Hrabušice, „VILLA ELENA“, Tatranská 197/96, Smižany s kapacitou 14 stálych lôžok a 5 príležitostných lôžok. Do prevádzky bol v priebehu roka uvedený aj areál „Malý Majer Podlesok“, ktorý rozšíri služby v Slovenskom raji o chov koní, výcvik jazdy na koňoch a predaj poľnohospodárskych výrobkov. K areálu patrí aj vzletová a pristávacia plocha Hrabušice – Podlesok (VPP HP) na prevádzku lietajúcich športových zariadení. V priebehu roka 2015 bolo do prevádzky uvedené aj

ubytovacie zariadenie v centre mesta Spišská Nová Ves „Apartmány Rudolf, Zimná 35, Spišská Nová Ves“ s ubytovacou kapacitou 9 stálych lôžok a Chata Sabinka v Spišských Vlachoch. V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru bolo uskutočnených 158 kontrol, pri ktorých neboli zistené závažné nedostatky. V 7-ich zariadeniach boli zápisnične nariadené opatrenia na odstránenie nedostatkov prevádzkovo-technického charakteru. Následnou kontrolou v 2-och zariadeniach bolo zistené odstránenie zistených nedostatkov. V 5-ich zariadeniach termíny na odstránenie zistených nedostatkov plynú. V októbri bol na RÚVZ Košice riešený anonymný podnet na nedodržanie základných hygienických predpisov v ubytovacom zariadení Hviezda na Učňovskej 4 v Košiciach z dôvodu prerušenia dodávky vody v celom objekte. Podnet bol uzatvorený ako neopodstatnený.

V **Prešovskom kraji** bolo v roku 2015 1845 ubytovacích zariadení s celkovou ubytovacou kapacitou 42 096 lôžok. V rámci ŠZD bolo vykonaných 571 kontrol. V prevádzkach za zistené nedostatky bolo uložených 6 blokových pokút v celkovej výške 132,00 €. Jednému prevádzkovateľovi ubytovacieho zariadenia (Stará Ľubovňa) za prevádzkovanie bez rozhodnutia orgánu verejného zdravotníctva k uvedeniu priestorov do prevádzky bola uložená pokuta za správny delikt vo výške 150,00 €. V rekreačnej oblasti Domaša stále nie sú doriešené problémy ubytovacích zariadení súvisiace so zásobovaním pitnou vodou.

• **Zariadenia starostlivosti o ľudské telo**

V hodnotenom období v roku 2015 bolo v Slovenskej republike schválených do prevádzky 17 967 zariadení starostlivosti o ľudské telo (tab. 5.2). V každom novom zariadení bol pred začatím prevádzky vykonaný ŠZD zameraný na dispozičné usporiadanie zariadenia, podmienky dodržiavania prevádzkovej hygieny, dezinfekcie a sterilizácie pracovných nástrojov, zdravotnú a odbornú spôsobilosť zamestnancov, vypracovanie prevádzkového poriadku, kontrolu dokumentácie k prístrojovému vybaveniu používanému v jednotlivých zariadeniach a certifikátov na kozmetické výrobky.

V uvedenej problematike aj naďalej pokračuje trend poskytovania nových druhov služieb pomocou špeciálnej prístrojovej techniky a procedúr zameraných na starostlivosť o pleť a dosiahnutie a udržanie štíhlej línie (IPL, rádiová frekvencia, prístrojové lymfodrenáže, fotojuvenizácia, fotoepilácia, oxylifting, ultrazvukové kavitáže, bielenie zubov, dermobrázia, laserové odstraňovanie tetovania a i.). Tieto činnosti majú síce charakter služieb starostlivosti o ľudské telo, ale v mnohých prípadoch predstavujú zdravotné výkony podľa legislatívy o poskytovaní zdravotníckej starostlivosti; sú vysoko zdravotne rizikové a mali by ich vykonávať zdravotnícki pracovníci s príslušným kvalifikačným vzdelaním podľa osobitného predpisu. Vzhľadom k tomu, že legislatíva na ochranu verejného zdravia však poskytovanie takýchto služieb v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo nezakazuje, pri ich schvaľovaní je len dané upozornenie že vydané rozhodnutia sa nevzťahujú na akékoľvek liečebné účinky poskytovaných procedúr a vydané sú výlučne z hľadiska záujmov na ochranu verejného zdravia. Niektoré ďalšie opatrenia uplatňované pri schvaľovaní týchto prevádzok (napr. zabezpečenie odborného zdravotného dohľadu nad danou službou zdravotníckym pracovníkom s príslušným vzdelaním, požiadavky na zdravotnú a technickú bezpečnosť prístrojovej techniky a procedúr) majú len odporúčací odborný a zdravotno-výchovný charakter a nie je možné ich za súčasného stavu súvisiacej legislatívy právne vymáhať.

Vykonávaný ŠZD bol zameraný na dodržiavanie schváleného prevádzkového poriadku a hygienických zásad pri poskytovaní uvedených služieb vyplývajúcich z ustanovení platnej legislatívy, ako aj kontrolu dokladov o zdravotnej a odbornej spôsobilosti personálu. V rámci komisie pre epidemiologicky závažné činnosti bolo uskutočnené preskúšanie pracovníkov pre získanie osvedčenia odbornej spôsobilosti pracovníkov pre prácu

v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo. V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru boli prevádzkovatelia upozornení na dôsledné dodržiavanie požiadavky správneho pracovného postupu pri očistení resp. dezinfekcii pracovných nástrojov, ako i na používanie biocídnych prípravkov, ktoré sú registrované v Centre pre chemické látky a prípravky Slovenskej republiky, v zmysle platnej legislatívy.

V súvislosti s novelizáciou vyhlášky č. 554/2007 Z.z. bola aj v roku 2015 venovaná zvýšená pozornosť prevádzkam solárií. Súhlas so schvaľovaním nových prevádzok solárií bol vydaný po preukázaní používania ultrafialových žiarivov (trubic) s limitom celkovej efektívnej ožiarenosti do 0,3 W/m² a predložení vyhovujúcich výsledkov kvality UV žiarenia s uvedením max. času opaľovania pre jednotlivé typy pokožky. Tiež sa vyžadovala prevádzková dokumentácia na opaľovacie prístroje – s prílohou technickej dokumentácie (popis prístroja, životnosť UV žiarivov, max. doba opaľovania daná distribútorom bola vždy porovnávaná a podľa potreby upravovaná s výsledkami merania, doklad o zaškolení určeného pracovníka pre obsluhu opaľovacích prístrojov), prevádzkového poriadku a dokladmi o odbornej a zdravotnej spôsobilosti na vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo. Kontroly boli zamerané okrem iného i na vydokladovanie výsledkov merania ultrafialového žiarenia pri uvedení priestorov do prevádzky ako aj po výmene ultrafialových žiarivov opaľovacích prístrojov. Prevádzkovatelia kontrolovaných solárií preukazovali plnenie stanovených limitov ultrafialového žiarenia protokolmi o meraní UV žiarenia.

V rámci kontroly prevádzok zariadení starostlivosti o ľudské telo bolo tiež sledované dodržiavanie zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Prevádzkovatelia boli upozorňovaní na plnenie povinnosti podľa uvedeného zákona, o požiadavke umiestniť oznam o zákaze fajčenia v priestoroch prevádzky a na ktorých kontrolných orgánoch je možné podať oznámenie o porušovaní tohto zákona.

Osobitná pozornosť sa venovala kontrole používania zdravotne nebezpečných kozmetických výrobkov hlásených systémom rýchleho varovania (RAPEX v Európskej únii).

V Bratislavskom kraji v hodnotenom období roku 2015 bolo evidovaných 3329 zariadení starostlivosti o ľudské telo, čo predstavuje oproti roku 2014 nárast o 217 prevádzok. Hygienická situácia v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo v sledovanom období nezaznamenala významnejšie zmeny oproti predchádzajúcemu obdobiu. Pokračovalo sa v trende schvaľovania nových prevádzok formou združených činností rôznych druhov služieb a to prevažne v polyfunkčných objektoch, administratívnych budovách, veľkých obchodných komplexoch, sporadickejšie v nebytových priestoroch domovej vybavenosti bytových domov alebo v satelitných objektoch, najmä rodinných domov. Naďalej pretrvávali problémy pri umiestňovaní uvedeného typu prevádzok do priestorov veľkoobchodných komplexov s nevyhovujúcimi svetlotechnickými podmienkami, preto pri ich schvaľovaní museli byť uplatňované náhradné opatrenia na ochranu zdravia exponovaných pracovníkov podľa požiadaviek prílohy č. 4 vyhl. MZSR č. 541/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov.

V rámci plnenia prioritných úloh odboru sa pokračovalo v cielenom štátnom zdravotnom dozore vo vybraných prevádzkach pedikúr. Kontroly boli zamerané na dodržiavanie hygienicko-epidemiologického režimu s dôrazom na zisťovanie spôsobu dekontaminácie pedikérskych nástrojov, uchovávaní vysterilizovaných pracovných pomôcok, vedenia sterilizačného denníka, manipulácie s použitými nástrojmi, ako aj spôsobu zabezpečovania čistoty pracovných plôch a povrchov prevádzok pedikúr. ŠZD sa vykonal v 36 zariadeniach z celkového počtu 238 pedikúr, pričom výsledky kontrol boli uspokojivé. V 3 prípadoch sa zistili nedostatky vo vedení sterilizačných denníkov a manipulácii s použitými pracovnými nástrojmi, čo bude riešené v správnych konaniach. V jednom prípade bolo

zistené, že prevádzka nedisponuje rozhodnutím k uvedeniu priestorov do prevádzky (pedikúra Diamond Beauty na Ivánskej ceste v Bratislave), preto bude začaté správne konanie vo veci uloženia pokuty za správny delikt.

Na úseku kontrolnej činnosti sa v rámci ŠZD vykonalo celkom 72 kontrol, ktoré boli zamerané na vykonávanie poskytovaných služieb podľa schválených prevádzkových poriadkov, pričom v tomto smere neboli zisťované nedostatky v prevádzkovom režime kontrolovaných zariadení ani v osobnej hygiene ich pracovníkov. Nevyhovujúca hygienická situácia však bola zisťovaná v prevádzkach preverovaných a základe podaných podnetov zákazníkov. Podnety v celkovom počte 4 sa týkali najmä nedodržovania prevádzkovej hygieny zariadenia v zmysle zásad prevádzkového poriadku (tetovacie štúdio, Nobelova ul., Bratislava, prevádzka nechťového dizajnu v OC Tesco v Petržalke, nechťové štúdio v OC Polus, My salón, Kaštieľska ul., Bratislava). Prevádzkovateľom zariadení bolo uložených 9 rozhodnutí o pokute. Za prevádzkovanie priestorov bez súhlasného rozhodnutia k uvedeniu priestorov do prevádzky boli jednotlivým prevádzkovateľom uložené 4 pokuty v prevádzke manikúry na Miletičovej ul. č. 46 v Bratislave a 2 pokuty v prevádzke manikúry v OV Centráľ na Metodovej ul. v Bratislave (v celkovej sume 900 €). Za zistené hygienicko – prevádzkové nedostatky v prevádzke manikúry boli uložené 3 pokuty v celkovej sume 600 €. V kraji evidujú celkom 112 prevádzok s opaľovacími zariadeniami, ktoré boli cielene kontrolované z hľadiska používania UV žiaričov s predpísaným limitom celkovej efektívnej ožiarenosti a objektivizácie žiarenia. Z tohto hľadiska sa vykonalo 11 kontrol; v 1 prípade bola uložená pokuta pre prevádzkovateľa solárneho štúdia na Bajkalskej ul. č. 9 v Bratislave za nedodržanie limitov celkovej ožiarenosti solárií.

V Trnavskom kraji v rámci výkonu ŠZD neboli zaznamenané výrazné nedostatky v podmienkach prevádzkovania. V rámci územia je v evidencii celkovo 1310 prevádzok (192 v okrese Hlohovec, 724 v okrese Trnava, 394 v okrese Piešťany). V roku 2015 bolo vydaných 143 nových rozhodnutí na nové prevádzky, v ktorých sa súčasne schvaľovali aj návrhy prevádzkových poriadkov zariadení a rozhodnutia pre schválenie prevádzkových poriadkov. V rámci kontroly dodržiavania prevádzkových poriadkov sa sledovalo aj dodržiavanie zákona NR SR č. 377/2004 Z.z. o ochrane nefajčiarov, jeho porušenie nebolo zistené.

V Trenčianskom kraji je v prevádzke celkovo 2 300 zariadení starostlivosti o ľudské telo. Rozhodnutie k uvedeniu priestorov do prevádzky a k schváleniu prevádzkových poriadkov bolo vydané pre 300 nových zariadení. ŠZD bol vykonaný v 87 zariadeniach. Najčastejšie zistené nedostatky boli: prevádzkovatelia zariadení starostlivosti o ľudské telo nepredložili orgánu verejného zdravotníctva na posúdenie návrh na uvedenie priestorov do prevádzky a na schválenie prevádzkového poriadku a do času kladného posúdenia sa nezdržali vykonávania činnosti, prevádzkovatelia nedodržiavali schválený prevádzkový poriadok, stery odobraté z materiálov, ktoré by mali byť sterilné, vykazovali prítomnosť patogénnych a podmienených patogénnych mikroorganizmov, nedodržovanie správnych sterilizačných postupov a nesprávna manipulácia so sterilným materiálom, prevádzky neboli vybavené lekárničkami s požadovaným zdravotníckym materiálom v zmysle prílohy č. 1 vyhl. MZ SR č. 554/2007 Z.z., kríženie manipulácie s čistou a použitou bielizňou, nevyhovujúce odstraňovanie odpadu v zariadení, nezabezpečený prívod teplej tečúcej vody pri umývadle v zariadení a absencia dezinfekčných prostriedkov. Opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov boli uložené v 11 prevádzkach. Za zistené nedostatky – iný správny delikt podľa §57 zák. č. 355/2007 Z.z. bola prevádzkovateľom uložená pokuta v 14 zariadeniach v celkovej sume 1265 €. V rámci oznámenia o výskyte nebezpečných kozmetických výrobkov v Európskej únii zo systému RAPEX bolo vykonaných 72 kontrol na preverenie výskytu nebezpečných kozmetických výrobkov, pričom nebol zistený výskyt hlásených nebezpečných výrobkov.

V Nitrianskom kraji bolo v roku 2015 v regióne 2387 zariadení starostlivosti o ľudské telo. I v tomto roku bol zaznamenaný opätovný nárast uvedených zariadení. Rozhodnutia orgánu verejného zdravotníctva o návrhoch na uvedenie priestorov do prevádzky boli vydávané často so združovaním služieb v salónoch krásy pre zvýšenie úrovne poskytovaných služieb, vrátane návrhov na zmenu v ich prevádzkovaní, taktiež k prevádzkovým poriadkom novým, ako aj návrhom na ich zmenu. Na základe výsledkov ŠZD možno konštatovať, že hygienická situácia v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo je v okresoch kraja na vyhovujúcej úrovni. V rámci dozoru sme nezaevidovali ohrozenie, resp. poškodenie zdravia návštevníkov uvedených zariadení. V okrese Komárno bolo vydaných 56 rozhodnutí orgánu verejného zdravotníctva k uvedeniu nových priestorov zariadení do prevádzky a zabezpečených 124 výkonov ŠZD. V rámci kontrol bolo zistených 5 zariadení starostlivosti o ľudské telo (3 solária, 1 nechťový dizajn, 1 kaderníctvo) prevádzkovaných bez súhlasu orgánu verejného zdravotníctva. V troch prípadoch boli prevádzkovateľom uložené v správnych konaniach sankcie v celkovej sume 900 €. V jednom prípade sa jednalo o činnosť fyzickej osoby bez oprávnenia na podnikanie a zistený prípad bol postúpený na priame vybavenie vecne príslušným orgánom, a to živnostenskému a daňovému úradu. Jeden prípad bude riešený v správnom konaní v roku 2016. Pri priebežných kontrolách boli tiež zistené 2 osoby poskytujúce služby bez odbornej spôsobilosti na vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo, ktorým boli uložené na mieste blokové pokuty 2 x 60 €. V okrese Levice bolo v prevádzke 277 zariadení starostlivosti o ľudské telo, v ktorých bolo vykonaných počas roka 270 hygienických previerok v rámci ŠZD, z toho 10 v rámci rýchleho výstražného systému pre kozmetické výrobky. V okresoch Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce bolo vydaných 50 rozhodnutí na uvedenie priestorov do prevádzky. V rámci ŠZD bolo preverených 12 prevádzok solárií, z toho v troch prípadoch za porušenie zák. č.355/2007 Z.z. bola zo strany RÚVZ uložená pokuta. V okrese Nové Zámky bol ŠZD vykonaný v 16 prevádzkach, inšpekcie v 8 prevádzkach. Obhliadky boli vykonané v 82 prevádzkach. Kontroly v rámci RAPEX-u boli vykonané v 57 prevádzkach. V okrese Topoľčany v sledovanom roku bolo vydaných 33 rozhodnutí pre zariadenia starostlivosti o ľudské telo a 4 záväzné stanoviská. Pri výkone ŠZD (52 previerok) neboli zistené nedostatky. V 2 prevádzkach erotických masážnych salónov – ani jedna z nich nebola orgánom štátnej správy na úseku verejného zdravotníctva posúdená a neboli schválené prevádzkové poriadky. Na základe ŠZD boli uložené 2 pokuty (jednu pokutu uložilo oddelenie hygieny výživy v spolupráci s oddelením hygieny životného prostredia a zdravia), každá vo výške 500 €.

V roku 2015 bolo v **Banskobystrickom kraji** evidovaných 1872 zariadení starostlivosti o ľudské telo (kozmetiky, kaderníctva, holičstvá, pedikúry, pedikúra rybičkami Garra rufa, manikúry, nastreľovanie náušnic, tetovacie štúdiá, sauny, solária, piersing, myostimulácie, masážne salóny, erotické salóny a iné – slender štúdiá, fitness centrá, štúdiá tanca, soľné jaskyne, rekondičné centrá,...). Najčastejšie zistené nedostatky sa týkali najmä doplnenia, resp. zmeny prevádzkového poriadku podľa platnej legislatívy, doplnenia obsahu lekárníčky, doplnenia čistiacich a dezinfekčných prostriedkov, vymaľovania priestorov, nesprávnej manipulácie s čistou a použitou bielizňou. Za opakovane zisťované nedostatky boli uložené blokové pokuty v spádovom území RÚVZ Zvolen (694 €) a RÚVZ Lučenec (33 €). Sankcie za iný správny delikt - pokuty vo výške 150 € boli uložené v spádovom území RÚVZ Zvolen. V spádovom území RÚVZ Žiar nad Hronom bola uložená pokuta vo výške 2900 €, v spádovom území RÚVZ Rimavská Sobota vo výške 150 € a v spádovom území RÚVZ Lučenec bola uložená čiastočná náhrada nákladov 52,54 €. Výzvy na odstránenie zistených nedostatkov, resp. doplnenie podania a následné prerušenie konania v rozhodovacom procese bolo uplatnené v spádovom území RÚVZ Banská Bystrica (7), RÚVZ Rimavská Sobota (1). Zastavenie konania bolo uplatnené v spádovom území RÚVZ Banská Bystrica (1), RÚVZ Rimavská Sobota (2).

Kontrola mikrobiálnej kontaminácie povrchov a predmetov bola vykonávaná sterovou metódou v spádovom území RÚVZ Banská Bystrica (180 sterov), RÚVZ Veľký Krtíš (140 sterov), RÚVZ Lučenec (181 sterov), RÚVZ Žiar nad Hronom (95 sterov). Výskyt patogénnych a podmienene patogénnych mikroorganizmov bol zistený v 3 zariadeniach v spádovom území RÚVZ Lučenec a v 2 zariadeniach v spádovom území RÚVZ Banská Bystrica a v 3 zariadeniach bol zistený výskyt aeróbných sporulátov. Po vykonaných opatreniach boli výsledky kontrolne odobratých sterov negatívne. Kontrolu účinnosti sterilizátorov v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo vykonáva oddelenie HŽPZ len v spádovom území RÚVZ Banská Bystrica. V roku 2015 bola vykonaná kontrola účinnosti sterilizátora v 41 zariadeniach. V ostatných RÚVZ zabezpečuje kontrolu účinnosti sterilizátora odbor epidemiológie.

V 73 prevádzkach zariadení starostlivosti o ľudské telo bola vykonaná kontrola zistenia výskytu nebezpečných kozmetických výrobkov, ktoré boli nahlásené zo systému RAPEX v spádovom území RÚVZ Banská Bystrica, a v spádovom území RÚVZ Rimavská Sobota bolo vykonaných 43 výkonov (telefonické zisťovanie výskytu nebezpečných výrobkov). V zariadeniach nebolo zistené používanie nahlásených nebezpečných výrobkov.

Celkovo je hygienická úroveň zariadení starostlivosti o ľudské telo vyhovujúca, prevádzky zodpovedajú hygienickým požiadavkám na ochranu verejného zdravia, zisťované, uvádzané nedostatky boli bezodkladne odstraňované. V prípade porušenia ustanovení zákona č.355/2007 Z.z. boli ukladané sankcie za iné správne delikty podľa §57 cit. zákona.

V Žilinskom kraji je celkový počet zariadení starostlivosti o ľudské telo 2455, pričom ich počet sa neustále zvyšuje. Bolo vydaných 230 rozhodnutí k uvedeniu priestorov do prevádzky a schváleniu prevádzkového poriadku. RÚVZ Žilina riešil 1 podnet v prevádzke kaderníctva s výsledkom neopodstatnený. Za nedostatky zistené pri prevádzkovaní vydal RÚVZ Dolný Kubín 2 rozhodnutia o uložení pokuty za iný správny delikt podľa § 57 zákona č. 355/2007 Z. z. v celkovej sume 320 €. RÚVZ Martin riešil podnet na prevádzku nechťové štúdio, kozmetika, solárium, ktorý sa týkal poskytovania služieb v nevyhovujúcich priestoroch. Podnet bol vyhodnotený ako neopodstatnený.

V Košickom kraji bolo v roku 2015 v prevádzke 1965 zariadení starostlivosti o ľudské telo, čo je navýšenie oproti predchádzajúcemu roku o 82 zariadení. V roku 2015 bolo v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo vykonaných 733 kontrol pri ktorých boli zistené nedostatky rôzneho charakteru - v troch zariadeniach bol porušený schválený prevádzkový poriadok, chýbala lekárnička prvej pomoci (resp. prevažná časť obsahu bola po dátume spotreby), vykonané boli zmeny oproti vydanému rozhodnutiu. Za zistené nedostatky boli uložené sankcie v celkovej sume 800 €. V kaderníckom salóne došlo k zmene prevádzkovateľa, pričom nový prevádzkovateľ nepredložil návrh na uvedenie priestorov do prevádzky. Za porušenie povinnosti ustanovenej v § 52 ods. 1 písm. b) zákona č. 355/2007 Z.z. mu bola uložená pokuta vo výške 200 €. V uplynulom roku boli riešené aj dva podnety, ktoré sa týkali dodržiavania prevádzkovej hygieny v tom istom zariadení starostlivosti o ľudské telo. Na základe zistených skutočností boli obidva podnety uzatvorené ako opodstatnené a voči prevádzkovateľovi zariadenia bolo vedené správne konanie. Rozhodnutie o uložení pokuty vo výške 800 € je už právoplatné a vykonateľné. Celkovo bolo v roku 2015 vydaných 274 rozhodnutí k uvedeniu zariadení starostlivosti o ľudské telo do prevádzky a ku schváleniu prevádzkových poriadkov. Na základe výsledkov ŠZD v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo je možné konštatovať, že uvedenie personálu v oblasti verejného zdravia ako i celková hygienická úroveň týchto zariadení (zrejme aj vzhľadom na veľkú konkurenciu hlavne na území mesta Košice), je na požadovanej hygienickej úrovni. Na druhej strane je zrejme, že správanie sa personálu počas kontroly nemusí zodpovedať bežnej praxi.

V **Prešovskom kraji** sa epidemiologicky závažné činnosti vykonávajú v 2347 zariadeniach starostlivosti o ľudské telo. Za nedodržanie hygienických požiadaviek v pracovnom prostredí bolo uložených 8 blokových pokút v celkovej hodnote 179 €. Dvomi prevádzkovateľom v Bardejove, za prevádzkovanie zariadení bez súhlasného rozhodnutia orgánu verejného zdravotníctva k uvedeniu priestorov do prevádzky, boli dané pokuty v celkovej výške 330 €.

• **Zariadenia sociálnych služieb**

V Slovenskej republike sa prevádzkujú zariadenia sociálnych služieb (ďalej „ZSS“) všetkých druhov v zmysle zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách. Celkovo je evidovaných spolu v roku 2015 1767 zariadení, prehľad je uvedený v tab. č. 5.3. Oproti roku 2014 pribudlo 310 zariadení, pričom nárast počtu zariadení je zaznamenaný v každom kraji. Štátny zdravotný dozor v zariadeniach bol vykonávaný v súlade so štandardnými postupmi podľa zák. č. 355/2007 Z. z. a vyhlášky MZ SR č. 259/2008 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na vnútorné prostredie budov a o minimálnych požiadavkách na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia. Pri výkone sa ŠZD zameriava aj na dodržiavanie ustanovení zákona NR SR č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Prevádzkovatelia zariadení sociálnych služieb s poskytovaním ubytovania osôb boli v rámci kontroly upozornení na plnenie povinností podľa zákona č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve ako i na plnenie povinností predložiť orgánu verejného zdravotníctva na schválenie prevádzkového poriadku o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou biologickým faktorom pri práci.

V **Bratislavskom kraji** sa prevádzkujú ZSS všetkých druhov v zmysle zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov.

V r. 2015 sa v Bratislavskom kraji evidovalo celkom 312 zariadení sociálnych služieb, z toho 155 zariadení sociálnych služieb s celoročnou pobytovou formou (t.j. zariadenia pre seniorov, zariadenia opatrovateľskej služby – ďalej „ZOS“, rehabilitačné strediská, domovy sociálnych služieb – ďalej „DSS“, špecializované zariadenia a zariadenia podporovaného bývania). Ďalej ide o zariadenia krízovej intervencie (ako sú nocľahárne, útulky, domovy na polceste, nízkoprahové denné centrá a zariadenia núdzového bývania) v celkovom počte 36. Denných stacionárov je 18, denných centier (býv. kluby dôchodcov) je 41 a ostatných zariadení je 92. Z nich cca 20 % je v zriaďovateľskej pôsobnosti Bratislavského samosprávneho kraja, cca 20 % v zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a cca 60 % prevádzkujú neverejní poskytovatelia.

Na úseku hygieny zariadení sociálnych služieb sa v r. 2015 v rámci preventívnej časti štátneho zdravotného dozoru na území Bratislavského kraja vydalo celkom 14 záväzných stanovísk ku kolaudáciám a projektovým dokumentáciám na umiestnenie, resp. príslušným zmenám v užívaní stavieb a ďalej 27 rozhodnutí k začatiu / zmene v prevádzkovaní, zmene prevádzkovateľa alebo funkčnej reprofilácii jednotlivých zariadení a 3 rozhodnutia k návrhom na schválenie prevádzkových poriadkov. Zabezpečilo sa celkom 128 iných akcií (miestne a kolaudačné obhliadky, konzultácie, odborné vyjadrenia a pod). Veľká väčšina zariadení sociálnych služieb v kraji vykazuje vyhovujúci až veľmi dobrý hygienicko-prevádzkový štandard. Všetky sledované zariadenia sú napojené na verejné vodovody, veľká väčšina z nich je napojená na verejnú kanalizáciu. U niektorých starších zariadení však býva problémom ich priestorová stiesnenosť, a to najmä v korelácii so spoločenskou objednávkou na navyšovanie kapacít týchto zariadení. Plnenie plošných kritérií na 1 ubytovacie lôžko je často na hranici hygienického limitu. Preto sa mnohé prevádzky snažia riešiť svoje dispozično-priestorové i prevádzkové problémy rôznymi prestavbami, dostavbami, stavebnými úpravami,

rekonštrukciami, korekciami lôžkovej kapacity alebo aj reprofiláciami zariadení (alebo ich častí) v intenciách platnej legislatívy (zák. č. 448/2008 Z.z. v znení neskorších predpisov).

Osobitnými typmi ustanovizní, na ktoré nie je možné plne aplikovať požiadavky platných právnych predpisov, sú zariadenia pre bezdomovcov (útulky, nocľahárne, strediská osobnej hygieny). V Bratislavskom kraji ide o celkom 20 stabilných prevádzok tohto typu. V nich sa poskytuje možnosť vykonania úkonov osobnej hygieny, obvykle 1 teplý pokrm denne (dovoz) a v časti z nich aj nocľah za symbolický poplatok a tiež aj lekárske ošetrovanie. Ich hygienický štandard je vcelku uspokojivý. Režim manipulácie s posteľnou i ostatnou bielizňou je v sledovaných zariadeniach riešený tak, aby nedochádzalo ku krížovej kontaminácii. Väčšina z nich (cca 80 %) disponuje vlastnými kapacitami na pranie, sušenie a prípadne aj žehlenie bielizne i osobných odevov. Nový trend v poskytovaní sociálnych služieb v Bratislavskom kraji predstavuje rozširovanie počtu zariadení sociálnych služieb o sociálnu službu – pracovňu (v súlade s platnou legislatívou - zák. č. 448/2008 Z.z. v znení neskorších predpisov); využívajú ich najmä seniori žijúci v domácnostiach v nepriaznivej sociálnej situácii.

Stravovanie klientov v pobytových zariadeniach sociálnych služieb je riešené väčšinou prostredníctvom vlastných kuchýň s jedálenskými časťami. V denných centrách a i. nepobytových zariadeniach prevažujú výdajne stravy – s jej dovozom riešeným z vývarovní prevádzkovaných v okolitých ZSS, zdravotníckych a školských zariadeniach alebo cirkevných či charitatívnych organizáciách. Zdravotnícka starostlivosť o klientov sa poskytuje buď v zariadeniach prostredníctvom vlastného alebo zmluvného zdravotníckeho personálu alebo v spádových zdravotníckych zariadeniach.

V rámci štátneho zdravotného dozoru, ako aj mimoriadneho cieleného štátneho zdravotného dozoru (v máji 2015) nad zariadeniami sociálnych služieb v Bratislavskom kraji bol skontrolovaný hygienicko-epidemiologický režim v 54 zariadeniach sociálnych služieb v Bratislavskom kraji (z toho 20 kontrol v rámci mimoriadneho cieleného štátneho zdravotného dozoru) bez zistenia závažných hygienických nedostatkov - s výnimkou 1 skontrolovaného zariadenia, a to zariadenia opatrovateľskej služby na Vavilovovej ul. v Bratislave V - t. č. je predmetná záležitosť riešená v správnom konaní. V r. 2015 boli v Bratislavskom kraji riešené celkom 3 podnety na hygienicko-prevádzkový štandard zariadenia sociálnych služieb - a to :

- v zariadení sociálnych služieb na Ul. Podháj v Bratislave IV; podnet bol vyhodnotený ako opodstatnený a tunajší úrad vydal v predmetnej veci pokyn za účelom odstránenia zistených hygienických nedostatkov;
- v zariadení sociálnych služieb – RDS na Sklenárovej ul. v Bratislave II a tiež v zariadení sociálnych služieb Seniordom Vajnory na Ul. Alviano v Bratislave III; podnety na obe zariadenia boli vyhodnotené ako čiastočne opodstatnené. Pri prešetrení prevádzkového hygienicko-epidemiologického režimu v uvedených v oboch boli zistené iba nezávažné hygienické nedostatky, pričom ich odstránenie bolo prejednané zápisnične; kontrola plnenia a termíny realizácie uložených nápravných opatrení budú predmetom následného štátneho zdravotného dozoru.

Na území **Trnavského kraja** je celkovo evidovaných 119 zariadení sociálnych služieb. Na základe usmernenia ÚVZ SR bol vykonaný mimoriadny cielený štátny zdravotný dozoru nad zariadeniami sociálnych služieb, vrátane domovoch dôchodcov, domovov špeciálnej starostlivosti. V spádovom území RÚVZ Trnava bol celkový počet skontrolovaných zariadení 12. Medzi najčastejšie zistené nedostatky bola manipulácia s čistým a použitým prádlom a chýbajúce doklady o vykonaní deratizácie. Zo 14 kontrolovaných zariadení v okrese Galanta boli v 1 zariadení zistené nedostatky, a to, že prevádzkovateľ nezabezpečil vybavenosť šatne pre zamestnancov primeraným počtom skriň vo vzťahu k počtu zamestnancov. Prevádzkovateľovi bol uložený termín na dovybavenie šatne počtom skriň zodpovedajúcemu

počtu zamestnancov. Následne prevádzkovateľ predložil doklad potvrdenej objednávky na dodanie šatníkových skriň. Z 12 kontrolovaných zariadení v okrese Dunajská Streda neboli zistené žiadne nedostatky. V okrese Senica a Skalica počas mimoriadneho ŠZD neboli zistené žiadne nedostatky. Nové prevádzky boli povolené v okrese Trnava – 6 prevádzok, v okrese Skalica – 2 zariadenie, v okrese Dunajská Streda – 3 zariadenia, v okrese Galanta – 1 zariadenie.

V **Trenčianskom kraji** je celkovo 125 ZSS. Štátny zdravotný dozor pri uvedení priestorov do prevádzky bol vykonaný v 11 zariadeniach. Boli vydané dve záväzné stanoviská k novým zariadeniam sociálnych služieb: vybudovanie autistického centra v Trenčíne, prestavba nevyužitého objektu na komunitné centrum Bukovec. Skolaudované boli zariadenia – Dom pokoja pre núdzové bývanie matiek s deťmi v obci Lúka, a denné centrum v Starej Turej. V zimných mesiacoch v meste Trenčín, Považská Bystrica a Nová Dubnica je zriadená nocľaháreň pre ľudí bez domova. V meste Brezová pod Bradlom a Myjava je v prevádzke útulok pre obyvateľov bez domova s celoročnou prevádzkou a denným stacionárom.

Z dôvodu podozrenia na šírenie svrabu bol šetrený podnet v zariadení Senior Modrová. Podnet bol opodstatnený a prevádzkovateľovi zariadenia boli uložené opatrenia na zabránenie šírenia ochorenia.

Na základe mimoriadnej úlohy bol vykonaný štátny zdravotný dozor v 85-tich zariadeniach v Trenčianskom kraji. V zariadení pre seniorov Modrová poskytovateľ sociálnych služieb - Senior Modrová, n.o., Modrová 298 neumožnil odborným zamestnancom Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Trenčíne vstup do predmetného zariadenia a výkon štátneho zdravotného dozoru. Uvedeným konaním si prevádzkovateľ zariadenia nespĺnil svoju povinnosť, čím sa dopustil iného správneho deliktu podľa § 57 ods. 42 písm. l) zák. č. 355/2007 Z.z..

Pri výkone štátneho zdravotného dozoru boli zistené drobné nedostatky v prevádzkovej hygiene ako i drobné stavebno-technické nedostatky vo viacerých zariadeniach. V jednom zariadení bolo zistené, že počet klientov v zariadení nie je dodržaný vzhľadom na ustanovenia vyhlášky MZ SR č. 259/2008 Z.z. o podrobnostiach o požiadavkách na vnútorné prostredie budov a o minimálnych požiadavkách na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia. V predmetnej veci bude voči prevádzkovateľovi predmetného zariadenia začaté správne konanie vo veci uloženie pokuty za iný správny delikt podľa § 57 ods. 48 zák. č. 355/2007 Z.z. Celková suma uložených sankcií bola 950 €.

V roku 2015 bolo v **Nitrianskom kraji** prevádzkovaných 188 zariadení sociálnej služby, pričom najviac zariadení (117) je v kategórii „zariadenia na riešenie nepriaznivej situácie z dôvodov ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dosiahnutia dôchodkového veku“. Najviac zariadení sociálnej služby (40) je v okrese Nové Zámky, najmenej (8) v okrese Zlaté Moravce (Tab.č.5.3). V kategórii „zariadenia s použitím telekomunikačných technológií“ nie sú v Nitrianskom kraji evidované žiadne prevádzky.

Aj v roku 2015 bolo dané do celoročnej prevádzky zariadenie sociálnych služieb – nocľaháreň pre bezdomovcov v Šali na Partizánskej ul., slúžiace ako ubytovacie zariadenie s časovo obmedzeným ubytovaním s nižším štandardom s poskytovaním prístrešia na prenocovanie a sociálneho poradenstva. V roku 2015 boli vydané rozhodnutia na uvedenie priestorov dvoch zariadení sociálnych služieb a jedného denného stacionára. Na území regiónu Komárna bolo v roku 2015 prevádzkovaných celkom 35 zariadení sociálnych služieb. V súvislosti s prevádzkovaním zariadení sociálnych služieb boli v r. 2015 vydané 2 rozhodnutia na uvedenie priestorov jestvujúcich zariadení v Bajči a v Moči do prevádzky, z dôvodu zmeny prevádzkovateľov týchto zariadení. Zabezpečených bolo 19 výkonov štátneho zdravotného dozoru v zariadeniach sociálnych služieb. V súvislosti s výstavbou nových zariadení sociálnych služieb bolo v roku 2015 vydané 1 záväzné stanovisko

k územnému konaniu stavby Domova pre seniorov v obci Iža. Ku koncu roka 2015 bolo v okrese Levice v prevádzke 39 zariadení sociálnych služieb. Počas roka bolo v týchto prevádzkach vykonaných zamestnancami HŽP 37 hygienických previerok, pričom neboli zistené nedostatky. V roku 2015 bolo uvedených do prevádzky 6 denných stacionárov pre dôchodcov. Boli schválené zmeny prevádzkových poriadkov 6 zariadení sociálnych služieb. V okrese Topoľčany je 21 zariadení sociálnych služieb, z toho 15 zariadení so zameraním na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku. V roku 2015 bolo vydaných 5 rozhodnutí, jedno z nich bolo negatívne (k prevádzkovému poriadku zariadenia sociálnych služieb). V okrese Nové Zámky je z celkového počtu 40 zariadení sociálnych služieb najviac v kategórii „zariadenia na riešenie nepriaznivej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku“ (24).

Na základe žiadosti ÚVZSR o vykonanie mimoriadneho cieleného štátneho zdravotného dozoru nad zariadeniami sociálnych služieb, vrátane domovov dôchodcov, domovov špeciálnej starostlivosti bol v termíne od 4.5 – 18.5.2015 vykonaný štátny zdravotný dozor vo všetkých okresoch kraja. Štátny zdravotný dozor bol zameraný na dodržiavanie hygienických požiadaviek podľa zákona č. 355/2007 Z.z. a vyhlášky MZ SR č. 259/2008 Z.z. o podrobnostiach o požiadavkách na vnútorné prostredie budov a o minimálnych požiadavkách na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia. Za porušenie povinností podľa zákona č. 355/2007 Z.z. boli uložené 4 pokuty podľa zákona č. 355/2007 Z.z. v celkovej výške 750 € a jednu pokutu vo výške 500 € uložilo oddelenie hygieny výživy v spolupráci s oddelením hygieny životného prostredia a zdravia (Topoľčany).

V spádovej oblasti RÚVZ **Žilinského kraja** bolo v hodnotenom roku 2015 evidovaných 147 zariadení sociálnej služby. Jedná sa najmä zariadenia krízovej intervencie – 22, zariadenia na podporu rodiny s deťmi – 4, zariadenia na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku – 93, zariadenia poskytujúce podporné služby – 18, iné druhy zariadení – 10. Nové rozhodnutia k prevádzke sa vydali 15 subjektom, 2 záväzné stanoviská ku kolaudácii stavieb, 1 rozhodnutie do skúšobnej prevádzky, boli vykonané 3 kontroly v rámci ŠZD. Na základe 2 podnetov sa riešila hygienická úroveň schválených prevádzok, vyhodnotených ako 1 x opodstatnený, 1 x neopodstatnený. V hodnotenom roku sa podľa usmernenia o výkone mimoriadneho štátneho zdravotného dozoru vykonalo vo vybratých zariadeniach 45 kontrol so spísaním záznamov. V zariadeniach so zistenými nedostatkami boli uložené opatrenia na ich odstránenie, príp. iné sankcie. V 44 prípadoch boli v dohodnutej lehote nedostatky odstránené a správnym orgánom skontrolované s vyhovujúcim výsledkom. V 1 zariadení na základe písomného požiadania sa termíny z objektívnych dôvodov predĺžili. O výsledku mimoriadneho ŠZD bola vyhotovená správa pre nadriadený orgán.

K 31.12.2015 je v evidencii **Banskobystrického kraja** celkovo 227 zariadení sociálnych služieb. Zariadenia, ktoré poskytujú sociálne služby podľa zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon 448/2008 Z.z.) sú zapísané do centrálného registra poskytovateľov sociálnych služieb, ktorý vedie Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.

V rámci posudkovej činnosti bolo na oddeleniach hygieny životného prostredia a zdravia v roku 2015 vydaných 68 rozhodnutí týkajúcich sa uvedenia priestorov do prevádzky vrátane návrhov na zmenu v ich prevádzkovaní a schválenia prevádzkových poriadkov, 9 záväzných stanovísk a 2 iné stanoviská.

Na základe záverov z výkonu ŠZD v roku 2015 boli v zariadeniach sociálnych služieb zisťované nedostatky prevažne technického charakteru (znečistená a poškodená maľovka stien, poškodený keramický obklad v zariadeniach na osobnú hygienu, poškodená podlahová krytina a pod.). Prevádzkovateľom zariadení, v ktorých boli zistené nedostatky boli uložené nápravné opatrenia a termíny na odstránenie jednotlivých nedostatkov. V niektorých zariadeniach pretrváva problém týkajúci sa dodržiavania stanovenej kapacity zariadenia (požiadavky podlahovej plochy izby 8 m² na 1 ubytovaného). Zariadenia túto požiadavku riešia prirodzeným odchodom klientov. Možno konštatovať, že štandard poskytovania služieb v zariadeniach sociálnych služieb sa postupne zlepšuje uvádzaním do prevádzky nových resp. rekonštruovaných priestorov.

Na základe usmernenia Úradu verejného zdravotníctva SR č. OHŽP-4300/2015 bol v roku 2015 vykonaný cielený štátny zdravotný dozor zameraný na dodržiavanie hygienických požiadaviek v DSS, vrátane DD špeciálnej starostlivosti, ktoré nepatria medzi zdravotnícke zariadenia SR. Bolo skontrolovaných 91 zariadení. Zistené nedostatky neboli takého rozsahu, aby nadmieru ohrozovali zdravie klientov ubytovaných v zariadeniach sociálnych služieb. Najčastejšie zisťované nedostatky vyplývajú z technického stavu budov, v ktorých sú zariadenia umiestnené (napr. poškodené povrchy stien a podláh v izbách, na chodbách, v spoločných kúpeľniach, opadávanie omietok, vlhnutie a zatekanie), ktoré súvisia predovšetkým s nedostatkom finančných prostriedkov. V jednom zariadení v okrese Zvolen, RÚVZ Zvolen uložil blokovú pokutu v sume 53 € z dôvodu nedostatkov v prevádzkovej hygiene zariadenia a stavebno-technických nedostatkov. Nápravných opatrení na odstránenie zistených nedostatkov bolo uložených v Banskobystrickom kraji 107. RÚVZ Veľký Krtíš zistil prevádzkovanie denného stacionára v Opatovskej Novej Vsi bez schváleného prevádzkového poriadku, za čo bola prevádzkovateľovi uložená pokuta 200 € v správnom konaní.

V Prešovskom kraji je v roku 2015 evidovaných – posúdených 421 prevádzok zariadení sociálnych služieb. Štátny zdravotný dozor v zariadeniach bol vykonávaný v súlade so štandardnými postupmi podľa zák. č. 355/2007 Z. z. a vyhlášky MZ SR č. 259/2008 Z. z.. V prevádzkach boli zistené nedostatky, za nedodržanie hygienických požiadaviek v pracovnom prostredí bolo uložených 5 blokových pokút v celkovej hodnote 280,00 €. V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru bolo kontrolované aj dodržiavanie zákazu fajčenia podľa zák. č. 465/2005 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zák. č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, nedostatky neboli zistené.

V Košickom kraji bolo v roku 2015 v prevádzke 228 zariadení sociálnych služieb, z toho počtu bolo 59 zariadení krízovej intervencie (+28 oproti roku 2014), 2 zariadenia na podporu rodiny s deťmi (bez zmeny) a 131 zariadení na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo dovŕšenia dôchodkového veku (+43 oproti roku 2014). Podporné služby sú poskytované v 34 (+5 oproti roku 2014) zariadeniach a dve zariadenia sú zaradené v kategórii „Iné zariadenia“ (bez zmeny).

V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru bolo v roku 2015 v Košickom kraji vykonaných v zariadeniach sociálnych služieb 244 kontrol. Celkovo bolo vydaných 90 rozhodnutí k uvedeniu zariadení do prevádzky a ku schváleniu prevádzkových poriadkov. Na základe skutočností, zistených počas výkonu ŠZD, boli vydané tri pokyny na odstránenie nedostatkov, jedno konanie na vydanie pokynu bolo zastavené, pretože nedostatky boli odstránené bezprostredne po začatí správneho konania. Za nedodržanie schváleného prevádzkového poriadku (navýšenie počtu lôžok na izbách a následné nedodržanie plošnej výmery na jedného ubytovaného a nesprávna manipulácia s čistou a použitou bielizňou) bola uložená jedna pokuta vo výške 200 Eur.

• Zdravotnícke zariadenia

Podľa systémovo inovovanej databázy **Bratislavského samosprávneho kraja** (so zohľadnením nového systému identifikátorov zdravotníckych zariadení podľa zák. NR SR č. 77/2015 Z.z.) sa v kraji ku koncu r. 2015 evidovalo celkom 3196 zdravotníckych zariadení (bez lekární). Z nich 24 je nemocníc (vrátane zariadení iných rezortov), 6 je liečební, ďalej ide o 31 polikliník, 27 stacionárov, 310 zariadení spoločných vyšetrovacích a liečebných zložiek, 121 zariadení jednodňovej zdravotnej starostlivosti, 27 agentúr domácej ošetrovateľskej starostlivosti, 4 domy ošetrovateľskej starostlivosti, 3 hospice, 7 zariadení biomedicínskeho výskumu, 7 biobáň a 1680 ambulancií. Po započítaní kliník, oddelení, polikliník a SVaLZ-ov ústavných zariadení (ako samostatných prevádzkových jednotiek) v Bratislavskom kraji takto celkom evidujeme približne 3500 zdravotníckych zariadení.

Na úseku hygieny zdravotníckych zariadení sa v r. 2015 v rámci preventívnej časti štátneho zdravotného dozoru na území Bratislavského kraja vydalo celkom 201 rozhodnutí (uviedenie do prevádzky /zmeny v prevádzkovaní, návrhy prevádzkových poriadkov a ich zmien, prerušenie a zastavenie konania), 44 záväzných stanovísk (umiestnenie, zmeny v užívaní, kolaudácie stavieb) a zabezpečilo sa celkom 433 iných akcií (miestne obhliadky, konzultácie, odborné a iné stanoviská, resp. vyjadrenia, výzvy na doplnenie podkladov a pod.). Nesúhlasné rozhodnutia a taktiež negatívne záväzné, resp. odborné stanoviska v r. 2015 vydané neboli.

V posudkovej činnosti vysoko prevažovalo posudzovanie akcií v privátnom sektore (až 97 % vybavení). V neštátnej sfére sa v r. 2015 v rámci Bratislavského kraja odsúhlasilo uvedenie do prevádzky / zmena v prevádzkovaní priestorov u celkom 181 zariadení. V štátnych zdravotníckych zariadeniach bola hygienicko-prevádzková situácia aj v priebehu r. 2015 negatívne ovplyvnená nedostatkom finančných prostriedkov vyčleňovaných rezortom na investície, ako aj ich modernizáciu, prevádzku i údržbu – obdobne, ako v predchádzajúcich rokoch.

V štátnom sektore v rámci štátneho zdravotného dozoru (hlavne však v zariadeniach UNB) je naďalej enormne problematické presadzovať akékoľvek požiadavky na investíciami podmienené odstraňovanie hygienických nedostatkov. Vydané pokyny uvedený subjekt plní iba sporadicky, pričom väčšinou opakovane žiada o predĺženie termínov realizácie rozhodnutiami RÚVZ Bratislava hlavné mesto uložených nápravných opatrení. V Bratislavskom kraji mierne zlepšenie situácie v poskytovaní ústavnej zdravotnej starostlivosti nastalo iba v súvislosti s uvedením do prevádzky novej Nemocnice Sv. Michala rezortov MO a MV SR na Cintorínskej ul. (v Bratislave I) - ktorá má fungovať aj v smere do civilného sektora. Z kvantitatívneho hľadiska však ide o pomerne malý benefit, keďže jej lôžková kapacita predstavuje 110 postelí.

Naproti tomu v neštátnych ambulantných i ústavných zdravotníckych zariadeniach v rámci vstupných hygienických obhliadok i následných kontrol ich priestorov sú závažnejšie hygienické nedostatky zisťované pomerne ojedinele.

V štátnych i neštátnych zdravotníckych zariadeniach sa na overovanie predpísaného priestorového a prevádzkovo-technického vybavenia, ako aj na dodržiavanie zásad správneho hygienicko-epidemiologického prevádzkového režimu z aspektu hygieny životného prostredia vykonalo celkom 28 kontrol - týkajúcich sa najmä nakladania s odpadmi, dezinfekcie a deratizácie i priestorového riešenia a vybavenia zariadení + ďalšie v spolupráci s oddelením prevencie nozokomiálnych nákaz odboru epidemiológie. Na odstránenie nedostatkov v oblasti problematiky hygieny životného prostredia v zdravotníckych zariadeniach nebol v r. 2015 vydaný žiadny pokyn.

Na základe externých podaní bolo v r. 2015 z hľadiska hygieny životného prostredia riešených celkom 5 podnetov týkajúcich sa zdravotníckych zariadení - z nich 3 ohľadne

porušovania zákona o ochrane nefajčiarov a 2 na nevyhovujúci hygienicko-prevádzkový štandard v zariadeniach. U štyroch z nich bola na základe výsledkov vykonaných kontrol konštatovaná ich neopodstatnenosť. V prípade podnetu na nevyhovujúci hygienicko-prevádzkový štandard v Sanatóriu AT, s.r.o. na Osuského ul v Bratislave V bola zistená jeho čiastočná opodstatnenosť; zistené nedostatky (hlavne stavebno-technického a priestorovo-dispozičného charakteru) sú / budú riešené v rámci začatej 1. etapy i postupnej ďalšej rekonštrukcie objektu - v cieľovom časovom horizonte do konca r. 2016.

V oblasti dozoru nad kvalitou vody rehabilitačných bazénov prevádzkovaných (len štátnymi) zdravotníckymi zariadeniami sa v r. 2015 odobralo celkom 17 vzoriek vody, z ktorých 1 nevyhovela hygienickým požiadavkám – pre zistené nevyhovujúce koncentrácie voľného a viazaného chlóru (vzorka vody z inkriminovaného bazéna v rámci opakovaného odberu vykázala v uvedených parametroch vyhovujúcu kvalitu).

V rámci kontroly dodržiavania zákona na ochranu nefajčiarov sa v zdravotníckych zariadeniach vykonalo celkom 166 kontrol, nedostatky zo strany prevádzkovateľov boli zisťované iba ojedinele (chýbajúce označenie prevádzok ohľadne zákazu fajčenia); sankcie sa v tejto súvislosti neuplatnili. V rámci štátneho zdravotného dozoru nad zariadeniami veterinárnej starostlivosti sa vydalo celkom 7 záväzných stanovísk k stavebným akciám, 8 rozhodnutí o súhlase k uvedeniu priestorov veterinárnych ambulancií do prevádzky a zabezpečilo sa celkom 28 iných výkonov. V súvislosti s prevádzkou veterinárnych zariadení nebol riešený ani jeden podnet.

Zdravotnícke zariadenia v **Trnavskom kraji** v okrese Trnava, Piešťany, Hlohovec, Senica a Skalica dozoruje oddelenie epidemiológie. V okrese Dunajská Streda bolo k návrhu na územnom konaní stavby vydané 1 záväzné stanovisko (Zásobníková stanica kyslíka a rekonštrukcia komunikácie v areáli Nemocnice s poliklinikou v Dunajskej Strede), k zmene využívania stavby, alebo časti stavby na verejnú lekáreň 2 záväzné stanoviská, ku kolaudácii zdravotníckeho zariadenia v bežnom roku nebolo spracované žiadne záväzné stanovisko.

V 3 prípadoch bola rozhodnutím schválená zmena prevádzkového poriadku pre zdravotnícke zariadenie, v 5 prípadoch zmena právnej formy prevádzkovateľa (prechod z fyzickej osoby na právnickú osobu), v 2 prípadoch zmenu prevádzkovateľa a v 2 prípadoch zmenu sídla zdravotníckeho zariadenia. Vydaných bolo 8 rozhodnutí k uvedeniu nových zariadení do prevádzky.

V **Trenčianskom kraji** bol vykonaný štátny zdravotný dozor v 97 neštátnych zdravotníckych zariadeniach z dôvodu vydania rozhodnutia k uvedeniu priestorov do prevádzky a schválenia prevádzkového poriadku.

Bol vydaný pokyn pre právnickú osobu POLIKLINIKA TN, s.r.o. Trenčine na zabezpečenie bezbariérového pohybu a vytvorenie najmenej jedného zariadenia pre osobnú hygienu pre pacientov s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie v priestoroch Polikliniky, K dolnej stanici 18 v Trenčine. Riešený bol podnet na nefunkčné vetranie v čakárni a v chodbách pri ambulancii všeobecného lekára pre dospelých v Nákupnom stredisku Južanka v Trenčine. Podnet bol opodstatnený a doriešený. Na základe anonymného podnetu na neadekvátne skladovanie nebezpečného odpadu z ambulancií v Dubnici nad Váhom bola vykonaná kontrola v konkrétnom zdravotníckom zariadení, zistená bola opodstatnenosť podnetu. Uložená bola pokuta vo výške 150 € za porušenie prevádzkového poriadku. V regióne, v ktorom je vecne a miestne príslušným orgánom verejného zdravotníctva RÚVZ so sídlom v Trenčine boli v roku 2014 pracovníkmi laboratória ÚVZ SR odobraté vzorky vody a stery v objektoch Fakultnej nemocnice Trenčín a v objektoch Kúpeľov Trenčianske Teplice. V odobratých vzorkách vody a v steroch vo Fakultnej nemocnici Trenčín bol potvrdený pozitívny výsledok vyšetrenia v 5 vzorkách na stanovenie legionel, KMO pri 36°C a *Pseudomonas aeruginosa*. V odobratých vzorkách vody a v steroch v Kúpeľoch Trenčianske Teplice a.s. bol potvrdený pozitívny výsledok vyšetrenia v 1 vzorke

na stanovenie legionel a v 2 vzorkách KMO pri 36°C. Kúpele Trenčianske Teplice a FN Trenčín vykonali technické opatrenia na elimináciu výskytu legionel. Na základe laboratórných analýz vo vzorkách vody v Kúpeľoch Trenčianske Teplice nebol potvrdený výskyt legionel a teda možno konštatovať, že vykonané opatrenia boli účinné. Následne po vykonaných opatreniach Fakultná nemocnica Trenčín zabezpečila odber vzoriek na stanovenie legionely z teplej vody a predložil ich orgánu verejného zdravotníctva listom č. FN/EaT/2015/182 zo dňa 26.08.2015. Laboratórna analýza vzoriek preukázala, že realizované opatrenia neboli v dostatočnom rozsahu a potvrdili výskyt *L.pneumophila sérotyp 2-14* vo vzorkách teplej vody. Vzhľadom na predložené výsledky odobratých vzoriek teplej vody RÚVZ so sídlom v Trenčíne vydal FN Trenčín opatrenia na termickú a chemickú dezinfekciu rozvodov vody a ohrievačov vody a zvýšenie teploty vody na výstupných vodovodných kohútikoch min. na 45°C.

V **Nitrianskom kraji** sú zdravotnícke zariadenia v dozore odd. HŽP, odd. epidemiológie a taktiež odd. preventívneho pracovného lekárstva. V regióne Nitra sa zamestnanci oddelenia HŽP podieľali na posudzovaní v rámci prípravy nových zariadení na úseku zásobovania vodou, odkanalizovania, režimu prania a pod.

V okrese Levice bolo v roku 2015 v prevádzke 307 zdravotníckych zariadení, z toho 4 lôžkové – nemocnice v Leviciach, Šahách, Hronovciach a oddelenie dlhodobu chorých v Želiezovciach. V roku 2015 bolo uvedených do prevádzky 31 zdravotníckych zariadení, väčšinou po zmene prevádzkovateľa. Samostatne boli schválené 2 prevádzkové poriadky ambulancií, ostatné boli schvaľované pri uvádzaní do prevádzky jednotlivých zdravotníckych zariadení. Pri výkone ŠZD sa spolupracovalo s oddelením epidemiológie pri posudzovaní prevádzkových poriadkov, umiestnení nových prevádzok a pri presťahovaní zdravotníckych zariadení do rekonštruovaných priestorov. V roku 2015 bola skolaudovaná nová zubná klinika v Želiezovciach s 3 zubnými ambulanciami. V rámci ústavných zariadení sú v okrese Topoľčany zdravotnícke služby poskytované v jednej nemocnici, ktorej prevádzkovateľom je organizácia Nemocnice s poliklinikami n. o. Nitra. Do prevádzky bolo uvedené Pracovisko magnetickej rezonancie a v rámci ambulantných zariadení pribudla jedna prevádzka ambulancie klinickej logopédie. V sledovanom roku bolo vydaných 18 rozhodnutí a 4 záväzné stanoviská pre zdravotnícke zariadenia, v 13-tich prípadoch išlo o zmenu prevádzkovateľa z fyzickej osoby na právnickú osobu alebo o zmenu prevádzkovateľa. Okrem toho boli posúdené prevádzkové poriadky zdravotníckych zariadení v rozsahu podľa vyhlášky MZ SR č. 553/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na prevádzku zdravotníckych zariadení z hľadiska ochrany zdravia a vykonaný ŠZD v ambulantných zariadeniach. Pri výkone štátneho zdravotného dozoru neboli zistené nedostatky. V okrese Nové Zámky posudkovú činnosť v zdravotníckych zariadeniach vykonáva oddelenie HŽP a v spolupráci s oddelením epidemiológie vydáva rozhodnutia k uvedeniu priestorov do prevádzky. Štátny zdravotný dozor bol vykonaný v 10-tich zariadeniach ambulantnej zdravotníckej starostlivosti. V priebehu roka 2015 neboli uvedené do prevádzky väčšie zariadenia na poskytovanie ambulantnej alebo lôžkovej starostlivosti. V rámci posudkovej činnosti bolo vydaných 11 rozhodnutí na uvedenie ambulantných zdravotníckych zariadení do prevádzky, 2 rozhodnutia na uvedenie lekárne do prevádzky, 7 rozhodnutí na zmenu v prevádzke ambulantných zdravotníckych zariadení, 4 rozhodnutia na zmenu v prevádzke lekárne a 4 rozhodnutia na zmenu prevádzkovateľa zdravotníckych laboratórií.

Problematiku zdravotníckych zariadení v **Žilinskom kraji** rieši v hodnotenom období naďalej prevažne oddelenie epidemiológie. Oddelenie HŽPZ bolo v niektorých prípadoch pozývané na konzultáciu s pracovníkmi odd. epidemiológie, hlavne pri odsúhlasovaní projektových dokumentácií, odberov vzoriek pitných vôd a kolaudačných konaní.

V r. 2015 bolo vykonaných 14 kontrol, pričom v 12 prípadoch boli vydané pokyny na odstránenie nedostatkov. Posudzovacím konaním boli vydané 4 záväzné stanoviská a ku kolaudáciám stavieb, 1 vyjadrenie.

Posudková činnosť a štátny zdravotný dozor v zdravotníckych zariadeniach je na RÚVZ **Banskobystrického kraja** zabezpečovaná oddeleniami hygieny životného prostredia a zdravia a oddeleniami epidemiológie.

Na RÚVZ Lučenec sú oddelením hygieny životného prostredia a zdravia posudzované len zariadenia pre zubnú techniku, očné optiku a verejné lekárne. V roku 2015 boli vydané 4 rozhodnutia týkajúce sa uvedenia priestorov do prevádzky. Pri vydávaní rozhodnutí na uvedenie priestorov do prevádzky a na schválenie prevádzkových poriadkov o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci oddelenie HŽPaZ spolupracuje s oddelením preventívneho pracovného lekárstva a toxikológie. Záväzné stanoviská k zdravotníckym zariadeniam v roku 2015 neboli vydané. Na RÚVZ v Rimavskej Sobote vykonáva štátny zdravotný dozor len v dvoch zariadeniach: Prírodné jódové kúpele Číž a Odborný liečebný ústav psychiatrický na Prednej Hore. RÚVZ Žiar nad Hronom eviduje vo svojom spádovom území 3 nemocnice, 237 neštátnych zdravotníckych zariadení, Liečebné termálne kúpele, Sklené Teplice a Kúpeľno-liečebný dom Relax Thermal, Sklené Teplice. V roku 2015 bolo vydaných 20 rozhodnutí týkajúcich sa uvedenia priestorov do prevádzky. Posudková činnosť je vykonávaná v spolupráci s oddelením epidemiológie, ktoré v zdravotníckych zariadeniach vykonáva štátny zdravotný dozor. RÚVZ Veľký Krtíš v roku 2015 vydalo 8 rozhodnutí týkajúcich sa uvedenia priestorov do prevádzky a schválenia prevádzkových poriadkov. Pre zdravotnícke zariadenia boli vydané 2 záväzné stanoviská. Štátny zdravotný dozor v zdravotníckych zariadeniach vykonáva oddelenie epidemiológie. RÚVZ Zvolen eviduje vo svojom spádovom území 2 nemocnice a 3 pracoviská na poskytovanie jednodňovej zdravotnej starostlivosti. V roku 2015 bolo vydaných 26 rozhodnutí (uvedenie priestorov do prevádzky, schválenie prevádzkového poriadku, prerušenie konania) a 1 záväzné stanovisko. Boli vydané 3 pokyny na odstránenie zistených nedostatkov, z toho 2 pre nemocnicu Zvolen v budove chirurgického pavilónu a 1 pre verejnú lekáreň z dôvodu nevyhovujúcich priestorov. Po nesplnení nariadených opatrení a uplynutí termínu na odstránenie nedostatkov, bol vydaný zákaz prevádzkovania v budove nemocnice Zvolen v chirurgickom pavilóne na 3. poschodí – oddelenie chirurgie ženy, ktorý pretrváva. V rámci štátneho zdravotného dozoru a posudkovej činnosti boli kontroly zamerané aj na dodržiavanie požiadaviek ustanovených v zákone č. 377/2004 Z.z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení noviel. Porušovanie zákona nebolo v zdravotníckych zariadeniach zistené, jednotlivé prevádzky sú označené v zmysle platnej legislatívy.

Štátny zdravotný dozor z pohľadu dodržiavania hygienicko-epidemiologického režimu v zdravotníckych zariadeniach je vykonávaný v **Prešovskom kraji** odborom epidemiológie. Odbory hygieny životného prostredia sa podieľajú na výkone štátneho zdravotného dozoru, ak sa jedná o zdravotnícke zariadenie s vlastným zdrojom pitnej vody a pri posudzovaní zdravotníckych zariadení z hľadiska územného konania, zmenou využitia priestorov a kolaudačného konania.

Štátny zdravotný dozor v zdravotníckych zariadeniach v **Košickom kraji** vykonáva odbor epidemiológie. Problematikou zdravotníckych zariadení sa na odbore hygieny životného prostredia a zdravia zaoberajú len zamestnanci RÚVZ v Košiciach a v Rožňave. Posudzujú zadania stavieb zdravotníckych zariadení, vyjadrujú sa k projektovým dokumentáciám a zaoberajú sa prípravou podkladov k vydávaniu rozhodnutí k uvedeniu do prevádzky jednotlivých zdravotníckych zariadení. V roku 2015 bolo vydaných 85 rozhodnutí k uvedeniu do prevádzky rôznych nemocničných zariadení, ambulancií, lekární a očných optík v meste Košice. Ďalej bolo vydaných 6 vyjadrení k projektovým dokumentáciám a 14

záväzným stanoviskám k návrhu na územné konanie, zmenu v užívaní stavby a ku kolaudácií stavieb. V okrese Košice – okolie bolo vydaných 6 rozhodnutí k uvedeniu do prevádzky nových ambulancií a lekární. V samostatnom správnom konaní bolo vydaných 31 rozhodnutí k návrhu na schválenie prevádzkových poriadkov zdravotníckych zariadení. V NsP sv. Barbory a.s. v Rožňave bola v uplynulom roku vykonaná 1 ohliadka a vydané rozhodnutie na uvedenie priestoru „Miestnosť s chladiacim boxom na uloženie ľudských pozostatkov“ do prevádzky. V Psychiatrickej liečebni Samuela Bluma v Plešivci boli vykonané 2 kontroly zamerané na zásobovanie areálu pitnou vodou z vlastného zdroja. V zariadení bola v rámci kontrolného monitoringu odobratá vzorka pitnej vody, pričom bola preukázaná nevyhovujúca kvalita pitnej vody v chemických ukazovateľoch amónne ióny a vodivosť. Prevádzkovateľovi boli zápisnične uložené opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov. Do doby zjednania nápravy je areál zásobovaný pitnou vodou z verejného vodovodu.

• **Telovýchovno – športové zariadenia**

V Slovenskej republike je k dispozícii viac ako 1680 športovo-relaxačných zariadení, pričom došlo k nárastu o 187 nových prevádzok oproti roku 2014. Ide o rôzne ihriská, telocvične, viacúčelové športové haly a areály, štadióny, mobilné ľadové plochy, tenisové kurty, motokárové dráhy, nafukovacie haly. V roku 2015 boli vydané rozhodnutia na uvedenie priestorov telovýchovno-športových zariadení do prevádzky. Súčasne boli schválené aj prevádzkové poriadky telovýchovných zariadení, vypracované podľa vyhl. č. 525/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na telovýchovné zariadenia. Boli vydávané záväzné stanoviská k návrhu na vydanie kolaudačného rozhodnutia, k návrhom na umiestnenie stavby a k zámerom. V rámci výkonu ŠZD boli vykonané kontroly zamerané na dodržiavanie podmienok prevádzky týchto zariadení v súlade s platnou legislatívou, dodržiavanie zásad prevádzkových poriadkov ako aj dodržiavanie zákona o ochrane nefajčiarov.

V **Bratislavskom kraji** sme v sledovanom období evidovali 384 športovo-relaxačných zariadení (čo predstavuje nárast o 32 nových prevádzok oproti r. 2014). Predmetné zariadenia majú najmä lokálny charakter a sú určené na telovýchovné a športové činnosti, ale aj relax a zotavenie obyvateľov v rámci krátkodobej rekreácie a pestovania zdravého životného štýlu.

Ide o rôzne ihriská, telocvične, viacúčelové športové haly a areály, štadióny, mobilné ľadové plochy, tenisové kurty, motokárové dráhy, nafukovacie haly. Najväčší podiel v počte telovýchovných zariadení majú stále obyvateľmi s obľubou vyhľadávané fitnesscentrá, ktorých pravidla primárne športové zameranie (posilňovne, squashové a tenisové sály, pohybové cvičenia) je často kombinované s osobnými službami vhodne dopĺňajúcimi charakter vykonávaných športových aktivít (napr. soláriá, masáže, wellness). Medzi nové činnosti poskytované v rámci telovýchovných zariadení môžeme spomenúť napr. horolezecké steny, cvičenia s váhou vlastného tela a pod.. Hygienický štandard a vybavenie týchto prevádzok je rôzne, všeobecne kvalitnejšie služby sú poskytované v prevádzkach podnikateľských subjektov. Naopak, hygienická situácia u športových objektov a zariadení v správe obcí je nepriaznivejšia, pretože je priamo závislá od finančných možností samosprávy obcí.

V rámci štátneho zdravotného dozoru bolo v predmetných zariadeniach vykonaných celkovo 16 kontrol, pri ktorých neboli zistené nedostatky v hygienickej úrovni poskytovaných služieb, neboli uložené žiadne nápravné opatrenia, ani sankčné postihy.

V sledovanom období sme evidovali viacero podnetov, najmä na prevádzky fitnesscentier, ktoré sú umiestňované v rámci bytových domov. Riešili sme opakovane podávaný podnet obyvateľov na hluk a vibrácie z fitnesscentra MAXIMUS FITNESS & GYM na Karadžičovej ul. v Bratislave, podnet bol opodstatnený, prevádzkovateľovi zariadenia bola uložená pokuta vo výške 500 Eur za prevádzkovanie predmetných priestorov bez súhlasu

orgánu na ochranu verejného zdravia, potvrdená aj ÚVZ SR v odvolacom konaní. Následne bola po vykonaní protihlukových opatrení a preukázaní ich dostatočnej účinnosti výsledkami merania hluku predmetná prevádzka schválená rozhodnutím tunajšieho úradu, voči ktorému sa odvolali sťažovatelia a vec t.č. rieši odvolací orgán. Okrem toho boli šetrené ďalšie podnety na hluk z prevádzok uvedeného typu (strelnica v Pezinku, fitnesscentrum na Turčianskej ul. v Bratislave, hluk z čerpadiel wellness prevádzky v OC RETRO na Nevádzovej ul. v Bratislave) ako aj podnety na nevyhovujúce hygienické zabezpečenie zariadení pre osobnú hygienu v areáli štadióna Pasienky na Junáckej ul. v Bratislave (vytekanie splaškových vôd) – podnet bol opodstatnený, vydaný pokyn na odstránenie - technických nedostatkov, ktorý bol v stanovenom termíne splnený.

Celkovo je v **Trnavskom kraji** evidovaných 59 telovýchovných zariadení (6 v okrese Hlohovec, 20 v okrese Piešťany a 32 v okrese Trnave). Významné nedostatky oproti minulému roku neboli zaznamenané. V roku 2015 boli vydaných 12 rozhodnutí na nové prevádzky, v ktorých sa súčasne schvaľovali aj návrhy prevádzkových poriadkov zariadení. Do prevádzky bol daný rekonštruovaný futbalový štadión Antona Malatinského v Trnave. Súčasne je v prevádzke aj polyfunkčné centrum s obchodnými prevádzkami.

V okrese Dunajská Streda v rámci územného konania boli posudzované stavby: „Multifunkčné ihrisko Mad“, „Futbalová akadémia FC DAC 1904“ a „Prestavba štadióna FC DAC 1904“ v Dunajskej Strede. K návrhu na kolaudáciu stavby „Prestavba telocvične T18“ v Šamoríne bolo vydané kladné záväzné stanovisko. V okrese je v prevádzke 58 športových areálov vrátane telovýchovných zariadení (o 5 zariadení viac ako v roku 2014). Štátny zdravotný dozor bol vykonaný v jednom zariadení, kde hygienické nedostatky neboli zistené. V spádovom území okresu Galanta je v evidencii spolu 28 relaxačno-rekondičných zariadení. V uplynulom období došlo k významnému zvýšeniu počtu týchto zariadení. Na základe návrhov žiadateľov v hodnotenom období bolo vydaných 6 rozhodnutí na uvedenie nového zariadenia do prevádzky. Bolo predložených na posúdenie 6 projektových dokumentácií k pripravovaným stavbám. K návrhu na kolaudáciu stavby boli vydané 4 záväzné stanoviská. ŠZD bol vykonaný v 2-och zariadeniach. Závažné nedostatky v týchto zariadeniach neboli zistené.

V **Trenčianskom kraji** sa nachádza cca 158 telovýchovných zariadení, ktoré tvoria futbalové areály v obciach, sedem krytých zimných štadiónov, jeden prestrešený otvorený zimný štadión, nové viacúčelové ihriská vybudované za podpory EÚ, tenisové kurty, posilňovne. Štátny zdravotný dozor zameraný na dodržiavanie platnej vyhlášky bol vykonaný v 13 zariadeniach.

Záväzné stanoviská k územným konaniam boli vydané pre nasledovné stavby: multifunkčná hala Trenčín, vytvorenie oplotenej zóny voľného času s multifunkčným ihriskom, detským ihriskom a fitness zónou v obci Prusy, viacúčelové ihrisko v obci Bošáca, multifunkčné ihrisko Zemianske Podhradie, rekonštrukcia sociálnych zariadení a kabín futbalového ihriska Klúčové, Nemšová. Štátny zdravotný dozor bol vykonaný v 3 zariadeniach za účelom uvedenia priestorov do prevádzky.

V **Nitrianskom kraji** bolo v roku 2015 dozorovaných cca 260 telovýchovných zariadení. Futbalové štadióny sa nachádzajú približne v každej obci. Okrem týchto boli využívané aj existujúce zariadenia ako napr. fitness centrá a pod.. V regióne Nitra sa nachádza približne 115 zariadení. V roku 2015 boli vydané rozhodnutia na uvedenie priestorov do prevádzky pre tri fitnesscentrá.

V regióne Komárna bolo v roku 2015 dozorovaných celkovo 17 telovýchovných zariadení. Pri výkone štátneho zdravotného dozoru bolo zistené, že väčšia investičná akcia bola zameraná na rekonštrukciu objektu Športovej haly v Kolárove. Nedostatky v súvislosti so zatekaním strechy boli zistené v prevádzke Futbalového štadióna v Kolárove, budú odstránené v r. 2016. Avšak celkovo možno konštatovať, že u väčšiny prevádzkovaných

objektov telovýchovných zariadení v okrese pretrvávajú problémy opotrebovaného stavebno-technického stavu a investičné akcie v tejto oblasti sú naďalej zabezpečované len sporadicky. V roku 2015 boli v okrese Levice posúdené projekty na výstavbu viacúčelových ihrísk v obciach Čajkov, Podlužany, Čaka, Hontianska Vrbica, Bory a Veľké Kozmálovce. Počas roka bolo po rekonštrukcii uvedené do prevádzky športové centrum SPORTS GARDEN v Leviciach s telocvičňami, wellness a tenisovými kurtami. V meste Topoľčany sa nachádza 57 zariadení. V sledovanom roku boli v rámci ŠZD preverené 3 telovýchovno-športové zariadenia, pri výkone štátneho zdravotného dozoru neboli zistené nedostatky. V roku 2015 boli vydané 2 rozhodnutia k uvedeniu priestorov do prevádzky pre fitness centra. V Novozámockom okrese je 100 telovýchovných zariadení. Štátny zdravotný dozor v prevádzkach nebol vykonaný, obhliadky boli vykonané v 5-tich prevádzkach.

V **Žilinskom kraji** boli v danej oblasti vydali záväzné stanoviská k územnému konaniu stavieb, rozhodnutia k uvedeniu priestorov do prevádzky, schváleniu prevádzkových poriadkov, kolaudácii stavieb, stanoviská k zmene v užívaní stavby na telovýchovné zariadenia a RÚVZ Liptovský Mikuláš vydal záväzné stanovisko k správe o hodnotení budúceho lyžiarskeho Strediska rekreácie Huty pre Ministerstvo životného prostredia SR. RÚVZ Martin v roku 2015 riešil podnet v súvislosti s prevádzkovaním telovýchovného zariadenia: Hlučnosť pri turnajoch na hokejbalovom štadióne vo Vrútkach. Počet týchto zariadení neustále rastie.

V roku 2015 bolo v **Banskobystrickom kraji** na jednotlivých RÚVZ evidovaných 301 telovýchovno-športových zariadení s celoročnou a sezónnou prevádzkou. Jedná sa o tieto typy telovýchovno-športových zariadení: zimné štadióny, športové areály, futbalové štadióny, futbalové ihriská, multifunkčné ihriská s umelou trávou, tenisové kurty, squashové ihriská, volejbalové a stolnotenisové ihriská, športové haly, telocvične, kolkárne, bowling, minigolf a golfové ihriská, paintballové ihrisko, posilňovne a fitnesscentrá, hokejový tréner, lezecké steny, bedmintonové haly, strelnice, krytá jazdiareň.

V roku 2015 bolo vydaných 40 rozhodnutí na uvedenie priestorov telovýchovno-športových zariadení do prevádzky a schválenie návrhov prevádzkových poriadkov. Bolo vydaných 30 súhlasných záväzných stanovísk, z toho 18 vo veci návrhu na vydanie kolaudačného rozhodnutia, 12 záväzných stanovísk vo veci návrhu na umiestnenie stavby. V rámci výkonu ŠZD boli vykonané kontroly zamerané na dodržiavanie podmienok prevádzky týchto zariadení v súlade s platnou legislatívou, dodržiavanie zásad prevádzkových poriadkov ako aj dodržiavanie zákona o ochrane nefajčiarov.

V roku 2015 bol na RÚVZ v Banskej Bystrici zaevidovaný elektronický podnet na prešetrenie nedostatočného vetrania priestorov tenisovej haly BASELINESPORT Aréna. Meraním kvality ovzdušia v rozsahu predpokladaného výskytu chemických znečisťujúcich látok (formaldehyd, toluén, xylény, styren) a mikroklimatických podmienok (relatívna vlhkosť, teplota, rýchlosť prúdenia vzduchu) nebolo v priestoroch tenisovej haly preukázané prekročovanie limitných hodnôt chemických látok, ani nedodržanie mikroklimatických podmienok upravených vyhláškou MZ SR č.259/2008 Z.z.. Závažné porušenie predpisov a ohrozenie verejného zdravia bolo zistené pri výkone ŠZD v zariadení Telocvična Základná škola Okružná. V zariadení bolo zistené, že sa prevádzkuje bez rozhodnutia orgánu verejného zdravotníctva a bez schváleného prevádzkového poriadku. Na základe zistených skutočností bolo začaté správne konanie s následným vydaním rozhodnutia o uložení pokuty vo výške 250 €. Po odstránení nedostatkov konateľ predložil návrh na uvedenie priestorov do prevádzky, na základe ktorého bolo vydané súhlasné rozhodnutie RÚVZ. Ďalej bol v roku 2015 zaevidovaný písomný podnet na prešetrenie činnosti v prevádzke Viacúčelovej športovej haly BASE GYM na ulici Starohorskej č.1 v Banskej Bystrici. Dôvodom podania podnetu bolo rušenie obytného prostredia hlukom počas cvičenia pri otvorených garážových vrátnach. Pri výkone ŠZD bolo zistené, že zariadenie BASE GYM je prevádzkované bez

rozhodnutia RÚVZ a schváleného prevádzkového poriadku. Prevádzkovateľ následne predložil návrh na uvedenie priestorov zariadenia do prevádzky, vrátane prevádzkového poriadku zariadenia, v ktorom boli zakotvené podmienky prevádzkovania zariadenia. Súčasne bolo začaté správne konanie s následným vydaním rozhodnutia o uložení pokuty vo výške 150 €. Pri výkone ŠZD zimného štadióna v Rimavskej Sobote v mesiaci február boli zistené nedostatky v zabezpečení tepelno-vlhkostnej mikroklimy (boli namerané veľmi nízke teploty vo vnútorných priestoroch zimného štadióna). Keďže prevádzkovateľ neodstránil tieto nedostatky ani pri opakovaných kontrolách, bolo prevádzkovateľovi zariadenia uložené opatrenie, ktorým orgán verejného zdravotníctva namiesto nariadil uzatvorenie prevádzky podľa § 55 ods. 2 písm. g) zákona č. 355/2007 Z.z.. Po odstránení nedostatkov bola prevádzka zimného štadióna obnovená.

Počet prevádzok telovýchovných zariadení v **Prešovskom kraji** stúpol z pôvodných 163 evidovaných prevádzok na 171. Počas hodnoteného obdobia boli skolaudované stavby zimných štadiónov v Poprade – Matejovciach, Kežmarku a zrekonštruovali sa zimné štadióny v Levoči, Prešove a v Sabinove. ŠZD dozor v zariadeniach tohto typu bol vykonávaný priebežne, avšak závažné nedostatky boli zistené len v okrese Snina, kde bol šetrený podnet na prevádzkovateľa fitness centra, pri ktorom bolo zistené porušenie zák. č. 355/2007 Z.z. a prevádzkovateľovi bola uložená pokuta vo výške 180 €.

Na základe rozhodnutia orgánov verejného zdravotníctva v **Košickom kraji** bolo v roku 2015 v prevádzke 304 telovýchovných zariadení. Okrem toho sú takmer v každej obci vybudované miestne športoviská, prevažne futbalové štadióny, s minimálnym vybavením pre športovcov, prípadne návštevníkov. V roku 2015 bolo v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru uskutočnených 81 kontrol telovýchovných zariadení s tým, že nedostatky boli zistené v 3 prípadoch. V dvoch prípadoch bolo voči prevádzkovateľovi začaté správne konanie vo veci odstránenia nedostatku a v jednom prípade boli nariadené opatrenia na odstránenie nedostatkov v zápisnici. Do prevádzky bolo uvedených v rámci kraja 14 nových telovýchovných zariadení. Dňa 18. 01. 2015 došlo v prevádzke telovýchovno-športového zariadenia „Krytý zimný štadión Čaňa“ v okrese Košice – okolie k havárií, vedúcej k otrave viacerých osôb oxidom uhoľnatým. Namerané hodnoty CO (limit je do 30 ppm/hod.) sa pohybovali okolo 400 ppm, po vyvetraní štadióna v ranných hodinách klesla na hodnotu cca 55 ppm. Na základe zistených skutočností bolo konštatované, že hodnota CO nameraná dňa 18. 01. 2015 vo večerných a nočných hodinách nebola v súlade s ustanoveniami vyhlášky MZ SR č. 259/2008 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na vnútorné prostredie budov a o minimálnych požiadavkách na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia a z dôvodu nevyhovujúcej kvality vnútorného ovzdušia bolo dňa 19.01.2015 uložené prevádzkovateľovi opatrenie na uzatvorenie prevádzky. Dňa 03. 02. 2015 prevádzkovateľ zariadenia dokladoval výsledky merania kvality vnútorného ovzdušia – CO, vykonaného odbornými pracovníkmi Regionálneho úradu verejného zdravotníctva (RÚVZ) so sídlom v Košiciach, ktoré preukázali, že hodnota CO zodpovedá požiadavkám vyhlášky MZ SR č. 259/2008 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na vnútorné prostredie budov a o minimálnych požiadavkách na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia. Miestnou obhliadkou bolo zistené, že v hale boli nainštalované 3 nasávacie zariadenia na prívod čerstvého vzduchu a 4 ventilátory na odťah vnútorného ovzdušia. Novonainštalované vzduchotechnické zariadenia zabezpečujú výmenu vnútorného ovzdušia cca 3 x za hodinu. Na základe predložených výsledkov merania bolo opatrenie na uzatvorenie krytého zimného štadióna zrušené.

• Pohrebníctvo

V Slovenskej republike je v roku 2015 v prevádzke spolu 377 pohrebných služieb (nárast oproti roku 2014 o 6 pohrebných služieb) a 7 krematórií. Pohrebné služby majú k dispozícii spolu 777 chladiacich zariadení s kapacitou 1844 miest na uloženie ľudských pozostatkov a ostatkov (nárast o 11 chladiacich zariadení). Pohrebné služby disponujú zväčša upravenými pohrebnými vozidlami (v 321 prípadoch), v 89 prípadoch majú k dispozícii originálne pohrebné vozidlo a 23 pohrebných vozidiel slúži pre miestnu prepravu počas pohrebného sprievodu. Oproti roku 2014 pribudlo 5 pohrebných vozidiel. V krematóriách je k dispozícii 23 chladiacich zariadení s kapacitou 285 miest. Na území Slovenska je k dispozícii aj 54 mraziacich zariadení s kapacitou 165 miest. V oblasti krematórií nedošlo v poslednom roku ku zmenám.

V Slovenskej republike sa vykonáva dozor zameraný na plnenie ustanovení zákona č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve v prevádzkach pohrebných služieb a v krematóriách. Prevádzkovateľmi pohrebísk sú mestské príspevkové organizácie, rímsko-katolícka cirkev, obce. Výkon pohrebných služieb zabezpečujú fyzické osoby oprávnené na podnikanie a právnické subjekty. Regionálne úrady v sídle kraja vydávali osvedčenia o odbornej spôsobilosti na prevádzkovanie pohrebiska a pohrebnej služby a register odborne spôsobilých osôb na prevádzkovanie pohrebiska a pohrebnej služby je zverejnený na internetovej stránke RÚVZ. V roku 2015 bolo skúšobnou komisiou preskúšaných viac ako 110 žiadateľov na overenie odbornej spôsobilosti na prevádzkovanie pohrebnej služby a pohrebiska a zároveň vydaných bolo viac ako 110 osvedčení o odbornej spôsobilosti. Boli vydávané rozhodnutia na nové prevádzky. Na jednotlivých regionálnych úradoch boli vydávané vyjadrenia k vykonaniu exhumácie (viac ako v 16 v prípadoch). Prehľad zariadení pohrebných služieb a krematórií je uvedený v tabuľke č. 5.4. Záväzné stanoviská boli vydané k územným konaniam pri rozširovaní cintorínov, ku kolaudáciám domov smútku. V rámci posudzovania územnoplánovacích dokumentácií, územných plánov miest a obcí, ako aj projektových dokumentácií na umiestnenie stavieb boli prejednávané možnosti dodržania ochranného pásma jednotlivých pohrebísk.

V roku 2015 bol vykonaný mimoriadny cielený dozor v oblasti pohrebníctva u 331 prevádzkovateľov pohrebných služieb na celom Slovensku, pričom 27 regionálnych úradov verejného zdravotníctva uviedlo, že nebolo zistené porušovanie zákona č. 131/2010 Z. z.. Nedostatky boli zistené 9 regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva, a to u 40 prevádzkovateľov pohrebných služieb. Najčastejším nedostatkom zisteným pri výkone dozoru bola nedostatočne vedená evidencia zaobchádzania s ľudskými pozostatkami. V jednom prípade bolo konštatované, že priestory na úpravu ľudských pozostatkov nezodpovedajú NV SR č. 391/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko. V dvoch prípadoch boli zistené nezrovnalosti pri preukázaní zmluvy o prenájme priestoru na úpravu ľudských pozostatkov. Miestnosti na úpravu ľudských pozostatkov boli aj nevhodne využívané. Ďalším nedostatkom bolo nezabezpečenie umiestnenia cenníka služieb na viditeľnom a dostupnom mieste. V dvoch prípadoch bol vypracovaný návrh na uloženie pokuty. Nedostatky boli zistené aj v povinnosti schválenia prevádzkového poriadku pohrebnej služby podľa § 36 ods. 2 zákona č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve. Odstránenie menších nedostatkov bolo riešené v zápisniciach z dozoru s termínom odstránenia nedostatkov.

Na území **Bratislavského kraja** bolo v r. 2015 v prevádzke 96 cintorínov, 1 krematórium v Bratislave a 24 pohrebných služieb (okres Bratislava I – 3 PS, Bratislava II – 4 PS, Bratislava V – 3 PS, okres Malacky – 4 PS, okres Senci – 4 PS a v Pezinku 6 PS). Oproti minulému roku sa ich počet znížil o 1 PS (PS Ladislav Nádaský, Senec). Pohrebné služby majú k dispozícii spolu 91 chladiacich zariadení s kapacitou 226 miest. Pohrebné služby disponujú zväčša upravenými pohrebnými vozidlami (v 28 prípadoch), v 4 prípadoch ide

o vyrobené pohrebné vozidlo a 4 vozidlá slúžia len pre miestnu prepravu. V jedinom krematóriu v Bratislave sú k dispozícii 3 chladiace zariadenia s kapacitou 47 miest a 1 mraziace zariadenie s kapacitou 2 miesta. V Bratislave je prevádzkovateľom takmer všetkých pohrebísk, krematóriá a urnového hája mestská príspevková organizácia Marianum – Pohrebníctvo mesta Bratislavy. Cintoríny v Devíne, Devínskej Novej Vsi, Lamači a Záhorskej Bystrici spravuje Rímsko-katolícka cirkev, jej jednotlivé farnosti. V Jarovciach a v Čunove je správca príslušný Miestny úrad. Vo vidieckych okresoch ich v prevažujúcej miere spravujú mestá a obce. Výkon pohrebných služieb zabezpečujú v celom kraji len fyzické osoby oprávnené na podnikanie alebo právnické subjekty (napr. PS MEMORIA, PS MARIANUM, PS PIETA, PS BOSCO, PS ECKER Malacky a i). Zákonom č. 131/2010 o pohrebníctve prešla kontrolná činnosť pohrebísk do priamej pôsobnosti obcí. V r. 2015 boli v rámci agendy pohrebníctvo bolo vydaných 6 rozhodnutí – všetky v rámci jestvujúcich pohrebných služieb (PS REQUIEM, Šamorínska ul. č. 70, Bratislava – schválené boli priestory predmetnej PS na Šamorínskej ul. v Bratislave a kancelárske priestory na Balkánskej ul. v Bratislave – Rusovciach, PS VA-SI, Bratislavská 1190/19, Senec – schválené boli nové priestory jestvujúcej PS, PS Jelka so sídlom v Jelke (mimo Bratislavského kraja) – schválená bola kancelária predmetnej PS na Mierovom nám. v Senci, PS Stríž s.r.o., Trojičné nám. 12, Bratislava – bolo vydané rozhodnutie po zmene obchodného názvu jestvujúcej PS, PS MARIANUM sa presťahovala zo Svätoplukovej ul. na Šafárikovo nám. č. 3 v Bratislave). Nové prevádzkové poriadky neboli schválené žiadne. Vydané boli 2 stanoviská k exhumácii. V r. 2015 sa riešil len 1 podnet na prevádzku pohrebných služieb vo veci posmrtného znetvorenia pochovávanej osoby v predmetnej pohrebnej službe. Sťažnosť bola prešetrená, avšak skutočnosti uvádzané v podaní sťažovateľa nebolo možné spätne overiť a posúdiť jeho opodstatnenosť. Sankcie neboli udelené. Neboli vydané ani žiadne osvedčenia o odbornej spôsobilosti pracovníkov PS. V auguste r. 2015 bol vykonaný cieľový štátny zdravotný dozor v prevádzkach pohrebných služieb na území Bratislavského kraja so zameraním na dodržiavanie povinností uvedených v § 8 ods. 4 zák. č. 131/2010 o pohrebníctve. V rámci Bratislavského kraja boli preverené podmienky plnenia predmetných povinností v prevádzkach pohrebných služieb (PS) (spôsob zaobchádzania pracovníkov jednotlivých PS s ľudskými pozostatkami pred ich pochovaním, od ich prevzatia v mieste úmrtia až po uloženie do hrobu, resp. miesta konečného uloženia, či jednotlivé PS preberajú ľudské pozostatky iba na základe predložených podkladov (list o prehliadke mŕtveho, štatistické hlásenie) vrátane vizuálnej kontroly, ako sa vykonáva transport ľudských pozostatkov, či majú k dispozícii transportné rakvy alebo transportné vaky, vedenie evidencie o zaobchádzaní s ľudskými pozostatkami a ľudskými ostatkami (či sa vedie priebežne a či vyhovujúcim spôsobom), disponovanie vozidlom/vozidlami na prepravu ľudských pozostatkov s chladiacim zariadením, vyznačením účelu vozidla v osvedčení o evidencii vozidla a v technickom osvedčení vozidla, ukladanie ľudských pozostatkov do času pochovania do chladiaceho zariadenia, umiestnenie cenníka poskytovaných služieb umiestnený na viditeľnom a dostupnom mieste, vybavenie priestorov na úpravu ľudských pozostatkov v súlade s hygienickými požiadavkami na pracovné prostredie, vybavenie pracovníkov PS osobnými ochrannými pracovnými prostriedkami, vykonávanie dezinfekcie vozidiel, pracovných a prevádzkových priestorov, chladiacich zariadení). Pri hygienických kontrolách nezistili pracovníci hygienicko-prevádzkové nedostatky v žiadnej prevádzke pohrebnej služby.

V Žilinskom kraji všetky RÚVZ vykonali v auguste 2015 mimoriadny cieľový ŠZD v prevádzkach pohrebných služieb, o ktorom zaslali na ÚVZ SR správu. V danej oblasti boli vykonané kontroly, vydané rozhodnutia, stanoviská k exhumáciám, schvaľované prevádzkové poriadky, konzultácie. RÚVZ so sídlom v Čadci uplatnil 2 sankčné postihy pre dve pohrebné služby v celkovej sume 700 €. Počet prevádzkovaných pohrebných služieb v kraji sa oproti

minulému roku mierne zvýšil, je ich 49. V roku 2015 bolo skúšobnou komisiou preskúšaných 18 žiadateľov na overenie odbornej spôsobilosti na prevádzkovanie pohrebnej služby a pohrebiska, bolo vydaných 18 osvedčení o odbornej spôsobilosti, 1 duplikát osvedčenia. Oddelenie vedie na webovej stránke úradu register odborne spôsobilých osôb.

V roku 2015 v spádovej oblasti **Trnavského kraja** bolo vydané 1 rozhodnutie pre prevádzku pohrebných služieb. Bolo vydané 2 stanoviská pre povolenie k exhumácií. Celkovo je evidovaných 14 prevádzkovateľov pohrebných služieb (3 v okrese Hlohovec, 4 v okrese Piešťany a 7 v okrese Trnava). Najčastejšími nedostatkami zistenými pri výkone štátneho zdravotného dozoru bola evidencia zaobchádzania s ľudskými pozostatkami a ostatkami a evidencia o pochovávaní potrateného ľudského plodu. Nedostatky boli zistené aj v povinnosti schválenia prevádzkového poriadku pohrebnej služby podľa § 36 ods. 2 zákona NR SR č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve. Celkovo bolo vykonaných 14 kontrol, nedostatky boli zistené u 11 prevádzkovateľov. V okrese Dunajská Streda je v evidencii 14 prevádzkovateľov pohrebných služieb na základe vydaných kladných rozhodnutí (o 1 jeden subjekt viac ako v r. 2014). V hodnotenom roku bolo vydané povolenie na prevádzkovanie 1 pohrebnej služby (v obci Okoč) . Cielený štátny zdravotný dozor zameraný na kontrolu dodržania ustanovení zákona č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve bol vykonaný vo všetkých prevádzkovaných pohrebných službách (14 kontrol). V dvoch prípadoch boli zistené drobné nedostatky v prevádzke (nefunkčné svetlo v ložnom priestore pohrebného vozidla), ktoré boli odstránené. V 1 prípade bola zistená nepovolená prevádzka pohrebnej služby. Za porušenie zákona č. 355/2007 Z. z. bol daný návrh na uloženie pokuty prevádzkovateľovi zariadenia. V rámci kraja je zriadená skúšobná komisia na preskúšanie odbornej spôsobilosti pre prevádzku pohrebných služieb, pohrebísk a krematórií. Celkovo bolo vydaných 18 osvedčení.

V Trenčianskom kraji je celkový počet posúdených prevádzok pohrebných služieb v počte 49. Na základe skúšok vykonaných na RÚVZ so sídlom v Trenčíne bolo vydaných 8 osvedčení o odbornej spôsobilosti pre prevádzkovanie pohrebiska a 5 osvedčení na prevádzkovanie pohrebnej služby. V priebehu roka bolo vydaných pre pohrebnú službu 10 rozhodnutí k uvedeniu priestorov do prevádzky. V rámci posudzovacej činnosti bola posúdená projektová dokumentácia „Prestavba a prístavba domu smútku v obci Moravské Lieskové“ a „Rekonštrukciu domu smútku v obci Kálnica“, ktorá bola zároveň zrealizovaná a skolaudovaná a zámer „Rozšírenie cintorína v obci Svinná. Konzultovaná bola možnosť zriadenia rozptylovej lúky v obci Mníchova Lehota.

Pri vykonaní mimoriadneho cieľového štátneho zdravotného dozoru v pohrebných službách bolo skontrolovaných 33 prevádzok pohrebných služieb, z ktorých v 21 prípadoch neboli zistené žiadne nedostatky. V 4 pohrebných službách boli zistené porušenia povinností uvedenej v § 8 ods.4 písm. d), l), p) a o) zákona č.131/2010 Z.z. o pohrebníctve. V súvislosti s vykonaním predmetnej kontroly boli následne posúdené prevádzkové poriadky aktualizované podľa zák.č.131/2010 Z.z. v 6 obciach.

V jednom prípade boli u poskytovateľa sociálnych služieb v zariadení sociálnych služieb s celoročným pobytom zistené nedostatky na úseku pohrebníctva vo vedení evidencie záznamov o oznámení úmrtia blízkej osobe alebo obci a záznamov o odovzdaní ľudských pozostatkov, čím došlo k porušeniu ustanovenia zákona o pohrebníctve. Za nesplnenie horecítovaných povinností orgán verejného zdravotníctva uložil poskytovateľovi sociálnych služieb v správnom konaní pokutu vo výške 300,- eur.

RÚVZ so sídlom v Trenčíne obdržal podnet vo veci zhromažďovania rôznorodého, s pohrebiskom nesúvisiaceho odpadu v kontajneri na cintoríne. Orgán verejného zdravotníctva občanovi doporučil obrátiť sa na prevádzkovateľa pohrebiska, ktorému manipulácia s odpadom vyplýva ako povinnosť zo zákona.

Posudzovaný bol podnet na opakované poškodzovanie hrobky rodiny Szilvayovcov v k.ú. obce Melčice Lieskové. Obec zabezpečuje opravy predmetnej hrobky, avšak vzhľadom k tomu, že sa nachádza cca 6 km vo vzdialenosti od obce, nie je možné zabrániť vandalizmu. Na úrad bol doručený podnet na Pohrebnú službu Myjava, ktorú prevádzkuje Správa majetku mesta Myjava, s.r.o., Myjava. Podnet sa týkal porušovania ust. § 19 ods. 3 a ods. 5 zák. č. 131/2010 Z.z. Vzhľadom ku skutočnosti, že podľa § 30 ods. 1 písm. c) zák. č. 131/2010 Z.z. obec na úseku pohrebniectva zabezpečuje v súlade s osobitným predpisom plnenie činností uvedených v § 19 ods. 1 až 6, bol podnet postúpený na doriešenie mestu Myjava. V priebehu roka 2015 bolo ústne konzultovaných viacero dotazov na výstavbu objektov s rôznym funkčným využitím v ochranných pásmach cintorína.

V Nitrianskom kraji je evidovaných 60 pohrebných služieb a 3 krematóriá. Na základe predložených podkladov boli vydané 4 vyjadrenia k vykonaniu exhumácie telesných ostatkov. Pohrebné služby využívajú chladiace zariadenia aj v domoch smútku na pohrebiskách s celkovým počtom 159 s kapacitou 347 miest a 7 mraziacich zariadení s kapacitou 35 miest na uloženie telesných pozostatkov. Mimoriadny cielený štátny zdravotný dozor bol vykonaný v 59 pohrebných službách a bol zameraný na povinnosti pohrebných služieb uvedené v § 8 odsek 4 zákona č. 131/2010 Z. z. o pohrebniectve.

V uplynulom roku boli šetrené rôzne podnety občanov napr. v obci Moča bol šetrený podnet týkajúci sa pohrebiska, v rámci ktorého bolo zistené, že toto je prevádzkované bez rozhodnutia RÚVZ. Prevádzkovateľ sa dopustil správneho deliktu na úseku verejného zdravotníctva, ktorý bude riešený v samostatnom konaní v r. 2016. Na základe podnetu na preverenie funkčnosti chladiaceho zariadenia v dome smútku – márnici v obci Horné Chlebany bol vykonaný dozor, pri ktorom bolo zistené porušenie zákona č. 131/2010 Z.z. – nesplnenie povinnosti mať v dome smútku – márnici chladiace zariadenie, ktoré by bolo schopné udržať teplotu od 0 °C do 5 °C, na základe čoho bola prevádzkovateľovi uložená pokuta vo výške 300 €, pokuta bola zaplatená. V roku 2015 osvedčenie o odbornej spôsobilosti pre prevádzkovanie pohrebných služieb a pohrebísk získalo 22 žiadateľov.

V Banskobystrickom kraji je k 31.12.2015 evidovaných spolu 52 pohrebných služieb) a 1 krematórium v okrese Banská Bystrica. V okrese Banská Bystrica je zriadených 22 domov smútku a v okrese Brezno 25 domov smútku, v každom z nich je zabezpečené chladiace zariadenie. V roku 2015 bol vykonaný štátny zdravotný dozor v 8 prevádzkach pohrebných služieb. Kontroly boli zamerané na pracovné podmienky zamestnancov a kontrolu povinností prevádzkovateľa pohrebnej služby vyplývajúcich zo zákona č. 131/2010 Z. z. o pohrebniectve. V roku 2015 bol prešetrený podnet týkajúci sa činnosti pohrebnej služby Estima, s.r.o., Petelenova 2, Banská Bystrica a ZARES – prevádzka krematória a cintorínskych služieb, Kremnička 60, 974 05 Banská Bystrica. Námietky sa týkali – dĺžky uloženia ľudských pozostatkov a vydania urny s popolom obstarávateľovi pohrebu. V rámci kontroly bolo zistené, že prevádzkovateľ pohrebnej služby má k dispozícii (na základe predloženej nájomnej zmluvy) chladiace zariadenie, ktoré podľa predloženej technickej dokumentácie dlhodobo udrží teplotu – 15 °C. K námietke neoprávneného vydania urny krematóriom pohrebnej služby Estima nebolo zistené porušenie zákona.

Vykonané boli 3 medzinárodné prepravy ľudských pozostatkov a ľudských ostatkov. RÚVZ Lučenec zistil nedostatky v 2 prevádzkach pohrebných služieb v Lučenci. V jednej prevádzke bolo zistené, že prevádzkovateľ prepravoval ľudské pozostatky a ľudské ostatky po pozemných komunikáciách vozidlom s osvedčením o evidencii vozidla v rozpore s požiadavkami zákona (bez vyznačenia vybavenia vozidla chladiacim zariadením), v evidencii o zaobchádzaní s ľudskými pozostatkami a ľudskými ostatkami neuvádzal vždy evidenčné číslo vozidla, ktoré ľudské pozostatky prepravilo a nemal vyhradený priestor na úpravu ľudských pozostatkov. V druhej prevádzke bolo zistené, že prevádzkovateľ nemal vyhradený priestor na úpravu ľudských pozostatkov zodpovedajúci požiadavkám na pracovné

prostredie, ktorý nie je v rozpore s etickým cítením pozostalých (prevádzkovateľmi boli zrušené zmluvy o využívaní vyhradeného priestoru na úpravu ľudských pozostatkov v Dome smútku v Lučenci). Voči prevádzkovateľom pohrebných služieb bolo začaté správne konanie za správny delikt podľa § 33 ods. 9 a ods. 11 písm. a) a g) a § 33 ods. 11 písm. g) zákona č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve a bola uložená pokuta (600 € a 300 €, uhradené boli v roku 2015). Následne prevádzkovateľ predložil osvedčenie o evidencii vozidla s vyznačením v súlade s požiadavkami zákona, zaviedol evidenciu o zaobchádzaní s ľudskými pozostatkami a ľudskými ostatkami aj s uvedením evidenčného čísla vozidla na prepravu, ďalej prevádzkovatelia požiadali o vydanie rozhodnutia na zmenu v prevádzke pohrebných služieb (aj z dôvodu nového vyhradeného priestoru na úpravu ľudských pozostatkov).

V roku 2015 bola zmedializovaná **zámena tiel zosnulých žien v Lučenci** (pohrebná služba vo februári 2015 omylom pochovala do hrobu iné ľudské pozostatky). Prevádzkovateľ pohrebnej služby RÚVZ ústne informoval, že k zámene došlo výmenou označenia pri úprave ľudských pozostatkov. Na základe žiadosti ÚVZ SR bol vykonaný cielený štátny zdravotný dozor u prevádzkovateľa pohrebnej služby. Pri kontrole prevádzkovateľ do zápisnice zo ŠZD uviedol, že pri preprave ľudských pozostatkov nebolo vykonané označenie transportného vaku identifikačnými údajmi mŕtveho (z dôvodu pracovnej vyťaženia). Voči prevádzkovateľovi bolo začaté správne konanie vo veci uloženia pokuty podľa § 33 ods. 10 zákona o pohrebníctve a bola uložená pokuta (300 €, uhradená bola v roku 2015).

RÚVZ Žiar nad Hronom vo viacerých prevádzkach pohrebných služieb zistil nedostatky: pohrebná služba podľa údajov uvedených v evidencii prevzala ľudské pozostatky skôr, ako bola vykonaná prehliadka tela lekárom podľa času uvedeného v liste o prehliadke mŕtveho a štatistickom hlásení o úmrtí. Pohrebným službám, u ktorých sa vyskytli nedostatky boli uložené nápravné opatrenia s termínom odstránenia nedostatkov. Ďalej bol vykonaný ŠZD v 17 domoch smútku, v 10 prípadoch boli uložené nápravné opatrenia na odstránenie nedostatkov a termíny ich odstránenia. Išlo väčšinou o opravu stien, príp. podlahy a vymalovanie priestorov, opravu zariadení na osobnú hygienu.

RÚVZ Veľký Krtíš vydal dve stanoviská k exhumácii. Vo všetkých pohrebných službách bol vykonaný cielený ŠZD, pri ktorom neboli zistené závažné nedostatky.

V Prešovskom kraji je evidovaných 45 prevádzok pohrebných služieb. V rámci výkonu ŠZD v okrese Medzilaborce bola uložená pokuta za porušenie zák. č. 355/2007 Z. z. vo výške 180,00 € a v okrese Bardejov v obci Kučín bol šetrený podnet, ktorý bol opodstatnený a prevádzkovateľovi bola uložená pokuta vo výške 300,00 € (za nezabezpečenie trvalého udržania predpísanej teploty v chladiacom zariadení). Na základe podaných žiadostí sa vydalo 6 vyjadrení pre exhumáciu ľudských ostatkov a 5 rozhodnutí na prevádzkovanie pohrebných služieb. Pas pre mŕtvolu z dôvodu medzinárodného prevozu nebol vydaný v Prešovskom kraji. Preskúšaných bolo 39 žiadateľov o osvedčenie o odbornej spôsobilosti na prevádzkovanie pohrebísk a na prevádzkovanie pohrebnej služby, ktorým boli následne vydané osvedčenia. Jeden žiadateľ stornoval svoju žiadosť o vydanie osvedčenia. V priebehu roka 2015 boli poskytované odborné konzultácie v súvislosti s umiestňovaním stavieb v ochranných pásmach pohrebísk.

V Košickom kraji bolo evidovaných v roku 2015 spolu 47 pohrebných služieb a jedno zariadenie krematória v meste Košice. V oblasti pohrebníctva bolo vykonaných 65 výkonov štátneho zdravotného dozoru spolu s cieleným výkonom štátneho zdravotného dozoru, ktorý bol zameraný na dodržiavanie povinností uvedených v § 8 odsek 4) zákona č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve. Pri kontrolách neboli zistené žiadne závažnejšie hygienické nedostatky. Opatrenia na odstránenie nedostatkov menšieho charakteru, zistené v dvoch prípadoch, kedy prevádzkovateľ nemal zabezpečené umiestnenie cenníka služieb na viditeľnom a dostupnom mieste, boli nariadené v zápisnici spolu s termínom ich odstránenia. Z hľadiska ochrany zdravia ľudí bola uvedená do prevádzky 1 pohrebná služba spolu so

schválením prevádzkového poriadku, boli vydané 2 súhlasné rozhodnutie k návrhu na uvedenie priestorov chladiaceho zariadenia na uloženie ľudských pozostatkov do prevádzky. V roku 2015 boli schválené prevádzkové poriadky pre prácu v expozícii chemickým a biologickým faktorom pre 2 prevádzky pohrebných služieb. Priebežne boli vydávané osvedčenia o odbornej spôsobilosti. V rámci ŠZD bola vykonávaná aj kontrola plnenia povinností prevádzkovateľov na zabezpečenie pracovnej zdravotnej služby, ako aj plnenie ustanovení zákona o ochrane nefajčiarov. V roku 2015 nebol v Košickom kraji riešený žiaden podnet v oblasti pohrebništva.

III. Poskytovanie informácií verejnosti

Pracovníci odborov HŽP na RÚVZ SR poskytovali informácie verejnosti rôznymi formami:

Na webových stránkach boli pravidelne aktualizované informácie o platnej legislatíve, o kvalite vody vo verejných vodovodoch, kvalite vôd na kúpanie, základné hygienické požiadavky na ochranu zdravia po záplavách, o zdravotných rizikách pri návšteve solárií, informácie o podkladoch pre rozhodovacia činnosť orgánov verejného zdravotníctva, výzvy na vykonanie celoplošnej deratizácie, zoznam odborne spôsobilých osôb a skúšobný poriadok skúšobných komisií, stránka o vykonávaní preskúšania odbornej spôsobilosti a vydávaní osvedčení o odbornej spôsobilosti na výkon epidemiologicky závažných činností, ako aj iných závažných situáciách v životnom a pracovnom prostredí (povodne, výskyt komárov, výskyt ploštíc, hlučnosť v životnom prostredí a pod.),....

Počas letnej kúpacej sezóny 2015 bol na webových stránkach regionálnych úradov zverejnený leták „Preplávajme letom bezpečne“ zameraný na prevenciu úrazov a utopení detí pri kúpaní. Na RÚVZ Bratislava bol zverejnený aj leták „Kvalitná pitná voda – cesta ku zdraviu“, týkajúci sa kvality a zdravotnej bezpečnosti pitnej vody v Bratislavskom kraji.

V rámci poskytovania informácií verejnosti prevahu tvorili otázky hlavne v oblasti pohrebništva, kvality vody vo vodovodoch, spôsobov dezinfekcie individuálnych zdrojov vody, kvality bazénových a rekreačných vôd, informácie na zriadenie a prevádzkovanie pohrebísk a krematórií, k problematike riešenia stavieb podľa spracovaných projektových dokumentácií, k problematike bývania a zariadení starostlivosti o ľudské telo, o zdravotných rizikách spojených s používaním solárií, usmernenia pri zahájení podnikateľskej činnosti, prípustných limitov hluku v životnom prostredí, informácie ohľadom pravidelnej celoplošnej preventívnej deratizácie – jarná a jesenná....

Pri príležitosti Svetového dňa vody s témou „Voda a udržateľný rozvoj“ všetky RÚVZ poskytli verejnosti informácie o možnosti vyšetrenia vody z individuálnych zdrojov a možnosti konzultácií v problematike pitnej vody. RÚVZ následne zverejnili vyhodnotenie aktivít realizovaných k tomuto dňu a výsledky laboratórných skúšok vzoriek pitných vôd prinesených občanmi na vyšetrenie. Záujem o vyšetrenie vzoriek vody počas Svetového dňa vody zo strany občanov pretrváva.

Jednotlivé RÚVZ SR vykonávali aj **konzultačné činnosti**, ktoré využívajú najmä projektanti, dodávatelia technologických zariadení, investori stavieb, k problematike zariadení starostlivosti o ľudské telo, ubytovacích zariadení, zdravotníckych zariadení, ovzdušia, hluku, taktiež v rámci územných a kolaudačných konaní a pod.

Pracovníci RÚVZ vystupovali v rôznych **televíznych a rozhlasových reláciách**, kde poskytovali rozhovory k rôznym aktuálnym témam z problematiky hygieny životného prostredia. Verejnosť je taktiež informovaná uverejňovaním článkov v miestnych a regionálnych médiách. /*TV Markíza, TV Centrál, TV Močenok, STV, TV JOJ, Púchovská televízia, TV Považie, Púchovské noviny, Považskobystrické novinky, Rádio Košice, RTVS, Rádio Regina, Denník Košický Korzár, Denník Košice – Dnes, Denník Plus 1 deň.....*/

Poradňa environmentálneho zdravia - poskytuje informácie o zdravotných aspektoch jednotlivých faktorov životného prostredia a o aktuálnych environmentálno-zdravotných témach.

Na jednotlivých RÚVZ v SR sa nachádzajú aj **informačné panely**, ktoré informujú o činnosti oddelenia pri príležitosti významných dní, ako bol Svetový deň vody, Svetový deň životného prostredia, Svetový deň bez tabaku a pod..

IV. Ďalšie činnosti odboru hygieny životného prostredia a zdravia v SR

▪ **Uplatňovanie procesu HIA v praxi.**

V rámci odborov a oddelení hygieny životného prostredia bola posúdená potreba pre vykonanie HIA v zmysle vyhlášky č. 233/2014 Z.z. o hodnotení vplyvov na verejné zdravie v 42 prípadoch, hodnotenie v rozsahu mini HIA bolo vykonané v 9 prípadoch a v 2 prípadoch v rozsahu maxi HIA. Všetky hodnotenia vykonali osoby-držitelia osvedčenia o odbornej spôsobilosti pre hodnotenie vplyvov na verejné zdravie. V prevažnej väčšine išlo o požiadavku na uplatnenie HIA v rámci posudkovej činnosti orgánov VZ podľa zákona č.355/2007 Z.z..

▪ **Ohrozenie verejného zdravia v dôsledku mimoriadnych situácií**

V roku 2015 sa vyskytli mimoriadne situácie vyžadujúce spoluprácu orgánov verejného zdravotníctva v podobe zvýšeného ŠZD vrátane odberov vzoriek pitných vôd len v súvislosti s povodňami v Prešovskom kraji (RÚVZ Bardejov, Poprad, Stará Ľubovňa a Prešov.

▪ **Hromadné podujatia pre verejnosť**

V jednotlivých krajoch sa v priebehu roka 2015 organizovali tak ako každoročne hromadné podujatia ako folklórne slávnosti, jarmoky, vystúpenia hudobných skupín v amfiteátroch, cirkusové vystúpenia a rôzne kultúrne podujatia, počas ktorých orgány VZ zabezpečovali zvýšený dozor, odborne usmerňovali organizátorov uvedených akcií ako postupovať pri zabezpečovaní týchto akcií a počas akcie nariadené opatrenia boli skontrolované pracovníkmi RÚVZ.

▪ **Zariadenia pre výkon trestu odňatia slobody**

V rámci dozoru nad zariadeniami zboru väzenskej a justičnej stráže bol riešený podnet v Trnave. Okrem toho v roku 2015 bolo realizované zaškolenie odsúdených zo základných požiadaviek na ochranu zdravia, zásad osobnej hygieny a rizika prenosu infekčných ochorení pri strihaní, v zariadení Ústav na výkon trestu odňatia Slobody Banská Bystrica, Sládkovičova – Kráľová.

RÚVZ v Trenčíne boli vydané 3 rozhodnutia k uvedeniu priestorov do prevádzky pre žiadateľa Ústav na výkon trestu odňatia slobody a Výkon väzby.

V. Tabuľky

Tab. č. 1.1 Počet obyvateľov zásobovaných pitnou vodou z verejných vodovodov v SR v období od 1.1.2015 - 31.12.2015

Kraj	Počet obyvateľov	Počet zásobovaných obyvateľov	Percento zásobovanosti %
Banskobystrický	652 431	560 475	85,91
Bratislavský	655 749	640 897	97,74
Košický	790 193	663 180	83,93
Nitriansky	682 891	622 996	91,23
Prešovský	822 447	657 769	79,98
Trenčiansky	590 064	535 866	90,81
Trnavský	551 843	499 312	90,48
Žilinský	695 293	625 806	90,01
Spolu:	5 440 911	4 806 301	88,34

Tab. č. 1.2 Kvalita pitnej vody vo verejných vodovodoch v SR podľa výsledkov monitoringu za rok 2015

Kraj	Celkový počet vyšetrených vzoriek		Z toho nevyhovujúcich		Nevyhovujúce vzorky					
					Fyzikálne a chemické		Mikrobiologické a biologické		Rádiologické	
	PM	KM	počet	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Banskobystrický	198	880	215	19,94	139	12,89	100	9,28	1	0,09
Bratislavský	40	323	17	4,68	12	3,31	5	1,38	0	0
Košický	100	668	159	20,7	100	13,02	68	8,85	1	0,13
Nitriansky	236	711	138	14,57	76	8,03	75	7,92	0	0
Prešovský	159	792	167	17,56	59	6,2	115	12,09	0	0
Trenčiansky	130	518	100	15,43	41	6,33	66	10,19	0	0
Trnavský	3	331	38	11,38	28	8,38	12	3,59	0	0
Žilinský	31	495	21	3,99	11	2,09	12	2,28	0	0
Spolu:	897	4 718	855	15,23	466	8,31	453	8,06	2	0,04

Tab. č. 1.3 Kvalita pitnej vody vo verejných vodovodoch v SR podľa výsledkov štátneho zdravotného dozoru za rok 2015

Kraj	Celkový počet vyšetrených vzoriek	Z toho nevyhovujúcich		Nevyhovujúce vzorky					
		počet	%	Fyzikálne a chemické		Mikrobiologické a biologické		Rádiologické	
				abs.	%	abs.	%	abs.	%
Banskobystrický	54	7	12,96	4	7,41	3	5,56	0	0
Bratislavský	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Košický	284	60	21,13	40	14,08	23	8,10	0	0
Nitriansky	158	47	29,75	15	9,49	33	20,89	0	0
Prešovský	50	17	34,00	11	22,00	10	20,00	0	0
Trenčiansky	312	116	37,18	31	9,94	91	29,17	0	0
Trnavský	38	13	34,21	8	21,05	11	28,95	0	0
Žilinský	5	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu:	902	260	28,82	109	12,08	171	18,96	0	0

Tabuľka č. 1.4 Výnimky na používanie pitnej vody vo verejných vodovodoch udelené / pretrvávajúce v roku 2015

Výnimky (nad 5 000 obyvateľov):

Názov vodovodu	Prevádzkovateľ	Obec	Počet zásobovaných obyvateľov	Dodávaná voda v m ³	Nevyhovujúci ukazovateľ	Jednotka	Limit podľa platného predpisu	Limit podľa povolenej výnimky	Priemerná zistená hodnota v hodnotenom roku	Časové obdobie výnimky (od - do)	Poradie výnimky
V roku 2015 neboli udelené a nepretrvávajú žiadne výnimky na používanie vody z verejných vodovodov zásobujúcich viac ako 5 000 obyvateľov.											

Výnimky (pod 5 000 obyvateľov):

Názov vodovodu	Prevádzkovateľ	Obec	Počet zásobovaných obyvateľov	Dodávaná voda v m ³	Nevyhovujúci ukazovateľ	Jednotka	Limit podľa platného predpisu	Limit podľa povolenej výnimky	Priemerná zistená hodnota v hodnotenom roku	Časové obdobie výnimky (od - do)	Poradie výnimky
Mudroňovo	KOMVaK a.s. Komárno	Mudroňovo	107	4420	dusičnany	mg/l	50	60	52,23	27.05.2013 - 26.05.2016	1.

Tab. č. 1.5 Prehľad epidémií v roku 2015, kde faktorom prenosu bola pitná voda

Okres	Miesto (Obec/Zariadenie)	Obdobie trvania	Počet postihnutých (príp. dospelý/deti)	Pôvodca nákazy (infekčné agens)*	Faktor prenosu	Poznámky (popis zdroja vody, typu zásobovania, príčin epidémie)	Nariadené opatrenia
-	-	-	-	-	-	-	-

Tabuľka č. 2.1 Prehľad prírodných vodných plôch v SR

Kraj					
Okres					
Obec					
Názov kúpaliska	Typ vody	Štatút	Rekreácia	Dátum začatia sezóny	Dátum ukončenia sezóny
Banskobystrický kraj					
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici					
okres Banská Bystrica					
Banská Bystrica, plážové kúpalisko - jazero	Vodná nádrž	Nevyhlásený	Organizovaná	29.5.2015	2.9.2015
okres Brezno					
Krpáčovo - jazero	Vodná nádrž	Nevyhlásený	Neorganizovaná		
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Lučenci					
okres Lučenec					
Ružiná - pri obci Divín	Vodná nádrž	Vyhlásený	Organizovaná	12.6.2015	31.8.2015
Ružiná - pri obci Ružiná	Vodná nádrž	Vyhlásený	Neorganizovaná		
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rimavskej Sobotě					
okres Revúca					
Plážové kúpalisko Tornaľa	Odkrytá podzemná voda	Nevyhlásený	Organizovaná	1.6.2015	2.9.2015
okres Rimavská Sobota					
Plážové kúpalisko Rimavská Sobota	Odkrytá podzemná voda	Nevyhlásený	Organizovaná	mimo prevádzky	
Zelená voda - Kurinec	Vodná nádrž	Nevyhlásený	Organizovaná	30.7.2015	4.9.2015
Drieňok	Vodná nádrž	Vyhlásený	Organizovaná	rekonštrukcia	
Pláž ORMET	Vodná nádrž	Vyhlásený	Organizovaná	rekonštrukcia	
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiari nad Hronom					
okres Banská Štiavnica					
Belianske jazero	Vodná nádrž	Nevyhlásený	Neorganizovaná		
Klinger	Vodná nádrž	Nevyhlásený	Neorganizovaná		
Počúvadlianske jazero	Vodná nádrž	Vyhlásený	Neorganizovaná		

Veľké Kolpašské jazero	Vodná nádrž	Vyhlásený	Neorganizovaná		
Evičkinó jazero	Vodná nádrž	Nevyhlásený	Neorganizovaná		
Veľké Richňavské jazero	Vodná nádrž	Vyhlásený	Neorganizovaná	rekonštrukcia	
Vindšachtské jazero	Vodná nádrž	Vyhlásený	Neorganizovaná		
okres Žarnovica					
Dolno Hodrušské jazero	Vodná nádrž	Vyhlásený	Neorganizovaná	rekonštrukcia	
Kopanice	Vodná nádrž	Nevyhlásený	Neorganizovaná		
Tajch	Vodná nádrž	Nevyhlásený	Neorganizovaná		

Bratislavský kraj					
Regionálny úrad verejného zdravotníctva Bratislava hlavné mesto so sídlom v Bratislave					
okres Bratislava II					
Zlaté piesky	Odkrytá podzemná voda	Vyhlásený	Organizovaná	6.6.2015	31.8.2015
okres Bratislava III					
Kuchajda	Odkrytá podzemná voda	Nevyhlásený	Organizovaná	20.6.2015	31.8.2015
Vajnorské jazero	Odkrytá podzemná voda	Vyhlásený	Neorganizovaná		
okres Bratislava V					
Veľký Draždiak	Odkrytá podzemná voda	Vyhlásený	Neorganizovaná		
Rusovce-Candell	Odkrytá podzemná voda	Nevyhlásený	Neorganizovaná		
Čunovo	Odkrytá podzemná voda	Nevyhlásený	Neorganizovaná		
okres Malacky					
Malé Leváre	Odkrytá podzemná voda	Nevyhlásený	Neorganizovaná		
Plavecký Štvrtok	Odkrytá podzemná voda	Nevyhlásený	Neorganizovaná		
okres Senec					
Ivanka pri Dunaji	Odkrytá podzemná voda	Vyhlásený	Neorganizovaná		
Nové Košariská	Odkrytá podzemná voda	Nevyhlásený	Neorganizovaná		
Slnéčné jazerá	Odkrytá podzemná voda	Vyhlásený	Organizovaná	1.6.2015	15.9.2015

Košický kraj					
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach					
okres Košice IV					
Plážové kúpalisko JAZERO	Vodná nádrž	Nevyhlásený	Neorganizovaná		
okres Košice - okolie					
Pod Bukovcom	Vodná nádrž	Vyhlásený	Neorganizovaná		

Ružín	Vodná nádrž	Vyhlásený	Neorganizovaná		
Štrkovisko Čaňa	Odkrytá podzemná voda	Nevyhlásený	Neorganizovaná		
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Michalovciach					
okres Michalovce					
Zemplínska Šírava- Medvedia hora	Vodná nádrž	Vyhlásený	Neorganizovaná		
Zemplínska Šírava - Kamenec	Vodná nádrž	Vyhlásený	Organizovaná	25.8.2015	31.8.2015
Zemplínska Šírava - Paľkov	Vodná nádrž	Vyhlásený	Neorganizovaná		
Vinianske jazero	Vodná nádrž	Vyhlásený	Organizovaná	1.7.2015	31.8.2015
Zemplínska Šírava - Biela hora	Vodná nádrž	Vyhlásený	Organizovaná	rekonštrukcia	
Zemplínska Šírava - Hôrka	Vodná nádrž	Vyhlásený	Organizovaná	25.8.2015	31.8.2015
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rožňave					
okres Rožňava					
Palcmanská Maša	Vodná nádrž	Nevyhlásený	Neorganizovaná		
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Spišskej Novej Vsi					
okres Gelnica					
Ružín	Vodná nádrž	Nevyhlásený	Neorganizovaná		
Ružín - prítoky	Vodná nádrž	Nevyhlásený	Neorganizovaná		
Turzovské jazero	Vodná nádrž	Nevyhlásený	Neorganizovaná		
Jazero Úhorná	Vodná nádrž	Nevyhlásený	Neorganizovaná		

Nitriansky kraj					
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Komárne					
okres Komárno					
APÁLI - mŕtve rameno Váhu Komárno	Vodná nádrž	Nevyhlásený	Neorganizovaná		
štrkoviskové jazero Kava	Vodná nádrž	Nevyhlásený	Neorganizovaná		
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Leviciach					
okres Levice					
Lipovina - Bátovce	Vodná nádrž	Nevyhlásený	Neorganizovaná		
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nových Zámkoch					
okres Nové Zámky					
TONA Šurany	Odkrytá podzemná voda	Štatút zrušený	Neorganizovaná		
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Topoľčanoch					
okres Topoľčany					

Vodná nádrž Duchonka	Vodná nádrž	Nevyhlášený	Neorganizovaná		
----------------------	-------------	-------------	----------------	--	--

Prešovský kraj					
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Humennom					
okres Humenné					
Rybník Chlmeč	Vodná nádrž	Nevyhlášený	Neorganizovaná		
Laborec Humenné	Vodná nádrž	Nevyhlášený	Neorganizovaná		
Rybníky Slovenská Volová	Vodná nádrž	Nevyhlášený	Neorganizovaná		
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Svidníku					
okres Stropkov					
Veľká Domaša - Tíšava	Vodná nádrž	Vyhlášený	Organizovaná	9.6.2015	30.8.2015
Veľká Domaša - Valkov	Vodná nádrž	Vyhlášený	Organizovaná	9.6.2015	31.8.2015
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Vranove nad Topľou					
okres Vranov nad Topľou					
Veľká Domaša-Holčíkovce	Vodná nádrž	Vyhlášený	Neorganizovaná		
Veľká Domaša-Polany	Vodná nádrž	Vyhlášený	Neorganizovaná		
Veľká Domaša-Dobrá	Vodná nádrž	Vyhlášený	Neorganizovaná		
Veľká Domaša-Nová Kelča	Vodná nádrž	Vyhlášený	Neorganizovaná		
Veľká Domaša-polostr.KRYM	Vodná nádrž	Vyhlášený	Neorganizovaná		

Trenčiansky kraj					
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Prievidzi					
okres Prievidza					
Vodná nádrž Kanianka	Vodná nádrž	Nevyhlášený	Neorganizovaná		
VN Nitrianske Rudno	Vodná nádrž	Nevyhlášený	Neorganizovaná		
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trenčíne					
okres Bánovce nad Bebravou					
Vodná nádrž Prusy	Vodná nádrž	Nevyhlášený	Neorganizovaná		
okres Myjava					
Vodná nádrž Brezová pod Bradlom	Vodná nádrž	Nevyhlášený	Neorganizovaná		
Vodná nádrž Stará Myjava	Vodná nádrž	Nevyhlášený	Neorganizovaná		
okres Nové Mesto nad Váhom					
Štrkovisko Horná Streda	Odkrytá podzemná voda	Nevyhlášený	Neorganizovaná		

Zelená voda	Odkrytá podzemná voda	Vyhlásený	Neorganizovaná		
Vodná nádrž Dubník I.	Vodná nádrž	Nevyhlásený	Neorganizovaná		
okres Trenčín					
Trenčín - Opatová - nádrž	Vodná nádrž	Nevyhlásený	Neorganizovaná		

Trnavský kraj					
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Dunajskej Stredě					
okres Dunajská Streda					
Šulianske jazero	Odkrytá podzemná voda	Vyhlásený	Neorganizovaná		
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Galante					
okres Galanta					
VD Kráľová, pláž Kaskády	Vodná nádrž	Nevyhlásený	Neorganizovaná		
bagrovisko Tomášikovo	Odkrytá podzemná voda	Nevyhlásený	Neorganizovaná		
bagrovisko Čierna Voda	Odkrytá podzemná voda	Nevyhlásený	Neorganizovaná		
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Senici					
okres Senica					
RO Kunovská priehrada	Vodná nádrž	Vyhlásený	Organizovaná	2.6.2015	27.8.2015
RO Gazarka	Odkrytá podzemná voda	Vyhlásený	Organizovaná	16.6.2015	23.7.2015

Žilinský kraj					
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Dolnom Kubíne					
okres Námestovo					
Vodné dielo Orava - Slanica	Vodná nádrž	Nevyhlásený	Neorganizovaná		
okres Tvrdošín					
Vodné dielo Orava - Stará Hora	Vodná nádrž	Nevyhlásený	Neorganizovaná		
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši					
okres Liptovský Mikuláš					
Liptovská Mara - Liptovský Trnovec	Vodná nádrž	Vyhlásený	Organizovaná	27.6.2015	2.9.2015

Tabuľka č. 2.2. Prehľad o kvalite prírodných vodných plôch v SR

Kraj								
Okres								
Obec	Vzorky			Ukazovatele				
Názov kúpaliska	vyšetrené spolu	prekročené	% nevyhovujúcich	vyšetrené spolu	prekročené	mikrobiologické	biologické	fyzikálno-chemické
Banskobystrický kraj								
okres Banská Bystrica								
Banská Bystrica, plážové kúpalisko - jazero	4		0	45				
okres Brezno								
Krpáčovo - jazero	3		0	34				
okres Lučenec								
Ružiná - pri obci Divín	11	3	27,27	95	3			3
Ružiná - pri obci Ružiná	7		0	62				
okres Revúca								
Plážové kúpalisko Tornaľa	6	1	16,67	46	1			1
okres Rimavská Sobota								
Plážové kúpalisko Rimavská Sobota			0					
Zelená voda - Kurinec	7	7	100	62	11		1	10
Drieňok			0					
Pláž ORMET			0					
okres Banská Štiavnica								
Belianske jazero	1		0	13				
Klinger	1		0	13				
Počúvadlianske jazero	6	1	16,67	78	1			1

Veľké Kolpašské jazero	6	1	16,67	78	1			1
Evičkinovo jazero	1		0	13				
Veľké Richňavské jazero			0					
Vindšachtské jazero	6	4	66,67	78	4			4
okres Žarnovica								
Dolno Hodrušské jazero			0					
Kopanice	1		0	13				
Tajch	1	1	100	13	2	1		1
Sumárne údaje za kraj	61	18	29,51	643	23	1	1	21

Bratislavský kraj								
okres Bratislava II								
Zlaté piesky	22		0	207				
okres Bratislava III								
Kuchajda	14		0	110				
Vajnorské jazero	8		0	71				
okres Bratislava V								
Veľký Draždiak	8		0	65				
Rusovce-Candell	3		0	23				
Čunovo	7		0	54				
okres Malacky								
Malé Leváre	5		0	40				
Plavecký Štvrtok	3		0	26				
okres Senec								
Ivanka pri Dunaji	8		0	78				
Nové Košariská	4		0	27				
Slnčné jazerá	14		0	132				
Sumárne údaje za kraj	96	0	0	833	0	0	0	0

Košický kraj								
okres Košice IV								
Plážové kúpalisko JAZERO	40	38	95	295	43	1		42

okres Košice - okolie								
Pod Bukovcom	8	1	12,5	77	1			1
Ružín	8		0	76				
Štrkovisko Čaňa	1	1	100	8	3		2	1
okres Michalovce								
Zemplínska Šírava- Medvedia hora	7	2	28,57	69	2		1	1
Zemplínska Šírava - Kamenec	7		0	69				
Zemplínska Šírava - Paľkov	7	2	28,57	68	2		1	1
Vinianske jazero	8	7	87,5	77	14		6	8
Zemplínska Šírava - Biela hora			0					
Zemplínska Šírava - Hôrka	7	1	14,29	69	1			1
okres Rožňava								
Palcmanská Maša	1		0	5				
okres Gelnica								
Ružín	7	6	85,71	35	8	2	6	
Ružín - prítoky	3	3	100	15	7	3	3	1
Turzovské jazero	4	1	25	20	1	1		
Jazero Úhorná	4		0	21				
Sumárne údaje za kraj	112	62	55,36	904	82	7	19	56

Nitriansky kraj								
okres Komárno								
štrkoviskové jazero Bohatá			0					
APÁLI - mŕtve rameno Váhu Komárno	5		0	21				
štrkoviskové jazero Kava	5		0	21				
okres Levice								
Lipovina - Bátovce	3	3	100	29	6			6

okres Nitra								
Vodná nádrž Jelenec			0					
Štrkovisko Veľký Cetín			0					
VN Vráble			0					
okres Nové Zámky								
TONA Šurany	9		0	78				
okres Topoľčany								
Vodná nádrž Duchonka	9	9	100	45	11	2		9
Sumárne údaje za kraj	31	12	38,71	194	17	2	0	15

Prešovský kraj								
okres Humenné								
Rybník Chlmec	1	1	100	10	4		1	3
Laborec Humenné	2	1	50	19	1			1
Rybníky Slovenská Volová	1	1	100	10	1			1
okres Stropkov								
Veľká Domaša - Tíšava	7		0	75				
Veľká Domaša - Valkov	7		0	75				
okres Vranov nad Topľou								
Veľká Domaša-Holčíkovce	5		0	33				
Veľká Domaša-Poľany	5		0	33				
Veľká Domaša-Dobrá	5		0	33				
Veľká Domaša-Nová Kelča	5		0	33				
Veľká Domaša-polostr.KRYM	5		0	33				
Sumárne údaje za kraj	43	3	6,98	354	6	0	1	5

Trenčiansky kraj								
okres Prievidza								
Vodná nádrž Kanianka	3	1	33,33	18	4			4
VN Nitrianske Rudno	6	5	83,33	42	10	1	3	6
okres Bánovce nad Bebravou								
Vodná nádrž Prusy	2	1	50	19	1			1
okres Myjava								
Vodná nádrž Brezová pod Bradlom			0					
Vodná nádrž Stará Myjava	2		0	19				
okres Nové Mesto nad Váhom								
Štrkovisko Horná Streda	2		0	19				
Zelená voda	6	2	33,33	53	3			3
Vodná nádrž Dubník I.	2	1	50	19	2			2
okres Trenčín								
Trenčín - Opatová - nádrž	5	1	20	50	1			1
Sumárne údaje za kraj	28	11	39,29	239	21	1	3	17

Trnavský kraj								
okres Dunajská Streda								
Vojčianske jazero			0					
Šulianske jazero	6	2	33,33	48	2			2
okres Galanta								
VD Kráľová, Kaskády			0					
Horný Čepeň - mŕtve rameno Váhu			0					
Horný Čepeň - štrkovisko			0					
bagrovisko Tomášikovo	1		0	7				
VD Kráľová, Váhovce			0					
bagrovisko Čierna Voda	1		0	7				

Šintavské bane			0					
VD Kráľová, Šoporňa			0					
okres Senica								
RO Kunovská priehrada	7	4	57,14	58	8	2		6
RO Gazarka	8	7	87,5	65	18	1	9	8
Sumárne údaje za kraj	23	13	56,52	185	28	3	9	16

Žilinský kraj								
okres Námestovo								
Vodné dielo Orava - Slanica	2		0	18				
okres Tvrdošín								
Vodné dielo Orava - Stará Hora	2		0	18				
okres Liptovský Mikuláš								
Liptovská Mara - Liptovská Sielnica			0					
Liptovská Mara - Liptovský Trnovec	7	1	14,29	64	1			1
Sumárne údaje za kraj	11	1	9,09	100	1	0	0	1

Sumárne údaje za SR	405	120	29,63	3452	178	14	33	131
----------------------------	------------	------------	--------------	-------------	------------	-----------	-----------	------------

Tabuľka č. 2.3 Prehľad umelých kúpalísk s celoročnou prevádzkou v SR

Kraj					
Okres					
Obec			Bazény		
Názov kúpaliska	Dátum zahájenia prevádzky	Kapacita	termálnych	netermálnych	spolu
Banskobystrický kraj					
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici					
okres Banská Bystrica					
Banská Bystrica - Šachtičky, Horský hotel ŠACHTIČKA - bazén - relaxačné centrum	28.3.2002	21	0	2	2
Banská Bystrica, Hotel DIXON - bazén - Wellness centrum	7.12.2006	28	0	3	3
Banská Bystrica, Kremnička, ICE FIT, vírivý bazén	1.12.2014	4	0	1	1
Banská Bystrica, Krytá plaváreň Štiavničky	4.11.2010	400	0	4	4
Banská Bystrica, Plavecké jaskyňky BABY CLUB ŽABKA	9.5.2011	10	0	1	1
Banská Bystrica, Relaxačné štúdio ERIKA	30.1.2012	10	0	1	1
Banská Bystrica, UMB - krytá plaváreň	2.11.2009	35	0	1	1
Banská Bystrica, plavecký bazén v budove Finančnej správy	1.3.2012	15	0	1	1
Banská Bystrica, Štiavničky sauna	14.2.2012	12	0	2	2
Donovaly, Apartmánový dom ALMET - bazén - relaxačné stredisko	18.8.2003	16	0	1	1
Donovaly, Apartmánový dom ŠAFRAN - bazén - Wellness centrum	10.4.2007	24	0	1	1
Donovaly, Hotel GALILEO, Wellness - vírivý bazén	16.11.2011	6	0	1	1
Donovaly, Penzión ENCIÁN, Wellness centrum	7.5.2012	10	0	1	1
Donovaly, Penzión LIMBA - bazén - vodný svet	19.12.2007	10	0	1	1
Donovaly, ŠPORTHOTEL - bazén- relaxačná časť	1.4.2008	21	0	2	2
Donovaly, Školské a rehabilitačné stredisko Colnej správy	25.8.2008	10	0	1	1
Selce, Hotel Fuggerov dvor - Wellness	18.6.2009	21	0	2	2
Staré Hory, Hotel ALTENBERG - relaxačný bazén - relaxačné centrum	7.2.2005	12	0	1	1
okres Brezno					
Braväcovo, Penzión Schweintaal, vírivý bazén	1.1.2013	4	0	1	1
Brezno, Krytá plaváreň	9.2.2005	92	0	2	2
Bystrá, Hotel BYSTRÁ - Wellness	17.3.2011	74	0	4	4
Bystrá, Penzión DÚHOVÝ PSTRUH	4.4.2006	15	0	2	2

Heľpa, Hotel Heľpa - vitálny svet	4.12.2013	9	0	1	1
Heľpa, Penzión MAJK - krytý bazén	1.1.2002	20	0	1	1
Horná Lehota - Tále, Hotel PARTIZÁN - Wellness	28.11.2011	56	0	6	6
Horná Lehota - Tále, Hotel STUPKA - Wellness+bazén	1.6.1995	15	0	2	2
Mýto pod Ďumbierom, Hotel MÝTO - krytý bazén a Wellness centrum	27.9.2001	20	0	3	3
Mýto pod Ďumbierom, Penzión ADIKA - vírivý bazén	3.2.2010	4	0	1	1
Horná Lehota - Krpáčovo, Vzdelávacie a rehabilitačné centrum prokuratúry SR	2.3.2010	15	0	1	1
Pohronská Polhora - Zbojská - Doškoľovacie a rekreačné stredisko	14.10.2004	20	0	1	1
Telgárt, Hotel Telgárt, Relax centrum - bazén	29.7.2015	15	0	1	1
Telgárt, Wellness Relax Centrum - vírivý bazén	8.7.2015	5	0	1	1
Závadka nad Hronom, Krytá plaváreň	2.7.2007	60	0	1	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Lučenci					
okres Lučenec					
NOVOLANDIA Lučenec - Rapovce	4.7.2012	600	4	0	4
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rimavskej Sobotě					
okres Revúca					
Vodný a vitálny svet Predná Hora	17.1.2008	60	0	6	6
Rekreačné zariadenie Pstružné	4.7.2014	40	0	2	2
okres Rimavská Sobota					
Krytá plaváreň Rimavská Sobota	1.1.1987	174	0	2	2
Agroturistický areál wellnes Včelince	21.10.2014	21	0	2	2
Balneoterapia PJK Číž,a.s.	4.2.1988	11	0	1	1
Saunový svet Číž	23.10.2007	7	0	2	2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Veľkom Krtiši					
okres Veľký Krtíš					
Wellnes-Aquatermal	5.8.2011	100	2	1	3
Krytá plaváreň Veľký Krtíš	1.1.2000	100	0	2	2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Zvolene					
okres Detva					
Horský hotel Poľana	30.6.2003	30	0	1	1
Hotel Royal	9.3.2006	13	0	1	1
Penzión Kerametal Látky	17.2.2004	18	0	1	1
The Grand Víglaš	16.9.2014	13	0	1	1

Wellness Masarykov dvor	14.10.2015	28	0	1	1
okres Krupina					
Hotel Flóra	2.4.2004	43	0	2	2
Hotel Hviezda	30.3.2005	100	0	1	1
Hotel Jantár	21.9.2004	90	0	1	1
Hotel Prameň Relax centrum	28.1.2010	48	0	2	2
Kúpele Dudince	30.10.2006	50	1	2	3
LÚ Diamant	2.12.2004	58	1	3	4
Penzión Mlynárka	18.3.2009	50	0	3	3
okres Zvolen					
HOLIDAYPARK Kováčová	15.8.2013	620	7	1	8
Kúpele Kováčová	26.3.2007	23	1	0	1
LRS ZVJS a OO Kováčová	17.2.2010	42	1	0	1
NRC Kováčová	26.2.2004	88	3	1	4
Špecializovaný liečebný ústav Marína	2.4.2003	35	2	2	4
Gynpor relax	4.12.2014	17	0	1	1
Hotel Kaskády	11.7.2007	480	4	3	7
Kúpele Sliač	9.4.1996	38	1	1	2
Hotel Tenis	20.6.2011	58	0	1	1
Mestské kúpele Zvolen	3.10.2005	125	0	1	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiari nad Hronom					
okres Banská Štiavnica					
Plaváreň - kúpele Banská Štiavnica	11.2.2005	90	0	2	2
okres Žarnovica					
Hotel Salamandra, Hodruša Hámre	23.1.2014	72	0	2	2
okres Žiar nad Hronom					
Hotel Golfer, Kremnica	28.7.2008	10	0	1	1
Športovo - rekreačné zariadenie, Kremnica	12.4.2013	56	0	3	3
Hotel Sitno, Vyhne	24.8.2006	68	5	0	5
Hotel Termál, Vyhne	21.9.2004	42	2	0	2
Krytá plaváreň Žiar nad Hronom	10.6.2002	174	0	4	4
Sumárne údaje za kraj		4781	34	115	149

Bratislavský kraj					
Regionálny úrad verejného zdravotníctva Bratislava hlavné mesto so sídlom v Bratislave					
okres Bratislava I					
Hotel Albrecht	22.2.2010	10	0	1	1
Hotel CROWNE PLAZA	1.12.2006	15	0	1	1
Hotel DANUBE	16.6.2008	15	0	2	2
Hotel DEVÍN	7.6.2004	20	0	2	2
Hotel Marrols	14.4.2003	6	0	1	1
okres Bratislava II					
Golem Club Central	22.11.2012	65	0	3	3
Hotel Holiday Inn	10.4.2006	45	0	2	2
Wellness centrum - NIVY	20.8.2008	180	0	8	8
okres Bratislava III					
Plaváreň Pasienky	1.1.1974	600	0	4	4
okres Bratislava IV					
Plaváreň - Š. Králik 3/A	17.1.2013	36	0	1	1
W Hotel	5.8.2008	7	0	1	1
okres Malacky					
Krytá plaváreň-Malina	1.5.2004	50	0	2	2
Agro Partner	6.8.2007	8	0	3	3
Wilisport	28.5.2007	8	0	2	2
okres Pezinok					
Krytá plaváreň, Pezinok	17.9.2001	30	0	2	2
okres Senec					
Aquathermal Senec	15.9.2008	1200	0	10	10
Sumárne údaje za kraj		2295	0	45	45

Košický kraj					
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach					
okres Košice I					
Košice, RŠS Jahodná	24.8.2007	60	0	1	1
Košice, FORMA CLUB, Žriedlova 11	21.10.2010	13	0	2	2
Košice, Fitclub TRIKEN, Vodná 3, KE	15.4.2014	2	0	1	1
Košice, Hotel Ambassador	20.10.2009	3	0	1	1

Košice, Hotel Bankov	17.12.2002	16	0	1	1
Košice, Hotel Bristol	24.4.2006	15	0	2	2
Košice, Hotel Doubletree by Hilton	19.2.2009	6	0	1	1
Košice, Hotel Golden Royal - Indické ajurvedske kúpele Rasajana SPA	10.8.2011	14	0	2	2
Košice, Hotel Yasmin	11.9.2009	4	0	1	1
Košice, Mestská krytá plaváreň	6.5.2013	296	0	2	2
Košice, Penzión Hradbová	10.5.2010	10	0	1	1
Košice, Rímsky dom SPQR	11.3.2008	14	0	2	2
Košice, Women´s World - Wellness-spa, Štefánikova 20	6.12.2013	4	0	1	1
okres Košice II					
Košice Wellnesscentrum 3 PLE	16.5.2014	40	0	1	1
okres Košice IV					
Košice, Pension Barca	7.6.2001	20	0	1	1
Košice, CITY WELLNESS, Krivá 25	5.11.2010	6	0	1	1
Košice, Spoločensko-relax.centrum na ul. Milosrdenstva 4	14.7.1998	18	0	1	1
okres Košice - okolie					
Drienovecké kúpele - Rehabilitačný dom s ubytovaním	14.7.2014	40	0	2	2
Kechnec - Wellnes centrum v Športovom areáli	25.3.2013	14	0	2	2
Košická Belá, Penzión Sivec	2.1.2006	23	0	2	2
Košická Belá, Relax centrum pri Penzióne LESANKA	5.12.2011	29	0	2	2
Zlatá Idka, RZ Zlatá Idka	5.4.2007	16	0	2	2
Štós kúpele - Vitálny vodný svet	15.5.2013	43	0	2	2
Ždaňa, Relaxcentrum ZEN beauty spa	17.12.2014	10	0	1	1
okres Košice I,II,III,IV					
Košice, ÚVV a ÚVTOS,Floriánska 18,KE	10.7.2014	14	0	1	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Michalovciach					
okres Michalovce					
Bazén v ORS Chemes na Zemplínskej Šírave	22.11.1999	25	0	1	1
Bazén v hoteli Poštár	9.7.2010	16	0	1	1
Thermalpark Šírava	12.6.2014	250	1	5	6
Bazén v hoteli Mousson	31.1.2011	10	0	1	1
Krytá plaváreň	24.5.1999	115	0	1	1
Bazén v Penzióne STEFANIE	7.8.2006	20	0	1	1
Bazén v hoteli Vinnay na Vinianskom jazere	10.7.2014	20	0	1	1

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rožňave					
okres Rožňava					
Wellness a Penzión " na Konskom dvore "	8.8.2014	16	0	2	2
Bazén hotel Hrádok SMZ Služby, a.s.Jelšava	5.2.1997	50	0	1	1
Wellness Garni Hotel Šport Rožňava	15.7.2014	4	0	1	1
Zuzana Németh-Wellness zdravia a vitality	18.8.2010	4	0	1	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Spišskej Novej Vsi					
okres Spišská Nová Ves					
Krytá plaváreň Krompachy	21.8.2007	128	0	2	2
Krytá plaváreň Spišská Nová Ves	8.11.2005	108	0	2	2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trebišove					
okres Trebišov					
Penzión PRECEDENS	1.4.2014	15	0	1	1
Sumárne údaje za kraj		1511	1	57	58

Nitriansky kraj					
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Komárne					
okres Komárno					
Krytá plaváreň Komárno	1.1.2008	120	0	2	2
Termálne kúpalisko Komárno	26.2.2008	1500	5	3	8
Wellness centrum Patince	1.7.2006	250	6	0	6
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Leviciach					
okres Levice					
Hotel PARK	22.5.2002	90	0	3	3
Relaxačno-športový areál Kalná nad Hronom	9.11.2009	55	0	1	1
Krytá plaváreň	24.11.1998	100	0	2	2
Relaxačné centrum	11.3.2004	24	0	1	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre					
okres Nitra					
Kaštieľ Mojmírovce	31.5.2006	80	0	1	1
Krytá plaváreň Nitra	22.6.1994	137	0	2	2
Plavecký bazén Hotel Capital	16.7.2013	5	0	1	1
RELAX FANTASY NITRA	16.8.2005	10	0	1	1
Hotel Thermal Kesov	22.4.1996	40	1	0	1

ThermalPark NITRAVA	13.10.2015	400	2	2	4
okres Šaľa					
Krytá plaváreň Duslo Šaľa	10.10.2003	300	0	2	2
okres Zlaté Moravce					
Hotel Tartuf Beladice	28.12.2006	40	0	2	2
Hotel ViOn Zlaté Moravce	28.12.2006	16	0	1	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nových Zámkoch					
okres Nové Zámky					
SOŠ Dvory nad Žitavou	31.5.1999	250	0	1	1
Plavecké jaskyňky Žabka, Nové Zámky	5.12.2011	10	0	1	1
Relax komplex-Krytá plaváreň, Nové Zámky	27.4.2007	100	0	2	2
Wellness centrum, Palárikovo	6.2.2014	28	0	1	1
Penzión ENERGY I Podhájska	6.6.2011	55	1	0	1
TK Podhájska	18.11.2002	5500	4	8	12
Wellness centrum Aquamarin, Podhájska	27.3.2012	300	2	7	9
Hotel Guest Centre Štúrovo	1.7.2011	30	1	0	1
TK I Štúrovo	2.3.1999	12300	11	0	11
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Topoľčanoch					
okres Topoľčany					
Wellness centrum hotela Chateau Appony	1.10.2011	30	0	2	2
Krytá plaváreň Topoľčany	13.9.1992	160	0	2	2
Sumárne údaje za kraj		21930	33	48	81

Prešovský kraj					
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Bardejove					
okres Bardejov					
Vírivé vane Whirpool, Bardejovské Kúpele	12.1.2006	8	0	2	2
Wellness Spa, Bardejovské Kúpele	20.1.2012	120	0	3	3
krytá plaváreň, Bardejov	21.2.1994	60	0	1	1
rehabilitačný bazén, Bardejovské Kúpele	9.3.1994	17	0	1	1
školský bazén, Raslavice	21.6.2005	12	0	1	1
Bazén v penzióne Slniečny majer, Stebnícka Huta	3.4.2007	27	0	1	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Humennom					
okres Humenné					

Kúpalisko Humenné	18.12.1981	150	0	2	2
okres Snina					
Hotel Kamei	1.4.2004	5	0	1	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Poprade					
okres Kežmarok					
Hotel Eland Spišská Stará Ves	12.6.2015	30	0	1	1
Hotel Kontakt Stará Lesná	16.6.2009	80	0	1	1
Hotel Lesná Stará Lesná	20.8.2015	24	0	1	1
Termálne kúpalisko Vrbov	18.6.2010	5000	8	2	10
okres Poprad					
Kúpalisko Aquaspa Gánovce	19.9.2011	300	1	2	3
AquaCity Poprad	6.7.2004	2200	10	2	12
Krytá plaváreň Svit	11.2.2008	120	0	2	2
Hotel Kolowrat Tatranská Javorina	16.7.2004	35	0	1	1
Grand Hotel Bellevue Horný Smokovec	6.3.2007	40	0	1	1
Hotel Atrium Nový Smokovec	10.11.2015	35	0	2	2
Hotel Hutník Tatranské Matliare	19.1.1993	30	0	1	1
Hotel Patria Štrbské Pleso	11.2.2002	100	0	1	1
Hotel Titris Tatranská Lomnica	1.10.2006	100	0	2	2
Hotel Trigán Štrbské Pleso	11.7.2012	39	1	1	2
Hotel Urán Tatranská Lomnica	8.12.2015	46	0	2	2
Wellness hotel Borovica Štrbské Pleso	5.12.2008	25	0	1	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Prešove					
okres Prešov					
plavecký bazén v hotely CANYON	3.1.2001	10	0	1	1
Aquapark Delňa	6.7.2012	347	0	3	3
ZŠ Nešpora 2	19.12.1985	200	0	1	1
krytý bazén pri MŠ Bajkalská 31	1.1.1998	10	0	1	1
krytý bazén pri Prešovskej univerzite , 17.novembra 1	8.11.1994	100	0	1	1
školský bazén Májové námestie 1	1.9.1986	100	0	1	1
Šariš Park relaxačný bazén	25.3.2008	12	0	1	1
okres Sabinov					
kryté kúpalisko Drienica	5.2.2007	600	0	1	1
ZTS Golem Klub	21.9.2006	14	0	1	1

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Starej Ľubovni					
okres Stará Ľubovňa					
Stará Ľubovňa, Krytá plaváreň	1.3.2000	120	0	2	2
Ľubovnianske kúpele, Hotel Sorea "Ľubovňa"	9.5.1994	42	0	1	1
Vyšné Ružbachy, Krytý bazén Izabela v areáli Termálneho kúpaliska Vyšné Ružbachy	15.1.2007	144	1	0	1
Vyšné Ružbachy, Penzión San André I	10.3.2005	32	0	1	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Svidníku					
okres Stropkov					
Stropkov, ZŠ Konštantínova	9.12.2002	74	0	2	2
okres Svidník					
AQUARUTHENIA	20.3.2015	200	0	1	1
AQUARUTHENIA	20.3.2015	200	0	1	1
Bazén pri ZŠ 8.mája	9.1.2003	71	0	1	1
Sumárne údaje za kraj		10879	21	55	76

Trenčiansky kraj					
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Prievidzi					
okres Partizánske					
Kúpele Malé Bielice	9.1.2009	150	4	0	4
Penzión Kalinka Malé Bielice č.209	1.7.2014	20	1	0	1
okres Prievidza					
Hotel Kaskáda	27.11.2007	15	0	1	1
Hotel pod Zámkom, Bojnice	3.3.2014	10	0	1	1
Plaváreň mesta Handlová	16.1.2009	165	0	1	1
Relax club HUTIRA	14.2.2006	20	0	1	1
bazén Hotel Remata	17.7.2006	30	0	1	1
Národné centrum vodného póla Nováky	22.5.2006	311	0	1	1
Aquavital Opatovce nad Nitrou	5.4.2012	15	0	1	1
Plaváreň Prievidza	27.5.2005	75	0	1	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Považskej Bystrici					
okres Ilava					
Dubnica n/Váhom,SALUS-relaxcentrum s.r.o.	17.10.2007	5	0	1	1
Penzión Adelka	28.11.2012	8	0	2	2

Krytá plaváreň Nová Dubnica	11.10.2012	150	0	1	1
Relax centrum - Hotel Dynamic	15.11.2013	4	0	1	1
okres Považská Bystrica					
Papradno, Hotel Podjavorník	10.5.2005	10	0	1	1
MŠK Považská Bystrica s.r.o.	19.10.2004	150	0	2	2
NsP Považská Bystrica - rehabilitačné oddelenie	6.12.2006	15	0	1	1
SWIM CLUB wellness	12.12.2011	20	0	2	2
okres Púchov					
Belušké Slatiny, Stredisko rekondičných služieb	26.8.2009	8	0	1	1
Lazy pod Makytou, Hotel František	16.2.2012	15	0	1	1
Wellness & Spa Hotel Čertov	13.1.2014	25	0	3	3
Kúpele Nimnica, Rehabilitačný bazén	29.5.2009	15	0	2	2
MŠK Púchov s.r.o.	19.4.2004	200	0	1	1
Púchov, Hotel Alexandra	22.1.2010	4	0	1	1
Sports & Training Centre, s.r.o.	29.11.2012	5	0	1	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trenčíne					
okres Bánovce nad Bebravou					
Mestské kryté kúpalisko Bánovce nad Bebravou	25.9.2004	80	2	0	2
okres Myjava					
Mestské kryté kúpalisko Myjava	1.10.1988	125	0	2	2
Krytý bazén - Agropenzión Adam, Podkylava	23.6.2005	16	0	1	1
okres Nové Mesto nad Váhom					
Krytý bazén - Hotel Inovec, Bezovec	1.1.2014	15	0	1	1
Krytý bazén - SOŠ Nové Mesto nad Váhom	1.9.2007	35	0	1	1
Krytý bazén - ŠKM Stará Turá	1.5.2006	60	0	1	1
okres Trenčín					
Krytý bazén - Justičná akadémia, Omšenie	31.3.2008	11	0	1	1
Krytý bazén - LRS ZVJS Omšenie	1.1.2009	40	0	1	1
Krytý bazén - Hotel Flóra, Trenčianske Teplice	7.8.2006	43	0	1	1
Krytý bazén - Hotel Most Slávy, Trenčianske Teplice	15.2.2010	10	0	1	1
Krytý bazén - Hotel Slovakia, Trenčianske Teplice	10.10.2005	24	0	1	1
Krytý bazén - Parkhotel Baračka, Trenčianske Teplice	10.9.2001	25	0	1	1
Krytý bazén - ZŠ Trenčianske Teplice	1.9.2009	30	0	1	1
Nekrytý bazén - Grand, Trenčianske Teplice	19.1.2009	68	0	2	2

Neplavecký bazén - Hotel PANORAMA, Trenčianske Teplice	18.6.2015	15	0	1	1
Hotel Elizabeth, wellness - oddychový bazén, Trenčín	7.12.2012	8	0	1	1
Krytý bazén - DSS DEMY Trenčín	13.6.2006	10	0	1	1
Krytý bazén - IX. ZŠ Trenčín-Juh	1.9.2007	20	0	1	1
Krytý bazén ŠG v areáli SOŠ stavebná Trenčín	1.9.2007	60	0	1	1
Mestské kryté kúpalisko Trenčín	1.12.1999	200	0	2	2
Súkromná materská škola Slimáčik, Trenčín	14.1.2015	6	0	1	1
Wellness KRYOWELL - vírivý bazén, Trenčín	26.4.2013	8	0	1	1
Sumárne údaje za kraj		2354	7	53	60

Trnavský kraj					
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Dunajskej Strede					
okres Dunajská Streda					
Hotel Legend	19.4.2011	16	0	1	1
Hotel Therma	6.8.2007	50	0	5	5
THERMALPARK DS	15.1.2008	4000	2	9	11
Betty Pension	21.9.2007	54	0	1	1
Hotel Orchidea	9.7.2009	40	0	2	2
Termalpark Veľký Meder	24.6.2005	5000	10	2	12
Hotel Amade Chateau	15.7.2010	100	0	5	5
Aqua aréna	12.6.2015	1880	0	8	8
Aqua aréna - WELLNESS	12.6.2015	50	0	3	3
Hotel Kormorán	7.3.2005	20	0	1	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Galante					
okres Galanta					
Krytá plaváreň pri Gymnázium s vyuč.jazykom maďarským Galanta	14.11.2005	70	0	1	1
Penzión a relaxačné centrum Viktória Galanta	25.3.2009	9	0	2	2
Termál centrum GALANDIA Galanta	30.7.2007	887	0	8	8
Agroturistický areál - Relaxačno-rehabilitačné centrum Horné Saliby	13.1.2005	168	3	1	4
Krytá plaváreň Základnej školy J.Fándlyho Sereď	2.2.2005	40	0	1	1
Kongresovo-informačné a poradenské centrum Sládkovičovo	18.3.2010	52	0	2	2
Rekondičné sanatórium Šoporňa-Majšín	24.8.2006	20	0	1	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Senici					
okres Senica					

Krytá plaváreň, plavecký bazén	1.1.1981	100	0	1	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trnave					
okres Piešťany					
Hotel Sĺňava	1.1.1980	80	0	1	1
okres Trnava					
Plaváreň Prednádražie	1.1.1980	80	0	1	1
Plaváreň Zátvor	1.1.1995	50	0	1	1
RELAX AQUA SPA	17.12.2015	350	0	4	4
Sumárne údaje za kraj		13116	15	61	76

Žilinský kraj					
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Dolnom Kubíne					
okres Dolný Kubín					
Aquarelax Dolný Kubín	28.1.2010	600	0	7	7
okres Tvrdošín					
bazén - Wellness centrum LAVIDA Oravský háj	11.7.2013	21	0	1	1
Hotel Julianin dvor	18.10.2013	16	0	1	1
Oravice I.	18.5.2001	1000	2	0	2
Oravice II.	11.3.2013	600	3	0	3
Oravice II.	11.3.2013	1200	7	0	7
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši					
okres Liptovský Mikuláš					
Hotel Družba	15.2.2007	10	0	3	3
Hotel F.I.M	10.7.2002	10	0	2	2
Hotel Fis Jasná	23.12.2008	10	0	2	2
Hotel Grand Jasná	7.5.2007	20	0	3	3
Hotel Junior Jasná	26.1.2009	22	0	1	1
Hotel Repiská	3.7.2000	20	0	1	1
Hotel Tri studničky	1.1.2015	6	0	1	1
Wellness Hotel Chopok	7.12.2009	47	0	4	4
Hotel Grand Castle	8.10.2010	15	0	1	1
Hotel Alexandra	29.9.2011	61	0	2	2
Krytá plaváreň Liptovský Ján	18.5.2000	80	2	0	2
Liptovský dvor	13.9.2005	13	0	1	1

Penzión Una	8.11.2010	5	0	1	1
Relax hotel Avena	10.12.2004	20	0	1	1
Aquapark Tatralandia	31.5.2006	5000	2	12	14
Hotel Jánošík	14.10.2008	10	0	2	2
Krytá plaváreň Liptovský Mikuláš	6.8.1999	120	0	2	2
Penzión Alžbeta Demänová 480	6.5.2014	15	0	3	3
Relax hotel Sojka, Malatíny	22.12.2009	48	0	2	2
Hotel Permon	13.11.2009	200	0	5	5
Hotel Pieris	21.1.2015	12	0	2	2
okres Ružomberok					
Thermal park Bešeňová	29.12.2003	4500	8	13	21
Turisticko - relaxačný komplex	8.12.2015	116	0	3	3
Kúpele Lúčky	22.8.2008	800	2	1	3
Hotel Áčko	23.12.2009	24	0	1	1
Krytá plaváreň Ružomberok	11.8.1971	100	0	1	1
Penzión Gejdák	29.4.2009	20	0	1	1
RZ Jazierce	20.3.2014	6	0	1	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Martine					
okres Martin					
Krytá plaváreň SUNNY Martin	27.5.1998	30	0	1	1
Krytá plaváreň v Hoteli Victoria	11.2.2008	20	0	1	1
Plaváreň FIT KLUB s.r.o.	27.9.2004	30	0	2	2
okres Turčianske Teplice					
AQUAPARK - SLK	31.8.2007	426	2	3	5
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Čadci					
okres Čadca					
Krytá plaváreň	4.11.2003	150	0	1	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiline					
okres Bytča					
Športcentrum , Malobyččianska ul 5	22.7.2015	4	0	1	1
okres Žilina					
Belá, Hotel Bránica	14.3.2005	5	0	1	1
Penzión VILLA, Korská	9.2.2009	8	0	1	1
Hotel Diplomat, Rajecké Teplice	6.8.2009	50	0	1	1

Hotel Skalka, Rajecké Teplice	9.3.2011	8	0	1	1
Hotel Skalka, Rajecké Teplice	9.3.2011	8	0	1	1
Rajecké Teplice, KD Afrodite	3.7.2001	74	4	0	4
Relax. - informačné centrum Terchovec	11.7.2008	74	0	1	1
Terchová-Štefanová, Hotel Boboty	21.4.2006	17	0	1	1
Mestská krytá plaváreň	9.1.1997	333	0	1	1
Michal Janovec - OAZIS	27.6.2008	7	0	1	1
Penzión Central Park	25.6.2012	10	0	1	1
Penzión Central Park, vírivá vaňa	25.6.2012	4	0	1	1
Villa Nečas	1.2.2013	6	0	1	1
Žilina, Hotel Holiday Inn	4.5.2007	10	0	2	2
Sumárne údaje za kraj		16021	32	104	136

Sumárne údaje za SR		72887	143	538	681
----------------------------	--	--------------	------------	------------	------------

Tabuľka č. 2.4 Prehľad kvality vody umelých kúpalísk s celoročnou prevádzkou v SR

Kraj								
Okres								
Obec	Vzorky			Ukazovatele				
Názov kúpaliska	vyšetrené spolu	prekročené	% nevyhovujúcich	vyšetrené spolu	prekročené	mikrobiologické	biologické	fyzikálno-chemické

Banskobystrický kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici								
okres Banská Bystrica								
Banská Bystrica - Šachtičky, Horský hotel ŠACHTIČKA - bazén - relaxačné centrum	5	3	60	64	5	1		4
Banská Bystrica, Hotel DIXON - bazén - Wellness centrum	10	5	50	125	7	2		5
Banská Bystrica, Kremnička, ICE FIT, vírivý bazén	5	4	80	58	6	2		4
Banská Bystrica, Krytá plaváreň Štiavničky	17	2	11,76	217	2			2

Banská Bystrica, Plavecké jasličky BABY CLUB ŽABKA	5	3	60	61	5			5
Banská Bystrica, Relaxačné štúdio ERIKA	5	4	80	58	6	3		3
Banská Bystrica, UMB - krytá plaváreň	2	1	50	26	1			1
Banská Bystrica, plavecký bazén v budove Finančnej správy	3	1	33,33	39	2			2
Banská Bystrica, Štiavničky sauna	7	7	100	89	14	4		10
Donovaly, Apartmánový dom ALMET - bazén - relaxačné stredisko	1	1	100	13	1	1		
Donovaly, Apartmánový dom ŠAFRAN - bazén - Wellness centrum	2		0	26				
Donovaly, Hotel GALILEO, Wellness - vírivý bazén	3	2	66,67	39	7	3		4
Donovaly, Penzión ENCIÁN, Wellness centrum	4	3	75	54	4			4
Donovaly, Penzión LIMBA - bazén - vodný svet	3		0	39				
Donovaly, ŠPORTHOTEL - bazén- relaxačná časť	1	1	100	13	1	1		
Donovaly, Školské a rehabilitačné stredisko Colnej správy	4	3	75	52	3			3
Selce, Hotel Fuggerov dvor - Wellness	10	10	100	116	17	6		11
Staré Hory, Hotel ALTENBERG - relaxačný bazén - relaxačné centrum	4	3	75	44	3	2		1
okres Brezno								
Braväcovo, Penzión Schweintaal, vírivý bazén	2	2	100	26	6	1		5
Brezno, Krytá plaváreň	5	4	80	59	10	1		9
Bystrá, Hotel BYSTRÁ - Wellness	11	3	27,27	145	4			4
Bystrá, Penzión DÚHOVÝ PSTRUH	7	6	85,71	84	9	2		7
Heľpa, Hotel Heľpa - vitálny svet	3	3	100	35	4	3		1
Heľpa, Penzión MAJK - krytý bazén	4	3	75	52	8			8
Horná Lehota - Tále, Hotel PARTIZÁN - Wellness	20	7	35	244	14	13		1
Horná Lehota - Tále, Hotel STUPKA - Wellness+bazén	8	2	25	106	4			4
Mýto pod Ďumbierom, Hotel MÝTO - krytý bazén a Wellness centrum	2	2	100	26	2	2		
Mýto pod Ďumbierom, Penzión ADIKA - vírivý bazén	3	1	33,33	39	1			1

Horná Lehota - Krpáčovo, Vzdelávacie a rehabilitačné centrum prokuratúry SR	4	1	25	52	2		2
Pohronská Polhora - Zbojská - Doškoľovacie a rekreačné stredisko	1		0	13			
Telgárt, Hotel Telgárt, Relax centrum - bazén	3	3	100	31	5	2	3
Telgárt, Wellness Relax Centrum - vírivý bazén	2	2	100	26	3		3
Závadka nad Hronom, Krytá plaváreň	4	2	50	52	2		2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Lučenci							
okres Lučenec							
NOVOLANDIA Lučenec - Rapovce	57	6	10,53	679	7		7
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rimavskej Sobotě							
okres Revúca							
Vodný a vitálny svet Predná Hora	64	11	17,19	829	24	8	16
Rekreačné zariadenie Pstružné	1	1	100	13	2	1	1
okres Rimavská Sobotka							
Krytá plaváreň Rimavská Sobotka	26	5	19,23	338	8	5	3
Agroturistický areál wellnes Včelince	8	5	62,5	104	12	7	5
Balneoterapia PJK Číž,a.s.	11	3	27,27	135	5	3	2
Saunový svet Číž	14	6	42,86	182	9	1	8
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Veľkom Krtíši							
okres Veľký Krtíš							
Wellnes-Aquatermal	64	6	9,38	829	10	9	1
Krytá plaváreň Veľký Krtíš	22	12	54,55	184	16	3	13
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Zvolene							
okres Detva							
Horský hotel Poľana			0				
Hotel Royal	12	3	25	154	6	4	2
Penzión Kerametal Látky	10	5	50	126	9	4	5
The Grand Víglaš	12	9	75	156	9		9
Wellness Masarykov dvor	3		0	39			
okres Krupina							
Hotel Flóra	21	8	38,1	251	13		13
Hotel Hviezda	9	2	22,22	113	3	1	2
Hotel Jantár	13		0	168			

Hotel Prameň Relax centrum	22		0	283				
Kúpele Dudince	37	11	29,73	384	15	5		10
LÚ Diamant	33	6	18,18	358	8	2		6
Penzión Mlynárka	25	17	68	228	30	3		27
okres Zvolen								
HOLIDAYPARK Kováčová	83	11	13,25	995	12	2		10
Kúpele Kováčová	26	1	3,85	311	3	2		1
LRS ZVJS a OO Kováčová	2		0	22				
NRC Kováčová	53	3	5,66	327	9	6		3
Špecializovaný liečebný ústav Marína	64	7	10,94	765	11	7		4
Gynpor relax	2		0	17				
Hotel Kaskády	42	12	28,57	409	12	7		5
Kúpele Sliac	38	14	36,84	443	23	10		13
Hotel Tenis	4	2	50	48	3			3
Mestské kúpele Zvolen	5		0	64				
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiari nad Hronom								
okres Banská Štiavnica								
Plaváreň - kúpele Banská Štiavnica	20	3	15	240	3			3
okres Žarnovica								
Hotel Salamandra, Hodruša Hámre	22	3	13,64	266	3			3
okres Žiar nad Hronom								
Hotel Golfer, Kremnica	1		0	13				
Športovo - rekreačné zariadenie, Kremnica	31		0	391				
Hotel Sitno, Vyhne	39	3	7,69	484	3			3
Hotel Termál, Vyhne	24		0	242				
Krytá plaváreň Žiar nad Hronom	40		0	514				
Sumárne údaje za kraj	1130	269	23,81	13227	426	139		287

Bratislavský kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva Bratislava hlavné mesto so sídlom v Bratislave								
okres Bratislava I								
Hotel Albrecht	4	4	100	52	6			6
Hotel CROWNE PLAZA	9	8	88,89	117	10			10
Hotel DANUBE	7	2	28,57	64	4			4

Hotel DEVÍN	8		0	94				
Hotel Marrols	12	8	66,67	113	11	2		9
okres Bratislava II								
Golem Club Central	24	9	37,5	333	11	3		8
Hotel Holiday Inn	6	2	33,33	57	4	1		3
Wellness centrum - NIVY	40	24	60	422	32	5		27
okres Bratislava III								
Plaváreň Pasienky	9	8	88,89	99	10			10
okres Bratislava IV								
Plaváreň - Š. Králik 3/A	11	1	9,09	137	1	1		
W Hotel	7		0	77				
okres Malacky								
Krytá plaváreň-Malina	8	3	37,5	93	4			4
Agro Partner	3		0	39				
Wilisport			0					
okres Pezinok								
Krytá plaváreň, Pezinok	24	4	16,67	252	4	3		1
okres Senec								
Aquathermal Senec	89	30	33,71	926	35			35
Sumárne údaje za kraj	261	103	39,46	2875	132	15		117

Košický kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach								
okres Košice I								
Košice, RŠS Jahodná			0					
Košice, FORMA CLUB, Žriedlova 11	25	17	68	260	31	14		17
Košice, Fitclub TRIXEN, Vodná 3, KE			0					
Košice, Hotel Ambassador	3	2	66,67	39	3			3
Košice, Hotel Bankov	13	3	23,08	161	3	1		2
Košice, Hotel Bristol	16	2	12,5	209	2	2		
Košice, Hotel Doubletree by Hilton	15	5	33,33	170	10	1		9
Košice, Hotel Golden Royal - Indické ajurvedske kúpele Rasajana SPA	30	9	30	367	13	7		6
Košice, Hotel Yasmin	14	1	7,14	171	2			2

Košice, Mestská krytá plaváreň	49	3	6,12	629	4			4
Košice, Penzión Hradbová	12	6	50	135	9	1		8
Košice, Rímsky dom SPQR	24	1	4,17	316	1			1
Košice, Women´s World - Wellness-spa, Štefánikova 20	14	4	28,57	160	5	2		3
okres Košice II								
Košice Wellnesscentrum 3 PLE	13	4	30,77	164	4	1		3
okres Košice IV								
Košice, Pension Barca	15	12	80	173	15	5		10
Košice, CITY WELLNESS, Krivá 25	11		0	144				
Košice, Spoločensko-relax.centrum na ul. Milosrdenstva 4	10		0	132				
okres Košice - okolie								
Drienovecké kúpele - Rehabilitačný dom s ubytovaním	19	4	21,05	251	5			5
Kechnec - Wellnes centrum v Športovom areáli	22	3	13,64	290	3			3
Košická Belá, Penzión Sivec			0					
Košická Belá, Relax centrum pri Penzióne LESANKA	28	9	32,14	336	13	4		9
Zlatá Idka, RZ Zlatá Idka	21	3	14,29	263	6			6
Štós kúpele - Vitálny vodný svet	20	3	15	264	4	2		2
Ždaňa, Relaxcentrum ZEN beauty spa	13	8	61,54	126	17	6		11
okres Košice I,II,III,IV								
Košice, ÚVV a ÚVTOS,Floriánska 18,KE	11	4	36,36	141	10	4		6
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Michalovciach								
okres Michalovce								
Bazén v ORS Chemes na Zemplínskej Šírave			0					
Bazén v hoteli Poštár	15	1	6,67	183	1			1
Thermalpark Šírava	71	7	9,86	890	8	4		4
Bazén v hoteli Mousson	10	2	20	130	3	1		2
Krytá plaváreň	11		0	143				
Bazén v Penzióne STEFANIE	10		0	120				
Bazén v hoteli Vinnay na Vinianskom jazere	7	3	42,86	93	7	2		5
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rožňave								

okres Rožňava								
Wellness a Penzión " na Konskom dvore "	31	10	32,26	393	17			17
Bazén hotel Hrádok SMZ Služby, a.s.Jeľšava	16	2	12,5	208	3			3
Wellness Garni Hotel Šport Rožňava	3	3	100	34	6	1		5
Zuzana Németh-Wellness zdravia a vitality	1	1	100	13	1			1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Spišskej Novej Vsi								
okres Spišská Nová Ves								
Krytá plaváreň Krompachy	8	5	62,5	96	8	4		4
Krytá plaváreň Spišská Nová Ves	30	5	16,67	384	8	4		4
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trebišove								
okres Trebišov								
Penzión PRECEDENS			0					
Sumárne údaje za kraj	611	142	23,24	7588	222	66		156

Nitriansky kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Komárne								
okres Komárno								
Krytá plaváreň Komárno	24	5	20,83	296	5			5
Termálne kúpalisko Komárno	62	55	88,71	749	69	11		58
Wellness centrum Patince	103	34	33,01	1227	42	17		25
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Leviciach								
okres Levice								
Hotel PARK	11	4	36,36	134	4			4
Relaxačno-športový areál Kalná nad Hronom	16	2	12,5	192	2	1		1
Krytá plaváreň	22	1	4,55	186	1			1
Relaxačné centrum	15		0	120				
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre								
okres Nitra								
Kaštieľ Mojmírovce	22	6	27,27	241	8	8		
Krytá plaváreň Nitra	50	13	26	546	13	9		4
Plavecký bazén Hotel Capital	7	4	57,14	72	6	3		3
RELAX FANTASY NITRA	10	7	70	96	8	2		6
Hotel Thermal Kesov	42	2	4,76	493	2	2		
ThermalPark NITRAVA	61	11	18,03	692	12	10		2

okres Šaľa								
Krytá plaváreň Duslo Šaľa	46		0	551				
okres Zlaté Moravce								
Hotel Tartuf Beladice	19	3	15,79	198	4	4		
Hotel ViOn Zlaté Moravce	31	8	25,81	294	8	8		
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nových Zámkoch								
okres Nové Zámky								
SOŠ Dvory nad Žitavou	6	1	16,67	78	2	2		
Plavecké jasličky Žabka, Nové Zámky	13	8	61,54	163	12	4		8
Relax komplex-Krytá plaváreň, Nové Zámky	18		0	234				
Wellness centrum, Palárikovo	14	1	7,14	196	1			1
Penzión ENERGY I Podhájska	23	20	86,96	292	25			25
TK Podhájska	136	91	66,91	1773	152			152
Wellness centrum Aquamarin, Podhájska	147	60	40,82	1904	98			98
Hotel Guest Centre Štúrovo			0					
TK I Štúrovo	140	4	2,86	1796	4	1		3
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Topolčanoch								
okres Topolčany								
Wellness centrum hotela Chateau Appony	36	16	44,44	463	30	4		26
Krytá plaváreň Topolčany	56	8	14,29	724	10			10
Sumárne údaje za kraj	1130	364	32,21	13710	518	86		432

Prešovský kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Bardejove								
okres Bardejov								
Vírivé vane Whirpool, Bardejovské Kúpele	22	2	9,09	273	2	1		1
Wellness Spa, Bardejovské Kúpele	43	10	23,26	489	10	10		
krytá plaváreň, Bardejov	12	8	66,67	120	9	8		1
rehabilitačný bazén, Bardejovské Kúpele	11		0	143				
školský bazén, Raslavice	2	2	100	26	2			2
Bazén v penzióne Slniečny majer, Stebnícka Huta	3	1	33,33	39	2	1		1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Humennom								
okres Humenné								
Kúpalisko Humenné	20	11	55	217	12	2		10

okres Snina								
Hotel Kamei	5	3	60	55	4			4
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Poprade								
okres Kežmarok								
Hotel Eland Spišská Stará Ves	1		0	13				
Hotel Kontakt Stará Lesná	4	4	100	52	4			4
Hotel Lesná Stará Lesná	1		0	13				
Termálne kúpalisko Vrbov	62	53	85,48	806	64	10	2	52
okres Poprad								
Kúpalisko Aquaspa Gánovce	13	10	76,92	158	24	7		17
AquaCity Poprad	100	22	22	1303	29	8		21
Krytá plaváreň Svit	6	3	50	78	3	1		2
Hotel Kolowrat Tatranská Javorina			0					
Grand Hotel Bellevue Horný Smokovec	4		0	52				
Hotel Atrium Nový Smokovec			0					
Hotel Hutník Tatranské Matliare	4	3	75	52	4			4
Hotel Patria Štrbské Pleso	4		0	51				
Hotel Titris Tatranská Lomnica	6	3	50	78	3	1		2
Hotel Trigán Štrbské Pleso	6	4	66,67	77	8			8
Hotel Urán Tatranská Lomnica	5		0	65				
Wellness hotel Borovica Štrbské Pleso	2	2	100	26	2			2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Prešove								
okres Prešov								
plavecký bazén v hotely CANYON	11	9	81,82	121	15	6		9
Aquapark Delňa	55	55	100	605	92	15		77
ZŠ Nešpora 2	13	12	92,31	132	29	2		27
krytý bazén pri MŠ Bajkalská 31	2	1	50	22	1			1
krytý bazén pri Prešovskej univerzite , 17.novembra 1	8	7	87,5	88	8			8
školský bazén Májové námestie 1	9	9	100	91	22			22
Šariš Park relaxačný bazén	11	10	90,91	121	19	4		15
okres Sabinov								
kryté kúpalisko Drienica	4		0	48				
ZTS Golem Klub	9	5	55,56	99	13	3		10

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Starej Ľubovni								
okres Stará Ľubovňa								
Stará Ľubovňa, Krytá plaváreň	9	6	66,67	108	7	4		3
Ľubovnianske kúpele, Hotel Sorea "Ľubovňa"	8	2	25	96	2	1		1
Vyšné Ružbachy, Krytý bazén Izabela v areáli Termálneho kúpaliska Vyšné Ružbachy	16	5	31,25	198	11	3		8
Vyšné Ružbachy, Penzión San André I	1		0	12				
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Svidníku								
okres Stropkov								
Stropkov, ZŠ Konštantínova	10	6	60	120	9	3		6
okres Svidník								
AQUARUTHENIA	10	9	90	140	20	5	1	14
AQUARUTHENIA	9	4	44,44	126	5			5
Bazén pri ZŠ 8.mája	6	2	33,33	73	2			2
Sumárne údaje za kraj	527	283	53,7	6386	437	95	3	339

Trenčiansky kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Prievidzi								
okres Partizánske								
Kúpele Malé Bielice	47	18	38,3	504	30	29		1
Penzión Kalinka Malé Bielice č.209	13	1	7,69	146	1	1		
okres Prievidza								
Hotel Kaskáda	13	8	61,54	151	10	4		6
Hotel pod Zámkom, Bojnice	16	9	56,25	172	11	8		3
Plaváreň mesta Handlová	16	7	43,75	192	9	6		3
Relax club HUTIRA	17	9	52,94	199	18	12		6
bazén Hotel Remata	8	8	100	96	16	3		13
Národné centrum vodného póla Nováky	15	2	13,33	169	2	2		
Aquavital Opatovce nad Nitrou	12	9	75	144	12	2		10
Plaváreň Prievidza	13	6	46,15	150	8	3		5
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Považskej Bystrici								
okres Ilava								
Dubnica n/Váhom,SALUS-relaxcentrum s.r.o.	10	2	20	120	5	5		
Penzión Adelka			0					

Krytá plaváreň Nová Dubnica	7	2	28,57	84	2			2
Relax centrum - Hotel Dynamic			0					
okres Považská Bystrica								
Papradno, Hotel Podjavorník	1		0	12				
MŠK Považská Bystrica s.r.o.	37	1	2,7	440	1	1		
NsP Považská Bystrica - rehabilitačné oddelenie			0					
SWIM CLUB wellness	22		0	264				
okres Púchov								
Belušké Slatiny, Stredisko rekondičných služieb	11		0	131				
Lazy pod Makytou, Hotel František	8		0	96				
Wellness & Spa Hotel Čertov	21	1	4,76	245	2	2		
Kúpele Nimnica, Rehabilitačný bazén	19	1	5,26	227	2	2		
MŠK Púchov s.r.o.	16	1	6,25	192	1	1		
Púchov, Hotel Alexandra	8	1	12,5	96	2	2		
Sports & Training Centre, s.r.o.	4	1	25	48	2	2		
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trenčíne								
okres Bánovce nad Bebravou								
Mestské kryté kúpalisko Bánovce nad Bebravou	24	7	29,17	284	7	4		3
okres Myjava								
Mestské kryté kúpalisko Myjava	18	5	27,78	215	5	4		1
Krytý bazén - Agropenzión Adam, Podkylava	9	5	55,56	100	5	3		2
okres Nové Mesto nad Váhom								
Krytý bazén - Hotel Inovec, Bezovec	9	1	11,11	117	1			1
Krytý bazén - SOŠ Nové Mesto nad Váhom	9	2	22,22	107	3	1		2
Krytý bazén - ŠKM Stará Turá	11	4	36,36	134	4	1		3
okres Trenčín								
Krytý bazén - Justičná akadémia, Omšenie	9		0	118				
Krytý bazén - LRS ZVJS Omšenie	12	2	16,67	139	2	2		
Krytý bazén - Hotel Flóra, Trenčianske Teplice	12	5	41,67	121	5			5
Krytý bazén - Hotel Most Slávy, Trenčianske Teplice	9	2	22,22	87	2	2		
Krytý bazén - Hotel Slovakia, Trenčianske Teplice	10	1	10	120	2	1		1
Krytý bazén - Parkhotel Baračka, Trenčianske Teplice	11	4	36,36	134	4	1		3

Krytý bazén - ZŠ Trenčianske Teplice	6	1	16,67	78	1	1		
Nekrytý bazén - Grand, Trenčianske Teplice	35	3	8,57	286	3	3		
Neplavecký bazén - Hotel PANORAMA, Trenčianske Teplice	8	4	50	96	6			6
Hotel Elizabeth, wellness - oddychový bazén, Trenčín	10	1	10	131	1			1
Krytý bazén - DSS DEMY Trenčín	15	6	40	141	6	6		
Krytý bazén - IX. ZŠ Trenčín-Juh	9	3	33,33	91	3	3		
Krytý bazén ŠG v areáli SOŠ stavebná Trenčín	12	9	75	115	12	5		7
Mestské kryté kúpalisko Trenčín	22	6	27,27	270	6	4		2
Súkromná materská škola Slimáčik, Trenčín	21	11	52,38	250	21	12		9
Wellness KRYOWELL - vírivý bazén, Trenčín	9		0	117				
Sumárne údaje za kraj	624	169	27,08	7129	233	138		95

Trnavský kraj

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Dunajskej Strede

okres Dunajská Streda

Hotel Legend	10	4	40	130	11	9		2
Hotel Therma	33	8	24,24	380	15	15		
THERMALPARK DS	136	19	13,97	1745	23	14		9
Betty Pension	4		0	52				
Hotel Orchidea	4	1	25	52	1			1
Termalpark Veľký Meder	120	69	57,5	1537	121	117		4
Hotel Amade Chateau	55	9	16,36	708	19	18		1
Aqua aréna	54		0	694				
Aqua aréna - WELLNESS	15	1	6,67	197	2	2		
Hotel Kormorán	12	7	58,33	155	12	9		3

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Galante

okres Galanta

Krytá plaváreň pri Gymnáziu s vyuč.jazykom maďarským Galanta	11		0	131				
Penzión a relaxačné centrum Viktória Galanta	12	6	50	156	6	1		5
Termál centrum GALANDIA Galanta	83	11	13,25	1104	22	16		6

Agroturistický areál - Relaxačno-rehabilitačné centrum Horné Saliby	77	13	16,88	780	19	11	4	4
Krytá plaváreň Základnej školy J.Fándlyho Sereď	10	1	10	125	1	1		
Kongresovo-informačné a poradenské centrum Sládkovičovo	18	2	11,11	238	3			3
Rekondičné sanatórium Šoporňa-Majšín	30	3	10	297	3	2		1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Senici								
okres Senica								
Krytá plaváreň, plavecký bazén	1		0	11				
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trnave								
okres Piešťany								
Hotel Sĺňava	14		0	167				
okres Trnava								
Plaváreň Prednádražie	12	1	8,33	136	1	1		
Plaváreň Zátvor	12		0	144				
RELAX AQUA SPA	4	1	25	48	1			1
Sumárne údaje za kraj	727	156	21,46	8987	260	216	4	40

Žilinský kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Dolnom Kubíne								
okres Dolný Kubín								
Aquarelax Dolný Kubín	63	9	14,29	777	10	3		7
okres Tvrdošín								
bazén - Wellness centrum LAVIDA Oravský háj	3		0	39				
Hotel Julianin dvor	12		0	141				
Oravice I.	74	14	18,92	931	14			14
Oravice II.	11		0	146				
Oravice II.	103	4	3,88	1344	6	3		3
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši								
okres Liptovský Mikuláš								
Hotel Družba	33	7	21,21	427	11	6		5
Hotel F.I.M	11		0	143				
Hotel Fis Jasná	14	3	21,43	182	3			3
Hotel Grand Jasná	38	10	26,32	492	10			10

Hotel Junior Jasná	8		0	103				
Hotel Repiská	12		0	156				
Hotel Tri studničky	12	2	16,67	156	2			2
Wellness Hotel Chopok	52	15	28,85	675	18			18
Hotel Grand Castle	12	5	41,67	155	9	2		7
Hotel Alexandra	27	4	14,81	351	5	2		3
Krytá plaváreň Liptovský Ján	24	8	33,33	310	8			8
Liptovský dvor	14	1	7,14	182	2	2		
Penzión Una	5		0	65				
Relax hotel Avena	13	2	15,38	169	2			2
Aquapark Tatralandia	201	9	4,48	2301	15	12		3
Hotel Jánošík	26	10	38,46	336	12	1		11
Krytá plaváreň Liptovský Mikuláš	30	1	3,33	393	1	1		
Penzión Alžbeta Demänová 480	10	4	40	130	8	2		6
Relax hotel Sojka, Malatíny	15	2	13,33	195	2			2
Hotel Permon	73	1	1,37	905	1			1
Hotel Pieris	24	1	4,17	312	1			1
okres Ružomberok								
Thermal park Bešeňová	242	3	1,24	2981	3	1		2
Turisticko - relaxačný komplex	3		0	39				
Kúpele Lúčky	44	18	40,91	547	20	1		19
Hotel Áčko	13	2	15,38	169	2			2
Krytá plaváreň Ružomberok	10	4	40	128	6	5		1
Penzión Gejdák	12	2	16,67	156	2	1		1
RZ Jazierce	12		0	155				
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Martine								
okres Martin								
Krytá plaváreň SUNNY Martin	10	2	20	129	2			2
Krytá plaváreň v Hoteli Victoria	12	2	16,67	156	2			2
Plaváreň FIT KLUB s.r.o.	22	14	63,64	282	20	9		11
okres Turčianske Teplice								
AQUAPARK - SLK	56	11	19,64	705	13	1		12
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Čadci								
okres Čadca								

Krytá plaváreň	16		0	208				
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiline								
okres Bytča								
Športcentrum , Malobytčianska ul 5	6		0	74				
okres Žilina								
Belá, Hotel Bránica	11	7	63,64	130	8	3		5
Penzión VILLA, Kanská	11	1	9,09	133	1			1
Hotel Diplomat, Rajecké Teplice	12	7	58,33	138	9			9
Hotel Skalka, Rajecké Teplice	11	4	36,36	132	4			4
Hotel Skalka, Rajecké Teplice	11	4	36,36	133	6			6
Rajecké Teplice, KD Afrodite	12	1	8,33	143	1	1		
Relax. - informačné centrum Terchovec	10	6	60	116	7	3		4
Terchová-Štefanová, Hotel Boboty	12	2	16,67	144	2	1		1
Mestská krytá plaváreň	8		0	96				
Michal Janovec - OAZIS	16	8	50	189	13	12		1
Penzión Central Park	11	1	9,09	133	2	2		
Penzión Central Park, vírivá vaňa	10	4	40	119	6			6
Villa Nečas	3		0	36				
Žilina, Hotel Holiday Inn	27	18	66,67	301	34	12		22
Sumárne údaje za kraj	1543	233	15,1	19188	303	86		217
Sumárne údaje za SR	6553	1719	26,23	79090	2531	841	7	1683

Tabuľka č. 2.5 Prehľad kúpalísk so sezónnou prevádzkou v SR

Kraj								
Okres								
Obec	Dátum					Bazény		
Názov kúpaliska	začatia sezóny	ukončenia sezóny	Prerušená	Mimo prevádzky	Kapacita	termálnych	netermálnych	spolu
Banskobystrický kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici								
okres Banská Bystrica								
Banská Bystrica, Plážové kúpalisko	29.5.2015	2.9.2015	nie	nie	6000	0	8	8
Selce, Penzión Čachovo - vonkajší krytý bazén				áno	15	0	1	1
Strelníky, Obecné kúpalisko	1.7.2015	31.8.2015	nie	nie	100	0	2	2
okres Brezno								
Braväcovo, Penzión SCHWEINTAAL - vonkajšie bazény	7.7.2015	4.9.2015	nie	nie	25	0	2	2
Bystrá, Chata LIMBA, vonkajší nadzemný bazén			nie	nie	15	0	1	1
Bystrá, Hotel Biela Medvedica, neplavecký nadzemný vonkajší bazén	6.7.2015	24.8.2015	nie	nie	15	0	1	1
Horná Lehota - Krpáčovo, Hotel Polianka, vonkajší bazén	1.7.2015	31.8.2015	nie	nie	30	0	1	1
Jasenie, verejné kúpalisko	10.7.2015	2.9.2015	nie	nie	75	0	1	1
Osrblie, Hotel ZERRENPAACH - vonkajší bazén				áno	100	0	1	1
Podbrezová, Letné kúpalisko				áno	700	0	2	2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Lučenci								
okres Lučenec								
Letné kúpalisko Lučenec	25.5.2015	15.9.2015	nie	nie	600	0	2	2
okres Poltár								
verejné kúpalisko Poltár	6.6.2015	9.9.2015	nie	nie	600	0	2	2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rimavskej Sobote								
okres Revúca								
Letné kúpalisko Revúca	1.7.2015	31.8.2015	nie	nie	500	0	2	2

Rekreačné zariadenie Pstružné vonkajší bazén	6.7.2015	2.9.2015	nie	nie	220	0	1	1
Plážové kúpalisko Tornaľa - bazén	12.6.2015	2.9.2015	nie	nie	800	0	1	1
okres Rimavská Sobota								
Letné kúpalisko Hnúšťa	19.6.2015	2.9.2015	nie	nie	375	0	2	2
Letné kúpalisko Klenovec	30.6.2015	25.8.2015	nie	nie	350	0	2	2
Bazény Kurinec	23.6.2015	4.9.2015	nie	nie	1632	0	3	3
Letné kúpalisko Tisovec	27.5.2015	15.9.2015	nie	nie	67	0	1	1
Vodný svet Číž	5.6.2015	9.9.2015	nie	nie	850	0	4	4
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Veľkom Krtíši								
okres Veľký Krtíš								
Kúpalisko TERMÁL s.r.o, Dolná Strehová	22.5.2015	15.9.2015	nie	nie	2000	6	0	6
Biokúpalisko "KRTKO"	22.5.2015	2.9.2015	nie	nie	1000	0	3	3
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Zvolene								
okres Detva								
Kúpalisko Detva	24.6.2015	18.8.2015	nie	nie	420	0	3	3
okres Krupina								
Kúpalisko Dudinka	11.6.2015	15.9.2015	nie	nie	1085	1	3	4
Vonkajší rehabilitačný bazén KD Rubín	9.4.2015	31.10.2015	nie	nie	590	0	1	1
Vonkajší rehabilitačný bazén pri LÚ Diamant	7.5.2015	4.10.2015	nie	nie	300	0	1	1
Kúpalisko Krupina-Tepličky	12.6.2015	2.9.2015	nie	nie	230	0	3	3
okres Zvolen								
HOLIDAYPARK Kováčová	14.5.2015	30.9.2015	nie	nie	620	4	0	4
Letný bazén v LSR ZVJS a OO Kováčová	30.6.2015	31.8.2015	nie	nie	260	2	0	2
Vonkajší rehabilitačný bazén pri ŠLÚ Marína	2.6.2015	15.9.2015	nie	nie	60	0	1	1
Termálne kúpalisko Sliač	19.6.2015	15.9.2015	nie	nie	478	2	0	2
Aqua beach Orlík	8.6.2015	5.9.2015	nie	nie	250	0	4	4
Kúpalisko Neresnica	24.6.2015	2.9.2015	nie	nie	2125	0	4	4
Športcentrum EKOMA rekreačno športový areál	2.7.2015	2.9.2015	nie	nie	40	0	2	2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiari nad Hronom								
okres Žiar nad Hronom								
Termálne kúpalisko Katarína	2.7.2015	1.9.2015	nie	nie	2000	5	0	5
Termálne kúpalisko Sklené Teplice	12.6.2015	1.9.2015	nie	nie	320	3	0	3
Hotel Sitno Vyhne - dva vonkajšie letné bazény	30.5.2015	5.10.2015	nie	nie	68	2	0	2

Vodný raj Vyhne	31.5.2015	3.9.2015	nie	nie	910	7	0	7
Plážové kúpalisko Žiar nad Hronom	27.6.2015	1.9.2015	nie	nie	2000	0	3	3
Sumárne údaje za kraj					27825	32	68	100

Bratislavský kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva Bratislava hlavné mesto so sídlom v Bratislave								
okres Bratislava I								
IUVENTA				áno	100	0	1	1
okres Bratislava II								
Kúpalisko Delfín	29.5.2015	20.9.2015	nie	nie	2000	0	3	3
okres Bratislava III								
Tehelné pole	1.6.2015	20.9.2015	nie	nie	3600	0	3	3
Krasňany	5.6.2015	31.8.2015	nie	nie	1300	0	2	2
Zbojnička Rača	5.6.2015	31.8.2015	nie	nie	2000	0	2	2
okres Bratislava IV								
Rosnička	30.5.2015	15.9.2015	nie	nie	2900	0	4	4
Kúpalisko Lamač	30.5.2015	15.9.2015	nie	nie	500	0	3	3
Fajn club	22.6.2015	18.9.2015	nie	nie	50	0	1	1
okres Bratislava V								
Kúpalisko MŠK ISKRA Petržalka	18.6.2015	31.8.2015	nie	nie	4000	0	4	4
Summer Club-INCHEBA				áno	600	0	1	1
okres Malacky								
Biokúpalisko BOROVIKA	30.5.2015	30.9.2015	nie	nie	650	0	2	2
Letné kúpalisko Malacky	15.6.2015	1.9.2015	nie	nie	1200	0	2	2
okres Pezinok								
Letné kúpalisko Modra	15.6.2015	31.8.2015	nie	nie	300	0	1	1
Letne kúpalisko Pezinok-Sever	1.7.2015	1.9.2015	nie	nie	600	0	4	4
okres Senec								
Aquathermal Senec	6.6.2015	15.9.2015	nie	nie	1800	0	16	16
Sumárne údaje za kraj					21600	0	49	49

Košický kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach								
okres Košice I								
Košice, Plážové kúpalisko RYBA - ANIČKA	12.6.2015	2.9.2015	nie	nie	1100	0	3	3
Košice, Letné kúpalisko ŠKP				áno	1500	0	3	3
Košice, Letné kúpalisko, ul. Rumanova	16.6.2015	1.9.2015	nie	nie	1700	0	2	2
Košice, Vonkajší letný areál MKP	22.6.2015	4.9.2015	nie	nie	936	0	1	1
okres Košice IV								
Košice, Letné kúpalisko TRITON	18.6.2015	2.9.2015	nie	nie	1565	0	4	4
okres Košice - okolie								
Košická Belá, Hotel GARDEN	6.7.2015	1.9.2015	nie	nie	400	0	2	2
Medzev, Letné kúpalisko	25.6.2015	31.8.2015	nie	nie	445	0	3	3
Moldava n/Bodvou, Letné kúpalisko				áno	300	0	2	2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Michalovciach								
okres Michalovce								
Nekrytý letný bazén SO 02 Kaluža, Zemplínska Šírava	14.6.2015	9.9.2015	nie	nie	500	0	1	1
Thermalpark Šírava	18.5.2015	30.9.2015	nie	nie	250	0	1	1
INekrytý bazén pri hoteli Eurobus, Zemplínska Šírava				áno	9	0	1	1
Nekrytý letný bazén SO 03 Klokočov, Zemplínska Šírava	19.6.2015	2.9.2015	nie	nie	250	0	1	1
Nekrytý letný bazén SO 03a Paľkov, Zemplínska Šírava	1.7.2015	31.8.2015	nie	nie	155	0	1	1
Nekryté letné kúpalisko Malé Raškovce 59				áno	40	0	1	1
Nekryté letné kúpalisko Strážske	7.7.2015	31.8.2015	nie	nie	595	0	2	2
okres Sobrance								
Nekryté letné kúpalisko Sobrance	27.6.2015	2.9.2015	nie	nie	550	0	2	2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rožňave								
okres Rožňava								
Kúpalisko Bretka	8.7.2015	31.8.2015	nie	nie	300	0	4	4
Veronika Gemerská Hôrka	27.6.2015	26.8.2015	nie	nie	300	0	2	2
Kúpalisko Rožňava	20.6.2015	31.8.2015	nie	nie	1500	0	4	4
Kúpalisko Vlachovo				áno	400	0	2	2

Kúpalisko Vyšná Slaná	1.7.2015	18.8.2015	nie	nie	120	0	1	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Spišskej Novej Vsi								
okres Spišská Nová Ves								
Spišská Nová Ves, letné kúpalisko	6.6.2015	2.9.2015	nie	nie	1850	0	4	4
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trebišove								
okres Trebišov								
AVŠ Trebišov	20.6.2015	31.8.2015	nie	nie	2200	0	3	3
ATC Mária	1.7.2015	31.8.2015	nie	nie	1000	0	2	2
Sumárne údaje za kraj					17965	0	52	52

Nitriansky kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Komárne								
okres Komárno								
Termálne kúpalisko Patince	12.6.2015	1.9.2015	nie	nie	2450	6	0	6
Letné kúpalisko Čalovec				áno	300	0	1	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Leviciach								
okres Levice								
Rekreačné zariadenie Margita-Ilona	25.5.2015	2.9.2015	nie	nie	3500	4	0	4
Wellness Santovka	10.6.2015	4.9.2015	nie	nie	3000	4	0	4
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre								
okres Nitra								
Letné kúpalisko Nitra	12.6.2015	4.9.2015	nie	nie	3000	0	6	6
okres Šaľa								
Termálne kúpalisko Retro Thermal Diakovce	7.7.2015	7.9.2015	nie	nie	1600	3	0	3
okres Zlaté Moravce								
Letné kúpalisko Zlaté Moravce				áno	720	0	3	3
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nových Zámkoch								
okres Nové Zámky								
TK Štrand Emila Tatárika Nové Zámky	31.5.2015	4.9.2015	nie	nie	3500	2	4	6
Penzión Lagáň	23.6.2015	6.9.2015	nie	nie	100	0	1	1
TK Tvrdošovce	4.6.2015	13.9.2015	nie	nie	200	2	0	2
TK II Štúrovo	2.6.2015	31.8.2015	nie	nie	250	1	0	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Topoľčanoch								
okres Topoľčany								

Letné kúpalisko Topoľčany	30.5.2015	1.9.2015	nie	nie	2500	0	4	4
Sumárne údaje za kraj					21120	22	19	41

Prešovský kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Bardejove								
okres Bardejov								
kúpalisko Bardejovské Kúpele, a. s.	28.5.2015	5.9.2015	nie	nie	850	0	2	2
letné kúpalisko na Družstevnej ul., Bardejov	1.7.2015	2.9.2015	nie	nie	750	0	3	3
letné kúpalisko Makovica, Nižná Polianka	19.6.2015	1.9.2015	nie	nie	1000	0	1	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Humennom								
okres Humenné								
Letné kúpalisko Humenné	25.6.2015	7.9.2015	nie	nie	1500	0	2	2
okres Snina								
Biokúpalisko	28.5.2015	8.9.2015	áno	nie	1050	0	1	1
DRZ Sninské rybníky	12.6.2015	7.9.2015	nie	nie	58	0	1	1
Barnova Rika	25.6.2015	1.9.2015	nie	nie	520	0	2	2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Poprade								
okres Kežmarok								
AquaFun PARK Veľká Lomnica	3.7.2015	2.9.2015	áno	nie	270	0	3	3
okres Levoča								
Biokúpalisko Relax Park - Levočská Dolina	3.7.2015	3.9.2015	áno	nie	285	0	1	1
Kúpalisko Spišský Hrhov	3.7.2015	3.9.2015	áno	nie	170	0	1	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Prešove								
okres Prešov								
LK Sigord	12.6.2015	5.9.2015	nie	nie	800	0	2	2
LK Plaza Beach	16.6.2015	2.9.2015	nie	nie	800	0	3	3
LK sídl. III v Prešove	1.7.2015	2.9.2015	nie	nie	1700	0	2	2
okres Sabinov								
LK Lipany	20.7.2015	5.9.2015	nie	nie	1000	0	1	1
LK Sabinov	2.6.2015	5.9.2015	nie	nie	1200	0	2	2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Starej Ľubovni								
okres Stará Ľubovňa								
Vyšné Ružbachy, Letné termálne kúpalisko "Izabela" vo Vyšných Ružbachoch	1.7.2015	1.9.2015	nie	nie	1500	4	0	4

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Svidníku								
okres Stropkov								
LK Stropkov	2.7.2015	1.9.2015	nie	nie	1250	0	3	3
okres Svidník								
LK "Vodný svet Svidník"	2.7.2015	1.9.2015	nie	nie	3250	0	7	7
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Vranove nad Topľou								
okres Vranov nad Topľou								
LK Hermanovce	16.7.2015	16.8.2015	nie	nie	250	0	1	1
LK Mesta Vranov nad Topľou	26.6.2015	28.8.2015	nie	nie	800	0	3	3
Sumárne údaje za kraj					19003	4	41	45

Trenčiansky kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Prievidzi								
okres Partizánske								
DÚHA	8.6.2015	2.9.2015	nie	nie	1500	0	5	5
okres Prievidza								
Plážové kúpalisko	22.6.2015	2.9.2015	nie	nie	3600	0	4	4
Čajka	19.6.2015	2.9.2015	nie	nie	4215	4	0	4
kúpalisko Chalmová	17.6.2015	2.9.2015	nie	nie	800	4	0	4
Kúpalisko Remata	22.6.2015	2.9.2015	nie	nie	310	0	1	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Považskej Bystrici								
okres Ilava								
Letné kúpalisko, Dubnica nad Váhom	3.7.2015	21.8.2015	áno	nie	228	0	1	1
Letné kúpalisko, Košeca				áno	150	0	1	1
Letné kúpalisko(plaváreň), Nová Dubnica				áno	150	0	1	1
okres Považská Bystrica								
Letné kúpalisko, MŠK Pov.Bystrica	26.6.2015	2.9.2015	áno	nie	1800	0	2	2
okres Púchov								
Letné Kúpalisko, LEDROV spol.s.r.o.	12.6.2015	2.9.2015	áno	nie	600	0	1	1
Letné kúpalisko- Podskalje				áno	200	0	1	1
Letné kúpalisko, MŠK Púchov s.r.o.	19.6.2015	2.9.2015	áno	nie	1200	0	2	2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trenčíne								
okres Bánovce nad Bebravou								
Letné kúpalisko Pažiť Bánovce nad Bebravou	15.6.2015	2.9.2015	nie	nie	1700	4	0	4

okres Myjava								
Letné kúpalisko - Brezová pod Bradlom	26.6.2015	1.9.2015	nie	nie	300	0	2	2
Letné kúpalisko SAMŠPORT Myjava	26.6.2015	6.9.2015	nie	nie	750	0	2	2
okres Trenčín								
Letné kúpalisko Nemšová				áno	1000	0	2	2
Kúpalisko Zelená žaba			nie	nie	400	0	6	6
Sumárne údaje za kraj					18903	12	31	43

Trnavský kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Dunajskej Strede								
okres Dunajská Streda								
Termálne kúpalisko Topoľníky	18.6.2015	30.9.2015	nie	nie	900	3	0	3
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Galante								
okres Galanta								
Termálne kúpalisko Horné Saliby	19.6.2015	15.9.2015	nie	nie	1021	4	0	4
Termálne kúpalisko Vincov les Sládkovičovo	27.5.2015	20.9.2015	nie	nie	3500	2	4	6
Kúpalisko Modrá perla Veľké Úľany	30.6.2015	31.8.2015	nie	nie	410	0	2	2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Senici								
okres Senica								
Mestské kúpalisko Senica	29.6.2015	7.9.2015	nie	nie	1500	0	2	2
okres Skalica								
Kúpalisko Zlatnícka dolina	17.6.2015	7.9.2015	nie	nie	3000	0	3	3
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trnave								
okres Hlohovec								
Zámocká záhrada	17.6.2015	21.8.2015	nie	nie	1100	0	2	2
okres Piešťany								
Funny Park	15.6.2015	10.9.2015	nie	nie	850	0	2	2
Kúpalisko EVA	26.5.2015	10.9.2015	nie	nie	2000	2	0	2
okres Trnava								
Pác - Kopánka	3.7.2015	10.9.2015	nie	nie	300	0	2	2
Dobrá Voda	29.6.2015	10.9.2015	nie	nie	300	0	1	1
Castiglione	9.6.2015	10.9.2015	nie	nie	1500	0	4	4
Kamenný mlyn	10.6.2015	10.9.2015	nie	nie	2500	0	1	1
Sumárne údaje za kraj					18881	11	23	34

Žilinský kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Dolnom Kubíne								
okres Námestovo								
Bazén pri Penzióne Slanický dvor	2.7.2015	2.10.2015	nie	nie	60	0	2	2
bazény pri hoteli Studnička				áno	120	0	3	3
okres Tvrdošín								
bazén pri hoteli Altis				áno	120	0	2	2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši								
okres Liptovský Mikuláš								
Termálne kúpalisko Liptovský Ján	13.6.2015	11.9.2015	nie	nie	1900	4	0	4
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Martine								
okres Martin								
Letné kúpalisko SUNNY	2.7.2015	31.8.2015	nie	nie	3000	0	2	2
Letné kúpalisko Vrútky	15.6.2015	1.9.2015	nie	nie	750	0	3	3
okres Turčianske Teplice								
Kúpalisko v ŠRZ Drienok	23.7.2015	31.8.2015	nie	nie	1430	0	4	4
TK Vieska	12.6.2015	31.8.2015	nie	nie	2430	2	0	2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Čadci								
okres Čadca								
Hotel Severka	20.7.2015	31.8.2015	áno	nie	60	0	1	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiline								
okres Bytča								
Mestské kúpalisko Bytča	1.7.2015	1.9.2015	nie	nie	380	0	1	1
okres Žilina								
Termálne kúpalisko Veronika Rajec	10.6.2015	1.9.2015	nie	nie	4000	7	0	7
Termálne kúpalisko LAURA	10.6.2015	1.9.2015	nie	nie	3500	2	0	2
Termálne kúpalisko Stráňavy	3.7.2015	1.9.2015	áno	nie	2500	2	0	2
Mestská krytá plaváreň Žilina	29.5.2015	15.9.2015	nie	nie	3000	0	3	3
Sumárne údaje za kraj					23250	17	21	38
Sumárne údaje za SR					168547	98	304	402

Tabuľka č. 2.6. Prehľad umelých kúpalísk so sezónnou prevádzkou v SR

Kraj								
Okres								
Obec	Vzorky			Ukazovatele				
Názov kúpaliska	vyšetrené spolu	prekročené	% nevyhovujúcich	vyšetrené spolu	prekročené	mikrobiologické	biologické	fyzikálno-chemické
Banskobystrický kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici								
okres Banská Bystrica								
Banská Bystrica, Plážové kúpalisko	31	13	41,94	377	29	15	3	11
Selce, Penzión Čachovo - vonkajší krytý bazén			0					
Strelníky, Obecné kúpalisko	6	4	66,67	78	5	1		4
okres Brezno								
Bravčovo, Penzión SCHWEINTAAL - vonkajšie bazény	8	6	75	92	7	3		4
Bystrá, Chata LIMBA, vonkajší nadzemný bazén	2	1	50	26	2	2		
Bystrá, Hotel Biela Medvedica, neplavecký nadzemný vonkajší bazén	2	2	100	26	2			2
Horná Lehota - Krpáčovo, Hotel Polianka, vonkajší bazén	3	1	33,33	39	1			1
Jasenie, verejné kúpalisko	4	3	75	51	5	5		
Osrblie, Hotel ZERRENPAACH - vonkajší bazén			0					
Podbrezová, Letné kúpalisko			0					
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Lučenci								
okres Lučenec								
Letné kúpalisko Lučenec	19	2	10,53	241	2	1		1
okres Poltár								
verejné kúpalisko Poltár	16		0	196				
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rimavskej Sobote								
okres Revúca								

Letné kúpalisko Revúca	4	1	25	52	1			1
Rekreačné zariadenie Pstružné vonkajší bazén	4	1	25	52	2	2		
Plážové kúpalisko Tornaľa - bazén	6	2	33,33	78	5	3		2
okres Rimavská Sobota								
Letné kúpalisko Hnúšťa	8	2	25	104	3	1		2
Letné kúpalisko Klenovec	4	1	25	52	1			1
Bazény Kurinec	16	6	37,5	182	8	3		5
Letné kúpalisko Tisovec	5	1	20	65	2	1		1
Vodný svet Číž	27	1	3,7	340	2	2		
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Veľkom Krtíši								
okres Veľký Krtíš								
Kúpalisko TERMÁL s.r.o, Dolná Strehová	46	8	17,39	583	15	7		8
Biokúpalisko "KRTKO"	11	5	45,45	64	14	5		9
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Zvolene								
okres Detva								
Kúpalisko Detva	11	4	36,36	136	6	2		4
okres Krupina								
Kúpalisko Dudinka	22	6	27,27	264	10	5		5
Vonkajší rehabilitačný bazén KD Rubín	9		0	114				
Vonkajší rehabilitačný bazén pri LÚ Diamant	6	3	50	76	3			3
Kúpalisko Krupina-Tepličky	6	2	33,33	70	3	2		1
okres Zvolen								
HOLIDAYPARK Kováčová	27	1	3,7	319	1	1		
Letný bazén v LSR ZVJS a OO Kováčová	5	1	20	51	1			1
Vonkajší rehabilitačný bazén pri ŠLÚ Marína	7	1	14,29	82	1			1
Termálne kúpalisko Sliač	12	2	16,67	142	3	2		1
Aqua beach Orlík	16	9	56,25	189	11		2	9
Kúpalisko Neresnica	15	3	20	187	3	1		2
Športcentrum EKOMA rekreačno športový areál	4	2	50	46	3	1		2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiari nad Hronom								

okres Žiar nad Hronom								
Termálne kúpalisko Katarína	12	3	25	153	3	1		2
Termálne kúpalisko Sklené Teplice	18		0	216				
Hotel Sitno Vyhne - dva vonkajšie letné bazény	10	3	30	131	3			3
Vodný raj Vyhne	32	2	6,25	387	2			2
Plážové kúpalisko Žiar nad Hronom	9		0	121				
Sumárne údaje za kraj	443	102	23,02	5382	159	66	5	88

Bratislavský kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva Bratislava hlavné mesto so sídlom v Bratislave								
okres Bratislava I								
IUVENTA			0					
okres Bratislava II								
Kúpalisko Delfín	13	6	46,15	140	8			8
okres Bratislava III								
Tehelné pole	19	8	42,11	172	10	3		7
Krasňany	6	2	33,33	70	4			4
Zbojnička Rača	7	3	42,86	71	5	1		4
okres Bratislava IV								
Rosnička	17	6	35,29	172	8	1		7
Kúpalisko Lamač	6	3	50	62	4			4
Fajn club	1		0	11				
okres Bratislava V								
Kúpalisko MŠK ISKRA Petržalka	9	1	11,11	99	1	1		
Summer Club-INCHEBA			0					
okres Malacky								
Biokúpalisko BOROVIKA	14	2	14,29	63	4	3		1
Letné kúpalisko Malacky	8	3	37,5	71	3			3
okres Pezinok								
Letné kúpalisko Modra	3	3	100	35	4			4
Letne kúpalisko Pezinok-Sever	17	7	41,18	140	11	9		2
okres Senec								
Aquathermal Senec	64	33	51,56	513	44	2		42

Sumárne údaje za kraj	184	77	41,85	1619	106	20		86
------------------------------	-----	----	-------	------	-----	----	--	----

Košický kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach								
okres Košice I								
Košice, Plážové kúpalisko RYBA - ANIČKA	13	5	38,46	131	5	2		3
Košice, Letné kúpalisko ŠKP			0					
Košice, Letné kúpalisko, ul. Rumanova	9	1	11,11	114	1			1
Košice, Vonkajší letný areál MKP	9	6	66,67	75	9	4		5
okres Košice IV								
Košice, Letné kúpalisko TRITON	14	4	28,57	163	4	1		3
okres Košice - okolie								
Košická Belá, Hotel GARDEN	4		0	52				
Medzev, Letné kúpalisko	10	4	40	122	5	3		2
Moldava n/Bodvou, Letné kúpalisko			0					
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Michalovciach								
okres Michalovce								
Nekrytý letný bazén SO 02 Kaluža, Zemplínska Šírava	6		0	81				
Thermalpark Šírava	5		0	66				
INekrytý bazén pri hoteli Eurobus, Zemplínska Šírava			0					
Nekrytý letný bazén SO 03 Klokočov, Zemplínska Šírava	6		0	81				
Nekrytý letný bazén SO 03a Paľkov, Zemplínska Šírava	6		0	81				
Nekryté letné kúpalisko Malé Raškovce 59			0					
Nekryté letné kúpalisko Strážske	6		0	78				
okres Sobrance								
Nekryté letné kúpalisko Sobrance	6	4	66,67	78	4	2		2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rožňave								
okres Rožňava								
Kúpalisko Bretka	11	2	18,18	139	2	1		1

Veronika Gemerská Hôrka	7	2	28,57	93	4			4
Kúpalisko Rožňava	12	1	8,33	158	1	1		
Kúpalisko Vlachovo			0					
Kúpalisko Vyšná Slaná	4	4	100	53	6			6
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Spišskej Novej Vsi								
okres Spišská Nová Ves								
Spišská Nová Ves, letné kúpalisko	16	10	62,5	191	14	9		5
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trebišove								
okres Trebišov								
AVŠ Trebišov	16	2	12,5	192	2			2
ATC Mária	12	3	25	144	3			3
Sumárne údaje za kraj	172	48	27,91	2092	60	23		37

Nitriansky kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Komárne								
okres Komárno								
Termálne kúpalisko Patince	40	11	27,5	490	15	14		1
Letné kúpalisko Čalovec			0					
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Leviciach								
okres Levice								
Rekreačné zariadenie Margita-Ilona	28		0	246				
Wellness Santovka	20	12	60	173	12			12
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre								
okres Nitra								
Letné kúpalisko Nitra	29	8	27,59	344	11	1		10
okres Šaľa								
Termálne kúpalisko Retro Thermal Diakovce	22	8	36,36	240	11	9		2
okres Zlaté Moravce								
Letné kúpalisko Zlaté Moravce			0					
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nových Zámkoch								
okres Nové Zámky								
TK Štrand Emila Tatárika Nové Zámky	27	10	37,04	352	11	1		10
Penzión Lagáň	4		0	52				

TK Tvrdošovce	18	3	16,67	235	6			6
TK II Štúrovo	7	2	28,57	91	2			2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Topoľčanoch								
okres Topoľčany								
Letné kúpalisko Topoľčany	31	12	38,71	410	16	9		7
Sumárne údaje za kraj	226	66	29,2	2633	84	34		50

Prešovský kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Bardejove								
okres Bardejov								
kúpalisko Bardejovské Kúpele, a. s.	11	1	9,09	107	1	1		
letné kúpalisko na Družstevnej ul., Bardejov	18	8	44,44	123	8	4	3	1
letné kúpalisko Makovica, Nižná Polianka	9	1	11,11	81	1	1		
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Humennom								
okres Humenné								
Letné kúpalisko Humenné	7	2	28,57	67	2			2
okres Snina								
Biokúpalisko	10	1	10	32	2	2		
DRZ Sninské rybníky	2	1	50	21	1			1
Barnova Ríka	3		0	23				
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Poprade								
okres Kežmarok								
AquaFun PARK Veľká Lomnica	12	6	50	105	12			12
okres Levoča								
Biokúpalisko Relax Park - Levočská Dolina	5	2	40	15	4	4		
Kúpalisko Spišský Hrhov	2		0	24				
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Prešove								
okres Prešov								
LK Sigord	6	2	33,33	66	2			2
LK Plaza Beach	12	10	83,33	132	14	3		11
LK sídl. III v Prešove	6	3	50	66	5	2		3
okres Sabinov								
LK Lipany	4	4	100	44	6			6

LK Sabinov	8	3	37,5	85	4			4
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Starej Ľubovni								
okres Stará Ľubovňa								
Vyšné Ružbachy, Letné termálne kúpalisko "Izabela" vo Vyšných Ružbachoch	25	6	24	304	9	8		1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Svidníku								
okres Stropkov								
LK Stropkov	4	2	50	57	4	2		2
okres Svidník								
LK "Vodný svet Svidník"	21	9	42,86	298	14	3		11
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Vranove nad Topľou								
okres Vranov nad Topľou								
LK Hermanovce			0					
LK Mesta Vranov nad Topľou	6	2	33,33	68	4			4
Sumárne údaje za kraj	171	63	36,84	1718	93	30	3	60

Trenčiansky kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Prievidzi								
okres Partizánske								
DÚHA	20	3	15	240	3	1		2
okres Prievidza								
Plážové kúpalisko	12	6	50	144	7	2		5
Čajka	21	3	14,29	247	4	3		1
kúpalisko Chalmová	25	3	12	290	7	7		
Kúpalisko Remata	5	1	20	60	1			1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Považskej Bystrici								
okres Ilava								
Letné kúpalisko, Dubnica nad Váhom	4		0	48				
Letné kúpalisko, Košeca			0					
Letné kúpalisko(plaváreň), Nová Dubnica			0					
okres Považská Bystrica								
Letné kúpalisko, MŠK Pov.Bystrica	10		0	119				
okres Púchov								

Letné kúpalisko, LEDROV spol.s.r.o.	5		0	60				
Letné kúpalisko- Podskalie			0					
Letné kúpalisko, MŠK Púchov s.r.o.	12		0	144				
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trenčíne								
okres Bánovce nad Bebravou								
Letné kúpalisko Pažiť Bánovce nad Bebravou	21	14	66,67	254	22	7		15
okres Myjava								
Letné kúpalisko - Brezová pod Bradlom	9	3	33,33	112	3	1		2
Letné kúpalisko SAMŠPORT Myjava	12	5	41,67	140	8	2		6
okres Trenčín								
Letné kúpalisko Nemšová			0					
Kúpalisko Zelená žaba	24	13	54,17	257	21	9		12
Sumárne údaje za kraj	180	51	28,33	2115	76	32		44

Trnavský kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Dunajskej Strede								
okres Dunajská Streda								
Termálne kúpalisko Topoľníky	9	8	88,89	113	8			8
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Galante								
okres Galanta								
Termálne kúpalisko Horné Saliby	28	3	10,71	340	3			3
Termálne kúpalisko Vincov les Sládkovičovo	41	6	14,63	535	7			7
Kúpalisko Modrá perla Veľké Úľany	13	5	38,46	129	12	9		3
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Senici								
okres Senica								
Mestské kúpalisko Senica	6	3	50	66	4		2	2
okres Skalica								
Kúpalisko Zlatnícka dolina	10		0	117				
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trnave								
okres Hlohovec								
Zámocká záhrada	8	2	25	88	2	2		
okres Piešťany								

Funny Park	6	1	16,67	72	1			1
Kúpalisko EVA	4		0	52				
okres Trnava								
Pác - Kopánka	6		0	63				
Dobrá Voda	4		0	48				
Castiglione	13	4	30,77	143	6	5		1
Kamenný mlyn	9	1	11,11	98	1	1		
Sumárne údaje za kraj	157	33	21,02	1864	44	17	2	25

Žilinský kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Dolnom Kubíne								
okres Námestovo								
Bazén pri Penzióne Slanický dvor	1		0	13				
bazény pri hoteli Studnička			0					
okres Tvrdošín								
bazén pri hoteli Altis			0					
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši								
okres Liptovský Mikuláš								
Termálne kúpalisko Liptovský Ján	23	2	8,7	297	2			2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Martine								
okres Martin								
Letné kúpalisko SUNNY	10	2	20	124	3			3
Letné kúpalisko Vrútky	15	9	60	194	15	10		5
okres Turčianske Teplice								
Kúpalisko v ŠRZ Drienok	7	4	57,14	89	6	4		2
TK Vieska	7	3	42,86	88	4	3		1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Čadci								
okres Čadca								
Hotel Severka	2	1	50	26	1			1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiline								
okres Bytča								
Mestské kúpalisko Bytča	3	1	33,33	35	1			1
okres Žilina								
Termálne kúpalisko Veronika Rajec	6	2	33,33	73	3	2		1

Termálne kúpalisko LAURA	6	1	16,67	65	1	1		
Termálne kúpalisko Stráňavy	5	3	60	59	4	2		2
Mestská krytá plaváreň Žilina	4		0	45				
Sumárne údaje za kraj	89	28	31,46	1108	40	22		18

Sumárne údaje za SR	1622	468	28,85	18531	662	244	10	408
----------------------------	-------------	------------	--------------	--------------	------------	------------	-----------	------------

Tab. č. 3.1. Prehľad kvality uzatvorených priestorov budov nevýrobného charakteru

Kraj	Priestor – účel využitia	Celk. počet vyšetrení	Ukazovatele kvality vnútorného prostredia											
			Viditeľná prítomn. plesní		Viditeľná prítomn. vlhkosti		Mikrobiologické faktory		Z toho nevyhovujúce		Chemické faktory		Z toho nevyhovujúce	
			počet	%	počet	%	škodlivina	počet meraní	počet	%	škodlivina	počet meraní	počet	%
Žilinský	Bytový - Žilina	2	2	2,7.10 ² 2,5.10 ²			plesne, kvasinky, baktérie	2						
Trenčiansky	Bytový	1									1		1	
Bansko-bystrický	Bytový	1	1	100	0	0								
	Nebytový - tenisová hala	1									formaldehyd toluén xylén styrén	1 1 1 1		
	Nebytový - zimný štadión	1									CO PM10	1 1	0 1	0 100
Prešovský	Nebytový - okres Prešov	482			104	21,6			0	0				
Košický	Nebytový KE - mesto	291	0	0	0	0								
	Nebytový KE - okolie	180	2	1,1	3	1,7					CO	7	0	0
	Nebytový - Michalovce	378	1		1									
	Nebytový - Sobrance	65	1		1									
	Nebytový - Rožňava	205	0		0									
	Nebytový - Spišská Nová Ves	56	0		0									

	Nebytový - Gelnica	21	0		0									
	Nebytový - Trebišov	166	0		0									
Nitriansky	Bytový	2	2	100			plesne	2	2	100				
	Nebytový	14	5	35,71	5	35,71	plesne	4	4	100				
Bratislavský	Bytový	94									pevný aerosol s azb.	88	2	2,3
												formaldehyd	6	0
	Nebytový	15									organické prchavé látky	15	0	0

Tab. č. 4.1: Podnety obyvateľov k problematike hluku v životnom prostredí riešené v rámci výkonu ŠZD

Kraj		Zdroj hluku									SPOLU
		Doprava			Stacionárne zdroje						
		cestná	železničná	letecká	priemysel, výrobné prevádzky	pohostinské zariadenia, obchodné prevádzky a pod.	stavebná činnosť	technologické zariadenia, vzduchotechnika a pod.	Mimopracovné aktivity ľudí	Iné stacionárne zdroje	
BA	Počet podnetov spolu:*	2	2	0	5	29	10	82	5	4	139
	<i>z toho opodstatnených</i>	2	2	0	5	26	0	77	5	4	121
	<i>neopodstatnených</i>	0	0	0	0	3	0	5	0	0	8
NR	Počet podnetov spolu:*	3	0	0	4	1	0	1	1	2	12
	<i>z toho opodstatnených</i>	3	0	0	2	0	0	1	0	2	8
	<i>neopodstatnených</i>	0	0	0	2	1	0	0	1	0	4
TN	Počet podnetov spolu:*	3	1	1	2	1	0	5	2	2	17
	<i>z toho opodstatnených</i>	1	1	1	2	1	0	3	1	0	10

	<i>neopodstatnených</i>	2	0	0	0	0	0	2	1	2	7
TT	Počet podnetov spolu:*	2	0	0	3	6	0	6	0	0	17
	<i>z toho opodstatnených</i>	1	0	0	0	3	0	2	0	0	6
	<i>neopodstatnených</i>	1	0	0	3	3	0	4	0	0	11
BB	Počet podnetov spolu:*	1	0	0	5	2	1	3	2	0	14
	<i>z toho opodstatnených</i>	0	0	0	4	0	1	0	2	0	7
	<i>neopodstatnených</i>	1	0	0	1	2	0	3	0	0	7
ZA	Počet podnetov spolu:*	3	1	1	5	2	0	3	1	3	19
	<i>z toho opodstatnených</i>	1	0	1	2	2	0	1	0	3	10
	<i>neopodstatnených</i>	2	1	0	3	0	0	2	1	0	9
KE	Počet podnetov spolu:*	7	1	0	2	3	1	2	3	3	22
	<i>z toho opodstatnených</i>	4	1	0	2	0	0	0	0	0	7
	<i>neopodstatnených</i>	3	0	0	0	3	1	2	3	3	15
PO	Počet podnetov spolu:*	1	0	0	5	11	1	5	1	0	24
	<i>z toho opodstatnených</i>	0	0	0	4	8	1	4	0	0	17
	<i>neopodstatnených</i>	1	0	0	1	2	0	1	1	0	6
	<i>nevyhodnotených</i>	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
RÚVZ v SR	Počet podnetov spolu:*	22	5	2	31	55	13	107	15	14	264
	<i>z toho opodstatnených</i>	12	4	2	21	40	2	88	8	9	186
	<i>neopodstatnených</i>	10	1	0	10	14	1	19	7	5	67
	<i>nevyhodnotených</i>	0	0	0	0	1	10	0	0	0	11

* Poznámka: Podnety nezapočítané v položkách „opodstatnené“ a „neopodstatnené“ neboli v rámci RÚVZ vyhodnotené.

Tab. č. 5.1 Prehľad ubytovacích zariadení v SR v roku 2015

Kraje	DRUH UBYTOVACIEHO ZARIADENIA																	
	Hotel		Motel		Penzión		Turistická ubytovňa		Kemping		Chatová osada		Krátkodobé ubytovanie v súkromí		Iné		Spolu	
	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita
Bratislavský	126	15661	8	284	102	3055	42	1805	3	560	16	596	47	354	214	18001	558	40316
Trnavský	90	5465	6	195	120	2703	61	3577	10	613	9	952	165	2187	44	3165	505	18857
Trenčianský	79	5894	7	289	123	2922	57	2800	8	767	10	430	89	800	39	1602	412	15504
Nitrianský	67	4055	5	71	151	3471	41	1299	16	4030	12	1148	41	390	219	5762	552	20226
Žilinský	149	10706	10	246	410	9095	224	6696	19	2887	47	2143	904	8521	157	4605	1920	44899
Bansko-bystrický	85	6689	4	190	188	4715	141	5245	10	1602	17	614	311	2646	75	3903	831	25604
Prešovský	132	13494	6	105	302	7972	112	3326	12	2169	16	1469	1161	10168	104	3393	1845	42096
Košický	73	4710	2	48	139	3378	80	3131	10	1591	27	1296	151	1280	56	3819	538	19253
SPOLU :	801	66674	48	1428	1535	37311	758	27879	88	14219	154	8648	2869	26346	908	44250	7161	226755

Tab. č. 5.2 Prehľad zariadení starostlivosti o ľudské telo v SR v roku 2015

Kraje	Druh zariadenia														
	Kaderníctva	Holičstvá	Kozmetiky	Pedikúry	Nechtový dizajn, manikúry	Solária	Tetovacie salóny	Klasické masáže	Erotické Masážne salóny	Sauny	Piersing	Myostimulácie	Nastrel'ovanie naušnic	Iné	Spolu
Bratislavský	974	29	682	270	363	112	44	568	16	46	1	28	13	183	3329
Trnavský	495	2	236	111	121	50	23	159	3	47	2	7	0	54	1310
Trenčiansky	853	43	472	207	161	108	44	260	11	60	4	21	3	53	2300
Nitriansky	878	12	455	156	278	93	18	310	7	42	8	3	7	120	2387
Žilinský	849	13	430	137	195	101	21	336	5	159	7	8	7	189	2457
Banskobystrický	642	49	262	97	174	76	15	207	5	86	5	0	4	250	1872
Prešovský	901	98	470	138	203	115	16	207	11	108	5	3	8	64	2347
Košický	735	30	351	107	214	73	26	226	7	58	4	7	0	127	1965
SPOLU:	6327	276	3358	1223	1709	728	207	2273	65	606	36	77	42	1040	17967

Tab. č. 5.3 Prehľad zariadení sociálnej služby v SR v roku 2015

Kraj	Druh zariadenia						Spolu
	Zariadenia na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných potrieb	Zariadenia na podporu rodiny	Zariadenia na riešenie nepriaznivej soc. situácie z dôvodu ZŤP, nepriazniveho zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku	Zariadenia s použitím telekomunikačných technológií	Zariadenia poskytujúce podporné služby	Iné zariadenia	
Bratislavský	36	0	155	0	29	92	312
Trnavský	8	5	83	0	22	1	119
Trenčianský	16	4	89	1	5	10	125
Nitrianský	33	5	117	0	25	8	188
Žilinský	22	4	93	0	18	10	147
Banskobystrický	39	1	134	1	32	20	227
Prešovský	77	18	266	1	54	5	421
Košický	59	2	131	0	34	2	228
Spolu	290	39	1068	3	219	148	1767

Tab. č. 5.4 Prehľad zariadení pohrebných služieb a krematórií v SR v roku 2015

KRAJ	Počet prevádzkovaných pohrebných služieb	Počet chladiacich zariadení/kapacita	Počet pohrebných vozidiel			Počet krematórií	Počet chladiacich zariadení s kapacitou	Počet mraziacich zariadení/kapacita
			Vyrobené pohrebné vozidlo	Upravené pohrebné vozidlo	Vozidlo len pre miestnu prepravu			
Bratislavský	24	91/226	5	27	4	1	3/47	1/2
Trnavský	51	82/192	6	47	2	0	0	0
Trenčiansky	49	64/130	20	30	2	0	0	6/12
Nitriansky	60	159/347	5	61	4	3	1/30	7/35
Žilinský	49	71/193	8	39	6	1	1/40	1/15
Banskobystrický	52	167/298	12	45	0	1	8/34	7/10
Prešovský	45	49/181	13	36	4	0	0	25/79
Košický	47	94/277	20	36	1	1	10/134	7/12
Spolu v SR	377	777/1844	89	321	23	7	23/285	54/165

Tab. č. 6.1 Prehľad uplatňovania procesu HIA v Slovenskej republike

kraj	Posúdenie potreby HIA Áno/Nie /vyhláška č.233/2014 Z.z./	Názov HIA	Vyžiadaná HIA Áno/Nie	Ukončená HIA Áno/Nie		Hodnotiteľ HIA (meno odborne spôsobilej osoby)	Spracovateľ (napr. HIA vyžiadaná v rámci EIA, SEA, zákona č. 355/2007 Z. z., ...)
				Mini	Maxi		
Bratislavský	2/0	Optimalizácia uskladňovacích a ustajňovacích priestorov , areál farmy dojnic, k.ú. Plavecký Štvrtok (RÚVZ Bratislava)	1/0	2		PhDr. Jarmila Pekarčíková, PhD a PhDr. Eva Nemčovská, PhD.	Vyžiadaná podľa zákona č.355/2007 Z.z., Nepreukázala negatívny dopad rozšírenia farmy na susediacu obytnú zástavbu a potrebu prehodnotenia ochranného pásma
Trnavský	5/0	„Kombinovaná výroba elektriny a tepla Kostolné Kračany o výkone 19,024MWe“ (RÚVZ D. Streda)	5/0	1		RNDr. Peter Letanovský, MPH	
		„Rozšírenie skladových priestorov“ - Blahová (RÚVZ D. Streda)		1		RNDr. Peter Letanovský, MPH	
		„Vnútroštátne neverejné letisko – Kvetoslavov“ (RÚVZ D. Streda)		1		RNDr. Peter Letanovský, MPH	

		„Ekologická prevádzka a zariadenie na spracovanie ostatných odpadov kategórie „O“ termokatalickým spracovaním odpadov, s následnou výrobou elektrickej energie a tepla“ - Dolný Bar (RÚVZ D. Streda)		1		MUDr. Jindra Holíková	
Trenčiansky	5/4	Zmena a doplnok č. 2 Územného plánu mesta (ZaD č. 2 ÚPN-M) Ilava (RÚVZ P. Bystrica)	1/8		1	Ing. Kočišová Jarmila, PhD.	
Nitriansky	12/0	Hodnotiaca správa o posudzovaní dopadov na verejné zdravie: Inovatívne zariadenie na povrchovú úpravu profilov Cronson, Luďanice (RÚVZ Topoľčany)	1/11	1		RNDr. Peter Letanovský, MPH	
Žilinský	0		0				
Banskobystrický	14/0	Central Park Zvolen – Západ (RÚVZ Zvolen)	3/11		1	MUDr. Mgr. Tatiana Červeňová, MPH,MHA	
Prešovský	4/21	Generel dopravnej infraštruktúry PSK (RÚVZ Prešov)	4/21	1		RNDr. Štefan Kuruc, MPH	Podľa zákona 24/2006
		Modernizácia kotla K1 (RÚVZ Vranov nad Topľou)		1		MUDr. Mgr. Tatiana Červeňová, MPH,MHA,	Podľa zákona 24/2006
Košický	2/7		0/9				
Spolu v SR	44		15/60	9	2		

PREVENTÍVNE PRACOVNÉ LEKÁRSTVO

Obsah

1. Analýza stavu pracovného prostredia
2. Rizikové práce
3. Zabezpečenie pracovnej zdravotnej služby zamestnávateľmi
4. Prešetrovanie podozrení na chorobu z povolania
5. Choroby z povolania
6. Toxické a veľmi toxické látky a zmesi
7. Karcinogénne a mutagénne faktory
8. Výkony v štátnom zdravotnom dozore
9. Spoločné dozorné aktivity s inými orgánmi dozoru
10. Výkon štátneho zdravotného dozoru orgánmi verejného zdravotníctva v súvislosti s novou chemickou legislatívou
11. Chemická bezpečnosť v Slovenskej republike
12. Podpora zdravia pri práci
13. Špecializované úlohy a iná odborná činnosť
14. Nové legislatívne úpravy v oblasti ochrany zdravia pri práci
15. Personálne obsadenie odborov a oddelení preventívneho pracovného lekárstva RÚVZ v SR a ÚVZ SR

1. Analýza stavu pracovného prostredia

Podobne ako v predchádzajúcich rokoch aj v r. 2015 platilo, že ekonomická situácia podnikov sa premietala do úrovne ochrany zdravia zamestnancov. Prosperujúce podniky dokázali viac investovať do modernizácie technológií a pracovných priestorov, čo sa následne pozitívne odrazilo v zlepšení pracovných podmienok a v rade prípadov aj v znížení počtu rizikových prác.

Výrazne lepšia úroveň ochrany zdravia pri práci bola zisťovaná v novovytvorených prevádzkach, ktoré boli vybudované účelovo, v súlade s platnou legislatívou. K zlepšeniu pracovného prostredia prispievala aj automatizácia výrobných procesov, čím sa odstraňovala priama expozícia zamestnancov faktorom pracovného prostredia a tým dochádzalo aj k znížovaniu počtu zamestnancov riziku. Najvyššia úroveň ochrany zdravia zamestnancov dlhodobo bola evidovaná predovšetkým u prosperujúcich podnikov automobilového, strojárenského a elektronického priemyslu. Najmä európski a americkí zahraniční investori tradične považujú problematiku ochrany zdravia pri práci za integrálnu súčasť firemnej kultúry a rovnaký dôraz kladú aj na spoluprácu s pracovnými zdravotnými službami. Prevádzkovatelia prosperujúcich podnikov so zameraním hlavne na automobilový, strojársky a elektrotechnický priemysel vyvíjajú úsilie obmedziť na pracoviskách výskyt rizikových faktorov (hluk, karcinogénne látky) využívaním moderných technológií s vysokým stupňom automatizácie pracovných operácií, čo predpokladá vysoké nároky na kvalifikované pracovné sily. Na druhej strane v týchto prevádzkach pribúdajú práce vykonávané dlhodobo v nepriaznivých pracovných polohách (práce vykonávané v stojí) s vynúteným pracovným tempom.

Nevhodné pracovné podmienky boli zistené najmä v prevádzkach, ktoré vznikali v už existujúcich, neúčelových priestoroch.

V organizáciách naďalej pretrvávali nedostatky v oblasti informovanosti pracovníkov o výskyte škodlivých faktorov na pracoviskách, v ochrane zdravia pracovníkov a nerealizovanie povinností, ktoré prevádzkovateľovi vyplývali z platnej legislatívy. Zamestnávatelia často nemajú dostatočné znalosti v oblasti ochrany zdravia, nesledujú zmeny v legislatíve týkajúcej sa ochrany zdravia zamestnancov a o svojich povinnostiach nevedia, alebo ich plnenie ignorujú, často z ekonomických dôvodov alebo ich plnenie nevedia vlastnými silami zabezpečiť. Naďalej u mnohých zamestnávateľov pretrvávala tendencia prepúšťania vlastných kmeňových zamestnancov a ich nahrádzanie samostatne zárobkovo činnými osobami (SZČO).

Ochrana zdravia pri práci u SZČO je pretrvávajúcim problémom, či už na pracoviskách prevádzkovaných inými právnymi subjektmi (zvárači, zámočníci, stolári, automechanici) alebo pri výkone pracovných činností, ktoré nie sú viazané na trvalé pracovné miesto (samostatne hospodáriaci roľníci, zamestnanci v lesnom hospodárstve, stavební robotníci, výkon DDD činností, upratovacie práce a pod.). Pracovnú činnosť často vykonávajú v neúčelových objektoch alebo v nevyhovujúcich pracovných podmienkach, bez súhlasu regionálneho úradu verejného zdravotníctva (RÚVZ). Aj keď mnohí pracovali v podmienkach zvýšenej expozície faktorom práce a pracovného prostredia, nemali ich odborné posúdenie, nežiadali RÚVZ o vyhlásenie rizikových prác, nezúčastňovali sa preventívnych lekárskech prehliadok vo vzťahu k práci. Títo pracovníci, najmä v robotníckych profesiách, sú vystavení najvyšším zdravotným rizikám pri práci, ich činnosť je ťažko kontrolovateľná v rámci ŠZD a orgány verejného zdravotníctva sa často o nich dozvedajú až pri prešetrovaní podozrení na chorobu z povolania.

Činnosť pracovných zdravotných služieb (PZS) sa ukazuje z dlhodobého hľadiska ako prínos, stále viac zamestnávateľov využívalo spoluprácu s PZS pri riešení problémov spojených s ochranou zdravia zamestnancov a pri zlepšovaní pracovných podmienok. Na

druhej strane poznatky z praxe za rok 2015 preukázali, že vykonávanie činnosti PZS bezpečnostnými technikmi, resp. bezpečnostnotechnickými službami nepredstavovalo vždy plnohodnotnú náhradu za zdravotnícky prístup k problematike ochrany zdravia pri práci.

V poľnohospodárskej výrobe naďalej pokračoval trend poklesu rastlinnej a živočíšnej výroby, na nevyužívaných poľnohospodárskych pôdach s napojením na diaľnice pokračovala výstavba logistických areálov s viacúčelovými skladovými halami. Viacerí samostatne hospodáriaci roľníci v dôsledku zlej ekonomickej situácie ukončili svoju činnosť, na druhej strane v prosperujúcich firmách zamestnancov z výrobného procesu vyradila vysoká technická úroveň strojného parku.

Podobne ako v predchádzajúcich rokoch sa aj v r. 2015 menil spôsob nakladania s chemikáliami na ochranu rastlín. V rastlinnej výrobe sa výrazne obmedzilo používanie chemických prípravkov s účinnými látkami klasifikovanými ako toxické a najmä veľmi toxické látky a zmesi. Väčšie poľnohospodárske podniky vlastnili výkonné aplikátory a práce spojené s používaním chemických prípravkov na ochranu rastlín zabezpečovali vlastnými zamestnancami, aplikáciu prípravkov na ochranu rastlín dodávateľským spôsobom prostredníctvom firiem špecializovaných na tieto práce riešili menšie poľnohospodárske podniky a súkromne hospodáriaci roľníci. Týmto sa zminimalizovali aj problémy spojené so skladovaním a likvidáciou nepotrebných chemických látok.

Pretrvávajúcim problémom boli staršie poľnohospodárske prevádzky zamerané na pozberovú úpravu zrnín a obilia – čističky a sušičky obilia, výrobné krmných zmesí, kde boli zamestnanci exponovaní huku a pevným aerosólom rastlinného pôvodu.

V priestoroch zaniknutých poľnohospodárskych subjektov naďalej vznikali prevádzky iného výrobného charakteru alebo skladové priestory.

2. Rizikové práce

V r. 2015 nepokračoval pokles počtu pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce, ktorý bol zrejmy v ostatných rokoch, ale oproti predchádzajúcim rokom 2013 a 2014 došlo naopak k miernemu zvýšeniu celkového počtu zamestnancov v riziku profesionálnej expozície faktorom práce a pracovného prostredia. Túto skutočnosť možno pravdepodobne pripísať miernemu oživeniu hospodárskej výroby, ktoré sa týkalo niektorých regiónov SR. Za pozitívny fakt môžeme považovať to, že k nárastu došlo len v tretej kategórii práce (vzostup o 2 537 zamestnancov), naopak v štvrtej, t. j. v najzávažnejšej kategórii došlo k miernemu poklesu rizikových prác (pokles o 177 zamestnancov oproti r. 2014) – tab. č. 1.

Podobne ako v predchádzajúcich rokoch aj v r. 2015 bolo najviac pracovníkov exponovaných huku, chemickým látkam, fyzickej záťaži, vibráciám, biologickým faktorom a ionizujúcemu žiareniu. Mierny vzostup počtu zamestnancov v 4. kategórii sme zaznamenali v expozícii chemickým faktorom (o 188 zamestnancov) a v expozícii nadmernej fyzickej záťaži (o 22 zamestnancov), naopak pokles bol zaevidovaný v expozícii nadmernému huku (o 242 zamestnancov) a vibráciám (o 222 zamestnancov).

Počet zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce s nadmernou psychickou pracovnou záťažou sa oproti r. 2014 mierne zvýšil (o 194 zamestnancov) – tab. č. 2. Vysoké zastúpenie žien vykonávajúcich rizikové práce v tomto faktore vyplýva zo skutočnosti, že najviac rizikových prác vo faktore psychická pracovná záťaž je v zdravotníctve, v oblasti sociálnej pomoci (činnosti nemocníc, činnosti sociálnej starostlivosti s ubytovaním) a v školstve (základné, stredné technické a odborné školy).

Pri sledovaní rizikových prác podľa prevažujúcej činnosti nedošlo k významným zmenám oproti r. 2014. Podobne ako v predchádzajúcom období aj v r. 2015 najviac zamestnancov vykonávalo rizikovú prácu v priemyselnej výrobe (70 434 zamestnancov)

a v rezorte zdravotníctva a sociálnej pomoci (9 529 zamestnancov). Najviac žien (7 248 žien) vykonávalo rizikové práce v rezorte zdravotníctva a sociálnej pomoci (tab. č. 3).

Tabuľka č. 1

**Počet zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce v Slovenskej republike
v rokoch 1995 až 2015 podľa kategórie rizikovej práce**

Rok	Počet exponovaných zamestnancov					
	3. kategória		4. kategória		spolu	
	celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
1995	121 644	37 118	33 253	5 255	154 897	42 373
1996	122 586	36 376	33 133	5 370	155 719	41 746
1997	117 825	33 568	31 493	4 972	149 318	38 540
1998	114 134	31 022	29 669	4 659	143 803	35 681
1999	109 684	29 039	26 935	4 053	136 619	33 092
2000	104 610	27 548	23 488	3 198	128 098	30 746
2001	109 147	29 424	26 072	4 386	135 219	33 810
2002	107 143	28 310	25 198	4 363	132 341	32 673
2003	103 344	26 974	23 007	3 873	126 351	30 847
2004	101 448	25 439	21 249	3 594	122 697	29 033
2005	99 374	24 538	18 762	3 159	118 136	27 697
2006	98 863	24 568	17 480	2 403	116 343	26 971
2007	100 216	24 474	16 081	2 247	116 297	26 721
2008	99 739	24 706	16 086	1 835	115 825	26 541
2009	92 854	23 087	13 716	1 531	106 570	24 618
2010	90 930	22 112	12 121	1 291	103 051	23 403
2011	83 532	20 273	9 710	784	93 242	21 057
2012	85 081	20 403	9 019	747	94 100	21 150
2013	90 196	20 904	8 866	705	99 062	21 609
2014	89 017	20 487	10 097	869	99 114	21 356
2015	91 554	22 062	9 920	745	101 474	22 807

Poznámka:

Skutočný počet zamestnancov (fyzických osôb). Jeden zamestnanec môže byť exponovaný niekoľkým rizikovým faktorom.

Zdroj: Centrálny register rizikových prác ÚVZ SR

**Počet zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce v Slovenskej republike v rokoch 2010 až 2015
podľa druhu a kategórie rizikového faktora**

Faktor	Počet exponovaných zamestnancov v 3. kategórii, 4. kategórii a spolu																	
	2010			2011			2012			2013			2014			2015		
	3.	4.	spolu	3.	4.	spolu	4.	3.	Spolu	3.	4.	spolu	3.	4.	spolu	3.	4.	spolu
Biologické faktory	2 733	0	2 733	2 420	0	2 420	2 578	0	2 578	5 411	0	5 411	5 344	0	5 344	5 616	0	5 616
Elektromagnetické polia	147	0	147	182	0	182	216	0	216	278	0	278	276	0	276	284	0	284
Fyzická záťaž	3 473	100	3 573	3 973	152	4 125	4 331	78	4 409	5 157	21	5 178	5 838	20	5 858	5 872	42	5 914
Hluk	70 513	8 457	78 970	65 238	6 375	71 613	66 195	5 858	72 053	68 711	6 034	74 745	67 901	6 915	74 816	70 243	6 673	76 916
Chemické látky a zmesi	25 868	4 573	30 441	20 823	3 765	24 588	20 788	3 801	24 589	22 494	3 509	26 003	22 820	3 702	26 522	22 964	3 890	26 854
Ionizujúce žiarenie	6 210	2	6 212	5 676	2	5 678	5 820	2	5 822	5 916	0	5 916	5 635	0	5 635	4 828	0	4 828
Záťaž teplom a chladom	3 603	0	3 603	3 535	0	3 535	3 255	0	3 255	3 434	2	3 436	3 715	0	3 715	3 846	0	3 846
Optické žiarenie	803	0	803	675	0	675	645	0	645	735	0	735	702	0	702	944	0	944
Psychická pracovná záťaž	2 767	0	2 767	2 620	0	2 620	2 958	0	2 958	3 461	0	3 461	3 474	0	3 474	3 668	0	3 668
Tlak vzduchu	51	0	51	45	0	45	50	0	50	28	0	28	28	0	28	28	0	28
Vibrácie	3 586	1 015	4 601	3 544	982	4 526	3 925	849	4 774	4 223	812	5 035	4 398	1 211	5 609	4 655	1 176	5 831

Poznámka: Počet zamestnancov exponovaných chemickým látkam a zmesiam vyjadruje počet zamestnancov exponovaných všetkým chemickým látkam vrátane karcinogénnych, mutagénnych, alergénnych a dermatotropných látok.

Zdroj: Centrálny register rizikových prác ÚVZ SR

**Počet zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce v Slovenskej republike v r. 2015
podľa prevažujúcej činnosti a podľa kategórií**

Prevládajúca činnosť		Počet exponovaných zamestnancov					
		3. kategória		4. kategória		Spolu	
Kód	názov	celkom	žien	celkom	žien	celkom	Žien
A	Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	14	178	268	26	1 934	204
B	Ťažba a dobývanie	2515	42	363	1	2 878	43
C	Priemyselná výroba	62 340	12 651	8 094	665	70 434	13 316
D	Dodávka elektr., plynu, pary, studeného vzduchu	3 371	273	483	21	3 854	294
E	Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd	837	18	55	0	892	18
F	Stavebníctvo	1 493	33	99	2	1 592	35
G	VO a MO, motorové vozidlá	617	142	35	0	652	142
H	Doprava a skladovanie	3 466	192	136	1	3 602	193
I	Ubytovacie a stravovacie služby	9	6	0	0	9	6
J	Informácie a komunikácia	50	15	2	0	52	15
L	Činnosti v oblasti nehnuteľností	4	0	0	0	4	0
M	Odborné, vedecké a technické činnosti	1 072	390	25	1	1 097	391
N	Administratívne a podporné služby	715	58	142	11	857	69
O	Verejná správa a obrana, povinné soc. zabezpečenie	2 827	313	200	5	3 027	318
P	Vzdelávanie	364	274	0	0	364	274
Q	Zdravotníctvo a sociálna pomoc	9 514	7 236	15	12	9 529	7248
R	Umenie, zábava a rekreácia	611	194	0	0	611	194
S	Ostatné činnosti	83	47	3	0	86	47
S p o l u:		91 554	22 062	9 920	745	101 474	22 807

VO – veľkoobchod, MO – maloobchod

Zdroj: Centrálny register rizikových prác ÚVZ SR

3. Zabezpečenie pracovnej zdravotnej služby zamestnávateľmi

Pracovná zdravotná služba zabezpečuje starostlivosť o ochranu zdravia zamestnancov priamo na pracovisku; je odbornou a poradenskou službou pre zamestnávateľa v oblasti ochrany zdravia pri práci.

Zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zabezpečuje súlad legislatívy SR s legislatívou EÚ; „staronovou“ povinnosťou každého zamestnávateľa vo všetkých odvetviach hospodárstva je od 1. augusta 2014 zabezpečiť pre svojich zamestnancov zdravotný dohľad. Zamestnávateľ musí zabezpečiť pre zamestnancov zdravotný dohľad vlastnými zamestnancami alebo dodávateľským spôsobom; má niekoľko možností, ako si môže splniť túto povinnosť. Zamestnávateľ, ktorého zamestnanci vykonávajú rizikové práce, je povinný zabezpečiť pre týchto zamestnancov zdravotný dohľad výlučne tímom pracovnej zdravotnej služby (PZS); je to zákonná povinnosť zamestnávateľa od 1. júla 2006. Zdravotnícki pracovníci v tímoch PZS identifikujú a hodnotia zdravotné riziká v pracovnom prostredí a zabezpečujú prevenciu chorôb z povolania a iných poškodení zdravia z práce posudzovaním zdravotnej spôsobilosti na prácu a výkonom cielených lekárskech preventívnych prehliadok vo vzťahu k práci. Zamestnávateľ, ktorého zamestnanci vykonávajú práce zaradené do kategórie 1 alebo 2, je povinný zabezpečiť zdravotný dohľad pre svojich zamestnancov buď tímom PZS alebo dohľad nad pracovnými podmienkami samostatne „pracovným“ lekárom, „všeobecným“ lekárom, verejným zdravotníkom, bezpečnostným technikom, autorizovaným bezpečnostným technikom alebo bezpečnostnotechnickou službou.

Úrad verejného zdravotníctva SR vedie evidenciu fyzických osôb – podnikateľov a právnických osôb,

- ktorým vydal alebo odobral oprávnenie na výkon PZS dodávateľským spôsobom prostredníctvom tímu PZS (kategória 1, 2, 3 a 4),
- ktoré vykonávajú dohľad nad pracovnými podmienkami samostatne dodávateľským spôsobom na základe ohlásenia (kategória 1 a 2).

Zdravotný dohľad vykonávaný výlučne zdravotníckymi pracovníkmi v tímoch PZS na základe oprávnenia od ÚVZ SR vykonávalo k 31.12.2015 dodávateľským spôsobom **84 fyzických osôb – podnikateľov a právnických osôb**; od r. 2009 zostáva počet tímov PZS v SR prakticky nezmenený.

Podľa údajov od fyzických osôb – podnikateľov a právnických osôb, ktoré vykonávajú PZS na základe oprávnenia, bolo k 31.12.2015 pokrytých PZS dodávateľským spôsobom 701, 5 tis. zamestnancov (z tohto počtu 76,2 tis. zamestnancov vykonáva rizikové práce). Uvedený počet zamestnancov znamená pokrytie pracovnou zdravotnou službou v SR pre cca 31,8 % zamestnancov (z cca 2,2 milióna ekonomicky činných osôb v SR).

Pokrytie zamestnancov pracovnou zdravotnou službou poskytovanou dodávateľským spôsobom tímami PZS v SR sa k 31.12.2015 oproti predchádzajúcemu roku zvýšilo o 7,5 % zamestnancov (cca 166 tis. zamestnancov). Pokrytie zamestnancov tímami PZS zatiaľ nedosahuje úroveň pokrytia pracovnou zdravotnou službou v r. 2010 a 2011.

Počet zamestnancov zmluvných zamestnávateľov, u ktorých tímy PZS vykonávali zdravotný dohľad dodávateľským spôsobom

	Počet tímov PZS v SR	Počet zamestnancov zmluvných zamestnávateľov	z toho v kategórii	
		Spolu	3. kat.	4. kat.
k 31.12.2009	84	691 254	59 354	5 556
k 31.12.2010	84	756 030	65 328	6 499
k 31.12.2011	86	715 255	67 118	6 659
k 31.12.2012	86	553 332	63 355	5 684
k 31.12.2013	85	534 409	64 567	5 335
k 31.12.2014	83	534 952	61 890	5 560
k 31.12.2015	84	701 554	71 321	4 876

Zdroj: Pracovné zdravotné služby v SR

Úrad verejného zdravotníctva SR kontroluje držiteľov oprávnenia na výkon PZS, a to plnenie podmienok, na základe ktorých bolo vydané oprávnenie a plnenie povinností určených zákonom č. 355/2007 Z. z.

Od r. 2007 do r. 2015 bolo vykonaných **113 kontrol** (v r. 2012 – 2014 boli kontroly hlavným hygienikom SR pozastavené); z toho v r. 2015 bolo vykonaných 6 kontrol. Nedostatky boli zistené u 86 kontrolovaných tímov PZS; ÚVZ SR nariadil opatrenia na ich odstránenie. 27 kontrol tímov PZS bolo bez zistených nedostatkov.

Dohľad nad pracovnými podmienkami dodávateľským spôsobom na základe ohlásenia ÚVZ SR v súčasnosti vykonáva **1 275 osôb** (evidencia ÚVZ SR od 1.8.2014 do 1.3.2016); z uvedeného počtu

16,5 % vykonávajú lekári a verejní zdravotníci (210)

- lekári so špecializáciou v odbore preventívne pracovné lekárstvo (2) – 0,2 %
- lekári so špecializáciou v odbore všeobecné lekárstvo (161) – 12,6 %
- verejní zdravotníci (47) – 3,7 %

83,5 % vykonávajú BT, ABT a BTS (1 065)

- bezpečnostní technici (177) – 13,9 %
- autorizovaní bezpečnostní technici (417) – 32,6 %
- bezpečnostnotechnická služba (471) – 36,9 %

(7 osôb bolo na ich požiadanie vymazaných z evidencie).

Regionálnym úradom verejného zdravotníctva v SR vplynula z novely zákona č. 355/2007 Z. z. s účinnosťou od 1. augusta 2014 **nová kompetencia kontrolovať zabezpečenie zdravotného dohľadu zamestnávateľmi v rámci ŠZD na pracovisku**, a to

- rozsah činnosti tímov PZS a osôb, ktoré vykonávajú samostatne dohľad nad pracovnými podmienkami u zamestnávateľa
- plnenie ich povinností určených zákonom č. 355/2007 Z. z.

RÚVZ v SR vykonávali v r. 2015 priebežne kontrolu povinnosti zamestnávateľov zabezpečiť zdravotný dohľad pre svojich zamestnancov v rámci ŠZD; zároveň zamestnávatelia oznamovali RÚVZ zabezpečenie PZS s využitím vlastných zamestnancov. RÚVZ v SR pri výkone ŠZD a evidovaním oznámení od zamestnávateľov zistili zabezpečenie zdravotného dohľadu u cca 21 tis. zamestnávateľov, ktorí zamestnávali cca 445,6 tis. zamestnancov; z toho bolo cca 71,2 tis. zamestnancov, ktorí vykonávali rizikové práce.

U uvedených zamestnancov (s počtom 445,6 tis.) bol zabezpečený zdravotný dohľad s využitím vlastných zamestnancov zamestnávateľa (vlastným tímom PZS, samostatne lekárom, verejným zdravotníkom, bezpečnostným technikom, autorizovaným bezpečnostným technikom) u 16,4 % zamestnancov (cca 72,9 tis. zamestnancov). Zdravotný dohľad dodávateľským spôsobom bol zabezpečený u 79,1 % zamestnancov (cca 352,6 tis. zamestnancov). Výkonom ŠZD bolo zistené, že zdravotný dohľad nebol zabezpečený u 4,5 % zamestnancov (cca 20 tis. zamestnancov). **Zdravotný dohľad nezabezpečilo aj 15 zamestnávateľov, ktorí zamestnávajú 87 zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce. Takéto závažné neplnenie povinnosti zamestnávateľa zistilo 6 RÚVZ.**

Tabuľka č. 5

Prehľad zabezpečenia zdravotného dohľadu zamestnávateľmi v SR zisťovaný v rámci ŠZD a evidovaním oznámení od zamestnávateľov v r. 2015

Počet zamestnávateľov, ktorí	Počet zamestnancov	% zamestnancov
zabezpečili PZS vlastnými zamestnancami 1 853	72 940	16,4 %
zabezpečili PZS dodávateľským spôsobom 14 571	352 661	79,1 %
zabezpečili PZS spolu: 16 424	425 601	95,5 %
nezabezpečili PZS 4 569	20 011	4,5 %
Spolu: 20 997 zamestnávateľov	445 616 zamestnancov (z toho 71 231 zamest. vykonávalo RP)	-

Zdroj: RÚVZ v SR

Prehľad zisťovania zabezpečenia zdravotného dohľadu u zamestnávateľov (vlastnými zamestnancami, dodávateľským spôsobom) v rozdelení podľa jednotlivých RÚVZ uvádzajú tabuľky č. 6a – 6c.

Tabuľka č. 6a

PZS u zamestnávateľa – vlastnými zamestnancami								
RÚVZ	Tímom PZS		Lekárom		Verejným zdravotníkom		Bezpečnostným technikom**)	
	Počet subjektov*	Počet zamestnancov / z toho v kategórii 3 a 4	Počet subjektov*	Počet zamestnancov	Počet subjektov*	Počet zamestnancov	Počet subjektov*	Počet zamestnancov
B. Bystrica	6	5 894/2 102	19	37	-	-	75	5 155
Bardejov	-	-	17	56	-	-	15	1 038
Bratislava	74	6 334/772	18	193	9	530	109	7 102
Čadca	-	-	12	29	-	-	7	153
Dolný Kubín	2	37/0	11	60	-	-	60	491
D. Streda	-	-	2	4	-	-	22	662
Galanta	3	647/11	17	34	-	-	17	888
Humenné	-	-	7	14	11	199	14	177
Komárno	-	-	24	48	-	-	37	405
Košice	94	15 569/9 238	67	359	-	-	9	167
Levice	2	5 87/8	31	70	-	-	5	255
L. Mikuláš	3	20/0	3	9	-	-	8	463
Lučenec	1	758/21	8	45	-	-	5	85
Martin	2	1 544/1 393	2	-	2	-	5	60
Michalovce	1	38/0	6	804	-	-	12	18
Nitra	1	1 783/626	63	126	1	82	81	1 532
N. Zámky	1	1 213/48	4	8	-	-	31	287
Poprad	1	1 204/58	15	31	-	-	16	266
P. Bystrica	3	19/0	8	96	-	-	26	1 754
Prešov	1	1 395/213	42	183	1	82	98	301
Prievidza	4	571/0	92	229	1	4	4	457
R. Sobota	2	10/0	9	121	1	21	18	497
Rožňava	-	-	1	3	-	-	6	173
Senica	1	610/27	15	-	-	-	20	123
Sp. N. Ves	-	-	5	10	-	-	37	959
S. Ľubovňa	-	-	7	14	1	21	8	570
Svidník	-	-	-	-	-	-	9	868
Topoľčany	-	-	16	32	-	-	6	189
Trebišov	-	-	7	14	-	-	12	221
Trenčín	1	65/0	57	115	1	10	41	943
Trnava	-	-	30	35	1	16	34	1 830
V. Krtíš	-	-	-	-	1	16	4	91
Vranov n/T	-	-	1	3	-	-	14	358
Zvolen	-	-	-	-	-	-	10	280
Žiar n/H	1	381/3	22	43	3	48	7	130
Žilina	4	293/6	17	33	4	42	71	1 091
Spolu :	208	38 972/14 526	655	2 858	37	1 071	953	30 039

*) Údaje získané výkonom ŠZD alebo písomným oznámením zamestnávateľa (§ 30a ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z.)

**) Bezpečnostným technikom, autorizovaným bezpečnostným technikom

Zdroj: RÚVZ v SR

Tabuľka č. 6b

PZS u zamestnávateľa – dodávateľským spôsobom								
RÚVZ	Tímom PZS		Lekárom		Verejným zdravotníkom		Bezpečnostným technikom*)	
	Počet kontrolovaných subjektov	Počet zamestnancov / z toho v kategórii 3 a 4	Počet kontrolovaných subjektov	Počet zamestnancov	Počet kontrolovaných subjektov	Počet zamestnancov	Počet kontrolovaných subjektov	Počet zamestnancov
B. Bystrica	260	4 158/1710	2	128	-	-	388	3 145
Bardejov	54	2 760/62	-	-	52	217	103	1 680
Bratislava	671	36 170/6 659	67	932	13	46	635	10 118
Čadca	300	10 749/4 004	-	-	1	30	886	6 380
Dolný Kubín	43	5 363/1 917	12	80	84	483	542	4 503
D. Streda	60	4 814/380	-	-	-	-	57	1 610
Galanta	76	4 876/1 026	1	4	2	4	155	2 277
Humenné	58	2 958/383	6	82	33	199	65	1 098
Komárno	55	1 208/188	2	3	19	59	145	1 471
Košice	457	20 242/4 697	46	302	8	34	345	3 938
Levice	105	13 103/2 842	8	18	-	-	411	16 313
L. Mikuláš	188	5 990/945	-	-	4	39	50	438
Lučenec	44	2 358/472	8	30	-	-	67	512
Martin	524	7 728/1 384	1	17	4	72	23	455
Michalovce	291	8 655/847	2	5	-	-	346	3 590
Nitra	177	2 631/2 072	88	385	28	211	481	2 823
N. Zámky	38	645/72	5	10	-	-	38	699
Poprad	62	3 754/1 112	3	21	-	-	219	2 538
P. Bystrica	117	13 210/1 942	-	-	-	-	182	1 457
Prešov	95	3 014/1 966	14	31	-	-	112	2 700
Prievidza	264	21 551/4 317	-	-	-	-	256	1 311
R. Sobota	89	2 521/532	5	26	8	17	152	1 075
Rožňava	184	4 996/913	5	13	1	3	96	961
Senica	63	8 476/3 202	-	-	-	-	113	1 153
Sp. N. Ves	277	9 710/1 581	27	126	-	-	207	1 562
S. Lubovňa	14	453/321	16	41	-	-	196	2 019
Svidník	39	820/139	2	7	61	653	145	1 438
Topoľčany	155	8 793/1 686	-	-	1	9	19	260
Trebišov	37	1 038/162	10	23	4	10	127	1 573
Trenčín	147	13 049/2 257	20	77	1	1	183	3 253
Trnava	86	2 648/938	11	48	3	46	128	2 604
V. Krτίš	14	1 352/113	1	2	2	4	136	758
Vranov n/T	31	1 880/502	1	142	3	56	44	306
Zvolen	85	3 263/1 312	-	-	-	-	421	2 443
Žiar n/H	104	3 656/2 507	14	219	1	7	216	2 107
Žilina	500	12 810/1 437	5	216	-	-	403	5 503
Spolu:	5 764	251 402/56 705	382	2 988	333	2 200	8 092	96 071

*) Bezpečnostným technikom, autorizovaným bezpečnostným technikom, bezpečnostnotechnickou službou

Zdroj: RÚVZ v SR

PZS – zamestnávateľ nemá zabezpečenú				
RÚVZ	v subjektoch, kde nie sú vyhlásené rizikové práce		v subjektoch s vyhlásenými rizikovými prácami	
	Počet kontrolovaných subjektov	Počet zamestnancov	Počet kontrolovaných subjektov	Počet zamestnancov / z toho v kategórii 3 a 4
B. Bystrica	350	4 334	1	70/39
Bardejov	31	273	-	-
Bratislava	448	1 397	-	-
Čadca	137	446	2	3/3
Dol. Kubín	223	471	-	-
D. Streda	157	662	1	18/4
Galanta	110	547	-	-
Humenné	5	32	-	-
Komárno	131	452	-	-
Košice	1	4	-	-
Levice	-	-	-	-
L. Mikuláš	34	398	3	115/16
Lučenec	2	6	-	-
Martin	145	438	-	-
Michalovce	134	560	-	-
Nitra	169	484	-	-
N. Zámky	191	480	-	-
Poprad	1	96	-	-
P. Bystrica	53	237	-	-
Prešov	17	270	-	-
Prievidza	388	1 142	4	60/25
R. Sobota	217	604	-	-
Rožňava	74	256	-	-
Senica	-	-	-	-
Sp. N. Ves	-	-	-	-
S. Eubovňa	1	12	-	-
Svidník	5	30	-	-
Topoľčany	10	67	-	-
Trebišov	-	-	-	-
Trenčín	172	572	-	-
Trnava	9	28	-	-
V. Krtíš	-	-	-	-
Vranov n/T	11	57	-	-
Zvolen	12	33	-	-
Žiar n/H	870	3 659	4	68/68*
Žilina	446	1 630	-	-
Spolu :	4 554	19 677	15	334/155

*) pracovné pozície obsadené SZČO

Zdroj: RÚVZ v SR

4. Prešetrovanie podozrení na chorobu z povolania

Dôležitou špecializovanou úlohou orgánov verejného zdravotníctva je prešetrovanie podozrení na choroby z povolania u zamestnancov podľa § 11 písm. j) zákona č. 355/2007 Z. z. Prešetrovanie podozrení na chorobu z povolania (CHzP) u zamestnancov vykonávajú odborní pracovníci odborov a oddelení PPL RÚVZ v SR na požiadanie špecializovaných pracovísk klinického pracovného lekárstva a klinickej toxikológie. Výsledkom prešetrenia pracovných podmienok je odborné stanovisko z prešetrenia pracovných podmienok a spôsobu práce posudzovanej osoby pri podozrení na chorobu z povolania, ktoré je povinným podkladom k uznaniu choroby z povolania špecializovaným pracoviskom.

V r. 2015 prešetrili odborní pracovníci odborov a oddelení PPL RÚVZ v SR spolu 699 podozrení na chorobu z povolania. Z dlhodobého hľadiska pokračuje trend poklesu počtu prešetrení podozrení na ChzP. Príčiny poklesu je možné hľadať v širokom spektre faktorov, od znižovania zamestnanosti, resp. práce v iných formách zmluvných vzťahov až po dôslednejší výkon prevencie alebo naopak znížený záchyt prípadov poškodeného zdravia vzhľadom na obmedzenie výkonu lekárskeho preventívneho prehliadok vo vzťahu k práci u zamestnancov vykonávajúcich prácu zaradenú do kategórie 2. Postupné zvyšovanie prešetrení podozrenia na chorobu z povolania bolo zaznamenané v Banskobystrickom a Prešovskom kraji.

Najčastejšie prešetrovanou položkou zo zoznamu chorôb z povolania bola rovnako ako v minulých rokoch položka č. 29 (choroba z dlhodobého nadmerného a jednostranného zaťaženia končatín). Druhou najčastejšie prešetrovanou položkou bola položka č. 28 (choroba z vibrácií). Ďalšími často prešetrovanými položkami boli položka č. 38 (porucha sluchu z hluku) a položka č. 33 (choroba zaprášenia pľúc prachom obsahujúcim oxid kremičitý).

Problémy pri prešetrovaní podozrení na choroby z povolania u zamestnancov (napr. nedostupnosť potrebnej dokumentácie, chýbajúce hodnotenia zdravotných rizík a posudkov o riziku na pracoviskách, časté zmeny zamestnania u prešetrovaného zamestnanca, alebo rozpory v tvrdeniach zamestnanca a zamestnávateľa o vykonávaných činnostiach a expozícii zdraviu škodlivým faktorom pri práci, nespokojnosť zamestnancov s výsledkom prešetrenia) často neumožňujú vypracovať jednoznačný záver odborného stanoviska pri podozrení na chorobu z povolania a dodržať lehotu 30 (+ 60) dní na jeho vypracovanie podľa § 31a ods. 4 zákona č. 355/2007 Z. z.

Tabuľka č. 7

Prešetrovania podozrení na chorobu z povolania pracovníkmi odborov PPL RÚVZ v SR v r. 2015

Kraj	Počet*	Záver prešetrenia				
		S - súvisiace s prácou, N - nesúvisiace s prácou ? - nejednoznačné/sporné K - doriešené na komisii, X - nedoriešené				
		S	N	?	K	X
Košický	219	102	-	-	-	-
Banskobystrický	186	117	39	8	19	3
Trenčiansky	103	-	-	-	-	-
Prešovský	54	21	13	1	1	18
Žilinský	66	48	12	2	-	4

Bratislavský	27	-	-	-	-	-
Trnavský	34	16	9	8	-	1
Nitriansky	10	4	4	1	-	1
S p o l u:	699	308	77	20	20	27

Zdroj: RÚVZ v SR

*Poznámka: V tabuľke je uvedený počet prešetrení podľa položiek zoznamu chorôb z povolania (nezhoduje sa s počtom fyzickým osôb, u ktorých bola prešetrovaná choroba z povolania, vzhľadom na to, že u jednej fyzickej osoby bolo prešetrovanie podozrenia na chorobu z povolania, ktorá zahŕňa viac položiek zoznamu chorôb z povolania – najčastejšia kombinácia položiek 28/29).

5. Choroby z povolania

V r. 2015 bolo v SR hlásených 323 chorôb z povolania a profesionálnych otráv, pričom z celkového počtu novovzniknutých prípadov sa ženy podieľali 35 % (114 prípadov). V porovnaní s r. 2014 (s celkovým počtom 373 hlásených chorôb z povolania) došlo v r. 2015 k poklesu hlásených chorôb z povolania o 50 prípadov (pokles o 13,4 %). V kontexte hlásených profesionálnych poškodení zdravia za ostatných 20 rokov je to po r. 2013 druhý najnižší počet hlásených chorôb z povolania. K najčastejšie hláseným chorobám z povolania v r. 2015 patrili:

- ochorenie horných končatín z dlhodobého nadmerného a jednostranného zaťaženia (položka č. 29 zoznamu chorôb z povolania) bolo hlásené u 154 zamestnancov, t. j. u 47,7 % zo všetkých hlásených chorôb z povolania v SR,
- ochorenie horných končatín z vibrácií (položka č. 28 zoznamu chorôb z povolania) bolo hlásené u 63 zamestnancov, t. j. u 19,5 % zo všetkých hlásených chorôb z povolania v SR,
- porucha sluchu z hluku (položka č. 38 zoznamu chorôb z povolania) bola hlásená u 30 zamestnancov, t. j. u 9,3 % zo všetkých hlásených chorôb z povolania v SR,
- prenosné a parazitárne ochorenia (položky č. 24 – 26 zoznamu chorôb z povolania) boli hlásené u 30 zamestnancov, t. j. u 9,3 % zo všetkých hlásených chorôb z povolania v SR,
- profesionálne dermatózy (položka č. 22 zoznamu chorôb z povolania) boli hlásené u 9 zamestnancov, t. j. u 2,8 % zo všetkých hlásených chorôb z povolania v SR,
- profesionálna bronchiálna astma (položka č. 37 zoznamu chorôb z povolania) bola hlásená u 7 zamestnancov, t. j. u 2,2 % zo všetkých hlásených chorôb z povolania v SR,
- choroba laktového nervu z mechanických vplyvov (položka č. 22 zoznamu chorôb z povolania) bola hlásená u 6 zamestnancov, t. j. u 1,5 % zo všetkých hlásených chorôb z povolania v SR,
- choroba zaprášenia pľúc prachom obsahujúcim oxid kremičitý - silikóza (položka č. 33 zoznamu chorôb z povolania) bola hlásená u 5 zamestnancov, t. j. u 1,5 % zo všetkých hlásených chorôb z povolania v SR.

Podobne ako v minulých rokoch sa na celkovom počte hlásených chorôb z povolania najväčšou mierou podieľali profesionálne ochorenia postihujúce podporno-pohybový systém, cievny a nervový systém zamestnancov vystavených pri práci dlhodobému nadmernému a jednostrannému zaťaženiu horných končatín a ochorenie kostí, kĺbov, svalov, ciev a nervov končatín spôsobené prácou s vibrujúcimi nástrojmi. Obidve profesionálne ochorenia, ktoré postihujú podporno-pohybový systém, cievny a nervový systém zamestnancov vystavených pri práci dlhodobému, nadmernému a jednostrannému zaťaženiu horných končatín a škodlivému vplyvu vibrácií tvorili v r. 2015 spolu 67,2 % z celkového počtu chorôb z povolania. Všetky ďalšie profesionálne ochorenia boli v r. 2015 zastúpené vo výrazne

nižšom počte. Boli to najmä porucha sluchu z hluku, infekčné a parazitárne choroby vrátane chorôb prenosných zo zvierat na ľudí (antropozoonózy), profesionálne dermatózy, profesionálna bronchiálna astma a silikóza pľúc.

V r. 2015 boli najčastejšie chorobou z povolania postihnuté osoby vo vekových skupinách 45. – 49. rokov a 55. – 59. rokov, čo predstavuje 44,6 % zo všetkých hlásených chorôb z povolania. V r. 2013 a 2014 boli najčastejšie hlásené choroby z povolania vo vekovej skupine 50. – 59. rokov s podielom 49,6 % a 51,2 % z celkového počtu hlásených chorôb z povolania.

Podľa sídla organizácie kde choroba z povolania vznikla, bol najvyšší počet chorôb z povolania v r. 2015 hlásený v Banskobystrickom kraji a to 103 chorôb z povolania (31,9 % zo všetkých priznaných chorôb z povolania). V Košickom kraji bolo hlásených 89 chorôb z povolania (27,6 % zo všetkých priznaných chorôb z povolania). Za rovnaké obdobie bolo v Žilinskom kraji hlásených 50 chorôb z povolania (15,5 % zo všetkých hlásených chorôb z povolania), v Trenčianskom kraji bolo hlásených 39 chorôb z povolania (12,1 % zo všetkých hlásených chorôb z povolania), v Prešovskom kraji bolo hlásených 19 chorôb z povolania (5,9 % zo všetkých hlásených chorôb z povolania), v Bratislavskom kraji bolo hlásených 12 (3,7 % zo všetkých hlásených chorôb z povolania) a v Trnavskom kraji 10 chorôb z povolania (3,7 % zo všetkých hlásených chorôb z povolania). Najnižší počet chorôb z povolania bol hlásený v Nitrianskom kraji a to 5 chorôb z povolania (1,5 % zo všetkých hlásených chorôb z povolania).

Najvyšší výskyt chorôb z povolania podľa odvetvovej klasifikácie ekonomických činností bol v priemyselnej výrobe – 148 hlásení (45,8 % zo všetkých hlásených chorôb z povolania), v odvetví ťažba a dobývaní – 69 hlásení (21,4 % zo všetkých hlásených chorôb z povolania), v odvetví poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov – 36 hlásení (11,1 % zo všetkých hlásených chorôb z povolania), v odvetví zdravotníctvo a sociálna pomoc - 28 hlásení (8,7 % zo všetkých hlásených chorôb z povolania) a v odvetví stavebníctvo - 21 hlásení (6,5 % zo všetkých hlásených chorôb z povolania).

V r. 2015 bolo v SR hlásených 39 ohrození chorobou z povolania; najviac bolo hlásených v Košickom kraji (69,2 %, s počtom 27) a v Žilinskom kraji (28,2 %, s počtom 11) s diagnózami obojstrannej perцепčnej poruchy sluchu (14), syndrómu rotátorovej manžety (8) a laterálnej epikondylitídy (7).

Vývoj chorôb z povolania, profesionálnych otráv a iných poškodení zdravia z práce v rokoch 1995 – 2015

	Choroba z povolania	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1.	Choroba z olova alebo z jeho zlúčenín	2	6	3	4	4	4	3	3	7	2	1	2	1	1	1	2	-	-	-	-	-
2.	Choroba z fosforu alebo z jeho zlúčenín	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
3.	Choroba z fluóru alebo z jeho zlúčenín	-	-	-	-	-	1	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
4.	Choroba z ortuti alebo z jej zlúčenín	2	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.	Choroba z arzénu alebo z jeho zlúčenín	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.	Choroba z mangánu alebo z jeho zlúčenín	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7.	Choroba z kadmia alebo z jeho zlúčenín	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8.	Choroba z vanádia alebo z jeho zlúčenín	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9.	Choroba z chrómu alebo z jeho zlúčenín	-	-	1	-	1	2	-	-	3	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
10.	Choroba zo sírouhlíka	3	5	4	3	3	17	12	15	1	1	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	-
11.	Choroba zo sírovodíka	1	2	2	1	-	-	-	1	-	1	-	-	3	-	1	-	-	1	-	-	-
12.	Choroba z oxidu uhoľnatého	6	54	23	6	-	1	1	3	2	2	2	4	3	1	6	-	1	-	-	-	-
13.	Choroba z kyanovodíka alebo z kyanidov	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14.	Choroba z benzénu alebo z jeho homológov	3	1	1	-	1	5	2	2	-	2	1	-	4	-	-	-	2	1	-	-	-

	Choroba z povolania	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
15.	Choroba z nitrozlúčenín a z aminozlúčenín benzénu alebo jeho homológov	1	-	1	1	2	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16.	Choroba z halogenizovaných uhlíkovdíkav	2	6	5	20	5	4	6	7	8	1	4	15	3	6	-	-	1	-	1	-	-
17.	Choroba z esterov kyseliny dusičnej	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
18.	Choroba z bojových látok alebo z chemických látok s rovnakým účinkom aký majú bojové látky	6	2	3	-	4	32	4	1	5	2	3	3	2	2	2	1	3	1	-	-	-
19.	Choroba z ionizujúceho žiarenia a zo žiarenia s obdobným účinkom	2	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-
20.	Choroba z elektromagnetického žiarenia vrátane laseru	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21.	Rakovina kože	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22.	Kožné choroby okrem rakoviny kože a prenosné kožné choroby	104	124	92	60	82	79	43	65	49	46	54	40	27	35	28	21	21	23	10	16	9
23.	Rakovina pľúc z rádioaktívnych látok	11	9	6	9	4	6	9	6	3	3	3	4	3	4	1	3	-	2	3	1	3
24.	Infekčné choroby a parazitárne choroby okrem tropických infekčných chorôb a parazitárnych chorôb a chorôb prenosných zo zvierat na ľudí	82	76	58	66	48	55	50	31	39	36	27	29	20	24	37	26	38	12	9	23	25
25.	Tropické prenosné a parazitárne choroby	2	5	2	1	-	-	1	2	4	3	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-
26.	Choroby prenosné zo zvierat na ľudí buď priamo, alebo prostredníctvom prenášačov	81	116	79	97	77	57	55	43	51	64	42	14	19	15	14	14	12	16	6	12	5
27.	Choroba vyvolaná prácou v hyperbarických alebo hypobarických podmienkach	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
28.	Choroba z vibrácií – ochorenie kostí, kĺbov, svalov, ciev a nervov končatín spôsobené vibráciami	64	62	80	118	114	115	122	141	120	124	71	91	156	79	84	75	40	49	58	56	63

	Choroba z povolania	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
29.	Choroba z dlhodobého nadmerného a jednostranného zaťaženia končatín – ochorenie kostí, kĺbov, šliach a nervov končatín	95	107	164	191	174	158	145	188	154	215	122	230	261	195	209	193	162	168	141	180	154
30.	Choroba laktového nervu z mechanických vplyvov	5	8	11	17	10	16	7	3	7	8	6	4	9	7	18	17	13	2	-	5	6
31.	Choroba dolných dýchacích ciest a pľúc spôsobená hliníkovým prachom z hliníkových zliatin (zaprášenie pľúc hliníkom – fibróza pľúc)	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
32.	Choroba z berýlia a z jeho zlúčenín	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
33.	Choroba zaprášenia pľúc prachom obsahujúcim oxid kremičitý (silikóza, silikotuberkulóza), vrátane (uhlíkovskej) pneumokoniózy	34	25	35	44	30	22	33	37	28	24	11	9	16	16	13	12	6	10	9	9	5
	a) s typickými rtg. znakmi s prihliadnutím na dynamiku choroby	5	1	2	-	-	2	4	2	-	1	2	3	-	-	-	3	-	1	-	3	-
	b) v spojení s aktívnou tuberkulózou																					
34.	Choroba zaprášenia pľúc azbestovým prachom (azbestóza)	1	3	1	8	7	-	-	1	1	1	3	2	-	-	-	-	-	1	1	1	3
	a) s typickými rtg. znakmi																					
	b) v spojení s pľúcnou rakovinou	-	-	-	-	-	1	-	2	2	2	3	-	-	-	3	4	-	2	3	1	-
35.	Choroba pri výrobe tvrdokovov	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
36.	Choroba dolných dýchacích ciest a pľúc z Thomasovej múčky	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
37.	Bronchiálna astma (záduch)	26	33	23	20	33	22	15	13	15	22	18	10	11	11	13	7	12	7	8	15	7
38.	Porucha sluchu z hluku	49	67	80	56	64	47	47	26	39	31	26	26	27	17	36	36	45	37	33	40	30

	Choroba z povolania	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
39.	Sivý zákal	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
40.	Nystagmus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
41.	Rozdutie pľúc fúkačov skla a hudobníkov na dychové nástroje	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
42.	Ťažká hyperkinetická dysfónia a ťažká fonasténia	4	4	5	4	3	3	-	3	3	2	-	2	-	1	4	2	-	-	2	-	2
43.	Bronchopulmonálne choroby spôsobené prachom z bavlny (byssinóza), ľanu, konope alebo sisalu	-	-	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
44.	Vonkajšie alergické alveolitídy a ich následky spôsobené vdychovaním organických prachov typu farmárske pľúca	1	-	5	3	3	4	6	3	4	1	2	1	1	1	1	2	2	-	1	1	-
45.	Alergické choroby horných dýchacích ciest s dokázanou precitlivosťou na alergény z pracovného prostredia poškodeného**										9	3	2	1	7	2	3	8	4	3	6	4
46.	Nádorové choroby vznikajúce následkom práce s dokázanými chemickými karcinogénmi v pracovnom prostredí poškodeného a prejavujúce sa u neho v príslušných cieľových orgánoch, ktoré nie sú uvedené v tomto zozname**										3	2	6	3	2	1	2	1	-	4	1	3
47.	Iné poškodenie z práce. Ide o poškodenie zdravia z práce, ktoré nie je ani pracovným úrazom, ani chorobou z povolania uvedenou v tomto zozname	9	9	9	9	2	6	5	4	4	5	7	3	4	4	7	2	5	3	5	2	3
	S p o l u:	601	726	697	740	673	660	577	609	551	613	413	504	575	429	483	425	373	344	301	373	323

* Číslo zoznamu chorôb z povolania (príloha č. 1 k zákonu č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov)

** Položky zaradené do zoznamu chorôb z povolania od 1.1.2004

Zdroj: Národné centrum zdravotníckych informácií

6. Toxické a veľmi toxické látky a zmesi

V r. 2015 boli kontroly v rámci štátneho zdravotného dozoru zamerané na dodržiavanie povinností zamestnávateľov vyplývajúcich zo zákona č. 355/2007 Z. z., NV SR č. 355/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v znení neskorších predpisov a zákona č. 67/2010 Z. z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov (chemický zákon). RÚVZ v SR pri výkone ŠZD uplatňovali aj legislatívu EÚ - Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemických látok (REACH) a Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí ako aj ďalšie predpisy súvisiace s chemickou legislatívou.

Previerky boli vykonané v priemyselných podnikoch, v poľnohospodárskych organizáciách, predajniach, chemických laboratóriách, lekárňach, zdravotníckych zariadeniach, obchodných spoločnostiach, výrobných prevádzkach a vedecko-výskumných pracoviskách.

V r. 2015 RÚVZ v SR vydali spolu 543 osvedčení o odbornej spôsobilosti na prácu s toxickými a veľmi toxickými látkami a zmesami, čo je o 269 viac ako v roku 2014. Z celkového počtu osvedčení (543) vydali na základe skúšky pred komisiou 134 osvedčení a na základe dĺžky odbornej praxe (bez skúšky) 409 osvedčení. Najviac osvedčení vydal RÚVZ v sídle Trnavského kraja (117), Košického kraja (91) a Žilinského kraja (68).

Pri výkone ŠZD bolo zistené, že spoločnosti používajú stále v menšej miere toxické a veľmi toxické látky a zmesi, niektoré z nich sa však nedajú nahradiť a používajú sa aj naďalej na analýzy v laboratóriách, alebo ako súčasť reagenčného aparátu v lekárňach, prípadne ako výbušniny pri dobývaní nerastov. Poľnohospodárske podniky si väčšinou aplikáciu prípravkov na ochranu rastlín zabezpečujú dodávateľským spôsobom.

Najčastejšie zistené nedostatky pri výkone ŠZD súviseli s nedostatočným vybavením na likvidáciu mimoriadnych situácií a lekárničiek prvej pomoci (prostriedky na poskytnutie prvej pomoci pre prípad otravy po expirácii). Tieto nedostatky boli uvedené v záznamoch z výkonu ŠZD s určením termínov na ich odstránenie. Ďalšie nedostatky sa týkali potreby aktualizácie prevádzkových poriadkov podľa platnej legislatívy s ohľadom na zmenené podmienky na pracovisku. Súčasťou kontrol bolo aj upozornenie na novú povinnosť - absolvovať a predložiť aktualizáciu odbornú prípravu na prácu s veľmi toxickými a toxickými látkami a zmesami.

**Počet vydaných osvedčení o odbornej spôsobilosti na prácu s toxickými
a veľmi toxickými látkami a zmesami v r. 2015**

RÚVZ v sídle kraja	Počet vydaných osvedčení o odbornej spôsobilosti na prácu s toxickými a veľmi toxickými látkami a zmesami			Počet odobraných osvedčení
	Na základe skúšky pred komisiou	Na základe dĺžky odbornej praxe (bez skúšky)	Spolu	Spolu
Bratislava	15	32	47	0
Trnava	62	55	117	0
Trenčín	13	32	45	0
Nitra	6	56	62	0
Žilina	19	49	68	0
Banská Bystrica	13	47	60	0
Prešov	0	53	53	0
Košice	6	85	91	0
S p o l u:	134	409	543	0

Zdroj: RÚVZ v SR

7. Karcinogénne a mutagénne faktory

V priebehu r. 2015 bol výkon ŠZD zameraný na plnenie povinností zamestnávateľov vyplývajúcich zo zákona č. 355/2007 Z. z., nariadenia vlády SR č. 356/2006 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci v znení neskorších predpisov a nariadenia vlády SR č. 253/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou azbestu pri práci. Cielene sa vykonával štátny zdravotný dozor pri búracích a rekonštrukčných prácach na stavbách, pri ktorých bol použitý stavebný materiál s obsahom azbestu.

V rámci štátneho zdravotného dozoru sa kontroly vykonávali na pracoviskách, kde sa používajú alebo vznikajú karcinogény klasifikované podľa platnej legislatívy do kategórie 1A (dokázaný karcinogén pre ľudí) a 1B (pravdepodobný karcinogén) v drevospracujúcich prevádzkach (expozícia tvrdému drevu), vo výrobných podnikoch s chemickým, elektrotechnickým a strojárnským zameraním, obchodných spoločnostiach, farmaceutických prevádzkach, v chemických laboratóriách, v laboratóriách pri používaní diagnostických činidiel, pri výučbe na školách a v lekárňach. Vo všetkých kontrolovaných subjektoch majú vypracované a schválené prevádzkové poriadky pre prácu s nebezpečnými chemickými faktormi s náležitosťami podľa ustanovení nariadenia vlády SR č. 355/2006 Z. z. so zohľadnením preventívnych a ochranných opatrení na zníženie expozície karcinogénom v súlade s požiadavkami nariadenia vlády SR č. 356/2006 Z. z.

Viacere karcinogénne a mutagénne faktory sa v priemysle používajú v prípadoch, keď ich nie je možné nahradiť inými látkami bez karcinogénnych účinkov. Obdobná situácia je aj v laboratórnych podmienkach pri chemických analýzach.

Osobitná pozornosť bola naďalej zameraná na formaldehyd, ktorý je legislatívne v rámci EÚ klasifikovaný ako pravdepodobný karcinogén.

**Počet zamestnancov exponovaných karcinogénnym a mutagénnym faktorom v SR
- najčastejší výskyt v r. 2015**

Karcinogénny a mutagénny faktor	Počet organizácií	Počet exponovaných zamestnancov (expozícií)	
		Celkom	žien
Bratislavský kraj			
Cytostatiká	10	501	453
Benzén	9	191	115
Azbest	39	144	0
Dichróman draselný	16	153	130
Trnavský kraj			
Azbest	29	172	1
Dichróman draselný	17	158	76
Cytostatiká	9	41	35
Kristobalit	1	26	0
Trenčiansky kraj			
Gumárenská kaučuková zmes	1	286	49
Azbest	44	168	0
Vinylchlorid	1	117	1
Prach z tvrdého dreva	9	74	15
Nitriansky kraj			
Azbest	34	152	0
Prach z tvrdého dreva	21	133	2
Cytostatiká	9	110	94
Trichlóretylén	3	56	26
Žilinský kraj			
Azbest	29	172	1
Dichróman draselný	17	158	76
Cytostatiká	9	41	35
Kristobalit	1	26	0
Banskobystrický kraj			
Prach z tvrdého dreva	21	311	67
Cytostatiká	10	260	213
PAU (asfalt)	8	171	8
Azbest	26	126	0
Prešovský kraj			
Drevný prach	17	248	39
Azbest	28	127	0
Cytostatiká	9	143	122
Dvochróman draselný	6	20	19
Košický kraj			
Cytostatiká	8	924	335
PAU	3	590	34
Benzén	10	183	84
Azbest	24	103	0

Zdroj: RÚVZ v SR

V r. 2015 Úrad verejného zdravotníctva SR v zmysle zákona č. 355/2007 Z. z. a v súvislosti s nariadením vlády SR č. 253/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou azbestu pri práci vydal 26 právnickým osobám a fyzickým osobám - podnikateľom oprávnenia na odstraňovanie azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb.

Zoznam právnických osôb a fyzických osôb - podnikateľov oprávnených na odstraňovanie azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb je zverejnený na webovom sídle Úradu verejného zdravotníctva SR.

V r. 2015 RÚVZ v SR posúdili 1 106 návrhov na začatie činnosti odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb oprávnenými právnickými osobami a fyzickými osobami - podnikateľmi a vykonali 142 kontrol (ŠZD) na mieste výkonu odstraňovania. Pri výkone ŠZD sa zameriavali na dodržanie opatrení na ochranu zdravia (vymedzenie a označenie kontrolovaného pásma, používanie schválených technológií odstraňovania, používanie OOPP, manipulácia s odpadmi, odborná a aktualizčná príprava, zdravotná spôsobilosť na prácu). Pri výkone ŠZD bolo použitých 166 dotazníkov informovanosti zamestnancov na zistenie úrovne ich informovanosti o rizikách práce a na dodržiavanie požiadaviek na poskytovanie informácií zamestnávateľom, ktoré poukázali na dostatočnú informovanosť zamestnancov.

Tabuľka č. 11

Počet vydaných rozhodnutí právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikateľom na odstraňovanie azbestu alebo materiálov s obsahujúcich azbest zo stavieb v r. 2015

Vydané rozhodnutia na odstraňovanie azbestu alebo materiálov s obsahujúcich azbest*	Počet
INT	3
INT, EXT, BJ	1
EXT, BJ	13
EXT	7
BJ	2
S p o l u:	26

Zdroj: ÚVZ SR

*Vysvetlivky:

- INT - oprávnenie bez obmedzenia - oprávnenie na odstraňovanie azbestu alebo materiálov s obsahujúcich azbest zo stavieb zahŕňajúci odstraňovanie azbestových materiálov v interiéroch budov s vytvorením kontrolovaného pásma s použitím podtlakového systému + EXT a BJ
- EXT - oprávnenie len na odstraňovanie azbestu alebo materiálov s obsahujúcich azbest zo stavieb v exteriéroch bez súvisu s vnútornými priestormi budov, v ktorých nie je možné z technického hľadiska vytvoriť kontrolované pásmo s podtlakovým systémom (napr. odstraňovanie zo striech)
- BJ - oprávnenie len na odstraňovanie azbestu alebo materiálov s obsahujúcich azbest zo stavieb v interiéroch budov v uzatvorených priestoroch do objemu 10 m³, s vytvorením kontrolovaného pásma s použitím priemyselného vysávača (napr. odstraňovanie a opravy odpadových a kanalizačných rúr v bytových jadrách v budovách na bývanie).

**Oznámenia o výkone odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest
a výkon štátneho zdravotného dozoru v r. 2015**
(vykonávanom rezortom zdravotníctva)

Oznámenia o výkone odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest a výkon štátneho zdravotného dozoru podľa NV SR č. 253/2006 Z. z.	Počet
Oznámenia o začatí výkonu odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest	1 106
Výkon štátneho zdravotného dozoru po oznámení o začatí výkonu odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest	142

Zdroj: RÚVZ v SR

Dňa 1. 5. 2015 nadobudlo účinnosť nariadenie vlády SR č. 82/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 355/2006 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v znení neskorších predpisov (ďalej „NV SR č. 82/2015 Z. z.“), ktoré je zosúladené s Nariadením EP a Rady (ES) č. 1272/2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí. Azbest je klasifikovaný podľa prílohy VI Nariadenia EP a Rady (ES) č. 1272/2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí ako látka s toxicitou pre špecifický cieľový orgán po opakovanej expozícii kategórie 1, s výstražným upozornením H372.

Vzhľadom na uvedenú klasifikáciu azbestu sa povinnosť mať odbornú spôsobilosť na prácu s veľmi toxickými látkami a zmesami a toxickými látkami a zmesami v zmysle § 16 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z. vzťahuje aj na vedúceho zamestnanca, ktorý je na pracovisku zodpovedný za odborné vykonávanie činností alebo na fyzickú osobu – podnikateľa alebo zamestnanca, ktorí samostatne vykonávajú prácu pri odstraňovaní azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb (§ 6 ods. 2 písm. d) bod 4 nariadenia vlády SR č. 82/2015 Z. z.). Táto povinnosť sa uplatňuje od 1.5.2015 (od nadobudnutia účinnosti NV SR č. 82/2015 Z. z.).

8. Výkony v štátnom zdravotnom dozore

V r. 2015 orgány verejného zdravotníctva v rámci štátneho zdravotného dozoru (ŠZD) vykonali u 24 482 podnikateľských subjektov (tab. č. 13) 18 767 kontrol, vypracovali 3 146 odborných stanovísk (tab. č. 15), vydali 73 pokynov a 685 opatrení na odstránenie zistených nedostatkov (tab. č. 14).

Orgány verejného zdravotníctva v rámci rozhodovacej činnosti podľa § 13 ods. 4 zákona č. 355/2007 Z. z. vydali 10 753 rozhodnutí (z toho 29 nesúhlasných). Najviac rozhodnutí bolo vydaných k návrhom na uvedenie priestorov do prevádzky vrátane návrhov na zmenu v ich prevádzkovaní a k návrhom na uvedenie priestorov do skúšobnej prevádzky s počtom 6 219 (z toho 16 nesúhlasných) a k návrhom na schválenie prevádzkových poriadkov a k návrhom na ich zmenu s počtom 1 446 (z toho 1 nesúhlasné).

Orgány verejného zdravotníctva v zmysle § 13 ods. 3 zákona č. 355/2007 Z. z. vydali 2 239 záväzných stanovísk (z toho 3 nesúhlasné), z toho 803 (z toho 2 nesúhlasné) k územným plánom a k návrhom na územné konanie, 1 433 k návrhom na kolaudáciu stavieb a k návrhom na zmenu v užívaní stavieb (z toho 1 nesúhlasné) a 3 k návrhom na využívanie

vodných zdrojov na zásobovanie pitnou vodou.

V zmysle § 13 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z., zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov a zákona č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov orgány verejného zdravotníctva vydali 188 záväzných stanovísk (z toho 4 nesúhlasné) (tab. č. 14).

V r. 2015 orgány verejného zdravotníctva vykonali 41 šetrení sťažností, riešili 2 petície a vykonali 338 šetrení podnetov na výkon ŠZD, ktoré sa týkali najmä výskytu nadmerného hluku, chemických faktorov a nevyhovujúcich mikroklimatických podmienok na pracoviskách (tab. č. 15).

Orgány verejného zdravotníctva v r. 2015 vykonali v rámci ŠZD 1 179 kontrol na plnenie povinností zamestnávateľov vyplývajúcich z nariadenia vlády SR č. 276/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri práci so zobrazovacími jednotkami. Cielene sa zameriavali na požiadavky vhodného osvetlenia a ergonomického usporiadania pracovného miesta a na zabezpečenie lekárskeho preventívneho prehliadok vo vzťahu k práci. Orgány verejného zdravotníctva počas výkonu ŠZD použili 862 kontrolných listov na overenie informovanosti zamestnancov o zdravotných rizikách pri práci so zobrazovacími jednotkami, ktoré preukázali dobrú znalosť o vplyve práce so zobrazovacími jednotkami na zdravie. Orgány verejného zdravotníctva vydali 2 opatrenia týkajúce sa vykonania objektivizácie umelého osvetlenia na pracovisku a preukázania zdravotnej spôsobilosti zamestnancov na prácu so zobrazovacími jednotkami; k sankčnému opatreniu nebolo prístupné (tab. č. 16).

V r. 2015 orgány verejného zdravotníctva (ÚVZ SR a RÚVZ v sídle kraja) v rámci výkonu ŠZD, posudkovej činnosti a na základe požiadaviek fyzických osôb – podnikateľov a právnických osôb vykonávali objektivizáciu fyzikálnych, chemických a biologických faktorov v pracovnom prostredí. Celkovo bolo v r. 2015 vykonaných 9 785 meraní s počtom ukazovateľov 24 505 a 78 660 analýz. Najvyšší počet objektivizácií bolo vykonaných vo faktore hluk (s počtom 2 822), v pracovnom ovzduší (s počtom 2 024), ďalej vo faktore ionizujúce žiarenie (s počtom 1 989), mikroklimatické podmienky (s počtom 1 122) a optické žiarenie (s počtom 1 118) (tab. č. 17).

Na zistenie miery informovanosti zamestnancov o zdravotných rizikách pri práci používali pri výkone ŠZD orgány verejného zdravotníctva kontrolné listy (tab. č. 19). Najvyšší počet vyplnených kontrolných listov bol vo faktore hluk (s počtom 1 545) a chemické faktory (s počtom 1 007). Kontrolné listy preukázali, že zamestnanci majú primeranú informovanosť o rizikových faktoroch na pracovisku ako aj o ochrane zdravia pri práci, ktorá je zabezpečená najmä prostredníctvom školení bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Na základe zistených nedostatkov pri výkone ŠZD orgány verejného zdravotníctva v r. 2015 uložili sankčné opatrenia – 219 pokút (vo výške 119 007 €) za iné správne delikty podľa § 57 ods. 50 zákona č. 355/2007 Z. z. (napr. neuvedenie priestorov do prevádzky, nevypracovanie hodnotenia faktorov pracovného prostredia, posudkov o riziku a prevádzkových poriadkov), 3 pokuty (vo výške 300 €) za iné správne delikty podľa § 56 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z. a 5 pokút za priestupky (blokové konanie) (vo výške 174 €) (tab. č. 18).

Prehľad o počte podnikateľských subjektov kontrolovaných v r. 2015

Prehľad o počte kontrolovaných podnikateľských subjektov						
Právna forma subjektu	Počet kontrolovaných subjektov					
	rozdelenie podľa počtu zamestnancov v kontrolovanom subjekte					
	0	1 - 9	10 - 49	50 - 249	250 a viac	SPOLU
Podnikateľ-FO – nezapísaný v OR	522	3 957	732	8	0	5 219
Podnikateľ-FO – zapísaný v OR	1 118	2 906	308	28	1	4 361
FO – slobodné povolanie	0	90	25	0	0	115
FO – poľnohospodárska výroba	1	93	3	3	0	100
Fyzické osoby spolu	1 641	7 046	1 068	39	1	9 795
Verejná obchodná spoločnosť	9	5	6	13	1	34
Spoločnosť s ručením obmedzeným	152	5 891	3 419	1 250	234	10 946
Komanditná spoločnosť	0	10	9	5	3	27
Nadácia	0	4	1	0	0	5
Nezisková organizácia	0	42	19	13	8	82
Akciová spoločnosť	13	321	560	535	441	1 870
Družstvo	2	122	287	176	3	590
Spoločenstvá vlastníkov pozemkov, bytov a pod.	0	8	13	0	0	21
Štátny podnik	4	12	32	52	1	101
Národná banka Slovenska	0	0	0	0	0	0
Banka – štátny peňažný ústav	0	10	19	1	0	30
Rozpočtová organizácia	0	18	39	90	18	165
Príspevková organizácia	0	13	69	46	169	297
Obecný podnik	0	12	5	1	0	18
Fondy	0	3	0	0	1	4
Verejnoprávna inštitúcia	0	6	10	3	0	19
Zahraničná osoba	0	4	0	0	0	4
Sociálna a zdravotné poisťovne	0	6	16	2	0	24
Odštepny závod	0	4	15	4	2	25
Združenie (zväz, spolok)	3	53	15	0	0	71
Politická strana, hnutie	0	0	1	0	0	1
Cirkevná organizácia	0	8	1	0	0	9
Organizačná jednotka združenia	0	3	1	0	0	4
Komora (s výnimkou profesných komôr)	0	1	0	0	0	1
Záujmové združenie právnických osôb	0	9	0	0	0	9
Obec (obecný úrad), mesto (mestský úrad)	8	146	127	19	5	305
Krajský a obvodný úrad	1	0	2	2	0	5
Samosprávny kraj (úrad samosprávneho kraja)	0	2	8	3	7	20
Právnické osoby spolu	192	6 713	4 674	2 215	893	14 687
Spolu:	1 833	13 759	5 742	2 254	894	24 482

Zdroj: RÚVZ v SR

Výkony v štátnom zdravotnom dozore nad ochranou zdravia pri práci v r. 2015

Štátny zdravotný dozor (preventívne aktivity)	Počet		
	RÚVZ	ÚVZ SR	Spolu
A. Rozhodnutia súhlasné/nesúhlasné § 13 ods. 4 zákona č. 355/2007 Z. z.			
- o návrhoch na uvedenie priestorov do prevádzky vrátane návrhov na zmenu v ich prevádzkovaní a ak si to vyžaduje objektivizáciu faktorov životného prostredia alebo pracovného prostredia, o návrhoch na uvedenie priestorov do skúšobnej prevádzky	6 219/16	-	6 219/16
- o návrhoch na schválenie prevádzkových poriadkov a návrhoch na ich zmenu	1 446/1	-	1 446/1
- o návrhoch na používanie biologických faktorov, na zmenu ich použitia	20	-	20
- o návrhoch na skladovanie a manipuláciu s veľmi toxickými látkami zmesami na pracovisku vrátane ich použitia pri dezinfekcii, regulácii živočíšnych škodcov a na ochranu rastlín	48	-	48
- o návrhoch na činnosti spojené s výrobou, spracovaním, manipuláciou, skladovaním, prepravou a zneškodňovaním chemických karcinogénov a mutagénov na pracovisku	54	-	54
- o návrhoch na odstraňovanie azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb	1 116	-	1 116
- o návrhoch na zaradenie prác do tretej alebo štvrtej kategórie, návrhoch na ich zmenu alebo vyradenie	822/12	-	822/12
- o návrhoch na zriaďovanie a prevádzku pohrebiska, pohrebnej služby, krematória a na činnosti súvisiace s prevozom mŕtvych podľa osobitných predpisov	5	-	5
- ostatné	1 023	-	1 023
S p o l u:	10 753/29	-	10 753/29
B. Rozhodnutia - pokyny	73	-	73
- opatrenia	685	-	685
C. Vydané / odobraté oprávnenia na činnosti pracovnej zdravotnej služby	-	7/6	7/6
D. Vydané / odobraté oprávnenia na odstraňovanie azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb	-	26/1	26/1
E. Záväzná stanoviská: § 13 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z. s prihliadnutím na zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov a zákon č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečistenia životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov	188/4	-	188/4
§ 13 ods. 3 zákona č. 355/2007 Z. z.	2 239/3		
- k územným plánom a k návrhom na územné konanie	803/2	-	803/2
- k návrhom na kolaudáciu stavieb a k návrhom na zmenu v užívaní stavieb	1 433/1	-	1 433/1
- k návrhom na využívanie vodných zdrojov na zásobovanie pitnou vodou	3	-	3

Zdroj: RÚVZ v SR a ÚVZ SR

Výkony v štátnom zdravotnom dozore nad ochranou zdravia pri práci v r. 2015

Štátny zdravotný dozor	P o č e t
Výkon ŠZD (ukončený záznamom)	18 767
Šetrenie sťažností (vykazuje odbor, ktorý je nositeľom úlohy)	41
Šetrenie petícií	2
Šetrenie podnetov na výkon ŠZD	338
Odborné stanoviská (expertízy)	3 146
Konzultácie	28 422
Poradenstvo - individuálne	6 202
- skupinové	499
Iné činnosti*	1 776

*) napr. šetrenie fyzickej záťaže, psychickej pracovnej záťaže, odbery vzoriek vôd a pod.
Zdroj: RÚVZ v SR a ÚVZ SR

Štátny zdravotný dozor na pracoviskách so zobrazovacími jednotkami v r. 2015

Kraj	P o č e t			
	Kontrola ukončená záznamom	Kontrolné listy	Pokyny / opatrenia na odstránenie nedostatkov	Sankčné opatrenia
Bratislavský	189	41	2	-
Trnavský	54	129	-	-
Trenčiansky	24	36	-	-
Nitriansky	8	30	-	-
Žilinský	207	32	-	-
Banskobystrický	478	334	-	-
Prešovský	159	173	-	-
Košický	60	87	-	-
S p o l u:	1 179	862	2	-

Zdroj: RÚVZ v SR

**Objektívizácia faktorov v pracovnom prostredí vykonaná ÚVZ SR a RÚVZ
v sídle kraja v r. 2015**

Objektívizácia faktorov v pracovnom prostredí			
Druh vzorky	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
Ovzdušie ¹⁾ - pracovné	2 024	5 563	16 646
Biologický materiál	455	1 263	2 862
Genetická toxikológia	217	217	21 700
Hluk	2 822	8 950	18 771
Vibrácie	23	92	171
Optické žiarenie ²⁾	1 118	1 703	3 308
Elektromagnetické pole	15	240	345
Mikroklimatické podmienky	1 122	4 646	11 915
Ionizujúce žiarenie	1 989	1 831	2 942
S p o l u:	9 785	24 505	78 660

¹⁾ chemické faktory, prach

²⁾ lasery, UV, IR, viditeľné svetlo

Poznámka: Objektívizácia faktorov v pracovnom prostredí vykonávaná laboratórnymi pracoviskami, vrátane pracovísk na objektívizáciu fyzikálnych faktorov ÚVZ SR a RÚVZ v sídle kraja v spolupráci s odborními preventívneho pracovného lekárstva a toxikológie.

Zdroj: ÚVZ SR a RÚVZ v SR

Výkony v štátnom zdravotnom dozore nad ochranou zdravia pri práci v r. 2015

Sankčné opatrenia	Počet	V sume
Pokuty za priestupky – blokové konanie	5	174 €
Pokuty za priestupky – pokuty do 1 659 € okrem blokových konaní (§ 56 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z.)	3	300 €
Pokuty za iné správne delikty (§ 57 ods. 50 zákona č. 355/2007 Z. z.)	219	119 007 €
Iné sankcie / opatrenia – zákaz výroby, používania zariadení a prevádzky (§ 55 ods. 2 písm. a), f), g) zákona č. 355/2007 Z. z.)	-	-
Trestné oznámenie	-	-
Náhrada nákladov (§ 58 zákona č. 355/2007 Z. z.)	5	579,91 €
Zvýšenie poisťného (podľa zákona č. 461/2003 Z. z.)	-	-
Výkon rozhodnutia (§ 79 zákona č. 71/1967 Zb.)	-	-

Zdroj: RÚVZ v SR

Použitie kontrolných listov pri výkone ŠZD v r. 2015

Použitie kontrolných listov (dotazníkov informovanosti zamestnancov) pri výkone ŠZD										
RÚVZ	Počet kontrolných listov									
	A	B	C	H	K	N	P	R	V	Z
Banská Bystrica	-	-	30	29	44	3	-	100	17	145
Bardejov	7	-	18	-	2	-	-	-	-	52
Bratislava	17	-	59	56	15	35	-	47	28	41
Čadca	4	-	37	136	2	-	-	-	10	22
Dolný Kubín	-	-	20	-	-	-	-	45	-	-
Dunajská Streda	12	-	62	102	-	-	-	-	-	29
Galanta	10	-	17	68	-	-	-	7	-	101
Humenné	9	-	73	191	-	-	-	25	7	22
Komárno	6	-	13	42	-	-	-	-	-	7
Košice	-	3	15	109	41	-	-	-	24	8
Levice	15	-	32	81	3	-	-	-	-	6
Liptovský Mikuláš	-	-	21	4	-	-	-	24	-	-
Lučenec	-	-	50	74	-	-	-	-	34	19
Martin	-	-	37	20	-	-	-	35	6	2
Michalovce	5	-	-	15	-	-	43	12	-	-
Nitra	-	-	-	35	8	-	9	-	-	4
Nové Zámky	-	-	15	25	-	-	12	20	-	13
Poprad	-	-	-	11	-	-	-	-	-	13
Považská Bystrica	4	-	16	40	-	21	-	-	-	5
Prešov	4	-	4	17	-	-	-	-	12	4
Prievidza	-	-	33	28	-	-	-	-	-	31
Rimavská Sobota	5	3	50	-	-	-	50	-	50	27
Rožňava	-	-	-	-	-	-	64	43	-	64
Senica	-	-	7	31	-	-	-	-	-	4
Spišská Nová Ves	10	8	94	124	14	-	11	26	84	10
Stará Ľubovňa	-	-	31	45	-	-	-	-	-	37
Svidník	8	-	48	37	2	-	39	2	-	37
Topoľčany	6	-	48	27	-	-	-	-	-	-
Trebišov	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
Trenčín	9	-	93	74	-	-	-	-	12	-
Trnava	4	-	19	8	5	-	-	-	-	16
Veľký Krtíš	-	-	10	18	-	-	-	17	22	46
Vranov n/Topľou	-	-	9	16	-	-	-	-	4	8
Zvolen	-	-	-	15	-	-	-	-	-	30
Žiar n/Hronom	12	-	42	67	19	10	73	-	-	67
Žilina	-	-	4	-	-	-	12	6	170	8
S p o l u:	147	14	1 007	1 545	155	69	313	409	480	883

Zdroj: RÚVZ v SR

A – azbest

B – biologické faktory

C – chemické faktory

H – hluk

K – karcinogénne a mutagénne faktory

N – neionizujúce žiarenie

P – psychická pracovná záťaž

R – bremená

V – vibrácie

Z – zobrazovacie jednotky

9. Spoločné dozorné aktivity s inými orgánmi dozoru

Spoločné dozorné aktivity orgánov verejného zdravotníctva a orgánov inšpekcie práce

V rámci spoločných dozorných aktivít orgány verejného zdravotníctva vykonali v roku 2015 s orgánmi inšpekcie práce celkom 53 spoločných dozorných aktivít, z ktorých najviac bolo vykonaných v Banskobystrickom kraji (18), v Žilinskom kraji (7) a v Košickom kraji (6).

V nadväznosti na rokovanie Poradného orgánu hlavného hygienika SR s generálnym riaditeľom NIP pre BOZP a rokovania Poradného zboru hlavného hygienika SR pre odbor PPLaT bolo dohodnuté nasledovné zameranie previerok na rok 2015:

- 2 spoločné previerky za kraj zamerané na plnenie povinností zamestnávateľov, ktorých zamestnanci vykonávajú práce zaradené do 1. a 2. kategórie, pričom subjekty určil po vzájomnej dohode príslušný RÚVZ a IP,
- 2 spoločné previerky za kraj, ktorých zameranie si dohodol príslušný RÚVZ s IP.

Za účelom vzájomnej výmeny skúseností a informácií na regionálnej úrovni RÚVZ v sídle kraja uskutočňovali s príslušnými inšpektorátmi práce spoločné štvrťročné pracovné stretnutia.

Predmetom spoločných stretnutí boli: vzájomná dohoda orgánov verejného zdravotníctva a inšpekcie práce o postupe pri vykonávaní spoločných previerok, informácia o zmenách v zákone č. 355/2007 Z. z. a o novele NV SR č. 355/2006 Z. z. (č. 82/2015 Z. z.) a o novele NV SR č. 356/2006 Z. z. (č. 83/2015 Z. z.), vzájomná výmena informácií o kompetenciách v zmysle právnych predpisov napr. pri riešení podnetov zamestnancov na nevhodné pracovné podmienky, spôsob vzájomného informovania, konzultácie a poskytovanie výsledkov šetrení, prerokovanie podnetov a sporných otázok týkajúcich sa pracovného prostredia (napr. problematika vyradovania rizikových prác, ďalší postup pri zistení porušovania zákazu fajčenia na pracoviskách) a konzultácie v oblasti merania faktorov pracovného prostredia.

Spoločné koordinované dozorné aktivity orgánov verejného zdravotníctva s inými orgánmi dozoru vo vybraných organizáciách podľa zákona č. 128/2015 Z. z.

Orgány verejného zdravotníctva v spolupráci so Slovenskou inšpekciou životného prostredia vykonali v rámci štátneho zdravotného dozoru spoločné dozorné aktivity podľa zákona č. 128/2015 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Koordinované kontroly uskutočnili RÚVZ v SR celkom v 41 spoločnostiach, z ktorých 8 bolo zaradených do kategórie A a 33 do kategórie B. Najviac spoločných kontrol bolo vykonaných v Košickom kraji (10), v Banskobystrickom kraji (9) a v Trnavskom kraji (7).

Pri spoločných koordinovaných kontrolách orgány verejného zdravotníctva v roku 2015 uložili celkom 9 opatrení, z toho najviac v Trenčianskom kraji (4).

Zistené nedostatky sa týkali najmä nezabezpečenia prác s toxickými a veľmi toxickými látkami a zmesami odborne spôsobilou osobou, nezabezpečenia hodnotenia zdravotného rizika pre zamestnancov a nevypracovania kategorizácie prác z hľadiska zdravotných rizík a posudku o riziku.

Nakoľko spoločnosť Preterm s.r.o. – distribučné centrum LPG Trebišov patrí do pôsobnosti orgánov verejného zdravotníctva mimo rezortu zdravotníctva, kontrolu v tejto spoločnosti príslušný RÚVZ nevykonával.

Spoločnú koordinovanú kontrolu v spoločnosti Poltár Crystal&Steel, a.s., Poltár orgány verejného zdravotníctva nevykonali vzhľadom k tomu, že výrobné prevádzky spoločnosti nezačali vyrábať požadovaný výrobok (z dôvodu nezahájenej sklárskej výroby).

V zmysle zákona č. 128/2015 Z. z. okresné úrady v sídle kraja v roku 2015 zaslali Úradu verejného zdravotníctva SR 9 oznámení o zaradení podniku.

Tabuľka č. 20

**Spoločné previerky orgánov verejného zdravotníctva a orgánov inšpekcie práce
vo vybraných organizáciách v r. 2015**

Spoločné previerky orgánov verejného zdravotníctva a orgánov inšpekcie práce vo vybraných organizáciách*		
Kraj	Počet	Organizácia (firma)
Bratislavský	4	MUDr. Anton Orbán, Bratislava, prevádzka Výrobná hala Mäso-Údeniny Orbán, Bratislava – výroba mäsa a mäsových výrobkov (10.06.2015 RÚVZ Bratislava)
		BIOMILA spol. s r.o., Rudník, prevádzka Výroba cestovín a sušeného ovocia, Vinosady
		ENCINGER, spol. s r.o., Bratislava, prevádzka Balenie a praženie orieškov a suchých plodov (27.08.2015 RÚVZ Bratislava)
		A.F.D. s.r.o., Bratislava, prevádzka Výroba pekárenských a cukrárenských výrobkov (02.10.2015 RÚVZ Bratislava)
Trnavský	5	PENAM SLOVAKIA, a.s., prevádzka Mlyn Trnava - spracovanie obilia, výroba pšeničnej a ražnej múky a jej balenie (27.7.-21.8.2015 RÚVZ Trnava)
		COOP Jednota Trnava, spotrebné družstvo - úsek dopekania v predajni potravín (24.8.-02.9.2015 RÚVZ Trnava)
		MIKONA s.r.o., prevádzka Trnava
		AUTO TT s.r.o., Trnava
		AkcelorMittal Tailored Blanks s.r.o. Senica
Nitriansky	5	Metro Cash&Carry s.r.o., Ivanka pri Dunaji, prevádzka Nitra (30.9.2015 RÚVZ Nitra)
		Lidl Slovenská republika v.o.s., Nové Zámky (30.9.2015 RÚVZ Nové Zámky)
		Kaufland Slovenská republika v.o.s., Bratislava, filiálka Kaufland Slovenská republika Komárno (30.9.2015 RÚVZ Komárno)
		Kaufland Slovenská republika Bratislava, filiálka Topoľčany (10.9.-11.9.2015 RÚVZ Topoľčany)
		BILLA s.r.o.- predajňa BILLA , Levice (10.10.2015 RÚVZ Levice)
Žilinský	7	HYUNDAM Slovakia, s.r.o., Žilina – výroba dielov a príslušenstva pre motorové vozidlá a ich motory, výroba palivových čerpadiel pre automobilový priemysel (22.6.2015 – RÚVZ Žilina)
		OMNIA KLF, a.s., Kysucké Nové Mesto – kovoobrábanie, kovanie a tepelné spracovanie kovov (29.6.2015 - RÚVZ Martin)
		KAMENÁRSTVO Klieštik, s.r.o., Čadca – rezanie, tvarovanie a konečné úpravy prírodného a umelého kameňa (15.7.2015 – RÚVZ Čadca)
		SCAME – SK, s.r.o., Dolný Kubín - výroba a predaj komponentov/častí a systémov pre elektrické inštalácie (25.9.2015 RÚVZ Dolný Kubín)
		ENRICO, s.r.o., Ružomberok – výroba vrchného ošatenia, odevov a doplnkov (24.9.2015 RÚVZ Liptovský Mikuláš)
		FAMIS PRO, s.r.o., Martin (05.11.2015 RÚVZ Martin)
		G.T.S. – Martin, s.r.o., Martin

Banskobystrický	18	Jednotlivé závody spoločnosti Banskobystrická regionálna správa ciest, a.s., Banská Bystrica: pracovisko – Banská Bystrica, Brezno, Lučatín (RÚVZ B.Bystrica) pracovisko – Lučenec, Poltár (RÚVZ Lučenec) pracovisko – Rimavská Sobota, Hnúšťa, Jelšava, Tornaľa (RÚVZ Rimavská Sobota) pracovisko – Zvolen, Kriváň, Krupina (RÚVZ Zvolen) pracovisko – Banská Štiavnica, Ladomerská Vieska, Nová Baňa (RÚVZ Žiar nad Hronom) pracovisko – Veľký Krtíš, Čebovce, Slovenské Kľačany (RÚVZ Veľký Krtíš)
Trenčiansky	4	HANIL E-HWA AUTOMOTIVE SLOVAKIA s.r.o., Dubnica nad Váhom, prevádzka Považská Bystrica – výroba a montáž interiérových dielov do automobilov (04.6.2015 a 16.7.2015 – RÚVZ Považská Bystrica) BENCROS s.r.o., Bošany - výroba gumových profilov (8.9.-30.9.2015 RÚVZ Prievidza) EUROPUR s.r.o., Púchov – prevádzka Nové Mesto nad Váhom – výroba polyuretánových plášťov (RÚVZ Trenčín, 21.10. a 23.11.2015) mageba Slovakia s.r.o., Banská Štiavnica – prevádzka Nové Mesto nad Váhom – výroba oceľových konštrukcií, strojárka výroba, povrchové obrábanie kovov (RÚVZ Trenčín)
Prešovský	4	MKW s.r.o., Prešov - výroba kúpeľňových doplnkov z plastu (30.9.2015 RÚVZ Prešov) Gras SK s.r.o. vo Svidníku (14.10.2015 RÚVZ Svidník) – renovácia tonerových kaziet HARMEN s.r.o. Snina – výroba LDPE fólií (23.10.2015 RÚVZ Humenné) MAVEBA s.r.o., Hanušovce nad Topľou – recyklácia starých vozidiel (15.10.2015 RÚVZ Vranov nad Topľou)
Košický	6	Chocolate Patrik s.r.o., Rožňava, prevádzka pekáreň (16.7.2015 RÚVZ Rožňava) ChocoSuc Partner s.r.o., Trebišov (4.9.2015 RÚVZ Trebišov) CRW Slovakia s.r.o., Spišská Nová Ves – výroba plastových foriem (23.9.2015 RÚVZ Spišská Nová Ves) IVIM s.r.o., Trebišov AMETYS s.r.o. Košice, prevádzka Kameňolom Host'ovce (RÚVZ Košice) Bytový podnik mesta Košice, s.r.o. (RÚVZ Košice)
Spolu:	53	

* Vykazujú vybrané RÚVZ so sídlom v Bratislave, Trnave, Trenčíne, Nitre, Žiline, Banskej Bystrici, Prešove
Zdroj: RÚVZ v SR

Spoločné koordinované dozorné aktivity orgánov verejného zdravotníctva s inými orgánmi dozoru vo vybraných organizáciách (podľa zákona č. 128/2015 Z. z.)				
Kraj	Previerka vykonaná RÚVZ	Kontrolované subjekty	Kategória subjektu	Počet uložených opatrení
Bratislavský	Bratislava	Agility Logistics, s.r.o., Senec	B	2
		Duslo, a. s., Šaľa, pracovisko Nobelova 34, Bratislava	B	-
		SBU organika, VJ Urýchľovače, prevádzka Sulfenax, sklady tekutých surovín		
		Slovnaft, a.s. Bratislava VJ FCC časť Alkylácia	B	-
		VOLKSWAGEN SLOVAKIA, a.s., BA, centrálny sklad pomocných materiálov L1	A	2
		DVS Slovakia, s.r.o., Senec – Produkčná a skladovacia hala D24	B	-
		DVS Slovakia, s.r.o., Senec – Skladovacia hala D24	B	-
Trnavský	Trnava	TRANSPETROL, a.s. PS č. 5 Bučany	B	-
		Spoločnosť pre skladovanie a.s. – PS Bučany	B	-
		Slovenské elektrárne, a.s. – závod AE Jaslovské Bohunice	A	-
		AIR LIQUIDE SLOVAKIA, s.r.o. prevádzka Trnava	A	-
		SLOVNAFT, a. s. Bratislava – Terminál a Produktovod PS 21 Kľačany	B	-
		Zväz pre skladovanie zásob a.s. – Terminál Kľačany	B	-
		SANECA Pharmaceuticals a.s. ,Hlohovec	B	-
Trenčiansky	Považská Bystrica	KONŠTRUKTA – Defence, a.s., Dubnica nad Váhom	B	4
	Prievidza	FORTISCHEM, a.s. Nováky	B	-
Nitriansky	Levice	TRANSPETROL, a.s. BratislavaT, PS č. 4 Tupá	B	-
		Spoločnosť pre skladovanie, a.s. Trakovice	B	-
Žilinský	Čadca	INA Kysuce, s.r.o., Kysucké Nové Mesto	A	-
	L. Mikuláš	Mondi SCP a.s. Ružomberok	B	1
Banskobystrický	Zvolen	SLOVNAFT, a.s. Bratislava - terminál a produktovod PS 25 Stožok	B	-
		Zväz pre skladovanie zásob a.s., Bratislava - terminál Stožok	B	-
		Continental Automotive Systems Slovakia s.r.o., Zvolen	A	-
	Banská Bystrica	Evonik Fermas, s.r.o. Slovenská Ľupča	B	-
	Žiar nad Hronom	CMK, s.r.o. Žarnovica	B	-
		Zväz pre skladovanie zásob, a.s. – terminál Hronský Beňadik	B	-
	Rimavská Sobota	TRANSPETROL, a.s. Bratislava – PS č. 3 Rimavská Sobota	B	-
		Slovenské magnezitové závody, a.s. Jelšava	A	-
	Lučenec	Johnson Controls Lučenec, s.r.o. Lučenec	B	-

Prešovský	Vranov nad Topľou	BUKOCEL, a.s. Hencovce	A	-
	Humenné	ORICA Slovakia, s.r.o., Humenné	B	-
	Prešov	Slovnaft, a.s. Bratislava – Terminál Kapušany	B	-
Košický	Michalovce	SWS spol. s r.o., Vojany	B	-
		Spoločnosť pre skladovanie, a.s., Trakovice - pracovisko na PS č. 1 Budkovce	B	-
		Light Stabilizers, s.r.o., Strážske	A	-
		HNOJIVÁ Duslo, s.r.o. Strážske	B	-
		Chemko, a.s., Slovakia Bratislava, závod Strážske	B	-
		DIAKOL Strážske, s.r.o. Strážske	B	-
		FLAGA, s.r.o., Pezinok – prevádzka Bánovce nad Ondavou	B	-
	Košice	PROBUGAS a.s., prevádzka Haniska pri Košiciach	B	-
		TRANSPETROL, a.s. Bratislava – PS č. 2 Moldava nad Bodvou	B	-
		U. S. Steel Košice s.r.o., DZ Koksovňa, Odsírenie koksárenského plynu – časť Benzolka	B	-
		41		9

* Vykazujú vybrané RÚVZ so sídlom v Bratislave, Trnave, Trenčíne, Nitre, Žiline, Banskej Bystrici, Prešove
Zdroj: RÚVZ v SR

10. Výkon štátneho zdravotného dozoru orgánmi verejného zdravotníctva v súvislosti s novou chemickou legislatívou

V r. 2015 RÚVZ v SR vykonali kontrolu uplatňovania zákona č. 67/2010 Z. z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov (chemický zákon) v rozsahu pôsobnosti zákona č. 355/2007 Z. z. Kontroly boli realizované vo vzájomnej súčinnosti s ostatnými kontrolnými orgánmi príslušnými v zmysle chemického zákona. RÚVZ v SR kontrolovali u zamestnávateľov plnenie povinností vyplývajúcich z nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemických látok, nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí a zo zákona č. 67/2010 Z. z.

Pri previerkach v prevádzkach s výskytom chemických látok bola vykonaná kontrola skladovania chemických látok a zmesí, kontrola označovania balení a kariet bezpečnostných údajov. Bolo poskytované poradenstvo a konzultácie o chemickej legislatíve, o povinnostiach ohľadne evidencie a označovania, o karte bezpečnostných údajov, o klasifikácii a toxikologickej charakteristike používaného chemického prípravku.

V r. 2015 vydali RÚVZ v SR celkom 1 049 rozhodnutí na uvedenie priestorov do prevádzky vrátane návrhov týkajúcich sa chemických faktorov. Najviac takýchto rozhodnutí bolo vydaných v Banskobystrickom kraji (199), v Košickom kraji (182) a v Bratislavskom kraji (179).

Na činnosti spojené s manipuláciou a skladovaním veľmi toxických látok a zmesí na pracovisku vrátane ich použitia pri dezinfekcii, regulácii živočíšnych škodcov a na ochranu rastlín bolo vydaných spolu 50 rozhodnutí.

Začatie vykonávania dezinfekcie a regulácie živočíšnych škodcov oznámilo orgánom verejného zdravotníctva 2 983 fyzických osôb – podnikateľov a právnických osôb. Najviac oznámení bolo v Žilinskom kraji (1 410), v Trenčianskom kraji (458) a v Trnavskom kraji (385).

RÚVZ v SR za správne delikty v oblasti chemických faktorov uložili spolu 32 pokút vo výške 31 475 € (z toho 22 pokút vo výške 15 075 € za správne delikty podľa § 57 ods. 22 písm. a), b), c), d), e), f) zákona č. 355/2007 Z. z., 8 pokút vo výške 16 000 € za správne delikty podľa § 57 ods. 29 písm. e), f), g), h), i), j) zákona č. 355/2007 Z. z. a 2 pokuty vo výške 400 € za iné správne delikty podľa § 57 ods. 44 písm. a), b) zákona č. 355/2007 Z. z.)

K bezpečnostnej správe v zmysle zákona č. 261/2002 Z. z. a zákona č. 128/2015 Z. z. vydali RÚVZ v SR celkom 14 vyjadrení.

Tabuľka č. 22a

Rozhodnutia orgánov verejného zdravotníctva v oblasti chemických faktorov, karcinogénov, mutagénov a látok reprodukčne toxických v r. 2015

Rozhodnutia orgánov verejného zdravotníctva v oblasti chemických faktorov, karcinogénov, mutagénov a látok reprodukčne toxických	Počet súhlasných/nesúhlasných rozhodnutí
Rozhodnutia o návrhoch na uviedenie priestorov do prevádzky* vrátane návrhov na zmenu v ich prevádzkovaní a ak si to vyžaduje objektivizáciu chemických faktorov (vrátane karcinogénov, mutagénov a látok reprodukčne toxických) pracovného prostredia, o návrhoch na uvedenie priestorov do skúšobnej prevádzky. (§ 13 ods. 4 písm. a) zákona č. 355/2007 Z. z.)	1 049/0
Rozhodnutia o návrhoch na skladovanie a manipuláciu s veľmi toxickými látkami a zmesami na pracovisku vrátane ich použitia pri dezinfekcii, regulácii živočíšnych škodcov a na ochranu rastlín (§ 13 ods. 4 písm. i) zákona č. 355/2007 Z. z.)	50/0
Rozhodnutia o návrhoch na činnosti spojené s výrobou, spracovaním, manipuláciou, skladovaním, prepravou a zneškodňovaním chemických karcinogénov a mutagénov na pracovisku. (§ 13 ods. 4 písm. j) zákona č. 355/2007 Z. z.)	62/0
Rozhodnutia o návrhoch na odstraňovanie azbestu a materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb. (§ 13 ods. 4 písm. k) zákona č. 355/2007 Z. z.)	1 108/1

* Týka sa prevádzok, u ktorých orgán verejného zdravotníctva schválil prevádzkový poriadok, ktorého súčasťou je posudok o riziku pri práci s chemickými faktormi.

Zdroj: RÚVZ v SR

Nápravné a predbežné opatrenia, oznámenia týkajúce sa chemických faktorov v r. 2015

Nápravné a predbežné opatrenia, oznámenia týkajúce sa chemických faktorov	Počet
Zákaz alebo obmedzenie uvádzania do obehu a použitia nebezpečných chemických látok a chemických prípravkov a iných výrobkov ohrozujúcich verejné zdravie. (§ 12 ods. 3 písm. c) zákona č. 355/2007 Z. z.)	-
Zákaz alebo obmedzenie výroby, spracovania a používania chemických látok a prípravkov, ktoré zhoršujú pracovné prostredie, podmienky práce a ohrozujú zdravie zamestnancov. (§ 12 ods. 4 písm. e) zákona č. 355/2007 Z. z.)	-
Oznámenie začiatku vykonávania dezinfekcie a regulácie živočíšnych škodcov ako profesionálnu činnosť fyzickými osobami - podnikateľmi a právnickými osobami písomne najneskôr do 48 hodín pred jej začiatkom. (§ 52 ods. 4 písm. c) zákona č. 355/2007 Z. z.)	2 983
Zákaz výroby, manipulácie alebo uvádzania do obehu výrobkov, ktoré odporujú požiadavkám ustanoveným týmto zákonom a inými všeobecne záväznými právnymi predpismi upravujúcimi ochranu verejného zdravia. (§ 55 ods. 2 písm. a) zákona č. 355/2007 Z. z.)	-
Opatrenie nariadené v prípade, ak hrozí poškodenie zdravia alebo života alebo ak k nemu už došlo vplyvom expozície karcinogénnym látkam, mutagénnym látkam a látkam reprodukčne toxickým vrátane nariadenia zneškodnenia nebezpečnej látky, nebezpečnej zmesi alebo nebezpečného výrobku. (§ 26 ods. 2 písm. b) zákona č. 67/2010 Z. z.)	-
Opatrenia prijaté na obmedzenie látky, látky v zmesi alebo látky vo výrobku, ak sa zistí, že na ochranu zdravia je nevyhnutný zásah. (§ 26 ods. 2 písm. c) zákona č. 67/2010 Z. z.)	-
Opatrenia prijaté v prípade, ak látka alebo zmes predstavuje vážne riziko pre zdravie ľudí z dôvodov klasifikácie, označovania alebo balenia *. (§ 26 ods. 3 písm. c) zákona č. 67/2010 Z. z.)	-

* Zdroj: RÚVZ v SR

Sankčné opatrenia uložené orgánmi verejného zdravotníctva za správne delikty v oblasti chemických faktorov v r. 2015

Sankčné opatrenia uložené orgánmi verejného zdravotníctva za správne delikty v oblasti chemických faktorov podľa zákona č. 355/2007 Z. z. a zákona č. 67/2010 Z. z.	Počet	V sume
Pokuty za iné správne delikty podľa § 57 ods. 22 písm. a), b), c), d), e), f) zákona č. 355/2007 Z. z.	22	15 075 €
Pokuty za iné správne delikty podľa § 57 ods. 29 písm. e), f), g), h), i), j) zákona č. 355/2007 Z. z.	8	16 000 €
Pokuty za iné správne delikty podľa § 57 ods. 44 písm. a), b) zákona č. 355/2007 Z. z.	2	400 €
Pokuty uložené za správne delikty uvedené v § 33 písm. c), d), e) zákona č. 67/2010 Z. z.	-	-
Poriadkové pokuty uložené podľa § 36 písm. c) zákona č. 67/2010 Z. z.	-	-

Zdroj: RÚVZ v SR

Stanoviská, informácie, vyjadrenia a expertízy vypracované v oblasti chemických faktorov v r. 2015

Stanoviská, informácie, vyjadrenia a expertízy vypracované v oblasti chemických faktorov	Počet
Odborné stanoviská, informácie, expertízy a vyjadrenia pre Centrum pre chemické látky a prípravky (§ 26 ods. 3 písm. b) zákona č. 67/2010 Z. z.)	1
Vyjadrenie k bezpečnostnej správe (§ 9 ods. 6 zákona č. 261/2002 Z. z., resp. § 23 ods. 7 písm. a) zákona č. 128/2015 Z. z.)	14

Zdroj: RÚVZ v SR

11. Chemická bezpečnosť v Slovenskej republike

V priebehu roka 2015 sa členovia Medzirezortnej komisie chemickej bezpečnosti v SR podieľali na príprave rôznych správ, materiálov a stanovísk týkajúcich sa problematiky chemickej bezpečnosti.

Prostredníctvom Komisie sa odbor preventívneho pracovného lekárstva ÚVZ SR ako Národné kontaktné miesto chemickej bezpečnosti v SR a pre styk s IFCS (Medzivládny fórum chemickej bezpečnosti) podieľal na implementácii SAICM (Strategického prístupu k medzinárodnému manažmentu chemických látok), ktorý bol prijatý na Medzinárodnej konferencii manažmentu chemických látok (ICCM) konanej v Dubaji v dňoch 4. – 6. februára 2006.

Najdôležitejším materiálom vypracovaným Medzirezortnou komisiou chemickej bezpečnosti v SR bola v roku 2015 Národná správa o pokroku Slovenskej republiky v implementácii SAICM (Strategického prístupu k medzinárodnému manažmentu chemických látok), pričom bola využitá kontinuita doterajšej úlohy IFCS. Správa obsahuje popis pokroku v implementácii SAICM tých ukazovateľov, v ktorých podľa prílohy č. 4 dokumentu SAICM/RM/CEE.5/4.rev1 pod názvom „Správa o pokroku v implementácii SAICM v regióne strednej a východnej Európy“ Slovenská republika údajne nedosiahla pokrok. Z Národnej správy o pokroku Slovenskej republiky v implementácii SAICM vyplýva, že Slovenská republika dosiahla pokrok v implementácii SAICM vo všetkých ukazovateľoch hodnotených na 5. zasadaní regiónu strednej a východnej Európy, ktoré sa konalo dňa 26. septembra 2013 v Skopje v Macedónsku. Národná správa bola zaslaná medzinárodnému koordinátorovi SAICM (Švajčiarsko), koordinátorovi SAICM pre región strednej a východnej Európy (Poľsko) Svetovej zdravotníckej organizácii (Švajčiarsko) a manažérovi Programu manažmentu chemických látok a odpadov (Švajčiarsko).

Odbor PPL ÚVZ SR ako Národné kontaktné miesto chemickej bezpečnosti v Slovenskej republike sa v dňoch 25. – 31. októbra 2015 zapojil v rámci aktivít Aliancie na odstránenie olova z farieb do medzinárodnej kampane pod názvom „Medzinárodný týždeň prevencie otravy olovom“. Prostredníctvom webovej stránky informoval verejnosť o zdrojoch olova, o zdravotných účinkoch expozície olovu, o profesionálnej a environmentálnej expozícii olovu, cestách vstupu olova do organizmu a o prevencii.

Ďalšia činnosť súvisiaca s problematikou chemickej bezpečnosti v SR v roku 2015:

- Plnenie úloh vyplývajúcich z funkcie Národnej koordinátorky chemickej bezpečnosti v Slovenskej republike
- Plnenie úloh vyplývajúcich z členstva Národnej koordinátorky chemickej bezpečnosti v Slovenskej republike
 - v Komisii pre prevenciu závažných priemyselných havárií
 - v multidisciplinárnej integrovanej skupine odborníkov zameranej na elimináciu environmentálnej kriminality
 - v medzirezortnej pracovnej skupine pre sporné otázky v oblasti trvalo udržateľnej chémie
 - v medzirezortnej koordinačnej skupine pre oblasť súvisiacu s manažmentom chemických látok
 - v medzirezortnej koordinačnej skupine zástupcov orgánov štátnej správy vykonávajúcich kontrolu podľa zákona č. 128/2015 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií
 - v medzirezortnej pracovnej skupine na prípravu „Pozícií SR pre MŽP SR“
 - v medzirezortnej pracovnej skupine pre výmenu informácií o presadzovaní nariadenia ES č. 1907/2006 (REACH) v rámci EÚ
 - v poradnom orgáne generálneho riaditeľa SÚTN pre oblasť bezpečnosti spoločnosti a občana
 - v medzirezortnej komisii pre spoluprácu pri plnení úloh vyplývajúcich z Rotterdamského dohovoru
 - v technickej komisii SÚTN TK 91 „Osobné ochranné prostriedky“
- Spolupráca s Národným kontaktným miestom SAICM (Strategický prístup k medzinárodnému manažmentu chemických látok) na MŽP SR
- Spolupráca v oblasti chemickej bezpečnosti
 - s MŽP SR, MPSVR SR, MH SR, MP SR (ÚKSÚP), MDVRR SR, MV SR (odbor civilnej ochrany a krízového riadenia), Národným toxikologickým a informačným centrom, Slovenskou inšpekciou životného prostredia, Finančným riaditeľstvom SR (colná správa), MZV SR, Zväzom chemického a farmaceutického priemyslu SR
- Vypracovanie informačných materiálov a propagačného letáka v rámci kampane Medzinárodného týždňa prevencie otravy olovom konaného v dňoch 25. – 31. októbra 2015
- Dotazník SAICM týkajúci sa nebezpečných chemických látok v elektrických a elektronických výrobkoch
- Dotazník pre Európsku Komisiu k hodnoteniu implementácie Dohody o ochrane zdravia pracovníkov na základe manipulácie s kryštalickým kremíkom a výrobkami s obsahom kryštalického kremíka
- Dotazník OSN týkajúci sa prístupu k informáciám o nebezpečných chemických látkach
- Aktualizácia uplatňovania Agendy 21 kapitoly 19: „Environmentálne vhodné zaobchádzanie s toxickými chemickými látkami vrátane zamedzenia nezákonnej medzinárodnej prepravy toxických a nebezpečných zmesí“ a vyhodnotenie ukazovateľov trvalo udržateľného rozvoja
- Aktualizácia otázok písomnej a ústnej časti skúšky na vydanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti špecialistu na prevenciu závažných priemyselných havárií a návrhu nových otázok pre MŽP SR
- Vypracovanie zoznamu zamestnancov RÚVZ v SR zodpovedných za problematiku závažných priemyselných havárií pre MŽP SR

- Vypracovanie súpisu podnikov (spoločností), v ktorých sa vyskytujú nebezpečné chemické látky z hľadiska ochrany zdravia
- Vypracovanie súhrnnej správy o výsledkoch kontrol vykonaných RÚVZ v SR, uložených nápravných opatreniach a pokutách v rokoch 2010 – 2014 pre MH SR
- Vypracovanie súhrnnej správy za r. 2015 o priebehu a záveroch vykonaných spoločných koordinovaných kontrol podľa zákona č. 128/2015 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií vrátane zistených nedostatkov a opatrení uložených RÚVZ v SR
- Vypracovanie súhrnnej správy za r. 2015 o spoločných previerkach orgánov verejného zdravotníctva a orgánov inšpekcie práce vo vybraných organizáciách
- Stanovisko k návrhu MZ SR o odčlenení Národného toxikologického a informačného centra z organizačnej štruktúry Univerzitetnej nemocnice Bratislava
- Stanovisko k otázkam poslankyne Európskeho parlamentu L. Žitňanskej vo veci implementácie nariadenia Komisie (EÚ) č. 1297/2014
- Stanovisko k otázkam súvisiacim so Zmluvou NEPSI č. 2006/C 279/01
- Vypracovanie analýzy zmien a doplnení niektorých zákonov uvedených v zákone č. 128/2015 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií
- Vypracovanie súhrnu správy o priebehu a záveroch štvrtročných spoločných pracovných stretnutí zástupcov RÚVZ v SR a IP
- Vypracovanie analýzy obsahu jednotlivých ustanovení CLP (nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 zo 16. decembra 2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí, o zmene, doplnení a zrušení smerníc 67/548/EHS a 1999/45/ES a o zmene a doplnení nariadenia (ES) č. 1907/2006
- Vypracovanie analýzy obsahu ustanovení Prílohy I. CLP, Prílohy II. a Prílohy III.
- Vypracovanie plnenia aktivity v rámci NEHAP IV. - „Posudzovanie dovozov vybraných nebezpečných chemických látok a vybraných nebezpečných chemických prípravkov, ktoré sú obmedzené na určité použitie pre ich účinky na trhu, život a zdravie ľudí a na životné prostredie“
- Priebežná kontrola dodržiavania stanoveného harmonogramu spoločných koordinovaných kontrol podľa zákona č. 128/2015 Z. z., zasielania záznamov z kontrol a oznámení o začatí kontrol
- Preklad anglických dokumentov a záverečných správ zo zasadaní najmä SAICM, ICCM, CEE (regiónu strednej a východnej Európy), IOCM, SZO, ILO a UNEP
- Priebežné spracovávanie rešerše obsahu časopisov „Environmental Health Perspectives“ č. 1/2015 – 12/2015 a ich zverejňovanie na webovú stránku ÚVZ SR
- Priebežná aktualizácia materiálov a legislatívnych úprav týkajúcich sa chemickej bezpečnosti v SR zverejnených na webovej stránke ÚVZ SR

12. Podpora zdravia pri práci

Pracovníci odborov a oddelení PPL ÚVZ SR a RÚVZ v SR priebežne poskytovali odborné poradenstvo, konzultácie a informácie pre zamestnancov, fyzické osoby - podnikateľov, zamestnávateľov, pracovné zdravotné služby, pre verejnosť aj pre médiá. V rámci hromadného zdravotno-výchovného pôsobenia boli informácie určené širokej verejnosti zverejňované prostredníctvom internetových stránok ÚVZ SR a RÚVZ v SR.

V r. 2015 v poradenstve pre zamestnávateľov a zamestnancov naďalej prevládali najmä témy týkajúce sa nových foriem zabezpečenia PZS a súvisiacich povinností zamestnávateľov v ochrane zdravia pri práci. Konzultácie sa týkali najmä zabezpečenia

dohľadu nad pracovnými podmienkami zamestnancov vykonávajúcich práce v kategórii 1 a 2, zabezpečenia hodnotenia zdravotného rizika, vedenia evidencie zamestnancov podľa kategórií prác z hľadiska zdravotných rizík, vykonávania lekárskeho preventívneho prehliadok vo vzťahu k práci. V oblasti expozície faktorom práce a pracovného prostredia prevládalo poradenstvo k ustanoveniam jednotlivých právnych úprav v oblasti ochrany zdravia pri práci, najmä z hľadiska expozície chemickým a biologickým faktorom pri práci, fyzikálnym faktorom práce a pracovného prostredia, práce so zobrazovacími jednotkami a fyzickej záťaže pri práci. Zamestnávateľom bolo priebežne poskytované aj poradenstvo týkajúce sa najmä rozsahu podkladov na uvedenie pracoviska do prevádzky, práce s toxickými a veľmi toxickými látkami a zmesami, vypracovania posudku o riziku, problematiky rizikových prác, rozsahu podkladov pre vytvorenie chránených pracovísk, problematiky búracích prác s výskytom materiálov s obsahom azbestu, chorôb z povolania, používania účinných OOPP, bezpečnej manipulácie s bremenami, zabezpečenia vhodných mikroklimatických podmienok a pitného režimu na pracovisku, fyzickej záťaže pri práci.

RÚVZ v SR v rámci spoločných výjazdov odd. preventívneho pracovného lekárstva s poradňami zdravia vykonávali priamo na pracoviskách intervenčné aktivity zamerané na sledovanie a hodnotenie zdravotného stavu zamestnancov pomocou objektívnych vyšetrení rizikových faktorov životného štýlu (antropometrické ukazovatele, meranie krvného tlaku, vyšetrenie základných biochemických parametrov krvi – cholesterol, triglyceridy, glukóza) a pomocou dotazníkov (behaviorálne ukazovatele). V niektorých prípadoch boli tieto intervenčné aktivity realizované v spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou.

Terénne aktivity RÚVZ v podpore zdravia pri práci prebiehali aj smerom k verejnosti, v spolupráci s mestami (dni zdravia, letecké dni) a mestskými alebo komunitnými organizáciami (polícia, hasiči, zdravotné poisťovne, nadácie).

V rámci intervencií na podporu zdravia pri práci vybrané RÚVZ v SR každoročne riešia úlohu Zdravé pracoviská (v r. 2015 boli Zdravé pracoviská realizované 9 regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva v 22 podnikoch a organizáciách) a všetky RÚVZ v SR sa každoročne zapájajú do aktuálnej európskej informačnej kampane Európskej agentúry pre BOZP a organizujú dni otvorených dverí.

13. Špecializované úlohy a iná odborná činnosť

K špecializovaným úlohám verejného zdravotníctva podľa § 11 zákona č. 355/2007 Z. z. patrí objektivizácia, kvalitatívne a kvantitatívne zisťovanie faktorov pracovného prostredia, zabezpečovanie činnosti národných referenčných centier, monitorovanie vzťahov determinantov zdravia a verejného zdravia, prešetrovanie podozrení na choroby z povolania, monitorovanie zdravotného stavu obyvateľstva vo vzťahu k pracovným podmienkam a spôsobu života a práce.

a) Objektivizáciu faktorov pracovného prostredia zabezpečujú vybrané RÚVZ, ktoré majú osvedčenie o akreditácii na objektivizáciu príslušných faktorov. S odborními a oddeleniami PPLaT spolupracujú odbory a oddelenia objektivizácie faktorov životného a pracovného prostredia, resp. oddelenia analýz chemických a fyzikálnych faktorov príslušných RÚVZ.
Analýza činnosti je uvedená v kapitole Výkony v štátnom zdravotnom dozore.

b) Odbory a oddelenia preventívneho pracovného lekárstva a toxikológie RÚVZ v SR sa podieľali v roku 2015 aj na činnosti národných referenčných centier.

c) Koordinovanie chemickej bezpečnosti v SR (ÚVZ SR) na zabezpečenie prevencie pred nepriaznivými účinkami chemických látok pri výrobe, skladovaní, zaobchádzaní, preprave a zneškodňovaní (manažment chemických látok), ktoré krátkodobo alebo dlhodobo pôsobia na ľudí a na životné prostredie.

Analýza činnosti je uvedená v kapitole Chemická bezpečnosť v SR.

d) Medzinárodné vedecko-výskumné projekty

Príčinné súvislosti nádorových ochorení v pracovnom a životnom prostredí a životný štýl

- Geneticko-epidemiologická štúdia rakoviny močového mechúra (GERMM)

Cieľom štúdie GERMM je preskúmať podiel genetických faktorov na výskyte rakoviny močového mechúra, kvantifikovať možnú súvislosť s expozíciou rizikovým faktorom životného štýlu, životného a pracovného prostredia k riziku ochorenia na rakovinu močového mechúra.

Geneticko-epidemiologická štúdia rakoviny močového mechúra“ sa uskutočňuje na Slovensku od druhého polroku 2013 a nadväzuje na pilotnú štúdiu „Epidemiologická štúdia nádorov močového mechúra v strednej Európe“, ktorá sa v SR realizovala v rokoch 2012 a 2013.

V roku 2015 pokračovalo získavanie prípadov a kontrol v centre v Banskej Bystrici. Spracovávanie údajov do dotazníkov a vkladanie dát do databázy v centre v Bratislave aj v centre v Banskej Bystrici zabezpečovali odborní pracovníci, členovia riešiteľského tímu z RÚVZ v Banskej Bystrici a z ÚVZ SR. Získané údaje od pacientov a kontrol boli vložené do databázy, údaje boli anonymizované a uložené pod kódovým označením. Prerozdelenie prípadov a kontrol sa udialo následne po získaní histopatologických nálezov. Doplňili sa údaje o biologických vzorkách a pripravila sa expedícia vzoriek špecializovanou firmou na transport biologického humánneho materiálu. Transport do USA sa realizoval 2. februára 2015 a 9. decembra 2015.

Pokračovalo sa priebežne v komunikácii s riešiteľmi v strednej Európe a v USA. Celkovo bolo získané ku genetickým analýzám 39 vzoriek nádorového tkaniva, 192 vzoriek moču od 192 osôb, 194 vzoriek krvi od 194 osôb z ktorých boli spracované vzorky plazmy, bielych krviniek a červených krviniek v celkovom počte 1246 vzoriek. Vzorky boli v súlade s protokolom štúdie zaslané na analýzy k partnerovi štúdie Mount Sinai School of Medicine, New York, USA.

Celkom bolo do štúdie za celé obdobie realizácie v rokoch 2013 až 2015 v centrách v Banskej Bystrici a v Bratislave získaných a zaradených 195 osôb, z toho 109 prípadov a 86 kontrol.

Pripravuje sa projekt následného sledovania prípadov začlenených do štúdie v spolupráci s ďalšími zahraničnými pracoviskami. Predbežné poznatky zo štúdie boli prezentované na XXII. kongrese pracovného lekárstva s medzinárodnou účasťou, ktorého súčasťou bol 30. Teisingerův den průmyslové toxikologie a 39. Benův den fyziologie a psychofyziologie práce v Jihlave (ČR), v dňoch 15.-16.10.2015. Abstrakt príspevku vyšiel v zborníku z tejto vedecko-odbornej konferencie. Práce pokračujú na spracovávaní, kontrole získaných údajov pomocou dotazníkov a špeciálnych zdravotných záznamov štúdie. Pracuje sa na analýzach údajov.

Pripravuje sa záverečná správa zo štúdie a monografia v stanovenom termíne do konca marca 2016.

Riešiteľské pracoviská: RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici, FNŠP v Banskej Bystrici, Lekárska fakulta Univerzity v New Yorku (Mount Sinai School of Medicine), ÚVZ SR a vybraní poskytovatelia zdravotnej starostlivosti.

Spoluriešitelia: *Národné centrum zdravotníckych informácií v Bratislave - Národný onkologický register.*

e) Prešetrovanie podozrení na chorobu z povolania

Analýza činnosti je uvedená v kapitole Prešetrovanie podozrení na chorobu z povolania.

V rámci inej odbornej činnosti boli aktivity odborov a oddelení PPL RÚVZ v SR a ÚVZ SR zamerané najmä na prednáškovú činnosť, pregraduálne vzdelávanie študentov, postgraduálne vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov a publikačnú činnosť.

Tabuľka č. 23

Špecializované úlohy a iná odborná činnosť odborov a oddelení PPL RÚVZ v SR (podľa krajov) a ÚVZ SR v r. 2015

Špecializované úlohy a iná odborná činnosť						
Kraj	Prednášky		Publikácie v odborných časopisoch a zborníkoch (počet)	Zahraniczne pracovné a študijné cesty (počet)	Špecializované úlohy (počet)	Iné činnosti (počet)
	na odborných podujatiach (počet prednášok)	pre- a postgrad. vzdelávanie (počet hodín)				
Bratislavský	4	956	0	0	0	1
Trnavský	3	247	0	0	3	6
Trenčiansky	3	258	1	0	10	0
Nitriansky	8	0	2	0	0	0
Žilinský	27	476	2	0	4	4
Banskobystrický	5	90	17	2	80	0
Košický	10	66	0	0	3	10
Prešovský	2	0	0	0	0	12
ÚVZ SR	10	6	6	2	5	10
S p o l u:	72	2 099	28	4	105	43

Zdroj: RÚVZ v SR, ÚVZ SR

Poznámka: Iné činnosti napr.:

- príspevky pre médiá a na internete
- tlačové správy
- besedy so žiakmi ZŠ a so študentmi SŠ a SOU atď.

14. Nové legislatívne úpravy v oblasti ochrany zdravia pri práci

Legislatívne úpravy účinné v r. 2015

1. mája 2015 a 1. januára 2016 nadobudli účinnosť novelizácie zákona č. 355/2007 Z. z.:

- **zákon č. 77/2015 Z. z.**, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- **zákon č. 403/2015 Z. z.**, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov a o zmene a doplnení zákona NR SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov.

Zákonom č. 103/2015 Z. z. predseda Národnej rady SR vyhlásil v Zbierke zákonov **úplné znenie zákona č. 355/2007 Z. z.** o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

1. mája 2015 nadobudli účinnosť:

- **nariadenie vlády SR č. 82/2015 Z. z.**, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 355/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v znení neskorších predpisov,
- **nariadenie vlády SR č. 83/2015 Z. z.**, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 356/2006 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci v znení nariadenia vlády SR č. 301/2007 Z. z.,

Do právneho poriadku SR sa prebrali články 4 a 5 smernice EP a Rady 2014/27/EÚ, ktorou sa menia smernice Rady 92/58/EHS, 92/85/EHS, 94/33/ES, 98/24/ES a smernica EP a Rady 2004/37/ES. Uvedené smernice sa zosúladiť s nariadením EP a Rady (ES) č. 1272/2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí, ktorým sa stanovil nový systém klasifikácie a označovania chemických látok a zmesí v EÚ na základe Globálneho harmonizovaného systému klasifikácie a označovania chemických látok a zmesí (GHS). Do legislatívy SR sa tak premietli zmeny v systéme klasifikácie a označovania chemických látok a zmesí a aktualizovala sa odborná terminológia, aby sa zabezpečila náležitá úroveň ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci v prípade, že v pracovnom prostredí sú prítomné nebezpečné chemické látky a zmesi vrátane karcinogénnych a mutagénnych faktorov.

Predmetom doplnenia bolo aj zosúladenie nového GHS systému s kritériami na odbornú spôsobilosť na prácu s veľmi toxickými látkami a zmesami a toxickými látkami a zmesami. Boli vymedzené 4 skupiny nebezpečných chemických faktorov, na ktoré sa vzťahuje povinnosť zamestnávateľa zabezpečiť odbornú spôsobilosť na prácu s veľmi toxickými látkami a zmesami a toxickými látkami a zmesami pre vedúcich zamestnancov, ktorí sú na pracoviskách zodpovední za odborné vykonávanie činností s nebezpečnými látkami alebo zmesami, alebo pre fyzické osoby – podnikateľov alebo zamestnancov, ktorí vykonáva prácu samostatne.

Podľa nového GHS systému sa označujú aj karcinogénne a mutagénne faktory. Karcinogénny a mutagénny faktor pôvodne označený ako karcinogén kategórie 1 alebo mutagén kategórie 1 sa označuje ako karcinogén kategórie 1A alebo mutagén kategórie 1A (dokázaný karcinogén pre ľudí alebo mutagén ľudských zárodočných buniek). Karcinogénny a mutagénny faktor pôvodne označený ako karcinogén kategórie 2 alebo mutagén kategórie 2

sa označuje ako karcinogén kategórie 1B alebo mutagén kategórie 1B (pravdepodobný karcinogén alebo mutagén cicavčích zárodočných buniek).

Legislatívne úpravy pripravované v r. 2015

ÚVZ SR pripravil v r. 2015 do legislatívneho procesu schvaľovania:

- **návrh nariadenia vlády SR** o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou **elektromagnetickému poľu**; do legislatívy SR sa transponuje smernica EP a Rady 2013/35/EÚ o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách týkajúcich sa vystavenia pracovníkov rizikám vyplývajúcim z fyzikálnych činidiel (elektromagnetické polia)
- **návrh vyhlášky MZ SR** o podrobnostiach o ochrane zdravia pred **záťažou teplom a chladom pri práci** (v spolupráci s pracovnou skupinou Poradného zboru hlavného hygienika SR pre odbor PPLaT); zohľadňuje poznatky z praxe, podrobnejšie upravuje najmä triedy práce pre účely záťaže teplom a chladom, podmienky pre zabezpečenie prípustných mikroklimatických podmienok na pracovisku, podmienky hodnotenia záťaže teplom a chladom pri práci, ochranné a preventívne opatrenia na ochranu zdravia, stanovenie režimu práce a odpočinku, podmienky hodnotenia zdravotného rizika a náležitosti posudku o riziku a prevádzkového poriadku. (Vyhláška MZ SR č. 99/2016 Z. z. nadobudla účinnosť 1. marca 2016).
- **návrh vyhlášky MZ SR**, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 448/2007 Z. z. o podrobnostiach o faktoroch práce a pracovného prostredia vo vzťahu ku **kategorizácii prác z hľadiska zdravotných rizík** a o náležitostiach návrhu na zaradenie prác do kategórií; novo upravuje kritériá kategorizácie prác vo faktoroch optické žiarenie – lasery, psychická pracovná záťaž, záťaž teplom a záťaž chladom. (Vyhláška MZ SR č. 98/2016 Z. z. nadobudla účinnosť 1. marca 2016).

15. Personálne obsadenie odborov a oddelení preventívneho pracovného lekárstva RÚVZ v SR a ÚVZ SR

V r. 2015 na odboroch a oddeleniach preventívneho pracovného lekárstva RÚVZ v SR a ÚVZ SR pracovalo 193 zamestnancov, čo oproti r. 2014 predstavuje nárast o 8 zamestnancov.

Tabuľka č. 24

Personálne obsadenie odborov a oddelení PPL RÚVZ v SR a ÚVZ SR v r. 2015

Kraj	Lekári	VŠ		DAHE	AHE	SŠ		Spolu
		zdrav.	iní			zdrav.	ostatní	
Bratislavský	2	6	1	4	2	0	0	15
Trnavský	0	9	4	4	3	0	0	20
Trenčiansky	3	12	2	5	0	0	0	22
Nitriansky	0	8	8	2	5	1	0	24
Žilinský	3	11	4	4	1	0	1	24
Banskobystrický	4	8	9	5	3	0	1	30
Košický	2	8	3	3	10	1	0	27
Prešovský	1	7	7	3	7	1	0	26
ÚVZ SR	2	1	2	0	0	0	0	5
S p o l u	17	70	40	30	31	3	2	193

Zdroj: ÚVZ SR a RÚVZ v SR

Vysvetlivky:

- VŠ zdrav. – zdravotnícki pracovníci s vysokoškolským vzdelaním v odbore verejné zdravotníctvo (Bc., Mgr.)
- VŠ iní – odborní pracovníci v zdravotníctve s vysokoškolským vzdelaním iného ako zdravotníckeho smeru (podľa NV SR č. 296/2010 Z. z. od 1.7.2010 v znení NV SR č. 111/2013 Z. z. od 1.7.2013)
- DAHE – diplomovaní asistenti hygieny a epidemiológie
- AHE – asistenti hygieny a epidemiológie
- SŠ zdrav. – zdravotnícki laboranti, sestry
- SŠ ostatní – chemickí laboranti, odborní pracovníci v zdravotníctve so stredoškolským vzdelaním iného ako zdravotníckeho smeru

HYGIENA VÝŽIVY

Obsah:

I. HYGIENA VYŽIVY

- 1. Personálne obsadenie odborov/ oddelení hygieny výživy RUVZ**
- 2. Odborná činnosť a vzdelávanie zamestnancov**
- 3. Rozbor činnosti:**
 - 3.1 Štátny zdravotný dozor**
 - 3.1.1 Posudková činnosť**
 - 3.1.2 Kontrolná činnosť**
 - 3.2 Úradná kontrola**
 - 3.3 Zdravotná neškodnosť potravín**
 - 3.3.1 Mikrobiologické hodnotenie potravín**
 - 3.3.2 Chemické hodnotenie potravín**
 - 3.4 Turistická sezóna**
 - 3.4.1 Letná turistická sezóna**
 - 3.4.2 Zimná turistická sezóna**
 - 3.5. Hromadné akcie**
- 4. Sankčné opatrenia**
- 5. Epidemický výskyt alimentárnych ochorení**
- 6. Poradne správnej výživy**
- 7. Hlavné úlohy a projekty, mimoriadne úlohy**

I HYGIENA VYŽIVY

1. Personálne obsadenie pracovísk hygieny výživy

Tabuľka č. 1

Kraj	Celkový počet zamestnancov	VŠ II. stupňa IVŠ	VŠ I. stupňa	Úplné stredné vzdelanie	Vyššie odborné vzdelanie
Bratislavský	20,5	14,5	1	1	4
Žilinský	27	18	1	-	8
Trnavský	24	15	2	4	3
Trenčiansky	20	16	4	-	-
Nitriansky	30	17	-	2	11
Banskobystrický	34	22	2	5	5
Prešovský	38,5	22,5	-	9	7
Košický	34,5	18	-	12	5
Spolu	228,5	143	10	33	43

V roku 2015 na pracoviskách hygieny výživy regionálnych úradov verejného zdravotníctva Slovenskej republiky pracovalo spolu **228,5 zamestnancov**.

2. Odborná činnosť a vzdelávanie zamestnancov

Zamestnanci odborov/oddelení hygieny výživy regionálnych úradov verejného zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „RÚVZ v SR“) sa zúčastnili vzdelávacích akcií týkajúcich sa nielen problematiky hygieny výživy ale i problematiky ochrany, podpory a rozvoja verejného zdravia.

Tabuľka č. 2 Prehľad o vzdelávaní zamestnancov

Názov vzdelávacej aktivity	Druh vzdelávacej aktivity	Dátum konania	Miesto konania	Organizátor	Počet zúčast. zamestnancov
DG SANTE - BETTER TRAINING COURSES FOR SAFER FOOD					
DG SANCO Training Course Rapid Alert System for	Školenia organizované cez DG SANTE – Rýchly	23.3.-26.3.2015	Madrid, Španielsko	DG SANTE	2

Food and Feed (RASFF)	výstražný systém pre potraviny a krmivá (RASFF)				
DG SANCO Training Course on Controls on contaminants in feed and food	Školenia organizované cez DG SANTE - kontaminanty v krmivách a potravinách	24.3.-27.3.2015	Berlín, Nemecko	DG SANTE	1
DG SANCO Training Course on HACCP principles and audit techniques	Školenia organizované cez DG SANTE - zamerané na HACCP	16.3.-20.3.2015	Rím, Taliansko	DG SANTE	1
DG SANCO Training Course HACCP principles and audit techniques	Školenia organizované cez DG SANTE - zamerané na HACCP	11.5.-15.5.2015	Valencia, Španielsko	DG SANTE	1
DG SANCO Training Course Food Additives, Enzymes and Flavourings	Školenia organizované cez DG SANTE - prídavné látky, enzýmy a arómy	20.4.-24.4.2015	Riga, Lotyšsko	DG SANTE	1
DG SANCO Training Course Food Hygiene and Flexibility	Školenia organizované cez DG SANTE – flexibilita v hygiene potravín	11.5.-15.5.2015	Coimbra, Portugalsko	DG SANTE	1
DG SANCO HACCP	E-learning kurz zameraný na HACCP	4.5.-29.5.2015, 8.6.-3.7.2015, 5.10.-30.10.2015, 16.11.-	E-learning	DG SANTE	10

		11.12.2015			
DG SANCO Rapid Alert System for Food and Feed (RASFF)	E-learning kurz - Rýchly výstražný systém pre potraviny a krmivá (RASFF)	23.2.- 20.3.2015, 20.4.- 15.5.2015	E-learning kurz	DG SANTE	5
DG SANCO Food contact materials rules	E-learning kurz - materiály a predmety určené na styk s potravínami	27.4.- 22.5.2015	E-learning kurz	DG SANTE	1
DG SANCO Training Course Food Hygiene and Flexibility	Školenia organizované cez DG SANTE – flexibilita v hygiene potravín	8.11.- 13.11.2015	Barcelona, Španielsko	DG SANTE	1
PRACOVNÉ PORADY					
Spoločná pracovná porada zástupcov RÚVZ Bratislava, RVPS Bratislava a Mestskej časti Bratislava Nové mesto	Pracovná porada	14.4.2015	Bratislava	RÚVZ Bratislava	2
Pracovná porada krajských odborníkov v hygiene výživy	Pracovná porada	22.1.- 23.1.2015	Trenčianske Teplice	ÚVZ SR	9
Pracovná porada krajských odborníkov v hygiene	Pracovná porada	28.5.- 29.5.2015	Myjava	ÚVZ SR	9

výživy					
Pracovná krajských odborníkov v hygiene výživy	Pracovná porada	12.11.- 13.11.2015	Trenčianske Teplíce	ÚVZ SR	9
Krajská porada pracovníkov odd. hygieny výživy BB - kraja	Pracovná porada	6.11.2015	RÚVZ so sídrom v Banskej Bystrici	RÚVZ so sídrom v Banskej Bystrici	19
Pracovná porada vedúcich odborov/ oddelení hygieny výživy a bezpečnosti potravín RÚVZ v TN kraji	Pracovná porada	17.3.2015	RÚVZ so sídrom v Trenčíne	RÚVZ so sídrom v Trenčíne	5
Pracovná porada vedúcich odborov/ oddelení hygieny výživy a bezpečnosti potravín RÚVZ v TN kraji	Pracovná porada	19.11.2015	RÚVZ so sídrom v Trenčíne	RÚVZ so sídrom v Trenčíne	5
Krajská porada Nitra	Pracovná porada	10.3.2015	RÚVZ so sídrom v Nitre	RÚVZ so sídrom v Nitre	5
Pracovná porada RÚVZ Trnava a RVPS Trnava	Pracovná porada	27.5.2015	RÚVZ so sídrom v Trnave	RÚVZ so sídrom v Trnave	5
Rokovanie Senica	Pracovná porada	16.9.2015	RÚVZ so sídrom v Senici	RÚVZ so sídrom v Senici	1
Pracovná porada vedúcich	Pracovná porada	24.2.- 14.12.2015	RÚVZ so sídrom v Liptovskom	RÚVZ so sídrom v Liptovskom	30

odborov a oddelení HV Žilinského kraja			Mikuláši	Mikuláši	
SEMINÁRE, ŠKOLENIA, WORKSHOPY					
Výživa - SK PRES 2016	Rezortné odborné vzdelávanie	25.2.2015	Bratislava	MZ SR	2
Nové potraviny - SK PRES 2016	Rezortné odborné vzdelávanie	4.3.2015	Bratislava	MZ SR	3
Kontaminan- ty v potravinách - SK PRES 2016	Rezortné odborné vzdelávanie	11.3.2015	Bratislava	MZ SR	4
Aditíva v potravinách - SK PRES 2016	Rezortné odborné vzdelávanie	18.3.2015	Bratislava	MZ SR	3
Potraviny na osobitné výživové účely, potraviny pre dojčatá a malé deti a dietetické potraviny na osobitné medicínske účely - SK PRES 2016	Rezortné odborné vzdelávanie	1.4.2015	Bratislava	MZ SR	3
Enzýmy a arómy v potravinách - SK PRES 2016	Rezortné odborné vzdelávanie	8.4.2015	Bratislava	MZ SR	3
Kategorizácia liekov, zdravotníc- kych pomôcok a dietetických potravín - SK PRES 2016	Rezortné odborné vzdelávanie	7.10.2015	Bratislava	MZ SR	1

Školenie pre oblasť krmív	Školenie	3.12.2015	Bratislava	ÚVZ SR	5
Pracovná zdravotná služba v novele zákona č. 355/2007 Z.z	Odborný seminár	29.1.2015	Bratislava	ÚVZ SR	2
Pracovná zdravotná služba	Odborný seminár	11.2.2015	Bratislava	RÚVZ Bratislava	12
Novela zákona č. 152/1995 Z.z. o potravinách, Zmeny v Informačnom systéme hygieny výživy	Odborný seminár	9.3.2015	Bratislava	RÚVZ Bratislava	14
Zákon o odpadoch a jeho aplikácia v školách	Seminár	31.3.2015	NÚCV Košice	OÚ Banská Bystrica	2
Tematický kurz v HV	Kurz	19.5.-20.5.2015	Bratislava	SZU Bratislava	40
Nové OVD a ich uplatňovanie vo verejnom stravovaní	Seminár	25.11.2015	MÚ B. Bystrica	ZSVTS, MÚ Banská Bystrica	3
Školenie na prácu v systéme ICSMS	Odborné školenie	27.1.2015	RÚVZ so sídlom v Bojniciach	RÚVZ so sídlom v Bojniciach	13
Školenie zamestnancov vykonávajúcich ŠZD	Odborné školenie	8.4.-9.4.2015	Ošadnica	ÚVZ SR	5
Prezentácia výsledkov kontrol pri výrobe, manipulácii a umiestňovaní zmrzliny na trh.	Odborný seminár	29.9.2015	RÚVZ Nitra	RÚVZ so sídlom v Nitre	11

Hygienická situácia v ázijských reštauráciách					
Odborný seminár o aktuálnych trendoch systémov riadenia a kontroly potravín	Odborný seminár	12.11.2015	SPU Nitra	RÚVZ so sídlom v Nitre	5
Školenie v oblasti krmív v nadväznosti na úlohy zo špecifického auditu RVO zameraného na krmivá	Odborné školenie	3.12.2015	ÚVZ SR Bratislava	ÚVZ SR Bratislava	10
Vnútro ústavný seminár	Seminár	4.6.2015	RÚVZ Trnava	RÚVZ so sídlom v Trnave	15
Odborné semináre zamestnancov RÚVZ L. Mikuláš, Martin, Čadca, Dolný Kubín	Odborné semináre	1.1.-31.12.2015	RÚVZ v Žilinskom kraji	RÚVZ v Žilinskom kraji	116
Odborný seminár HIA-hodnotenie dopadov na zdravie	Seminár	24.2.2015	ÚVZ SR	ÚVZ SR	1
XVI. Východoslovenský Vakcinačný deň	Seminár	10.6.2015	UN L. Pasteura Košice	UN L. Pasteura Košice	2
Odborné semináre na odbore HV (odd.) podľa plánu ÚKP	Odborné semináre	1.1.-31.12.2015	RÚVZ Košického kraja	RÚVZ Košického kraja	162

Vnútroústavné semináre pre VŠ	Odborné semináre	1.1.- 31.12.2015	RÚVZ Košického kraja	RÚVZ Košického kraja	152
Vnútroústavné semináre pre SŠ	Odborné semináre	1.1.- 31.12.2015	RÚVZ Košického kraja	RÚVZ Košického kraja	121
Odborný seminár pre SŠ pracovníkov	Odborný seminár	13.5.2015 24.6.2015 9.9.2015 11.11.2015	RÚVZ so sídrom v Poprade	RÚVZ so sídrom v Poprade	16
Odborný seminár pre VŠ pracovníkov	Odborný seminár	27.5.2015 24.6.2015 16.9.2015 14.10.2015 18.11.2015	RÚVZ so sídrom v Poprade	RÚVZ so sídrom v Poprade	15
Aktuálna problematika jednotlivých oddelení	Odborný seminár	1.1.- 31.1.2015	RÚVZ so sídrom v Bardejove	RÚVZ so sídrom v Bardejove	24
Aktuálna problematika jednotlivých oddelení	Odborný seminár	20.4.2015 22.6.2015 21.9.2015	RÚVZ so sídrom v Humennom	RÚVZ so sídrom v Humennom	21
Interné vzdelávanie OHVBPKV	Školenie	2.2.2015 4.3.2015 15.6.2015 13.10.2015 10.11.2015 4.12.2015	RÚVZ so sídrom v Humennom	RÚVZ so sídrom v Humennom	38
Seminár MCK	Odborný seminár	18.11.2015	RÚVZ Stará Ľubovňa	RÚVZ so sídrom v Starej Ľubovni	1
Aktuálna problematika jednotlivých oddelení	Odborné semináre	1.1.- 31.12.2015	RÚVZ Vranov nad Topľou	RÚVZ Vranov nad Topľou	33
KONFERENCIE					
IX. Martinské dni verejného zdravotníctva	Odborná konferencia	4.3.- 6.3.2015	Martin	UK Bratislava JLF Martin	8
Hodnotenie a riadenie rizika	Konferencia	31.3.2015	ÚVZ SR	ÚVZ SR	3
XII. dni detí a mládeže	Konferencia	26.5.2015	Bratislava	ÚVZ SR	11

„Ošetrovatel'stvo a zdravie“	Medzinárodná vedecká konferencia	22.4.2015	RÚVZ Trenčín	Trenčianska univerzita - Fakulta zdravotníctva a RK SKSaPA, Trenčín	9
XXII. Vedecko-odborná konferencia „Životné podmienky a zdravie“	Vedecko-odborná konferencia	21.9.-23.9.2015	Nový Smokovec	MZ SR a ÚVZ SR	20
Konferencia o endokrinných disruptoroch	Konferencia	4.6.2015	Hotel Tatra Bratislava	MP RV SR	2
Cudzorodé látky v požívatinách	Konferencia	8.10.2015	Hotel FIS, Štrbské Pleso	ÚVZ SR	4

Odborní zamestnanci odborov/oddelení hygieny výživy RÚVZ v SR pripravili celkom **108 prednášok** so zameraním na:

- Legislatívne požiadavky v potravinárstve (novela zákona o potravinách)
- Požiadavky na zariadenia spoločného stravovania (ZSS) a systém HACCP
- Nariadenie ES č. 1169/2011 o označovaní potravín
- Aktuálne problémy z výkonu ŠZD a ÚKP
- Aktualizovaná NPPZ
- Prídavné látky v potravinách a ich označenie
- Problematika mäsa v ZSS
- Výskyt zdravotne škodlivých potravín a materiálov a predmetov určených na styk s potravinami v systéme RASFF
- Stravovacie návyky Rómov
- Hygienická situácia v ázijských reštauráciách
- Informácie o sladidle stevia
- Informácie o funkčných potravinách
- Problematika sushi
- Prednášky o výživovom stave obyvateľstva SR
- Nové hygienické požiadavky pre civilných pracovníkov ZSS v zariadeniach pre výkon trestu
- Spôsoby kontaminácie potravín podľa WHO
- Geneticky modifikované potraviny
- Novinky v oblasti označovania výživových doplnkov
- Posúdenie pestrosti a výživovej hodnoty stravy podávanej v centrách sociálnych služieb
- Hodnotenie kvality a zdravotnej bezpečnosti zmrzliny v sezóne

- Spoločné stravovanie a HACCP v praxi
- Výkon ŠZD pri hromadných akciách
- Problematika veľkoobjemovo balenej vody a pod.

Mnohé odborné informácie, rady a postupy sú uverejnené aj na webových stránkach všetkých RÚVZ v SR, webové stránky úradov sa stávajú významnými miestami prenosu informácií smerom k občanovi. Všetky RÚVZ – odbory/oddelenia hygieny výživy spolupracujú s príslušnými regionálnymi veterinárnymi a potravinovými správami na základe „Dohody o spolupráci“, podľa potreby i so zložkami Ministerstva vnútra SR, Policajného zboru a ostatnými orgánmi štátnej správy, organizáciami a inštitúciami. Pracovníci odborov/oddelení hygieny výživy sa zúčastňovali pravidelných pracovných porád, v rámci ktorých sa zabezpečuje informovanosť všetkých zamestnancov o metodických usmerneniach v súvislosti s výkonom ŠZD ako i s podmienkami výkonu úradnej kontroly zaslaných z ÚVZ SR, o aktuálnych zmenách súvisiacej legislatívy ako i informovanosť o postupoch pri riešení aktuálnej odbornej problematiky pri výkone ŠZD a ÚK.

Pracovníci oddelení/odborov hygieny výživy aj v roku 2015 zabezpečovali odbornú prax pre študentov vysokých škôl a to najmä TU v Trnave, Fakulty zdravotníctva a sociálnej práce v odbore Verejné zdravotníctvo a SZU v Bratislave.

Aktivity v médiách: v roku 2015 pripravovali pracovníci oddelení/odborov hygieny výživy podklady k 21 príspevkom pre médiá. Príspevky sa týkali označovania alergénov v jedálnych lístkoch, dodržiavania hygienických predpisov v zariadeniach spoločného stravovania, používania jednorazových rukavíc pri práci s potravinami, kontrol počas konania hromadných podujatí a pod. Pracovníci oddelení/odborov hygieny výživy sa podieľali na príprave 9 článkov pre médiá (napr. o výsledkoch kontrol v zariadeniach spoločného stravovania v súvislosti s výskytom Salmonely v kuracích rezňoch z Poľska, laboratórnych výsledkoch zmrzlín odobratých v prevádzkach výroby a predaja zmrzlín, o úradných kontrolách RÚVZ a pod.).

Iné odborné činnosti :

- Konzultačná a poradenská činnosť: **35 298**. Išlo hlavne o poradenstvo priestorového a technologického vybavenia zariadení spoločného stravovania, vypracovania prevádzkového poriadku, problematiky dovozu potravín a zdravého spôsobu stravovania, zmene pri užívaní stavieb, zmene prevádzkovateľa prevádzky, pri riešení projektovej dokumentácie, ambulantného a stánkového predaja, hygienickej likvidácie odpadov, pri výklade legislatívy. Pracovníci odborov a oddelení hygieny výživy a bezpečnosti potravín taktiež poskytovali konzultácie v rámci posudzovania objektov k umiestneniu a ku kolaudácii stavieb, priprav dokumentácie pre výstavbu.
- Členstvo v skúšobnej komisii pre vydávanie osvedčení odbornej spôsobilosti pre výkon práce v potravinárstve, vrátane iných komisií:
 1. komisia na preskúšanie odbornej spôsobilosti na výkon epidemiologicky závažných činností pri výrobe, manipulácii a uvádzaní do obehu potravín a pokrmov: 93 zamestnanci, 9 077 vydaných osvedčení,
 2. komisia na preskúšanie odbornej spôsobilosti na nákup, predaj a spracovanie húb: 4 zamestnanci, 8 vydaných osvedčení,
 3. komisia na preskúšanie odbornej spôsobilosti na výkon epidemiologicky závažnej činnosti pri výrobe kozmetických výrobkov: 10 zamestnanci, 7 vydaných osvedčení,

4. skúšobná komisia pre vydávanie osvedčení o odbornej spôsobilosti pre výkon práce v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo.

3. Rozbor činnosti

3.1. Štátny zdravotný dozor

Štátny zdravotný dozor bol vykonávaný podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len „zákon č. 355/2007 Z. z.“).

RÚVZ Bratislava hlavné mesto so sídlom v Bratislave – odbor hygieny výživy zabezpečuje štátny zdravotný dozor a úradnú kontrolu potravín v 8 okresoch: Bratislava I., Bratislava II., Bratislava III., Bratislava IV., Bratislava V., Pezinok, Senec a Malacky.

Odbor/oddelenia hygieny výživy šiestich RÚVZ v Banskobystrickom kraji zabezpečujú štátny zdravotný dozor (ďalej len „ŠZD“) a úradnú kontrolu potravín (ďalej len „ÚKP“) v 13 okresoch: Banská Bystrica, Brezno, Lučenec, Poltár, Rimavská Sobota, Revúca, Veľký Krtíš, Zvolen, Detva, Krupina, Žiar nad Hronom, Banská Štiavnica, Žarnovica.

RÚVZ v Košickom kraji zabezpečujú výkon štátneho zdravotného a úradnej kontroly potravín s následnou územnou pôsobnosťou: RÚVZ so sídlom v Košiciach v rámci okresov Košice mesto a Košice okolie, RÚVZ so sídlom v Michalovciach v okrese Michalovce a Sobrance, RÚVZ so sídlom v Rožňave v okrese Rožňava, RÚVZ so sídlom v Spišskej Novej Vsi v okrese Spišská Nová Ves a Gelnica a RÚVZ so sídlom v Trebišove v okrese Trebišov.

V Nitrianskom kraji zabezpečuje výkon štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín 5 RÚVZ v Nitrianskom kraji v 7 okresoch kraja (okrem okresov Nitra, Nové Zámky, Levice, Komárno a Topoľčany aj v okrese Šaľa a Zlaté Moravce).

V Prešovskom kraji RÚVZ – oddelenia hygieny výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov zabezpečujú štátny zdravotný dozor a úradnú kontrolu potravín v okresoch Prešov, Sabinov, Vranov Nad Topľou, Bardejov, Humenné, Medzilaborce, Snina, Poprad, Kežmarok, Levoča, Stará Ľubovňa, Svidník a Stropkov.

V Trenčianskom kraji jednotlivé RÚVZ v Trenčianskom kraji – odbor hygieny výživy zabezpečuje štátny zdravotný dozor a úradnú kontrolu potravín v okresoch Trenčín, Bánovce nad Bebravou, Myjava, Nové Mesto nad Váhom, Ilava, Považská Bystrica, Púchov, Partizánske a Prievidza.

V Trnavskom kraji jednotlivé RÚVZ zabezpečujú štátny zdravotný dozor a úradnú kontrolu v okresoch Trnava, Hlohovec, Piešťany, Dunajská Streda, Galanta, Senica a Skalica.

V Žilinskom kraji jednotlivé RÚVZ zabezpečujú štátny zdravotný dozor a úradnú kontrolu potravín v okresoch Čadca, Kysucké Nové Mesto, Dolný Kubín, Námestovo, Tvrdošín, Liptovský Mikuláš, Ružomberok, Martin, Turčianske Teplice, Bytča a Žilina.

3.1.1. Posudková činnosť

V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru a plnenia úloh vyplývajúcich zo zákona č. 355/2007 Z. z. sa posudzovali a pripomienkovali predkladané projektové dokumentácie v rámci územného konania, poskytovali sa konzultácie o problematike zriaďovania potravinárskych prevádzok pre jednotlivých žiadateľov. V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru a plnenia úloh vyplývajúcich z § 13 ods. 4 zákona č. 355/2007 Z. z. sa

vydalo celkom **1 861 záväzných stanovísk** k územnému konaniu, ku kolaudácii priestorov a k zmene využitia schválených priestorov a odborných stanovísk k projektovej dokumentácii a čiastkových posudkov. Posúdených bolo **9 148 návrhov na uvedenie priestorov do prevádzky**. Spolu bolo poskytnutých viac ako **9 000 odborných konzultácií** k uvedenej problematike. Konzultácie boli zamerané najmä na problematiku zriaďovania jednotlivých prevádzok, na dodržiavanie hygienických požiadaviek a zásad správnej výrobnéj praxe.

Najčastejšie boli vydávané rozhodnutia pri zmene prevádzkovateľov zariadení spoločného stravovania (vrátane zariadení poskytujúcich zároveň aj ubytovacie služby) a rozhodnutia k stánkovému a inému ambulantnému predaju potravín a rýchleho občerstvenia počas hromadných akcií. Posudzované boli aj priestory novovzniknutých prevádzkarní či prevádzkarní, umiestnených v priestoroch, ktoré pôvodne slúžili na iný účel.

V posudzovanej činnosti je dlhodobo pretrvávajúcim nedostatkom aj naďalej neúplnosť jednotlivých podaní, neodborne vypracovaný prevádzkový poriadok, neukončenie stavebných prác v prevádzke, nevybavenie prevádzok potrebným a hygienicky vyhovujúcim technickým a technologickým zariadením, nesúlad medzi sortimentnými požiadavkami a prevádzkovými možnosťami prevádzky, v neposlednom rade dispozičné členenie priestorov nezodpovedajúce požiadavkám legislatívy, čím sa predlžuje a komplikuje administratívny proces (žiadosti a doplnenie podania, prerušenie konania, predĺženie termínu na vybavenie, opakované kontroly priestorov a projektov a pod.).

Bratislavský kraj

V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru a plnenia úloh vyplývajúcich zo zákona č. 355/2007 Z. z. sa posúdilo a vydalo 19 záväzných stanovísk k územnému konaniu, 130 záväzných stanovísk ku kolaudáciám a zmenám účelu využitia priestorov, 985 odborných stanovísk k projektovým dokumentáciám a čiastkových posudkov pre iné odbory a iných odborných výkonov. Uskutočnilo sa 1994 odborných konzultácií pre žiadateľov. K uvedeniu zariadení do prevádzky a k prevádzkovým poriadkom sa vydalo 1 310 rozhodnutí.

Z vyššie uvedených posudkov bolo 5 nesúhlasných rozhodnutí k uvedeniu priestorov do prevádzky: 1 x trvalý stánok na predaj mäsových výrobkov a 1 x kiosk na predaj mliečnych výrobkov a syrov v obchodnom centre (predložený protokol o rozbere vzorky vody z vnútorných vodovodných rozvodov s nevyhovujúcimi výsledkami), 1 x sklad výživových doplnkov, 1 x baliareň potravín a 1 x výrobná cukrárskych a pekárskech výrobkov z dôvodu nevyhovujúceho dispozičného členenia a vybavenia prevádzky.

Vydaných bolo aj 193 rozhodnutí o prerušení konania, v 78 prípadoch bolo konanie zastavené.

Z vyššie uvedeného počtu vydaných rozhodnutí bolo podaných 7 odvolaní účastníkov konania:

- 6 x odvolanie dotknutých účastníkov konania proti vydaným rozhodnutiam k uvedeniu priestorov zariadení spoločného stravovania situovaných v obytných domoch do prevádzky, v 3 prípadoch boli rozhodnutia následne odvolacím orgánom potvrdené, v 2 prípadoch boli rozhodnutia odvolacím orgánom zmenené (zmena sa týkala len doby trvania skúšobnej prevádzky) a v 1 prípade konanie ešte prebieha.
- v 1 prípade bolo riešené odvolanie dotknutých účastníkov konania voči rozhodnutiu k uvedeniu priestorov baru situovaného v obytnom dome do prevádzky, ktoré bolo doručené po uplynutí zákonom stanovenej lehoty. Odvolanie bolo postúpené za účelom jeho preskúmania na odvolací orgán. Následne odvolací orgán v zaslanom stanovisku konštatoval, že napadnuté

rozhodnutie neodôvodňuje obnovu konania vo veci, ani zmenu alebo zrušenie rozhodnutia v mimo odvolacom konaní.

Okrem toho bolo riešené aj odvolanie dotknutých účastníkov konania proti vydanému rozhodnutiu k uvedeniu priestorov bistra situovaného v priestoroch polyfunkčného obytného domu do prevádzky, ktoré bolo doručené na tunajší úrad v r. 2014, rozhodnutie bolo v r. 2015 odvolacím orgánom potvrdené.

K viacerým zariadeniam boli riešené námietky dotknutých účastníkov konania, na základe oznámenia o začatí správneho konania vo veci uvedenia priestorov do prevádzky doručeného dotknutým účastníkom konania verejnou vyhláškou. Námietky sa najčastejšie týkali obavy zo zhoršenia podmienok bývania v dôsledku činnosti zariadení spoločného stravovania (hluk, pachy z prípravy pokrmov, resp. cigaretového dymu).

Na základe nedostatočných podaní k posúdeniu projektových dokumentácií sa podávali návrhy na doplnenie podania, resp. prepracovanie projektovej dokumentácie.

K **významnejším prevádzkarniam**, ktorým boli vydané súhlasné rozhodnutia k uvedeniu priestorov do prevádzky patria tieto nové zariadenia: nákupný park Pharos pri letisku v Bratislave (so zariadeniami spoločného stravovania), objekt WESTEND GATE na Dúbravskej ceste v Bratislave (v rámci objektu zariadenie spoločného stravovania uzavretého typu), nová hala so stravovacím zariadením uzavretého typu v areáli spoločnosti Volkswagen v Bratislave – Devínskej Novej Vsi, reštaurácia Dunajský pivovar na plávajúcom zariadení na Tyršovom nábreží v Bratislave, hotel a reštaurácia na Betliarskej ul. v Bratislave, reštaurácia a kaviareň v objekte francúzskej školy na ul. M. C. Sklodowskej v Bratislave, OC Kaufland v Bratislave – Mlynskej doline, OC Kaufland na Harmincovej ul. v Bratislave, výrobná cukrárskych a pekárskych výrobkov na Námestí SNP v Bratislave, výrobná sódovej vody na Námestí SNP v Bratislave, výrobná lahôdkarských výrobkov v Záhorskej Vsi, výrobná výživových doplnkov na ul. Za dráhou v Pezinku, výrobná biopotravín Biomila vo Vinosadoch.

Niektoré prevádzky boli zrekonštruované napr. OC AUPARK na Einsteinovej ul. v Bratislave (v rámci rekonštrukcie pribudli nové zariadenia spoločného stravovania a predajne potravín, zmodernizované boli WC pre návštevníkov v celom obchodnom centre), vybudovaná bola nová expedičná hala v prevádzke METRO v Ivanke pri Dunaji, viaceré predajne LIDL boli zmodernizované vrátane vybudovania nových priestorov na dopekánie mrazených pekárskych výrobkov.

V zariadeniach spoločného stravovania a predajniach potravín dochádzalo k častým zmenám prevádzkovateľov, niektoré prevádzky spoločného stravovania boli zrušené, napriek tomu sa počet potravinárskych prevádzok v Bratislavskom kraji sústavne zvyšuje.

Banskobystrický kraj

V roku 2015 oddelenia hygieny výživy pripravili podklady pre vydanie 159 záväzných stanovísk (k návrhom na územné konanie, kolaudáciu a zmenu v užívaní stavby), z toho 3 nesúhlasné (všetky RÚVZ Žiar nad Hronom). Dve nesúhlasné záväzné stanoviská boli vydané v konaní týkajúcom sa kolaudácie cukrárenskej výroby a uvedenia vodnej stavby: „Studňa a vodovodná prípojka“ do prevádzky. Dôvodom bolo nepredloženie kompletného protokolu o skúške vody v rozsahu podľa požiadaviek uvedených v prílohe č. 2 bode 2.2. nariadenia vlády č. 354/2006 Z. z. (rádiologické ukazovatele), ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu v znení nariadenia vlády SR č. 496/2010 Z. z. (ďalej len „nariadenie vlády č. 354/2006“). Tretie nesúhlasné záväzné stanovisko ku zmene účelu využívania existujúcej stavby s prístavbou, z pôvodného účelu „rodinný dom“ na nový účel objektu „výrobnu syra“

bolo vydané z dôvodu, že stavba nebola zrealizovaná podľa projektovej dokumentácie (nebola vybudovaná miestnosť, cez ktorú mal byť zabezpečený vstup z vonkajšieho prostredia do výroby syra a priestor skladu nemal zabezpečené vetranie). Zároveň nebol predložený protokol o skúške vody z individuálneho vodného zdroja, ktorý sa nachádza na pozemku účastníka konania v úplnom rozsahu analýz, vrátane rádiologických ukazovateľov. Odvolania účastníkov konania podané neboli.

Ďalej boli pripravené podklady pre 1 139 rozhodnutí (k návrhom na uvedenie priestorov do prevádzky, zmenu v prevádzkovaní priestorov a na schválenie prevádzkového poriadku), z toho 2 rozhodnutia boli nesúhlasné. V jednom prípade išlo o uvedenie priestorov pizzérie vo Zvolene do prevádzky, ktoré nevyhovovali z dôvodu nedostatočného priestorového vybavenia. V druhom prípade išlo o uvedenie priestorov predajne potravín v Kremnici (RÚVZ Žiar nad Hronom) do prevádzky. Priestory predajne nespĺňali hygienické požiadavky z dôvodu neukončených stavebno-technických prác.

Voči rozhodnutiu o uvedení priestorov zariadení spoločného stravovania do prevádzky boli podané dve odvolania (RÚVZ Zvolen, Žiar nad Hronom), z toho jedno odvolanie bolo voči kladnému rozhodnutiu, ktorým boli uvedené priestory kaviarne bez produkcie hudby do prevádzky (RÚVZ Žiar nad Hronom). ÚVZ SR ako odvolací orgán v tejto veci rozhodnutie RÚVZ so sídlom v Žiari nad Hronom potvrdil.

V 89 prípadoch bolo konanie prerušené a v 22 zastavené.

Najčastejšie boli vydávané rozhodnutia pri zmene prevádzkovateľov zariadení spoločného stravovania (vrátane zariadení poskytujúcich zároveň aj ubytovacie služby) a rozhodnutia k stánkovému a inému ambulantnému predaju potravín a rýchleho občerstvenia počas hromadných akcií. Posudzované boli aj priestory novovzniknutých prevádzkarní či prevádzkarní, umiestnených v priestoroch, ktoré pôvodne slúžili na iný účel.

K významným zariadeniam je možné zaradiť stravovaciu časť FNsP F. D. Roosevelta v Banskej Bystrici, kde v dôsledku rozsiahlej rekonštrukcie došlo k zmene v prevádzkovaní jej priestorov a tým k doriešeniu dlhodobu pretrvávajúcich problémov. Do prevádzky boli uvedené priestory na pestovanie húb a ich následné spracovanie v obci Nemecká, miestna časť Dubová, v ktorých prevádzkovateľ pestuje hlivu ustricovú (RÚVZ v Banskej Bystrici). Vo Veľkom Krtíši bola v novom obchodnom centre „Mlyn“ uvedená do prevádzky veľkoobchodná predajňa potravín KAUF LAND, v priestoroch ktorej bola zriadená kaviareň s ponukou cukrárskych výrobkov a nebalenej zmrzliny a tiež viaceré predajne s potravinárskym sortimentom. Zmodernizovaný bol závod AGRO - MOVINO, prevádzka na spracovanie hrozna a výrobu vína (RÚVZ Veľký Krtíš). Do prevádzky boli uvedené nové výrobné priestory spoločnosti ERCE – výroba cestovín vo Veľkom Krtíši. RÚVZ so sídlom v Žiari nad Hronom vydal rozhodnutia pre dve mliekarenské výrobné zamerané na produkciu mlieka a mliečnych výrobkov z vlastného chovu v Novej Bani a v Hornej Ždani. Dva nové bitúnky vznikli v obci Kremnické Bane a Počúvadlo (RÚVZ v Žiari nad Hronom).

Najčastejšími problémami pri posudkovej činnosti sú nedostatočné legislatívne vedomosti prevádzkovateľov. Prevádzkovatelia často podávajú žiadosti v čase, keď priestory prevádzky ešte nie sú stavebne pripravené, majú nevhodné dispozičné členenie, alebo nie sú dostatočne vybavené zariadením potrebným k vykonávaným činnostiam. Proces schvaľovania tiež predlžuje skutočnosť, že k podaným návrhom nie sú doložené všetky potrebné podklady (protokol o vzorke vody, doklad o oprávnení podnikat' v predmetnej oblasti, prevádzkový poriadok apod.). Pracovníci oddelení hygieny výživy z dôvodu predchádzania problémov pri zahajovaní prevádzkovej činnosti poskytovali prevádzkovateľom odborné konzultácie, prejednávali projektové dokumentácie.

Košický kraj

Počas uplynulého roka boli priebežne vybavované žiadosti fyzických osôb oprávnených na podnikanie a právnických osôb na posúdenie a vydanie záväzného stanoviska alebo rozhodnutia na uvedenie priestorov potravinárskych prevádzok, zariadení spoločného stravovania a predajní kozmetických výrobkov do prevádzky a na schválenie prevádzkových poriadkov zariadení spoločného stravovania. Priebežne boli vybavované aj žiadosti o vydanie záväzného stanoviska na územné konanie stavby, kolaudáciu stavby, zmenu využitia stavby .

Medzi najčastejšie posudzované prevádzky, čo sa týka vydávania posudkov, odborných vyjadrení a záväzných stanovísk aj v roku 2015 patrili zariadenia spoločného stravovania. Počet súhlasných rozhodnutí: 1 060, samostatne schválených prevádzkových poriadkov: 20, počet nesúhlasných rozhodnutí: 5. Nesúhlasné rozhodnutia boli vydané najmä z dôvodu nevyhovujúceho dispozičného členenia priestorov napr. na predaj cukrárenských výrobkov v predajni tabaku a zariadení spoločného stravovania (napr. nezabezpečenie šatne pre zamestnancov oddelene od prevádzkových miestností a skladov, nezabezpečenie skladu nápojov a prepravných obalov, záchodu pre zamestnancov – vyhradená bola jedna kabínka v záchodoch pre konzumentov).

Odvolania voči vydaným nesúhlasným rozhodnutiam neboli podané. Podané boli 4 odvolania voči zastaveným konaniam z dôvodu nepredloženia žiadaných dokladov, z toho 1 odvolanie bolo vzaté späť a 3 odvolania, v rámci ktorých boli predložené doklady boli vybavené v rámci autoremedúry a vydané boli súhlasné rozhodnutia.

Počet rozhodnutí na schválenie, resp. zmenu prevádzkových poriadkov: 20, prerušenie konania: 164, zastavenie konania: 67, počet záväzných stanovísk: 154, z toho k územnému konaniu: 33 a ku kolaudácii a k zmene v užívaní priestorov: 121.

K **významnejším prevádzkam** na území okresu Spišská Nová Ves patrí výroba bezgluténových výrobkov, ktorá bola v hodnotenom období uvedená do prevádzky. V ostatných okresoch prevádzky širšieho významu nevznikli.

Nitriansky kraj

V oblasti posudkovej činnosti v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru v zmysle zákona č. 355/2007 Z. z. boli vydávané rozhodnutia na uvedenie potravinárskych zariadení do prevádzky, záväzná stanoviská k umiestneniu stavieb v rámci územného konania, k zmene účelu užívania stavieb a ku kolaudácii stavieb. V roku 2015 bolo na základe kladného posúdenia vydaných: 1 136 rozhodnutí na uvedenie priestorov do prevádzky, bolo posúdených a schválených 677 návrhov na schválenie prevádzkového poriadku, z ktorých 12 bolo posúdených osobitným rozhodnutím. Z celkového počtu vydaných rozhodnutí na uvedenie priestorov do prevádzky bolo kladne posúdených: 665 zariadení spoločného stravovania, 312 predajní potravín, 83 prevádzok výroby potravín (predovšetkým výroba zmrzliny, pekárskych výrobkoch), 22 skladov potravín a 54 iných prevádzok. Najviac rozhodnutí bolo vydaných pre zariadenia spoločného stravovania, nakoľko u týchto prevádzok dochádza najčastejšie k zmene prevádzkovateľa.

Bolo vydaných 189 záväzných stanovísk, z čoho 71 bolo vydaných k umiestneniu stavby v rámci územného konania, 118 záväzných stanovísk ku kolaudácii resp. k zmene účelu užívania stavby. Z celkového počtu záväzných stanovísk k umiestneniu stavby sa najviac (27) stanovísk týkali stavieb s využitím na výrobu potravín, 19 predajní potravín a 12 sa týkalo stavby s využitím ako zariadenia spoločného stravovania. Ku kolaudácii, resp. k zmene účelu užívania boli vydané záväzná stanoviská predovšetkým k zariadeniam spoločného stravovania (49 záväzných stanovísk) a k predajniam potravín. V prípade potravinárskych prevádzok sa RÚVZ vyjadrovali k 4 zámerom podľa § 23 ods. 4 zákona č.

24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Bolo vydané 1 nesúhlasné záväzné stanovisko (RÚVZ Komárno) k zmene účelu užívania skladu na výrobnú halu z dôvodu rozporu so všeobecnými hygienickými požiadavkami na usporiadanie a vybavenie potravinárskej prevádzky. V rámci posudkovej činnosti boli poskytnuté odborné konzultácie osobne, či telefonicky pre 6 209 záujemcov. Konzultácie sa týkali dispozičného riešenia ako aj ostatných požiadaviek predpisov upravujúcich ochranu verejného zdravia v súvislosti so stavbou potravinárskych zariadení, ale aj drobných dispozičných úprav, či už jestvujúcich zariadení alebo novozriadených prevádzok, ktoré boli zriadené rekonštrukciou starších prevádzok. Každoročne pretrvávajúcim nedostatkom pri posudzovaní prevádzok je neúplnosť jednotlivých podaní, neodborne vypracovaný prevádzkový poriadok, neukončenie stavebných prác v prevádzke, nevybavenie prevádzok potrebným a hygienicky vyhovujúcim technickým a technologickým zariadením, nesúlad medzi sortimentnými požiadavkami a prevádzkovými možnosťami prevádzky, v neposlednom rade dispozičné členenie priestorov nezodpovedajúce požiadavkám legislatívy. S týmito nedostatkami súvisia administratívne preťahy (prerušené konania, predĺženie termínov, opakované obhliadky). V spolupráci s oddelením životného prostredia boli posudzované priestory domovov sociálnych služieb a denných stacionárov, v spolupráci s oddelením preventívneho pracovného lekárstva stravovacia časť priemyselných objektov. V roku 2015 bolo predložených 110 podaní, ktoré neobsahovali doklady potrebné na vydanie rozhodnutia a preto bolo konanie prerušené. V 17 prípadoch bolo konanie v súvislosti s uvedením priestorov do prevádzky zastavené. V prípade, ak z dôvodu potreby došetrenia prevádzkových a organizačných podmienok prevádzky nebolo možné rozhodnúť v lehote do 30 dní, lehota na vydanie rozhodnutia bola predĺžená na 60 dní. Okrem výkonov v rámci správneho konania boli zrealizované oddelením hygieny výživy iné výkony v počte 659 (odborné vyjadrenia, rôzne prípisy, správy). RÚVZ sa vyjadrovali predovšetkým k predloženým návrhom projektových dokumentácií stavieb, k návrhom na rozšírenie predmetu činnosti či sortimentu, k zisteniam v rámci predbežných obhliadok priestorov, v ktorých sa uvažovalo so zriadením potravinárskej prevádzky. V roku 2015 nebolo podané žiadne odvolanie voči rozhodnutiu RÚVZ v oblasti posudkovej.

Z významnejších zariadení v roku 2015 bola dokončená stavba domova dôchodcov Orlík v Močenku, v zrekonštruovaných priestoroch bola zriadená výrobná chladených a mrazených pokrmov v Nových Sadoch, kompletne zrekonštruovaná reštaurácia Biskupský hostinec v Mestskom parku Nitra. V roku 2015 boli uvedené do prevádzky potravinárske zariadenia obchodného centra Ditúria v Leviciach. V tomto roku 2015 boli predložené projekty týkajúce sa rozširovania výrobných priestorov už existujúcich závodov de Miclén Levice a Cloetta.

Prešovský kraj

V roku 2015 bolo vydaných 1 216 posudkov na uvedenie priestorov do prevádzky, z toho 673 zariadení spoločného stravovania, 76 výrobní potravín, 391 predajní potravín, 20 predajní kozmetických výrobkov, tabaku, PBU, 23 skladov, 33 iné prevádzky.

V rámci vydávania záväzných stanovísk bolo vydaných k územnému konaniu 36 záväzných stanovísk (19 ZSS, 3 výroba potravín, 10 predaj potravín, 1 sklad, 3 iné prevádzky), ku kolaudačnému konaniu a ku zmene v užívaní stavieb 118 záväzných stanovísk (67 ZSS, 12 výroba potravín, 37 predaj potravín, 1 sklad, 1 iné prevádzky).

V priebehu správneho konania bolo 49 krát konanie prerušené (23 ZSS, 4 výroba potravín, 20 predaj potravín, 1 sklad, 1 iná prevádzka) a v 21 prípadoch bolo konanie zastavené (11 ZSS, 1 výroba potravín, výroba kozmetických výrobkov, tabaku, PBU, 7 predaj

potravín, 1 iná prevádzka). Počet nesúhlasov (rozhodnutí, záväzných stanovísk) - 1. Nesúhlasné rozhodnutie bolo vydané v predajni pečiva a pekárske výroby z dôvodu, že priestory predajne nezodpovedali požiadavkám platnej legislatívy (absencia vetrania v predajnej časti, absencia efektívneho vetrania a absencia prívodu teplej tečúcej a studenej pitnej vody v umývadle v predsieni záchodu pre zamestnancov, znečistené steny a prechádzanie nechráneného kanalizačného potrubia v miestnosti určenej na dopekávanie pečiva). Z vyššie uvedeného počtu vydaných rozhodnutí neboli podané žiadne odvolania.

Trenčiansky kraj

Na základe podaní rôznych subjektov bolo prešetrovaných a pripravených 1 168 rozhodnutí v správnom konaní k uvedeniu priestorov do prevádzky, k zmene v prevádzkovaní a/alebo schváleniu prevádzkového poriadku. V rámci týchto podaní bolo v 72 prípadoch prerušené konanie a v 34 bolo konanie zastavené. Z celkového počtu vydaných rozhodnutí bolo k uvedeniu zariadení do prevádzky vydaných 1 072 rozhodnutí (z toho 1 nesúhlasné rozhodnutie), z toho 612 pre zariadenia spoločného stravovania (z toho 1 nesúhlasné rozhodnutie), 129 pre výrobu potravín, 3 pre výrobu kozmetických výrobkov, tabakových výrobkov a predmetov bežného užívania, 277 pre predaj potravín, 24 pre predaj kozmetických a tabakových výrobkov a predmetov bežného užívania, 21 pre sklady a 6 pre iné prevádzky.

Nesúhlasné rozhodnutie k uvedeniu priestorov do prevádzky bolo vydané v 1 prípade. Dôvodom vydania nesúhlasného stanoviska v prevádzke prípravy a podávania pokrmov rýchleho občerstvenia bola skutočnosť, že v zariadení nebol zabezpečený stály prívod teplej a studenej pitnej vody, čím neboli splnené hygienické požiadavky podľa § 26 ods. 3 a ods. 4 písm. g) zákona č. 355/2007 Z.z.. Voči rozhodnutiam v rámci posudkovej činnosti neboli podané odvolania. Záväzných stanovísk bolo vydaných celkom 85, v rámci územného konania bolo pripravených 37 záväzných stanovísk a v rámci kolaudáčného konania 48. Pri vydávaní rozhodnutí podľa zákona č. 355/2007 Z. z. k uvedeniu priestorov do prevádzky sa prevažne jednalo o zmenu prevádzkovateľa, prípadne o zmenu charakteru prevádzky.

K významnejším novootvoreným prevádzkárňam, ktorým bolo vydané rozhodnutie patria: Výrobňa RAW výrobkov a nápojov, Trenčín; Výrobňa RAW výrobkov a kaviareň, Trenčín; Výrobňa výživových doplnkov a kozmetických výrobkov, Trenčín; Rozsiahla rekonštrukcia a modernizácia priestorov – Nemocničná kuchyňa v FN, Trenčín; Kúpalisko Zelená Žaba – Bowling, reštaurácia, vináreň, bufet, zmrzlina a rýchle občerstvenie, Trenčianske Teplice; Výrobňa čistených zemiakov pre ZSS, Nové Mesto nad Váhom; Výroba na spracovanie mlieka – PD Vlára Nemšová – farma Horné Srnie; Výroba toaletného mydla z polotovaru „TOALETKA“, Mydláreň Divízia výroby 02, Nové Mesto nad Váhom; Spracovanie prídavných látok pre potravinárske účely, Stará Turá; Výrobňa pekárske výroby a cukrárske výroby bezgluténových výrobkov, Trenčín; Obchodné centrum ASTRA v Dubnici nad Váhom, v ktorom sa nachádzajú prevádzky zariadení spoločného stravovania, obchodu a služieb. V ostatných okresoch kraja boli dané do prevádzky len objekty menšieho charakteru a lokálneho významu, alebo sa jednalo o prevádzkarne, kde došlo k zmene prevádzkujúceho subjektu.

Trnavský kraj

V Trnavskom kraji bolo vydaných 974 rozhodnutí k návrhom na uvedenie priestorov potravinárskych podnikov, vrátane uvedenia zariadení spoločného stravovania do prevádzky, k prevádzkovým poriadkom boli vydané 2 rozhodnutia. V 3 prípadoch bolo vydané nesúhlasné rozhodnutie. Voči 1 nesúhlasnému rozhodnutiu bolo podané 1 odvolanie. Záväzných stanovísk k územnému konaniu bolo vydaných 35, ku kolaudácii alebo k zmene

v užívaní stavby 78. Podľa zákona o správnom konaní bolo vydaných 183 rozhodnutí (138 prerušení a 45 zastavení konania) vo veci uvedenia priestorov do prevádzky. V 23 prípadoch boli posudzované návrhy na uvedenie priestorov stánkového ambulatného predaja potravín a rýchleho občerstvenia na podujatiach s hromadnou účasťou.

Ako podklad k rozhodovacej činnosti stavebných úradov bolo vydaných 27 záväzných stanovísk žiadateľom k územnému konaniu, zmene užívania stavby a ku kolaudácii. Z významnejších návrhov bol posudzovaný návrh na územné konanie pre výstavbu nového obchodného centra v Trnave a Vinárstva v Lošonci, rekonštrukcia stravovacej prevádzky vo FN Trnava, kolaudácia novopostavenej výrobné kvasenej kapusty, pivovaru, výrobné medoviny, Aquaparku s 3 zariadeniami spoločného stravovania.

Podľa zákona o správnom konaní bolo vydaných 110 rozhodnutí, z toho 81 prerušení a 29 zastavení konania vo veci schválenia návrhu na uvedenie priestorov do prevádzky, 98 rozhodnutí o zastavení konania vo veci preskúšania a vydania osvedčenia o odbornej spôsobilosti z dôvodu nedoplnenia podania o správny poplatok a neúčasti na skúške. Pred vydaním rozhodnutia bolo doručených 7 verejných vyhlášok, týkajúce sa zisťovania stanovísk neznámych účastníkov konania pred vydaním rozhodnutia.

Najčastejšie problémy pri posudzovaní predložených návrhov spočívali v tom, že podania neobsahovali všetky potrebné doklady (kolaudačné rozhodnutie príslušného stavebného úradu, návrhy prevádzkových poriadkov ZSS), v iných prípadoch priestory neboli stavebne dokončené resp. pripravené k uvedeniu do prevádzky. V týchto prípadoch účastníci konania boli vyzvaní na doplnenie svojich podaní, lehota na vydanie rozhodnutia bola predĺžená o 30 dní alebo konanie bolo prerušené. Kladné rozhodnutia boli vydávané až po doplnení podaní resp. po odstránení zistených nedostatkov. Ak návrhy neboli doplnené účastník konania v stanovenom termíne nepožiadaval o pokračovanie v konaní, bolo konanie zastavené.

V jednom prípade bolo podané odvolanie voči rozhodnutiu na neobnovenie konania. Išlo o rozhodnutie, ktorým bola uvedená kaviareň v Trnave do prevádzky a následne susedia po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia namietali, že neboli prizvaní ako účastníci konania. Vyjadrenie účastníkov konania bolo zisťované verejnou vyhláškou a nik sa neprihlásil. Rozhodnutie o neobnovení konania bolo potvrdené nadriadeným orgánom a odvolanie zamietnuté. Konanie vo veci nie je ukončené.

RÚVZ Dunajská Streda v roku 2015 v rámci posudkovej činnosti podľa § 13 zákona č. 355/2007 Z. z. bolo na základe návrhov žiadateľov na územné konanie, na kolaudáciu, na zmenu v užívaní stavieb, na uvedenie priestorov potravinárskych zariadení do prevádzky, na zmeny v ich prevádzkovaní a na schválenie prevádzkových poriadkov zariadení spoločného stravovania vypracovaných: 33 záväzných stanovísk, z čoho 13 bolo vydaných k návrhom na územné konanie a 20 k návrhom na kolaudáciu stavieb resp. k zmenám v ich užívaní. Z celkového počtu záväzných stanovísk sa 4 týkali posúdenia návrhov na územné konanie a kolaudáciu zariadení spoločného stravovania, 10 stanovísk bolo vypracovaných v súvislosti s výrobnami potravín, 15 stanovísk sa týkali predajní, 3 stanoviská skladov potravín a 1 stanovisko inej prevádzky; 241 rozhodnutí k návrhom na uvedenie priestorov potravinárskych zariadení do prevádzky, resp. k zmenám v ich prevádzkovaní. K návrhom na uvedenie priestorov zariadení spoločného stravovania vrátane zariadení rýchleho občerstvenia do prevádzky sa vypracovalo 141 rozhodnutí, ktorými súčasne boli schválené aj ich prevádzkové poriadky (v mnohých prípadoch došlo iba k zmene prevádzkovateľa), 19 rozhodnutí bolo vypracovaných k návrhom na uvedenie priestorov potravinárskych výrobní do prevádzky. K návrhom na uvedenie priestorov potravinárskych predajní do prevádzky bolo vydaných 72

rozhodnutí a k uvedeniu pracovných priestorov skladov 4 rozhodnutia a iných prevádzok 5 rozhodnutí ďalej 48 rozhodnutí o prerušení konaní a 13 rozhodnutí o zastavení konaní.

RÚVZ v Galante bolo na úseku posudkovej činnosti vydaných 128 rozhodnutí za účelom uvedenia priestorov do prevádzky (z toho 1 rozhodnutie negatívne), ďalej bolo vydaných 27 záväzných stanovísk (z toho 10 k návrhom na územné konanie, 5 k zmenám v užívaní stavby, 12 ku kolaudácii stavieb). Spolu bolo vydaných 136 rozhodnutí, 7 rozhodnutí bolo vydaných za účelom uloženia pokuty, 2 rozhodnutia za účelom schválenia prevádzkového poriadku zariadenia spoločného stravovania.

Oddelenie hygieny výživy RÚVZ Senica v roku 2015 posúdil 193 návrhov na uvedenie priestorov do prevádzky predložených fyzickými osobami – podnikateľmi alebo právnickými osobami v zmysle zákona č. 355/2007 Z.z., ku ktorým bolo vydané súhlasné rozhodnutie. Ako podklad k rozhodovacej činnosti stavebných úradov bolo vydaných 26 záväzných stanovísk k územnému konaniu alebo ku kolaudácii stavieb. V prevažnej miere sa jednalo o malé objekty alebo časti objektov. Z celkového uvedeného počtu bolo vydaných 109 posudkov k prevádzkovaniu zariadení spoločného stravovania, 23 posudkov k výrobe potravín, 1 posudok k výrobe kozmetických výrobkov, 56 posudkov k predaju potravín, 4 posudky k predaju kozmetických výrobkov, tabakových výrobkov, PBU a iných. Vo veci prerušení konania bolo vydaných 9 posudkov a 3 posudky na zastavenie konania. Ďalej bolo vydaných 7 záväzných stanovísk na územné konanie k potravinárskym prevádzkarňam, 19 záväzných stanovísk na kolaudačné konanie alebo zmenu v užívaní stavieb, a 100 iných výkonov. Spolu bolo poskytnutých 502 odborných konzultácií k potravinárskej problematike.

Z potravinárskych prevádzok boli do prevádzky uvedené: rôzne predajne potravín, rekonštruované boli úseky pekárni – dopekание mrazených polotovarov spoločnosti Lidl, výrobná výživových doplnkov v Hlohovci, nová výrobná medoviny v Smoleniciach, v rámci polyfunkčného objektu súvisiaceho s predmetnou činnosťou, výrobná kvasenej kapusty v Hlohovci, nové obchodné centrum Carrefour a TMT, kde sa nachádza hypermarket, reštaurácia, kaviareň a iné prevádzky, nákupné centrum City Aréna v Trnave (v obchodnom centre sa nachádzajú: prevádzka potravín Billa, tri ázijské reštaurácie a štyri slovenské ako rýchle občerstvenie, štyri reštaurácie, dve cukrárne a niekoľko kaviarní, drobné predajne potravinárskeho tovaru a výživových doplnkov, kozmetiky, tabakových výrobkov a rýchleho občerstvenia), Aquacentrum v Trnave s 3 zariadeniami spoločného stravovania, predajňa TESCO Kúty, novootvorené kongresové centrum v Senici s možnosťou organizovania rôznych podujatí vrátane ubytovania a stravovania, novootvorená prevádzkareň spracovania mäsa a výroby mäsových výrobkov Mäsovinky s.r.o., v Jablonici, novootvorená výrobná mäsových a mliečnych výrobkov Emil Krajčík Agro s.r.o., v Senici, zrekonštruovaná pestovateľská pálenica a lisovňa ovocia spoločnosti Romando s.r.o. v Prietrži, novootvorený denný stacionár Evanjelickej diakonie Sadzice v Skalici a cukráreň Eiscafé Delicana v Senici.

Žilinský kraj

V roku 2015 bolo v Žilinskom kraji vydaných 24 záväzných stanovísk k návrhom na územné konanie, 105 záväzných stanovísk k návrhom na kolaudáciu stavieb a k návrhom na zmenu v užívaní stavieb, 110 rozhodnutí k návrhom prevádzkových poriadkov a 1 115 rozhodnutí k uvedeniu do prevádzky. V 1 prípade vydal RÚVZ Čadca nesúhlasné rozhodnutie k uvedeniu priestorov do prevádzky pre nevyhovujúce dispozičné riešenie a strojno-technologické zariadenie, nepredloženie dokladu o zdravotnej bezchybnosti vody reštauračného zariadenia a RÚVZ Martin vydal v 2 prípadoch nesúhlasné rozhodnutie. Počet prerušení konania bol 44, a to z dôvodu nepredloženia dokladu o zdravotnej bezchybnosti vody, pre nevykonanie stavebno-dispozičných požiadaviek v potravinárskych zariadeniach

v stanovených lehotách, nepredloženia prevádzkového poriadku, nedostatky podania – nepredložené požadované doklady (kolaudačné rozhodnutie, rozhodnutie o zmene využitia stavby), neodvetranie priestorov, prevádzka bez prívodu teplej vody, prevádzka bez odkanalizovania, bez WC. Zastavenie konania: 65, a to z dôvodu neodstránenie nedostatkov v prevádzke, nedoplnené požadované doklady, nepredloženie dokladu o zdravotnej bezchybnosti vody, odstúpenie od žiadosti, neumožnenie obhliadky prevádzky, účastník konania zomrel, pominul dôvod začatia správneho konania na podnet správneho orgánu, neúčast' žiadateľov na preskúšanie z odbornej spôsobilosti na výkon epidemiologicky závažných činností.

Z **významnejších zariadení**, ktorým bolo vydané rozhodnutie na uvedenie priestorov do prevádzky patria Mäsovýroba s.r.o. Sklabiňa, Spracovanie mlieka a mäsa, Bodorová, Výroba cukrárskych výrobkov, Šútovo, Penzión BadVitel, Turčianske Teplice, Výroba syrov, Necpaly, Výrobná mrazených potravín – Brazílske pao, Martin – Priekopa, Polyfunkčný objekt M-Market, Martin.

Prehľad výkonov štátneho zdravotného dozoru je uvedený v tabuľke č. 3.

3.1.2 Kontrolná činnosť

a) kontroly podľa zákona č. 355/2007 Z. z.:

Bratislavský kraj

V zmysle zákona č. 355/2007 Z. z. bolo v roku 2015 pracovníkmi odboru hygieny výživy vykonaných **1 468 kontrol**. Kontroly boli vykonávané v súvislosti s vydaním rozhodnutí k uvedeniu priestorov do prevádzky (vrátane zariadení, ktorých výkon kontrol patrí do kompetencie orgánov veterinárnej a potravinovej správy) a v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru v zariadeniach spoločného stravovania. Štátny zdravotný dozor v zariadeniach spoločného stravovania bol vykonávaný podľa plánu kontrol vyplývajúceho z kategorizácie jednotlivých zariadení (potravinárske prevádzky vrátane zariadení spoločného stravovania sú rozčlenené podľa druhu a stupňa rizikovosti do 5 kategórií).

V roku 2015 bolo evidovaných 5 437 zariadení spoločného stravovania, ktorých kontrola spadá do kompetencie odboru hygieny výživy RÚVZ Bratislava. Z uvedeného počtu sa vykonalo v 1 257 zariadeniach spoločného stravovania 2 043 kontrol, z toho 1 152 kontrol podľa zákona č. 355/2007 Z. z. a 891 kontrol podľa zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov (ďalej len "zákon č. 152/1995 Z.z.").

Kontroly boli zamerané na dodržiavanie požiadaviek platných právnych predpisov týkajúcich sa zariadení spoločného stravovania (odborná spôsobilosť pracovníkov, prevádzková hygiena, dodržiavanie správnej výrobnéj praxe, zavedenie systému HACCP, monitorovanie CCP, vysledovateľnosť surovín, dodacie listy, skladovanie potravín a manipuláciu s nimi, spôsob skladovania a likvidácie odpadov).

Banskobystrický kraj

V prevádzkarniach verejného stravovania bolo v roku 2015 vykonaných v rámci štátneho zdravotného dozoru **1 929 kontrol**, vrátane kontrol pri uvádzaní priestorov do prevádzky. Nezhody, ktoré boli pri kontrolách zistené, boli dôvodom pre uloženie opatrení na mieste podľa § 55 zákona č. 355/2007 Z. z., blokových pokút, ale tiež pokút za správny delikt, uložených rozhodnutím podľa zákona č. 355/2007 Z. z..

Najčastejšie boli zisťované tieto nezhody: nedostatočne vypracované postupy správnej výrobnéj praxe, nedodržiavanie postupov pri výrobe pokrmov podľa zásad správnej výrobnéj

praxe, evidencia vyplývajúca z dokumentácie správnej výrobných praxe nebola v jednotlivých zariadeniach vedená v plnom rozsahu (napr. nebolo možné zistiť čas ukončenia technologického spracovania hotových pokrmov a tým aj dodržiavanie času ich výdaja podľa platnej legislatívy), nedostatočná prevádzková hygiena, znečistené steny, stropy, znečistené a poškodené podlahy, opotrebované technologické zariadenie, nesprávne skladovanie potravín, naďalej pretrvávajúce zmrazovanie surovín dodávaných do zariadenia v chladenom stave, ako aj skladovanie potravín po uplynutí doby spotreby príp. uplynutí dátumu minimálnej trvanlivosti, nesprávna manipulácia so surovinami ako aj hotovými pokrmami, nesprávne označovanie potravín, nevyhovujúce odstraňovanie odpadu a jeho kategorizačné zaradenie, nepreukazovanie dokladov o zdravotnej a odbornej spôsobilosti.

I napriek vyššie uvedenému možno konštatovať, že sa hygienická situácia vo väčšine zariadení spoločného stravovania otvoreného typu postupne vylepšuje. V niektorých prevádzkach došlo k celkovej rekonštrukcii kuchynskej časti, k usporiadaniu pracovných činností tak, aby na seba nadväzovali. Pri zmene prevádzkovateľov sú stravovacie zariadenia často modernizované, opotrebované pracovné plochy sa nahrádzajú nerezovými, inštalujú sa konvektomaty, umývačky riadu, vylepšujú sa mikroklimatické podmienky inštalovaním nových vzduchotechnických zariadení. Naďalej sú uvádzané do prevádzky aj nové vyvarujúce zariadenia.

V ZSS uzavretého typu bolo vykonaných spolu 256 kontrol, a to na oddeleniach liečebnej výživy a stravovania v nemocniciach /12 kontrol/, v domovoch sociálnej starostlivosti a domovoch dôchodcov /124 kontrol/, v zariadeniach kúpeľnej a liečebnej starostlivosti /10 kontrol/ a v zariadeniach poskytujúcich závodné stravovanie /110 kontrol/. Zistené boli nedostatky pri prevoze stravy do výdajní /u niektorých druhov pokrmov/, nedostatky spočívajúce v nedodržaní požadovanej limitovanej teploty, v nepredložení dokladov odbornej a zdravotnej spôsobilosti zamestnancov, v 1 prípade nebol schválený prevádzkový poriadok. V jednej zo stravovacích prevádzok nemocníc bola začiatkom roka 2015 ukončená rekonštrukcia, došlo aj k výmene a doplneniu technologického zariadenia. V ostatných stravovacích prevádzkach zdravotníckych zariadení neboli pri kontrolách zistené nedostatky vážnejšieho charakteru.

V zariadeniach poskytujúcich závodné stravovanie bolo vykonaných 110 kontrol, pri ktorých boli zisťované nedostatky v zavedení a dodržiavaní systému HACCP už len ojedinele. Monitoring a evidencia vyplývajúca z požiadaviek HACCP systému bola vo väčšine prípadov vedená v plnom rozsahu. Prevádzkarní poskytujúcich klasické závodné stravovanie naďalej ubúda, buď sa stávajú kombinovanými s otvoreným systémom stravovania alebo ich nahrádzajú výdajne stravy. Stále pribúdajú zariadenia otvoreného typu, poskytujúce aj donáškovú službu.

Košický kraj

Počet vykonaných kontrol podľa zákona č. 355/2007 Z. z., vrátane obhliadok v roku 2015 bol **2 959**.

Nitriansky kraj

Kontrolná činnosť bola vykonávaná podľa zákona 355/2007 Z. z. ako i zákona 152/1995 Z. z.. Z celkového počtu 8 769 registrovaných potravinárskych zariadení bola v roku 2015 vykonaná kontrola v 2 767 zariadeniach. Bolo vykonaných celkom **6 337 kontrol**, z ktorých 4 593 bolo vykonaných podľa zákona č. 355/2007 Z. z. a 1 744 kontrol podľa zákona č. 152/1995 Z. z.

Štátny zdravotný dozor bol vykonaný v rámci plánovanej frekvencie kontrol a stanovených úloh na rok 2015. Frekvencia objektívneho výkonu dozoru bola stanovená na základe kategorizácie prevádzok, podľa ich epidemiologickej závažnosti so zohľadnením prevádzkovej a osobnej hygieny a dodržiavania zdravotnej bezpečnosti potravín. Súčasťou štátneho zdravotného dozoru bola kontrola a overovanie kvality pitnej vody dodávanej do potravinárskych prevádzok. V rámci ŠZD bolo odobratých 64 vzoriek pitných vôd z potravinárskych prevádzok z ktorých 18 nevyhovovala požiadavkám legislatívy. Vody boli odoberané hlavne v prevádzkach zásobovaných pitnou vodou z vlastného vodného zdroja alebo zo zdroja iného ako verejný vodovod. Okrem toho bola odoberané vody na základe objednávok (101 vzoriek). V rámci kontroly hygieny prevádzky boli súčasťou výkonu ŠZD aj odbery sterov pracovných plôch, pomôcok používaných v prevádzke v počte 233 sterov, z ktorých 17 % nevyhovovalo požiadavkám predpisov taktiež odbery sterov v súvislosti s kontrolou zabezpečenia požiadaviek osobnej hygieny pracovníkov potravinárskych prevádzok v počte 64 sterov z ktorých 28,12 % nevyhovovalo požiadavkám predpisov.

Prešovský kraj

Podľa zákona č. 355/2007 Z. z. bolo vykonaných **3 100 kontrol** v rámci ŠZD aj v súvislosti s vydaním rozhodnutí a záväzných posudkov.

Trenčiansky kraj

V Trenčianskom kraji bolo v roku 2015 evidovaných 8 345 potravinárskych zariadení, v ktorých sa manipulovalo s potravinami, kozmetickými výrobkami, materiálmi a predmetmi určenými na styk s potravinami. V predmetných zariadeniach bolo celkovo vykonaných **1 903 kontrol** podľa zákona č. 355/2007 Z. z. (1 096 kontrol podľa zákona č. 152/1995 Z. z.). Na kontrolu plnenia povinnosti zabezpečenia dohľadu nad zdravím pracovníkov bolo vykonaných 764 kontrol.

Kontrolná činnosť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. bola vykonaná v súvislosti s uvedením potravinárskych priestorov do prevádzky alebo s vydaním kolaudačného stanoviska a kontrola v zariadeniach spoločného stravovania podľa plánu činností, opakované kontroly pri zistení nedostatkov, kontroly na základe podnetov a výskytu alimentárnych ochorení.

Celkový počet zariadení spoločného stravovania je v kraji 4 347, z ktorých bolo kontrole podrobených 1 134, kde bolo vykonaných 1 391 kontrol podľa zákona č. 355/2007 Z.z., v rámci ktorých bolo zistených 143 subjektov s rôznymi nezhodami. V Trenčianskom kraji je registrovaných 625 zariadení spoločného stravovania poskytujúcich stravovacie služby uzatvorenej skupine konzumentov, v ktorých bolo vykonaných 255 kontrol. Zariadení verejného stravovania je registrovaných 861 a vykonaných bolo 445 kontrol. Zariadení spoločného stravovania bez prípravy pokrmov (hostince, bary a kaviarne) je registrovaných 1 955, vykonaných bolo 363 kontrol. V stánkoch s predajom rýchleho občerstvenia bolo vykonaných 239 kontrol a v stánkoch s predajom rýchleho občerstvenia počas hromadných akcií bolo vykonaných 89 kontrol.

Trnavský kraj

V Trnavskom kraji v rámci štátneho zdravotného dozoru boli vykonávané kontroly v zariadeniach spoločného stravovania podľa plánu úradnej kontroly potravín vypracovaného na kalendárny rok. Okrem plánovaných kontrol boli vykonávané na základe usmernení ÚVZ SR mimoriadne ciele kontroly. V rámci štátneho zdravotného dozoru bolo v kraji vykonaných spolu **2 468 kontrol** v potravinárskych zariadeniach, z celkového počtu 3 713

zariadení spoločného stravovania bolo preverených 1 203 zariadení a vykonaných 2 531 kontrol, v ostatných zariadeniach a v zariadeniach podliehajúcich úradnej kontrole orgánom veterinárnej a potravinovej správy bolo vykonaných 371 kontrol. Okrem uvedených počtov bolo vykonaných 125 kontrol v zariadeniach, ktoré nie sú evidované v informačnom systéme, napr. v prevádzkach bez povolenia, pri kolaudácii stavieb, v zariadeniach, kde bolo konanie zastavené a iných.

Žilinský kraj

V priebehu roka 2015 bol štátny zdravotný dozor vykonávaný odbornými pracovníkmi oddelení hygieny výživy tak, ako to vyplýva zo zákona č. 355/2007 Z. z. a na základe viacročného národného plánu úradnej kontroly potravín vykonávanej orgánmi verejného zdravotníctva na rok 2015. Výkon štátneho zdravotného dozoru bol zameraný na posudzovanie jednotlivých prevádzok pred ich uvedením do prevádzky, na posudzovanie stavieb, objektov a priestorov pred ich samotnou výstavbou, na kontrolu vypracovania a dodržiavania prevádzkových poriadkov, zásad správnej výrobných praxe, vrátane sanitácie a ich verifikáciu v praxi s následnou evidenciou (kvalitatívne preberanie potravín, skladovanie potravín, tepelné opracovanie výdaj pokrmov, uchovávanie pokrmov, manipulácia s odpadom a pod.), na dodržiavanie osobnej a prevádzkovej hygieny, označovanie hotových pokrmov na jedálnych lístkoch.

V rámci posudzovania jednotlivých prevádzok pred ich uvedením do prevádzky a posudzovania stavieb, objektov a priestorov bolo vykonaných 1 220 kontrol. Celkom bolo v rámci štátneho zdravotného dozoru vykonaných **3 074 kontrol**, z toho bolo vykonaných v zariadeniach spoločného stravovania, vrátane hromadných akcií 2 421 kontrol, vo výrobných a skladoch potravín 31 kontrol a v distribučnej sieti 622 kontrol.

b) kontroly podľa zákona o ochrane nefajčiarov

Bratislavský kraj

V roku 2015 pracovníci odboru hygieny výživy vykonali 285 kontrol podľa zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 377/2004 Z. z.“). Z uvedeného počtu bolo 20 kontrol vykonaných na základe podnetov, z toho 11 podnetov bolo opodstatnených a 7 neopodstatnených, v 2 prípadoch nebolo možné zistiť opodstatnenosť alebo neopodstatnenosť podnetu.

Na základe zistených nedostatkov boli v roku 2015 uložené 3 pokuty v celkovej sume 1 700 € podľa § 10 ods. 7 zákona č. 377/2004 Z.z. Okrem toho bola v roku 2015 uložená 1 pokuta podľa zákona č. 377/2004 Z. z. za porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 písm. h) cit. zákona, voči ktorej bolo v zákonom stanovenej lehote podané odvolanie. Po preskúmaní dôvodov uvedených v odvolaní, bola pokuta správnym orgánom zrušená. V roku 2015 nadobudla právoplatnosť aj 1 pokuta v sume 500 €, ktorá bola uložená v roku 2014 za porušenie § 7 ods. 1 písm. h) zákona č. 377/2004 Z. z.

Banskobystrický kraj

V priebehu roka 2015 nad dodržiavaním zákona č. 377/2004 Z. z. v zariadeniach spoločného stravovania bolo celkom vykonaných 1 438 kontrol, pri ktorých bolo zistené 1 porušenie citovaného zákona a bola udelená bloková pokuta v sume 60 €. Riešený bol aj podnet poukazujúci na neuzatváranie dverí kaviarne v obchodnom centre. Porušovanie citovaného zákona zistené nebolo.

Košický kraj

Kontroly nad dodržiavaním zákona č. 377/2004 Z. z. boli vykonávané priebežne v zariadeniach spoločného stravovania s výrobou prípravou a podávaním pokrmov a nápojov, pričom bolo vykonaných 972 kontrol.

Nitriansky kraj

V rámci kontrolnej činnosti bola vykonávaná aj kontrola dodržiavania zákona č. 377/2004 Z. z.. Za rok 2015 bolo v tejto súvislosti vykonaných 1 352 kontrol. Porušovanie ustanovení uvedeného zákona bolo zistené v štyroch prípadoch, z toho v troch prípadoch v rámci šetrenia podnetu. Za porušenie ustanovení zákona č. 377/2004 Z. z. bolo voči prevádzkovateľom uvedených zariadení zahájené správne konanie vo veci uloženia pokuty. V jednom prípade bola uložená bloková pokuta za porušovanie zákona č. 377/2004 Z. z. zamestnancom ZSS.

Prešovský kraj

Počet vykonaných kontrol podľa zákona č. 377/2004 Z. z. v roku 2015 bol 1 775. V jednej prevádzke bolo zistené porušenie zákona č. 377/2004 Z. z., v ostatných prevádzkach neboli zistené nedostatky. Voči prevádzkovateľovi predmetného zariadenia bolo začaté správne konanie vo veci uloženia pokuty.

Trenčiansky kraj

Podľa zákona č. 377/2004 Z. z. bolo vykonaných 635 kontrol so zameraním na zariadenia spoločného stravovania a obchodné centrá.

Trnavský kraj

V Trnavskom kraji počas roka 2015 sa naďalej priebežne v rámci štátneho zdravotného dozoru v zariadeniach spoločného stravovania, ale aj cielene, kontrolovalo dodržiavanie zákona č. 377/2004 Z. z.. Celkovo bolo vykonaných 854 kontrol. Pri výkone štátneho zdravotného dozoru v zariadeniach spoločného stravovania, kde je zákaz fajčenia resp. sú stanovené podmienky pre fajčenie sa priebežne kontroluje dodržiavanie zákona o ochrane nefajčiarov. RÚVZ Trnava zistil v 1 prípade porušenie podmienok a zákazov fajčenia v zariadení spoločného stravovania a preto bolo zahájené správne konanie vo veci uloženia pokuty vo výške 500 eur uložená, pokuta bola i uhradená. Druhé porušenie bolo zistené RÚVZ Senica, ktorý na základe podnetu odstúpeného z ÚVZ SR Bratislava v prevádzkarni Pizzeria Morgen v Senici vykonal kontrolu a bolo zistené, že do prevádzkarne je vstup len cez stavebne uzavretý konzumný priestor pre fajčiarov z vonkajšieho priestranstva a vstup do nefajčiarskej časti je práve cez túto fajčiarsku časť. Iný vstup do prevádzkarne k dispozícii nebol. V tejto súvislosti bolo voči prevádzkovateľovi ZSS zahájené správne konanie vo veci uloženia pokuty, pokuta bola uložená v sume 500 eur a prevádzkovateľom bola zaplatená. Následne prevádzkovateľ vybudoval do prevádzkarne samostatný vstup pre nefajčiarov.

Žilinský kraj

V rámci kontroly dodržiavania zákona č. 377/2004 Z. z. bolo vykonaných 1 398 kontrol, pričom kontroly boli vykonávané v rámci štátneho zdravotného dozoru. Kontroly boli zamerané na: dodržiavanie zákazu fajčenia v zariadeniach spoločného stravovania s prípravou a podávaním pokrmov, okrem tých, ktoré majú oddelenú časť pre fajčiarov; dodržiavanie

zákazu fajčenia v prevádzkach rýchleho občerstvenia; dodržiavanie zákazu fajčenia v predajniach, na pracoviskách (výrobne a pod.); šetrenie podnetov v obchodných centrách.

Pri 3 kontrolách zistil RÚVZ Žilina porušenie zákona č. 377/2004 Z. z. a boli uložené 3 pokuty v celkovej sume 1500 eur.

c) Kontroly na základe podnetov / sťažností:

Orgány verejného zdravotníctva v SR v roku 2015 prijali celkom **932** písomných **podnetov**, z ktorých **359** (38 %) bolo vyhodnotených ako **opodstatnených**, **367** (39 %) ako **neopodstatnených** a v prípade 222 podnetov nebolo možné dokázať opodstatnenosť, resp. boli odstúpené na doriešenie. Keďže ťažisko orgánov verejného zdravotníctva pri výkone úradnej kontroly tvoria zariadenia spoločného stravovania, 73 % prijatých podnetov sa týkalo týchto zariadení. Najčastejším predmetom podnetov boli nedostatky v prevádzkovej a osobnej hygiene, nesprávna manipulácia so surovinami, polotovarmi, potravinami a hotovými pokrmami, vykonávanie epidemiologicky rizikových činností bez odbornej a zdravotnej spôsobilosti, výskyt hmyzu a hlodavcov a porušovanie zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov v znení neskorších predpisov.

Tabuľka č. 3 Prehľad a vyhodnotenie prijatých podnetov

	Celkový počet podaní	Opodstatnené	Neopodstatnené	Nebolo možné dokázať, odstúpené
Zariadenia spoločného stravovania	683	287	281	114
Výrobcovia	53	13	25	14
Dopravcovia a distribútori	14	1	5	8
Hypermarkety, supermarkety	28	24	7	15
Malé a stredné predajne	101	20	29	52
Baliarne	1	0	0	1
Iné	52	14	20	18
SPOLU	932	359	367	222

Bratislavský kraj

V roku 2015 bolo riešených celkovo **234 podnetov**, 91 z nich bolo opodstatnených, 92 neopodstatnených a v 51 prípadoch nebolo možné dokázať opodstatnenosť resp. podnety boli postúpené na iný úrad. Z uvedeného počtu bolo 204 podnetov poukazujúcich na nedostatky v zariadeniach spoločného stravovania, a to najmä: nedostatočnú prevádzkovú a osobnú hygienu, výskyt tráviacich ťažkostí po konzumácii hotových jedál a pokrmov rýchleho občerstvenia, cudzích predmetov v pokrmoch, hluk z prevádzok, prienikov pachov z pripravovaných pokrmov do okolitého obytného prostredia, porušovanie zákona č. 377/2004 Z.z. Z uvedeného počtu bolo 86 podnetov opodstatnených, 83 neopodstatnených, v 35

prípadoch nebolo možné dokázať opodstatnenosť podnetu, resp. bol podnet odstúpený na príslušný úrad.

Ďalších 30 podnetov sa týkalo nedostatkov v iných potravinárskych prevádzkach (výrobcovia, distribútori, hypermarkety, predajne, baliarne). Z uvedeného počtu bolo 5 podnetov opodstatnených, 4 neopodstatnené a v 16 prípadoch nebolo možné dokázať ich opodstatnenosť resp. boli podnety odstúpené na vecne a miestne príslušný úrad.

V opodstatnených prípadoch boli prevádzkovateľom, resp. zodpovedným pracovníkom uložené sankčné postihy a uložené nápravné opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov.

Banskobystrický kraj

RÚVZ v Banskobystrickom kraji v roku 2015 prijali celkom **112 písomných podnetov**, z ktorých 59 bolo vyhodnotených ako opodstatnených, 31 ako neopodstatnených a u 22 podnetov nebolo možné dokázať opodstatnenosť, resp. boli odstúpené na doriešenie.

Podľa zákona č. 355/2007 Z. z. bolo šetrených 81 podnetov, išlo o podnety na základe uvádzania zdravotných problémov spočívajúcich v žalúdočných ťažkostiach, nedostatky v prevádzkovej hygiene, skladovaní surovín, nesprávnej manipulácii s potravinami a hotovými pokrmami, nedostatočná tepelná úprava pokrmov. Riešené boli aj podnety poukazujúce na nadmerný hluk, najmä v nočných hodinách, v zariadeniach spoločného stravovania. Jeden podnet sa týkal zdravotnej bezpečnosti kozmetického výrobku zakúpeného prostredníctvom internetového obchodu. Nedostatky zistené pri prešetrovaní podnetu boli predmetom samostatných sankčných správnych konaní.

Podľa zákona č.152/1995 Z. z. bolo šetrených 8 podnetov, išlo o podnety poukazujúce na nevyhovujúcu manipuláciu s potravinami, porušovanie osobnej hygieny zamestnancov na úseku predaja lahôdkarských výrobkov, žalúdočné ťažkosti po konzumácii výživového doplnku, zistenie nejednotného označenia výrobku určeného na výživu dojčiat. Riešený bol aj podnet na výživový doplnok, ktorý bol zakúpený prostredníctvom internetového obchodu. Pri prešetrovaní podnetu bolo správnym orgánom zistené, že spoločnosť, ktorá realizuje predaj tovaru prostredníctvom internetovej stránky nedodržiava požiadavky stanovené príslušnou legislatívou.

V prípade opodstatnených podnetov boli uložené opatrenia na mieste, udelené blokové pokuty a tiež aj pokuty za správny delikt uložené rozhodnutím podľa zákona č. 355/2007 z. z..

Košický kraj

Celkový počet podnetov bol **148** (počet opodstatnených: 29, neopodstatnených: 73, nebolo možné prešetriť: 12, späťvzatie: 3, v štádiu šetrenia: 3, postúpených: 28), z toho podľa zákona č. 355/2007 Z. z.: 90 podnetov. Kontroly na základe podaných podnetov boli vykonané podľa zákona č. 355/2007 Z. z.; zákona č.152/1995 Z. z. a zákona č. 377/2004 Z.z.

Nitriansky kraj

Za rok 2015 bolo oddeleniami hygieny výživy v Nitrianskom kraji prijatých **176 podnetov**. Z celkového počtu podnetov bolo 54 opodstatnených (30,68 %), ostatné podnety boli buď neopodstatnené alebo odstúpené z dôvodu vecnej alebo miestnej nepríslušnosti príslušným orgánom kontroly.

Prešovský kraj

Celkový počet podnetov v roku 2015 bol **101**, z toho opodstatnených 34, neopodstatnených 56 a 11 podnetov bolo odstúpených vecne a miestne príslušným kontrolným orgánom.

Podľa zákona č. 355/2007 Z. z. boli riešené podnety týkajúce sa tráviacich ťažkostí po konzumácii pokrmov, zvýšenej hlučnosti v životnom prostredí z prevádzky ZSS, rušenia nočného klúdu, nedostatočnej hygieny pri príprave a výdaji pokrmov, nedostatočnej prevádzkovej hygieny v zariadení spoločného stravovania, príprava stravy bez odbornej a zdravotnej spôsobilosti, nedostatky v osobnej hygiene, znečistené poháre, znečistené taniere a príbory, podávanie pokrmov po uplynutí dátumu spotreby, zdravotné problémy po požití piva a pizze, nedodržovanie chladiaceho reťazca,

Podľa zákona č. 152/1995Z. z. boli riešené podnety týkajúce sa predaja potravín nesprávne označených alebo klamlivo označených, nevyznačenie alergénov v jedálnom lístku. Podľa zákona č. 377/2004 Z. z. boli riešené podnety na fajčenie v stravovacej prevádzke a fajčenie v obchodnom centre.

Trenčiansky kraj

Celkovo bolo v roku 2015 riešených **109 podnetov**. Výkonom kontroly bolo zistené, že 52 podnetov bolo opodstatnených, 43 neopodstatnených a v 14 prípadoch nebola vyjadrená ich oprávnenosť a podnety boli odstúpené miestne a vecne príslušnému správne orgánu na doriešenie. Podľa zákona č. 355/2007 Z. z. bolo riešených 81 podnetov, podľa zákona č. 152/1995 Z. z. bolo riešených 13 podnetov a 1 podnet bol riešený podľa zákona č. 377/2004 Z. z..

Predmetom šetrenia najčastejšie bolo oznámenie nedostatkov v prevádzkovej a osobnej hygiene, nevyhovujúca kvalita pokrmov a zdravotné ťažkosti spotrebiteľov po konzumácii pokrmov v zariadení spoločného stravovania, predaj potravín po uplynutí doby spotreby, rozvoz pokrmov za nevyhovujúcich hygienických podmienok, obťažovanie hlukom šíriacim sa z prevádzok a prevádzkovanie zariadení spoločného stravovania bez súhlasného rozhodnutia miestne a vecne príslušného orgánu verejného zdravotníctva.

Pri zistení nedostatkov v rámci kontrolnej činnosti boli uložené opatrenia na mieste alebo boli prejednané s účastníkmi konania.

Trnavský kraj

Na RÚVZ v Trnavskom kraji bolo doručených **76 podnetov**, týkajúcich sa činnosti v potravinárskych zariadeniach, z ktorých bolo opodstatnených 34 podnetov, neopodstatnených 20 podnetov, 22 podnetov bolo odstúpených na príslušný správny orgán, resp. sa nedali vyhodnotiť.

Podnety v ZSS sa týkali najmä nedostatočnej prevádzkovej hygieny, podávania starých a nekvalitných pokrmov a používanie potravín po dobe spotreby, nadmerného hluku šíriaceho sa z prevádzok pri produkcii hudby a akciách s hromadnou účasťou, porušovanie zákona o ochrane nefajčiarov, neúplne alebo žiadne označovanie potravín v štátnom jazyku, výskytu hmyzu a hlodavcov, prevádzkovanie zariadenia bez kladného rozhodnutia na uvedenie priestorov do prevádzky, v 2 prípadoch na nevhodné označovanie výživových doplnkov - zdravotné tvrdenia a pripisované preventívne a liečivé účinky výrobku.

Žilinský kraj

V Žilinskom kraji v roku 2015 bolo prijatých celkom **152 písomných podnetov**, z ktorých 48 bolo vyhodnotených ako opodstatnených, 60 ako neopodstatnených, z toho bolo 44 podnetov z hľadiska vecnej a miestnej príslušnosti z časti odstúpených na doriešenie.

Podnety sa týkali dodržiavania hygienických požiadaviek: nedostatočná prevádzková a osobná hygiena, nevyhovujúca kvalita surovín a podávanej stravy, nepovolené prevádzkovanie letnej terasy s ovplyvňovaním zdravého bývania pôsobením nadmerného hluku, predaj neschválených produktov, nalievanie alkoholických nápojov v predajni potravín, predaj mäsových výrobkov bez zabezpečenia hygienických požiadaviek, nevhodné skladovanie potravín, nedostatky v označovaní potravín, nevyhovujúce odkanalizovanie a znečistenie okolia prevádzky, prevádzkovanie stavby bez povolenia stavebného úradu, nepovolený reklamný predaj výživy na počiatočnú výživu dojčiat v lekárni, nepovolená rozrábka a rozvoz mäsa, údajne nepovolené výživové tvrdenia u výživových doplnkov, zdravotné problémy po konzumácii hotovej stravy, nevyhovujúca manipulácia s potravinami a pokrmami, nezabezpečenie prívodu tečúcej teplej vody v prevádzke, prevádzkovanie zariadení bez rozhodnutia RÚVZ a bez funkčných hygienických zariadení pre zákazníkov, predaj potravín po uplynutí dátumu spotreby, podozrenie na falšovanie zmluvy na likvidáciu organického odpadu, nedodržiavanie zákazu fajčenia v obchodných centrách, porušovania zákona o ochrane nefajčiarov, obťažovanie hlukom a zápachom z prevádzky, obťažujúci zápach z hospodárskych zvierat pri ZSS, nevyhovujúce zásobovanie ZSS pitnou vodou, vytekajú žumpy.

3.2 Úradná kontrola

Úradné kontroly vykonávali pracovníci odborov a oddelení hygieny výživy RÚVZ v SR podľa aktualizovaného plánu kontrolnej činnosti vypracovaného podľa Plánu úradnej kontroly orgánov verejného zdravotníctva v roku 2015 v súlade s nariadením (ES) č. 882/2004 Európskeho parlamentu a Rady o úradných kontrolách uskutočňovaných za účelom zabezpečenia overenia dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá a podľa kompetencií uvedených v § 23 ods. 2 zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách v platnom znení. Kontrolované bolo splnenie hygienických požiadaviek ustanovených v nariadení ES č. 852/2004 o hygiene potravín, v zákone č. 152/1995 Z. z., v Potravinovom kódexe SR.

Úradné kontroly potravín boli vykonávané v potravinárskych prevádzkach spadajúcich do pôsobnosti orgánov verejného zdravotníctva podľa § 23 ods. 1) zákona č. 152/1995 Z.z. o potravinách v znení neskorších:

- hotových pokrmov a jedál s obsahom potravín živočíšneho pôvodu a s obsahom potravín rastlinného pôvodu vyrábaných a/alebo podávaných v prevádzkarniach spoločného stravovania a na predajných miestach (napr. hypermarkety, stánky s rýchlym občerstvením, hromadné podujatia: jarmoky, trhy a pod.),
- vo vzťahu k epidemiologicky rizikovým činnostiam osôb vo výrobe, manipulácii a umiestňovaní na trh,
- výživových doplnkov, materiálov prichádzajúcich do styku s potravinami, potravín určených na osobitné výživové účely, ako aj detskej výživy a dojčenskej výživy,
- nových potravín,
- z hľadiska používania zdrojov ionizujúceho žiarenia na ožarovanie potravín a kontroly dodržiavania zákazu pridávania rádioaktívnych látok do potravín,
- v súvislosti s prídavnými látkami do potravín,

- potraviny na báze GMO,
- ostatné potraviny z hľadiska zdravotnej bezpečnosti.

Pri výkone kontrol bola sústredená pozornosť najmä na:

1. na stavebno – technický stav prevádzkarne, na pracovné prostredie, strojno - technologické vybavenie, skladovanie, expedíciu, dopravu, manipuláciu s polotovarmi, hotovými výrobkami, analýzu postupov pri príprave a spracovaní potravín, označovanie potravín
2. vyhodnotenie postupov SVP, analýzu rizík a kritických kontrolných bodov v súlade s požiadavkami platnej legislatívy,
3. preverenie všetkých systémov kontroly, ktoré sú spracované prevádzkovateľmi,
4. preverenie písomných materiálov a ostatnej evidencie,
5. samotný výkon kontrol vlastnými meracími prístrojmi, porovnanie meraní uskutočnených prístrojmi, ktoré používajú prevádzkovatelia,
6. osobitná pozornosť bola venovaná materiálom a predmetom, ktoré prichádzajú do styku s potravinami táto časť bola realizovaná podľa samostatnej osnovy, zaslanej z RÚVZ Poprad.

Okrem činností realizovaných podľa plánov kontrol a plánov odberu vzoriek boli plnené i mimoriadne úlohy MZ SR a ÚVZ SR.

3.2.1 Úradná kontrola v potravinárskych podnikoch vyrábajúcich a manipulujúcich s lahôdkarskými výrobkami, cukrárskymi výrobkami, zmrzlinou, minerálnymi a pramenitými vodami pre dojčatá, potravinami na osobitné výživové účely, výživovými doplnkami, prídavnými látkami, arómami

Zistené boli nasledujúce počty nezhôd:

- v dodržiavaní zásad SPV, HACCP – 76
- v priebežnom vzdelávaní zamestnancov – 18
- v hygiene prevádzky – 40
- v osobnej hygiene – 20
- v odbornej spôsobilosti – 25
- v zdravotnej spôsobilosti – 15
- v označovaní – 57
- vo výživových a zdravotných tvrdeniach – 0
- potravinách po dátume spotreby/dátume min. trvanlivosti – 27
- v overovaní pôvodu potravín, výsledovateľnosti – 31
- v skladovaní potravín – 19
- v manipulácii s potravinami – 57
- v manipulácii s odpadom a jeho kategorizačným zariadením – 4
- iné – 115

Najviac nezhôd bolo zistených pri výrobe a manipulácii so zmrzlinou (382 nezhôd). Najväčší počet nezhôd sa týkal dodržiavania zásad SPV a HACCP, manipulácie s potravinami a označovania potravín.

Výskyt nezhôd pri výrobe a manipulácii s lahôdkarskými výrobkami, cukrárskymi výrobkami, zmrzlinou, minerálnymi a pramenitými vodami pre dojčatá, výživovými doplnkami, prídavnými látkami, obalmi a materiálmi prichádzajúcimi do styku s potravinami

- **v hygiene prevádzky** - steny s popraskanou omietkou; opotrebovaný náter chladiaceho zariadenia; opotrebované regály v skladoch; plesň na stenách;
- **v osobnej hygiene** - práca so šperkmi na rukách; umelé a nalakované nechty;
- **odbornej spôsobilosti** – chýbajúce doklady o odbornej spôsobilosti na výkon epidemiologicky závažných činností;
- **v zdravotnej spôsobilosti** – chýbajúce doklady o zdravotnej spôsobilosti;
- **v overovaní pôvodu potravín** – nezabezpečená výsledovateľnosť výrobkov; neohlásený internetový predaj výživových doplnkov; suroviny s označením iba v cudzom jazyku; suroviny bez nadobúdacích dokladov;
- **v označovaní potravín** – neoznačené alergény, nezabezpečenie doplnkového označovania azofarbív, neoznačené suroviny a polotovary;
- **v skladovaní potravín** – spoločné skladovanie nezlučiteľných druhov potravín; potraviny nechránené pred kontamináciou; uchovávanie potravín pri nevyhovujúcej teplote; predaj potravín po dobe spotreby resp. minimálnej trvanlivosti;
- **v manipulácii s potravinami** – nevhodná manipulácia s potravinami; nepoužívanie pracovných pomôcok; manipulácia s výrobkami bez použitia ochranných osobných prostriedkov; kríženie čistej a nečistej časti prevádzky; neoznačené pracovné plochy; zamieňanie pracovných plôch;
- **v manipulácii s odpadom** – nevhodné odstraňovanie odpadov; nesprávna kategorizácia odpadu; zhromažďovanie odpadu do nevhodných nádob;
- **v priebežnom vzdelávaní zamestnancov potravinárskych prevádzok** - nerealizované vzdelávanie;
- **v dodržiavaní zásad SVP, HACCP** – nedodržiavanie stanovených technologických postupov; nevykonávanie monitoringu CCP; nevedenie evidencie o monitoringu CCP; nevedenie evidencie o dennej produkcii výrobkov; dokumenty SVP nedostatočne zavedené do praxe; nedostatočne vypracovaná dokumentácia; nevedenie záznamov o technologickom postupe výroby zmrzliny; nevedené záznamy o vykonávanej sanitácii výrobných priestorov; neoverovanie zdravotnej neškodnosti vlastných výrobkov.

Úradná kontrola materiálov a predmetov určených na styk s potravinami v roku 2015

Národné referenčné laboratórium (NRL) pre materiály prichádzajúce do kontaktu s potravinami vykonávalo v roku 2015 laboratórne vyšetrenia materiálov a predmetov určených na styk s potravinami v súlade s plnením viacročného plánu úradných kontrol podľa nariadenia Európskeho Parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004. Plán úradných kontrol bol cielene zameraný na výrobky dostupné na našom trhu, u ktorých sa definovali špecifické kritériá rizikovosti na základe legislatívnych požiadaviek, hlásení RASFF a našich dlhoročných skúseností s posudzovaním výrobkov určených na styk s potravinami.

Odbery vzoriek boli organizované jednotlivými RÚVZ v SR podľa stanoveného časového harmonogramu. Vzorky odobraté jednotlivými RÚVZ boli cielene laboratórne vyšetrené v možných rizikových ukazovateľoch v závislosti od materiálového zloženia materiálov a predmetov určených na styk s potravinami.

Tabuľka č. 4 Druhy odoberaných vzoriek a sledované rizikové ukazovatele v roku 2015

A. Materiály a predmety určené na styk s potravinami	Sledované rizikové ukazovatele
melamínové kuchynské pomôcky	formaldehyd, melamín
nylonové kuchynské pomôcky	primárne aromatické amíny
keramické výrobky	Cd, Pb
kovové výrobky	Cd, Pb, Cr, Ni, Sb, Hg, As + ďalšie kovy
obalové materiály	mikrobiologické ukazovatele

Úradné kontroly boli realizované podľa samostatného metodického pokynu, ktorý obdržali všetky RÚVZ v SR. Miesta odberov boli nasledujúce: veľkoobchod, maloobchod, dovozcovia, distribútori, výrobcovia, potravinársky priemysel/prevádzky. Ako prioritné miesta odberov boli určené dovozcovia a veľkoobchod.

Ku každej odobranej vzorke bol vyplnený záznam o úradnej kontrole. Zároveň sa s odbermi vzoriek vykonávali aj inšpekcie zamerané na: skladovanie, zavedenie správnej výrobných praxe (v priemysle potravinárskych obalov a keramických výrobkov) a dostupnosť dokumentácie v súlade s platnou legislatívou (vyhlásenie o zhode, podporná dokumentácia k vyhláseniu o zhode).

Úradné kontroly v roku 2015 prebiehali v týchto fázach:

1. Úradné kontroly s odberom vzoriek (časový harmonogram)
2. Úradné kontroly bez odberu vzoriek – kontrola požiadaviek na uvádzanie plastových výrobkov na trh
3. Monitoring a odber materiálov a predmetov určených na styk s potravinami, ktoré sú použité ako reklamné predmety na podporu predaja potravinárskych výrobkov, časopisov atď.
4. Monitoring používania aktívnych a inteligentných materiálov a predmetov
5. Kontrola aktívnych obalových materiálov – podložky pod mäso
6. Výkon auditov SVP u výrobcov materiálov a predmetov určených na styk s potravinami

Výskyt a analýza nezhôd

1. Vyhodnotenie úradných kontrol s odberom vzoriek

Úradné kontroly s odberom vzoriek boli realizované v súlade s časovým harmonogram. Celkovo bolo chemicky a mikrobiologicky vyšetrených **146 výrobkov** v 212 ukazovateľoch a bolo vykonaných **1 559 analýz**.

a) Chemické vyšetrenie

Z toho **3 výrobky** laboratórnym vyšetrením nespĺnili požiadavky piatej hlavy druhej časti Potravinového kódexu Slovenskej republiky – Materiály a predmety určené na styk s potravinami.

Požiadavky bezpečnosti nespĺnili nasledujúce výrobky:

- **melamínová tanier**
počet nezhôd: 2 dôvod nezhody: migrácia formaldehydu
- **melamínová miska**
počet nezhôd: 1 dôvod nezhody: migrácia formaldehydu
Príslušnými RÚVZ boli prijaté opatrenia na trhu na ochranu zdravia spotrebiteľa.

b) Mikrobiologické vyšetrenie

Mikrobiologicky bolo vyšetrených celkovo **57 vzoriek** obalových materiálov, pričom všetky splnili požiadavky prílohy č. 19 k štvrtej hlave druhej časti Potravinového kódexu Slovenskej republiky – Mikrobiologické požiadavky na potraviny a na obaly na ich balenie.

c) Pôvod výrobkov

Z vyplnených záznamov o úradnej kontrole odobraných výrobkov vyplýva, že zo 146 výrobkov malo 65 výrobkov deklarovaný pôvod v krajinách EÚ, 25 výrobkov pochádzalo z tretích krajín a 1 výrobok nemal uvedený pôvod.

d) Miesto odberov

Z vyplnených záznamov o úradnej kontrole odobraných výrobkov vyplýva, že najviac vzoriek bolo odobraných v maloobchode, následne v hypermarketoch a najmenej v priemysle obalových a keramických výrobkov.

Tabuľka č. 5 Miesto odberov

Miesto odberov	Celkový počet odberov
maloobchod (iný ako hypermarket)	56
sklady, veľkosklady	11
hypermarkety	42
maloobchod (typ lacné predajne)	29
potravinársky priemysel	5
priemysel obalových a keramických výrobkov	3

e) Skladovanie

U žiadneho sledovaného výrobku neboli zistené nedostatky v skladovaní.

f) Kontrola dokumentácie

Vyhlásenie o zhode bolo predložené k 65 výrobkom. Podporná dokumentácia bola predložená k 31 výrobkom.

2. Úradné kontroly bez odberu vzoriek – kontrola požiadaviek na uvádzanie plastových výrobkov na trh

Úradné kontroly bez odberu vzoriek boli vykonávané v priebehu roka 2015. Celkovo bolo vykonaných 185 kontrol v 56 prevádzkach. Je možné konštatovať, že vyhlásenia o zhode a podporná dokumentácia boli preložené v súlade s metodickým pokynom avšak obsahová stránka vyhlásení o zhode bola v mnohých prípadoch nepostačujúca vzhľadom na legislatívne požiadavky.

3. Monitoring a odber materiálov a predmetov určených na styk s potravinami, ktoré sú použité ako reklamné predmety na podporu predaja potravinárskych výrobkov, časopisov, atď.

V priebehu roka 2015 boli odobraté 2 výrobky (keramické hrnčeky, plastová fľaša), ktoré boli predávané spolu s potravinami ako darčkové predmety na podporu predaja. Výrobky vyhoveli v sledovaných ukazovateľoch (Cd, Pb – keramické hrnčeky, formaldehyd, primárne aromatické amíny, sensorické hodnotenie, vyluhovateľnosť pigmentov – plastová fľaša).

4. Monitoring používania aktívnych a inteligentných materiálov a predmetov

V rámci výkonu ÚK nad materiálmi a predmetmi určenými na styk s potravinami a zároveň potravinami sa monitorovalo možné používanie aktívnych a inteligentných materiálov a predmetov (napr. vkladanie rôznych vreciek s aktívnou zložkou do balených potravín, nálepky informujúce spotrebiteľa o možných zmenách v potravinách). Počas výkonu ÚK bolo zistené používanie 2 aktívnych materiálov – podložky pod mäso.

5. Kontrola aktívnych obalových materiálov – podložky pod mäso

Kontrolou 2 aktívnych materiálov – podložiek pod mäso bolo zistené, že obsah vyhlásenia o zhode neobsahoval všetky informácie stanovené v nariadení Komisie (ES) č. 450/2009 o aktívnych a inteligentných materiáloch a predmetoch, ktoré majú prísť do styku s potravinami.

6. Výkon auditov SVP u výrobcov materiálov a predmetov určených na styk s potravinami

V priebehu roka 2015 boli celkovo vykonané 2 audity u výrobcov materiálov a predmetov určených na styk s potravinami. Vyhodnotenie auditov: prevádzky boli posúdené ako bezpečné.

3.2.2 Kontrola v ZSS vrátane výroby lahôdkarských výrobkov, cukrárskych výrobkov a prípravy hotových pokrmov a jedál na predajných miestach

V zariadeniach spoločného stravovania (ďalej len „ZSS“) bolo spolu vykonaných **28 929 kontrol v 14 830 zariadeniach** (z celkového počtu 44 006 registrovaných prevádzok), pričom nezhody sa zistili v 3 002 kontrolovaných prevádzkach.

Najčastejšie sa vyskytujúce nezhody v ZSS:

- **v hygiene prevádzky** – vykonávanie činnosti v potravinárskych zariadeniach bez súhlasu orgánu verejného zdravotníctva; nevyhovujúca prevádzková hygiena; nevyhovujúci stavebno-technický stav prevádzky; porušenie povrchov podláh, stien, stropov; znečistené steny, stropy, podlahy, pracovné plochy; plesne na stenách; opotrebovanosť technologického zariadenia; nezabezpečenie prívodu tečúcej teplej vody do umývadiel v priestoroch, kde sa manipuluje s potravinami; nefunkčné splachovanie vo WC pre personál; nefunkčné, prípadne znečistené technologické zariadenia; nedostatočne vykonávaná sanitácia prevádzkových priestorov;
- **v osobnej hygiene** – znečistené, neúčelové, prípadne civilné oblečenie; k umývadlám v zariadeniach na osobnú hygienu hostí (WC) a na osobnú hygienu personálu (WC) nebol zabezpečený prívod tečúcej teplej vody; nosenie ozdôb na rukách; umelé a nalakované nechty; nezabezpečenie základných hygienických potrieb;
- **v odbornej spôsobilosti** – chýbajúce doklady o odbornej spôsobilosti na výkon epidemiologicky závažných činností, resp. uplynutie platnosti osvedčení; nezdokladovanie odbornej spôsobilosti zamestnancov;
- **v zdravotnej spôsobilosti** - nezdokladovanie zdravotnej spôsobilosti zamestnancov;
- **v overovaní pôvodu potravín** – nedostatočne vedená evidencia príjmu surovín, resp. doklady o pôvode na nenachádzajú priamo v prevádzke; nepredloženie nadobúdacích dokladov k surovinám a polotovarom;

- **v označovaní potravín** – neoznačené alergény v jedálnych lístkoch resp. výveskách, nezabezpečenie doplnkového označovania azofarbív, neoznačené suroviny a polotovary skladované v zariadeniach spoločného stravovania;
- **v skladovaní potravín** – spoločné skladovanie nezlučiteľných druhov potravín; nezabezpečená čistota skladových priestorov; zmrazovanie potravín dodaných do zariadenia spoločného stravovania v nezmrazenom stave; samovoľné schladzovanie a zmrazovanie hotových pokrmov; nevhodné mikroklimatické podmienky pri skladovaní potravín; skladovanie potravín v nevhodných obaloch; skladovanie potravín po dátume spotreby v chladiacom zariadení; nefunkčné chladiace zariadenie; ukladanie pokrmov v nádobách priamo na podlahu; výrobky vyžadujúce chladiarenské skladovanie uložené mimo chladiaceho zariadenia; chladiace zariadenie bez teplomera; chýbajúce zariadenia na udržiavanie požadovanej teploty pokrmov;
- **v manipulácii s potravinami** – nevhodná manipulácia s pokrmami a surovinami; kríženie čistej a nečistej časti prevádzky; neoznačené pracovné plochy; zamieňanie pracovných plôch; rozmrazovanie surovín nevhodným spôsobom; nedodržanie teplotného reťazca hotových pokrmov; nevedenie evidencie rozpracovaných pokrmov;
- **v manipulácii s odpadom a jeho kategorizačným zaradením** – nevhodné odstraňovanie odpadov; zhromažďovanie odpadu v nevyhovujúcich, neuzatvárateľných nádobách; chýbajúce doklady o nakladaní s organickým odpadom; nedokladovanie zmlúv o odbere prepáleného oleja; nesprávna kategorizácia odpadu;
- **v priebežnom vzdelávaní zamestnancov potravinárskych prevádzok** - nezabezpečené školenie zamestnancov vo veciach hygieny potravín a v uplatňovaní zásad HACCP;
- **v dodržiavaní zásad SVP, HACCP** – nedodržiavanie stanovených technologických postupov; nevykonávanie monitoringu CCP; nevedenie evidencie; dokumenty SVP nedostatočne zavedené do praxe; nedodržiavanie podmienok uchovávania polotovarov, rozpracovaných pokrmov a hotových pokrmov (teplota a čas ich uchovávania); prevádzkovatelia neurčili, nezavedli a nezachovávali trvalý postup alebo postupy založené na zásadách HACCP a správnej výrobnéj praxe v kontrolovanej prevádzke; nedodržiavanie zásad SVP.

3.2.3 Audity podľa čl. 5 nariadenia (ES) č. 882/2004

V roku 2015 vykonali regionálne úrady verejného zdravotníctva v SR spolu **200 auditov** potravinárskych prevádzok (podľa čl. 5 (3) nariadenia (ES) č. 882/2004), a to najmä v zariadeniach spoločného stravovania. **115 auditov bolo s nezhodami**, počet zistených **nezhôd bol 346** (tab. č. 8 v prílohe).

Zistili sa nasledovné nezhody: projekt systému zabezpečenia kontroly hygieny potravín nebol vypracovaný na všetky pripravované skupiny pokrmov resp. cukrárskych výrobkov, neboli stanovené kritické limity pre všetky CCP, určený kritický limit bol v rozpore s platnou legislatívou, výsledky monitoringu sa zaznamenávali do iných než stanovených formulárov, nezaznamenávanie všetkých požadovaných údajov uvedených vo formulároch, nevykonávanie všetkých overovacích činností podľa dokumentácie, nevedenie evidencie na všetkých CCP, chýbajúci zoznam potenciálnych biologických, chemických a fyzikálnych nebezpečenstiev, nezhodnotenie pravdepodobnosti výskytu nebezpečenstiev a závažnosť ich škodlivých účinkov, v opise výrobného procesu (prúdových diagramoch) pre výrobu produktu nie sú zapracované všetky kroky výrobného procesu a nie sú znázornené technické parametre operácií (najmä čas a teplota, vrátane zdržaní), dokumentácia SVP alebo

HACCP nie je v plnom rozsahu zavedená v praxi, nie je aktualizovaná v súlade so zmenami v legislatíve a so zmenami prebiehajúci na prevádzke, nie je vypracovaný plán rozmiestnenia budov a zariadení, metrologický program, aktuálne operatívne plány nápravných a ozdravovacích opatrení, prevádzkovatelia potravinárskych podnikov realizujú iba časť sledovania a evidencie CCP (sledujú sa najmä podmienky skladovania), prípadne monitorovanie sa nerealizuje v stanovenej frekvencii uvedenej v dokumentácii a následne sa nedostatočne vedie evidencia, prevádzkovatelia nevykonávajú školenia zamestnancov, vo väčšine prípadov nebolo realizované overovanie účinnosti a funkčnosti systému HACCP, neboli navrhnuté postupy overovania účinnosti a spoľahlivosti sanitačných postupov, ak bolo prevádzkovatelia nevykonávali laboratórnu kontrolu účinnosti sanitačných postupov. Vo viacerých prípadoch nebol vytvorený tím pracovníkov, dokumentáciu vypracovával externý pracovník. V mnohých prípadoch chýbali formuláre, resp. aj keď boli súčasťou dokumentácie, zaznamenávanie údajov sa vykonávalo iným spôsobom.

O zistených nezhodách boli vyhotovené protokoly, v ktorých boli zo strany prevádzkovateľov prijaté opatrenia na nápravu s termínmi realizácie. Na základe výsledkov auditov ZSS boli z hľadiska uplatňovania systému bezpečnosti výrobného procesu pokrmov hodnotené ako bezpečné s pripomienkami.

Nezhody zistené vo výrobe plastových/kombinovaných obalov: nezdokumentované všetky kroky procesu výroby, vo výrobnom procese chýbalo stanovenie monitorovania a kontrola vlhkosti v sklade, chýbalo vypracovanie sanitačného programu, neboli zabezpečené vhodné podmienky na skladovanie surovín a zložiek určených na styk s potravinami, nebola zabezpečená ochrana skladových priestorov určených na uskladňovanie vstupných surovín na výrobu materiálov a predmetov určených na styk s potravinami pred kontamináciou škodcami, chýbali postupy v rámci verifikácie na overenie, že finálne výrobky zodpovedajú predpisom, ktoré sa na ne vzťahujú.

3.3 Zdravotná neškodnosť potravín

3.3.1 Mikrobiologické hodnotenie potravín

Mikrobiologicky nevyhovujúcich bolo **858 vzoriek** potravín (8,71 %) z celkovo **vyšetrených 9 845 vzoriek** potravín, a to najmä z dôvodu porušenia kritérií procesu výroby.

Vo vyšetrovaných vzorkách potravín boli mikrobiologicky izolované nasledovné mikroorganizmy:

- koliformné baktérie (428 vzoriek: hotové pokrmy, zmrzlina a dezerty, pokrmy rýchleho občerstvenia, cukrárske výrobky, lahôdkárske výrobky, voda – watercoolery, nealkoholické nápoje, 1 mliečny výrobok),
- kvasinky (250 vzoriek: zmrzlina a dezerty, pokrmy rýchleho občerstvenia, lahôdkárske výrobky, hotové pokrmy, cukrárske výrobky, nealkoholické nápoje, syr),
- plesne (76 vzoriek: cukrárske výrobky, zmrzlina a dezerty, pokrmy rýchleho občerstvenia, hotové pokrmy, pekárenský výrobok, lahôdkársky výrobok, výživový doplnok),
- *Escherichia Coli* (73 vzoriek: hotové pokrmy, pokrmy rýchleho občerstvenia, zmrzlina a dezerty, lahôdkárske výrobky, ovocný čaj, voda – watercoolery, výživový doplnok),
- *Staphylococcus sp.* (42 vzoriek: hotové pokrmy, zmrzlina a dezerty, lahôdkárske výrobky, cukrárske výrobky, syry, 1 pokrm rýchleho občerstvenia),
- *Enterococcus sp.* (31 vzoriek: zmrzlina a dezerty, 1 hotový pokrm),

- *Bacillus cereus* (19 vzoriek: hotové pokrmy, pokrmy rýchleho občerstvenia, 1 lahôdkarský výrobok),
- *Pseudomonas aeruginosa*. (9 vzoriek: voda – watercoolery, hotové pokrmy, 1 pokrm rýchleho občerstvenia, 1 vzorka mäsa),
- *Clostridium perfringens* (4 vzorky: hotové pokrmy),
- *Clostridium botulinum* (3 vzorky: ostatné potraviny (zistené pri epidemiologickom šetrení),
- *Cronobacter* sp. (1 vzorka: detská výživa).

Z celkového počtu 9 845 vyšetrených vzoriek potravín bolo mikrobiologicky nevyhovujúcich 8,71 % vzoriek potravín, pričom najvyššie percento mikrobiologicky nevyhovujúcich vzoriek v porovnaní s ostatnými vzorkami potravín bolo zaznamenané v prípade vody – watercoolery (21,69 %), zmrzlina a dezertov (15,25 %), pokrmov rýchleho občerstvenia (14,51 %), lahôdkarských výrobkov (12,97 %) a cukrárskych výrobkov (9,74 %).

Lahôdkarské výrobky

V kategórii lahôdkarských výrobkov bolo celkovo vyšetrených **399 vzoriek**. Z uvedeného počtu nevyhovelo **48** vzoriek (12,03 %), pričom všetky nevyhoveli z dôvodu mikrobiologickej kontaminácie. Vzorky lahôdkarských výrobkov nevyhoveli najmä pre zvýšený počet koliformných baktérií (25 nevyhovujúcich vzoriek z 370 vyšetrených vzoriek), kvasiniek (24 nevyhovujúcich vzoriek), *E. Coli* (7 nevyhovujúcich vzoriek) a *Staphylococcus* sp. (6 nevyhovujúcich vzoriek). 1 vzorka nevyhovela z dôvodu prekročenia prípustného množstva plesní a 1 vzorka nevyhovela z dôvodu prekročenia prípustného množstva *Bacillus cereus*.

Cukrárske výrobky

V kategórii cukrárskych výrobkov bolo celkovo vyšetrených **923 vzoriek**. Z uvedeného počtu nevyhovelo **86** vzoriek (9,32 %), z toho až 83 vzoriek (96,51 %) z dôvodu mikrobiologickej kontaminácie. Vzorky cukrárskych výrobkov nevyhoveli najčastejšie pre zvýšený počet koliformných baktérií (47 nevyhovujúcich vzoriek z 852 vyšetrených vzoriek), plesní (27 nevyhovujúcich vzoriek) a kvasiniek (16 nevyhovujúcich vzoriek). 3 vzorky nevyhoveli z dôvodu *Staphylococcus* sp. 1 vzorka cukrárskeho výrobku nespĺňala požiadavky na označovanie.

Zmrzlina

V kategórii zmrzlina a dezertov bolo celkovo vyšetrených **2 154 vzoriek**. Z uvedeného počtu nevyhovelo **383** vzoriek (17,78 %), pričom 281 vzoriek (73,37 %) nevyhovelo z dôvodu mikrobiologickej kontaminácie. Vzorky zmrzlina nevyhoveli najčastejšie pre zvýšený počet kvasiniek (113 nevyhovujúcich vzoriek z 1 842 vyšetrených vzoriek), koliformných baktérií (100 nevyhovujúcich vzoriek), *Enterococcus* sp. (30 nevyhovujúcich vzoriek) a plesní (26 nevyhovujúcich vzoriek). V 13 vzorkách bolo prekročené prípustné množstvo *Staphylococcus* sp. a v 12 vorkách *E. Coli*.

105 vzoriek zmrzlina nevyhovelo z dôvodu použitia nepovolených farbív – E 104, E 110 a E 124 a 1 vzorka zmrzlina nevyhovela z dôvodu nadlimitného množstva farbiva E122 Azorubín. V prípade nevyhovujúcich vzoriek zmrzlina boli priamo na mieste prijaté potrebné opatrenia. Zodpovední prevádzkovatelia boli upozornení na dodržiavanie požiadaviek

nariadenia komisie (EÚ) č. 232/2012, súčasne boli voči nim uplatnené sankcie za zistenú prítomnosť nepovolených syntetických farbív.

Hotové pokrmy zo ZSS, pokrmy rýchleho občerstvenia

Celkovo bolo vyšetrených **4 934 vzoriek hotových pokrmov**. Z uvedeného počtu nevyhovelo **250** vzoriek hotových pokrmov (5,07 %), z toho 233 vzoriek (93,20 %) z dôvodu mikrobiologickej kontaminácie. Vzorky hotových pokrmov nevyhoveli najčastejšie pre zvýšený počet koliformných baktérií (149 nevyhovujúcich vzoriek zo 4 340 vyšetrených vzoriek), 18 vzoriek nevyhovelo z dôvodu prekročenia prípustného množstva kvasiniek a 17 vzoriek nevyhovelo z dôvodu prekročenia prípustného množstva *Staphylococcus sp.*, 12 vzoriek nevyhovelo z dôvodu *Bacillus cereus*, 7 vzoriek pre zvýšený počet plesní, v 4 vzorkách bol zistený *Clostridium perfringens*, 3 vzorky nevyhoveli pre *Pseudomonas aeruginosa* a 1 vzorka z dôvodu prekročenia prípustného množstva *Enterococcus sp.*

14 vzoriek hotových pokrmov nevyhovovalo z hľadiska obsahu kuchynskej soli (zo 638 vyšetrených vzoriek). 1 vzorka hotového pokrmu nespĺňala požiadavky na označovanie.

V kategórii **pokrmov rýchleho občerstvenia** bolo celkovo vyšetrených **1 134 vzoriek** pokrmov rýchleho občerstvenia. Z uvedeného počtu nevyhovelo **163** vzoriek (14,37 %), pričom všetky nevyhoveli z dôvodu mikrobiologickej kontaminácie. Vzorky pokrmov rýchleho občerstvenia nevyhoveli najčastejšie pre zvýšený počet koliformných baktérií (96 nevyhovujúcich vzoriek z 1 123 vyšetrených vzoriek), kvasiniek (72 nevyhovujúcich vzoriek), *E. Coli* (19 nevyhovujúcich vzoriek). 11 vzoriek nevyhovelo z dôvodu prekročenia prípustného množstva plesní, 6 vzoriek z dôvodu *Bacillus cereus*, 1 vzorka nevyhovela z dôvodu *Pseudomonas aeruginosa* a 1 vzorka z dôvodu *Staphylococcus sp.*

Potraviny pre dojčatá a malé deti

V kategórii potravín pre dojčatá a malé deti bolo celkovo vyšetrených **1 156 vzoriek**. Z uvedeného počtu nevyhoveli **4** vzorky (0,35 %).

1 vzorka (mliečna kaša banánová obilno-mliečny príkrm pre deti a dojčatá od ukončeného 4. mesiaca) nevyhovela pre prítomnosť *Cronobacter sp.*, následne odobratá a vyšetrená ďalšia vzorka toho istého výrobku však vyhovela.

2 vzorky ostatných potravín na výživu dojčiat a malých detí nevyhoveli z hľadiska obsahu dusičnanov. Jednalo sa o 2 vzorky toho istého výrobku - Kuracie prsia s mrkvou, karfiolom a ryžou, sterilizovaný zeleninovo-mäsový pokrm vhodný pre dojčatá od ukončeného 6. mesiaca veku, vyrobený v SR. Zo strany miestne príslušného RÚVZ so sídlom v Nových Zámkoch bola vykonaná úradná kontrola u výrobcu predmetnej potraviny na výživu dojčiat a malých detí - NOVOFRUCT SK, s. r. o., Komárňanská cesta 13, Nové Zámky a bolo mu uložené opatrenie podľa § 19 ods. 1 zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách – stiahnutie vyššie uvedeného výrobku z trhu v SR a zákaz jeho distribúcie v SR. Predmetný výrobok bol umiestnený iba na trhu Slovenskej republiky.

1 vzorka potraviny pre dojčatá nevyhovovala požiadavkám na označenie.

Výživové doplnky

V kategórii výživových doplnkov bolo celkovo vyšetrených **277 vzoriek**. Z uvedeného počtu nevyhovelo **5** vzoriek (1,81 %).

1 vzorka výživového doplnku nevyhovela z dôvodu mikrobiálnej kontaminácie - prekročenia prípustného množstva *E. Coli*.

1 vzorka výživového doplnku nevyhovela z dôvodu vysokého obsahu olova (7,20 mg/kg). Distribútorovi predmetného výrobku v SR boli uložené opatrenia podľa § 19 ods. 1

zákona č. 152/1995 Z. z. – zabezpečiť stiahnutie predmetného výrobku z trhu, zákaz uvádzať predmetný výrobok na trh a zabezpečiť informovanie spotrebiteľov o zdravotnej škodlivosti výrobku. Uvedené zistenie bolo zároveň hlásené do Rýchleho výstražného systému pre potraviny a krmivá RASFF (výstražné oznámenie RASFF č. 2016.0091). 1 vzorka výživového doplnku nevyhovela z dôvodu iných prídavných látok, ako sú farbivá, sladidlá a konzervačné látky. 2 vzorky výživových doplnkov nevyhovovali požiadavkám na označenie, z toho 1 vzorka výživového doplnku nevyhovela pre nesúlad v stanovenom obsahu vápnika a horčíka v porovnaní s označením na obale výrobku (vyšetrením zistená hodnota vápnika v prepočte na 1 kapsulu 310,74 mg a horčíka 166,44 mg, v označení na obale výrobku uvedené na 1 kapsulu 140 mg vápnika a 70 mg horčíka).

Prírodná minerálna voda, pramenitá voda a balená pitná voda (vrátane minerálnej a pramenitej vody pre dojčatá)

Všetky odobraté a laboratórne vyšetrené vzorky **minerálnej a pramenitej vody pre dojčatá** (spolu **88 vzoriek**) boli vyhodnotené ako vyhovujúce.

V kategórii **minerálnych vôd** bolo celkovo vyšetrených **26 vzoriek**. Z uvedeného počtu nevyhoveli **2** vzorky (7,69 %), z dôvodu mikrobiálnej kontaminácie.

V kategórii **pramenitých vôd a balených pitných vôd** bolo celkovo vyšetrených **57 vzoriek**. Z uvedeného počtu nevyhovelo **5** vzoriek (8,77 %), z toho až 4 vzory z dôvodu mikrobiologickej kontaminácie a 1 vzorka nevyhovela z dôvodu zvýšeného množstva dusičnanov.

V kategórii **voda - watercoolery** bolo celkovo vyšetrených **92 vzoriek**. Z uvedeného počtu nevyhovelo **18** vzoriek (19,57 %), pričom všetky nevyhoveli z dôvodu mikrobiologickej kontaminácie. Zistené boli najmä zvýšené počty koliformných baktérií a *Pseudomonas aeruginosa*.

V roku 2015 zamestnanci RÚVZ v SR vykonávali tiež kontroly v súvislosti so šetrením výskytu zdravotne škodlivých potravín alebo nevyhovujúcich potravín a materiálov a predmetov prichádzajúcich do kontaktu s potravinami, ktoré boli hlásené prostredníctvom systému Rapid Alert System for Food and Feed (RASFF). V roku 2015 riešili zamestnanci RÚVZ v SR spolu **30 oznámení RASFF**, z toho v 11 prípadoch sa jednalo o predmety prichádzajúce do kontaktu s potravinami a v 7 prípadoch sa jednalo o výživové doplnky.

Na základe zistení regionálnych úradov verejného zdravotníctva v Slovenskej republike v rámci úradnej kontroly bolo v systéme RASFF hlásené nasledovné oznámenie:

Výstražné oznámenie č. 2015.1077: Podozrenie na otravu botulotoxínom z cícerovej nátierky zo Slovenska. Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici hlásil v 33. kalendárnom týždni jeden prípad podozrenia na botulizmus u 43 ročného pacienta. Podozrenie bolo vyslovené na základe typického klinického obrazu ochorenia t. j. náhly nástup neurologických príznakov (poruchy videnia, ťažkosti s prehĺtaním, poruchy chôdze) a na základe epidemiologickej anamnézy, v ktorej dominoval konzum Cícerovej nátierky (3 kusy, z toho jedna napuchnutá). Ostatné jedlá boli epidemiologickým vyšetrením vzhľadom na klinické príznaky ako faktory prenosu nákazy vylúčené. V rodine boli odobraté zvyšky nátierok v obaloch, ktoré boli uchované v umelohmotnej taške určenej na umelohmotný odpad spolu s jednou PET fľašou. Laboratórnymi testami, ktoré vykonali laboratória RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici z odobratých vzoriek – obsahu z troch použitých obalov Cícerovej nátierky, výrobcu ALFA BIO s.r.o., Kremnička 71, Banská Bystrica (dátum spotreby 21.8.2015), ktoré pacient

konzumoval, bolo v obsahu zo všetkých troch použitých obalov detekované suspektné *Clostridium botulinum*.

3.3.2 Chemické hodnotenie potravín

Z dôvodu **chemickej kontaminácie** nevyhovelo spolu **141 vzoriek** potravín z celkovo vyšetrených 13 166 vzoriek, t.j. 1,07 %, najmä z dôvodu prekročenia stanovených limitov pre prídavné látky a kontaminanty.

Vzorky potravín, vrátane hotových pokrmov a pokrmov rýchleho občerstvenia boli vyšetrené aj na prítomnosť **prídavných látok**. Pozornosť bola venovaná najmä farbivám, sladidlám, konzervačným látkam a obsahu kuchynskej soli. Celkovo bolo na kontrolu **farbív** vyšetrených **1 314 vzoriek** (najmä zmrzliny, cukrárskych výrobkov a výživových doplnkov), pričom z uvedeného celkového množstva **nevyhovelo 106 vzoriek** (8,07 %) nebalenej zmrzliny. 105 vzoriek zmrzliny nevyhovelo z dôvodu **použitia nepovolených farbív – E 104, E 110 a E 124** a 1 vzorka zmrzliny nevyhovela z dôvodu nadlimitného množstva farbiva E122 Azorubín. Používanie farbív: Chinolínová žltá (E 104), Žltá SY FCF/pomarančovožltá S (E 110), Ponceau 4R, košenilová červená A (E 124) nie je v zmrzlinách povolené podľa nariadenia komisie (EÚ) č. 232/2012, ktorým sa mení a dopĺňa Príloha II k nariadeniu (ES) č. 1333/2008 o prídavných látkach v potravinách. V prípade nevyhovujúcich vzoriek zmrzliny sa jednalo len o výrobu a konzumáciu v mieste určitého regiónu, pričom priamo na mieste boli prijaté potrebné opatrenia. Zodpovední prevádzkovatelia boli upozornení na dodržiavanie požiadaviek nariadenia komisie (EÚ) č. 232/2012, súčasne boli voči nim uplatnené sankcie za zistenú prítomnosť nepovolených syntetických farbív.

Prítomnosť a množstvo **sladidiel** bolo kontrolované najmä vo vzorkách cukrárskych výrobkov, výživových doplnkov a ostatných potravín na osobitné výživové účely a nealkoholických nápojov. Celkovo bolo vyšetrených **288 vzoriek**, pričom z uvedeného celkového množstva **nevyhovela 1 vzorka** cukrovinky z dôvodu nadlimitného obsahu glykozidov steviolu. Uvedené zistenie bolo na základe vecnej príslušnosti odstúpené na došetrenie miestne príslušnému orgánu štátnej veterinárnej a potravinovej správy.

Celkový počet vyšetrovaných vzoriek na prítomnosť a množstvo **chemických konzervačných látok** bol **394** (jednalo sa najmä o lahôdkárske a cukrárske výrobky, výživové doplnky a nealkoholické nápoje), z toho v **1 vzorke** nealkoholického nápoja bola laboratórnym rozborom zistená prítomnosť konzervačnej látky - kyseliny benzoovej, ktorá je nepovolená pre daný druh výrobku. Tento nedostatok bol riešený správnym konaním.

723 vzoriek potravín a hotových pokrmov bolo vyšetrených z hľadiska **obsahu kuchynskej soli** v nich, z toho 638 vzoriek predstavovali hotové pokrmy. **14 vzoriek** hotových pokrmov nevyhovelo z hľadiska obsahu chloridu sodného požiadavkám platnej legislatívy - výnosu Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky z 15. marca 2004 č. 608/8/2004 – 100, ktorým sa vydáva hlava Potravinového kódexu SR upravujúca osobitné prísady do potravín.

Arómy: na kontrolu obsahu **mentofuránu** bolo celkovo odobratých **27 vzoriek** potravín, a to cukrovinky obsahujúce mäta alebo mentol. Všetky odobraté vzorky vyhoveli legislatívou stanoveným najvyšším prípustným množstvám. Na kontrolu obsahu **kumarínu** bolo odobratých celkovo **29 vzoriek** potravín, ktoré vyhoveli požiadavkám legislatívy.

Na kontrolu **špecifikácie prídavných látok** bolo vyšetrených **7 vzoriek** farbív. Všetky vzorky vyhoveli požiadavkám príslušnej legislatívy.

Z **kontaminantov** vo vyšetrovaných vzorkách boli sledované najmä ťažké kovy (olovo, kadmium, ortuť), dusitaný a dusičnan, polychlórované bifenyly (PCB), rezíduá pesticídov a antibiotík, benzo(a)pyrén, melamín, mykotoxíny a akrylamid.

Na kontrolu obsahu ťažkých kovov sa vyšetrovali najmä vzorky hotových pokrmov, detskej a dojčenskej výživy a výživových doplnkov. Na kontrolu obsahu **olova** bolo vyšetrených **1 272 vzoriek** potravín, pričom **1 vzorka** výživového doplnku nevyhovela požiadavkám platnej legislatívy - nariadenie Komisie (ES) č. 629/2008 z 2. júla 2008, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1881/2006, ktorým sa ustanovujú maximálne hodnoty obsahu niektorých kontaminantov v potravinách, z dôvodu vysokého obsahu olova (7,20 mg/kg). Distribútorovi predmetného výrobku boli uložené opatrenia podľa § 19 ods. 1 zákona č. 152/1995 Z. z. – zabezpečiť stiahnutie predmetného výrobku z trhu, zákaz uvádzať predmetný výrobok na trh a zabezpečiť informovanie spotrebiteľov o zdravotnej škodlivosti výrobku. Uvedené zistenie bolo zároveň hlásené do Rýchleho výstražného systému pre potraviny a krmivá RASFF (výstražné oznámenie RASFF č. 2016.0091).

Na kontrolu obsahu **kadmia** bolo vyšetrených **1 215 vzoriek** potravín, pričom v žiadnej z vyšetrených vzoriek nebolo zistené prekročenie legislatívou stanoveného limitu pre kadmium. Na obsah **ortuti** bolo vyšetrených **1 098 vzoriek** potravín, pričom v žiadnej z vyšetrených vzoriek nebolo zistené prekročenie legislatívou stanoveného limitu pre ortuť.

151 vzoriek potravín (z toho 104 vzoriek predstavovali voda – watercoolery a pramenité vody dojčenské) bolo vyšetrených na kontrolu obsahu **arzénu**.

158 vzoriek potravín (voda – watercoolery, pramenité vody dojčenské a pramenité vody a balené pitné vody) a 48 vzoriek predmetov materiálov určených na styk s potravinami bolo vyšetrených na kontrolu obsahu **niklu**.

54 vzoriek potravín (voda – watercoolery, pramenité vody dojčenské) bolo vyšetrených na kontrolu obsahu **medi**.

43 vzoriek potravín (voda – watercoolery, pramenité vody dojčenské a pramenité vody a balené pitné vody) a 11 vzoriek predmetov materiálov určených na styk s potravinami bolo vyšetrených na kontrolu obsahu **chrómu**.

32 vzoriek potravín (voda – watercoolery, pramenité vody dojčenské) a 36 vzoriek predmetov materiálov určených na styk s potravinami bolo vyšetrených na kontrolu obsahu **hliníka**.

Na prítomnosť **dusitanov a dusičnanov** bolo vyšetrených celkovo **946 vzoriek** potravín. Z toho **465 vzoriek** potravín na obsah dusitanov (z toho 214 vzoriek detskej a dojčenskej výživy a 143 vzoriek vody – watercoolery a pramenité vody dojčenské) a **481 vzoriek** potravín na obsah dusičnanov (z toho 217 vzoriek detskej a dojčenskej výživy a 142 vzoriek vody – watercoolery a pramenité vody dojčenské). Z hľadiska obsahu dusičnanov nevyhoveli 2 vzorky ostatných potravín na výživu dojčiat a malých detí, v ktorých bol zistený nadlimitný obsah dusičnanov (jednalo sa o 2 vzorky toho istého výrobku - Kuracie prsia s mrkvou, karfiolom a ryžou, sterilizovaný zeleninovo-mäsový pokrm vhodný pre dojčatá od ukončeného 6. mesiaca veku, vyrobený v SR) a 1 vzorka pramenitej balenej vody. Po prvom odbere, kedy bola laboratóriom stanovená hraničná hodnota dusičnanov (200 ± 20 mg/kg) vo vzorke potraviny na výživu dojčiat a malých detí bol vykonaný odber druhej vzorky a zistilo sa prekročenie stanoveného limitu dusičnanov (224 ± 16 mg/kg). Vzorka nevyhovela

nariadeniu Komisie (EÚ) č. 1258/2011, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1881/2006, pokiaľ ide o maximálne hodnoty obsahu dusičnanov z dôvodu nadlimitného množstva dusičnanov - limit pre dusičnany v dojčenských pokrmoch je 200 mg/kg. Na základe vyššie uvedeného bola následne zo strany miestne príslušného RÚVZ so sídlom v Nových Zámkoch vykonaná úradná kontrola u výrobcu predmetnej potraviny na výživu dojčiat a malých detí NOVOFRUCT SK, s. r. o., Komárňanská cesta 13, Nové Zámky a bolo mu uložené opatrenie podľa § 19 ods. 1 zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách – stiahnutie vyššie uvedeného výrobku z trhu v SR a zákaz jeho distribúcie v SR. Predmetné nevyhovujúce potraviny boli umiestnené iba na trhu Slovenskej republiky.

Z hľadiska obsahu dusitanov vyhoveľi všetky vyšetrené vzorky potravín.

Na vyšetrenie **prítomnosti polychlóvaných bifenylov** bolo spolu odobratých a laboratórne vyšetrených **8 vzoriek** potravín na výživu dojčiat a malých detí na báze mlieka. Ani v jednej z vyšetrených vzoriek nebol zistený uvedený kontaminant.

Rezíduá pesticídov boli vyšetrované v **40 vzorkách** potravín na počiatočnú výživu dojčiat, potravín na následnú výživu dojčiat, ako aj výživových prípravkov pre dojčatá a malé deti na mliečnom, cereálnom alebo zeleninovom a ovocnom základe. Prítomnosť sledovaných rezíduí pesticídov, ktoré sa nesmú používať na ošetrovanie plodín určených na výrobu potravín na výživu dojčiat a malých detí (disulfoton, fensulfotion, fentin, haloxyfop, heptachlór, hexachlórbenzén, nitrofén, ometoat, terbufos, dieldrín, endrín), nebola potvrdená v žiadnej z vyšetrených vzoriek potravín. V prípade rezíduí pesticídov, pre ktoré sú ustanovené v legislatíve špecifické maximálne limity a v prípade iných účinných látok a prípravkov na ochranu rastlín (alfa-HCH, beta-HCH, gamma-HCH, 2,4'-DDT, 4,4'-DDT, 4,4'-DDE, 4,4'-DDD, metoxychlór), taktiež nebola potvrdená prítomnosť.

Z uvedeného počtu vzoriek bolo **10 vzoriek** následných výživových prípravkov na báze obilia pre dojčatá a malé deti zaradených do monitorovacieho programu (podľa vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 1274/2011 zo 7. decembra 2011 týkajúceho sa koordinovaného viacročného kontrolného programu Únie na roky 2012, 2013 a 2014 s cieľom zabezpečiť dodržiavanie maximálnych hladín rezíduí pesticídov a posúdiť vystavenie spotrebiteľov rezíduám pesticídov v potravinách rastlinného a živočíšneho pôvodu).

Rezíduá antibiotík boli vyšetrované v **131 vzorkách**, z toho bolo 30 vzoriek surového mäsa (bravčové karé, bravčové plece bez kostí, kuracie prsia bez kože, kuracie prsia, filet – maslová ryba, kuracie stehná bez kostí a kože, hovädzí krk bez kostí, kuracie rezne, kuracie pečienky, pstruh dúhový), slepačích vajec a 101 vzoriek mlieka. Všetky vyšetrené vzorky boli bez rezíduí antibiotík.

Na **stanovenie obsahu benzo(a)pyrénu** bolo vyšetrených **5 vzoriek** potravín pre dojčatá a malé deti. Taktiež bolo vyšetrených **21 vzoriek** potravín na počiatočnú výživu dojčiat a potravín na následnú výživu dojčiat, v ktorých sa stanovoval obsah **benzo(a)pyrénu, melamínu a kyseliny erukovej**. Výsledky laboratórneho vyšetrenia vyhovoľali požiadavkám na zdravotnú bezpečnosť podľa Nariadenia Komisie (ES) č. 1881/2006 z 19. decembra 2006, ktorým sa ustanovujú maximálne hodnoty obsahu niektorých kontaminantov v potravinách v znení neskorších predpisov.

V **21 vzorkách** potravín pre dojčatá a malé deti sa stanovovala prítomnosť **melamínu**. Všetky vyšetrené vzorky potravín vyhovoľali požiadavkám na zdravotnú bezpečnosť podľa

Nariadenia Komisie (EÚ) č. 594/2012 z 5. júla 2012, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1881/2006, pokiaľ ide o maximálne hodnoty obsahu kontaminantov ochratoxínu A, PCB nepodobných dioxínom a melamínu v potravinách.

Mykotoxíny: V NRC pre mykológiu životného prostredia bolo v roku 2015 vyšetrených **246 vzoriek** potravín na prítomnosť mykotoxínov. Sledovanými mykotoxínmi boli patulín, aflatoxín B₁, aflatoxín M₁, ochratoxín A, deoxynivalenol, zearalenon a fumonizíny. Vyšetrené boli vzorky počiatočnej a následnej mliečnej dojčenskej výživy, rôzne obilninové kaše pre dojčatá a malé deti, kukuričné kaše, sušienky, piškóty, kukuričné lupienky, detská výživa, obilninové nápoje, ovocné nápoje a ovocné pyré.

Z celkového počtu analyzovaných vzoriek odobraných v rámci úradných kontrol bolo 209 vzoriek zo zahraničnej produkcie (t.j. z členských štátov Európskej únie a z tretích krajín, z toho 7 vzoriek pôvodom z Turecka) a 37 vzoriek z domácej produkcie:

- zo 69 vzoriek, v ktorých bol stanovovaný **patulín**, bolo 38 vzoriek zahraničnej a 31 vzoriek domácej produkcie,
- zo 72 vzoriek vyšetrených na prítomnosť **aflatoxínu B₁** boli 3 vzorky domácej produkcie a 69 vzoriek zahraničnej produkcie, z toho 3 vzorky z tretích krajín (2 vzorky pôvodom z Turecka, 1 vzorka zo Švajčiarska),
- všetky vzorky vyšetrené na obsah **aflatoxínu M₁** (26) pochádzali zo zahraničnej produkcie európskych výrobcov,
- všetky vzorky (27), v ktorých bol zisťovaný obsah **ochratoxínu A**, boli zo zahraničnej produkcie, z nich 1 vzorka pôvodom z Turecka,
- obsah **deoxynivalenolu** bol zisťovaný v 23 vzorkách, 1 vzorka pochádzala z domácej produkcie, 22 vzoriek zo zahraničnej produkcie, z toho 4 vzorky z Turecka,
- z 15 vzoriek vyšetrených na obsah **zearalenonu** 13 pochádzalo zo zahraničnej produkcie a 2 vzorky z domácej produkcie,
- všetkých 14 vzoriek, v ktorých bol stanovovaný obsah **fumonizínov**, pochádzalo zo zahraničnej produkcie.

Všetky vzorky potravín určených pre dojčatá a malé deti vyšetrené na prítomnosť mykotoxínov spĺňali požiadavky nariadenia Komisie č. 1881/2006, ktorým sa ustanovujú maximálne hodnoty obsahu niektorých kontaminantov v potravinách.

Akrylamid: v roku 2015 bolo spolu vyšetrených **73 vzoriek** (z toho 65 vzoriek boli konzervované príkrmy pre dojčatá najmä s obsahom zemiakov, koreňovej zeleniny alebo potraviny s obsahom cereálií, následné výživové prípravky na báze obilia pre dojčatá a malé deti a 8 vzoriek bolo zemiakových hranoliek). Vzorky boli odoberané z obchodnej siete. Pre akrylamid platí monitoring v súlade s Odporúčaním Komisie č. 2013/647/EÚ o monitorovaní množstva akrylamidu v potravinách, limit nie je stanovený v súčasnej platnej legislatíve, existujú len indikatívne hodnoty akrylamidu pre príslušné kategórie potravín. Všetky vyšetrené vzorky na akrylamid splnili indikatívne hodnoty predmetného odporúčania Komisie pre akrylamid.

V prípade kontroly **alergénov** v potravinách bola pozornosť venovaná kontrole obsahu **gluténu** v potravinách vhodných pre osoby trpiace neznášanlivosťou gluténu. Celkovo bolo laboratórne vyšetrených **40 vzoriek** potravín (rôznych cestovín – kukuričné cestoviny: špagety, tarhoňa; ryžové cestoviny; zmesi na výrobu pekárskeho výrobkov; pekárske výrobky: biely chlieb, bio chlieb amarantový; bio kukuričný snack; kukuričné placky; sušienky; piškóty; oblátky). Z uvedeného počtu vzoriek boli v 38 vyšetovaných vzorkách

namerané hodnoty gluténu menej ako 5 mg/kg. V 2 vzorkách boli namerané nasledovné hodnoty gluténu: 7,2 mg/kg (Zmes na chlieb rustikálny) a 11,1 mg/kg (Kukurličné cestoviny). V označovaní vyšetovaných potravín sa už len sporadicky vyskytovalo nesprávne označenie „bezlepkový, bezlepková, bezlepkové“.

Na kontrolu **histamínu** bolo laboratórne vyšetrených **21 vzoriek** rýb a morských živočíchov (vzorky odobraté v zariadeniach spoločného stravovania a v lahôdkarských výrobniciach). Všetky odobraté a vyšetrené vzorky vyhoveli požiadavkám podľa kapitoly I prílohy I k nariadeniu Komisie (EÚ) č. 1019/2013 z 23. októbra 2013, ktorým sa mení príloha I k nariadeniu (ES) č. 2073/2005, pokiaľ ide o histamín v produktoch rybolovu.

Potraviny ošetrené ionizujúcim žiarením - celkovo bolo laboratórne vyšetrených **26 vzoriek**. Z toho boli vyšetrené orechy, ako napríklad arašidy, mandle, lieskové orechy, jadrá kešu, para orechy; ďalej orechová posýpka, mak mletý, syr Gouda, losos filety. Spolu 21 vzoriek potravín s obsahom tuku. Z nameraných hodnôt a po zohľadnení neistôt merania vo vzorkách nebola dokázaná prítomnosť dvojíc ožiarením vytvorených uhl'ovodíkov alkánov a alkénov, pri ktorých by boli podiely hmotnostných zlomkov detegované v očakávaných pomeroch (podľa STN EN 1784). Na základe týchto výsledkov vzorky nevykazovali vlastnosti potravín ošetrených ionizujúcim žiarením. Taktiež bolo vyšetrených 5 vzoriek potravín bez obsahu tuku, a to: Paprika mletá sladká, 100 g; Mletá sladká červená paprika, 50 g; THYMOS Americké zemiaky, koreninová soľ, 100 g; Mikado Bazalka sušená drvená, 10 g a THYMOS Majorán drvený, 20 g. Dôkaz ožiarovania predmetných vzoriek potravín rastlinného pôvodu bol negatívny (Metóda CHP/33/STAND).

Na kontrolu **GMO potravín** sa odobrali rôzne druhy potravín: kukurica (vákuovaná sterilizovaná) a výrobky z kukurice (kukurličná krupica, kukurličná polenta instantná), výrobky zo sóje (sójové plátky, sušený sójový nápoj) a ryža (guľatozrná lúpaná). Spolu bolo odobraných a vyšetrených **13 vzoriek potravín** (domáceho pôvodu, dovozové v rámci Spoločenstva). V jednej vzorke (sušený sójový nápoj bez laktózy) bola zistená prítomnosť povolenej geneticky modifikovanej sóje MON40-3-2 (Roundup Ready) v množstve menšom ako 0,1% v pomere k celkovému množstvu sóje. Všetky nálezy boli v súlade s požiadavkami nariadenia (ES) č. 1829/2003 Európskeho parlamentu a Rady z 22. septembra 2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách. Vzorky boli odobrané v distribučnej sieti a v zariadeniach spoločného stravovania. Kontrolou v ZSS, cukrárskych resp. lahôdkarských výrobniciach nebolo ani v jednom prípade zistené použitie surovín, polotovarov alebo potravín na báze GMO. Pri výkone štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín bola priebežne venovaná pozornosť aj označovaniu potravín z hľadiska obsahu GMO, nedostatky pri kontrolách neboli zistené.

Kontrola jodidácie kuchynskej soli

Laboratórne bolo vyšetrených celkom **850 vzoriek** jedlej soli, čo je o 1 vzorku viac ako v roku 2014. Z výsledkov stanovenia obsahu KI a KIO₃ vo vzorkách jedlej soli vyplýva:

- z celkového počtu 850 skúšaných vzoriek požiadavke stanovenej Potravinovým kódexom SR na minimálny obsah KI (15 mg/kg soli) nevyhovelo 11 vzoriek t. j. 1,29 %,
- vyšší obsah KI ako stanovuje Potravinový kódex SR (35 mg/kg) bol zistený v 32 vzorkách t.j. 3,76 % (v roku 2014 bol zistený vyšší obsah KI v 14 vzorkách t.j. 1,64 %).

- požiadavke PK SR (15-35 mg/kg) vyhovelo celkom 807 vzoriek t.j. 94,94 % (v roku 2014 - 96,32%).

Z odobratých 850 vzoriek jedlej soli bol obsah **ferokynidu draselného** vyšetrený v **840 vzorkách**, všetky vyšetrené vzorky **vyhoveli** požiadavke podľa prílohy II časť E nariadenia komisie (EÚ) č. 1129/2011, ktorým sa mení a dopĺňa príloha II k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1333/2008 vytvorením zoznamu Únie obsahujúceho prídavné látky v potravinách (najvyššie množstvo ako bezvodý ferokyanid draselný 20 mg/kg).

V rámci vzoriek potravín sa sledovala aj **kontrola označovania potravín**, pričom **17 vzoriek** potravín (6 vzoriek ostatných potravín na osobitné výživové účely, 3 vzorky kuchynskej soli, 2 vzorky výživových doplnkov, 1 vzorka cukrárskeho výrobku, 1 vzorka sladidla, 1 vzorka dojčenskej výživy, 1 vzorka hotového pokrmu, 1 vzorka zmrzliny a 1 vzorka ryby) nespĺňali požiadavky na označovanie predmetných potravín. Jednalo sa napr. v prípade kuchynskej soli o nesúlad v označení obsahu jodidu draselného na obale výrobku so zistením obsahom laboratórnymi skúškami, v prípade výživového doplnku to bolo neuvedenie povinného údajá v označení výrobku obsahujúceho aspartám, v prípade ostatných potravín na osobitné výživové účely bol nesprávne použitý pojem „bezlepkový“ namiesto „bezgluténový“. V prípade zistených nedostatkov boli nariadené oparenia na ich odstránenie.

Odobratá bola aj 1 vzorka ryby za účelom cielenej kontroly zameranej na druhové určenie ryby. Označenie Filet Jeseter sibírsky, čerstvý chladený z vlastného chovu CENO s.r.o. Dolné diely 1, Jelka. Miesto odberu bolo zariadenie spoločného stravovania, pričom sa zistilo, že slovenský názov ryby uvedený na obale Jeseter sibírsky nebol v súlade s vedeckým názvom druhu *Acipenser gueldenstaedtii* uvedeným na obale. Jeseter sibírsky = *Acipenser baerii*, jeseter ruský *Acipenser gueldenstaedtii*. Protokol o skúške s výsledkami bol zaslaný zodpovednej prevádzkovateľke predmetného zariadenia spoločného stravovania.

3.4. Turistická sezóna

3.4.1. Letná turistická sezóna

Bratislavský kraj

V Bratislavskom kraji sú nasledovné rekreačné strediská: Aquapark Senec, Slnčné jazera v Senci, Rudava v Malých Levároch, Kamenný Mlyn, Zlaté piesky, Vajnorské jazero, Kuchajda, Veľký Draždiak, kúpaliská: Matador, Tehelné pole, Rosnička, Delfín, Lamač, Malacky, Modra. V roku 2015 boli v prevádzke aj pláže pri Dunaji. Okrem lokalít určených na kúpanie sú ďalšie centrá letnej turistickej sezóny: Bratislava Staré Mesto, ZOO Bratislava, Hrad Devín, Hrad Červený kameň, hrádza pri Dunaji a iné.

V uvedených strediskách boli kontrolované zariadenia spoločného stravovania sezónneho typu (ambulantné stánky a bufety, prevádzky rýchleho občerstvenia, prevádzky výroby a predaja zmrzliny), reštaurácie, stravovacie prevádzky v hoteloch a penziónoch. Kontroly boli vykonané v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru a výkonu úradnej kontroly potravín podľa plánu úradných kontrol na rok 2015, ako aj na základe žiadostí prevádzkovateľov sezónnych zariadení o uvedenie priestorov do prevádzky.

V rámci letnej turistickej sezóny bolo vykonaných 373 kontrol. Najčastejšími nedostatkami boli: nedodržiavanie prevádzkovej hygieny, nedostatky v skladovaní a manipulácii s potravinami, zistený tovar po dobe spotreby, nedostatočná výsledovateľnosť surovín a polotovarov (najmä zmrazovanie mäsa v prevádzke).

Banskobystrický kraj

Kontroly pripravenosti stravovacích zariadení na letnú turistickú sezónu 2015 ako aj kontroly počas sezóny boli vykonávané na Plážovom kúpalisku v Banskej Bystrici, na Ružinej, pri vodných plochách VN Ladovo, Uhorské a Ľuboreč pri Lučenci, na termálnom kúpalisku Novolandia v Rapovciach, na kúpalisku Poltár – časť Zelené, v rekreačnom zariadení Kurinec – Zelená voda v Tornali, v Hnúšti, ako aj v zariadení „Vodný svet“ v Číži, na termálnom kúpalisku v obci Dolná Strehová, na termálnom kúpalisku „KUPKO“ v areáli biokúpaliska „Krtko“ v okrese Veľký Krtíš, pri Banskoštiavnických jazerách, na kúpaliskách v Sklených Tepliciach, vo Vyhniach a v Kamenici, na Počúvadlianskom jazere, na Kolpašskom jazere na kúpalisku v Neresnici vo Zvolene, na Sliachi, v Detve, v Krupine, v Dudinciach, v športovom areáli Orlik pri Zvolenskej priehrade a na Termálnom kúpalisku Aquapark Kováčová, ktoré je v celoročnej prevádzke. V prevádzke neboli z dôvodu rekonštrukcie kúpaliská v Podbrezovej, Koprivnici, Dolnohrušovské a Richňavské jazerá a Teplý Vrch.

V stravovacích zariadeniach poskytujúcich prípravu a predaj pokrmov rýchleho občerstvenia pred zahájením sezóny a počas letnej sezóny bolo v rámci ŠZD a ÚK vykonaných 149 kontrol. Zistené boli nezhody v skladovaní a manipulácii s potravinami, nepredložené nadobúdacie doklady, nepredložené doklady zdravotnej a odbornej spôsobilosti zamestnancov. Za zistené nedostatky boli ukladané blokované pokuty, opatrenie na mieste a sankčný postih za prevádzkovanie stánku bez súhlasného rozhodnutia.

Košický kraj

V jednotlivých okresoch Košického kraja sú nasledujúce významnejšie strediská a lokality využívané na turistiku a rekreáciu v letnom období: na území mesta Košice a Košice – okolie sa nachádza niekoľko rekreačných stredísk s poskytovaním stravovacích služieb - prevažne kúpaliská a vodné plochy v obciach (Mestské kúpalisko, kúpalisko Triton), oblasť Alpinka, areál Anička, ZOO Kavečany a oblasť Jazera na sídlisku nad Jazerom, v obciach Čaňa, Geča, Ružín, Bukovec, Medzev, Jasov. V okrese Michalovce predovšetkým oblasť vodnej nádrže Zemplínska Širava (v roku 2015 boli v prevádzke zariadenia v 2 lokalitách – Hôrka a Kamenec) a Vinianske jazero, v okrese Sobrance Morské oko. V okrese Trebišov: ATC Mária Veľaty a areál vodných športov v Trebišove. V okrese Rožňava: Rožňava, Betliar, Bretka, Brzotín, Gemerská Hôrka, Vlachovo, Vyšná Slaná, Stratená, Stratená - časť Dobšinská Ľadová Jaskyňa, Dedinky, Dedinky - časť Dobšinská Maša. V okrese Spišská Nová Ves: Národný park Slovenský raj - lokalita Čingov, lokalita Džurkovec, obec Spišské Tomášovce, obec Hrabušice, ATC Podlesok Hrabušice, Hrabušice - Kláštorisko, Hrabušice - rekreačné zariadenie Veľká Biela Voda, rekreačná lokalita - Mlynky - Biele Vody, Mlynky - Prostredný Hámor a Národná kultúrna pamiatka Spišský hrad.

Pred začatím letnej turistickej sezóny a počas jej trvania boli vykonané v zariadeniach poskytujúcich stravovacie služby kontroly v trvalých zariadeniach a obhliadky v sezónnych zariadeniach v celkovom počte 282, pričom zariadenia boli väčšinou pripravené na začatie vykonávania navrhovanej činnosti, resp. na sezónu. Aj počas letnej turistickej sezóny boli vykonávané kontroly zamerané na plnenie povinností a dodržiavanie ustanovení vyplývajúcich z platných právnych predpisov.

Z významnejších nedostatkov bolo zistené napr. nepredloženie dokladov o odbornej spôsobilosti zamestnancov, nedodržanie zásad osobnej hygieny zamestnancov, nedostatočná prevádzková hygiena, nedostatky v skladovaní potravín, používanie surovín na výrobu pokrmov po uplynutí dátumu spotreby, resp. dátumu minimálnej trvanlivosti, nezabezpečenie vysledovateľnosti uskladnených potravín, resp. surovín používaných na výrobu pokrmov

(nepredloženie nadobúdacích dokladov), neoznačenie potravín v štátnom (slovenskom) jazyku, zmrazovanie mäsa a pečiva dodaných do zariadenia v nezmrazenom stave, nevyhovujúce uchovávanie hotových pokrmov.

Nitriansky kraj

Medzi najznámejšie strediská letnej turistickej sezóny v Nitrianskom kraji patria: termálne kúpalisko Vadaš v Štúrove, termálne kúpalisko Podhájska, termálne kúpalisko Štrand v Nových Zámkoch, letné táborisko Komoča na rieke Váh, termálne kúpalisko v Komárne, termálne kúpalisko v Patinciach a hotel Wellness s rekreačným areálom v Patinciach, kúpaliská v Nitre, Diakovciach a Poľnom Kesove, kúpalisko Margita – Ilona Levice, časť Kalinčiakovo, kúpalisko Santovka, vodná nádrž Bátovce – Lipovina a rekreačná oblasť Duchonka.

Pred zahájením prevádzkovania potravinárskych prevádzok (predovšetkým stánkov s rýchlym občerstvením ako aj stánkov vyrábajúcich alebo predávajúcich zmrzlinu) boli vykonané kontroly technického stavu prevádzok, zabezpečenia sanitácie priestorov, bola vykonaná kontrola kvality pitnej vody (dokumentárna, resp. boli vykonané odbery). Okrem prevádzok v rámci evidovaných stredísk letnej turistickej sezóny sa počas letnej sezóny venovala zvýšená pozornosť aj kontrolám najviac navštevovaných zariadení spoločného stravovania, kvalite zmrzliny v centrách miest a obcí s turistickými zaujímavosťami, hygienickým podmienkam na čerpacích staniaciach a ostatným zariadeniam, ktoré sú na trasách cestovného ruchu.

V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru boli počas sezóny v ZSS preukázané viaceré hygienické nedostatky, za porušovanie ktorých boli ukladané najčastejšie blokové pokuty. Počas kontrol boli vykonávané aj odbery vzoriek prevažne pokrmov rýchleho občerstvenia a zmrzlín, pričom bola zistená vo viacerých prípadoch nevyhovujúca mikrobiologická kvalita. Počas kontrol boli zistené najčastejšie tieto nedostatky: nemeranie teplôt v rámci HACCP, nevedenie evidencie teplôt pri výdaji pokrmov, nedostatočne udržiavané pracovné plochy, podlahy, chladiace zariadenia, pokrmy a suroviny po dátume najneskoršej spotreby, pracovníci bez odbornej spôsobilosti, pracovníci bez zdravotného preukazu, zamrazovanie pokrmov a surovín. Kontroly boli vykonávané aj počas dní pracovného voľna a pracovného pokoja, a to najmä v turistami často navštevovaných zariadeniach spoločného stravovania.

Prešovský kraj

V rámci letnej turistickej sezóny boli vykonané kontroly v nasledovných rekreačných strediskách: mesto Poprad, Štrbské Pleso, Smokovce, Tatranská Lomnica, Ždiar, Kežmarok, Vrbov, Spišská Belá, Červený Kláštor, Levoča, Vyšné Ružbachy, Ľubovnianske kúpele, Haligovce, Lesnica, Bardejovské Kúpele, Nižná Polianka, rekreačná oblasť Rybníky - Snina, Domaša, na kúpaliskách v meste Prešov, Humenné a v obci Zemplínske Hámre.

Kontroly boli zamerané na dodržiavanie osobnej a prevádzkovej hygieny a na uchovávanie a skladovanie surovín a potravín určených na prípravu rýchleho občerstvenia. Pri kontrolách boli zistené nedostatky pri manipulácii s potravinami – zámena pracovných plôch, spoločné skladovanie nezlučiteľných druhov výrobkov v chladiacom zariadení, nedostatočná prevádzková hygiena, nevyhovujúca teplota hotových pokrmov pri ich výdaji, uchovávanie surovín po uplynutí dátumu spotreby, zmrazovanie surového bravčového mäsa dodaného v chladenom stave, nefunkčné teploměry v chladiacich zariadeniach, chýbajúce označenie pracovných stolov podľa účelu použitia, pracovníci bez odbornej spôsobilosti.

Trenčiansky kraj

V krajskom meste Trenčín, ako i v kúpeľných mestách Trenčianske Teplice a Bojnice je v letnom období pomerne silný turistický ruch. V letnom období je venovaná pozornosť najmä reštauračným zariadeniam. Okrem stabilných prevádzok je kontrolná činnosť rozšírená o sezónne zariadenia umiestnené pri letných plavárňach a vodných plochách. Po 15 rokoch v Trenčianskych Tepliciach bolo v auguste 2015 znovuotvorenie rekonštruovanej architektonickej pamiatky - kúpaliska Zelená žaba so zriadením komplexu gastronomických zariadení. Cestovný ruch v okrese Nové Mesto nad Váhom je sústredený do dvoch rekreačných oblastí Zelená voda v Novom Meste nad Váhom a z dôvodu nedostatočnej návštevnosti obmedzene i na Dubníku v Starej Turej. Okresné mesto Bánovce nad Bebravou je situované na trase E 50 napájajúcej sa na diaľnicu D1 Bratislava - Trenčín – Žilina. Pozdĺž tejto cesty sú umiestnené navštevované reštauračné zariadenia motorest Eso a motorest Delta. V meste Bánovce nad Bebravou je letné termálne kúpalisko. V regióne Myjava je prevádzkované kúpalisko SAMŠPORT Myjava, lokálneho významu je vodná nádrž Stará Myjava. V letnom období je prevádzkované i letné kúpalisko v Brezovej pod Bradlom s jedným zariadením spoločného stravovania. Na území okresov Prievidza a Partizánske je v letnej sezóne 7 stredísk cestovného ruchu – stredisko cestovného ruchu Bojnice, Prievidza – plážové kúpalisko, Nitrianske Rudno – priehrada, Chalmová – kúpele, Kúpalisko DELFÍN v Novákoch, Partizánske – kúpalisko DÚHA a novootvorené kúpalisko v rámci kúpeľov Malé Bielice, určené aj pre verejnosť. V strediskách sú prevádzkované trvalé i sezónne zariadenia. Cestovný ruch v okresoch Považská Bystrica, Púchov, Ilava je sústredený na vybraných turistických trasách úseku D1 (diaľničné odpočívadlá), v lokalite Považská Bystrica – Sverepec a Dubnica nad Váhom – Prejta. Agroturistika v pôsobnosti RÚVZ Považská Bystrica je aktuálna a na tieto účely slúžia celoročné zariadenia: Agropenzión Grunt Papradno, Salaš Nimnica, Salaš Pružina, Hotel EVA - MÁRIA Horná Mariková.

Pred zahájením letnej turistickej sezóny boli kontroly v sezónnych zariadeniach zamerané na posúdenie pripravenosti priestorov k prevádzkovaniu. Počas letnej turistickej sezóny výkon štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín bol zameraný na kontrolu podmienok skladovania potravín, technologické postupy prípravy pokrmov, používanie potravín po dátume spotreby, resp. dátume minimálnej trvanlivosti, dodržiavanie zásad prevádzkovej a osobnej hygieny. Najčastejšie zisťovanými nezhodami boli nedostatky v skladovaní a nedodržiavanie chladiaceho reťazca, nedostatky v prevádzkovej hygiene a nedodržiavanie zásad osobnej hygieny zamestnancov, ako i chýbajúce doklady o pôvode potravín. Súčasťou kontrol počas letnej turistickej sezóny je i kontrola zariadení s výrobou a predajom nebalenej zmrzliny. V roku 2015 bolo vykonaných 205 kontrol. Najčastejšie zistené nedostatky boli: nevedenie produkcie vyrobenej zmrzliny, chýbajúce doklady o odbornej spôsobilosti pracovníkov, neodkladanie vzoriek zmrzliny po dobu 48 hodín, predaj zmrzliny po uplynutí doby predaj 24 hodín, nedodržiavanie zásad osobnej hygieny a technologických postupov výroby zmrzliny a používanie nepovolených syntetických farbív. Za zistené nedostatky boli uložené sankcie.

Trnavský kraj

V regióne RÚVZ Trnava sa rekreačné zariadenia lokálneho významu nachádzajú v oblasti Smoleníc – Jahodníka a vodnej nádrže Buková Hrudky, nachádza sa tu 7 umelých kúpalísk, na ktorých sa nachádza 9 bufetov. Vo všetkých bufetoch boli vykonané kontroly. V prevádzke je kúpalisko Eva v Piešťanoch, kúpalisko s nafukovacími bazénmi v Piešťanoch, v Hlohovci, v Cíferi – miestna časť Pác a na Dobrej Vode. Spolu bolo vykonaných 22 kontrol. Nedostatky boli zistené v 4 zariadeniach spoločného stravovania na kúpaliskách. Za zistené

nedostatky boli uložené blokové pokuty a pokuty v správnom konaní. V dvoch prípadoch boli bufety opatrením na mieste uzatvorené, v jednom prípade pre nevyhovujúce skladovacie podmienky pre potraviny a porušenie zásad prípravy rýchleho občerstvenia a na druhom kúpalisku nebol pred zahájením činnosti v bufete s rýchlym občerstvením predložený protokol o kvalite vody z vlastnej studne.

Z hľadiska cestovného ruchu sú v okrese Dunajská Streda významné termálne kúpaliská v Dunajskej Strede, Veľkom Mederi a v Topoľníkoch. V areáloch a v bezprostrednej blízkosti kúpalísk sú stravovacie služby zabezpečené v reštauráciách s celoročnou prevádzkou a sezónnych zariadeniach rýchleho občerstvenia. Začiatkom sezóny boli v stravovacích prevádzkach v areáloch týchto kúpalísk vykonané mimoriadne ciele kontroly (v 24 prevádzkach 26 kontrol), nedostatky boli zistené v 2 reštauráciách a v 3 bufetoch na Termálnom kúpalisku vo Veľkom Mederi a v 1 reštaurácii v areáli Thermalparku v Dunajskej Strede. Nedostatky boli zistené najmä pri skladovaní surovín, polotovarov a hotových pokrmov a pri manipulácii s nimi. Za zistené nedostatky boli uložené blokové pokuty. V 1 prípade bolo uložené opatrenie podľa zákona č. 152/1995 Z. z. na stiahnutie potravín po dátume spotreby z trhu a v 2 prípadoch bol daný návrh na začatie správneho konania vo veci uloženia pokuty.

V územnej pôsobnosti RÚVZ Galanta boli počas letnej turistickej sezóny stravovacie služby poskytované v 5 rekreačných strediskách (termálne kúpaliská Vincov les, Horné Saliby, termálne kúpalisko s celoročnou prevádzkou Galandia, kúpalisko Modrá perla, vodná plocha v obci Čierna Voda). Najčastejšie boli zistené nasledovné nedostatky: nedodržanie zásad vzájomnej zlučiteľnosti pri skladovaní potravín, nepovolené zamrazovanie pekárskeho výrobku a marinovaného mäsa, nedodržanie zásad osobnej hygieny pracovníkov, epidemiologicky rizikové potraviny neboli po otvorení originálneho balenia označené štítkom s dátumom a hodinou otvorenia.

RÚVZ Senica pred zahájením letnej turistickej sezóny vykonal kontrolu prevádzkarní v súvislosti s ich uvedením do prevádzky a následne vykonal náhodné kontroly počas sezóny. V pôsobnosti RÚVZ Senica sú celkom 4 strediská letnej turistiky (rekreačné oblasti Gazárka v Šaštíne-Stražoch, Kunovská priehrada, Zlatnícka dolina v Skalici, Tomky – Borský Svätý Jur). Kunovská priehrada bola na jeseň 2015 celá vypustená z dôvodu čistenia a rekonštrukcie hrádze.

Žilinský kraj

RÚVZ Čadca – do zariadení využívaných počas letnej turistickej sezóny je zahrnutých 66 objektov. Najviac využívanou lokalitou je oblasť Kysuckých Beskýd, časť Makov, Skalité, Oščadnica – Veľká Rača, Stará Bystrica, Vychylovka – Múzeum kysuckej dediny, časť Ostré – Kysucké Nové Mesto. V rámci letnej turistickej sezóny sa vykonal 73 kontrol. Do územnej pôsobnosti RÚVZ Dolný Kubín patrí Oravská priehrada, Oravice, Roháče, Zuberec, Habovka, Brezovica, Oravský Podzámok, Dolný Kubín, Námestovo a Zázrivá. V rámci letnej turistickej sezóny sa vykonal 49 kontrol, počas ktorých sa uložilo 23 blokových pokút. V územnej pôsobnosti RÚVZ Liptovský Mikuláš vykonali pracovníci oddelenia HV počas letnej turistickej sezóny v rámci štátneho zdravotného dozoru v ZSS v strediskách cestovného ruchu v regióne Liptov (Aquapark Tatralandia Ráztoky, Demänovská Dolina, TK Bešeňová, ATC Liptovský Trnovec, TK Liptovský Ján) 214 kontrol. Pracovníci oddelenia HV na RÚVZ Martin vykonali v rámci letnej turistickej sezóny v rekreačných lokalitách LK Sunny Martin, LK Vrútky, LK Vieska Turčianske Teplice, SPA Aquapark Turčianske Teplice, LK Drienok Mošovce 182 kontrol a uložili 18 blokových pokút. Pracovníci oddelenia HV na RÚVZ Žilina vykonali počas letnej turistickej sezóny 132 kontrol v rekreačných strediskách Terchová –

Vrátna – Štefanová – Biely Potok, Čičmany, Rajecká Lesná, kúpaliská – TK Veronika Rajec, TK Laura Rajecké Teplice, TK Strážavy, kúpalisko Bytča a MKP Žilina. Za zistené nedostatky boli uložené 3 opatrenia, z toho jedno uzatvorenie prevádzky, 4 blokové pokuty a 2 pokuty správnym konaním.

3.4.2 Zimná turistická sezóna

Bratislavský kraj

V Bratislavskom kraji sú 3 strediská zimnej turistickej sezóny – Pezinská Baba, Zochova chata a Koliba. Taktiež boli vykonané kontroly v rámci konania hromadných podujatí – Vianočných trhov.

Celkovo bolo v zimnom období vykonaných 84 kontrol. Najčastejšie zisťovanými nedostatkami bolo nedodržiavanie chladiaceho reťazca u surovín a polotovarov určených na prípravu pokrmov (zmrazovanie polotovarov), uchovávanie a podávanie hotových pokrmov po dobe spotreby, nedostatočná prevádzková hygiena.

Banskobystrický kraj

V Banskobystrickom kraji kontroly pripravenosti rekreačných a stravovacích zariadení na zimnú sezónu 2015, ako aj kontroly počas sezóny boli vykonávané v najnavštevovanejších zimných turistických strediskách na Králikoch, Donovaloch, Bystrej a Táloch, v SKI Centre Kokava Lúnia a Hájs, v obci Krahule, Skalka pri Kremnici, v Ostrom Grúni a v Hodruši – Hámroch, v lyžiarskom stredisku v Hriňovej a na Látkach, v okrese Veľký Krtíš v lyžiarskom areáli Lomník. Dve strediská zimného cestovného ruchu v okrese Zvolen – Kráľová pri Zvolene a Sielnica – Brestová neboli v prevádzke.

Vykonaných bolo 49 kontrol, v rámci ktorých boli zistené závažnejšie nehody v skladovaní surovín a manipulácii s hotovými pokrmami, predaj potravín po dobe spotreby, resp. minimálnej trvanlivosti a prevádzkovanie stánkov bez súhlasného rozhodnutia, za čo boli uložené opatrenia na mieste, blokové pokuty a správne delikty boli riešené v správnom konaní.

Košický kraj

Na území Košického kraja sú nasledujúce významnejšie lokality a strediská, ktoré poskytujú možnosť realizácie zimných športov a rekreačného pobytu, v ktorých sa nachádzajú aj zariadenia poskytujúce stravovacie služby: na území okresov Košice mesto a Košice okolie lyžiarske strediská: Rekreačné stredisko Jahodná, rekreačné stredisko Kavečany a rekreačné stredisko Zlatá Idka., v okrese Rožňava: Stratená, Stratená - časť Dobšinská Ľadová Jaskyňa, Dedinky, Dedinky - časť Dobšinská Maša, Vyšná Slaná, v okrese Spišská Nová Ves a Gelnica predovšetkým Plejsy Krompachy a ďalej v oblasti Spišská Nová Ves - Rittenberg, Poráč – Brodok, Mlynky. V okresoch Michalovce, Sobrance a Trebišov nie sú významnejšie strediská.

V roku 2015 bolo v zariadeniach zimnej turistiky v rámci pripravenosti a prípadne aj počas sezóny, ktorá bola v roku 2015 s ohľadom na snehové podmienky dosť nepriaznivá, vykonaných celkom 21 kontrol. Počas sezóny boli kontroly zamerané najmä na podmienky manipulácie so surovinami, pôvod potravín a surovín, uplynutie dátumu spotreby a dátumu minimálnej trvanlivosti, uplatňovanie zásad systému HACCP alebo správnej hygienickej praxe, uchovávanie potravín a pokrmov, osobnú a prevádzkovú hygienu. Pri kontrolách neboli zistené závažné nedostatky.

Nitriansky kraj

V Nitrianskom kraji nie je evidované žiadne významné stredisko zimnej turistickej sezóny. V okrese Nové Zámky je jediným upraveným priestorom pre zimné športy malá zjazdovka v obci Čechy s umelým zasnežovaním. V okrese Topoľčany je pre zimné športy k dispozícii len oblasť Podhradie, kde býva v prípade priaznivého počasia prevádzkovaná lyžiarska dráha s vlekom. Počas roka 2015 však v prevádzke nebola, nakoľko neboli v tomto období priaznivé snehové podmienky.

Počas zimnej turistickej sezóny boli kontroly zamerané na kontrolu zariadení spoločného stravovania s celoročnou prevádzkou, ktoré sa vyznačujú vysokou návštevnosťou, na kontrolu zariadení čerpacích staníc a motorestov a na kontrolu kúpalísk a termálnych kúpalísk s celoročnou prevádzkou. V okrese Nové Zámky je v čiastočnej zimnej prevádzke časť Termálneho kúpaliska Podhájska a krytý bazén na termálnom kúpalisku Vadaš v Štúrove.

Prešovský kraj

V strediskách zimnej turistickej sezóny Štrbské Pleso, Smokovce, Tatranská Lomnica, Ždiar, Lopošná dolina, Liptovská Teplička, Litmanová, Vyšné Ružbachy, Ľubovnianske kúpele, Nižná Polianka, Prešov – Sigord, Drienica, Dubovica, Lipovce - Buče, Levočská dolina boli vykonané kontroly zamerané na príjem vstupných surovín, dodržiavanie chladiaceho reťazca, dátum spotreby, resp. minimálnej trvanlivosti, kontrolu celkovej hygieny a osobnej hygieny, odbornú a zdravotnú spôsobilosť zamestnancov. Niektoré prevádzky poskytujúce stravovacie služby v rekreačných strediskách Šarbov, Nižný Komárnik, Medvedie, Regetovka a Fričkovce boli v čase kontroly zatvorené pre nedostatok snehu.

Trenčiansky kraj

Zimná turistická sezóna je organizovaná len v strediskách lokálneho významu. V okresoch Nové Mesto nad Váhom, Myjava a Bánovce nad Bebravou sa jedná o nasledovné lokality: Bezovec Nová Lehota (RS BEZOVEC, Hotel Inovec, Šport chata), Veľká Javorina, (Holubyho chata), Ski centrum Kálnica, Považský Inovec (chata Inovec), Závada pod Čiernym vrchom, pri obci Horné Slnie (malý lyžiarsky vlek lokálneho významu). V okrese Prievidza sú zimné strediská cestovného ruchu vo Fačkovskom sedle pod Kľakom a v stredisku Remata pri Handlovej. Menšie stredisko s lyžiarskym vlekom je v obci Cígel' pri Prievidzi. V regióne Považská Bystrica sú strediská sústredené v lokalitách Belušké Slatiny, Mojtn, Lazy pod Makytou – Čertov a Horná Mariková.

V zariadeniach spoločného stravovania v strediskách zimného cestovného ruchu bolo cielene vykonaných 15 kontrol. Kontroly boli zamerané na pripravenosť zariadení na sezónu, ako i na dodržiavanie technologických postupov prípravy pokrmov, na podmienky pre zabezpečenie ochrany hotových pokrmov pred ich znehodnotením, chladiaci a mraziaci reťazec, dodržiavanie osobnej a prevádzkovej hygieny i dokladov o zdravotnej a odbornej spôsobilosti pracovníkov vrátane kontroly ostatnej dokumentácie súvisiacej s činnosťou.

Najčastejšími nezhodami bolo nedodržiavanie a nekontrolovanie podmienok zdravotnej neškodnosti uskladňovaných potravín, nevyhovujúca manipulácia – kríženie čistých a nečistých činností i nezabezpečenie odbornej spôsobilosti pracovníkov. V dvoch prípadoch došlo v prevádzkach k zmene právneho subjektu bez splnenia povinnosti predloženia návrhu vo veci uvedenia priestorov do prevádzky orgánu verejného zdravotníctva a bez zdržania sa činnosti do času vydania súhlasného rozhodnutia.

Trnavský kraj

Typické strediská zimnej turistiky, kde je možnosť realizácie zimných športov sa v regióne Trnavského kraja nenachádzajú. Pozornosť je venovaná ubytovacím zariadeniam s reštauračnou prevádzkou, najmä v oblastiach prímestskej rekreácie. Celoročne prevádzkované termálne kúpalisko Galandia v Galante bolo ku koncu roka z dôvodu nevyhovujúceho technického stavu statiky uzatvorené.

Žilinský kraj

V územnej pôsobnosti RÚVZ Čadca v rekreačných strediskách Makov, Turzovka, Ošadnica, Skalité, okolie Čadce sa nachádza 61 zariadení využívaných počas zimnej turistickej sezóny, v ktorých bolo vykonaných 50 kontrol. Pracovníci oddelenia HV na RÚVZ Dolný Kubín vykonali v zimných turistických strediskách Roháče – Spálená dolina, Zuberec, Habovka, Vitanová, Oravice, Kubínska hoľa, Racibor, Malá Lučivná, Zázrivá, Hruštín, Vasil'ovská hoľa, Zákamenné, Oravská Lesná, Oravská Polhora, Sihelné – Grúniky a Brezovica 25 kontrol. Za zistené nedostatky uložili 5 blokových pokút. Pracovníci oddelenia HV na RÚVZ Liptovský Mikuláš vykonali v strediskách zimného cestovného ruchu v regióne Liptov (Demänovská dolina, Žiarska dolina, Čertovica, Malinô Brdo) 72 kontrol. V územnej pôsobnosti RÚVZ Martin v okrese Martin a Turčianske Teplice sa nachádzajú 3 zimné rekreačné strediská – Valčianska dolina, Jasenská dolina a Martinské hole. Pracovníci oddelenia HV vykonali 16 kontrol. Za zistené nedostatky uložili 1 blokujú pokutu. V územnej pôsobnosti RÚVZ Žilina v rekreačných strediskách Terchová – Vrátna – Štefanová - Biely Potok, Čičmany, Rajecká Lesná, Súľov bolo vykonaných 55 kontrol. Za zistené nedostatky boli uložené 2 opatrenia, 1 pokuta a 8 blokových pokút.

Návštevnosť zariadení verejnosťou v značnej miere závisí od poveternostných podmienok, v dôsledku čoho boli niektoré prevádzky úplne zatvorené.

3.5 Hromadné akcie

Bratislavský kraj

V roku 2015 boli v súvislosti s predajom potravín a poskytovaním občerstvenia podľa § 52 zákona č. 355/2007 Z. z, ohlásené nasledovné akcie, ku ktorým boli vydané povolenia pre usporiadateľa: 3 vinobrania, 7 hodov, 7 vianočných trhov, 1 veľkonočný trh, 5 farmárskych trhov (konaných pravidelne počas celého roka), 4 zabíjačkové slávnosti, 5 súťaží a 17 iných hromadných podujatí pri príležitosti festivalov, výročí, športových podujatí a pod., okrem uvedených povolení pre usporiadateľov sa vydávali aj rozhodnutia pre jednotlivých žiadateľov poskytujúcich občerstvenie počas týchto hromadných podujatí. „Vianočné trhy“ sú každoročne organizované v mesiacoch november a december v Bratislave na Hlavnom a Františkánskom námestí, Hviezdoslavovom námestí, pred polyfunkčným centrom EUROVEA, pred Nemeckým kultúrnym domom v Bratislave - Rači, v areáli Incheby a na Námestí Republiky v Bratislave – Petržalke. Krátkodobé akcie zorganizovali aj mestá: Senec, Pezinok, Svätý Jur a Šenkvice.

V súvislosti s konaním hromadných podujatí v roku 2015 bolo uskutočnených 127 kontrol, z ktorých v 11 prípadoch boli zistené nedostatky. Medzi najčastejšie zisťované nedostatky patria: prevádzkovanie bez rozhodnutia RÚVZ k uvedeniu priestorov stánku do prevádzky, nezabezpečená vysledovateľnosť potravín, predaj potravín po dátume spotreby, porušenie teplotného resp. chladiaceho reťazca. Za zistené nedostatky boli 6 zodpovedným pracovníkom uložené blokujú pokuty v celkovej sume 500 €. V 2 prípadoch bolo začaté

správne konanie vo veci uloženia pokuty podľa zákona č. 355/2007 Z.z., konania zatiaľ neboli ukončené.

Banskobystrický kraj

Pri organizovaní hromadných akcií v Banskobystrickom kraji bolo podľa § 52 ods. 1, písm. n) zákona č. 355/2007 Z. z. ohlásených 97 akcií. Išlo o krátkodobé hromadné akcie ako kultúrno-spoločenské podujatia, tradičné jarmoky, veľkonočné a vianočné trhy a tiež podujatia charakteru hudobných a folklórnych festivalov a pretekov s prípravou a podávaním rýchleho občerstvenia. V okresoch Banská Bystrica a Brezno z významnejších akcií boli Majstrovstvá Slovenska a Európy vo varení a jedení bryndzových halušiek v obci Turecká, Horehronský Gurmánfest a 21. Majstrovstvá sveta vo varení a jedení halušiek v Mýto Ski centre v Mýte pod Ďumbierom, Radvanský, Ondrejský, Lopejský jarmok. V okrese Zvolen sa tradične konali Detvianske folklórne slávnosti pod Poľanou v Detve. V spádovom území RÚVZ Veľký Krtíš bolo organizované najväčšie kultúrno-spoločenské podujatie v obci Hrušov a na Hrušovských lazoch Hontianska paráda 2015, gaštanové slávnosti, poľovnícke dni, jazdecké preteky organizované na Hrade Modrý Kameň. V okrese Lučenec sa konali zabijačkové a mestské trhy. Vo viacerých mestách Banskobystrického kraja sa konali veľkonočné a vianočné trhy.

V rámci štátneho zdravotného dozoru boli kontrolované stánky poskytujúce stravovacie služby. Počas hromadných akcií bolo vykonaných 216 kontrol. Významnejšie nezhody boli zistené pri manipulácii s potravinami a pokrmami, v nedodržaní teplotného reťazca, v nedodržaní osobnej a prevádzkovej hygieny. Zistená bola aj nepostačujúca kapacita chladiacich a mraziacich zariadení, čo zapríčinilo hlavne nedostatky v skladovaní potravín a surovín. V jednom prípade bol zistený predaj potravín po dátume spotreby. Za zistené nedostatky bola v 18 prípadoch uložená bloková pokuta v hodnote 728 € a v 1 prípade bolo uložené opatrenie na mieste.

Košický kraj

V roku 2015 bolo ohlásených a uskutočnených celkom 100 hromadných podujatí, z toho jarmoky: 14, kultúrnych podujatí: 29, športových podujatí: 5, v rámci vianočných podujatí: 6, v rámci veľkonočných podujatí: 1, iné: 45.

Počas konania týchto hromadných podujatí bolo vykonaných spolu 322 kontrol, pri ktorých v ojedinelých prípadoch boli zistené nedostatky v prevádzkovej hygiene, v nedodržaní požiadaviek pri skladovaní potravín a uchovávaní hotových pokrmov, v nezabezpečení tečúcej teplej a studenej pitnej vody a pri príprave pokrmov.

Nitriansky kraj

V roku 2015 boli v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly vykonané kontroly na 49 hromadných podujatiach uskutočnených v rámci Nitrianskeho regiónu. Jednalo sa o tieto podujatia: AQUA-THERM AX Nitra, Nitrianske fašiangy 2015, Nábytok a bývanie AX Nitra, Gardénia AX Nitra, Medzinárodný strojársky veľtrh AX Nitra, AGROKOMPLEX 2015, Chrenovské trhy, Zlatomoravecký jarmok, Autosalón AX Nitra, Netradičný levický jarmok 2015, Tradičný levický jarmok, Jarmok Šimona a Júdu v Štúrove, Jarmok v rámci cirkevného sviatku Porciunkula v Nových Zámkoch, RIPFEST 2015, Vinobranie 2015 v obci Tesáre, Hudobný festival MUSIC SUMMER Duchonka 2015, Fresh fest 2015 Duchonka a vianočné a Mikulášske trhy vo všetkých regiónoch a mnoho ďalších. Okrem týchto podujatí boli ohlásené aj ďalšie, na ktorých neboli vykonané kontroly. V rámci

kontrolovaných podujatí bolo vykonaných celkom 299 kontrol, pričom v uvedenom počte sú zahrnuté aj kontroly v predajných stánkoch na krátkodobý predaj.

V hygiene stánkového predaja potravín počas hromadných podujatí neboli zistené nedostatky v okresoch Levice a Komárno. V okrese Komárno sa vyskytol 1 prípad, v ktorom prevádzkovateľ predložil k nahliadnutiu kópiu rozhodnutia, ktorá javila známku falšovania. V tejto veci bolo podané trestné oznámenie, ktoré bolo orgánom činným v trestnom konaní zastavené. V okresoch Nitra, Nové Zámky a Topoľčany boli zistené hlavne tieto nedostatky: neoznačené suroviny - pokrmy predpripravené a podávané po dobe spotreby, nedostatky, ktoré súviseli s nesprávnym skladovaním potravín, s nedodržiavaním postupov pri príprave pokrmov rýchleho občerstvenia, s rozširovaním sortimentu, s nedodržiavaním chladiarenského reťazca, s nedodržiavaním zásad osobnej a prevádzkovej hygieny, s odbornou spôsobilosťou pre výkon epidemiologicky závažných činností. Zistenia boli riešené s pracovníkmi predovšetkým v blokovanom konaní. V jednom prípade boli zistenia riešené v správnom konaní a účastníkovi konania bola uložená pokuta za správny delikt podľa § 57 ods. 17 zákona č. 355/2007 Z. z. vo výške 500 €.

Prešovský kraj

V roku 2015 bolo podľa zákona č. 355/2007 Z. z. ohlásených 160 hromadných podujatí: jarmoky: 10 (Dni mesta Prešov a Prešovský Trojičný jarmok, Sabinovský jarmok, XXVI. Humenský jarmok, XXV. Sninský jarmok, XIX. Letný jarmok a XX. Zimný jarmok v okrese Vranov nad Topľou, 5. Soliansky jarmok, Ľubovniansky jarmok, Stropkovský jarmok, Bardejovský jarmok); vianočné: počet: 11; festivaly: 11 (Festival dobrej chuti, Pivný festival Prešov, Festival súčasného umenia v Prešove, Jesenný kultúrny festival v Sabinove, Tradičný rusínsky 53. festival kultúry a športu na amfiteátri v Medzilaborciach, 50. Festival folklóru Rusínov – Ukrajincov v Kamienke, Slovenský festival v Starej Ľubovni, Nestville Chopper Rock Fest v Hniezdom, Pivný festival vo Svidníku, Festival Rusínov a Ukrajincov žijúcich v Slovenskej republike – Svidník, Pivný festival v Stropkove) ;iné:128.

Celkovo bolo vykonaných 341 kontrol. Najčastejšie zistené nedostatky: nedodržanie bezpečnosti potravín a hotových pokrmov, pracovníci nepredložili doklady o odbornej a zdravotnej spôsobilosti, nedostatky v osobnej a prevádzkovej hygieny, znečistené chladiace a mraziace zariadenia, nepovolené zmrazovanie potravín, nedostatočná evidencii HACCP, nezabezpečená tečúca voda, nesprávna manipulácia s potravinami a nesprávne skladovanie potravín.

Trenčiansky kraj

V roku 2015 bolo na RÚVZ so sídlom v Trenčíne, Považskej Bystrici a Prievidzi ohlásených 71 hromadných akcií, a to podľa typu – jarmoky, festivaly, slávnosti stavania mája, veľkonočné trhy, vianočné trhy a iné. Počet hromadných akcií narastá, avšak nie všetci prevádzkovatelia jednotlivé akcie oznamujú. V zariadeniach spoločného stravovania bez prípravy pokrmov a v zariadeniach s prípravou rýchleho občerstvenia počas konania krátkodobých kultúrno-spoločenských akcií bolo vykonaných 139 kontrol a odobratých 33 vzoriek pokrmov rýchleho občerstvenia (z toho 7 nevyhovujúcich). Najväčšia pozornosť bola venovaná stánkom s predajom rýchleho občerstvenia počas konania Hudobného festivalu Bažant – Pohoda 2015.

Najčastejšie boli zistené nedostatky v nedodržiavaní schváleného sortimentu, nedostatočnej úrovni prevádzkovej a osobnej hygieny pracovníkov, nedodržiavaní chladiaceho reťazca a podmienok skladovania a nezabezpečenie stáleho prívodu vody, ako i odbornej spôsobilosti pracovníkov manipulujúcich s potravinami. Za uvedené nedostatky

boli uložené sankčné opatrenia. Počas hromadných akcií nebol zaznamenaný epidemických výskyt alimentárnych ochorení. Organizátori (predovšetkým mestá a obce) v plnom rozsahu nedodržiavajú svoje povinnosti a prípravu a predaj občerstvenia na hromadných akciách umožňujú i fyzickým osobám – podnikateľom a právnickým osobám, ktoré nemajú na túto činnosť vydané rozhodnutie a nespĺňajú základné požiadavky potravinového práva.

Trnavský kraj

Z akcií s hromadnou účasťou pre obyvateľov regiónu RÚVZ Trnava má význam Tradičný trnavský jarmok, TOPFEST 2015 v Piešťanoch, Michalský jarmok v meste Hlohovec, festival Lodenica v Piešťanoch, Žitnoostravský jarmok, „ROCKFEST“, Seredský jarmok, 4. Záhorácky pivný festival, Štrmák fest 2015, Dožinkové dostihy na hipodróme a pod.

Celkom bolo vykonaných 297 kontrol. Porušenia právnych predpisov v oblasti hygieny potravín boli preukázané v 35 prípadoch, v blokovom konaní bolo uložených 2 110 €. Najčastejšie zisťované nedostatky: porušenie skladovacích podmienok potravín, potraviny neznámeho pôvodu bez dokladov, stánky bez prívodu vody a nedodržanie HACCP pri príprave pokrmov, používanie potravín po dobe spotreby a potravín bez označenia potravín v štátnom jazyku, nepreukázateľnosť dokladu o odbornej spôsobilosti. Vianočné trhy boli organizované v meste Trnava, Hlohovec a Piešťany. Počet stánkov poskytujúcich pokrmy rýchleho občerstvenia a nápojov bol cca 35 stánkov. Na overenie kvality podávaných pokrmov bolo odobraných 10 vzoriek, z ktorých 1 nevyhovela požiadavkám platnej legislatívy. Nezhody boli zistené u jedného prevádzkovateľa - potraviny (klobásy) bez nadobúdacích dokladov. Za tento nedostatok bola uložená bloková pokuta prevádzkovateľovi v sume 75 €, v jednom prípade bude uložená úhrada nákladov za nevyhovujúci pokrm, pre nadlimitné počty koliformných baktérií.

Žilinský kraj

Výkon kontrol RÚVZ v Žilinskom kraji v zariadeniach stánkového a ambulatného predaja potravín bol v roku 2015 vykonávaný priebežne i prioritne v rámci kontrol počas hromadných podujatí, v letných mesiacoch a počas vianočných trhov. I keď hromadné podujatia prebiehajú počas celého roka, najčastejšie boli organizované tzv. hodové jarmoky, počas ktorých bol stánkový predaj poskytovaný v rozsahu 1 – 2 dni. Každoročne a s veľkou účasťou návštevníkov sú poriadané Turzovské beskydské slávnosti v Turzovke, Jakubovské hody Kysucké Nové Mesto, Bartolomejský hodový jarmok Čadca, Vadičovské slávnosti Horný Vadičov, Dni otvorených dverí kysuckej kultúry v Čadci, Vianočné a Veľkonočné trhy, Mládežnícke podujatie „Verím Pane“, XXXX. ročník Podroháčskych folklórnych slávností, Hudobný festival Orava MusicSummer, Kubínsky jarmok, ŠimonoJúdsky jarmok, Martinský jarmok, Katarínske trhy a pod.

V roku 2015 práve počas konania jednorazových akcií vykonávali pracovníci ŠZD a ÚKP nielen počas pracovných dní, ale hlavne v sobotu a v nedeľu a vo večerných hodinách. Celkom bolo vykonaných 527 kontrol. Najčastejšími nedostatkami bolo nepredloženie rozhodnutia k prevádzkovaniu stánku, chýbajúce doklady o zdravotnej spôsobilosti, nezabezpečený prívod akejkoľvek tečúcej pitnej vody a predaj balených výrobkov bez označenia v zmysle platnej legislatívy. Pri zistení nedostatkov boli v plnom rozsahu uplatnené sankcie, uložilo sa 11 blokových pokút v sume 190 €, pričom nezhody boli zistené najmä v nepredložení dokladov o odbornej spôsobilosti na vykonávanie epidemiologicky závažných činností a v niektorých prípadoch bolo nariadené uzatvorenie prevádzky, čo bolo prevádzkovateľmi v plnom rozsahu rešpektované (preukázané opakovane vykonanou

kontrolou). Predaj bol uskutočňovaný nielen podnikateľmi SR, ale hlavne prevádzkovateľmi susedných štátov, hlavne z Poľskej a Českej republiky. Problémy s podnikateľmi z ČR z predchádzajúcich rokov, ktorým národná legislatíva ČR neukladá odsúhlasenie potravinárskych činností formou rozhodnutia z hľadiska hygieny a k predaju ich oprávňuje iba predloženie živnostenského listu príp. koncesnej listiny, boli pri výkone kontrol zisťované len sporadicky, nakoľko organizátori podujatí po usmernení RÚVZ umožňujú možnosť predaja len po predložení dokladov k prevádzkovaniu. Prezentovanie výrobcov prostredníctvom poriadania „tradičných zabíjačiek“ bolo len v rozsahu reklamy. Výrobcovia ponúkali k predaju rôzne mäsové špeciality, ktorých výroba bola vždy vykonávaná v odsúhlasených stabilných výrobniach. Dozor počas akcií bol vykonávaný v spolupráci s pracovníkmi RVPS. V roku 2015 bolo v potravinárskych zariadeniach v okrese Čadca napojených na vlastné vodné zdroje odobratých a vyšetrených celkom 41 vzoriek vody. V prevažnej miere na vlastné vodné zdroje sú napojené zariadenia zaradené do zimnej turistickej sezóny a predajne potravín. Z dôvodu zníženého obsahu chlóru a v niektorých prípadoch bez zabezpečenia chlórovania 10 vzoriek vody vykázalo nevyhovujúce výsledky, a to v mierne zvýšených hodnotách mikrobiologických ukazovateľov. Opakovane vyšetrené vzorky vykázali zdravotnú bezpečnosť a len v 1 prípade v prevádzke predaja potravín bola dočasne zabezpečená voda cisternou do doby prepojenia na verejný vodovod.

4. Sankčné opatrenia

Sankčné opatrenia podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení:

- podľa § 6 ods. 3 písm. j) bolo uložených **39 pokynov na odstránenie nedostatkov**;
- podľa § 12 ods. 2 písm. i), m), n) bolo vydaných **24 zákazov činnosti** (napr. zákaz činnosti prevádzok z dôvodu nevyhovujúcej kvality pitnej vody; zákaz činnosti prevádzky pre nevyhovujúce výsledky vody zo studne zásobujúcej zariadenie spoločného stravovania počas letnej turistickej sezóny a v predajni potravín; zákaz konania hromadného podujatia v súvislosti s epidemickým výskytom ochorenia na hepatitídu typu A v Prešovskom kraji);
- podľa § 55 ods. 2 bolo vydaných **270 opatrení na mieste** – zákaz výroby a manipulácie s potravinami (zamrazované potraviny v prevádzke, ponuka tatárskeho bifteku, nezabezpečené podmienky na výrobu a rozvoz pokrmov); stiahnutie výrobkov respektíve vyradenie polotovarov z použitia (potraviny po dátume spotreby, dátume minimálnej trvanlivosti, skazené potraviny); uzavretie prevádzok z dôvodu závažných prevádzkových nedostatkov - nezabezpečená tečúca teplá voda, nevyhovujúce prevádzkové priestory, nevyhovujúca prevádzková hygiena;
- podľa § 56 boli uložené sankcie v priestupkovom konaní v **21 prípadoch v sume 1 332 €**;
- podľa § 56 ods. 2 v súčinnosti so zákonom č. 372/1990 Zb. bolo uložených **863 blokových pokút v sume 49 155 €**;
- podľa § 57 bolo **uložených 419 pokút v sume 203 970 €**;
- podľa § 58 bolo **uplatnených 43 náhrad nákladov v hodnote 2 905,89 €**.

Sankčné opatrenia podľa zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách v platnom znení:

- podľa § 19 ods. 1, ods. 2 ako i podľa čl. 54 nariadenia EP a Rady (ES) č. 882/2004 bolo vydaných **278 opatrení** (napr. zákaz uvádzať na trh nebezpečný výrobok – výživový doplnok pre športovcov, príkaz na stiahnutie z trhu – nesprávne označené chia semienka, zákaz výroby a predaja zmrzliny v cukrárenskej predajni, stiahnutie z obehu potravín po uplynutí dátumu spotreby);
- podľa § 20 ods. 9 bolo uložených **72 opatrení na mieste**;
- podľa § 28 bolo uložených **112 pokút** v celkovej sume **71 200 €**;
- podľa § 29 v priestupkovom konaní **neboli uložené sankcie**;
- v blokovom konaní podľa § 29 zákona č. 152/1995 Z. z. v súčinnosti so zákonom č. 372/1990 Zb. bolo udelených **1 030 blokových pokút** v sume **100 620 €**;
- náhrady nákladov podľa § 20 ods. 4 boli uložené v **149** prípadoch v celkovej sume **13 707,12 €**.

Ďalšie sankčné opatrenia:

- podľa § 10 zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov v blokovom konaní bolo uložených **12 pokút** v celkovej hodnote **6 200 €**;
- podľa § 11 zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov boli uložené **4 pokuty** v celkovej hodnote **290 €**;
- podľa § 45 zákona č. 71/67 Zb. boli uložené **2 poriadkové pokuty** v sume **330 €**;
- podľa § 11 ods. 3 písm. c) zákona č. 147/2001 Z. z. o reklame bola uložená **1 pokuta** v sume **700 €** (reklama dojčenských prípravkov upozorňovaním na zľavu alebo osobitnou ponukou);
- podľa § 84 zákona č. 372/1990 Zb. bolo v blokovom konaní uložených **56 pokút** fyzickým osobám v sume **4 710 €**.

V zákonom stanovenej lehote bolo podaných **45 odvolaní voči rozhodnutiu** o pokute z dôvodu odpustenia pokuty, respektíve zníženia pokuty. Z uvedených odvolaní 13 odvolací orgán zamietol, 4 odvolania boli riešené zrušením pokuty, vrátené na nové prerokovanie a rozhodnutie. V 10 prípadoch boli odvolania riešené autoremedúrou (výška pokút bola znížená v 2 prípadoch; 2 rozhodnutia boli zrušené).

5. Epidemický výskyt alimentárnych ochorení

V roku 2015 bolo celkovo hlásených **19 alimentárnych ochorení prebiehajúcich v epidémii**, na šetrení ktorých sa podieľali odbory/oddelenia hygieny výživy. Väčšinou boli pôvodcom ochorenia **Salmonella enteritidis, norovírus, resp. iné nešpecifikované vírusy**.

V **Bratislavskom kraji** nebol zaznamenaný ani hlásený **epidemický výskyt alimentárnych ochorení** spôsobených konzumáciou kontaminovaných potravín alebo pokrmov v dozorovaných prevádzkach v súvislosti s činnosťou fyzických a právnických osôb oprávnených na podnikanie.

V **Banskobystrickom kraji** bol zaznamenaný výskyt **4 alimentárnych ochorení prebiehajúcich v epidémiách**, na šetrení ktorých sa podieľal odbor/oddelenia hygieny výživy.

V spádovom území RÚVZ Banská Bystrica bolo v roku 2015 zaznamenané 1 alimentárne ochorenie prebiehajúce v epidémii, na šetrení ktorého sa podieľalo oddelenie hygieny výživy. V tomto prípade sa jednalo o **epidemický výskyt salmonelových gastroenterítid**, konkrétne išlo o **15 prípadov** ochorení zo 180 exponovaných u stravníkov reštauračného zariadenia v Banskej Bystrici. Jedná sa o otvorený typ stravovania bez povinnosti odkladať vzorky stravy, preto sa nepodarilo spoľahlivo identifikovať faktor prenosu nákazy. Väčšina stravníkov uvádzala konzum vypráženého rezňa, vypráženého syra a zemiakového šalátu. Z 15 chorých boli 3 osoby hospitalizované. V 12 prípadoch bola zo stolice vykultivovaná *S. enteritidis*. V klinickom obraze dominovali bolesti brucha, krče, hnačky, zvýšená teplota, u niektorých aj zimnica. V čase šetrenia epidémie už prevádzkovateľ nemal k dispozícii žiadne suroviny, ktoré použil na prípravu predmetných pokrmov. Nariadená bola dezinfekcia celej prevádzkarne, vo vzorkách pokrmov, vajec a mrazenej zeleniny, odobratých počas kontroly nebola zistená prítomnosť *Salmonella enteritidis*. V steroch z prostredia vykonaných po dezinfekcii neboli vykultivované patogénne a podmienené patogénne mikroorganizmy.

V okrese Revúca bol zaznamenaný **epidemický výskyt salmonelovej enteritídy** v zariadení spoločného stravovania uzavretého typu, konkrétne výskyt **8 prípadov** potvrdenej salmonelovej enteritídy (etiologický agens *Salmonella infantis*) a jedno vylúčovanie. V epidemiologickej súvislosti to bolo u 5 klientov ubytovaných v zariadení a u 4 zamestnancov (3 opatrovatelky a 1 pracovník práčovne). Pravdepodobným faktorom prenosu bola nátierka z kuracieho mäsa podávaná v zariadení. V rámci protiepidemických opatrení bola priamo na mieste nariadená dezinfekcia v celom zariadení.

Lokálna epidémia **norovírusovej enteritídy** bola zaznamenaná v rámci hotela v Dudinciach. Ochorenie sa vyskytlo u klientov a zamestnankyne hotela s náhlymi klinickými príznakmi hnačka, zvracanie, bolesti brucha, slabosť, zvýšená teplota. Celkový počet ochorení **14**, z toho 2 x bol potvrdený Norovírus. Prameň pôvodcu nákazy nebol zistený, takisto sa nepodarilo zistiť ani faktor prenosu. Personálu zariadenia bola nariadená mimoriadna lekárska prehliadka, v prevádzke bola vykonaná ohnisková dezinfekcia, nariadená sanitácia a dezinfekcia celej kuchynskej časti, dôsledné dodržiavanie osobnej hygieny pracovníkov a sprísnenie hygienicko – epidemiologického režimu.

V okrese Banská Štiavnica bol zaznamenaný **epidemický výskyt salmonelovej enteritídy**, konkrétne bolo v mesiaci máj hlásených **9 ochorení** na salmonelózu, ktoré mali epidemický charakter výskytu. Dňa 29.5.2015 bolo nahlásené prostredníctvom EPIS ochorenie spôsobené *Salmonella enteritidis* u 21 ročnej pomocnej kuchárky. Pri epidemiologickom vyšetrovaní v rodine bolo zistené, že ide o epidemický výskyt ochorení u zamestnancov reštauračného zariadenia v Banskej Štiavnici. Pravdepodobným faktorom prenosu bol obed podávaný 22.5.2015 (vyprážený syr s tatárskou omáčkou pripravenou v zariadení zo surových vajec z obchodnej siete v počte 9 porcií). Zamestnanci majú zabezpečené stravovanie formou vlastného závodného stravovania, ktoré je oddelené od prípravy a servírovania menu pre verejnosť. Prvé príznaky ochorenia sa prejavili dňa 22.5.2015 (vo večerných hodinách u jedného zamestnanca) a u ďalších 23.5.2015 a posledné 24.5.2015. V rámci protiepidemických opatrení boli vyšetrení aj ostatní zamestnanci reštauračného zariadenia. Z 9 chorých zamestnancov bola v 5 prípadoch potvrdená kultivačne *Salmonella enteritidis*, v 4 prípadoch bol výsledok negatívny. Vyšetrení boli aj zamestnanci druhej zmeny, pozitívny výsledok sa nevyskytol. V zariadení boli vykonané protiepidemické opatrenia a pracovníkmi HV bol vykonaný štátny zdravotný dozor spojený s odberom vzoriek slepačích vajec a stermi z prostredia. Zo sterov vykonaných po dezinfekcii zariadenia bola laboratórne potvrdená *E. Coli* na porcelánovom tanieri, noži na mäso a pracovnom stole na

prípravu surového mäsa, v ostatných steroch neboli zistené patogénne alebo podmienené patogénne mikroorganizmy. Laboratórnym vyšetrením slepačích vajec bolo zistené, že vajcia vyhovel mikrobiologickým požiadavkám uvedených v platnej legislatíve. Hospitalizáciu si nevyžiadalo žiadne ochorenie.

V **Košickom kraji** **nebol** zaznamenaný ani hlásený **epidemický výskyt alimentárnych ochorení** spôsobených konzumáciou kontaminovaných potravín alebo pokrmov v dozorovaných prevádzkach v súvislosti s činnosťou fyzických a právnických osôb oprávnených na podnikanie.

V **Nitrianskom kraji** bol zaznamenaný výskyt **5 alimentárnych ochorení prebiehajúcich v epidémiách**, na šetrení ktorých sa podieľal odbor/oddelenia hygieny výživy (2 v spádovom území RÚVZ Nitra, 1 v spádovom území RÚVZ Komárno, 1 v spádovom území RÚVZ Topoľčany).

V spádovom území RÚVZ Nitra boli v roku 2015 zaznamenané **2 alimentárne ochorenia** prebiehajúce v epidémiách, na šetrení ktorých sa podieľalo oddelenie hygieny výživy. V prvom prípade sa jednalo o **epidemický výskyt enterobakterových gastroenteritíd**. V čase od 9.7. do 10.7.2015 prebehla v Ústave pre výkon trestu a odňatia slobody v Nitre epidémia ľahkých gastroenteritíd, v ktorej ochorelo **11** odsúdených a **14** zamestnancov z celkového počtu 296 odsúdených žien a 140 osôb personálu. V klinickom obraze boli vodnaté hnačky, zvracanie, bolesti brucha, ojedinele subfebrílie v trvaní 1 až 2 dni. Hospitalizáciu si nevyžiadalo žiadne ochorenie. Ochorenia hlásil dňa 10.7.2015 ústavný lekár. V ten istý deň bol v zariadení v spolupráci s oddelením epidemiológie vykonaný ŠZD, pri ktorom bolo odobratých 12 VR od pracovníkov kuchyne (2 zamestnanci a 10 odsúdených), 10 sterov z prostredia kuchyne a 17 vzoriek vzorky stravy z 8.7. a 9.7.2015. Vo všetkých vzorkách stravy bo zistený Enterobacter. Od chorých bolo odobratých 10 VR na kultivačné vyšetrenie, stolicu na virologické vyšetrenie sa nepodarilo odobrať. Všetky vzorky boli negatívne. Formou rozhodnutia regionálneho hygienika boli vydané v zariadení opatrenia na predchádzanie vzniku a šíreniu ochorenia.

V druhom prípade sa jednalo o **epidemický výskyt gastroenteritíd**. Dňa 30.11.2015 bol telefonicky nahlásený epidemický výskyt gastroenteritíd u klientov a personálu v jednom zariadení sociálnych služieb v Nitre. Epidemiologickým šetrením bolo zistené, že od 27.11.2015 do 14.12.2015 z celkového počtu 350 exponovaných (220 klientov a 130 zamestnancov ZSS) ochorelo **69** klientov a **16** osôb personálu. V klinickom obraze dominovalo zvracanie, vodnatá hnačka, ojedinele teplota do 38°C bez nutnosti hospitalizácie s trvaním 1-3 dni. V rámci šetrenia boli odobraté vzorky z kuchyne (1 vzorka vajec a 5 vzoriek hotovej stravy). Výsledky laboratórných rozborov boli negatívne. Materiál na kultivačné a virologické vyšetrenie bolo odobratý od 24 chorých klientov (22 x TR na kultivačné vyšetrenie a 3 x stolica na virologické vyšetrenie: enterovírusy, astrovírusy, norovírusy, rotavírusy a adenovírusy). Vo všetkých prípadoch boli výsledky kultivačných aj virologických vyšetrení negatívne. V zariadení boli nariadené protiepidemické opatrenia formou rozhodnutia regionálneho hygienika.

V spádovom území RÚVZ Levice v mesiaci júl 2015 na základe hlásenia z oddelenia epidemiológie RÚVZ v Leviciach o výskyte **hepatitídy typu A** u rodinného príslušníka jednej pracovníčky predajne potravín vykonali pracovníci oddelenia hygieny výživy kontrolu v prevádzke predajne potravín CBA v obci Nový Tekov. Šetrením bolo preukázané, že pacient, u ktorého bola potvrdená hepatitída typu A pravidelne navštevoval predajňu potravín a mal prístup aj do zázemia prevádzky. Nariadené bolo uzatvorenie prevádzky do doby

vykonania dezinfekcie priestorov, náradia, náčinia. Okrem toho bol pracovníkmi oddelenia epidemiológie nariadený zvýšený zdravotný dozor všetkým pracovníkom, ktorí boli v kontakte s pracovníčkou a všetci pracovníci, ktorých sa dozor týkal boli vylúčení z práce.

Výskyt **vírusovej hepatitídy typu A** bol hlásený u pracovníka firmy ENPAY Transformers Krškany. Nakoľko sa pracovník stravoval v jedálni, kde prichádzal do kontaktu s pracovníkmi potravinárskej prevádzky zabezpečujúcej výdaj pokrmov, bol týmto pracovníkom nariadený zvýšený zdravotný dozor a boli vylúčení z práce. Taktiež bola nariadená dezinfekcia priestorov, náradia a náčinia

V spádovom území RÚVZ Komárno bolo v roku 2015 zaznamenané 1 alimentárne ochorenie prebiehajúce v epidémii, na šetrení ktorého sa podieľalo oddelenie hygieny výživy. V tomto prípade sa jednalo o **epidemický výskyt salmonelovej enteritídy**. Na základe hlásení epidemiologického výskytu akútneho hnačkového ochorenia, kde všetci chorí v anamnéze udávali konzumáciu kuracieho mäsa so syrovo-smotanovou omáčkou s ryžou v rovnaký deň, bol v zariadení spoločného stravovania vykonaný štátny zdravotný dozor a epidemiologické vyšetrenie. Išlo o epidémiu v zariadení spoločného stravovania otvoreného typu v Komárne, kde ochorelo celkom **21** osôb na salmonelózu. V rámci vyšetrenia boli odobraté tampóny z rekta od 4 prítomných kuchárov, 11 sterov z prostredia kuchyne, 20 vzoriek stravy uchovávaných v chladničke, 1 vzorka čerstvo pripravenej žemľovky, 1 vzorka vyklepaných vajec z mliekom, 4 kusy vajec, 3 kg opätovne zmrazeného kuracieho mäsa a 2 kg originálne baleného kuracieho mäsa z Brazílie (rozmrazeného pri izbovej teplote). Na základe výsledkov vyšetrenia sterov z prostredia a vzoriek stravy boli zistené nedostatky. Z 11 sterov z prostredia bolo 8 nevyhovujúcich (Enterobacter, E. Coli, Enterococcus faecalis, Citrobacter). Kultivácia na salmonely bola negatívna vo všetkých prípadoch. Z 20 vzoriek uchovanej stravy z chladničky boli všetky nevyhovujúce (Klebsiella, Enterobacter, E. Coli, Citrobacter freundii a Citrobacter). Ostatné vzorky boli taktiež nevyhovujúce: vajcia s mliekom (Enterobacter, E. Coli, Citrobacter freundii), vajcia (vnútro - E. Coli, škupina - Enterobacter), žemľovka (Enterobacter, E. Coli), rozmrazené kuracie prsia pôvodom z Brazílie (Citrobacter, Proteus Mirabilis), opätovne zmrazené kuracie mäso (Citrobacter, Proteus Mirabilis, Morganella Morgani). Tampóny z rekta od prítomných kuchárov boli negatívne na salmonely. Vzhľadom k epidemickému výskytu salmonelózy bolo nutné z dôvodu zabránenia ďalšieho šírenia nákazy a pre ohrozenie verejného zdravia prenosným ochorením bezodkladne uzatvoriť prevádzku. Na základe výsledkov vyšetrení bola epidémia uzatvorená ako salmonelová enteritída.

V spádovom území RÚVZ Topoľčany bolo v roku 2015 zaznamenané 1 alimentárne ochorenie prebiehajúce v epidémii, na šetrení ktorého sa podieľalo oddelenie hygieny výživy. V tomto prípade sa jednalo o **epidemický výskyt salmonelovej enteritídy** v potravinárskej prevádzkarni Domov dôchodcov SENIOR Horné Obdokovce (7 potvrdených prípadov Salmonella enteritidis) a predpokladaným faktorom prenosu boli varené vajčička v cestovinovom šaláte. Laboratórne sa však tento predpokladaný faktor prenosu nepotvrdil. V sledovanom období epidémiu riešilo oddelenie epidemiológie.

V **Prešovskom kraji** bol zaznamenaný výskyt **2 alimentárnych ochorení prebiehajúcich v epidémiách**, na šetrení ktorých sa podieľal odbor/oddelenia hygieny výživy.

V prvom prípade sa jednalo o **epidemický výskyt salmonelovej enteritídy**, pričom bolo zaznamenaných **5** ochorení na Salmonella enteritidis u 4 klientov a 1 kuchára v Centre sociálnych služieb. Faktor prenosu zistený nebol. Prevádzkovateľovi zariadenia bolo z dôvodu predchádzania vzniku a šíreniu prenosných ochorení v stravovacej časti nariadené

predbežné opatrenie týkajúce sa vykonania účinnej dezinfekcie všetkých priestorov stravovacej prevádzky, odberu vzoriek biologického materiálu od zamestnancov za účelom laboratórneho určenia pôvodcov prenosných ochorení a zamedzenia výkonu epidemiologicke závažných činností zamestnanom stravovacej prevádzky a zdržania sa prevádzkovania stravovacej časti do doby vykonania účinnej dezinfekcie.

V druhom prípade sa jednalo o **epidemický výskyt gastroenteritíd** v zariadení spoločného stravovania. Faktorom prenosu boli hotové pokrmy pripravené v zariadení spoločného stravovania a pôvodcom ochorenia boli podmienené patogénne mikroorganizmy *Klebsiella oxytoca*, *Citrobacter* a *Pseudomonas aeruginosa*.

V **Trenčianskom kraji** bol zaznamenaný výskyt **2 alimentárnych ochorení prebiehajúcich v epidémiách**, na šetrení ktorých sa podieľal odbor/oddelenia hygieny výživy (obe v spádovom území RÚVZ Trenčín).

V prvom prípade sa jednalo o **epidemický výskyt salmonelovej enteritídy** v centre sociálnych služieb, pričom z celkového počtu 66 exponovaných ochorelo **9** klientov (u 7 klientov potvrdená *Salmonella enteritidis* z výteru z rekta). Prameň pôvodcu a faktor prenosu nebol zistený. V zariadení bol vykonaný odbor vzoriek hotových pokrmov a sterov z prostredia a náradia s negatívnym nálezom.

V druhom prípade sa jednalo o **epidemický výskyt stafylokokovej enterotoxikózy** prebiehajúcej u konzumentov stravy v závodnom stravovaní, pričom z celkového počtu 231 exponovaných bolo **93** prípadov ochorení. Prameň pôvodcu nákazy bol pravdepodobne niektorý zamestnanec (*S. aureus* bol izolovaný od 6 zamestnancov prevádzky prípravy stravy), faktor prenosu – hotový pokrm kuracie rizoto (potvrdený kohortovým retrospektívnym sledovaním). Odobratých bolo 16 vzoriek hotových pokrmov (jednalo sa o odložené vzorky), z toho v dvoch vzorkách bol izolovaný *Staphylococcus aureus* v 1 prípade i s produkciou toxínu A a TSST. Odobratých bolo 24 sterov z prostredia, *Staphylococcus aureus* nebol izolovaný.

V **Trnavskom kraji** nebol zaznamenaný ani hlásený **epidemický výskyt alimentárnych ochorení** spôsobených konzumáciou kontaminovaných potravín alebo pokrmov v dozorovaných prevádzkach v súvislosti s činnosťou fyzických a právnických osôb oprávnených na podnikanie.

V **Žilinskom kraji** bol zaznamenaný výskyt **6 alimentárnych ochorení prebiehajúcich v epidémiách**, na šetrení ktorých sa podieľal odbor/oddelenia hygieny výživy (2 v spádovom území RÚVZ Liptovský Mikuláš, 2 v spádovom území RÚVZ Žilina a 2 v spádovom území RÚVZ Martin).

V spádovom území RÚVZ Čadca nebol v roku 2015 zaznamenaný výskyt alimentárnych ochorení v súvislosti s činnosťou potravinárskych zariadení. Na základe hlásenia bolo šetrené podozrenie na výskyt kliešťovej encefalitídy u 2 osôb pracujúcich na poľnohospodárskom družstve. ŠZD bol vykonaný spolu s referátom epidemiológie a pracovníkmi RVPS priamo na salaši. Šetrenie nepotvrdilo výskyt ochorenia.

V spádovom území RÚVZ Liptovský Mikuláš boli v roku 2015 zaznamenané **2 alimentárne ochorenia prebiehajúce v epidémiách**, na šetrení ktorých sa podieľalo oddelenie hygieny výživy. V prvom prípade sa jednalo o **epidemický výskyt norovírusových gastroenteritíd** v Kúpeľoch Lúčky, a.s.. Dňa 14.4.2015 bol hlásený zvýšený výskyt gastroenteritíd v Kúpeľoch Lúčky, a.s. hlavným lekárom. V dobe od 9.4.-15.4.2015 ochorelo **23** ľudí – 21 klientov kúpeľov, 1 lekárka, 1 servírka. Dňa 9.4.2015 bolo evidované 1

ochorenie. Najvyšší výskyt ochorení bol zaznamenaný v noci z 12.4. na 13.4.2015, kedy ochorelo 13 klientov. Celkový počet exponovaných ku dňu 15.4.2015 bolo 265 ubytovaných klientov kúpeľov, 140 zamestnancov, z toho 12 zdravotníckych pracovníkov. Klinický priebeh – hnačky, vracanie, bolesti brucha, bez teplôt. Traja klienti boli hospitalizovaní na infekčnom oddelení ÚVN v Ružomberku pre diagnostiku ochorenia. U všetkých bol odobratý výter z rekta s negatívnym kultivačným výsledkom. Stolica na rotavírus a adenovírus bola negatívna. Ostatné vírusové ochorenia neboli vyšetrené. V zariadení boli nariadené príslušné protiepidemické opatrenia. Dňa 16.4.2015 zo stolice chorého klienta bol potvrdený norovírus. Vykonaným štátnym zdravotným dozorom a úradnou kontrolou potravín dňa 15.4.2015 boli zistené hygienické nedostatky pri manipulácii s pokrmami a v stavebno-technickom stave prevádzky, bola uložená sankcia a následne bol vydaný pokyn na odstránenie hygienických nedostatkov v stavebno-technickom stave prevádzky. Zároveň bolo odobratých 6 vzoriek hotových pokrmov a 1 vzorka pitnej vody s vyhovujúcim výsledkom.

V druhom prípade sa jednalo o **epidemický výskyt gastroenteritíd** pravdepodobne vírusového charakteru v kolektíve hokejovej reprezentácie 18-ročných hlásených 29.8.2015. Z celkového počtu 22 hráčov a 5 ľudí personálu ochoreli 4 hráči a 1 masér. Reprezentácia bola ubytovaná v penzióne Lodenica v Liptovskom Mikuláši, kde sa aj stravovali. V klinickom obraze dominovalo vracanie a febrilita. Prvé ochorenie sa vyskytlo dňa 29.8.2015 v noci, posledné dňa 5.9.2015 v noci. 1 hráč bol hospitalizovaný na Detskom oddelení LNsP Liptovský Mikuláš, pričom vyšetrenie stolice na noro, adeno a rotavírus bolo negatívne a tampón z rekta negatívny. Epidémia bola šetrená s oddelením epidemiológie. Vykonaným štátnym zdravotným dozorom a úradnou kontrolou potravín neboli zistené hygienické nedostatky. Boli odobraté 3 vzorky hotových pokrmov s vyhovujúcim výsledkom.

V spádovom území RÚVZ Martin boli v roku 2015 zaznamenané **2 alimentárne ochorenia** prebiehajúce v epidémiách, na šetrení ktorých sa podieľalo oddelenie hygieny výživy. V prvom prípade sa jednalo o **epidemický výskyt gastroenteritíd** klientov aj personálu v domove sociálnych služieb, kde bol na základe hlásení hnačkových ochorení vykonaný štátny zdravotný dozor. V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru boli prekontrolované všetky priestory stravovacej časti prevádzky – výdajne stravy. Zároveň boli zodpovední zamestnanci upozornení na povinnosti v dodržiavaní zvýšenej osobnej hygieny, prevádzkovej hygieny, na povinnosť hlásiť prípadné nové prípady ochorenia aj na zákaz manipulácie so stravou v prípade výskytu príznakov u pracovníkov stravovacej časti prevádzky a podávajúcich stravu.

V druhom prípade bol v spolupráci s oddelením epidemiológie na základe hlásení v 1 zdravotníckom zariadení riešený **epidemický výskyt gastroenteritíd** s výskytom teplôt, hnačiek a v niektorých prípadoch vracania u pacientov aj personálu zariadenia. Epidemiologické vyšetovania v ohnisku nákazy realizovali odborní pracovníci oddelenia epidemiológie. Odborní pracovníci oddelenia hygieny výživy odobrali v predmetnom zariadení vzorky pripravovanej stravy (pacienti – jednotlivé diéty, zdravotnícki personál) z troch dní, vzorku pitnej vody a vzorku čerstvých slepačích vajec a zároveň odobraté stery z rúk a prostredia na mikrobiologické vyšetrenie. Pri výkone ŠZD boli zistené nedostatky, za ktoré bola uložená sankcia zodpovednej osobe za priestupok podľa § 56 ods. 1 zákona č. 355/2007 Z. z.. Súčasne v zápisnici z výkonu ŠZD boli vzhľadom k vzniknutej epidemiologickej situácii nariadené opatrenia, ktoré bolo potrebné v prevádzke vykonať. Následnými výkonmi ŠZD bolo skontrolované plnenie odstránenia zistených nedostatkov v predmetnej prevádzke.

V spádovom území RÚVZ Žilina boli v roku 2015 zaznamenané **2 alimentárne ochorenia** prebiehajúce v epidémiách, na šetrení ktorých sa podieľalo oddelenie hygieny

výživy. V prvom prípade sa jednalo o **epidemický výskyt gastroenteritíd** pravdepodobne vírusového charakteru. Dňa 1.7.2015 bol hlásený výskyt akútnych gastroenteritíd u zamestnancov MOBIS Slovakia s.r.o. Gbeľany. Z celkového počtu 580 exponovaných osôb ochoreli **2** pracovníčky kuchyne a **49** zamestnancov závodu. Prvé príznaky sa objavili v utorok 30.6.2015 vo večerných hodinách – zvracanie, bolesť brucha, hnačka. Ochorenia si nevyžiadali hospitalizáciu. Obеды sa dovážajú zo stravovacieho zariadenia Little Paradise Žilina, večere sa pripravujú v závodnej kuchyni MOBIS Slovakia s.r.o. Gbeľany. V spolupráci s oddelením epidemiológie bolo vykonané šetrenie v obidvoch prevádzkach, pri ktorých boli odobraté TR na kultivačné vyšetrenie u všetkých pracovníkov kuchyne a taktiež bol zabezpečený odber TR u pacientov, ktorí navštívili lekára. Kultivačné vyšetrenia TR a virologické vyšetrenia stolice u chorých osôb a zamestnancov kuchyne boli negatívne. Odobralo sa 7 odložených vzoriek stravy a 10 sterov z pracovného prostredia a náradia. U 3 vzoriek hotových pokrmov bol zistený zvýšený počet koliformných baktérií a koagulázopozitívnych stafylokokov. Nevyhovovalo 7 sterov podmienkam na osobnú a prevádzkovú hygienu pre prítomnosť *Bacillus cereus*, *E. Coli*, *Candida species*, *Staphylococcus aureus*.

V druhom prípade sa jednalo o **epidemický výskyt hnačky a gastroenteritíd** pravdepodobne infekčného pôvodu. Dňa 6.7.2015 bol hlásený zvýšený výskyt gastroenteritíd u účastníkov rodinnej oslavy konanej v Reštaurácii SOHO v Žiline. Z počtu 25 exponovaných ochorelo **14** osôb s príznakmi: úporné hnačky, zvracanie, subfebrílie, bolesť brucha. 5 osôb personálu reštaurácie bolo bez ťažkostí. Odobrali sa TR na kultivačné vyšetrenie u personálu reštaurácie, u účastníkov rodinnej oslavy bol zabezpečený odber biologického materiálu na biologické vyšetrenie. Výsledky TR na kultivačné vyšetrenie u personálu aj u účastníkov rodinnej oslavy boli negatívne. Odobralo sa 6 vzoriek hotovej stravy na laboratórne vyšetrenie, ktoré vyhovovali požiadavkám zdravotnej bezpečnosti. Z 10 sterov odobratých z pracovného prostredia a náradia 8 nevyhovovalo podmienkam na osobnú a prevádzkovú hygienu pre prítomnosť *Bacillus cereus*, *E. Coli*, *E. species*, *Candida species*.

6. Poradne správnej výživy

V roku 2015 poradenskú činnosť v oblasti zdravej výživy zabezpečovali Poradne správnej výživy, ktoré sú začlenené k odborom zdravotnej výchovy, odborom verejného zdravotníctva, Poradenským centráram správnej výživy a úpravy hmotnosti a Poradniam zdravia zriadeným na RÚVZ v SR.

Bolo poskytované individuálne, skupinové a hromadné poradenstvo. Pracovníci odborov a oddelení hygieny výživy jednotlivých RÚVZ v spolupráci s pracovníkmi Poradni zdravia taktiež pokračovali v realizácii celoslovenského projektu „Sledovanie výživového stavu vybraných vekových skupín dospeléj populácie obyvateľov Slovenskej republiky“. Každý klient vyplnil dotazník o životospráve, ktorý poskytol informácie o stravovacích zvyklostiach, spotrebe pokrmov, pohybovej aktivite, pitnom režime, vplyve stresu na organizmus. Klinicko-somatický dotazník poskytoval informácie o hmotnosti, výške, BMI, WHR, TKs a TKd. Každý klient poskytol 1 retrospektívnu 24-hodinovú spotrebu potravín a pokrmov (skonsumované druhy a množstvá potravín a pokrmov). Poskytol údaje o energetickom príjme, príjme základných živín, tukov, sacharidov, bielkovín, vitamínov a minerálnych látok, hrubej vlákniny, cholesterolu, NaCl a príjme tekutín. Činnosť a aktivity poradní sa navzájom líšili v jednotlivých regiónoch.

Bratislavský kraj

V rámci plnenia Národného programu podpory zdravia pracovníci zabezpečovali zvyšovanie zdravotnej uvedomelosti a nutričnej gramotnosti populácie. Formou odbornó–populárnych prednášok a besied v počte 23 ako aj individuálnym poradenstvom pri 32 výjazdových preventívno–edukačných akciách, v Poradni zdravia zabezpečovali priebežne informovanosť o problematike zdravia, zdravého životného štýlu a výživy. Vyšetrených a edukovaných bolo 1667 osôb. Prostredníctvom mailovej a telefonickej komunikácie bolo v problematike výživy usmernených 47 klientov. Pomocou masmédií bolo poskytnutých 90 edukačných vedecky overených informácií z problematiky výživy a životného štýlu.

Banskobystrický kraj

Poradňa správnej výživy je nadstavbovou poradňou Poradne zdravia RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici. Poskytuje klientom odborné poradenstvo na základe retrospektívnej nutričnej anamnézy a dotazov klientov. Konzultácie z oblasti výživy boli poskytované ústne, telefonicky a elektronickou poštou. Jednalo sa tak, ako aj v predchádzajúcich rokoch najmä o informácie o spôsoboch znižovania nadváhy, o zásadách správnej výživy, o nízkocholesterolovej diéte, o redukčných diétach, alternatívnych spôsoboch stravovania a informácie o obsahu vitamínov, minerálov a stopových prvkov v konkrétnych potravinách. Sledovanie výživových zvyklostí a výživových faktorov v dennej spotrebe bolo vykonané u 28 klientov. V RÚVZ Lučenec nie je zriadená samostatná poradňa správnej výživy, ale len Poradňa zdravia, ktorá vykonáva aj poradenstvo v oblasti zdravej výživy. Súčasne toto oddelenie spolupracovalo aj pri sledovaní výživového stavu 20 respondentov štyroch vekových kategórií ľahkej práce. Niekoľkým respondentom projektu boli poskytnuté konzultácie v oblasti výživy a stravovania. Oddelenie hygieny výživy RÚVZ Rimavská Sobota sa na činnosti Poradni správnej výživy podieľalo naplňaním počtu klientov. V RÚVZ Veľký Krtíš Poradňa pre problematiku správnej výživy pracuje v spolupráci s Poradenským centrom podpory zdravia a zdravotnej výchovy a Výchovy k zdraviu. Spolupráca bola zaznamenaná v priebehu celého roka 2015. Projekt Sledovanie výživového stavu obyvateľstva pokračoval v tomto roku v rámci Poradni zdravia, dáta boli zbierané na regionálnej úrovni. V priebehu roka spolupracovali pracovníčky odd. hygieny výživy s Poradňou zdravia a vyhodnotili trojdňové jedálne lístky 6 klientom poradne zdravej výživy i v programe ALIMENTA. Výstupy boli poskytnuté pracovníčkam Poradne zdravia, ktoré zabezpečili poradenstvo v oblasti zdravej výživy a správnych stravovacích zvyklostí. Celkovo bolo v Poradni zdravej výživy zaznamenaných 68 klientov, ktorí boli poučení o zásadách správnej výživy a tiež o individualitách stravovania vzhľadom na výsledky ich rozboru krvi a tiež nameraných hodnotách tlaku, % tuku v tele (napr. pri zvýšených hodnotách cholesterolu, glykémie, pri zvýšených hodnotách triglyceridov a tiež pri vysokom krvnom tlaku). Klienti majú poväčšine záujem o ďalšie návštevy a spoluprácu s Poradňou správnej výživy, majú záujem upraviť si jedálny lístok a tiež správnymi stravovacími zvyklostami upraviť hodnoty krvných rozborov k stanoveným normám. Poradňa správnej výživy pri oddelení hygieny výživy RÚVZ Zvolen nie je zriadená z personálnych dôvodov. Odborné poradenstvo v otázkach správnej a zdravej výživy sa vykonáva u klientov v základnej poradni zdravia predovšetkým u tých, ktorí majú zvýšené hodnoty tukových látok v krvi a preukázané rizikové faktory. Zamestnanci oddelenia hygieny výživy RÚVZ v Žiari nad Hronom sa nepodieľajú na činnosti Poradne správnej výživy.

Košický kraj

Vzhľadom na to, že každý RÚVZ v kraji má zriadené poradenské centrá alebo samostatné oddelenia podpory zdravia a nadstavbové útvary, zamestnanci oddelení hygieny výživy dlhodobo spolupracujú s týmito útvarmi pri vykonávaní poradenskej činnosti v rôznom rozsahu. Osobitne spolupracujú pri realizácii projektu Sledovania výživového stavu obyvateľov SR, v rámci ktorého poskytujú poradenskú činnosť s cieľom dosiahnuť u klientov (spolu 657) zmenu v stravovacích návykoch podľa hlavných zásad správnej výživy a ich uplatňovanie v praxi. Klientom z kapilárnej krvi boli stanovené parametre, a to celkový cholesterol, triacylglyceroly, HDL cholesterol, LDL cholesterol a glukóza. Vyšetrovalo sa prístrojom REFLOTRON. Zároveň každý klient vyplnil dotazník o životospráve, ktorý poskytol informácie o stravovacích zvyklostiach, spotrebe pokrmov, pohybovej aktivite, pitnom režime, vplyve stresu na organizmus. Klinicko-somatický dotazník poskytoval informácie o hmotnosti, výške, BMI, WHR, TKs a TKd. Každý klient poskytol 1 retrospektívnu 24-hodinovú spotrebu potravín a pokrmov (skonsumované druhy a množstvá potravín a pokrmov). Získané údaje boli počítačovo spracované programom Alimenta, ktorý poskytol údaje o energetickom príjme, príjme základných živín, tukov, sacharidov, bielkovín, vitamínov a minerálie, hrubej vlákniny, cholesterolu, NaCl a príjme tekutín.

Skupinové poradenstvo (napr. RÚVZ Košice) bolo zamerané hlavne na pracovníkov, ktorí pracujú v potravinárskych prevádzkach, zariadeniach spoločného stravovania prednáškovou činnosťou (celkovo 12 prednášok, ktorých sa zúčastnilo 498 osôb). Oproti minulým rokom sa v poradni zvýšil záujem o informácie o výživových doplnkoch, vrátane pre športovcov, potravinách určených na osobitné výživové účely a alternatívnych trendoch v stravovaní. V rámci predchádzania otráv z húb bola vykonávaná naďalej ako po iné roky v hubárskej sezóne poradenská služba v mykologickej poradni RÚVZ Košice. Poradenské služby boli realizované v týždenných intervaloch (25 x). Tak, ako aj v predchádzajúcom hodnotenom období, tak aj uplynulom roku boli podmienky pre rast húb mimoriadne nepriaznivé, najmä z dôvodu nízkych zrážok. Počas sezóny poradňu navštívilo 87 osôb, pre ktorých bolo identifikovaných 207 húb.

Nitriansky kraj

Činnosť Poradne zdravej výživy na oddeleniach hygieny výživy bola vykonávaná súbežne s projektom „Monitorig spotreby vybraných prídavných látok v potravinách“, ako i u klientov formou individuálneho poradenstva. Cieľom poradenstva bolo formovanie správnych postojov k zdravému životnému štýlu vrátane správnych výživových návykov a k zodpovednosti za vlastné zdravie. Celkom bolo poskytnuté poradenstvo pracovníkmi oddelenia hygieny výživy pre 190 klientov. 77 klientov bolo vyšetrených v Poradni zdravia. U 30 vyšetrených klientov bol vyhodnotený jednodňový jedálny lístok v programe Alimenta na obsah základných živín, vitamínov, minerálnych látok, vlákniny a energetickej hodnoty potravy. Analyzovaný bol príjem vybraných rizikových faktorov výživy (nasýtené mastné kyseliny, trans mastné kyseliny, voľných cukrov, kuchynskej soli), ako i príjem pozitívnych faktorov výživy (antioxidačné vitamíny – vitamín C, vitamín E, minerálnych látok a stopových prvkov - vápnik, horčík, draslík, železo, selén, zinok, jód, celkových sacharidov – polysacharidov, vlákniny a príjem vybraných výživových ukazovateľov, vrátane príjmu jódu a kyseliny listovej) v sledovaných populačných skupinách. U klientov, ktorých hodnoty prekročovali resp. nedosahovali odporúčané výživové dávky sa dávali konkrétne odporúčania na úpravu jedálneho lístka v zmysle zníženia energetickej hodnoty potravy, zníženia konzumácie živočíšnych tukov a zvýšenia konzumácie rastlinných tukov, preferovania zložených cukrov pred jednoduchými, úpravy príjmu soli, zvýšenia príjmu vlákniny, a to

prostredníctvom zvýšenej konzumácie ovocia, zeleniny, celozrnných pekárenských výrobkov. Súčasťou výživových odporúčaní boli aj informácie o celkovej zmene životného štýlu a potrebe zvýšenia pohybovej aktivity. Pracovníci oddelenia hygieny výživy vykonávajú intervencie pravidelne pri každej kontrole v zariadeniach spoločného stravovania uzavretého typu (v domovoch sociálnej starostlivosti, v závodných kuchyniach), kde kontrolujú jedálne lístky, či svojím zložením vyhovujú zásadám správnej výživy, v prípade negatívnych zistení upozorňujú vedúcich stravovacích prevádzok na dodržiavanie odporúčaných výživových dávok. Na RÚVZ Nové Zámky a Levice je činnosť Poradne správnej výživy zabezpečovaná cestou oddelenia výchovy k zdraviu. Oddelenie hygieny výživy na požiadanie prispieva k činnosti tohto oddelenia

Prešovský kraj

Poradňa správnej výživy je na RÚVZ zriadená ako nadstavbová poradňa. Klienti do poradne sú odporúčaní na základe vyšetrení v základnej poradni zdravia na základe výsledkov biochemického vyšetrenia krvi a stravovacích zvyklostí - napr. nezdravá skladba stravy. Poradenstvo sa poskytuje individuálne hodnotením stravovacích zvyklostí, najčastejšie analýzou jednodňového jedálneho lístka. Nutričný príjem sa zisťuje pomocou programu Alimenta. V roku 2015 bolo v rámci Prešovského kraja vyšetrených 323 klientov.

Trenčiansky kraj

Poradenskú činnosť v oblasti správnej výživy zabezpečuje v rámci iných poradenských aktivít oddelenie zdravotnej výchovy. Poradenská činnosť je poskytovaná ako súčasť riešenia projektu. V roku 2015 RÚVZ so sídlom v Považskej Bystrici a RÚVZ so sídlom v Trenčíne pokračovali v spolupráci s oddelením zdravotnej výchovy v projekte „Sledovanie výživového stavu vybraných skupín populácie“ v roku 2015.

Trnavský kraj

Poradňa správnej výživy je súčasťou poradne zdravia, ktorá je pri odbore podpory zdravia RÚVZ Trnava. Táto činnosť je zabezpečovaná bez účasti pracovníkov hygieny výživy. Poradňa správnej výživy v RÚVZ v Dunajskej Strede je súčasťou oddelenia podpory zdravia a poradenského centra. Zamestnanci oddelenia hygieny výživy sa nepodieľajú na jej činnosti. V spolupráci s týmto oddelením sa aj v roku 2015 pokračovalo v realizácii projektu „Sledovanie výživového stavu vybraných vekových skupín dospeléj populácie“, v rámci ktorého sa sledovali rizikové faktory vznikajúce v nadväznosti na nesprávnu výživu. Sledovanie sa uskutočnilo u 80 ľahko pracujúcich respondentov podľa pohlavia, v dvoch vekových skupinách. Odborní zamestnanci oddelenia hygieny výživy výchovné a poradenské činnosti vykonávali pri realizácii uvedenej úlohy ako aj pri výkone ŠZD v ZSS s cieľom zvyšovania vedomostí personálu o správnej výžive a o vplyve výživy na zdravie, o správnej príprave pokrmov pri zachovaní ich výživovej hodnoty. V ZSS uzavretého typu kontrolujú jedálne lístky, či so svojím zložením vyhovujú zásadám správnej výživy a vedú k vypestovaniu zdravých stravovacích zvyklostí a v prípade potreby upozorňujú personál stravovacích prevádzok na dodržiavanie odporúčaných výživových dávok. Činnosť poradne správnej výživy na RÚVZ Galanta cestou oddelenia hygieny výživy a PBP nie je realizovaná. Zdravotno-výchovná intervencia je zabezpečená najmä pracovníkmi poradni zdravia (v Poradni podpory zdravia ako aj mimo budovy RÚVZ), intervencia sa zameriava hlavne:

- na zmenu stravovacích návykov obyvateľstva s dôrazom na zmenu zvyklostí v spotrebe tukov a soli s cieľom ich zníženie,
- na zvýšenie spotreby ovocia, zeleniny a strukovín,

- na zníženie energetickej spotreby so zameraním na redukciiu telesnej hmotnosti,
- na zmenu postoja ľudí k vlastnému zdraviu.

Intervenciu pracovníci oddelenia hygieny výživy vykonávajú pravidelne pri každej kontrole v zariadeniach spoločného stravovania uzavretého typu (v domovoch sociálnej starostlivosti, v závodných kuchyniach), kde kontrolujú jedálne lístky, či svojim zložením vyhovujú zásadám správnej výživy, pri kontrole jedálnych lístkov bolo zistené, že sú v značnej miere zastúpené ťažšie stráviteľné potraviny (zabíjačkové špeciality - oškvarková nátierka, bravčová krkovička, typické jedlá pre južné Slovensko – maďarský, segedínsky guláš, plnený kapustný list, kuracie mäso najmä smažené). Napriek preferovaní potravín uvedeného druhu obyvateľmi kontrolovaných zariadení bolo odporúčané znížiť ich frekvenciu a nahradiť ich nízko-kalorickými jedlami zo zeleniny, strukovín, obilnín/celozrnných výrobkov, rýb, olejnatých plodov. Vedúce stravovacích častí kontrolovaných zariadení boli upozornené na dôsledky nevhodných stravovacích zvyklostí - nevhodné zloženie a nadmerný príjem stravy (neinfekčné ochorenia ako sú nadváha až obezita, hypertenzia, ateroskleróza, diabetes, osteoporóza, onkologické ochorenia...), zároveň boli požiadané o dôsledné dodržiavanie OVD (optimálny príjem energie, cukrov, tukov, bielkovín, zníženie príjmu soli a aditívnych látok), prispôsobenie množstva energie a živín fyziologickým potrebám obyvateľov domovov, zabezpečenie dostatočného príjmu tekutín a hrubej vlákniny. Na RÚVZ Senica Poradňa správnej výživy samostatne nefunguje, je však súčasťou Centra podpory zdravia, ktoré patrí do kompetencie oddelenie hygieny detí a mládeže a podpory zdravia. Stravovacie zvyklosti sú hodnotené individuálnym pohovorom, ale aj formou analýzy trojdňového záznamu skonzumovaných potravín. Poradenské služby sú poskytované všetkým klientom s nadváhou, vysokým krvným tlakom a vysokým cholesterolom. Klienti okrem ústnych odporúčaní dostávajú aj rôzny zdravotno-výchovný materiál, ako sú letáky a brožúry. V roku 2015 navštívilo poradňu zdravej výživy 9 klientov.

Žilinský kraj

Poradenská činnosť RÚVZ Čadca v oblasti správnej výživy je realizovaná prostredníctvom Poradne zdravia. Pri realizácii hlavnej úlohy zameranej na monitoring prídavných látok a aróm v potravinách bola okrem spracovania dotazníkov poskytnutá klientom, zaradeným k plneniu tejto úlohy, i poradenská činnosť zameraná na výskyt prídavných látok v potravinovom reťazci, vrátane povinnosti ich označovania. Po návšteve klientov v Poradni zdravia bolo biochemické vyšetrenie krvi doplnené o poradenstvo v oblasti zdravej výživy a výberu vhodných potravín na zlepšenie zdravotného stavu. Taktiež boli zaznamenané požiadavky na poskytnutie poradenstva v oblasti BIO potravín a použitia nových technológií na úpravu surovín i pokrmov. Široké zdravotno-výchovné aktivity RÚVZ Dolný Kubín sú zamerané na správnu výživu obyvateľov. V celom regióne Oravy sa pracovníci RÚVZ oddelenia hygieny výživy snažili rozvíjať v priebehu realizácie iných úloh ako i štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín. Cieľom poradenskej činnosti bolo poskytovanie informácií o správnej výžive ako jedného z najvýznamnejších faktorov podpory zdravia a dosiahnutie prevencie rozšírenia viacerých tzv. civilizačných ochorení - najmä srdcovo- cievnych so závažnými zdravotnými dosahmi. Pracovníci oddelenia hygieny výživy informovali klientov o zásadách správnej výživy, výživovej skladbe potravín, nových druhoch potravín, o rizikách z nesprávnej skladby potravín, o alergénoch i o alternatívnych spôsoboch výživy. V rámci organizačnej štruktúry RÚVZ Liptovský Mikuláš je Poradňa zdravia začlenená do oddelenia podpory zdravia. Poradňa správnej výživy je súčasťou Poradne zdravia, ktorá je na RÚVZ Martin a zameriava sa na zmenu stravovacích zvyklostí u klientov, ktorí poradňu navštívili a patria z hľadiska somatometrických meraní a

biochemických vyšetrení do rizikovej skupiny. Poradňa správnej výživy má pravidelne vyčlenený čas určený na konzultácie na základe záujmu jej klientov. Súčasťou zmeny stravovacích zvyklostí je aj komplexná starostlivosť o klienta - napr. pohybová aktivita, zvládanie stresových situácií. Plnenie úloh Programu ozdravenia výživy obyvateľstva so zameraním na vybrané skupiny populácie a Poradňa zdravej výživy sa realizovali v spolupráci s Poradňou zdravia. V rámci možných výstupov z programu Alimenta a na základe Programu ozdravenia výživy sa pracovníci oddelenia hygieny výživy zamerali na vyhodnotenie plnenia nutričnej hodnoty stravy k platným OVD (odporúčané výživové dávky pre obyvateľstvo v Slovenskej republike) pre dospelých v okrese Martin a Turčianske Teplice. V rámci možných výstupov z programu Alimenta sa pracovníci oddelenia hygieny výživy zamerali na vyhodnotenie plnenia nutričnej hodnoty stravy k platným OVD v zariadeniach sociálnych služieb pre dospelých, podľa vypracovaného plánu oddelenia hygieny výživy. Cieľom tejto úlohy je zber, vyhodnotenie, porovnanie jedálnych lístkov za obdobie 1 mesiaca a dosiahnutie požadovaného výsledného nutričného zloženia a energetickej hodnoty stravy. RÚVZ so sídlom v Martine pokračoval pri plnení danej úlohy v roku 2015 so zníženým počtom klientov (t.j. do projektu sa v rámci roku 2015 zapojilo 20 klientov). Súčasne boli odobraté aj vzorky celodennej stravy z jednotlivých zariadení. Z hľadiska zabezpečovania kvality podávaných pokrmov a nápojov v súlade s odporúčanými výživovými dávkami bolo zistené, že sa realizuje v rámci zostavovania jedálnych lístkov aj kontrola obsahu energie, bielkovín, tukov a cukrov podľa platných OVD. Zhodnotenie kontroly zostavy jedál z jedálnych lístkov, či spĺňajú priemerné hodnoty obsahu energie, bielkovín, tukov a cukrov za časové obdobie 1 mesiaca výpočtom, zhodnotenie výsledkov laboratórnych analýz celodennej stravy s platnými odporúčanými výživovými dávkami a na základe výsledkov im boli zostavené odporúčania pre prax. Na RÚVZ Žilina pracuje Poradňa správnej výživy pri Poradni zdravia, ktorú zabezpečuje pracovník oddelenia HV - fyziológia výživy. V poradni správnej výživy bolo vyšetrených 47 klientov a 20 klientov bolo zaradených v rámci projektu „Monitoring spotreby vybraných prídavných látok a aróm v potravinách“. Klientom je poskytnuté individuálne poradenstvo a vyhodnotenie rizika KVCH v teste Zdravého srdca.

7. Projekty, mimoriadne úlohy

Projekty

Odbory / oddelenia hygieny výživy sa v priebehu roka 2015 v rámci Programov a projektov pre RÚVZ v SR podieľali na plnení nasledovných úloh:

1. Sledovanie výživového stavu vybraných vekových skupín dospelaj populácie
2. Monitoring príjmu jódu
3. Bezpečnosti nanomateriálov na báze TiO₂
4. Bezpečnosť plastových výrobkov vo vzťahu k životnosti plastov
5. Monitoring spotreby vybraných prídavných látok do potravín a aróm
6. Bezpečnosť keramických výrobkov nespádajúcich pod platnú EÚ legislatívu
7. Monitoring probiotík v potravinách na osobitné výživové účely a vo výživových doplnkoch.

Vyhodnotenie Programov a projektov je súčasťou osobitnej správy.

Mimoriadne úlohy

Okrem plánovaných kontrol bolo v roku 2015 vyhlásených hlavným hygienikom Slovenskej republiky **7 mimoriadnych cielených kontrol:**

- **Mimoriadna cielená kontrola zameraná na dodržiavanie hygienických požiadaviek v „ázijských reštauráciách“ v Slovenskej republike**

V rámci mimoriadnej cielenej kontroly sa v termíne od 13. 4. do 24. 4. 2015 vykonalo spolu 254 kontrol v 202 ázijských reštauráciách (čínske, indické, kórejské, orientálne a pod.) v Slovenskej republike. Pri kontrolách sa nedostatky zistili spolu v 88 prevádzkach ázijských reštaurácií (čo predstavuje 43,6 % prevádzok). Vo väčšine prípadov sa jednalo o prevádzky, v prípade ktorých boli aj pri predošlých kontrolách zistené hygienické nedostatky. Najčastejšie zisťované nedostatky pri mimoriadnej kontrole: nepovolené zmrazovanie mäsa a kostí dodaných do zariadenia v chladenom stave, zmrazovanie kačacieho mäsa (stehná) po ich čiastočnej tepelnej úprave, zmrazovanie rôznych potravín, mäsových polotovarov a rýb, polotovarov (obaľovaný syr) a hotových jedál, často v mikroténových vrecúškach bez akéhokoľvek označenia, nedostatky v prevádzkovej hygiene, napr. nedostatočná čistota chladiacich a mraziacich zariadení; hrubo znečistené všetky priestory, pracovné plochy, znečistené kuchynské pomôcky a náradie, znečistené steny v záchodoch, šatni a časti kuchyne; poškodený obklad v sklade, chýbajúce doklady o odbornej spôsobilosti zamestnancov na výkon epidemiologicky závažných činností. Pri kontrolách bolo uložených spolu 67 blokových pokút s celkovou sumou 7 315 eur a začatých bolo 21 správnych konaní vo veci uloženia pokuty v sume 14 850 eur. V dvoch prípadoch bolo nariadené uzatvorenie prevádzky do doby odstránenia zistených nedostatkov v súlade so zákonom č. 355/2007 Z. z.

- **Mimoriadna cielená kontrola zameraná na dodržiavanie hygienických požiadaviek v domovoch sociálnej starostlivosti, vrátane domovov dôchodcov, domovov špeciálnej starostlivosti, ktoré nepatria medzi zdravotnícke zariadenia, v Slovenskej republike**

Uvedená kontrola, ktorá sa uskutočnila v dňoch 4. 5. – 15. 5. 2015, miestom výkonu štátneho zdravotného dozoru podľa kompetencií orgánov verejného zdravotníctva boli všetky domovy sociálnej starostlivosti, domovy dôchodcov, domovy špeciálnej starostlivosti (charitné, hospice a pod.) v Slovenskej republike. Najčastejšie zistené nedostatky v rámci mimoriadnej kontroly boli: uchovávanie pokrmov pri nevyhovujúcej teplote, potraviny po uplynutom dátume minimálnej spotreby, nepovolené mrazenie chladených polotovarov a potravín, zmrazovanie pokrmov bez využitia správneho technologického postupu, nevyhovujúce skladovanie surovín. Počet uložených blokových pokút/celková suma – 46 / 3 716 eur a počet uložených sankcií/celková suma 12 / 2 400 eur.

- **Mimoriadna cielená kontrola zameraná na dodržiavanie hygienických požiadaviek a kvalitu pokrmov v stánkoch s rýchlym občerstvením a ostaných zariadení spoločného stravovania na umelých a sezónnych kúpaliskách významných pre kúpaciu sezónu v Slovenskej republike**

RÚVZ v Slovenskej republike vykonali v termíne od 15. 6. do 26. 6. 2015 spolu 297 kontrol v stánkoch s rýchlym občerstvením a ostaných zariadeniach spoločného stravovania na umelých a prírodných sezónnych kúpaliskách významných pre kúpaciu sezónu v Slovenskej republike. Spolu skontrolovali 257 stánkov s rýchlym občerstvením a ostaných zariadení spoločného stravovania. Z celkovo skontrolovaných stánkov s rýchlym občerstvením a ostaných zariadení spoločného stravovania na umelých a prírodných

sezónnych kúpaliskách sa zistili nedostatky v 35 prevádzkach (čo predstavuje 13,6 %). Nedostatky zistené pri kontrolách: zmrazovanie surového mäsa, mäsových výrobkov, pekárskeho výrobkov a hotových pokrmov, rozporciované bravčové mäso a ryby v mraziacom zariadení bez akéhokoľvek označenia, rozmrazovanie mrazeného kuracieho mäsa na podlahe pri teplote miestnosti, spoločné skladovanie surovín v chladničke spolu s hotovými pokrmami, nedodržanie podmienok skladovania potravín, potraviny vyžadujúce chladiarenské skladovanie boli uložené pri izbovej teplote, potraviny po dátume spotreby, resp. po dátume minimálnej trvanlivosti, nevedená evidencia o čase prípravy rozpracovaných pokrmov – nemožnosť overenia dodržiavania času ich uchovávaní, neoznačené alergény na jedálnom lístku, nevedenie evidencie teplôt v chladiacich a mraziacich zariadeniach, chladiace zariadenia nevybavené teplomermi, nádoby s priemyselne vyrábanou zmrzlinou neoznačené dátumom a časom otvorenia balenia, nedostatky v prevádzkovej hygiene: znečistené vonkajšie povrchy niektorých technologických zariadení, znečistená podlaha, nevyčistené pracovné plochy, nečistota v prevádzke. Za zistené nedostatky bolo pri kontrolách na mieste uložených spolu 32 blokových pokút v celkovej sume 2 362 eur a začatých bolo 6 správnych konaní vo veci uloženia pokuty v sume je 6 500 eur.

- **Kontroly v prevádzkach s výrobou a predajom nebalenej zmrzliny počas letnej sezóny 2015 v Slovenskej republike**

RÚVZ v Slovenskej republike vykonali počas letnej sezóny 2015 spolu 1 409 kontrol v prevádzkach s výrobou a predajom nebalenej zmrzliny v Slovenskej republike. Z celkovo skontrolovaných prevádzok s výrobou a predajom nebalenej zmrzliny sa zistili nedostatky v 233 prevádzkach, čo predstavuje 25 %. Najčastejšie nedostatky zistené pri kontrolách: neodobraté a neodložené vzorky vyrobených zmrzlín na dobu 48 hodín, nedostatky v prevádzkovej hygiene (napr. znečistené steny a podlaha, steny miestami poškodené, plesnivé, znečistený povrch výrobníka točenej zmrzliny, znečistené výdajné okno, znečistené chladničky, znečistené priestory skladu, WC zamestnancov), nezabezpečená informácia pre spotrebiteľa o obsahu azofarbív a/alebo alergénov v predávanej zmrzline, príp. táto informácia nebola na viditeľnom mieste, pracovníci bez zdokladovania odbornej a/alebo zdravotnej spôsobilosti, nedodržaná osobná hygiena pracovníkov (predaj zmrzliny pracovníkmi v civilnom odevu, pracovníci bez pokrývky hlavy, používanie znečistených rukavíc pri predaji zmrzliny, umývanie rúk nevhodným spôsobom), nemožnosť overenia doby predaja zmrzliny najdlhšie 24 hodín po jej zmrazení na základe chýbajúcej dokumentácie, uchovávanie porcovacieho náradia v nádobe so stojacou vodou, nevedená evidencia o nameraných teplotách v chladiacich a mraziacich zariadeniach, chýbajúce meracie zariadenia - zistené v 9 prevádzkach. Zároveň bolo odobraných 811 vzoriek zmrzliny na chemickú analýzu, z ktorých nevyhovelo 99 vzoriek (12 %) zmrzliny. 98 vzoriek zmrzliny nevyhovelo z dôvodu použitia nepovolených farbív – E 104, E 110 a E 124 a 1 vzorka zmrzliny nevyhovela z dôvodu nadlimitného množstva farbiva E122 Azorubín. Za zistené nedostatky bolo pri kontrolách uložených spolu 117 blokových pokút v celkovej sume 8 688 eura začatých bolo 71 správnych konaní vo veci uloženia pokuty v sume 41 610 eur. V 4 prípadoch bolo podľa § 19 ods. 2 a § 20 ods. 9 a ods. 12 písm. e) zákona č. 152/1995 Z. z. nariadené zatvorenie prevádzky na dobu do odstránenia zistených nedostatkov.

- **Mimoriadna cielená kontrola zameraná na dodržiavanie hygienických požiadaviek v zariadeniach spoločného stravovania v blízkosti stredísk významných z hľadiska letnej turistickej sezóny v Slovenskej republike**

Miesto výkonu štátneho zdravotného dozoru: zariadenia spoločného stravovania v blízkosti stredísk významných z hľadiska letnej turistickej sezóny v Slovenskej republike, najmä tie, v ktorých boli pri predošlých kontrolách zistené hygienické nedostatky. V rámci mimoriadnej cielenej kontroly sa v termíne od 7. 8. do 4. 9. 2015 vykonalo spolu 1 112 kontrol v 763 zariadeniach spoločného stravovania v Slovenskej republike. Pri kontrolách sa nedostatky zistili spolu v 228 zariadeniach spoločného stravovania (čo predstavuje 30 %). Najčastejšie zistenými nedostatkami pri kontrolách boli: nepovolené zmrazovanie surovín, polotovarov a hotových pokrmov, ktoré boli dodané do zariadenia v nezmrazenom stave, príp. boli pripravené priamo v zariadení (najmä zamrazovanie rôznych druhov mäsa, mäsových výrobkov, chleba, hotových pokrmov – kebab, polievky, perkelt, lokše, pečeňové halušky, pečené kuracie stehná...), nevedená evidencia teplôt v chladiacich, mraziacich zariadeniach a v skladoch, rôzne druhy potravín po dátume spotreby resp. po dátume minimálnej trvanlivosti (napr. syry, bryndza, maslo, slanina, smotana, párky), nedostatky v prevádzkovej hygiene a nepredloženie dokladu o odbornej spôsobilosti zamestnancov na výkon epidemiologickej závažnej činnosti. Pri kontrolách bolo uložených spolu 204 blokových pokút s celkovou sumou 16 932 eur a začatých bolo 47 správnych konaní vo veci uloženia pokuty v sume 32 900 eur. V 8 prípadoch bolo podľa § 55 ods. 2 písm. g) zákona č. 355/2007 Z. z. nariadené dočasné uzatvorenie prevádzky, nakoľko pri výkone kontrol sa zistili také porušenia tohto zákona a iných všeobecne záväzných právnych predpisov upravujúcich ochranu verejného zdravia, ktoré mohli mať bezprostredne za následok riziko vážneho poškodenia zdravia ľudí.

- **Mimoriadna cielená kontrola zameraná na dodržiavanie hygienických požiadaviek v zariadeniach spoločného stravovania na pracoviskách**

Miesto výkonu štátneho zdravotného dozoru podľa kompetencií orgánov verejného zdravotníctva: zariadenia spoločného stravovania na pracoviskách: závodné stravovanie – kuchyne (s prípravou jedál), závodné stravovanie – výdajne stravy, závodné stravovanie – bufety. V rámci mimoriadnej cielenej kontroly sa v termíne od 15. 10. do 29. 10. 2015 vykonalo spolu 346 kontrol v 295 zariadeniach spoločného stravovania na pracoviskách (kuchyne s prípravou jedál, výdajne stravy a bufety) v Slovenskej republike. Pri kontrolách sa nedostatky zistili spolu v 67 zariadeniach spoločného stravovania (čo predstavuje 22,7 %). Najčastejšie zistenými nedostatkami pri kontrolách boli: nepovolené zmrazovanie surovín, polotovarov a hotových pokrmov, ktoré boli dodané do zariadenia v nezmrazenom stave, príp. boli pripravené priamo v zariadení, nevedená evidencia teplôt v chladiacich, mraziacich zariadeniach a v skladoch, nedostatky v prevádzkovej hygiene a rôzne druhy potravín po dátume spotreby príp. po dátume minimálnej trvanlivosti. 119 vzoriek hotových pokrmov bolo odobraných na laboratórnu analýzu za účelom stanovenia obsahu kuchynskej soli. Všetky vzorky vyhoveli z hľadiska obsahu chloridu sodného požiadavkám platnej legislatívy - výnosu Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky z 15. marca 2004 č. 608/8/2004 – 100, ktorým sa vydáva hlava PK SR upravujúca osobitné prísady do potravín. Pri kontrolách bolo uložených spolu 54 blokových pokút s celkovou sumou 4 726 eur a začatých bolo 13 správnych konaní vo veci uloženia pokuty v sume 6 600 eur. V 1 prípade bolo opatrením na mieste podľa § 55 ods. 1 písm. f) a ods. 2 písm. g) zákona č. 355/2007 Z. z. nariadené uzatvorenie prevádzky výdajne stravy do doby vydania kladného rozhodnutia miestne príslušného RÚVZ k uvedeniu priestorov výdajne stravy do prevádzky a k schváleniu prevádzkového poriadku.

- **Mimoriadna kontrola zariadení stánkového a ambulatného predaja potravín, pokrmov a nápojov počas konania hromadných podujatí – vianočných (Mikulášskych) trhov v Slovenskej republike**

V termíne od 27. 11. do 13. 12. 2015 bolo spolu vykonaných 524 kontrol a skontrolovaných 413 zariadení stánkového a ambulatného predaja potravín, pokrmov a nápojov. Nedostatky zistené pri kontrolách: výrobky bez označenia resp. bez dokladov o dodaní (lokše, klobása, plnky do lokší, hotové jedlá), neoznačené spotrebiteľsky balené suroviny - klobásy, mäso, suroviny v chladiacom zariadení bez akéhokoľvek označenia, predaj balených výrobkov bez označenia v zmysle platnej legislatívy, porušenie teplotného reťazca (pečienková nátierka do lokší, hotové jedlá), svojvoľné zmrazovanie chladeného mäsa, nevhodné uskladnenie potravín a surovín, suroviny a potraviny po dátume spotreby, resp. po dátume minimálnej trvanlivosti, nevyhovujúca čistota a technický stav pracovných plôch, nedostatky v osobnej hygiene zamestnancov – zamestnanci bez pracovného odevu, chýbajúce pokrývky hlavy, s dlhými a nalakovanými nechtami. Za zistené nedostatky bolo pri kontrolách uložených na mieste spolu 16 blokových pokút v celkovej sume 872 eur a začatých bolo 5 správnych konaní vo veci uloženia pokuty v sume 1 850 eur.

Podrobné vyhodnotenie mimoriadnych cielených úloh je súčasťou samostatných správ.

S P R Á V A
Z VÝKONU ŠTÁTNEHO ZDRAVOTNÉHO
DOZORU NAD
KOZMETICKÝMI VÝROBKAMI

Výkon štátneho zdravotného dozoru nad kozmetickými výrobkami (ŠZD) bol v roku 2015 vykonávaný v zmysle ustanovení zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (zákon 355/2007), nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 1223/2009 o kozmetických výrobkoch (nariadenie ES 1223/2009), nariadenia Komisie č. 655/2013, ktorým sa stanovujú spoločné kritériá na odôvodnenie tvrdení používaných v súvislosti s kozmetickými výrobkami (nariadenie EÚ 655/2013), nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 765/2008, ktorým sa stanovujú požiadavky akreditácie a dohľadu nad trhom v súvislosti s uvádzaním výrobkov na trh a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 339/93 (nariadenie ES 765/2008) a zákona č. 102/2014 o ochrane spotrebiteľa pri predaji tovaru alebo poskytovaní služieb na základe zmluvy uzavretej na diaľku alebo zmluvy uzavretej mimo prevádzkových priestorov predávajúceho. Dozor bol zabezpečovaný 2 zamestnancami Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky (ÚVZ SR) a 147 zamestnancami regionálnych úradov verejného zdravotníctva v Slovenskej republike (RÚVZ), ktorí vykonávali dozor kumulovane s inými činnosťami v závislosti od ich náplne práce. Pri výkone dozoru sa všetky RÚVZ riadili usmerneniami hlavného hygienika SR: OHVBPKV/16-9330/2015/Ko, OHVBPKV/16-15376/2015/Ki, OHVBPKV/16-20626/2015/Ko, OHVBPKV/16-30223/2015/Ko. Výkon dozoru bol v roku 2015 vypracovaný v súlade s pracovným plánom, ktorý bol prijatý členskými štátmi na pracovnej skupine PEMSAC pri Európskej komisii na roky a bol zameraný na:

- **kontrolu zloženia a povinného označenia kozmetických výrobkov,**
- **kontrolu tvrdení uvedených na obale a v reklame kozmetických výrobkov,**
- **kontrolu dodržiavania povinností fyzických a právnických osôb,**
- **kontrolu výskytu nebezpečných kozmetických výrobkov na trhu Slovenskej republiky, hlásených v rýchlom výstražnom systéme pre spotrebiteľské výrobky RAPEX,**
- **podnety,**
- **iné činnosti.**

KONTROLA OZNAČENIA A ZLOŽENIA KOZMETICKÝCH VÝROBKOV

Kontrola kozmetických výrobkov pozostávala z cielených sledovaní, v rámci ktorých sa odoberali vzorky výrobkov a následne analyzovali v laboratóriách. Kontrolovali sa výrobky pre deti a dospelých, vyrábané v Slovenskej republike, distribuované z ostatných štátov Európskej únie (EÚ) a výrobky dovezené z krajín mimo územia EÚ. Vzorky na analýzu do laboratórií boli odoberané v skladoch výrobcov, dovozcov, distribútorov, v predajnej sieti, vrátane lekární a internetových predajní a v sektore služieb. Celkovo bolo v rámci ŠZD skontrolovaných 1 226 výrobkov. Všetky výrobky boli skontrolované na označenie a 494 vzoriek bolo testovaných v laboratóriách. Vzorky boli v závislosti od cieleného sledovania analyzované na obsah vybraných látok (zakázaných, regulovaných a neregulovaných) a 253 vzoriek aj na mikrobiologickú čistotu respektíve úroveň konzervácie. Z celkového počtu 1 226 výrobkov, 37 výrobkov nevyhovelo požiadavkám nariadenia ES 1223/2009, z toho 2 v zložení, 20 v označení, 19 v tvrdeniach. Všetky kontrolované vzorky vyhoveli v znaku mikrobiologickej čistoty a úrovne konzervácie.

Výsledky kontroly vzoriek sú uvedené v nasledovnej tabuľke.

kozmetické výrobky	počet vzoriek			
	kontrolovaný znak			
	označenie	zloženie	mikrobiológia	pravdivosť tvrdení
skontrolované	995	494	253	154
nevyhovelo	20	2	0	19

Porovnanie výsledkov kontroly podľa rokov

rok	označenie		zloženie		mikrobiológia		pravdivosť tvrdení	
	počet kontrolovaných vzoriek	zistený nesúlad	počet kontrolovaných vzoriek	zistený nesúlad	počet kontrolovaných vzoriek	zistený nesúlad	počet kontrolovaných vzoriek	zistený nesúlad
2008	676	31	651	3	284	4	10	1
2009	622	27	622	6	394	1	3	0
2010	2 393	105	512	1	245	0	15	1
2011	5 881	36	524	11	210	0	1	1
2012	4 647	5	599	7	225	5	15	0
2013	2 580	90	488	15	220	5	42	2
2014	1 101	28	435	6	195	3	63	16
2015	995	20	494	2	253	0	154	19

OZNAČOVANIE

Na vnútornom a vonkajšom obale kozmetických výrobkov musia byť nezmazateľným, ľahko čitateľným a viditeľným písmom uvedené povinné údaje, a to - meno a obchodné meno zodpovednej osoby, v prípade výrobkov dovezených z krajín mimo územia EÚ aj krajina pôvodu, nominálny obsah, dátum minimálnej trvanlivosti, bezpečnostné upozornenia, šarža, funkcia výrobku, zoznam zložiek. Zároveň platí, že minimálne nominálny obsah, dátum minimálnej trvanlivosti, funkcia a bezpečnostné upozornenia, návod na použitie musia byť v slovenskom jazyku. V rámci kontroly povinného označenia sa skontrolovalo 995 výrobkov. Z uvedeného množstva 20 nespĺňalo požiadavky predpisu z dôvodu neuvedenia zložky na obale výrobku, neuvedenia požadovaných údajov v slovenskom jazyku a nesprávneho označenia dátumu minimálnej trvanlivosti - zistil sa nesúlad medzi pôvodným označením a označením na slovenskej etikete. V jednej vzorke výrobku, ktorý sa analyzoval na dodržiavanie požiadaviek na regulované farbivá na vlasy sa zistilo, že zistená farba na vlasy nebola uvedená v zozname zložiek.

ZAKÁZANÉ LÁTKY

Tieto látky sa do kozmetických výrobkov nesmú pridávať a v nariadení ES 1223/2009 sú uvedené v prílohe č. 2. Dôvodom ich zákazu sú ich nepriaznivé účinky na organizmus, najmä ich karcinogénne, mutagénne účinky alebo účinky negatívne ovplyvňujúce reprodukciu. Nariadenie ES 1223/2009 však povoľuje prítomnosť ich stopového množstva s podmienkou, že sa jeho prítomnosti v procese výroby nie je možné technologicky vyhnúť a konečný kozmetický výrobok je bezpečný za bežných alebo racionálne predvídateľných podmienok použitia. V rámci zakázaných látok sa sledovali:

- **hormóny** (*estrodol; estriol; progesteron; gluccocorticoides*) vo výrobkoch proti starnutiu.
- **ťažké kovy** (*Hg; Ni; Pb; Cd; Cr^{VI+}*) vo výrobkoch dekoratívnej kozmetiky pre deti, v hračkách a dekoratívnej kozmetike pre dospelých.

- **farbivá** (*o-aminopfenol*) vo výrobkoch na farbenie vlasov a mihalníc a v tetovacích farbách.
- **dietylén glykol** (*diethylenglycol*) v o výrobkoch na hygienu ústnej dutiny pre deti a dospelých.
- **ftaláty** (*1,2-benzenedicarboxylic acid; dipentylester, branched and linear [1]; n-pentyl-isopentylphthalate [2]; di-n-pentyl phthalate [3]; diisopentylphthalate [4]; benzyl butyl phthalate; diethylhexyl 2,6-phthalate; bis(2-methoxyethyl) phthalate; dibutyl phthalate; diisobutyl phthalate*) vo vonnej kozmetike pre dospelých a výrobkoch do kúpeľa v obale pripomínajúcom hračku pre deti.

Vyhodnotenie cielených sledovaní – zakázané látky

Na zakázané látky bolo v laboratóriu celkovo analyzovaných 254 vzoriek výrobkov, z toho 50 výrobkov pre deti a 204 výrobkov pre dospelých. Požiadavkám právneho predpisu nevyhovel jeden výrobok pre deti z dôvodu vyššieho obsahu šesťmocného chrómu.

Výsledky jednotlivých cielených sledovaní a analýza nevyhovujúcich vzoriek sú uvedené v nasledovnej tabuľke.

cielené sledovanie	počet vzoriek			
	analyzované spolu	nevyhovujúce		
		spolu	mikrobiológia	zloženie
hormóny	37			
ťažké kovy	96	1		1
farbivá	51			
dietylén glykol	50			
ftaláty	20			
zakázané látky spolu	254	1	0	1

hormóny

Hormóny sa sledovali vo výrobkoch pre ženy, určené proti starnutiu pokožky a označené tiež ako anti-age, výrobkoch deklarujúcich protizápalové účinky a výrobkoch na bielenie pokožky. Na stanovenie hormónov bolo celkovo odobratých 37 vzoriek. Žiadna analyzovaná vzorka neobsahovala zakázané látky a všetky skontrolované výrobky vyhoveli aj v znaku mikrobiologická čistota.

ťažké kovy

V cielenom sledovaní ťažké kovy sa sledovalo olovo, ortuť, kadmium, nikel a šesťmocný chróm. Tieto látky sa najčastejšie vyskytujú v dekoratívnej kozmetike z dôvodu ich prirodzeného znečistenia surovín. Výrobca pri výrobe takýchto výrobkov musí toto znečistenie brať do úvahy, pretože sa mu pri výrobe nedá vyhnúť a pri hodnotení bezpečnosti zároveň predvídať správanie sa spotrebiteľa. To sa týka hlavne dekoratívnej kozmetiky pre deti. Z tohto dôvodu boli do cieleného sledovania zaradené nielen dekoratívna kozmetika pre deti a dospelých, ale aj dekoratívna kozmetika pre bábiky, ktorá sa uvádza na trh ako hračka. Výrobca musí brať do úvahy skutočnosť, že pri manipulácii prichádza dekoratívna kozmetika do kontaktu s pokožkou detí a zároveň musí výrobca predvídať, že deti môžu jednotlivé druhy výrobkov aplikovať aj na svoju pokožku. Z tohto dôvodu dekoratívna kozmetika pre deti ako hračka musí spĺňať i požiadavky na zloženie a označenie ako kozmetika. Na analýzu bolo celkovo odobratých 96 vzoriek, z toho 20 pre deti a 76 pre dospelých. Boli to rôzne súpravy, ktoré obsahovali rúže a lesky na pery, očné tieňe, ceruzky na oči a pery a tónovacie podklady a výrobky na bielenie pokožky. Z prevereného množstva vzoriek nevyhovela 1 vzorka pre zvýšený obsah chrómu.

Výsledky analýz sú uvedené v tabuľke.

druh výrobkov	počet analyzovaných vzoriek	počet nevyhovujúcich vzoriek					
		Hg	Cr ⁶⁺	Ni	Cd	Pb	spolu
výrobky pre deti							
farby na tvár	20		1				1
výrobky pre dospelých							
očné tiene a ceruzky na oči	30						
tónovacie podklady	18						
rúže a lesky a ceruzky na pery	20						
na bielenie pokožky	8						
spolu	96	0	1	0	0	0	1

farbivá

Do výrobkov na farbenie vlasov a mihalníc môžu výrobcovia používať len tie farbivá a za takých podmienok, ako je uvedené v právnom predpise. Farbivá, ktoré právny predpis zatiaľ nereguluje, môžu výrobcovia používať do výrobkov na farbenie vlasov v takom množstve, aby konečný kozmetický výrobok bol bezpečný pre zdravie ľudí. Od roku 2003 pristúpila EK k ich regulácii. Spolu s členskými štátmi prijala stratégiu, podľa ktorej sa tie farbivá, ktoré nesplnia kritéria na bezpečnosť, alebo na ktoré výrobcovia do určeného dátumu nepredložia požadované bezpečnostné údaje, zaradia do prílohy č. 2 - medzi zakázané látky a tie farbivá, ktoré možno používať za určitých podmienok, budú zaradené po prílohy č. III právneho predpisu o kozmetických výrobkoch. Prehodnocovanie bezpečnosti zatiaľ ešte nie je úplne dokončené, ale jeho ukončenie sa očakáva v blízkej budúcnosti. Prítomnosť zakázaných látok sa sledovala v 46 vzorkách farieb na vlasy a mihalnice a 5 vzorkách farieb na tetovanie. Žiadna vzorka neobsahovala zakázané farbivo.

dietylén glykol

Použitie tejto látky je do kozmetických výrobkov zakázané, povolené je stopové množstvo 0,1 % za podmienky, že je z prenosu, najčastejšie zo znečistenia glycerínu alebo propylén glykolov. Na analýzu bolo odobratých 50 vzoriek rôznych výrobkov na starostlivosť o ústnu dutinu, z toho 20 vzoriek zubných pást a ústnych vôd pre deti a 30 vzoriek zubných pást pre dospelých. V žiadnej z nich nebola zistená prítomnosť zakázanej látky nad stanovený limit.

ftaláty

Ftaláty sú estery kyseliny 1,2-benzéndikarboxylovej (ftalovej). Majú široké využitie a najčastejšie sa používajú ako plastifikátory a sú súčasťou mnohých obalov. Vzhľadom na to, že ftaláty nie sú v týchto produktoch chemicky viazané, dochádza k ich neustálemu uvoľňovaniu do vzduchu, difúziou do tekutín a potravín, kozmetiky, hračiek a iných výrobkov, čo vedie k expozícii prostredníctvom jedenia a pitia, prenosu kožou alebo vdýchnutím. Existuje podozrenie, že niektoré druhy ftalátov, majú karcinogénny a estrogénny účinok, preto ich použitie najmä do hračiek a kozmetických výrobkov je obmedzené. V cieľnom sledovaní sa okrem zakázaných druhov ftalátov sledoval aj obsah dietyl ftalát, ktorý v kozmetickej legislatíve nie je regulovaný, používa sa ako denaturačná látka, filmotvorná látka, rozpúšťadlo, zmäkčovadlo alebo látka na zlepšenie kondície vlasov. Na analýzu bolo odobratých 20 vzoriek výrobkov, z toho 10 pre dospelých a 10 pre deti. Pre dospelých sa odoberali výrobky vonnej kozmetiky – parfumované vody, kolínske vody alebo toaletné vody a pre deti to boli výrobky do kúpeľa, ktoré sa predávajú v plastových obaloch pripomínajúcich hračky. Všetky analyzované vzorky vyhoveli požiadavkám právneho predpisu, teda neobsahovali zakázané druhy ftalátov.

Výsledky zistení sú uvedené v tabuľke.

druh výrobkov	počet analyzovaných vzoriek	ftaláty v hmotnostných %		počet nevyhovujúcich vzoriek
		dietyl phthalate	ostatné ftaláty	
voňavky - dospelí	10	ND-0,10	ND	
výrobky do kúpeľa - deti	10	ND-0,0031	ND	
spolu	20			0

REGULOVANÉ LÁTKY

Tieto látky môžu byť použité v kozmetických výrobkoch iba vtedy, ak spĺňajú požiadavky uvedené v prílohách č. III, IV, V a VI nariadenia ES 1223/2009 a to oblasť aplikácie alebo použitia, najvyššie prípustnú koncentráciu a iné podmienky použitia. Na účely cieľného sledovania boli vybrané látky, ktoré predstavujú riziko pre zdravie ľudí a to z dôvodu legislatívnej zmeny podmienok ich použitia a na základe zistení nedostatkov v rámci výkonu ŠZD v predchádzajúcom období. V rámci regulovaných látok sa sledovali:

- **konzervačné látky** (*p-chloro-m-cresol; chlorxylenol; benzalkonium chloride, bromide, saccharinate+, benzetonium chloride; triclosan; chlorbutanol; salicylic acid a jej soli+ (Ca, Mg, Mea, K, Na, Teasalicylate); parabns- methylparaben, ethylparaben, propylparaben, butylparaben a ich soli a estery; benzoic acid and sodium benzoate; phenoxyethanol; 1-phenoxypropan-2-ol; propionic acid*) v čistiacich výrobkoch pre deti a dospelých,
- **ultrafialové filtre** (*PABA; benzophenone-3; butyl methoxydibenzoylmethane; octyl methoxycinnamate; octyl salicylate; octyl dimethyl paba; benzophenone-5; octocrylene; 4-methylbenzylidene camphor; phenylbenzimidazole sulfonic acid*) vo výrobkoch pre deti,
- **fluór** (*fluorine*) a **peroxid vodíka** (*hydroxid peroxide*) vo výrobkoch na hygienu ústnej dutiny pre deti a dospelých,
- **vonné látky** (*eugenol; isoeugenol; coumarin; benzyl alcohol; benzyl benzoate; cinnamyl alcohol; cinnamal; benzyl salicylate; benzyl cinnamate; amyl cinnamal; hexyl cinnamal; geraniol; linalool; citronellol; citral; methyl 2-octynoate; amylcinnamyl alcohol; cinnamyl alcohol; anise alcohol; d-Limonene*) vo výrobkoch vonnej kozmetiky,
- **farbivá** (*p-phenylenediamine; o-, m-, p-aminophenol; 2-methylresorcinol; hydroquinone; resorcinol; 4-amino-3-nitrofenol; 4-amino-2-methylfenol; 4-amino-3-methylfenol; toluene-2,5-diamine sulphate*) vo výrobkoch na farbenie vlasov a mihalnic a v tetovacích farbách,
- **formaldehyd** (*formaldehyde*) a **kyselina tioglykolová** (*thioglycolic acid*) a **pH** vo výrobkoch na vlasy,

Vyhodnotenie cieľných sledovaní – regulované látky

Na regulované látky bolo v laboratóriách celkovo analyzovaných 391 vzoriek rôznych výrobkov a požiadavkám legislatívy nevyhovela jedna vzorka – zistil sa mierne prekročený obsah regulovanej látky.

Výsledky jednotlivých cieľných sledovaní sú uvedené v nasledovnej tabuľke.

cieľné sledovanie	počet vzoriek			
	analyzované	nevyhovujúce		
		spolu	spolu	mikrobiológia
konzervačné látky	183	1		1
UV filtre	20			
vonné látky	60			
fluór a peroxid vodíka	50			
farbivá	51			
folrmaldehyd, kyselina tioglykolová, pH	27			
spolu	391	1	0	1

konzervačné látky

Tieto látky sa pridávajú do kozmetických výrobkov hlavne na účely inhibície vývoja mikroorganizmov vo výrobku. Na konzerváciu možno použiť iba tie látky, ktoré sú uvedené v prílohe V nariadenia ES 1223/2009. Niektoré z nich, ak sa použijú vo vyššej ako povolenej koncentrácii, môžu mať dezodoračné, antimikrobiálne alebo keratolytické účinky. Takéto látky sú v uvedenej prílohe označené symbolom „+“ a možno ich pridávať do kozmetických výrobkov aj vo vyšších koncentráciách, musia byť však použité na špecifické účely zrejme z prezentácie výrobku. Na cieľné sledovanie sa odoberali čistiacie výrobky ako tekuté a tuhé mydlá, výrobky do kúpeľa a na sprchovanie, čistiacie mlieka, vody a lotiony, masky, peelings a čistiacie vlhčené utierky. Celkovo bolo odobratých 183 vzoriek výrobkov, z toho 40 výrobkov pre deti a 143 výrobkov pre dospelých. Jeden výrobok nevyhovel z dôvodu prekročeného najvyššieho povoleného obsahu konzervačnej látky.

ultrafialové (UV) filtre

UV filtre sa do kozmetických výrobkov pridávajú za účelom ochrany pokožky pred škodlivými účinkami slnečného žiarenia. Do kozmetických výrobkov možno použiť len tie ultrafialové filtre a za podmienok, ktoré sú uvedené v prílohe VI nariadenia ES 1223/2009. Na účely cieleného sledovania bolo analyzovaných 20 vzoriek výrobkov pre deti. Všetky výrobky spĺňali požiadavky na obsah konzervačných látok.

vonné látky

Kozmetické výrobky musia mať na obale v zozname zložiek vymenované všetky použité zložky. Zložky sa musia uviesť názvami podľa INCI nomenklatúry v zostupnom poradí podľa hmotnosti v čase ich pridania v procese výroby. Zložky v množstve menšom ako 1 % sa uvádzajú v ľubovoľnom poradí po zložkách, ktorých je v kozmetickom výrobku viac ako 1 %. Nakoniec sa v zozname uvádzajú farbivá a to v ľubovoľnom poradí. Vonné látky sa v zozname zložiek nevymenovávajú jednotlivo, ale sa uvádzajú iba skupinovým názvom „parfum“ alebo „aroma“. Výnimku tvoria potenciálne alergény, uvedené prílohe č. 3 nariadenia ES 1223/2009 pod referenčnými číslami 67 až 92. Tieto látky okrem toho, že sú na obale výrobku označené skupinovým názvom, musia sa uviesť aj v zozname zložiek v prípade, že presahujú koncentráciu 0,01 % vo výrobkoch, ktoré sa po aplikácii oplachujú a 0,001 % vo výrobkoch, ktoré ostávajú na pokožke dlhší čas. Uvedením týchto látok v zozname zložiek má veľký význam pre skupinu spotrebiteľov, ktorí sú precitlivení na dané látky. Celkovo bolo analyzovaných 60 vzoriek pre dospelých. Všetky vzorky vyhoveli požiadavke na označenie zložiek.

farbivá

Dňa 11. 7. 2013 nadobudlo účinnosť nariadenie ES 1223/2009, ktoré zavádza definíciu výrobkov na vlasy. Podľa predpisu sú vlasy ochlpenie hlavy okrem mihalníc a následne platí, že ak je farbivo v právnom predpise určené do výrobkov na vlasy, nesmie sa používať do výrobkov, ktoré sú určené na mihalnice. Na účely kontroly používania regulovaných farbív a označenia sa odobralo 51 vzoriek, z toho 46 vzoriek oxidačných farieb na vlasy a mihalnice a 5 tetovacích farieb. V žiadnej testovanej vzorke sa nezistilo nedodržanie najvyššie prístupných limitov na regulované látky. Zistilo sa však, že v jednom prípade výrobca neuviedol v zozname zložku – farbu na vlasy.

formaldehyd, kyselina tioglykolová a pH

Cielené sledovanie bolo vykonané na základe zistenia, že sa na trhu Európskej únie vyskytujú výrobky, ktoré obsahujú formaldehyd vo výrobkoch na vyrovnávanie vlasov. Formaldehyd je totiž povolený len na konzervačné účely v maximálnej koncentrácii 0,2 % a do výrobkov na nechťový dizajn v najvyššie prípustnej koncentrácii 5,0 %. Niektorí výrobcovia, najmä v Amerike ho však používajú do výrobkov na vlasy do tzv. keratínovej kúry. Ako zložku však nepoužívajú samotný formaldehyd, ktorý je za normálnych podmienok plyn, ale jeho vodný roztok methylene glycol alebo 37 % roztok - formalín. Formaldehyd je pre ľudí vysoko toxický, nezávisle od spôsobu expozície. Je vysoko toxický pri vdýchnutí, požití aj pri penetrácii pokožkou. Je karcinogénny a mutagénny, môže spôsobiť dedičné genetické poškodenie. Hoci sú formaldehyd a methylene glycol dve rôzne molekuly z vedeckého a chemického pohľadu, v dôsledku veľmi blízkeho vzájomného vzťahu vo vodnom roztoku a ich rýchleho vzájomného prevodu v dynamickej rovnováhe, sú obe molekuly schopné tvoriť „voľný formaldehyd“. V zmysle rozhodnutia Vedeckého výboru pre bezpečnosť spotrebiteľa je oprávnené považovať vodnú zmes plyného formaldehydu a methylene glycol za „voľný formaldehyd“ a množstvá za „ekvivalenty formaldehydu“. Podľa ustanovení právneho predpisu sa thioglycolic acid môže vyskytovať v spotrebiteľských výrobkoch na onduláciu vlasov v najvyššie prípustnej koncentrácii 8 % a vo výrobkoch na profesionálne použitie v najvyššie prípustnej koncentrácii 11 % pri dodržaní pH 7 – 9,5. Okrem toho, ak je použitá vo výrobkoch na depiláciu, najvyššie prípustná koncentrácia nesmie presiahnuť 5,0 % pri pH 7 – 12,7. Na cielené sledovanie bolo odobratých 27 vzoriek výrobkov na vlasy. Všetky výrobky vyhoveli v sledovaných znakoch.

fluór a peroxid vodíka

Použitie fluóru vo výrobkoch na starostlivosť o zuby je limitované v prílohe nariadenia ES 1223/2009. Limit sa týka jeho najvyššie prípustnej koncentrácie a u zubných pást i uvedenie povinných bezpečnostných údajov na obale výrobku. Na zabezpečenie vyššieho stupňa ochrany spotrebiteľov a to z dôvodu prevencie vzniku fluorózy zubov u detí sa vyžaduje v označení zubných pást s obsahom fluóru od 0,1 – 0,15 % uvádzať upozornenie, že deti si pri použití danej zubnej pasty musia čistiť zuby pod dohľadom dospelšej osoby a na čistenie zubov použiť množstvo pasty vo veľkosti zrna hrachu. Uvedená

informácia nemusí byť uvedená len na zubných pastách, ktoré sú určené len pre dospelých. Peroxid vodíka alebo látky z ktorých sa peroxid vodíka uvoľňuje sa môžu použiť do zubných pást v najvyššej prípustnej koncentrácii 0,1 %. Na účely chemického bielenia zubov môže byť použitý vo vyššej koncentrácii 0,1 – 6,0 %. Ďalšou podmienkou je, že tieto výrobky nesmú byť prístupné spotrebiteľovi. Prvú aplikáciu môžu vykonať len zubní lekári po zhodnotení zdravotného stavu zubov a ústnej dutiny a zvyšnú časť bieliaceho výrobku dajú danej osobe na dokončenie cyklu bielenia v domácom prostredí. Na kontrolu daných látok odobrali RUVZ spolu 50 výrobkov, z toho 20 vzoriek výrobkov pre deti a 30 vzoriek zubných pást pre dospelých. Všetky výrobky vyhoveli v sledovaných znakoch. Súčasťou cieľného sledovania bola i kontrola výrobkov na bielenie zubov pri dovoze z tretích krajín v spolupráci s Finančným riaditeľstvom Slovenskej republiky. Bola vykonávaná v termíne od 1. 5. 2015 do 31. 12. 2015 a jej cieľom bola kontrola dodržiavania najvyššie prípustného množstva peroxidu vodíka (prítomného alebo uvoľneného) vo výrobkoch na bielenie zubov. Počas sledovaného obdobia nebol nahlásený žiaden dovoz sledovaných výrobkov.

Výsledky kontroly výrobkov na starostlivosť o ústnu dutinu sú uvedené v nasledovnej tabuľke.

druh výrobkov	počet analyzovaných vzoriek	počet nevyhovujúcich vzoriek
zubné pasty a ústne vody pre deti	20	
zubné pasty pre dospelých	30	
výrobky na bielenie zubov – colná kontrola	0	
spolu	50	0

KONTROLA TVRDENÍ

V zmysle nariadenia ES 1223/2009 a vykonávacieho nariadenia EÚ 655/2013 musí výrobca v označení výrobku a jeho prezentácii uviesť len také tvrdenia o vlastnostiach zložiek alebo výrobku, ktoré sú pravdivé a ktoré neuvedú spotrebiteľa do omylu. V rámci pravdivosti tvrdení sa sledovalo:

- koenzým Q10 (ubiquinon) vo výrobkoch proti starnutiu pokožky,
- tvrdenia uvedené na obale výrobku,
- tvrdenia v tlačенých a hovorených médiách.

Vyhodnotenie cieľných sledovaní – pravdivosť tvrdení

V rámci cieľného sledovania bolo skontrolovaných 154 rôznych kozmetických výrobkov. Kontrola tvrdení bola vykonaná v 110 prípadoch na obaloch, v 43 prípadoch v printových médiách a v 1 prípade v TV reklame. Všetky výrobky boli kontrolované, či

- neuvádzajú tvrdenia, že boli schválené alebo povolené príslušným orgánom v EÚ, neuvádzajú značku zhody CE alebo neobsahujú tvrdenia, ktoré im pripisujú osobitný prínos, pričom tento prínos predstavuje iba súlad s minimálnymi legislatívnymi požiadavkami,
- tvrdenia o zložkách a výrobkoch sú pravdivé a podložené primeranými dôkazmi,
- tvrdenia sú objektívne a neočierňujú konkurenciu,
- sú pre priemerného spotrebiteľa jasné a zrozumiteľné a či mu umožňujú kvalifikovane sa rozhodnúť.

V prípade výrobkov, ktorých zodpovedná osoba mala sídlo v SR, bola skontrolovaná aj informačná zložka a posúdená pravdivosť, dokázateľnosť a čestnosť tvrdení o zložke a výrobku. U ostatných výrobkov preverenie pravdivosti o prítomnosti zložiek vo výrobku nebolo možné, lebo informačná zložka sa nachádzala mimo územia SR. Okrem toho tvrdenia o pôvode zložky sa v súčasnosti nedajú posúdiť, pretože na úrovni EÚ neexistuje definícia „*natural kozmetický výrobok*“ alebo „*bio kozmetický výrobok*“, ani žiadny harmonizovaný predpis alebo norma, ktorá by regulovala ich výrobu. Existujúce národné predpisy alebo privátne štandardy majú rozličné kritériá na zloženie a označovanie a spotrebiteľa pri jeho rozhodovaní skôr uvádzajú do omylu. U 19 výrobkov sa zistili nasledovné porušenia:

- deklarácia osobitného prínosu, pričom tento prínos predstavoval iba súlad s minimálnymi legislatívnymi požiadavkami - 3 výrobky,

- rozdielne uvedená funkcia výrobku v názve (dezodorant) a v texte (dezodorant-antiperspirant) - 1 výrobok,
- obchodná značka výrobku navádza k tomu, že výrobok obsahuje zložku, ktorú v skutočnosti nemá - 1 výrobok,
- deklarácia biocídnych tvrdení („dezinfikuje pokožku“) - 2 výrobky,
- deklarácia liečivých účinkov zložky alebo finálneho výrobku - 6 výrobkov,
- deklarácia absolútnej bezpečnosti výrobku - 1 výrobok,
- tvrdenie „bez alergénov“ - 3 výrobky,
- tvrdenie „výrobky nevyvolávajú alergické reakcie“ - 1 výrobok.

PODNETY

V roku 2015 zaznamenali orgány na ochranu zdravia 33 podnetov na nedodržanie ustanovení zákona 355/2007 a zákona 102/2014. Z uvedeného množstva sa 17 podnetov týkalo internetového predaja. Podnety sa týkali najmä podozrenia na:

- predaj falšovaných výrobkov - 9 podnetov,
- nesprávne povinné označenie výrobkov - 2 podnety,
- nesprávne označenie tvrdení na obale a reklame výrobkov - 5 podnetov,
- nedodržania podmienok na skladovanie výrobkov - 1 podnet,
- nedodržanie podmienok predaja výrobkov - 7 podnetov,
- predaj nevyhovujúcich výrobkov z dôvodu vzniku nepriaznivých účinkov na zdravie ľudí - 6 podnetov,
- nedodržanie ustanovení na predaj tovaru cez internet - 3 podnety.

Šetrením sa zistilo, že 14 podnetov je opodstatnených, 4 neopodstatnené, 14 podnetov bolo odstúpených iným kompetentným orgánom (z toho 8 podnetov na predaj falšovaných výrobkov na Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, 2 podnety na Štátny ústav pre kontrolu liečiv a 2 na Ministerstvo zdravotníctva Českej republiky) a 7 podnetov je ešte v riešení.

V rámci riešenia podnetov sa v roku 2015 zistil predaj falzifikátov dvoch druhov kozmetických výrobkov. Uvedené zistenie bolo odstúpené na doriešenie Finančnej správe Slovenskej republiky

KONTROLA DODRŽIAVANIA POVINNOSTÍ FYZICKÝCH A PRÁVNICKÝCH OSÔB

V rámci výkonu ŠZD v roku 2015 vykonali zamestnanci RÚVZ kontrolu 1 497 fyzických a právnických osôb za účelom zistenia dodržiavania ustanovení zákona 355/2007 v posudkovej činnosti (rozhodnutie na uvedenie priestorov do prevádzky), pri výkone epidemiologickej závažnej činnosti (zdravotná a odborná spôsobilosť zamestnancov) a ustanovení nariadenia ES 1223/2009 pri výrobe a uvedení na trh kozmetických výrobkov (správna výrobná prax, informačná zložka o výrobku, podmienky predaja a skladovania výrobkov). Zistilo sa, že 2 subjekty vyrábali kozmetické výrobky bez vydaného rozhodnutia na uvedenie priestorov do prevádzky.

Prehľad výkonov je uvedený v nasledovných tabuľkách.

výkon ŠZD	výrobcovia a baliarne	dovozcovia	distribútori a predajcovia	sektor služieb	spolu
počet fyzických a právnických osôb podliehajúcich ŠZD	79	12	10 599	12 727	22 417
počet fyzických a právnických osôb, v ktorých bol vykonaný ŠZD	43	5	974	475	1 497
počet vykonaných kontrol spolu	92	5	6 219	1 087	7 403
počet kontrol vykonaných ako reakcia na RAPEX			5 431	1 144	6 575
počet kontrol na dodržiavanie zásad správnej výrobnéj praxe	24				24
počet kontrol informačnej zložky o výrobku	40	2			42

sankcie	počet sankcií	
	uložených RUVZ	dobrovoľne prijatých fyzickými a právnickými osobami
opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov	10	16
pokuty	3	
príkazy na stiahnutie výrobku z trhu	3	
dobrovoľné stiahnutia výrobkov z trhu		3

KONTROLA INFORMAČNEJ ZLOŽKY O VÝROBKU

V rámci dokumentárnej kontroly sa zisťovalo, či výrobcovia a dovozcovia majú o výrobku povinnú dokumentáciu v rozsahu ako im to ukladá nariadenie ES 1223/2009 a to kvalitatívne a kvantitatívne zloženie výrobkov, hodnotenie bezpečnosti, dôkazové prostriedky k tvrdeniam o výrobku, dokumentáciu o nežiaducich účinkoch a či konečný výrobok alebo jeho zložky boli testované na zvieratách. Celkovo bolo skontrolovaných 42 subjektov, z toho bolo 40 výrobcov a 2 dovozcovia a preverila sa informačná zložka 53 výrobkov. Nedostatky sa zistili u 7 výrobcov a 2 dovozcov. V jednom prípade výrobca nemal žiadnu dokumentáciu a 9 prípadoch sa zistila neúplná dokumentácia. V jednom prípade sa zistilo, že výrobok je nesprávne zaradený a uvedený na trh. V skutočnosti išlo o biocídny výrobok. Ďalej sa z dokumentácie zistilo, že žiaden skontrolovaný výrobok nebol testovaný na zvieratách a na jeho výrobu neboli použité zložky, ktoré boli na účely posúdenia bezpečnosti podľa nariadenia ES 1223/2009 testované na zvieratách.

Súčasťou kontroly informačnej zložky bola i kontrola výrobkov pri dovoze z tretích krajín v spolupráci s Finančným riaditeľstvom Slovenskej republiky. Na základe vypracovaného rizikového profilu kontrolovali príslušníci colných úradov na hranici v čase od 1. 8. 2015 – 31. 12. 2015 dodržiavanie zákazu testovania kozmetických zložiek a výrobkov na zvieratách a zákazu uvedenia do obehu kozmetických výrobkov, ktorých zložky alebo finálne zloženie bolo testované na zvieratách. Kontrolovala sa dokumentácia k výrobkom uvedených v jednotnom colnom sadzovníku pod kódom 3304 kozmetické prípravky alebo líčidlá a prípravky na starostlivosť o pokožku (iné ako lieky) vrátane opaľovacích ochranných prípravkov alebo prípravkov na opaľovanie; prípravky na manikúru alebo pedikúru, a to:

- 3304100000 dekoratívna kozmetika na pery

- 3304200000 dekoratívna kozmetika na oči
- 3304300000 výrobky na manikúru a pedikúru
- 3304910000 púdre
- 3304990000 kozmetika na starostlivosť o pokožku (krémy na tvár, telo, masážne, balzamy na telo, lotiony, gély na tvár a telo, masky na tvár).

Podľa ustanovení právneho predpisu – nariadenia ES č. 1223/2009 musí mať každý dovozca pre potreby kontrolných orgánov informačnú zložku, ktorej súčasťou je prehlásenie výrobcu, že výrobok je vyrobený podľa ISO 22716 zásady správnej výrobných praxe, že zložky ani výrobok nebol testovaný na zvieratách alebo prehlásenie výrobcu, že kozmetický výrobok je v súlade s požiadavkami nariadenia ES 1223/2009. Ak uvedená dokumentácia pri dovoze chýbala, výrobky bolo potrebné do ich predloženia pozastaviť. V prípade potreby sa zamestnanci CS SR mohli obrátiť na ÚVZ SR a pri rozhodovaní o vhodnosti predložených dokladov žiadať o stanovisko. V sledovanom období bolo na ÚVZ SR doručených 5 hlásení so žiadosťou o posúdenie vhodnosti predložených dokladov – zásielky tovaru z USA, San Marina, Kórey, Taiwanu a Číny. ÚVZ SR vydal k daným hláseniam v troch prípadoch stanovisko o prepustení zásielok do colného režimu voľný obeh a jedno stanovisko na pozastavenie do predloženia vyhovujúceho prehlásenia. Pozastavenie tovaru bolo po doložení vyhovujúceho dokladu uvoľnené. V jednom prípade išlo o tetovacie farby, ktoré nie sú kozmetickým výrobkom, preto sa rizikový profil na tieto výrobky nevzťahoval.

KONTROLA SPRÁVNEJ VÝROBNEJ PRAXE

U 24 výrobcov bola skontrolovaná správna výrobná prax. Dvaja výrobcovia vyrábali výrobky bez zavedenia správnej výrobných praxe.

KONTROLA VÝSKYTU NEBEZPEČNÝCH KOZMETICKÝCH VÝROBKOV NA TRHU V SLOVENSKEJ REPUBLIKE – RAPEX

Slovenská republika sa po vstupe do EÚ zapojila do systému rýchlej výmeny informácií o nebezpečných nepotravinárskych výrobkoch RAPEX. Počas roku 2015 zaslali členské štáty EÚ 57 hlásení o výskytu nebezpečných výrobkov s vysokým rizikom pre zdravie. Následne, všetky RUVZ kontrolovali dovozcov, distribútorov a predajcov kozmetických výrobkov a zisťovali výskyt uvedených výrobkov v Slovenskej republike. Vykonali spolu 6 575 kontrol a zistili, že na trhu Slovenskej republiky sa na základe hlásení iných členských štátov EÚ vyskytoval jeden druh v počte 200 ks. Nájdené nebezpečné výrobky boli stiahnuté z predaja.

INÉ ČINNOSTI

PROJEKTY

V roku 2015 sa realizovali projekty:

Nanotechnológie v kozmetických výrobkoch

Cieľom európskeho projektu PROSAFE bol monitoring zodpovedných osôb, ktoré uvádzajú na trh EÚ výrobky deklarujúce nanomateriály, monitoring kozmetických výrobkov, ktoré deklarujú zložky v nano forme, látok, ktoré sa používajú v nano forme, veľkosť nano častíc a tvrdení používaných v súvislosti s použitím nano zložky alebo technológie a ich pravdivosť. Projekt bol ukončený v apríli 2015 záverečnou správou, ktorá bude slúžiť ako podklad pre správu Európskej komisie pre Európsky parlament a Radu o situácii v oblasti nanotechnológií v kozmetike, k legislatívnym zmenám, v prípade potreby a zároveň ako podklad pri vypracovaní katalógu nanomateriálov.

Bezpečnosť kozmetických výrobkov a ochrana spotrebiteľa

Projekt je zameraný na kontrolu vybraných regulovaných látok v kozmetických výrobkoch, na kontrolu povinného označenia výrobkov a tvrdení uvedených na obale a prezentácii výrobku a kontrolu hlásenia vzniku závažných nežiaducich účinkov. Súčasťou programu bola mediálna

kampaň pre spotrebiteľov ako ohlasovať závažné nežiaduce účinky. Projekt skončí 31. 3. 2016 s bude spracovaný do záverečnej správy.

LABORATÓRNA ČINNOSŤ

Laboratórnou diagnostikou sa zaoberajú Laboratóriá RUVZ Bratislava hl. mesto, RUVZ Žilina a RUVZ Poprad. Zoznam všetkých zavedených analytických metód zavedených v jednotlivých laboratóriách je uvedený v nasledovnej tabuľke:

Analytická metóda na kontrolu zloženia kozmetických výrobkov	RÚVZ hl. m. SR Bratislava	RÚVZ Žilina	RÚVZ Poprad
laboratórna príprava vzoriek na analýzu (bez aerosólov)	x	x	x
dôkaz a stanovenie voľného hydroxidu sodného a draselného	x	x	x
dôkaz a stanovenie kyseliny šťaveľovej a jej alkalických solí vo výrobkoch na starostlivosť o vlasy	-	x	x
stanovenie chloroformu v zubných pastách	-	-	x
stanovenie zinku	-	x	x
dôkaz a stanovenie kyseliny 4-hydroxybenzénsulfónovej	x	x	x
dôkaz oxidačných činidiel a stanovenie peroxidu vodíka vo vlasovej kozmetike	x	x	x
dôkaz a semikvantitatívne stanovenie určitých oxidujúcich sa farbív vo farbách na vlasy	x	-	-
dôkaz a stanovenie dusitanov	x	x	x
dôkaz a stanovenie voľného formaldehydu	-	-	x
stanovenie rezorcinolu v šampónoch a vlasových lotionoch	x	x	-
stanovenie metanolu v pomere k etanolu alebo propán-2-olu	-	x	x
stanovenie dichlórmétanu a 1,1,1-trichlóretánu	-	x	x
dôkaz a stanovenie chinolín-8-olu a bis(8-hydroxychinolínium	x	x	-
stanovenie amoniaku	x	x	x
dôkaz a stanovenie kys.merkaptooctovej na onduláciu vlasov, na narovnávanie vlasov a na depiláciu	x	x	x
dôkaz a stanovenie hexachlorofénu (INN)	-	x	-
stanovenie celkového obsahu fluóru v zubných pastách	x	x	x
stanovenie organoortuťnatých zlúčenín	x	x	x
dôkaz a stanovenie (2,3-dihydroxypropyl)-4-aminobenzoátu	x	-	-
stanovenie chlórbutanolu (INN)	x	x	x
dôkaz a stanovenie chinínu	x	x	-
dôkaz a stanovenie anorganických siričitanov a hydrogensiričitanov	-	x	-
dôkaz a stanovenie chlorečnanov alkalických kovov	-	x	-
dôkaz a stanovenie jodičnanu sodného	-	x	-
dôkaz a stanovenie dusičnanu strieborného	-	-	x
dôkaz a stanovenie sulfidu seleničitého v šampónoch proti lupinám	-	-	x
stanovenie rozpustného bária a stroncia v pigmentoch vo forme solí alebo komplexov	-	-	x
dôkaz a stanovenie benzylalkoholu	x	-	x
dôkaz zirkónia a stanovenie zirkónia, hliníka a chlóru v neaerosólových antiperspirantov,	x	x	-
dôkaz a stanovenie hexamidínu, dibrómhexamidínu, dibrómpropamidínu a chlórhexidínu	x	-	-
dôkaz a stanovenie kyseliny benzoovej a benzoanu sodného	x	x	x
dôkaz a stanovenie ostatných solí a esterov kyseliny benzoovej	-	-	x
dôkaz a stanovenie hydrochinónu, monometyléru hydrochinónu, monoetyléru hydrochinónu a monobenzyléru hydrochinónu,	x	-	-
dôkaz a stanovenie 2-fenoxyetanolu, 1-fenoxypropán-2-olu, metyl-, etyl-, propyl-, butyl- a benzyl- 4-hydroxybenzoátu	x	-	x
dôkaz a stanovenie hormónov (estradiol, estriol, progesteron, kortikosteroidy)	x	-	-
dôkaz a stanovenie acrylamidu	-	x	-
dôkaz a stanovenie ftalátov/ftaláty	-	-	x
dôkaz a stanovenie vitamínov (A – ascorbic acid, ascorbyl palmitate, C, E)	C	A, E, C	
dôkaz a stanovenie DEG	-	x	x
dôkaz a stanovenie UV filtrov (PABA, benzophenone-3, butyl methoxydibenzoylmethane, octyl methoxycinnamate, octyl salicylate, octyl dimethyl paba, benzophenone-5, octocrylene, 4-methylbenzylidene camphor, phenylbenzimidazole sulfonic acid, homosalat, diethylhexyl butamidotriazon, metylén bis-benzotriazolyl tetrametylbutylfenol)	x	-	-
dôkaz a stanovenie oxidačných farbív (p-phenylenediamine, o-, m-, p-aminophenol, 2-methylresorcinol, hydroquinone, resorcinol, 4-amino-3-nitrofenol, 4-amino-2-metylfenol, 4-amino-3-metylfenol, 2,5-diaminotoluén sulfát)	x	-	-

stanovenie vonných látok (eugenol, isoeugenol, coumarin, benzyl alcohol, benzyl benzoate, cinnamyl alcohol, cinnamal, benzyl salicylate, benzyl cinnamate, amyl cinnamal, hexyl cinnamal, geraniol, linalool, citronellol, citral, methyl 2-octynoate, amylcinnamyl alcohol, cinnamyl alcohol, anisyl alkohol, - d-Limonen,	x	-	-
stanovenie kyseliny 4-hydroxybenzoovej jej s solí a esterov	x	-	-
dôkaz a stanovenie kyseliny propiónovej	-	x	-
dôkaz a stanovenie kyseliny sorbovej	x	x	x
dôkaz a stanovenie kyseliny salicylovej	x	x	x
dôkaz a stanovenie 2-phenoxyethanolu	x	-	x
dôkaz a stanovenie 1-phenoxpropan-2-olu	-	-	x
dôkaz a stanovenie bronopolu	x	-	-
dôkaz a stanovenie benzalkónium bromidu a chloridu	x	-	-
dôkaz a stanovenie benzetónium chloridu	x	-	-
dôkaz a stanovenie 5-bromo-5-nitro-1,3-dioxane	x	-	-
dôkaz a stanovenie 4-chlor-m-krezolu	x	-	-
dôkaz a stanovenie triklosanu a triklokarbanu	x	-	-
dôkaz a stanovenie metyldibromoglutaronitrilu	x	-	-
dôkaz a stanovenie 4-chlor-3,5-xylenolu	x	-	-
dôkaz a stanovenie koenzýmu Q10	x	-	-
mikrobiológia	x	x	x
záťažový test	-	x	-
dôkaz a stanovenie AHA kyselín (glykolová, mliečna, vínna, citrónová)	x	-	-
dôkaz a stanovenie Cr ⁶⁺	-	x	-
dôkaz PPD rýchlotest	-	-	x

HYGIENA VÝŽIVY
tabulková část

Vyhodnotenie analýz odobratých vzoriek - RÚVZ v SR - rok 2015

Tabuľka č. 1

P. č.	Komodita	Mikro- logická kontami- nácia	Iná kontami- nácia	Zloženie výrobku	Označenie výrobku	Iné	Počet nevyho- vujúcich vzoriek	Celkový počet vzoriek	% nevyho- vujúcich vzoriek
1	Syry a bryndza zo Slovenska	3	0	0	0	0	3	14	21,43
2	Ostatné mliečne výrobky	1	0	0	0	0	1	107	0,93
3	Vajcia a výrobky z vajec	0	0	0	0	0	0	94	0,00
4	Mäso a výrobky z mäsa, zverina a hydina	1	0	0	0	0	1	36	2,78
5	Ryby a morské živočíchy	0	0	0	1	0	1	43	2,33
6	Tuky a oleje	0	0	0	0	0	0	3	0,00
7	Polievky, bujóny a omáčky	0	0	0	0	0	0	5	0,00
8	Cereálie a pekár. výrobky	1	1	0	0	0	2	128	1,56
9	Ovocie a zelenina	0	0	0	0	0	0	35	0,00
10	Byliny a koreniny	0	0	0	0	0	0	9	0,00
11	Nealkoholické nápoje	9	1	0	0	0	10	79	12,66
12	Víno	0	0	0	0	0	0	0	0,00
13	Alkoholické nápoje (iné ako víno)	1	0	0	0	0	1	12	8,33
14	Zmrzlina a dezerty	281	106	0	1	0	383	2154	17,78
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem 16)	0	0	0	0	0	0	4	0,00
16	Ovocné a bylinné čaje	2	0	0	0	0	2	104	1,92
17	Cukrovinky	0	1	0	0	0	1	35	2,86
18	Orechy a výrobky z orechov	0	0	0	0	0	0	14	0,00
19	Lahôdkarské výrobky	48	0	0	0	0	48	399	12,03
20	Cukrárske výrobky	83	0	0	1	0	84	923	9,10
21	Minerálne vody	2	0	0	0	0	2	26	7,69
22	Minerálne vody dojčenské	0	0	0	0	0	0	5	0,00
23	Pramenité vody a balené pitné vody	4	1	0	0	0	5	57	8,77
24	Pramenité vody dojčenské	0	0	0	0	0	0	83	0,00
25	Voda - watercoolery	18	0	0	0	0	18	92	19,57
26	Hotové pokrmy	233	14	0	1	2	250	4934	5,07
27	Pokrmy rýchleho občerstvenia	163	0	0	0	0	163	1134	14,37
28	Detská a dojčenská výživa	1	2	0	1	0	4	1156	0,35
29	Výživové doplnky	1	2	0	2	0	5	277	1,81
30	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely	1	0	0	6	0	7	86	8,14
31	Prídavné látky - farbivá	0	0	0	0	0	0	12	0,00
32	Prídavné látky - sladidlá	0	1	0	1	0	2	15	13,33
33	Prídavné látky - konzervačné látky	0	0	0	0	0	0	2	0,00
34	Iné prídavné látky	0	0	0	0	0	0	5	0,00
35	Arómy	0	0	0	0	0	0	0	0,00
36	Enzýmy	0	0	0	0	0	0	0	0,00
37	Kuchynská soľ	0	10	0	3	0	13	835	1,56
38	Obalové materiály	0	0	0	0	0	0	46	0,00
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	0	0	0	0	0	106	0,00
40	Ostatné	5	0	0	0	0	5	97	5,15
	Spolu	858	141	0	17	2	1013	13166	7,69

Vyhodnotenie inšpekcií na mieste - RÚVZ v SR - rok 2015

Tabuľka č. 2

	Výrobcovia a baliarne	Distribútori a dopravcovia	Maloobchod	Sektor služieb	Výrobcovia predávajúci hlavne na maloobchodnej báze	Spolu prevádzkarne registrované RÚVZ	Ostatné prevádzkarne - registrované RVPS	Spolu
Počet podnikateľských subjektov	267	403	4685	44006	986	50347	25777	76124
Počet kontrolovaných subjektov	134	98	979	14830	707	16748	3111	19859
Počet kontrol	287	144	1968	28929	1381	32709	4141	36850
Počet subjektov s nevyhovujúcimi výsledkami	12	11	64	3002	145	3234	74	3308
SVP/ HACCP	1	0	5	760	32	798	5	803
Vzdelávanie zamestnancov	0	0	4	135	16	155	0	155
Hygiena prevádzky	1	0	7	1346	17	1371	7	1378
Osobná hygiena	0	0	2	297	17	316	1	317
Odborná spôsobilosť	0	0	6	370	9	385	15	400
Zdravotná spôsobilosť	0	0	1	117	10	128	2	130
Označovanie	1	4	14	348	41	408	4	412
Výživové a zdravotné tvrdenia	0	3	0	4	0	7	0	7
Potraviny po DS/DMT	0	0	3	403	11	417	1	418
Pôvod, vysledovateľnosť	0	0	2	190	13	205	0	205
Skladovanie	1	0	2	961	10	974	6	980
Manipulácia s potravinami	0	0	4	642	33	679	3	682
Manipulácia s odpadom a jeho kat. zaradenie	0	0	0	298	2	300	0	300
Iné	13	5	40	963	75	1096	51	1147

Prehľad výkonov posudkovej činnosti - RÚVZ v SR - rok 2015

Tabuľka č. 3

P.č.	DRUH PODKLADOV PRE ROZHODOVACIU ČINNOSŤ	počet	ZSS	Výroba potravín	Výroba kozmet., tab., PBU a iné	Predaj potravín	Predaj kozmet., tab., PBU a iné	Sklady	Iné prevádzky	SPOLU
1.	Územné konanie	návrhy	88	69	1	87	0	27	19	291
		odvol.	0	0	0	0	0	0	0	0
2.	Kolaudačné konanie, zmena v užívaní stavieb	návrhy	392	161	6	218	10	30	24	841
		odvol.	0	0	0	0	0	0	0	0
3.	Schvaľovanie prev. poriadkov	návrhy	782	1	0	2	1	0	0	786
		odvol.	0	0	0	0	0	0	0	0
4.	Uvedenie do prevádzky, resp.do užívania	návrhy	5232	658	21	2492	246	196	216	9061
		odvol.	11	0	0	2	0	0	0	13
5.	Umiestnenie nových potr. a výž. doplnkov na trh	návrhy	0	0	0	2	0	0	0	2
		odvol.	0	0	0	2	0	0	0	2
6.	Prerušenia konania		485	59	2	227	16	23	33	845
7.	Zastavenia konania		173	31	4	90	5	9	37	349
8.	Odborné konzultácie		17728	2175	170	5831	602	499	1473	28478
9.	Iné výkony		5393	818	61	1972	294	246	540	9324

Počet vzoriek, v ktorých boli izolované patogénne a toxínogénne mikroorganizmy - RÚVZ v SR - rok 2015

Tabuľka č. 4

P. č.	Komodita	Počet vyšetř. vzoriek	POČET VZORIEK S IZOLOVANÝMI KMEŇMI																			Počet nevyh. vzoriek
			Sal	Shi	Cam	Yer	Pse	Clo Per	Lis	Sta	Ple	Kva	Clo Bot	B hem	Vib	Kol	Ecol	Ent	Bac Cer	Cro-no B	Iné	
1	Syry a bryndza zo Slovenska	11	0	0	0	0	0	0	0	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
2	Ostatné mliečne výrobky	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
3	Vajcia a výrobky z vajec	87	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Mäso a výrobky z mäsa, zverina a hydina	15	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
5	Ryby a morské živočíchy	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Tuky a oleje	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Polievky, bujóny a omáčky	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Cereálie a pekárske výrobky	93	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
9	Ovocie a zelenina	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Byliny a koreniny	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Nealkoholické nápoje	25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	4	0	0	0	0	0	9
12	Víno	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Alkoholické nápoje (iné ako víno)	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
14	Zmrzlina a dezerty	1842	0	0	0	0	0	0	0	13	26	113	0	0	0	100	12	30	0	0	124	281
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem 16)	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Ovocné a bylinné čaje	90	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	2
17	Cukrovinky	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Orechy a výrobky z orechov	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	Lahôdkarské výrobky	370	0	0	0	0	0	0	0	6	1	24	0	0	0	25	7	0	1	0	0	48
20	Cukrárske výrobky	852	0	0	0	0	0	0	0	3	27	16	0	0	0	47	0	0	0	0	7	83

Počet vzoriek, v ktorých boli izolované patogénne a toxínogénne mikroorganizmy - RÚVZ v SR - rok 2015

Tabuľka č. 4 - pokračovanie

P. č.	Komodita	Počet vyšetř. vzoriek	POČET VZORIEK S IZOLOVANÝMI KMEŇMI																			Počet nevyh. vzoriek	
			Sal	Shi	Cam	Yer	Pse	Clo Per	Lis	Sta	Ple	Kva	Clo Bot	B hem	Vib	Kol	Ecol	Ent	Bac Cer	Crono B	Iné		
21	Minerálne vody	26	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2
22	Minerálne vody dojčenské	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
23	Pramenité vody a balené pitné vody	54	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	4
24	Pramenité vody dojčenské	72	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
25	Voda - watercoolery	83	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	6	1	0	0	0	0	14	18
26	Hotové pokrmy	4340	0	0	0	0	3	4	0	17	7	18	0	0	0	149	32	1	12	0	33	233	
27	Pokrmy rýchleho občerstvenia	1123	0	0	0	0	1	0	0	1	11	72	0	0	0	96	19	0	6	0	12	163	
28	Detská a dojčenská výživa	420	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1
29	Výživové doplnky	170	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1
30	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely	48	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
31	Prídavné látky - farbivá	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32	Prídavné látky - sladidlá	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
33	Prídavné látky - konzervačné látky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
34	Iné prídavné látky	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
35	Arómy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
36	Enzýmy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
37	Kuchynská soľ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
38	Obalové materiály	44	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	29	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
40	Ostatné	22	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	5	5
	Spolu	9845	0	0	0	0	9	4	0	42	76	250	3	0	0	428	73	31	19	1	198	858	

Vysvetlivky: Sal - Salmonella spp., Shi - Shigella spp., Cam - Campylobacter jejuni, Yer - Yersinia enterocolitica, Pse - Pseudomonas aeruginosa, Clo Per - Clostridium perfringens, Lis - Listeria monocytogenes, Sta - Stafylokoky, Ple - plesne, Kva - kvasinky, CloBot - Clostridium botulinum, B hem – B-hemolytické streptokoky, Vib - Vibrio parahaemolyticus, Kol - koliformné baktérie, Ecol – E. coli, Ent - enterokoky, BacCer - Bacillus cereus, Crono B - Cronobacter spp.

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ v SR - rok 2015

Tabuľka č. 5

P. č.	Komodita	Celk. poč. vz.			Pb			Cd			Hg			As			Cr			Al			Cu			Ni			Sn		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
1	Syry a bryndza zo Slovenska	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
2	Ostatné mliečne výrobky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
3	Vajcia a výrobky z vajec	98	0	0,0	2	0	0,0	2	0	0,0	2	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
4	Mäso a výrobky z mäsa, zverina a hydina	7	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
5	Ryby a morské živočíchy	20	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
6	Tuky a oleje	29	0	0,0	7	0	0,0	7	0	0,0	7	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	4	0	0,0
7	Polievky, bujóny a omáčky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
8	Cereálie a pekárske výrobky	1	0	0,0	1	0	0,0	1	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
9	Ovocie a zelenina	19	0	0,0	4	0	0,0	4	0	0,0	4	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
10	Byliny a koreniny	25	0	0,0	7	0	0,0	7	0	0,0	6	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	0	0,0
11	Nealkoholické nápoje	3	0	0,0	1	0	0,0	1	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
12	Víno	2	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
13	Alkoholické nápoje (iné ako víno)	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
14	Zmrzlina a dezerty	6	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem 16)	4	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
16	Ovocné a bylinné čaje	3	0	0,0	3	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	3	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	3	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
17	Cukrovinky	37	0	0,0	37	0	0,0	36	0	0,0	36	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
18	Orechy a výrobky z orechov	10	0	0,0	3	0	0,0	3	0	0,0	3	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
19	Lahôdkárske výrobky	9	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
20	Cukrárske výrobky	5	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ v SR - rok 2015

Tabuľka č. 5 - pokračovanie

P. č.	Komodita	Celk. poč. vz.			Pb			Cd			Hg			As			Cr			Al			Cu			Ni			Sn		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
21	Minerálne vody	24	0	0,0	5	0	0,0	5	0	0,0	5	0	0,0	3	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	3	0	0,0	0	0	0,0
22	Minerálne vody dojčenské	5	0	0,0	5	0	0,0	5	0	0,0	5	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	0	0,0	5	0	0,0	0	0	0,0
23	Pramenité vody a balené pitné vody	44	1	2,3	26	0	0,0	26	0	0,0	25	0	0,0	21	0	0,0	10	0	0,0	10	0	0,0	11	0	0,0	26	0	0,0	2	0	0,0
24	Pramenité vody dojčenské	72	0	0,0	65	0	0,0	65	0	0,0	65	0	0,0	48	0	0,0	17	0	0,0	10	0	0,0	15	0	0,0	60	0	0,0	2	0	0,0
25	Voda - watercoolery	80	0	0,0	74	0	0,0	74	0	0,0	73	0	0,0	56	0	0,0	16	0	0,0	12	0	0,0	21	0	0,0	64	0	0,0	0	0	0,0
26	Hotové pokrmy	445	0	0,0	415	0	0,0	415	0	0,0	367	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
27	Pokrmy rýchleho občerstvenia	43	0	0,0	31	0	0,0	31	0	0,0	25	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
28	Detická a dojčenská výživa	798	2	0,2	268	0	0,0	269	0	0,0	266	0	0,0	8	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
29	Výživové doplnky	203	1	0,5	197	1	0,5	171	0	0,0	168	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
30	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely	63	0	0,0	44	0	0,0	19	0	0,0	17	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
31	Prídavné látky - farbivá	9	0	0,0	9	0	0,0	9	0	0,0	9	0	0,0	6	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
32	Prídavné látky - sladidlá	6	1	17	6	0	0,0	3	0	0,0	2	0	0,0	3	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
33	Prídavné látky - konzervačné látky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
34	Iné prídavné látky	2	0	0,0	2	0	0,0	2	0	0,0	2	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
35	Arómy	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
36	Enzýmy	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
37	Kuchynská soľ	25	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
38	Obalové materiály	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	77	0	0,0	52	0	0,0	51	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	11	0	0,0	36	0	0,0	0	0	0,0	48	0	0,0	0	0	0,0
40	Ostatné	21	0	0,0	8	0	0,0	8	0	0,0	8	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
	Spolu	2196	5	0,2	1272	1	0,1	1215	0	0,0	1098	0	0,0	151	0	0,0	54	0	0,0	68	0	0,0	54	0	0,0	206	0	0,0	10	0	0,0

Vysvetlivky: Pb – olovo, Cd - kadmium, Hg - ortuť, As - arzén, Cr - chróm, Al - hliník, Cu - meď, Ni - nikel, Sn - cín

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ v SR - rok 2015

Tabuľka č. 5 - pokračovanie

P. č.	Komodita	NO3			_RP			_MT			NEL			PCB			_NZ			EKF			_HIS			_INE		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
1	Syry a bryndza zo Slovenska	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
2	Ostatné mliečne výrobky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	96	0	0,0
3	Vajcia a výrobky z vajec	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	7	0	0,0
4	Mäso a výrobky z mäsa, zverina a hydina	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	20	0	0,0
5	Ryby a morské živočíchy	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	21	0	0,0	2	0	0,0
6	Tuky a oleje	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
7	Polievky, bujóny a omáčky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
8	Cereálie a pekárske výrobky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	7	0	0,0
9	Ovocie a zelenina	13	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	5	0	0,0
10	Byliny a koreniny	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	0	0,0
11	Nealkoholické nápoje	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0
12	Víno	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
13	Alkoholické nápoje (iné ako víno)	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	6	0	0,0
14	Zmrzlina a dezerty	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem 16)	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
16	Ovocné a bylinné čaje	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
17	Cukrovinky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	7	0	0,0
18	Orechy a výrobky z orechov	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	9	0	0,0
19	Lahôdkárske výrobky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
20	Cukrárske výrobky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ v SR - rok 2015

Tabuľka č. 5 - pokračovanie

P. č.	Komodita	NO3			_RP			_MT			NEL			PCB			_NZ			EKF			_HIS			_INE		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
21	Minerálne vody	24	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
22	Minerálne vody dojčenské	5	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
23	Praménité vody a balené pitné vody	44	1	2,3	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	14	0	0,0
24	Praménité vody dojčenské	71	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	25	0	0,0
25	Voda - watercoolery	71	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	26	0	0,0
26	Hotové pokrmy	21	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	19	0	0,0
27	Pokrmy rýchleho občerstvenia	15	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
28	Detická a dojčenská výživa	217	2	0,9	34	0	0,0	240	0	0,0	8	0	0,0	6	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	81	0	0,0
29	Výživové doplnky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	6	0	0,0
30	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	19	0	0,0
31	Pridavné látky - farbivá	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	0	0,0
32	Pridavné látky - sladidlá	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	0	0,0
33	Pridavné látky - konzervačné látky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
34	Iné pridavné látky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
35	Arómy	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
36	Enzýmy	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
37	Kuchynská soľ	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
38	Obalové materiály	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	27	0	0,0
40	Ostatné	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	15	0	0,0
	Spolu	481	3	0,6	35	0	0,0	240	0	0,0	8	0	0,0	6	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	21	0	0,0	398	0	0,0

Vysvetlivky: NO3 - dusičnany, _RP – rezíduá pesticídov, _MT – mykotoxíny, NEL – polyaromatické uhľovodíky, PCB – polychlórované bifenylly, _NZ – nitrózamíny, EKF – estery kyseliny ftalovej, _HIS – histamín

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ v SR - rok 2015

Tabuľka č. 5 - pokračovanie

P. č.	Komodita	Sb			Ba			B			NO2			Fx			CN			Mn			Se		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
1	Syry a bryndza zo Slovenska	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
2	Ostatné mliečne výrobky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
3	Vajcia a výrobky z vajec	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
4	Mäso a výrobky z mäsa, zverina a hydina	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
5	Ryby a morské živočíchy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
6	Tuky a oleje	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	3	0	0,00
7	Polievky, bujóny a omáčky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
8	Cereálie a pekárske výrobky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
9	Ovocie a zelenina	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
10	Byliny a koreniny	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
11	Nealkoholické nápoje	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
12	Víno	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
13	Alkoholické nápoje (iné ako víno)	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
14	Zmrzlina a dezerty	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem 16)	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
16	Ovocné a bylinné čaje	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
17	Cukrovinky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
18	Orechy a výrobky z orechov	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
19	Lahôdkarské výrobky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
20	Cukrárske výrobky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ v SR. - rok 2015

Tabuľka č. 5 – pokračovanie

P. č.	Komodita	Sb			Ba			B			NO2			Fx			CN			Mn			Se		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
21	Minerálne vody	1	0	0,00	0	0	0,00	1	0	0,00	5	0	0,00	5	0	0,00	1	0	0,00	3	0	0,00	0	0	0,00
22	Minerálne vody dojčenské	18	0	0,00	0	0	0,00	11	0	0,00	43	0	0,00	24	0	0,00	17	0	0,00	24	0	0,00	4	0	0,00
23	Pramenité vody a balené pitné vody	35	0	0,00	1	0	0,00	21	0	0,00	70	0	0,00	64	0	0,00	47	0	0,00	58	0	0,00	8	0	0,00
24	Pramenité vody dojčenské	37	0	0,00	0	0	0,00	26	0	0,00	73	0	0,00	67	0	0,00	39	0	0,00	62	0	0,00	12	0	0,00
25	Voda - watercoolery	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	20	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
26	Hotové pokrmy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	15	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
27	Pokrmy rýchleho občerstvenia	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	214	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	1	0	0,00
28	Detská a dojčenská výživa	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
29	Výživové doplnky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
30	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
31	Prídavné látky - farbivá	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	1	1	100,00	0	0	0,00	0	0	0,00	2	0	0,00
32	Prídavné látky - sladidlá	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
33	Prídavné látky - konzervačné látky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
34	Iné prídavné látky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
35	Arómy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
36	Enzýmy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
37	Kuchynská soľ	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
38	Obalové materiály	0	0	0,00	34	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	34	0	0,00	0	0	0,00
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
40	Ostatné	94	0	0,00	35	0	0,00	62	0	0,00	465	0	0,00	164	1	0,61	108	0	0,00	186	0	0,00	30	0	0,00
	Spolu	1	0	0,00	0	0	0,00	1	0	0,00	5	0	0,00	5	0	0,00	1	0	0,00	3	0	0,00	0	0	0,00

Vysvetlivky: Sb - antimón, Ba - bárium, B - bór, NO2 - dusitany, Fx - fluoridy, CN - kyanidy, Mn - mangán, Se - selén

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ v SR - rok 2015

Tabuľka č. 5 – pokračovanie

Uvádzajú sa len komodity, v ktorých boli parametre uvedené v tabuľke vyšetrené

P. č.	Komodita	Ag			Cr6+			CML			form			mel			PAA			diizok			1-okt		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
23	Pramenité vody a balené pitné vody	5	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
24	Pramenité vody dojčenské	9	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
28	Detská a dojčenská výživa	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	21	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	0	0,00	0	0	0,00	5	0	0,00	13	0	0,00	2	0	0,00	10	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00

P. č.	Komodita	adip			BADGE			BFDGE			NOGE			Bisf_A			Bisf_F			Bisf_S			odol_farb		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	2	0	0,00	0

P. č.	Komodita	UV_stab			fen			red_I			iony			odpar			prch_I			senz		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
24	Pramenité vody dojčenské	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	2	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	2	0	0,00
25	Voda - watercoolery	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	6	0	0,00
26	Hotové pokrmy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	8	0	0,00
27	Pokrmy rýchleho občerstvenia	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
28	Detská a dojčenská výživa	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	16	0	0,00
29	Výživové doplnky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	7	0	0,00

Vysvetlivky: Ag – striebro, Cr6+ -

šesťmocný chróm, CML - celková migrácia látok, form – formaldehyd, mel - melamín, PAA - primárne aromatické amíny, diizok – diizokyanáty, 1-okt - 1-oktén, rozp - zvyškové rozpúšťadlá, styr – styren, mono_EG – monoetylenglykol, di_EG – dietylenglykol, ac_ald – acetaldehyd, akr_nit – akrylonitril, vin_ac – vinylacetát, kapr – kaprolaktám, adip - bis-(2-etylhexyl)adipát, Bisf_A -Bisfenol A, Bisf_F - Bisfenol F, Bisf_S - Bisfenol S, odol_farb - odolnosť pigmentov a farbív, UV_stab - prítomnosť UV stabilizátora, fen – fenoly, red_I - redukujúce látky, iony - dôkaz iónov, odpar – odparok, prch_I - prchavé látky, senz - senzorické hodnotenie

Prídavné látky, osobitné prísady v potravinách a vybrané fyzikálno-chemické parametre vo vyšetrených vzorkách- RÚVZ v SR - rok 2015

Tabuľka č. 6

P. č.	Komodita	Celkový počet vzoriek			Farbivá			Sladidlá			Chemické konzervačné látky			Iné prídavné látky			Kuchynská soľ			Kofeín			Chinín		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
1	Syry a bryndza zo Slovenska	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
2	Ostatné mliečne výrobky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
3	Vajcia a výrobky z vajec	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
4	Mäso a výrobky z mäsa, zverina a hydina	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
5	Ryby a morské živočíchy	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
6	Tuky a oleje	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
7	Polievky, bujóny a omáčky	4	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00	3	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
8	Cereálie a pekárske výrobky	30	1	3,33	1	0	0,00	0	0	0,00	3	0	0,00	13	1	7,69	13	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
9	Ovocie a zelenina	4	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
10	Byliny a koreniny	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
11	Nealkoholické nápoje	58	1	1,72	16	0	0,00	20	0	0,00	43	1	2,33	0	0	0,00	0	0	0,00	2	0	0,00	0	0	0,00
12	Víno	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
13	Alkoholické nápoje (iné ako víno)	4	0	0,00	1	0	0,00	1	0	0,00	1	0	0,00	3	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
14	Zmrzlina a dezerty	901	106	11,76	900	106	11,78	4	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem 16)	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
16	Ovocné a bylinné čaje	4	0	0,00	1	0	0,00	1	0	0,00	3	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
17	Cukrovinky	23	1	4,35	0	0	0,00	1	1	100,00	1	0	0,00	21	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
18	Orechy a výrobky z orechov	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
19	Lahôdkarské výrobky	97	0	0,00	1	0	0,00	26	0	0,00	93	0	0,00	0	0	0,00	10	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
20	Cukrárske výrobky	276	2	0,72	257	0	0,00	88	2	2,27	92	0	0,00	2	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00

Prídavné látky, osobitné prísady v potravinách a vybrané fyzikálno-chemické parametre vo vyšetrených vzorkách- RÚVZ vSR - rok 2015

Tabuľka č. 6 - pokračovanie

P. č.	Komodita	Celkový počet vzoriek			Farbivá			Sladidlá			Chemické konzervačné látky			Iné prídavné látky			Kuchynská soľ			Kofein			Chinin		
		nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.
21	Minerálne vody	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
22	Minerálne vody dojčenské	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
23	Pramenité vody a balené pitné vody	5	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
24	Pramenité vody dojčenské	29	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
25	Voda - watercoolery	28	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
26	Hotové pokrmy	641	14	2,18	1	0	0,00	0	0	0,00	3	0	0,00	3	0	0,00	638	14	2,19	0	0	0,00	0	0	0,00
27	Pokrmy rýchleho občerstvenia	33	0	0,00	0	0	0,00	5	0	0,00	7	0	0,00	0	0	0,00	32	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
28	Detská a dojčenská výživa	31	0	0,00	8	0	0,00	0	0	0,00	24	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
29	Výživové doplnky	135	1	0,74	87	0	0,00	97	0	0,00	74	0	0,00	13	1	7,69	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
30	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely	44	0	0,00	32	0	0,00	33	0	0,00	29	0	0,00	1	0	0,00	4	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
31	Prídavné látky - farbivá	3	0	0,00	3	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
32	Prídavné látky - sladidlá	8	0	0,00	0	0	0,00	7	0	0,00	1	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
33	Prídavné látky - konzervačné látky	2	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	2	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
34	Iné prídavné látky	1	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
35	Arómy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
36	Enzýmy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
37	Kuchynská soľ	831	10	1,20	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	48	1	2,08	2	1	50,00	0	0	0,00	0	0	0,00
38	Obalové materiály	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
40	Ostatné	47	0	0,00	3	0	0,00	5	0	0,00	14	0	0,00	5	0	0,00	23	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
	Spolu	3242	136	4,19	1314	106	8,07	288	3	1,04	394	1	0,25	113	3	2,65	723	15	2,07	2	0	0,00	0	0	0,00

Pridavné látky, osobitné prísady v potravinách a vybrané fyzikálno-chemické parametre vo vyšetrených vzorkách- RÚVZ v SR - rok 2015

Tabuľka č. 6 - pokračovanie

P. č.	Komodita	Ferokyanidy			Jodidy			Dusitany			Dusičnany			pH			CHS kyselina manganistanom			Celkový organický uhlík		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
1	Syry a bryndza zo Slovenska	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
2	Ostatné mliečne výrobky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
3	Vajcia a výrobky z vajec	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
4	Mäso a výrobky z mäsa, zverina a hydina	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
5	Ryby a morské živočíchy	1	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
6	Tuky a oleje	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
7	Polievky, bujóny a omáčky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
8	Cereálie a pekárske výrobky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
9	Ovocie a zelenina	0	0	0,00	0	0	0,00	1	0	0,00	3	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
10	Byliny a koreniny	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
11	Nealkoholické nápoje	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
12	Víno	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
13	Alkoholické nápoje (iné ako víno)	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
14	Zmrzlina a dezerty	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem 16)	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
16	Ovocné a bylinné čaje	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
17	Cukrovinky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
18	Orechy a výrobky z orechov	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
19	Lahôdkarské výrobky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	11	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
20	Cukrárske výrobky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00

Prídavné látky, osobitné prísady v potravinách a vybrané fyzikálno-chemické parametre vo vyšetrených vzorkách- RÚVZ v SR - rok 2015

Tabuľka č. 6 - pokračovanie

P. č.	Komodita	Ferokyanidy			Jodidy			Dusitany			Dusičnany			pH			CHS kyselina manganistanom			Celkový organický uhlík		
		nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.
21	Minerálne vody	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
22	Minerálne vody dojčenské	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
23	Pramenité vody a balené pitné vody	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	5	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
24	Pramenité vody dojčenské	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	27	0	0,00	4	0	0,00	0	0	0,00
25	Voda - watercoolery	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	22	0	0,00	10	0	0,00	0	0	0,00
26	Hotové pokrmy	0	0	0,00	0	0	0,00	2	0	0,00	2	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
27	Pokrmy rýchleho občerstvenia	0	0	0,00	0	0	0,00	2	0	0,00	2	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
28	Detská a dojčenská výživa	0	0	0,00	0	0	0,00	5	0	0,00	5	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
29	Výživové doplnky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
30	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
31	Prídavné látky - farbivá	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
32	Prídavné látky - sladidlá	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
33	Prídavné látky - konzervačné látky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
34	Iné prídavné látky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
35	Arómy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
36	Enzýmy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
37	Kuchynská soľ	821	0	0,00	828	8	0,97	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
38	Obalové materiály	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
40	Ostatné	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
	Spolu	822	0	0,00	829	8	0,97	10	0	0,00	12	0	0,00	68	0	0,00	14	0	0,00	0	0	0,00

Hygienická situácia v potravinárskych zariadeniach - RÚVZ v SR - rok 2015

Tabuľka č. 7

Druh zariadenia	Počet zariadení	Počet kontrol		Počet vzoriek potravín			Počet vzoriek sterov - prostredie			Počet vzoriek sterov - osobná hygiena			Počet vzoriek vody		
		ÚK	ŠZD	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%
2.01 lahôdkárska výroba	15	2	5	12	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0
2.02 cukrárska výroba	47	40	14	108	19	18	24	13	54	7	4	57	0	0	0
2.03 výroba zmrzliny	26	40	38	99	41	41	57	12	21	17	9	53	4	1	25
2.04 výroba nových druhov potravín	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.05 výroba potravín na výživu dojčiat a malých detí	1	9	0	26	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0
2.06 výroba potravín pre osobitné výživné účely	14	8	1	14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.07 výroba výživových doplnkov	37	10	16	25	2	8	0	0	0	0	0	0	1	0	0
2.08 výroba prírodných minerálnych vôd	4	8	4	7	2	29	0	0	0	0	0	0	2	1	50
2.09 výroba vôd - pramenitých a balených pitných vôd	13	8	2	19	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0
2.10 výroba bylinných čajov	7	6	4	6	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
2.11 výroba hotových mrazených a chladených pokrmov	9	2	9	22	0	0	6	2	33	4	1	25	0	0	0
2.12 výroba aditívnych látok	4	6	4	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	50
2.14 baliareň lahôdkárskych výrobkov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.15 baliareň cukrárskych výrobkov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.16 baliareň zmrzliny	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.17 baliareň nových druhov potravín	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.18 baliareň potravín na výživu dojčiat a malých detí	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.19 baliareň potravín pre osobitné výživné účely	2	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.20 baliareň výživových doplnkov	7	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.23 baliareň bylinných čajov	12	5	10	53	2	4	0	0	0	0	0	0	1	0	0
2.24 baliareň hotových mrazených a chladených pokrmov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.25 baliareň aditívnych látok	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.27.1 výroba plastových/kombinovaných obalov	23	11	2	11	0	0	6	0	0	2	0	0	0	0	0
2.27.2 výroba papierových/kartónových obalov	13	5	0	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.27.3 výroba keramiky	13	5	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.27.4 výroba skla	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.27.5 výroba PET fliaš	3	2	1	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.27.6 výroba predliskov	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.27.7 výroba iných obalov	12	3	1	3	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0

Hygienická situácia v potravinárskych zariadeniach - RÚVZ v SR - rok 2015

Tabuľka č. 7

Druh zariadenia	Počet zariadení	Počet kontrol		Počet vzoriek potravín			Počet vzoriek sterov - prostredie			Počet vzoriek sterov - osobná hygiena			Počet vzoriek vody		
		ÚK	ŠZD	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%
3.1 špecializované sklady a distribúcia potravín	346	56	55	28	1	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.3 sklady a distribúcia obalov a predmetov	57	21	12	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1 špecializované predajne potravín	1457	338	452	382	20	5	50	8	16	15	2	13	12	1	8
4.3 lekárne, drogérie	3075	270	852	531	10	2	40	2	5	0	0	0	0	0	0
4.5 predajne obalov a predmetov	153	36	20	28	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.1.1 nemocnice - kuchyne	101	71	88	169	10	6	92	9	10	13	7	54	3	0	0
5.1.2 nemocnice - výdajne stravy, čajové kuchynky	721	23	128	7	1	14	16	0	0	2	0	0	0	0	0
5.1.3 nemocnice - bufety	65	28	38	34	3	9	8	0	0	2	1	50	0	0	0
5.2.1 závodné stravovanie - kuchyne	688	403	524	839	32	4	264	46	17	80	17	21	8	2	25
5.2.2 závodné stravovanie - výdajne stravy	1335	126	471	67	7	10	41	4	10	8	0	0	6	2	33
5.2.3 závodné stravovanie - bufety	330	82	129	35	1	3	6	0	0	2	0	0	0	0	0
5.3.1 domovy sociálnej starostlivosti - kuchyne	557	398	618	367	17	5	94	8	9	25	5	20	10	1	10
5.3.2 domovy sociálnej starostlivosti - výdajne stravy	506	84	339	34	1	3	2	0	0	0	0	0	1	0	0
5.3.3 domovy sociálnej starostlivosti - bufety pre uzavretú skupinu	17	1	7	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4.1 rehabilitačné zariadenia - kuchyne	74	32	46	55	0	0	67	11	16	12	3	25	4	2	50
5.4.2 rehabilitačné zariadenia - výdajne stravy	17	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4.3 rehabilitačné zariadenia - bufety	19	1	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.6 zariadenia s prípravou jedál (reštaurácie, pizzérie...)	8875	3670	5560	3881	231	6	1108	226	20	349	68	19	87	23	26
5.7 zariadenia bez prípravy jedál (hostince, bary, kaviarne)	15941	1085	4261	488	61	13	144	18	12	26	3	12	59	15	25
5.8 predaj občerstvenia (rýchle obč., bufety, sezónne zariadenia)	5076	1163	2669	1424	184	13	223	57	26	85	17	20	43	10	23
5.9 krátkodobý stánkový predaj (pri hromadných akciách)	3810	667	1589	126	14	11	2	0	0	2	0	0	0	0	0
6 Výroba a predaj zmrzliny (stánky)	986	916	465	1664	278	17	252	35	14	78	9	12	30	4	13
Medzisúčet	44473	9643	18451	10590	937	225	2508	451	263	729	146	381	280	63	338
1 Primárna výroba	6	0	4	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.13 výroba ostatných výrobkov	2759	75	478	161	13	8	27	9	33	1	0	0	46	8	17
2.26 baliareň ostatných výrobkov	151	0	14	4	0	0	4	0	0	1	0	0	4	2	50
3.2 ostatné prevádzkarne (ostatné sklady)	1682	17	166	19	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
4.2 ostatné potravinárske predajne	19805	771	2492	1714	18	1	14	0	0	0	0	0	51	15	29
4.4 novinové stánky	1374	3	121	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Medzisúčet	25777	866	3275	1909	31	9	45	9	33	2	0	0	102	25	96
Súčet	342840	56337	114259	62168	4878	386	14182	2474	522	3815	734	684	2334	511	735

Hygienická situácia v potravinárskych zariadeniach - SR podľa krajov - rok 2015

Tabuľka č. 7a

P.č.	Kraje	Počet zariadení	Počet kontrol		Počet vzoriek potravín			Počet vzoriek sterov - prostredie			Počet vzoriek sterov - osobná hygiena			Počet vzoriek vody		
			ÚK	ŠZD	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%
1.	Banskobystrický	8354	1348	2609	1677	190	11	217	58	27	91	19	21	2	1	50
2.	Bratislavský	7740	1053	1468	873	27	3	35	7	20	25	8	32	7	0	0
3.	Košický	8736	1432	3400	1827	137	7,4	219	7	3,1	115	2	1,7	65	24	36,9
4.	Nitriansky	8769	1744	4593	1905	141	7,4	233	39	16,7	96	9	9,4	18	64	28,1
5.	Prešovský	10231	1455	3155	2142	181	8,4	1067	202	18,9	266	70	26,3	102	26	25,4
6.	Trenčiansky	8345	1096	1903	1596	110	7	654	125	19	106	24	23	140	25	18
7.	Trnavský	6941	1102	2180	1246	111	8,9	66	9	13,6	39	10	25,6	10	4	40,0
8.	Žilinský	10603	1616	3074	1532	80	5	88	17	19	12	6	50	47	11	23
9.	S p o l u	69719	10846	22382	12798	977	58,1	2579	464	137,3	750	148	189,1	391	155	221,4

Prehľad vykonaných auditov v potravinárskych prevádzkach - RÚVZ v SR - rok 2015

Tabuľka č. 8

Druh zariadenia	Počet vykonaných auditov	Počet auditov s nezhodami	Počet zistených nezhôd
2.02 cukrárska výroba	2	2	7
2.05 výroba potravín na výživu dojčiat a malých detí	1	0	0
2.27.1 výroba plastových/kombinovaných obalov	2	1	6
2.27.3 výroba keramiky	1	0	0
5.1.1 nemocnice - kuchyne	3	2	2
5.2.1 závodné stravovanie - kuchyne	17	9	17
5.3.1 domovy sociálnej starostlivosti - kuchyne	13	6	12
5.4.1 rehabilitačné zariadenia - kuchyne	5	3	5
5.6 zariadenia s prípravou jedál (reštaurácie, pizzérie...)	134	84	278
5.7 zariadenia bez prípravy jedál (hostince, bary, kaviarne)	1	0	0
5.8 predaj občerstvenia (rýchle občerstvenie, bufety, sezónne zariadenia)	12	2	6
6 Výroba a predaj zmrzliny (stánky)	9	6	13
Spolu	200	115	346

HYGIENA DETÍ A MLÁDEŽE

VŠEOBECNÁ ČASŤ:

1. Celkové zhodnotenie činnosti odboru HDM

V priebehu roka 2015 bola činnosť odborov a oddelení hygieny detí a mládeže kontinuálne zameriavaná na zabezpečenie vytvárania optimálnych životných a pracovných podmienok pre ochranu zdravia a podporu správneho životného štýlu detí a mládeže v kontexte vysokého počtu a typovej rôznorodosti zariadení pre deti a mládež.

Základným cieľom činnosti odborov hygieny detí a mládeže je rozvoj, ochrana a podpora zdravia mladej generácie, realizácia účinných opatrení na vylúčenie resp. zníženie výskytu chronických neprenosných ochorení a iných porúch zdravia, sledovanie úrovne životných a pracovných podmienok detí a mládeže, riešenie problémov hygienickej úrovne zariadení a areálov pre deti a mládež, správneho životného štýlu, výživy, prevencie úrazov, akútnych a chronických ochorení, ako aj realizácia opatrení na zabezpečenie zdravého vývoja a posilňovania zdravia mladej generácie.

Realizovali sa rôzne zdravotno – výchovné aktivity na základných a stredných školách formou prednášok v kombinácii s distribúciou edukačných materiálov a s vyšetrovaním vybraných ukazovateľov chronických neprenosných ochorení, resp. rizikového správania sa mladistvých, najmä fajčenia.

Odborné konzultácie v oblasti zdravého životného štýlu boli poskytované počas externých výjazdov **Poradne zdravia pre deti a mládež**. Prioritne bola pozornosť zameriavaná na možnosti nemedikamentózneho liečby a nefarmakologického ovplyvňovania zvýšeného krvného tlaku, zdravej životosprávy, diétného ovplyvňovania zvýšenej hladiny cholesterolu, triglyceridov, zvýšenia pohybovej aktivity a pod.

Odborní pracovníci sa pravidelne zúčastňovali porád a školiacich podujatí, ktorých hlavnou náplňou bola problematika školského stravovania. V súvislosti s plnením UV SR č. 488/2015 k Národnému akčnému plánu v prevencii obezity na roky 2015 – 2020 sa pracovníci odborov HDM podieľali na plnení projektu **COSI**, ktorý je súčasťou vyššie uvedeného národného akčného plánu. Projekt je realizovaný MZ SR prostredníctvom metodiky WHO a schválený etickou komisiou. Realizovali sa rutinné merania žiakov vybraných základných škôl vo veku od 7 do 7,99 r., pričom išlo o merania základných antropometrických mier (výška, váha, obvodové miery), zaznamenávali sa základné identifikačné údaje dieťaťa, ako aj komorbidita. WHO po skompletizovaní všetkých údajov tieto vyhodnotí a poskytne zúčastneným krajinám vo forme záverečnej správy.

Pri výkone štátneho zdravotného dozoru v zariadeniach pre deti a mládež sa postupovalo v súlade s ustanoveniami zákona č.355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ďalších všeobecne záväzných právnych predpisov na jeho vykonanie a iných právnych noriem, súvisiacich s ochranou zdravia detí a mladistvých.

Ako vyplýva z výsledkov výkonu ŠZD, dlhodobo sa evidujú nedostatočné kapacity v zariadeniach pre deti predškolského veku, preto je snahou prevádzkovateľov rozširovať a umiestňovať ich v adaptovaných neúčelových priestoroch. Ostatným školským zariadeniam sa kapacity uvoľňujú, dochádza ku spájaniu stredných škôl, využívaniu priestorov inými prevádzkovateľmi, alebo k zriaďovaniu alokovaných pracovísk. Výnimku tvoria len zariadenia pre len deti so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami, ktorých kapacity sú trvalo naplnené.

Podmienky hygieny výchovno-vzdelávacieho procesu sa v priebehu roka 2015 zásadným spôsobom nezmenili; bol evidovaný vzostup počtu detí, zapísaných do predškolských zariadení. Napriek intervenciám dlhodobo pretrvávajúca nežiaduca kumulácia faktorov, potenciujúcich statickú a neuropsychickú záťaž detí z vyučovania (zostavovanie

rozvrhov vyučovania, organizácia a realizácia prestávkového režimu, zaradovanie a využívanie hodín TV a pod.).

Pretrvávajú problémy pri presadzovaní požadovaných legislatívnych opatrení hlavne pri ubytovacích zariadeniach a začínajú taktiež problémy s kapacitami v zariadeniach na vykonávanie opatrení soc. - právnej ochrany detí a soc. kurately, t.j. kapacity detských domovov.

V rámci výkonu ŠZD bola venovaná pozornosť aj riešeniu problémov, ako je zásobovanie zdravotne bezpečnou pitnou vodou z IVZ, kvalita bazénových vôd, podmienky výchovno - vzdelávacieho procesu vrátane rozvrhov hodín, režim dňa, podmienky stravovania detí a mládeže, zabezpečovanie zdravotného dohľadu a uplatňovanie novej legislatívy v praxi.

V zaradeniach školského stravovania boli štátny zdravotný dozor a úradná kontrola potravín zamerané najmä na usmerňovanie a kontrolu spoločného stravovania detí a mládeže, správnu technológiu prípravy jedál, zavedenie systému správnej výrobnéj praxe, pestrosť jedálnych lístkov, dodržiavanie OVD, dodržiavanie pitného režimu a receptúr schválených pre zariadenia školského stravovania, s cieľom ozdravenia výživy detí.

Samostatnú pozornosť bolo potrebné venovať zariadeniam spoločného stravovania z pohľadu súčinnosti s odborom hygieny výživy, v zmysle kategorizácie zariadení a zabezpečovania „Informačného systému hygieny výživy na ochranu a kontrolu zdravej výživy“ (IS OKZV) v rámci výkonu ŠZD a ÚKP.

Odborní pracovníci naďalej pokračovali v prehodnocovaní sortimentu tovaru v školských bufetoch, nápojových a predajných automatoch a iných formách ambulantného predaja, zriadených v rámci škôl a školských zariadení.

Prevažná väčšina stravovacích zariadení je na dobrej hygienickej úrovni, aj keď výsledky štátneho zdravotného dozoru poukázali v priebehu roka na pomerne veľa nedostatkov technického a prevádzkového charakteru, o čom svedčí tiež počet uložených represívnych opatrení.

Aktuálna problematika v oblasti školského stravovania bola v priebehu roka opakovane konzultovaná s pracovníkmi školských jedální, vykonávajúcimi epidemiologicky závažné činnosti v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru. Taktiež sa uskutočnilo viacero školení na tému správnej výrobnéj praxe (HACCP) a výkladu novej legislatívy, platnej pre školské stravovanie. Pracovníci odborov HDM priebežne metodicky viedli vedúce a kuchárky zariadení školského stravovania a oboznamovali ich s novinkami aktuálnymi pre zariadenia spoločného stravovania.

Možno konštatovať, že pokrmy sú pripravované podľa MSN školského stravovania a vo väčšine zariadení zodpovedajú zásadám racionálneho stravovania pri dodržiavaní princípov HACCP.

Odborná a metodická činnosť sa zameriavala taktiež na usmerňovanie a kontrolu spoločného stravovania detí a mládeže so zvláštnym dôrazom na deti, vyžadujúce osobitné stravovanie z dôvodu metabolického ochorenia.

Pri kontrolách nakladania s BKO bolo zistené, že zariadenia postupne uzatvárajú zmluvy s osobou, oprávnenou na likvidáciu kuchynského odpadu. Problémom však naďalej zostávajú malé prevádzky, ktoré produkujú minimálny odpad a nemajú dostatok financií na zabezpečenie týchto služieb. V daných prípadoch sú zmluvy väčšinou riešené prostredníctvom zriaďovateľa, alebo riaditeľa zariadenia pre deti a mládež.

Všeobecne možno konštatovať, že s naplňaním PVV v oblasti hygieny výživy bol počas celého sledovaného roka v súlade s novou legislatívou podľa platných nariadení EPaR, ako aj platného vnútroštátneho práva, zabezpečovaný nezávislý a objektívny výkon ŠZD a ÚKP v zariadeniach spoločného stravovania pri školách a v školských bufetoch, so snahou o dosiahnutie vysokého štandardu bezpečnosti potravín, pokrmov a vysokej úrovne ochrany zdravia detí a mládeže.

Odborní pracovníci počas roka 2015 naplňali body vládneho Programu boja proti drogám a drogovým závislostiam realizáciou celoslovenských a celoeurópskych epidemiologických prieskumov, zameraných na monitorovanie situácie v oblasti zneužívania návykových látok u žiakov, študentov i učiteľov základných, stredných a vysokých škôl s cieľom zisťovania trendov.

V rámci výkonu ŠZD boli dôsledne kontrolované podmienky ubytovania a stravovania detí a mládeže počas zotavovacích podujatí. Zvýšená pozornosť bola venovaná ubytovacej časti zariadení, prevádzke zariadení na osobnú hygienu, zabezpečeniu dostatočného množstva pitnej vody a tiež sledovaniu výchovno – vzdelávacej činnosti detí a zdravotnému dozoru.

V rámci posudkovej činnosti sa počas roka 2015 pozornosť zameriavala pri preventívnom dozore na plánovanie, prípravu výstavby, umiestnenie stavieb výchovných školských a predškolských, stravovacích, príp. rekreačných zariadení, ktoré majú slúžiť na pobyt, vzdelávanie a stravovanie detí a mládeže.

V spolupráci s odborom objektivizácie faktorov životných podmienok, resp. s odborom ochrany zdravia pri práci sa vykonávali laboratórne rozbery vzoriek vôd, potravín a objektivizácia faktorov životného a pracovného prostredia detí a mládeže.

Osobitne treba zdôrazniť problematiku poskytovania informácií verejnosti v zmysle zákona č.211/ 2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám.

Vo všetkých regiónoch Slovenska napriek prijatým preventívnym opatreniam pretrváva problém s výskytom pedikulózy na školách a v predškolských zariadeniach.

Ochorenie si i naďalej zachováva sezonalitu s najvyšším výskytom v jesenných a zimných mesiacoch. Pravidelne sa v tejto súvislosti odborní pracovníci stretávajú s nezodpovedným prístupom zo strany niektorých rodičov, ktorí nevenujú ochoreniu adekvátnu pozornosť a nedoliečené dieťa sa tak stáva po návrate do kolektívu opäť zdrojom (prameňom pôvodcu nákazy) tejto parazitárnej nákazy vo vzťahu k ostatným deťom.

Opatrenia, ktoré je potrebné vykonať v zariadeniach (a taktiež v domácnostiach) boli riešené opakovane s riaditeľmi školských zariadení a následne boli podrobne zapracované do PP zariadení.

2. Činnosť presahujúca rámec štátneho zdravotného dozoru, osobitná činnosť a agenda

Na základe úloh, vyplývajúcich z požiadaviek MZ SR, resp. ÚVZ SR, boli v rámci výkonu zvýšeného štátneho zdravotného dozoru v priebehu roka 2015 realizované 3 ciele hygiene kontroly a výsledky z nich boli spracované formou písomných správ.

Išlo o nasledovné mimoriadne ciele úlohy:

- mimoriadne kontroly zamerané na kontrolu hygieny, označovania a vysledovateľnosti mäsa, používaného na prípravu hotových pokrmov v školských stravovacích zariadeniach
- výkon cieleho ŠZD zameraného na dodržiavanie hyg. požiadaviek v školských bufetoch, automatoch a iných formách ambulantného predaja zriadených v rámci zariadení pre deti a mládež
- mimoriadne kontroly zamerané na dodržiavanie hygienických požiadaviek počas konania letných zotavovacích podujatí
- projekt COSI (vid' vyššie)

Pracovníci odborov hygieny detí a mládeže sa priebežne aj naďalej zameriavali na aktivity v rámci podpory zdravia verejnosti, riešenie programov a projektov stanovených Úradom verejného zdravotníctva SR a úlohy Programového vyhlásenia vlády SR.

Pracovníci odborov HDM sa v r. 2015 aktívne zúčastňovali prednášok, diskusií, konzultácií a odborných podujatí, zameraných na ochranu zdravia detí a mládeže. Pozornosť

sa sústreďovala najmä na ochranu životného prostredia, problematiku fajčenia, správnej životosprávy, správneho životného štýlu, alimentárnych nákaz a taktiež ochrany zdravia pred prenosnými ochoreniami.

Počas celého roka 2015 sa odb. pracovníci intenzívne venovali problematike školského stravovania (odborné workshopy na tému zdravého stravovania, účasť na pracovných poradách vedúcich školských jedální a vedúcich zamestnancov zariadení školského stravovania v spolupráci s odborními školstva atď.).

V spolupráci s odborními resp. oddeleniami podpory zdravia a vedením škôl, zapojených do projektov „Školy podporujúce zdravie“ a „Zdravie podporujúce materské školy“ boli v priebehu roka 2015 uskutočnené odbornými zamestnancami odborov HDM rôzne zdravotno- výchovné aktivity (prednášky, besedy, konferencie, aktívy, prezentácie zdravej výživy atď.), ktoré boli určené nielen deťom, ale aj dospelým.

RÚVZ BB v spolupráci s mestom BB riešil úlohu v rámci medzinárodného intervenčného projektu zameraného na zdravý životný štýl „We love eating“; RÚVZ Rimavská Sobota bol zapojený do riešenia projektu „Monitorovanie jódúrie u detí predškolského veku“.

Na základe usmernenia HH SR, ktoré bolo vydané v záujme zlepšenia výkonu kontroly fajčenia, sa na konci každého mesiaca zasielali hlásenia z jednotlivých RÚVZ v SR o kontrolách, vykonaných v zariadeniach pre deti a mládež, zameraných na dodržiavanie ustanovení zákona č. 377/2004 Z .z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zdravotno - výchovné aktivity pracovníkov hygieny detí a mládeže boli vykonávané najmä formou prednášok a týkali sa širokej škály problematiky, súvisiacej s ochranou a podporou zdravia mladej generácie. Naďalej prebiehala úspešná spolupráca na metodickom a organizačnom zabezpečovaní zdravotno - výchovných podujatí, zameraných na objasňovanie správneho spôsobu života, zásad racionálneho stravovania, prevenciu HIV/AIDS, predchádzanie vzniku drogových závislostí u detí a mládeže a pod. Školské i predškolské zariadenia boli informované formou edičných materiálov a informačných listov o usporadúvaní rôznych tematických podujatí s dôrazom na prevenciu a podporu zdravia mladej generácie.

V rámci zdravotno- výchovného pôsobenia na širokú verejnosť, zameraného najmä na deti a mládež, ako aj v rámci jej informovanosti, pracovníci jednotlivých odborov HDM taktiež spolupracovali s masovo – komunikačnými prostriedkami v oblasti problematiky školského stravovania, zákazu prevádzky školských zariadení z dôvodu výskytu chrípky a chrípke podobných respiračných ochorení.

Konzultačná činnosť sa týkala najmä projektovej dokumentácie na rekonštrukciu predškolských a školských objektov, posudzovania prevádzkových poriadkov, zavádzania správnej výrobnéj praxe v spoločnom stravovaní, posudzovania podmienok zlučovania základných a materských škôl, organizovania zotavovacích akcií pre deti a mládež, podmienok spoločného stravovania, podmienok výrobnéj praxe žiakov SOŠ, ktoré prevádzkujú fyzické a právnické osoby oprávnené na podnikanie.

Informovanie obyvateľstva o činnosti RÚVZ sa realizuje aj vydávaním zdravotno - náučných bulletinov a publikácií.

V súvislosti s výkonom ŠZD na pracoviskách, zameraným na plnenie si povinností zamestnávateľmi ohľadom PZS, bolo zo strany ÚVZ SR nariadené zabezpečiť, aby v každom zázname z previerky bolo uvedené, či a akým spôsobom má zamestnávateľ zabezpečenú PZS.

Pracovníci odboru sa podieľajú tiež na pedagogickej činnosti. Ide najmä o zabezpečovanie odbornej praxe stážistov – lekárov LPS a hygienikov pred atestáciami, študentov bakalárskych a magisterských odborov FVZ SZU v Bratislave, o konzultačnú a oponentskú činnosť pri spracovávaní seminárnych a diplomových prác, externé vyučovanie

na SZŠ a pod. Mnohí z pracovníkov odborov hygieny detí a mládeže sú členmi skúšobnej komisie na získanie odbornej spôsobilosti na epidemiologicky závažné činnosti pri výrobe, manipulácii a uvádzaní do obehu potravín a pokrmov.

V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru sa kontroloval aj sortiment tovaru v bufetoch a nápojových automatoch, ktorý nesmie obsahovať alkoholické nápoje, nápoje s obsahom kofeínu a chinínu a tabakové výrobky. Zároveň by tento sortiment mal byť v súlade s odporúčaniami racionálnej výživy s cieľom znižovať riziká výskytu chronických neprenosných ochorení, vrátane obezity.

V súvislosti s opakovaným výskytom zdravotne nevyhovujúcich výrobkov na slovenskom trhu boli pravidelne vykonávané kontroly ich výskytu v obchodných, predajných a skladových prevádzkových jednotkách. Vo veľkej väčšine prípadov išlo o kozmetické výrobky rôzneho druhu, určené nielen pre detskú populáciu, ale aj pre širokú verejnosť.

Väčšina výrobkov bola zdravotne nevyhovujúca z dôvodu prítomnosti zdravie poškodzujúcich chemických látok, ťažkých kovov v kozmetických prípravkoch, resp. v predmetoch dennej potreby.

2.1. Zhodnotenie stavu vyšetrených pieskovísk v roku 2015

Výkon štátneho zdravotného dozoru sa realizoval ako každoročne na vybratých detských ihriskách a pieskoviskách a jeho predmetom bola kontrola dodržiavania povinností, súvisiacich s prevádzkou pieskovísk zriadených v rámci detských ihrísk, resp. zariadení pre deti a mládež, ktoré sú povinní plniť prevádzkovatelia pieskovísk.

Počas celej sezóny 2015 boli odoberané vzorky piesku na laboratórne vyšetrenie. Celkovo bolo odobratých 638 vzoriek piesku, z ktorých požiadavkám vyhláške MZ SR č. 521/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na pieskoviskách nevyhovelo 118 vzoriek.

Z dôvodu prítomnosti termotolerantných koliformných baktérií a fekálnych streptokokov nevyhovelo 81 vzoriek.

Prítomnosť *Salmonelly* sp. a geohelmitov (vajička, larvy) bola zistená v 1 prípade v Žiline, v 15 v Prešove, v 11 v Trenčíne, v 3 prípadoch v Banskej Bystrici a v 7 v Trnave. Na základe zistených skutočností bol v týchto prípadoch bol vydaný zákaz používania pieskoviska do doby odstránenia nedostatkov.

Čo sa týka zhodnotenia stavu pieskovísk v Bratislavskom kraji, Celkový hygienický štandard areálov detských ihrísk bol vyhovujúci vo všetkých predškolských zariadeniach a na dozorovaných ihriskách. Vykonávala sa pravidelná údržba pohybových atrakcií, zabezpečovalo sa čistenie plôch vrátane kosenia trávy. Pieskoviská v kontrolovaných predškolských zariadeniach sú vo väčšine prípadov prikrývané netkanou textíliou.

V rámci ŠZD sa v predškolských zariadeniach Trnavského kraja kontrolovala aj technická úroveň a čistota prevádzkovaných pieskovísk, ktorých celkový hygienický štandard bol u väčšiny prevádzkovateľov vyhovujúci. Pieskoviská v predškolských zariadeniach sú vo väčšine prípadov ohradené, v čase nevyužívania prekryté plachtou, starostlivosť o tieto pieskoviská je zabezpečená v zmysle vyhlášky MZ SR č. 521/2007 Z. z. poverenou osobou o čistení a udržiavaní pieskoviska sa vedú evidencie.

V Prešovskom kraji v prípade nevyhovujúcich vzoriek boli nariadené opatrenia, ktoré mali zaručiť kvalitu piesku v zmysle Vyhlášky 521/2007 Z. z.. Opakované odbery nepotvrdili predchádzajúci nález.

V Košickom kraji sú kontrolované pieskoviská nachádzajúce sa v priestoroch materských škôl a na verejných priestranstvách. Na území mesta Košice na základe laboratórnych výsledkov boli prevádzkovateľovi – Správa mestskej zelene v Košiciach uložené opatrenia v zmysle § 55 ods. 2 písm. g) zák. č. 355/2007 Z. z., a to uzatvoriť prevádzku pieskoviska určeného na hranie detí a opätovnú prevádzku pieskoviska zahájiť až

vtedy, keď výsledok laboratórneho rozboru vzorky piesku bude v súlade s limitmi uvedenými vo vyššie citovanej vyhláške. Následnou kontrolou plnenia uložených opatrení bolo zistené, že prevádzkovateľ pieskovisko zrušil. Technický stav pieskovísk v kraji možno celkovo hodnotiť ako vyhovujúci, ojedinele sa pri ŠZD vyskytovali nedostatky (poškodená obruba, nevedenie evidencie o čistení a udržiavaní pieskoviska) boli s prevádzkovateľmi prerokované, v zápisniciach boli uložené termíny na ich odstránenie. Pri ďalších kontrolách bolo zistené ich odstránenie.

V Nitrianskom kraji zamestnanci oddelení HDM vykonali ŠZD nad dodržiavaním povinností pri čistení a udržiavaní pieskovísk určených na hranie detí vo vonkajších plochách MŠ podľa požiadaviek legislatívy na tomto úseku. V súvislosti s výskytom nevyhovujúcich vzoriek piesku boli prevádzkovatelia upozornení na povinnosť vykonávať opatrenia smerujúce k údržbe pieskovísk, zabezpečovať pravidelné čistenie, prekopávanie, prehrabávanie a polievanie piesku v pieskoviskách pitnou vodou alebo vodou zodpovedajúcou požiadavkám na kvalitu vody na kúpanie najmenej raz za dva týždne počas sezóny. V rámci ŠZD boli vykonané následné odbery vzoriek piesku. Kontrolné vzorky piesku boli vyhovujúce. V ostatných zariadeniach boli počas sezóny pieskoviská čistené, prekopávané v intervale raz za dva týždne a pravidelne polievané pitnou vodou. O čistení a udržiavaní pieskovísk sa vedú požadované záznamy.

Pri výkone ŠZD v rámci Banskobystrického kraja boli zisťované čiastočné nezhody s požiadavkami vyhlášky MZ SR č.521/2007 Z. z., hlavne v oblasti požiadaviek na pravidelné polievanie, vedenie príslušnej dokumentácie a ochrany pred možným parazitárnym znečistením. Pozitívne je možné hodnotiť snahu niektorých prevádzkovateľov o zabezpečenie čistoty piesku tým, že sa 1x ročne vymieňa. V porovnaní s predchádzajúcimi rokmi je stále aktuálna situácia pri zabezpečovaní ochrany pieskovísk a kvality piesku.

Odborní zamestnanci oddelení HDM Trenčianskeho kraja vykonali v sezóne roku 2015 hygienické previerky vo vybraných materských školách prevádzkujúcich pieskoviská ako aj na ihriskách zriadených v rámci občianskej vybavenosti miest a obcí so súčasným odberom vzoriek piesku na laboratórnu analýzu. Počas výkonu ŠZD boli zisťované drobné nedostatky. Zodpovední prevádzkovatelia boli upozornení na dodržiavanie ustanovení vyhlášky č. 521/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na pieskoviská a zároveň boli prijaté nápravné opatrenia.

Počet nevyhovujúcich vzoriek piesku v r. 2015

Miesto odberu	Celkový počet vyšetrených vzoriek	Počet nevyhovujúcich vzoriek z celkového počtu vyšetrených vzoriek vzhľadom na prítomnosť:		
		Termotolerantné a koliformné baktérie	Fekálne streptokoky	Salmonella sp. Geohelmintry (vajíčka, larvy)
Košice	50	5	2	0
Žilina	121	2	1	1
Prešov	119	15	2	15
Nitra	69	4	1	0
Trenčín	84	10	11	11
Banská Bystrica	129	14	8	3
Trnava	15	2	0	7
Bratislava	51	2	2	0
Spolu	638	54	27	37

2.2. Zhodnotenie školského mliečného programu v roku 2015

Realizácia školského mliečného programu bola na jednotlivých školách realizovaná podľa NV SR č. 339/2008 Z. z. o poskytovaní pomoci na podporu spotreby mlieka a mliečnych výrobkov pre deti v materských školách, pre žiakov na základných školách a pre žiakov na stredných školách a od septembra 2009 v súlade s NV SR č. 342/2009 Z. z., ktoré doplnilo predchádzajúce nariadenie (ďalej len „NV SR č. 339/2008 Z. z.“), ako aj v súlade s metodickým usmernením Ministerstva školstva SR č. 12/2008 a č.16/2009 vydaným k týmto nariadeniam vlády SR.

V prevažnej väčšine škôl školský mliečny program zabezpečovali pracovníci zariadení školského stravovania. Celkove sa do ŠMP v roku 2015 zapojilo 2651 škôl v 8 krajoch.

V Bratislavskom kraji mliečny program v školskom roku 2015/2016 bol zabezpečovaný štyrmi spôsobmi:

- Na základných školách okresov Bratislava II.,IV, Pezinok a Malacky sa podávali mliečne výrobky v rámci desiat, ktoré boli denne pripravované v školských jedálňach a podávané cez veľkú prestávku žiakom I. stupňa.
- V zmysle NV SR č. 342/2009 Z. z. - o poskytovaní pomoci na podporu spotreby mlieka a mliečnych výrobkov pre deti v materských školách, pre žiakov na základných

školách a pre žiakov na stredných školách, mliečny program zabezpečovala Tatranská mliekareň a.s. Kežmarok. Podávanie mlieka a mliečnych výrobkov bolo súčasťou pokrmov v rámci obeda, desiatej a olovrantu. Manipulácia s výrobkami bola zabezpečená pracovníkmi ŠJ.

- Školský mliečny program s názvom „Školská mliečna liga“ zabezpečovala firma Danone, spol. s r. o Bratislava a podávala viacero druhov mliečnych výrobkov.
- „Rajo brejky“ firmou a.s. RAJO - formou mliečného automatu za pomoci čipovej karty. V ponuke boli jogurty rôznej chuti a ochutené mlieko (kakaové, vanilkové a ovocné).

V Banskobystrickom kraji sa školský mliečny program realizoval v prevažnej miere v spolupráci s dodávateľom Tatranskou mliekarňou TAMI a.s., Kežmarok a Mliekarňou Bánovce nad Bebravou a Selčianska mliekareň, Selce. Školy sa riadili metodickým usmernením, ktoré rieši okrem organizácie mliečného programu aj hygienické požiadavky pre manipuláciu s mliečnymi výrobkami. Niektoré základné školy sú zapojené do projektu Školská mliečna liga Danone. Sortiment desiaty je pestrý, každý deň iný mliečny výrobok Danone. Naďalej ostáva výraznejší záujem o realizáciu ŠMP formou automatov.

V Košickom kraji sa školský mliečny program realizoval viacerými formami a to formou doplnkového stravovania - mliečne desiaty podávané v školských jedálňach, predajom mliečnych výrobkov (jogurty, krémy, ochutené mlieko) cez prestávky za hotovosť, podávaním mliečnych výrobkov ako mliečnych desiat, resp. prídavkom za obedom. Realizáciu školského mliečného programu v týchto zariadeniach zabezpečujú zamestnanci stravovacieho zariadenia.

V Žilinskom kraji je mliečny program postupne zavádzaný na jednotlivých školách v rámci školského stravovania (mlieko podávané po obede alebo ako mliečna desiatka pre žiakov ZŠ, resp. počas celého dňa pre deti MŠ) alebo formou predaja mliečnych výrobkov z mliečnych automatov RAJO. V porovnaní s predchádzajúcimi školskými rokmi stúpol záujem o školský mliečny program. Odborní pracovníci oddelenia HDM pri výkone štátneho zdravotného dozoru sa zamerali na kontrolu mliečnych výrobkov dodávaných ako produkty mliečného programu. Kontrola bola zameraná na pôvod tovaru - predloženie dodacích listov k mliečnym výrobkom, správne označenie mliečnych výrobkov, dodržiavanie dátumu minimálnej trvanlivosti, plynulosť dodávky mliečnych výrobkov, skladovanie mliečnych výrobkov, celistvosť obalu a pod.

V Trenčianskom kraji sledujeme vyšší záujem u detí mladšieho školského veku, u žiakov vyšších ročníkov záujem o mliečnu desiatu klesá. Treba podotknúť, že na mliečnu stravu chodia aj deti, ktoré sa inak nestravujú v školskej jedálni. V súvislosti s výkonom ŠZD bolo zistené, že miesto mlieka sa podáva aj iný mliečny výrobok. Mlieko sa podáva v niektorých zariadeniach počas veľkej prestávky spolu s pečivom, s nátierkou alebo sa podáva každému stravníkovi 0,25 l mlieka k obedu. Mliečne desiate vydávajú pracovníci školských zariadení, ktorí majú platný zdravotný preukaz a sú odborne spôsobilí. Mliečne výrobky určené pre ŠMP sa skladujú v osobitných chladničkách a používa sa mlieko s predĺženou trvanlivosťou (5 dní).

V roku 2015 bol v Trnavskom kraji zaznamenaný zvýšený záujem o Školský mliečny program na školách oproti roku 2014. Školský mliečny program sa realizuje nasledovne:

- a) prostredníctvom mliečnych automatov s ponúkaným sortimentom mliečnych výrobkov „RAJO brejky“ – 3 druhy ochuteného mlieka (kakao, vanilka, ovocné),
- b) podávaním neobmedzeného množstva mlieka stravníkom cez dávkovače,
- c) realizáciou mliečnych projektov prostredníctvom ŠJ, v rámci ktorých sa žiakom – stravníkom distribuuje mlieko a jogurty vydávané v školských jedálňach.

V Nitrianskom kraji v MŠ je mlieko podávané denne na desiatu, resp. olovrant, v ZŠ vo forme nápoja k obedu, výnimočne vo forme desiaty. V regióne zabezpečuje dodávanie

prevažne Tatranská mliekareň, a.s., Kežmarok a pre SŠ Milsy, a.s., Bánovce nad Bebravou. Spoločnosť Rajo realizuje inovatívny mliečny program určený pre základné a stredné školy prostredníctvom chladiacich mliečnych automatov.

V Prešovskom kraji je dodávateľom mlieka a mliečnych výrobkov firma DANONE a RAJO, Mliekareň Kežmarok a Humenné. V rámci výkonu ŠZD v súvislosti so školským mliečnym programom v roku 2015 neboli zistené nedostatky z hľadiska nedodržania dátumu minimálnej trvanlivosti. Všetci pracovníci, ktorí manipulujú s mliekom v súvislosti so školským mliečnym programom majú odbornú spôsobilosť a na skladovanie mlieka majú vyhradené chladiarenské zariadenia. V priebehu roka 2015 neboli zaznamenané ani problémy s likvidáciou odpadu, neporušenosti obalov alebo plynulosti dodávky mlieka.

Zhodnotenie školského mliečného programu v roku 2015

Druh zariadenia	Počet škôl, zapojených do školského mliečného programu	Podmienky	
		vyhovujú (počet)	nevyhovujú (počet)
MŠ	1287	1287	-
ZŠ	892	892	-
SŠ	70	70	-
Iné	402	402	-
Spolu	2651	2651	-

2.3. Zhodnotenie sortimentu v školských bufetoch

Školské bufety predstavujú zariadenia rýchleho občerstvenia, ktoré ponúkajú nealko nápoje v originálnych baleniach, mliečne výrobky, pečivo a pekárenské výrobky, cukrovinky a pochutiny, obložené pečivo a bagety (plnené syrom, šunkou, príp. tepelne spracovanými mäsami) a priemyselne vyrábané balené šaláty. Čerstvé ovocie sa ponúka ojedinele a čerstvá zelenina iba ako príloha v bagetách z dôvodu nezájmu zo strany žiakov a študentov. **Vo väčšine bufetov sa dodržiava povolený sortiment predaja.**

Opakovane sa vyskytoval problém v súvislosti s nápojmi s obsahom kofeínu, ktoré boli v rámci ponúkaného sortimentu umiestňované najmä v stredoškolských bufetoch. Vyskytli sa tiež bufety, kde bola v ponuke zaradená káva; tieto skutočnosti boli prerokované s prevádzkovateľmi predmetných bufetov, ktorí sa hájili argumentom, že kávu predávajú výlučne pedagógom.

Súčasťou výkonu ŠZD zariadení rýchleho občerstvenia bola kontrola predajných automatov umiestnených v priestoroch škôl, pričom bolo opakovane zistené, že prevádzkovatelia automatov si neplnia oznamovaciu povinnosť pri ich umiestňovaní.

Odborní pracovníci sa v rámci výkonu ŠZD zameriavali okrem iného tiež na kontrolu predaja tabakových výrobkov, nápojov s obsahom kofeínu a alkoholických nápojov v bufetoch pri ZŠ, SŠ, VŠ a v študentských domovoch.

Pozornosť sa sústreďovala najmä na kontrolu kvality predávaného tovaru, dodržiavanie zásad HACCP, správne vedenie evidencie, dodržiavanie osobnej hygieny zamestnancov, prevádzkovej hygieny, zabezpečenie systému vysledovateľnosti potravín, dodržiavanie zásad skladovania potravín a pokrmov a následnú manipuláciu s nimi,

predloženie dokladov odbornej a zdravotnej spôsobilosti a správne označovanie predávaných potravinárskych výrobkov.

Vysokoškolské bufety majú sortiment rozšírený o predaj hotových jedál, ktoré sa pripravujú priamo v zariadeniach, resp. sú dovážané.

Sortiment ponúkaný v školských bufetoch je preto potrebné prehodnocovať aj v súlade s odporúčaniami prijatých vládnych programov – Národného programu prevencie obezity, Aktualizovaného programu ozdravenia výživy obyvateľov SR a Programového vyhlásenia vlády SR.

Je potrebné brať do úvahy skutočnosť, že najmä v posledných rokoch, ako vyplýva zo skúseností odb. pracovníkov pri výkone ŠZD, resp. z monitoringu stravovacích zvyklostí - so stúpajúcim vekom pribúda počet detí, ktoré si takmer denne kupujú jedlo v školských bufetoch a naopak, klesá počet detí, ktoré sa **pravidelne** stravujú v zariadeniach školského stravovania. V danom kontexte je nevyhnutné venovať zvýšenú pozornosť sortimentu v uvedených zariadeniach, event. by bolo vhodné navrhnúť legislatívne úpravy v takom zmysle, aby sa v školách a prevádzkarniach, kde je stravovacie zariadenie, prevádzky rýchleho občerstvenia nesmeli zriaďovať.

V rámci mimoriadnej úlohy boli v mesiaci máj vykonané ciele hygiene kontroly bufetov, automatov a iných foriem ambulantného predaja. Pri ich výkone boli zistené v ojedinelých prípadoch aj závažnejšie nedostatky pri predaji a manipulácii s požívatinami, tieto boli sankcionované priamo na mieste, resp. bolo voči prevádzkovateľom zahájené správne konanie pred udelením pokuty rozhodnutím správneho orgánu.

Nedostatky zistené počas mimoriadnej kontroly ako aj pri bežnom ŠZD, resp. ÚKP sa týkali najmä nevedenia monitoringu skladovacích teplôt v chladiacich zariadeniach, porušenia zásad osobnej hygieny, chýbajúcich dokladov o odbornej spôsobilosti na vykonávanie epid. závažných činností a prevádzkovania školského bufetu bez vydaného rozhodnutia na uvedenie priestorov do prevádzky a schváleného PP.

3. Štátny zdravotný dozor

Činnosť odborov hygieny detí a mládeže bola vykonávaná v roku 2015 v zmysle zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Výkon ŠZD sa zameriaval najmä na:

- kontrolu účinnosti opatrení a rozhodnutí vydaných orgánom verejného zdravotníctva, vyšetrovaním príslušných parametrov prostredia a hodnotením ich efektu na zdravie a zdravý vývoj detí a mládeže
- kontrolu hygienického stavu a celkovej úrovne zariadení pre deti a mládež; kontrolu dodržiavania hygienických zásad pri najrôznejších činnostiach detí a mládeže
- kontrolu IVZ, najmä s kolísavou kvalitou vody
- kontrolu kvality bazénových vôd
- kontrolu zariadení, na ktoré bola podaná sťažnosť, resp. podnet na ich prešetrenie

Na úseku posudkovej činnosti možno hodnotiť ako najzávažnejšie nasledovné problémy:

- nedodržiavanie priestorových požiadaviek v bytovacích zariadeniach v zmysle v súčasnosti platnej legislatívy
- posudzovanie reprofilizácie škôl a školských zariadení s minimálnymi stavebnými úpravami a zásahmi do ich priestorového usporiadania a technického vybavenia
- posudzovanie PPV žiakov stredných škôl s súkromnom sektore
- absencia hygienických kritérií na nové netradičné typy zariadení soc. starostlivosti

- posudzovanie neúplných, odborne nesprávnych a neaktuálnych PP zariadení pre deti a mládež
- plnenie opatrení prevádzkovateľmi zariadení pre deti a mládež v rámci zdravotného dohľadu nad pracovnými podmienkami zamestnancov

Osobitný zreteľ sa priebežne kladie na kontrolu dodržiavania zákazu fajčenia v zmysle zákona č.377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov v znení neskorších predpisov, v zariadeniach pre deti a mládež.

Positívne možno v tejto súvislosti hodnotiť realizáciu novostavieb, rozšírenie, adaptáciu a modernizáciu škôl a rekonštrukciu škôl a školských zariadení, najmä výmenu strešných krytín, tepelnú izoláciu objektov, výmenu okenných otvorov a dverí a pod.

V ojedinelých prípadoch sa stretávame s negatívnymi následkami rekonštrukcií škôl (pri zateplovaní budov a výmene okien za plastové) , najmä v zimnom období pri nedostatočnom vetraní dochádza k hromadeniu nadmernej vlhkosti a výskytu plesní v interiéroch budov. Pri výkone ŠZD sa dôraz kladie práve na upozorňovanie na nutnosť pravidelného a dôkladného vetrania všetkých priestorov.

Vo viacerých prípadoch bol školský nábytok doplnený o ergonomické zostavy, upravené podlahové krytiny, školské stravovacie zariadenia boli doplnené novým náradím, prístrojmi a nástrojmi, chladiacimi zariadeniami, pracovnými stolmi, odsávaním a pod.

Odborní pracovníci sa počas výkonu ŠZD zameriavali hlavne na komplexné hodnotenie zariadení pre deti a mládež, na posudzovanie reprofilizácie predškolských a školských zariadení s minimálnymi stavebnými zásahmi do priestorového usporiadania a technického vybavenia, na navrhovanie a presadzovanie opatrení na znižovanie pôsobenia negatívnych vplyvov prostredia na zdravie detí a mládeže s ohľadom na zabezpečenie správnych podmienok výchovno-vzdelávacieho procesu a režimu práce a odpočinku, kvality stravovania (vrátane kontroly zavádzania systému správnej výrobnéj praxe – HACCP), rekreácie a telesnej výchovy s efektom zvyšovania odolnosti, objektivizáciu faktorov prostredia formou odberu vzoriek na laboratórne vyšetrenie, poskytovanie poradensko-konzultačnej činnosti a pod. Jedným zo závažných problémov v rámci výkonu ŠZD je absencia hygienických kritérií u niektorých nových netradičných typov zariadení sociálnej starostlivosti. Opakovane sa pracovníci odborov HDM pri výkone ŠZD stretávali s problémami pri vypracovávaní prevádzkových poriadkov zariadení pre deti a mládež, nakoľko tieto nie vždy obsahovali všetky požadované náležitosti v zmysle v súčasnosti platnej legislatívy. Osobitná pozornosť v rámci výkonu ŠZD bola venovaná najmä úrovni sanitácie v jednotlivých zariadeniach, vykonávaniu tzv. ranného filtra v materských školách a dodržiavaniu zákazu fajčenia v týchto zariadeniach.

Jednou zo sledovaných oblastí je tiež problematika zabezpečenia pracovnej zdravotnej služby v zariadeniach pre deti a mládež.

Nadalej bola prehodnocovaná kvalita bazénových vôd z bazénov s recirkuláciou vody.

Osobitnou kapitolou v rámci výkonu ŠZD je dozor vykonávaný v školských zariadeniach, v ktorých sú umiestnení žiaci zo znevýhodnených sociálnych skupín, najmä pochádzajúci z rodín nachádzajúcich sa v hmotnej núdzi. V týchto zariadeniach sa výkonu ŠZD venuje mimoriadna pozornosť, a v spolupráci s rómskymi koordinátormi sú žiaci usmerňovaní k príprave na zodpovedné rodičovstvo, resp. k budovaniu správnych hygienických návykov.

Celková hygienická situácia sa v zariadeniach pre deti a mládež v priebehu posledného roka výrazne nezmenila. Prevádzkovatelia daných zariadení z dostupných značne limitovaných finančných prostriedkov investovali najmä do rekonštrukcií objektov (opravy fasád, zateplovanie, čiastočná výmena dverí a okien) a opravu vnútorných priestorov.

ODBORNÁ ČASŤ:

1. Analýza hygienickej situácie v zariadeniach pre deti a mládež

Prevádzkarne starostlivosti o deti do 6 rokov veku, prevádzkarne výchovy a mimoškolského vzdelávania, materské školy (MŠ).

Prehľad o hygienickej úrovni objektov predškolských zariadení je uvedený v tab. č. 3.

Odborní pracovníci sa počas roka 2015 v rámci posudkovej činnosti opakovane vyjadrovali k zmenám v užívaní stavieb – rodinných domov, ktorým vo väčšine prípadov predchádzali odborné konzultácie. V súvislosti s narastajúcim počtom detí predškolského veku je zaznamenaný nedostatok predškolských zariadení a snaha umiestňovať tieto zariadenia do provizórnych priestorov s nevyhovujúcimi dispozičnými možnosťami.

Zriaďovatelia predškolských zariadení v mnohých prípadoch reagovali na výzvu na predloženie žiadostí o poskytnutie dotácií zo strany MŠVVaŠ SR na rozšírenie kapacít MŠ s cieľom postupne do r. 2020 dosiahnuť 95% účasť detí vo veku 4 – 5 rokov na predprimárnom vzdelávaní v materských školách.

V posledných rokoch stále zaznamenávame nárast počtu **detských opatrovatel'ských centier**, ktoré poskytujú celodennú, poldennú a hodinovú starostlivosť, resp. večerné či víkendové opatrovanie detí. Kapacita uvedených zariadení sa pohybuje od 10 – 15 detí. Uvedené zariadenia spĺňajú stanovené hygienické požiadavky a ich kapacita je plne využívaná. Strava do týchto zariadení je vo väčšine prípadov zabezpečovaná dovozom zo zariadení školského stravovania, teda vyhovuje stanoveným požiadavkám.

V mnohých predškolských zariadeniach došlo k zlepšeniu celkového hygienického štandardu po rekonštrukcii priestorov s ich následným rozšírením, po realizácii nadstavieb s vytvorením nových samostatných tried, po obnove maľoviek, výmene nábytku resp. podlahových krytín, po rekonštrukcii elektroinštalácií s výmenou svietidiel, ako aj v dôsledku rekonštrukcie zariadení pre osobnú hygienu.

Opakovane sa vyskytovali prípady porušovania opatrení v súvislosti a absenciou údajov o očkovaní detí, za čo boli ukladané pokuty v rámci správneho deliktu.

V neštátnych prevádzkarniach starostlivosti o deti do 6 rokov veku naďalej pretrváva problém vlastných vonkajších plôch tak, ako to definuje príslušná vyhláška, zariadenia využívajú vonkajšie ihriská v rámci občianskej vybavenosti.

Positívne možno hodnotiť nové postupy a formy práce, ktoré zavádzajú činnosti s ozdravnými prvkami do výchovno – vzdelávacieho procesu, kde zariadenia spolupracujú s jednotlivými RÚVZ v SR - odbormi podpory zdravia.

Opakovane sa vyskytli prípady nevykonávania ranného filtra v zariadeniach, nedodržiavanie dĺžky pobytu detí na čerstvom vzduchu, ako aj nevyhovujúce preventívne opatrenia proti úrazom na vykurovacom zariadení (ochranné zábrany na radiátoroch).

Ako v minulom období, tak aj počas roka 2015 boli na viacerých oddeleniach a odboroch HDM zaznamenané opakované podnety, týkajúce sa zvýšeného výskytu zavšivenia v materských školách. Z uvedeného dôvodu boli upozornení prevádzkovatelia zariadení ako aj riaditelia MŠ na epidemiologickú charakteristiku ochorenia a zároveň boli vyzvaní k aktívnej spolupráci, smerujúcej k zlepšeniu epid. situácie vo výskyte toho parazitárneho ochorenia.

Napriek horeuvedeným nedostatkom je celková úroveň prevádzkovej hygieny priestorov predškolských zariadení legislatívne vyhovujúca a celkový hygienický štandard zariadení je i napriek nedostatku finančných prostriedkov primeraný, udržiavaný aj svojpomocne v spolupráci s rodičmi a sponzormi. Situáciu na danom úseku je možné

z dlhodobého hľadiska hodnotiť ako uspokojivú, a zároveň je potrebné oceniť snahu prevádzkovateľov o zlepšovanie podmienok, hlavne u starších budov predškolských zariadení.

Základné školy (ZŠ).

Prehľad o hygienickej úrovni objektov ZŠ vykazuje tab. č. 3.

Pri výkone ŠZD sa pozornosť zameriavala najmä na ciele kontroly jednotlivých úsekov ZŠ: vybavenia kmeňových učební, stavu hygienických zariadení určených žiakom, dodržiavania zákona o ochrane nefajčiarov, ako aj zhodnotenie podmienok pre vytvorenie elokovaných pracovísk ZUŠ a centier voľného času. Vo vybraných zariadeniach pre deti a mládež boli vykonané komplexné kontroly na zhodnotenie celkového technického stavu objektov pre dlhodobu pretrvávajúce nedostatky.

V hodnotenom roku naďalej pokračovala individuálna a skupinová integrácia žiakov v rámci ZŠ, kde sa pri výchove a vzdelávaní žiakov so zdravotným postihnutím postupovalo v súlade so vzdelávacími programami, zameranými na konkrétny zdravotný postih žiaka.

Nedostatky zisťované pri previerkach sú prevažne technického charakteru, pričom zriaďovatelia jednotlivé zariadenia v rámci svojich finančných možností postupne rekonštruujú. Úroveň prevádzky niektorých škôl sa v r.2015 podstatne zlepšila vďaka investovaniu finančných prostriedkov z MŠVVaŠ SR, ako aj z eurofondov vďaka projektom, do ktorých sú školy zapojené.

V niektorých základných školách i napriek snahe prevádzkovateľov získať prostriedky z európskych fondov dodnes chýbajú kryté telovýchovné zariadenia. Hodiny telesnej výchovy sa vyučujú provizórne na chodbách, prípadne na školskom dvore alebo na ihrisku.

V zimných mesiacoch opakovane dochádza k problémom s vykurovaním výučbových priestorov najčastejšie v dôsledku porúch starších kotolní. Pri opodstatnených podnetoch boli prevádzkovateľom škôl uložené opatrenia, ktoré zabezpečili dosiahnutie nápravy tak, aby bola dodržaná v súčasnosti platná legislatíva.

Pozitívne možno hodnotiť prístup prevádzkovateľov školských zariadení k zdravotno-výchovnému programu, v rámci ktorého uplatňujú prvky environmentálnej, ekologickej a zdravotnej výchovy v systéme vyučovania. Tento pozitívny trend spočíva v zapájaní sa škôl do projektu „Školy podporujúce zdravie“.

Dlhodobu pretrvávajúcu problém s optimálnym zostavovaním rozvrhov hodín, keďže školy nie sú schopné vzhľadom na zaraďovanie väčšieho počtu predmetov s vyššou obťažnosťou dodržať fyziologickú krivku výkonnosti žiakov a študentov.

Školy vo väčšine prípadov disponujú dostatkom prevádzkových priestorov, hoci v starších typoch škôl sú problémy s priestorom určeným napr. pre šatne detí, tiež chýbajú dostatočne kapacitne vyhovujúce zariadenia pre osobnú hygienu detí a zamestnancov školy, problémy s prístupom k teplej vode, chýba vybavenie tried umývadlami, miestnosti pre upratovačku, problematiku sú často priestory dielní.

Pozitívne možno hodnotiť nasmerovanie vzdelávacieho procesu na oblasť výchovy ku zdraviu prostredníctvom rôznych projektov, napr. „Školy podporujúce zdravie“, „Otvorená škola“, „Hovoríme o jedle“, národné programy na prevenciu závislostí a iných patologických javov a pod.

Všeobecne možno konštatovať, že pri výkone ŠZD v základných školách neboli zisťované závažnejšie nedostatky v úrovni prevádzkovej hygieny, sanitácii priestorov, v režime prevádzky a stravovania, ktoré sa zabezpečujú v súlade so schválenými PP.

Gymnázia, stredné odborné školy a konzervatóriá

Prehľad o hygienickej úrovni objektov je uvedený v tab. č. 3.

Možno konštatovať, že štátne stredné školy sú vo väčšine prípadov situované v pôvodných účelových objektoch, kde sídlia už niekoľko desiatok rokov, novovznikajúce súkromné školy sú umiestňované zväčša do adaptovaných priestorov. Staršie objekty vykazujú znaky materiálne – technického opotrebovania exteriéru aj interiéru, nedostatočnej tepelnej izolácie objektov, poruchovosti elektroinštalácií a pod.

Positívne zmeny sa týkajú najmä výmeny podláh vo vnútorných priestoroch starších budov, zatepľovanie obvodových plášťov, budovanie bezbariérových vstupov do objektov, inštalácia zariadení osobnej hygieny pre imobilných študentov, maľovky a pod., v závislosti od finančných možností toho - ktorého zariadenia. Zistené nedostatky sa priebežne odstraňujú.

Väčšina dozorovaných stredných škôl zodpovedá všetkým stanoveným hygienickým požiadavkám. Zlepšuje sa vybavenie škôl, zefektívňuje sa odborná výučba zriadením a vybavovaním počítačových a iných odborných učební.

Na odborných školách, kde sa pracuje s chemickými látkami, boli súčasťou PP aj posudky o riziku. Celkovo možno konštatovať, že na stredných školách sa postupne začínajú prejavovať dôsledky negatívneho demografického trendu – postupné znižovanie počtu študentov.

Jazykové školy

Zariadenia majú vyhovujúce hygienické podmienky pri poskytovaní jazykového vzdelávania vrátane prevádzkových poriadkov a zodpovedajú platnej legislatíve; občasné drobné nedostatky neovplyvňujú negatívne zdravie detí.

Praktické vyučovanie (Pracoviská praktického vyučovania a strediská praktického vyučovania)

Podľa § 43 školského zákona je praktické vyučovanie neoddeliteľnou súčasťou odborného vzdelávania a prípravy žiakov na SOŠ a konzervatóriách. Hlavnými formami PV sú odborný výcvik, odborná a lebo umelecká prax a praktické cvičenie.

Praktické vyučovanie sa uskutočňuje skupinovou formou v školách, v SPV, v školských zariadeniach a zdravotníckych zariadeniach, alebo individuálne na pracoviskách praktického vyučovania a pracoviskách iných právnických alebo fyzických osôb. Je teda zamerané prevažne na jednotlivca, resp. na malé skupinky študentov tak, aby úroveň vyučovania bola čo najvyššia. Napriek často ohlasovanému záujmu o absolventov odborných škôl je sústavne zaznamenávaný nižší počet študentov na odborných školách.

Strediská a pracoviská praktického vyučovania pri stredných odborných školách sú vo všeobecnosti na dobrej úrovni aj z hľadiska udržiavania a obnovy vybavenia. Pracovné a prevádzkové podmienky na SPV a PPV sú podrobne rozpracované v jednotlivých prevádzkových poriadkoch a v rámci ŠZD sa priebežne kontrolujú.

Pri výkone ŠZD bolo vo väčšine prípadov konštatované, že podmienky práce študentov, ako aj hygienická úroveň zariadení pre osobnú hygienu boli vyhovujúce. Študenti pracujú pod vedením erudovaného personálu zariadení, je dodržiavaná dĺžka pracovnej doby s poskytnutím prestávky na oddych a konzumáciu obeda. Práce a pracovné tempo sú primerané, bez nadmernej fyzickej záťaže. Pred prvým nástupom na pracovisko prevádzkovateľ vykonáva pre študentov prednášku o bezpečnosti práce a informuje ich o možných rizikách. OOPP typu jednorazových rukavíc, rúšok resp. ochranných okuliarov zabezpečuje škola alebo príslušná prevádzka. Žiaci zdravotníckych odborov pred prvým nástupom na povinnú prax absolvujú povinné očkovanie proti hepatitíde typu B. Absolvovanie prednášok s poučením je zaznamenané v dokumentácii, ktorá je založená v spise študenta.

Počas výkonu ŠZD neboli konštatované žiadne zásadné porušenia v súčasnosti platnej legislatívy na úseku praktického vyučovania, na drobné nedostatky boli zodpovední pracovníci upozorení.

Pretrváva trend nižšieho záujmu súkromných podnikateľov o prijímanie žiakov na praktickú výučbu.

Špeciálne školy

Do tejto kategórie zariadení zaradíme školy pre deti alebo žiakov so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami (žiaci s mentálnym, telesným postihnutím, syndrómom autizmu, s narušenou komunikáciou, s vývinovými poruchami správania a pod.). Patria sem tiež MŠ, ZŠ, resp. SŠ so špeciálnymi integrovanými triedami, ktoré v plnej miere rešpektujú špecifiká výchovno – vzdelávacieho procesu žiakov (študentov) s konkrétnym postihnutím.

Technická úroveň vo väčšine zariadení, ako aj celková vybavenosť špeciálnych škôl často nezodpovedá stanoveným hygienickým požiadavkám, nakoľko je v nich umiestnený menší počet žiakov a školy trpia trvalým nedostatkom finančných prostriedkov. V špeciálnych triedach pri ZŠ sú podmienky identické, ako v bežných základných školách.

Ide o dlhodobý problém, ktorý sa nedarí koncepčne riešiť z dôvodu náročnosti priestorových a finančných požiadaviek, na základe čoho sa termíny požadovaných nápravných opatrení neustále posúvajú.

Fakulty VŠ

K 1.9.2015 je na Slovensku evidovaných 143 fakúlt VŠ.

Na úseku vysokého školstva možno hodnotiť situáciu v zariadeniach jednotlivých fakúlt ako priaznivú, v súčasnosti ani jedno zariadenie nie je zaradené do kategórie „C“, kde by sa dal predpokladať nepriaznivý vplyv na zdravie študentov.

Podmienky na vzdelávanie a prípravu vysokoškolských študentov sa v posledných rokoch výrazne zlepšujú.

Pribúdajú nové priestory na výučbu študentov a postupne sa zvyšuje kapacita ubytovacích priestorov.

V prípadoch, kedy si to zameranie štúdia vyžaduje, je súčasťou PP posudok o riziku na prácu s nebezpečnými chemickými a biologickými faktormi (prírodovedecké fakulty).

Zariadenia a prevádzky mimoškolskej výchovy a vzdelávania, Základné umelecké školy

Do tejto kategórie zariadení patria *školské kluby, centrá voľného času a školské strediská záujmovej činnosti.*

Starostlivosť o výchovu detí sa netýka iba vlastnej školskej výučby, ale aj výchovy mimoškolskej, pričom obe tieto zložky na seba kontinuálne nadväzujú. V školských kluboch sú pre deti vytvorené vhodné podmienky na správne využitie voľného času a prípravu domácich úloh.

Všetky dozorované zariadenia majú tiež vytvorené vhodné podmienky na rozvíjanie a zdokonaľovanie praktických zručností detí a mládeže a podieľajú sa na formovaní návykov aktívneho a zmysluplného využívania voľného času.

Nakoľko školské kluby sú súčasťou základných škôl, zlepšenie, resp. zhoršenie podmienok ich prevádzky úzko súvisí s celkovým štandardom príslušnej školy. V plnoorganizovaných školách majú kluby riešené účelové priestory, v neplnoorganizovaných sú umiestnené vo väčšine zariadení v triedach.

Evidujeme zvýšený záujem starších žiakov o mimoškolské aktivity v školských kluboch a centrách voľného času, ktoré ponúkajú nové formy aktivít a atraktívnejšie športové činnosti, o ktoré deti prejavujú záujem.

Viaceré základné umelecké školy zriaďujú elokované pracoviská pri materských a základných školách, čo umožňuje aj deťom v zariadeniach na vidieku navštevovať ZUŠ.

Centrá voľného času majú celoročnú činnosť s bohatou krúžkovou aktivitou. Okrem iného usporadúvajú prímestské rekreácie počas jarých a letných prázdnin, ktoré majú veľmi dobrý hygienický štandard.

Ubytovacie zariadenia

Vo všeobecnosti sa na úseku ubytovacích zariadení v predchádzajúcom roku naďalej nedarí doriešiť uplatňovanie prijatej vyhlášky MZ SR č. 259/2008 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na vnútorné prostredie budov a o minimálnych požiadavkách na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia, hlavne pokiaľ ide o rešpektovanie veľkosti plôch, kapacitu zariadení na osobnú hygienu a počet ubytovaných v izbách.

Pokračuje sa v postupnej obnove vnútorného vybavenia ubytovacích zariadení (nábytok, podlahy, obklady). Prevádzkovatelia zariadení boli počas roka opakovane upozorňovaní na postupnú výmenu vankúšov a posteľných prikrývok aspoň v 5- ročných intervaloch z dôvodu zníženia možnej prítomnosti alergénov v prostredí ubytovacích zariadení.

Počas roka 2015 sa opakovane vyskytol problém s prítomnosťou parazitov – ploštíc v ubytovacích zariadeniach; okamžite boli vykonané nevyhnutné opatrenia na ich likvidáciu a zamedzenie reinfekcie (dezinfekcia priestorov a vybavenia, výmena nábytku, vymaľovanie priestorov a pod.).

Pretrvávajúcim problémom VŠ ubytovacích zariadení je skutočnosť, že ubytovacie kapacity v PP boli schválené orgánom verejného zdravotníctva v zmysle prechádzajúcej legislatívy, kde boli stanovené požiadavky na plošné parametre nižšie. Z uvedeného dôvodu sú v súčasnosti vo viacerých ubytovacích zariadeniach počty ubytovaných síce v rozpore s v súčasnosti platnou legislatívou, ale v súlade so schválenými PP.

Pri opodstatnených podnetoch boli za zistené nedostatky uplatnené sankčné opatrenia formou blokových pokút.

Zariadenia sociálnych služieb a zariadenia na vykonávanie opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately

Napriek skutočnosti, že tieto zariadenia sú pomerne často situované v starších, resp. adaptovaných objektoch, priebežne sa v závislosti od pridelených finančných prostriedkov vylepšujú prevádzkové podmienky postupnou rekonštrukciou vnútorných a vonkajších priestorov.

Všetky kontrolované zariadenia v základných rysoch spĺňajú legislatívne požiadavky a vykazujú primeraný hygienický štandard z hľadiska stavebno – technických podmienok a úrovne prevádzky v sledovaných ukazovateľoch o. i. aj s ohľadom na špecifický psychosociálny status klientov, resp. detí a mladistvých, ktorí sú v týchto zaradeniach umiestnení.

Od r. 2005 kontinuálne dochádza v detských domovoch k postupnému znižovaniu počtu samostatných skupín a detí v nich umiestnených, k špecializácii samostatných skupín a k vytváraniu úväzkov pre profesionálnych rodičov. DD v rámci humanizácie starostlivosti o deti s nariadenou ústavnou starostlivosťou menia svoju organizačnú štruktúru a starostlivosť zabezpečujú v profesionálnych rodinách, v samostatných rod. domoch, bytoch, resp. prispôbujú svoje kmeňové budovy tak, aby v každej bolo čo najmenej skupín, či už samostatných alebo špecializovaných. V súlade s koncepciou plánu transformácie a deinštitucionalizácie náhradnej starostlivosti boli v rámci výkonu ŠZD posudzované projektové dokumentácie stavieb pre rekonštrukciu, stavebné úpravy a celkovú modernizáciu stavieb (najčastejšie RD) pre prevádzky DD rod. typu.

Špeciálne výchovné zariadenia

Uvedené zariadenia poskytujú diagnostickú, psychologickú, psychoterapeutickú a špeciálne - pedagogickú starostlivosť deťom, poradenskú službu ich rodinám formou dennej starostlivosti v predškolskom zariadení, krátkodobými pobytmi a ambulatnou starostlivosťou.

Prioritným cieľom činnosti uvedených zariadení je poskytnutie bezplatnej odbornej pomoci deťom, žiakom, študentom, ich zákonným zástupcom, školám a iným školským zariadeniam s regionálnou a nadregionálnou pôsobnosťou.

Všetky kontrolované zariadenia sú na primeranej hygienickej úrovni bez zásadných nedostatkov.

Telocvične pri školách

Nadalej evidujeme viacero škôl, v ktorých napriek snahám získať prostriedky z eurofondov chýbajú kryté TV zariadenia a hodiny TV sú vyučované provizórne na chodbách škôl, resp. na školskom dvore alebo ihrisku.

V mnohých zariadeniach pretrvávajú závažné nedostatky vo vnútorných TV zariadeniach, ktoré sú schátralé, údržba sa vykonáva len v havarijných prípadoch a v nevyhnutnom rozsahu.

Nedostatky boli zisťované najmä pokiaľ ide o intenzitu umelého osvetlenia, opotrebované podlahy športovísk a nedostatky v šatniach a zariadeniach osobnej hygieny, plesnivenie stien a stropov následkom výmeny okien za plastové, resp. nevyhovujúce priestorové usporiadanie a funkčné členenie priestorov na výučbu TV.

Vo viacerých zariadeniach bolo konštatované zlepšenie hygienickej situácie v dôsledku kompletnej rekonštrukcie TV traktov (revitalizácia šport. areálov, rekonštrukcia šatní, zariadení pre osobnú hygienu, príp. stabilizácia statických porúch na objektoch); ako aj obnovou maľoviek stien, protišmykových podláh a výmenou osvetľovacích telies.

Ostatné

Do tejto skupiny zaraďujeme napr. centrá pedagogicko- psychologického poradenstva a prevencie, centrá špeciálne - pedagogického poradenstva, detské integračné centrá, detské kútiky v OC, chránené dielne, baby centrá, materské centrá, detské ihriská, bazény, zdravotnícke zariadenia na rekonvalescenciu chronicky chorých detí, laktáriá, zariadenia pestúnskej starostlivosti a pod.

Vzhľadom na vysokú rôznorodosť sa každý typ v rámci uvedených zariadení posudzuje individuálne s ohľadom na jeho predmet záujmu tak, aby prevádzka korešpondovala s platnou legislatívou na úseku verejného zdravotníctva.

2. Zhodnotenie zmennosti žiakov na základných školách

Prehľad o zmennosti na ZŠ vykazuje tab. č. 5.

Na úseku ZŠ sa v roku 2015 situácia v percente zmenujúcich žiakov mierne znížila v porovnaní s predchádzajúcim rokom - percento zmennosti je 0,86. V roku 2014 to bolo 1,09%. V šk. r. 2014/2015 chodí do druhej zmeny 3713 žiakov, čo je o 1052 žiakov menej ako vlani.

V roku 2015 zmenovali iba žiaci v Košickom (2,82%) a Prešovskom kraji (2,23%).

V ostatných krajoch žiaci nezmenujú.

3. Zásobovanie vodou v zariadeniach pre deti a mládež

Sledovaniu a kontrole zásobovania zariadení pre deti a mládež vodou určenou na ľudskú spotrebu bola aj počas roka 2015 venovaná mimoriadna pozornosť.

Požiadavky kladené na vodu, určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody, určenej na ľudskú spotrebu, upravuje rekonštruované nariadenie vlády SR č. 354/2006 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu, v znení NV SR č. 496/2010 Z. z.

V súlade s týmto nariadením bol vykonávaný štátny zdravotný dozor v zariadeniach, zásobovaných z verejnej vodovodnej siete, ako aj v zariadeniach zásobovaných vodou z vlastných vodných zdrojov. Kvalita vody pre ľudskú spotrebu je pravidelne kontrolovaná a vyhodnocovaná v zmysle požiadaviek platnej legislatívy.

V priebehu roka 2015 sa vo viacerých obciach Slovenska riešila dodávka pitnej vody napájaním na zdroje hromadného zásobovania, čo sa pozitívne odzrkadlilo v poklese zariadení napojených na IVZ.

Prehľad o zásobovaní pitnou vodou a jej hygienickej kvalite uvádza tab. č. 6.

V roku 2015 predstavoval počet zariadení napojených na verejný vodovod 94,85%.

Čo sa týka kvality vody, v zariadeniach zásobovaných vodou z verejného vodovodu, je situácia oproti r. 2014 nezmenená. Čo sa týka zariadení, zásobovaných vodou z individuálneho vodného zdroja, počet takýchto zariadení s nevyhovujúcou kvalitou vody predstavuje 13,15%.

Prevádzkovatelia zariadení napojených na IVZ zabezpečujú kontrolu ukazovateľov kvality pitnej vody prostredníctvom akreditovaných laboratórií najmenej 1x ročne, ako aj pravidelnú dezinfekciu vodných zdrojov. Kvalita vody z týchto zdrojov je všeobecne nestála, čo môže byť ovplyvnené zložením pôdy, podzemnou vodou, resp. nedôslednou údržbou zdroja. Kvalita vôd z IVZ sa taktiež často prechodne zhoršovala v období nadmerných atmosférických zrážok, pričom situácia bola aktuálne riešená prostredníctvom obecných úradov. Zásobovanie pitnou vodou u zariadení s nevyhovujúcou kvalitou vody z vlastných zdrojov je zabezpečovaná donáškou vody z verejného vodovodu, resp. podávaním balenej pitnej vody.

Pri zásobovaní zariadení z IVZ najčastejšie nevyhovovali odobraté vzorky pitnej vody z vlastných kovaných studní pre prekročenie limitov mikrobiologických ukazovateľov – prítomnosť koliformných baktérií, enterokokov a baktérií kultivovateľných pri 22°C.

Na základe výsledkov kontroly kvality pitnej vody odborní pracovníci systematicky upozorňujú poverených zodpovedných pracovníkov (ktorí sa starajú o IVZ) na dôležitosť pravidelnej údržby a dezinfekcie vodného zdroja a na možné zdravotné riziká, vyplývajúce z používania chemicky alebo bakteriologicky nevyhovujúcej pitnej vody.

4. Výskyt dusičnanovej methemoglobinémie

V priebehu roka 2015 sa na Slovensku vyskytli 2 ochorenia dojčiat v okrese Prešov.

5. Stravovanie detí a mládeže

Z celkového počtu 12247 zariadení (ktoré okrem svojej hlavnej činnosti zabezpečujú aj stravovanie) zabezpečuje stravovanie z vlastného stravovacieho zariadenia 4912 (40,11%) zariadení. Zariadenia, ktoré nemajú kuchyňu, stravu dovážajú (12,96%), alebo zabezpečujú stravovanie v inom zariadení (26,5 %), resp. nemajú zabezpečené stravovanie (20,63 %) - tab. č. 8a.

V zmysle Národného programu úradnej kontroly potravín sú vlastné stravovacie zariadenia zaradené do kategórií I. až V (tab. č. 8b). Stravovacie zariadenie a frekvencia previerok sa prehodnocuje nasledovne:

Počet získaných bodov	Kategória	frekvencia previerok
menej ako 101	I.	raz dvojročne až trojročne
101 – 300	II.	raz ročne
301 – 400	III.	polročne až ročne
401 – 450	IV.	štvrtročne až polročne
viac ako 451	V.	mesačne

Do kategórie I. je zaradených 38,93 % zariadení, do kategórie II. 59,45%, do kategórie III. 1,62 a do kategórie IV. A V. neboli zaradené žiadne zariadenia.

Najviac zariadení (59,45%) je zaradených do II. kategórie, to znamená, že vykazujú drobné nedostatky v prevádzke.

Rovnakým spôsobom sú kategorizované aj výdajne stravy (tab. č. 8c), kde najvyššie percento (50,3%) predstavujú výdajne zaradené do I. kategórie.

Prehľad o percentuálnom zastúpení stravovaných detí a mládeže vykazuje tab. č. 8d.

Z celkového počtu 1 129 528 nami registrovaných detí v SR sa stravuje 64,82 % (t. j. o 1,48 % viac ako vlani). Najmenej stravujúcich sa žiakov, resp. študentov sme zaznamenali na úseku fakúlt VŠ (24,89 %) a SOŠ (36,91%).

Pri výkone ŠZD v školských stravovacích zariadeniach sa odb. pracovníci zameriavali predovšetkým na skladbu a hodnotenie pestrosti jedálnych lístkov, kontrolovali dodržiavanie pitného režimu, zákazu zaraďovania epid. rizikových potravín do JL, manipuláciu so stravou počas jej prípravy a výdaja, dodržiavanie správnej technológie pri príprave stravy a skladovaní potravín, dodržiavanie hygienických požiadaviek pri výrobe, príprave a podávaní pokrmov a nápojov v zmysle zásad správnej výrobnéj praxe, kontrolu kvality surovín, používaných na prípravu stravy.

Pri kontrolách v zariadeniach školského stravovania bolo konštatované, že pestrosť JL je vyhovujúca, ŠJ zabezpečujú stravu pestrú, bohatú na ovocie a zeleninu podľa ročnej sezóny, ako aj mlieko a mliečne výrobky v dostatočnom množstve.

Pri výkone ŠZD sa celoročne venovala mimoriadna pozornosť problematike stravovania dojčiat a detí v nemocničných zariadeniach, so zameraním najmä na dodržiavanie prevádzkovej hygieny (dodržiavanie zásad HACCP pri príprave dojčenskej stravy v mliečnych kuchynkách). Na základe objednávok boli odobraté vzorky pripravovanej stravy na mikrobiologické vyšetrenie. Zároveň bola vyšetrovaná voda používaná na prípravu mliečnej stravy. Výsledky vyšetrení boli v súlade s platnou legislatívou.

Situáciu v oblasti školského stravovania stále možno hodnotiť ako relatívne stabilizovanú. Napriek pretrvávajúcej pre školy nepriaznivej finančnej situácii si školské stravovanie zachováva dlhodobo svoj relatívne dobrý štandard. Čistota a hygienická úroveň zariadení školského stravovania je adekvátna, avšak pretrvávajú nedostatky spojené s nedostatočnou údržbou budov a s tým súvisiacimi stavebno-technickými problémami, s opotrebovaním kuchynského a jedáenského riadu, so zastaraným technickým vybavením a pod. Na základe výkonu ŠZD je však možné konštatovať, že sa postupne zlepšujú stavebno-technické podmienky a vybavenie technologickými zariadeniami takmer vo všetkých prevádzkach zariadení školského stravovania.

Školy, ktoré z finančných dôvodov nie sú schopné zabezpečiť pre žiakov vlastné stravovacie zariadenie a nemôžu využívať ani iné účelové zariadenia, riešia poskytovanie stravy dodávateľským spôsobom – prípravu desiatových balíčkov v zariadeniach verejného stravovania, alebo v predajniach potravín, pričom podmienky na poskytovanie tohto druhu

stravovania musia byť uvedené v PP zariadenia. Uvedený typ stravovania nepredstavuje plnohodnotnú alternatívu stravovania, je určený na krátkodobé riešenie vzniknutej nepriaznivej situácie.

Postupnou rekonštrukciou a obnovovaním technologických zariadení pomaly dochádza k zvyšovaniu úrovne zariadení, i keď naďalej pretrvávajú nedostatky spôsobené finančnými problémami.

V stravovacích zariadeniach pre deti a mládež sa vykonávala aj úradná kontrola potravín v zmysle ustanovení Nariadenia EP a R (ES) č. 882/2004 o úradných kontrolách.

Vykonávala sa kontrola plnenia povinností prevádzkovateľov školských stravovacích zariadení, ktoré sa týkajú označovania použitia GMO potravín a označovania alergénov v JL. Výsledky z výkonu ÚKP sú súčasťou správy z plnenia viacročného plánu ÚKP za rok 2015.

V oblasti spoločného stravovania detí a mládeže medzi najčastejšie zisťované nedostatky patria: nedodržiavanie teplotného, chladiaceho a mraziaceho reťazca (chýbajúce kalibrované meracie prístroje, chýbajúca evidencia teplôt, nepovolené zmrazovanie surovín), skladovanie nezlučiteľných druhov surovín, potraviny po uplynutí doby spotreby resp. dátumu min. trvanlivosti, nedodržiavanie času a teploty podávaných pokrmov. Za pozitívum, vyplývajúce z výsledkov kontrol, možno označiť lepšie dodržiavanie osobnej hygieny zamestnancov, vysledovateľnosť pôvodu tovaru, evidenciu a predkladanie dodacích listov, vyhovujúcu úroveň podávania pokrmov v zariadeniach (manipulácia so stolovým riadom a jeho čistota, používanie jednorazových rukavíc a pod.)

Možno konštatovať, že školské stravovanie, napriek viacerým nedostatkom hlavne v materiálo-technickom zabezpečení, plní poslanie garanta racionálnej výživy detí a mládeže. Postupnou rekonštrukciou a obnovou technologických zariadení postupne dochádza k zvyšovaniu ich úrovne. Z dôvodu nenaplnenosti stravovacích kapacít pokračuje trend využívania stravovacích zariadení na prípravu a vývoz stravy pre cudzích stravníkov, ktorými sú najmä bývalí zamestnanci škôl, zamestnanci obecných úradov a dôchodcovia. Strava pre iných stravníkov je vydávaná do obedárov v čase mimo výdaja stravy pre deti MŠ a žiakov škôl. Prípravou stravy pre iných stravníkov nie je negatívne ovplyvňovaný režim stravovania detí.

Vysoké percento stravujúcich sa detí a mládeže zaznamenávame v materských školách, naopak najnižší počet stravníkov je v stredných odborných školách. Dôvodom tejto skutočnosti je nedostatok voľného času po ukončení vyučovania, viazanosť na dopravné spoje do miesta bydliska často vo vzdialenejších lokalitách. Mnohé stredné školy zabezpečujú stravovanie svojich žiakov v inom účelovom stravovacom zariadení, kam musia dochádzať.

Aktuálnym problémom naďalej zostáva riešenie likvidácie biologického kuchynského odpadu zo ZŠS v zmysle platných legislatívnych predpisov. Aj počas roka 2015 prevádzkovatelia stravovacích zariadení postupne uzatvárali dohody s odberateľmi BKO.

6. Zotavovacie podujatia pre deti a mládež

V r. 2015 evidovali pracovníci RÚVZ v SR 2182 zotavovacích podujatí pre deti a mládež (tab. č. 9a a 9b). Zotavovacie podujatia prebiehali štandardne počas letných resp. zimných prázdnin, školy v prírode boli realizované počas celého roka.

Výkonom ŠZD v rekreačných zariadeniach sa kompletne preverila úroveň zabezpečenia stravovania, ubytovania, zásobovania pitnou vodou, vrátane odberov vzoriek pitných vôd a kontroly vonkajších umelých bazénov, spojenej s odberom vzoriek vody.

V mesiaci júl sa z poverenie HH SR uskutočnili mimoriadne ciele kontroly, zamerané na dodržiavanie hygienických požiadaviek počas konania letných zotavovacích podujatí pre deti a mládež.

Vyskytli sa viaceré prípady, kedy odborní zamestnanci zistili organizovanie neschváleného zotavovacieho podujatia v rámci výkonu bežného ŠZD; často sa šetrenie konalo na podnet, doručený od rodičov v súvislosti s nevyhovujúcimi hygienickými podmienkami, resp. v súvislosti s rizikom vzniku a šírenia prenosného ochorenia.

Schválené detské zotavovacie podujatia prebiehali v rekreačných zariadeniach, ktoré vyhovujú legislatívnym požiadavkám na zotavovacie podujatia. Väčšina podujatí bola organizovaná v účelových rekreačných zariadeniach, resp. v stanových táboroch. Pred zahájením zotavovacích podujatí boli vykonané kontroly objektov, spojené s odberom vôd na laboratórne vyšetrenie. Pri zistených nedostatkoch boli vydávané nápravné opatrenia.

Vo všeobecnosti v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru počas prevádzky neboli zistené závažné nedostatky, pestrosť jedálneho lístka bola vyhovujúca s dostatočným zaradovaním ovocia a zeleniny, pitný režim bol dodržiavaný. Program rekreácií bol prevažne zameraný na pobyt v prírode, jazdenie na koňoch, hry, súťaže a pod.

Až na ojedinelé prípady bola na zot. podujatiach zabezpečená zdravotná starostlivosť odborne spôsobilými osobami. Organizátori disponovali kompletnou dokumentáciou o zdravotnej spôsobilosti detí na účasť na ZP od ošetrojúcich lekárov, resp. od zákonných zástupcov detí. Na začiatku ZP bol vykonávaný vstupný zdravotný filter. K dispozícii boli primerane vybavené lekárničky, v každom rekreačnom zariadení sa nachádzali samostatne vyčlenené priestory izolačných miestností s príslušenstvom. Počas ZP deti, nastavené na pravidelnú farmakologickú liečbu, túto pravidelne užívali. V priebehu letných ZP sa u detí sporadicky vyskytovali prevažne drobné úrazy a poranenia, krátkodobé bolesti hlavy, únavové sy, prechodné dyspepsie, uštipnutia hmyzom.

Pretrvávajúcim problémom je striedanie turnusov výmenou, čo z hygienického hľadiska nie je optimálne.

Je potrebné uviesť, že v posledných rokoch zaznamenávame stúpajúci trend organizovania letných podujatí, ktoré nemajú charakter zotavovacích podujatí, alebo im ho nemožno jednoznačne dokázať. Zároveň je potrebné konštatovať, že počet organizovaných zotavovacích podujatí s vhodne zostaveným režimom dňa má z roka na rok klesajúcu tendenciu, deti trávia viac času individuálne, pričom často nie je zabezpečené vhodné striedanie statických a pohybových aktivít.

7. Celkové zhodnotenie hygienickej situácie zariadení pre deti a mládež a životných a pracovných podmienok detí a mládeže

Hygienická úroveň objektov a prevádzka zariadení pre deti a mládež

Vo všeobecnosti je možné konštatovať, že hygienická situácia v zariadeniach pre deti a mládež na Slovensku je porovnateľná s minulými rokmi a je stabilizovaná.

V súčasnosti sa zvyšuje záujem o otváranie súkromných detských jasí, event. detských opatrovateľských centier. Narastá počet zariadení, v ktorých sa prevádzkuje živnosť starostlivosti o deti do 6 rokov veku. Počet 2 – ročných detí, navštevujúcich MŠ, je čoraz vyšší, čo naráža na úskalia, týkajúce sa celkového denného režimu detí v týchto zariadeniach.

Opakovane sa počas roka 2015 riešil problém kapacity tried najmä predškolských zariadení, nakoľko došlo k nárastu počtu detí v obciach a mestách a MŠ nedokázali kapacitne prijať všetky žiadosti o umiestnenie. Vytvárali sa preto nové triedy v upravených priestoroch MŠ, resp. ZŠ.

Positívne hodnotíme stále častejšiu snahu prevádzkovateľov zariadení o budovanie bezbariérových vstupov do zariadení.

Nedostatočná pozornosť sa dlhodobo venuje vybaveniu vonkajších plôch, ihrísk a športovísk; najmä menším zariadeniam pre deti a mládež sa doteraz nepodarilo vybudovať priestory na výučbu TV a tá prebieha v náhradných neúčelových priestoroch.

Výchovno-vzdelávacia činnosť

Situáciu na úseku predškolských zariadení možno hodnotiť ako uspokojivú.

- V rámci výkonu ŠZD na niektorých základných a stredných školách chýbali náležitosti PP, napr. posudky o riziku na prácu s nebezpečnými chemickými faktormi, bezpečné pracovné a technologické postupy a pracovné prostriedky pre jednotlivé pracovné činnosti, chýbali informácie o nakladaní s odpadom, havarijný plán, pokyny a vybavenie pre prvú pomoc, frekvencia a spôsob školení zamestnancov. Viacero PP bolo vypracovaných vo všeobecnej rovine bez zapracovania konkrétnych podmienok školy.
- V posudkoch o riziku neboli dostatočne identifikované nebezpečné chemické faktory, v zozname boli zaradené karcinogénne, mutagénne, toxické a veľmi toxické látky, chýbali karty bezpečnostných údajov pre všetky uvedené látky a taktiež informácie o nakladaní s odpadom.
- V ojedinelých prípadoch sa stretávame s negatívnymi dôsledkami rekonštrukcie škôl (pri zateplení budov a výmene okien za plastové), najmä v zimnom období pri vzniku tzv. tepelných mostov pri nedostatočnom vetraní dochádza k hromadeniu nadmernej vlhkosti a k výskytu plesní.

Práca mladistvých

- V rezorte stredného školstva možno pozitívne hodnotiť zlepšenie materiálo-technického vybavenia. Pretrvávajú však nedostatky v dodržiavaní vzdelávacích programov pri vykonávaní odborného vyučovania žiakov v súkromnom sektore z dôvodu, že praktické vyučovanie sa uskutočňuje priamo vo výrobnom procese, ktorý je prispôbený aktuálnym požiadavkám trhu.
- Pokiaľ ide o podmienky práce mladistvých v rámci prípravy na výkon povolania, viaceré školy si vytvárajú vlastné strediská praktického vyučovania a žiadajú orgán verejného zdravotníctva o vyjadrenie.

Ubytovacie zariadenia pre deti a mládež.

- Dlhodobo je zaznamenaný znížený záujem o ubytovanie stredoškolskými študentmi. Kapacity stredoškolských ubytovacích zariadení sú preto čoraz častejšie využívané vysokoškolskými študentmi, ktorých nároky na ubytovanie vysokoškolské internáty kapacitne nedokážu pokryť.

Zásobovanie vodou v zariadeniach pre deti a mládež

Pri výkone ŠZD v takýchto zariadeniach boli zistené nedostatky zo strany prevádzkovateľov v zabezpečení kontroly ukazovateľov kvality vody, ako aj nedostatky v prevádzkyschopnosti chlorátorov a denitrifikátorov.

Stravovanie detí a mládeže

V zariadeniach školského stravovania dochádza postupne k zlepšovaniu ich materiálo-technického zabezpečenia a vybavenia.

Pozitívne možno hodnotiť zlepšujúcu sa celkovú úroveň školského stravovania, uplatňovanie nových receptúr, snahu naučiť deti správnym stravovacím návykom – konzumovať zdravé jedlá, tendenciu prinášať do školského stravovania nové netradičné chute, ako ja zotrúvanie v realizácii projektov v rámci ozdravenia výživy („Školský mliečny program“, „Školské ovocie“).

Nadalej sa zriaďujú školské bufety, k sortimentu ktorých sa odborne vyjadrujú pracovníci odd. HDM RÚVZ. Za problém považujeme fakt, že prevádzkovatelia bufetov sa stretávajú s nezaujmom o taký sortiment, akým je ovocie, mliečne výrobky, celozrnné výrobky a pod., preto tieto druhy potravín v ponuke často absentujú.

Dlhodobo problémovými sa javia zariadenia školského stravovania – kuchyne a školské výdajné kuchyne pri malých zariadeniach pre deti a mládež, ktorých zlá finančná situácia sa odráža na prevádzkových podmienkach a vybavení prevádzok.

Vo všeobecnosti možno konštatovať, že aj napriek skutočnosti, že celkový hygienický štandard zariadení je až na niektoré výnimky primeraný, je nadalej nevyhnutné investovať do ich opráv, údržby a rekonštrukcie z dôvodu ich prirodzeného opotrebovania, nadalej intervenovať v preventívnych opatreniach na zlepšenie ergonomickú situáciu žiakov ZŠ a SŠ, venovať sa zachovaniu školského stravovania, jeho skvalitňovaniu s ohľadom na zdravú výživu a prevenciu obezity detí a mládeže, intenzívne propagovať mliečny program.

Veľký dôraz sa kladie na dodržiavanie pravidelného pitného režimu v predškolských a školských zariadeniach. Okrem podávania rôznych druhov nápojov k jedlám sa podporuje presadzovanie podávania pitnej vody z verejného vodovodu (resp. ochutená len šťavou z pomarančov alebo citrónov) počas celého dňa. V ZŠ je vo väčšine prípadov pitný režim zabezpečený v rámci stravovania v zariadení školského stravovania, donáškou nápojov z domu a z automatov.

Zotavovacie podujatia pre deti a mládež

Prevádzkovatelia zotavovacích podujatí si dôsledne neplnia zákonnú povinnosť tým, že nepožiadajú písomne najmenej 30 dní pred začiatkom konania zotavovacieho podujatia regionálny úrad verejného zdravotníctva príslušný podľa miesta zotavovacieho podujatia, o jeho posúdenie.

8. Mimoriadne protiepidemické opatrenia v kolektívnych zariadeniach pre deti a mládež

Epidemiologickú situáciu v roku 2015 možno charakterizovať ako dlhodobo stabilizovanú. Jednotlivé RÚVZ hlásili v rámci svojich pôsobností výskyt bežných gastrointestinálnych alebo respiračných infekcií, parazitóz typu svrab a blchy, ojedinele sa vyskytli prípady hepatitídy A. Celoslovensky pretrváva sezónna, ale postupne skôr sporadicky sa vyskytujúca pedikulóza (zavšivavenie) v predškolských a školských kolektívoch. Zníženie jej výskytu možno pripísať najmä prijatým efektívnym intervenčným opatreniam, nakoľko povinnosťou každého prevádzkovateľa zariadenia je prijať účinné opatrenia na zamedzenie šírenia ochorenia (rozpracované v schválených PP).

V kolektívnych zariadeniach pre deti a mládež zaznamenávame sporadický výskyt bežných prenosných ochorení, s vyššou chorobnosťou, súvisiacou so sezonalitou ich výskytu.

Výkon protiepidemických opatrení vo výchovno-vzdelávacích zariadeniach pre deti a mládež bol v roku 2015 ovplyvnený aj aktivitami v súvislosti so zvýšeným, alebo epidemickým výskytom chrípky a chrípke podobných ochorení v celkovej populácii, ktoré boli zamerané na vydávanie opatrení regionálnych hygienikov na predchádzanie vzniku a šírenia prenosných ochorení a na poskytovanie informácie o chrípke nového typu a hlavne na možnosti prevencie v podmienkach školských zariadení. Izolácia vírusov z biologického materiálu (výtery) sa realizovala v praxi aj v spolupráci so sentinelovými lekármi. Komplikácie tohto ochorenia prebiehali najčastejšie pod klinickým obrazom sínusitídy, otitídy, resp. pneumónie.

Pri výkone ŠZD bolo priebežne sledované plnenie preventívnych protiepidemických opatrení v príslušných zariadeniach ; na ich vykonávanie boli prevádzkovatelia zariadení

usmerňovaní aj v rámci poradenskej a konzultačnej činnosti, vrátane poskytovania informačných letákov o možnostiach prevencie jednotlivých prenosných ochorení a v rámci imunizačného programu.

Tab. 1. Špecializované úlohy úradov verejného zdravotníctva (§§ 10,11 zák. č. 355/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov.)

úsek činnosti	úlohy vyplývajúce z požiadaviek MZ SR, ÚVZ SR	Odborné stanoviská, expertízy	konceptná činnosť	riešené úlohy, programy a projekty/počet vyšetrených detí	Odborná a metodická činnosť			účasť na odborných podujatiach	činnosť krajských odborníkov	publikačná činnosť	spolupráca s masovo-komunikačnými prostriedkami	výchova ku zdraviu	iné
					5	6	7						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
S p o l u	270	2294	33	152/25603	16111	1374	149	298	136	32	50	2925	2986

Legenda k tab. č. 1:

1. počet úloh vyplývajúcich z požiadaviek MZ SR, ÚVZ SR
2. počet odborných stanovísk, expertíz
3. počet konceptných materiálov
4. počet riešených úloh, programov a projektov
5. odborná a metodická činnosť – počet konzultácií
6. odborná a metodická činnosť – počet odborných usmernení
7. odborná a metodická činnosť – počet porád
8. počet účastí na odborných podujatiach
9. počet výkonov v nadväznosti na požiadavky HO HHSR
10. počet publikovaných materiálov
11. počet výkonov vykonaných v rámci spolupráce s masovokomunikačnými prostriedkami
12. počet výkonov v rámci výchovy k zdraviu
13. iné

Tab. 2 Štátny zdravotný dozor – kontrolná činnosť

Por. č.	Zariadenie	Počet zariadení		Celkový počet výkonov				
		1	2	3	4	5	6	7
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	302	266	236	0	51	14	163
2.	Materské školy	3010	199	2161	0	168	533	1047
3.	Základné školy	2165	166	1223	0	61	107	3433
4.	Gymnázia	241	85	119	0	0	3	363
5.	SOŠ ^{b)}	518	119	245	0	16	32	1481
6.	Jazykové školy	194	166	43	0	0	0	34
7.	PPV + SPV	3431	2577	303	0	4	128	105
8.	Špeciálne školy ^{c)}	455	45	137	0	3	30	96
9.	Fakulty vysokých škôl	143	20	49	0	0	2	56
10.	Zar. a prev. mimošk. vých. a vzdel. + ZUŠ	3316	730	619	0	0	2	278
11.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	416	75	163	0	0	1	116
12.	ZSS + zar. soc. kurately	348	74	144	0	0	4	121
13.	Špeciálne vých. zariadenia	182	67	57	6	0	1	45
14.	Zot. poduj. + ŠvP	1427	782	955	0	111	68	617
15.	Zar. školského stravov. ^{e)}	5315	650	4611	0	457	1791	1734
16.	Zar. rýchleho občerstv.	896	816	1034	0	17	86	331
17.	Telocvične pri školách	3484	196	583	0	9	2	263
18.	Ostatné	3395	1482	1059	0	290	823	1707
SPOLU		29238	8515	13741	6	1187	3627	11990

Legenda k tabuľke č. 2:

1. celkový počet zariadení, z toho:
 2. počet neštátnych zariadení
 3. počet kontrol
 4. počet hodnotených výsledkov analýz biologického materiálu, vrátane výkonov, ktoré nevykonali pracovníci odb. HDM (museli ich však vyhodnotiť)
 5. počet hodnotených výsledkov analýz objektivizácie prostredia, vrátane výkonov, ktoré nevykonali pracovníci odb. HDM (museli ich však vyhodnotiť)
 6. počet odobratých vzoriek (voda, strava, atď.)
 7. počet iných výkonov
-
- a) zaraďujeme sem všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
 - b) zaraďujeme sem SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
 - c) zaraďujeme sem špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
 - d) zaraďujeme sem všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách a ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež
 - e) zaraďujeme sem vývarovne a výdajne stravy

Tab.3. Prehľad o základných stavebných podmienkach a o úrovni prevádzky zariadení pre deti a mládež

Por. č.	Zariadenie	Počet zariadení		Hodnotenie zariadení							
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	302	266	249	82,45	53	17,55	0	0,00	0	0,00
2.	Materské školy	3010	199	1925	63,95	993	32,99	90	2,99	2	0,07
3.	Základné školy	2165	166	1458	67,34	648	29,93	55	2,54	4	0,18
4.	Gymnázia	241	85	154	63,90	86	35,68	1	0,41	0	0,00
5.	SOŠ ^{b)}	518	119	308	59,46	204	39,38	6	1,16	0	0,00
6.	Jazykové školy	194	166	142	73,20	45	23,20	0	0,00	0	0,00
7.	PPV + SPV	3431	2577	2106	61,38	1290	37,60	35	1,02	0	0,00
8.	Špeciálne školy ^{c)}	455	45	237	52,09	203	44,62	15	3,30	0	0,00
9.	Fakulty vysokých škôl	143	20	103	72,03	40	27,97	0	0,00	0	0,00
10.	Zar. a prev. mimošk. vých. a vzdel. + ZUŠ	3316	730	2170	65,44	1111	33,50	33	1,00	2	0,06
11.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	416	75	180	43,27	217	52,16	18	4,33	1	0,24
12.	ZSS + zar. soc. kurately	348	74	251	72,13	95	27,30	2	0,57	0	0,00
13.	Špeciálne vých. zariadenia	182	67	129	70,88	51	28,02	2	1,10	0	0,00
14.	Zot. poduj. + ŠvP	1427	782	1128	79,05	280	19,62	19	1,33	0	0,00
15.	Zar. školského stravov. ^{e)}	5315	650	3121	58,72	2060	38,76	130	2,45	4	0,08
16.	Zar. rýchleho občerstv.	896	816	614	68,53	282	31,47	0	0,00	0	0,00
17.	Telocvične pri školách	3484	196	2104	60,39	1308	37,54	71	2,04	1	0,03
18.	Ostatné	3395	1482	2192	64,57	1188	34,99	10	0,29	5	0,15
S P O L U:		29238	8515	18571	63,52	10154	34,73	487	1,67	19	0,06

Legenda k tab. č.3:

1. celkový počet zariadení
 2. počet súkromných zariadení (z celkového počtu)
 3. počet zariadení zodpovedajúcich všetkým stanoveným požiadavkám
 4. počet zariadení zodpovedajúcich všetkým stanoveným požiadavkám v %
 5. počet zariadení s drobnými nedostatkami, ktoré pravdepodobne neovplyvňujú zdravie detí a mládeže
 6. počet zariadení s drobnými nedostatkami, ktoré pravdepodobne neovplyvňujú zdravie detí a mládeže v %
 7. počet zariadení s nedostatkami, u ktorých možno predpokladať nepriaznivý vplyv na zdravie detí a mládeže
 8. počet zariadení s nedostatkami, u ktorých možno predpokladať nepriaznivý vplyv na zdravie detí a mládeže v %
 9. počet zariadení so závažnými nedostatkami, ktoré ohrozujú zdravie detí a mládeže
 10. počet zariadení so závažnými nedostatkami, ktoré ohrozujú zdravie detí a mládeže v %
-
- a) zaradíme sem všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
 - b) zaradíme sem SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
 - c) zaradíme sem špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
 - d) zaradíme sem všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách a ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež
 - e) zaradíme sem vývarovne a výdajne stravy

Tab. č. 4. Vybrané ubytovacie zariadenia pre deti a mládež

Por. č.	Druh zariadenia		Celkový počet ubytovacích zariadení	Celková kapacita ubytovacích zariadení	Počet ubytovaných	Percento vyťaženia	Počet ubytovacích zariadení s prekročenou kapacitou	
			1	2	3	4	5	6
1.	Ubytovacie zariadenia	gymnázia	14	1611	1525	94,66	2	0
2.		SOŠ	151	22632	17690	78,16	4	0
3.		konzervatóriá	4	195	179	91,79	1	0
4.		VŠ	101	44883	41967	93,50	9	0
5.	Ubytovacie zariadenia pri špeciálnych školách	MŠ	2	38	34	89,47	0	0
6.		ZŠ	37	1458	1080	74,07	0	0
7.		SŠ	15	590	335	56,78	0	0
8.		praktické OU	15	553	373	67,45	0	0
9.	Ubytovacie zariadenia pri ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež		60	2653	2353	88,69	2	0

Legenda k tab. č. 4:

1. celkový počet ubytovacích zariadení
2. uviesť celkovú kapacitu ubytovacích zariadení
3. uviesť počet ubytovaných detí a mládeže (bez iných ubytovaných)
4. uviesť percento, ktoré tvorí počet ubytovaných detí a mládeže (bez iných ubytovaných) vo vzťahu k celkovej kapacite ubytovacích zariadení
5. uviesť počet ubytovacích zariadení, ktoré majú prekročenú kapacitu z dôvodu vysokého záujmu o ubytovanie zo strany detí a mládeže
6. uviesť počet ubytovacích zariadení, ktoré majú prekročenú kapacitu z dôvodu vysokého záujmu o ubytovanie zo strany iných záujemcov

Tab. 5. Prehľad o zmennosti na základných školách

Okres	Počet základných škôl		Počet žiakov v základných školách		Počet žiakov v ZŠ s dvojzmenným vyučovaním			Percento zmennosti
	1	2	3	4	5	6	7	
Bratislava	168	0	45847	7957	0	0	0	0,00
B.Bystrica	279	0	48674	6188	0	0	0	0,00
Nitra	297	0	49525	6300	0	0	0	0,00
Trnava	226	0	41769	5263	0	0	0	0,00
Trenčín	195	0	40748	5114	0	0	0	0,00
Žilina	259	0	59091	6910	0	0	0	0,00
Košice	350	21	71900	9926	6131	2030	241	2,82
Prešov	419	16	75386	9664	6990	1683	457	2,23
spolu v šk. roku 2013/14	2193	37	432940	57322	13121	3713	698	0,86
spolu v šk. roku 2012/13	2186	50	435882	54534	13826	4765	822	1,09

Legenda k tab. č. 5:

1. celkový počet ZŠ
2. počet ZŠ s dvojzmenným vyučovaním z celkového počtu
3. celkový počet žiakov v ZŠ
4. celkový počet žiakov v prvých ročníkoch v ZŠ
5. počet žiakov v ZŠ, kde je dvojzmenné vyučovanie
6. počet žiakov ZŠ, ktorí sa dvojzmenného vyučovania fyzicky zúčastňujú
7. počet žiakov prvých ročníkov ZŠ, ktorí sa dvojzmenného vyučovania fyzic. zúčastňujú
8. percento zmennosti žiakov (vrátane žiakov prvých ročníkov), ktorí sa dvojzmenného vyučovania fyzicky zúčastňujú

Tab.6. Prehľad o zásobovaní vodou v zariadeniach pre deti a mládež

Por. č.	Zariadenie	Počet zariadení				Kvalita vody				Množstvo vody	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	302	302	100,00	0	0	0,00	0	0,00	0	0
2.	Materské školy	3010	2789	92,66	221	2	0,07	42	19,00	0	0
3.	Základné školy	2165	2012	92,93	153	2	0,10	43	28,10	0	0
4.	Gymnázia	241	241	100,00	0	0	0,00	0	0,00	0	0
5.	SOŠ ^{b)}	518	513	99,03	5	0	0,00	0	0,00	0	0
6.	Jazykové školy	194	194	100,00	0	0	0,00	0	0,00	0	0
7.	PPV + SPV	3431	3382	98,57	49	0	0,00	2	4,08	0	0
8.	Špeciálne školy ^{c)}	455	445	97,80	10	0	0,00	0	0,00	0	0
9.	Fakulty vysokých škôl	143	143	100,00	0	0	0,00	0	0,00	0	0
10.	Zar. a prev. mimošk. vých. a vzdel. + ZUŠ	3316	3178	95,84	138	1	0,03	35	25,36	0	0
11.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	416	401	96,39	15	0	0,00	0	0,00	0	0
12.	ZSS + zar. soc. kurately	348	335	96,26	13	0	0,00	2	15,38	0	0
13.	Špeciálne vých. zariadenia	182	178	97,80	4	0	0,00	0	0,00	0	0
14.	Zot. poduj. + ŠvP	1427	1059	74,21	368	0	0,00	0	0,00	0	0
15.	Zar. školského stravov. ^{e)}	5315	5022	94,49	293	4	0,08	61	20,82	0	0
16.	Zar. rýchleho občerstv.	896	891	99,44	5	0	0,00	0	0,00	0	0
17.	Telocvične pri školách	3484	3291	94,46	193	3	0,09	7	3,63	0	0
18.	Ostatné	3395	3356	98,85	39	1	0,03	6	15,38	0	0
S P O L U:		29238	27732	94,85	1506	13	0,05	198	13,15	0	0

Legenda k tab. č. 6:

1. celkový počet zariadení
 2. počet zariadení (z celkového počtu) napojených na verejný vodovod
 3. počet zariadení (z celkového počtu) napojených na verejný vodovod v percentách
 4. počet zariadení (z celkového počtu) napojených na individuálny vodný zdroj (rozvod vody)
 5. počet zariadení napojených na verejný vodovod s nevyhovujúcou kvalitou vody
 6. počet zariadení napojených na verejný vodovod s nevyhovujúcou kvalitou vody v percentách
 7. počet zariadení napojených na individuálny vodný zdroj s nevyhovujúcou kvalitou vody
 8. počet zariadení napojených na individuálny vodný zdroj s nevyhovujúcou kvalitou vody v percentách
 9. počet zariadení napojených na verejný vodovod s nedostatočným množstvom vody
 10. počet zariadení napojených na individ. vodný zdroj s nedostatočným množstvom vody
-
- a) zaradíme sem všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
 - b) zaradíme sem SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
 - c) zaradíme sem špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
 - d) zaradíme sem všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách a ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež
 - e) zaradíme sem vývarovne a výdajne stravy

Tab.7. Prehľad o výskyte ochorení na dusičnanovú methemoglobinémiu

Kraj	Okres	Obec – miesto ochorenia:	Počet ochorení				Úmrtia
			1	2	3	4	5
Bratislavský			0	0	0	0	0
Banskobystrický			0	0	0	0	0
Nitriansky			0	0	0	0	0
Trnavský			0	0	0	0	0
Trenčiansky			0	0	0	0	0
Žilinský			0	0	0	0	0
Košický			0	0	0	0	0
Prešovský	Prešov	Víťaz	2	2	0	0	0
S p o l u SR:			2	2	0	0	0

Legenda k tab. č. 7:

1. celkový počet ochorení
2. počet ochorení (z celkového počtu) z pitnej vody
3. počet ochorení (z celkového počtu) zo stravy
4. počet ochorení (z celkového počtu) nezisteného pôvodu
5. počet úmrtí
6. Pozn.: V prípade, že bol zvýšený obsah dusičnanov zistený aj vo vode aj v strave, označte údaj hviezdikou.

Tab. 8/a. Spôsob zabezpečenia stravovania detí a mládeže

Por. č.	Druh zariadenia	Počet zar.	Spôsob zabezpečenia stravovania									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	306	44	14,38	223	72,88	26	8,50	0	0,00	13	4,25
2.	Materské školy	3010	1991	66,15	696	23,12	296	9,83	2	0,07	25	0,83
3.	Základné školy	2165	1295	59,82	286	13,21	536	24,76	7	0,32	41	1,89
4.	Gymnázia	241	96	39,83	24	9,96	120	49,79	0	0,00	1	0,41
5.	SOŠ ^{b)}	539	211	39,15	74	13,73	188	34,88	5	0,93	61	11,32
6.	Špeciálne školy ^{c)}	455	82	18,02	75	16,48	271	59,56	0	0,00	27	5,93
7.	Fakulty vysokých škôl	143	29	20,28	31	21,68	61	42,66	1	0,70	21	14,69
8.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	416	79	18,99	12	2,88	297	71,39	10	2,40	18	4,33
9.	Špeciálne vých. zariadenia	182	32	17,58	1	0,55	42	23,08	0	0,00	107	58,79
10.	Zot. poduj. + ŠvP	1427	341	23,90	11	0,77	1063	74,49	11	0,77	1	0,07
11.	Ostatné	3363	712	21,17	154	4,58	271	8,06	14	0,42	2212	65,77
S P O L U:		12247	4912	40,11	1587	12,96	3171	25,89	50	0,41	2527	20,63

Legenda k tab. č. 8/a:

1. celkový počet zariadení	a)	všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
2. celkový počet vlastných stravovacích zariadení	b)	SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
3. počet vlastných stravovacích zariadení v percentách	c)	špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
4. počet zariadení s dovozom stravy	d)	všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách
a ostatných špecializ. zariadeniach pre deti a mládež
5. počet zariadení s dovozom stravy v percentách		
6. počet zar., ktoré majú zabezpečené strav. v inom účelovom zariadení		
7. počet zar., ktoré majú zabezpečené strav. v inom účelovom zar. v %		
8. počet zar., ktoré majú zabezpečené stravovanie v inom neúčelovom zariadení		
9. počet zar., ktoré majú zabezpečené stravovanie v inom neúčelovom zariadení v %		
10. počet zariadení, ktoré nemajú zabezpečené stravovanie		
11. počet zariadení, ktoré nemajú zabezpečené stravovanie v %		

Tab.8/b Kategorizácia školských jedální pre deti a mládež

Por. č.	Druh zariadenia	Počet zariadení		Stravovacie zariadenia - vývarovne, zaradené do kategórií v zmysle Národného programu ÚKP									
		Celkom	Z toho výva-rovní	Kategória I (< ako 100bodov)		Kategória II (101 - 250 bodov)		Kategória III (251 - 350 bodov)		Kategória IV (351 - 450 bodov)		Kategória V (> ako 451 bodov)	
				abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	306	44	27	61,36	17	38,64	0	0,00	0	0,00	0	0,00
2.	Materské školy	3010	1991	818	41,08	1138	57,16	35	1,76	0	0,00	0	0,00
3.	Základné školy	2165	1295	580	44,79	693	53,51	22	1,70	0	0,00	0	0,00
4.	Gymnázia	241	96	37	38,54	59	61,46	0	0,00	0	0,00	0	0,00
5.	SOŠ ^{b)}	539	211	77	36,49	128	60,66	6	2,84	0	0,00	0	0,00
6.	Špeciálne školy ^{c)}	455	82	37	45,12	43	52,44	2	2,44	0	0,00	0	0,00
7.	Fakulty vysokých škôl	143	29	10	34,48	19	65,52	0	0,00	0	0,00	0	0,00
8.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	416	79	34	43,04	42	53,16	3	3,80	0	0,00	0	0,00
9.	Špeciálne vých. zariadenia	182	32	6	18,75	26	81,25	0	0,00	0	0,00	0	0,00
10.	Zot. poduj. + ŠvP	1427	341	235	68,91	99	29,03	7	2,05	0	0,00	0	0,00
11.	Ostatné	3363	712	51	7,16	656	92,13	5	0,70	0	0,00	0	0,00
S P O L U:		12247	4912	1912	38,93	2920	59,45	80	1,62	0	0,00	0	0,00

Legenda:

- a) všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
- b) SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
- c) špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
- d) všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách a ostatných špecializ. zariadeniach pre deti a mládež

Tab.8/c Kategorizácia výdajných školských jedální pre deti a mládež

Por. č.	Druh zariadenia	Počet zariadení		Stravovacie zariadenia - výdajne stravy, zaradené do kategórií v zmysle Národného programu ÚKP									
		Celkom	Z toho výdajní	Kategória I (< ako 100bodov)		Kategória II (101 - 250 bodov)		Kategória III (251 - 350 bodov)		Kategória IV (351 - 450 bodov)		Kategória V (> ako 451 bodov)	
				abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	306	218	101	46,33	111	50,92	6	2,75	0	0,00	0	0,00
2.	Materské školy	3010	717	367	51,19	332	46,30	18	2,51	0	0,00	0	0,00
3.	Základné školy	2165	287	149	51,92	130	45,30	8	2,79	0	0,00	0	0,00
4.	Gymnáziá	241	24	15	62,50	9	37,50	0	0,00	0	0,00	0	0,00
5.	SOŠ ^{b)}	539	74	39	52,70	34	45,95	1	1,35	0	0,00	0	0,00
6.	Špeciálne školy ^{c)}	455	76	40	52,63	34	44,74	2	2,63	0	0,00	0	0,00
7.	Fakulty vysokých škôl	143	31	10	32,26	21	67,74	0	0,00	0	0,00	0	0,00
8.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	416	12	6	50,00	5	41,67	1	8,33	0	0,00	0	0,00
9.	Špeciálne vých. zariadenia	182	1	1	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
10.	Zot. poduj. + ŠvP	1427	11	10	90,91	1	9,09	0	0,00	0	0,00	0	0,00
11.	Ostatné	3363	66	25	37,88	36	54,55	5	7,58	0	0,00	0	0,00
S P O L U:		12247	1517	763	50,30	713	47,00	41	2,70	0	0,00	0	0,00

Legenda:

- a) všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jaslí
- b) SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
- c) špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
- d) všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách a ostatných špecializ. zariadeniach pre deti a mládež

Tab. 8/d. Vyt'azenosť zariadení spoločného stravovania pre deti a mládež
a percentuálne zastúpenie stravujúcich sa detí a mládeže

Por. č.	Druh zariadenia	Počet detí a mládeže v zariadeniach	Počet stravujúcich sa detí a mládeže	Percento stravujúcich sa detí a mládeže
		1	2	3
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	5213	5071	97,28
2.	Materské školy	156277	153889	98,47
3.	Základné školy	428437	298603	69,70
4.	Gymnázia	71987	45201	62,79
5.	SOŠ ^{b)}	148016	54638	36,91
6.	Špeciálne školy ^{c)}	24772	14188	57,27
7.	Fakulty vysokých škôl	131747	32797	24,89
8.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	64088	33091	51,63
9.	Špeciálne vých. zariadenia	4377	1642	37,51
10.	Zot. poduj. + ŠvP	83449	83211	99,71
11.	Ostatné	11165	9816	87,92
S P O L U:		1129528	732147	64,82

Legenda:

- a) všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
- b) SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
- c) špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
- d) všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách a ostatných špecializ. zariadeniach pre deti a mládež

Tab. 9/a Prehľad o letných zotavovacích podujatiach pre deti a mládež

Por. číslo	Druh zotavovacieho podujatia	počet			
		1	2	3	4
1	zotavovacie podujatie	344	324	5	28969
2	školy v prírode	1104	1097	2	53397
3	Iné	145	24	27	9156
S p o l u:		1593	1445	34	91522

Legenda k tab. č. 9/a:

1. celkový počet letných podujatí (nie turnusov)
2. počet letných podujatí schválených orgánom verejného zdravotníctva (§ 13 ods. 4 písm. d/ zák. č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov)
3. počet letných podujatí neschválených orgánom verejného zdravotníctva
4. počet rekreovaných detí

Tab. 9/b Prehľad o zimných zotavovacích podujatiach pre deti a mládež

Por. číslo	Druh zotavovacieho podujatia	počet			
		1	2	3	4
1	zotavovacie podujatie	487	486	0	20605
2	školy v prírode	28	28	0	1703
3	Iné	74	70	0	2870
S p o l u:		589	584	0	25178

Legenda k tab. č. 9/b:

1. celkový počet zimných podujatí (nie turnusov)
2. počet zimných podujatí schválených orgánom verejného zdravotníctva (§ 13 ods. 4 písm. d/ zák. č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov)
3. počet zimných podujatí neschválených orgánom verejného zdravotníctva
4. počet rekreovaných detí

EPIDEMIOLOGIA

Analýza epidemiologickej situácie a činnosti odborov epidemiológie v Slovenskej republike za rok 2015

Z poverenia hlavného hygienika SR vypracovali pracovníci RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici

- z programu EPIS a podkladov všetkých RÚVZ v SR,**
 - z analýzy ÚVZ SR boli prevzaté celé kapitoly týkajúce sa chrípky, meningokokových infekcií, polyradikuloneuritídy, morbil, rubeoly ako aj niektoré výsledky kontroly očkovania k 31.8.2015,**
 - z analýzy RÚVZ hl. mesta Bratislava – kapitola infekcie vyvolané vírusom HIV a pohlavne prenosné choroby,**
 - z analýzy NRC pre TBC**
- Vyšné Hágy - kapitola o výskyte tuberkulózy.**

Obsah:

Analýza epidemiologickej situácie v SR za rok 2015 je rozdelená nasledovne:

Úvod

- I. Základné demografické ukazovatele v SR (stav k 31.12.2014, teda stav na začiatku analyzovaného roku 2014), špecifiká jednotlivých krajov
- II. Stručná epidemiologická charakteristika výskytu nákaz v SR
- III. Podrobná epidemiologická analýza výskytu nákaz v SR
- IV. Výkon štátneho zdravotného dozoru v ZZ SR
- V. Číselné hodnotenie činnosti oddelení epidemiológie
- VI. Všeobecné charakteristiky (tabuľkové výstupy o výskyte prenosných ochorení v SR podľa krajov, veku, sezonality a pohlavia)

Úvod

V Slovenskej republike bolo v roku 2015 nahlásených a spracovaných **69808 jednotlivých prípadov** prenosných ochorení, čo je o 5580 prípadov viac ako v roku 2014. Je to zvýšenie o 8,7%. Celková chorobnosť na prenosné ochorenia bez ohľadu na diagnózu činila 1287,6/100000 obyvateľov. Najviac prípadov bolo dlhodobo hlásených z kraja Prešovského – 12645 (18,1%), Nitrianskeho – 10922 (15,6%) a Košického 9467 (13,6%), najmenej z kraja Trenčianskeho – 6725 (9,6%), z kraja Trnavského – 6875 (9,8%) a kraja Banskobystrického 6885 (9,9%). Z celkového počtu hlásených prípadov si 36533 prípadov vyžiadalo **epidemiologické vyšetrenie v ohnisku**, z toho 3151 krát opakovanú návštevu v ohnisku. V rámci **výkonu opatrení** bolo vyšetrených v **ohniskách** 39738 osôb, 651 kontaktom bol nariadený zvýšený zdravotný dozor a 12938 osobám lekársky dohľad. Okrem toho bolo v ohniskách nariadených 19761 iných protiepidemických opatrení ako je dezinfekcia, dekontaminácia a pod. Spracovanie údajov o výskyte prenosných ochorení vrátane hlásenia chrípky a ARO a informácií do systému rýchleho varovania SRV si vyžiadalo **186874 výkonov v informačnom systéme EPIS**.

V roku 2015 bolo vyšetovaných a do informačného systému popísaných **695 epidémií**, čo je o 73 epidémií viac ako v roku 2014, t.j. o 11,6%. Najviac epidémií bolo spôsobených salmonelami a to 226, z toho 32 väčších – 5 až 60 prípadov. Druhý najväčší počet epidémií spôsobili kampylobaktery – 103, z ktorých bolo 9 väčších – 51 prípadov, ostatné 2-4 prípady. 92 epidémií spôsobili rotavírusy, 30 epidémií norovírusy. Okrem toho bolo hlásených 35 epidémií VHA a to najmä v prešovskom a Košickom kraji. Do systému rýchleho varovania bolo v priebehu roka hlásených **669 SRV informácií**.

V rámci **plnenia NIP** bolo v roku 2015 vykonaných 2467 metodických návštev očkujúcich lekárov. V rámci administratívnej kontroly bolo skontrolovaných 343926 záznamov. 1411x bolo s rodičmi prejednávaná neúčast' na očkovaní a 667x bolo vykonané priestupkové konanie. Veľká časť aktivít epidemiológov bola sústredená na **edukáciu a informovanosť tak laickej ako aj zdravotníckej verejnosti**. V rámci týchto aktivít bolo podaných 30780 poradenských informácií v zdravotníctve, 24830 pre laickú verejnosť v ohniskách nákaz a 1847 v ohniskách, ktoré sa vyskytli v kolektívnych zariadeniach. Ďalej boli podávané informácie pre verejnosť mimo súvislosti s výskytom prenosných ochorení ale v rámci podpory prevencie a to 6897x, 529 informácií o prevencii prenosných chorôb odznelo v médiách a 498 x inou formou. Okrem toho pripravili epidemiológovia 201 prednášok pre verejnosť a 317 prednášok pre zdravotníckych pracovníkov. Pracovníci odborov epidemiológie publikovali odborné práce v 22 prípadoch ako prví autori a 16x ako spoluautori.

V rámci **prevencie nemocničných nákaz** bolo vykonaných 5417 kontrol zdravotníckych zariadení a 832 opakovaných kontrol. V priebehu roka bolo vydaných 561 posudkov na novovznikajúce alebo meniace sa zdravotnícke zariadenia, bolo uložených 4793 sankcií. Z celkového počtu prípadov prenosných chorôb zaevidovaných v systéme EPIS NN predstavujú 9094 prípadov, t.j. 13%. Chorobnosť na NN prevyšuje chorobnosť na väčšinu sledovaných chorôb a má hodnotu 167,7/100000 obyvateľov. Pri zabezpečovaní protiepidemických opatrení a inej správnej činnosti pripravili odbory epidemiológie 8037 rozhodnutí a riešili 16 odvolaní.

Pracovníci odborov epidemiológie v r. 2015 plnili okrem práce pri zabezpečovaní surveillance nákaz a v ohniskách nákaz aj „Programy a projekty“ a ostatné úlohy podľa plánu práce na rok 2015, ktoré sú popísané v osobitnej správe *o Plnení programov a projektov* a sú čiastkovo uvedené pri jednotlivých kapitolách podľa diagnóz a skupín diagnóz.

I. Demografická situácia v Slovenskej republike k 31. 12. 2014

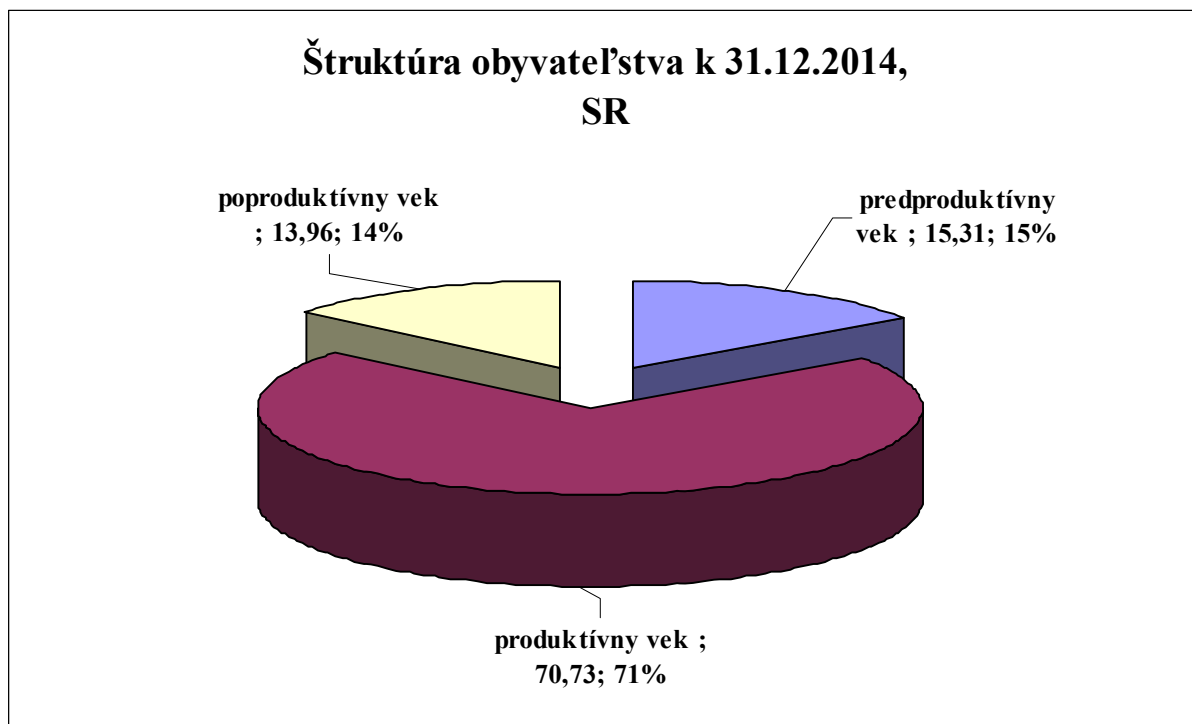
K 31.12.2014 mala Slovenská republika 5 421 349 obyvateľov. Oproti roku 2013 je to vzostup o 5400 osôb, t.j. o 5,6%. Z uvedeného počtu bolo 2 779 021 žien (51,3%) čo predstavuje mierny vzostup o 0,08% a 2 642328 mužov (48,7%), čo predstavuje vzostup o 0,12%.

V roku 2014 bol zaznamenaný prirodzený prírastok obyvateľstva o 3687 osôb a tiež prírastok sťahovaním obyvateľstva o 1713 osôb. Znamená to, že celkový prírastok obyvateľstva predstavoval 5400 osôb (tzn. 1/1000 obyv.). Prirodzený aj celkový prírastok vzrástol oproti roku 2013.

Štruktúra obyvateľstva podľa základných vekových skupín bola k 31.12.2014 nasledovná:

- predproduktívny vek (0-14 roční) – 830181 obyvateľov, t.j. 15,31%
- produktívny vek (15-59 muži/54 ženy) – 3 834289 obyvateľov, t.j. 70,73%
- poproduktívny vek (60⁺ muži/55⁺ ženy) – 756879 obyvateľov, t.j. 13,96%.

Graf I.I.1

Počet obyvateľov v predproduktívnom veku vzrástol o 256 osôb, t.j. o 0,03% oproti predchádzajúcemu roku, počet obyvateľov v produktívnom veku klesol o 18599 osôb t.j. o 0,48%. Naopak vzostup počtu obyvateľov bol zaznamenaný v poproduktívnom veku a to o 23743 osôb, t.j. o 3,24%.

V roku 2014 bol priemerný vek obyvateľov SR 39,87 roka, čo je vzostup o 0,3 roka. U žien je to 41,43 a u mužov 38,24 rokov.

Index starnutia dosiahol v roku 2014 hodnotu 91,17 zatiaľ čo v predchádzajúcom roku mal hodnotu 88,34. U žien dosiahol index starnutia hodnotu 115,3 a u mužov 68,2. Pre porovnanie bol index starnutia v predchádzajúcom roku 112,2 u žien a 65,7 u mužov.

Počet živonarodených detí v roku 2014 bol 55033, tzn., že v porovnaní s rokom 2013 stúpol o 210 detí, t.j. o 0,4%. Hrubá miera pôrodnosti predstavovala 10,19/1000 obyv., zatiaľ čo v predchádzajúcom roku bola 10,16/1000 obyv.

Mŕtvonarodenosť v roku 2014 mala hodnotu 3,01/1000 narodených detí (živo aj mŕtvo). Pre porovnanie, v roku 2013 bolo 2,96 mŕtvonarodených/1 000 narodených detí (živo aj mŕtvo), teda mierne stúpila.

Rok 2014 priniesol mierny vzostupdojčenskej úmrtnosti a to o 5,78%. Dojčenská úmrtnosť v roku 2013 bola 5/1000 novorodencov.

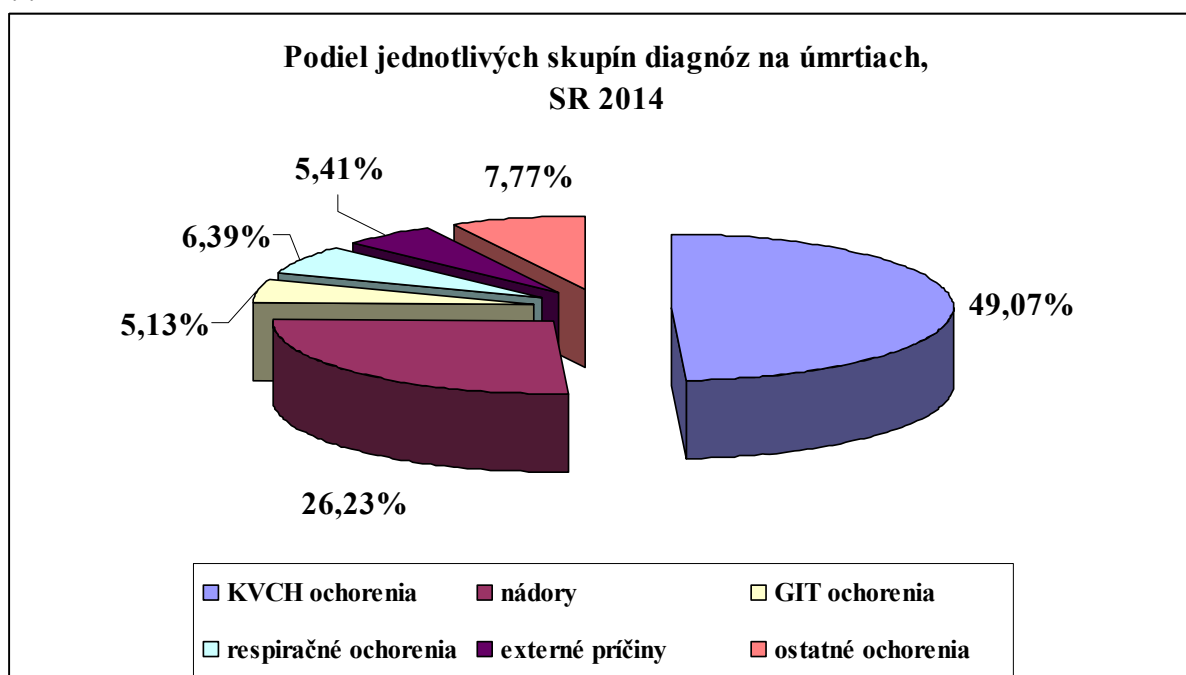
V roku 2014 zomrelo v Slovenskej republike 51346 osôb, o 743 menej ako v roku 2013. Z toho bolo 24 847 žien (48,4%) a 26 499 mužov (51,6%). Hrubá miera úmrtnosti dosiahla hodnotu 9,48/1000 obyv., zatiaľ čo v predchádzajúcom roku bola 9,62/1000 obyv.

Štruktúra zomretých podľa základných vekových skupín bola k 31.12.2014 takáto:

- predproduktívny vek (0-14 roční) – 447 obyvateľov, t.j. 0,87%
- produktívny vek (15-59 muži/54 ženy) – 13710 obyvateľov, t.j. 26,7%
- poproduktívny vek (60⁺ muži/55⁺ ženy) – 37189 obyvateľov, t.j. 72,43%.

Najčastejšou príčinou smrti boli kardiovaskulárne ochorenia, nasledujú nádory, ostatné ochorenia, respiračné ochorenia, ďalej externé príčiny (úrazy, otravy) a napokon gastrointestinálne ochorenia. Kardiovaskulárne ochorenia sa na celkovej počte zomretých podieľali 49,07% (v roku 2013-50,28%), nádory 26,23% (v roku 2013-25,64%). Zomretí na ostatné ochorenia predstavovali 7,77% (v roku 2013-7,02%). Externé príčiny (úrazy, otravy) spôsobili 5,41% úmrtí (v roku 2013-5,43%). Zomretí na gastrointestinálne ochorenia tvorili 5,13% (v roku 2013-4,98%). Respiračné ochorenia sa na celkovej počte zomretých podieľali 6,39% (v roku 2013-6,65%).

Graf
I.I.2

V texte boli použité:

Údaje z podkladov ŠÚ SR a zo Zdravotníckej ročenky okresov Banská Bystrica a Brezno za rok 2014 – spracovanej Regionálnym úradom verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici, 2015.

Špecifiká jednotlivých krajov:

1. Bratislavský kraj:

Regionálny úrad verejného zdravotníctva Bratislava, hl. m. SR zabezpečuje úlohy, ktoré vyplývajú z jeho postavenia odborného zdravotníckeho zariadenia, ako aj orgánu špecializovanej štátnej správy v zmysle zák. NR SR č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Ako jediný regionálny úrad verejného zdravotníctva na Slovensku vykonáva tieto úlohy sám, a to na území všetkých okresov a celého kraja

Na území mesta Bratislavy je kumulácia priemyselných, školských, vedeckých a výskumných zariadení, zdravotníckych zariadení a zariadení sociálnych služieb, zariadení cestovného ruchu, obchodu a služieb, neraz s celoslovenskou pôsobnosťou. Nachádza sa tu množstvo centrálnych úradov a zariadení štátnej správy, medzinárodné Letisko M. R. Štefánika a prístav. Bratislava býva často miestom významných zahraničných návštev, kultúrnych, športových a iných hromadných podujatí.

Ambulantnú starostlivosť pre obyvateľov Bratislavského kraja zabezpečuje 921 zdravotníckych pracovníkov (454lekárov prvého kontaktu a 467zdravotných sestier).

Ústavnú zdravotnú starostlivosť na území Bratislavského kraja zabezpečuje Univerzitná nemocnica Bratislava so svojimi 5 nemocnicami – Nemocnica Staré mesto (313 lôžok), Nemocnica Ružinov (813 lôžok), Nemocnica akad. L. Dédera (560 lôžok), Nemocnica sv. Cyrila a Metoda (577 lôžok), Špecializovaná geriatrická nemocnica Podunajské Biskupice (113 lôžok), t.j. celková kapacita 2376 lôžok, Detská fakultná nemocnica s poliklinikou (397 lôžok), Onkologický ústav sv. Alžbety (196 lôžok), Univerzitná nemocnica s poliklinikou Milosrdní bratia (122 lôžok), Národný ústav srdcových a cievnych chorôb (278 lôžok), Národný onkologický ústav (250 lôžok), Nemocničná a.s. Malacky (89 lôžok), Psychiatrická nemocnica P. Pinela (480 lôžok), Gynekologicko-pôrodnicka nemocnica s.r.o. (35 lôžok), SI Medical Nemocnica Medissimo (17 lôžok), Clinica Orthopedica (15 lôžok), A-klinik s.r.o. (18 lôžok), Liečebňa sv. Františka (76 lôžok), Detská rehabilitačná nemocnica Tetis v Dunajskej Lužnej (74 lôžok), Detská ozdravovňa Biela Skala (48 lôžok), Centrum pre liečbu drogových závislostí (26 lôžok). Spolu je v Bratislavskom kraji k dispozícii 4768 lôžok, z toho pre dospelých 4066 lôžok a pre deti 702 lôžok.

Na území Bratislavského kraja sa nachádzajú aj špecializované nemocničné zariadenia (onkologické, kardiovaskulárne, nemocnice iných rezortov – ministerstva obrany, vnútra a pod.). Tieto zariadenia poskytujú ústavnú starostlivosť aj migrujúcim pacientom, ktorí z celého Slovenska prichádzajú do tunajších najmä vysoko špecializovaných zdravotníckych zariadení.

V Bratislavskom kraji sa zdravotná starostlivosť poskytuje v 39 zariadeniach jednodňovej zdravotnej starostlivosti, predovšetkým v odboroch plastická chirurgia, ortopédia, mikrochirurgia oka, gynekológia a lekárska kozmetika.

Vzhľadom na demografický vývoj v Bratislavskom kraji zvýšenú pozornosť si vyžaduje aj riešenie zabezpečenia zdravotnej starostlivosti pre dlhodobo chorých a 65 ročných a starších osôb.

2. Banskobystrický kraj

K 31. 12. 2014 mal Banskobystrický kraj **655359** obyvateľov. Oproti roku 2010 je to vzostup o 7,91%. Z toho bolo 337 807 žien (51,52%), čo predstavuje pokles o 0,21% a 317 552 mužov (48,48%), čo predstavuje vzostup o 0,08%. Počtom obyvateľov je BB kraj 5. najväčší v SR, svojou rozlohou je však najväčší, má 9454,4 km², preto má najnižšiu hustotu osídlenia - 69 obyvateľov/km². BB kraj má najviac miest a to 24 a druhý najväčší počet obcí v SR 516.

V roku 2014 bol zaznamenaný prirodzený **úbytok obyvateľstva** o 631 osôb (tzn. 0,96/1 000 obyv.) a tiež úbytok sťahovaním obyvateľstva o 823 osôb (tzn. 1,25/1 000 obyv.). Znamená to, že celkový úbytok obyvateľstva predstavoval 1454 osôb (tzn. 2,22/1 000 obyv.). Oproti roku 2011 sa úbytok obyvateľstva BBSK zvýraznil a to tak prirodzený ako aj celkový a to až o – 651 osôb.

Štruktúra obyvateľstva podľa základných vekových skupín bola k 31.12.2014 nasledovná:

- predproduktívny vek (0-14 roční) – 95 460 obyvateľov, t.j. 14,57%
- produktívny vek (15-59 muži/54 ženy) – 464 556 obyvateľov, t.j. 70,89%
- poproduktívny vek (60⁺ muži/55⁺ ženy) – 95343 obyvateľov, t.j. 14,55%.

Index starnutia dosiahol hodnotu 99,88, s veľkým rozdielom medzi týmto indexom u žien- 127,34 a u mužov 73,42.

V roku 2015 poskytovali pracovníci odborov a oddelení epidemiológie svoje služby 655086 tisíc obyvateľom BBSK. Zo všetkých okresov tohto kraja bolo individuálne hlásených celkom 6885 prípadov prenosných ochorení, čo predstavuje chorobnosť na všetky individuálne hlásené ochorenia hodnotu 1050,6/100000 obyvateľov. Vo vývoji počtu prenosných ochorení došlo k vzostupu o 819 prípadov, t.j. o 13,5%. Najvyššiu celkovú chorobnosť na prenosné choroby zaznamenal okres Žarnovica – 1859,2/100000 obyvateľov a okres Žiar nad Hronom – 1428,7/100000, najnižšiu chorobnosť okres Lučenec 481,2/100000 a okres Brezno 535,2/100000 obyvateľov. V BBSK bolo zaznamenaných v roku 2015 44 epidémií, čo je o dve viac ako v roku 2014. Jednalo sa prevažne o alimentárne nákazy.

V Banskobystrickom kraji sa nachádza 22 lôžkových zdravotníckych zariadení, 20 polikliník, 6 kúpeľných zariadení - kúpele Brusno, Číž, Dudince, Kováčová, Sklené Teplice a Sliach, 354 ambulancií všeobecných lekárov, 266 stomatologických ambulancií, 881 odborných ambulancií. Štátny zdravotný dozor sa vykonáva vo všetkých zdravotníckych zariadeniach a lekárnach, pôsobiacich na území kraja. Prijaté opatrenia na predchádzanie vzniku a šírenia nemocničných nákaz sa týkali predovšetkým dekontaminácie prostredia, prístrojov a predmetov, manipulácie zdravotníckeho personálu s vysterilizovaným materiálom, dodržiavania bariérovej ošetrovateľskej techniky, dodržiavania koncentrácie a expozičného času dezinfekčných prostriedkov, hygienickej a chirurgickej očisty rúk zdravotníckeho personálu.

3. Košický kraj

Počet obyvateľov v kraji podľa štatistických údajov za posledných 6 rokov mierne rastie. Rast obyvateľstva je zabezpečený prirodzeným prírastkom, napr. počet živonarodených v r. 2014 bol v Košickom kraji 8 486, počet zomretých 7 117 a prirodzený prírastok bol 1 369 osôb.

Vo všetkých okresoch od r. 2008 počet obyvateľov v poproduktívnom veku stúpal. Pomer osôb v poproduktívnom veku k celkovému počtu obyvateľov v Košickom kraji je 12,8 percent. Podiel obyvateľstva Košického kraja v predproduktívnom veku (0-14 roční) klesol na 17,19 %, v produktívnom (15- 64 roční) 70,0 % a poproduktívnom (65+) stúpol na 12,8 %.

Dôležitým ukazovateľom je aj národnostná štruktúra obyvateľstva. V KK podľa sčítania v r.2011 žije 73,3% obyvateľov slovenskej národnosti, 9,4 % maďarskej, a 4,6 % rómskej národnosti. Ostatné - česká, ukrajinská, rusínska a nemecká majú menší ako 1 % podiel.

Zdravotný stav obyvateľstva úzko súvisí so socioekonomickým postavením obyvateľstva, demografickým vývojom obyvateľstva a vybavenosťou územia infraštruktúrou.

V oblasti nezamestnanosti je v KK vysoká nezamestnanosť hlavne mladých ľudí a dlhodobo nezamestnaných. V rámci okresov je dlhodobo najvyššia miera nezamestnanosti v okr. Rožňava – 24,3 %, Sobrance – 20,9 %, Trebišov – 20,01 %, Košice okolie 19,2 % a Gelnica 17,9 %.

Zdravotná a všeobecná ambulantná starostlivosť

V KK bolo ku koncu roka 2013 evidovaných 19 zdr. zariadení, z toho v Košiciach 7 nemocníc s krajskou pôsobnosťou. V súlade s celoslovenským trendom sa postupne i v KK znižuje počet lôžok, v r. 2012 bolo v kraji evidovaných 5 315 lôžok, čo predstavuje oproti r. 2008 pokles o takmer 13 %.

Tabuľka 18 – Vývoj počtu zdr. zariadení a ich kapacity v Košickom kraji rr. 2008-2013

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet nemocníc	20	18	18	19	19	19
Počet liečební	4	4	5	5	6	6
Počet kúpeľov	1	0	0	1	0	-
Počet lôžok spolu	6088	5729	5754	5530	5315	-

Zdroj údajov: Štatistický úrad SR

Všeobecnú ambulantnú zdr. starostlivosť v KK (XII/2013) poskytuje 525 poskytovateľov, z toho 333 všeobecných lekárov a 192 všeobecných lekárov pre deti a dospelých.

4. Nitriansky kraj

- Nitriansky kraj dlhodobo stráca počet obyvateľov, a to najmä v dôsledku migračného správania sa obyvateľov
- Nitrianskemu kraju pomerne výrazne klesá zastúpenie produktívnej zložky obyvateľov
- Naďalej pretrváva trend starnutia populácie a pokles počtu potencionalne ekonomicky aktívneho obyvateľstva.
- Medziročne poklesol počet umelých potratov o 16,24 %.
- Intenzita sobášnosti mala vzostupný charakter o 10 %.
- Dlhodobý trend príčin úmrtí sa nemení. Najväčší počet obyvateľov zomiera na choroby obehovej sústavy a na novotvary.
- Najvyššie percentuálne zastúpenie úmrtí na choroby obehovej sústavy bolo zaznamenaným v okrese Zlaté Moravce. Pozitívne môžeme hodnotiť situáciu od r. 2012 – 2014 kedy došlo k zníženiu počtu úmrtí na kardiovaskulárne ochorenia v okresoch Komárno, Levice, Nové Zámky, Šaľa a Zlaté Moravce. Táto pozitívna situácia v poklese úmrtnosti na choroby obehovej sústavy, môže byť spôsobená zvyšujúcou sa kvalitou liečby, ale tiež aj včasnejším záchyтом týchto ochorení.
- Vzrástol počet úmrtí na nádorové ochorenia. V Nitrianskom kraji od roku 2010 – 2014 došlo k vzostupu počtu úmrtí na nádorové ochorenia z 22,65 % na 27,53 %. V roku 2014 bola zaznamenaná najvyššia úmrtnosť na nádorové ochorenia v okrese Šaľa (32,18 %) a najnižšia v okrese Zlaté Moravce (23,27 %).

V Nitrianskom kraji zabezpečovalo v roku 2015 zdravotnícku starostlivosť sedem okresov (Nitra, Zlaté Moravce, Šaľa, Topoľčany, Nové Zámky, Komárno a Levice), ktoré majú 12 lôžkových zdravotníckych zariadení (ďalej len ZZ). Z toho sú 2 Fakultné nemocnice (FN) v Nitre a v Nových Zámkoch, 5 okresných nemocníc (v Zlatých Moravciach, Topoľčanoch,

Komárne, Leviciach a v Šahách), 2 Psychiatrické nemocnice (PN) (vo Veľkom Záluží a v Hronovciach), Špecializovaná nemocnica (ŠN) sv. Svorada, n.o. v Nitre, Kardiocentrum s.r.o. (KC) v Nitre a Wespa s.r.o., liečebňa dlhodobo chorých v Želiezovciach.

- V rámci lôžkových ZZ je celkom 95 oddelení, ktoré majú 3456 lôžok, 249 ambulancií, 24 jednotiek intenzívnej starostlivosti (JIS), 5 oddelení anesteziológie a intenzívnej medicíny (OAIM), 3 oddelenia centrálnej sterilizácie (OCS), 3 oddelenia centrálnych operačných sál (OCOS).

- V Nitrianskom kraji je v nemocniciach a v 11-tich zariadeniach jednotňovej zdravotníckej starostlivosti v odbore chirurgia, gynekológia, ORL a očné spolu 63 operačných sál (z toho 3 sály s laminárnym prúdením vzduchu, 47 sál s trojstupňovou filtráciou vzduchu a 13 sál s dvojstupňovou filtráciou vzduchu).

- V 13-tich poliklinikách, v 2 medicínskych centrách a ambulanciách v mestách a v obciach okresov je spolu 1681 ambulancií. Z toho je 364 ambulancií všeobecných lekárov pre dospelých, 201 ambulancií všeobecného lekára pre deti a dorast, 415 stomatologických ambulancií a 701 odborných ambulancií.

- Ďalšie zdravotnícke zariadenia:

- V Nitrianskom kraji je 12 dialyzačných stredísk, 2 hospice, 8 agentúr domácej ošetrovateľskej starostlivosti, 15 ústavov sociálnej starostlivosti, 2 domovy dôchodcov, 4 detské domovy, 6 domovov opatrovateľskej služby, 15 agentúr domácej ošetrovateľskej starostlivosti, 42 zariadení sociálnej starostlivosti, 2 domovy sociálnej starostlivosti, 2 denné stacionáre pre dospelých, 8 krízových centier, resocializačné zariadenie, stanice rýchlej zdravotníckej pomoci a lekárne.

5. Prešovský kraj

Prešovský kraj patrí medzi najväčšie regióny Slovenska s rozlohou 8 973,9 km² s najvyšším počtom obyvateľov. Kraj má spoločnú hranicu s Poľskom a Ukrajinou a susedí s tromi ďalšími kraji Slovenska. Prešovský kraj sa skladá z 13 okresov, 665 obcí a 23 miest.

K 31.12.2014 žilo na území Prešovského kraja 819 977 obyvateľov, čo predstavuje nárast o 0,13% v porovnaní s predchádzajúcim rokom (r. 2013 - 818 916 obyvateľov). Jeho podiel na celkovom počte obyvateľov republiky predstavuje 15,12%.

Hustota osídlenia je 91 obyvateľov na km². Najviac obyvateľov žije v krajskom meste Prešov, ktorý je zároveň tretím najväčším mestom Slovenska. Druhým najväčším mestom kraja je mesto Poprad.

Podiel žien z celkového počtu obyvateľov kraja predstavoval 50,61 % s počtom 414 984. Podiel mužov z celkového počtu obyvateľov kraja predstavoval 49,39% s počtom 404 993.

V roku 2014 bol priemerný vek obyvateľa Prešovského kraja 37,5 rokov. U žien 39,0, u mužov 36,1 rokov. Index starnutia dosiahol v roku 2014 hodnotu 67,5 zatiaľ čo v predchádzajúcom roku 64,8. U žien dosiahol index starnutia hodnotu 85,2 a u mužov 85,2.

K 31.12.2014 v Prešovskom kraji tvorili v 18,0% osoby v predproduktívnom veku, v 69,9% osoby v produktívnom veku a v 12,8% osoby v postproduktívnom veku.

V roku 2014 bol zaznamenaný prirodzený prírastok obyvateľstva 2 629 osôb a tiež úbytok sťahovaním obyvateľstva o 1 568 osôb. Znamená to, že celkový prírastok obyvateľstva predstavoval 1 061 osôb. Prirodzený aj celkový prírastok v porovnaní s predchádzajúcim rokom poklesol.

V roku 2014 sa v Prešovskom kraji narodilo 9 352 živonarodených detí, z toho 4 759 chlapcov (50,89%) a 4 593 (49,11%) dievčat. Priemerný vek matiek pri narodení všetkých živých detí bol 27,97 rokov. Prešovský kraj je charakteristický najvyššou pôrodnosťou zo všetkých krajov SR.

V priebehu roka bolo v Prešovskom kraji zaznamenaných 6 723 úmrtí, čo predstavuje pokles v porovnaní s predchádzajúcim rokom o 49 osôb. Z hľadiska pohlavia bola zaznamenaná vyššia úmrtnosť u mužov. Zomrelo o 313 mužov viac ako žien. Teda muži sa na celkovom počte úmrtí podieľali v 52,33 % a ženy v 47,67%.

V kraji je najvyššia pôrodnosť, dosahuje sa najvyšší prirodzený prírastok, a najvyšší migračný úbytok. Celkový prírastok obyvateľstva tretí najvyšší v rámci krajov SR.

Prešovský kraj je kraj s najvyššou mierou nezamestnanosti. V roku 2014 bolo evidovaných 69 000 nezamestnaných (39 000 mužov a 30 000 žien). Z hľadiska vekových skupín bolo najviac nezamestnaných evidovaných vo vekovej skupine 25 – 34 rokov, ich počet predstavoval 34,4% z celkového počtu nezamestnaných v kraji. V Prešovskom kraji bolo v roku 2014 najviac nezamestnaných v skupine s nižším stredným vzdelaním (35,8% z celkového počtu nezamestnaných).

6. Trenčiansky kraj

Za rok 2014 dosiahol priemerný počet nemocensky poistených zamestnancov v Trenčianskom kraji 293 462 osôb. Rozhodujúci podiel pracovnej neschopnosti z celkového potu 79 272 novohlásených prípadov mala choroba (89,2 %), zvyšok tvorili ostatné úrazy (8,1 %) a pracovné úrazy (2 %). Najviac novohlásených prípadov pracovnej neschopnosti pre chorobu bolo v okrese Prievidza (16 183).

Z celkového počtu 3 645 945 vymeškaných kalendárnych dní pre pracovnú neschopnosť pripadlo 87,72 % na chorobu.

Na rizikových pracoviskách v Trenčianskom kraji bolo evidovaných 11 531 zamestnancov.

Zdravotnícke služby vo vzťahu k prenosným ochoreniam

V Trenčianskom kraji sa nachádza 10 lôžkových zdravotníckych zariadení s 2869 lôžkami: Fakultná nemocnica Trenčín s 808 lôžkami, NOO a ÚVTOS Trenčín so 189 lôžkami, NsP Myjava s 210 lôžkami, 3. súkromná nemocnica Bánovce s.r.o. so 156 lôžkami, NsP Nové Mesto nad Váhom n. o. špecializovaná nemocnica a liečebňa v odbore vnútorného lekárstva s 100 lôžkami, NsP Prievidza so sídlom v Bojniciach so 517 lôžkami, Nemocnica Handlová s. r. o. so 76 lôžkami, Nemocnica Partizánske n. o. so 188 lôžkami, NsP Považská Bystrica s 478 lôžkami, NsP Ilavsko 147 lôžkami.

Takmer úplne je odštátnená sieť primárnej liečebno-preventívnej starostlivosti, kde evidujeme 396 ambulancií všeobecných lekárov pre dospelých a ambulancií pre deti a dorast. Ďalej evidujeme 685 odborných ambulancií a 288 stomatologických ambulancií.

V Trenčianskom kraji je zriadených 9 súkromných dialyzačných stredísk: Logman WEST a. s. pracovisko Trenčín, FMC dialyzačné služby s. r. o. prevádzka Nové Mesto nad Váhom, Genea s. r. o. Myjava, B. Braun Avitum s. r. o. Bánovce nad Bebravou, Logman WEST a. s. pracovisko Prievidza, B. Braun Avitum s. r. o. Partizánske, Biodial s. r. o. Púchov, FMC dialyzačné centrum s. r. o. prevádzka Považská Bystrica, Logman WEST a. s. pracovisko Ilava.

V Trenčianskom kraji evidujeme 20 zariadení jednodňovej zdravotnej starostlivosti, ktoré vykonávajú starostlivosť v odbore chirurgia, plastická chirurgia, urológia, ortopédia, oftalmológia, otorinolaryngológia, gynekológia, traumatológia, gastroenterológia (Doplnená tab.č.1).

V Trenčíne je zriadené pracovisko Národnej transfúznej služby SR a pracovisko magnetickej rezonancie Futurum s. r. o.

Kúpeľné zariadenia v Trenčianskom kraji: Kúpele Trenčianske Teplice a. s., Kúpele Bojnica a. s. a Kúpele Nimnica a. s.

7. Trnavský kraj

Rozlohou 4 146,6 km² sa Trnavský kraj zaraďuje na predposledné miesto v rámci krajov SR a zaberá 8,5 % z celkovej rozlohy SR. Leží v západnej časti Slovenskej republiky, kde vytvára spoločnú hranicu na severe s Českou republikou a na juhu s Maďarskou a Rakúskou republikou. Hraničí s Bratislavským, Nitrianskym a Trenčianskym krajom.

Podľa územno-správneho usporiadania v zmysle zákona NR SR č. 221/1996 Z. z. sa člení na 7 okresov: Dunajská Streda, Galanta, Hlohovec, Piešťany, Senica, Skalica a Trnava. Najväčší je okres Dunajská Streda, na ktorý pripadá 25,9 % z celkovej rozlohy kraja a najmenší je okres Hlohovec, ktorý zaberá 6,4 %.

Z geografického hľadiska z povrchových celkov najväčšiu plochu zaberá na juhu Podunajská nížina a na severe Záhorská nížina. Oddelené sú pásmom kryhového pohoria Malé Karpaty s najvyšším vrchom Záruby (768 m n. m.).

Trnavský kraj patrí medzi najproduktívnejšie poľnohospodárske kraje SR. Z celkovej rozlohy kraja zaberá poľnohospodárska pôda 70,9 %. Stupeň zornenia (89,8 %) je najvyšší zo všetkých krajov SR (celoslovenský priemer je 58,8 %). Rastlinnú výrobu dopĺňa i živočíšna výroba, pričom výrazný podiel má chov hovädzieho dobytku a ošípaných.

Rozmiestnenie priemyslu je teritoriálne nerovnomerné, severná a stredná časť je priemyselná a južná časť má priemyselno-poľnohospodársky charakter.

Obyvateľstvo žije v 251 obciach, z ktorých 16 má štatút mesta a žije v nich približne polovica obyvateľov.

Trnavský kraj počtom 558 677 obyvateľov k 31.12.2014 je zo všetkých krajov najmenší a jeho zastúpenie na celkovom obyvateľstve SR je 10,3 %. Kraj pozostáva z 251 obcí. Výrazná je koncentrácia obyvateľstva v 16 obciach, ktoré majú štatút mesta. V mestách je sústredených 47 % obyvateľov.

Zdravotnícke služby vo vzťahu k prenosným chorobám

V Trnavskom kraji sa nachádza 6 nemocničných ústavných zdravotníckych zariadení s celkovým počtom 2331 postelí 5 polikliník, 3 liečebne / 227 postelí a 2 prírodné liečebné kúpele / 2605 postelí (údaje z KŠÚ z r. 2008).

V Trnavskom kraji evidujeme 1181 ambulatných zdravotníckych zariadení. Z celkového počtu ambulatných zdravotníckych zariadení je 341 ambulancií všeobecných lekárov, 259 stomatologických ambulancií a 581 odborných ambulancií.

V Trnavskom kraji sa nachádza 7 neštatných zariadení jednodňovej chirurgie: 4x v okrese Trnava, 2x v okrese Piešťany a 1x v okrese Dunajská Streda (zaradené v Tab. IV.1.1 medzi odbornými ambulanciami).

88,4% obyvateľov Trnavského kraja žije v domoch napojených na verejný vodovod. 62,3% obyvateľov žije v domoch napojených na verejnú kanalizáciu.

8. Žilinský kraj

Celková výmera kraja predstavuje 6 808 km², pri počte 690 449 obyvateľov. Územie kraja je administratívne rozdelené na časti Kysuce, Orava, Liptov, Turiec, Horné Považie. Počet obcí v rámci kraja je 315, z toho so štatútom mesta 18.

Podľa územno-správneho usporiadania v zmysle zákona NR SR č.221/1996 Z.z. sa Žilinský kraj člení na 11 okresov, Najmenším okresom s rozlohou 174 km² v rámci kraja je okres Kysucké Nové Mesto, ktorý zaberá 2,6% z celkovej rozlohy kraja. Rozlohou najväčší je okres Liptovský Mikuláš, rozloha 19,7% kraja.

Počtom obyvateľov patrí Žilinský kraj na tretie miesto v rámci krajov SR. Jeho podiel na celkovom počte obyvateľov SR predstavuje 12,7%. Hustotou osídlenia 101,4 obyvateľov na 1 km² sa kraj radí na šieste miesto v medzikrajskom porovnaní. Najhustejšie osídleným okresom je okres Kysucké Nové Mesto s priemerom 191,4 obyvateľov na km² pred Žilinou 190,9 obyvateľov na km². Najmenej obyvateľov na km² 41,3 žije v okrese Turčianske Teplice.

Výrazný podiel na celkovej miere nezamestnanosti v rámci kraja majú obyvatelia marginalizovaných rómskych komunít, ktorí sa na nezamestnanosti podieľajú takmer 100% mierou. Daný stav podmieňuje ich vzdelanostná úroveň, ktorá vymedzuje ich výkon práce na nízko-kvalifikované činnosti. Nastavenie trhu práce v ostatnom období signalizuje pokles ponuky týchto prác, čím sa zvyšuje riziko nárastu príležitostných – „čiernych prác“, ktoré umožňujú obyvateľom marginalizovaných rómskych komunít získavať finančné prostriedky, hoci mnohokrát nezodpovedajú fyzickej náročnosti a podmienkam v ktorých pracujú.

Súčasný zdravotný stav obyvateľstva:

K základným charakteristikám zdravotného stavu obyvateľstva, ktoré odrážajú ekonomické, kultúrne, životné a pracovné podmienky patrí úmrtnosť - mortalita. Výška ukazovateľov celkovej úmrtnosti závisí však nielen od uvedených podmienok ale ju bezprostredne ovplyvňuje aj veková štruktúra obyvateľstva.

V rámci Žilinského kraja je evidovaných 1262 poskytovateľov ambulantnej zdravotnej starostlivosti (všeobecní lekári pre dospelých, všeobecní lekári pre deti a dorast, stomatólogovia, odborné ambulancie), 7 NsP (UNM Martin, FNsP Žilina, ÚVN SNP – FN Ružomberok, KNsP Čadca, Dolnooravská NsP D. Kubín, Hornooravská NsP Trstená, Liptovská NsP I. Stodolu) 24 ADOS, 10 polikliník, 1 psychiatrická liečebňa, 1 odborný liečebný ústav, 2 CPLDZ, 1 liečebňa dlhodobo chorých, 26 LSPP, 212 verejných lekární a 17 pobočiek verejných lekární, 21 výdajní zdravotníckych pomôcok (zdroj VÚC Žilinský kraj).

II. Stručná epidemiologická charakteristika výskytu nákaz v SR

Skupina alimentárnych nákaz

V roku 2015 nebolo v skupine alimentárnych ochorení zaznamenané ochorenie na brušný týfus a paratyfus.

V analyzovanom roku bolo zaznamenaných 5103 ochorení na salmonelózu, čo predstavuje chorobnosť 94,13/100 000. Výskyt je o 17% vyšší ako v roku 2014 a o 12% nižší ako 5 ročný priemer. Charakter výskytu bol sporadický, rodinný, ale aj epidemický. Zaznamenaných bolo 226 epidémií, z toho 102 epidémií s počtom chorých 3 a viac osôb v jednom ohnisku. V 102 tohtoročných epidémiách sa zistilo spolu 647 infikovaných osôb, čo je 12,7 % z celkového počtu 5103 hlásených salmonelových infekcií na Slovensku v roku 2015. Oproti roku 2014 je to vzostup o 17 epidémií s počtom chorých 3 a viac osôb, napriek tejto skutočnosti počet chorých v epidémiách hlásených v roku 2015 predstavoval pokles o 15,5 % oproti roku 2014.

Na dyzentériu ochorelo 199 osôb, čo predstavuje chorobnosť 3,67/100 000. Výskyt je o 13,5% nižší ako v roku 2014 a o 50% nižší v porovnaní s 5 ročným priemerom. Charakter výskytu bol sporadický, rodinný, ale aj epidemický. Hlásené boli 4 epidémie s počtom chorých od 2 prípadov, v ktorých ochorelo 9 osôb.

V skupine iných bakteriálnych črevných infekcií sa zaznamenal výskyt 9335 ochorení, čo predstavuje chorobnosť 172,19/100 000. Oproti minulému roku je to vzostup o 5,9% a oproti 5 ročnému priemeru je to vzostup o 32%. V etiológii ochorení dominoval

Campylobacter, ktorý sa uplatnil v 6 940 prípadoch. Charakter výskytu bol sporadický, rodinný, ale bolo zaznamenaných aj 9 väčších epidémií (s počtom chorých od 4 osôb), v ktorých ochorelo spolu 47 osôb. Menších epidémií bolo 101, v nich ochorelo 241 osôb.

V skupine iných bakteriálnych otráv potravinami bolo hlásených 128 ochorení, čo predstavuje chorobnosť 2,36/100 000. Oproti minulému roku je to pokles o 26% a oproti 5 ročnému priemeru je to nárast o 20%.

Charakter výskytu bol sporadický, rodinný a epidemický. Hlásené boli 2 väčšie epidémie v ktorých ochorelo 113 osôb. V priebehu roka 2015 boli hlásené 3 podozrenia na botulizmus. V jednom prípade z Banskobystrického kraja bol z troch použitých obalov Cicerovej nátierky detekované *Clostridium botulinum*.

V skupine iných protozoárných črevných infekcií bolo hlásených 249 ochorení (chor. 4,59/100 000), čo je o 24,5% viac ako v roku 2014. Charakter výskytu bol sporadický.

U hnačiek spôsobených vírusmi bolo zaznamenaných 7 848 ochorení, čo predstavuje chorobnosť 144,76/100 000, čo je oproti roku 2014 vzostup o 42,9%. Charakter výskytu bol sporadický, rodinný a epidemický. Hlásených bolo 52 väčších epidémií s počtom prípadov od 4 do 173, v ktorých ochorelo spolu 1095 osôb.

V skupine hnačiek a gastroenteritíd pravdepodobne infekčného pôvodu bolo hlásených 2 610 ochorení, čo predstavuje chorobnosť 48,14/100 000. Výskyt je oproti roku 2014 o 8,4% vyšší a oproti 5 ročnému priemeru je to pokles o 22%. Charakter výskytu bol sporadický, rodinný, ale aj epidemický. Zaznamenaných bolo 26 väčších epidémií od 5 prípadov v ktorých ochorelo 651 osôb a 5 menších epidémií v ktorých ochorelo 10 osôb.

V roku 2015 v skupine alimentárnych nákaz bolo hlásených 7 úmrtí, z toho v troch prípadoch na diagnózu *Enterokolitída zaprič. Clostridium difficile* u 75 ročnej ženy z okresu Prievidza, u 86 ročnej ženy z okresu Košice II. a u 88 ročnej ženy z okresu Košice IV. V dvoch prípadoch išlo o úmrtie na *Rotavírusovú enteritídu* u jeden ročného dievčatka z okresu Kežmarok a o úmrtie na *Hnačku a gastroenteritídu pravdepodobne infekčného pôvodu* u 82 ročnej ženy z okresu Nitra. V roku 2015 boli hlásené 2 úmrtia na *Salmonelovú enteritídu* u 63 ročnej ženy z okresu Michalovce a u 82 ročného muža z okresu Banská Bystrica.

Vírusové hepatitídy

V roku 2015 bolo na Slovensku zaznamenaných 1452 ochorení na všetky druhy vírusových hepatitíd, čo je vzostup o 7,9% oproti roku 2014. Na celkovom počte ochorení sa v najvyššej proporcii podieľala VH-A, ktorej proporcia sa rovná 60,8%. V priebehu roka došlo k významnému vzostupu najmä u diagnózy VHA a to o 20%.

Z analyzovaného počtu VH bolo 998 prípadov v akútnej forme (68,7%), čo je o 14% viac oproti roku 2014 a 454 (31,3%) vo forme chronickej, ktorej výskyt nepatrne klesol. Medzi chronickými formami dominovala VH-C – 320 prípadov, t.j. 70,5% chronických foriem VH. (Tab.IV.2.1.). Vzostup výskytu bol zaznamenaný u 3 diagnóz popisovaných v tejto skupine nákaz (VHA, VHE ChVHB), u 3 diagnóz došlo k poklesu (VHB, VHC, ChVHC). V roku 2015 boli zaznamenané 2 úmrtia na VH a to na dg. akútnej VHB a 1x ChVHB, v roku 2014 úmrtie nebolo zaznamenané, kým v roku 2013 sa vyskytlo 5 prípadov ochorení, ktoré končili úmrtím a to 3x na akútnu VHB a 2x na chronickú VHB. 20 prípadov ochorení malo charakter importovanej nákazy, a to 9x VHA, 2x VHB, 5x VHE 1x ChVHB a 3x ChVHC.

Tab. III.2.1. Prehľad o výskyte VH v roku 2015 a ich porovnanie s rokom 2014

Dg.	Celkový počet	Chorobnosť	% zo všetkých VH	Porovnanie s r. 2014
B 15	883	16,3	60,8	↑ o 20%
B 16	65	1,2	4,5	↓ o 22%
B 17.1	24	0,44	1,7	↓ o 33%
B17.2.	26	0,5	1,8	↑ o 75%
B 18.1	134	2,5	9,23	↑ o 26,5%
B 18.2	320	5,9	22,0	↓ o 12,6
B 19.9	0	0,0	0	–

Okrem toho bolo v tejto skupine nákaz evidovaných 469 novozistených nosičov HBsAg, čo je o 4,5% viac ako v roku 2014.

Respiračné nákazy

V priebehu roku 2015 bolo hlásených 22 877 ochorení, čo je pokles oproti r. 2014 o 0,93%.

Hlásené boli tieto ochorenia :

A 37.0 - Pertussis	334
A 37.1 - Parapertussis	13
A 37.8 - Pertussis spôsobený iným vírusom	2
A 38 - Šarlach	209
A 46 - Erysipel	449
A 48.1- Legionelóza	14
A 15 – A 19 – TBC	317
B 00 - Herpeticko vírusová infekcia	91
B 01 - Varicelová infekcia	17 745
B 02 - Inf. spôsobená herpes zoster vírusom	3 088
B 25 – Cytomegalovírusové infekcie	15
B 27 – Infekčná mononuklóza	600

Samostatnú skupinu ochorení tvoria ochorenia na chrípku a akútne respiračné ochorenia spôsobené iným etiologickým agensom. V priebehu roku 2015 bolo v tejto skupine hlásených 2 199 863 ochorení, čo je o 17,1% viac ako predchádzajúci rok.

V skupine respiračných nákaz skončilo **úmrťm** 35 ochorení a to:

J 10.7 - SARI	28x(20 prípadov na infekčnú príčinu, 8 prípadov na inú príčinu)
A 48.1 – Legionelóza	2x
A 15 – A 19 - TBC	5x

Neuroinfekcie

V priebehu roku 2015 bolo hlásených 348 prípadov ochorení, čo znamená pokles oproti roku 2014 o 11,7%. Ochorenie boli hlásené pod nasledovnými diagnózami:

A 39 Meningokoková meningitída 30 prípadov, úmrtia 4, smrtnosť 13,3%
 A 81 Creutzfeldt - Jacobova choroba , 16 prípadov, zatiaľ zomrelo 14,
 A 86 Nešpecifikované vírusové encefalitídy 20, úmrtie 0, A 87 Vírusová meningitída 88 prípadov, úmrtie 0,
 B 00.3 Herpetickovírusová meningitída 5 prípadov, úmrtie 0, B 00.4 Herpetickovírusová encefalitída 4 prípady/0, B01.0 varicelová meningitída 1pr./0, B01.1 varicelová encefalitída

5 prípadov/0, B 02.0 Zosterová encefalitída 6 pr./0, B 02.1 Zosterová meningitída 4 pr./0

G 00 Bakteriálne meningitídy 90 prípadov ochorení, úmrtí 5 (1x S.E., 4x Str.pneumoniae), smrtnosť 5,5%, G 02 Zápal mozgových blán iný 5 pr./0, G 03 Meningitída vyvolaná inými a nešpecifikovanými príčinami 13 pr./0, G 51 Paréza nervu facialis 27 prípadov/0, G 61 ACHO 34 prípadov, 1 úmrtie.

Úmrtie na neuroinfekcie bolo zaznamenané v 24 prípadoch a to na Meningokokovú meningitídu 4x, na Bakteriálnu meningitídu 5x, na CJCh 14 na Guillen Baré syndrom 1x. Smrtnosť na všetky hlásené neuroinfekcie je 6,9%. Ostatné ochorenia končili uzdravením alebo prechodom do chronicity.

Zoonózy a nákazy s prírodnou ohniskovosťou

V roku 2015 nebol hlásený žiadny prípad ochorenia na antrax, horúčku Q, maláriu, filariózu a schistosomózu.

Hlásených bolo: 28 ochorení na tularémiu, 1 ochorenie na brucelózu, 7 ochorení na leptospirózu, 17 ochorení na listeriózu, 913 ochorení na lymeskú boreliózu, 3 ochorenia na ornitózu, 1 ochorenie na Q- horúčku, 88 ochorení na kliešťovú encefalitídu, 2 ochorenia na horúčku dengue, 21 ochorení na iné vírusové horúčky nezatriedené inde, 219 ochorení na toxoplazmózu, 5 ochorení na echinokokózu, 1 ochorenie na teniózu, 8 ochorení na Iné infekcie plochými červami (cestódami), 1 ochorenie na trichinelózu a 31 ochorení na toxokarózu.

Ochorenie na besnotu u ľudí nebolo na Slovensku zaznamenané od roku 1990. V roku 2015 bolo hlásených 937 ohrození besnotou po kontakte osôb so zvieratám besným alebo podozrivým z besnoty. V súvislosti s ohrozením besnotou bolo očkovaných 778 osôb, z toho bolo úplne očkovaných 602 a neúplne očkovaných 176 osôb.

Hlásené boli 4 epidémie kliešťovej encefalitídy, pričom v 1 epidémii bolo zaznamenané úmrtie na kliešťovú encefalitídu.

Importovaných bolo 6 ochorení a 24 ohrození besnotou. Z ochorení bolo importované 1 ochorenie na teniózu, 3 ochorenia na lymeskú boreliózu a 2 ochorenia na horúčku dengue.

Nákazy kože a slizníc

V priebehu roka 2015 bolo zo všetkých krajov SR hlásených 2551 ochorení kože a slizníc, čo je vzostup o 20,96%. V tejto skupine boli hlásené 2 ochorenia na plynovú flegmónu (A 48.0) čo je o jeden prípad menej ako v minulom roku a 2099 ochorení na svrab (B 86), čo predstavuje pokles o 7 prípadov ochorenia oproti roku predchádzajúcemu. V priebehu roka 2015 nebolo hlásené žiadne ochorenie na tetanus. Zaočkovanosť detskej populácie proti tetanu je na veľmi dobrej úrovni a v SR má hodnotu 96,0 %; v krajoch sa pohybuje od 95,0 % (Košický kraj) do 97,1 % (Nitriansky kraj). Na celoslovenskej aj krajskej úrovni zaočkovanosť neklesla pod 95 %. V porovnaní s predchádzajúcim obdobím celoslovenská zaočkovanosť klesla o 0,8 %.

Nákazy prenášané pohlavným stykom

V roku 2015 bolo vykázaných 299 prípadov syfilisu (chorobnosť 5,50/100 000). V porovnaní s rokom 2014 (370 ochorení, chorobnosť 6,83/100 000) došlo k poklesu vo výskyte prípadov s indexom 0,8 teda o 19,2%. V porovnaní s 5 ročným priemerom (356,4 ochorení) došlo

k poklesu s indexom 0,8. Infekcie zachytené v epidemiologicky najzávažnejšom štádiu včasného syfilisu tvorili 44,2% zo všetkých hlásených prípadov syfilisu. Zaznamenaný bol jeden prípad kongenitálneho syfilisu.

V skupine gonokokových pohlavne prenosných infekcií bolo v roku 2015 vykázaných 344 prípadov (chorobnosť 6,35/100 000) čo oproti roku 2014 (426 prípadov, incidencia 7,86/100 000) predstavuje pokles vo výskyte s indexom 0,8 t.j. o 19,2%. V porovnaní s 5 ročným priemerom (287,0 ochorení) došlo k vzostupu s indexom 1,2.

V roku 2015 bolo vykázaných 1314 prípadov chlamýdiových pohlavne prenosných infekcií (chorobnosť 24,24/100 000). V porovnaní s rokom 2014 (1055 prípadov, incidencia 19,48/100 000) došlo k vzostupu vo výskyte prípadov s indexom 1,3 t.j. o 24,6%. V porovnaní s 5 ročným priemerom (642,2 ochorení) došlo k vzostupu s indexom 2,1. Nevyskytol sa žiadny prípad lymphogranuloma venereum.

Choroby vyvolané vírusom HIV

Pokračoval vzostupný trend vo výskyte prípadov infekcie vírusom ľudskej imunitnej nedostatočnosti a v roku 2015 bol zaznamenaný najvyšší výskyt tejto infekcie v jednom kalendárnom roku od začiatku jej monitorovania v roku 1985. Diagnostikovaných bolo 86 nových prípadov HIV infekcie, čo predstavuje incidenciu 1,59 prípadov na 100 000 obyvateľov SR. V predchádzajúcom roku bol evidovaný rovnaký počet nových prípadov HIV infekcie (86) a zistená bola rovnaká incidencia (1,59/100 000 obyvateľov). V porovnaní s päťročným priemerom (59,2 prípadov) došlo k vzostupu s indexom 1,5. V roku 2015 bolo diagnostikovaných 9 nových prípadov AIDS a zaznamenaných bolo 6 úmrtí pacientov s HIV infekciou.

Nozokomiálne nákazy

V roku 2015 bolo zo zdravotníckych zariadení v Slovenskej republike nahlásených spolu 9094 nozokomiálnych nákaz (ďalej NN), čo je nárast oproti r.2014 o 7,53 %. Pri počte 1 141 827 hospitalizovaných pacientov (rozdiel len 54 pacientov viac oproti roku 2014) predstavuje incidencia NN 0,80 % z počtu hospitalizovaných, je to ale len zlomok predpokladaného výskytu NN v zdravotníckych zariadeniach v SR, ide o pasívny zber údajov. Výraznejší posun počtu nozokomiálnych nákaz na oddeleniach alebo klinikách oproti minulému roku nebol zaznamenaný, incidencia NN sa ako najreálnejšia javí na OAIM a KAIM a to už reálnejších 19,51 %, na interných klinikách a oddeleniach 16,58 % a tiež na chirurgických klinikách a oddeleniach 9,95 % z počtu hospitalizovaných.

Importované nákazy

V roku 2015 bolo do SR importovaných 273 prenosných nákaz. Jedná sa o medziročný nárast o 14,2%. Medzi nákazami dominovali hnačkové ochorenia – 160 prípadov (50x salmonelóza, 43x kamylobakteriáza, 6x dyzentéria, 20x na rotavírusovú, adenovírusovú a norovírusovú enteritídu, 5x na iné bakteriálne črevné infekcie, 3x na Giardiázu a 33x na hnačku a gastroenteritídu pravdepodobne infekčného pôvodu), vírusové hepatitídy – 21 prípadov (9x VHA, 5x VHE, 3x VHBa 4x VHC) a 13 prípadov nosičstva HBsAg.

Ďalšie importované ochorenia: 1x tuberkulóza kostí a kĺbov zo Somálska, 3x divý kašeľ vyvolaný Bordetella pertussis (Česko, USA, Saudská Arábia), 2x Legionárska choroba (Ukrajina, Nemecko), 1x Nepneumonická Legionárska choroba (Pontiacká horúčka) z Maďarska, 31 prípadov pohlavných chorôb, 3x Lymeská choroba (Česko, Maďarsko, Taliansko), 2x horúčka Dengue (Indonézia, Filipíny), 1x herpes zoster bez komplikácie z Rakúska, 1x parotitída bez komplikácii z Rakúska, 1x iné dermatofytózy z Chorvátska, 1x nešpec. Tenióza z Indie, 1x nešpec. Askarióza zo Somálska, 1x svrab z Bosny a Hercegoviny, 1x zápal mozg. plien z Rakúska, 24 prípadov poranení divokožijúcim alebo túlavým zvieratám - jednalo sa o ohrozenie besnotou pri pobyte v zahraničí v 11-stich krajinách, najčastejšie – 5x v Thajsku a 5 x v Indonézii, 4x bezpríznakový stav HIV a 1x nosič inej infekčnej choroby z Talianska.

Úmrtia

V roku 2015 bolo zaznamenaných 111 prípadov úmrtí na prenosné ochorenia, čo je o 8 prípadov viac ako v roku 2014.

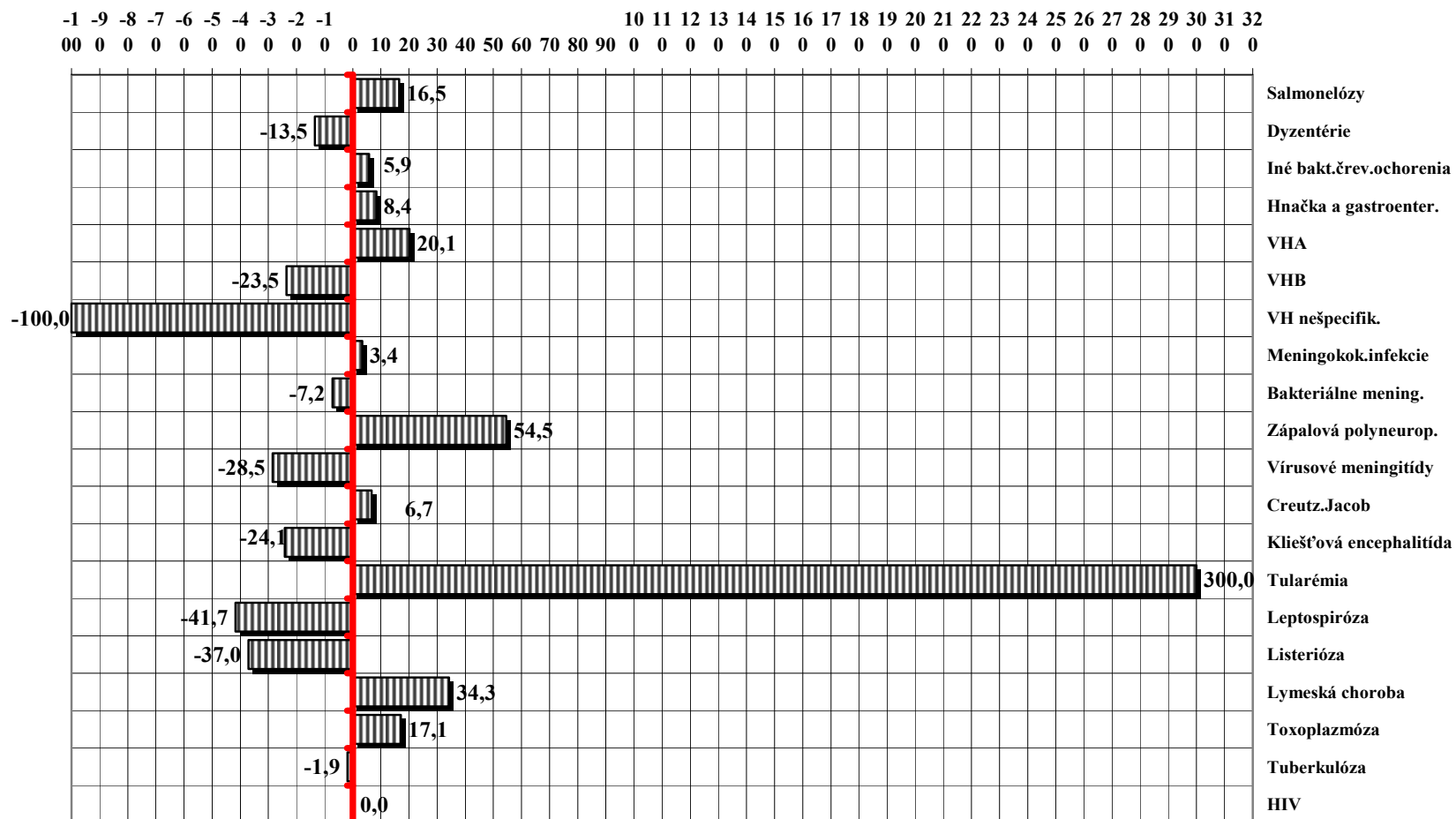
Úmrtia sa z hľadiska veku vyskytli 7x u 0 ročných detí, 4x u 1- 4ročných detí, 9 úmrtí vo vekovej skupine 20-44-ročných, 40 úmrtí v skupine 45-64 ročných a 51 úmrtí u osôb nad 65 rokov veku. 7 úmrtí bolo zaznamenaných na hnačkové ochorenia, 2 úmrtia na vírusové hepatitídy typu B, 34 úmrtí na respiračné nákazy, 24 úmrtí na neuroinfekcie, 40x bola príčinou úmrtia sepsa rôznej etiológie, 4x iné diagnózy. Všetky úmrtia sú podrobne popísané pri jednotlivých skupinách diagnóz.

Výskyt vybraných prenosných ochorení v SR v roku 2015 a porovnávacie indexy

Kód MKCH	Ochorenie	Rok	Rok	Index	Priemer	Index	Chor.	Priemer
		2015	2014	2015/14	2010/14	2015/P	2015/	chor.10-14/
		abs.	abs.	rel.	abs.	rel.	100 000	100 000
1	2		3	5	6	7	8	9
A 01	Brušný týfus	0	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00
A 02	Salmonelózy	5103	4379	1,17	4538,8	1,12	94,13	83,78
A 03	Bacilová dyzent.	199	230	0,87	399,4	0,50	3,67	7,37
A 04	Iné bak. črev.inf.	9335	8819	1,06	7059,4	1,32	172,19	130,31
A 05	Iné bak. otr. potrav.	128	173	0,74	106,4	1,20	2,36	1,96
A 05.1	Botulizmus	3	0	0,00	0,2	15,0	0,06	0,004
A 09	Hnačka a gastr.p.inf.p.	2610	2408	1,08	3350,8	0,78	48,14	61,85
B 15	Ak.hepatitída A	883	735	1,20	584	1,51	16,29	10,78
B 16	Ak.hepatitída B	65	85	0,78	87,2	0,75	1,20	1,61
B 17.1	Ak.hepatitída C	24	36	0,67	24,6	0,98	0,44	0,45
B 19	Nešpecifik. akútne VH	0	1	0,00	1,6	0,00	0,00	0,03
A 37.0	Pertussis	334	1123	0,30	1058,8	0,32	6,16	19,54
A 38	Scarlatina	209	221	0,95	227,4	0,92	3,86	4,20
B 01	Varicella	17745	16910	1,05	18432,2	0,96	327,32	340,23
B 02	Herpes zoster	3089	3197	0,97	3318,4	0,93	56,98	61,25
B 05	Morbilli	0	0	0,00	0,0	0,00	0,00	0,00
B 06	Rubeola	0	0	0,00	0,0	0,00	0,00	0,00
B 26	Parotitída	1707	1559	1,09	357,2	4,78	31,49	6,59
B 27	Inf. mononukl.	600	628	0,96	730,2	0,82	11,07	13,48
J 10	ARO+Chrípka	2 119 341	1 903 793	1,11	1982191,4	1,07	79535,1	69377,9
A 39	Meningokok.inf.	30	29	1,03	32,2	0,93	0,55	0,59
G 00	Bakt. meningit.	90	97	0,93	85,4	1,05	1,66	1,58

G 61	Zápal.polyneurop	34	22	1,55	20,2	1,68	0,63	0,37
A 40, A 41, B37.7, P 36, O 85	Septikémie	2116	1893	1,12	1375,8	1,53	39,02	29,6
A 48.0	Plyn. flegmóna	2	3	0,66	2,6	0,77	0,04	0,052
A 86,85	Iné a nešpecif. encefal.	20	42	0,48	27	0,74	0,37	0,50
A 87	Vírus.meningit.	88	123	0,72	143,2	0,61	1,62	2,64
A 21	Tularémia	28	7	4,67	9	3,11	0,52	0,17
A 81	Creutz. Jacob	16	15	1,07	12,6	1,27	0,30	0,23
A 27	Leptospiróza	7	12	0,58	11,8	0,59	0,13	0,22
A 32 P 37.2	Listerióza	18	27	0,66	17,6	0,97	0,33	0,32
A 69.2, G 63.0, M 01.2	Lymeská choroba	913	680	1,34	867,6	1,05	16,84	16,01
A 84.1	Kliešťová encef.	84	116	0,72	115,8	0,72	1,55	2,14
B 58 P37.1	Toxoplazmóza	219	187	1,18	132,4	1,65	4,04	2,44
B 86	Scabies	2099	2106	1,00	1495,8	1,40	38,72	27,61
A15-19	Tuberkulóza	317	323	0,98	382,2	0,83	5,85	7,05
A51-53	Syfilis	299	370	0,81	335,8	0,89	5,50	6,2
B 24	HIV/AIDS	86	86	1,00	58,6	1,47	1,59	1,08
Z 20.3	Kontakt a ohroz. besn.	937	1010	0,93	937,4	1,00	17,28	17,30

**Porovnanie výskytu prenosných ochorení v SR v roku 2015 oproti roku 2014
(pokles a vzostup v %)**

Epidemica		rel.	3,5	4,8	6,4	3,8	0,8	0,6	0,4	0,2	0,45	0,26	0,19	0,32	0,09	0,09	0,09	0,04	0,04	0,09	4,03	28,78	31,49
J10	Chríпка a akútne respir. ochor.	abs.	21896 50	15627 18	25276 62	23898 55	23561 72	21129 19	21162 27	15856 26	19622 48	13353 23	13419 95	14462 84	20595 53	18621 19	23914 81	19264 53	19264 53	18746 76	21998 63	1903793	21193 41
J11		rel.	40880, 6	29175, 8	47089, 4	44522, 1	43894, 6	39362, 9	39424, 6	29539, 6	36320, 8	24716, 5	24932	26869, 7	85238, 5	74506, 0	81011, 9	66892, 3	66892, 3	65895, 5	75328, 9	68358,9	79535, 1

Tab.6.III.2 Vývoj vybraných prenosných ochorení v Slovenskej republike za posledných 20 rokov - pokračovanie

Ochorenie		hod	Rok																					
dg	Názov	nota	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Neuroinfekcie																								
A39	Meningokok. Infekcia	abs.	27	97	131	87	74	68	69	42	49	31	45	36	37	55	45	40	26	41	25	29	30	
		rel.	0,5	1,8	2,4	1,6	1,4	1,3	1,2	0,78	0,91	0,58	0,84	0,67	0,69	1,02	0,83	0,74	0,48	0,76	0,46	0,54	0,55	
A87	Vírusová meningit.	abs.	91	137	116	114	109	225	152	112	106	188	127	153	108	491	123	110	128	174	183	123	88	
		rel.	1,7	2,6	2,2	2,1	2	4,2	2,8	2,1	2	3,49	2,36	2,84	2,00	9,09	2,27	2,03	2,35	3,22	3,38	1,26	1,62	
A85 A86	Iné a nešpec. enc. ef.	abs.	20	29	10	23	30	57	31	22	27	34	38	24	25	39	28	22	20	15	36	42	20	
		rel.	0,4	0,5	0,2	0,4	0,6	1,1	0,6	0,41	0,5	0,63	0,71	0,45	0,46	0,72	0,52	0,41	0,37	0,28	0,66	0,78	0,37	
G00	Bakt. zápal mozg.plien	abs.	128	170	163	175	161	196	134	109	120	120	116	115	116	104	80	72	83	81	94	97	90	
		rel.	2,4	3,2	3	3,2	3	3,6	2,5	2	2,23	2,23	2,17	2,14	2,15	1,93	1,48	1,33	1,53	1,50	1,74	1,79	1,66	
G61	Zápal polyneuropat.	abs.	13	7	10	6	16	28	41	21	38	25	28	19	16	24	24	18	27	14	20	22	34	
		rel.	0,2	0,1	0,2	0,1	0,3	0,5	0,7	0,43	0,71	0,46	0,52	0,35	0,30	0,44	0,44	0,33	0,5	0,26	0,37	0,41	0,63	
Zoonózy a nákazy s prírodnou ohniskovosťou																								
A27	Leptospirózy	abs.	42	26	33	26	26	45	45	38	17	24	35	22	18	23	16	27	7	8	5	12	7	
		rel.	0,8	0,5	0,6	0,4	0,5	0,8	0,5	0,7	0,32	0,45	0,65	0,41	0,33	0,43	0,30	0,50	0,13	0,15	0,09	0,22	0,13	
A32	Listerióza	abs.	6	6	4	4	3	6	6	7	6	8	5	12	8	8	10	5	31	11	15	27	18	
		rel.	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,11	0,13	0,11	0,15	0,09	0,22	0,15	0,15	0,18	0,09	0,57	0,20	0,28	0,50	0,33	
A69.2	Lymeská choroba	abs.	602	991	777	605	600	636	675	567	726	677	843	732	708	1040	921	1054	852	754	998	680	913	
		rel.	11,2	18,5	14,4	11,3	11,1	11,8	12,5	10,5	13,5	12,57	15,65	13,58	13,13	19,24	17,02	19,43	15,86	13,95	18,44	12,55	16,84	
A78	Q horúčka	abs.	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	
		rel.	0	0	0,02	0	0	0	0,02	0	0	0	0	0	0,02	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	0,00	0,02	0,00	
A84.1	Stredoeuro p. kliešť.encef.	abs.	89	101	76	54	63	92	75	62	74	70	50	91	57	79	76	91	108	102	162	116	84	
		rel.	1,6	1,9	1,4	1	1,2	1,7	1,4	1,15	1,38	1,3	0,93	1,69	1,06	1,46	1,40	1,68	1,99	1,89	2,99	2,14	1,55	
B58	Toxoplazmóza	abs.	504	590	485	418	452	352	257	319	234	154	261	303	255	175	182	138	77	103	158	187	219	
		rel.	9,4	10,9	9	7,8	8,4	6,5	4,8	5,9	4,35	2,86	4,85	5,62	4,73	3,24	3,36	2,54	1,42	1,91	2,92	3,45	4,04	
B68	Tenióza	abs.	24	18	24	18	13	13	6	8	4	6	2	6	1	3	2	4	3	3	6	0	0	

		rel.	0,5	0,3	0,4	0,3	0,2	0,2	0,1	0,15	0,07	0,11	0,04	0,11	0,02	0,06	0,04	0,08	0,06	0,06	0,12	0,00	0,0
A21	Tularémia	abs.	151	80	28	34	37	56	22	133	26	15	23	49	11	25	22	17	5	8	9	7	28
		rel.	2,8	1,5	0,5	0,6	0,7	1	0,4	2,46	0,48	0,28	0,43	0,9	0,20	0,46	0,41	0,31	0,09	0,15	0,17	0,13	0,5
Z20.3	Kontakt s besnotou	abs.	1626	2358	1754	1918	2160	1614	1249	1331	1369	1047	1118	865	867	1047	883	879	948	962	888	1010	937
		rel.	30,4	43,9	32,7	35,7	40,1	29,9	23,1	24,64	25,45	19,46	20,76	16,05	16,07	19,39	16,31	16,20	17,44	17,80	16,41	18,65	17,28
N á k a z y k o Ź e a s l i z n í c																							
A35	Tetanus	abs.	1	1	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1	0	0	0
		rel.	0,02	0,02	0	0	0	0	0	0,04	0	0	0	0	0,02	0,0	0,0	0,02	0,02	0,02	0,0	0,00	0,0
A48.0	Plyn.gangr éna	abs.	5	1	9	7	8	3	8	2	7	8	7	3	4	0	6	2	3	3	2	3	2
		rel.	0,1	0,02	0,2	0,1	0,2	0,1	0,2	0,04	0,13	0,15	0,13	0,06	0,07	0,0	0,11	0,04	0,06	0,06	0,04	0,06	0,0
B86	Svrab	abs.	6967	5286	4167	4133	3395	2685	2586	1759	1381	1446	1233	1192	1145	933	962	1022	1210	1437	1704	2106	209
		rel.	130,1	98,6	77,6	77	63	49,8	47,9	32,6	25,67	26,88	22,9	22,14	21,23	17,27	17,77	18,84	22,26	26,59	31,49	38,88	38,72

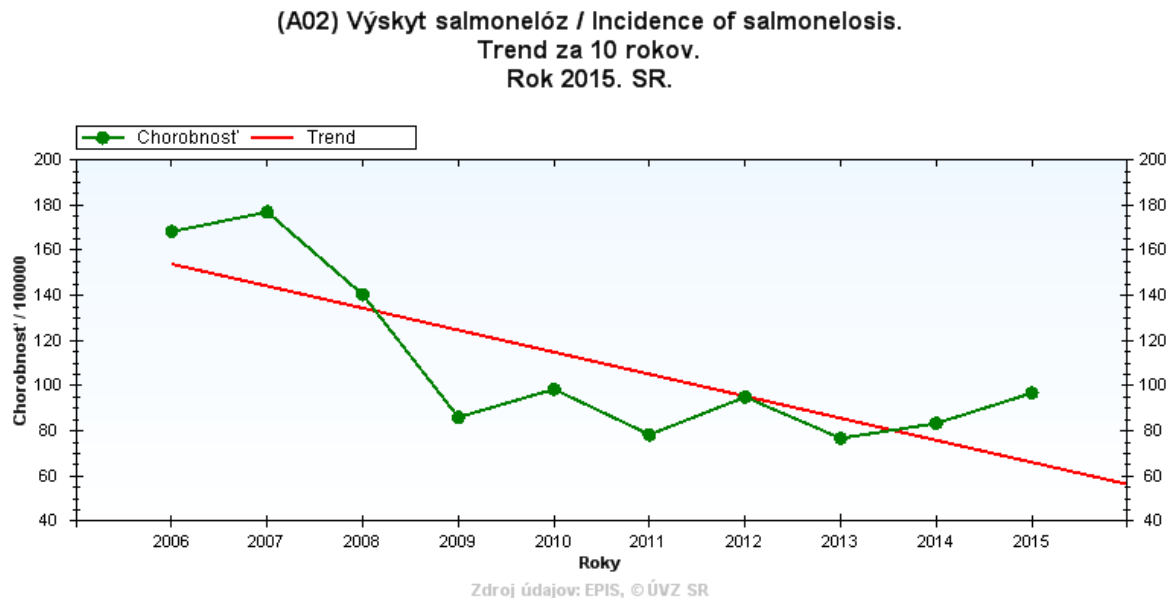
III.1.1 Brušný týfus a paratýfus – A 01 – ochorenia

V roku 2015 neboli zaznamenané ochorenia.

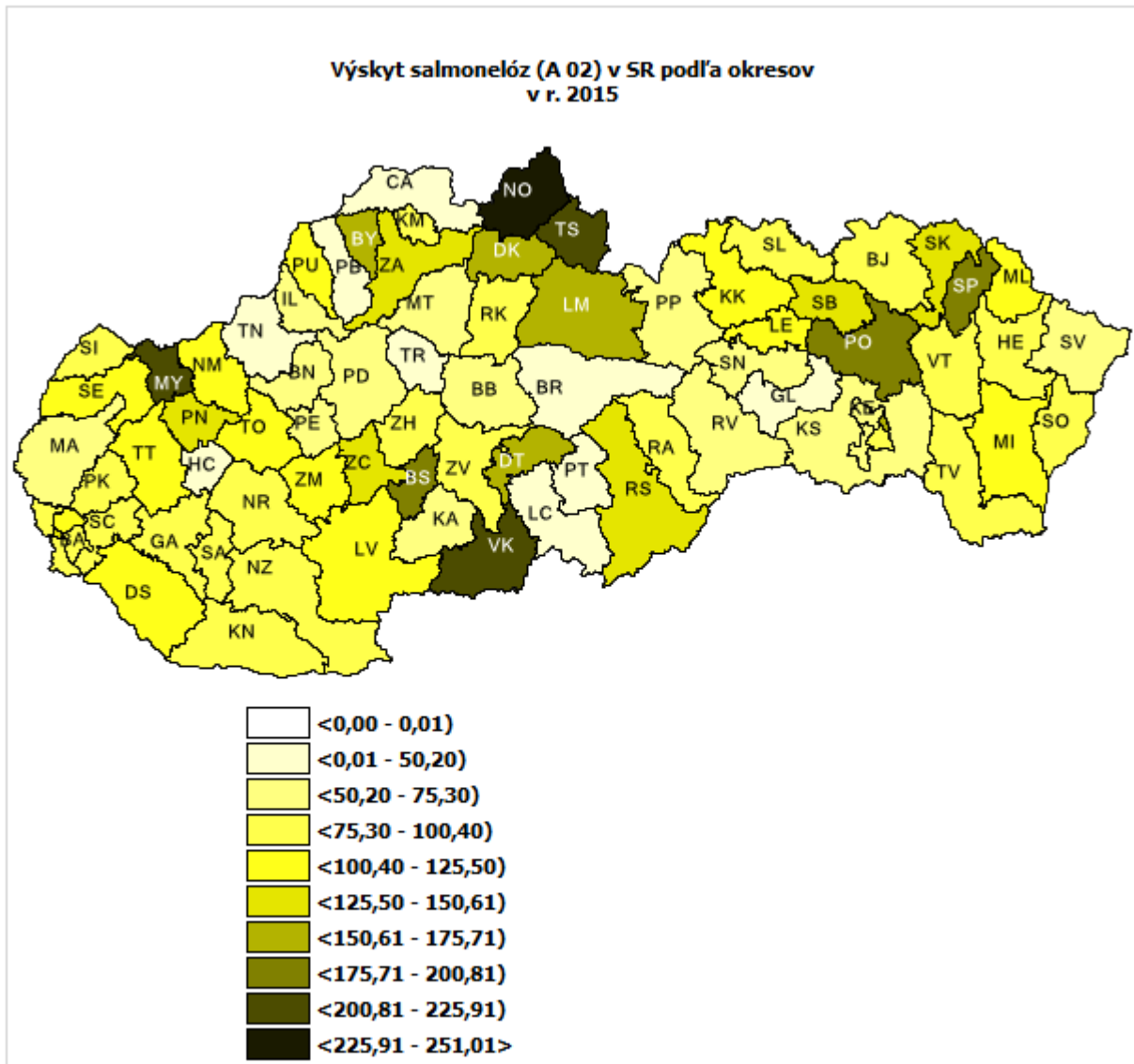
III.1.2 Salmonelózy – A 02

Salmonelózy patria k ochoreniam s najvyššou chorobnosťou v SR. V roku 2015 bolo na Slovensku hlásených 5103 ochorení na salmonelózu, čo je chorobnosť 94,13/100 000 obyvateľov. Výskyt je o 17% vyšší ako v roku 2014 a o 12% nižší ako 5 ročný priemer. Graf III.1.1. Charakter výskytu bol sporadický, rodinný, ale aj epidemický. Od chorých a nosičov sa izolovalo 65 sérotypov rodu *Salmonella*. Dominantným bol sérotyp *Salmonella enteritidis*, ktorá predstavovala 81,18% z počtu kmeňov, u ktorých bol sérotyp určený. Ďalšími najčastejšími vyskytujúcimi sérotypmi boli *Salmonella typhimurium*, ktorá tvorila 5,03%, *Salmonella infantis* 2,19% a *Salmonella enterica*, ktorá predstavovala 1,12%. Ostatné sa vyskytovali ojedinele a predstavovali obvykle len zlomok percenta z celkového počtu.

Graf III.1.1

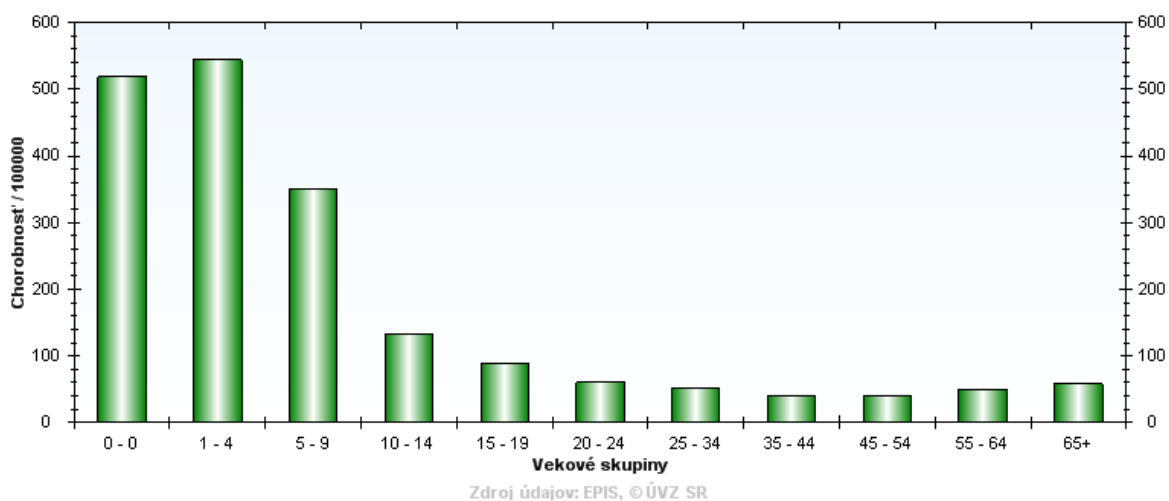
Mapa III.1.1

Ochorenia boli hlásené z každého kraja SR, pričom najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v kraji Žilinskom – 114,42, Prešovskom – 110,49 a v Trnavskom – 107,22. Najnižšia chorobnosť bola zaznamenaná v Trenčianskom kraji – 71,21.

Graf III. 1.2

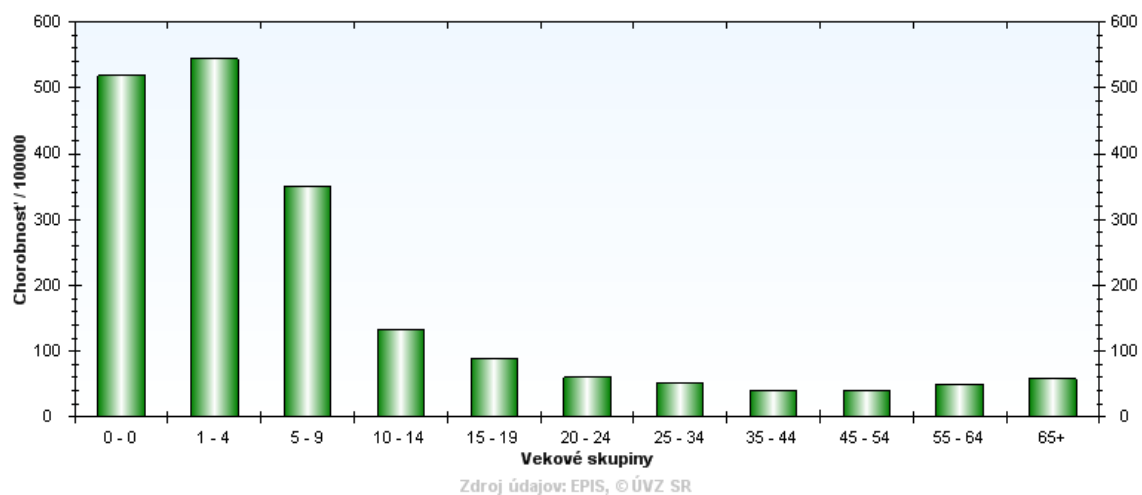
(A02) Výskyt salmonelóz / Incidence of salmonelosis.
Vekovošpecifická chorobnosť.
Rok 2015, mesiac január až december. SR.

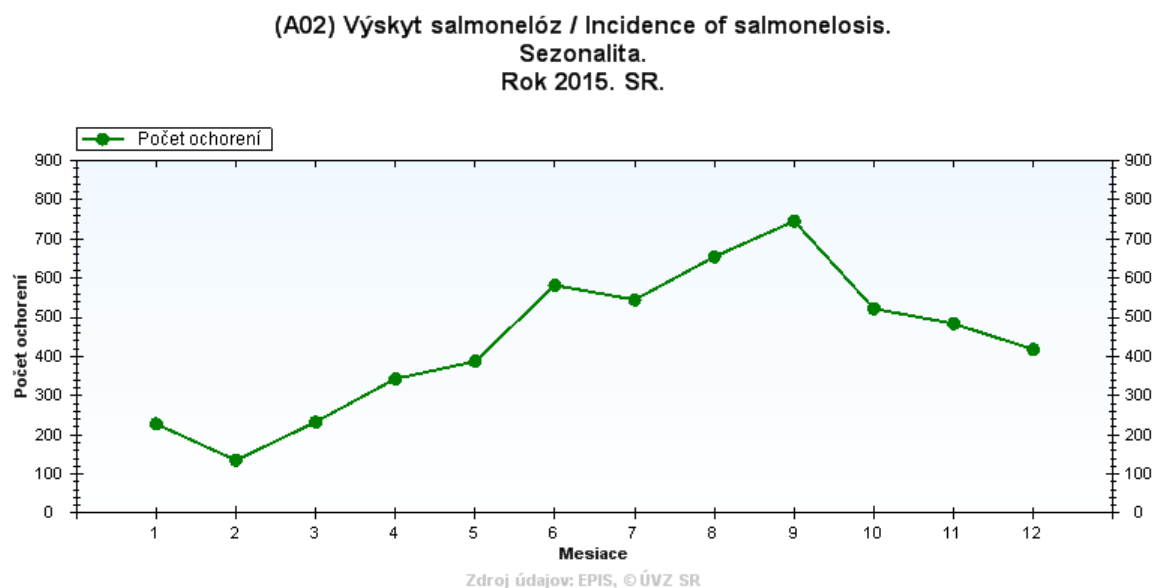
Ochorenia boli zaznamenané v každej vekovej skupine, pričom vekovo špecifická chorobnosť bola najvyššia u 1-4 ročných detí – 539,35. Najnižšia chorobnosť bola zaznamenaná u 35-44 ročných – 1,04.

Graf III.1.3

(A02) Výskyt salmonelóz / Incidence of salmonelosis.
Vekovošpecifická chorobnosť.
Rok 2015, mesiac január až december. SR.

Graf III.1.4

V etiológii ochorení sa najčastejšie uplatnila *S. enteritidis* a to v 4148 prípadoch, t.j. 81,29%. V etiológii nosičstiev sa tiež najčastejšie uplatnila *S. enteritidis* a to v 111 prípadoch t.j. 77,92%.

Mimočrevná lokalizácia salmonel bola zaznamenaná v 26 prípadoch a to:

1x drén, 1x hnis, 18x moč, 2x ster z rany, 2x výter z pošvy, 2x výter zo spojivkového vaku.

Importované nákazy boli zaznamenané v 50 prípadoch.

Nosičstvo - 1x Indonézia

Ochorenia – 2x Nemecko, 10x Bulharsko, 2x Grécko, 1x Thajsko, 7x Turecko, 10x Chorvátsko, 5x Maďarsko, 2x Taliansko, 2x Česko, 1x Portugalsko, 2x Egypt, 1x Slovinsko, 1x Poľsko, 3x Švajčiarsko.

Zaznamenaných bolo 226 epidémií, z toho 102 epidémií s počtom chorých 3 a viac osôb v jednom ohnisku. V 102 tohtoročných epidémiách sa zistilo spolu 647 infikovaných osôb, čo je 12,75 % z celkového počtu 5103 hlásených salmonelových infekcií na Slovensku v roku 2015. Napriek tomu, že bolo oproti roku 2014 hlásených o 17 epidémií viac (s počtom chorých 3 a viac osôb), počet chorých v daných epidémiách hlásených v roku 2015 predstavoval pokles o 15,5 % oproti roku 2014. V nasledujúcej tabuľke uvádzame počet chorých v epidémiách od 5 a viac osôb, ktorých bolo celkovo 37.

Tab.III.1.2 Epidémie salmonelóz (A 02) za rok 2015 na Slovensku

Okr es	Dát. vzniku	Dát. ukon.	Agens	Špecif.	Po č. ch.	Poč.n os.	Po č. ex p.	Miesto	Faktor	Dôkaz
TO	01.11.2015	27.03.2015	S.Enteritidis	nešpecifikované	7	0	18	domov dôchodcov Horné Obdokovce	vajcia-obchodná sieť	epidemiologicky
BB	02.07.2015	09.11.2015	S.Enteritidis	nešpecifikované	15	0	180	Banská Bystrica BD	vajcia-obchodná sieť	epidemiologicky
NM	03.03.2015	29.12.2015	S.Enteritidis	nešpecifikované	5	0	6	Lúka	vajcia-obchodná sieť	epidemiologicky

KN	03.11.2 015		S.Enterit idis	nešpecifiko vané	21	0	25 0	Komárno	mäso- hydina (kuracie mäso)	Epidemiologi cky
NM	05.04.2 015	09.09.2 015	S.Enterit idis	nešpecifiko vané	8	1	66	Nová Bošáca	neznámy	
TT	05.06.2 015	09.07.2 015	S.Enterit idis	nešpecifiko vané	6	0	20	Trnava	mäso- hydina (kuracie mäso)	Epidemiologi cky
MY	06.04.2 015	27.05.2 015	S.Enterit idis	nešpecifiko vané	5	0	6	Krajné	mäso- hydina (kuracie mäso)	epidemiologi cky
ZH	06.08.2 015	14.06.2 015	S.Enterit idis	nešpecifiko vané	5	0	9	5	mäso- hydina (kuracie mäso)	Epidemiologi cky
MY	06.09.2 015	14.04.2 015	S.Enterit idis	nešpecifiko vané	7	0	8	Prašník	syry	laboratórne a epidemiolo gicky
BS	06.10.2 015		S.Enterit idis	nešpecifiko vané	9	0	9	Reštaurácia ERB Banská Štiavnica	výrobky z vajec nedost. spracované	Epidemiologi cky
TV	07.12.2 015	27.12.2 015	S.Enterit idis	ALR	5	0	7	Veľká Trňa	vajcia- domáce	Epidemiologi cky
NR	09.04.2 015	08.12.2 015	S.Enterit idis	ALR	6	0	9	Nitra Dulíková 45	vajcia- obchodná sieť	Epidemiologi cky
ZA	09.06.2 015	09.12.2 015	S.Enterit idis	ALR	5	1	6	Dlhé Pole č. 733	vajcia- domáce	Epidemiologi cky
TV	09.08.2 015	17.12.2 015	S.Enterit idis	ALR	10		91	Trebišov	kontakt s chorým	Epidemiologi cky
SN	10.12.2 015	26.11.2 015	S.Enterit idis	ALR	5	0	5	Spišská Nová Ves	vajcia- obchodná sieť	laboratórne
NR	11.07.2 015	20.10.2 015	S.Enterit idis	ALR	14	0	24	Nové Sady	vajcia- obchodná sieť	Epidemiologi cky
PO	12.06.2 015	04.11.2 015	S.Enterit idis	ALR	6	0	57	Centrum sociálnych služieb, Košícká 2, Drienov	zmiešaná strava	Epidemiologi cky
KK	12.07.2 015		S.Enterit idis	ALR	7		10 8	MŠ Cintorínska Kežmarok		
MI	12.10.2 015	21.11.2 015	S.Enterit idis	ALR	9	3	11 6	MŠ Švermova 8, Michalovce	kontamino vané potraviny	Epidemiologi cky
NO	15.07.2 015	12.10.2 015	S.Enterit idis	ALR	12	0	18 0	Breza	cukrárensk é výrobky, sladkostí	Epidemiologi cky
ZM	16.02.2 015	15.10.2 015	S.Enterit idis	ALR	5	0	6	Choča 176	vajcia- domáce	Epidemiologi cky
KK	16.06.2 015	30.09.2 015	S.Enterit idis	ALR	7	0	8	Tvarožná 68	vajcia- domáce	Epidemiologi cky

SK	17.06.2 015	07.10.2 015	S.Enterit idis	ALR	5	0	5		vajcia- obchodná sieť	Epidemiologi cky
SE	18.05.2 015	23.09.2 015	S.Enterit idis	ALR	18	0	35	Borský Svätý Jur		
ZM	18.05.2 015	17.09.2 015	S.Enterit idis	ALR	5	0	6	Tolstého 9, Zlaté Moravce	vajcia- domáce	Epidemiologi cky
NO	18.07.2 015	09.09.2 015	S.Enterit idis	ALR	16	0	90	Oravské Veselé	zmiešaná strava	Epidemiologi cky
PO	19.04.2 015		S.Enterit idis	ALR	78	3	61 3	Prešov	vajcia- obchodná sieť	Epidemiologi cky
DT	19.07.2 015	17.09.2 015	S.Enterit idis	ALR	33	0	36	Hriňová - Priehalina	kontamino vané potraviny	Epidemiologi cky
TS	19.10.2 015	23.08.2 015	S.Enterit idis	ALR	9	0	15	Liesek	vajcia- obchodná sieť	Epidemiologi cky
NO	19.12.2 015	07.08.2 015	S.Enterit idis	ALR	5	0	6	Oravská jasenica	vajcia- domáce	Epidemiologi cky
PO	20.07.2 015	01.08.2 015	S.Enterit idis	ALR	14	0	16	Prešov	vajcia- obchodná sieť	Epidemiologi cky
SN	21.12.2 015	20.07.2 015	S.Enterit idis	ALR	17	0	10 0		cukrárensk é výrobky, sladkosti	Epidemiologi cky
TS	22.05.2 015	20.07.2 015	S.Enterit idis	ALR	7	0	9	Zábiedovo	mäso- hydina (kuracie mäso)	Epidemiologi cky
NR	23.11.2 015	19.06.2 015	S.Enterit idis	ALR	5	0	5	Alekšince 441	vajcia- domáce	Laboratórne
TS	25.04.2 015	04.06.2 015	S.Enterit idis	ALR	21	0	28	Trstená	cukrárensk é výrobky, sladkosti	Epidemiologi cky
TT	28.09.2 015	25.05.2 015	S.Enterit idis	PT 8	10	0	63 4	Trnava	zmiešaná strava	Epidemiologi cky
RA	29.05.2 015	16.12.2 015	S.Infanti s	nešpecifiko vané	8	1	12 1	Zariadenie opatrovateľ skej služby „Čilka „	mäso- hydina (kuracie mäso)	Epidemiologi cky

Tab.III.1.3 Prehľad sérotypov salmonelóz na Slovensku za rok 2015

Typ		OCHORENIE		VYLUČOVANIE		SPOLU	
		Freq.	Perc.	Freq.	Perc.	Freq.	Perc.
S.Abony		2	0,04	0	0,00	2	0,04
S.Amersfoort		1	0,02	0	0,00	1	0,02
S.Arizona		2	0,04	0	0,00	2	0,04
S.Bareilly		1	0,02	0	0,00	1	0,02
S.Bližšie neurčená		76	1,49	3	2,10	79	1,51
S.Bovismorbificans		8	0,16	0	0,00	8	0,15
S.Bradford		1	0,02	0	0,00	1	0,02
S.Brandenburg		2	0,04	0	0,00	2	0,04
S.Coeln		2	0,04	0	0,00	2	0,04
S.Cotham		1	0,02	0	0,00	1	0,02
S.Derby		20	0,39	0	0,00	20	0,38
S.Enterica		56	1,10	3	2,10	59	1,12
S.Enteritidis		4142	81,17	110	76,92	4252	81,05
S.Enteritidis	PT 1b	0	0,00	1	0,70	1	0,02
S.Enteritidis	PT 8	6	0,12	0	0,00	6	0,11
S.Goldcoast		4	0,08	1	0,70	5	0,10
S.Hato		1	0,02	0	0,00	1	0,02
S.Hvittingfos		1	0,02	0	0,00	1	0,02
S.Indiana		7	0,14	1	0,70	8	0,15
S.Infantis		109	2,14	6	4,20	115	2,19
S.Irumu		3	0,06	0	0,00	3	0,06
S.Java		12	0,24	1	0,70	13	0,25
S.Kentucky		3	0,06	0	0,00	3	0,06
S.Kottbus		5	0,10	0	0,00	5	0,10
S.Litchfield		1	0,02	1	0,70	2	0,04
S.Livingstone		2	0,04	0	0,00	2	0,04
S.London		1	0,02	1	0,70	2	0,04
S.Mbandaka		1	0,02	3	2,10	4	0,08
S.Mikawasima		1	0,02	0	0,00	1	0,02
S.Mission		1	0,02	0	0,00	1	0,02
S.Montevideo		2	0,04	0	0,00	2	0,04
S.Muenchen		2	0,04	0	0,00	2	0,04
S.Newport		6	0,12	0	0,00	6	0,11
S.Ohio		8	0,16	1	0,70	9	0,17
S.Oranienburg		3	0,06	0	0,00	3	0,06
S.Orion		1	0,02	0	0,00	1	0,02
S.Oritamerin		1	0,02	0	0,00	1	0,02
S.Paratyphi B var. L(+) tartrate+ (variant Java)		4	0,08	0	0,00	4	0,08
S.Poona		2	0,04	0	0,00	2	0,04
S.Potsdam		2	0,04	0	0,00	2	0,04
S.Praha		2	0,04	0	0,00	2	0,04
S.Putten		1	0,02	0	0,00	1	0,02
S.Rissen		1	0,02	0	0,00	1	0,02
S.Saintpaul		2	0,04	0	0,00	2	0,04
S.Skupiny B		38	0,74	2	1,40	40	0,76
S.Skupiny C		13	0,25	3	2,10	16	0,30

S.Skupiny D		1	0,02	0	0,00	1	0,02
S.Stanley		7	0,14	0	0,00	7	0,13
S.Takoradi		0	0,00	1	0,70	1	0,02
S.Thompson		4	0,08	0	0,00	4	0,08
S.Typhimurium		229	4,49	3	2,10	232	4,42
S.Typhimurium	DT006	1	0,02	0	0,00	1	0,02
S.Typhimurium	DT041	1	0,02	0	0,00	1	0,02
S.Typhimurium	DT068	3	0,06	0	0,00	3	0,06
S.Typhimurium	U302	10	0,20	2	1,40	12	0,23
S.Typhimurium	U311	2	0,04	0	0,00	2	0,04
S.Typhimurium	DT046	6	0,12	0	0,00	6	0,11
S.Typhimurium	DT012	5	0,10	0	0,00	5	0,10
S.Typhimurium	DT13	1	0,02	0	0,00	1	0,02
S.Typhimurium	DT039	1	0,02	0	0,00	1	0,02
S.Urbana		1	0,02	0	0,00	1	0,02
S.Virchow		7	0,14	0	0,00	7	0,13
S.Vitkin		1	0,02	0	0,00	1	0,02
ZES-kult.negatívny		70	1,37	0	0,00	70	1,33
ZES-kult.nevyšetrený		193	3,78	0	0,00	193	3,68

Tab.III.1.4 Prehľad o mimočrevných izoláciách salmonel v r. 2015

	Druh materiálu	Agens
1	ster z rany	S.Enterica
2	moč	S.Enteriti
3	moč	S.Enteriti
4	moč	S.Enteriti
5	výter z pošvy	S.Indiana
6	moč	S.Enteriti
7	hnis	S.Enterica
8	moč	S.Enteriti
9	drén	S.Skupiny
10	moč	S.Enteriti
11	moč	S.Enteriti
12	výter zo spojivkového vaku	S.Enterica
13	výter zo spojivkového vaku	S.Enterica
14	moč	S.Typhimur
15	moč	S.Enteriti
16	moč	S.Thompson
17	moč	S.Derby
18	ster z rany	S.Enteriti
19	moč	S.Infantis
20	výter z pošvy	S.Enteriti
21	moč	S.Enteriti
22	moč	S.Enteriti
23	moč	S.Enteriti
24	moč	S.Bovismor
25	moč	S.Enteriti
26	moč	S.Enteriti

Ako salmonelová septikémia bolo hlásených 19 ochorení: 3x Bratislavský kraj, 2x Trenčiansky kraj, 1x Nitriansky, 4x Žilinský kraj, 1x Banskobystrický kraj, 5x Prešovský kraj, 3x Košický kraj. Rozdelenie chorých podľa vekových skupín: 1-4 = 1, 35-44 = 1, 45-54 = 2, 55 – 64 = 1, 65+ = 14.

Ako nozokomiálna nákaza boli hlásené ochorenia pod týmito diagnózami:

Kód diagnózy	Diagnóza	Počet
A020	Salmonelová enteritída	9
A021	Salmonelová septikémia	1

V roku 2015 boli hlásené 2 úmrtia na Salmonelovú enteritídu (A020).

Prvý prípad bol hlásený u 63 ročnej ženy z okresu Michalovce, pacientka privezená 7.3.2015 na JIS interné odd. NsP Š.Kukuru Michalovce v bezvedomí za účelom liečby s podozrením na srdcové zlyhanie (pacientka býva sama). Príznaky: nekomunikuje, dušná, pomôčená, hypotenzná a tachykardická, prejavy obehového šokového stavu. Pacientka i napriek liečbe exituje 8.3.2015. Biopsia čreva post mortem – Salmonella Typhimurium. Podľa udania obvodnej lekárky netrpela menovaná žiadnym chronickým ochorením.

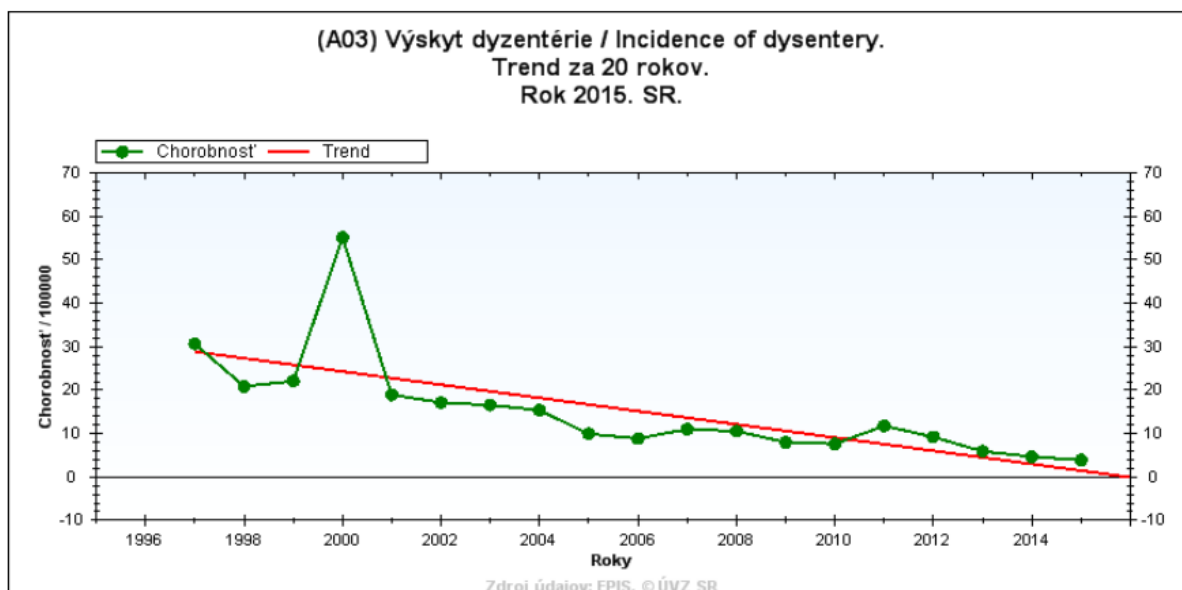
Druhý prípad bol hlásený u 82 ročného muža z okresu Banská Bystrica. Pacient mal asi 3 dni pred hospitalizáciou (10.6.2015) na LDCH hnačky aj 10x denne, bez prímiesí, nauzea ale nezvracal, difúzne bolesti brucha, zoslabol, málo jedol, pil, teplotu si nemeral. Výter z konečníka – Salmonella Typhimurium. Pacient žil sám, sám si varil, naposledy si pripravil marinovanú krkovičku 7.6.2015. Exitus 12.6.2015.

III.1.3 Bacilová dyzentéria – A 03

V priebehu roka 2015 bolo hlásených spolu 199 ochorení (chor. 3,67/100 000), čo je oproti roku 2014 pokles o 13,5% a oproti 5 ročnému priemeru pokles o 50 %.

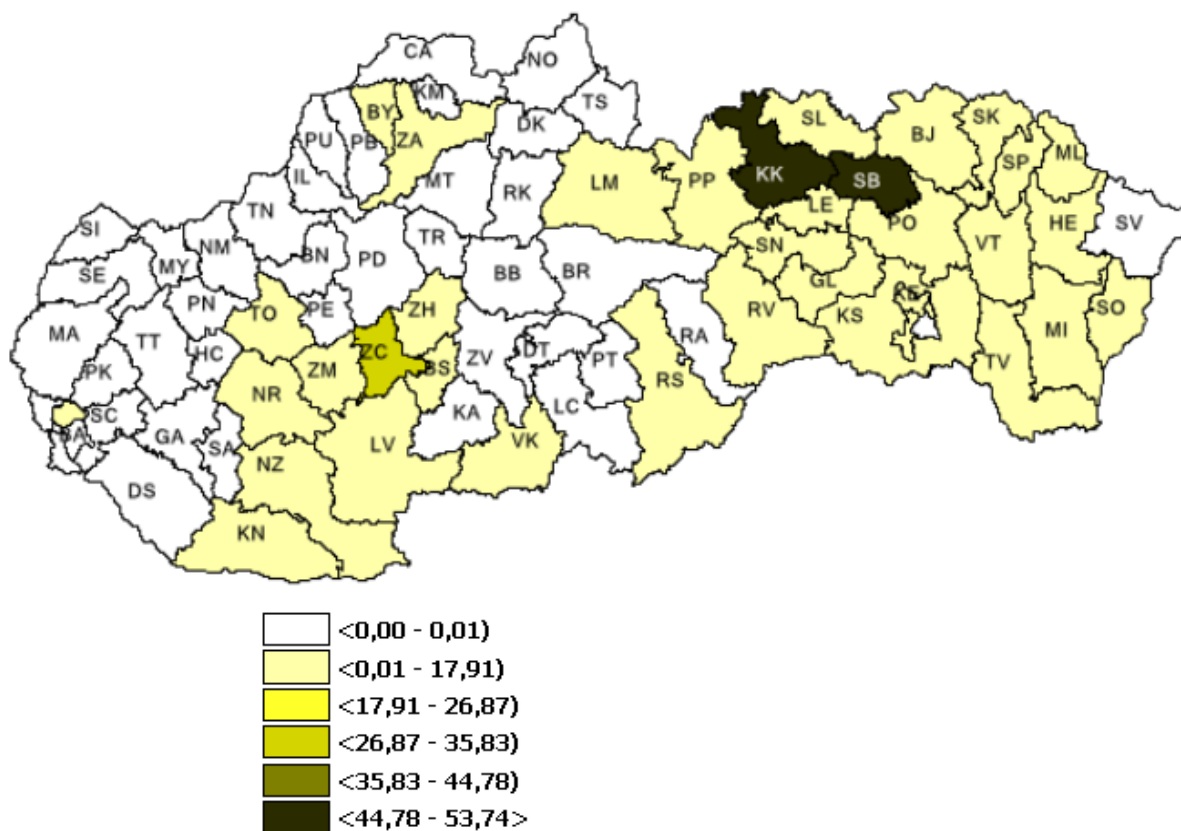
Najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v kraji Prešovskom – 14,39. Ochorenia boli hlásené v každej vekovej skupine, pričom najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola u 0 ročných detí – 79,26 a 1-4 ročných detí – 30,64.

Graf III.1.5

Mapa III.1.2

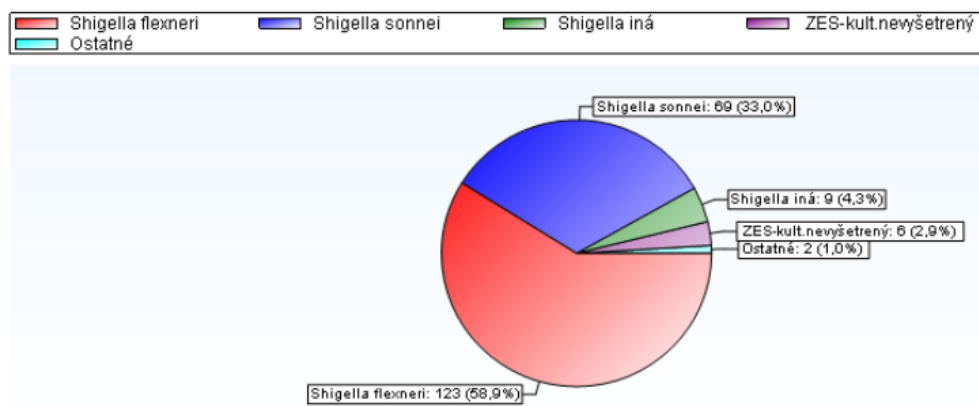
Výskyt dyzentérie (A 03) v SR podľa okresov
v r. 2015

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

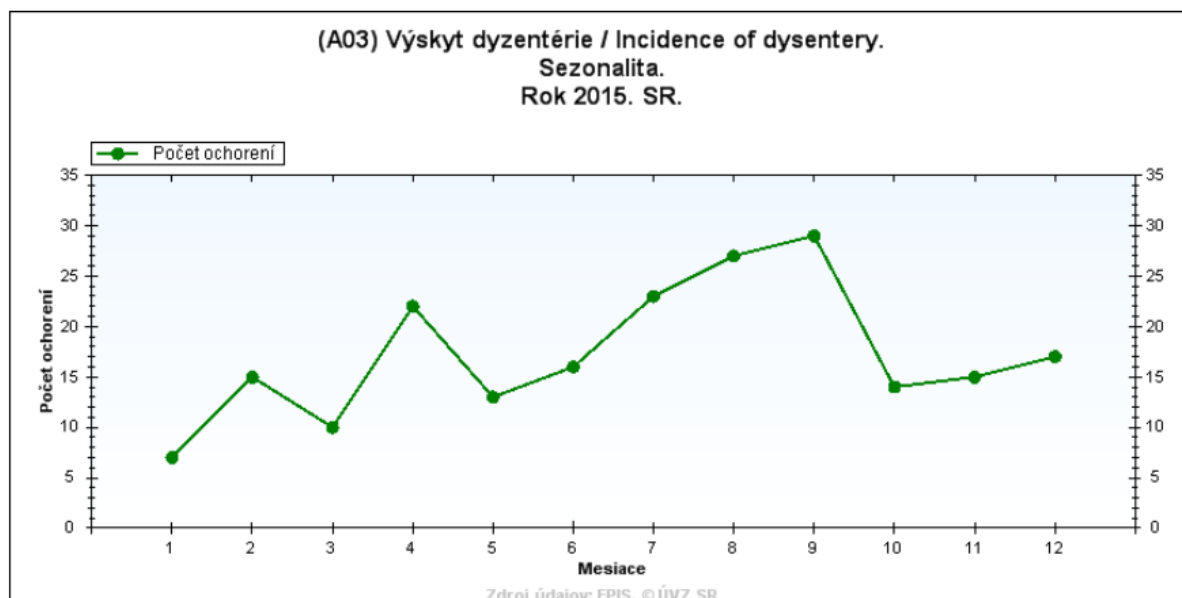
Graf III.1.6

(A03) Výskyt dyzentérie / Incidence of dysentery.
Proporcía etiol. Agens.
Rok 2015, mesiac január až december. SR.

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

Graf III.1.7

Ochorenia sa vyskytovali v priebehu celého roka, s maximom výskytu v mesiacoch – apríl, júl, august, september, kedy sa vyskytlo spolu 99 prípadov (t.j. 49,8%).

V etiológii sa uplatnili:

- *Sh. flexneri* – 120 x (60,30%)
- *Sh. iná* – 1x (0,50%)
- *Sh. sonnei* – 67x (33,7%)
- *Nešpecifikovaná šigelóza* – 11x (5,5%)

Importované nákazy boli zaznamenané v 6 prípadoch (po jednom prípade z Albánska, Jordánska, z Indie, z Bulharska a 2 prípady zo Španielska). Charakter výskytu bol sporadický, rodinný ale aj epidemický. Zaznamenané boli 4 epidémie (popísané v tabuľke (Tab.III.1.1) v ktorých ochorelo 9 osôb.

Tab.III.1.1

Okres	Dát. vzniku	Dát. ukon.	Agens	Poč. ch.	Poč. exp.	Faktor	Dôkaz
VT- Domaška	25.08.2015	02.09.2015	Shigella flexneri	3	6	kontaminované predmety	epidemiologicky
RV - RE	28.08.2015	01.09.2015	Shigella sonnei	2	5	mäsové výrobky	laboratórne
ZC - RE	05.10.2015	05.10.2015	Shigella sonnei	2	4	neznámy	epidemiologicky
ZC - RE	23.10.2015	25.10.2015	Shigella sonnei	2	4	neznámy	

III.1.4 Iné bakteriálne črevné infekcie – A 04

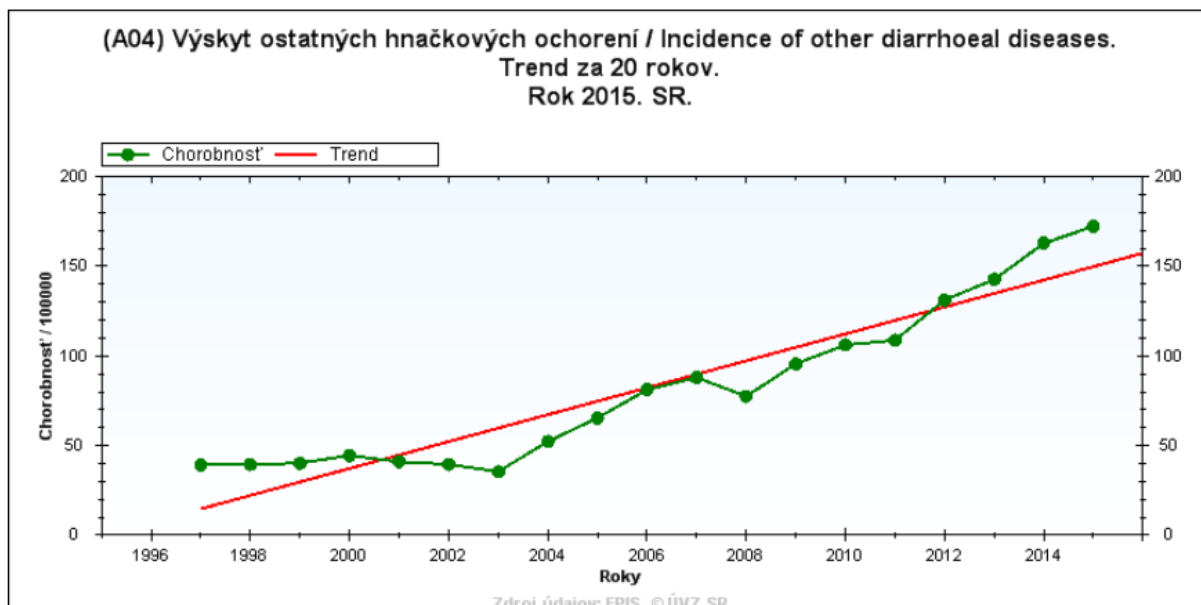
V priebehu roka 2015 bolo hlásených spolu 9335 ochorení (chor.172,19/100 000), čo je oproti roku 2014 vzostup o 5,9% a oproti 5 ročnému priemeru je to vzostup o 32%.

Ochorenia boli hlásené z každého kraja SR, pričom najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Bratislavskom kraji (276,89) a najnižšia chorobnosť bola zaznamenaná v Banskobystrickom kraji (78,28).

Ochorenia boli hlásené v každej vekovej skupine, pričom najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola u 0 ročných detí – 2325,58 a 1-4 ročných detí – 1004,05.

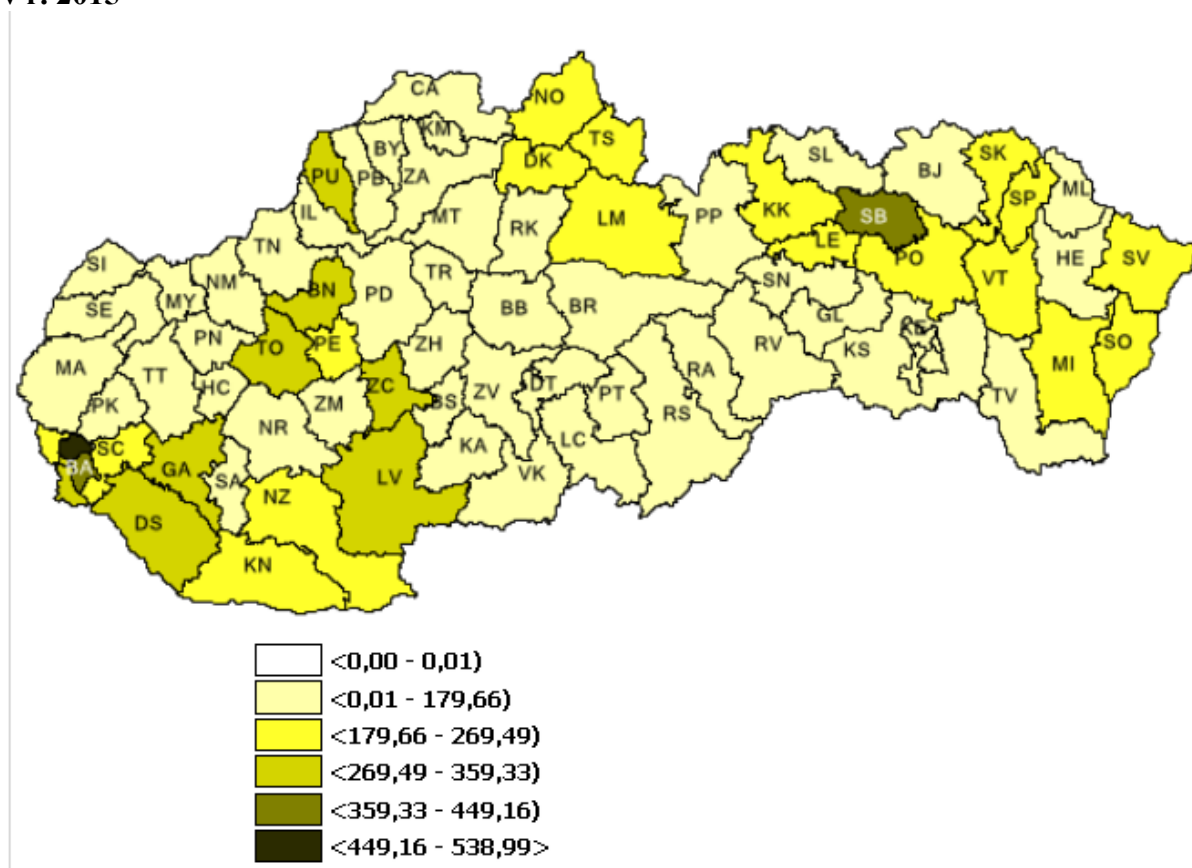
Ochorenia sa vyskytovali v priebehu celého roka s maximom výskytu v mesiaci jún (1049 prípadov). V jarných a letných mesiacoch – marec, apríl, máj, júl a august sa vyskytlo 45,4% celoročného výskytu (4 238 prípadov).

Graf III.1.8

Mapa III.1.3

Výskyt iných bakteriálnych črevných infekcií (A04) v SR podľa okresov miesta nákazy v r. 2015

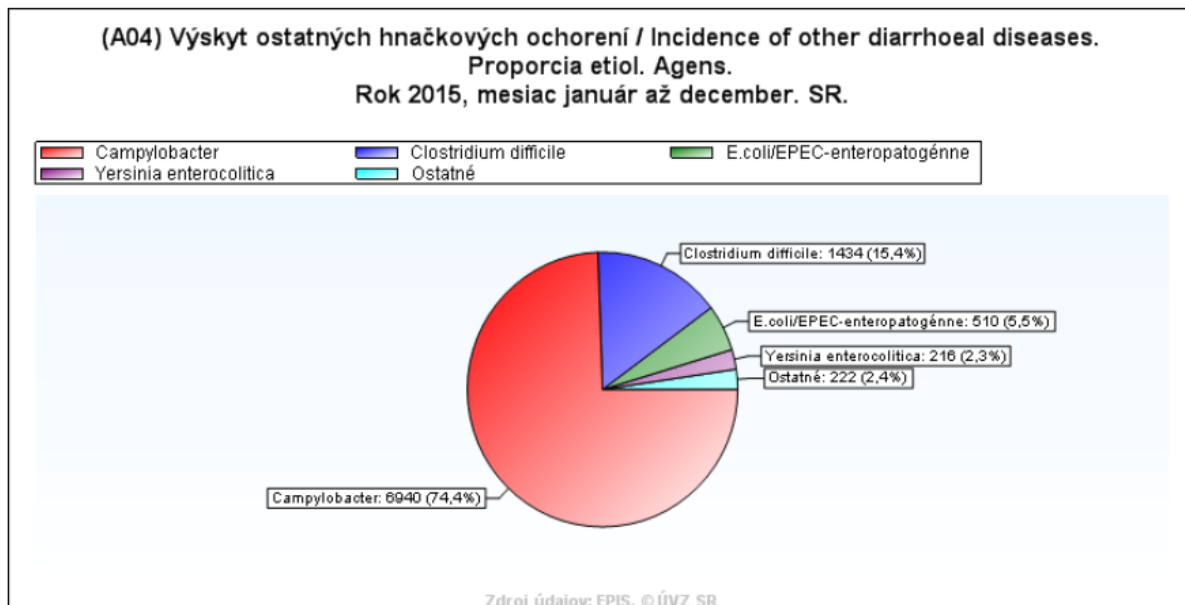
V etiológii sa uplatnili:

- *Campylobacter* – 6 940
- *Citrobacter* – 17
- *Clostridium difficile* – 1 434

- *E. coli* – 514
- *Klebsiella* – 21
- Mikroorganizmy ine špec. a nešpec. – 3
- *Proteus* – 58
- *Pseudomonas* – 24
- *Staphylococcus aureus* – 4
- *Yersinia* – 215
- ZES-kult. negatívny – 23
- ZES-kult. nevyšetrený - 82

V percentuálnom vyjadrení bolo *Campylobacterom* spôsobených 74,4% ochorení, *Clostridium difficile* – 15,4%, *E. coli* – 5,5% a *Yersinióza* bolo 2,3%.

Graf III.1.9

Importované bolo jedno ochorenie z Chorvátska. Ostatné importy skupiny A04 sú uvedené pri jednotlivých diagnózach. Ako nozokomiálna nákaza bolo hlásených 1062 ochorení. Charakter výskytu bol sporadický, rodinný a epidemický. Hlásených bolo 8 väčších epidémií (s počtom chorých od 4 osôb), v ktorých ochorelo spolu 41 osôb, popísané v nasledujúcej tabuľke (**Tab.III.1.3**).

Tab.III.1.3

Okres	Dát. vzniku	Dát. ukon.	Agens	Poč. ch.	Poč. exp.	Faktor	Dôkaz
SK	11.04.2015	13.04.2015	Campylobacter coli	4	4	neznámy	epidemiologicky
TV	29.03.2015	31.03.2015	Campylobacter coli	4	8	mäso-hydina (kuracie mäso)	epidemiologicky
SN	29.05.2015	05.06.2015	Campylobacter coli	4	5	neznámy	epidemiologicky
VT	17.06.2015	18.06.2015	Campylobacter coli	4	6	zmiešaná strava	epidemiologicky
DS	28.10.2015	29.10.2015	Campylobacter coli	4	6	mliečne výrobky (okrem syra)	epidemiologicky

BJ	25.09.2015	29.09.2015	Campylobacter jejuni	4	8	neznámy	
ZC	03.04.2015	06.04.2015	Campylobacter jejuni	4	5	mäso-hydina (kuracie mäso)	epidemiologicky
SB	08.03.2015	10.03.2015	Campylobacter jejuni	13	570	mäso-hydina (kuracie mäso)	epidemiologicky

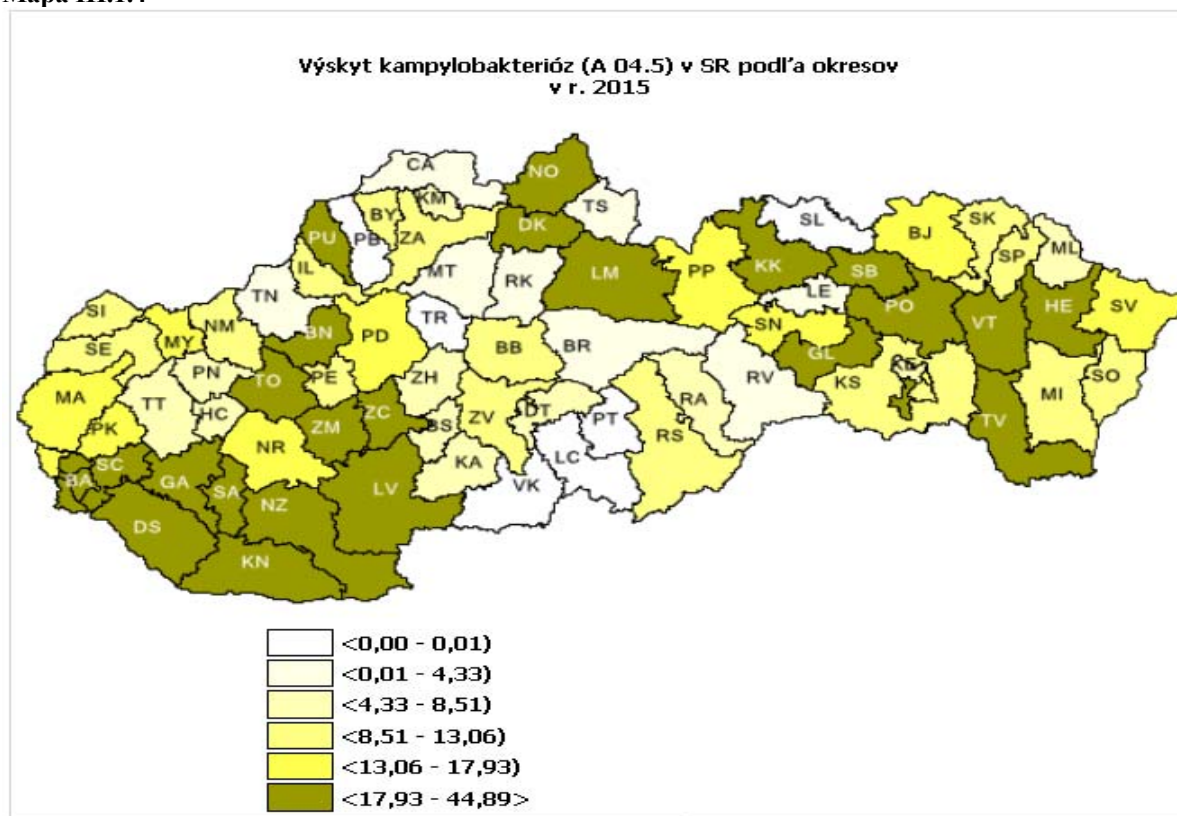
Kampylobakteriálna enteritída – A 04.5

V priebehu roka 2015 bolo hlásených 7 040 ochorení (chor. 129,86/100 000), čo je oproti roku 2014 nárast o 2,5%.

Ochorenia boli hlásené z každého kraja SR, pričom najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Bratislavskom kraji – 213,38. Najnižšia chorobnosť bola zaznamenaná v Banskobystrickom kraji – 56,0. Ochorenia boli hlásené v každej vekovej skupine pričom najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola v skupine 0 ročných detí (1 565,40) a najnižšia v skupine 45 – 54 ročných (34,38).

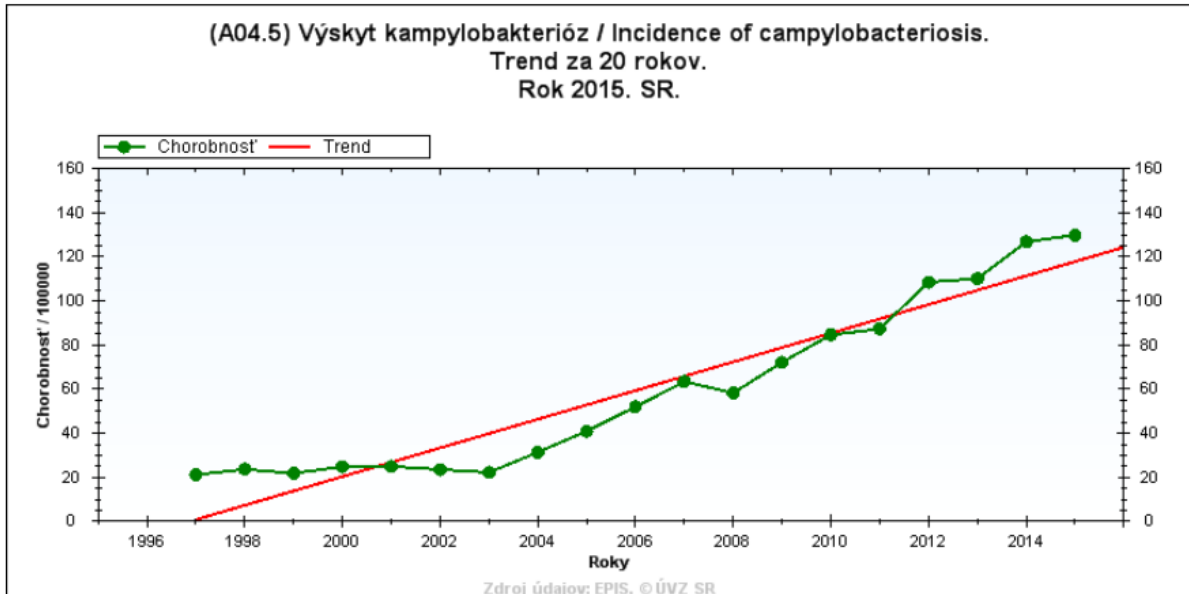
Charakter výskytu bol sporadický, rodinný aj epidemický. Epidémie *Kampylobakteriôz* (od 2 do 13 prípadov) sú popísané v **Tab.III.1.3**, v ktorých ochorelo celkovo 241 osôb.

Mapa III.1.4

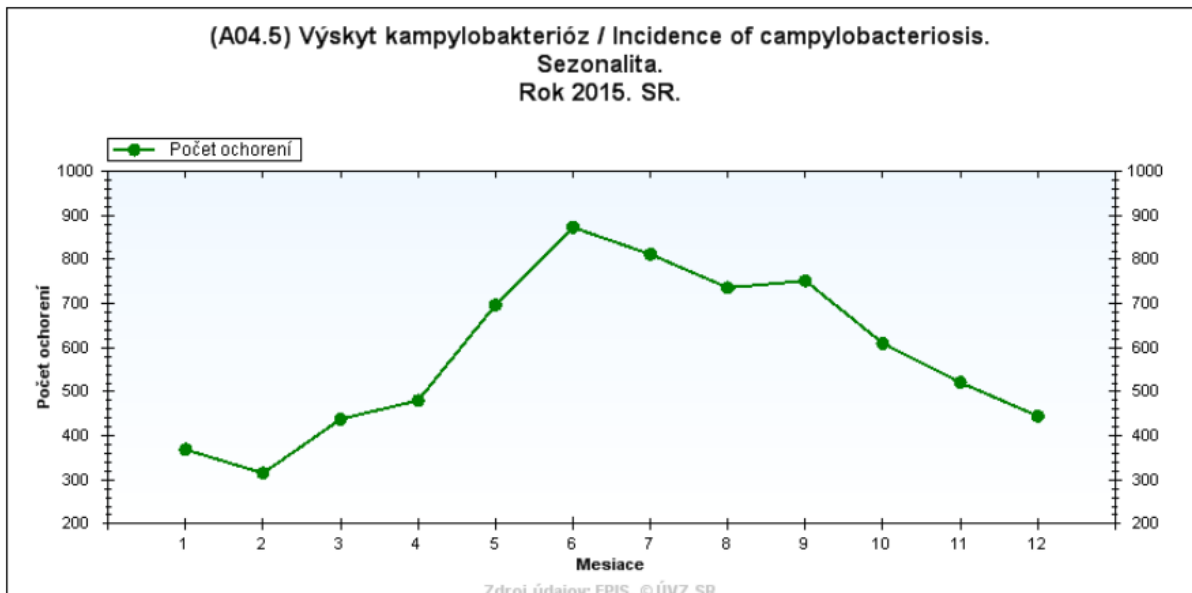

Ochorenia sa vyskytovali v priebehu celého roka s maximom výskytu v júni – 873 prípadov. V jarných a letných mesiacoch bol najvyšší výskyt. Od mája do októbra sa vyskytlo 4480 prípadov, čo je 63,6%. Importovaných bolo 43 ochorení: po jednom prípade Kazachstan, Francúzsko, Španielsko, India, Maroko, Indonézie, Južná Afrika, Irak, Rusko, Taliansko, dva prípady Spojené arabské emiráty, Ukrajina, po tri prípady Chorvátsko, Česko, Rakúsko, Bulharsko (8 prípadov), Maďarsko (12 prípadov).

Graf III.1.10

Graf III.1.11

Enterocolitída zapríčinená Yersinia enterocolitica – A 04.6

V priebehu roka 2015 bolo hlásených 218 ochorení (chor. 4,02/100 000), čo je o 33,7% ochorení viac ako minulý rok.

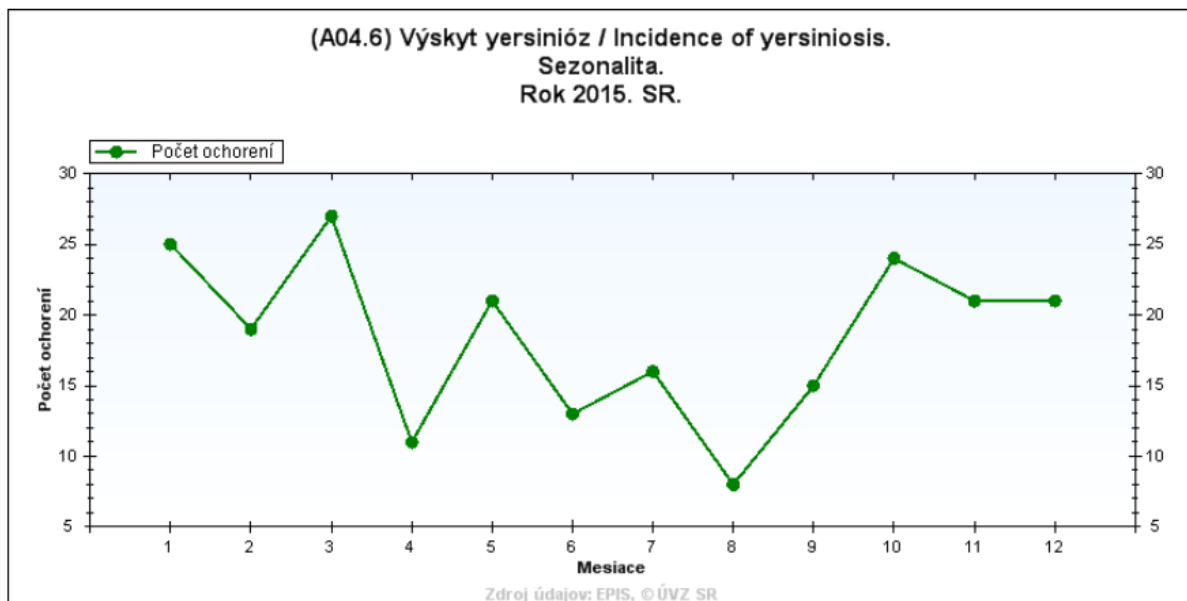
Ochorenia boli hlásené z každého kraja SR, pričom najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Nitrianskom kraji – 5,99. Najnižšia chorobnosť bola v Trnavskom kraji – 1,25. Najviac ochorení bolo hlásených v mesiaci marec (27) (Graf III.1.12). Najvyššia chorobnosť bola vo vekovej skupine 0 ročných detí – 25,22 (Graf III.1.13). Dve ochorenia boli importované z Nigérie a z Kuby.

Charakter výskytu bol sporadický, rodinný a epidemický. Zaznamenali sme 4 epidémie (s počtom chorých od 2 do 3 prípadov), v ktorých ochorelo celkovo 9 osôb (Tab. III.1.4).

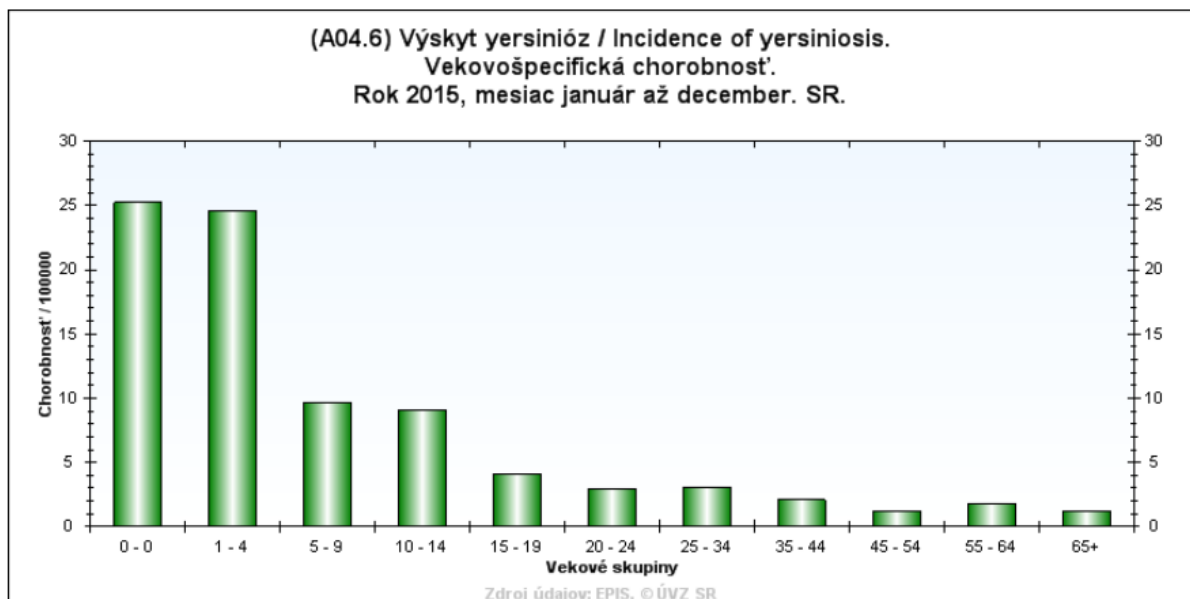
Tab. III.1.4

Okras	Dát. vzniku	Dát. ukon.	Agens	Poč. ch.	Poč. exp.	Faktor	Dôkaz
NO	27.04.2015	27.04.2015	Yersinia enterocolitica	2	4	mäsové výrobky	epidemiologicky
LV	02.12.2015	03.12.2015	Yersinia enterocolitica	2	4	mäso-bravčovina	epidemiologicky
LV	17.01.2015	18.01.2015	Yersinia enterocolitica	2	4	mäso-bravčovina	epidemiologicky
TS	10.1.2015	10.1.2015	Yersinia enterocolitica	3	3	mäsové výrobky	epidemiologicky

Graf III.1.12

Graf III.1.13

Yersiniózy mimočrevné – extraintestinálne A 28.2

V priebehu roka 2015 bolo hlásených 8 ochorení (chor. 0,15/100 000), pričom v minulom roku bolo hlásených 9 ochorení. Ochorenia boli hlásené z krajov: Nitriansky – 2x, Žilinský – 5x a Košický – 1x.. Rozdelenie podľa vekových skupín: 15-19=1, 20-24=2, 25-34=1, 35-44=2, 45-54=2. Sezonalita: január – 4x, február – 2x, máj – 1x, september – 1x. Vo všetkých prípadoch bola potvrdená *Yersinia enterocolitica*, z toho v dvoch prípadoch *Yersinia enterocolitica*, sérovar 3.

Infekcie zapríčinené Clostridium difficile – A 04.7

V priebehu roka 2015 bolo hlásených spolu 1 435 ochorení (chor. 26,47/100 000), čo je oproti roku 2014 (kedy bolo hlásených 1 121 prípadov) o 28% viac.

Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov s najvyššou chorobnosťou v Bratislavskom kraji (51,99) a najnižšou chorobnosťou v Banskobystrickom kraji (11,29). Rozdelenie podľa vekových skupín: 0r.=23, 1-4=19, 5-9=13, 10-14=4, 15-19=8, 20-24=20, 25-34=46, 35-44=50, 45-54=71, 55-64=190, 65+=991. V troch prípadoch sa jednalo o úmrtie.

1. Okres Prievidza, 75 ročná žena: od 19.6.2015 - vracanie, vodnaté zápachajúce stolice, prijatá na interné odd. Bojnice pre algodyspeptický sy. Predtým preliečovaná ATB pre IMC. Postupný rozvoj šokového stavu a zlyhanie vitálnych funkcií, dňa 24.6.2015 konštatovaný exitus letalis. *Clostridium difficile*, toxín A,B - pozit.

2. Okres Košice II., 86 ročná polymorbidná imobilná pacientka s ischemickou chorobou srdca, obličkovým poškodením, vredom predkolenia a dekubitmi, enterokolitída zapríčinená *Clostridium difficile*, v príčinnej súvislosti s NN. Pacientka bola hospitalizovaná pre dehydratáciu na I. Internej kl. UNLP Košice. Diagnóza pri prijíme dehydratácia, hypovolémia. Pacientka na dlhodobej antibiotickej terapii pre bronchopneumóniu, po ktorej došlo k rozvoju hnačiek. Realizovaná rektosigmoidoskopia s nálezom pseudomembránovej kolitídy ťažkého stupňa. V stolici potvrdený toxín A/B *Clostridium difficile*. Napriek terapii došlo k progresii stavu a k úmrtiu.

3. Okres Košice IV., 88 ročná pacientka úmrtie na enterokolitídu zapríčinenú *Clostridium difficile* v príčinnej súvislosti s NN, ktorá bola hospitalizovaná pre akútny infarkt myokardu. Stav komplikovaný enterokolitídou s rozvojom hnačiek. V stolici potvrdený toxín A/B *Clostridium difficile*. Stav progredoval, teploty, stúpajúce septické hodnoty CRP, leukocyty 34.109/l. Pacientka na trojkombinácii ATB, hemokultúra negatívna. Na 7. deň hospitalizácie konštatovaný exitus letalis, pitva nebola vykonaná.

Zaznamenali sme 2 importované ochorenia z Thajska a z Turecka. Ako nozokomiálna nákaza bolo hlásených 1008 ochorení. V skupine črevných nákaz patria *Clostridiové infekcie* spolu s *norovírusmi* a *rotavírusmi* k najčastejšie hláseným nozokomiálnym nálezom na Slovensku. Zaznamenali sme 3 epidémie s počtom chorých od 2 do 6 osôb, popísané v nasledujúcej tabuľke.

Tab.III.1.5

Okres	Dát. vzniku	Dát. ukon.	Agens	Poč. ch.	Poč. exp.	Faktor	Dôkaz
CA	15.07.2015	24.07.2015	Clostridium difficile	2	31	neznámy	
CA	03.08.2015	04.08.2015	Clostridium difficile	2	2	kontaminované ruky	epidemiologicky
BA3	22.02.2015	10.03.2015	Clostridium difficile	6	31	neznámy	

III.1.5 Iné bakteriálne otravy potravinami – A 05, A 05.1

V priebehu roka 2015 bolo hlásených spolu 128 ochorení (chor. 2,36/100 000), čo je oproti roku 2014 o 26% menej a oproti 5 ročnému priemeru je to nárast o 20%.

Ochorenia boli hlásené z krajov: Trnavský – 1x, Trenčiansky – 93x, Žilinský – 33x, Banskobystrický – 1x. Najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola zaznamenaná u 10-14 ročných (5,32). Ochorenia sa nevyskytli vo vekovej skupine 0 ročných a 65 a viac ročných. Najviac ochorení (93) sme zaznamenali vo februári, jednalo sa o epidemický výskyt v okrese Nové Mesto nad Váhom, viď Tabuľka.III.1.6. **V etiológii sa uplatnil *Staphylococcus aureus* – 93x (72,7%).** ZES kult. negatívny – 22x a ZES kult. nevyšetrený - 13x

Charakter výskytu bol sporadický, rodinný a epidemický.

Väčšie epidémie boli 2 s počtom chorých 113, menšie epidémie boli 3 s počtom chorých od 2 do 9 prípadov. Epidémie sú popísané v nasledujúcej tabuľke (**Tab.III.1.6**).

Tab.III.1.6 Epidémie iných bakteriálnych otráv potravinami (A 05) za rok 2015 na Slovensku

Okres	Dát. vzniku	Dát. ukon.	Agens	Poč. ch.	Poč. exp.	Faktor	Dôkaz
CA	01.01.2015	23.01.2015	ZES-kult.nevyšetrený	2	3	mäsové výrobky	epidemiologicky
NO	14.07.2015	14.07.2015	ZES-kult.negatívny	2	4	syry	epidemiologicky
DK	11.06.2015	11.06.2015	ZES-kult.nevyšetrený	9	37	neznámy	epidemiologicky
MT	29.07.2015	31.07.2015	ZES-kult.negatívny	20	108	neznámy	laboratórne a epidemiologicky
NM	25.02.2015	26.02.2015	<i>Staphylococcus aureus</i>	93	231	zmiešaná strava	laboratórne a epidemiologicky

A 05.1 – Botulizmus

V priebehu roka 2015 boli hlásené 3 ochorenia(chor. 0,06/100 000), pričom v minulom roku ochorenia hlásené neboli.

- RÚVZ v Banskej Bystrici hlásil v 33. kalendárnom týždni jeden prípad podozrenia na botulizmus u 43 - ročného pacienta. Podozrenie bolo vyslovené na základe typického klinického obrazu ochorenia t. j. náhly nástup neurologických príznakov (poruchy videnia, ťažkosti s prehĺtaním, poruchy chôdze) a na základe epidemiologickej anamnézy, v ktorej dominoval konzum Cícerovej nátierky (3 kusy, z toho jedna napuchnutá). Ostatné jedlá boli epidemiologickým vyšetrením vzhľadom na klinické príznaky ako faktory prenosu nákazy vylúčené.

Pri epidemiologickom vyšetrení v rodine rozhovorom s matkou pacienta bolo potvrdené, že pacient zjedol tri kusy Cícerových nátierok na večeru sám. Nátierky mala rodina do doby konzumácie uchované v chladničke. Nátierku dostala rodina zo Slovenského misijného hnutia (SMH), kam bola privezená nátierka z výroby ALFA BIO s.r.o. a do doby, kým si ju ľudia neprevzali zo SMH, bola v tomto zariadení skladovaná v chladničke.

V rodine boli odobraté zvyšky nátierok v obaloch, ktoré boli uchované v umelohmotnej taške určenej na umelohmotný odpad spolu s jednou PET fľašou. Laboratórnymi testami, ktoré vykonali laboratória RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici z odobratých vzoriek – obsahu z troch použitých obalov Cícerovej nátierky, výrobcu ALFA BIO s.r.o., Kremnička 71, Banská Bystrica (dátum spotreby 21.8.2015), ktoré pacient konzumoval, bolo v obsahu zo všetkých troch použitých obalov detekované suspektné *Clostridium botulinum*. Tento podozrivý nález bol známy až 17.8.2015. Zvyšky z obalov Koložvárskej kapusty vegetariánskej, ktorú tiež pacient konzumoval, boli negatívne, rovnako ako vyšetrenie obsahu Cícerových nátierok odobratých v originálnom balení z tej istej šarže z SMH. V prípade laboratórneho vyšetovania, Regionálna veterinárna a potravinová správa BB nerobila analýzu tých istých vzoriek ako RÚVZ BB.

RÚVZ BB zaslal na laboratórne vyšetrenie obsah výplachu žalúdka pacienta do Zdravotného ústavu so sídlom v Ostrave. Výsledky vyšetrení vylúčili prítomnosť botulinového toxínu v predmetnej vzorke. Tento výsledok sa očakával, upozornili nás na to ihneď aj pracovníci ZU Ostrava, nakoľko obsah výplachu žalúdka bol 5 dní skladovaný v chladničke pri teplote + 5 stupňov. Na potvrdenie laboratórnej diagnózy boli vykonané po dodaní diagnostík ďalšie analýzy za využitia molekulárnych metód (PCR), ktoré potvrdili prítomnosť *C. botulinum* typ A. Tento nález bol konfirmovaný v mikrobiologickom laboratóriu Kochovho inštitútu v Berlíne, ktorý okrem potvrdenia laboratórneho výsledku doplnil tento o ďalšie genomické určenie C.B. A 3. Zároveň upozornil, že daný typ CB sa v Európe nevyskytuje a s vysokou pravdepodobnosťou bol zavlečený s dovozom potravín z Argentíny, v tomto prípade cíceru, ktorý sa dováža na Slovensko z tejto krajiny. Na danú skutočnosť boli upozornené príslušné orgány štátnej správy a to hlavný hygienik SR a ústredný riaditeľ ŠVPS SR.

Záver:

Popísané ochorenie na botulizmus spĺňa kritériá pre pravdepodobný prípad botulizmu, podľa Štandardných definícií pre hlásenie ochorení do sietí EÚ, nakoľko pacient mal všetky klinické kritériá svedčiace pre botulizmus a vo zvyškoch podozrivej potraviny bola dokázaná prítomnosť Clostridium botulinum typ A 3.

Pacient bol po 6 týždňoch odpojený z UPV a postupne začína rehabilitovať. Ďalší prípad ochorenia po uplynutí maximálneho inkubačného času nebol zaznamenaný.

- 34 ročná žena z okresu Čadca. Od 23.1. zvracanie, kľčovité bolesti brucha, bolestivosť pri prehĺtaní, hnedý jazyk, sucho v ústach, celková slabosť, malátnosť. Neskôr pridruženie neurologických príznakov - dvojité videnie, bolesti hlavy, suché oči, problém udržať oči otvorené, rozšírené zreničky, zápcha, bolesti svalov, pocit dekoncentrácie, psychická spomalenosť. Pacientka užila 2 tbl. Amoxicilínu, ktoré mala doma a odcestovala do Anglicka, kde pracuje. Lekárka v Anglicku jej naordinovala Azitromycín. Pre nezlepšovanie zdravotného stavu sa vrátila na Slovensko, kde 31.1.2015 bola hospitalizovaná na Neurologickom oddelení KNsP Čadca - JIS. Klasifikácia prípadu ako pravdepodobný podľa definície prípadov prenosných ochorení 2.4 pre botulizmus. V súčasnosti nie je možné na Slovensku vykonať laboratórnu detekciu toxínu z biologického materiálu od človeka.

- 75 ročná žena z okresu Čadca, Ťažkosti pri prehĺtaní suché ústa, celková slabosť, krátkodobo dvojité videnie. EA: pacientka konzumovala nedostatočne tepelne spracovanú klobásu z obchodnej siete. Na objasnenie faktoru prenosu bola zvyšná klobása odobratá a zaslaná do lab. RÚVZ v Žiline k detekcii toxínu z potraviny.

Výsledok zo dňa 3.3.2015: Laboratórne vyšetrenie pravdepodobného faktoru prenosu - klobás, nepreukázalo prítomnosť toxínu.

III.1.6 Amébová červienka – AMEBÓZA – A06

V priebehu roka 2015 boli hlásené 2 prípady ochorení (chor. 0,04/100 000), čo je o 2 prípady menej oproti roku 2014. Ochorel 1 muž z Nitrianskeho kraja a 1 žena z Košického kraja. Rozdelenie podľa sezonality: marec-1x, jún-1x.. Ochorenia sa vyskytli vo vekových skupinách: 5-9=1x a 45-54=1.

III.1.7 Iné protozoárne črevné infekcie – A 07

V priebehu roka 2015 bolo hlásených spolu 249 ochorení (chor. 4,59/100 000), čo je vzostup o 24,5% oproti roku 2014.

Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov SR. Najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Prešovskom kraji – 8,66 (71 ochorení).

Ochorenia boli zaznamenané v každej vekovej skupine, pričom najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola zaznamenaná u 1-4 ročných detí – 32,36 (75 prípadov).

Ochorenia sa vyskytovali v priebehu celého roka s maximom výskytu vo februári a v júli s rovnakým počtom ochorení – 26 prípadov.

V etiológii sa uplatnili:

- *balantidium coli* – 1x (0,4%)
- *giardia* – 228x (91,6%)
- *cryptosporidium* – 2x (0,8%)
- *protozoa iná črevná* – 18x (7,2%)

Boli zaznamenané 3 importované ochorenie z Iraku, zo Srí Lanky a z Indie. Charakter výskytu bol sporadický.

III.1.7 Vírusové a iné nešpecifikované črevné infekcie – A 08

V priebehu roka 2015 bolo hlásených spolu 7 848 ochorení (chor. 144,76/100 000), čo je oproti roku 2014 vzostup o 42,9%.

Ochorenia boli hlásené z každého kraja SR, pričom najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Trnavskom kraji – 209,78 a najnižšia chorobnosť bola zaznamenaná v Košickom kraji – 101,69.

Ochorenia boli zaznamenané v každej vekovej skupine, pričom najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola zaznamenaná u 0 ročných detí – 2 543,55 a 1-4 ročných detí – 1573,60.

Ochorenia sa vyskytovali počas celého roka s maximom výskytu v mesiaci apríl – 1044 prípadov (13,3%).

V etiológii sa uplatnili:

- *Rotavírusy* – 4623 x (58,9%)
- *Norwalk vírusy* – 2068 x (26,4%)
- *Adenovírusy* – 857 x (10,9%)
- *iné vírusové enteritídy* – 2x (0,03%)
- *nešpecifikovaných vírusových črevných infekcií* bolo 298 (3,8%).

Importovaných bolo 20 ochorení (po jednom prípade z Thajska, Česka, Čiernej Hory, Francúzska, Cypru po dva prípady z Turecka, Egypta, Bulharska, 3 prípady z Maďarska a 6x z Chorvátska). Charakter výskytu bol sporadický, rodinný, ale aj epidemický. Ako nozokomiálna nákaza bolo hlásených 465 ochorení.

Na túto skupinu diagnóz bolo hlásené jedno úmrtie u jeden ročného dievčatka z okresu Kežmarok neočkovaného proti Rotavírusom. Dieťa nebolo doteraz vážnejšie choré, doteraz dojčené, očkovanie podľa očkovacieho kalendára. Prvé príznaky ochorenia 26.2.2015 -

opakované zvracanie a zvýšené teploty. Dieťa bolo 27.2.2015 hospitalizované na Detskom oddelení v Kežmarku. V priebehu hospitalizácie sa pridávajú riedke stolice s hlienmi. Laboratórne potvrdený zo stolice Rotavírus. V priebehu hospitalizácie v Kežmarku sa zdravotný stav dieťaťa zhoršil (vzostup zápalových parametrov, elevácia HT, hypokalémia, v krvnom obraze trombocytopenia), zahájená ATB terapia, dňa 3.3.2015 hospitalizácia na DO Nemocnice v Poprade. V Poprade laboratórne príznaky sepsy vyvolanej *Pseudomonas aeruginosa*.

5.3.2015 preklad na OAIM DFNSP B. Bystrica so závažnou poruchou vedomia s anizokóriou, depresiou dýchania, kde bol dieťa zaintubované. Na CT mozgu nález rozsiahlych ischemických ložísk obojstranne, edém a počínajúci 3-komorový hydrocefalus. Progreduje rozrat vnútorného prostredia. Exitus letalis - 7.3.2015. Záverečná klinická dg. - Maligny edém mozgu - syndróm intrakraniálnej hypertenzie. Bola odporúčaná súdno-lekárska pitva. Prípado je z epidemiologického hľadiska v štádiu riešenia z dôvodu podozrenia na úmrtie, ktoré vzniklo na podklade Rotavírusovej infekcie.

Zaznamenaných bolo 52 väčších epidémií s počtom prípadov od 4 do 173, v ktorých ochorelo spolu 1095 osôb (t.j. 14% z celkového počtu prípadov).

Tab. III.1.7 Epidémie alimentárnych vírusových ochorení (A 08) za rok 2015 na Slovensku

Okres	Dát. vzniku	Dát. ukon.	Agens	Poč. ch.	Poč. exp.	Faktor	Dôkaz
NR	04.01.2015	10.01.2015	rotavírus	4	53	kontaminované ruky	epidemiologicky
VT	17.01.2015	24.01.2015	rotavírus	4	5	neznámy	epidemiologicky
VT	14.11.2015	15.11.2015	rotavírus	4	10	neznámy	
ZH	25.11.2015	29.11.2015	rotavírus	4	5	kontakt s chorým	epidemiologicky
ZH	08.09.2015	13.09.2015	rotavírus	4	5	kontaminované prostredie	epidemiologicky
KS	17.05.2015	22.05.2015	rotavírus	4	6	kontaminované predmety	epidemiologicky
TV	15.04.2015	16.04.2015	rotavírus	4	8	neznámy	
HE	16.02.2015	17.02.2015	norovírus	4	6	zmiešaná strava	
ZC	29.07.2015	29.07.2015	norovírus	4	4	neznámy	
PN	30.04.2015	02.05.2015	vírus iný nešpecifikovaný	4	388	kontakt s chorým	epidemiologicky
PT	12.07.2015	14.07.2015	rotavírus	5	18	mäso-zverina	epidemiologicky
PN	13.11.2015	14.11.2015	vírus iný nešpecifikovaný	5	120	kontakt s chorým	epidemiologicky
NR	19.12.2015	30.12.2015	rotavírus	6	109	kontaminované predmety	epidemiologicky
PD	02.03.2015	10.03.2015	rotavírus	7	79	kontaminované prostredie	epidemiologicky
RS	04.09.2015	10.09.2015	norovírus	8	23	kontakt s chorým	epidemiologicky
TN	08.04.2015	15.04.2015	norovírus	8	101	neznámy	
HC	12.01.2015	17.01.2015	vírus iný nešpecifikovaný	9	18	kontakt s chorým	epidemiologicky
TV	17.09.2015	24.09.2015	rotavírus	10	56	neznámy	
TT	28.09.2015	30.09.2015	norovírus	10	51	kontakt s chorým	epidemiologicky
LM	24.04.2015	28.04.2015	rotavírus	11	80	kontaminované ruky	
PD	04.01.2015	04.02.2015	rotavírus	11	113	kontaminované prostredie	epidemiologicky
RK	26.04.2015	30.04.2015	rotavírus	13	97	kontaminované ruky	
KA	08.03.2015	08.03.2015	norovírus	14	100	neznámy	
PN	04.04.2015	09.04.2015	rotavírus	15	388	kontakt s chorým	
MT	06.03.2015	17.03.2015	rotavírus	15	217	kontakt s chorým	laboratórne a

							epidemiologicky
TT	08.03.2015	14.03.2015	norovírus	16	74	kontakt s chorým	epidemiologicky
MT	01.12.2015	04.12.2015	vírus iný nešpecifikovaný	16	77	kontaminované prostredie	epidemiologicky
GA	14.01.2015	20.01.2015	rotavírus	17	67	kontakt s chorým	epidemiologicky
KN	20.01.2015	26.01.2015	norovírus	18	63	kontaminované ruky	epidemiologicky
BA3	01.12.2015	09.12.2015	norovírus	18	59	kontaminované ruky	epidemiologicky
SL	23.08.2015	27.08.2015	norovírus	19	32	kontaminovaná voda	laboratórne a epidemiologicky
SA	28.09.2015	09.10.2015	norovírus	19	101	neznámy	
MT	03.01.2015	15.01.2015	vírus iný nešpecifikovaný	20	72	kontaminované ruky	epidemiologicky
PN	17.08.2015	22.08.2015	norovírus	22	873	kontakt s chorým	epidemiologicky
LV	21.04.2015	22.04.2015	norovírus	22	73	neznámy	
TT	14.12.2015	17.12.2015	vírus iný nešpecifikovaný	22	135	kontakt s chorým	epidemiologicky
MT	09.03.2015		vírus iný nešpecifikovaný	24	72	kontaminované ruky	epidemiologicky
RK	09.04.2015	19.04.2015	norovírus	25	405	kontaminované ruky	
TT	27.01.2015	28.01.2015	vírus iný nešpecifikovaný	25	79	kontakt s chorým	epidemiologicky
PN	02.11.2015		norovírus	26	228	kontakt s chorým	epidemiologicky
BB	23.03.2015	30.03.2015	norovírus	28	96	neznámy	
TO	05.10.2015	11.10.2015	norovírus	28	89	neznámy	
TT	14.12.2015	18.12.2015	norovírus	31	82	kontakt s chorým	epidemiologicky
HE	14.02.2015	26.02.2015	rotavírus	34	84	kontakt s chorým	epidemiologicky
PD	18.09.2015	30.09.2015	norovírus	35	125	kontaminovaný vzduch/aerosol	epidemiologicky
KN	09.10.2015		norovírus	37	172	neznámy	epidemiologicky
ZM	03.11.2015	09.11.2015	norovírus	40	160	kontaminované ruky	epidemiologicky
MT	01.01.2015	06.01.2015	vírus iný nešpecifikovaný	42	180	kontaminované ruky	epidemiologicky
SL	09.10.2015	15.10.2015	vírus iný nešpecifikovaný	45	263	kontakt s chorým	epidemiologicky
ZA	30.06.2015	01.07.2015	vírus iný nešpecifikovaný	51	580	neznámy	laboratórne a epidemiologicky
KN	01.01.2015	12.01.2015	rotavírus	55	208	kontaminované ruky	epidemiologicky
KN	14.01.2015	05.02.2015	norovírus	173	702	zmiešaná strava	epidemiologicky

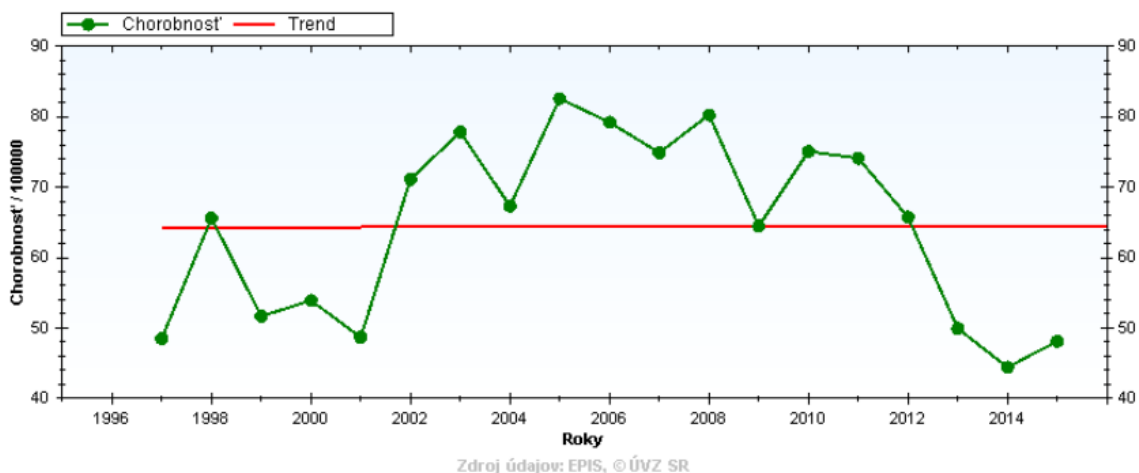
Okrem týchto epidémií sa v tejto skupine vyskytlo aj 84 menších epidémií, v ktorých ochorelo 183 osôb.

III.1.8 Hnačka a gastroenteritída pravdepodobne infekčného pôvodu – A 09

V priebehu roka 2015 bolo hlásených spolu 2 610 ochorení (chor. 48,14/100 000), čo je oproti roku 2014 vzostup o 8,4% a oproti 5 ročnému priemeru pokles o 22% (**Graf III.1.14**). Ochorenia boli hlásené z každého kraja SR, pričom najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v kraji Košickom – 108,35 a najnižšia chorobnosť v Trenčianskom kraji – 12,69 (**Graf III.1.15**).

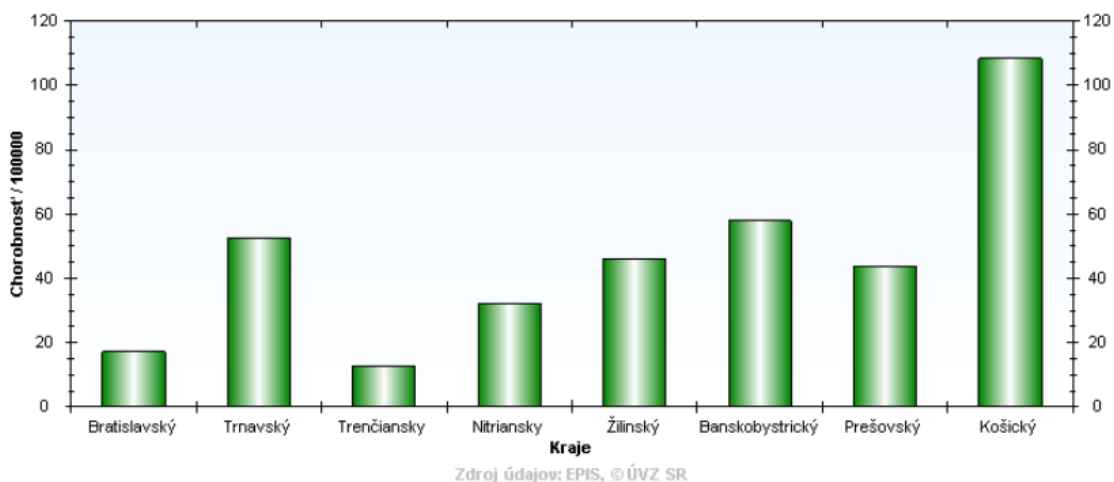
Graf III.1.14

(A09) Výskyt hnačkových ochorení pp inf. etiol. / Incidence of diarrhoeal diseases of pb inf etiol.
Trend za 20 rokov.
Rok 2015. SR.

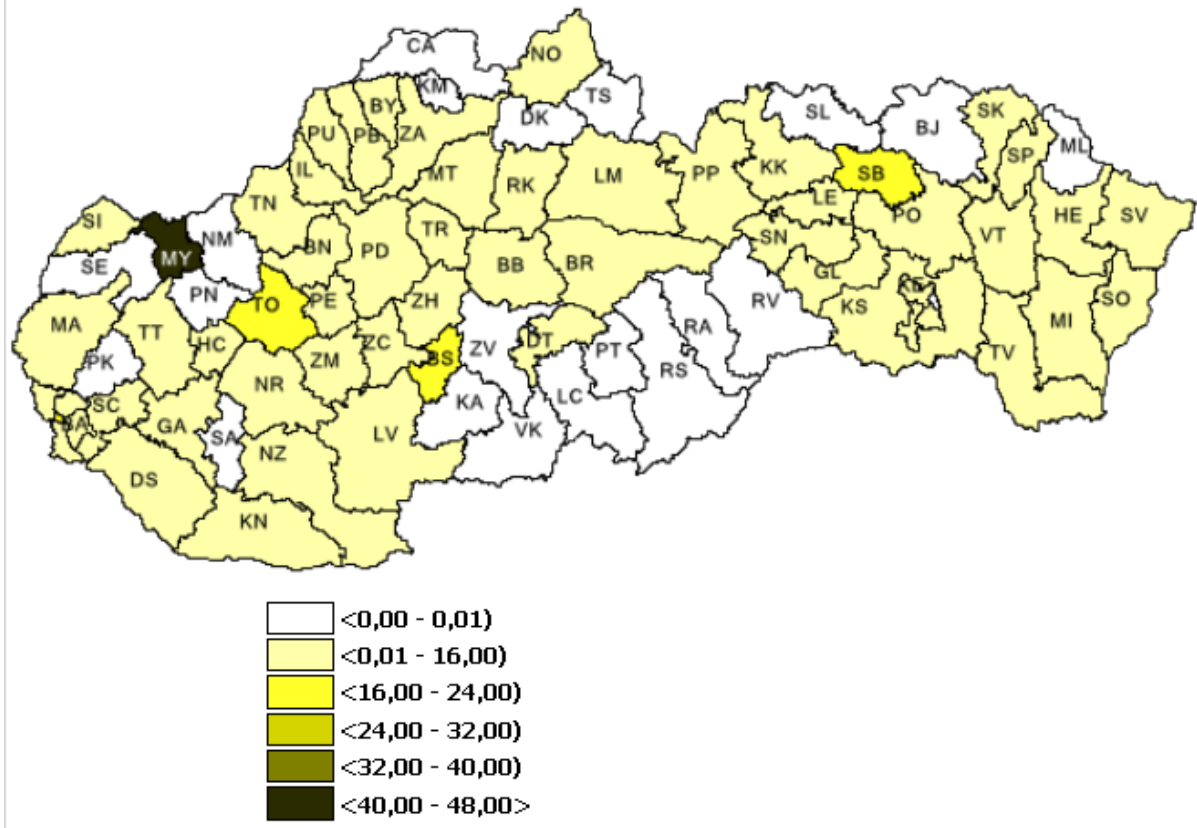
Graf III.1.15

(A09) Výskyt hnačkových ochorení pp inf. etiol. / Incidence of diarrhoeal diseases of pb inf etiol.
Incidenca podľa krajov.
Rok 2015, mesiac január až december. SR.

Mapa III.1.5

Výskyt hnačkových ochorení pravdepodobne infekčnej etiológie (A 09) v SR podľa okresov
v r. 2015

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

Ochorenia boli zaznamenané v každej vekovej skupine, pričom najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola zaznamenaná u 0 ročných detí – 401,71 a 1-4 ročných detí – 179,93.

Ochorenia sa vyskytovali v priebehu celého roka s maximom ochorení v mesiaci november – 432 prípadov (16,6%).

Importované nákazy boli zaznamenané v 33 prípadoch (17x zo Španielska, po jednom prípade z Indonézie, Rakúska, UK, Chorvátska, Thajska, Slovinska, Írska, Maďarska, Talianska, Albánska, po dva prípady z Egypta, Turecka a z Bulharska). Ako nozokomiálna nákaza bolo hlásených 238 prípadov.

Na túto skupinu diagnóz bolo hlásené jedno úmrtie u 82-ročnej polymorbídnej ženy, ochorela 4.6.2015, v klinike hnačky, zvracanie, dehydratácia, poruchy vedomia. Pacientke podávaná rehydratačná liečba, parenterálne Biseptol. Stav progredoval a pacientka dňa 5.6.2015 exitovala. Priama príčina smrti: nešpecifikovaná gastroenteritída. Stolica nevyšetrená. Pitva nevykonaná.

Charakter výskytu bol sporadický, rodinný a epidemický. Zaznamenaných bolo 26 epidémií, v ktorých ochorelo spolu 651 osôb, (t.j. 24,9%). Podľa klasifikácie ECDC a EFSA sme však zaznamenali aj 5 malých epidémií vrátane rodinných výskytov po 2 prípadoch, v ktorých ochorelo celkom 10 osôb.

Tab.III.1.8 Epidémie alimentárnych ochorení pravdepodobne infekčnej etiológie (A 09) za rok 2015 v SR

Okres	Miesto	Dát. vzniku	Dát. ukon.	Agens	Poč. ch.	Poč. exp.	Faktor	Dôkaz
LM	Liptovský Mikuláš	29.08.2015	05.09.2015	kultivačne negatívny	5	27		
TT	Trnava	30.07.2015	31.07.2015	kultivačne negatívny	5	20	neznámy	
NR	Žirany	17.08.2015	20.08.2015	kultivačne negatívny	5	6	neznámy	
ZM	MŠ Veľčice	10.03.2015	13.03.2015	kultivačne negatívny	6	34	neznámy	
NR	Kyjevská 12	08.11.2015	10.11.2015	kultivačne negatívny	7	8	zmiešaná strava	epidemiologicky
PD	Okáľa 6, Prievidza	17.05.2015	21.05.2015	kultivačne negatívny	7	166	neznámy	
NR	DS Smith Nitra	11.04.2015	13.04.2015	kultivačne negatívny	8	275	neznámy	
NR	SOŠP Nitra	22.10.2015	23.10.2015	kultivačne negatívny	8	12	neznámy	
NR	Alekšince	06.04.2015	07.04.2015	kultivačne negatívny	9	13	neznámy	
PE	Chynorany	20.09.2015	25.09.2015	kultivačne negatívny	9	49	neznámy	
PD	ZpS Okáľa Prievidza	05.10.2015	09.10.2015	kultivačne negatívny	11	248	neznámy	
TT	Smolenice	01.06.2015	04.06.2015	kultivačne negatívny	11	94	kontakt s chorým	epidemiologicky
SN	Spišská Nová Ves	06.11.2015	09.11.2015	kultivačne negatívny	12	99		
HE	Humenné	16.09.2015	21.09.2015	kultivačne negatívny	13	92	zmiešaná strava	epidemiologicky
ZA	Reštaurácia SOHO1, Martina Rázusa 23/1, Žilina	05.07.2015	06.07.2015	kultivačne negatívny	14	25	neznámy	
LV	MŠ Veľký Ďur	20.01.2015	22.01.2015	kultivačne negatívny	15	38	neznámy	
DK	Dolný Kubín	12.08.2015	16.08.2015	kultivačne negatívny	15	165	neznámy	
VT	Zariadenie pre seniorov	07.04.2015	15.04.2015	kultivačne negatívny	15	158	neznámy	epidemiologicky
ZA	Španielsko	09.06.2015	12.06.2015	kultivačne negatívny	17	31	neznámy	
ZV		30.04.2015	30.04.2015	kultivačne negatívny	23	77	neznámy	
BJ		23.10.2015	25.10.2015	kultivačne negatívny	24	72	neznámy	
NR	ÚVTOS Nitra Vašinova	09.07.2015	10.07.2015	kultivačne negatívny	25	436	neznámy	
TN	Skalka nad Váhom	23.08.2015	05.09.2015	kultivačne negatívny	30	89	neznámy	
ZH	Skalka-Limba	01.06.2015	04.06.2015	kultivačne negatívny	41	93	neznámy	
NR	Zariadenie sociálnych služieb Nitra	27.11.2015	14.12.2015	kultivačne negatívny	85	350	neznámy	
MT	UNM Martin	06.11.2015	10.11.2015	kultivačne negatívny	231	1350	zmiešaná strava	epidemiologicky

III.2 Skupina vírusových hepatítid

V roku 2015 bolo na Slovensku zaznamenaných 1452 ochorení na všetky druhy vírusových hepatítid, čo je vzostup o 7,9% oproti roku 2014. Na celkovom počte ochorení sa v najvyššej proporcii podieľala VH-A, ktorej proporcia sa rovná 60,8%. V priebehu roka došlo k významnému vzostupu najmä u diagnózy VHA a to o 20%.

Z analyzovaného počtu VH bolo 998 prípadov v akútnej forme (68,7%), čo je o 14% viac oproti roku 2014 a 454 (31,3%) vo forme chronickej, ktorej výskyt nepatrne klesol. Medzi chronickými formami dominovala VH-C – 320 prípadov, t.j. 70,5% chronických foriem VH. (Tab.IV.2.1.). Vzostup výskytu bol zaznamenaný u 3 diagnóz popisovaných v tejto skupine nákaz (VHA, VHE ChVHB), u 3 diagnóz došlo k poklesu (VHB, VHC, ChVHC). V roku 2015 boli zaznamenané 2 úmrtia na VH a to na dg. akútnej VHB a 1x ChVHB, v roku 2014 úmrtie nebolo zaznamenané, kým v roku 2013 sa vyskytlo 5 prípadov ochorení, ktoré končili úmrtím a to 3x na akútnu VHB a 2x na chronickú VHB. 20 prípadov ochorení malo charakter importovanej nákazy, a to 9x VHA, 2x VHB, 5x VHE 1x ChVHB a 3x ChVHC.

Tab. III.2.1. Prehľad o výskyte VH v roku 2015 a ich porovnanie s rokom 2014

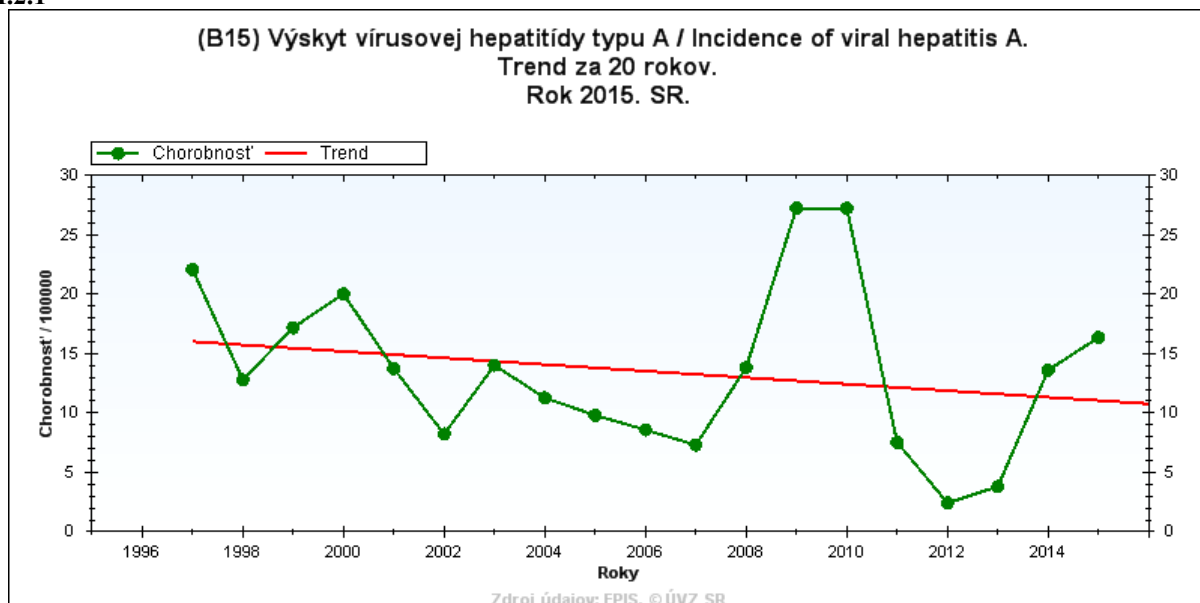
Dg.	Celkový počet	Chorobnosť	% zo všetkých VH	Porovnanie s r. 2014
B 15	883	16,3	60,8	↑ o 20%
B 16	65	1,2	4,5	↓ o 22%
B 17.1	24	0,44	1,7	↓ o 33%
B 17.2.	26	0,5	1,8	↑ o 75%
B 18.1	134	2,5	9,23	↑ o 26,5%
B 18.2	320	5,9	22,0	↓ o 12,6
B 19.9	0	0,0	0	

Okrem toho bolo v tejto skupine nákaz evidovaných 469 novozistených nosičov HBsAg, čo je o 4,5% viac ako v roku 2014.

III.2.1 Akútna VH-A – B 15

V roku 2015 bolo v SR hlásených 883 prípadov ochorení na VH-A (chor. 16,3/100.000), čo je opäť vzostup a to oproti roku 2014 o 20% avšak o 51% viac ako predstavuje 5 ročný priemer. Dlhodobý trend je napriek tomu stále klesajúci. (Graf III.2.1).

Graf III.2.1

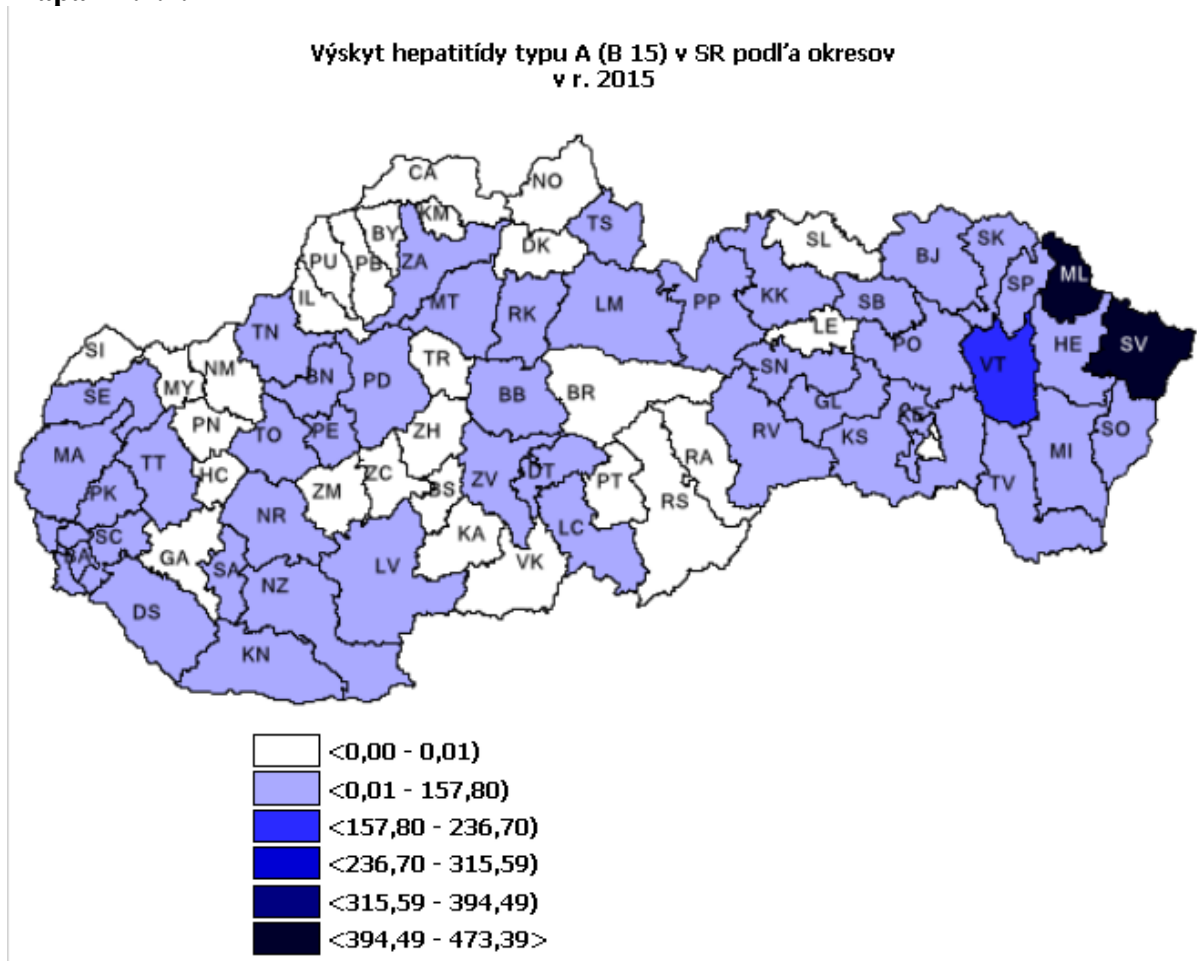

Výskyt ochorení bol zaznamenaný vo všetkých krajoch SR s významnými topologickými rozdielmi. Najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v kraji Prešovskom - 522 prípadov, chorobnosť 63,7/100 000), ďalej v kraji Košickom – 226 prípadov (chor. 28,4) a v kraji Bratislavskom 63 prípadov a chor. 10,1/100 000. V ostatných krajoch sa počet ochorení pohyboval od 5 (TN) do 30 (NA). V roku 2015 došlo k mimoriadnemu zvýšeniu chorobnosti v kraji Prešovskom a v kraji Bratislavskom.

Najnižšiu chorobnosť zaznamenal kraj Trenčiansky - 5 pr. - chor. 0,9 a Žilinský - 8 pr., chor. 1,2. (Mapa III.2.1, Graf III.2.2).

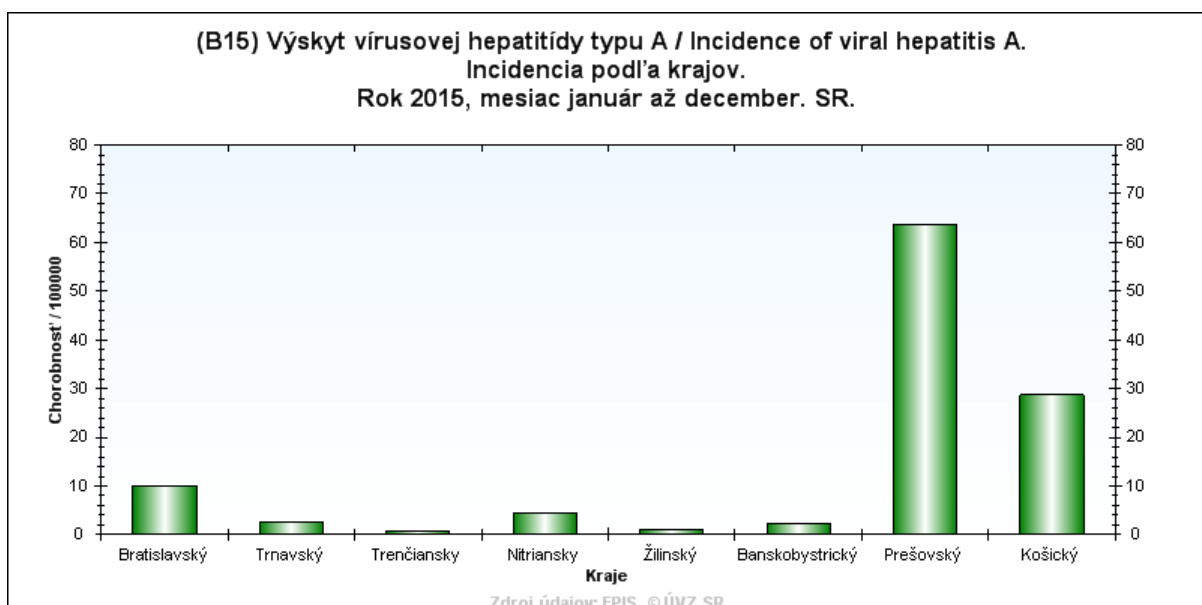
Ochorelo 443 osôb mužského (54,2%) a 440 ženského pohlavia (45,8%).

Mapa III.2.1.

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

Graf III.2.2

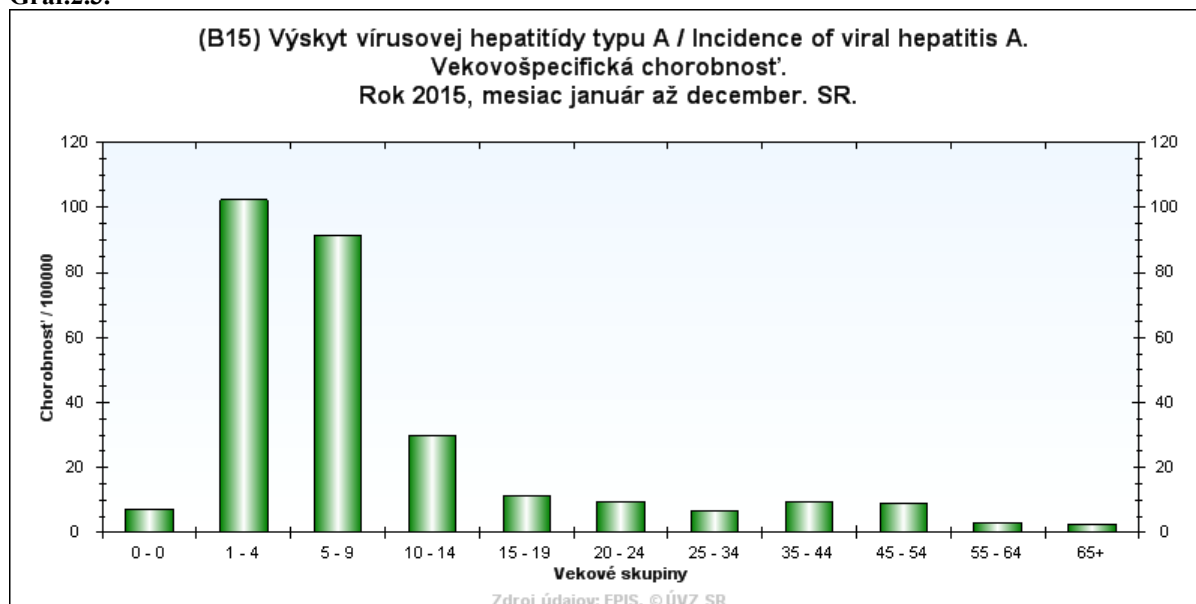

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

Najvyššia vekovo špecifická chorobnosť sa zaznamenala vo vekovej skupine 1-4 ročných detí – (chor.101,8), 5-9 ročných detí (chor. 91,1) a 10-14 ročných (30,0). Ochorenia sa vyskytli vo všetkých vekových skupinách.3 prípady ochorenia sa vyskytlo aj u 0-ročných detí. **(Graf III.2.3).**

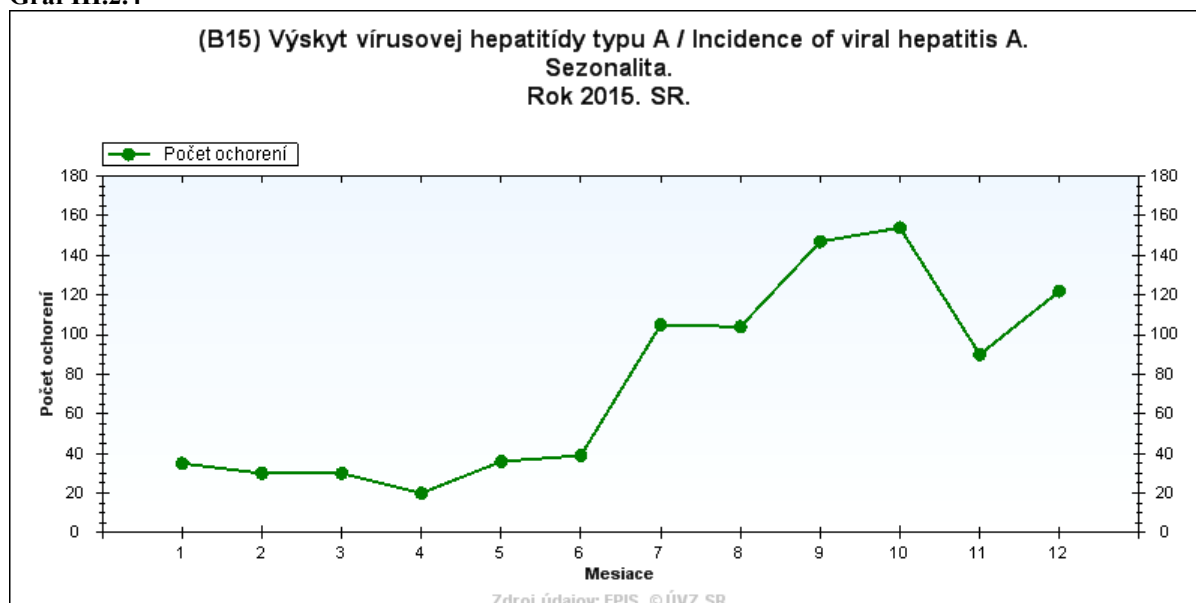
Najvyššia chorobnosť vo vekovej skupine 1-4 ročných detí opäť napovedá, že odporúčané očkovanie 2-ročných detí žijúcich v prostredí s nízkym hygienickým štandardom sa v niektorých regiónoch využíva len ojedinele a neovplyvňuje to chorobnosť v danom regióne.

Graf.2.3.

Sezónny výskyt si zachoval typickú krivku s maximom výskytu v jesennom období s nástupom v septembri (104 pr.) a vrcholom v októbri (154 pr.). Následný poklesom do decembra (122 pr.) bol len veľmi mierny. **(Graf III.2.4).**

Graf III.2.4

Zaznamenal sa aj výskyt **importovaných nákaz** a to v 9-tichh prípadoch, čo je o 1 menej ako v roku 2014. Ochorenia boli importované z nasledovných krajín: Taliansko 3x a po jednom prípade zo Španielska, Maďarska, Rumunska, Egypta, Poľska a Česka.

Rozdelenie chorých podľa **povolania** je prezentované v nasledujúcom prehľade:

- nepracujúci - dieťa – 548
 - nezamestnaný – 74
 - študent - 46
 - dôchodca - 33
 - MD - 14
- robotník - 24
- potravinár – 9
- prac. v soc.zariadení - 2
- pedagogický pracovník – 12
- zdravotnícky pracovník –12(3x SZP, 4X PZP, iný 5)
- iné povolanie –107
- starostlivosť o ľudské telo – 1
- väzeň – výkon trestu 1

Rozdelenie ochorení podľa **kolektívov** dokumentuje nasledovný prehľad:

- mimo kolektív – 583
- predškolské zariadenie - 33
- základná škola - 177
- osobitná škola - 20
- OU + SŠ - 10
- vysoká škola – 6
- detský domov - 1
- zdrav. zariadenie – 4
- domov dôchodcov –3
- liečebňa pre dospelých – 1
- ÚSS pre deti - 2
- iné – 43
- nápr. zariadenie - 1

Ochorenia sa vyskytovali jednak sporadicky, ale aj vo forme epidémií rodinných a lokálnych v počte 35, čo je o 20% menej ako v roku 2014. Ochorelo v nich 700 osôb, čo je proti minulému roku o 24% viac, teda epidémie mali rozsiahlejší charakter. V epidémiách ochorelo 73,9% všetkých prípadov. Epidémie boli buď menšieho alebo stredného rozsahu. Najväčšia epidémia bola zaznamenaná v okrese Snina (148 pr.), v okrese Trebišov (92 pr.) a v okrese Humenné –Podskalka (84 prípadov). V ostatných epidémiách ochorelo 2-62 osôb. Menších epidémií (2-3 prípady) bolo 13. Prehľad epidémií je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

Okres	Miesto	Dát. vzniku	Dát. ukon.	Agens	Poč. ch.	Poč. exp.	Faktor	Dôkaz
PO	Gregorovce	19.01.2015	22.01.2015	vírus hepatitídy A	2	19	neznámy	epidemiologicky
PO	RE	11.11.2015	10.12.2015	vírus hepatitídy A	2	5	neznámy	
PO	Šarišská Trstená	22.09.2015	21.10.2015	vírus hepatitídy A	2	8	kontakt s chorým	laboratórne a epidemiologicky
KE2	Krčméryho 15	29.09.2015	15.10.2015	vírus hepatitídy A	2	5	neznámy	epidemiologicky
ML	Sukov č.59	12.10.2015	18.11.2015	vírus	2	5	kontakt s chorým	laboratórne

				hepatitídy A				
VT		24.09.2015	30.09.2015	vírus hepatitídy A	2	479	kontaminované ruky	epidemiologicky
ZV		02.07.2015	03.08.2015	vírus hepatitídy A	2	12	neznámy	
SK	Krajná Bystrá	03.08.2015	10.08.2015	vírus hepatitídy A	2	200	neznámy	
SN	Spišská nová ves	14.05.2015	07.06.2015	vírus hepatitídy A	2	200	kontaminované predmety	epidemiologicky
NR	Veľké Zálužie	20.01.2015	06.02.2015	vírus hepatitídy A	3	18	kontaminované ruky	epidemiologicky
BJ	Varadka	03.03.2015	04.03.2015	vírus hepatitídy A	3	67	neznámy	
VT		26.11.2015	07.12.2015	vírus hepatitídy A	3	8	kontaminované ruky	epidemiologicky
TV	Boňany	03.10.2015	07.10.2015	vírus hepatitídy A	3	90	neznámy	
DS	Štvrtok na Ostrove	25.01.2015	09.02.2015	vírus hepatitídy A	5	46	kontaminované potraviny	epidemiologicky
VT		24.09.2015	09.10.2015	vírus hepatitídy A	5	530	kontaminované ruky	epidemiologicky
SN	Žehra	06.05.2015	24.06.2015	vírus hepatitídy A	5	900	kontaminované ruky	epidemiologicky
SK	Rovné	20.05.2015	26.05.2015	vírus hepatitídy A	5	70	neznámy	
SA	Hájske	15.07.2015	09.08.2015	vírus hepatitídy A	6	14	neznámy	
SB	Pečovská Nová Ves	26.02.2015	24.04.2015	vírus hepatitídy A	6	583	neznámy	epidemiologicky
RV	Hanková	26.11.2015	19.02.2016	vírus hepatitídy A	7	125	kontaminované ruky	epidemiologicky
MI	Jastrabie pri Michalovciach	23.12.2015	20.01.2016	vírus hepatitídy A	8	50	kontaminované predmety	epidemiologicky
SV	Snina	21.01.2015	17.02.2015	vírus hepatitídy A	10	102	kontakt s chorým	epidemiologicky
KS	obec Kecerovce	01.07.2015	29.10.2015	vírus hepatitídy A	10	2500	kontaminované predmety	epidemiologicky
VT	Sedliská	17.09.2015	09.10.2015	vírus hepatitídy A	10	205	kontaminované ruky	epidemiologicky
MI	Trhovište	01.10.2015	05.02.2016	vírus hepatitídy A	12	500	kontaminované predmety	epidemiologicky
RV	Rejdová	02.07.2015	21.07.2015	vírus hepatitídy A	15	300	kontakt s chorým	epidemiologicky
GL	Nálepko	05.02.2015	24.06.2015	vírus hepatitídy A	24		kontaminované ruky	epidemiologicky
VT		16.10.2015	20.11.2015	vírus hepatitídy A	25	850	kontaminované ruky	epidemiologicky
VT	Vechec	26.07.2015	30.09.2015	vírus hepatitídy A	33	2740	kontaminované ruky	epidemiologicky
MI	Vrbnica	08.07.2015	05.11.2015	vírus hepatitídy A	46	1014	kontaminované prostredie	epidemiologicky
ML	Medzilaborce	02.02.2015	02.08.2015	vírus hepatitídy A	53	743	kontakt s chorým	epidemiologicky
VT	Hanušovce nad Topľou	08.07.2015	26.10.2015	vírus hepatitídy A	61	3763	kontaminované ruky	epidemiologicky
HE	Podskalka	07.09.2015	31.12.2015	vírus hepatitídy A	84	1700	kontakt s chorým	epidemiologicky
TV	Trebišov	23.10.2015		vírus hepatitídy A	92			
SV	Snina	14.07.2015	31.12.2015	vírus hepatitídy A	148	2200	kontaminované ruky	epidemiologicky

Popis epidémií VHA:

Košický kraj

V roku 2015 bolo zaznamenaných 10 rodinných výskytov s 25 ochoreniami a 11 epidémií, v ktorých spolu ochorelo 150 osôb.

Epidemické výskyt:

Okr. Gelnica: 1 epidémia

V čase od 5.2.-24.6.2015 ochorelo v obci Nálepko v prostredí s nízkym hyg. štandardom 24 detí vo veku 2x 1 rok, 1x 2 roky, 4x 3 roky, 6x 4 roky, 8x 5 rokov, 2x 6 rokov a 1x 7 rokov, navštevujúce ZŠ. Lekársky dohľad od začiatku epidémie bol nariadený 584 kontaktom. V obci bolo RH nariadené mimoriadne očkovanie detí predškolského veku.

Okr. Košice okolie: 2 epidémie

obec Čakanovce:

V mesiacoch september-október ochoreli z 8 členov rodiny (nízky hyg. štandard) 4 súrodenci vo veku 2x 6, 10 a 11 rokov. V jednom prípade bolo ochorenie aktívne vyhládané v rámci LD. Lekársky dohľad bol nariadený 102 kontaktom v rodine a škole.

obec Kecerovce:

V čase od 1.7.-4.12.2015 ochorelo z celkového počtu exponovaných 2500 obyvateľov 10 osôb vo veku 1–44 rokov, z toho 4x mimo kolektívu, 1x MŠ, 3x ZŠ a 2 dospelé osoby. V 8 prípadoch sa jednalo o minoritnú sk. obyvateľov. Zaznamenaný bol 1 rodinný výskyt u 2 súrodencov. LD bol nariadený 153 kontaktom v rodinách, ZŠ a na pracoviskách.

Okr. Michalovce: 2 epidémie

obec Vrbnica:

V čase od 13.7.-5.11.2015 bolo zaznamenaných 34 ochorení a v epidemiologickej súvislosti bolo hlásených 12 ochorení z iných obcí (Hlivištia, Michalovce, Šamudovce, Ložín). Celkový počet exponovaných bol 1014 obyvateľov. V 27 prípadoch sa ochorenie vyskytlo u minoritnej skupiny obyv. Lekársky dohľad bol nariadený 530 kontaktom.

obec Trhovište:

V období od 1.10.-21.12.2015 bolo hlásených 7 prípadov (z toho sa jednalo o 6 prípadov u obyvateľov žijúcich v neštandardných hygienických podmienkach). Celkový počet exponovaných bol 500 obyv. Lekársky dohľad bol nariadený 50 kontaktom.

Okr. Rožňava: 1 epidémia

V čase od 2.7.-12.10.2015 ochorelo v rómskej osade Rejdová 15 osôb, počet exponovaných bol 300 osôb. Ochoreli deti vo veku do 15 rokov a 28 ročná žena. Lekársky dohľad bol nariadený 153 kontaktom.

Okr. Spišská Nová Ves: 4 epidémie

obec Markušovce:

Ide o pokračujúcu epidémiu z r. 2014, kedy ochorelo 18 detí. V r. 2015 bolo hlásené 1 ochorenie u 5 ročného dieťaťa. V čase od 3.9.2014 do 5.1.2015 ochorelo 17 detí vo veku 2-5 rokov mimo kolektívu, 8 a 11 roční žiaci ZŠ z rómskej osady Jareček, obec Markušovce. RH nariadil v danej lokalite mimoriadne očkovanie detí predškolského veku. Lekársky dohľad bol nariadený od začiatku epidémie 346 kontaktom.

obec Letanovce:

Ide o pokračujúci epidemický výskyt z r. 2014, kedy ochorelo 10 detí. V r. 2015 boli hlásené 3 ochorenia detí vo veku 7 a 9 rokov a 20 ročného muža. V čase od 7.11.2014 do 11.1.2015

ochorelo spolu v obci Letanovce - osada Strelníky 12 detí vo veku 3-9 rokov a jeden dospelý 20 ročný muž. V danej lokalite bolo RH nariadené mimoriadne očkovanie detí predškolského veku. Lekársky dohľad od začiatku epidémie nariadený 314 kontaktom.

obec Bystrany:

Ide o pokračujúci epidemický výskyt z r. 2014, kedy bolo hlásené 1 ochorenie 5 ročného dieťaťa. V r. 2015 bolo hlásených 9 ochorení. V čase od 19.12.2014 do 31.3.2015 ochorelo na VHA v obci Bystrany (rómska osada) 10 detí vo veku 1-5 rokov, z toho 8 mimo kolektívu a 2 navštevujúce MŠ. Lekársky dohľad od začiatku epidémie nariadený 186 kontaktom. V danej lokalite bolo RH nariadené mimoriadne očkovanie detí predškolského veku.

obec Žehra:

V čase od 6.5.-24.6.2015 ochorelo 5 detí z prostredia s nízkym hyg. štandardom vo veku 1, 3, 2x 5 a 6 rokov. Lekársky dohľad bol nariadený 161 kontaktom.

Okr. Trebišov: 1 epidémia

Spolu 34 ochorení, z toho z mesta Trebišov 33 a z obce Kravany 1 ochorenie. Celkový počet exponovaných 271 osôb. V 33 prípadoch sa jednalo o osoby z prostredia s nízkym hyg. štandardom. Ochorenia sa vyskytli vekových skupinách 1-4 roční 8x, 5-9 roční 25x a 35-44 roční 1x. Rozdelenie podľa kolektívov: MŠ 2x, ZŠ 5x, mimo kolektív 27x. Lekársky dohľad bol nariadený 271 kontaktom.

TRNAVSKÝ KRAJ

Epidémia VHA v obci Štvrtok na Ostrove :

V čase od 25.1.2015 do 9.2.2015 bola zaevidovaná rodinná epidémia na akútnu VHA v obci Štvrtok na Ostrove u osôb s nízkym hygienickým štandardom. Ochorelo 5 neočkovaných detí vo veku: 6r, 8r, 9r, 12r 13r.: 1x dieťa mimo kolektívu, 1x zo ZŠ slov. Šamorín, 1x zo Špeciálnej základnej školy Šamorín a 2x ZŠ slov. Štvrtok na Ostrove. Všetci chorí boli hospitalizovaní na IK FN Trnava. Ochorenia boli potvrdené na základe klinických príznakov ochorenia, sérologického vyšetrenia -IgM anti HAV pozit. výsledkom a z epidemiologickej súvislosti. V klinickom obraze dominoval ikterus sklér, tmavý moč, nechutenstvo.

Začiatok vzniku ochorení: 25.1.2015 - 1 ochorenie
29.1.2015 - 1 ochorenie
30.1.2015 - 1 ochorenie
16.2.2015 - 2 ochorenia

Vekové rozdelenie:

0-6 r.:	7-15 r.:	16-60 r.	+ 60 r.:	Spolu :
1	4	0	0	5

Pohlavie: muži: 3
ženy: 2

Počet prípadov ochorení : 5 osôb

Počet exponovaných 46 osôb (10 členovia rodiny, 36 kontaktov zo ZŠ,ŠZŠ)

Počet hospitalizovaných: 5

Attack rate: 10,87

Pravdepodobným faktor prenosu nákazy: kontaminované potraviny

Rizikový faktor: nízka hygienická úroveň v domácnosti

Etiologický agens: vírus hepatitídy A

Klinický priebeh ochorení: ikterus, tmavý moč, nechutenstvo, zvýšené hepatálne testy

Izolácia chorých: IK FN Trnava

V rámci epidemiologického vyšetrenia boli zrealizované protiepidemické opatrenia. Vykonaná bola zdravotná osвета, na obidvoch ZŠ a v SZŠ, bolo nariadené vykonávanie dezinfekcie, LD bol nariadený 46 osobám v kontakte s chorými. Opatrenia v ohnisku (sérologické vyšetrenie, vakcinácia, LD) boli zabezpečené u 10 rodinných kontaktov a u 36 kontaktov ZŠ a SZŠ.

Nitriansky kraj

Okres Levice

V protrahovanej epidémii s počtom 7 prípadov sa 1 ochorenie vyskytlo v obci Šalov, 2 v meste Želiezovce a 4 obci Tekovské Lužany. Pravdepodobným faktorom prenosu boli 5x kontaminované ruky a 2x faktor nezistený. Všetci chorí boli hospitalizovaní a liečení na Infekčnej klinike FN v Nitre a diagnóza bola potvrdená sérologickým vyšetrením anti-HAV IgM. V rodinách bolo vydaných 264 lekárskeho dohľadov a 5 zvýšených zdravotných dozorov.

Okres Nitra

Vo februári sme vykázali 3 laboratórne potvrdené ochorenia na akútnu VHA, ktoré boli v epidemiologickej súvislosti a zaznamenali sme ich u neočkovaných osôb žijúcich v podmienkach s nízkym hygienickým štandardom. Dve ochorenia sa vyskytli v rodine v obci Veľké Zálužie u malých detí mimo kolektívu a 1 u dospelaj ženy z obce Nitrianske Hrnčiarovce, ktorá je s rodinou v príbuzenskom vzťahu. Všetci chorí boli hospitalizovaní na IK FN Nitra. V rodinách boli zabezpečené opatrenia (sérologické vyšetrenie, lekárske dohľad) u 15-tich kontaktov, z toho 7 krát bolo zistené pozitívne vyšetrenie anti-HAV total. Očkovaných proti VHA bolo 7 kontaktov, jedna dospelá žena nebola z dôvodu gravidity očkovaná.

V máji sme vykázali 2 sérologicky potvrdené ochorenia na akútnu VHA, ktoré sa vyskytli v rodine v obci Cabaj-Čápor u 36-ročnej ženy, ktorá ochorela ako prvá (anti-HAV IgM pozit., HBsAg, anti-HBc total, anti-HBc IgM a anti-HEV negat.) a jej 6-ročnej dcéry, ktorá ochorela pravdepodobne po kontakte s matkou (anti-HAV IgM pozit., ostatné markery nevyšetrené). Dieťa navštevuje MŠ v obci. Obidve boli hospitalizované na Infekčnej klinike FN Nitra. Opatrenia v rodine (vyšetrenie, LD, vakcinácia) boli zabezpečené u 2 kontaktov, mimo domácnosti u 4 kontaktov, v zamestnaní u 6 kontaktov, 1 kontakt hlásený na RÚVZ Trnava, 2 na RÚVZ Levice. V rámci opatrení v MŠ bolo zabezpečené sérologické vyšetrenie, lekárske dohľad a vakcinácia u 39 detí a 12 osôb personálu.

Všetky ochorenia na akútnu VHA boli hospitalizované na Infekčnej klinike FN Nitra.

Okres Šaľa

V okrese Šaľa sme zaznamenali epidemický výskyt ochorení na akútnu VHA. V čase od 15.7.2015 do 9.8.2015 ochorelo v 2 príbuzných rodinách v obci Hájske 5 osôb (3 dospelí, 1 dieťa z MŠ a 1 školák) a 1 ochorenie v epidemiologickej súvislosti sme zaznamenali u dospelaj ženy v susednej obci Horná Kráľová. Všetci chorí boli hospitalizovaní na IK FN Nitra a vyšetrenia anti-HAV IgM boli u všetkých pozitívne. Aktívne boli v ohnisku vyhladané 4 ochorenia. Opatrenia v ohnisku (sérologické vyšetrenie, vakcinácia, LD) boli zabezpečené u 16 rodinných kontaktov, 33 kontaktov v MŠ a u 43 kontaktov z okolia (z toho 26 krát bolo zabezpečené iba vyšetrenie a LD).

Prešovský kraj

Zaznameaných bolo 24 výskytov ochorení v epidemiologickej súvislosti s počtom 485 ochorení.

V ohniskách nákazy sa zabezpečoval lekársky dohľad a vykonávala sa aktívna profylaxia VH-A očkovaním priamych kontaktov. Celkovo bolo postexpozične v ohniskách chránených aktívnou imunizáciou len 8795 osôb, čo je o 18,1% menej ako v roku 2014. Na jeden prípad ochorenia pripadá 10 chránených osôb - kontaktov. Z počtu exponovaných bolo chránených približne 41,5%, t.j. kontakty, ktoré boli vyhodnotené ako rizikové. Pasívna profylaxia nebola použitá. Z chránených osôb po podaní očkovacej látky ochorelo 55 osôb, t.j. (0,9%) chránených.

Preventívne očkovaný neochorel žiaden pacient.

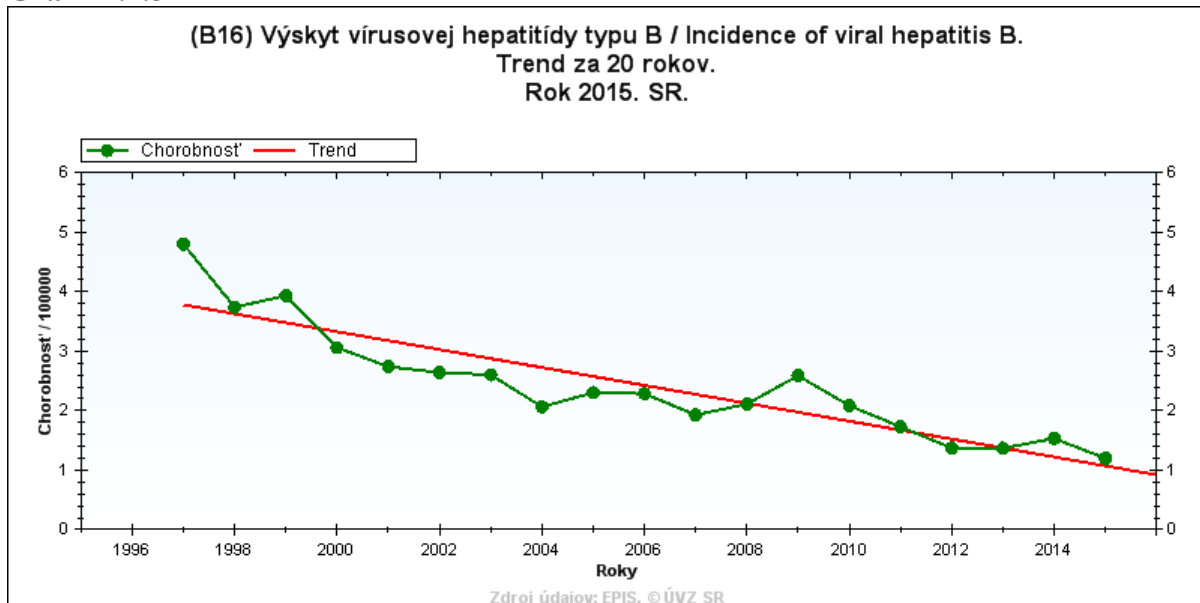
Tab. III.2.2 Postexpozičná imunizácia

	Počet chránených osôb	Z toho počet ochorení
Bratislavský	219	
Trnavský	55	-
Trenčiansky	119	1
Nitriansky	1039	4
Žilinský	2	1
Banskobystrický	118	-
Prešovský	4328	25
Košický	2915	24
Spolu	8795	55

III.2.2 Akútna vírusová hepatitída B – B 16

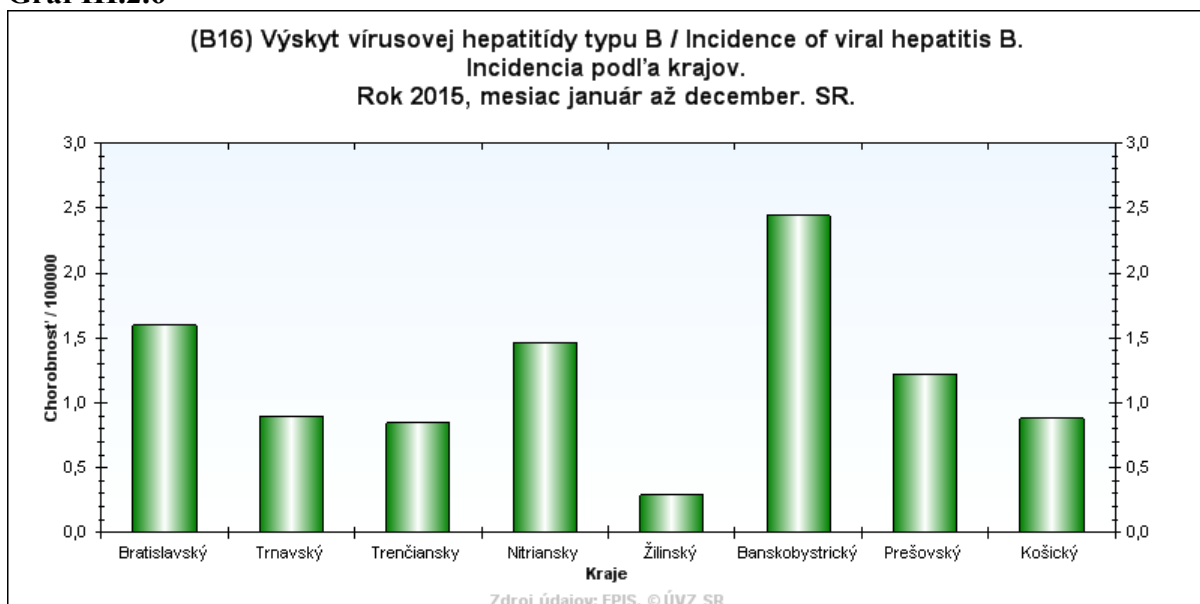
V roku 2015 bolo zaznamenaných 65 prípadov ochorenia akútnou formou VH-B (chor.1,2/100 000), čo je o 22% menej ako v roku 2014, oproti 5 ročnému priemeru je to pokles o 25%(**Graf III.2.5**).

Graf III.2.5

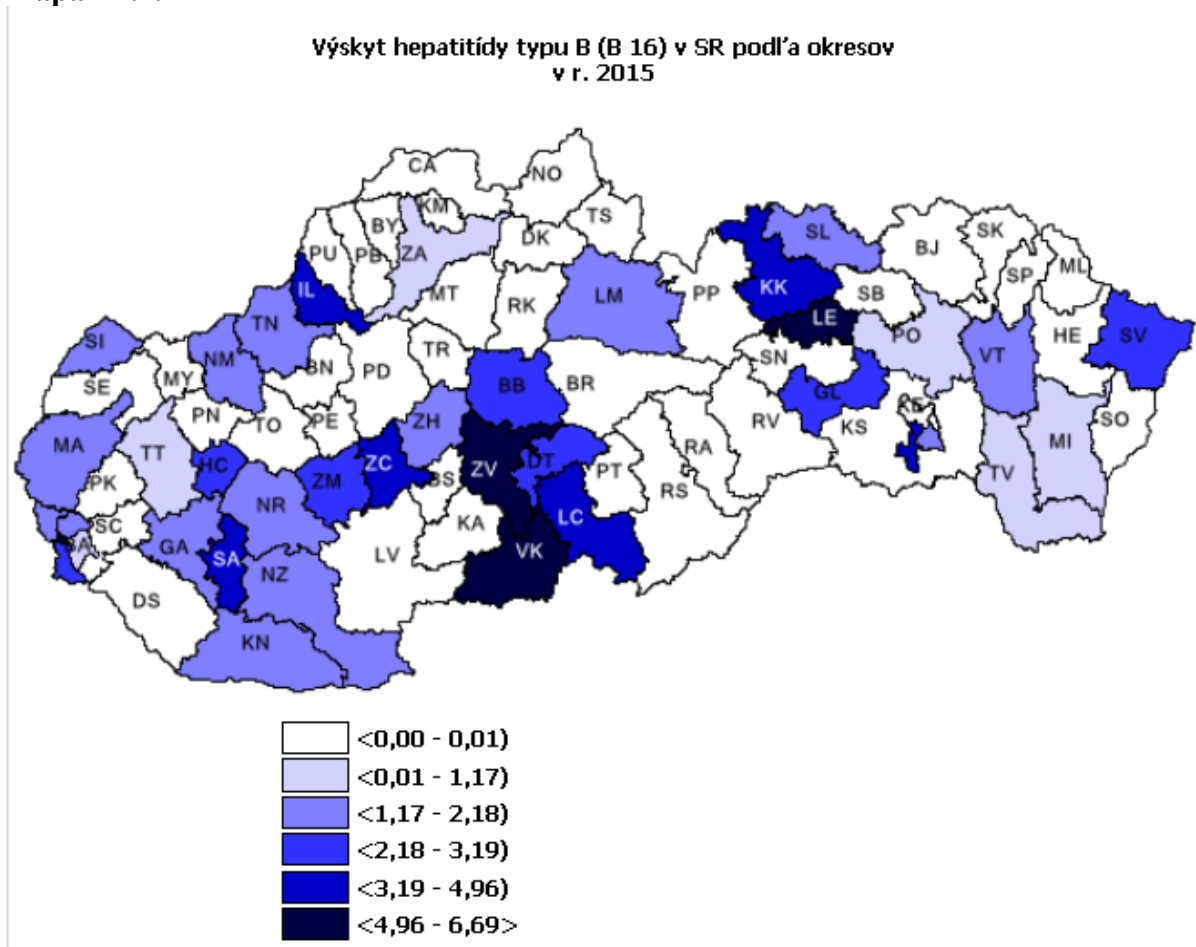

Ochorenia boli zaznamenané vo všetkých krajoch SR s maximom v kraji Banskobystrickom - 16 prípadov (chor.2,4/100 000), v kraji v kraji Bratislavskom – 10 prípadov (chor. 1,6/100 000) a kraji Nitrianskom 10 prípadov, (chor.1,5). Najnižšia chorobnosť bola zaznamenaná v kraji Žilinskom, v ktorom sa vyskytli 2 prípady pri chorobnosti 0,3/100000 (**Mapa III.2.2, Graf III.2.6**).

Graf III.2.6

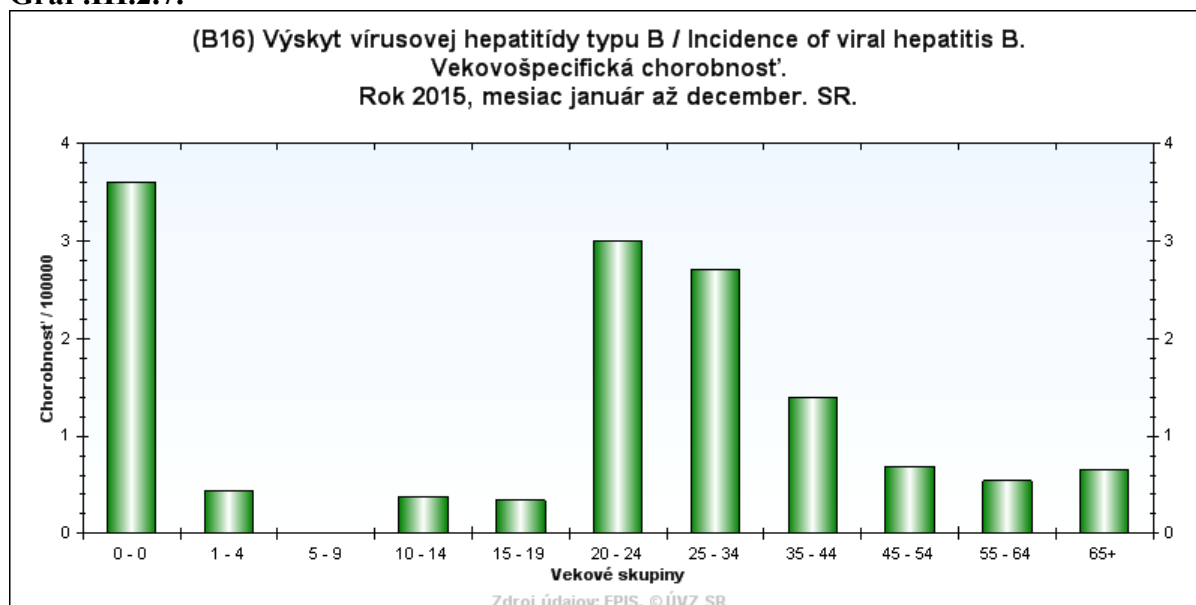
Mapa III.2.2

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

Ochorenia sa nevyskytli vo vekovej skupine 5-9 ročných. (**Graf .III.2.7**), čo dokumentuje pozitívny dopad celoplošného očkovania proti VH-B od r. 1998 ako aj doočkovanie adolescentov. 2 prípady ochorenia sa vyskytli vo vekovej skupine 0- ročných detí a 1 prípad vo vekovej skupine 1-4 ročných. Jeden prípad ochorenia bol hlásený u 11 ročného dieťaťa z okres Košice II. Vo 2 prípadoch sa jednalo o kompletne očkované deti, 1 dieťa 0-ročné neočkované proti VHB pre kontraindikáciu. Najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná vo vekovej skupine 0-ročných (3,6), 20-24 ročných (3,0) a 25-34 ročných 23 prípadov (chor. 2,7). Vysoká vekovo špecifická chorobnosť v produktívnej skupine 20-44 ročných osôb – 70,8% prípadov napovedá, že na prenose nákazy bude mať významný podiel nechránený pohlavný styk.

Graf .III.2.7.

V anamnéze parenterálnych výkonov bolo zistené nasledovné:

- i.v.drogy – 6
- výkony v ZZ –16, operácie 8x, transfúzia 1x, zubné ošetrovanie -3, odbery krvi 3x, aplikácia injekcie 1x)
- tetovanie –7
- nezistený – 36

Z prehľadu je zrejmé, že 6x sa ochorenie vyskytlo u i.v. narkomanov (9,2% chorých), 16 chorých má v anamnéze rôzne parenterálne zákroky v zdravotníckych zariadeniach vrátane stomatologických + 1x transfúzia, 7x parenterálny výkon v iných zariadeniach(tetovanie), a 36x zostala epidemiologická anamnéza neobjasnená.

Rozdelenie ochorení podľa povolania:

- nepracujúci - nezamestnaný –21 (32,3%)
 - dôchodca –7
 - študent 6
 - dieťa 3
- robotník - 3
- materská dovolenka – 3
- potravinár – 2
- zdravotnícky pracovník – 3(2x SZP, 1x PZP)
- iné povolanie - 16

Z tohto rozdelenia vyplýva, že zo 60 osôb v produktívnom veku 21x sa ochorenie zistilo u nezamestnaných, čo predstavuje proporciu 35% chorých tejto skupiny. Tento fakt významne podčiarkuje sociálny aspekt výskytu VH-B.

Rozdelenie podľa kolektívov:

- mimo kolektív - 51
- nápravné zariadenie - 1
- vysoká škola – 4
- ZŠ - 1

- domov dôchodcov – 2
- zdravotnícke zariadenie -2
- iné –4

Ochorenia sa vyskytovali sporadicky alebo ojedinele formou rodinných výskytov.

Tab.III.2.3 Analýza akútnych VH-B vzhľadom na druh anamnézy – rok 2015

Veková skupina	VH-B spolu	Z toho pozit anamnéza							Negat. anam.
		Odber biol. materiálu	Aplikácia injekcie	Operácie	Transfúzia	Zubné ošetrovanie	I.v. drogy	Tetovanie	
0	2	-	-	-	1	-	-	-	1
1-4	1	-	-	-	-	-	-	-	1
5-9	0	-	-	-	-	-	-	-	-
10-14	1	-	-	-	-	-	-	-	1
15-19	1	-	-	-	-	-	-	-	1
20-24	11	-	1	1	-	-	2	1	6
25-34	23	-	-	2	-	-	4	4	13
35-44	12	-	-	2	-	3	-	-	7
45-54	5	-	-	2	-	-	-	-	3
55-64	4	1	-	1	-	-	-	-	2
65+	5	2	-	2	-	-	-	-	1
S P O L U	65	3	1	10	1	3	6	5	36

V roku 2015 bolo zaznamenané jedno úmrtie na VHB.

Úmrtie na dg. B 16.9 – okres Levoča – 75 ročná žena – neočkovaná.

Na inf. odd. v PO do 10.6.2015. 29.6. prijatá na OAIM Nemocnice Poprad a.s. pre hepatálne zlyhanie s pridruženým multiorgánovým zlyhávaním, potreba UPV. Progresia zlyhávania - exitus letalis 2.7.2015. – nepitvaná. HBsAg - reaktívne, anti HBe - pozit., anti HCV - negat., anti HAV IgG - pozit.,

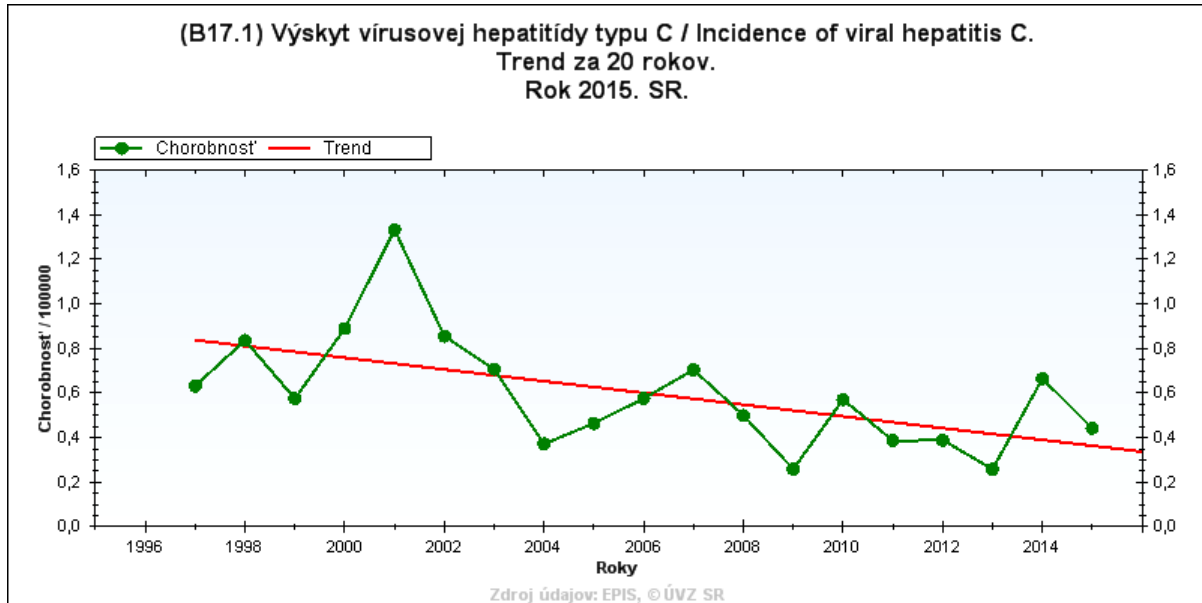
2 prípady ochorenia mali charakter importovanej nákazy a to 1x z Maďarska a 1x z Nemecka.

III.2.3 Akútna vírusová hepatitída typu C – B 17.1

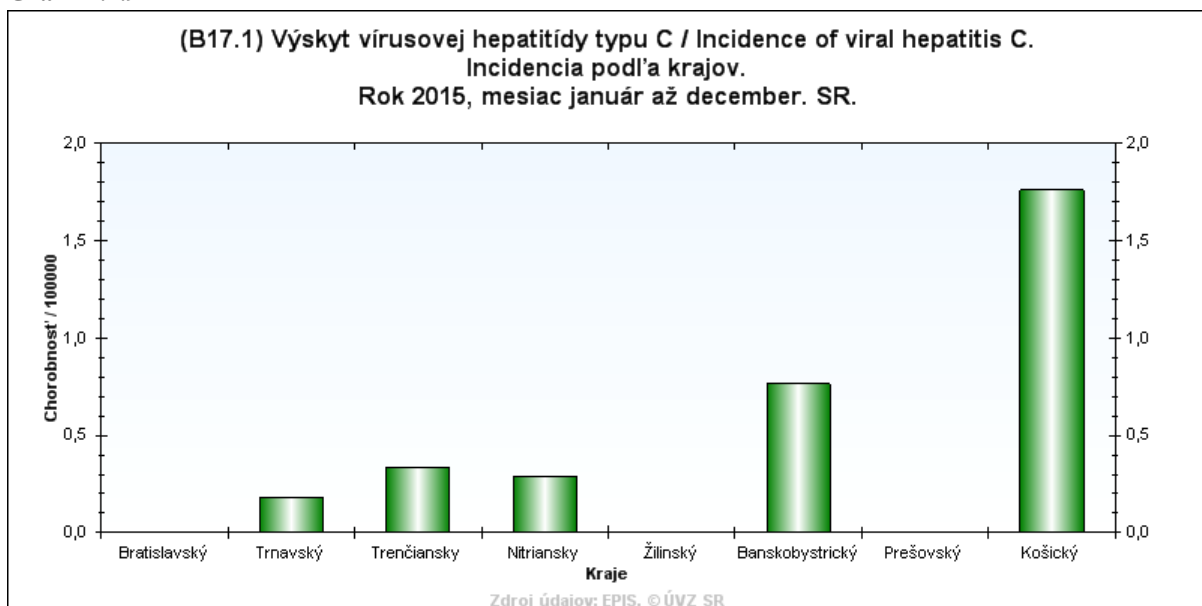
V roku 2015 bolo zaznamenaných celkom 24 prípadov ochorení (chor.0,44) čo je pokles o 33% oproti roku 2014 a oproti 5 ročnému priemeru pokles o 2%. **(Graf III.2.8).**

Ochorenia sa vyskytli v 5 krajoch SR, maximum výskytu sa zaznamenal v kraji Košickom 1,76 a v kraji Banskobystrickom (0,76). **(Graf IV.2.9, Mapa IV.2.3).**

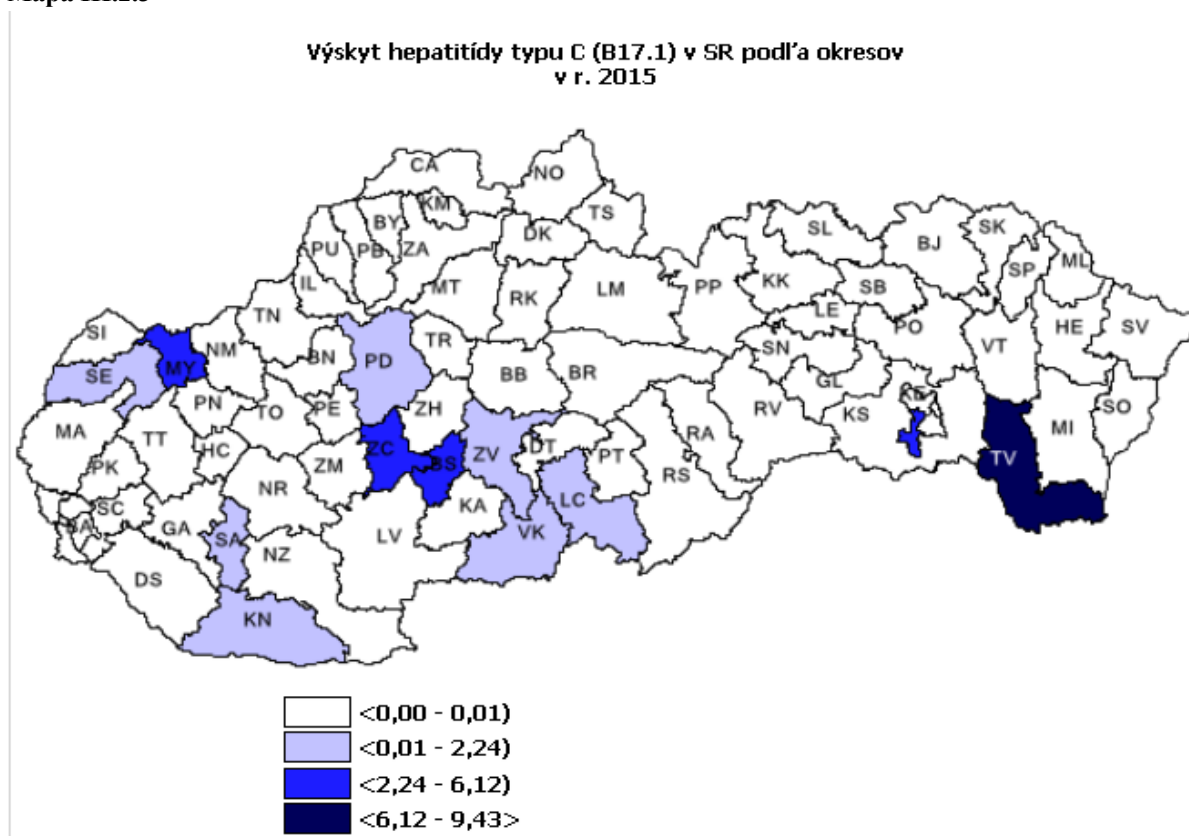
Graf III.2.8

Graf III.2.9

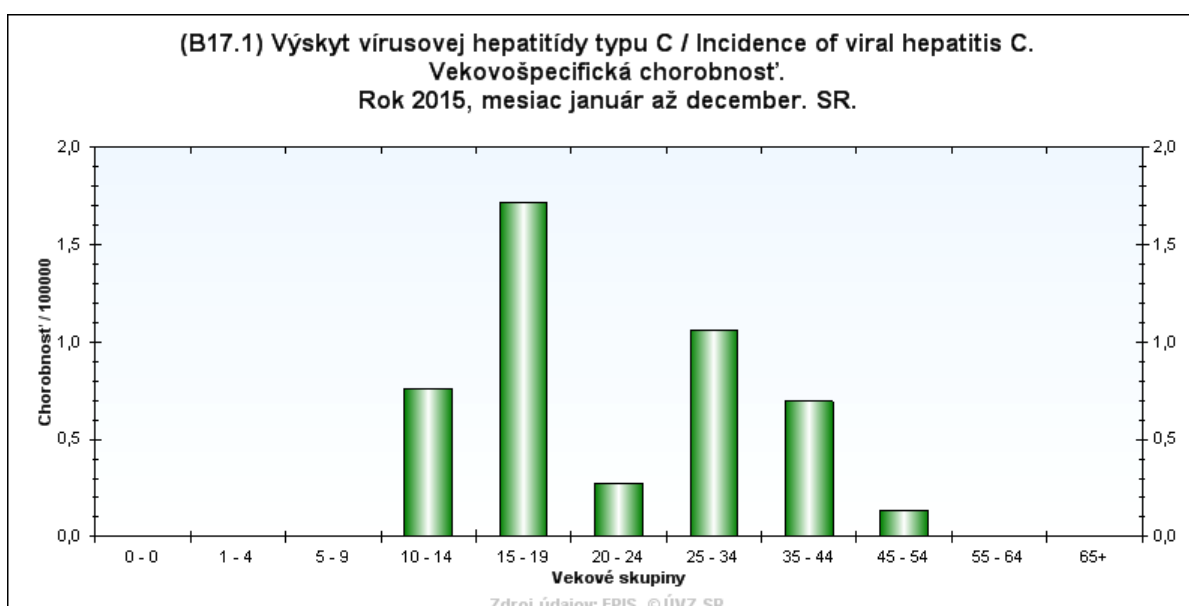

Mapa III.2.3

Z hľadiska veku sa ochorenia zaznamenali u osôb 10 ročných a starších s maximom vo vekovej skupine 15-19 ročných (5 prípadov – chor. 1,70) a vo vekovej skupine 25-34 ročných (9 prípadov – chor. 1,06//100 000). Žiaden prípad ochorenia sa nevyskytol ani vo vekových skupinách nad 55 rokov veku. (Graf III.2.10).

Graf III.2.10

Epidemiologická anamnéza zameraná na parenterálne zákroky bola nasledovná:

- i.v. drogy – 5
- výkony v ZZ - 3 (malý výkon - 1, aplikácia injekcie 1)
- tetovanie – 3
- piercing - 1
- negatívna - 12

Z prehľadu je zrejmé, že u 5 pacientov sa zaznamenala i.v. aplikácia drog (20,8%), v 3 prípadoch sa zistili parenterálne výkony v zdravotníckych zariadeniach, 3x sa v prenose pravdepodobne uplatnilo tetovania, 1x piercing.

Povolanie chorých charakterizuje nasledujúci prehľad:

- nepracujúci - nezamestnaný – 12 (50%)
 - študent - 6
- potravinár - 1
- robotník – 1
- iné povolanie – 4

Z prehľadu je zrejmé, že 12 chorých (50%) patrilo do kategórie nezamestnaných.

Rozdelenie chorých podľa kolektívov:

- mimo kolektív – 17
- ZŠ – 3
- OU a SŠ – 1
- VŠ - 2
- iné - 1

Tab. III.2.4 Analýza akútnych vírusových hepatítid typu C vzhľadom na druh anamnézy – rok 2015

Veková skupina	VH-C spolu	Z toho pozit anamnéza					Negat anamnéza
		I.v.drogy	Pearcing	Aplikácia injekcie	Tetovanie	Drobný chr. výkon	
0	-	-	-	-	-	-	-
1-4	-	-	-	-	-	-	-
5-9	-	-	-	-	-	-	-
10-14	2	-	-	-	-	-	2
15-19	5	1	-	2	-	-	2
20-24	1	-	-	-	-	-	1
25-34	9	4	-	-	3	-	2
35-44	6	-	1	-	-	-	5
45-54	1	-	-	-	-	1	-
55-64	-	-	-	-	-	-	-
65+	-	-	-	-	-	-	-
Spolu	24	5	1	2	3	1	12

Epidemický výskyt VH-C

Okr. Trebišov:

V čase od 10.3.- 26.10.2015 spolu ochorelo 6 osôb (nízky hyg. štandard) z 83 exponovaných vo vekových skupinách 10–14 roční 2x, 15–19 roční 2x, 25–34 roční 1x a 35–44 roční 1x. V

epidemiologickej anamnéze zistená aplikácia i.v. drog použitou ihlou. Ochorenia boli potvrdené sérologicky antiHCV pozit. Lekársky dohľad bol nariadený 83 kontaktom. Úmrtie na akútnu VHC nebolo zaznamenané, importovaná nákaza nebola zaznamenaná.

III.2.4 Akútna hepatitída typu E – B 17.2

Bolo zaznamenaných 26 ochorení (chor. 0,5/100 000), čo reprezentuje vzostup o 75% oproti roku 2014. 5 prípadov ochorenia malo charakter importovaných nákaz a to po jednom prípade z Čiernej Hory, Indie, Španielska, Chorvátska a Holandska.

Ochorelo 11 mužov – rovnako ako v roku 2014 a 15 žien, t.j. 3x viac ako v roku 2014. Ochorenia hlásilo 7 krajov, najviac - 9 prípadov (chor. 1,3) signalizoval Nitriansky a 5 prípadov (chor. 0,8) Bratislavský kraj. Ochorenie nebolo zaznamenané v Banskobystrickom kraji. Ostatných 5 krajov hlásilo po jednom až štyroch prípadoch (TT,ZA,PO, KE a TC).

Ochorenia sa vyskytli vo vekových skupinách 25+ s maximom vo vekovej skupine 55-64 ročných – 7 prípadov – chor. 0,95/100000. Okrem týchto vekových skupín bol 1 prípad zaznamenaný vo vekovej skupine 10-14 ročných.

Všetky ochorenia skončili uzdravením.

5 pacienti mali v anamnéze horeuvedený pobyt v zahraničí, všetkých ostatných 21 prípadov ochorenia zostalo epidemiologicky neobjasnených.

III.2.5 Iná špecifikovaná akútna hepatitída – B 17.8

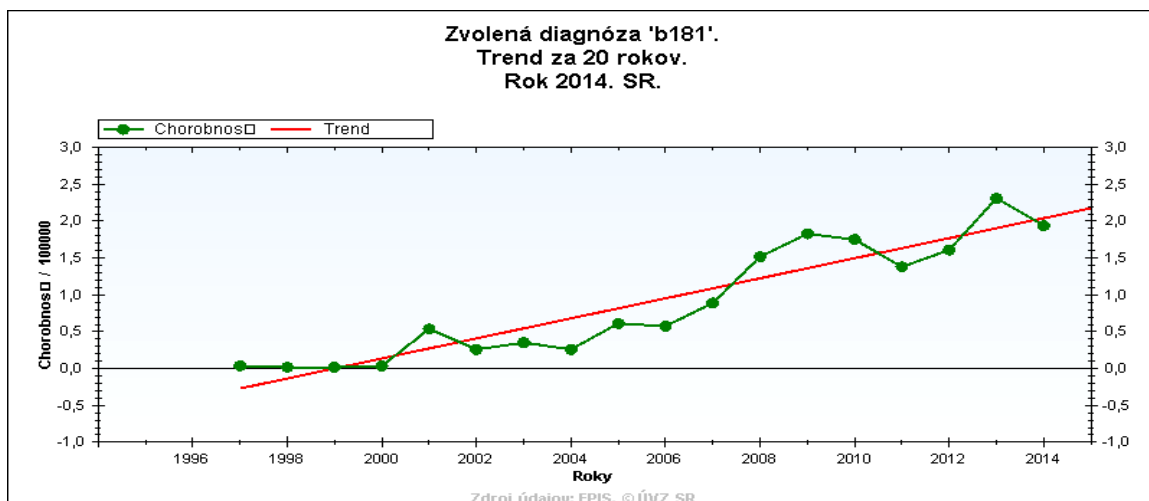
Ochorenie nebolo v roku 2015 hlásené podobne ako v predchádzajúcich 2 rokoch.

III.2.6. Nešpecifikovaná vírusová hepatitída (B19.9)

Ochorenie nebolo v roku 2015 hlásené podobne ako v roku 2014 a 2013, v roku 2012 sa zaznamenal 1 prípad- z okresu Trebišov u 61 ročnej ženy.

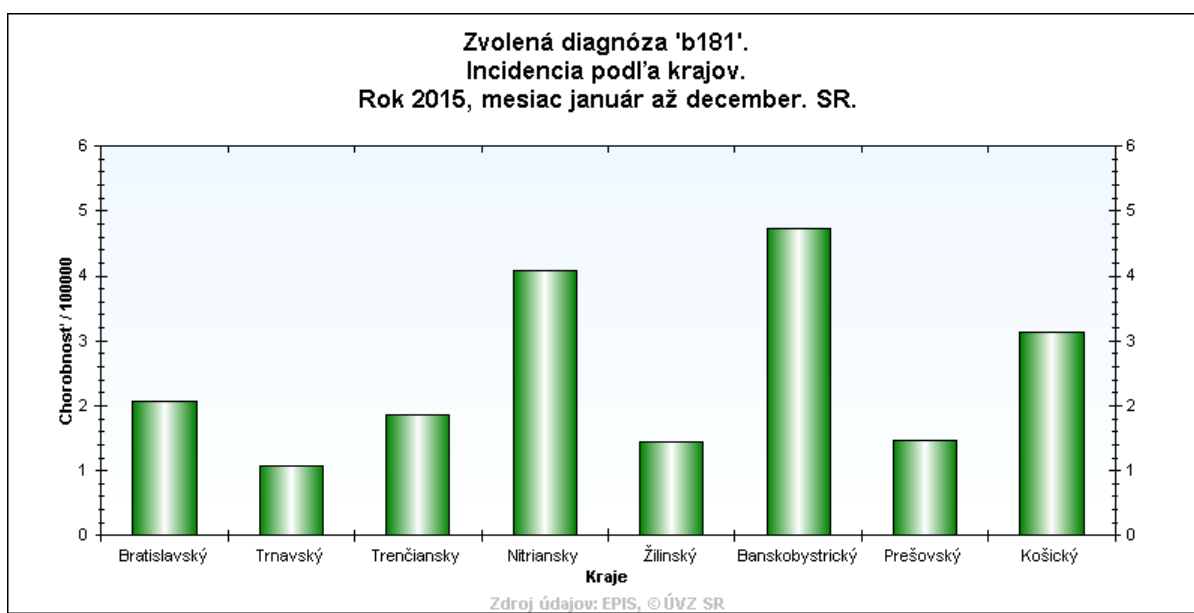
III.2.7. Chronická vírusová hepatitída typu B – B 18.1

V sledovanom roku 2015 bolo v tejto skupine zaznamenaných 134 prípadov ochorení (chor.2,47/100.000), čo je o 26,5% viac ako v roku 2014 (107 prípadov).

Ochorenia sa vyskytli vo všetkých krajoch SR s maximom v kraji Banskobystrickom – 32 prípadov, chor. 4,9, v kraji Nitrianskom – 28 pr., chor. 4,1 a v kraji Košickom 25 prípadov, chorobnosť 3,14. **(Graf .III.2.10).**

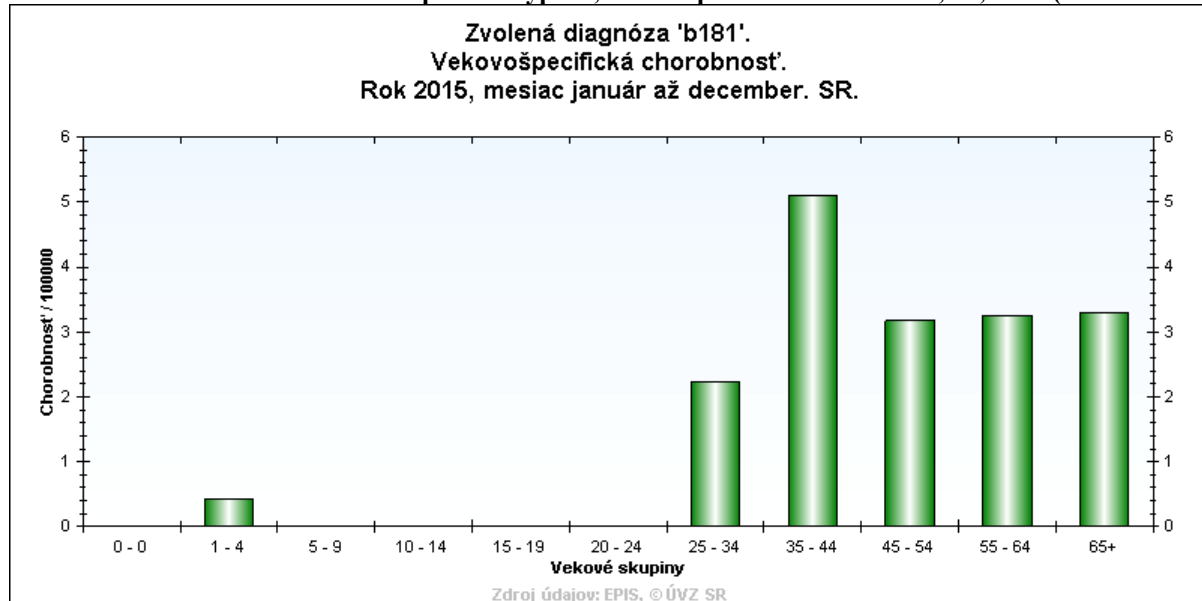
Graf .III.2.10 Výskyt chronickej hepatitídy typu B podľa krajov,SR,2015.

Ochorelo 80 mužov a 54 žien.

Z hľadiska veku sa ochorenia vyskytli vo vekových skupinách nad 25 rokov veku s maximom vo vekovej skupine 35-44 ročných. Okrem toho sa zaznamenal výskyt jedného prípadu ochorenia u dieťaťa vo vekovej skupine 1-4 ročných. **(Graf III.2.11).**

Graf III.2.11 Chronická vírusová hepatitída typu B, vekovošpecifická chorobnosť, SR, 2015. (B18.1)

Výskyt ochorení s pozitívnou očkovacou anamnézou:

Okr. Košice okolie: ochorel chlapec narodený v marci 2010. Ochorenie zistené počas hospitalizácie v DFN Košice s dg. bronchitis acuta obstruktiva recidíva, vysoká biochemická aktivita, vysoká vírusová nálož vírusu HB, sérologické výsledky: HBsAg pozit., antiHBcIgM negat., antiHBcIgG pozit., HBeAg pozit. Pri epidemiologickom vyšetrení zistené, že otec dieťaťa je nosič HBsAg od r. 2007 (na RÚVZ nosičstvo hlásené v decembri 2010, kontakty sa na predvolanie nedostavili). Matka dieťaťa prekonala akútnu VHB v júni 2011. Dieťa bolo proti VHB očkované 3 dávkami Infanrix Hexa, avšak 1. dávka pre neustále ochorenie dieťaťa bola podaná až v novembri 2010: 1. dávka: 10.11.2010, 2. dávka: 11.1.2011, 3. dávka: 20.7.2011.

V anamnéze chorých bolo zistené nasledovné:

- i.v.drogy – 3
- výkony v ZZ 60 (odber biologického materiálu – 9, operácie - 41, zubné ošetrovanie - 4, transfúzia krvi – 3, drobný chir. výkon - 2x, aplikácia inj. 1x)
- tetovanie – 10
- piercing - 1
- nezistené – 60

Prípady úmrtia nachronickú vírusovú hepatitídu B (B18.1):

Úmrtie na dg. B 18.1 – okres Revúca - 37 ročný muž z obce Gemerská Ves

Pacient bol hosp.v roku 2003 na chir. odd. VŠNsP v Rimavskej Sobote s dg. Pancreatitis ac., Hepatopathia toxica, Ikterus - stav po VHB. V roku 2010 USG vyšetrením zistená CA pečene. T.č. pac. hosp. na internom odd. NsP v Revúcej pre zhoršenie stavu nausea, nechutenstvo, zväčšenie brucha a ikterus, min. T aj zvracal. Napriek čiastočnej stabilizácii došlo u pacienta k hepatálnemu zlyhaniu a preto bol preložený na metabolickú jednotku JIS FN v B. Bystrici, kde hosp. od 10.10.2014 do 22.10.2014. Odtiaľ preložený na ODCN NsP v Revúcej ako dekomp. CA pečene v infaustnom stave. Pozvoľna sa rozvíja hepatorenálny sy, ktorý progresuje a pacient exituje.

V r 1993 bol sledovaný na hematol. v B.B. pre dg. Lymfogranulom typ MC III B KS po ukončení chemoterapie v júli 1983. V r 2003 hosp. na chir. odd. VŠNsP v Rimavskej Sobote s

dg. Pancreatis ac., Hepatopathia toxica, Ikterus - stav po VHB.V r 2010 zistená CA pečene. V r 2012 hosp. na neurol. odd. VŠNsP v R.S. pre dg stav po EPI paroxyzme typu GM s pozáchvatovou obnubinaciou. V r 2011 stav po úraze hlavy po EPI záchvate.

Rozdelenie chorých podľa povolania dokumentuje nasledujúci prehľad:

- nepracujúci - nezamestnaný – 25
- dôchodca – 40
- dieťa – 1

- pedagogický prac. – 1
- potravinár 1
- robotník – 5
- väzenie – výkon trestu – 7
- ZP – 7 (lekár -1,ZP iný-1,SZP -4, ošetrovateľ - 1.)
- iné 47

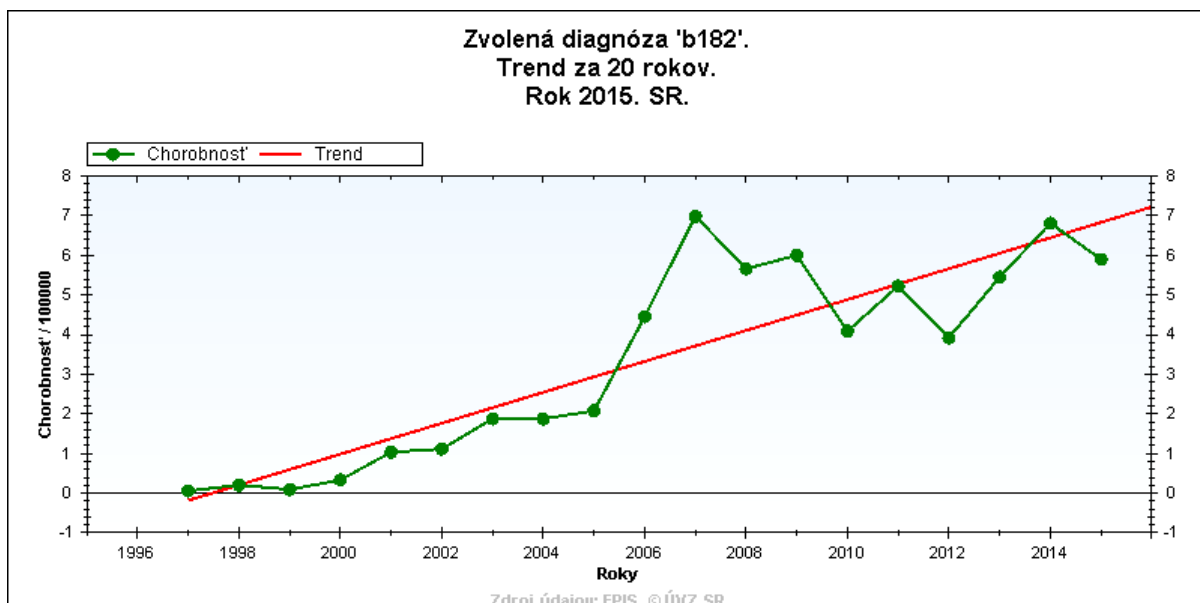
Rozdelenie chorých podľa kolektívov:

- mimo kolektív – 112
- domov dôchodcov – 3
- ÚSS - 2
- nápravné zariadenie – 7
- ZZ – 1
- ZŠ - 1
- iné - 8

1 prípad ochorenia mal charakter importovanej nákazy a to z Ukrajiny.

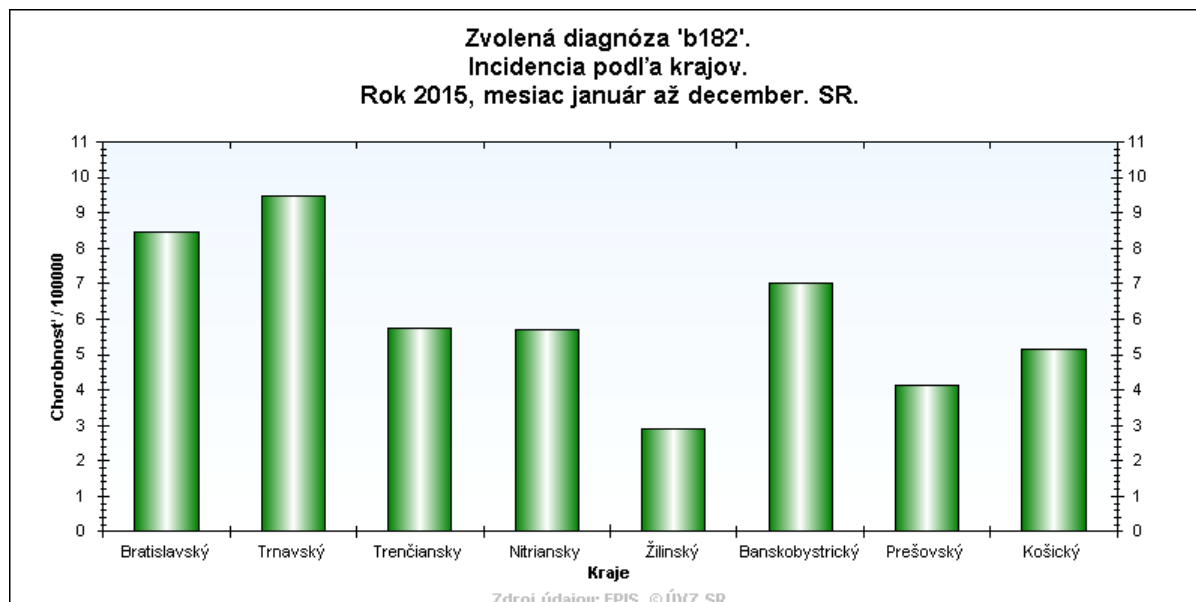
III.2.8 Chronická vírusová hepatitída typu C – B 18.2

V roku 2015 bolo novozistených 320 prípadov ochorení na chronickú VH-C (chor. 5,9/100.000), čo predstavuje pokles oproti roku 2014 o 12,6% .

Ochorenia sa vyskytli vo všetkých krajoch SR s maximom v kraji Trnavskom (9,5), Bratislavskom (8,6) a Banskobystrickom (7,0). Najnižšia chorobnosť sa zaznamenala v kraji Žilinskom(2,9) a v kraji Prešovskom(4,0).(Graf III.2.11).

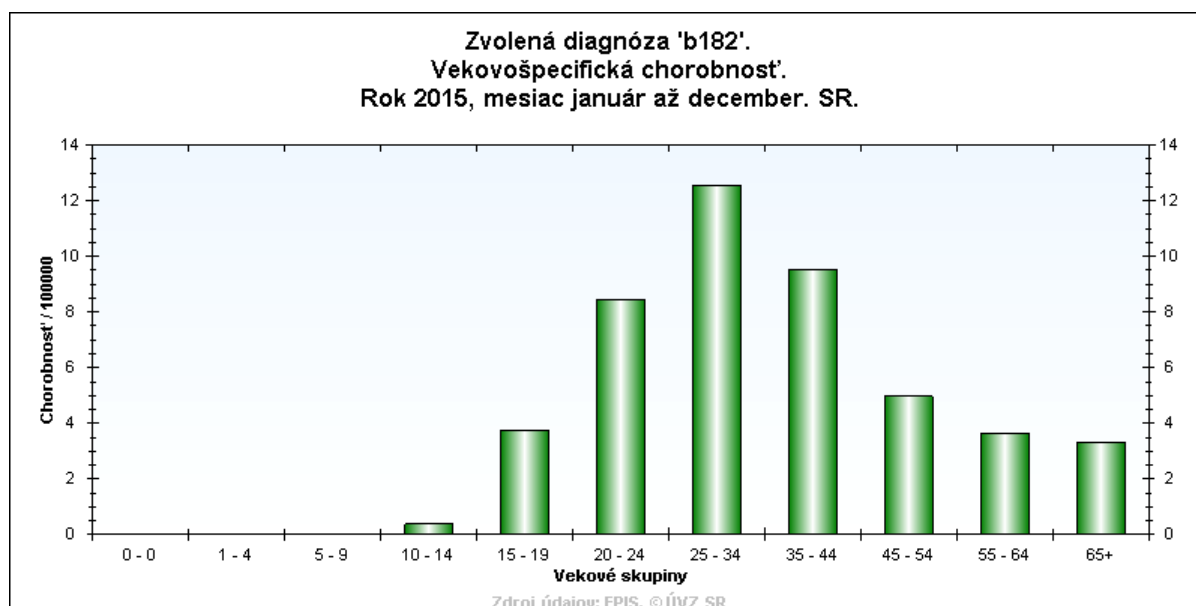
Graf.III.2.11 Výskyt chronickej hepatitídy typu C podľa krajov SR,2015.(B18.2)

Ochorelo 225(70,3%) mužov a 95 žien.

Ochorenia sa zaznamenali prevažne vo vekových skupinách nad 10 rokov veku. Jeden prípad sa vyskytol vo vekovej skupine 10-14-ročných. Najvyššia chorobnosť sa vyskytla vo vekovej skupine 25-34 ročných, v ktorej ochorelo 108 osôb (chor. 12,7/100000) a 35-44 ročných – 81 prípadov, (chor. 9,4). (Graf III.2.12).

Graf III.2.12 Chronická vírusová hepatitída typu C (B18.2),2015.

Rozdelenie chorých na VH-C podľa povolania:

- nepracujúci - dieťa – 1
 - dôchodca - 56
 - nezamestnaní – 91 (**28,4%**)
 - študent – 6
- materská dovolenka - 4
- potravinár – 1
- pedagogický pracovník - 3
- robotník – 18
- väzenie – výkon trestu – 60
- zdravotnícky pracovník – 3
- pracov.zar.soc.služieb - 1
- iné povolanie – 76

Z prehľadu je zrejmé, že až v 91 prípadoch ochoreli nezamestnané osoby t.j. 28,4% a osoby vo výkone trestu 60x, t.j. 18,8% všetkých novozistených chorých.

Rozdelenie chorých podľa kolektívov:

- mimo kolektív - 239
- armádne zariadenie -1
- azylové domy – 1
- nápravné zariadenie – 56
- ÚSS pre dospelých – 2
- domov dôchodcov – 1
- predškolské zariadenie - 1
- OU + SŠ - 2
- liečebňa pre dospelých – 1
- základná škola – 1
- vysoká škola – 1
- zdravotnícke zariadenie – 2
- iné – 11
- liečebňa pre dospelých - 1

V 4 prípadoch sa jednalo o importovanú nákazu a to 2 prípady z Česka a po jednom prípade zo Španielska a Konga.

V epidemiologickej anamnéze chorých bolo zistené nasledovné:

i.v. aplikácia drog 80 x, výkony v ZZ 74x (transfúzia v minulosti 12x, aplikácia injekcie 13x, odber biolog.mat. 9x, drobný chir. výkon 1x, operácie 33x, zubné ošetrovanie 4x, dialýza 1x. pôrod 1x), tetovanie 28x, percing 5x, 133 x neobjasnená.

III.2.9. Vírusová hepatitída bližšie nešpecifikovaná B19.9

Nebola v roku 2015 hlásená.

III.2.10 Cytomegalovírusová hepatitída – B 25.1

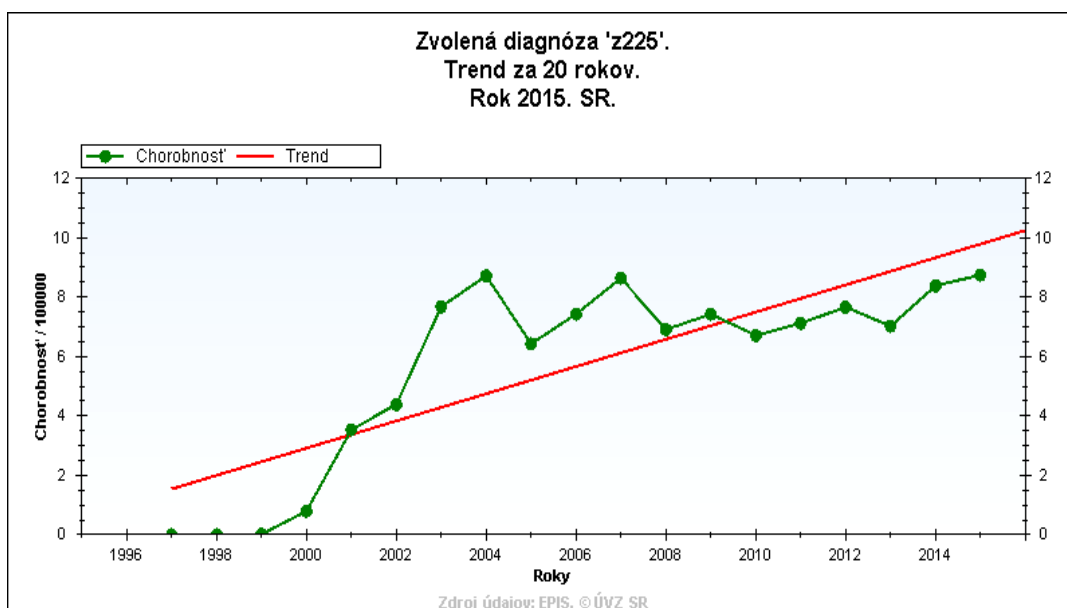
V roku 2015 bolo zaznamenaných 11 prípadov ochorenia (chor. 0,2/100 000), čo je o 2,8x viac ako v roku 2014. Ochorenia sa vyskytli v 5-tich krajoch, s maximom – 4 prípady

v kraji Banskobystrickom., 3 ochorenia v kraji Prešovskom, 2 v Košickom a po jednom v kraji Trenčianskom a Žilinskom.

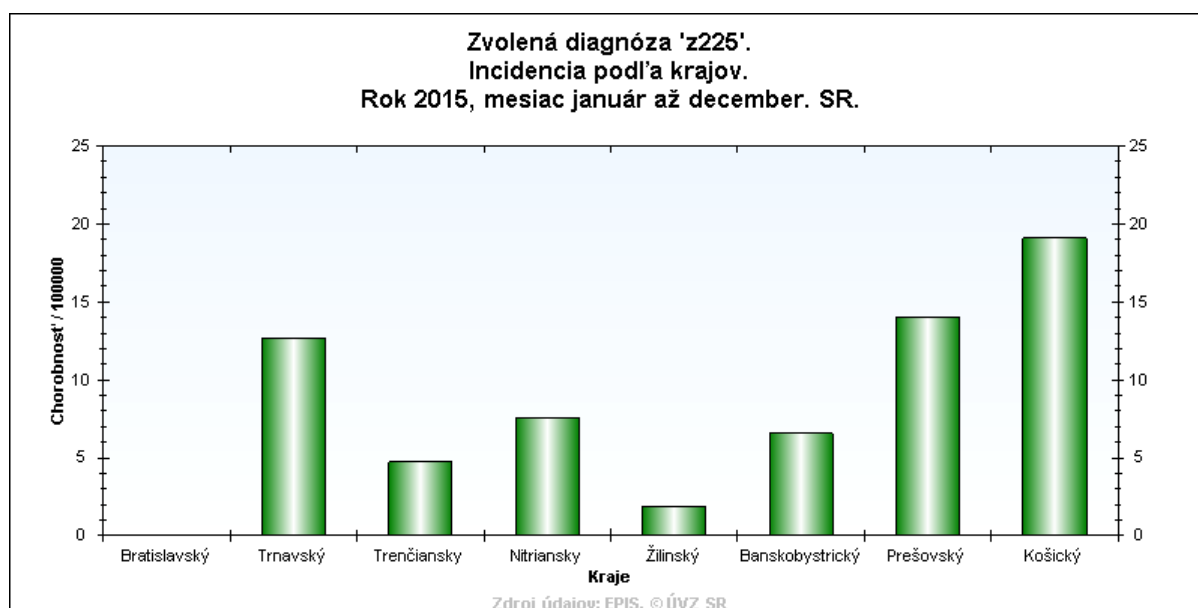
Všetky ochorenia boli laboratórne potvrdené sérologickým testom ELISA CMV IgM.

III.2.11 Novozistené nosičstvo HBsAg – Z 22.5

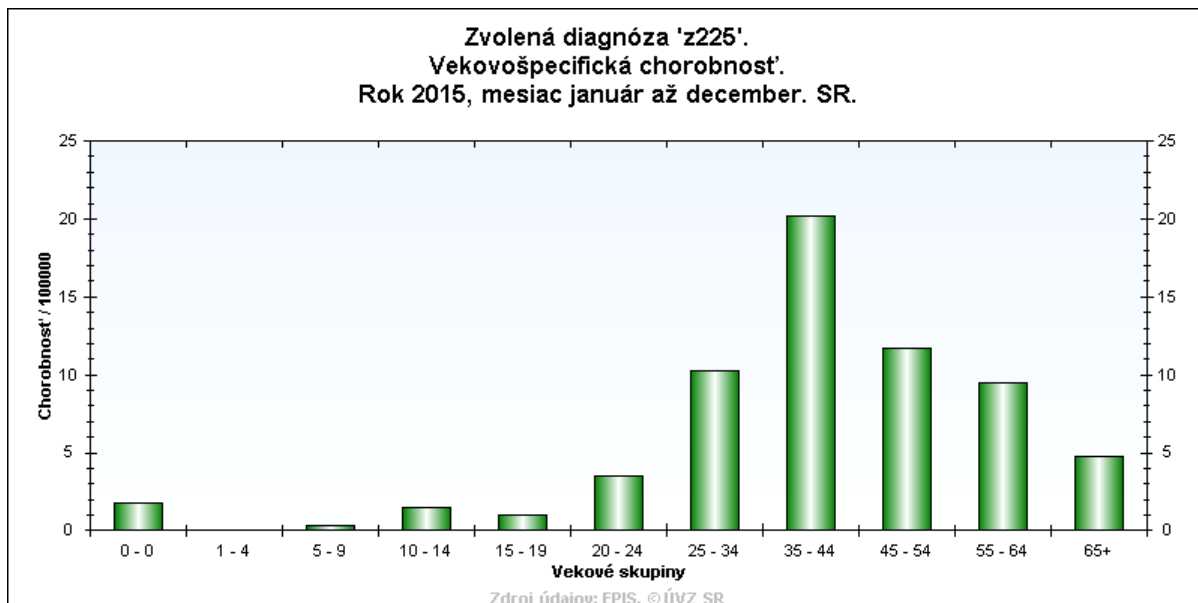
V priebehu roka 2015 bolo hlásených 469 novozistených nosičov HBsAg (chor. 8,6/100 000). Oproti roku 2014 je to o 4,5 % viac.

Nosičstvo bolo hlásené zo všetkých krajov SR s výnimkou Bratislavského s maximom v kraji Košickom (19,1), v kraji Prešovskom (13,9) a Trnavskom ((12,7).

Nosičstvo sa zistilo vo všetkých vekových skupinách s výnimkou 1-4 ročných detí s maximom vo vekovej skupine 35-44 ročných – 173 prípadov (20,1/100000).

Analýzu epidemiologickej anamnézy u nosičov zameranú na parenterálne zákroky v minulosti nebolo možné vykonať.

Väčšina nosičstiev bola vyhľadaná pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, pri preventívnych prehliadkach a pri vyhľadávaní kontaktov v ohnisku nákazy.

Nosičstvo HBsAg bolo v 13 **prípadoch** zaznamenané ako **importovaná nákaza u cudzincov**: 2x z Ukrajiny, Thajska a Uzbekistanu a po jednom prípade z Kamerunu, Sýrie, Izraela, Nigérie, Azerbajdžanu, Rumunska, a Cypru.

III.3 Skupina respiračných nákaz

III.3.1 Diftéria – záškrt – A 36

Ochorenie sme nezaznamenali.

Očkovanie detskej populácie sa vykonáva spolu s očkovaním proti pertussis, tetanu, hemofilovým infekciám, poliomyelitíde, vírusovému zápalu pečene typu B a pneumokokovým infekciám. Zaočkovanosť je nasledovná:

Zaočkovanosť proti záškrtu, tetanu, čiernemu kašľu, infekciám vyvolaným H. influenzae typu b, vírusovej hepatitíde typu B, detskej obrne a pneumokokovým invazívnym ochoreniam (tab. 1a, 1b)

- **základné očkovanie dojčiat tromi dávkami hexavalentnej vakcíny proti DI-TE-PER-VHB-HIB-POLIO (tab. 1a):**

ročník 2013: SR - 96,0 %; kraje - od 95,0 % (Košický kraj) do 97,1 % (Nitriansky kraj).

Na celoslovenskej aj krajskej úrovni zaočkovanosť neklesla pod 95 %. V porovnaní s predchádzajúcim obdobím celoslovenská zaočkovanosť klesla o 0,8 %. Celoslovenský priemer zaočkovanosti nedosiahli tri kraje a to Bratislavský kraj (95,2 %), Trenčiansky kraj (95,5 %) a Košický kraj (95,0 %). Na okresnej úrovni hranicu 95 % zaočkovanosti nedosiahlo 17 okresov. Všetky deti boli očkované hexavalentnou vakcínou INFANRIX HEXA s acelulárnou zložkou proti pertussis.

V kontrolovanom ročníku narodenia bolo bez ohľadu na počet podaných dávok zistených 1381 odmietnutých povinných očkovaní proti DI-TE-PER-VHB-HIB-POLIO, čo predstavuje 2,53 % z celkového počtu detí v kontrolovanom ročníku narodenia. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Bratislavskom kraji (4,0 %).

- **základné očkovanie dojčiat tromi dávkami konjugovanej vakcíny proti invazívnym pneumokokovým ochoreniam (tab. 1b):**

ročník 2013: SR - 95,7 %; kraje - od 94,3 % (Bratislavský kraj) do 96,9 % (Trnavský kraj). Na celoslovenskej úrovni zaočkovanosť neklesla pod 95 %, v porovnaní s predchádzajúcim obdobím bol zaznamenaný pokles zaočkovanosti o 1,2 %. Na krajskej úrovni klesla zaočkovanosť pod 95 % v dvoch krajoch a to v Bratislavskom kraji (94,3 %) a v Trenčianskom kraji (94,9 %). Celoslovenský priemer zaočkovanosti nedosiahli štyri kraje a to Bratislavský kraj (94,3 %), Trenčiansky kraj (94,9 %), Banskobystrický kraj (95,6 %) a Košický kraj (95,0 %). Na okresnej úrovni 95 % hranicu zaočkovanosti nedosiahlo 20 okresov.

Z celkového počtu 54 671 detí v ročníku narodenia bolo konjugovanou pneumokokovou vakcínou PCV 10 (Synflorix) očkovaných 68,9 % detí a konjugovanou vakcínou PCV 13 (Prevenar 13) bolo očkovaných 26,8 % detí.

V kontrolovanom ročníku narodenia bolo bez ohľadu na počet podaných dávok zistených 1522 odmietnutých povinných očkovaní, čo predstavuje 2,8 % z celkového počtu detí v ročníku. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Bratislavskom kraji (4,8 %).

- **preočkovanie proti DI-TE-PER-POLIO v 6. roku života (tab. 2):**

ročník 2008: SR - 97,1 %; kraje - od 95,2 % (Bratislavský kraj) do 98,9 % (Trnavský kraj). Na celoslovenskej aj krajskej úrovni zaočkovanosť neklesla pod 95 %. Celoslovenská zaočkovanosť v porovnaní s predchádzajúcim rokom klesla o 0,8 %. Celoslovenský priemer zaočkovanosti nedosiahli tri kraje a to Bratislavský kraj (95,2 %), Prešovský kraj (95,7 %) a Košický kraj (95,4 %). Na okresnej úrovni 95 % hranicu zaočkovanosti nedosiahlo sedem okresov. Na očkovanie bola použitá tetraivalentná vakcína INFANRIX POLIO.

V kontrolovanom ročníku narodenia bolo zistených 600 odmietnutých povinných očkovaní, čo predstavuje 1,1 % z celkového počtu detí v ročníku. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Bratislavskom kraji (2,7 %).

- **preočkovanie proti DI-TE-PER-POLIO v 13. roku života (tab. 3):**

ročník 2001: SR - 98,1 %; kraje - od 96,6 % (Bratislavský kraj) do 99,2 % (Trnavský kraj). Na celoslovenskej aj krajskej úrovni zaočkovanosť neklesla pod 95 %. Celoslovenská zaočkovanosť v porovnaní s predchádzajúcim rokom klesla o 0,3 %. Celoslovenský priemer zaočkovanosti nedosiahli tri kraje a to Bratislavský kraj (96,6 %), Prešovský kraj (97,7 %) a Košický kraj (96,7 %). Na okresnej úrovni 95 % hranicu zaočkovanosti nedosiahli tri okresy. Na očkovanie bola použitá tetraivalentná vakcína BOOSTRIX POLIO.

V kontrolovanom ročníku narodenia bolo zistených 244 odmietnutých povinných očkovaní, čo predstavuje 0,5 % z celkového počtu detí v ročníku. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Bratislavskom kraji (1,3 %).

III.3.2 Pertussis, parapertussis, syndróm divého kašľa – A 37.0, A 37.1, A37.9

V celej skupine nákaz bolo v priebehu roka 2015 bolo hlásených spolu 349 ochorení (chor. 6,34/100 000), čo je viac ako trojnásobný pokles.

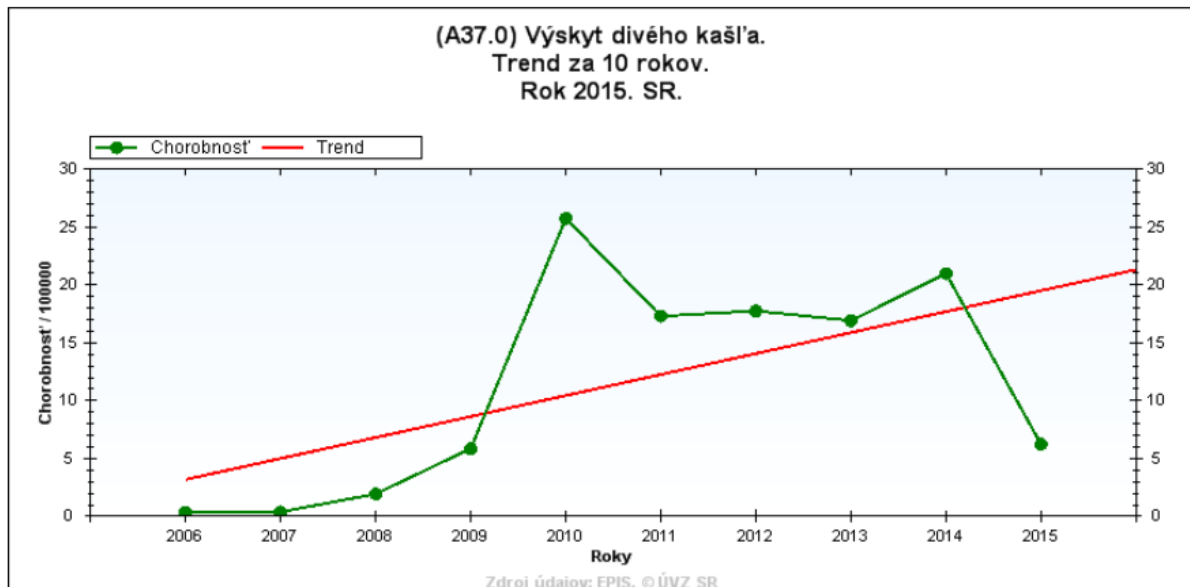
Pertussis - A 37.0

Na pertussis bolo hlásených 334 ochorení, chor. 6,16/100 000. Oproti r.2014 je to pokles o 70%. Oproti päťročnému priemeru je to pokles o 68%. Ochorenia boli hlásené z každého kraja, s najvyššou chorobnosťou v bratislavskom kraji 19,51/100 000. Výskyt pertussis bol zaznamenaný u pacientov v každej vekovej skupine s posunom do vyšších vekových skupín, u pacientov nad 20 rokov veku bol zaznamenaný v 278 prípadoch. Najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola zaznamenaná u 0 ročných detí 16,21/100 000. Ochorenia boli zaznamenané 148x u mužov a 201x u žien. Očkovanie bolo vykonané riedne u 134 pacientov, čiastočne u 4 pacientov, neočkovaných bolo 60 pacientov, neočkovaných pre vek 20 pacientov, nezistené u 131 pacientov.

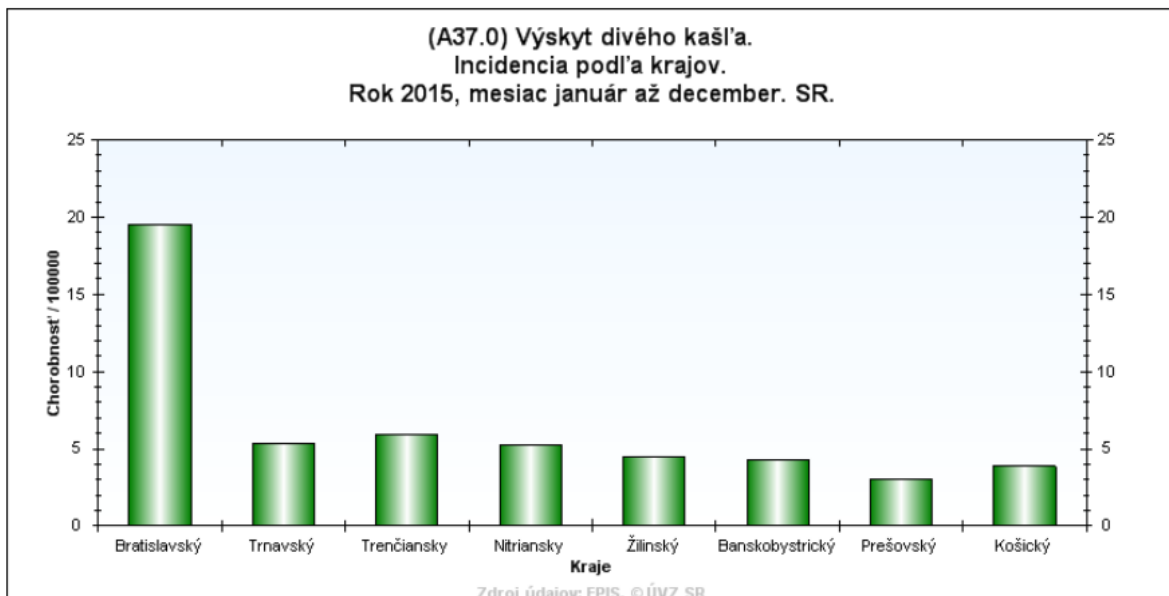
Ochorenia sa vyskytli väčšinou sporadicky, zaznamenali sme aj epidémie s počtom chorých 2 a to v okresoch Hlohovec a Rožňava a s počtom chorých 3 v okresoch Trnava a Partizánske.

Úmrtia: neboli hlásené

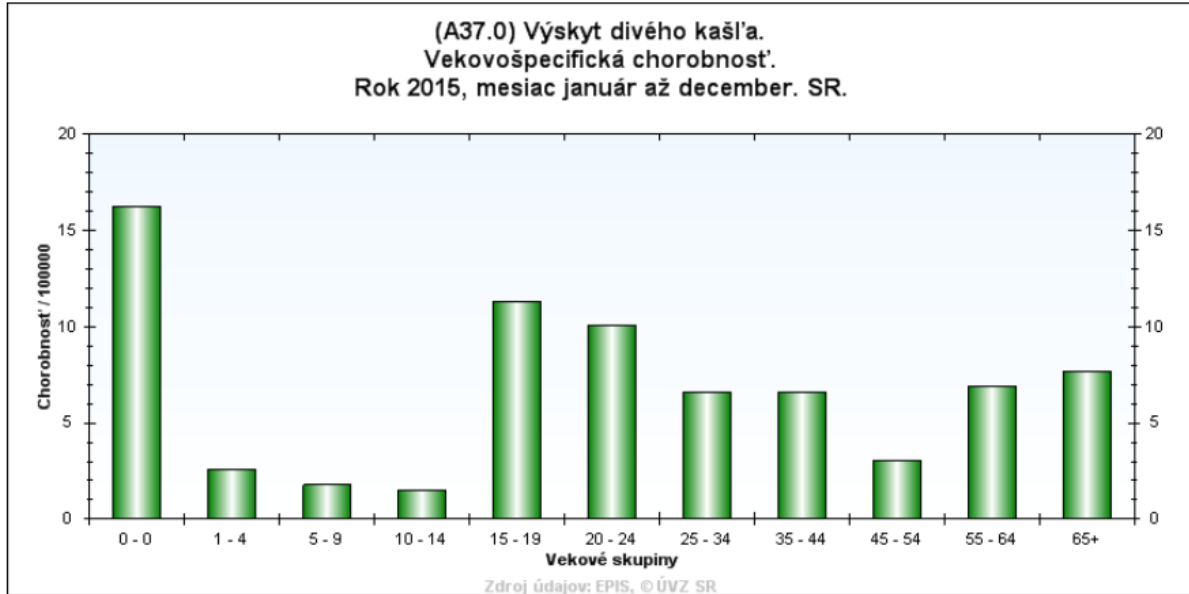
Graf. III.3.1.

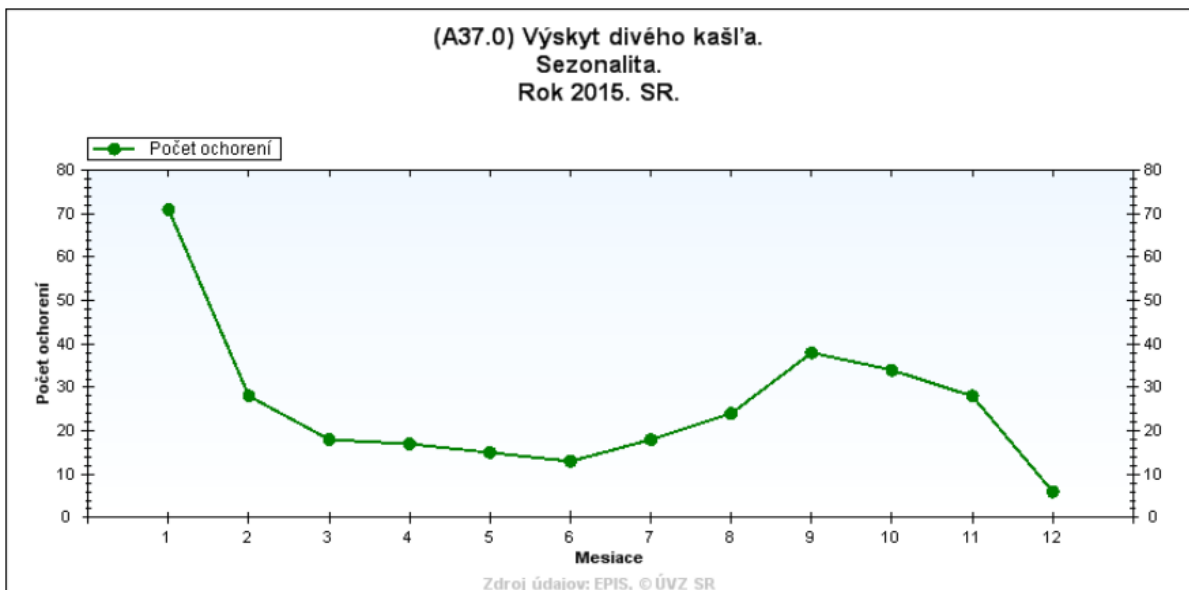
Graf. III.3.2.

Graf.III.3.3.

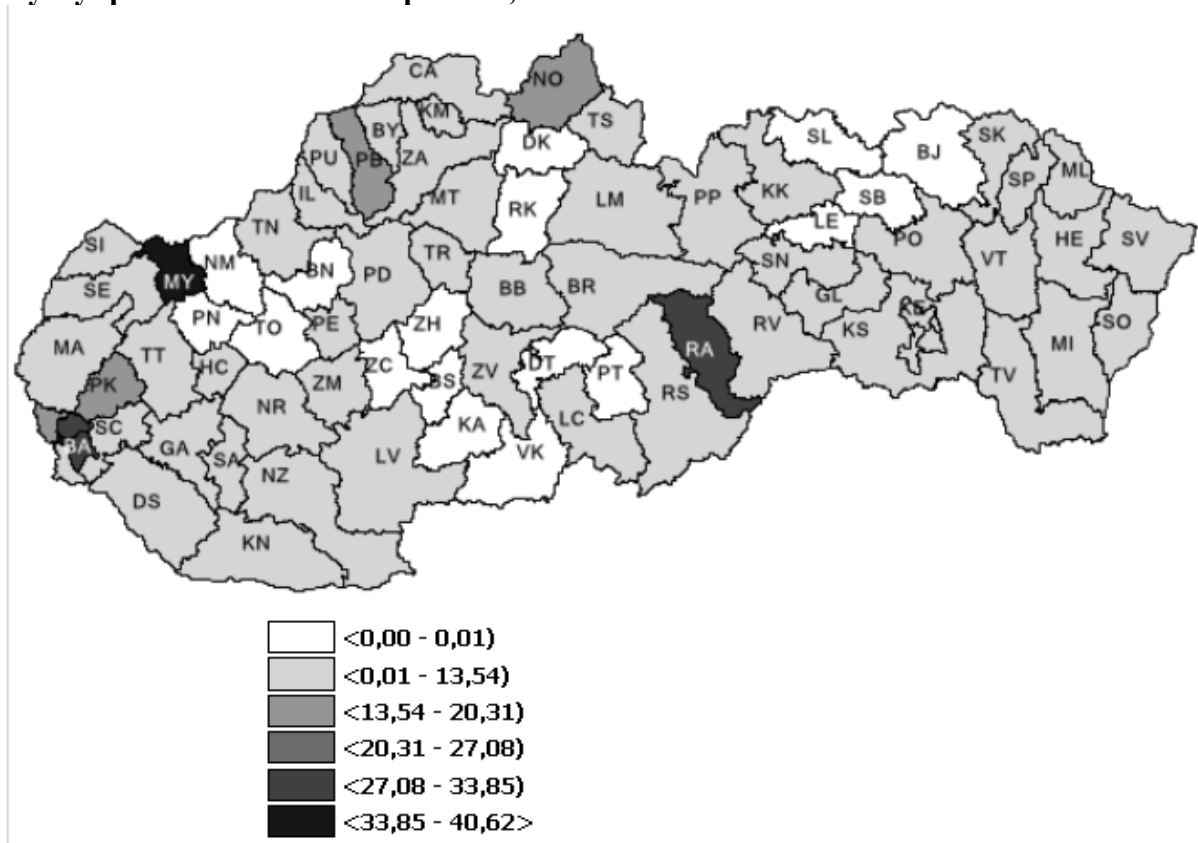

Graf.III.3.4.

Mapa III.3.3.1

Výskyt pertussis Slovenská republika, r. 2015

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

Parapertussis – A 37.1

Spolu bolo hlásených 13 ochorení na parapertussis (chor.0,24 /100 000). Oproti roku 2014 je to o 7 prípadov menej.

Ochorenia boli hlásené z Bratislavského (8), Trnavského (1), Banskobystrického (2), Prešovského (1) a Košického (1) kraja s najvyššou chorobnosťou v Bratislavskom kraji 1,28/100 000. Najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola zaznamenaná u 0 ročných detí 3,60/100 000.

Divý kašeľ spôsobený inými bordetelami - A37.8

Boli hlásené dva prípady ochorenia, rovnako ako predchádzajúci rok a to u pacientov vo vekových skupinách 15-19r a 45- 54r. po jednom prípade. Ochoreli pacienti zo Žilinského a Banskobystrického kraja.

III.3.3 Streptokokové nákazy

V skupine ochorení spôsobených streptokokmi sledujeme Scarlatinu, Erysipelas a sepsy. Sepsy sú popísané v kapitole „iné infekcie“.

III.3.3.1 Scarlatina – šarlach – A 38

Spolu bolo hlásených 209 ochorení (chor. 3,86 /100 000), čo je oproti roku 2014 pokles o 5,4% a oproti 5 ročnému priemeru je to pokles o 8%.

Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov SR, s najvyššou chorobnosťou v Žilinskom kraji (6,66).

Ochorenia sa vyskytovali u osôb od 1 do 19 rokov. Najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola vo vekovej skupine 5-9 ročných detí (41,81).

Ochorenia sa vyskytovali v priebehu celého roka, najviac v decembri 49.

Ochorenia sa vyskytli 106x u mužov a 103x u žien.

III.3.3.2 Erysipelas – ruža – A 46

Spolu bolo hlásených 450 ochorení (chor. 8,30/100 000), čo predstavuje oproti roku 2014 pokles o 15,3 %.

Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov SR s najvyššou chorobnosťou v Trnavskom kraji (17,36). Najnižšia chorobnosť bola v Banskobystrickom kraji (2,29).

Ochorelo 220 mužov a 230 žien.

Ochoreli pacienti vo vekových skupinách: 0 roč.= 1, 10 – 14= 2, 20–24= 1, 25–34= 12, 35–44= 29, 45-54= 75, 55-64= 133, 65+= 196. Najvyššia chorobnosť bola vo vekovej skupine 65 ročných a starších (25,90) a prekračovala chorobnosť 3,1 násobne celkovú chorobnosť.

Ako NN boli hlásené 4 ochorenia a to 1x z interného, 1x z kožného, 1x doliečovacieho a 1x rádioterapeutického oddelenia

III.3.4 Infekcia Herpes simplex – plazivec jednoduchý –B 00

V priebehu roka 2015 bolo hlásených 91 prípadov ochorení (chor. 1,68/100 000), oproti roku 2014 je výskyt nižší o 12,5 %.

Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov SR, s výnimkou Trnavského kraja, s najvyššou chorobnosťou v Nitrianskom kraji (8,18).

Ochorenia boli zaznamenané vo všetkých vekových skupinách s najvyššou chorobnosťou vo vekovej skupine 20-24 ročných 3,25/100 000.

Ochorelo 26 mužov a 65 žien. Ochorenia sa vyskytovali počas celého roka najviac v júni a auguste po 12 prípadov a septembri 11 prípadov.

Klinicky boli uzatvorené jednotlivé prípady ochorenia ako:

B 00.0 – 2x plazivec jednoduchý

B 00.1 – 19x vesikulárna dermatitída

B 00.2 – 7x gingivostomatitída, pharyngotonzilitída

B 00.3 - 5x meningitída

B 00.4 – 4x encefelitída

B 00.5 – 8x očná forma

B 00.7 – 1x diseminovaná herpetická choroba

B00.8 – 2x iná forma bližšie nešpecifikovaná

B 00.9 – 43x nešpecifikovaná

Neuroinfekcie spôsobené vírusom HSV :

B 00.3 Herpeticko-vírusová meningitída - ochorenia spôsobené vírusom herpes simplex hlásené ako meningitída boli v 5 prípadoch, chor. 0,09/100 000 a to 2 z Trenčianskeho, 2x

Banskobystrického a 1x zo Žilinského kraja. Ochorenia sa vyskytli u pacientov nad 25 rokov, vo vekových skupinách 25-34r.=1x, 45-54r.=3x, 55-64r.=1x. Ochoreli 2 muži a 1 žena.

B 00.4 Herpeticko-vírusová encefalitída – hlásené boli 4 ochorenia, chor.0,07/100 000, hlásené boli z Bratislavského 1x, Trenčianskeho 1x a Banskobystrického kraja 2x. Ochoreli pacienti nad 45 rokov vo vekových skupinách 45-54r.=1x, 54-64r.=1x, 65+r.=2x. Ochorenia sa vyskytli v máji1, septembri2 a novembri1 prípad. Ochorel 1 muž a 3 ženy.

V jednom prípade sa jednalo o nozokomiálnu nákazu na Dg B 00.1.

K úmrtiu nedošlo.

III.3.5 Varicella – ovčie kiahne – B 01

V priebehu roka bolo hlásených 17 745 ochorení, chor. 327,32/100 000, čo je vzostup oproti roku 2014 o 8%. Oproti päťročnému priemeru je to o 4% menej.

Ochorenia boli hlásené z každého kraja SR s najvyššou chorobnosťou v Žilinskom kraji 458,25/100 000. Ochorenia boli hlásené u pacientov v každej vekovej skupine s najvyššou vekovo špecifickou chorobnosťou v skupine 5-9 ročných detí 2 810,95/100 000 a vo vekovej skupine 4-5 ročných 2 769,60/100 000.

Ochorenia sa vyskytli sporadicky alebo v rodinách a tiež ako kontaktné ochorenia v epidemiologickej súvislosti v predškolských a školských kolektívach.

Ochorelo 9 075 mužov a 8 670 žien.

Ochorenia sa vyskytovali počas celého roka s maximom v decembri – 2 408 prípadov.

Ako nozokomiálna infekcia bolo hlásených 9 ochorení.

Boli zaznamenané komplikácie:

B 01.0 – 1x meningitída

B 01.1 - 5x encefalitída

B 01.8 - 16x iné komplikácie

Neuroinfekcie spôsobené vírusom varicelly:

B 01.0 – varicellová meningitída - ochorel muž vo vekovej skupine 35-44r. z Nitrianskeho Kraja

B 01.1 – varicellová encefalitída – ochorenia sa vyskytli u pacientov z Trenčianskeho 1, Nitrianskeho 1, Žilinského 1 a Banskobystrického kraja 2. Išlo o pacientov vo vekových skupinách 1-4r.=1x, 5-9r.=2x, 25-34r.=1x, 65+r.=1x. Ochoreli v mesiacoch január, apríl, jún, august, december.

Úmrtie sme nezaznamenali.

III.3.6 Herpes zoster – plazivec pásový – B 02

Spolu bolo hlásených 3 088 prípadov ochorení (chor. 56,98/100 000), čo je pokles oproti roku 201 o 3,4 %. Oproti päťročnému priemeru je to nižší výskyt o 7 %. Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov SR, s najvyššou chorobnosťou v Žilinskom kraji 88,20/100 000.

Ochorenia sa vyskytli u pacientov vo všetkých vekových skupinách. Najvyššia chorobnosť bola vo vekovej skupine 65 ročných a starších 142,29/100 000, táto prevyšovala takmer 2,5 násobne priemernú chorobnosť.

Ochorelo 1 275 mužov a 1 813 žien.

Ochorenia sa vyskytovali počas celého roka s maximom výskytu v januári 301 prípadov.

Klinická forma ochorenia:

B 02.0 – 6x zosterová encefalitída

B 02.1 – 4x zosterová meningitída

B 02.2 – 6x postihnutie iných častí nervov

B 02.3 – 43x zosterová choroba oka
B 02.7 – 6x diseminovaný zoster
B 02.8 – 65x zoster s inými komplikáciami
B 02.9 – 2958x zoster bez komplikácií
Jedno ochorenie sa vyskytlo ako NN (B 02.9)

Neuroinfekcie spôsobené vírusom Herpes zoster:

B 02.0 - Zosterová encefalitída – hlásených bolo 6 ochorení, u pacientov z Nitrianskeho 4x a Žilinského kraja 2x, vo vekových skupinách 15-19r.=1x, 25-34r.=1x, 45-54r.=1x a 65+r.=3x. Ochoreli 2 muži a 4 ženy.

B 02. 1 – Zosterová meningitída – zaznamenané boli 4 ochorenia, ochoreli pacienti z Nitrianskeho, Žilinského, Prešovského a Košického kraja po jednom prípade. Išlo o pacientov vo vekových skupinách 35-44r.=2x a 65+r.=2x. Úmrtie sme nezaznamenali.

III.3.7. Morbilli – Osýpky - B 05

V Slovenskej republike nebolo v roku 2015 hlásené autochtónne ani importované ochorenie na osýpky. Posledné autochtónne ochorenie bolo v Slovenskej republike hlásené v roku 1998. Bolo hlásené jedno suspektné ochorenie na osýpky u dvojročného dieťaťa z okresu Banská Bystrica. S teplotami a exantémom bol dňa 30. 9. 2015 hospitalizovaný na infekčnom oddelení v Banskej Bystrici. Laboratórnym vyšetrením 1. vzorky krvi pozitívne IgM aj IgG protilátky proti osýpkam, 2. vzorky IgM negat, IgG pozit. Dátum očkovania proti osýpkam, rubeole a mumpsu bol dňa 13. 1. 2015. Po konzultácii s NRC dg. osýpok bola vylúčená a prípad bol uzavretý ako nepotvrdený, nakoľko, zvýšené protilátky súviseli s krátkym odstupom od očkovania a zvýšené IgM protilátky s inou vírusovou infekciou, ktorej sa pripisoval aj celkový klinický obraz aj vznik exantému.

III.3.8. Rubeola - B 06

V roku 2015 nebolo na Slovensku hlásené ochorenie na rubeolu. Posledné dve ochorenia boli hlásené v roku 2007.

Očkovanie proti osýpkam, rubeole a parotitíde

Kontrola zaočkovanosťi detskej populácie proti osýpkam, rubeole a parotitíde v Slovenskej republike bola vykonaná k 31. 8. 2015.

- **základné očkovanie detí proti MMR v 15. až 18. mesiaci života prvou dávkou:**
ročník 2013:SR - 93,9 %; kraje - od 90,1 % (Bratislavský kraj) do 95,8 % (Trnavský kraj). Celoslovenský priemer zaočkovanosťi nedosiahli tri kraje a to Bratislavský kraj (90,1 %), Trenčiansky kraj (93,0 %) a Košický kraj (93,7 %). Na okresnej úrovni 95 % hranicu zaočkovanosťi nedosiahlo 39 okresov.
Na očkovanie bola použitá trivakcína PRIORIX a trivakcína M-M-RVAXPRO. Z celkového počtu 54 671 detí v ročníku narodenia bolo 91,6 % očkovaných vakcínou PRIORIX a 2,4 % vakcínou M-M-RVAXPRO.
V kontrolovanom ročníku narodenia bolo zistených 1 972 odmietnutých očkovaní, čo predstavuje 3,6 % z celkového počtu detí v ročníku. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Bratislavskom kraji (7,1 %).

ročník 2012:SR - 95,2 %; kraje - od 91,4 % (Bratislavský kraj) do 97,1 % (Prešovský kraj). Celoslovenský priemer zaočkovanosti nedosiahli dva kraje a to Bratislavský kraj (91,4 %) a Trenčiansky kraj (93,9 %). Na okresnej úrovni 95 % hranicu zaočkovanosti nedosiahlo 33 okresov.

Na očkovanie bola použitá trivakcína PRIORIX a trivakcína M-M-RVAXPRO. Z celkového počtu 55 587 detí v ročníku narodenia bolo 93,8 % detí očkovaných vakcínou PRIORIX a 1,5 % detí očkovaných vakcínou M-M-RVAXPRO.

V kontrolovanom ročníku narodenia bolo zistených 1 846 odmietnutých povinných očkovaní, čo predstavuje 3,3 % z celkového počtu detí v ročníku. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Bratislavskom kraji (6,4 %).

ročník 2011:SR - 96,8 %; kraje - od 93,2 % (Bratislavský kraj) do 97,8 % (Trnavský kraj).

Uvedený ročník narodenia bol v rámci administratívnej kontroly očkovania kontrolovaný tretíkrát. Celoslovenský priemer zaočkovanosti nedosiahli dva kraje a to Bratislavský kraj (93,2 %) a Trenčiansky kraj (96,4 %). Na okresnej úrovni 95 % hranicu zaočkovanosti nedosiahlo 10 okresov.

Na očkovanie bola použitá trivakcína PRIORIX a trivakcína M-M-RVAXPRO. Z celkového počtu 55 213 detí v ročníku narodenia bolo 95,4 % detí očkovaných vakcínou PRIORIX a 1,3 % detí očkovaných vakcínou M-M-RVAXPRO.

V kontrolovanom ročníku narodenia bolo zistených 1 154 odmietnutých povinných očkovaní, čo predstavuje 2,1 % z celkového počtu detí v ročníku. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Bratislavskom kraji (5,0 %).

- **preočkovanie detí proti MMR v 11. roku života druhou dávkou:**

ročník 2003:SR - 97,6 %; kraje - od 95,8 % (Bratislavský kraj) do 99,0 % (Trnavský). Celoslovenská zaočkovanosť v porovnaní s predchádzajúcim rokom klesla o 0,5 %. Celoslovenský priemer zaočkovanosti nedosiahli dva kraje a to Bratislavský kraj (95,8 %) a Košický kraj (96,4 %). Na okresnej úrovni 95 % hranicu zaočkovanosti nedosiahlo šesť okresov.

Na preočkovanie bola použitá trivakcína PRORIX a trivakcína M-M-RVAXPRO. Z celkového počtu 48 915 detí v ročníku narodenia bolo 97,0 % detí očkovaných vakcínou PRIORIX a 0,7 % detí vakcínou M-M-RVAXPRO.

V kontrolovanom ročníku narodenia bolo zistených 325 odmietnutých očkovaní, čo predstavuje 0,7 % z celkového počtu detí v ročníku. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Bratislavskom kraji (1,9 %).

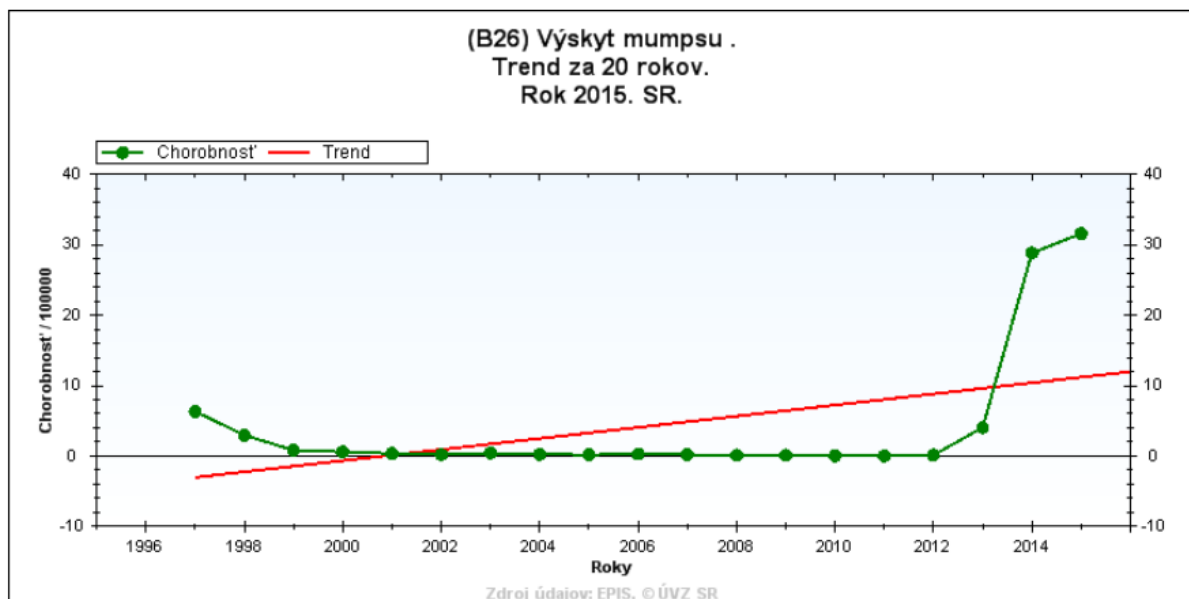
Medzinárodná spolupráca

V rámci medzinárodnej spolupráce sa mesačne zasielali hlásenia údajov o osýpkach, rubeole a KRS do Európskej siete SZO – CISID a do európskej databázy ECDC (TESSy).

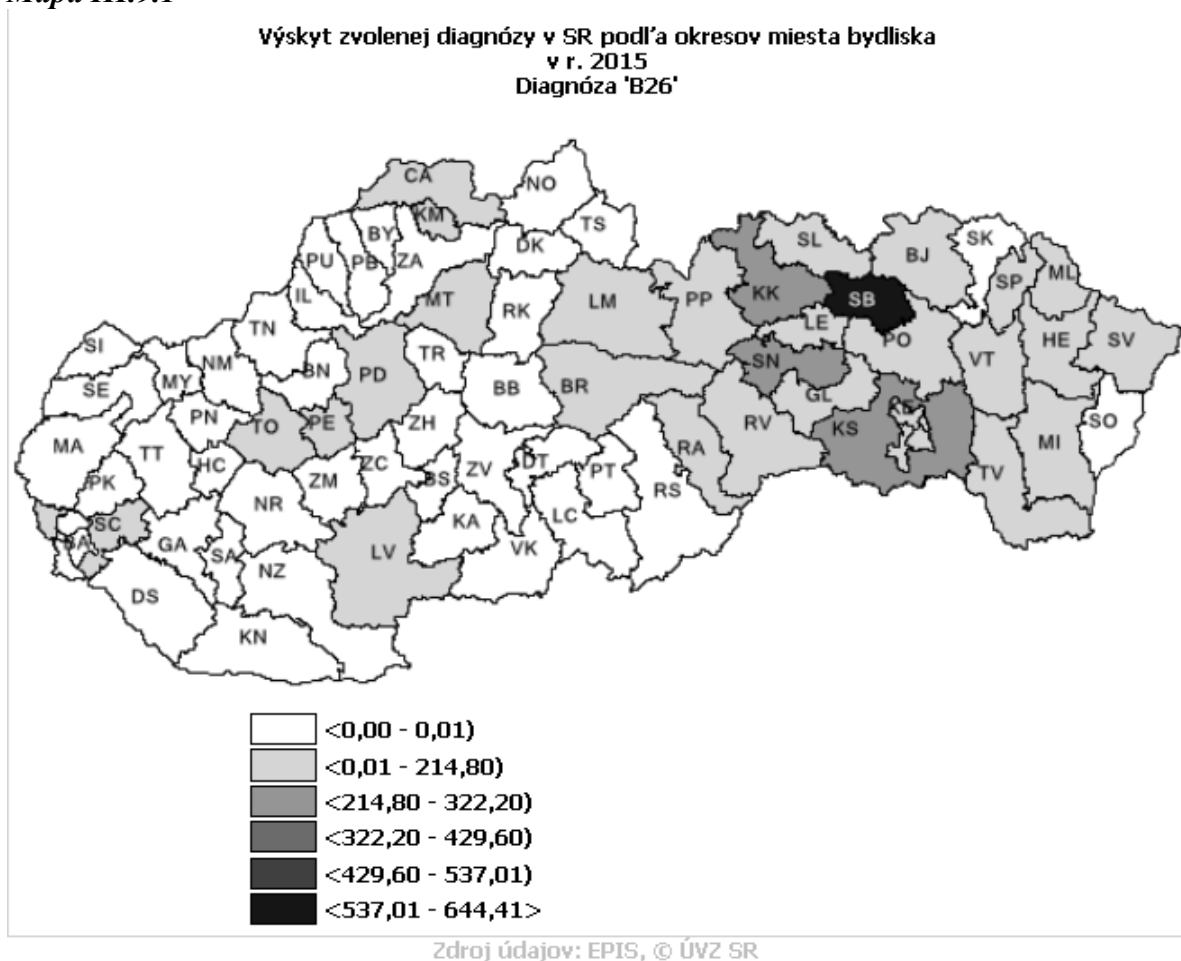
III.3.9 Parotitis epidemica – mumps - B26

V roku 2015 bolo hlásených 1707 prípadov ochorení (chor. 31,49/100 000), čo je 9% viac ako v r. 2014. Oproti 5 ročnému priemeru je to takmer 5 násobný vzostup.

Graf III.9.1.

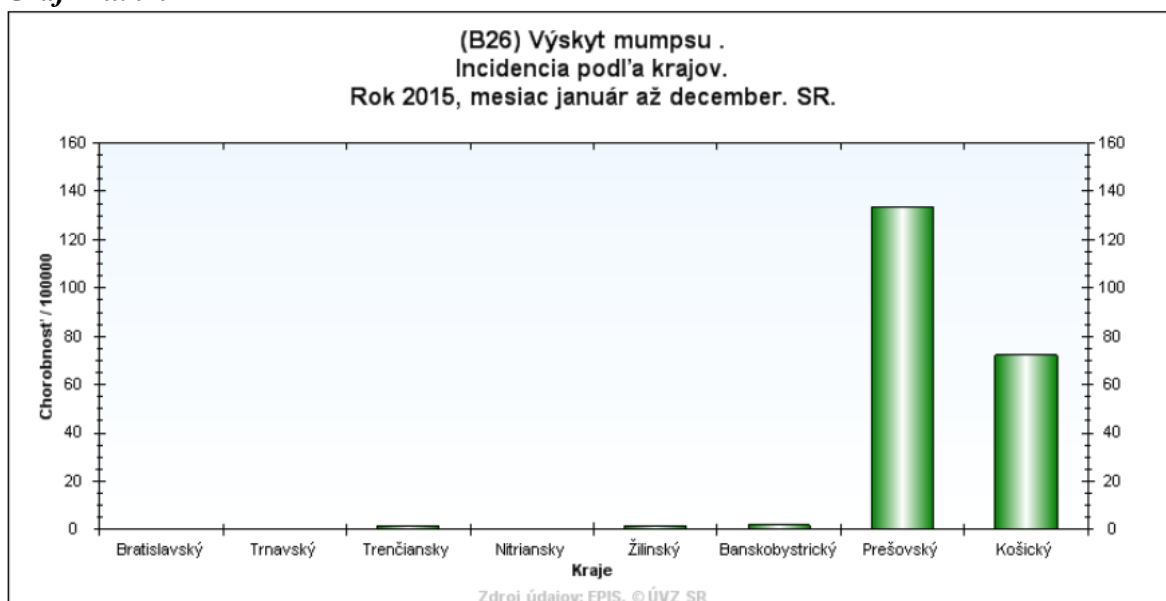
Mapa III.9.1

Ochorenia boli zaznamenané zo všetkých krajov SR s výnimkou Trnavského kraja.

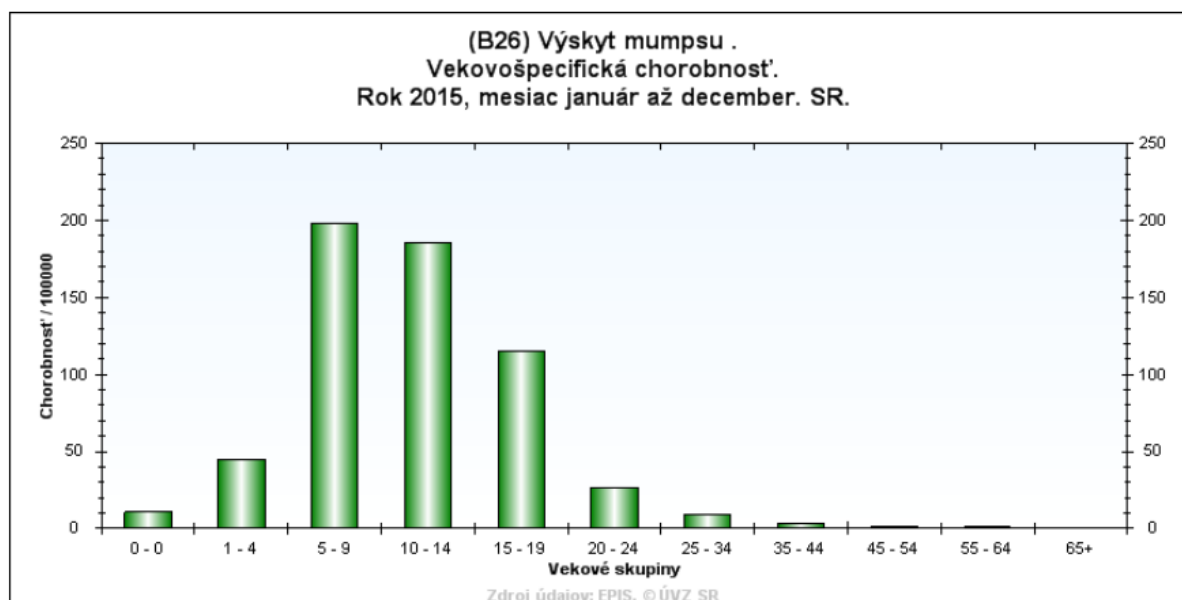
Najvyšší výskyt hlásil kraj Prešovský – 1 097 prípadov (chor.133,78/100 000) a Košický kraj 575 prípadov, chor. 72,28/100 000. V ostatných krajoch sa vyskytlo 2-13 prípadov ochorení.

Graf III.9.2.

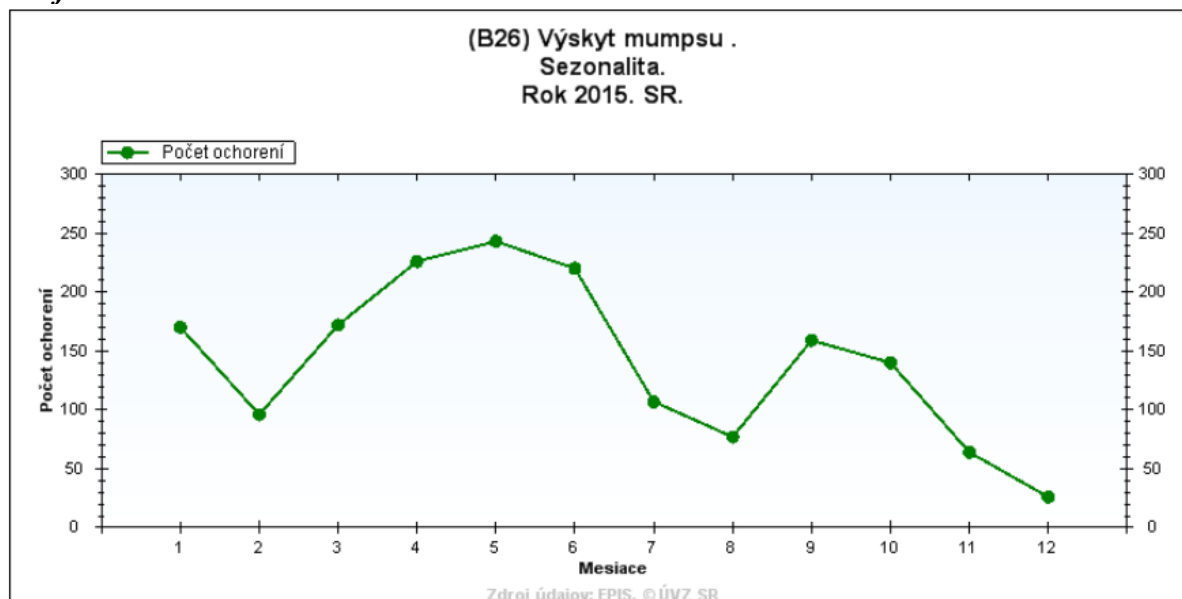
Ochorenia sa vyskytli u pacientov v každej vekovej skupine s najvyššou chorobnosťou vo vekovej skupine 5-9 ročných detí – 553 prípadov, chor. 197,62/100 000 a 10-14 ročných detí 488 prípadov, chor. 185,50/100 000.

Graf III.9.3.

Ochorelo 865 mužov a 842 žien.

Graf III.9.4.

Bez komplikácií bolo hlásených 1 687 prípadov, 12 prípadov bolo komplikovaných orchitídou, 3 meningitídou 1 pankreatitídou a 4 ochorenia boli s inou komplikáciou (B 26.8) 1x u pacienta z okresu Levoča bola zaznamenaná epididymitída, 3x z okresu Prievidza chýba popis komplikácií.

Očkovanie bolo vykonané :riadne 1 040 x, čiastočne 179 x, neočkované 49 x, neočkované pre vek 39 x, nezistené 399 x, neočkované pre kontraindikácie 1 x,

Epidémie:

V priebehu roka sa vyskytlo 45 menších i väčších epidémií s počtom chorých od 2 do 225 osôb. Spolu ochorelo v epidémiách 1 169 osôb.

Najviac epidémií sa vyskytlo v kraji Prešovskom a Košickom kraji.

Tab. 1

Okres	Miesto	Dát. vzniku	Dát. ukon.	Agens	Poč. ch.	Poč. exp.	Faktor	Dôkaz
RA	Muránska Dlhá Lúka	09.03.2015	10.04.2015	vírus parotitídy	12		kontakt s chorým	epidemiologicky
VT	Merník	25.01.2015	09.02.2015	vírus parotitídy	2	5	kontaminovaný vzduch/aerosol	epidemiologicky
SB	Pečovská Nová Ves	09.07.2015	11.07.2015	vírus parotitídy	2	236	kontakt s chorým	epidemiologicky
SN	Smižany	05.06.2015	23.06.2015	vírus parotitídy	2	11	kontaminovaný vzduch/aerosol	epidemiologicky
PO	Kojatice	22.06.2015	30.06.2015	vírus parotitídy	2	144	kontakt s chorým	epidemiologicky
PO	Prešov	23.07.2015	27.07.2015	vírus parotitídy	3	68	kontakt s chorým	epidemiologicky
PO	Prešov	19.05.2015	01.06.2015	vírus parotitídy	3	353	kontakt s chorým	epidemiologicky
PO	Šarišská Poruba	09.05.2015	10.05.2015	vírus parotitídy	3	252	neznámy	
VT	Vranov nad Topľou	10.02.2015	23.02.2015	vírus parotitídy	3	4	kontaminovaný vzduch/aerosol	epidemiologicky
PO	Žehňa	21.01.2015	30.01.2015	vírus parotitídy	4	630	kontakt s chorým	epidemiologicky

PO	Chmiňany	23.09.2015	04.11.2015	vírus parotitídy	4	522	kontakt s chorým	epidemiologicky
PO	Kendice	26.07.2015	06.09.2015	vírus parotitídy	4	513	kontakt s chorým	epidemiologicky
MT	Sučany	26.08.2015	28.08.2015	vírus parotitídy	4	40		
PO	Petrovany	02.07.2015	11.08.2015	vírus parotitídy	4	479	kontakt s chorým	epidemiologicky
SB	Uzovské Peklňany	14.05.2015	08.06.2015	vírus parotitídy	4	546	kontakt s chorým	epidemiologicky
GL	Margecany	05.02.2015	26.02.2015	vírus parotitídy	4	9	kvapôčková infekcia	epidemiologicky
VT	Soľ	03.03.2015	21.03.2015	vírus parotitídy	5	2474	kontaminovaný vzduch/aerosol	epidemiologicky
PO	Mirkovce	10.03.2015	23.04.2015	vírus parotitídy	5	523	neznámy	
SB	Nížny Slavkov	15.01.2015	18.01.2015	vírus parotitídy	6	173	kontakt s chorým	laboratórne a epidemiologicky
PO	Lesíček	02.01.2015	25.02.2015	vírus parotitídy	6	180	kontakt s chorým	epidemiologicky
MT	ÚVTOS Sučany	26.08.2015	28.08.2015	vírus parotitídy	7	40	kontaminovaný vzduch	epidemiologicky
PO	Červenica	02.01.2015	16.01.2015	vírus parotitídy	9	601	kontakt s chorým	epidemiologicky
VT	Čaklov	17.03.2015	10.05.2015	vírus parotitídy	9	2530	kontaminovaný vzduch/aerosol	epidemiologicky
PO	Lemešany	26.06.2015	17.08.2015	vírus parotitídy	11	368	kontakt s chorým	epidemiologicky
KS	Bidovce	27.01.2015	22.06.2015	vírus parotitídy	12	1426	kvapôčková infekcia	epidemiologicky
KE2	Luník IX, Košice	05.06.2015	07.10.2015	vírus parotitídy	14	6358	kvapôčková infekcia	epidemiologicky
KS	Družstevná pri Hornáde	22.05.2015	15.07.2015	vírus parotitídy	16	2678	kvapôčková infekcia	
PO	Hermanovce	18.05.2015	18.06.2015	vírus parotitídy	17	497	kontakt s chorým	epidemiologicky
SN	Spišská nová ves	30.03.2015	27.06.2015	vírus parotitídy	17	800	kvapôčková infekcia	epidemiologicky
GL	Richnava	24.11.2015	16.02.2016	vírus parotitídy	19	1800	kvapôčková infekcia	epidemiologicky
SL	Kolačkov	09.03.2015	15.06.2015	vírus parotitídy	29	1261	kvapôčková infekcia	
SN	Smižany	25.08.2015	02.12.2015	vírus parotitídy	32	3000	kvapôčková infekcia	epidemiologicky
SB	Ostrovany	06.05.2015	21.08.2015	vírus parotitídy	35	1200	kontakt s chorým	epidemiologicky
SB	Sabinov	16.03.2015	17.06.2015	vírus parotitídy	35	12704	kontakt s chorým	epidemiologicky
PO	Rokycany	17.01.2015	12.04.2015	vírus parotitídy	35	567	kontakt s chorým	epidemiologicky
SN	Letanovce-Strelníky	08.03.2015	08.04.2015	vírus parotitídy	37	800	kontaminovaný vzduch	epidemiologicky
SN		29.07.2015	17.12.2015	vírus parotitídy	45	2500	kvapôčková infekcia	epidemiologicky
SB	Lipany	04.05.2015	24.07.2015	vírus parotitídy	54	6454	kontakt s chorým	epidemiologicky
SN		07.02.2015	12.07.2015	vírus parotitídy	56	1970	kvapôčková infekcia	epidemiologicky
SN	Rudňany	18.01.2015	19.06.2015	vírus parotitídy	62	416	kontaminovaný vzduch	epidemiologicky
PO	Chminianske Jakubovany	07.09.2015	07.12.2015	vírus parotitídy	72	1760	kontakt s chorým	epidemiologicky
KS	Jasov	21.01.2015	28.04.2015	vírus parotitídy	73	3351	kvapôčková infekcia	epidemiologicky
PO	Svinia	25.03.2015	30.06.2015	vírus parotitídy	75	1035	kontakt s chorým	laboratórne a epidemiologicky

KS	domácnosť	15.08.2015	06.12.2015	vírus parotitídy	91	3485	kvapôčková infekcia	epidemiologicky
SB	Jarovnice	06.05.2015	19.11.2015	vírus parotitídy	225	4881	kontakt s chorým	epidemiologicky

III.8 Infekčná mononukleóza – B 27

V priebehu roka 2015 bolo hlásených 600 ochorení (chor. 11,07/100 000), oproti roku 2014 je to pokles o 4,5 %, oproti 5 ročnému priemeru o 17,9 %.

Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov SR s najvyššou chorobnosťou v Nitrianskom kraji (chor.17,81) a Trnavskom kraji (chor.17,36).

Ochoreli pacienti vo vekových skupinách: 0 roč.= 4, 1-4= 82, 5-9= 102, 10 – 14=85, 15-19=193, 20–24=86, 25–34=37, 35–44=11. Najvyššia chorobnosť bola vo vekovej skupine 15-19 ročných adolescentov (66,10).

Ochorelo 290 mužov a 310 žien.

B 27.0 – 211 prípadov (Gamaherpesvírusová mononukleóza)

B 27.1 - 26 prípadov (spôsobených cytomegalovírusom)

B. 27.8 – 75 prípadov bolo klasifikovaných ako iná infekčná mononukleóza

B 27.9 - 288 prípadov bolo vykázaných ako nešpecifikovaná mononukleóza

2x bolo ochorenie hlásené ochorenie na NN, 1x B 27.0 a 1x B 27.1.

III.3.9 Cytomegalovírusová choroba – B 25

Hlásených bolo 15 ochorení (chor. 0,28/100 000), oproti predchádzajúcemu roku je to o 8 ochorení viac. Ochorenia boli hlásené z Banskobystrického kraja 7x, Prešovského kraja 4x, Košického kraja 2x, Trenčianskeho kraja 1x a Žilinského kraja 1x. Najvyššia chorobnosť bola v Banskobystrickom kraji (1,07).

Ochorenia boli hlásené u pacientov vo vekových skupinách: 0 roč.= 3, 1-4= 2, 15-19=1, 20–24=2, 25–34=5, 35–44=2. s najvyššou chorobnosťou vo vekovej skupine 1 - 4 ročných (5,40).

Ochorelo 7 mužov a 8 žien.

Rozdelenie ochorení podľa diagnóz:

B 25.1 Cytomegalovírusová hepatitída- 11x (bližší popis je v kapitole „hepatitídy“)

B 25.8 Iné cytomegalovírusové choroby- 3x

B 25.9 Nešpecifikovaná cytomegalovírusová choroba- 1x.

III.3.10 Legionárska choroba – A 48.1

V priebehu roka 2015 bolo hlásených 14 ochorení (chor. 0,26/100 000), čo je oproti roku 2014 o jedno ochorenie menej. Ochorenia boli hlásené z Bratislavského kraja – 8, Trnavského kraja - 1, Nitrianskeho kraja 3 a Košického kraja 2.

Bratislavský kraj

Ochorenia boli hlásené u 6 dospelých osôb vo veku od 47 do 70 rokov a 2 detí vo veku 2 a 10 rokov. V 2 prípadoch (2 a 10 ročné deti) malo ochorenie nozokomiálny charakter výskytu (podrobnejšie v časti „Nozokomiálne nákazy“). Vo všetkých prípadoch bola diagnóza stanovená na základe klinického obrazu (vysoké teploty, dyspnoe, kašeľ, bolesti celého tela, schvätenosť) a laboratórneho vyšetrenia, L. pneumophilla v moči (8x dôkaz antigénu). Vo všetkých 8 prípadoch bola potvrdená séro skupina 1.

Ochorenia boli hlásené zo 4 okresov Bratislavského kraja s najvyššou chorobnosťou v okrese Bratislava III (4,76/100 000). Výskyt ochorení bol sporadický. Epidemiologická anamnéza bola negatívna vo všetkých 8 prípadoch. Ochorenie sa v 6 prípadoch končilo vyzdravením, v 2 prípadoch (59 ročná žena a 2 ročné dieťa) bolo hlásené úmrtie na iné ochorenie (pacienti so závažným základným ochorením). Hospitalizovaní boli všetci 8 pacienti. Z iných oblastí SR nebolo dovlečené žiadne ochorenie, zo zahraničia 1 ochorenie (1x Nemecko).

Nitriansky kraj

Ochorenia boli hlásené u troch osôb.

Na základe hlásenia pozitívneho laboratórneho vyšetrenia moču z LFUK Bratislava bolo v okrese Nitra vykázané ochorenie na legionelózu u 25-ročnej ženy. Diagnóza potvrdená vyšetrením moču metódou ELISA, dôkaz antigénu Legionella pneumophila. Klinická diagnóza: atypický zápal pľúc zmiešanej etiológie (pozitívne sérologické vyšetrenia aj na Chlamydia pneumoniae a Mycoplasma pneumoniae). Pacientka je zamestnancom DFN v Bratislave. Ošetrována bola ambulantne, v anamnéze cca 10 dní trvajúci suchý dráždivý kašeľ a asi 2 dni teploty do 37,5°C. Podľa jej udania si nasadila ATB a ťažkosti po liečbe ustúpili. Podľa informácií na oddelení epidemiológie RÚVZ v Bratislave evidovali v tomto roku v lete 2 prípady ochorenia na legionelózu u pacientov DFN a na základe toho boli odobraté vzorky vody z vodovodnej siete a bola izolovaná Legionella pneumophila. Následne boli vykonané preplachy potrubí. V čase ochorenia záchyt legionel neboli hlásené.

V okrese Topoľčany vykážali 2 ochorenia. Prvé ochorenie bolo u 15-ročného dievčaťa, ktoré bolo najskôr hospitalizované na pediatrii v Topoľčanoch a potom pre nález bronchopneumónie na CT pľúc bola preložená na KDPaF Podunajské Biskupice. Napriek ATB terapii pretrvávali vysoké zápalové markery a febrility, pacientka udávala pichavú bolesť v oblasti dolnej časti hrudníka vpredu i vzadu. Vzhľadom na výrazne zhoršenú RTG snímku hrudníka, prehodnotená ATB liečba, vykonané urgentné CT pľúc s kontrastom so záverom Pleuropneumonia obojstranne s prevahou nálezu vpravo, fluidothorax vpravo. Ochorenie zostalo epidemiologicky neobjasnené. Vyšetrenia na legionelózu bolo sérologicky negatívne, moč – ELISA - dôkaz legion. antigénu bol pozitívny.

Druhé ochorenie bolo u 61-ročnej ženy, ktorá bola hospitalizovaná v ŠN sv. Svorada, Zobor – Nitra s pretrvávajúcimi subfebrilitami, počas pobytu v Grécku zachrípnutie, kašeľ, bolesti ucha, opakovane ambulantne ATB liečba bez dôkazu patogéna v spúte, sérologicky chlamýdie a mykoplazmy negat., RTG hrudníka – pneumónia bilat. Vyšetrenia na legionelózu: vyš.moča – ELISA – dôkaz antigénu legionel bol pozitívny.

Košický kraj

Vykázané ochorenie 53 ročného muž z okr. Košice I. V klinickom obraze prítomné febrility, zimnica, triaška, suchý dráždivý kašeľ, RTG pľúc potvrdil nález ľavostrannej pneumónie. V cestovateľskej anamnéze bol udaný pobyt na služobnej ceste na Ukrajine, kde bol ubytovaný v hoteli s klimatizáciou. Mikrobiologickým vyšetrením moču bol potvrdený antigen Legionella pneumophilla.

V druhom prípade ochorel 35 ročný muž so syndrómom závislosti od alkoholu z okresu Košice III. V klinickom obraze TT do 39 st.C, zimnica, triaška, sťažené dýchanie, pneumónia a hnačky. Bližšie údaje o cestovateľskej anamnéze pacienta sa nepodarilo zistiť. Mikrobiologickým vyšetrením moča bol potvrdený antigen Legionella.

V treťom prípade bolo importované ochorenie 13 roč. dieťaťa. V klinickom obraze suchý dráždivý kašeľ, subfebrilie, bez pneumónie. Počas jarných prázdnin udaný pobyt na

termálnom kúpalisku v Maďarsku (plávanie, ponáranie). Ochorenie potvrdené klinicky a serologicky: *Legionella pneumophila* IgM pozit.

Trnavský kraj

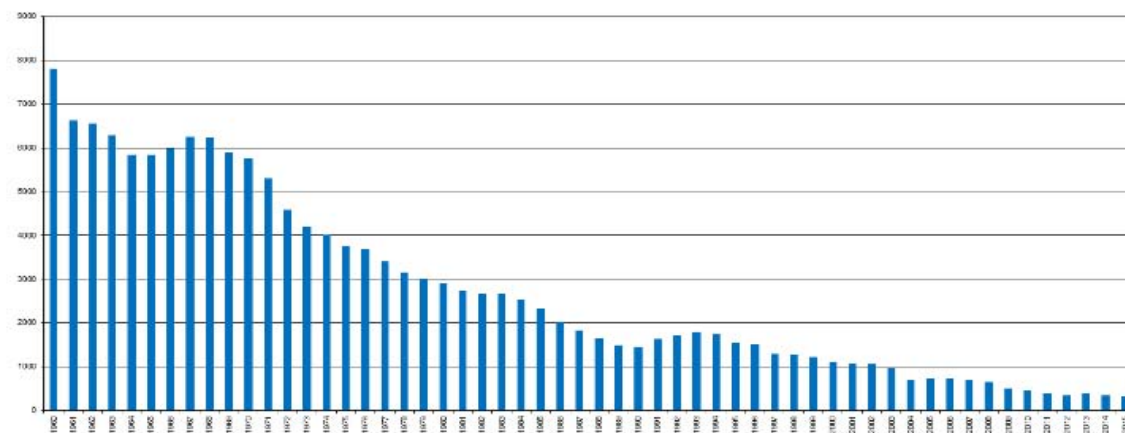
V Trnavskom kraji zaevidované 1 ochorenie z okresu Galanta u 48 ročného muža, hypertonika, s DM II. typu, s 2-týždňovou anamnézou febrilit do 40°C, produktívnym kašľom s občasnou hemoptýzou, bolesťou ľavého ucha a cefaleou. RTG hrudníka potvrdil ľavostrannú bronchopneumóniu. Sérologické vyšetrenie na atypické baktérie bolo negatívne. Etiologické agens *Legionella pneumophila* potvrdená z moču (ELISA). Pri ATB terapii sa pacientov stav postupne zlepšil a po 17-tich dňoch hospitalizácie na KIGM Bratislava prepustený do ambulantnej starostlivosti.

III.3.11 Tuberkulóza

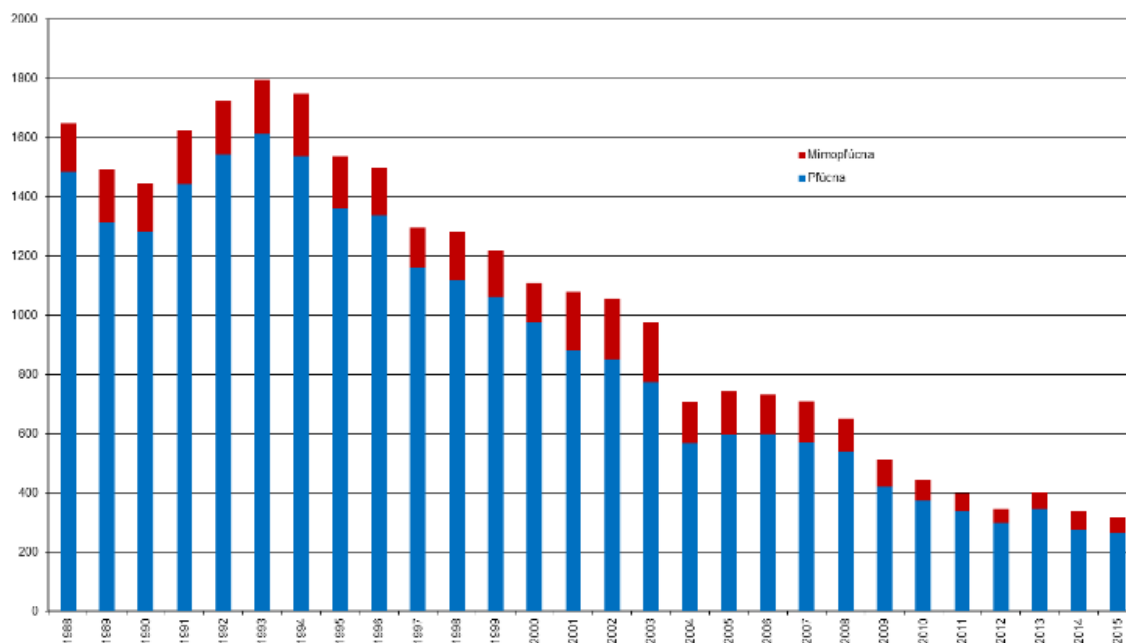
Údaje sú získané z Národného ústavu TBC, pľúcnych chorôb a hrudníkovej chirurgie Vyšné Hágy.

V roku 2015 bolo do Národného registra TBC nahlásených 317 prípadov tuberkulózy (chor. 5,85/100 000 obyvateľov), čo je oproti roku 2014 pokles o 1,9%. Počet novozistených prípadov bolo 286. V 264 prípadoch išlo o pľúcnu formu tuberkulózy a v 53 prípadoch o mimo pľúcnu formu tuberkulózy. O recidívu tuberkulózy išlo v 31 prípadoch. Pri porovnaní vekových skupín a pohlaví možno na Slovensku pozorovať rozdiely medzi výskytom TBC u mužov 180 prípadov a u žien 137 prípadov TBC. V detskej populácii do 14 rokov sa tuberkulóza vyskytla v 67 prípadoch. Oproti roku 2014 zaznamenávame nárast o 21 prípadov. V roku 2015 zomrelo 5 pacientov na tuberkulózu. Z 317 prípadov bolo pre ťažkosti zistených 221 prípadov, pri kontrole evidovaných 4 prípady, v rámci vyšetrenia kontaktov 54 prípadov a pri preventívnej prehliadke 10 prípadov. V roku 2015 nebol zahlásený ani jeden prípad koinfekcie TBC a HIV infekcie. Podľa geografického rozloženia v Slovenskej republike najhoršími oblasťami s najvyšším výskytom tohto ochorenia je oblasť východného Slovenska (Košický kraj – 11,44/100tis obyv. a Prešovský kraj 10,98/100tis obyv.). Najnižší výskyt zaznamenávame v Nitrianskom kraji – 1,90/100tis.obyvateľov.

Počet prípadov TBC na Slovensku v rokoch 1960 - 2015

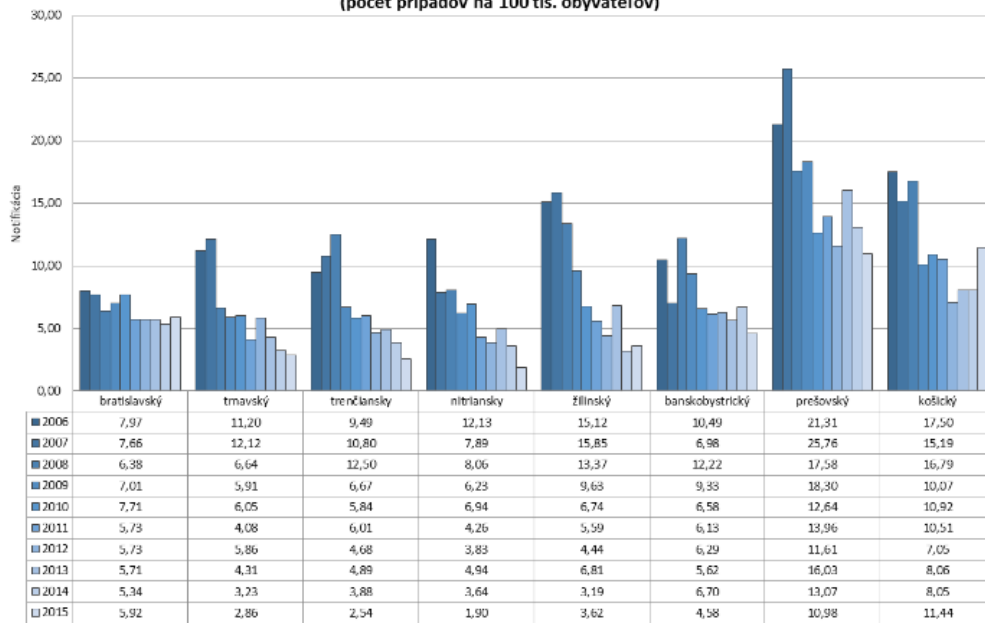
Počet prípadov TBC v rokoch 1988 - 2015

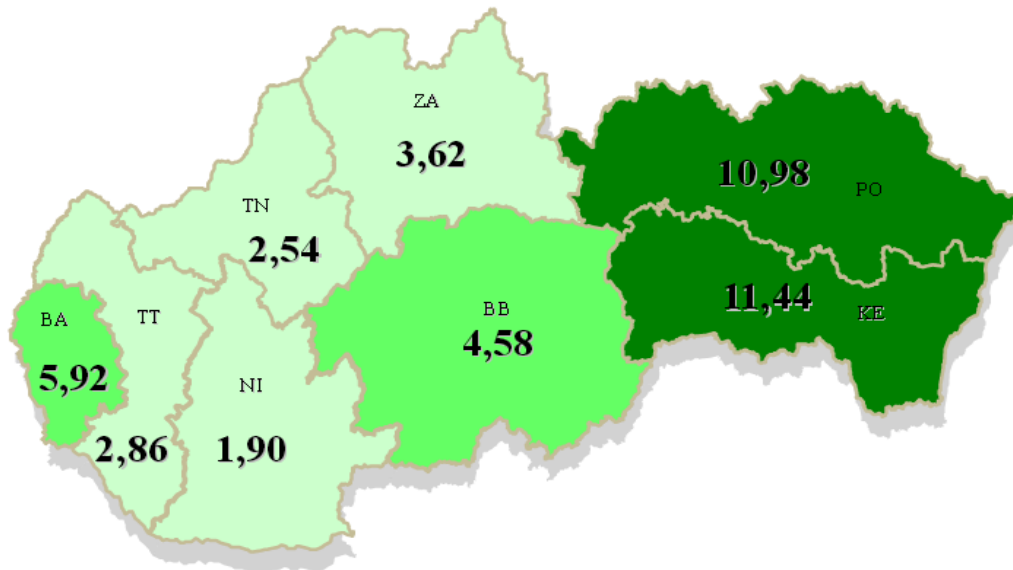
Počet prípadov TBC nahlásených do NRT v r. 2015 podľa veku a pohlavia

	muži		ženy		spolu	
	počet	na 100 000 obyvateľov	počet	na 100 000 obyvateľov	počet	na 100 000 obyvateľov
0-4	14	9,53	22	15,67	36	12,53
5-9	9	6,25	10	7,36	19	6,79
10-14	3	2,22	9	7,04	12	4,56
15-19	1	0,67	4	2,81	5	1,71
20-24	6	3,20	6	3,34	12	3,27
25-29	5	2,38	9	4,45	14	3,40
30-34	10	4,43	10	4,69	20	4,56
35-39	7	2,97	7	3,13	14	3,05
40-44	16	7,80	7	3,54	23	5,71
45-49	17	9,57	3	1,70	20	5,65
50-54	18	9,81	8	4,29	26	7,02
55-59	23	12,51	6	3,06	29	7,63
60-64	20	12,00	6	3,15	26	7,28
65-69	15	13,16	4	2,74	19	7,31
70-74	7	9,16	5	4,35	12	6,27
75-79	6	12,22	9	10,22	15	10,94
80-84	2	6,35	5	7,55	7	7,16
>84	1	5,11	7	13,69	8	11,31
Slovensko	180	6,81	137	4,93	317	5,85
Deti 0 – 14 r.	26	6,10	41	10,14	67	8,07
Deti 0 – 19 r.	27	4,69	45	8,23	72	6,42

Notifikácia TBC v rokoch 2006 až 2015 podľa krajov
(počet prípadov na 100 tis. obyvateľov)

Výskyt tuberkulózy na Slovensku v r. 2015 podľa krajov
(počet prípadov na 100 tis. obyvateľov)

Počet úmrtí pacientov na TBC hlásených do NRT v r. 2015

	úmrtia na TBC	úmrtia pri TBC
0-4	0	0
5-9	0	0
10-14	0	0
15-19	0	0
20-24	0	0
25-29	0	0
30-34	0	1
35-39	0	0
40-44	0	0
45-49	0	0
50-54	0	0
55-59	0	1
60-64	1	2
65-69	0	2
70-74	0	1
75-79	0	0
80-84	0	1
>84	0	0
Slovensko	1	8

	úmrtia na TBC	úmrtia pri TBC
bratislavský	0	0
trnavský	0	0
trenčiansky	0	0
nitriansky	0	1
žilinský	0	2
banskobystrický	0	0
prešovský	1	3
košický	0	2
Slovensko	1	8

Pridružené choroby u prípadov TBC hlásených do NRT v r. 2015

	počet	%
Vredová choroba	12	3,79
Diabetes mellitus	16	5,05
Duševná choroba	91	28,71
Choroba pečene	118	37,22
Zhubný nádor	0	0,00
HIV/AIDS	0	0,00

III. 3. 12 Chrápka - J10

Akútne respiračné ochorenia (ARO)

SURVEILLANCE CHRÍPKY

Analýza výskytu chrípky a chrípke podobných akútnych respiračných ochorení (ARO) na Slovensku v roku 2015

V roku 2015 bolo na Slovensku hlásených 2 119 341 prípadov akútnych respiračných

ochorení, čo predstavuje chorobnosť 79 535,1/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov (**Tab. 1**). V porovnaní s rokom 2014, kedy bolo hlásených 1 903 793 ochorení, ide o nárast počtu hlásených ochorení o 17,1 %.

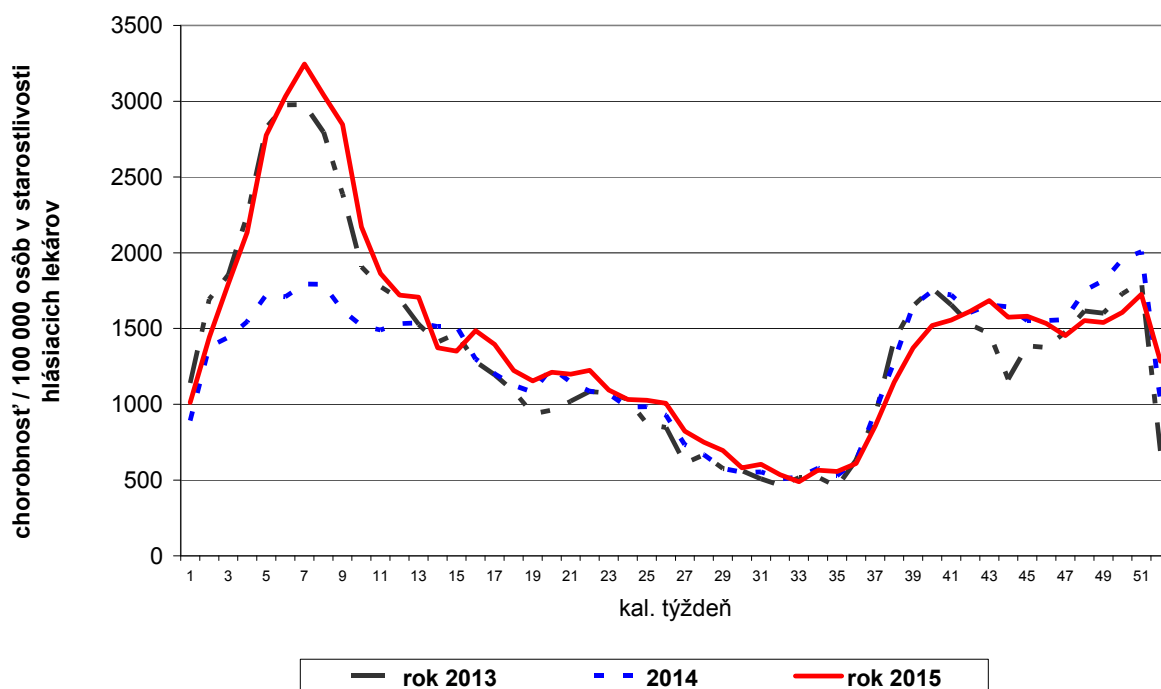
Tabuľka 1: AKÚTNE RESPIRAČNÉ OCHORENIA PODĽA KRAJOV, SR, 2015

Územná jednotka	Počet ochorení vo vekovej skupine					Spolu	Chorobnosť na 100 000
	0 - 5 r.	6 - 14 r.	15 - 19 r.	20 - 59 r.	60 + r.		
Bratislavský kraj	25 564	21 919	11 634	66 540	10 977	136 634	88 573,8
Trnavský kraj	43 635	47 255	30 293	93 270	23 803	238 256	81 975,2
Trenčiansky kraj	52 077	58 288	38 116	87 575	23 552	259 608	80 948,5
Nitriansky kraj	70 105	80 315	50 092	138 909	31 292	370 713	87 162,1
Žilinský kraj	66 505	68 932	43 902	86 787	29 209	295 335	77 586,4
Banskobystrický kraj	41 774	49 778	31 052	78 289	27 495	228 388	75 624,7
Prešovský kraj	63 454	66 850	41 634	94 489	26 217	292 644	70 345,4
Košický kraj	58 640	67 128	36 809	110 225	24 950	297 752	74 131,5
SR	421 754	460 465	283 532	756 092	197 498	2 119 341	79 535,1
Vekovo-špecifická chorobnosť	212 507,7	166 727,4	169 839,7	52 375,1	39 110,2	79 535,1	

Začiatkom roka 2015 bol hlásený zvýšený výskyt akútnych respiračných ochorení (ARO) dočasne prerušený vianočnými sviatkami a školskými prázdninami. Maximum ochorení bolo evidovaných v 7. kalendárnom týždni (**Graf 1**), kedy ochorelo 109 448 osôb, čo predstavuje chorobnosť 3 245,8/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov. V tomto období boli zaznamenané viaceré okresné epidémie a početné lokálne epidémie. Z dôvodu vysokej absencie žiakov bola v prerušená prevádzka v jasliach, materských, základných i stredných školách, spolu išlo o 351 zatvorených výchovno-vzdelávacích zariadení. Krivka chorobnosti na ARO v čase vrcholiacej epidémie bola v porovnaní s rokmi 2014 a 2013 najvyššia. V etiológii chrípkových a chrípke podobných ochorení v čase najvyššej chorobnosti dominoval vírus chrípky typu A, predovšetkým A/California/7/2009 (H1N1)pdm09 – like, A(H1)pdm09, A/Texas/50/2012 (H3N2) – like a A/H3. Vírus chrípky typu B sa uplatnil v oveľa menšej miere, išlo o vírus B/Massachusetts/2/2012-like. Z nechrípkových etiologických agens sa zaznamenal najmä respiračno-syncyciálny vírus.

Krivka chorobnosti v nasledujúcich mesiacoch prebiehala veľmi podobne ako krivky chorobnosti z predchádzajúcich dvoch rokov. K prudšiemu nárastu chorobnosti prišlo už tri týždne pred začiatkom chrípkovej sezóny 2015/2016 a to v 37. kalendárnom týždni. Po stúpajúcom trende trvajúcom do 43. kalendárneho týždňa nastal mierny poklese chorobnosti v 47. kalendárnom týždni, následne začala krivka chorobnosti na ARO vykazovať ďalší vzostup (od začiatku 48. kalendárneho týždňa) s vrcholom v 51. kalendárnom týždni, kedy bolo hlásených 47 533 akútnych respiračných ochorení (chorobnosť 1 726,4/100 000). Úroveň chorobnosti bola koncom roka 2015 na mierne nižšej úrovni, než v predchádzajúce dva roky. V etiológii chrípkových a chrípke podobných ochorení sa v tomto čase zaznamenal predovšetkým adenovírus.

Graf 1: ARO PODĽA KALENDÁRNYCH TÝŽDŇOV, SR, ROKY 2013 - 2015

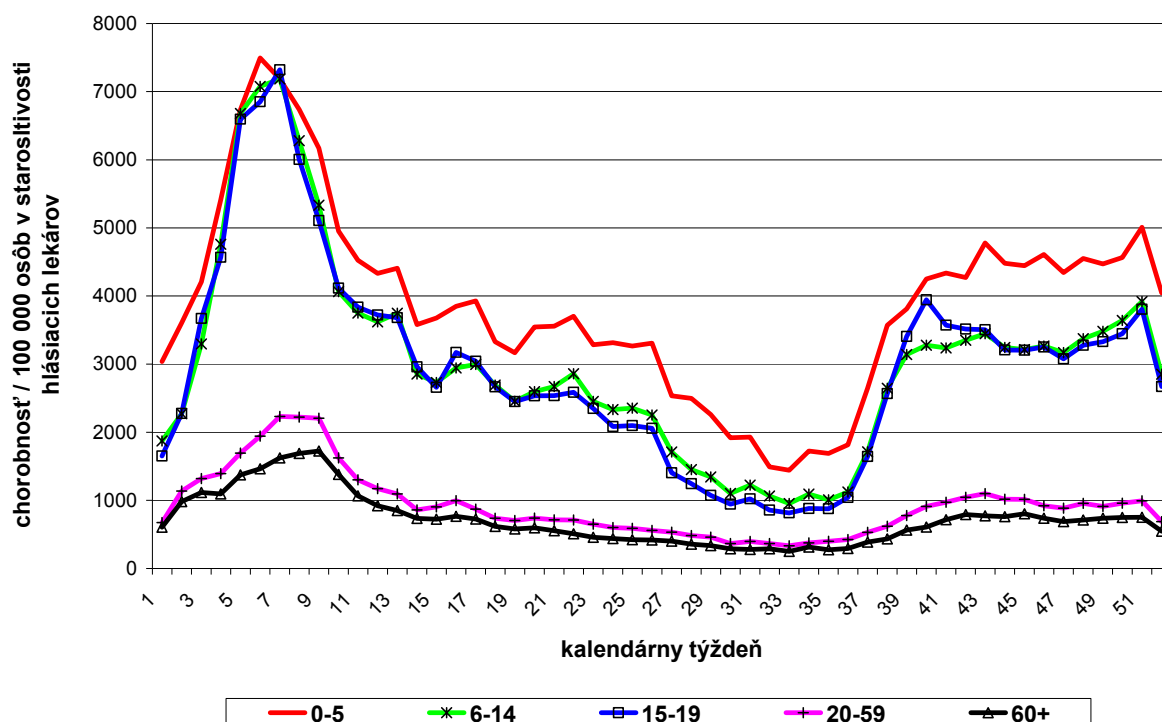
Najvyššia incidencia akútnych respiračných ochorení bola zaznamenaná v Bratislavskom kraji (88 573,8/100 000). Nad úroveň celoslovenskej chorobnosti bola aj chorobnosť v Nitrianskom kraji (87 162,1/100 000), v Trnavskom kraji (81 975,2/100 000) a v Trenčianskom kraji (80 948,5/100 000). Najnižšia chorobnosť (70 345,4/100 000) bola hlásená z Prešovského kraja (**Tab. 1**).

Vekovo-špecifická chorobnosť na ARO (**Tab. 1, Tab. 2, Graf 2**) bola najvyššia vo vekovej skupine 0 až 5 ročných detí (212 507,7/100 000) po celý rok 2015 s výnimkou 7. kalendárneho týždňa, kedy bola prevýšená chorobnosťou vo vekovej skupine od 15 do 19 rokov. Od 42. kalendárneho týždňa až do konca roka krivka chorobnosti 0 – 5 ročných vykazovala výraznejší nárast chorobnosti oproti vekovým skupinám 6 – 14 ročných a 15 – 19 ročných detí. Najnižšia chorobnosť bola hlásená u 60 ročných a starších.

Tabuľka 2: ARO, VEKOVO-ŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ, SR, 2015

Veková skupina (v rokoch)	Ochorenia na ARO	
	abs. počet	chorobnosť/ 100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov
0 - 5	421 754	212 507,7
6 - 14	460 465	166 727,4
15 - 19	283 532	169 839,7
20 - 59	756 092	52 375,1
60 +	197 498	39 110,2
Spolu	2 119 341	79 535,1

Graf 2: ARO, VEKOVŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ PODĽA KALENDÁRNYCH TÝŽDŇOV, SR, 2015

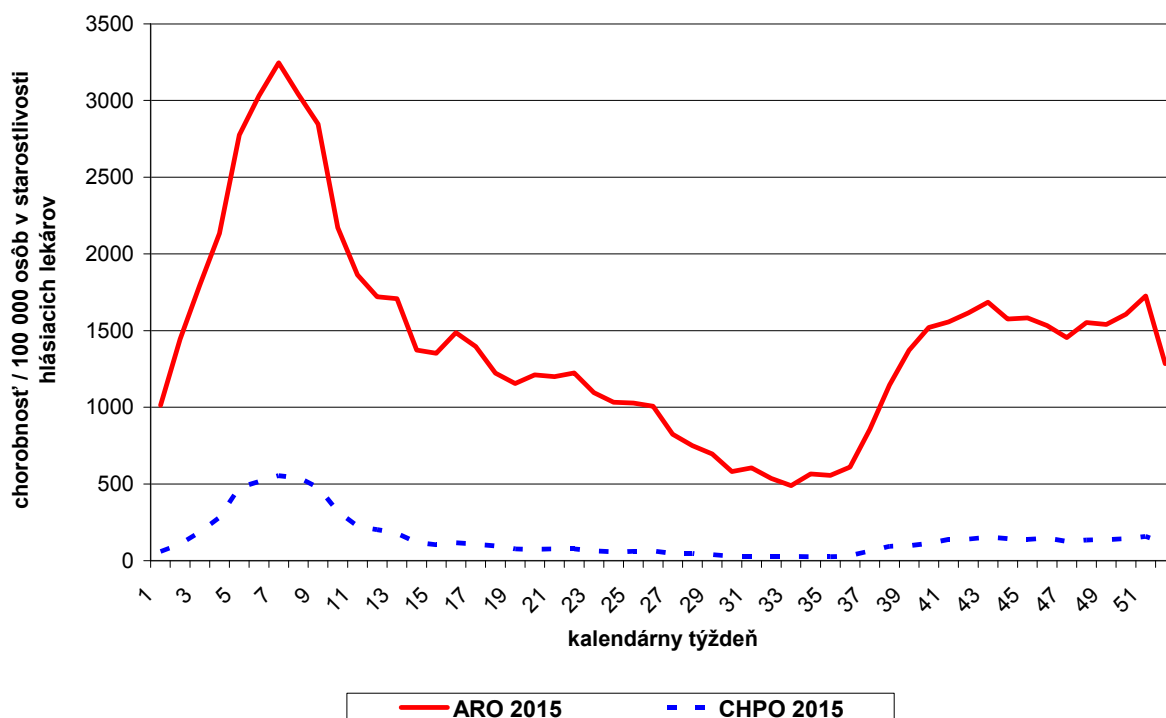
Z celkového počtu ARO hlásených v roku 2015 bol klinický priebeh komplikovaný u 48 283 (2,3 %) chorých (Tab. 3), čo je na rovnakej úrovni, ako v predchádzajúcom roku. Najvyšší podiel komplikácií ARO tvorili sínusitídy (1,1 % z počtu ochorení). Otitídy, bronchopneumónie a pneumónie predstavovali zhodne po 0,6 % z celkového počtu ochorení ARO.

Tabuľka 3: ARO PODĽA DRUHU KOMPLIKÁCIÍ, SR, 2015

Druh komplikácie	Komplikácie ARO		
	abs. počet	% z celkového počtu komplikácií	% z počtu ochorení na ARO
bronchopneumónie a pneumónie	12 043	24,9	0,6
otitída	12 677	26,3	0,6
sínusitída	23 563	48,8	1,1
SR	48 283	100,0	2,3
Celkový počet ochorení na ARO	2 119 341		

V roku 2015 bolo zaznamenaných 225 442 prípadov chrípky a chrípke podobných ochorení (CHPO) s chorobnosťou 8 460,4/100 000 obyvateľov v starostlivosti hlásiacich lekárov (Tab. 4, Tab. 5, Graf 3). Uvedený počet prípadov CHPO predstavuje 10,6 % z celkového počtu ARO.

Graf 3: ARO A CHPODĽA KALENDÁRNYCH TÝŽDŇOV, SR, 2015

Vekovo špecifická chorobnosť na CHPO (Tab. 4, Tab. 5) bola najvyššia u 0 až 5 ročných detí (23 124,5/100 000). Najnižšia chorobnosť bola u osôb starších ako 60 rokov (Tab. 5, Graf 4).

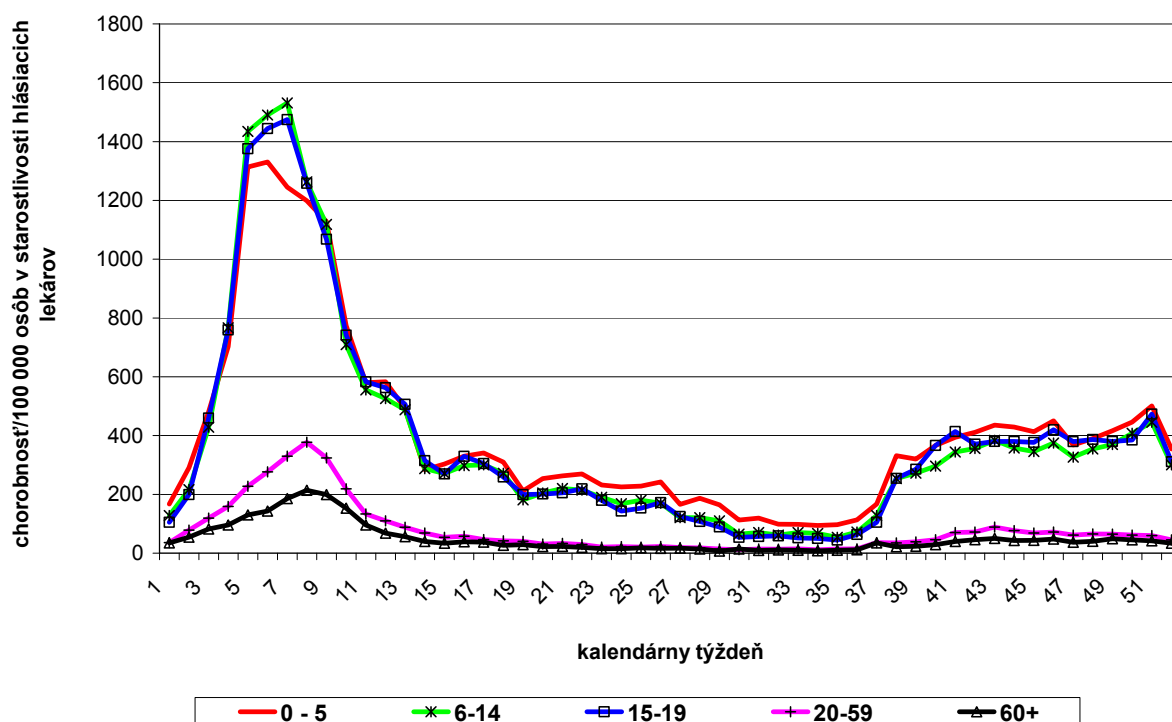
Tabuľka 4: CHPO PODĽA KRAJOV, SR, 2015

Územná jednotka	Počet ochorení vo vekovej skupine					Spolu	Chorobnosť na 100 000
	0 - 5 r.	6 - 14 r.	15 - 19 r.	20 - 59 r.	60 + r.		
Bratislavský kraj	1 799	2 063	1 025	4 685	523	10 095	6544,1
Trnavský kraj	6 150	7 504	4 977	11 829	1 833	32 293	11110,8
Trenčiansky kraj	4 906	7 462	4 959	7 311	1 524	26 162	8157,6
Nitriansky kraj	11 542	15 031	9 425	17 899	3 301	57 198	13448,4
Žilinský kraj	7 657	9 572	6 663	7 627	2 496	34 015	8936,0
Banskobystrický kraj	3 642	5 081	3 351	6 488	1 843	20 405	6756,6
Prešovský kraj	7 468	8 194	4 357	6 649	1 661	28 329	6809,7
Košický kraj	2 730	4 982	2 998	5 163	1 067	16 940	4217,6
SR	45 894	59 889	37 755	67 655	14 249	225 442	8 460,4
Vekovo-špecifická chorobnosť	23 124,5	21 684,9	22 615,8	4 686,5	2 821,7		

Tabuľka 5: CHPO, VEKOVŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ, SR, 2015

Veková skupina (v rokoch)	Ochorenia na CHPO	
	abs. počet	chorobnosť/ 100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov
0 - 5	45 894	23 124,5
6 - 14	59 889	21 684,9
15 - 19	37 755	22 615,8
20 - 59 r.	67 655	4 686,5
60 +	14 249	2 821,7
Spolu	225 442	8 460,4

Graf 4: CHPO, VEKOVŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ, SR, 2015

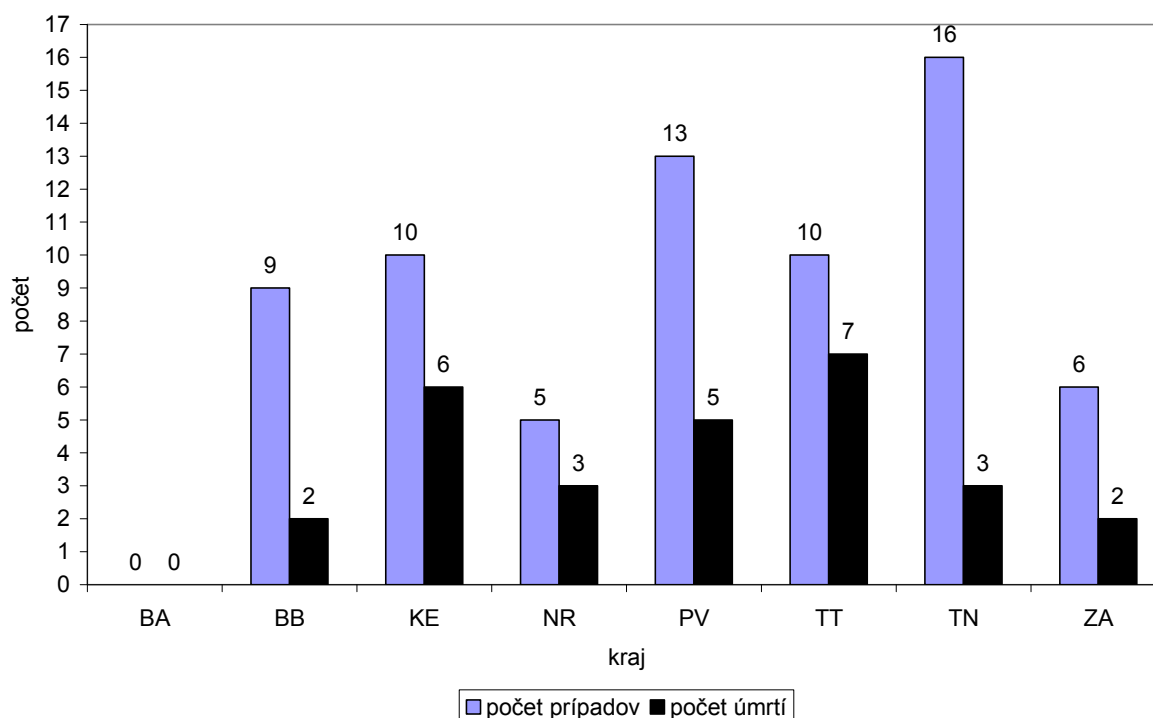
Na základe pokračujúceho monitorovania a okamžitého hlásenia ťažkých akútnych respiračných ochorení označovaných ako SARI (Severe Acute Respiratory Infection) mal Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky v roku 2015 k dispozícii aktuálne informácie o počte SARI, hospitalizovaných pacientoch a o počte úmrtí osôb na SARI.

Od 1. 1. 2015 do 31. 12. 2015 bolo hlásených 69 prípadov SARI (chorobnosť 1,27/100 000), z toho ochorelo 38 mužov (55,1 %) a 31 žien (44,9 %).

Z celkového počtu 69 prípadov SARI trpelo 41 pacientov (59,4 %) aj iným závažným ochorením (najčastejšie ochorenie kardiovaskulárneho systému, onkologické ochorenie, metabolické ochorenie, ochorenie pľúc). V dvoch prípadoch ochoreli tehotné ženy.

Najvyšší výskyt ochorení na SARI bol zaznamenaný v Trenčianskom kraji (16 prípadov, chorobnosť 2,71/100 000), najmenej prípadov bolo hlásených z Nitrianskeho kraja (5 prípadov, chorobnosť 0,73/100 000), v Bratislavskom kraji nebol hlásený výskyt SARI (Graf 5).

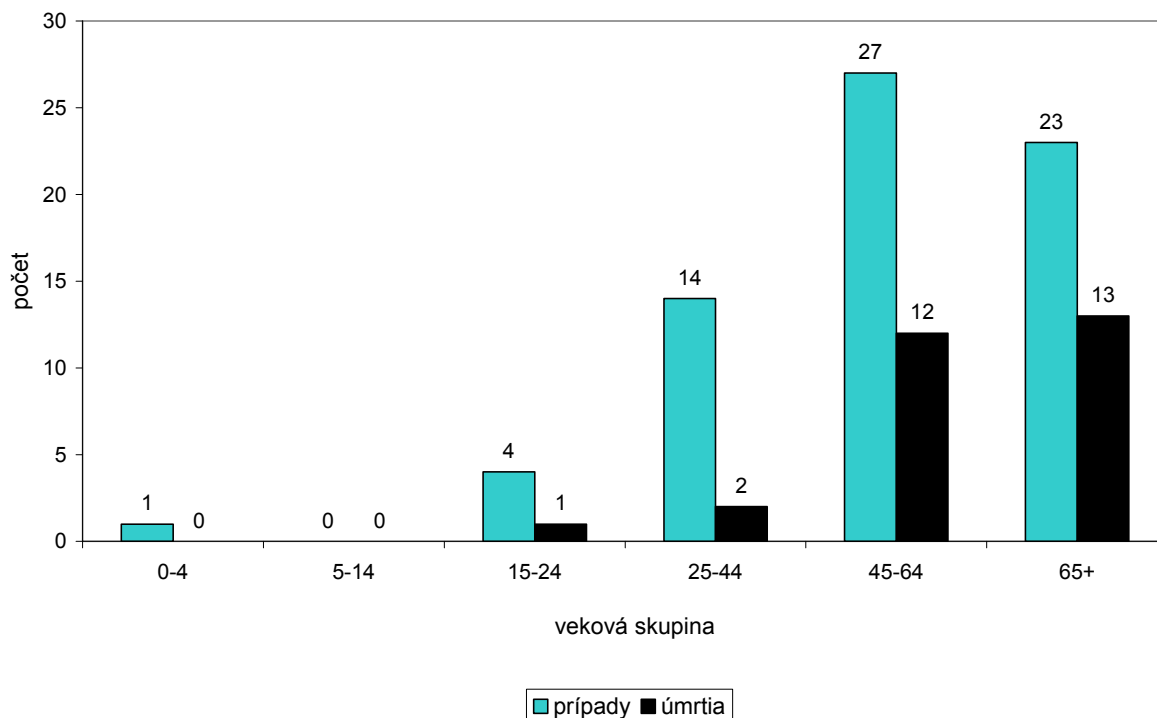
Graf 5: OCHORENIA A ÚMRTIA NA SARI, KRAJE SR, 2015

Zo 69 prípadov ochorenia na SARI skončilo 28 prípadov úmrtím (20 prípadov na infekčnú príčinu, 8 prípadov na inú príčinu). Z 20 úmrtí na infekčnú príčinu bol v šestnástich prípadoch laboratórne potvrdený vírus chrípky, z toho išlo v desiatich prípadoch o vírus A(H1N1)pdm09, v dvoch prípadoch o nešpecifikovaný vírus chrípky, v jednom prípade o bližšie nešpecifikovaný vírus chrípky typu A, v jednom prípade o bližšie nešpecifikovaný vírus chrípky typu B, v jednom prípade o vírus chrípky A/Texas/50/2012 (H3N2) – like a v jednom prípade o vírus A(H3). Z celkového počtu prípadov SARI (69) bola proti chrípke zaočkovaná jedna osoba. Z 28 zomrelých na SARI nebola ani jedna osoba zaočkovaná.

Najvyšší počet prípadov SARI bol zaznamenaný vo vekovej skupine 45 – 64 ročných (27) a vo vekovej skupine 65 ročných a starších (23), nasledovala veková skupina 25 – 44 ročných (14), veková skupina 15 – 24 ročných (4), vo vekovej skupine 0 – 4 ročných bol hlásený jeden prípad, u 5 – 14 ročných prípad SARI hlásený nebol. Najviac úmrtí (13) bolo hlásených v najstaršej vekovej skupine 65 ročných a starších. Vo vekovej skupine 45 – 64 ročných bolo hlásených 12 úmrtí. Dve úmrtia sa zaznamenali vo vekovej skupine 25-44 ročných a jedno úmrtie vo vekovej skupine 15-24 ročných (**Graf 6**).

Graf 6: OCHORENIA A ÚMRTIA NA SARI, PODĽA VEKOVÝCH SKUPÍN, SR, 2015

Analýza výsledkov laboratórnej diagnostiky ARO a CHPO vychádza z údajov Národného referenčného centra pre chrípku (NRC pre chrípku) Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky, z Oddelenia lekárskej virológie a Oddelenia molekulárnej biológie Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici a z Oddelenia virológie a antiinfekčnej imunológie Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach.

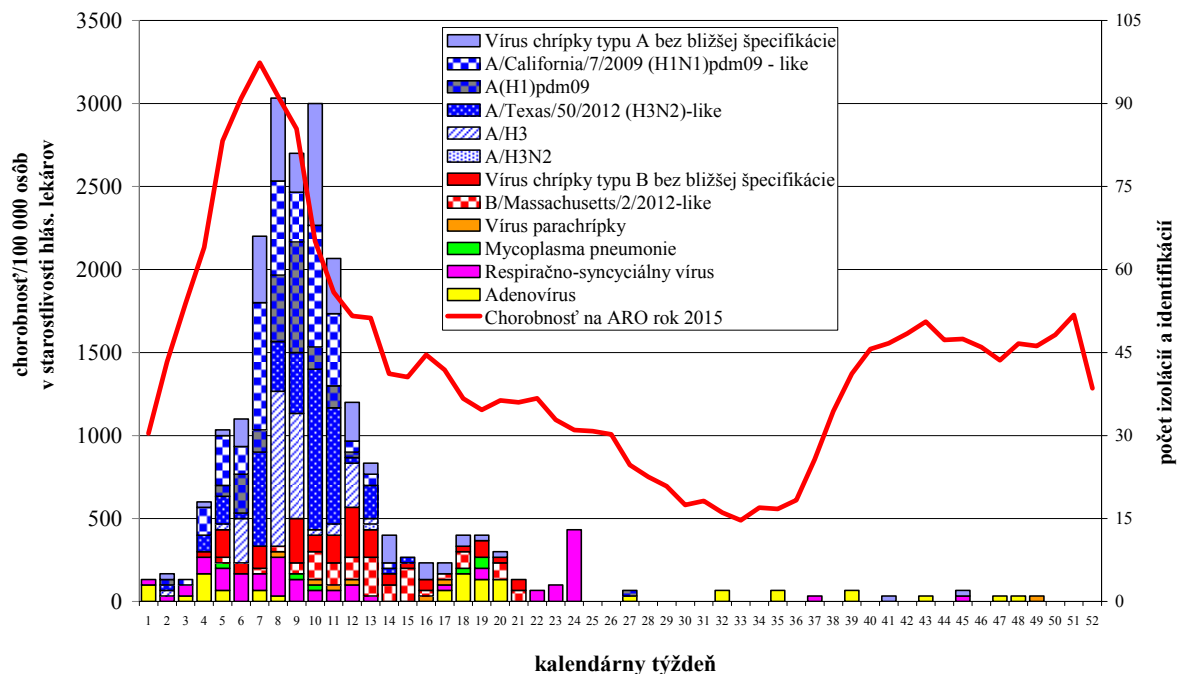
V rámci celoslovenskej surveillancie chrípky bolo vyšetrených 6 555 vzoriek biologického materiálu, z toho 635 vzoriek bolo pozitívnych (9,7 %). V 538 prípadoch boli izolované kmene vírusu chrípky, čo predstavuje 84,7 % z celkového počtu pozitívnych vzoriek. V etiológii prevládala vírus chrípky typu A s počtom 440 prípadov, čo predstavuje 69,3 % zo všetkých laboratórne potvrdených prípadov. Vírus chrípky typu B bol potvrdený v 98 prípadoch (15,4 %). Okrem toho bolo laboratórne potvrdených 61 respiračno-synecyálnych vírusov (9,4 %), 39 adenovírusov (6 %), sedem prípadov vírusu parachrípky (1,1 %) a šesťkrát sa potvrdila *Mycoplasma pneumoniae* (**Graf 8**).

Z 440 vírusov chrípky typu A bolo bližšie identifikovaných 341 (77,5 %). Išlo o nasledovné subtypy:

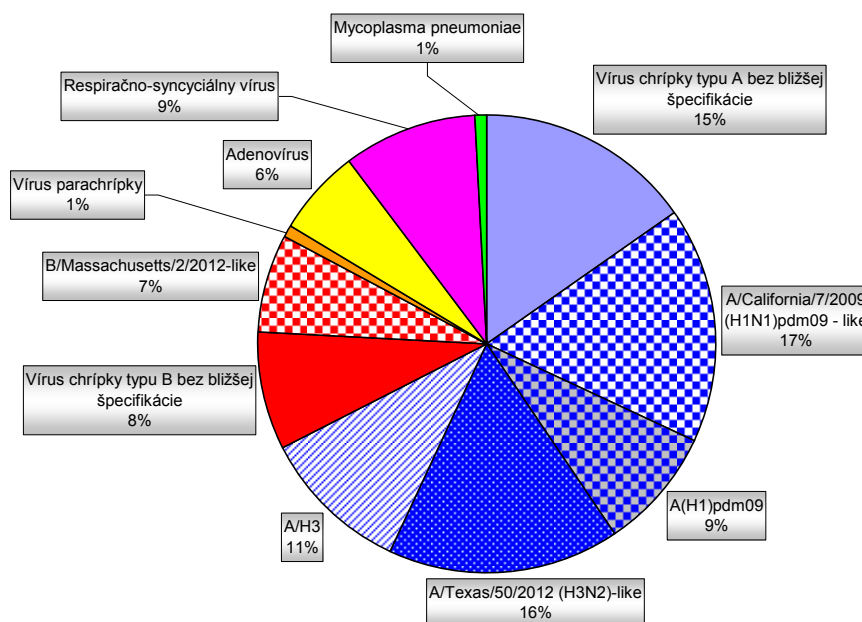
- 109 x A/California/7/2009 (H1N1)pdm09 – like,
- 106 x A/Texas/50/2012 (H3N2) – like,
- 69 x A/H3,
- 56 x A(H1)pdm09,
- 1 x A(H3N2).

Z 98 vírusov chrípky typu B bolo bližšie identifikovaných 44 prípadov (44,9 %), pričom vo všetkých prípadoch išlo rovnako ako v predchádzajúcom roku o B/Massachusetts/2/2012-like (**Graf 7, Graf 8**).

Graf 7: CHOROBNOSŤ NA ARO A ETIOLOGICKÉ AGENSY IDENTIFIKOVANÉ PODĽA KALENDÁRNYCH TÝŽDŇOV, SR, 2015

Graf 8: ROZDELENIE LABORATÓRNE POTVRDENÝCH PRÍPADOV ARO A CHPO PODĽA ETIOLOGICKÝCH AGENSOV, SR, 2015, N=651

Vyhodnotenie chrípkovej sezóny 2014/2015 v Slovenskej republike

Úvod:

Aktivitu chrípky v chrípkovej sezóne 2014/2015 možno charakterizovať ako vyššiu v porovnaní s predchádzajúcou sezónou. V etiológii chrípkových ochorení jednoznačne prevládal vírus chrípky typu A nad vírusom chrípky typu B.

V Slovenskej republike bolo spolu hlásených 1 715 529 akútnych respiračných ochorení (ARO), čo predstavuje chorobnosť 58 928,4 na 100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov (**Tabuľka 1**). V porovnaní s predchádzajúcou chrípkovou sezónou 2013/2014 počet hlásených ARO vzrástol o 345 390 t. j. o **25,2 %**.

Tabuľka 1: ARO PODĽA VEKOVÝCH SKUPÍN A KRAJOV, SR, CHRÍPKOVÁ SEZÓNA 2014/2015

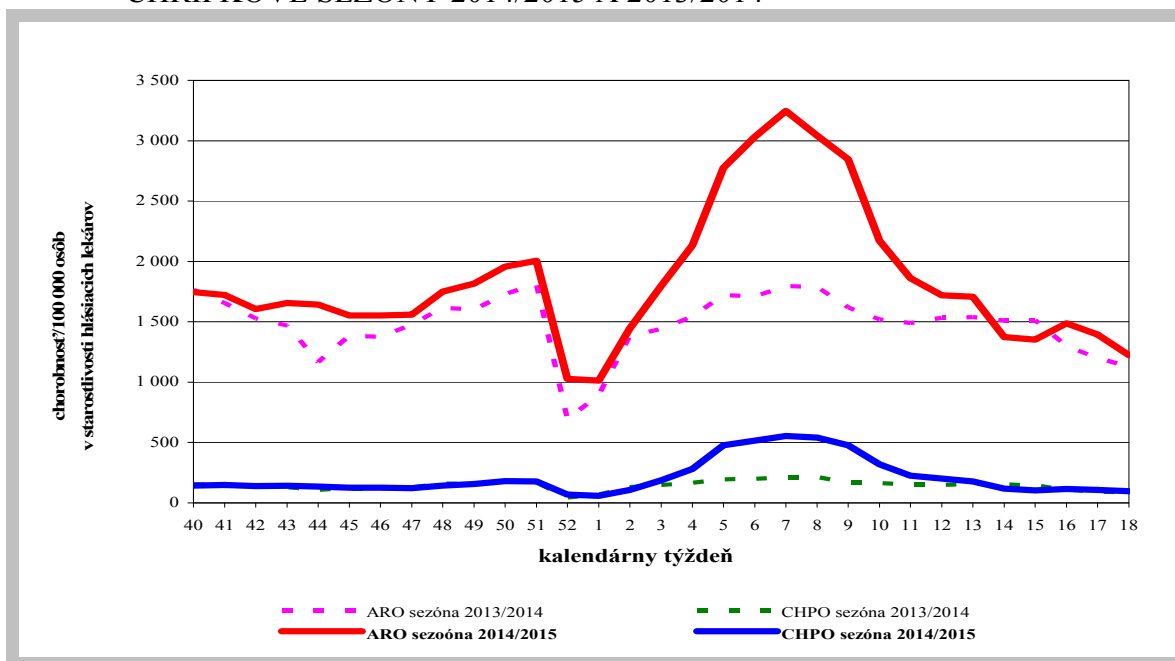
Územná jednotka	Počet ochorení vo vekovej skupine					Spolu	Chorobnosť na 100 000
	0 - 5 r.	6 - 14 r.	15 - 19 r.	20 - 59 r.	60+ r.		
Bratislavský kraj	24 000	20 610	11 061	59 119	9 650	124 440	64 875,9
Trnavský kraj	35 187	39 154	24 989	76 232	19 422	194 984	59 494,8
Trenčiansky kraj	39 474	45 980	30 377	73 679	19 742	209 252	58 952,6
Nitriansky kraj	53 364	62 657	38 567	109 891	25 028	289 507	64 588,9
Žilinský kraj	49 354	53 693	34 681	69 617	23 301	230 646	57 191,2
Banskobystrický kraj	33 733	41 222	26 752	65 850	23 135	190 692	56 409,8
Prešovský kraj	48 175	54 230	34 408	78 917	22 170	237 900	53 718,9
Košický kraj	44 881	53 866	30 317	88 481	20 552	238 097	55 284,0
SR	328 168	371 412	231 152	621 794	163 003	1 715 529	58 928,4
Vekovo-spezifická chorobnosť	155 326,3	126 779,6	125 925,9	38 505,6	29 948,2	58 928,4	

Zdroj: EPIS

Priebeh sezóny:

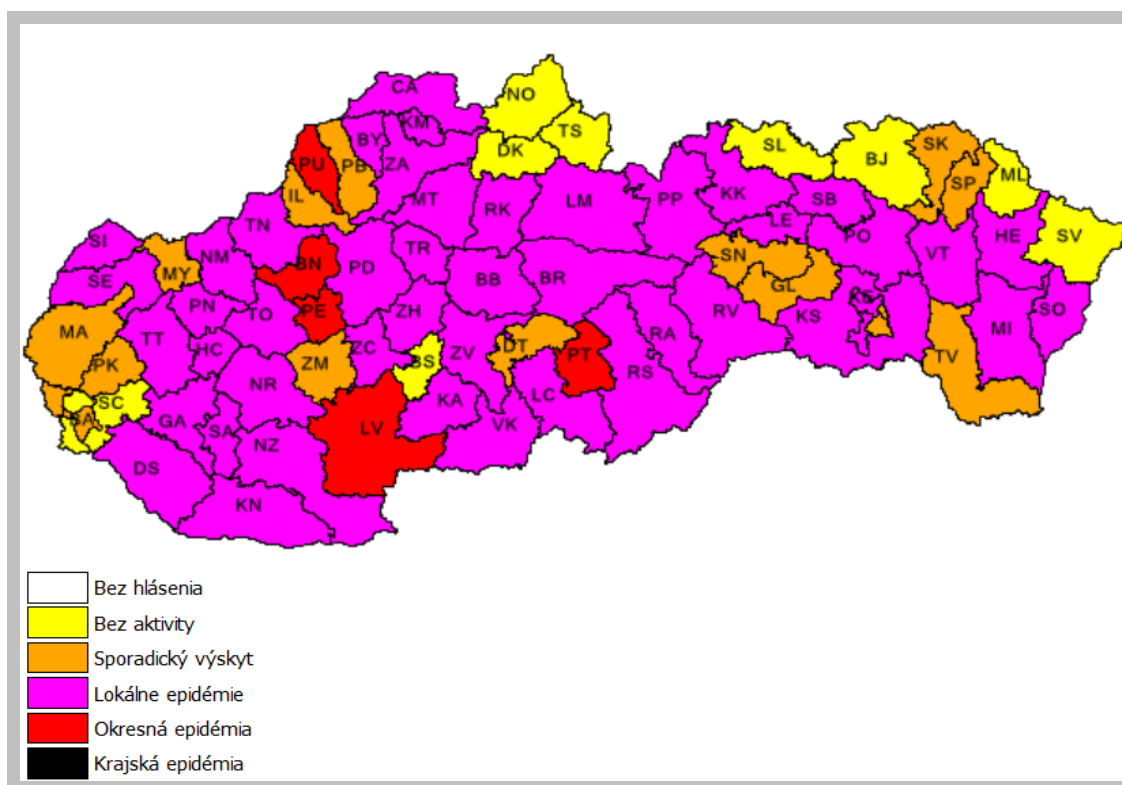
Priebeh krivky chorobnosti na akútne respiračné ochorenia mal typický charakter s dvoma vlnami zvýšenej chorobnosti, ktoré boli prerušené obdobím vianočných sviatkov. Prvá, menšia vlna, nastala okolo 50. kalendárneho týždňa 2014, druhá výraznejšia vlna sa zaznamenala začiatkom roka 2015 s maximom v 7. kalendárnom týždni na hodnote 3 245,8/100 000 (**Graf 1**). V tomto období bolo zaznamenaných množstvo lokálnych epidémií a niekoľko okresných epidémií (**Mapa 1**).

Graf 1: VÝSKYT ARO A CHPO PODĽA KALENDÁRNYCH TÝŽDŇOV, SR, CHRÍPKOVÉ SEZÓNY 2014/2015 A 2013/2014

Zdroj: EPIS

Mapa 1: AKTIVITA CHRÍPKY V OKRESOCH V 7. KALENDÁRNYM TÝŽDNI 2015, SR

Zdroj: EPIS

Krivka chorobnosti na ARO od 9. kalendárneho týždňa 2015 začala pomerne prudko klesať, až sa od 14. kalendárneho týždňa priblížila k mimosezónnym hodnotám. V porovnaní s predchádzajúcou chrípkovou sezónou bola chorobnosť v druhej polovici sezóny 2014/2015 na výrazne vyššej úrovni (**Graf 1**).

Na krajskej úrovni bola najvyššia chorobnosť na ARO zaznamenaná v Bratislavskom kraji (64 875,9/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov), Nitrianskom kraji (64 588,9/100 000) a v Trnavskom (59 494,8/100 000). Nad úrovňou celoslovenskej chorobnosti bola aj chorobnosť v Trenčianskom kraji (58 952,6/100 000). Najnižšia chorobnosť bola evidovaná v Prešovskom kraji (53 718,9/100 000) (**Tabuľka 1**).

Počet hlásených prípadov chrípky a chrípke podobných ochorení (CHPO) v chrípkovej sezóne 2014/2015 bol 200 045, čo predstavuje chorobnosť 6 871,5/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov (**Tabuľka 2**). CHPO tvorili 11,7 % z počtu všetkých hlásených ARO. V porovnaní s predchádzajúcou sezónou počet hlásených prípadov CHPO vzrástol o 65 417, t. j. o 48,6 %.

Tabuľka 2: CHPO PODĽA VEKOVÝCH SKUPÍN A KRAJOV, SR, CHRÍPKOVÁ SEZÓNA 2014/2015

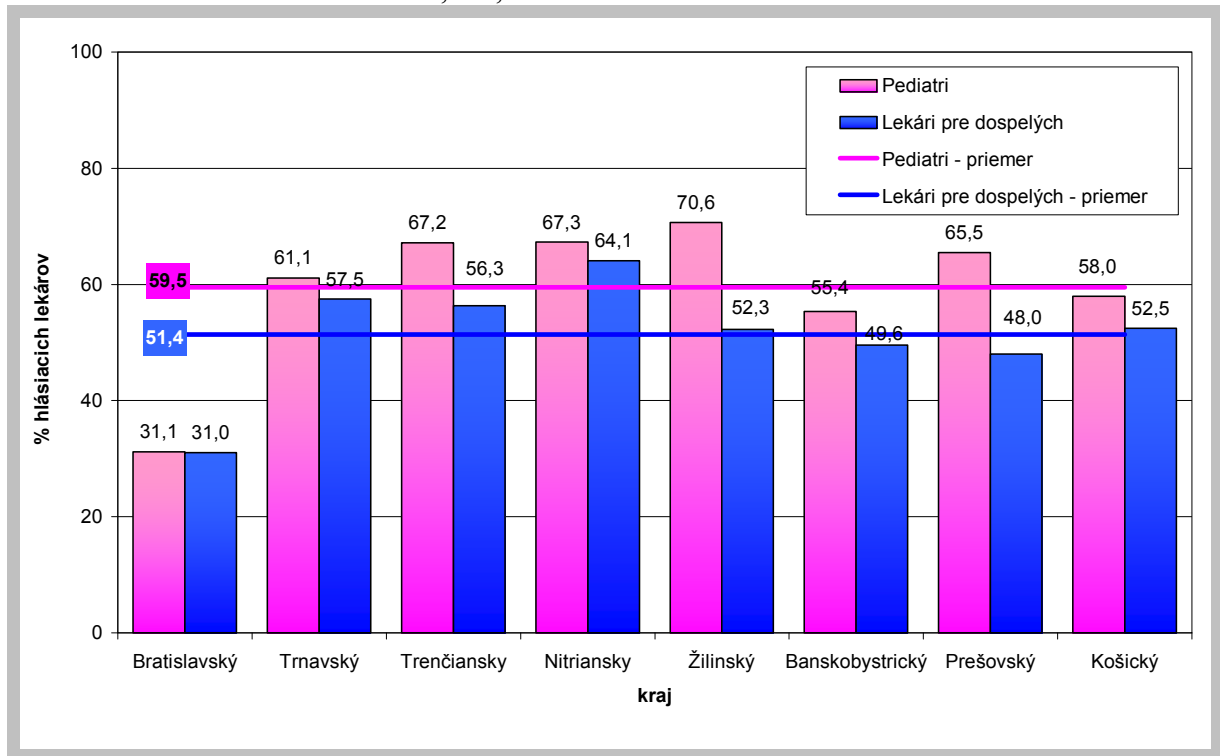
Územná jednotka	Počet ochorení vo vekovej skupine					Spolu	Chorobnosť na 100 000
	0 - 5 r.	6 - 14 r.	15 - 19 r.	20 - 59 r.	60+ r.		
Bratislavský kraj	1 902	2 233	1 128	4 675	534	10 472	5 459,5
Trnavský kraj	5 266	6 598	4 181	10 627	1 555	28 227	8 612,8
Trenčiansky kraj	4 089	6 384	4 260	6 651	1 446	22 830	6 431,9
Nitriansky kraj	9 789	13 055	8 183	16 452	2 865	50 344	11 231,7
Žilinský kraj	6 440	8 195	5 826	6 704	2 219	29 384	7 286,1
Banskobystrický kraj	3 345	4 673	3 031	6 130	1 728	18 907	5 593,0
Prešovský kraj	5 946	7 237	3 567	6 296	1 522	24 568	5 547,6
Košický kraj	2 439	4 481	2 745	4 761	882	15 308	3 554,4
SR	39 216	52 856	32 921	62 300	12 752	200 045	6 871,5
Vekovo-spezifická chorobnosť	18 561,5	18 042,1	17 934,5	3 858,0	2 342,9	6 871,5	

Zdroj: EPIS

Proporcia lekárov hlásiacich ARO a CHPO:

Priemerná proporcia lekárov hlásiacich ARO a CHPO v chrípkovej sezóne 2014/2015 bola 55,5 % (59,5 % pediatrov a 51,4 % lekárov pre dospelých). Vo všetkých kalendárnych týždňoch aj vo všetkých krajoch bola hlásna disciplína pediatrov vyššia ako u lekárov pre dospelých. Najvyššia proporcija hlásiacich pediatrov (70,6 %) sa zaznamenala v Žilinskom kraji, najväčší podiel hlásiacich lekárov pre dospelých (64,1 %) bol z Nitrianskeho kraja. Najnižšiu proporciu hlásiacich lekárov má rovnako, ako v predchádzajúcich sezónach, Bratislavský kraj (**Graf 2**).

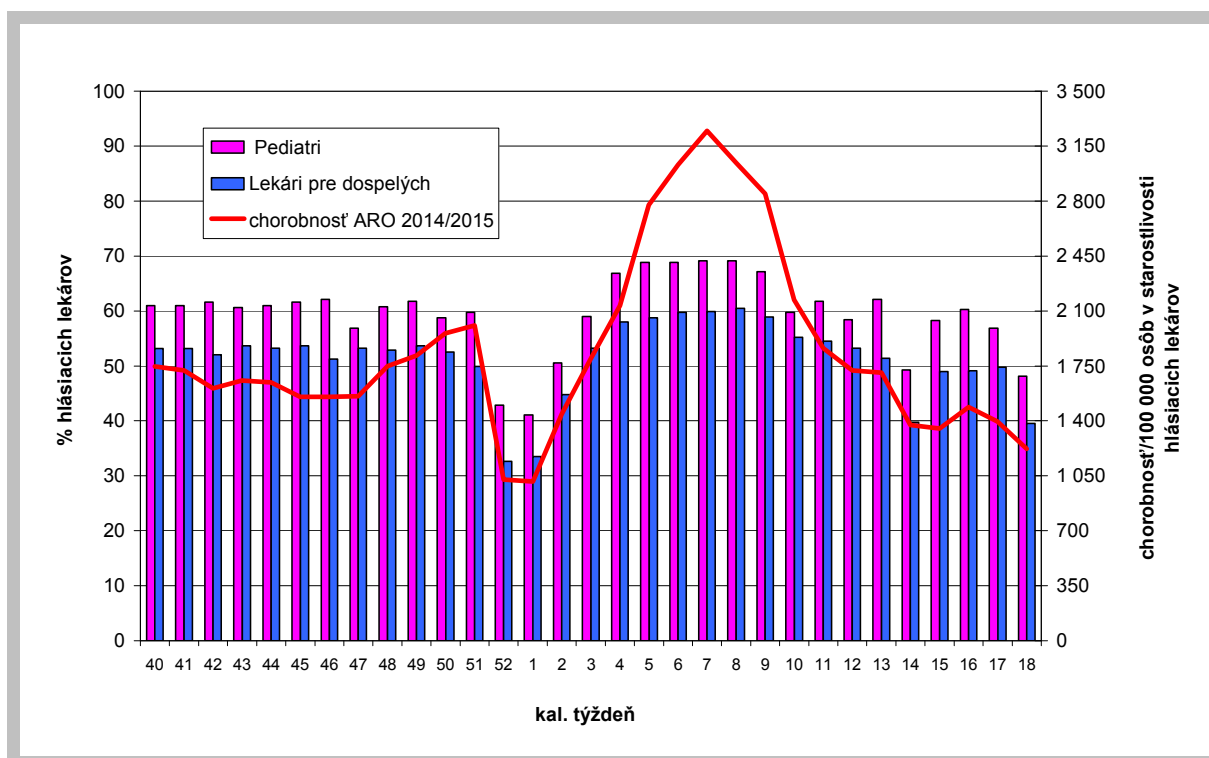
Graf 2: PROPORCIA PEDIATROV A LEKÁROV PRE DOSPELÝCH HLÁSIACICH AROA CHPO PODĽA KRAJOV, SR, CHRÍPKOVÁ SEZÓNA 2014/2015

Zdroj: EPIS

V porovnaní s chrípkovou sezónou 2013/2014 proporcia hlásiacich pediatrov klesla o 0,2 % a proporcia hlásiacich lekárov pre dospelých klesla o 1,1 %. Najvyššia proporcia hlásiacich lekárov v chrípkovej sezóne 2014/2015 bola zaznamenaná v 8. kalendárnom týždni 2015. Najnižšia proporcia bola zaznamenaná od 52. kalendárneho týždňa 2014 do 1. kalendárneho týždňa 2015 (**Graf 3**).

Graf 3: PROPORCIA PEDIATROV A LEKÁROV PRE DOSPELÝCH HLÁSIACICH ARO A CHPO PODĽA KALENDÁRNYCH TÝŽDŇOV, SR, CHRÍPKOVÁ SEZÓNA 2014/2015

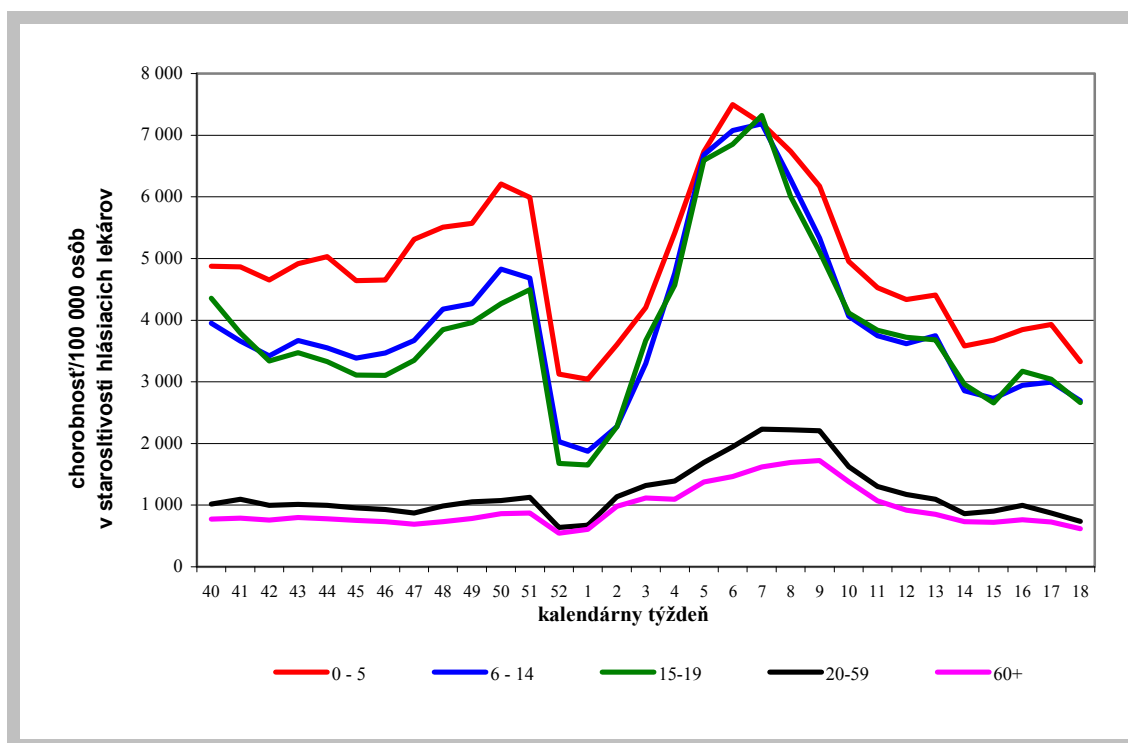
Zdroj: EPIS

Vekovo- špecifická chorobnosť:

Najvyššia chorobnosť na ARO 155 326,3/100 000 bola v priebehu chrípkovej sezóny zaznamenaná vo vekovej skupine 0 – 5 ročných detí, v ktorej ochorelo 328 168 detí.

Vo vekovej skupine 6 – 14 ročných bolo hlásených spolu 371 412 ochorení s chorobnosťou 126 779,6/100 000. Vo vekovej skupine 15 – 19 ročných bolo zaznamenaných 231 152 ochorení s chorobnosťou 125 925,9/100 000. Najnižšia vekovo-špecifická chorobnosť bola podobne ako po minulé roky zaznamenaná vo vekovej skupine 60 ročných a starších. V tejto skupine bolo hlásených 163 003 ochorení, čo predstavuje chorobnosť 29 948,2/100 000 (**Tabuľka 1, Graf 4**).

Graf 4: ARO, VEKOVO-ŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ, SR, CHRÍPKOVÁ SEZÓNA 2014/2015

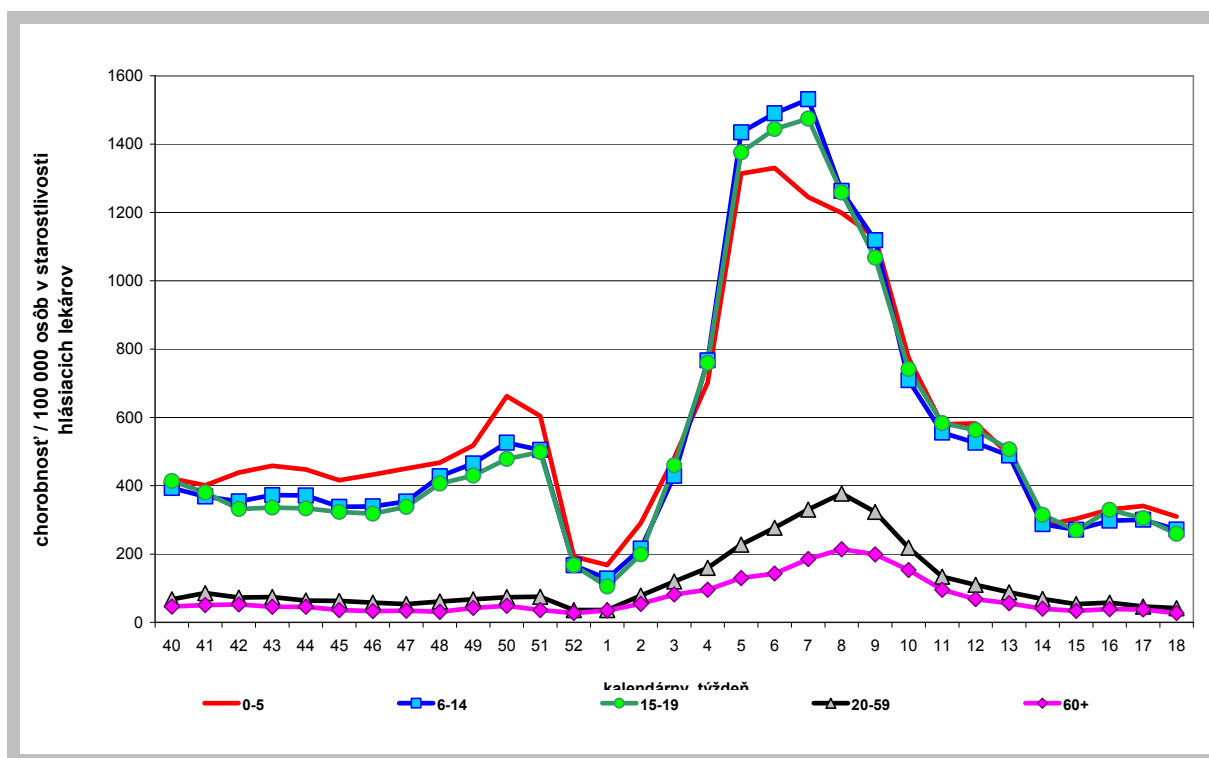

Zdroj: EPIS

Najvyššia chorobnosť na CHPO 18 561,5/100 000 bola v priebehu chrípkovej sezóny zaznamenaná vo vekovej skupine detí vo veku 0 – 5 rokov, v ktorej ochorelo 39 216 detí.

Vo vekovej skupine 6 – 14 ročných bola zistená chorobnosťou 18 042,1/100 000, pričom ochorelo 52 856 detí. Chorobnosť vo vekovej skupine 15 – 19 ročných detí bola tretou najvyššou chorobnosťou s hodnotou 17 934,5/100 000 a s počtom ochorení 32 921. V priebehu celej sezóny bola najvyššia chorobnosť u 0 – 5 ročných detí, výnimku tvorilo obdobie od 4. do 8. kalendárneho týždňa 2015, kedy epidémia vrcholila a chorobnosť u 15 – 19 ročných a 6 – 14 ročných detí a presiahla úroveň chorobnosti u 0 – 5 ročných detí. Najnižšia chorobnosť na CHPO 2342,9/100 000 bola zaznamenaná vo vekovej skupine 60 ročných a starších, v ktorej bolo hlásených 12 752 prípadov (**Tabuľka 2, Graf 5**).

Graf 5: CHPO, VEKOVO-ŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ, SR, CHRÍPKOVÁ SEZÓNA 2014/2015

Zdroj: EPIS

Komplikácie:

U 40 898 chorých na ARO bolo ochorenie sprevádzané komplikáciami, ide o 2,4 % z celkového počtu hlásených ARO (**Tabuľka 3**). Najčastejšie hlásenou komplikáciou bola sinusitída, na ktorú ochorelo 19 766 osôb, z celkového počtu komplikácií tvorila 48,3 %.

Tabuľka 3: KOMPLIKÁCIE ARO PODĽA DRUHU KOMPLIKÁCIÍ, SR, CHRÍPKOVÁ SEZÓNA 2014/2015

Druh komplikácie	Počet komplikácií		
	abs.	% z počtu komplikácií	% z počtu ochorení
bronchopneumónia a pneumónia	12 146	29,7	0,7
otitída	8 986	22,0	0,5
sínusitída	19 766	48,3	1,2
SR	40 898	100,0	2,4
Celkový počet ochorení na ARO	1 715 529		

Zdroj: EPIS

Najvyššia proporcia komplikácií bola hlásená vo vekovej skupine 20 – 59 ročných osôb (34,9 %).

Podľa jednotlivých sledovaných komplikácií sa bronchopneumónia a pneumónia najčastejšie vyskytovala u 20 - 59 ročných. V tejto vekovej skupine sa vyskytlo 37,9 % bronchopneumónií a pneumónií.

Na otitídu ochoreli najčastejšie 0 – 5 ročné deti, pričom sa v tejto vekovej skupine zaznamenalo 40,8 % z celkového počtu otitíd.

Sinusitídy boli najčastejšou komplikáciou u 20 - 59 ročných osôb, v tejto vekovej skupine bolo zaznamenaných 40,4 % z celkového počtu sinusitíd. Komplikácie ARO podľa druhu a vekových skupín sú uvedené v **Tabuľke 4**.

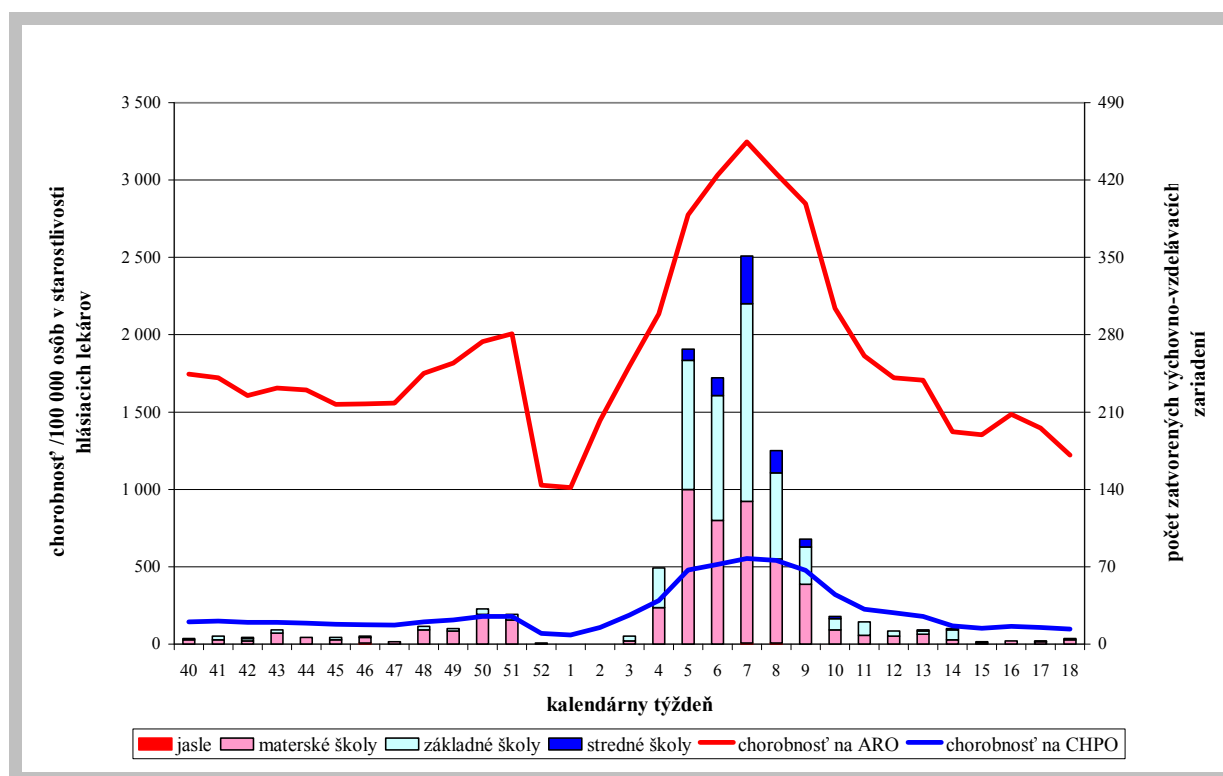
Tabuľka 4: KOMPLIKÁCIE ARO PODĽA VEKOVÝCH SKUPÍN, SR, CHRÍPKOVÁ SEZÓNA 2014/2015

Druh komplikácie	Veková skupina										SPOLU	
	0 - 5 r.		6 - 14 r.		15 - 19 r.		20 - 59 r.		60+ r.			
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
bronchopneumónia a pneumónia	2 384	19,6	2 344	19,3	1 053	8,7	4 598	37,9	1 767	14,5	12 146	29,7
otitídy	3 663	40,8	2 345	26,1	722	8,0	1 691	18,8	565	6,3	8 986	22,0
sinusitídy	2 407	12,2	4 630	23,4	2 983	15,1	7 995	40,4	1 751	8,9	19 766	48,3
Spolu	8 454	100	9 319	100	4 758	100	14 284	100	4 083	100	40 898	100,0
Proporcia z celkového počtu komplikácií	20,7		22,8		11,6		34,9		10,0			

Zdroj: EPIS

V rámci surveillance ARO a CHPO sa sleduje počet zatvorených výchovno-vzdelávacích zariadení (jasle, materské školy, základné školy a stredné školy) z dôvodu zvýšeného výskytu akútnych respiračných ochorení u detí a mládeže. Najviac zatvorených výchovno-vzdelávacích zariadení bolo hlásených v 7. kalendárnom týždni 2015, kedy bolo spolu zatvorených 351 zariadení, z toho bolo 128 materských škôl, 179 základných škôl, 43 stredných škôl a jedny jasle. Priebeh kriviek chorobnosti ARO a CHPO v chrípkovej sezóne 2014/2015 a počet nahlásených zatvorených výchovno-vzdelávacích zariadení podľa kalendárnych týždňov v Slovenskej republike znázorňuje **Graf č. 6**.

Graf 6: CHOROBNOSŤ NA ARO A CHPO A POČET ZATVORENÝCH VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍCH ZARIADENÍ PODĽA KALENDÁRNYCH TÝŽDŇOV, SR, CHRÍPKOVÁ SEZÓNA 2014/2015

Zdroj: EPIS

Laboratórna diagnostika

Od začiatku chrípkovej sezóny 2014/2015 bolo vo virologických laboratóriách úradov verejného zdravotníctva celkovo vyšetrených 2 665 vzoriek biologického materiálu (1 773 nasopharyngeálnych výterov a 892 dvojíc sér), z toho bolo 662 vzoriek pozitívnych (24,8 %). Izolovalo sa 540 vírusov chrípkovej, čo predstavuje 81,6 % všetkých pozitívnych vzoriek. Iné nechrípkové etiologické agensy sa potvrdili v 122 prípadoch (18,4 %).

V etiológii chrípkových ochorení sa uplatnili vírusy chrípkovej typu A s počtom 451 (83,5 %) a vírusy chrípkovej typu B v počte 89 (16,5 %).

Zo 451 prípadov chrípkovej typu A išlo o nasledovné subtypy:

- 111 x vírus chrípkovej typu A/California/7/2009 (H1N1)pdm09 - like,
- 108 x vírus chrípkovej typu A bez bližšej špecifikácie,
- 107 x vírus chrípkovej typu A/Texas/50/2012(H3N2)-like,
- 69 x vírus chrípkovej typu A(H3),
- 55x vírus A(H1)pdm09,
- 1x vírus chrípkovej typu A/H3N2,

Z 89 prípadov chrípkovej typu B sa potvrdili tieto subtypy:

- 49 x vírus chrípkovej typu B bez bližšej špecifikácie,
- 40 x vírus chrípkovej typu B/Massachusetts/2/2012-like.

Nechrípková etiológia bola dokázaná v 122 prípadoch. Potvrdil sa:

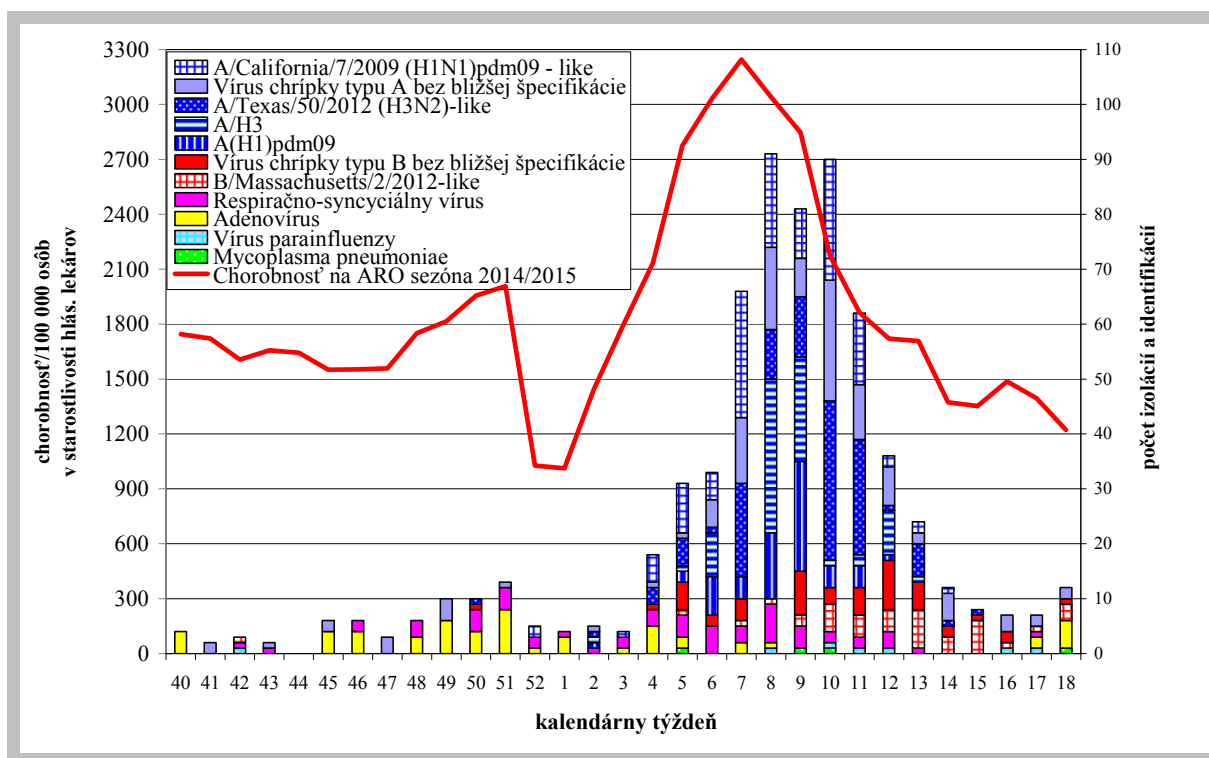
- 56 x respiračný syncyeciálny vírus (RSV),
- 55 x adenovírus,

- 7x vírus parainfluenzy,
- 4x *Mycoplasma pneumoniae* (**Graf 7**).

Izolované a identifikované vírusy chrípky typu A/California/7/2009 (H1N1)pdm09 – like, A/Texas/50/2012(H3N2)-like, a chrípky typu B/Massachusetts/2/2012-like boli antigénne zhodné, alebo príbuzné s vakcinálnymi kmeňmi vírusov chrípky, ktoré boli obsiahnuté v očkovacích látkach určených pre chrípkovú sezónu 2014/2015 na severnej pologuli. Zároveň treba uviesť, že na základe výsledkov virologických vyšetrení vírusu chrípky typu A (H3N2) cirkulujúceho v rámci Európy v januári 2015 Európske centrum pre prevenciu a kontrolu prenosných ochorení (ECDC) potvrdilo, že pri tomto víruse bol zaznamenaný antigénny posun oproti vakcinálnemu kmeňu A/Texas/50/2012(H3N2)-like. Možno predpokladať, že takýto vírus cirkuloval aj v populácii Slovenskej republiky a mohol byť zachytený v rámci vírusov chrípky typu A bez bližšej špecifikácie a vírusov chrípky typu A(H3).

Chorobnosť na ARO a identifikované etiologické agensy v Slovenskej republike v chrípkovej sezóne 2014/2015 podľa kalendárnych týždňov sú uvedené v **Grafe 7**.

Graf 7: CHOROBNOSŤ NA ARO A ETIOLOGICKÉ AGENSY IDENTIFIKOVANÉ PODĽA KALENDÁRNYCH TÝŽŇOV, SR, CHRÍPKOVÁ SEZÓNA 2014/2015

Zdroj: EPIS, NRC pre chrípku

Prvýkrát bol vírus chrípky laboratórne potvrdený hneď v úvode sezóny a to v 41. kalendárnom týždni, išlo o vírus typu A bez bližšej špecifikácie. V nasledujúcom 42. kalendárnom týždni sa potvrdil vírus chrípky typu B/Massachusetts/2/2012-like. Do konca roka 2014 boli v odobratých vzorkách biologického materiálu potvrdené predovšetkým adenovírusy a respiračno-syncyciálne vírusy, i keď v 50. kalendárnom týždni sa potvrdil vírus

chrípky typu A/Texas/50/2012 (H3N2)-like a vírus chrípky typu B bez bližšej špecifikácie. V 52. kalendárnom týždni sa prvýkrát v sezóne zachytil vírus A/California/7/2009 (H1N1)pdm09 – like.

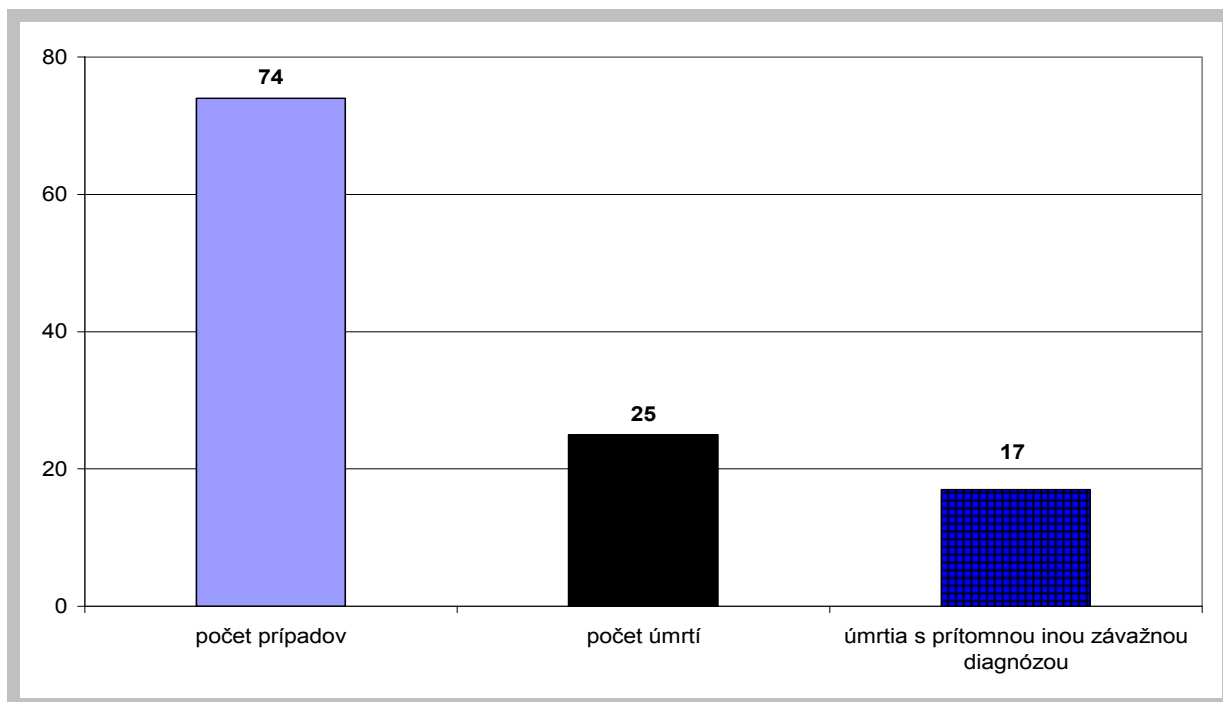
Od začiatku roka 2015 bol obraz zistených etiologických agens veľmi pestrý. Od 6. kalendárneho týždňa začal prevažovať vírus chrípky typu A, pričom sa v približne v rovnakom zastúpení uplatnili vírusy A/California/7/2009 (H1N1)pdm09 – like a A/Texas/50/2012 (H3N2)-like. Vírusy chrípky typu B sa začali v potvrdených vzorkách objavovať v oveľa menšej miere, s výraznejším nástupom až od 9. kalendárneho týždňa 2015, pričom sa v približne rovnakej miere zistil vírus chrípky typu B bez bližšej špecifikácie a vírus B/Massachusetts/2/2012-like.

Epidemiologická surveillance prípadov SARI

V chrípkovej sezóne 2014/2015 pokračoval monitoring ochorení a úmrtí na SARI (Severe Acute Respiratory Infection). U každého prípadu SARI sa vykonalo epidemiologické vyšetrenie v ohnisku nákazy (zistenie prameňa nákazy, prítomnosť rizikových faktorov, prítomnosť chronických ochorení, očkovacia anamnéza). U hlásených prípadov sa vykonávalo virologické vyšetrenie a hlásenie do Epidemiologického Informačného Systému (EPIS). V porovnaní s predchádzajúcou chrípkovou sezónou bol zaznamenaný nárast ochorení aj úmrtí na SARI. Z dôvodu vysokého výskytu SARI v chrípkovej sezóne 2012/2013 bola v 9. kalendárnom týždni 2013 zavedená posilnená surveillance prípadov SARI, úmrtí na SARI a úmrtí na SARI s potvrdeným pandemickým vírusom chrípky typu A (H1N1)pdm09, ktorá pokračovala aj v sezóne 2014/2015. Ďalším dôvodom pre pokračovanie surveillance SARI je odporúčanie Svetovej zdravotníckej organizácie, ktorá považuje monitoring SARI za užitočný nástroj na zachytenie prípadov ochorenia spôsobeného novým typom koronavírusu MERS-CoV. Ide o koronavírus spôsobujúci ochorenie ľudí označované ako MERS (Middle East Respiratory Syndrome), ktoré sa od marca 2012 začalo objavovať v krajinách Stredného Východu a bolo importované do viacerých krajín Európy, Afriky, do Spojených štátov amerických a do niektorých krajín juhovýchodnej Ázie.

Od začiatku chrípkovej sezóny 2014/2015 bolo hlásených 74 prípadov SARI, čo je o 45 prípadov viac, ako v minulej chrípkovej sezóne. U mužov sa vyskytlo 41 prípadov (55,4 %) a u žien bolo zaznamenaných 33 ochorení (44,6 %). U 35 chorých s diagnózou SARI bol laboratórne potvrdený vírus chrípky (47,3 %), u dvoch chorých bol potvrdený RS vírus. Z celkového počtu 74 prípadov zomrelo 25 pacientov (33,8 %), čo je o 20 úmrtí viac, než v sezóne 2013/2014 a ide o štvornásobný nárast počtu úmrtí. U 17 zomrelých (68 %) bol prítomný aj rizikový faktor, v šiestich prípadoch išlo o onkologické ochorenie, v šiestich prípadoch išlo o kardiovaskulárne ochorenie, v troch prípadoch o obezitu, v jednom prípade o Diabetes mellitus a jednom prípade k úmrtiu prispel ťažký úraz (**Graf 8**).

Graf 8: SARI, SR, CHRÍPKOVÁ SEZÓNA 2014/2015

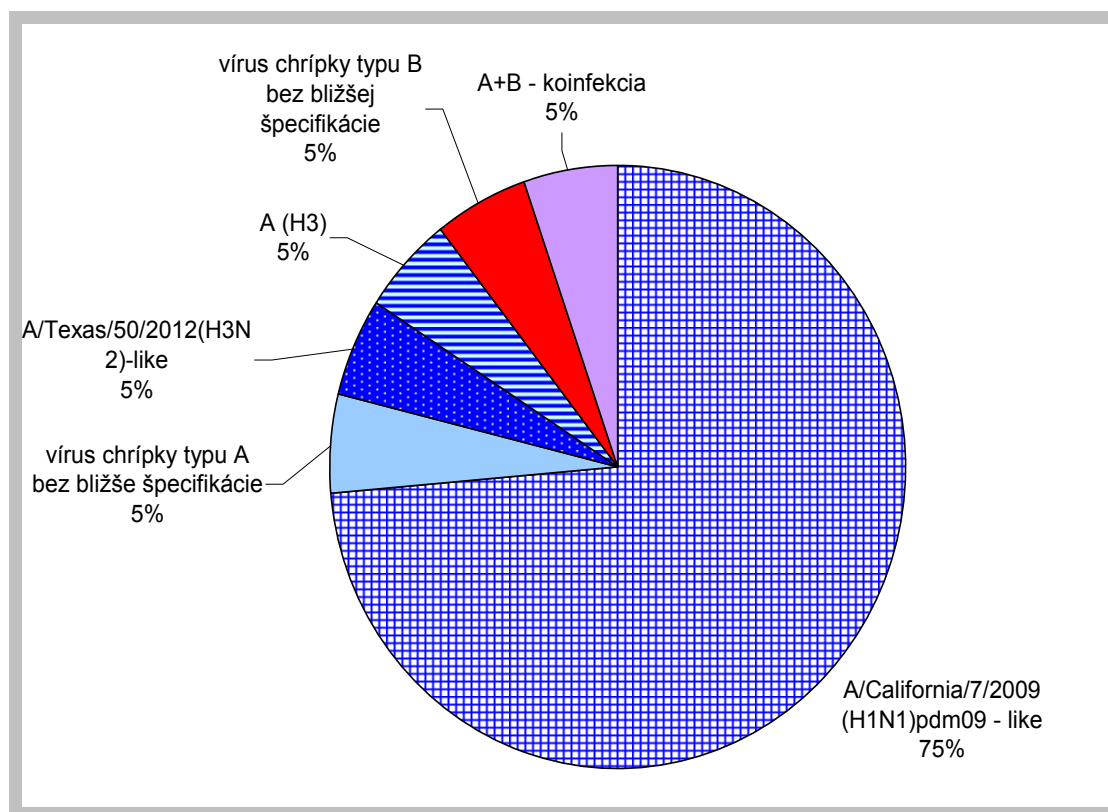
Zdroj: EPIS

V dvadsiatich prípadoch išlo o úmrtie na infekčnú príčinu a v piatich prípadoch malo úmrtie inú príčinu. Vírus chrípky sa potvrdil u 19 zomrelých (76 %) na SARI. Ani jeden chorý, ktorý zomrel na SARI, nebol očkovaný proti chrípke. Z celkového počtu 74 prípadov SARI boli proti chrípke očkované tri osoby.

Z uvedených 19 zomrelých s laboratórne dokázaným vírusom chrípky malo 14 osôb (75 %) potvrdený vírus chrípky typu A/California/7/2009 (H1N1)pdm09 – like a po jednom prípade sa potvrdil:

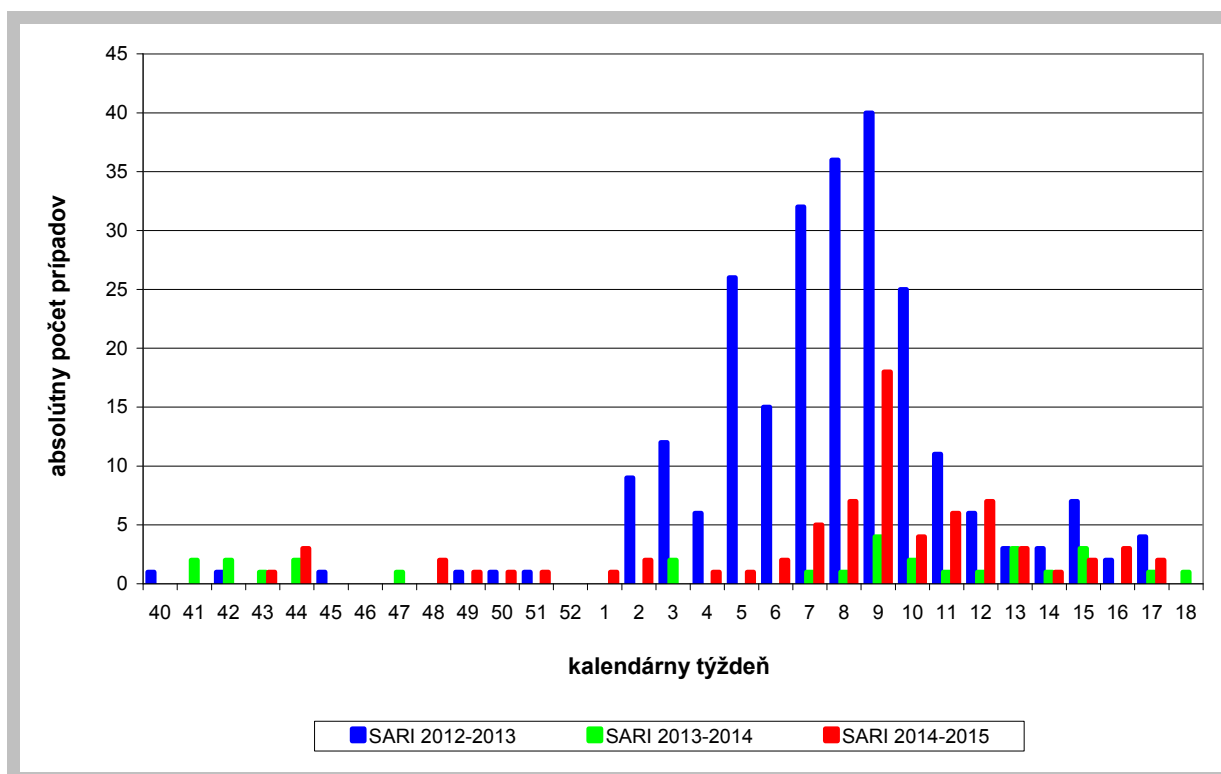
- vírus chrípky typu A bez bližšej špecifikácie,
- vírus chrípky typu A/Texas/50/2012(H3N2)-like,
- vírus chrípky typu A(H3),
- vírus chrípky typu B bez bližšej špecifikácie,
- prípad koinfekcie vírusu chrípky typu A a typu B (**Graf 9**).

Graf 9: SARI, SR, CHRÍPKOVÁ SEZÓNA 2014/2015, ŠPECIFIKÁCIA VÍRUSOV CHRÍPKY U OSÔB, KTORÉ ZOMRELI NA SARI

Najvyšší výskyt prípadov SARI podľa kalendárnych týždňov v chrípkovej sezóne 2014/2015 bol zaznamenaný v 9. kalendárnom týždni 2015 (18 prípadov t. j. 24,3 % z 74 hlásených prípadov SARI v tejto chrípkovej sezóne). V predchádzajúcej sezóne 2013/2014 bol zaznamenaný najvyšší výskyt rovnako v 9. kalendárnom týždni 2014 (4 prípady, t. j. 13,8 % z celkového počtu 29 hlásených prípadov SARI). V sezóne 2012/2013 bol najvyšší výskyt prípadov SARI zaznamenaný taktiež v 9. kalendárnom týždni 2013 (40 prípadov, t. j. 16,5 % z celkového počtu 243 hlásených prípadov SARI). Prehľad výskytu prípadov SARI v chrípkovej sezóne 2014/2015, 2013/2014 a 2012/2013 podľa jednotlivých kalendárnych týždňov je uvedený v **Grafe 10**.

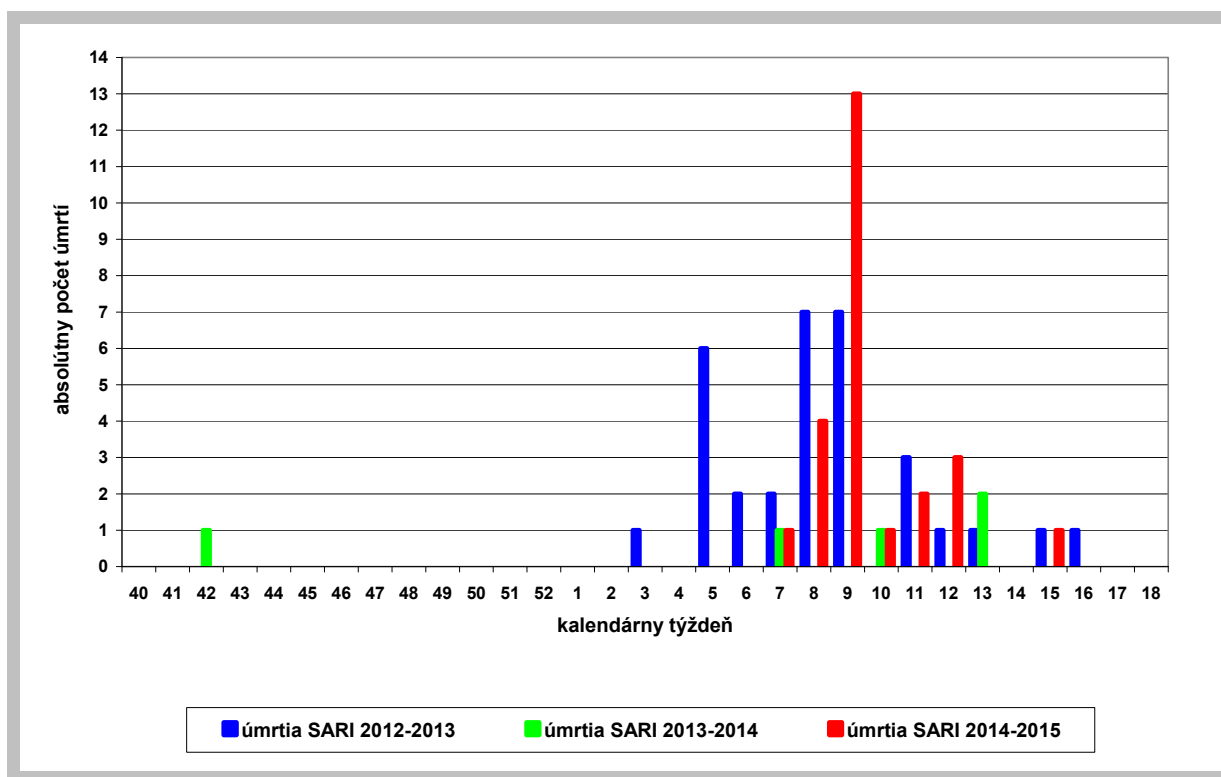
Graf 10: VÝSKYT SARI PODĽA KALENDÁRNYCH TÝŽDŇOV, SR, CHRÍPKOVÉ SEZÓNY 2012/2013, 2013/2014 A 2014/2015

Zdroj: EPIS

V chrípkovej sezóne 2014/2015 bolo zaznamenaných spolu 25 úmrtí z celkového počtu 74 prípadov SARI, podiel zomrelých z počtu prípadov SARI predstavuje 33,8 %. V chrípkovej sezóne 2013/2014 zomrelo 17,2 % chorých na SARI (5 z 29) a v sezóne 2012/2013 zomrelo 13,2 % chorých na SARI (32 z 243). V aktuálnej chrípkovej sezóne bolo najviac úmrtí (13) hlásených v 9. kalendárnom týždni 2015 (52 %). V predchádzajúcej chrípkovej sezóne 2013/2014 boli jednotlivé úmrtia (5) hlásené v 42. kal. týždni 2013, v 7. a v 10. kal. týždni 2014 a dva prípady úmrtia boli hlásené v 13. kal. týždni 2014. V chrípkovej sezóne 2012/2013 bol najvyšší výskyt úmrtí hlásený v 8. a v 9. kalendárnom týždni 2013 (po 7 prípadov, t. j. po 21,9 % z celkového počtu hlásených úmrtí na SARI). Prehľad výskytu úmrtí na SARI v chrípkovej sezóne 2012/2013, 2013/2014 a 2014/2015 podľa jednotlivých kalendárnych týždňov je uvedený v **Grafe 11**.

Graf 11: ÚMRTIA NA SARI PODĽA KALENDÁRNYCH TÝŽDŇOV, SR, CHRÍPKOVÉ SEZÓNY 2012/2013, 2013/2014 A 2014/2015

Zdroj: EPIS

Najviac prípadov SARI sa vyskytlo v Trenčianskom kraji (16) a v Prešovskom kraji (15). V Košickom kraji bolo hlásených 12 prípadov, v Trnavskom kraji desať, v Banskobystrickom kraji deväť, po šesť prípadov bolo hlásených v Žilinskom a v Nitrianskom kraji.

Klinická forma ochorenia bola v 31 prípadoch pľúcna, v 41 prípadoch respiračná, v jednom prípade febrilná a v jednom prípade nebola uvedená.

Záver:

V sezóne 2014 – 2015 bolo hlásených 1 715 529 prípadov ARO, z toho bolo 200 045 prípadov CHPO (11,7 %). Chorobnosť na ARO bola najvyššia v 7. kalendárnom týždni 2015. V porovnaní s predchádzajúcimi sezónami bola úroveň chorobnosti na ARO a CHPO v sezóne 2014/2015 najvyššia od sezóny 2006/2007.

V období od 4. kalendárneho týždňa 2015 do 11. kalendárneho týždňa 2015 vznikali početné lokálne epidémie i okresné epidémie. Lokálne epidémie vznikali predovšetkým v predškolských a školských zariadeniach, z toho dôvodu bol výchovno-vzdelávací proces v mnohých z nich prerušený. Maximálny počet zatvorených škôl bol zaznamenaný v 7. kalendárnom týždni 2015 s počtom 351, z toho bolo 128 materských škôl, 179 základných škôl, 43 stredných škôl a jedny jasle. Celoplošné chrípkové prázdniny vyhlásené neboli. V etiológii ochorenia prevládali vírusy chrípky typu A (83,5 %) nad vírusmi chrípky typu B (16,5 %). Z výsledkov virologických vyšetrení vírusu chrípky typu A (H3N2) cirkulujúceho v rámci Európy bolo zrejmé, že ide o antigénny posun oproti vakcinálnemu

kmeňu A/Texas/50/2012(H3N2)-like. Komplikácie boli hlásené u 2,4 % chorých. Najčastejšie išlo o zápaly prínosových dutín.

Od začiatku chrípkovej sezóny 2014/2015 bolo zaznamenaných 74 prípadov SARI, u 35 z nich bol prítomný aj vírus chrípky. Traja pacienti so SARI boli zaočkovaní proti chrípke. Z celkového počtu prípadov SARI zomrelo 33,8 % pacientov (25 z 74). Ani jeden z 25 zomrelých nebol očkovaný proti chrípke. Vírus chrípky sa potvrdil u 19 zomrelých, u 14 z nich (75 %) bola laboratórne potvrdená prítomnosť vírusu chrípky typu vírus chrípky typu A/California/7/2009 (H1N1)pdm09 – like.

Vyhodnotenie zaočkovanosti proti chrípke v chrípkovej sezóne 2014/2015

V chrípkovej sezóne 2014/2015 boli na očkovanie proti chrípke použité nasledovné očkovacie látky: Fluarix (GlaxoSmithKline), Influvac (Abbott Laboratories) a Vaxigrip (Sanofi Pasteur).

Zloženie chrípkových vakcín pre chrípkovú sezónu 2014/2015 odporučili experti Svetovej zdravotníckej organizácie a Výbor pre humánne lieky. Očkovacie látky proti chrípke obsahovali antigény troch kmeňov vírusu chrípky: A/California/7/2009 (H1N1)pdm09-like virus, A/Texas/50/2012 (H3N2)-like virus a B/Massachusetts/2/2012-like virus.

Zloženie očkovacích látok aktualizuje Svetová zdravotnícka organizácia pred každou chrípkovou sezónou na základe výsledkov sledovania cirkulácie vírusov chrípky v populácii a analýzy ich antigénnych vlastností v rámci Globálneho programu surveillance chrípky, do ktorého je zapojené aj Slovensko.

Údaje o spotrebe očkovacej látky proti chrípke na Slovensku vychádzali z údajov o počte spotrebovaných dávok očkovacej látky v rámci distribučnej siete a z údajov poskytnutých zdravotnými poisťovňami. V chrípkovej sezóne 2014/2015 bolo na Slovensko dovezených celkovo 305 122 dávok očkovacích látok proti chrípke, z ktorých bolo v distribučnej sieti spotrebovaných 247 887 dávok (81 %) (Tabuľka 1). Nevyužitých zostalo 57 235 dávok očkovacej látky proti chrípke (19 %). Oproti predchádzajúcej chrípkovej sezóne podiel spotrebovaných očkovacích látok v rámci distribučnej siete poklesol o 4 %.

Očkovanie proti chrípke bolo plne hrazené všetkými zdravotnými poisťovňami.

Tabuľka 1: DRUH A MNOŽSTVO OČKOVACÍCH LÁTOK PROTI CHRÍPKE SPOTREBOVANÝCH V SEZÓNE 2014/2015

Očkovacia látka	Počet dovezených dávok 2014/2015	Počet spotrebovaných dávok v rámci distribučnej siete 2014/2015
Fluarix	40 390	20 768
Influvac	144 732	127 606
Vaxigrip	120 000	99 513
Spolu	305 122	247 887

Pre deti vo vekovej skupine do 15 rokov bolo spotrebovaných spolu 11 068 dávok očkovacích látok. V skupine 16 – 58 ročných bolo spotrebovaných 69 196 dávok očkovacích látok a pre osoby vo vekovej skupine 59 ročných a starších bolo vydaných 167 623 dávok

očkovacích látok proti chrípke. Mimo zdravotného poistenia bolo spotrebovaných 7 577 dávok očkovacích látok proti chrípke (Tabuľka 2).

Tabuľka 2: SPOTREBA DÁVOK OČKOVACÍCH LÁTOK PROTI CHRÍPKE V SR V CHRÍPKOVEJ SEZÓNE 2014/2015

Veková skupina	Počet spotrebovaných dávok očkovacích látok v chrípkovej sezóne 2013/2014					
	Hlásené zdravotnými poisťovňami		Mimo zdravotného poistenia		Spolu	
	abs.	%*	abs.**	%*	abs.	%*
0 - 15 rokov	11 068	1,2	0	-	11 068	1,2
16 – 58 rokov	61 619	1,8	7 577	0,2	69 196	2,1
59 rokov a viac	167 623	14,1	0	-	167 623	14,1
Spolu	240 310	4,4	7 577	0,2	247 887	4,6

* % z celkového počtu populácie SR k 31. 12. 2014 podľa ŠÚ SR (celková populácia = 5 421 349;

do 15 rokov = 886 119; 16 – 58 rokov = 3 343 903; 59 rokov a viac = 1 191 327)

** počet dávok vykázaných mimo zdravotného poistenia

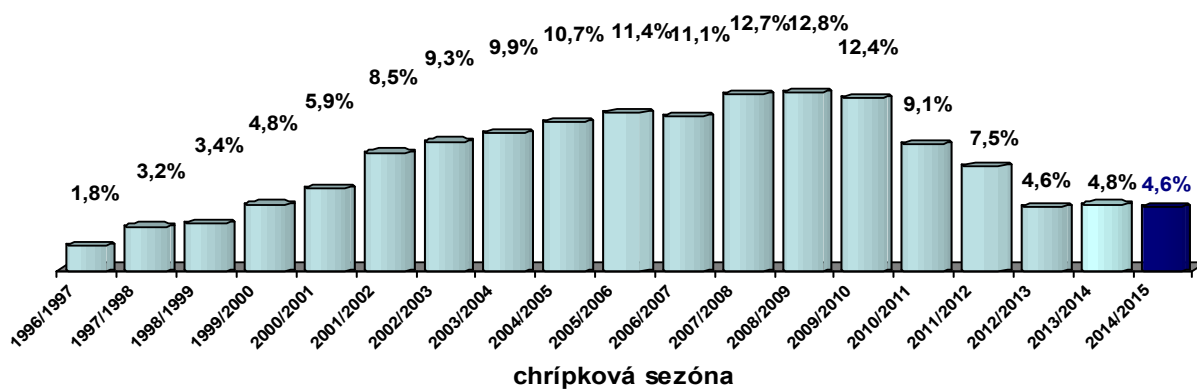
Všeobecná zdravotná poisťovňa uhradila 168 767 dávok očkovacej látky proti chrípke, zdravotná poisťovňa Dôvera 59 279 dávok a poisťovňa UNION uhradila 12 264 dávok (Tabuľka 3). V chrípkovej sezóne 2014/2015 bolo uhradených o 6 % menej očkovacích látok v porovnaní s predchádzajúcou sezónou.

Tabuľka 3: POČET UHRADENÝCH DÁVOK OČKOVACÍCH LÁTOK PROTI CHRÍPKE V SR V CHRÍPKOVEJ SEZÓNE 2014/2015 PODĽA ZDRAVOTNÝCH POISŤOVŇÍ

Veková skupina	VšZP	Dôvera	Union	Spolu
0 - 15 rokov	3 955	5 438	1 675	11 068
16 – 58 rokov	35 920	19 755	5 944	61 619
59 rokov a viac	128 892	34 086	4 645	167 623
Spolu	168 767	59 279	12 264	240 310

Z vyššie uvedených údajov možno usudzovať, že v chrípkovej sezóne 2014/2015 bolo očkovaním proti chrípke zaočkovaných 4,6 % populácie Slovenska (Tabuľka 2, Graf 1), zatiaľ čo v predchádzajúcej sezóne to bolo 4,8 %. V porovnaní s predchádzajúcou chrípkovou sezónou tak došlo k zníženiu zaočkovanosti populácie proti chrípke o 0,2 % (t. j. o 11 305 osôb menej).

Graf 1: ZAOČKOVANOSŤ CELKOVEJ POPULÁCIE NA SLOVENSKU V CHRÍPKOVEJ SEZÓNE 2014/2015 V POROVNANÍ S PREDCHÁDZAJÚCIMI SEZÓNAMI

Z vyššie uvedeného grafu vyplýva, že v chrípkovej sezóne 2014/2015 zostáva podiel zaočkovanej populácie na približne rovnakej úrovni ako v predchádzajúcej sezóne a na rovnakej úrovni ako v chrípkovej sezóne 2012/2013. Od roku 2002 bol zaznamenaný každoročný nárast zaočkovanosti až na hodnotu 12,8 % (chrípková sezóna 2008/2009). V chrípkovej sezóne 2010/2011 došlo k výraznému poklesu zaočkovanosti celkovej populácie na Slovensku. V posledných troch chrípkových sezónach sa zaočkovanosť proti chrípke udržiava na približne rovnakej úrovni.

Záver:

V chrípkovej sezóne 2014/2015 bolo v Slovenskej republike distribuovaných 247 887 dávok očkovacích látok proti chrípke. Z tohto množstva uhradili zdravotné poisťovne 240 310 (96,9 %) dávok očkovacích látok. Zvyšných 7 577 (3,1 %) dávok bolo uhradených mimo zdravotného poistenia. Zaočkovanosť populácie Slovenskej republiky dosiahla 4,6 %, čo predstavuje pokles o 0,2 % v porovnaní s predchádzajúcou chrípkovou sezónou.

Vo vekovej skupine do 15 rokov bolo očkovaných 11 068 (1,2 % z počtu detí tejto vekovej skupiny). Vo vekovej skupine 16 – 58 ročných bolo zaočkovaných spolu 69 196 osôb (2,1 % populácie tejto vekovej skupiny). V skupine 59 ročných a starších bolo zaočkovaných 167 623 osôb (14,1 % populácie tejto vekovej skupiny). K miernemu nárastu zaočkovanosti oproti predchádzajúcej sezóne došlo u osôb vo vekovej skupine 16 – 58 rokov.

Zdravotné poisťovne v Slovenskej republike hradili v chrípkovej sezóne 2014/2015 očkovanie proti chrípke všetkým poistencom, ktorí o očkovaní prejavili záujem.

9. 1. 2. 4 Sledovanie vírusov chrípky cirkulujúcich v populácii

Sledovanie cirkulácie vírusov chrípky v populácii Slovenska bolo aj v roku 2015 zabezpečené virologickým vyšetrením výterov z nosa a hrdla od chorých na chrípku. Odbery vykonávali sentineloví ako aj nesentineloví lekári. Virologické vyšetrenie bolo zabezpečené v troch virologických laboratóriách. Identifikácia izolátov sa vykonávala v laboratóriu NRC pre chrípku. Laboratórium NRC pre chrípku zabezpečovalo súčasne základné virologické vyšetrenia od sentinelových lekárov Bratislavského, Trnavského, Trenčianskeho a Nitrianskeho kraja. Analýza cirkulácie vírusov chrípky v populácii

Slovenska v priebehu roka 2015 je podrobne popísaná v kapitole 9.1.2.1. V kapitole 9.1.2.2 je analýza cirkulácie vírusov chrípky v chrípkovej sezóne 2014 – 2015.

9. 1. 2. 5 Medzinárodná spolupráca pri zabezpečení surveillance chrípky

V rámci medzinárodnej spolupráce odbor epidemiológie ÚVZ SR spolupracoval na úlohách európskej siete Svetovej zdravotníckej organizácie pre surveillance chrípky EuroFlu. Úlohou EuroFlu je zabezpečiť rýchlu výmenu informácií o aktivite chrípky v európskych krajinách, hodnotiť reprezentatívne epidemiologické a virologické údaje získavané v rovnakej populácii, získať štandardné údaje vysokej kvality a identifikovať vírusy chrípky kolujúce v populácii s cieľom porovnať ich so zložením očkovacej látky.

V priebehu celého roka 2015 pracovníci odboru epidemiológie zabezpečovali týždenné hlásenia všetkých požadovaných celoslovenských údajov paralelne do ECDC (TESSy) a SZO. Informácie o chorobnosti, aktivite chrípky a jej geografickom rozšírení zo všetkých spolupracujúcich krajín sa spracovávali týždenne do bulletinu ECDC, ktorý je k dispozícii na internetovej adrese www.ecdc.europa.eu. Národné referenčné laboratórium pre chrípku aj v roku 2015 úzko spolupracovalo s referenčným laboratóriom Svetovej zdravotníckej organizácie pre Európu v Londýne.

III.4 Neuroinfekcie

III.4.1. Meningokoková meningitída – A39

V roku 2015 bolo v Slovenskej republike hlásených 30 invazívnych meningokokových ochorení čo je chorobnosť 0,55/100 000 obyvateľov. Chorobnosť je na úrovni predchádzajúceho roka. Z počtu hlásených ochorení bolo 25 laboratórne potvrdených. Klinicky išlo 17x o meningitídu, v ostatných prípadoch išlo o sepsu alebo o meningitídu so sepsou. Výskyt ochorení bol prevažne sporadický, dve ochorenia sa vyskytli v jednej rodine. Vývoj chorobnosti na meningokokové invazívne ochorenia od roku 1987 je zobrazený v **Grafe III.4.1.** Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov Slovenska okrem Trenčianskeho kraja. Najvyššia chorobnosť bola v Prešovskom kraji (1,34/100 000). Ochorenia sa vyskytli v 17 (21,52%) zo 79 okresov Slovenska. Najvyššia chorobnosť na 100 000 obyvateľov bola zaznamenaná v okresoch Sabinov (6,78), Kežmarok (5,51) a Sobrance (4,39), (**Tab. III.4.1., Mapa III. 4.1.**). Hlásené boli štyri úmrtia (smrtnosť 13,33 %). Úmrtia boli vyvolané 1 x *N. meningitidis* séroskupiny C z hemokultúry a sekčného materiálu (2 ročné dieťa), 2 x *N. meningitidis* séroskupiny B (1x u 8 mesačného dieťaťa zo séra a sekčného materiálu a 1x u 1 ročného dieťaťa z hemokultúry) a u jedného 5 mesačného dieťaťa bolo kultivačné vyšetrenie likvoru negatívne. Ochorenia sa vyskytli vo všetkých štandardných vekových skupinách okrem 15 – 19 ročných, 35 – 44 ročných a 65 ročných a starších. Najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola rovnako ako v predchádzajúcich rokoch evidovaná u detí 0 ročných (21,62/100 000) a u 1 - 4 ročných (3,88/100 000), (**Tab. III. 4.2.**).

**Tabuľka III. 4.2.: INVAZÍVNE MENINGOKOKOVÉ OCHORENIA, SR, 2015
VÝSKYT PODĽA OKRESOV A KRAJOV**

Kraj	Počet ochorení		Okres	Počet ochorení	
	abs.	chorobnosť/100 000		abs.	chorobnosť/100 000
Bratislavský	2	0,32	Bratislava II	1	0,89
			Bratislava V	1	0,90
Trnavský	1	0,18	Piešťany	1	1,58
Trenčiansky	0	-	-	-	-
Nitriansky	2	0,29	Komárno	2	1,94
Banskobystrický	3	0,46	Rimavská Sobota	2	2,36
Žilinský	1	0,14	Tvrdošín	1	2,77
Prešovský	11	1,34	Kežmarok	4	5,51
			Sabinov	4	6,78
			Poprad	2	1,91
			Prešov	1	0,58
Košický	10	1,26	Trebišov	3	2,83
			Košice okolie	2	1,62
			Spišská Nová Ves	2	2,02
			Michalovce	1	0,90
			Gelnica	1	3,17
			Sobrance	1	4,39
Slovenská republika	30	0,55		30	0,55

Zdroj: EPIS

**Tabuľka III.4.2. INVAZÍVNE MENINGOKOKOVÉ OCHORENIA, SR, 2015
VEKOVOŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ**

Veková skupina	Počet ochorení	
	abs.	chor.
0	12	21,62
1 – 4	9	3,88
5 – 9	1	0,36
10 – 14	2	0,76
15 – 19	-	-
20 – 24	3	0,82
25 – 34	1	0,12
35 – 44	-	-
45 – 54	1	0,14
55 – 64	1	0,14
65 +	-	-
Spolu	30	0,55

Zdroj: EPIS

Analýza výskytu podľa kalendárnych mesiacov ukázala, že najviac ochorení vzniklo v mesiaci október (6), t. j. 20,00 % (**Tab. 3**).

**Tabuľka III.4.3:INVAZÍVNE MENINGOKOKOVÉ OCHORENIA, SR,
SEZÓNNY VÝSKYT OCHORENÍ V ROKU 2015**

Mesiac	Počet ochorení	
	abs.	%
Január	4	13,33
Február	1	3,33
Marec	4	13,33
Apríl	2	6,67
Máj	3	10,00
Jún	1	3,33
Júl	4	13,33
August	2	6,67
September	-	-
Október	6	20,00
November	2	6,67
December	1	3,33
Spolu	30	100,0

Zdroj: EPIS

Z 25 laboratórne potvrdených ochorení bola skupinová sérotypizácia meningokokov vykonaná v NRC pre meningokoky u 23 chorých(76,67%).Prevažovala séro skupina B (15x),

4x sa zistila séro skupina C, u 4 chorých sa skupinu nepodarilo určiť. Z ostatných potvrdených ochorení v iných laboratóriách išlo 1x o pozitívnu kultiváciu *N. meningitidis* z hemokultúry a 1x o priamy dôkaz antigénov *N. meningitidis* v likvore.

Medzinárodná spolupráca

Pravidelné hlásenia všetkých požadovaných údajov boli zasielané do európskej databázy ECDC (TESSy).

III.4.2 Bakteriálna meningitída – G 00

V SR bolo v roku 2015 hlásených 90 ochorení, chor. 1,66/100 000. Oproti minulému roku je to pokles o 7%, oproti 5 ročnému priemeru je to vzostup o 5%. G.III.1. Ochorenia boli hlásené z každého kraja v SR, s najvyššou chorobnosťou v Bratislavskom kraji (4,32), kde prevyšovala celoslovenskú chorobnosť takmer 3 násobne. Krajom s druhou najvyššou chorobnosťou bol Košický kraj (2,26). G.III.4.

Ochorelo 44 mužov a 46 žien. Ochorenia sa vyskytli u pacientov v každej vekovej skupine s výnimkou vekovej skupiny 15-19 ročných. Najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola vo vekovej skupine 0 ročných detí 16,2/100 000, kde prevyšovala absolútnu chorobnosť 10x. Rozdelenie podľa veku: 0r.= 9 pr. 1-4r.= 3 pr., 5-9r.= 1. 10-14r.=1pr., 15-19r.=0, 20-24r.=3pr., 25-34r.=8pr. 35-44r.=11pr., 45-54r.= 17 pr., 55-64r.= 16 pr., 65+ =21 pr.. Ochorenia sa vyskytovali počas celého roku, s maximom výskytu v apríli a októbri po 11 prípadov. G.III.3.

V etiológii sa uplatnili:

G00.0 - 2 x Hemofilová meningitída (*H.influenzae B*)

G 00.1 - 21x Pneumokoková meningitída – *Streptococcus pneumoniae* s nasledovnými sérotypmi: 6A...1x, 6A/6B..1x, 7F ..1x, 8...1x, 10 B..1x, 11A...1x, 14...1x, 15C...1x, 15B/C..1x, 18..1x, 18C..1x19F...1x, 19A...5x, 35F..1x nešpecifikované 3x.

G 00.2 - 5 x Streptokoková meningitída - *Streptococcus* sk .B (*S. agalactiae*)2x
Streptococcus skupiny D (*Enterococcus*) 1x

Streptococcus zo sk.C (*S.equ*)i 1x

Streptococcus nešpecifikovaný 1x

G 00.3 - 13 x Stafylokoková meningitída -*Staphylococcus iný spec.*..3x

Staphylococcus aureus 2x

Staphylococcus epidermidis 8x

G 00.8 - 7 x Iná bakteriálna meningitída – *Escherichia coli* 3x

Klebsiella pneumoniae 2x

Pseudomonas aeruginosa 2x

G 00.9 - 42x Nešpecifikovaná meningitída (46,7%).

Nozokomiálna nákaza – bola hlásená 28x a to:

G 00.2 - Streptokoková meningitída 1x

G 00.3 – Stafylokoková meningitída 11x

G 00.8 – iný bakteriálny zápal mozgových plien 5x

G 00.9 – nešpecifikovaný zápal mozgových plien 11x

Úmrtia na G00 – 5 prípadov
Pneumokokové meningitídy
G00.1

Okres Nové zámky 2 pr.

59 roč. žena

Likvor kult.- Streptococcus pneumoniae sérotyp 35B. Pacientka proti pneumokokom preventívne očkovaná nebola.

86 ročná žena

Likvor kult. –S.pneumoniae.

G00.1

Okres Piešťany

60 ročný muž z okresu Piešťany

Likvor kult. – Streptococcus pneumoniae

G00.1

Okres Trnava, 58 ročný muž

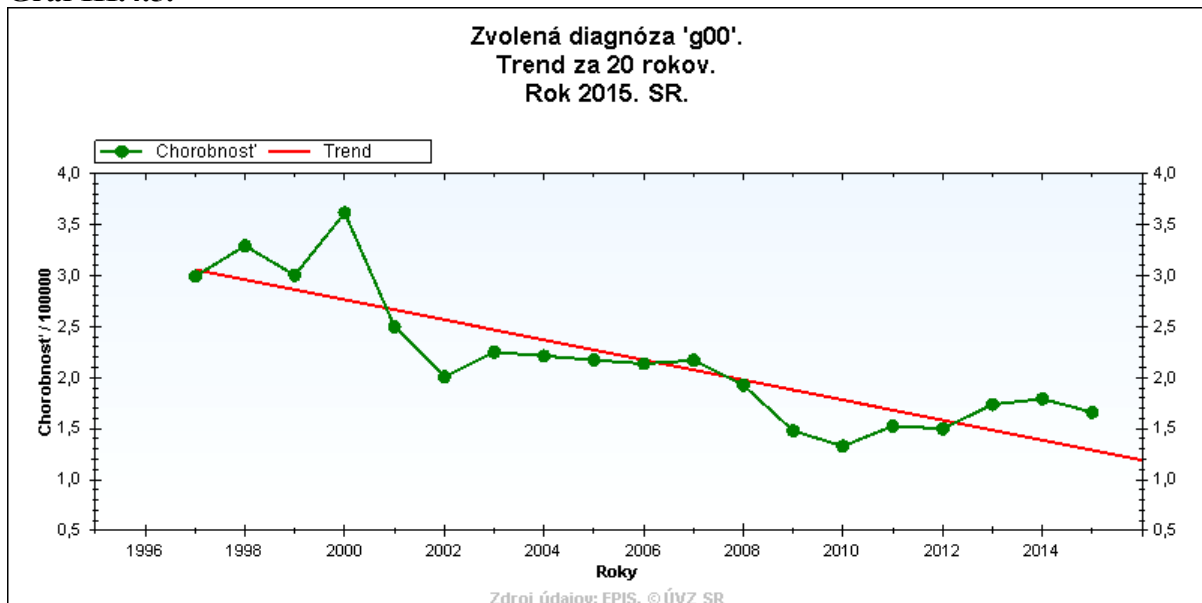
Likvor: S.pneumoniae

G 00.3 Stafylokoková meningitída

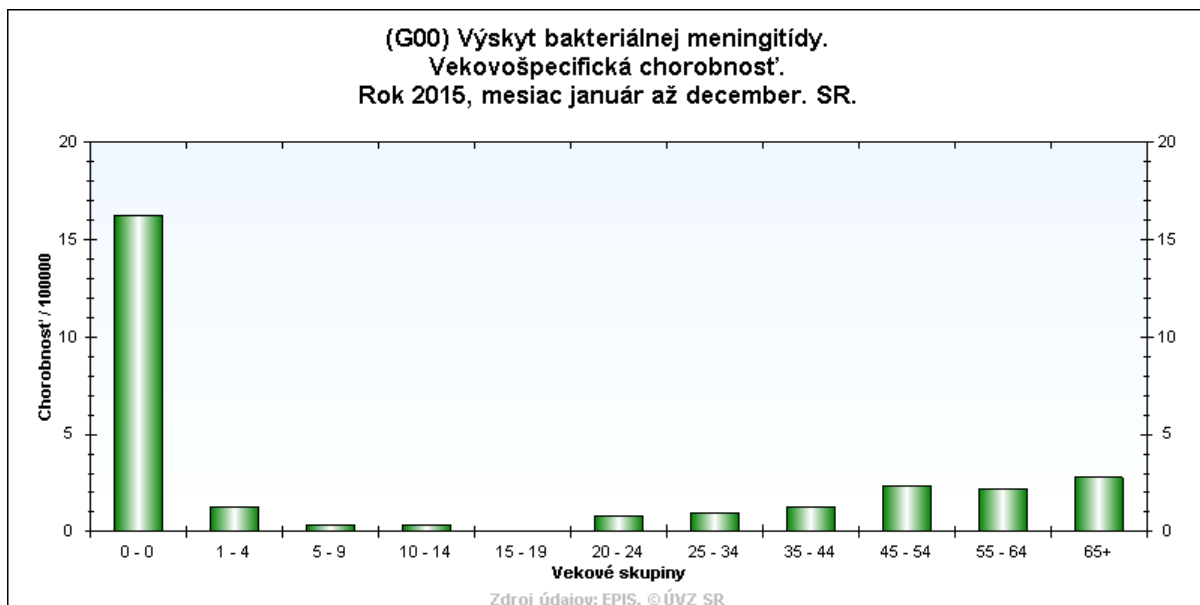
Okres Šaľa,

Likvor: (S.epidermidis)

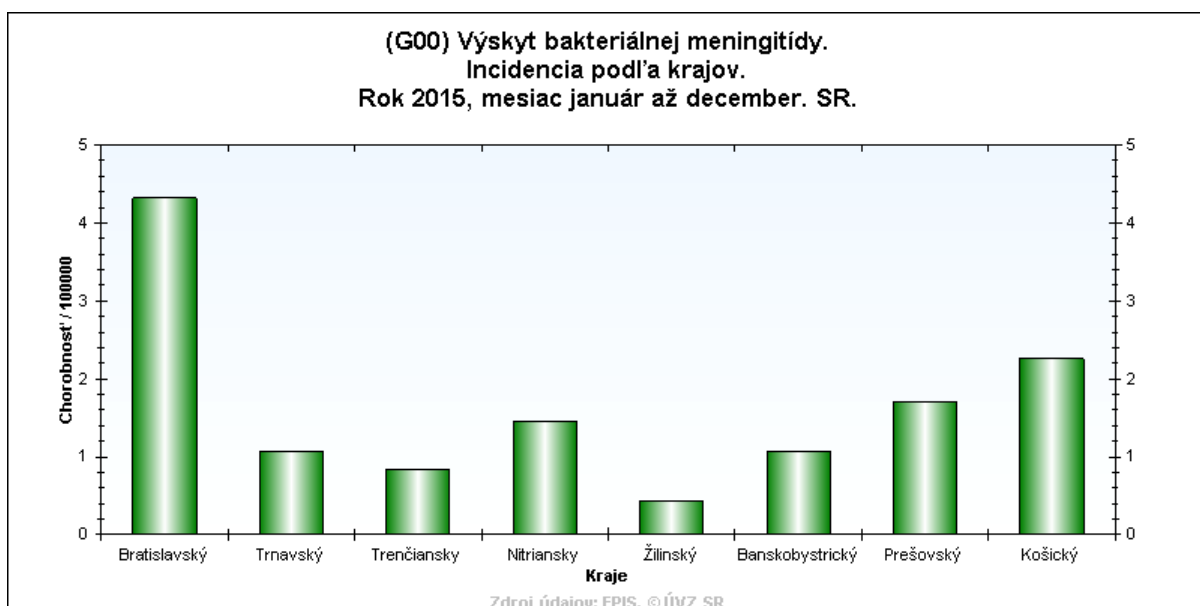
Graf III.4.5.

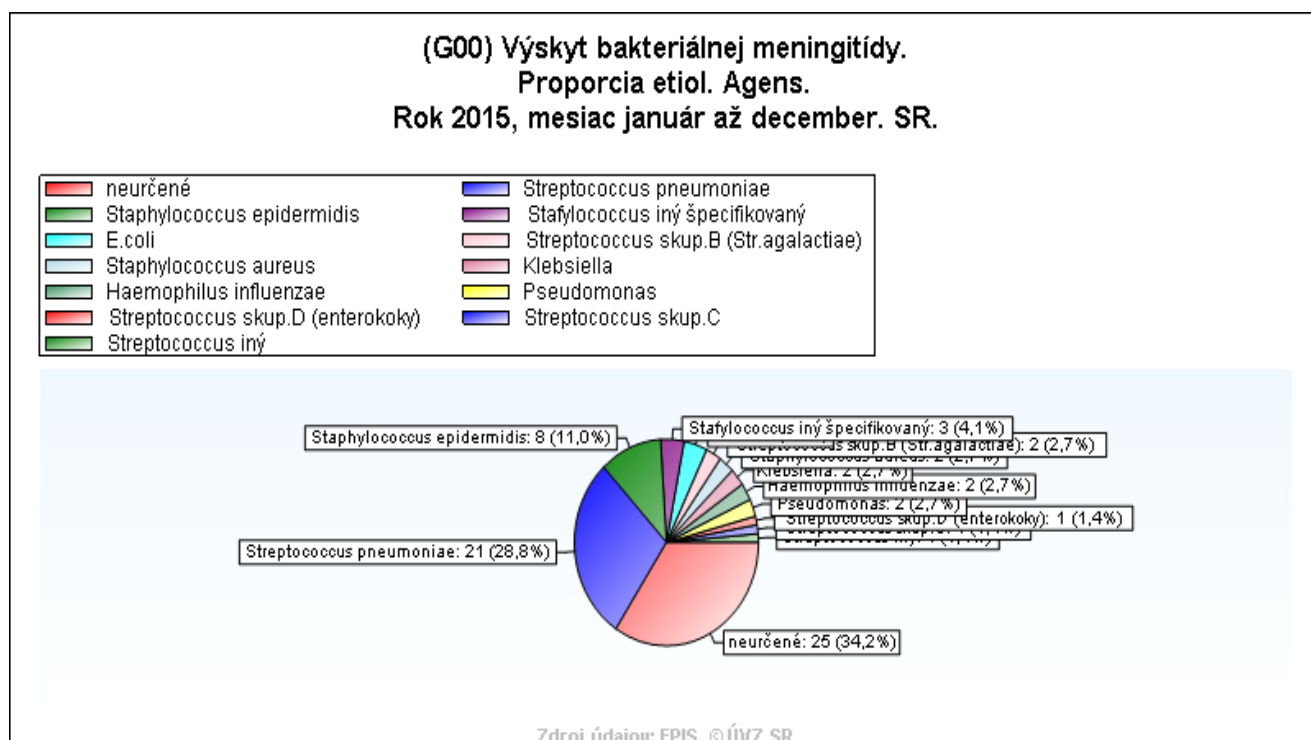
Graf III.4.6.

G.III.4.7.

Graf III.4.8.

G01 Zápal mozgových plien

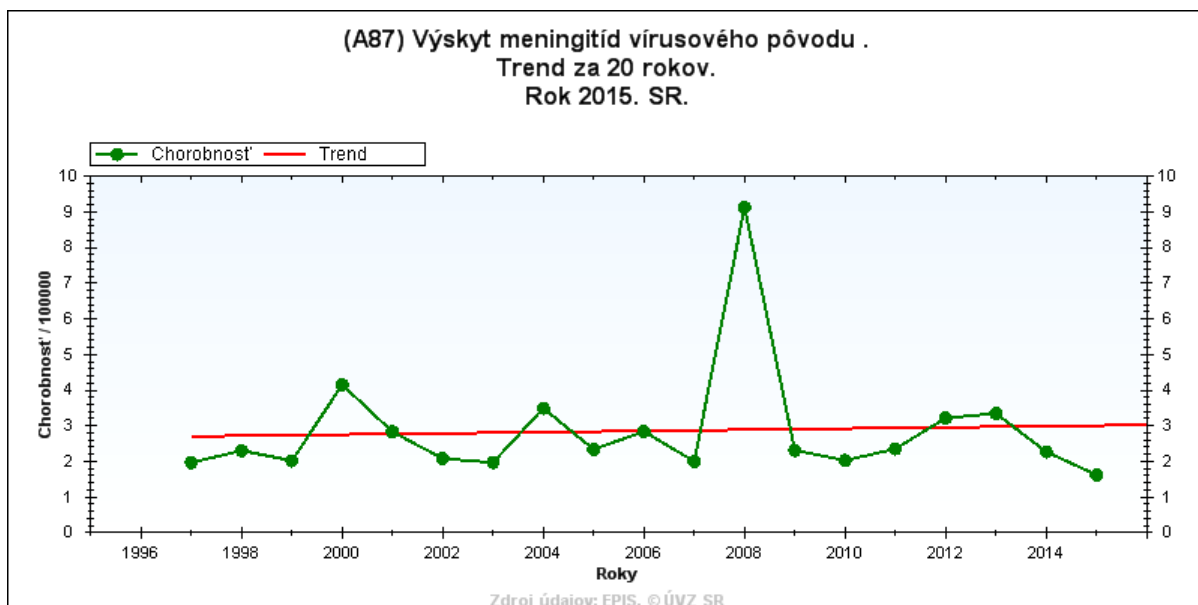
Zaznamenal sa jeden prípad ochorenia (chor.0,02) u mladého muža z vekovej skupiny 20-24 ročných.

G04.9

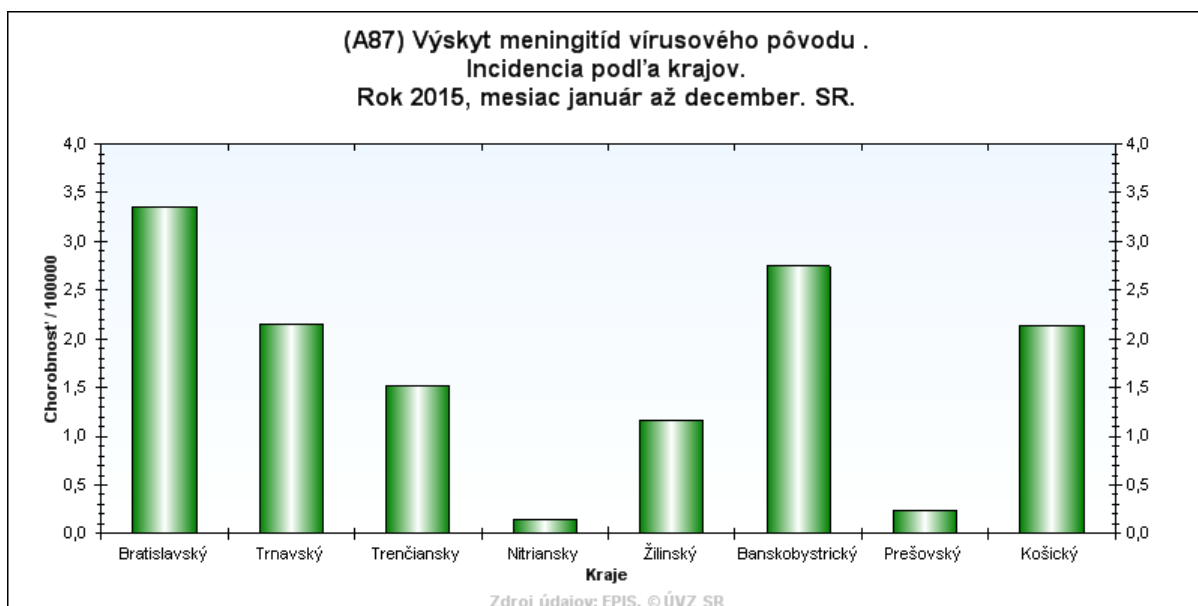
V roku 2015 boli zaznamenané 4 prípady ochorenia (chor. 0,07) a to u dieťaťa z vekovej skupiny 1-4 ročných, jeden prípad vo vek.skupine 45-54 ročných a 2 prípady vo vekovej skupine 55-64 ročných. Ochoreli 3 muži a jedna žena. Všetky ochorenia sa skončili uzdravením.

III.4.3 Vírusová meningitída – A 87

Spolu bolo v celej SR hlásených v priebehu roku 2015 88 ochorení (chor. 1,62/100 000). Oproti roku 2014 je to pokles o 28 %. V porovnaní s päťročným priemerom je výskyt nižší o 39 %.

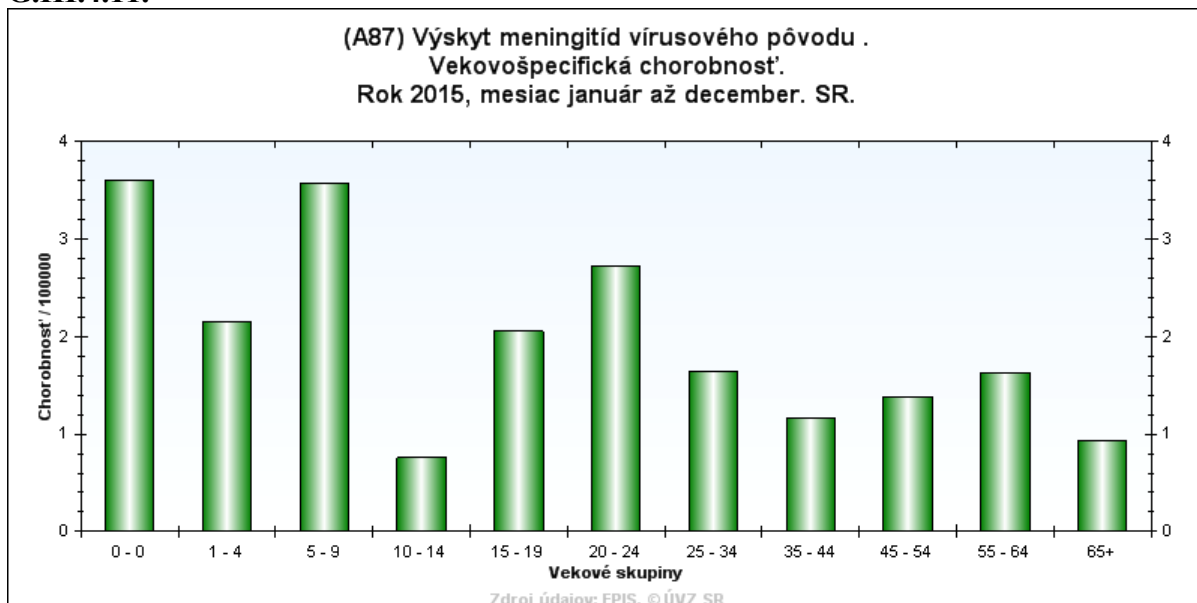

Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov SR s najvyššou chorobnosťou v Bratislavskom kraji 3,36/100 000, táto preyšovala celoslovenskú chorobnosť viac ako dvojnásobne. Najnižšia chorobnosť bola v Nitrianskom a Prešovskom kraji (1 vs. 2 prípady). **G.III.4.10.**

Ochorenia sa vyskytli u pacientov vo všetkých vekových skupinách. Najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola vo vekovej skupine 0-ročných (3,6) a 5-9 ročných (3,57/100 000).

G.III.4.11.

Ochorelo 52 mužov a 36 žien.

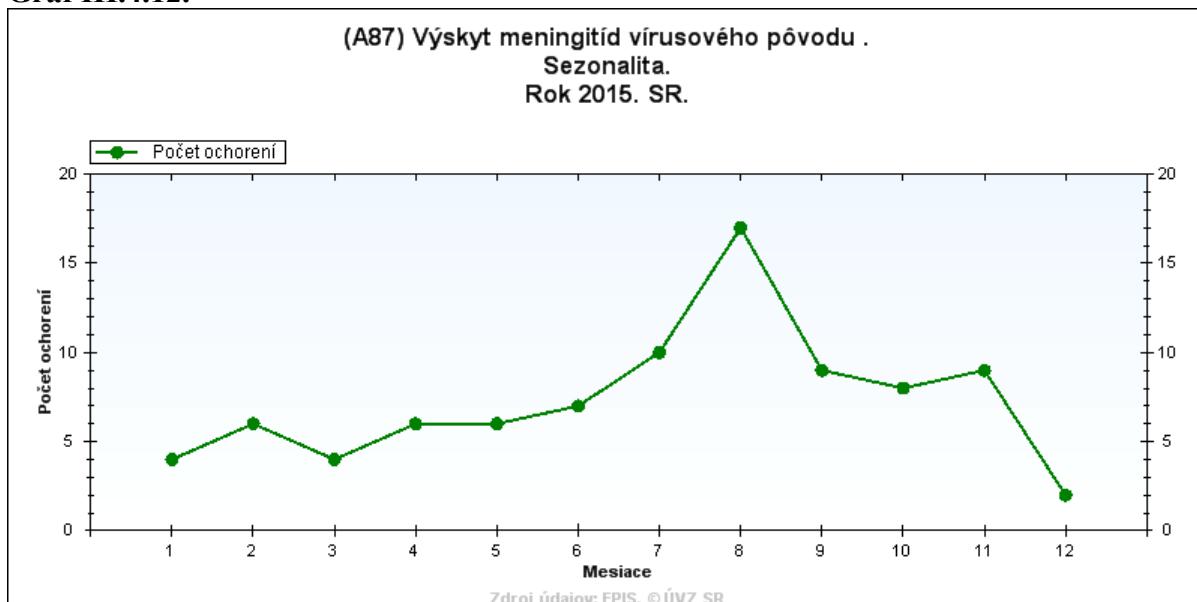
Ochorenia sa vyskytovali počas celého roka, najviac v auguste 17 a júli 10 prípadov..

G.III.4.12

Enterálne vírusy boli dokázané v 15 prípadoch (A 87.0), ako iné vírusové meningitídy bolo vykázané 1 ochorenie a 82 ochorení nebolo špecifikovaných.

Exitus sme nezaznamenali.

Graf III.4.12.

III.4.4 Nešpecifikovaná vírusová encefalitída – A 85, A 86

Hlásených bolo 20 ochorení na dg. A86 (chor. 0,37/100 000), oproti roku 2014 je to o 50% nižší výskyt. Dg. A85 nebola hlásená.

Ochorenia sa vyskytli v kraji Trnavskom 1, Trenčianskom 2, Nitrianskom 16 a Banskobystrickom 1 prípad, s najvyššou chorobnosťou v Nitrianskom kraji 2,34/100 000. Ochorenia sa vyskytovali u pacientov od 1 roku života, s najvyššou chorobnosťou vo vekovej skupine 10-14 ročných detí (1,9/100 000).

Ochorelo 16 mužov a 4 ženy. Ochorenia sa vyskytovali v rôznych mesiacoch roka s najvyšším výskytom v septembri – 5 prípadov.

III.4.6. Iné vírusové meningitídy a encefalitídy – B00.3, B 00.4, B 01.0, B 01.1, B 02.0, B 02.1

Herpeticko vírusová meningitída – B 00.3

Hlásených bolo 5 prípadov v celej SR (chor. 0,09/100 000), je to o 3 ochorenia menejviac ako v predchádzajúcom roku.

Ochorenia boli hlásené z kraja Trenčianskeho 2, Žilinského 1 a z Banskobystrického kraja 2. Najvyššia chorobnosť bola v Trenčianskom kraji (0,34).

Vyskytli sa 2x u mužov a 3x u žien, u pacientov vo vekových skupinách 25-34r.= 1x, 45-54r.= 3x, a 55-64 r. = 1x.Klinický obraz ochorenia zodpovedal poškodeniu CNS v zmysle meningitídy.

Ochorenie bolo potvrdené buď nálezom špecifických protilátok v sére alebo liqvore, alebo v predchorobí udávali pacienti ochorenie na herpes simplex.

Herpeticko vírusová encefalitída – B 00.4

Hlásené boli 4 ochorenia (chor. 0,07/100 000), oproti roku 2014 je to o 4 ochorenia menej. Ochorenia boli hlásené z 3 krajov SR a to z Bratislavského 1x, Trenčianskeho 1x a Žilinského kraja 2x. Ochoreli 1 muž a 3 ženy. Ochorenia sa vyskytli u pacientov vo veku nad 45 rokov života a to vo vekovej skupine 45-54 ročných 1 prípad, 55-64 ročných 1 prípad a 2 prípady u 65+ ročných.

Vyšetrením séra boli dokázané špecifické protilátky proti HSV vliqvore alebo v sére. V klinickom obraze dominovala u chorých symptomatológia svedčiaca pre encefalitídu.

Varicelová meningitída – B 01.0

Vyskytlo sa 1 ochorenie, chor.0,02/100 000, v predchádzajúcom roku sa tiež vyskytlo jedno ochorenie. Ochorel dospelý muž z vekovej skupiny 35-44 rokov z Nitrianskeho kraja.

Varicellová encefalitída – B 01.1

Hlásených bolo 5 prípadov ochorení ochorenia chor. 0,09/100 000). Je to o 3 viac oproti r. 2014. Ochorenia boli hlásené z Nitrianskeho, Žilinského a Trenčianskeho kraja po jednom prípade a z Banskobystrického 2 prípady ochorenia. Vyskytli sa u pacientov vo vekových skupinách 1-4 ročných 1 prípad, 5-9 ročných 2 prípady a 25-34 ročných. A 65+ ročných po jednom prípade. Ochorenia sa vyskytli v mesiacoch január, apríl, jún, august a december. Ochorelo 5 mužov.

Symptomatológia ochorení zodpovedala poškodenie CNS a vznikli ako komplikácie po ochorení na varicellu.

Zosterová encefalitída – B 02.0

Spolu bolo hlásených 6 ochorení, chor. 0,11/100 000, čo je rovnaký výskyt ako v roku 2014.

Vyskytli sa v Nitrianskom kraji 4x a v Žilinskom 2x. Vyskytli sa vo veku nad 15 rokov, a to 15-19r.= 1x, 25-34 r.= 1x, 45-54r. = 1x, 65+.= 3x, s najvyššou vekovo špecifickou chorobnosťou vo vekovej skupine 15-19 ročných (0,34) a 65+r. (0,40), Ochorenia sa vyskytli po jednom až dvoch prípadoch v mesiaci. Ochoreli 2 muži a 4 ženy.

V klinickom obraze dominovali príznaky poškodenia CNS.

Ochorenia boli potvrdené nálezom špecifických protilátok v sére alebo likvore.

Zosterová meningitída – B02-1

Hlásené boli 4 prípady ochorenia chor. 0,07/100 000, pričom predchádzajúci rok ochorenie nebolo hlásené. Ochoreli pacienti z Nitrianskeho, Žilinského, Prešovského a Košického kraja po jednom prípade.

Ochoreli pacienti od 35 rokov veku, vo vekových skupinách 35-44r.=2x, 65+ = 2x, pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola u pacientov vo vekovej skupine 65 rokov a starších (0,26). Ochoreli rovnako 2 muži a 2 ženy.

Klinická symptomatológia zodpovedala poškodeniu CNS typu meningitídy.

III.4.7. Zápal mozgu a miechy – G 03

V roku 2015 nebolo hlásené žiadne ochorenie.

III.4.8. Zápal mozgu a miechy, mozgu aj miechy – G 04

Boli hlásené 4 ochorenia, chor. 0,74/100 000. Je to o 2 ochorenia viac ako v roku 2014.

Ochorenia sa vyskytli v Banskobystrickom kraji 3x a v Žilinskom bol zaznamenaný 1 prípad. Postihnutí pacienti boli vo vekových skupinách 1-4r. =1x a vo vekovej skupine 55-64 ročných 1x a 65+ starších = 2x.

Ochoreli 3 muži a 1 žena, v marci, máji a júli.

Ochorenia prebiehali s klinickými príznakmi poškodenia CNS rôznej intenzity a zostali etiologicky aj epidemiologicky neobjasnené.

III.4.9. Poruchy spánkového nervu – G 51

V priebehu roku 2015 bolo hlásených 27 ochorení, chor. 0,50/100 000. Je to o 3 prípady ochorenia menej ako v predchádzajúcom roku. Ochorenia boli hlásené z krajov Bratislavského - 3 pr., Žilinského 2 pr., Banskobystrického 6 pr., Prešovského 5 a Košického kraja 11, s najvyššou chorobnosťou v Košickom kraji 1,4/100 000. Ochorenia boli hlásené u pacientov vo vekových skupinách 0-ročných=1pr., 1-4r.=2x, 5-9r.= 4x, 10-14r.=13x, 15-19r.= 2x, 35-44r.=4x, 65+ 1x, najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola vo vekovej skupine 10-14 ročných detí, chor. 4,9/100 000.

Ochorelo 13 mužov a 14 žien. Ochorenia sa vyskytovali takmer počas celého roka, najviac v januári 5 a auguste 4 prípady, v ostatných mesiacoch od 1 po 3 prípady s výnimkou júna a októbra, kedy nebol zaznamenaný žiadny prípad ochorenia. Ochorenia zostali etiologicky neobjasnené.

III.4.10 Zápalová polyneuropatia – G 61

V roku 2015 bolo v SR hlásených 34 akútnych chabých obrn (chorobnosť 0,63/100 000 obyvateľov), z toho 31 u dospelých (chorobnosť 0,68/100 000 obyvateľov) a tri u detí do 15 rokov (chorobnosť 0,36/1000 000 detí do 15 rokov) (**Tab. III.4.10.**). Išlo o:

- chlapca vo veku sedem rokov z okresu Košice okolie, Košický kraj. Od 9. 6. 2015 bol pre respiračný infekť liečený antibiotikami. Dňa 19. 6. 2015 bol hospitalizovaný na Klinike detí a dorastu DFN Košice pre bolesti brucha a retenciu moča, z dôvodu ktorého mu bol zavedený permanentný močový katéter. Pre meningeálne príznaky bol dňa 22. 6. 2015 preložený na detské infekčné oddelenie s dg. serózna meningitída. V ten istý deň sa u neho objavila chabá paraparéza dolných končatín. Z dôvodu zhoršovania neurologického nálezu bolo dieťa preložené na oddelenie detskej neurológie. Ochorenie bolo hlásené z detského oddelenia dňa 25. 6. 2015. Epidemiologicky bolo ochorenie vyšetrené dňa 26. 6. 2015. Laboratórne vyšetrenia dvoch adekvátne odobratých vzoriek stolice boli v pokusoch o izoláciu poliovírusov a iných enterálnych vírusov negatívne. Po 60 dňoch od vzniku obrny reziduálna obrna ani slabosť končatín nepretrvávala. Dieťa bolo riadne očkované 4 dávkami IPV. Ochorenie bolo klinicky uzavreté ako akútna myelitída neinfekčnej etiológie a chabá paraparéza dolných končatín so sfinkterovou poruchou st. p.
- chlapca vo veku 10 rokov z okresu Liptovský Mikuláš. Dňa 16. 2. 2015 sa objavili bolesti stehien po namáhavej turistike. Dátum vzniku chabej obrny dolných končatín dňa 21. 2. 2015. S dg. Guillain - Barré syndróm bol dňa 2. 3. 2015 hospitalizovaný na detskom oddelení v Liptovskej nemocnici s poliklinikou liptovský Mikuláš, pre zhoršený zdravotný stav bol v ten istý deň preložený do Univerzitnej nemocnice Martin v trvaní do 1. 4. 2015. Ochorenie bolo hlásené dňa 10. 3. 2015 z Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Martine. Epidemiologicky bolo ochorenie vyšetrené dňa 11. 3. 2015. Vyšetrenie dvoch stolíc, ktoré neboli adekvátne odobrané na pokus o izoláciu poliovírusov a iných enterálnych vírusov, boli negatívne. Po 60 dňoch od vzniku obrny reziduálna obrna ani slabosť končatín nepretrvávala. Dieťa bolo riadne očkované 4 dávkami IPV. Ochorenie bolo klinicky uzavreté ako polyradikuloneuritída
- dievča vo veku dvoch rokov z okresu Zlaté Moravce. Od 2. 11. 2015 diagnostikovaný zápal horných dýchacích ciest (HDC). Dňa 3. 11. 2015 bolo hospitalizované na Detskej klinike v FN Nitra pre bolesť pravej nožičky, ortopédom stanovená dg. susp. koxitída pri zápale HDC. Po ATB liečbe bolo dieťa dňa 5. 11. 2015 prepustené do domov. Pre zhoršenie klinického stavu bolo dieťa dňa 26. 11. 2015 vyšetrené neurológom a následne hospitalizované na Infekčnej klinike FN Nitra s podozrením na polyradikuloneuritídu (Guillain – Barré sy). Dátum vzniku chabej obrny dňa 31. 10. 2016. Ochorenie bolo infektológom hlásené 27. 11. 2015. Odber vzoriek stolice na pokus o izoláciu poliovírusov a iných enterálnych vírusov nebol indikovaný. Epidemiologické vyšetrenie bolo dňa 27. 11. 2015. Dg. polyradikuloneuritídy bola stanovená na základe EMG vyšetrenia. Dňa 5. 12. 2015 bolo dieťa na žiadosť rodičov

prepustené do domácej starostlivosti. Kontrolné neurologické vyšetrenie dňa 10. 12. 2015 nepreukázalo reziduálna obrna ani slabosť končatín.

Ostatných 31 ochorení u dospelých osôb vo veku 19 až 78 rokov bolo z okresov: Komárno – 6, Trenčín – 3, Spišská Nová Ves – 3, Levice - 2, Košice I– 2, Košice II – 2 a po jednom ochorení Nové Zámky, Piešťany, Nové Mesto nad Váhom, Prievidza, Ilava, Lučenec, Žarnovica, Žilina, Bytča, Kežmarok, Stropkov, Vranov nad Topľou, Sobrance a Košice okolie (**Tab.III.4.10.**).

Ochorenia vznikli v mesiacoch január (3), február (3), marec (1), apríl (1), máj (6), jún (2), júl (5), august (6), september (2), október (4), november (1) a december (0).

Všetky prípady boli epidemiológmi vyšetrené do 48 hodín od hlásenia, resp. zistenia ochorenia. Výsledky všetkých vyšetrených vzoriek odobratých od chorých na pokus o izoláciu poliovírusov boli negatívne.

Akútne chabé obrny, SR 2015
výskyt podľa okresov

Tab. III.4.10.

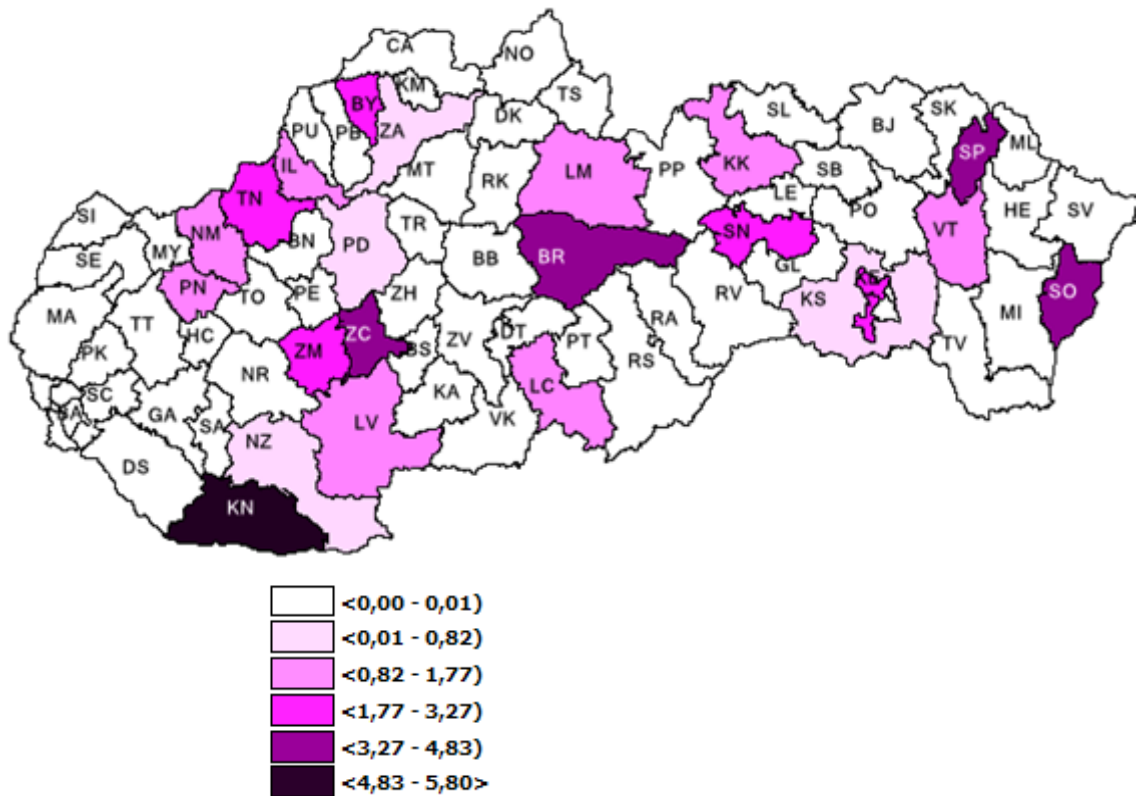
Kraj	Počet ochorení		Okres	Počet ochorení	
	abs.	chorobnosť/ 100000		abs.	chorobnosť/ 100000
Nitriansky	10	1,46	Levice	2	1,76
			Zlaté Moravce	1	2,43
			Nové Zámky	1	0,70
			Komárno	6	5,80
Trnavský	1	0,18	Piešťany	1	1,58
Trenčiansky	6	1,01	Trenčín	3	2,63
			Nové Mesto nad Váhom	1	1,60
			Prievidza	1	0,73
			Ilava	1	1,66
Banskobystrický	2	0,31	Lučenec	1	1,34
			Žarnovica	1	3,74
Žilinský	3	0,43	Liptovský Mikuláš	1	1,38
			Žilina	1	0,64
			Bytča	1	3,26

Prešovský	3	0,37	Kežmarok	1	1,38
			Stropkov	1	4,82
			Vranov nad Topľou	1	1,25
Košický	9	1,13	Spišská Nová Ves	3	3,03
			Košice I	2	1,47
			Košice II	2	2,42
			Sobrance	1	4,39
			Košice okolie	1	0,81
Spolu	34	0,63	Spolu	34	0,63

Zdroj: EPIS

Mapa III.4.10.

Akútne chabé obrny, SR 2015
výskyt podľa okresov

Zdroj: EPIS

Očkovanie detskej populácie proti poliomyelitíde

Kontrola zaočkovanosti detskej populácie proti poliomyelitíde v Slovenskej republike bola vykonaná k 31. 8. 2015. Zaočkovanosť dojčiat proti poliomyelitíde sa zisťovala v rámci základného očkovania kombinovanou vakcínou proti záškrtu, tetanu, čiernemu kašľu, infekciám vyvolaným H. influenzae typu b, vírusovej hepatitíde typu B a detskej obrne:

- **základné očkovanie dojčiat tromi dávkami hexavalentnej vakcíny proti DI-TE-PER-VHB-HIB-POLIO:**

ročník 2013: SR - 96,0 %; kraje - od 95,0 % (Košický kraj) do 97,1 % (Nitriansky kraj).

Na celoslovenskej aj krajskej úrovni zaočkovanosť neklesla pod 95 %. V porovnaní s predchádzajúcim obdobím celoslovenská zaočkovanosť klesla o 0,8 %. Celoslovenský priemer zaočkovanosti nedosiahli tri kraje a to Bratislavský kraj (95,2 %), Trenčiansky kraj (95,5 %) a Košický kraj (95,0 %). Okresy - hranicu 95 % zaočkovanosti nedosiahlo 16 okresov. Všetky deti boli očkované hexavakcínou INFANRIX HEXA s acelulárnou zložkou proti pertussis.

V kontrolovanom ročníku narodenia bolo bez ohľadu na počet podaných dávok zistených 1381 odmietnutých povinných očkovaní proti DI-TE-PER-VHB-HIB-POLIO, čo predstavuje 2,53 % z celkového počtu detí v kontrolovanom ročníku narodenia. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Bratislavskom kraji (4,0 %).

- **preočkovanie proti DI-TE-PER-POLIO v 6. roku života:**

ročník 2008: SR - 97,1 %; kraje - od 95,2 % (Bratislavský kraj) do 98,9 % (Trnavský kraj).

Celoslovenská zaočkovanosť v porovnaní s predchádzajúcim rokom klesla o 0,8 %. Celoslovenský priemer zaočkovanosti nedosiahli tri kraje a to Bratislavský kraj (95,2 %), Prešovský kraj (95,7 %) a Košický kraj (95,4 %). Na okresnej úrovni 95 % hranicu zaočkovanosti nedosiahlo sedem okresov. Na očkovanie bola použitá tetravalentná vakcína INFANRIX POLIO.

V kontrolovanom ročníku narodenia bolo zistených 600 odmietnutých povinných očkovaní, čo predstavuje 1,1 % z celkového počtu detí v ročníku. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Bratislavskom kraji (2,7 %).

- **preočkovanie proti DI-TE-PER-POLIO v 13. roku života:**

ročník 2001: SR - 98,1 %; kraje - od 96,6 % (Bratislavský kraj) do 99,2 % (Trnavský kraj).

Celoslovenská zaočkovanosť v porovnaní s predchádzajúcim rokom klesla o 0,3 %. Celoslovenský priemer zaočkovanosti nedosiahli tri kraje a to Bratislavský kraj (96,6 %), Prešovský kraj (97,7 %) a Košický kraj (96,7 %). Na okresnej úrovni 95 % hranicu zaočkovanosti nedosiahli tri okresy. Na očkovanie bola použitá tetravalentná vakcína BOOSTRIX POLIO.

V kontrolovanom ročníku narodenia bolo zistených 244 odmietnutých povinných očkovaní, čo predstavuje 0,5 % z celkového počtu detí v ročníku. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Bratislavskom kraji (1,3 %).

Sledovanie cirkulácie poliovírusov a iných enterálnych vírusov vo vonkajšom prostredí

Enviromentálna surveillanc sa v Slovenskej republike vykonáva už od roku 1970, a to sledovaním cirkulácie poliovírusov a iných enterovírusov vyšetrovaním odpadových vôd. NRC pre poliomyelitídu pravidelne monitoruje odpadové vody na prítomnosť poliovírusov a iných enterovírusov podľa ním vypracovaného harmonogramu odberov.

V roku 2015 boli v NRC pre poliomyelitídu vyšetrené odpadové vody zo 16 - tich odberových lokalít - čističiek odpadových vôd (ČOV), z troch utečeneckých táborov (Rohovce a Medveďov a Gabčíkovo) Gabčíkovo bol zaradený do vyšetrovania odpadových vôd v novembri 2015 - po jeho opätovnom sprevádzkovaní. Vzorky boli vyšetrené podľa štandardných metodík WHO v pokuse o izoláciu vírusu na bunkových substrátoch RdA a L20B. Počet odobratých vzoriek odpadových vôd bol 127, čo po opracovaní metódou dvojfázovej separácie – spodná fáza (SF), interfáza (IF), predstavuje celkovo 254 vzoriek. V pokuse o izoláciu vírusov na bunkových kultúrach bolo z 43 pozitívnych vzoriek izolovaných 63 nepoliomyelitických enterovírusov. Poliomyelitické vírusy v odpadových vodách v roku 2015 izolované neboli. PV3 SL bol izolovaný zo vzorky odpadových vôd odobratej 24.11.2015 v lokalite ČOV v Piešťanoch. Potvrdenie identifikácie a intratypová diferenciacia bola vykonaná v Regionálnom referenčnom laboratóriu WHO v Helsinskách. Potvrdenie identifikácie a intratypová diferenciacia bola vykonaná v Regionálnom referenčnom laboratóriu WHO v Helsinskách. Zo vzoriek suspektne pozitívnych vzoriek odpadových vôd zaslaných na identifikáciu z virologických pracovísk z RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici (zo 14 lokalít vyšetrených 84 vzoriek odpadových vôd) v Košiciach (zo 14 lokalít vyšetrených 95 vzoriek odpadových vôd) bolo izolovaných 5 nepoliomyelitických enterovírusov .

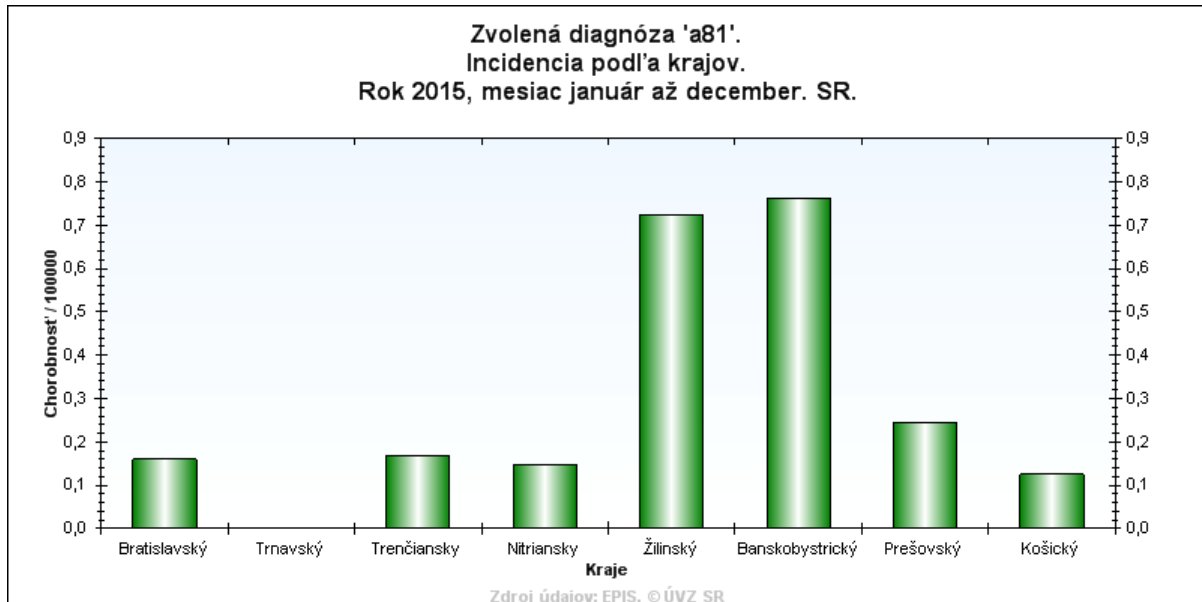
Medzinárodná spolupráca pri zabezpečovaní surveillance poliomyelitídy

Okrem zasielania týždenných hlásení do WHO, bol pre európsku regionálnu certifikačnú komisiu WHO v roku 2015 spracovaný aktualizovaný materiál o všetkých aktivitách realizovaných v roku 2014 na udržanie stavu eradikácie poliomyelitídy v Slovenskej republike. Materiál obsahuje predpísané kapitoly o činnosti členov Národnej certifikačnej komisie, imunizačných aktivitách, výsledkoch epidemiologickej a laboratórnej surveillance, vrátane laboratórneho uchovávaní divých poliovírusov v laboratóriách v rezorte zdravotníctva, aj mimo rezortu zdravotníctva. Koncom roka 2015 bol aktualizovaný akčný plán úloh na udržanie stavu bez poliomyelitídy v Slovenskej republike, ktorý bude zaslaný európskej cerfifikačnej komisii WHO v apríli 2016.

III.4.11. Creutzfeldt - Jacobova choroba – A 81

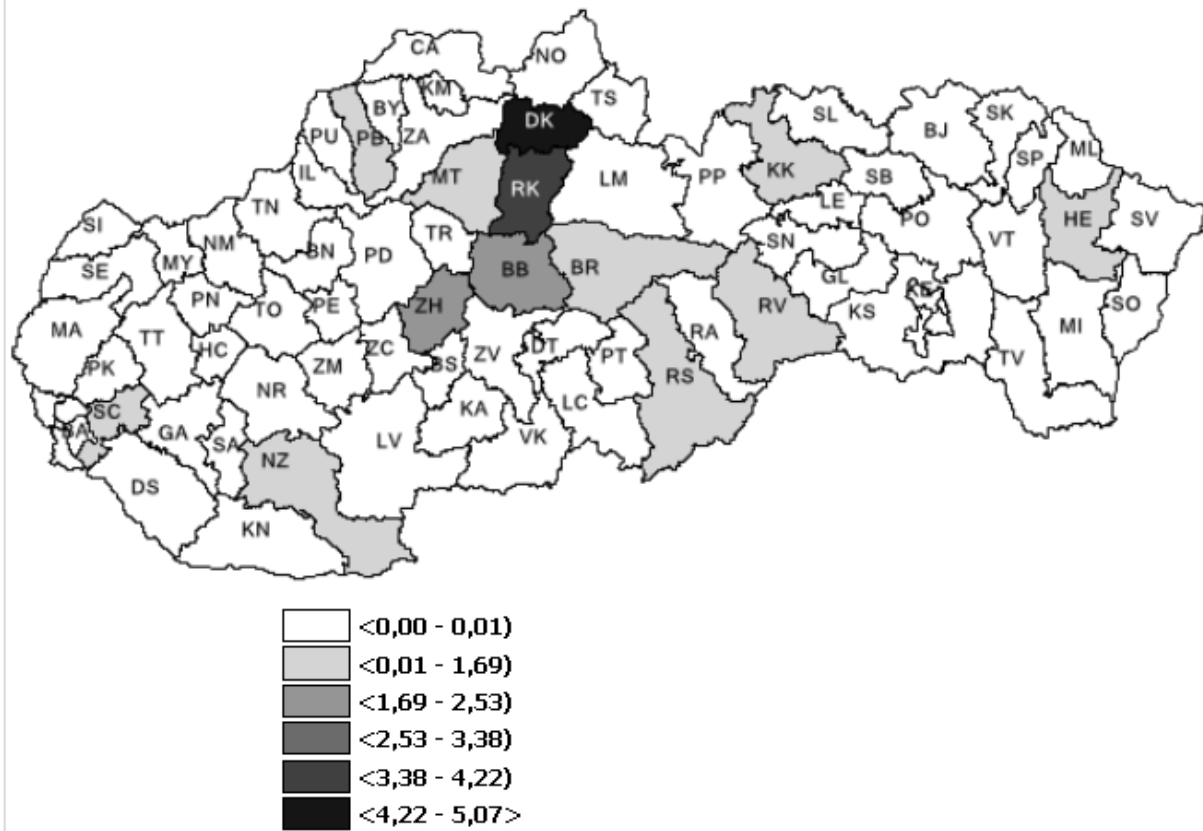
V priebehu roku bolo hlásených 16 ochorení, chor. 0,30/100 000. Oproti r. 2014 je to o jedno ochorenia viac.

Ochorenia boli hlásené zo 7 krajov SR s výnimkou Trnavského. Najvyššia chorobnosť bola v Banskobystrickom a Žilinskom kraji.

Výskyt bol zaznamenaný v 12tich okresoch. Postihnutí boli pacienti od 45 rokov. Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola vo vekovej skupine 45 – 54r. a65+.(0,8 vs.0,78 /100 000. Ochoreli 8 mužov a 8 žien.

Výskyt zvolenej diagnózy v SR podľa okresov miesta bydliska
v r. 2015
Diagnóza 'A81'

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

Bratislavský kraj

73 ročná žena z okresu Senec mala ťažkosti s chôdzou, slabosť, neobratnosť, neurodegeneratívne ochorenie., biopt. materiál histopatol. pozit. prióny

Trenčiansky kraj

V roku 2015 sme evidovali 1 prípad (chorobnosť 0,17/100 000 obyvateľov) u 67 ročnej ženy z okresu **Považská Bystrica**, ktorý skončil úmrtím. 05/2015 pacientka hospitalizovaná na neurologickom odd. pre stav závratov, instability. Asi dva týždne depresívna, plačlivá, zabúda, chudne, má problémy s chôdzou. Neskôr hospitalizovaná na chirurgickom odd. pre zvracanie, váhový úbytok 20 kg. 06/2015 hospitalizovaná na psychiatrickom odd. pre poruchy správania pri dementnom syndróme. Obj. ťažké kognitívne, amnestické poruchy s rýchlou progresiou, prítomný myoklonus, rigidita tela, ataxia až akinéza DKK, prítomná paranoidita a optické halucinácie. Preložená na paliatívne odd., pacientka bez verbálneho kontaktu, nereaguje, na algický podnet naznačená flexia. Stav progreduje, exitus letalis, nariadená patologicko-anatomická pitva. Potvrdená sporadická forma CJCH. Vyš.: likvor - prítomný 14-3-3 proteín, polymorfizmus priónového génu na kodóne 129 je metionín/metionín, mutácia priónového génu E200K na kodóne 200 neprítomná. SA: Pacientka sa narodila a celý život bývala v okrese Považská Bystrica, bola zamestnaná v strojárskom priemysle. EA: Kontakt so zvieratami: v mladosti rodičia pacientky chovali ovce, pacientka chovala hydinu, ošípané, psa, mačku. Konzumácia surového mäsa a mäsových výrobkov nie je vylúčená (pri príprave

domácich mäsových výrobkov). Zdravotnícke výkony: r. 1983 fraktúra predkolenia, riešené operačne; r. 2013 operácia katarakty; iné negat.

Žilinský kraj

1. Ochorela 64 ročná žena z okresu D. Kubín. Koncom januára spadla v práci a udrela si záhlavie bez tržnej rany, nebola v bezvedomí ani ošetrovaná. Od úrazu začala zabúdať, hospitalizovaná na neurologickom oddelení od 2.2. do 10.2.2015, CT – 2.2.2015 negatívne, na EEG trifázické grafoelementy na patologickom pozadí s theta-delta aktivitou. Pri hospitalizácii mnestické poruchy, diagnostický záver Alzheimerova choroba, koncom februára poruchy chôdze, schudla, hospitalizácia na oddelení dlhodobo chorých od 25.6. do 21.7. 2015. Dňa 14.7.2015 odber krvi na analýzu DNA, potvrdená mutácia E 200K. Stav komplikovaný rozvojom paralytického ilea pri klostrídiovej infekcii. Po chirurgickom vyšetrení pacientka hospitalizovaná na internom oddelení od 23.7. –10.8. 2015 pre ileózný stav, pacientka imobilná, komunikácia nemožná, 10.8 2015 bola preložená na ODCH, kde 28.8.2015 exitovala. Pitvaná bola na pracovisku súdneho lekárstva a patológie ÚDZS v Martine. Z oddelenia pre prionové choroby NRC pre PCH a PVN na SZU v Bratislave hlásená genetická forma ochorenia. Dňa 21.7.2015 potvrdená mutácia prionového génu E200K na kodóne 200. Vo vzorkách z tkaniva mozgu imunohistochemickou detekciou 6.11.2015 potvrdená prítomnosť prionu, ako aj nález typických lézií (spongióza, astrocytóza a úbytok neurónov) v kôre mozgu, mozočku a bazálnych ganglií. EA: pracovala ako predavačka v bufete, upratovačka, doma chovala len husy, úrazy, operácie nemala, v rodine sa neurologické ochorenie nevyskytlo. Zo SZU hlásená genetická forma ochorenia na CJCH.

2. Ochorel 70 ročný muž z okresu D. Kubín. Od 20.10. do 28.10. 2015 hospitalizácia na neurologickom oddelení, udával intenzívne bolesti chrbtice, občas závraty, trasenie ľavej ruky, podľa manželky od 17.10. 2015 bol dezorientovaný, mal tremor na horných končatinách, 21.10. 2015 CT mozgu – bez ložiskových zmien, MMSE vyšetrenie – stredne ťažký stupeň demencie, 25.10.2015 náhly tremor celého tela, potenie, dezorientácia, neprítomný pohľad, halucinácie, dg. tremor končatín a tela, prejavy cerebellárnej ataxie, II. hospitalizácia 2.11. – 9.11. 2015 – ÚVN Ružomberok, interná klinika, neartikulovaná reč, dezorientovaný, tras rúk, prejde s pomocou, diagnóza tremor končatín a tela, prejavy cerebellárnej ataxie, 9.11.-18.11.2015 hospitalizácia na ODCH, 10.11. 2015 odber krvi na analýzu DNA, vzorka vyšetrená na oddelení pre prionové choroby NRC pre PCH a PVN na SZU v Bratislave, kde bolapotvrdená mutácia prionového génu E200K na kodóne 200. Pacient exitoval doma 20.11.2015, nebol pitvaný. EA: pracoval ako elektrikár, od roku 1992 bol na invalidnom dôchodku (dg. M. Bechterev), 3 deti- zdravé, v roku 1978 úraz lakt'a, brat zomrel na Creutzfeldt-Jacobovu chorobu v roku 1990, ako 50 ročný.

3. Ochorela 70 ročná žena z okresu Ružomberok, ktorá je v poradí druhou postihnutou v rámci jednej rodiny na genetickú formu CJCH. Pochádza z ohniska výskytu CJCH, z obce okresu L. Mikuláš (Kalameny), kde máme nakumulované ochorenia v rámci dvoch rodinných výskytov v rodinách s rovnakým priezviskom, avšak tieto dve rodiny nie sú údajne v príbuzenskom vzťahu. V obci je viacero obyvateľov s priezviskom Hazucha, ktoré za slobodna nosila aj táto pacientka.

Menovaná pochádza zo šiestich súrodencov, z nich sú traja žijúci. Jeden brat zomrel na rakovinu, jeden mal po úraze krvácanie do mozgu a v r. 2010 zomrela jej 63 ročná sestra na potvrdenú genetickú formu CJCH.

Asi od 6.4.2015 menovaná progresívne slabla, strácala rovnováhu, mala vertigo, zhoršené slovné vyjadrovanie. CT vyšetrenie - bez lokálneho nálezu. V priebehu 14 dní stav zhoršený, neschopná samostatnej chôdze, redukcia reči, zábudlivosť. Bola hospitalizovaná na neurologickom odd. JIS Vojenskej nemocnice Ružomberok v čase od 19.5. do 27.5.2015,

kedy bola preložená do LDCH L. Štiavnička, kde dňa 10.10.2015 exitovala. V NRC dokázaná mutácia na kodóne E200K a polymorfizmus 129M/M, taktiež prítomný patol. Proteín 14-3-3 v liquore.

4. Ojedinelý prípad ochorenia a úmrtia na genetickú formu ochorenia CJCH v obci Ivachnová, kde sme ešte nemali zaznamenaný výskyt CJCH, ochorel 54-ročný muž, robotník z **okresu Ružomberok**. Začiatkom februára 2015 nespavosť, asi pol roka zabúdal, nevedel nájsť kľúče, spomalenosť, začal rozprávať od vecí, nevedel si nastaviť budík, poruchy chôdze.

Obvodná lekárka ho odoslala na neurologické vyšetrenie, kde bolo vyslovené podozrenie na CJCH, následne hospitalizácia na psychiatrickom odd., doliečovacom odd. vo Vojenskej nemocnici Ružomberok a následne v LDCH L. Štiavnička, kde 27.3. 2015 exitoval.

V NRC zistená mutácia na kodóne 200 PrP génu a tiež nález polymorfizmu na kodóne 129 M/M. Pozitívna aj prítomnosť patologickej bielkoviny- proteín 14-3-3. Pochádza z obce Ivachnová aj jeho obidvaja rodičia tu prežili svoj život, ovce nechovali, ale iné úžitkové domáce zvieratá áno. Mal 3 súrodencov, žijú dvaja sú zdraví, sestra zomrela vo veku 53 r. od 16.r. sa liečila na schizofréniu. Má dve dcéry, jedna v Prahe vyšetrená na genetike s pozit. nálezom- prítomnosť mutácie.

5. Ochorela 55 ročná žena z **okresu Martin**, u ktorej sa 2 mesiace rozvíjala neurologická symptomatika. Pacientka bola hospitalizovaná v UNM na Neurologickej klinike. Klinický obraz: prudké bolesti hlavy, bolesti chrbtice, stuhnuté svalstvo, problémy s hybnosťou, ataktická chôdza, HK vo flekčnom postavení, poruchy novopamäte aj staropamäte, skandovaná reč, jednoduchým výzvam ešte vyhovie. Pri hospitalizácii výrazná rigidita, psychický nepokoj, cerebelárny syndróm, neschopnosť chôdze ani sebestačnosti, až bezvedomie.

EA: rodičia pacientky pochádzali z Oravy, otec z obce Zakamenné, matka z obce Habovka. Ako dieťa navštevovala starých rodičov na Orave, ktorí v domácnosti chovali domáce zvieratá kravy, ošípané a ovce. Sporadická konzumácia mozočkov s vajcom bola v rodine bežná. V roku 2003 matka chorej zomrela na mozgovú príhodu, v predchorobí mala niekoľko týždňov trvajúce problémy s chôdzou, na CJCH nebola vyšetrená.

Vyšetrenie EEG u pacientky - periodické výboje typické pre CJCH - progresia spomalenie pozadia, frekvenčné periodické výboje (OV, SW) generalizované s fr. 2HZ suponujúce prionové ochorenie. Diagnóza bola stanovená histopatologickým a imunohistochemickým vyšetrením Creutzfeldtova-Jakobová choroba ako genetická forma. Výsledok pitvy zatiaľ nie k dispozícii.

Nitriansky kraj

V **okrese Nové Zámky** vykázali úmrtie na CJCh u 53-ročného muža, ktorý bol dňa 5.6.2015 prijatý na Kliniku vnútorného lekárstva FNsP v Nových Zámkoch za účelom dif.dg. z dôvodu rapidného chudnutia, neistoty pri chôdzi, občasnej straty rovnováhy a závratov. Počas hospitalizácie došlo ku kvantitatívnej poruche vedomia a bol diagnostikovaný organický psychosyndróm, extrapyramídový syndróm a ľavostranná hemiparéza ľahkého stupňa. CT vyšetrenie mozgu poukázalo na postmalatický defekt staršieho dáta v ľavej hemisfére a známky ľahkej kortikálnej atrofie mozgu. Dňa 16.6.2015 bol pacient preložený na Neurologickú kliniku FNsP v Nových Zámkoch, kde bolo vzhľadom k rýchle progredujúcemu úbytku kognitívnych funkcií a cerebellárnemu syndrómu vyslovené podozrenie na prionovú chorobu typu CJCh a následne bol realizovaný komplex vyšetrení za diagnostickým účelom (MR mozgu, EEG vyšetrenie mozgu - nález typický pre CJCh – progresívna forma). Vyšetrenie likvoru - nález proteínovej disociácie. Od 28.6.2015 pretrvávajúce febrility napriek ATB liečbe - diagnostikovaná hypostatická pravostranná bronchopneumónia, následne stav progreduje do soporu. Dňa 1.7.2015 bol pacient preložený

na Doliečovacie oddelenie FNŠP v Nových Zámkoch, kde naďalej stav progredoval a aj napriek dostupnej komplexnej liečbe a zvýšenej ošetrovateľskej starostlivosti dňa 3.7.2015 došlo k zástave vitálnych funkcií a je konštatovaný exitus letalis. Prvotná príčina smrti: Creutzfeldt-Jakobova choroba. Epidemiologická anamnéza: jedná sa o druhý prípad v epidemiologickej súvislosti, bratranec chorého exitoval na CJCh v roku 2007. V anamnéze mal kontakt so zvieratami v chove (barany, ovce, kozy, sliepky – kŕmenie). V rodine boli realizované dňa 9.10.2015 odbery krvi na zistenie výskytu špecifickej mutácie (mutácia E200K) a nešpecifických (polymorfizmus M129V) genetických rizikových faktorov CJCh u troch osôb. Výsledky vyšetrení neboli v čase spracovania výročnej správy k dispozícii.

Banskobystrický kraj

Hlásených bolo spolu 5 ochorení, chor. 0,75/100 000, čo je oproti r. 2014 o 3 ochorenia viac. Ochorenia bolo hlásené z okresov Banská Bystrica 2x, Brezno 1x, Rimavská Sobota 1x, Žiar nad Hronom 1x. Ochoreli pacienti vo veku 65+ r. = 2x, 65r.= 1x, 45r.= 2x. Ochoreli 4 muži a 1x žena.

Okres B. Bystrica

1. prípad ochorenia na CJCH sa vyskytol u dospelého muža z obce Strelníky. Ochorenie začalo v januári náhlou poruchou reči so stratou kognitívnych funkcií s postupnou poruchou motorických funkcií a rýchlo progredujúcou demenciou, apatiou a bradypsychikou. **Exitoval** mesiac po objavení sa prvých klinických príznakov ochorenia. Ochorenie bolo potvrdené laboratórne v NRC pre prionové infekcie, bola dokázaná prítomnosť mutácie prionového génu E200K na kodóne 200 a polymorfizmus prionového génu na kodóne 129 je metionín/metionín.

Išlo pravdepodobne o familiárny výskyt ochorenia, v r. 1986 exitovala na CJCH jeho 63 ročná sestra.

2. prípad CJCH bol zaznamenaný u 66 ročného muža z B. Bystrice s príznakmi postihnutia CNS, hospitalizovaný bol na neurologickom oddelení, preložený na infekčné oddelenie. Klinické príznaky sa stupňovali, došlo k úplnej strate kognitívnych funkcií, postupnou apatiou, stratou vedomia a následným exitom. Ochorenie bolo potvrdené laboratórne v NRC prítomnosťou mutácie prionového génu E 200K na kodóne 200 a polymorfizmus prionového génu na kodóne 129 je metionín.

Išlo o familiárny výskyt – otec umrel na CJCH.

Okres Brezno :Vyskytol sa 1 prípad ochorenia na pomalé vírusové infekcie. Ochorenie nebolo doposiaľ hlásené, až dodatočne. Jednalo sa o 64 ročného muža z jednej obce na Pohroní. Pacient mal poruchy chôdze , bolesti v kolene najmä pri chôdzi, neskôr pribudli záškľby v končatinách, postupne na celom tele. Nevládze sa postaviť ani chodiť, stav pretrváva niekoľko rokov. Opakovane hospitalizovaný, opakovane vyšetrovaný na viacerých klinických odboroch . Počas poslednej hospitalizácii v septembri 2015 bol vyšetrený na psychiatrii. Odoberatá bola krv na vyšetrenie špecifických protilátok na CJCh. Lab. vyšetrenia: Analýza DNA : špecifická mutácia E 200K prítomná, polymorfizmus na kodóne 129 Met/Met prítomný. Proteín: 14-3-3 v likvore prítomný. Pacient **exitoval** Rodina pochádza z Oravy. Pristáhovali do terajšieho miesta trvalého bydliska pred 3 generáciami. Na podobné ochorenie „meningitídu“? zomrel otec a tiež brat – postupne sa mu začala triasť noha , prestal chodiť, nakoniec umrel. Príbuzní nevedia presne na čo. Predpokladáme familiárny výskyt ochorenia.

Okres Rim. Sobota

V tomto roku hlásil 1 ochorenie. Ochorenie sa vyskytlo u 45 ročného muža, na základe klinickej symptomatológie – porucha pamäte, vnímania, porucha stability, kognitívny deficit, poruchy chôdze, na základe EEG a MR vyšetrení mozgu s nálezom typickým pre dg.

Creutzfeld-Jacobovej choroby a pozitívneho laboratórneho výsledku – histopatologického a imunohistochemického vyšetrenia mozgu molekulárno-biologickou analýzou. Jednalo sa o genetickú formu Creutzfeldtovej – Jakobovej choroby. Bola zistená pozitívna rodinná anamnéza. Ochorenie sa skončilo **exitom**.

Okres Žiar n. Hronom

46r. pacientka s príznakmi úporná insomnia, neskôr tremor celého tela, zhoršenie mobility, Postupne hospitalizovaná na internom a neurologickom oddelení. Pacientka bola zmätená, dezorientovaná, bradypsychická, prítomná extrapyramídová a vestibulocerebelárna symptomatológiou, s ťažkou ataxiou postoja a chôdze. Graf na EEG hrubo abnormný, bez prítomnosti alfa aktivity, opakovane epizodicky prítomné generalizované trojfázové komplexy, svedčiace pre pomalé vírusovú infekciu. Na MR známky pre svedčiace pre CJCH. V NRC pre prionové ochorenia, potvrdená mutácia prionového génu na kodóne 200 (E200K), na pozícii 129 prítomná homozygota Met/Met, čo svedčí pre genetickú formu CJCH. V neurol.obraze dochádza k progresii stavu, rozvíja sa dementný sy, porucha mobility na podklade kvadrupostihnutia, prítomná extrapyramídovej symptomatológie pacientka odkázaná na pomoc druhej osoby, umiestnená v DSS.

Prešovský kraj

Okres Humenné

Hlásené 1 potvrdené ochorenie u 51-ročnej pacientky s arteririálnou hypertenziou, po operácii chrbtice pre herniu disku v r. 2012, s recidivujúcim periférnym vestibulárnym sy vľavo. Od 29.4.2015 – 5.5.2015 hospitalizovaná na neurologickom odd. Nemocnice A. Leňa Humenné a.s. pre recidivujúci vestibulárny sy. CT mozgu neodhalilo zreteľné ložiskové zmeny, pri USG extrakran. karotíd normálny nález. Pacientka akútne rehospitalizovaná pre zhoršenie klinického stavu v zmysle zvýraznenia nestability pri chôdzi až neschopnosť samostatnej chôdze, psychické zmeny, poruchy pamäte. V objektívnom neurologickom náleze dominuje cerebellárna ataxia viac vyjadrená na pravej polovici tela, kvadruparéza s akcentom na DK, bez pomoci sa ani neposadí. Exitus dňa 27.7.2015, vykonaná pitva – vyšetrením odobraného materiálu (mozog) – potvrdená Creutzfeldtova - Jakobova choroba, genetická forma.

Okres Kežmarok

Hlásené 1 ochorenie -genetická forma u 64-ročnej starobnej dôchodkyne zo Slovenskej Vsi, predtým administratívna pracovníčka v Kežmarku. Ona aj jej rodičia pochádzali z obce Slovenská Ves (okres KK). Podľa udania manžela dve jej tety sa liečili a jedna z nich aj zomrela na „nejakú neurologickú diagnózu“ v roku 1978. Prvé príznaky vznikli z plného zdravia v júli 2015 po uštipnutí hmyzom vznikla paréza PHK. Opakovane hospitalizovaná na neurologickom odd. Poprad, momentálne Hospic Ľubica. Postupný nástup príznakov: centrálna hemiparéza l. dx. s akcentáciou na PHK, myoklonie PHK, kvadruparéza precip. hemiparesis l.dx. gravis akcent. na PHK, generaliz. dyskinézy. Vyšetrenie likvoru na stanovenie prítomnosti proteínu 14-3-3: Na fotografii gélu je negatívny nález – proteín 14-3-3 je v likvore neprítomný. Vyšetrenie DNA (izolovaná z krvi): polymorfizmus priónového génu na kodóne 129 je metionín/metionín, mutácia prionového génu E200K na kodóne 200 je prítomná.

Košický kraj

Okr. Rožňava:

58 ročný mužna **Creutzfeldtovu-Jakobovu chorobu**. Prvé príznaky ochorenia v máji 2014. Rodičia aj starí rodičia pochádzali z okresu Rožňava. V rodine výskyt Alzheimerovej choroby u otca a starého otca?, vyšetrenie na CJCh u nich nebolo vykonané. Pacient bol aktívny športovec, pri futbale utrpel cca pred 2-3 rokmi úraz hlavy. Poľovník, doma od detstva chovali hospodárske zvieratá. Pracoval ako robotník v Slovenských magnezitových závodoch v Jelšave. Cestovateľská anamnéza negatívna. Diagnóza potvrdená v NRC pre prionové choroby: histopatologické a imunohistochemické vyšetrenie mozgu - CJCh genetická forma.

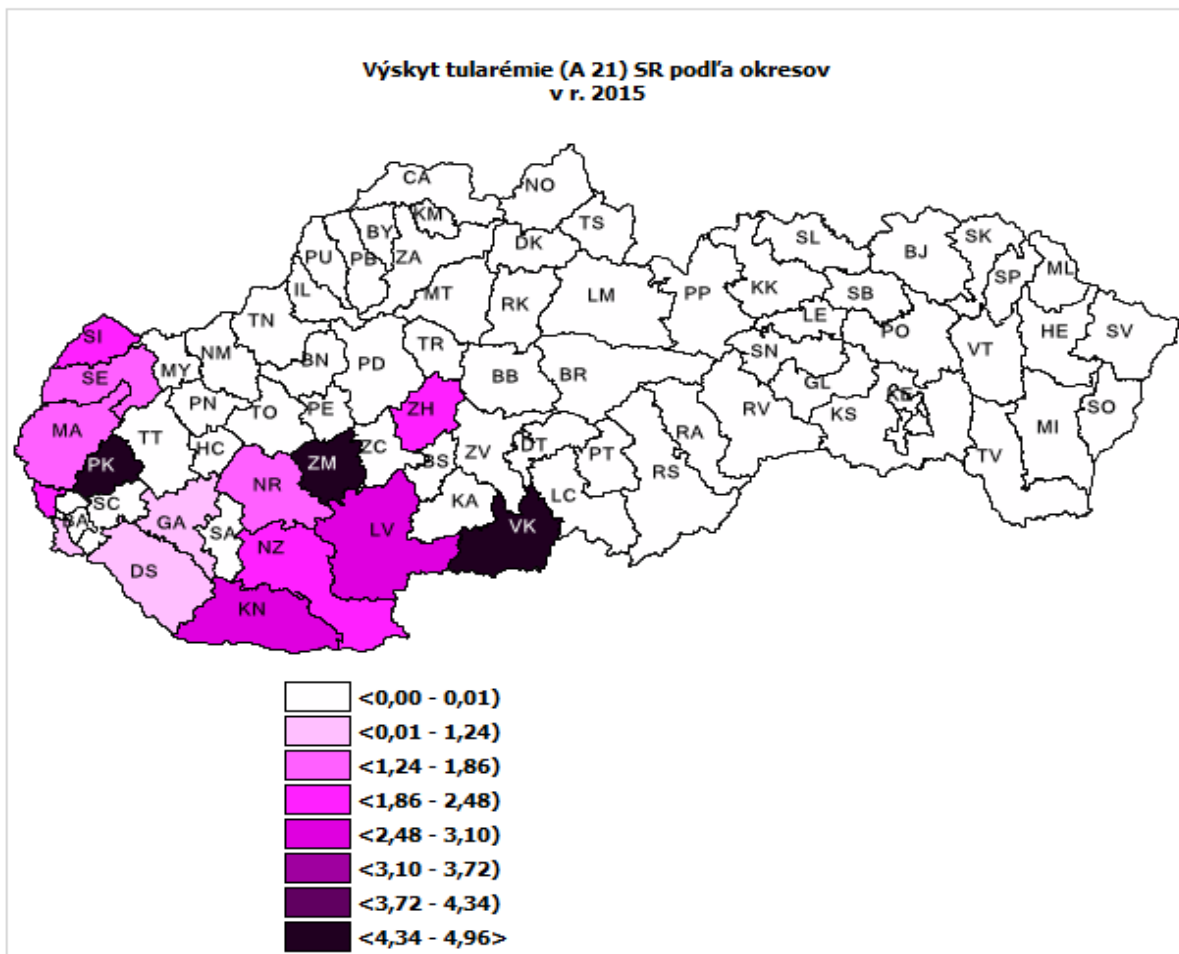
III.5 Skupina zoonóz a nákaz s prírodnou ohniskovosťou

III.5.1 Tularémia – A 21

V priebehu roka 2015 bolo na Slovensku hlásených spolu 28 ochorení (chor. 0,52/100.000), čo je oproti roku 2014 4 násobný vzostup ochorení a 3,1 násobný vzostup oproti 5 ročnému priemeru.

Ochorenia boli hlásené z krajov: Bratislavský – 7x, Trnavský – 4x, Nitriansky – 13x, Banskobystrický – 3x.

Mapa III.5.1 Výskyt tularémie v SR podľa okresov, rok 2015

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

Rozdelenie chorých podľa vekových skupín: 10-14=1, 15-19=2, 20-24=2, 25-34=3, 35-44=5, 45-54=9, 55-64=3, 65+=2.

Klinické formy ochorení: 21x uzlinová, 1x febrilná, 6x pľúcna.

V epidemiologickej anamnéze bol udaný mechanizmus prenosu: 3x ingescia, 4x priamy kontakt, 1x prisatie kliešťa, 2x poranenie divokožijúcim zvierateľom, 1x poranenie domácim zvierateľom, 5x kontakt s divokožijúcim zvierateľom, 1x kontakt s domácim zvierateľom, 3x kontakt s voľnežijúcim zvierateľom, 4x neznámy a 3x bol mechanizmus prenosu iný. Prvé príznaky ochorení boli hlásené v mesiacoch: január – 10, február – 3x, apríl – 1x, jún – 3x, júl – 3x, august – 2x, október – 3x, november – 1x.

III.5.2 Brucelóza – A 23

V priebehu roka 2015 bolo hlásené 1 ochorenie z okresu Košice-okolie na dg. A23.8 Iná brucelóza.

46 ročný muž: v máji 3 týždne horúčky do 40 st. C, triaška, zimnica, suchý kašeľ, vykašľoval biele spútum, bolesti kĺbov - začalo to kolenami, slabosť, nechutenstvo. Prvý odber 8.6.2015 Bang 1:160/320, druhý odber 23.6.2015 Bang 1:80. Konzumuje veľa mlieka - kozie od suseda, ovčí syr z družstva. 8.4.2015 sa vrátil z Karibiku, kde bol na dovolenke. Sérologicky – Brucella iná.

III.5.3 Leptospiróza – A 27

V priebehu roka 2015 bolo hlásených 7 ochorení (chor. 0,13/100 000), čo je o 5 ochorení menej ako v roku 2014 a v porovnaní s 5 ročným priemerom je výskyt nižší o 41%.

Ochorenia boli hlásené z krajov: Trenčiansky – 3, Košický – 4.

Rozdelenie chorých podľa vekových skupín: 10-14=1, 25-34=2, 35-44=2, 45-54=2.

Klinické formy ochorení: ikterická – 5x, meningeálna – 2x.

Ochorenie bolo hlásené ako:

A 27.0 Leptospirosis icterohaemorrhagica - Weilova choroba – 6x.

A 27.8 Iné formy leptospirózy – 1x. V etiológii sa uplatnila: L. sejroae.

V epidemiologickej anamnéze bol udaný mechanizmus prenosu: 4x ingescia, 3x neznámy. Prvé príznaky ochorení boli hlásené v mesiacoch: február – 1, apríl – 1, jún – 1, júl – 1, august – 2, september – 1x.

III.5.4 Iné bakteriálne zoonózy nezatriedené inde – A 28

A 28.0 Pasteurelóza – v roku 2015 ochorenie nebolo zaznamenané.

A 28.2 Extraintestinálna yersinióza – ochorenie popísané v kapitole Črevné nákazy.

III.5.5 Listeriόza – A 32, P 37.2

V roku 2015 bolo na Slovensku hlásených spolu 17 ochorení na listeriόzu (chor. 0,31/100 000), čo je oproti roku 2014 o 10 ochorení menej a v porovnaní s 5 ročným priemerom je výskyt o 3% nižší.

Rozdelenie chorých podľa vekových skupín: 5-9 = 1, 10-14 = 1, 20-24 = 1, 25-34 = 2, 35-44 = 1, 55-64 = 4, 65+ = 7.

Ochorenia boli hlásené z krajov: Bratislavský – 5, Trnavský – 3, Trenčiansky – 1, Nitriansky – 2, Žilinský – 3, Prešovský – 2, Košický – 1.

Klinické formy ochorení: 2x črevná, 3x febrilná, 5x meningeálna, 17x septická.

V epidemiologickej anamnéze bol udaný mechanizmus prenosu: 2x ingescia, 15x neznámy. Prvé príznaky ochorenia boli hlásené v mesiacoch: január – 4, február – 1, marec – 1, máj – 3, jún – 1, august – 1, september – 3, október – 2, december – 1.

Ochorenie bolo hlásené pod diagnózou:

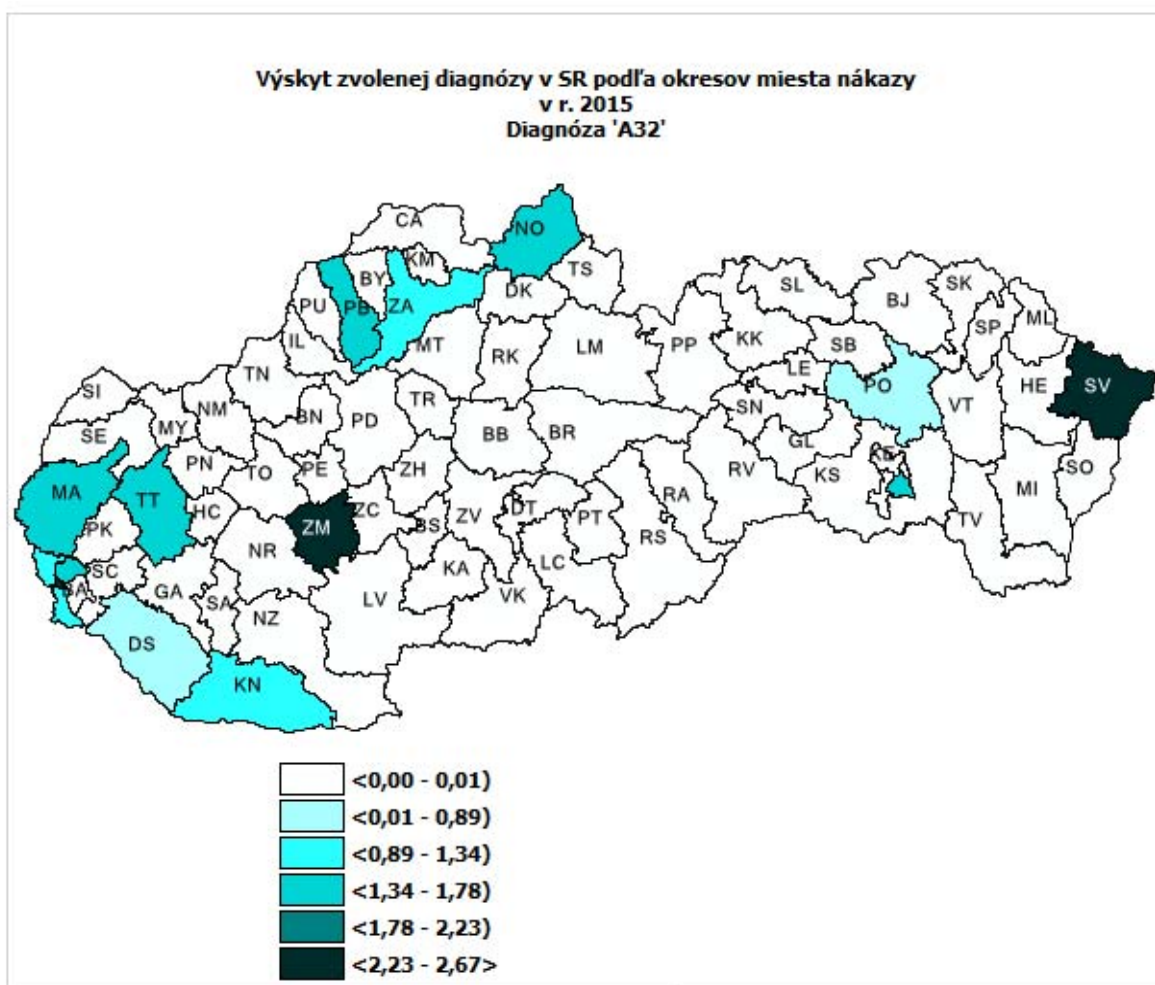
A 32.1 Listériová meningitída a meningoencefalitída – 5x

A 32.7 Listériová septikémia – 9x

A 32.9 Nešpecifikovaná listerióza – 3x

V januári 2015 bola zaznamenaná 1x forma Novorodeneckej (diseminovanej) listeriózy (P 37.2) z okresu Komárno, ktorej následkom bol potrat. 26 ročná matka prekonalala fenrlnú formu listeriózy. EA: neznáma. Biopsia – kultivačne pozit. *Listeria monocytogenes*.

Mapa III. 5. 2 Výskyt listeriózy v SR podľa okresov, rok 2015

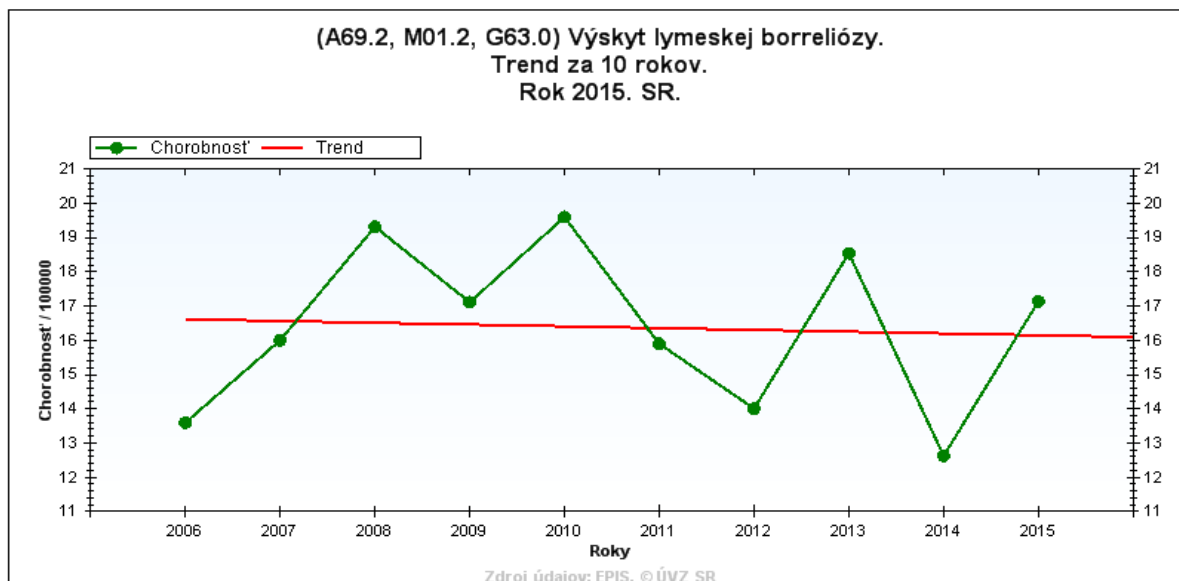
Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

III.5.6 Lymeská borrelióza – A 69.2, M 01.2, G 63.0

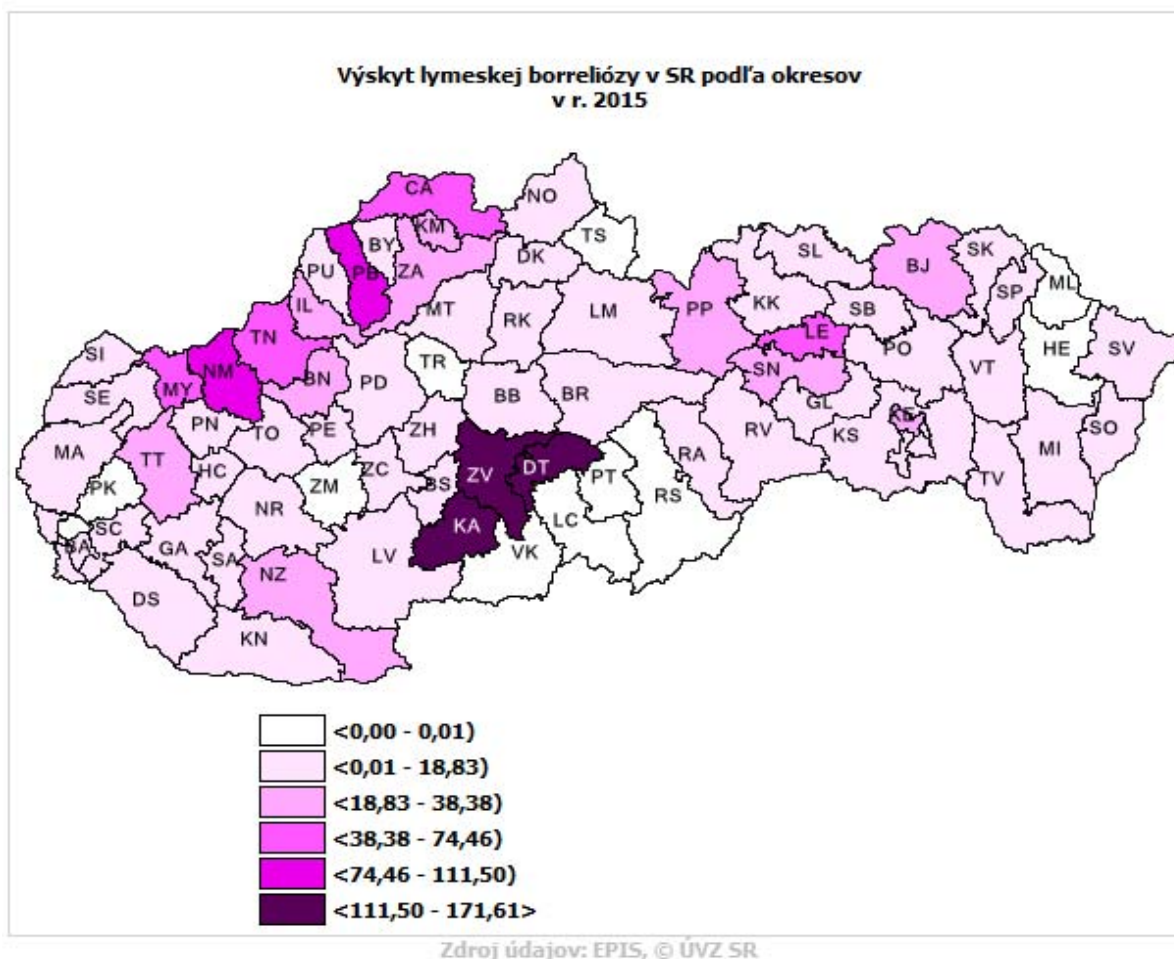
V priebehu roka 2015 bolo na Slovensku hlásených 913 ochorení (chor. 16,84/100.000), čo je o 34% viac ochorení oproti roku 2014 a vzostup o 5% oproti 5 ročnému priemeru.

Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov SR, pričom najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Banskobystrickom kraji – 36,01 a v Trenčianskom kraji – 33,15, najnižšia chorobnosť v Bratislavskom kraji – 2,72.

Graf III.5.1

Mapa III.5.3 Výskyt lymeskej boreliózy v SR podľa okresov, rok 2015

Ochorenia boli zaznamenané v každej vekovej skupine, pričom najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola vo vekovej skupine 55-64 ročných – 28,75 a najnižšia vo vekovej skupine 0 ročných detí – 0,00.

Ako dg.:

- A 69.2 bolo vykázaných 708 ochorení (chor. 13,06)
- M 01.2 bolo vykázaných 174 ochorení (chor. 3,21)
- G 63.0 bolo vykázaných 31 ochorení (chor. 0,57)

V epidemiologickej anamnéze bolo udané: prisatie kliešťa – 569x, poštípanie hmyzom – 144x a v 196 prípadoch bol mechanizmus prenosu neznámy. Ochorenia sa vyskytovali počas celého roka s maximom v júni – 141 ochorení a v júli – 138 prípadov.

Ako diagnóza A 69.2 boli hlásené 3 importované nákazy: 1 z Česka, 1 z Maďarska, 1 z Talianska.

III.5.7 Ornitóza – A 70

V roku 2015 boli na Slovensku hlásené spolu 3 ochorenia na psitakózu (chor. 0,06/100 000).

Okres Prešov 2x – december:

50 ročný muž, respiračná forma, EA: asi pred 2 mesiacmi bol prítomný u priateľa pri zabíjaní holubov. Sérologicky Chlamydia psittaci.

28 ročný muž, respiračná forma, EA: negatívna. V domácnosti nechovajú hydinu, holuby, papagáje, ani iné exotické vtáctvo. Sérologicky Chlamydia psittaci.

Šaľa 1x – február:

63 ročný muž, respiračná forma, EA: pacient je chovateľ exotického vtáctva. Sérologicky Chlamydia psittaci.

III.5.8 Horúčka Q – A 78

V roku 2015 ochorenie nebolo zaznamenané.

III.5.9 Vírusová encefalitída prenášaná kliešťami – A 84

V priebehu roka 2015 bolo hlásených spolu 88 ochorení (chor. 1,62/100.000).

Ako *Stredoeurópska kliešťová encefalitída (A84.1)* bolo hlásených 84 ochorení (chor. 1,55/100 000), čo je oproti roku 2015 a oproti 5 ročnému priemeru pokles o 28%.

Ako *Nešpecifická vírusová encefalitída prenášaná kliešťami (A84.9)* boli hlásené 4 ochorenia (chor. 0,07/100 000).

Chorobnosť bola hlásená z každého kraja s maximom v Banskobystrickom kraji – 3,81 a Žilinskom kraji – 3,77.

Ochorenia boli zaznamenané v každej vekovej skupine okrem 0 ročných, pričom najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola vo vekovej skupine 10-14 ročných – 2,66 a 20-24 ročných – 2,45.

Klinické formy ochorení: meningeálna – 50x, febrilná – 20x, neurologická – 18x. V epidemiologickej anamnéze bolo udané: prisatie kliešťa – 40x, neznámy mechanizmus prenosu – 26x, ingescia – 17x a poštípanie hmyzom – 5x.

Ochorenia boli hlásené po celý rok okrem januára, marca a decembra, pričom najviac ochorení sa vyskytlo v mesiacoch: jún – 24.

Ochorenie po očkovaní sme nezaznamenali. Zaznamenali sme 1 úmrtie (vid' epidémia Dolná Poruba).

Boli hlásené 4 epidémie:

	Okres	Dát. vzniku	Dát. ukon.	Agens	Poč. ch.	Poč. exp.	Faktor	Dôkaz	
1.	Višňové	ZA	30.08.2015	20.05.2015	vírus Stredoeurópskej kliešťovej encefalitídy	7	15	mlieko nepasterizované kozie	epidemiologický
2.	Krnišov	KA	31.07.2015	07.09.2015	vírus Stredoeurópskej kliešťovej encefalitídy	3	5	mlieko nepasterizované kozie	epidemiologický
3.	Lopušné Pažitie	KM	30.11.2015	20.06.2015	vírus Stredoeurópskej kliešťovej encefalitídy	2	2	mlieko nepasterizované ovčie	epidemiologický
4.	Dolná Poruba	TN	29.06.2015	1.07.2015	vírus Stredoeurópskej kliešťovej encefalitídy	2	2	mlieko nepasterizované kozie	epidemiologický

Epidémia Višňové: Spoločná konzumácia kozieho mlieka z domáceho chovu. V troch vyšetrovaných vzorkách surového kozieho mlieka nebola potvrdená prítomnosť RNA vírusu kliešťovej encefalitídy. Sérologickým vyšetrením 3 vzoriek krvi u kôz bol zistený titer protilátok proti vírusu KE 1x pozit., 2x hraničný.

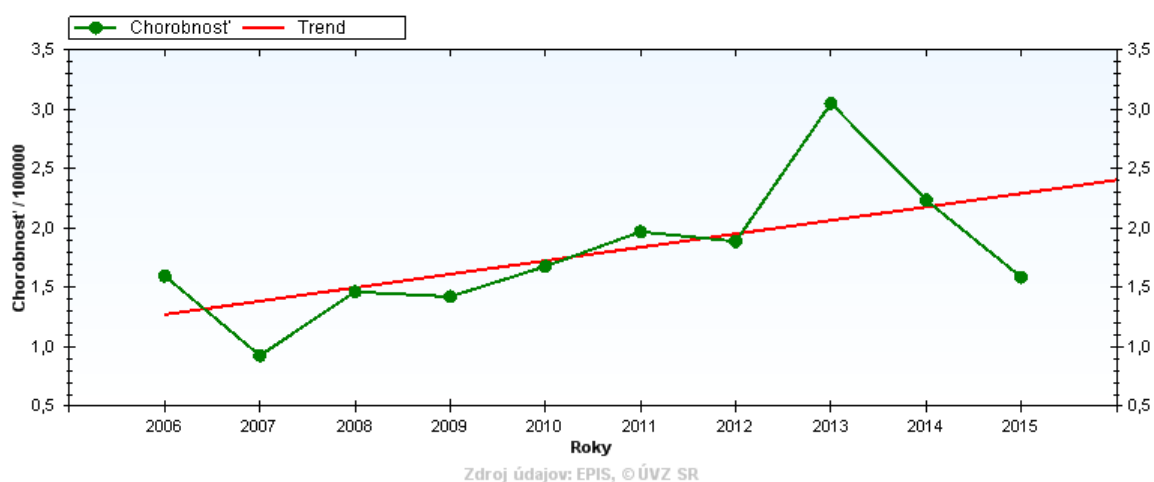
Epidémia Krnišov: Spoločná konzumácia kozieho mlieka z domáceho chovu. Vzorky zo zvierat neodobrané.

Epidémia Lopušné Pažitie: Spoločná konzumácia ovčieho mlieka a syra zo salaša. Vzorky zo zvierat neodobrané.

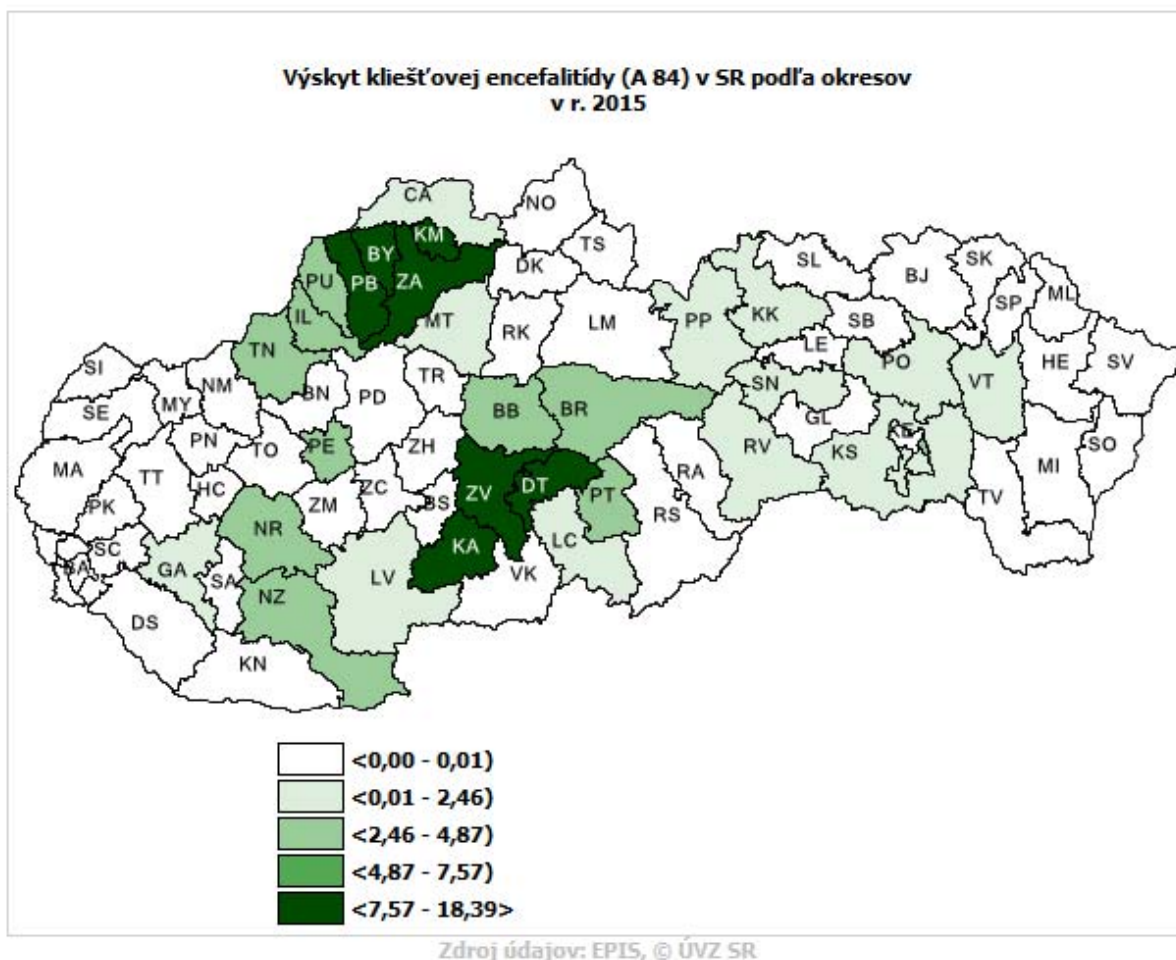
Epidémia Dolná Poruba: Spoločná konzumácia kozieho mlieka z domáceho chovu. Vzorky zo zvierat neodobrané. Hlásené 1 úmrtie u 47 ročného muža. 1.7.2015 navečer náhle vznik zimnice, teploty do 38 st. C, bolesti všetkých kĺbov a svalov, vracanie, svetloplachosť a úporné bolesti hlavy. Hospitalizovaný na infekčnom oddelení, pre ťažký priebeh preložený na 4. deň na OAIM. Pacient po transplantácii obličky na imunosupresívnej liečbe, z toho dôvodu pravdepodobne aj oploštená tvorba protilátok. Komatózny stav s prechodom vagilnej kómy s kvadruparézou, pri respiračnej insuficiencii dochádza k úmrtiu. Žije v endemickej oblasti KE (juhozápadná časť Strážovských vrchov), v anamnéze akvizícia kliešťá a pitie surového nepasterizovaného kozieho mlieka (vlastný chov). Sérológia: Elisa IgM pozit., IgG negat., likvor: Elisa IgM hranič., IgG negat. Protilátkový index IgM 1,39 hraničný. Proti kliešťovej encefalitíde neočkovaný.

Graf III.5.2

(A84.1) Výskyt kliešťovej encefalítidy .
Trend za 10 rokov.
Rok 2015. SR.

Mapa III.5.4 Výskyt kliešťovej encefalítidy v SR podľa okresov, rok 2015

III.5.10 Horúčka Dengue – A 90

V roku 2015 zaznamenané 2 ochorenia.

U 35 ročnej ženy z okresu Bánovce nad Bebravou. Čašníčka pracujúca na výletných lodiach, 25.11.2015 - 21.12.2015 pobyt na Filipínach (v oblasti pri meste Manila). Prvé príznaky asi 3 týždne po príchode - hnačka, bolesti hlavy, teplota, bolesti kĺbov neskôr sa pridružilo svrbenie (ochorenie prebiehalo pod obrazom chrípkového ochorenia). Pacientka uviedla opakované poštípania komármi. Vyšetrená ešte na Filipínach 20.12.2015 hospitalizáciu odmietla (z dôvodu odletu) predpísaná liečba Echynacea, Marizet a Immunomax - zlepšenie príznakov. 20.12.2015 - Rapid test na Dengue IgM pozit., IgG negat. 29.12.2015 vyšetrená na infektologickej ambulancii.

U 29 ročnej ženy z okresu Trnava od 26.1.2015 febrility do 38,9°C, bolesti kĺbov, makulopapulózny exantém na hrudníku. Diagnóza stanovená na základe klinického obrazu, laborat. výsledkov - bicytopenia, zvýšené hepatálne testy a pozit. epid. anamnézy. Od 11.1. do 25. 1. 2015 pobyt na Bali, kde bola opakovane poštípaná komármi.

III.5.11 Iné vírusové horúčky nezatriedené inde – A 98

V roku 2015 bolo hlásených 21 ochorení (chor. 0,39/100 000), čo je oproti roku 2014 o 6 ochorení viac.

Ochorenie bolo hlásené pod diagnózou:

A 98.5 Hemoragická horúčka s renálnym syndrómom – 21x

Rozdelenie chorých podľa vekových skupín: 15-19=1, 20-24 = 3, 25-34 = 4, 35-44 = 6, 45-54 = 2, 55-64 = 2, 65+ = 3.

Ochorenia boli hlásené z krajov: Banskobystrický – 3, Prešovský – 1, Košický – 17.

Klinické formy ochorení: 12x febrilná, 1x ikterická, 2x hepatálna, 1x urologická, 5x renálna. V epidemiologickej anamnéze bol udaný mechanizmus prenosu: 4x iný, 4x kontakt s divokožijúcim zvierat'om, 12x neznámy.

Prvé príznaky ochorení boli hlásené v mesiacoch: január – 1, apríl – 1, jún – 3, júl – 5, august – 3, september – 1, október – 2, november – 3.

III.5.12 Malária – B 50-54

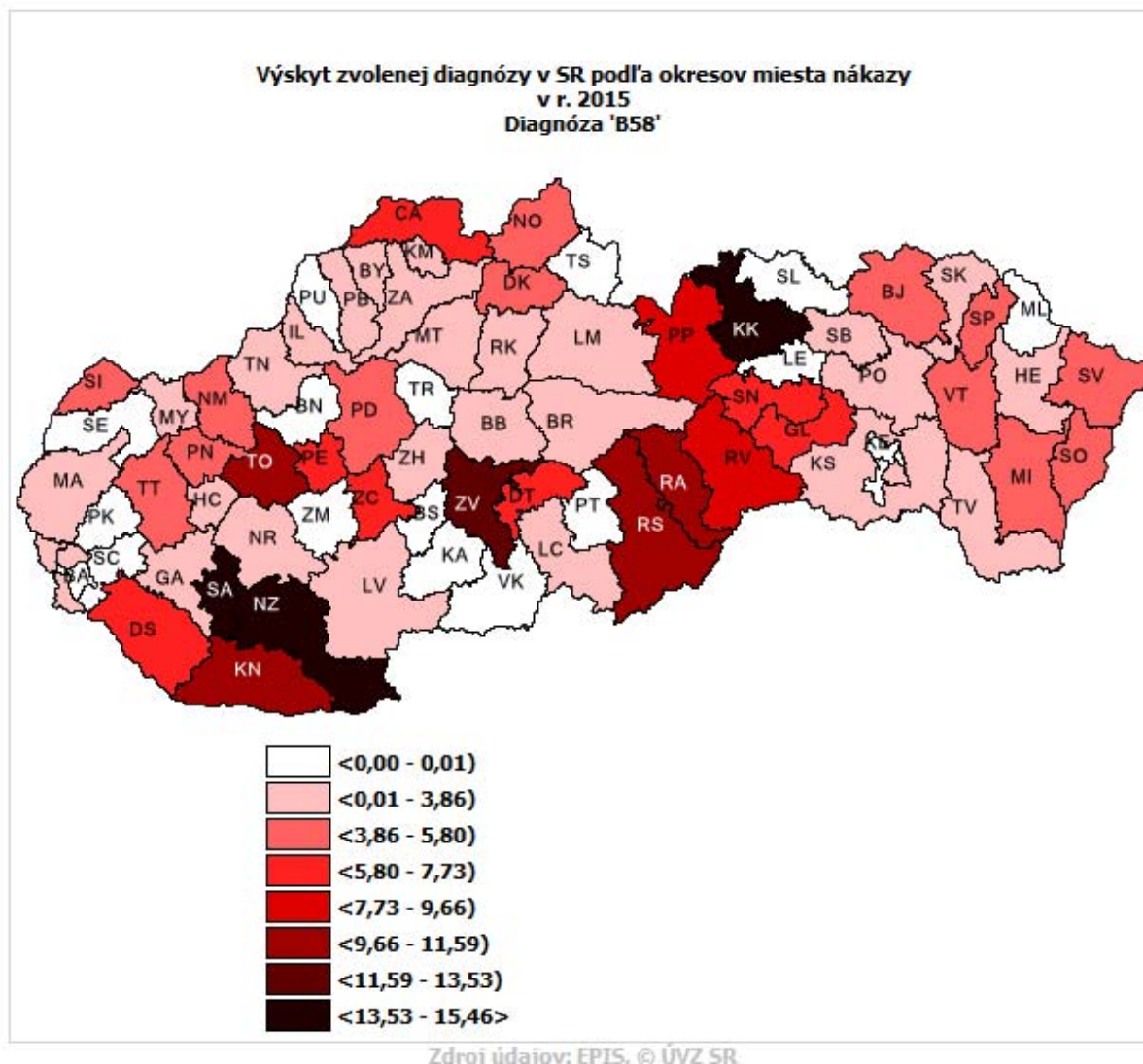
V roku 2015 ochorenie nebolo zaznamenané.

III.5.13 Toxoplazmóza – B 58, P 37.1

V roku 2015 bolo hlásených 219 ochorení (chor. 4,04/100 000), čo je oproti roku 2014 nárast o 18% a oproti 5 ročnému priemeru vzostup o 65%.

Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov SR, pričom najvyššia chorobnosť bola v kraji Nitrianskom – 7,15 a najnižšia chorobnosť v Bratislavskom kraji – 1,28.

III.5.5 Výskyt toxoplazmózy v SR podľa okresov miesta bydliska v r. 2015

Ochorenia boli hlásené vo všetkých vekových skupinách okrem 0 ročných, pričom najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola u 15 - 19 ročných – 12,67.

Klinické formy ochorení: 159x uzlinová, 41x bezpríznaková, 3x črevná, 5x nezistená, 7x gynekologická, 1x febrilná, 1x pľúcna, 1x neurologická.

V epidemiologickej anamnéze bolo udané: 3x iný a 87x neznámy mechanizmus prenosu, 1x kontakt s divokožijúcim zvierat'om, 74x kontakt s domácim zvierat'om, 1x kontakt so zvierat'om v chove, 7x nepriamy kontakt, 33x ingescia, 1x poranenie domácim zvierat'om, 1x poranenie zvierat'om v chove, 7x priamy kontakt, 2x poštipanie hmyzom.

Ochorenia sa vyskytovali v priebehu celého roka s maximom v januári – 40 ochorení a v júni – 22 ochorení.

Vrodená forma toxoplazmózy (P37.1) nebola v roku 2015 hlásená.

III.5.14 Echinokokóza – B 67

V roku 2015 bolo hlásených 5 ochorení (chor. 0,09/100 000), čo je o 3 ochorenia menej ako v roku 2014.

Infekcia pečene Echinococcus granulosus (B67.0) – 1x

Infekcia iných (viacerých) miest Echinococcus granulosus (B67.3) – 1x

Infekcia pečene Echinococcus multilocularis (B67.5) - 1x
Infekcia iných (viacerých) miest Echinococcus multilocular (B67.6) – 2x

Ochorenia boli hlásené z krajov Nitriansky – 1x, Žilinský – 2x, Prešovský - 1x, Košický – 1x.
Rozdelenie podľa vekových skupín: 55-64=2, 65+=3.

Klinické formy ochorení: 2x hepatálna, 1x nezistená, 2x pľúcna. V epidemiologickej anamnéze bolo udané: 2x ingescia, 3x neznámy.

III.5.15 Tenióza – B 68

V roku 2015 bolo zaznamenané 1 ochorenie na diagnózu B68.9Nešpecifikovaná tenióza (chor. 0,02/100 000).

23-ročná pacientka z okresu Martin pracuje ako modelka v Indii-Dillí, kde sa aj infikovala v júni. Stravuje sa v luxusných reštauráciach, kde pravidelne konzumuje sushi. Pretrvávajúce bolesti brucha, nevoľnosti, výrazny úbytok na váh. Mikroskopicky Taenia bližšie neurčená.

III.5.16 Iné infekcie plochými červami (cestódami) – B 71

V roku 2015 boli zaznamenané 8 ochorení (chor. 0,15/100 000).

B71.0 Hymenolepióza – 7x, agens: *Hymenolepis nana* mikroskopicky v stolici

B71.9 Iné nešpecifikované infekcie plochými červami - 1x

Ochorenia boli hlásené z krajov Prešovský - 5x, Košický – 3x. Rozdelenie podľa vekových skupín: 1-4=4, 5-9=2, 15-19=2.

Klinické formy ochorení: 8x črevná. V epidemiologickej anamnéze bolo udané: 8x neznámy. Mesiace: január – 1x, júl – 1x, október – 3x, november – 2x, december – 1x.

III.5.17 Filarióza – B 74

V priebehu roka 2015 neboli hlásené ochorenia.

III.5.18 Trichinelóza – B 75

V roku 2015 bolo zaznamenané 1 ochorenie (chor. 0,02/100 000).

42-ročný muž z okresu Komárno, ktorý ochorel v januári. Chorý v inkubačnej dobe konzumoval guláš z diviaka. Podľa udania chorého mäso pred konzumovaním bolo vyšetrené veterinármi, bola odobratá vzorka na lab. vyšetrenie. Konzumoval aj údenú klobásu kupovanú na trhovisku a mali aj zabíjačku. Zo zabíjačky konzumoval tlačenkú, jaternice. Udáva manipuláciu a porcovanie so surovým mäsom. Náhodne zistené ochorenie. Sérologicky pozit. *Trichinella spiralis*.

III.5.19 Toxokaróza – B 83

V roku 2015 bolo hlásených 31 ochorení (chor.0,57/100 000), čo je o 9 ochorení viac ako minulý rok.

Rozdelenie chorých podľa vekových skupín: 1-4 = 5, 5-9=6, 10-14 = 3, 15 -19=4, 35-44 = 5, 45-54 = 4, 55-64 = 4.

Ochorenia boli hlásené z krajov: Trenčiansky – 2, Nitriansky – 16, Banskobystrický – 8, Košický - 5.

Klinické formy ochorení: 5x bezpríznaková, 11x črevná, 13x febrilná, 1x hepatálna, 1x kĺbna, 1x neurologická, 1x očná, 8x uzlinová.

V epidemiologickej anamnéze bol udaný mechanizmus prenosu: 12x ingescia, 1x iný, 10x kontakt s domácim zvierat'om, 1x kontakt so zvierat'om v chove, 4x neznámy, 1x poranenie zvierat'om domácim.

Prvé príznaky ochorení boli hlásené v mesiacoch: január – 1, február – 1, marec – 3, apríl – 7, máj – 5, jún – 3, júl – 3, august – 3, október – 4, november – 1.

III.5.20 Schistosomóza – Bilharzióza – B 65

V priebehu roka 2015 neboli hlásené ochorenia

III.5.21 Besnota – Rabies, Lyssa – A 82

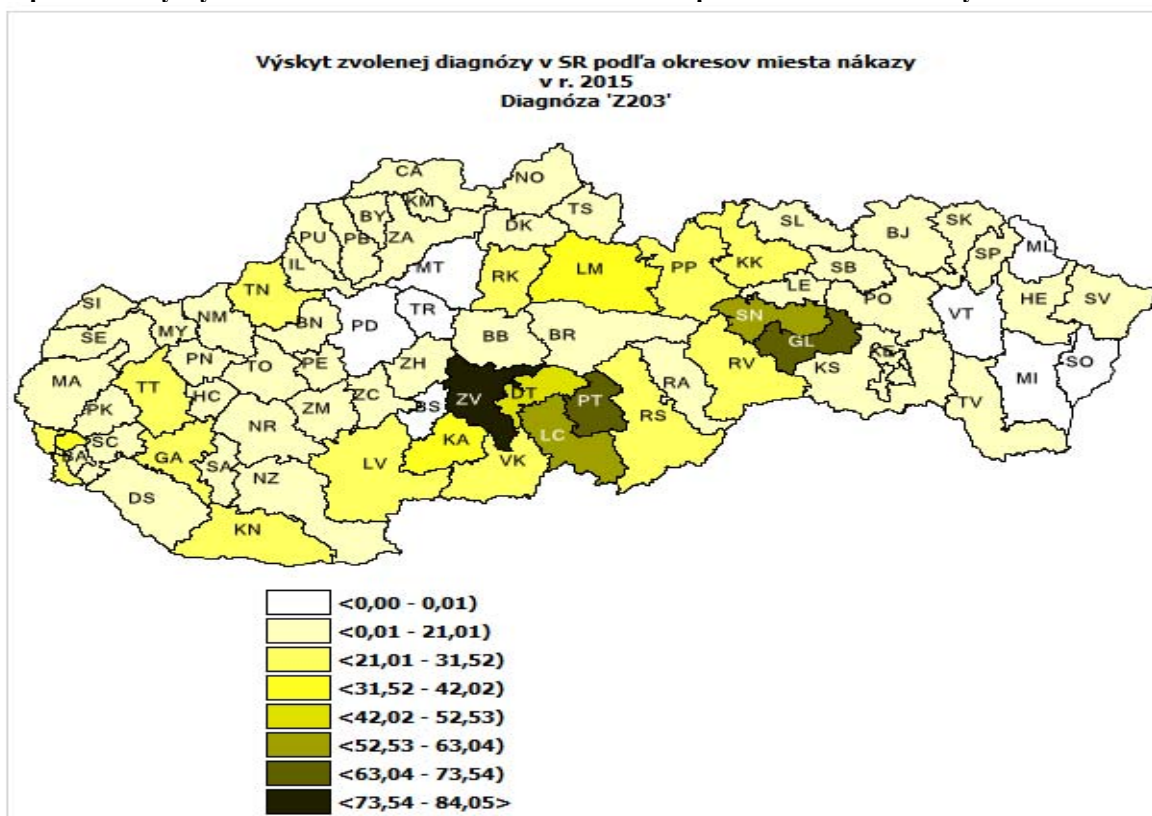
Ochorenie na besnotu u ľudí sme v roku 2015 nezaznamenali.

III.5.21 Kontakt alebo ohrozenie besnotou – Z 20.3

V roku 2015 bolo hlásených 937 ohrození besnotou po kontakte osôb so zvierat'om besným alebo podozrivým z besnoty (chor. 17,28/100 000), čo je oproti predchádzajúcemu roku pokles o 7 % ohrození a s 5 ročným priemerom ide o rovnakú hodnotu.

Ohrozenia besnotou boli hlásené zo všetkých krajov SR s maximom v Banskobystrickom kraji – 193 prípadov (chor. 29,45), čo predstavuje 20,6% podiel zo všetkých prípadov hlásených v SR.

Mapa III.5.6 Výskyt kontaktu alebo ohrozenia besnotou v SR podľa okresov miesta bydliska v r. 2015

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

Prípady ohrozenia besnotou sa vyskytli u pacientov vo všetkých vekových skupinách s maximom výskytu u 5-9 ročných detí – 97 prípadov (chor. 34,66) a 15-19 ročných detí – 91 prípadov (chor. 31,17).

Profylaxia proti besnote bola vykonaná kompletne u 602 osôb, t.j. 64,2% ohrozených a čiastočne u 176 osôb, t.j. 18,8% ohrozených osôb. Rozdelenie podľa druhu zvierat'a, ktoré spôsobilo poranenie, rozdelenie podľa lokalizácie poranenia a rozdelenie podľa spôsobu vakcinácie uvádzajú nasledujúce tabuľky.

Tab. III.5.1 Prehľad o druhoch a počte zvierat, počte besných zvierat a počte vakcinovaných osôb

P.č.	Druh zvierat'a	zvieratá	kompletná vakcinácia	nekompletná vakcinácia	neočkovaní
1.	Pes	681	412	133	136
2.	Mačka	139	108	23	8
3.	Potkan	40	29	7	4
4.	Líška	14	9	1	4
5.	Iné divoko žijúce zvieratá	19	12	5	2
6.	Netopier	9	7	0	2
7.	Myš	14	12	2	0
8.	Kuna	1	1	0	0
9.	Iné domáce zvieratá	3	2	1	0
10.	Medveď	3	3	0	0
11.	Kôň	2	0	1	1
12.	Krt	3	3	0	0
13.	Veverica	3	2	1	0
14.	Prasa	1	0	1	0
15.	Neznámy	5	2	1	2
	SPOLU	937	602	176	159

Tab. III.5.2 Lokalizácia poranení zvierat'om

P.č.	Lokalizácia	SPOLU	
		abs.	%
1.	Ruka	368	39,3
2.	Noha	159	17,0
3.	Predkolenie	174	18,6
4.	Stehno	78	8,3
5.	Predlaktie	62	6,6

6.	Hlava - tvár	31	3,3
7.	Rameno	16	1,7
8.	Viacnásob. poranenie	16	1,7
9.	Trup	11	1,2
10.	Brucho	12	1,3
11.	Hlava - vlasatá časť	4	0,4
12.	Krk	4	0,4
13.	Neznámy	2	0,2
	S P O L U	937	100

Tab. III.5.3 Spôsob vakcinácie a druh vakcíny

Len vakcína bez séra	805
Vakcína kompletne a sérum	36
Vakcína čiastočne a sérum	3
Len sérum	5
Nezistené sérum	88
SPOLU	937

P.č.	Druh vakcíny	SPOLU	
		abs.	%
1.	Verorab	721	76,9
2.	Imovax-Rab	75	8,0
3.	Rabipur	1	0,1
4.	Nezistené	140	14,9
	S P O L U	937	100,0

V epidemiologickej anamnéze bolo udané: 3x kontakt, 893x pohryzenie, 4x poslintanie, 34x poškriabanie.

K poraneniam došlo v priebehu celého roka s maximom v mesiaci august – 112 prípadov.

Hlásených bolo 24 importovaných ohrození nákazou: Thajsko – 5x, Rakúsko – 2x, Spojené štáty – 1, Taliansko – 2x, Chorvátsko – 2x, Turecko – 2x, Česko – 2x, Rumunsko – 1x, Indonézia – 5x, Srí Lanka - 1x, Spojené kráľovstvo – 1x.

III.6 Nákazy kože a slizníc

III.6.1 Tetanus - A35

V priebehu roka 2015 nebolo hlásené žiadne ochorenie na tetanus. Zaočkovanosť detskej populácie proti tetanu je na veľmi dobrej úrovni a v SR má hodnotu 96 %; v krajoch sa pohybuje od 95,0 % (Košický kraj) do 97,1 % (Nitriansky kraj). Na celoslovenskej aj krajskej úrovni zaočkovanosť neklesla pod 95 %. V porovnaní s predchádzajúcim obdobím celoslovenská zaočkovanosť klesla o 0,8 %.

III.6.2 Plynová flegmóna – A 48.0

V roku 2015 boli zaznamenané 2 prípady ochorenia (chor.0,04/100000) čo je o jeden prípad menej ako v minulom roku. Ochorenia boli nahlásené z dvoch krajov:

Nitriansky kraj

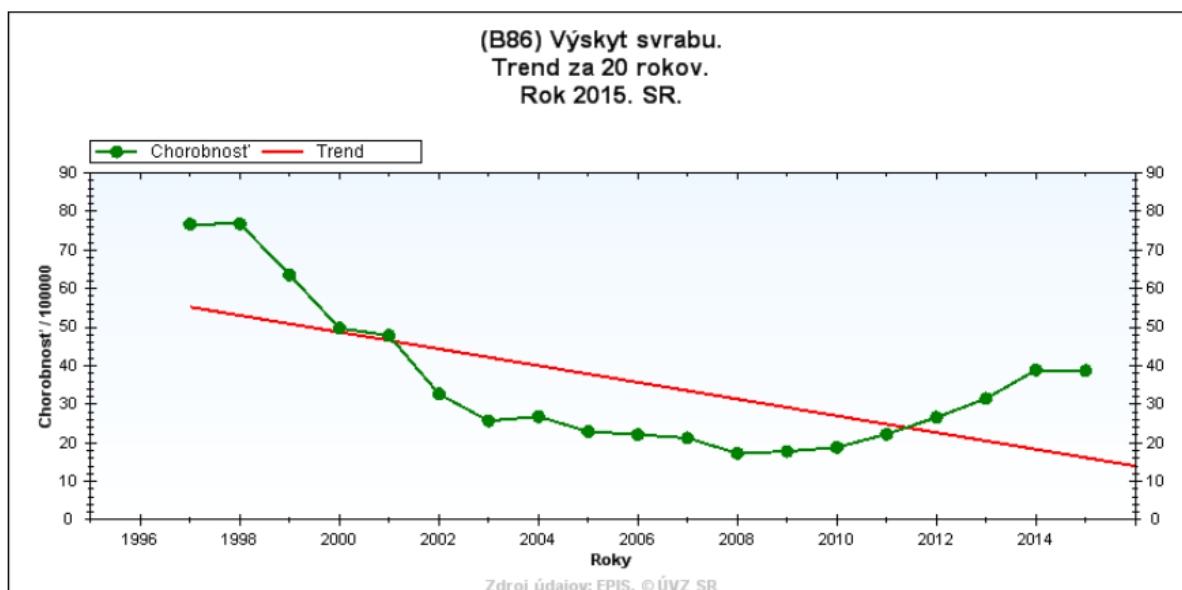
Ochorenie bolo hlásené u 55-ročného muža na základe typických klinických príznakov a mikroskopického vyšetrenia (grampozitívne zapuzdrené tyčinky). Pacient bol hospitalizovaný na Chirurgickej klinike FN Nitra. Kultivačné vyšetrenie steru z rany bolo na anaeróby negatívne. Ochorenie po chirurgickom riešení skončilo uzdravením.

Trenčiansky kraj

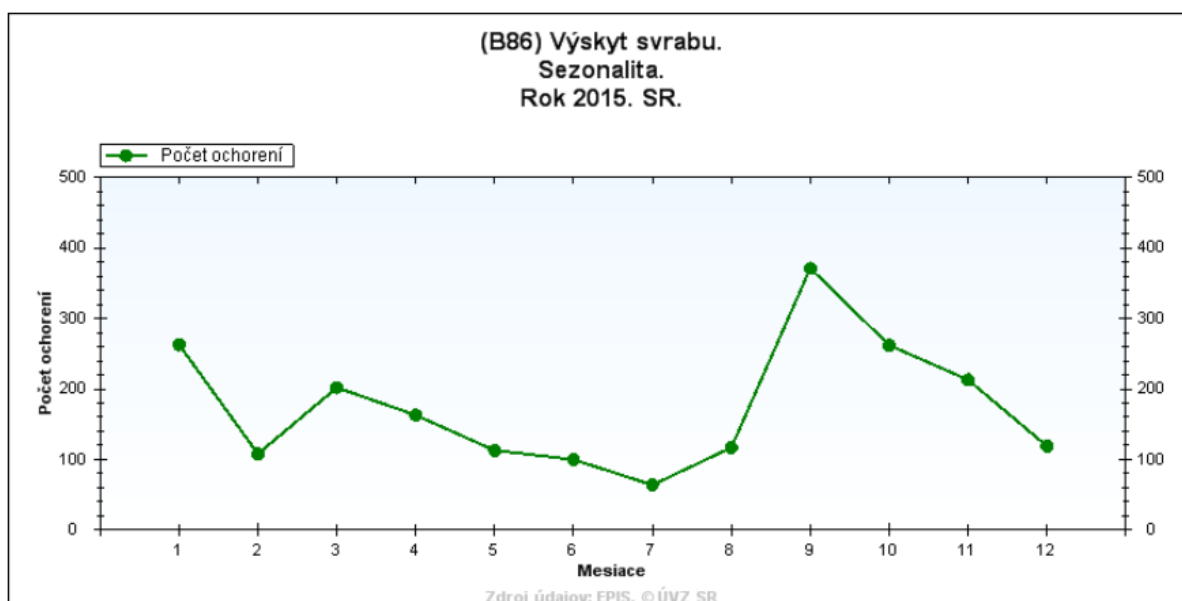
Ochorenie bolo hlásené z okresu Nové Mesto nad Váhom u 55 ročnej ženy s dekompenzovaným diabetom. Bola prijatá na chirurgické oddelenie s bolesťami v ľavej ingvine v septickom stave a rozvratom vnútorného prostredia. Na USG obraz verifikovanej akútnej femorálnej flebotrombózy s podozrením na anaeróbnú infekciu EDK. V ten istý deň vykonané početné incízie abscesov v ingvinách, nekrektómie a laváž postihnutých častí. Bezprostredne po zákroku pacientka preložená na OAIM k stabilizácii septického šokového stavu. Zahájená komplexná resuscitačná liečba, intubácia, riadená ventilácia, pretrváva komatózny stav, prehlbovanie septického šoku, ktorý vyúsťuje do asystolie a exitu. Na základe klinického obrazu plynová sneť resp. gangraena emphysematosa. Anaeróbná kultivácia z incízie negat. Kultivácia z incízie: *E. coli* a *viridujúce streptokoky*.

III.6.3. Svrab – B86

V roku 2015 bolo hlásených celkom 2099 prípadov ochorení (chor.38,72/100000), čo je o 7 prípadov menej ako v roku 2014 a o 40,2 % viac ako je priemer za ostatných 5 rokov. (Graf. III.6.3.1).

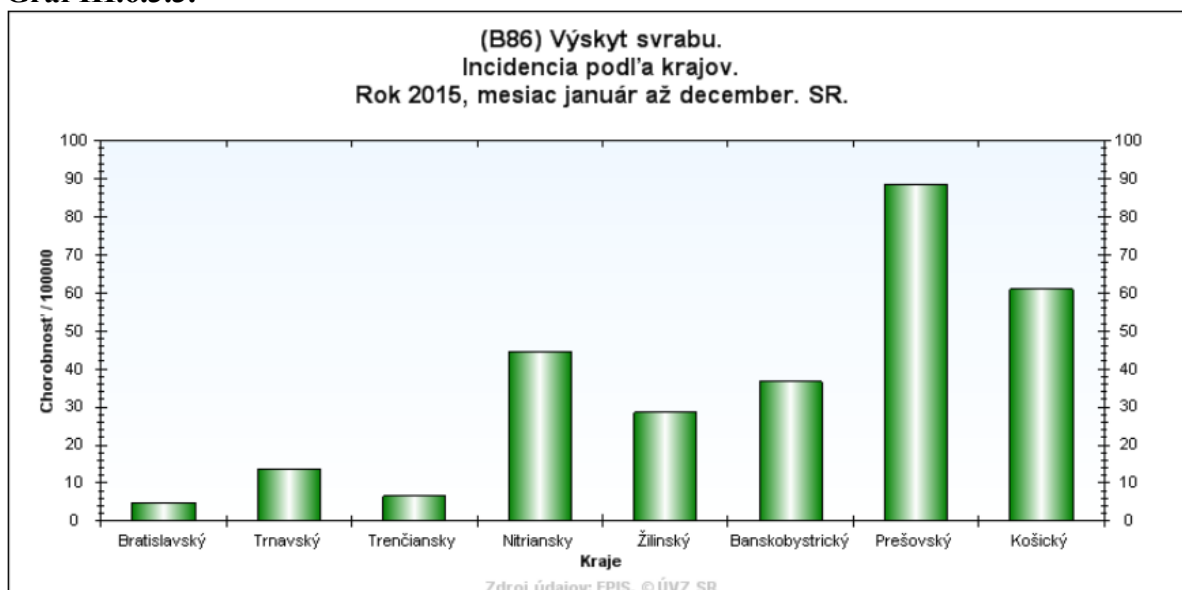

Ochorelo 996 mužov a 1110 žien. Z hľadiska sezonality sa ochorenia vyskytovali najmä v chladnejších mesiacoch roka s maximom v októbri, kedy sa zaznamenalo 330 prípadov, minimum v júni – 86 prípadov (Graf. III.6.3.2).

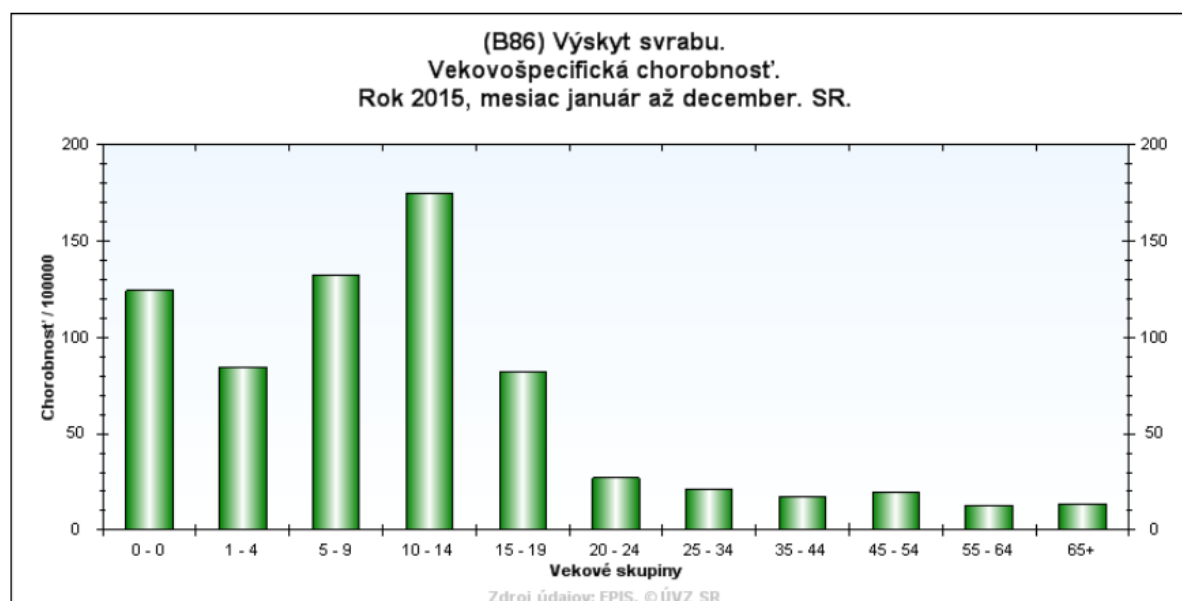

Ochorenia sa vyskytli vo všetkých krajoch SR s maximom v Prešovskom kraji (chor.88,30) v Košickom kraji (chor.60,96) a v Nitrianskom kraji (chor.44,68). Najnižší výskyt bol zaznamenaný v Bratislavskom kraji (chor.4,96) a Trenčianskom kraji (chor.6,60).

Graf III.6.3.3.

Ochorelo 1009 mužov a 1090 žien. Z hľadiska veku boli tiež zistené rozdiely vo výskyte, ochorenia sa vyskytli vo všetkých vekových skupinách. Najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná u 10-14 ročných (174,86), u 5-9 ročných (131,86) a u 0-ročných (124,30) (**Graf. III.6.3.4**).

Výskyt ochorení mal charakter sporadických prípadov ale aj epidémií, ktorých bolo zaznamenaných celkom 65. V epidémiách sa vyskytlo 2 – 37 prípadov. Ochorenia sa vyskytli sporadicky v 5 prípadoch v zdravotníckych zariadeniach.

III.7 Iné infekcie – nezaradené

III.7.1 Streptokokové septikémie – A 40

V roku 2015 bolo spolu hlásených 171 ochorení (chor. 3,15/100 000). Je to o 3 ochorenia viac ako v predchádzajúcom roku (168 ochorení). Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov, najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Bratislavskom (10,24/100 000).

Rozdelenie podľa veku: 0 roč.= 10, 1-4= 5, 5-9= 1, 20–24= 2, 25–34= 2, 35–44= 9, 45-54= 24, 55-64= 41, 65+= 77.

Ochorelo 95 mužov a 76 žien.

Vekovo špecifická chorobnosť je najvyššia vo vekovej skupine 0 ročných (14,5/100 000). Ochorelo 105 mužov a 63 žien.

Rozdelenie podľa etiológie:

A 40.0 Septikémia vyvolaná *streptokokmi sk. A* 8x

A 40.1 Septikémia vyvolaná *streptokokmi sk. B* 10x

A 40.2 Septikémia vyvolaná *streptokokmi sk. D* 91x

A 40.3 Septikémia vyvolaná *Streptococcus pneumoniae* 36x

A 40.8 Iná streptokoková septikémia 26x

Dg. A 40 sa vyskytla ako nozokomiálna nákaza celkom 92x (v r.2014 to bolo 97x) na klinikách a oddeleniach:

Hematológia	19x
Interna	18x
KAIM, OAIM	14x
Chirurgia	12x
Onkológia	5x
Doliečovacie	4x
Dialýza	3x
Pediatrica	2x
Kardiológia	2x
Rehabilitácia	2x
Pneumológia a ftizeológia	2x
Gastroenterológia	1x
Gynekológia	1x
Neurológia	1x
Nedonosenecké	1x
Ortopédia	1x
Rádioterapia	1x
Urológia	4x
Traumatológia	3x

Zaznamenaných bolo 6 úmrtí na streptokokové septikémie. Úmrtia hlásili okresy Nové Zámky, Žilina, Šaľa, Svidník, Pezinok, Námestovo.

Jedno úmrtie na septikémiu nozokomiálneho pôvodu je popisované v stati úmrtia.

Na etiológii ochorení sa podieľali: *Streptococcus pneumoniae*- 36x, *Streptokoky skup. A* – 8x *Streptokoky skup. B* – 10x *Streptokoky skup. D* – 91x, iná streptokoková sepsa – 26x.

III.7.2 Iné septikémie – A 41

V roku 2015 bolo spolu hlásených 1851 ochorení (chor. 34,14 /100 000), čo je o 14,1 % viac ako v roku 2014 (1622 prípadov ochorenia). Ochorenia boli hlásené z každého kraja, najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Bratislavskom kraji (71,18/100 000).

Rozdelenie podľa veku: 0 roč.= 81, 1-4 = 23, 5-9 = 5, 10-14 = 8, 15-19= 12, 20-24 = 24, 25-34 = 64, 35-44 = 110, 45-54 = 173, 55-64 = 417, 65+ = 934.

Najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola hlásená u 0- ročných detí (145,91/100 000). Ochorelo 1003 mužov a 848 žien.

Na etiológii ochorení sa podieľali:

A 41.0 Septikémia vyvolaná <i>Staphylococcus aureus</i>	301x
A 41.1 Septikémia vyvolaná inými špecif. stafylokokmi	391x
A.41.2 Septikémia vyvolaná nešpecif. stafylokokmi	7x
A 41.3 Septikémia vyvolaná <i>Haemophilus influenzae</i>	2x
A 41.4 Septikémia vyvolaná anaeróbnymi	2x
A 41.5 Septikémia vyvolaná Gram negat. mikroorganizmami	996x
A 41.8 Iné špecifikované septikémie	52x
A 41.9 Septikémia vyvolaná nešpecif. mikroorganizmami	100x

Ako nozokomiálna nákaza bolo vykázaných 1357 ochorení na septikémiu, čo je nárast o 4,8 % oproti roku 2014 (1295 ochorení). Ochorenia sa vyskytli na klinikách a oddeleniach:

OAIM, KAIM	353x
Interna	251x
Hematológia	121x
Chirurgia	117x
Neurológia	71x
Onkológia	60x
Doliečovacie	45x
Dialýza	39x
Pneumológia a ftizeológia	37x
LDCH	35x
Nedonosenecké	32x
Geriatra	31x
Urológia	23x
Kardiológia	22x
Rádioterapia	21x
Pediatra	20x
Traumatológia	12x
Psychiatria	7x
Gastroenterológia	5x
Popáleniny	5x
HEGO	5x
Neurochirurgia	5x
Neonatológia	5x
ORL	5x
Ortopédia	5x
Paliatíva	5x
Nefrolog. transplantačné	4x

Infektológia	4x
Gynekológia	4x
Pôrodnice	3x
Rehabilitácia	3x
Kožné	3x
Cievna chirurgia	2x
OMICHE	1x

Najčastejšími príčinami nozokomiálnych sepsí boli tieto rizikové faktory: vysoký vek, imobilita pacienta, ťažké chronické ochorenie – diabetes mellitus, urologické ochorenia, imunodeficientné stavy, nádorové ochorenia, ICHS, invazívne zákroky ako zavedenie permanentného katétra, venózneho katétra, kanýl, umelá pľúcna ventilácia.

Úmrtím skončilo 34 septikémií, čo je o 17,1 % menej ako v roku 2014. Úmrtí na septikémiu ako nozokomiálnu nákazu bolo 25, sú popísané v stati úmrtia.

Exity boli zaznamenané v okresoch:

Nitra – 11, Prievidza – 4, Zlaté Moravce – 3, Košice – 3, Bratislava Nové Mesto – 3, Bratislava Petržalka – 2, Vranov n. Topľou – 2, Svidník – 2, po jednom úmrtí hlásili okresy Komárno, B. Bystrica, D. Streda a Stropkov.

Na etiológii úmrtí sa podieľali: *iné špecif. stafylokoky* – 9x, *E.coli*- 5x, *Pseudomonas aeruginosa* – 4x, *Klebsiella pneumoniae* – 4x, *Staphylococcus aureus* – 3x, *Staphylococcus epidermidis* – 1x, *iné nešpecifikované stafylokoky* – 1x, *Klebsiella oxytoca* – 1x, *nešpecifikované* – 6x.

III.7.3 Bakteriálna septikémia novorodenca – P 36

Hlásených bolo spolu 57 ochorení (chor. 1,05/100000), oproti predchádzajúcemu roku (62 ochorení) je to pokles o 8,1 %. Ochorenia boli hlásené z Bratislavského, Trnavského, Žilinského, Prešovského a Košického kraja. Najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Žilinskom kraji (4,20/100 000). Ochorelo 23 chlapcov a 24 dievčat.

55 ochorení sa vyskytlo na neonatologických klinikách a oddeleniach, dve ochorenia na OAIM.

Ako etiologické agens sa uplatnili *Streptococcus sk.B* – 3x, *nešpecif. streptokoky* - 2x, *Staphylococcus aureus* – 5x, *nešpecif. stafylokoky* – 16x, *E.coli* – 5x, *Iné mikroorganizmy* 20x, bakteriálna septikémia bližšie neurčená – 6x.

Zaznamenali sme 1 úmrtie u novorodenca z nedonoseneckého oddelenia, popísané je v stati úmrtia.

III.7.4 Kandidová septikémia – B 37.7

Hlásených bolo spolu 36 ochorení (chor. 0,66/100 000), čo je o 3 ochorenia menej oproti predchádzajúcemu roku. Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov okrem Trnavského. Najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Bratislavskom kraji (3,04/100 000). Ochorelo 20 mužov a 16 žien.

Rozdelenie podľa veku: 0 roč. = 2, 35 – 44 = 3, 45-54 = 6, 55-64 = 9, 65+ = 16.

33 ochorení boli nozokomiálneho pôvodu, vyskytli sa na klinikách a oddeleniach:

OAIM, KAIM	18x
Interna	5x
Chirurgia	3x
Nedonosenecké	2x
Hematológia	2x
Popáleniny	1x
Neurochirurgia	1x
Traumatológia	1x

Ako etiologické agens bola zistená najčastejšie *Candida albicans* – 19x, iné kandidy – 17x.

Zaznamenali sme 2 úmrtia na kandidiovú septikémiu, sú popísané v stati úmrtia.

III.7.5 Puerperálna septikémia – O 85

V roku 2015 bolo nahlásené 1 ochorenie (chor. 0,02/100 000) v Žilinskom kraji, vo vekovej skupine 25 – 34 rokov.

Ochorenie malo nozokomiálny charakter, z hemokultúry zistená *Escherichia coli*.

III.7.6. Hemofilová septikémia – A 41.3

V roku 2015 boli nahlásené 2 ochorenia (chor. 0,04/100 000) v okresoch Nitra a Bratislava Nové Mesto, vo vekovej skupine 55-64 = 1, 65+ = 1.

1 ochorenie 64 ročnej ženy malo nozokomiálny charakter.

Sepsy spôsobené *Streptococcus pneumoniae*

A 40.3 Septikémia vyvolaná *Streptococcus pneumoniae* bola zaznamenaná 36x. Ochorenia sa vyskytli vo všetkých krajoch SR okrem Trnavského, najvyššia chorobnosť v kraji Bratislavskom (1,66).

Rozdelenie podľa veku: 0 roč. = 2, 1-4 = 2, 35 – 44 = 2, 45-54 = 4, 55-64 = 14, 65+ = 12.

4 prípady ochorenia mali nozokomiálny charakter, 3 prípady ochorenia končili úmrtím.

III.7.7. Bakteriálne invazívne nákazy

III.7.7.1 Pneumokokové nákazy

Celkom bolo zaznamenaných 69 prípadov.

A 40.3 Septikémia vyvolaná streptokokom pneumónie – 36x

G 00.1 Pneumokokový zápal mozgových plien - pneumokoková meningitída – 21x

J 13 Zápal pľúc vyvolaný *Streptococcus pneumoniae* – 12x.

Sepsy spôsobené *Streptococcus pneumoniae*

A 40.3 Septikémia vyvolaná streptokokom pneumónie – 36x

Ochorenia sa vyskytli vo všetkých krajoch SR s výnimkou Trnavského kraja. Najvyššia chorobnosť bola v kraji Bratislavskom (1,60) a v Žilinskom (1,16). Ochorenia neboli zaznamenané vo vekových skupinách 5-9 ročných, 10-14 ročných, 15-19 ročných, 20-24

ročných a 25-34 ročných. 10 prípadov ochorenia končilo úmrtím (3 prípady úmrtia na infekčnú diagnózu a 7 prípadov na inú príčinu).

Pneumokokové meningitídy

G 00.1 - 21x Pneumokoková meningitída – *Streptococcus pneumoniae* s nasledovnými sérotypmi: 6A...1x, 6A/6B..1x, 7F ..1x, 8...1x, 10 B..1x, 11A...1x, 14...1x, 15C...1x, 15B/C..1x, 18..1x, 18C..1x19F...1x, 19A...5x, 35F..1x nešpecifikované 3x.

Pneumonie spôsobené S.pneumoniae

J13 - 12 prípadov ochorenia zaznamenané v 5 krajoch SR (BA, ZA, BB, PV a KE).

Ochorenia sa zaznamenali vo všetkých vekových skupinách s výnimkou 5-9 ročných, 10-14 ročných, 20-24 ročných a 35-44 ročných. Najvyššia chorobnosť bola u 0-ročných detí, kde sa vyskytol 1 prípad.

Podrobnejší popis jednotlivých diagnóz je uvedený v kapitole Respiračné nákazy, Neuroinfekcie a Sepsy.

III.7.7.2. Hemofilové invazívne nákazy

Sepsy: V roku 2015 boli nahlásené 2 ochorenia (chor. 0,04/100 000) okresoch Nitra a Bratislava Nové Mesto, vo vekovej skupine 55-64 = 1, 65+ = 1.

1 ochorenie 64 ročnej ženy malo nozokomiálny charakter.

Hemofilové meningitídy

Boli zaznamenané 2 prípady ochorenia v kraji Prešovskom vo vekových skupinách 0 roč. a 1-4 ročných detí.

V prípade 3-mesačného dievčatka žijúceho v nízkom hygienickom štandarde zanechalo ochorenie trvalé následky. Neočkované dieťa. Meningeálna forma. Zo séra a z likvoru potvrdený *Haemophilus influenzae*.

V druhom prípade u 3-ročného dievčatka žijúceho v nízkom hygienickom štandarde sa ochorenie skončilo vyzdravením. Meningeálna forma. Očkovaná riadne. V anamnéze kompletne očkovanie Infanrix HEXA 3 dávkami. Dátum posledného očkovania 1.2.2013. Z hemokultúry kultivačne potvrdený *Haemophilus influenzae*.

Pneumónie – J 14

Zaznamenaných bolo 5 ochorení, chor 0,09/100 000. Ochorenia boli hlásené z krajov: po jednom prípade z Trnavského, Trenčianskeho a Žilinského kraja, 2x z Nitrianskeho kraja. Rozdelenie podľa vekových skupín: 45-54=1x a 65+=4x.

Úmrtie nebolo zaznamenané.

III.8 Sexuálne prenosné ochorenia

III.8.1 Choroby vyvolané vírusom HIV – B20 – B24

V roku 2015 bolo v Slovenskej republike diagnostikovaných celkovo (u občanov SR i cudzincov) 86 nových prípadov HIV infekcie, čo predstavuje incidenciu 1,59 prípadov na 100 000 obyvateľov SR. V predchádzajúcom roku bol evidovaný rovnaký počet nových

prípadov HIV infekcie (86) a zistená bola rovnaká incidencia (1,59/100 000 obyvateľov). V porovnaní s päťročným priemerom (59,2 prípadov) došlo k vzostupu s indexom 1,5.

Osemdesiatšesť novo diagnostikovaných prípadov HIV infekcie v roku 2015 predstavuje najvyšší výskyt v jednom kalendárnom roku. Od začiatku sledovania výskytu prípadov infekcie vírusom ľudskej imunitnej nedostatočnosti v roku 1985 bol rovnaký výskyt prípadov zistený v roku 2014, druhý najvyšší výskyt bol evidovaný v roku 2013 (83 prípadov) a tretí najvyšší v rokoch 2008 a 2009 (po 53 prípadov).

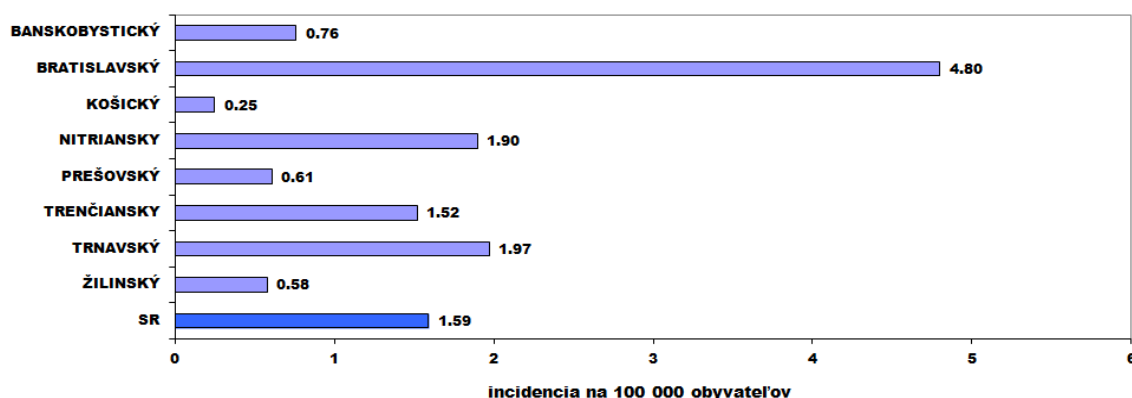
U občanov Slovenskej republiky bolo v roku 2015 vykázaných 79 nových prípadov HIV infekcie, čo predstavuje incidenciu 1,46 prípadov na 100 000 obyvateľov SR. V porovnaní s rokom 2014 (83 prípadov, incidencia 1,53/100 000 obyvateľov SR) došlo k poklesu vo výskyte prípadov s indexom 0,95, teda o 4,8%. Oproti priemeru rokov 2010-2014 (55,4 prípadov) bol zaznamenaný vzostup výskytu s indexom 1,4. Sedemdesiatdeväť prípadov HIV infekcie u občanov SR v roku 2015 predstavuje tretí najvyšší výskyt v jednom kalendárnom roku. Najvyšší výskyt bol zistený v roku 2014 (83 prípadov), druhý najvyšší v roku 2013 (80 prípadov).

Prípady HIV infekcie u občanov SR, rozdelené podľa miesta trvalého bydliska, sa vyskytli vo všetkých krajoch. Zo 79 prípadov bolo 30 zistených u obyvateľov Bratislavského kraja (incidencia 4,80 prípadov na 100 000 obyvateľov kraja), 13 prípadov u obyvateľov Nitrianskeho kraja (incidencia 1,90/100 000 obyvateľov kraja), 11 prípadov u obyvateľov Trnavského kraja (incidencia 1,97/100 000 obyvateľov kraja), 9 prípadov u obyvateľov Trenčianskeho kraja (incidencia 1,52/100 000 obyvateľov kraja), po 5 prípadov u obyvateľov Banskobystrického a Prešovského kraja (incidencia 0,76 a 0,61/100 000 obyvateľov kraja), 4 prípady boli zistené u obyvateľov Žilinského kraja (incidencia 0,58/100 000) a 2 prípady u obyvateľov Košického kraja (incidencia 0,25/100 000 obyvateľov kraja).

Prípady HIV infekcie boli zaznamenané u obyvateľov 33 okresov Slovenskej republiky, z toho v okrese Bratislava V bolo registrovaných 9 prípadov, v okrese Trnava 6 prípadov, po 5 prípadov v okresoch Bratislava II, Bratislava IV a Prievidza, 4 prípady v okrese Nitra, po 3 prípady v okresoch Banská Bystrica, Bratislava III, Malacky a Poprad, po 2 prípady v okresoch Dunajská Streda, Levice, Nové Zámky, Partizánske, Pezinok, Piešťany, Topoľčany, Senec a Zlaté Moravce. V ostatných okresoch (Bratislava I, Brezno, Bytča, Galanta, Ilava, Komárno, Košice I, Kysucké Nové mesto, Prešov, Trenčín, Spišská Nová Ves, Veľký Krtíš, Vranov nad Topľou) sa vyskytlo po jednom prípade. Najvyššia incidencia bola zistená v okresoch Bratislava V (8,11 prípadov HIV infekcie na 100 000 obyvateľov okresu), Bratislava IV (5,29/100 000), Zlaté Moravce (4,86/100 000), Bratislava III (4,76/100 000), Trnava (4,62/100 000), Bratislava II (4,46/100 000), Partizánske (4,31/100 000) a Malacky (4,28/100 000).

Graf III.8.1.1

Incidenca HIV infekcie v roku 2015
v krajoch a v SR

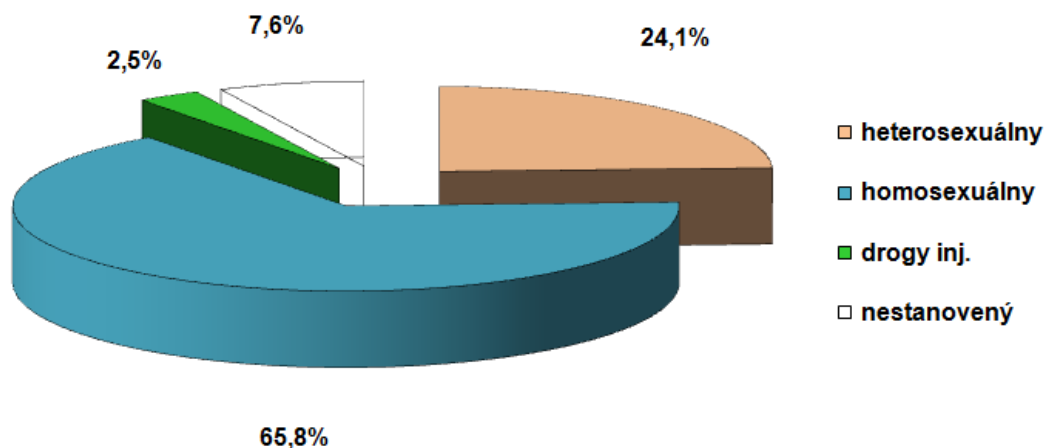

HIV infekcia bola zistená u 71 mužov vo veku 20 (2x), 21 (2x), 22, 23 (4x), 24, 25 (3x), 26 (4x), 27 (3x), 28 (3x), 29 (4x), 30 (3x), 31 (4x), 32, 33 (5x), 34, 35 (6x), 36, 37, 38 (2x), 39 (2x), 40, 41, 42 (3x), 43 (2x), 45, 47 (2x), 48, 50, 51 (2x), 52, 58, 60, 72 rokov a u 8 žien vo veku 24, 29 (2x), 39, 41, 42, 44, 48 rokov.

Spôsobom prenosu nákazy bol 52x homosexuálny styk, 19x heterosexuálny styk, 2x injekčné užívanie drog a v 6 prípadoch nebol spôsob prenosu stanovený.

Graf III.8.1.2

Spôsob prenosu HIV infekcie v SR v roku 2015

V čase laboratórneho potvrdenia boli infekcie klinicky klasifikované 4x ako primárna infekcia HIV, 61x ako asymptomatické nosičstvo, 9x ako symptomatický stav nie AIDS a 5x ako AIDS.

V roku 2015 bolo diagnostikovaných 9 nových prípadov AIDS, čo predstavuje incidenciu 0,17 prípadov na 100 000 obyvateľov Slovenskej republiky. Prechod infekcie do štádia syndrómu imunitnej nedostatočnosti bol hlásený u ôsmich mužov a jednej ženy. Prvý prípad bol zaznamenaný u 33 ročného muža z Trenčianskeho kraja, u ktorého bola v SR potvrdená HIV infekcia súčasne s AIDS. Indikatívnou chorobou bola rekurujúca pneumónia.

Druhý prípad sa vyskytol u 33 ročného muža z Trenčianskeho kraja, u ktorého bola HIV infekcia diagnostikovaná v roku 2014. Chorobou indikujúcou AIDS bol imunoblastický lymfóm. V treťom prípade bola u 42 ročného muža z Bratislavského kraja potvrdená HIV infekcia v roku 1991 a syndróm imunitnej nedostatočnosti potvrdila toxoplazmóza mozgu. Vo štvrtom prípade bola u 30 ročného muža z Trnavského kraja zistená HIV infekcia v roku 2009 a chorobou indikujúcou AIDS bola pneumocystová pneumónia. V piatom prípade bola HIV infekcia u 41 ročného muža z Nitrianskeho kraja odhalená v roku 2011 a AIDS bol v roku 2015 diagnostikovaný encefalopatiou pri HIV infekcii. V šiestom prípade bola u 42 ročnej ženy z Banskobystrického kraja diagnostikovaná HIV infekcia spolu s AIDS. Syndróm získanej imunitnej nedostatočnosti potvrdila pneumocystová pneumónia, cytomegalovírusová choroba a syndróm chradnutia pri HIV infekcii. Aj v siedmom prípade bol u 45 ročného muža z Košického kraja diagnostikovaný syndróm imunitnej nedostatočnosti súčasne s HIV infekciou. Chorobami indikujúcimi AIDS boli pneumocystová pneumónia a syndróm chradnutia pri HIV infekcii. V ôsmom prípade u 23 ročného muža z Bratislavského kraja indikovala AIDS rekurujúca pneumónia a cytomegalovírusová choroba. HIV infekcia bola potvrdená súčasne s AIDS. Aj v deviatom prípade u 39 ročného muža z Trnavského kraja bola HIV infekcia diagnostikovaná spolu s AIDS. Indikatívnymi chorobami boli toxoplazmóza mozgu a encefalopatia pri HIV infekcii.

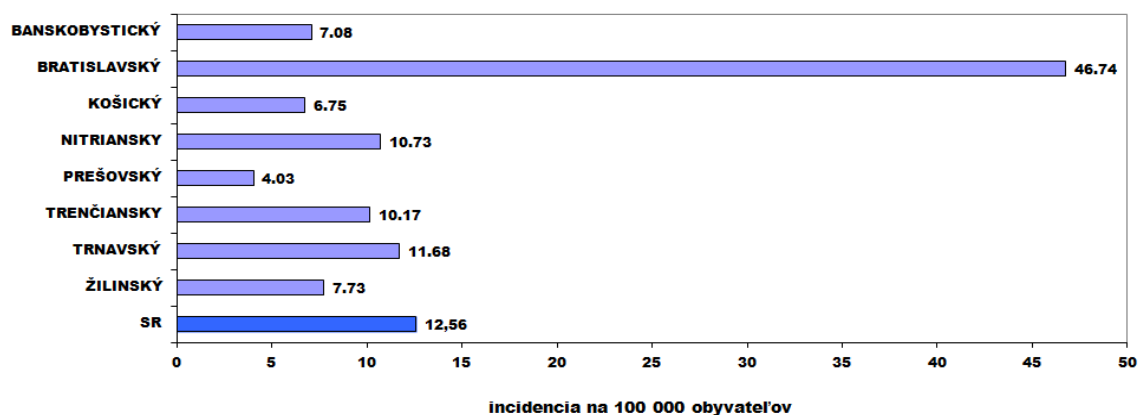
V roku 2015 bolo hlásených päť úmrtí HIV infikovaných pacientov. U 30 ročného muža z Trnavského kraja bola HIV infekcia zistená v roku 2009, AIDS v roku 2015 a zomrel v terminálnom štádiu HIV infekcie s ťažkým imunodeficitom s oportúnnymi infekciami. V druhom prípade viedol k úmrtiu 23 ročného muža z Bratislavského kraja baktériový zápal pľúc. HIV infekcia bola diagnostikovaná v štádiu AIDS v roku 2015. V treťom prípade bola u 34 ročného muža z Trenčianskeho kraja zachytená HIV infekcia v roku 2014 v štádiu AIDS s ťažkým imunodeficitom. Zomrel v roku 2015 na následky viacerých rozvinutých nádorových a infekčných chorôb indikujúcich AIDS. Vo štvrtom prípade došlo k úmrtiu 33 ročného muža z Trenčianskeho kraja na kardiorespiračné zlyhanie, s HIV infekciou zistenou v roku 2015 v štádiu AIDS. V piatom prípade zomrel na nádorové ochorenie 49 ročný muž z Bratislavského kraja s HIV infekciou diagnostikovanou v roku 2004, dispenzarizovaný a liečený pre HIV infekciu, bez prechodu do štádia AIDS.

V roku 2015 porodili dve HIV infikované ženy po jednom dieťati. U jednej z týchto matiek bola HIV infekcia zistená pri testovaní v gravidite v roku 2015, u druhej bola HIV infekcia diagnostikovaná už v roku 2013. Do konca roku 2015 bolo v Slovenskej republike evidovaných celkovo 24 HIV infikovaných matiek (z toho 3 cudzinky), ktoré porodili na Slovensku 27 detí. Z nich je 21 definitívne bez HIV infekcie, v dvoch prípadoch je stav detí pre ich odchod zo SR neznámy a status 4 detí je sledovaný v SR.

Od roku 1985 do konca roku 2015 bolo v Slovenskej republike vykázaných spolu 674 prípadov HIV infekcie u občanov SR, z toho 587 u mužov a 87 u žien. Kumulatívna incidencia dosiahla hodnotu 12,56 prípadov/100 000 obyvateľov SR. Najvyššiu kumulatívnu incidencia (46,74 prípadov/100 000 obyvateľov kraja) dosiahol Bratislavský kraj. Po ňom nasledovali Trnavský (11,68), Nitriansky (10,73) a Trenčiansky kraj (10,17).

Graf III.8.1.3

Kumulatívna incidencia HIV infekcie k 31.12.2015
v krajoch a v SR

HIV infekcia prešla do AIDS u 87 osôb (74 mužov, 13 žien) a z nich 45 pacientov (40 mužov, 5 žien) zomrelo. Ďalší 14 infikovaní (13 muži, 1 žena) zomreli bez prechodu nákazy do AIDS.

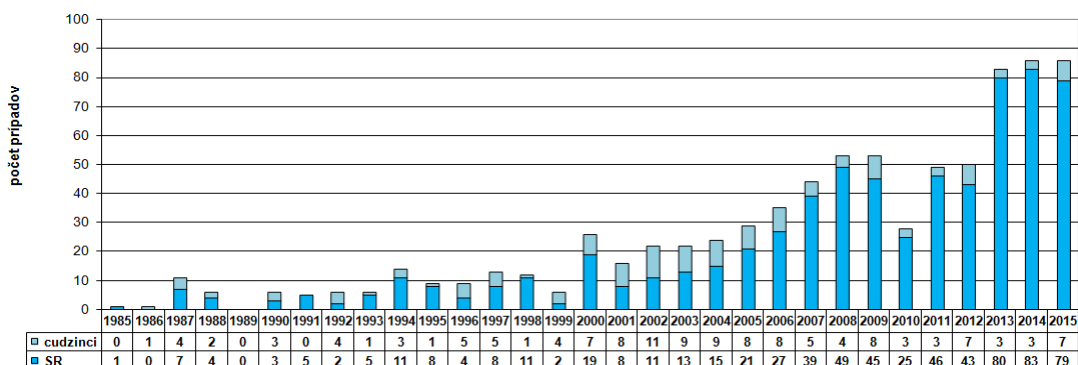
V roku 2015 bola HIV infekcia zistená u 7 cudzincov pri ich pobyte v SR a to u 5 mužov vo veku 26 (2x), 32, 33, 46 rokov a u 2 žien vo veku 35 a 37 rokov. Títo cudzinci pochádzali z Ukrajiny (4x), Pakistanu, Rumunska a Srbska.

Od roku 1986 do konca roku 2015 bola HIV infekcia zistená celkovo u 137 cudzincov (114 mužov a 23 žien), ktorí sa podrobili vyšetreniu v SR.

Celkovo, u občanov SR i cudzincov, bolo v Slovenskej republike od roku 1985 do 31.12.2015 laboratórne potvrdených a vykázaných 811 (701 u mužov, 110 u žien) prípadov infekcie vírusom ľudskej imunitnej nedostatočnosti.

Graf III.8.1.4

Počty HIV infekcií diagnostikovaných v SR od roku 1985 do 31.12.2015
u občanov SR a u cudzincov

III.8.2 Sexuálne prenosné ochorenia

III.8.2.1 Syfilis – A 50 – A 53

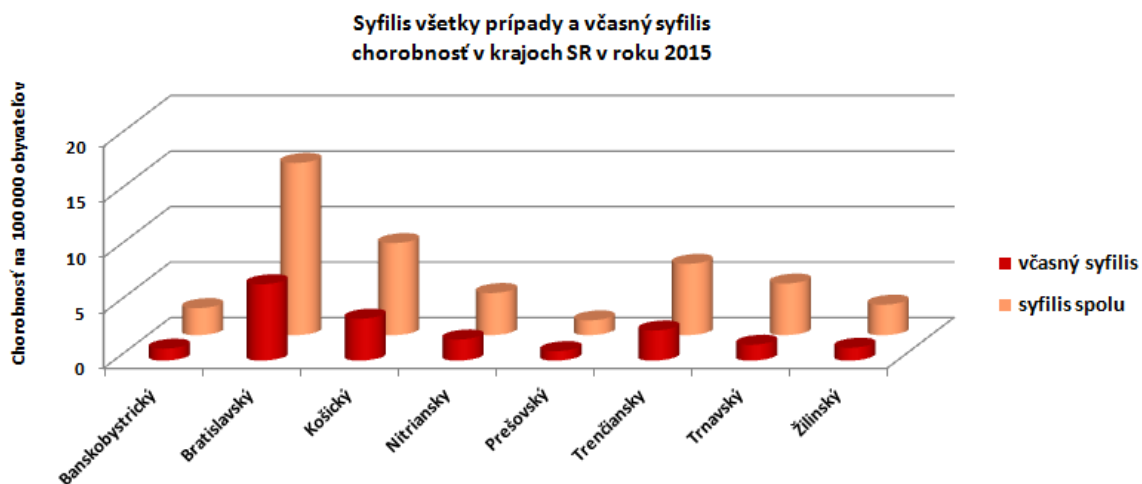
V roku 2015 bolo vykázaných 299 prípadov syfilisu (chorobnosť 5,50/100 000). V porovnaní s rokom 2014 (370 ochorení, chorobnosť 6,83/100 000) došlo k poklesu vo výskyte prípadov s indexom 0,8 teda o 19,2%. V porovnaní s 5 ročným priemerom (356,4 ochorení) došlo k poklesu s indexom 0,8.

Z celkového počtu prípadov sa 212 ochorení vyskytlo u mužov (špecifická chorobnosť 8,06/100 000) a 86 u žien (špecifická chorobnosť 3,09/100 000).

Z 299 ochorení bol 1 prípad zaznamenaný ako vrodený syfilis (diagnóza A50, chorobnosť 0,02/100 000, 0,3% z celkového počtu ochorení na syfilis), 132 ochorení bolo zachytených v štádiu včasného syfilisu (diagnóza A51, chorobnosť 2,44/100 000, 44,2% z celkového počtu ochorení na syfilis), 27 ochorení bolo diagnostikovaných ako neskorý syfilis (diagnóza A52, chorobnosť 0,50/100 000, 9,0% z celkového počtu) a 139 prípadov bolo vykázaných s diagnózou A53 iný a nešpecifikovaný syfilis (chorobnosť 2,56/100 000, 46,5% zo všetkých prípadov).

Prípady syfilisu boli hlásené zo všetkých krajov SR a najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Bratislavskom, Košickom a Trenčianskom kraji (15,52, 8,30 a 6,43 prípadov/100 000 obyvateľov kraja). Incidencia v ostatných krajoch bola pod celoslovenskou chorobnosťou a najnižšia chorobnosť (1,34 prípadov/100 000) bola zistená v Prešovskom kraji.

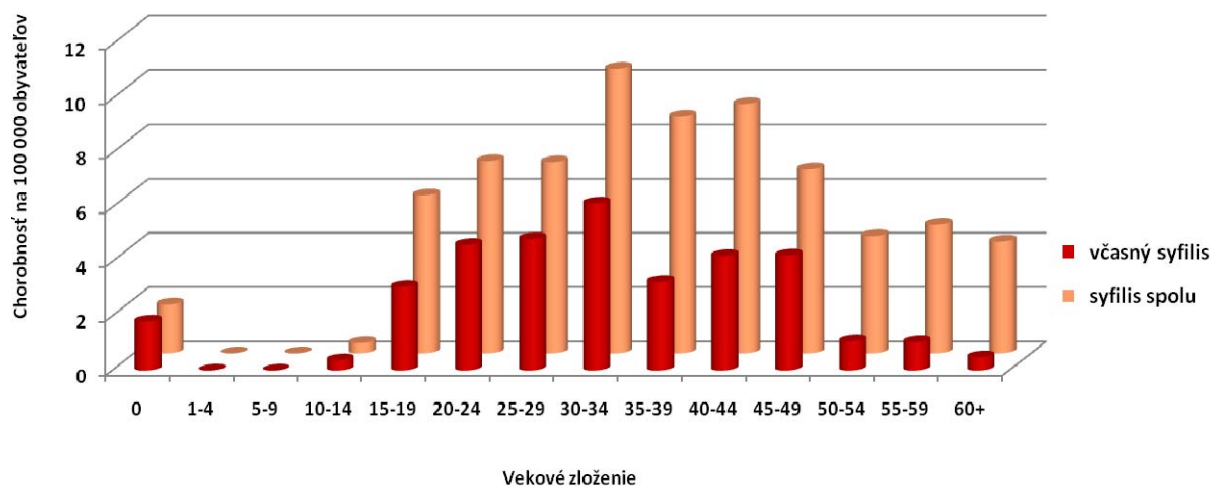
Graf III.8.2.1

U detí do 15 rokov boli zaznamenané 2 ochorenia. V prvom prípade bol s diagnózou A 50.0 (čerstvý vrodený syfilis s príznakmi) hlásený a registrovaný prípad laboratórne a klinicky potvrdeného ochorenia a úmrtia 6 dňového chlapca v roku 2014 z Košického kraja. V druhom prípade syfilisu u 14 ročného dievčaťa z Košického kraja bol vylúčený vertikálny spôsob prenosu infekcie. Všetky ostatné prípady syfilisu sa vyskytli u adolescentov a dospelých osôb. Najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola zistená vo vekovej skupine 30-34 ročných (10,48/100 000) a 40-44 ročných osôb (9,18/100 000).

Graf III.8.2.2

Syfilis všetky prípady a včasný syfilis
vekovo špecifická chorobnosť v SR v roku 2015

V roku 2015 bolo v epidemiologicky najzávažnejšom štádiu (A51, včasný syfilis) vykázaných 132 prípadov infekcie (chorobnosť 2,44/100 000) a v porovnaní s rokom 2014 (140 prípadov, chorobnosť 2,59/100 000) došlo k poklesu vo výskyte prípadov s indexom 0,9 teda o 5,7%. V porovnaní s 5 ročným priemerom (166,6 ochorení) došlo k poklesu s indexom 0,8. Zo 132 prípadov včasného syfilisu sa 107 vyskytlo u mužov (špecifická chorobnosť 4,05/100 000) a 25 u žien (špecifická chorobnosť 0,90/100 000). Najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná Bratislavskom (6,88/100 000) a Košickom (3,77/100 000) kraji. Najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola zistená vo vekovej skupine 30-34 ročných osôb (6,15/100 000).

Epidémia syfilisu v okrese Trebišov:

V roku 2015 sa v okrese Trebišov vyskytlo 24 nových prípadov syfilisu (chorobnosť 22,62/100 000 obyvateľov okresu). Pokračovala tak epidémia syfilisu v tomto okrese Košického kraja, počas ktorej bolo v rokoch 2010 až 2015 evidovaných spolu 249 ochorení a maximálna incidencia zaznamenaná v roku 2011 (57,57/100 000). Po zostupnom trende vo výskyte prípadov v rokoch 2012, 2013 a miernom zvýšení incidencie v roku 2014 (v porovnaní s rokom 2013) došlo v roku 2015 k ďalšiemu znižovaniu výskytu syfilisu.

V roku 2015 bola u mužov zaznamenaná incidencia 17,41 prípadov/100 000 (10 prípadov) a u žien 23,89/100 000 (14 prípadov). Najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola zaznamenaná vo vekovej skupine 20-24 ročných (64,33/100 000) a 15-19 ročných osôb (59,18/100 000). V skupine detí do 15 rokov veku bol registrovaný jeden prípad vrodeného syfilisu s úmrtím u 6 dňového chlapca. V ostatných 23 prípadoch u adolescentov a dospelých osôb bola infekcia akvirovaná pohlavným stykom.

Väčšina ochorení bola v roku 2015 diagnostikovaná ako sekundárny syfilis kože a slizníc (A51.3, 14 prípadov, incidencia 13,20/100 000), druhou najčastejšie sa vyskytujúcou diagnózou bol latentný včasný syfilis (A51.5, 4 prípady, 3,77/100 000). V epidemiologicky najzávažnejšom štádiu (včasný syfilis, A51), bolo zachytených 79,2% zo všetkých prípadov.

Počas celej šesťročnej epidémie bol maximálny výskyt prípadov zaznamenaný u obyvateľov rómskej osady v meste Trebišov a v roku 2015 bolo v tejto lokalite evidovaných 62,5% zo všetkých ochorení v okrese.

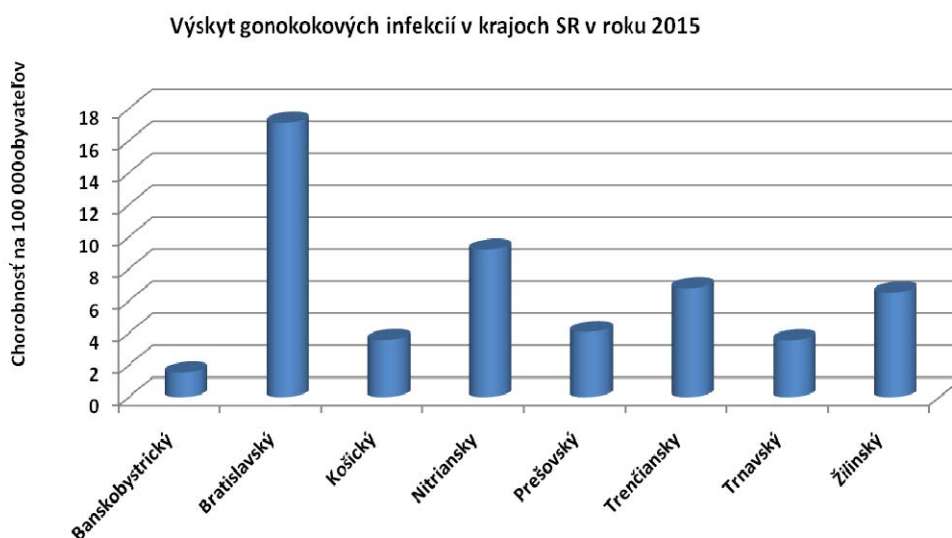
III.8.3 Gonokoková infekcia – A 54

V roku 2015 bolo vykázaných 344 prípadov gonokokových pohlavne prenosných infekcií (chorobnosť 6,35/100 000) čo oproti roku 2014 (426 prípadov, incidencia 7,86/100 000) predstavuje pokles vo výskyte s indexom 0,8 t.j. o 19,2%. V porovnaní s 5 ročným priemerom (287,0 ochorení) došlo k vzostupu s indexom 1,2.

Z celkového počtu prípadov sa 259 ochorení vyskytlo u mužov (špecifická chorobnosť 9,80/100 000) a 85 u žien (špecifická chorobnosť 3,06/100 000).

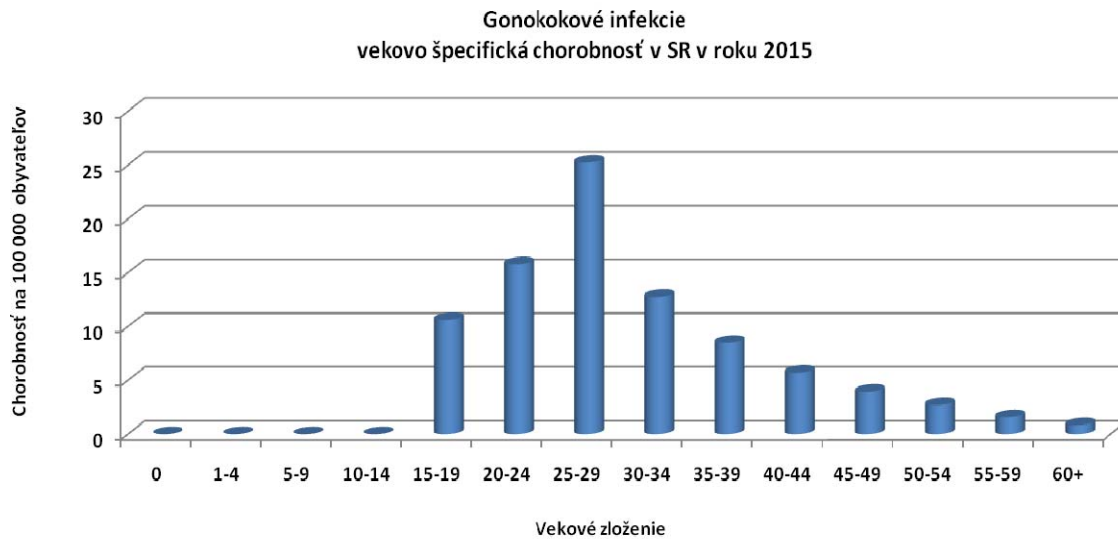
Prípady gonokokových infekcií boli hlásené zo všetkých krajov SR a najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Bratislavskom, Nitrianskom, Trnavskom a Žilinskom kraji (17,12, 9,20, 6,80, resp. 6,52 prípadov/100 000 obyvateľov kraja). V ostatných krajoch incidencia nedosiahla celoslovenskú úroveň.

Graf III.8.3.1

U detí do 15 rokov neboli hlásené žiadne prípady gonokokových infekcií. U dospelých osôb boli ochorenia hlásené vo všetkých vekových skupinách a najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola zistená vo vekovej skupine 25-29 (25,23/100 000) a 20-24 ročných osôb (15,79/100 000).

Graf III.8.3.2

III.8.4 Iné sexuálne prenášané chlamýdiové choroby – A 56

V roku 2015 bolo vykázaných 1314 prípadov chlamýdiových pohlavne prenosných infekcií (chorobnosť 24,24/100 000). V porovnaní s rokom 2014 (1055 prípadov, incidencia 19,48/100 000) došlo k vzostupu vo výskyte prípadov s indexom 1,3 t.j. o 24,6%. V porovnaní s 5 ročným priemerom (642,2 ochorení) došlo k vzostupu s indexom 2,1. Nevyskytol sa žiadny prípad lymphogranuloma venereum.

Z celkového počtu prípadov sa 333 ochorení vyskytlo u mužov (špecifická chorobnosť 12,60/100 000) a 981 u žien (špecifická chorobnosť 35,30/100 000).

Prípady chlamýdiových infekcií boli hlásené zo všetkých krajov SR avšak zistené boli veľké rozdiely vo výskyte prípadov. Najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Bratislavskom, Trnavskom a Nitrianskom kraji (incidencia 71,50, 51,91, resp. 32,27/100 000 obyvateľov kraja). Najnižšia incidencia bola v Košickom kraji (4,53/100 000).

U detí do 15 rokov boli zaznamenané prípady chlamýdiových infekcií u troch 14 ročných dievčat. U adolescentov a dospelých osôb bola najvyššia chorobnosť zistená vo vekovej skupine 20-24 ročných (80,06/100 000) a 25-29 ročných (76,18/100 000).

III.8.5 Anogenitálne infekcie spôsobené herpetickým vírusom – A 60.0

V roku 2015 bolo vykázaných 21 prípadov pohlavne prenosných infekcií vyvolaných herpetickým vírusom (chorobnosť 0,39/100 000) čo predstavuje oproti roku 2014 (chorobnosť 0,50/100 000) pokles vo výskyte s indexom 0,8 t.j. o 22,2%.

Ochorenia sa vyskytli prevažne u žien (12 prípadov, 57,1%), u mužov bolo hlásených 9 prípadov (42,9%).

Prípady boli hlásené len u dospelých osôb a najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná vo vekovej skupine 20-24 ročných (1,09/100 000).

Väčšina prípadov bola hlásená z Nitrianskeho kraja (16 prípadov, chorobnosť 2,34/100 000), po 2 prípady sa vyskytli v Banskobystrickom a Žilinskom kraji (chorobnosť 0,31 a 0,29/100 000) a 1 prípad v Trenčianskom kraji (0,17/100 000). V ostatných krajoch neboli tieto ochorenia registrované.

III.8.6 Iné prevažne sexuálne prenášané choroby – A 63

V roku 2015 bolo vykázaných 123 prípadov ochorení (chorobnosť 2,27/100 00), z toho 72 u mužov (chorobnosť 2,73/100 000) a 51 u žien (chorobnosť 1,84/100 000). Väčšina ochorení bola hlásená s diagnózou A63.0 (anogenitálne bradavice venerické, 91,9%), zvyšok pod diagnózou A63.8 (iné špecifikované prevažne pohlavne prenášané choroby, 8,1%). Najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola zaznamenaná v skupine 20-24 ročných osôb (6,32/100 000). Ochorenia boli hlásené z 5 krajov, pričom najviac z nich bolo zaznamenaných v Nitrianskom a Prešovskom kraji (45 resp. 34 prípadov, chorobnosť 6,57 a 4,15/100 000).

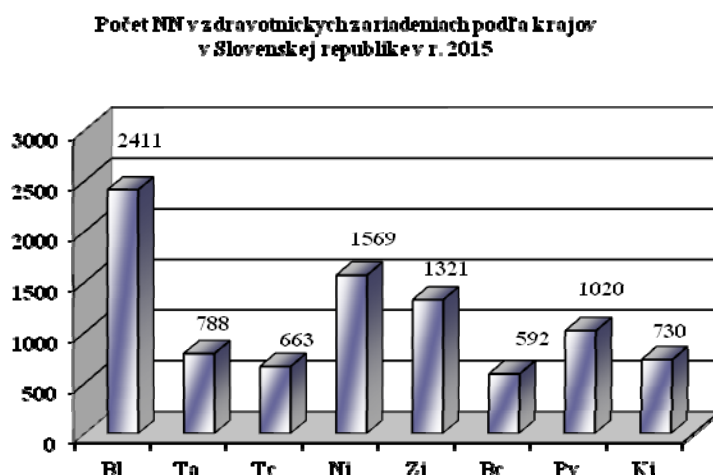
III.9 Nozokomiálne nákazy

V roku 2015 bolo zo zdravotníckych zariadení v Slovenskej republike nahlásených spolu 9094 nozokomiálnych nákaz (ďalej NN), čo je nárast oproti r.2014 o 7,53 % (Tab.III.9.1).

Pri počte 1 141 827 hospitalizovaných pacientov (rozdiel len 54 pacientov viac oproti roku 2014) predstavuje incidencia NN 0,80 % z počtu hospitalizovaných, je to ale len zlomok predpokladaného výskytu NN v zdravotníckych zariadeniach v SR, ide o pasívny zber údajov. Výraznejší posun počtu nozokomiálnych nákaz na oddeleniach alebo klinikách oproti minulému roku nebol zaznamenaný, incidencia NN sa ako najreálnejšia javí na OAIM a KAIM a to už reálnejších 19,51 %, na interných klinikách a oddeleniach 16,58 % a tiež na chirurgických klinikách a oddeleniach 9,95 % z počtu hospitalizovaných.

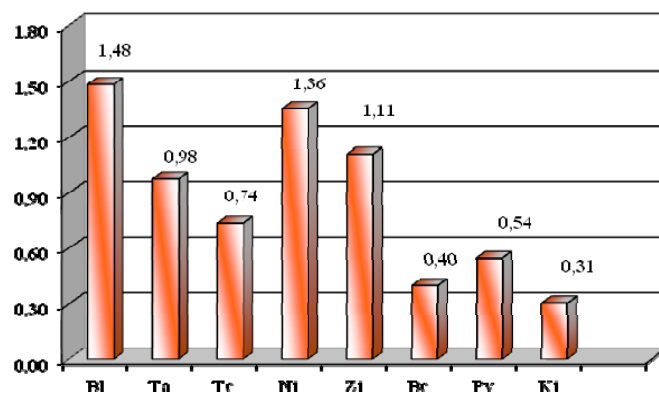
Absolútne počty nahlásených NN podľa jednotlivých krajov sú prezentované grafickou formou v Grafe III.9.1 a v Tab.III.9.3, pričom úroveň hlásnej služby v zdravotníckych zariadeniach v jednotlivých krajoch je evidentne rozdielna, najvýraznejšie sa hlásna služba zlepšila v Bratislavskom kraji. Absolútne počty hlásených NN si môžeme porovnať s incidenciou, aj tu sa k realite najviac blížila zdravotnícke zariadenia v Bratislavskom kraji -Graf III.9.2.

Graf III.9.1

Graf III.9.2

Incidenca BII v zdravotniških ustanovah po krajih
v Slovenski republiki r. 2015

Tab.III.9.1 Porovnanie výskytu NN podľa oddelení v lôžkových zariadeniach v Slovenskej republike v r. 2014– 2015

Názov zariadenia	Počet hlásených nákaz		Počet hospit.	%
	2014	2015	2015	
UNB Nemocnica Staré mesto	169	173	10610	1,63
UNB Nemocnica Ružinov	425	484	33399	1,45
ŠGN v Podunajských Biskupiciach	84	500	24074	2,08
UNB Nemocnica akad.L.Dérera	500	325	22458	1,45
UNB Nemocnica sv.Cyrila a Metoda	335	79	2537	3,11
OÚ sv. Alžbety	36	41	6670	0,61
UNsP Milosrdní bratia	53	68	4281	1,59
ŠNOP Bratislava	0	1	1458	0,07
TETIS špec.rehab.nemocnica Dunajská Lužná	0	0	1735	0,00
DFNsP	136	121	18079	0,67
NOÚ Klenova	152	141	10066	1,40
NÚSCH Bratislava	123	90	12904	0,70
GPN KOCH	2	3	2496	0,12
PNPP Pezinok	211	321	3026	10,61
A-Klinik	0	0	231	0,00
FMC dialyzačné služby s.r.o. Ružinovská 6	0	2	73	2,74
Nefrologické centrum Malacky	0	2	47	4,26
Hemodialýza Medimpax, Limbová 1	0	0	9	0,00
Nemocničná a.s. Malacky	61	54	5597	0,96
Liečebňa sv. Františka	7	2	879	0,23
Medissimo	1	0	253	0,00
CPLDZ	0	0	283	0,00
Detská ozdravovňa Biela Skala	0	0	520	0,00
B.Braun dialyzačné centrum Hlučinská	1	3	94	3,19
FMC dialyzačné služby Antolská 11	5	1	57	1,75
LOGMAN a.s. dialyzačné centrum Limbová 5	0	0	86	0,00
Clinica orthopedica	0	0	592	0,00
FN Trnava	414	354	25413	1,39
NAW Piešťany	37	60	9174	0,65
NURCH Piešťany	0	8	2856	0,28
ODCH Hlohovec	8	15	475	3,16
Dialýza Hlohovec	0	1	34	2,94
NsP Dunajská Streda	57	69	13733	0,50
Vitalita Lehnice	0	0	1927	0,00
NsP Skalica	44	128	11945	1,07
NsP Svätého Lukáša Galanta	141	153	14935	1,02
Fakultná nemocnica Trenčín	426	269	21481	1,25
NOO a ÚVTOS Trenčín	8	9	2048	0,44
NsP Nové Mesto nad Váhom n. o.	9	14	3683	0,38
NsP Myjava	53	58	6312	0,92
Nemocnica Bánovce s.r.o.	13	68	3565	1,91
Nemocnica Bojnice	123	133	22304	0,60
Nemocnica Handlová s. r. o.	26	3	1886	0,16
Nemocnica Partizánske n. o.	12	35	7551	0,46
NsP Považská Bystrica	128	66	17852	0,37
NsP Ilava	2	3	2937	0,10
Dialyzačné stredisko Logman a. s. Trenčín	1	1	45	2,22
FMC dialyzačné služby s. r. o. Nové Mesto nad Váhom	0	0	52	0,00

Dialyzačné stredisko Genea a. s. Myjava	0	0	64	0,00
Dialyz. stredisko B. Braun Avitum s.r.o. .Bánovce n.Bebr.	0	0	35	0,00
Dialyzačné strediskoLogman a. s. Bojnice	0	4	135	2,96
Dialyzačné stredisko B. Braun Avitum s.r.o. Partizánske	0	0	40	0,00
FMC Dialyzačné centrum, s. r. o. Považská Bystrica	0	0	47	0,00
Dialyzačné centrum Logman, a. s. Ilava	0	0	50	0,00
Dialyzačné strediskoBiodial.s.r.o. Púchov	0	0	34	0,00
Fakultná nemocnica Nitra	440	378	24209	1,56
Psychiatrická nemocnica Veľké Zálužie	13	34	2860	1,19
Špecializovaná nem. Nitra-Zobor	35	100	4062	2,46
FCM-dialyzačné služby Nitra	1	1	45	2,22
Kardiocentrum s.r.o. Nitra	0	1	3450	0,03
Zariad.soc.starostlivosti Nitrava Nitra	0	94	220	42,73
Zariad.soc.starostlivosti Dolnohorská Nitra	0	3	24	12,50
Mestská nemocnica Zlaté Moravce	60	126	3557	3,54
Domov soc.služieb Z. Moravce	15	2	57	3,51
B. Braun Avitum s.r.o. dialyzačné služby Šaľa	3	1	44	2,27
Forlife n.o.všeob. nemocnica Komárno	41	45	14877	0,30
FNsP Nové Zámky	295	333	30006	1,11
NsP, n. o. Levice	164	211	13279	1,59
VNsP, n. o. Šahy	30	35	2822	1,24
WESPA s.r.o. Želiezovce	2	5	196	2,55
Psychiatrická nemocnica Hronovce	42	75	1772	4,23
Nemocnica, n.o. Topoľčany	78	122	14156	0,86
NsP Dolný Kubín	136	115	17133	0,67
NsP Trstená	70	114	15678	0,73
KNsP Čadca	53	50	15681	0,32
MFN Martin	594	767	31095	2,47
NsP Liptovský Mikuláš	47	20	11488	0,17
FNsP Žilina	223	255	28292	0,90
FNsP F.D.Roosevelta*	399	342	32208	1,06
DFNsP **	72	29	6038	0,48
SSÚSCH***	12	10	9336	0,11
Dom OKA	1	0	558	0,00
CPLZD****	0	0	192	0,00
FMC dialyzačné služby*****	0	0	88	0,00
NsP Brezno n.o.	52	70	8435	0,83
Všeobecná NsP Lučenec, n.o.	3	1	18069,5	0,01
Všeobecná nemocnica Rimavská Sobota	22	16	14652	0,11
NsP Hnúšťa	0	0	1080	0,00
Všeobecná nemocnica Revúca	6	2	5457	0,04
OLÚP Predná Hora	3	0	919	0,00
VšNsP n.o. Veľký Krtíš	6	4	6048	0,07
Nemocnica Zvolen a.s.	2	10	14900	0,07
LDCH - poliklinika s.r.o. Detva	0	0	465	0,00
Mestská NsP Krupina	0	1	1535	0,07
Všeobecná nemocnica Žiar n/H	62	51	10561	0,48
Psychiatrická nemocnica Kremnica	56	37	1536	2,41
Gynpor Sliač	0	0	4519	0,00
Regionálna nemocnica Banská Štiavnica	3	8	3097	0,26
Liečebné zariadenia	0	1	4385	0,02
B. Braun avitum s.r.o.	0	0	34	0,00

Oftal	0	0	579	0,00
FNsP J. A. Reimana, Prešov	248	229	45554	0,50
MINERAL-SLOVAKIA	0	0	1027	0,00
NsP Sv. Jakuba, n.o. Bardejov	138	117	12486	0,94
NsP A. Leňa Humenné, n.o.	14	26	12157	0,21
ORL, s.r.o	0	1	4102	0,02
Nemocnica Snina, s.r.o.	5	9	6687	0,13
Nemocnica Dr.V. Alexandra v Kežmarku n.o.	36	18	7166	0,25
Kúpele, okr. Kežmarok	0	0	315	0,00
VNsP Levoča, a.s.	81	75	11741	0,64
Nemocnica Poprad, a.s.	350	350	21627	1,62
Dialýza – okr. Poprad	0	0	181	0,00
OLÚ, okres Poprad	18	28	10546	0,27
Kúpele, okr. Poprad	16	12	5403	0,22
Sanatóriá, okr. Poprad	0	0	2608	0,00
Lubovnianska nemocnica n.o.	20	27	10797	0,25
Nemocnica Svidník n.o.	16	65	8236	0,79
Vranovská nemocnica n.o. – Prac. Stropkov	8	9	898	1,00
Vranovská nemocnica n.o.	52	35	11817	0,30
Fénix s.r.o. – Dialyzačné centrum, okr. VT	0	2	6084	0,03
FMC dialyzačné stredisko	1	0	7734	0,00
UN L. Pasteura Košice Rastislavova 43	188	282	54181	0,52
DFN Košice Tr. SNP 1	124	79	8091	0,98
Nemocnica Košice-Šaca a.s., 1. súkr. nemocnica	57	44	18345	0,24
Vých. onkologický ústav Košice a.s.	3	10	5418	0,18
Vých. ústav srdcových a cievnych chorôb a.s. Košice	49	21	12988	0,16
Letecká vojenská nemocnica a.s., Košice	8	10	1480	0,68
VŠOÚ geriatrický sv. Lukáša n.o., Košice	20	8	1406	0,57
Inštitút nukleárnej medicíny	0	0	331	0,00
ProCare Košice - JZS	0	0	822	0,00
FMC dialyzačné služby s.r.o. - pracovisko Rožňava	0	1	85	1,18
FMC dialyzačné strediská - pracovisko SNV	0	7	139	5,04
MEDIALYZ, s.r.o.,	0	0	7687	0,00
CPLDZ Košice*	0	1	362	0,28
NsP Š. Kukuřička Michalovce, a.s.	17	29	21076	0,14
Psychiatrická nemocnica Michalovce, n. o.	0	20	2668	0,75
Regionálna nemocnica Sobrance	0	2	1389	0,14
Všeobecná nemocnica, n.o. PRO – VITAE - Gelnica	0	0	713	0,00
Nemocnica Krompachy, s.r.o.	17	16	6513	0,25
NsP Spišská Nová Ves a.s. Sp. Nová Ves	60	86	15247	0,56
PL S. Bluma Plešivec	0	9	828	1,09
FMC dialyzačné služby s.r.o. - pracovisko Košice	0	0	9087	0,00
NsP sv. Barbory Rožňava a.s.	31	43	12025	0,36
LOGMAN East a.s.	1	0	13930	0,00
Psychiatrická liečebňa pri NsP Rožňava	3	4	917	0,44
NsP Trebišov a.s.	24	53	19042	0,28
NsP Kráľovský Chlmec n. o.	6	5	4666	0,11
Dialýza Trebišov	0	0	10388	0,00
Dialýza Kráľovský Chlmec	0	0	7742	0,00
Geria s.r.o. Trebišov	0	0	610	0,00
DPL Hraň n.o.	0	0	312	0,00
SPOLU	8457	9094	1141827	0,80

(Tab.III.9.2) prezentuje počty nahlásených nozokomiálnych nákaz každým z uvedených 151 zdravotníckych zariadení, z uvedeného počtu až 47, t.j. 31,12 % zdravotníckych zariadení nehlásilo počas roku 2015 žiadnu nozokomiálnu nákazu. Stále sa väčšine zdravotníckych zariadení nedarí dosiahnuť základný cieľ, dostať hlásnu službu nozokomiálnych nákaz na reálnu úroveň, bez neprofesionálneho zapierania existencie týchto nákaz, keďže aj renomované kliniky vo svete priznávajú minimálne 4 % incidenciu NN.

Tab.III.9.2 Porovnanie výskytu NN podľa oddelení v lôžkových zariadeniach v Slovenskej republike v r. 2014– 2015

Typ oddelenia	Počet hlásených nákaz		Počet hospit.	Proporcia
	2014 abs.	2015 abs.	2015 abs.	%
Algeziologické odd.	0	0	500	0,00
CPLDZ	0	1	767	0,13
Pediatrické	563	494	84685	0,58
Dialyzačné	30	40	74385	0,05
Doliečovacie	593	560	30615	1,83
Paliatívne	32	10	994	1,01
FRO	57	70	17677	0,40
Geriatra	356	291	17497	1,66
Gastroenterologické	57	25	2140	1,17
Gyn.-pôrod.	151	170	117310	0,14
Hematologické odd.	242	238	6815	3,49
Chirurgické odd.	942	905	148480	0,61
Cievna chirurgia	22	48	5782	0,83
Infekčné odd.	98	99	15198	0,65
Interné odd.	1130	1508	159993	0,94
Kardiologické odd.	52	51	31777	0,16
Kardiochirurgia	6	8	2742	0,29
Kožné odd.	16	24	7443	0,32
Neurochirurgické odd.	156	218	10029	2,17
Neurologické odd.	494	455	71783	0,63
Novorodenecké odd.	326	225	51228	0,44
OAIM	1677	1774	23817	7,45
Očné odd.	7	3	13115	0,02
Onkologické odd.	239	279	24705	1,13
ORL odd.	33	32	24201	0,13
Ortopedické odd.	181	160	35271	0,45
Popáleninové	14	11	882	1,25
Plastická chirurgia	14	17	6396	0,27
Pracovné lekárstvo	1	0	2067	0,00
Psychiatrické odd.	417	592	39516	1,50
Stomatologické odd.	2	0	1968	0,00
Odd. pneumolog. a fizeológie	84	212	16939	1,25
Traumatologické odd.	188	196	34111	0,57
Urologické odd.	170	155	26421	0,59
Nukleárna medicína	0	33	2410	1,37
ADOS	0	0	288	0,00

DOS	0	2	640	0,31
Liečebné zariadenia	18	41	23150	0,18
RDG	10	0	0	0,00
Jednodňová zdravot. starostl.	2	2	938	0,21
Ambulancie	1	15	0	0,00
HOSPIC	20	13	679	1,91
Iné	40	117	6473	1,81
SPOLU	8457	9094	1141827	0,80

Tab.III.9.3 Výskyt NN podľa oddelení v Slovenskej republike v r. 2015

Oddelenie	Hlásenie NN								
	Bl	Ta	Tc	Ni	Zi	Bc	Pv	Ki	Σ SR
Algeziologické	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CPLDZ	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Pediatrické	37	34	80	69	86	21	106	61	494
Dialyzačné	8	10	5	4	1	0	4	8	40
Doliečovacie	155	15	51	48	69	68	119	35	560
Paliatívne	0	0	0	0	10	0	0	0	10
FRO	15	5	4	27	0	0	12	7	70
GeriatRIA	116	102	32	4	14	0	18	5	291
Gastroenterologické	11	0	0	0	14	0	0	0	25
Gyn.-pôrod.	22	6	26	35	54	4	16	7	170
Hematologické	72	0	0	0	94	29	14	29	238
Chirurgické	276	66	95	63	197	56	67	85	905
Cievna chirurgia	7	0	0	27	0	0	14	0	48
Infekčné odd.	39	12	1	3	7	11	5	21	99
Interné odd.	382	150	127	233	290	97	141	88	1508
Kardiologické	12	0	0	34	0	3	2	0	51
Kardiochirurgia	0	0	0	0	0	4	0	4	8
Kožné odd.	7	1	0	4	9	3	0	0	24
Neurochirurgické	52	0	0	34	83	24	0	25	218
Neurologické	106	37	21	130	72	33	32	24	455
Novorodenecké	32	25	2	23	66	29	13	35	225
OAIM	337	217	157	362	94	106	359	142	1774
Očné odd.	0	0	0	0	2	0	1	0	3
Onkologické	96	10	1	78	45	30	9	10	279
ORL odd.	5	1	0	9	14	1	1	1	32
Ortopedické	57	28	23	8	11	4	4	25	160
Popáleninové	5	0	0	0	0	0	0	6	11
Plastická chirurgia	0	0	0	0	16	1	0	0	17
Pracovné lekárstvo	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Psychiatrické	355	9	1	112	23	39	17	36	592
Stomatologické	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Odd. pneumolog. a fizeológie	61	8	9	100	15	8	0	11	212
Transplantačné	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Traumatologické	65	0	9	50	26	5	4	37	196
Urologické odd.	49	36	17	11	9	15	4	14	155
Kúpeľné zariadenia	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nukleárna medicína	32	0	0	0	0	0	1	0	33

ADOS	0	0	0	0	0	0	0	0	0
DOS	0	0	0	0	0	0	2	0	2
Liečebné zariadenia	0	0	0	0	0	1	40	0	41
RDG	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jednodňová zdravot. starostl.	0	0	2	0	0	0	0	0	2
Ambulancie	0	0	0	0	0	0	15	0	15
HOSPIC	0	8	0	0	0	0	0	5	13
Iné	0	8	0	101	0	0	0	8	117
SPOLU	2411	788	663	1569	1321	592	1020	730	9094

Činnosť komisií pre NN v zdravotníckych zariadeniach je taktiež na rozličnej úrovni, je neustále nutný úzky kontakt s klinickými pracovníkmi, je potrebné stále upozorňovať na chyby v hygienicko-epidemiologickom režime, v dekontaminácii a v celkovej bariérovej ošetrovacej technike.

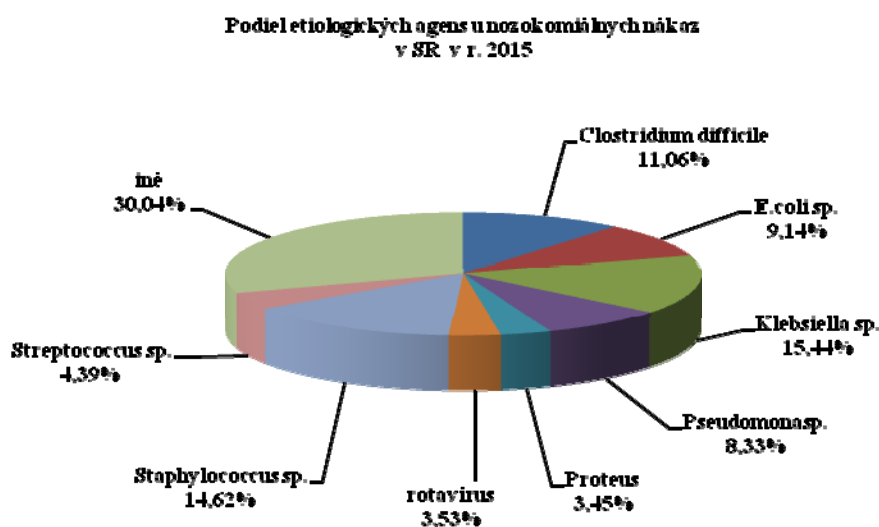
Podiel etiologických agens u nozokomiálnych nákaz v roku 2015 prezentuje **Graf III.9.3**

V tomto roku boli z biologického materiálu najčastejšie vykultivované :

<i>Klebsiela sp.</i>	15,44 %
<i>Staphylococcus aureus a iné stafylokoky</i>	14,62 %
<i>Clostridium difficile</i>	11,06 %
<i>E. coli</i>	9,14 %
<i>Pseudomonas sp.</i>	8,33 %
<i>Streptococcus sp.</i>	4,39 %
<i>Rotavírus</i>	3,53 %
<i>Proteus sp.</i>	3,45 %

z celkového počtu vykultivovaných mikroorganizmov.

Graf III.9.3

Hlásené NN podľa diagnózy v Slovenskej republike v roku 2015 prezentuje **Tab.III.9.4**.

Z uvedeného je zrejmé, že ako najčastejšie nozokomiálne nákazy sa vyskytli respiračné, hnačkové, urogenitálne a infekcie cievneho riečiska.

Výskyt NN podľa oddelení a lokalizácie prezentuje **Tab.III.9.6** a **Graf III.9.4**

Kód diagnózy	Diagnóza	Počet	%
A020	Salmonelová enteritída	9	0,10
A021	Salmonelová septikémia	1	0,01
A03	Vylučovanie šigel	1	0,01
A040	Infekcia enteropatogénnymi Escherichia coli	17	0,19
A044	Iné črevné infekcie Escherichia coli	2	0,02
A045	Kampylobakteriálna enteritída	15	0,16
A047	Enterokolitída zapríč. Clostridium difficile	1008	11,08
A048	Iné špecifikované bakteriálne infekcie	20	0,22
A080	Rotavírusová enteritída	322	3,54
A081	Akútna gastroenteropatia zapríčinená vírusom Norwalk	124	1,36
A082	Adenovírusová enteritída	18	0,20
A083	Iné vírusové enteritídy	1	0,01
A09	Hnačka a gastroenteritída pravdepodobne infekčného pôvodu	238	2,62
A400	Septikémia vyvolaná streptokokom zo skupiny A	2	0,02
A401	Septikémia vyvolaná streptokokom zo skupiny B	2	0,02
A402	Septikémia vyvolaná streptokokom zo skupiny D	74	0,81
A403	Septikémia vyvolaná streptokokom pneumónie	4	0,04
A408	Iná streptokoková septikémia	13	0,14
A410	Septikémia vyvolaná Staphylococcus aureus	235	2,58
A411	Septikémia vyvolaná inými špecifikovanými stafylokoki	298	3,28
A412	Septikémia vyvolaná nešpecif. stafylokoki	5	0,05
A413	Septikémia vyvolaná Haemophilus influenzae	1	0,01
A414	Septikémia vyvolaná anaeróbnymi	1	0,01
A415	Septikémia vyvolaná inými gramnegatívnymi organizmami	714	7,85
A418	Iná špecifikovaná septikémia	39	0,43
A419	Nešpecifikovaná septikémia, septický šok	64	0,70
A46	Ruža – erysipelas	4	0,04
A481	Legionárska choroba	2	0,02
A490	Nešpecifikovaná stafylokoková infekcia	1	0,01
B001	Herpetickovírusová vezikulárna dermatitída	1	0,01
B019	Varicella bez komplikácie	9	0,10
B029	Zoster bez komplikácie Zoster, NS	1	0,01
B15	Akútna hepatitída A	1	0,01
B169	Akútna hepatitída B bez agensu delta a bez pečenevej kómy	2	0,02
B270	Gamaherpesvírusová mononukleóza	1	0,01
B271	Cytomegalovírusová mononukleóza	1	0,01
B349	Nešpecifikovaná vírusová infekcia - Virémia, NS	10	0,11
B370	Kandidová stomatitída	5	0,05
B371	Pľúcna kandidóza	24	0,26
B374	Kandidóza iných urogenitálnych miest	5	0,05

B377	Kandidová septikémia	33	0,36
B378	Kandidóza iných miest	2	0,02
B449	Nešpecifikovaná aspergilóza	1	0,01
B86	Svrab – scabies	5	0,05
G002	Streptokokový zápal mozgových plien - streptokoková meningitída	1	0,01
G003	Stafylokoková meningitída	11	0,12
G008	Iný bakteriálny zápal mozgových plien	5	0,05
G009	Nešpecifikovaný bakteriálny zápal mozgových plien	11	0,12
G06	Vnútrolebkový a vnútrochrbitcový absces	1	0,01
H10	Zápal spojovky	45	0,49
H100	Mukopurulentná konjunktivitída	20	0,22
H109	Nešpecifikovaná konjunktivitída	1	0,01
H440	Endophthalmitis purulenta	1	0,01
H60	Zápal vonkajšieho ucha	1	0,01
H65	Nehnisavý zápal stredného ucha	1	0,01
H66	Hnisavý a nešpec.zápal stredného ucha	1	0,01
H70	Zápal hlávkového výbežku,Mastoiditis	1	0,01
I33	Akútny a subakút.zápal vnútrosrdia-endocarditis	1	0,01
I80	Zápal žíl - phlebitis et thrombophlebitis	49	0,54
I800	Flebitída a tromboflebitída povrchových ciev dolných končatín	2	0,02
J00	Akútny zápal noshlтана - nasopharyngitis acuta – nádcha	34	0,37
J01	Akútny zápal prinosových dutín - sinusitis acuta	4	0,04
J02	Akútny zápal hltana - pharyngitis acuta	65	0,71
J020	Streptokokový zápal hltana	1	0,01
J03	Akútny zápal mandlí - tonsillitis acuta	58	0,64
J04	Akútny zápal hrtana a priedušnice	18	0,20
J040	Akútny zápal hrtana	1	0,01
J041	Akútny zápal priedušnice	6	0,07
J042	Akútny zápal hrtana a priedušnice	7	0,08
J06	Akútne infekcie horných dýchacích ciest	263	2,89
J060	Akútna laryngofaryngitída	6	0,07
J069	Nešpecifikovaná akútna infekcia horných dýchacích ciest	74	0,81
J10	Chrípka vyvolaná identifikovaným vírusom chrípky	47	0,52
J101	Chrípka s inými prejavmi na dýchacích orgánoch, vírus chrípky identifikovaný	4	0,04
J107	SARI	3	0,03
J109	Chrípka H1N1 Novel	30	0,33
J11	Chrípka vyvolaná neidentifikovaným vírusom	19	0,21
J121	Pneumónia vyvolaná respiračným syncyciálnym vírusom	2	0,02
J128	Iná vírusová pneumónia	1	0,01
J13	Zápal pľúc vyvolaný Streptococcus pneumoniae	2	0,02
J14	Zápal pľúc vyvolaný Haemophilus influenzae	5	0,05
J15	Bakteriálny zápal pľúc nezatriedený inde	6	0,07
J150	Pneumónia vyvolaná Klebsiella pneumoniae	142	1,56
J151	Pneumónia vyvolaná Pseudomonas	97	1,07
J152	Pneumónia vyvolaná Staphylococcus	110	1,21
J153	Pneumónia vyvolaná Streptococcus, skupina B	2	0,02
J154	Pneumónia vyvolaná inými streptokokmi	21	0,23

J155	Pneumónia vyvolaná <i>Escherichia coli</i>	25	0,27
J156	Pneumónia vyvolaná inými aeróbnymi gram-negatívnymi baktériami	35	0,38
J157	Pneumónia vyvolaná <i>Mycoplasma pneumoniae</i>	1	0,01
J158	Iná bakteriálna pneumónia	62	0,68
J159	Nešpecifikovaná bakteriálna pneumónia	35	0,38
J16	Zápal pľúc vyvolaný inými mikroorganizmami	3	0,03
J160	Chlamýdiová pneumónia	2	0,02
J168	Pneumónia vyvolaná inými bližšie určenými infekčnými organizmami	4	0,04
J17	Zápal pľúc pri chorobách zatriedených inde	8	0,09
J18	Zápal pľúc vyvolaný nešpecifikovaným mikroorganizmom	41	0,45
J180	Bližšie neurčená pneumónia	152	1,67
J188	Iná pneumónia, zárodok neurčený	1	0,01
J20	Akútny zápal priedušiek - bronchitis acuta	63	0,69
J201	Akútna bronchitída vyvolaná <i>Haemophilus influenzae</i>	3	0,03
J205	Akútna bronchitída vyvolaná respiračným syncytiálnym vírusom	1	0,01
J208	Akútna bronchitída vyvolaná inými špecifikovanými organizmami	56	0,62
J209	Bližšie neurčená akútna bronchitída	71	0,78
J21	Akútny zápal priedušničiek - bronchiolitis acuta	3	0,03
J22	Nešpecifikovaná akútna infekcia dolných dýchacích ciest	11	0,12
J399	Nešpecifikovaná choroba horných dýchacích ciest	3	0,03
J40	Bronchitída neurčená ako akút. al. chron.	3	0,03
J85	Absces pľúc a medzipľúcia	2	0,02
J90	Pohrudnicový výpotok nezatriedený inde - pleuritis	3	0,03
K12	Zápal ústnej sliznice – stomatitis	15	0,16
K65	Zápal pobrušnice – peritonitis	24	0,26
L00	Syndróm obarenej kože vyvolaný stafylokokmi	3	0,03
L01	Impetigo	2	0,02
L02	Kožný absces, furunkul a karbunkul	42	0,46
L022	Kožný absces, furunkul a karbunkul trupu	7	0,08
L03	Celulitída – flegmóna	37	0,41
L08	Iné lokálne infekcie kože a podkožného tkaniva	141	1,55
L10	Pemfigus	1	0,01
L89	Dekubitálny vred – preležanina	95	1,04
M00	Pyogénna artritída	1	0,01
M86	Osteomyelitída	1	0,01
N10	Akútna tubulointerstiálna nefritída	27	0,30
N151	Obličkový a priobličkový absces	1	0,01
N30	Cystitída	266	2,93
N300	Akútna cystitída	273	3,00
N309	Nešpecifikovaná cystitída	43	0,47
N34	Uretritída a uretrálny syndróm	27	0,30
N390	Infekcia močovej sústavy bez určenia miesta	146	1,61
N41	Zápalové choroby prostaty	1	0,01
N45	Orchitída a epidimitída	4	0,04
N73	Iné zápalové choroby ženských panvových orgánov	1	0,01
N76	Iné zápaly pošvy a vulvy	25	0,27
O85	Puerperálna sepsa - popôrodná sepsa	1	0,01

O86	Iné puerperálne infekcie	7	0,08
O860	Infekcia rany po pôrodnickej operácii	4	0,04
O862	Infekcie močových orgánov po pôrode	1	0,01
O90	Komplikácie popôrodiť nezatriedené inde	2	0,02
O91	Infekcie prsníka spojené s pôrodom	1	0,01
O912	Nehnisavá mastitída spojená s pôrodom	6	0,07
P360	Sepsa novorodenca vyvolaná streptokokom zo skupiny B	3	0,03
P361	Sepsa novorodenca vyvolaná inými a nešpecifikovanými streptokokmi	1	0,01
P362	Sepsa novorodenca vyvolaná Staphylococcus aureus	2	0,02
P363	Sepsa novorodenca vyvolaná inými a nešpecifikovanými stafylokokmi	14	0,15
P364	Sepsa novorodenca vyvolaná Escherichia coli	4	0,04
P368	Iná bakteriálna sepsa novorodenca	20	0,22
P369	Nešpecifikovaná bakteriálna sepsa novorodenca	6	0,07
P38	Omfalitída novorodenca s miernym krvácaním alebo bez neho	3	0,03
P391	Novorodenecká konjunktivitída a dakryocystitída	30	0,33
P393	Novorodenecká infekcia močového systému	4	0,04
P394	Novorodenecká kožná infekcia	13	0,14
P398	Iné špecifikované infekcie typické pre perinatálnu periódu	5	0,05
P399	Nešpecifikované infekcie typické pre perinatálnu periódu	17	0,19
R509	Bližšie neurčená horúčka	2	0,02
T80	Komplikácie po infúzii, transfúzii a liečebnej injekcii	2	0,02
T801	Cievne komplikácie po infúzii, transfúzii, liečeb. injekcii	60	0,66
T802	Infekcie po infúzii, transfúzii, liečeb. injekcii	136	1,50
T81	Komplikácie po výkonoch nezatriedené inde	11	0,12
T813	Rozpad operačnej rany nezatriedený inde	324	3,56
T814	Infekcia po výkone nezatriedená inde	411	4,52
T827	Inf. a zápal.reakcia zavinená inými srdcovými pomôckami	2	0,02
T835	Inf. a zápal.reakcia zav.protet.pomôckou moč.orgánov	741	8,15
T845	Inf. a zápal.reakcia zav.vnútorou kĺbovou protézou	19	0,21
T846	Inf. a zápal.reakcia zav.vnútorou fixačnou pomôckou	3	0,03
T847	Inf. a zápal.reakcia zav.inými vnútor.ortop.pomôckami	1	0,01
T857	Inf. a zápal.reakcia zav.inými vnútor.protet.pomôckami	717	7,88
T874	Infekcia amputačného kýt'a	24	0,26
Z221	Nosič inej črevnej infekčnej choroby (okrem A02,A03)	4	0,04
Z223	Nosič inej bližšie určenej bakteriálnej infekcie	20	0,22
Z228	Nosič inej infekčnej choroby	186	2,05
SPOLU		9094	100,00

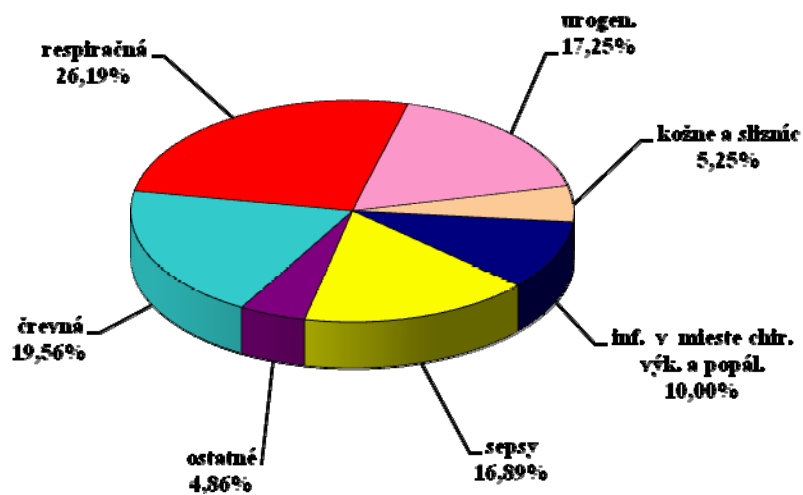
Tab.III.9.6 Výskyt NN podľa oddelenia a lokalizácie infekcie v Slovenskej republike v r. 2015

Typ oddelenia	črevná		respiračná		urogen.		kožne a sliznic		inf. v mieste chir. výk. a popál.		sepsy		iné		SPOLU	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
	CPLDZ	0	0,00	1	0,04	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1
Pediatrické	401	22,54	33	1,39	8	0,51	25	5,24	1	0,11	24	1,56	2	0,45	494	5,43
Dialyzačné	10	0,56	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	30	1,95	0	0,00	40	0,44
Doliečovacie	159	8,94	104	4,37	144	9,14	22	4,61	9	0,99	98	6,38	24	5,43	560	6,16
ODCH	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Paliatívne	1	0,06	0	0,00	2	0,13	1	0,21	1	0,11	5	0,33	0	0,00	10	0,11
FRO	10	0,56	15	0,63	33	2,10	3	0,63	2	0,22	5	0,33	2	0,45	70	0,77
Gastroenterológia	12	0,67	3	0,13	0	0,00	1	0,21	0	0,00	8	0,52	1	0,23	25	0,27
Geriatría	113	6,35	67	2,81	49	3,11	7	1,47	4	0,44	30	1,95	21	4,75	291	3,20
Gyn.-pôrod.	15	0,84	1	0,04	45	2,86	10	2,10	81	8,91	9	0,59	9	2,04	170	1,87
Hematologické	28	1,57	36	1,51	20	1,27	11	2,31	3	0,33	132	8,59	8	1,81	238	2,62
Chirurgické	72	4,05	84	3,53	98	6,22	48	10,06	419	46,09	134	8,72	50	11,31	905	9,95
Cievna chirurgia	2	0,11	2	0,08	2	0,13	1	0,21	37	4,07	2	0,13	2	0,45	48	0,53
Infekčné odd.	66	3,71	10	0,42	6	0,38	5	1,05	2	0,22	4	0,26	6	1,36	99	1,09
Interné odd.	451	25,35	266	11,17	299	18,98	84	17,61	13	1,43	280	18,23	115	26,02	1508	16,58
Kardiologické	7	0,39	8	0,34	7	0,44	0	0,00	3	0,33	18	1,17	8	1,81	51	0,56
Kardiochirurgia	1	0,06	0	0,00	1	0,06	0	0,00	1	0,11	5	0,33	0	0,00	8	0,09
Kožné	8	0,45	11	0,46	0	0,00	1	0,21	0	0,00	3	0,20	1	0,23	24	0,26
Ambulancie	15	0,84	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	15	0,16
Neurochirurgické	16	0,90	63	2,64	66	4,19	2	0,42	41	4,51	6	0,39	24	5,43	218	2,40
Neurologické	39	2,19	117	4,91	152	9,65	30	6,29	5	0,55	72	4,69	40	9,05	455	5,00
Novorodenecké	28	1,57	22	0,92	4	0,25	57	11,95	6	0,66	84	5,47	24	5,43	225	2,47
OAIM	43	2,42	945	39,67	251	15,94	26	5,45	71	7,81	391	25,46	47	10,63	1774	19,51
Očné odd.	1	0,06	0	0,00	0	0,00	1	0,21	0	0,00	0	0,00	1	0,23	3	0,03
Onkologické	40	2,25	50	2,10	53	3,37	28	5,87	21	2,31	80	5,21	7	1,58	279	3,07
ORL odd.	0	0,00	5	0,21	0	0,00	6	1,26	15	1,65	5	0,33	1	0,23	32	0,35
Ortopedické	45	2,53	10	0,42	21	1,33	4	0,84	69	7,59	6	0,39	5	1,13	160	1,76
JZS	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	0,22	0	0,00	0	0,00	2	0,02
Popáleninové	2	0,11	0	0,00	0	0,00	0	0,00	3	0,33	6	0,39	0	0,00	11	0,12
Plastická chirurgia	1	0,06	0	0,00	0	0,00	0	0,00	16	1,76	0	0,00	0	0,00	17	0,19
Pracovné lekárstvo	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Psychiatrické	35	1,97	355	14,90	151	9,59	41	8,60	0	0,00	8	0,52	2	0,45	592	6,51
Pneumológia a ftizeológia	39	2,19	73	3,06	39	2,48	11	2,31	2	0,22	39	2,54	9	2,04	212	2,33
Traumatologické	26	1,46	20	0,84	30	1,90	39	8,18	47	5,17	14	0,91	20	4,52	196	2,16
Urologické	17	0,96	8	0,34	73	4,63	0	0,00	25	2,75	26	1,69	6	1,36	155	1,70

Nukleárna medicína	20	1,12	3	0,13	1	0,06	0	0,00	1	0,11	8	0,52	0	0,00	33	0,36
DOS	2	0,11	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	0,02
Liečebné zariadenia	1	0,06	29	1,22	2	0,13	0	0,00	9	0,99	0	0,00	0	0,00	41	0,45
HOSPIC	0	0,00	8	0,34	3	0,19	1	0,21	0	0,00	0	0,00	1	0,23	13	0,14
Iné	53	2,98	33	1,39	9	0,57	12	2,52	0	0,00	4	0,26	6	1,36	117	1,29
SPOLU	177	100,0	238	100,0	156	99,6	477	100,0	909	100,0	153	100,0	442	100,0	909	100,0
	9	0	2	0	9	2		0		0	6	0	442	0	4	0

Graf III.9.4

Výskyt NN v zdravotníckych zariadeniach SR
podľa lokalizácie v r. 2015

Tab.III.9.7

Výskyt NN podľa etiologického agens a lokalizácie infekcie v Slovenskej republike v r. 2015

Typ kliniky /oddelenia	črevná		respiračná		urogen.		kože a sliznic		inf. v mieste chir. výkonu a popal.		sepsy		ostatné		SPOLU	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
	Acinetobacter	0	0,00	113	4,74	21	1,34	6	1,26	24	2,64	59	3,84	5	1,13	228
adenovírus	18	1,01	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	18	0,20
adenovírusy	0	0,00	3	0,13	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	3	0,03
Aeromonas	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,11	2	0,13	0	0,00	3	0,03
Alcaligenes	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	3	0,20	1	0,23	4	0,04
Aspergillus spp.	0	0,00	1	0,04	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,01
Bacillus subtilis	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,23	1	0,01
Campylobacter	14	0,79	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,07	0	0,00	15	0,16
Candida albicans	0	0,00	67	2,81	41	2,61	7	1,47	6	0,66	18	1,17	0	0,00	139	1,53
Candida iná	0	0,00	6	0,25	0	0,00	0	0,00	0	0,00	15	0,98	0	0,00	21	0,23
Candida tropicalis	0	0,00	2	0,08	1	0,06	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	3	0,03
Citrobacter	6	0,34	3	0,13	5	0,32	3	0,63	4	0,44	10	0,65	2	0,45	33	0,36
Clostridium difficile	100 6	56,55	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	100 6	11,06
cytomegalovírus	0	0,00	1	0,04	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,01
E.coli	0	0,00	97	4,07	373	23,77	17	3,56	128	14,08	167	10,87	13	2,94	795	8,74
E.coli iné	2	0,11	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	0,02
E.coli/EPEC- enteropatogénne	17	0,96	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	17	0,19
Enterobacter	0	0,00	63	2,64	42	2,68	6	1,26	28	3,08	41	2,67	6	1,36	186	2,05
Enterobacter cloacae	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,07	0	0,00	1	0,01
gamaherpesvírus	0	0,00	1	0,04	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,01
Haemophilus	0	0,00	23	0,97	0	0,00	2	0,42	0	0,00	0	0,00	0	0,00	25	0,27
Haemophilus influenzae	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,07	0	0,00	1	0,01
Chlamydia pneumoniae	0	0,00	2	0,08	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	0,02
Klebsiella	27	1,52	445	18,68	384	24,47	30	6,29	109	11,99	247	16,08	162	36,65	140 4	15,44
Kocuria kristinae	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,07	0	0,00	1	0,01
kultivačne negatívny	154	8,66	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	154	1,69
kultivačne nevyšetrený	73	4,10	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	73	0,80
kvasinkové mikroorganizmy	0	0,00	2	0,08	4	0,25	0	0,00	0	0,00	1	0,07	0	0,00	7	0,08
Legionella pneumophilla	0	0,00	2	0,08	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	0,02
mikroorganizmy aeróbne iné	0	0,00	1	0,04	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,01
mikroorganizmy anaeróbne	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,07	0	0,00	1	0,01
mikroorganizmy anaeróbne iné	0	0,00	1	0,04	0	0,00	0	0,00	1	0,11	0	0,00	0	0,00	2	0,02
mikroorganizmy gramnegatívne iné	0	0,00	19	0,80	4	0,25	4	0,84	3	0,33	16	1,04	1	0,23	47	0,52
mikroorganizmy grampozitívne	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	21	1,37	0	0,00	21	0,23
mikroorganizmy grampozitívne iné nešpecifikované	0	0,00	2	0,08	18	1,15	1	0,21	6	0,66	0	0,00	0	0,00	27	0,30
mikroorganizmy grampozitívne iné špecifikované	0	0,00	5	0,21	39	2,49	10	2,10	8	0,88	0	0,00	1	0,23	63	0,69
mikroorganizmy iné nešpecifikované	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	31	2,02	0	0,00	31	0,34

mikroorganizmy iné špecifikované	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	16	1,04	0	0,00	16	0,18
Mycoplasma	0	0,00	1	0,04	0	0,00	0	0,00	1	0,11	0	0,00	0	0,00	2	0,02
neidentifikovaný vírus chrípky	0	0,00	12	0,50	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	12	0,13
neurčené	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	11	2,49	11	0,12
nezistené	0	0,00	280	11,75	50	3,19	105	22,01	31	3,41	0	0,00	43	9,73	509	5,60
norovírus	105	5,90	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	105	1,15
Proteus	8	0,45	39	1,64	171	10,90	17	3,56	51	5,61	27	1,76	1	0,23	314	3,45
Providencia rettgeri	0	0,00	0	0,00	3	0,19	1	0,21	0	0,00	0	0,00	0	0,00	4	0,04
Pseudomonas	3	0,17	294	12,34	184	11,73	32	6,71	71	7,81	154	10,03	19	4,30	757	8,32
rotavírus	321	18,04	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	321	3,53
RS vírus	0	0,00	6	0,25	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	6	0,07
S.Bližšie neurčená	1	0,06	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,01
S.Enteritidis	6	0,34	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,07	0	0,00	7	0,08
S.Ohio	1	0,06	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,01
Serratia	0	0,00	17	0,71	4	0,25	2	0,42	2	0,22	0	0,00	1	0,23	26	0,29
Serratia marcescens	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	12	0,78	0	0,00	12	0,13
Shigella flexneri	1	0,06	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,01
Stafylococcus iný nešpecifikovaný	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	5	0,33	0	0,00	5	0,05
Stafylococcus iný špecifikovaný	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	163	10,61	3	0,68	166	1,83
Staphylococcus	0	0,00	359	15,07	73	4,65	166	34,80	309	33,99	19	1,24	25	5,66	951	10,46
Staphylococcus aureus	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	235	15,30	2	0,45	237	2,61
Staphylococcus caprae	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,07	0	0,00	1	0,01
Staphylococcus epidermidis	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	130	8,46	8	1,81	138	1,52
Staphylococcus lugdunensis	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,07	0	0,00	1	0,01
Staphylococcus lutrae	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,07	0	0,00	1	0,01
Stenotrophomonas maltophilia	0	0,00	39	1,64	2	0,13	2	0,42	1	0,11	0	0,00	1	0,23	45	0,49
Streptococcus	0	0,00	85	3,57	105	6,69	14	2,94	86	9,46	3	0,20	9	2,04	302	3,32
Streptococcus iný špecifikovaný	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	12	0,78	0	0,00	12	0,13
Streptococcus pneumoniae	0	0,00	2	0,08	0	0,00	0	0,00	0	0,00	4	0,26	0	0,00	6	0,07
Streptococcus skup.A	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	0,13	0	0,00	2	0,02
Streptococcus skup.B	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	0,13	0	0,00	2	0,02
Streptococcus skup.C	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,07	0	0,00	1	0,01
Streptococcus skup.D (enterokoky)	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	74	4,82	1	0,23	75	0,82
vírus hepatitídy A	1	0,06	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,01
vírus hepatitídy B	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	0,45	2	0,02
vírus herpes simplex	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,21	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,01
vírus chrípky A	0	0,00	22	0,92	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,23	23	0,25
vírus chrípky B	0	0,00	3	0,13	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	3	0,03
vírus iný nešpecifikovaný	0	0,00	10	0,42	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	10	0,11
vírus iný špecifikovaný	0	0,00	5	0,21	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	5	0,05
vláknité huby	0	0,00	3	0,13	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	3	0,03
ZES-kult.negatívny	7	0,39	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	7	0,08
ZES-kult.nevyšetrený	8	0,45	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	8	0,09
ZES-nevyšetrený	0	0,00	346	14,53	45	2,87	51	10,69	39	4,29	37	2,41	123	27,83	641	7,05
SPOLU	177	100,0	238	100,0	156	100,0	477	100,0	909	100,0	153	100,0	442	100,0	909	100,0

V skupine **nákaz dýchacích ciest**, ktorá je stále najpočetnejšia, došlo k nárastu výskytu týchto nákaz oproti r.2014 o 26,09 %, tieto nákazy tvoria 26,19 % všetkých NN (22,34 % v r.2014). Väčšinou sa vyskytovali na OAIM a KAIM, psychiatrii a interne. Išlo najmä o bakteriálne bronchitídy a bronchopneumónie, často s multirezistentnou etiológiou, ktoré majú ďaleko väčší význam čo do vážnosti prognózy i možnosti prevencie.

Kultivačne z bakteriálnych agens prevládali *Klebsiella sp.*, *Pseudomonas sp.*, *stafylokoky*.

Z OAIM a KAIM sú hlásené najmä purulentné bronchopneumónie u pacientov na riadenej ventilácii, pričom ich výskyt úzko súvisí s frekvenciou a kvalitou dekontaminácie servoventilátorov a ostatného príslušenstva, možnosťou vstupu na oddelenie a jednotlivé boxy v jednorazovom oblečení, maske, čiapke, s použitím rukavíc, pákových vodovodných batérií, dávkovačov mydla a dezinfekčných roztokov a papierových osušiek, čo má nenahraditeľný význam pre prevenciu vzniku a šírenia nozokomiálnych agens.

V roku 2015 boli zaznamenané epidémie:

Nitriansky kraj:

Pre zvýšený výskyt akútnych ochorení respiračného traktu u klientov bolo vykonané epidemiologické šetrenie, v rámci ktorého bolo zistené, že od 19. do 26.2.2015 ochorelo 25 klientov a 4 osoby ošetrojúceho personálu ZSS "Nitrava" v Nitre z celkového počtu 274 exponovaných (220 klientov a 54 osôb personálu). V klinickom obraze dominovali nádcha, bolesť hrdla, suchý dráždivý kašeľ, únava, teplota od 37,8°C do 39°C a v troch prípadoch sa vyskytlo aj zvracanie. Od dvoch chorých klientov bol odobratý materiál na virologické vyšetrenie – nosohltanový výter do NRC Bratislava a zároveň bolo nariadené u týchto klientov vykonať nosohltanový výter na vyšetrenie chrípky rýchlotestom. U oboch klientov bol izolovaný vírus chrípky A/California/7/2009(H1N1) pdm-like. Očkovanie proti chrípke bolo vykonané u 12 chorých klientov z celkového počtu 25. V rámci epidemiologického šetrenia boli v uvedenom zariadení nariadené protiepidemické opatrenia formou rozhodnutia. Ochorenia boli vykázané ako chrípky vyvolané pandemickým kmeňom.

Z Psychiatrickej nemocnice Veľké Zálužie bol hlásený zvýšený výskyt akútnych ochorení respiračného traktu u hospitalizovaných pacientov. Epidemiologickým šetrením bolo zistené, že od 8. do 19.2.2015 ochorelo 24 pacientov a dve osoby ošetrojúceho personálu z celkového počtu 571 exponovaných (411 pacientov a 160 osôb personálu). V klinickom obraze dominovali nádcha, bolesti hrdla, suchý dráždivý kašeľ, únava, v niektorých prípadoch bolesti svalov, kĺbov a teplota do 39°C. Od dvoch akútne chorých pacientov bol odobratý materiál na virologické vyšetrenie do NRC v Bratislave – v oboch prípadoch bol izolovaný vírus chrípky A/Texas/50/2012(H3N2)-like. Chorí pacienti neboli očkovaní proti chrípke. V rámci epidemiologického šetrenia boli v uvedenom zariadení nariadené protiepidemické opatrenia formou rozhodnutia.

Dňa 10.2.2015 boli hlásené nozokomiálne respiračné ochorenia z geriatrického oddelenia nemocnice v Komárne. Z celkového počtu 42 exponovaných (20 pacientov a 22 personálu) ochoreli od 6. do 9.2.2015 3 pacienti, ktorí boli ihneď izolovaní. Dňa 11.2.2015 pri epidemiologickom šetrení boli nariadené protiepidemické opatrenia. Ďalšie ochorenia sa nevyskytli. Chorí neboli očkovaní proti chrípke. Klinické príznaky ochorení: TT do 38,5°C, malátnosť a suchý kašeľ. Na virologické vyšetrenie neboli odobraté tampóny z hrdla a nosa. V zariadení bolo vykonané epidemiologické vyšetrenie a bezodkladne prijaté opatrenia na zabránenie šíreniu nákazy vrátane dezinfekcie. Epidémia bola uzatvorená ako nešpecifikovaná infekcia horných dýchacích ciest.

Banskobystrický kraj:

Na internom oddelení II. Internej kliniky SZU FNsP F. D. Roosevelta v Banskej Bystrici bol zaznamenaný epidemický výskyt chrípkových ochorení. V čase od 1.2. do 20.2.2015 z celkového počtu 57 exponovaných (19 pacientov a 38 osôb personálu) malo príznaky chrípkového ochorenia 10 pacientov a 7 osôb personálu oddelenia (z toho 2 lekári). Klinicky sa ochorenia prejavili horúčkami, bolesťami hlavy, svalstva, kĺbov, hrdla.

U jednej pacientky, ktorá bola prijatá na oddelenie pre dekompenzáciu diabetu, došlo v priebehu hospitalizácie k zhoršeniu klinického stavu, bolo vyslovené podozrenie, že sa jedná o chrípku. 12.2. bol u tejto pacientky odobratý materiál na virologické vyšetrenie. Rýchlotestom bol potvrdený vírus chrípky AH1 a dňa 13.2. v popoludňajších hodinách bolo PCR metódou potvrdené, že sa jedná o vírus chrípky AH1N1 pdm. U tejto pacientky došlo k respiračnému zlyhávaniu, preto bola preložená 13.2. na OAIM, zavedená u nej UPV, nasadená antivirotická a ostatná potrebná liečba. Uvedený vírus chrípky bol pravdepodobne na oddelenie zavlečený dcérou pri návšteve matky, ktorá bola hospitalizovaná od 21.1. do 6.2.2015.

Na základe oznámenia pozitívneho výsledku chrípky H1N1 pdm bolo 12.2.2015 zvolané zasadnutie krízového štábu pri FNsP F.D. Roosevelta Banská Bystrica za účasti epidemiológa RÚVZ v Banskej Bystrici. Zasadnutie prijalo protiepidemické opatrenia na internom oddelení II. internej kliniky SZU.

V skupine **črevných nákaz** je výskyt NN na rovnakej úrovni ako v roku 2014, nahlásených bolo 1779 nákaz (1782 v r.2014). Percentuálne tvoria tieto nákazy 19,567 % z celkového hláseného výskytu NN. Ochorenia sa vyskytovali najčastejšie vo forme hnačiek, hlásené boli najmä na klinikách alebo oddeleniach pediatrie, interny, doliečovacích a geriatricke.

Ako etiologické agens (**Tab.III.9.7**) figurovali najčastejšie *Clostridium difficile*, *rotavírusy* a *norovírusy*.

Epidémie sa vyskytli v nasledujúcich krajoch a okresoch:

Bratislavský kraj:

V čase od 22.2. do 10.3.2015 bol evidovaný výskyt hnačkových ochorení spôsobených *Clostridium difficile* u pacientov oddelenia klinickej onkológie Národného onkologického ústavu v Bratislave. Z celkového počtu 31 exponovaných osôb (18 pacientov, 13 zdravotníckych pracovníkov) ochorelo 6 imunokompromitovaných pacientov. V klinickom obraze prevažovali početné riedke stolice. U všetkých chorých pacientov bola vo vzorke stolice dokázaná prítomnosť toxínu *Clostridium difficile*.

Výskyt 18 prípadov akútnej gastroenteropatie zapríčinennej vírusom *Norwalk* bol v epidemiologickej súvislosti zaznamenaný v čase od 1.12. do 9.12.2015 u pacientov rádioterapeutického oddelenia Národného onkologického ústavu. Celkový počet exponovaných bol 59 osôb. V popredí klinického obrazu dominovali hnačky, bolesti brucha, vracanie a subfebrilita s rýchlou úpravou zdravotného stavu v priebehu 24-48 hodín. Z 10 odobratých vzoriek stolice sa virologickým vyšetrením dokázal v 6 prípadoch norovírus.

Nitriansky kraj:

V novembri 2015 bol telefonicky nahlásený epidemický výskyt gastroenteritíd u klientov a personálu v Zariadení sociálnych služieb "Nitrava" v Nitre. Epidemiologickým šetrením bolo zistené, že od 27.11.2015 do 14.12.2015 z celkového počtu 350 exponovaných (220 klientov a 130 zamestnancov ZSS) ochorelo 69 klientov a 16 osôb personálu. V klinickom obraze dominovalo zvracanie, vodnatá hnačka, ojedinele teplota do 38°C bez nutnosti

hospitalizácie s trvaním 1-3 dni. Materiál na kultivačné a virologické vyšetrenie bol odobratý od 24 chorých klientov (22x TR na kultivačné vyšetrenie a 3x stolica na virologické vyšetrenie: *enterovírusy*, *astrovírusy*, *norovírusy*, *rotavírusy* a *adenovírusy*). Vo všetkých prípadoch boli výsledky kultivačných aj virologických vyšetrení negatívne. V zariadení boli nariadené protiepidemické opatrenia formou rozhodnutia.

Na klinike novorodencov detí a dorastu vo FN v Nitre bol od 4. do 10.1.2015 zaznamenaný výskyt štyroch prípadov rotavírusovej enteritídy u pacientov, ktoré sú nozokomiálneho charakteru. Celkový počet exponovaných osôb 53 (42 pacientov a 11 osôb ošetrojúceho personálu). U všetkých chorých pacientov bol zo stolice potvrdený *rotavírus*. V klinickom obraze dominovali riedke stolice, zvýšená teplota a zvracanie. Predpokladaným prameňom nákazy bolo dieťa, ktoré ochorelo na druhý deň po prijatí - dňa 1.1.2015 a odberom stolice zo dňa 4.1.2015 bola u neho potvrdená rotavírusová infekcia. Ochorenia sa šírili pravdepodobne nepriamym kontaktom (matky a ošetrojúci personál). Na klinike bol vykonaný ŠZD spojený s odberom vzoriek a boli nariadené protiepidemické opatrenia formou rozhodnutia.

Na klinike novorodencov detí a dorastu vo FN v Nitre bol od 19.do 30.12.2015 zaznamenaný výskyt šiestich prípadov rotavírusovej enteritídy u pacientov, ktoré sú nozokomiálneho charakteru. Celkový počet exponovaných osôb 109 (37 detí, 29 matiek a 43 osôb ošetrojúceho personálu). Od všetkých chorých pacientov bol zo stolice potvrdený *rotavírus*. V klinickom obraze dominovali riedke stolice, zvýšená teplota a zvracanie. Prameň nákazy sa nepodarilo objasniť, ako prvé ochorelo dieťa hospitalizované od 11.12.2015 s dg. respiračná insuficiencia. Ochorenia sa šírili pravdepodobne nepriamym kontaktom (matky a ošetrojúci personál). Na klinike bol vykonaný ŠZD spojený s odberom vzoriek a boli nariadené protiepidemické opatrenia formou rozhodnutia.

Trenčiansky kraj:

V čase od 8.4. 2015 do 15.4.2015 bol evidovaný výskyt hnačkových ochorení na geriatrickom oddelení FN Trenčín, ktoré odozneli do 24 hodín. Z celkového počtu 101 exponovaných ochorelo 6 pacientov a 2 zdravotnícki pracovníci. V stolici jedného pacienta bol potvrdený vírus *Norwalk*. Na oddelení boli nariadené príslušné protiepidemické opatrenia.

V čase od 4.1.2015 - 4.2.2015 boli zaznamenané ochorenia na detskom odd. nemocnice v Bojniciach. Z celkového počtu 90 exponovaných pacientov ochorelo 11 hospitalizovaných detí (8 ochorení bolo vykázaných ako NN, 2 deti sa nakazili od súrodencov a 1 dieťa bolo pravdepodobným zdrojom nákazy) a z celkového počtu 23 exponovaných zdravotníkov neochorel nikto. Klinické príznaky: vracanie, hnačky a zvýšená TT. Depistážou boli zistené 3 ochorenia. U všetkých chorých bol zo stolice potvrdený *rotavírus*. Na oddelení boli nariadené príslušné PEO vrátane uzavretia oddelenia a zákazu návštev.

V čase od 2.3.2015 - 10.3.2015 bol zaznamenaný výskyt rotavírusových enteritíd na dojčenskom odd. nemocnice v Bojniciach. Z celkového počtu 60 exponovaných detí ochorelo 7 (6 hlásených, 1 depistáž) a z celkového počtu 19 exponovaných zdravotníkov neochorel nikto. Klinické príznaky: vracanie, hnačky a zvýšená TT. U všetkých chorých bol zo stolice potvrdený *rotavírus*. Na oddelení boli nariadené príslušné protiepidemické opatrenia.

Žilinský kraj:

Dňa 9.11.2015 nemocničná hygienička UNM v Martine nahlásila epidemický výskyt gastritíd u zdravotníckych pracovníkov, pacientov a zamestnancov kuchyne. Počet exponovaných osôb bol 1350 (600 pacientov, 750 zamestnancov UNM), počet chorých osôb bol 231 (83 pacientov, 134 zdravotníckych pracovníkov, 14 pracovníkov kuchyne UNM). Ochorenia sa vyskytli na 18 klinikách, v Onkologickom centre a v nemocničnej kuchyni. Prvé príznaky ochorení sa

vyskytli 6.11.2015. U chorých bol zabezpečený odber biologického materiálu výtery z rekta na kultivačné vyšetrenie a na virologické vyšetrenie. Klinické príznaky: teplota 37,7 - 39°C, nauzea, opakované zvracanie, opakované vodnaté stolice bez prímеси krvi a hlienu, kŕčovité bolesti brucha. Vzorky inkriminovanej stravy už neboli v čase epidemiologického vyšetovania v kuchyni k dispozícii.

Na kultivačné vyšetrenie sa odobralo 30 vzoriek stravy v ústavnej kuchyni a v ústavnom bufete, 1 vzorka pitnej vody a 1 vzorka slepačích vajec. Dňa 10.11.2015 boli odobraté stery z prostredia v kuchyni a v kuchynkách kliník. Najpravdepodobnejším faktorom prenosu nákazy pre chorý personál bol obed č. 3 podávaný v piatok 6.11.2015 a pre postihnutých pacientov diéta č.3. Spoločnou komoditou pre prípravu týchto najrizikovejších obedov boli vajcia, ktoré boli použité pri príprave niektorých ďalších diét vydaných pre pacientov v menšom počte. V spolupráci s oddelením hygieny výživy boli nariadené protiepidemické opatrenia na zamedzenie ďalšieho šírenia hnačkových ochorení rozhodnutím RÚVZ Martin.

Košický kraj:

Epidémia gastroenteritíd pravdepodobne infekčného pôvodu bola zaznamenaná na neurologickom oddelení NsP v Spišskej Novej Vsi. V čase od 6.11.2015 do 12.11.2015 sa vyskytlo 12 prípadov ochorenia z 99 exponovaných osôb. Z klinických príznakov dominovali vodnaté stolice bez febrilit, v dvoch prípadoch nauzea a vracanie. Všetkým pacientom bol odobratý výter z rekta s negatívnym výsledkom, u troch odobratá aj stolica, tiež s negatívnym výsledkom. Nikto z personálu oddelenia nemal gastrointestinálne príznaky ochorenia.

Prešovský kraj:

Zaznamenaný bol epidemický výskyt gastroenteritíd v Zariadení pre seniorov vo Vranove n/T, kde v čase od 7.4.2015 do 15.4.2015 z celkového počtu 158 exponovaných (107 klientov a 51 zamestnancov) ochorelo 15 klientov vo vekovej skupine 60+. V klinickom obraze dominovali hnačky a zvracanie. Priebeh ochorenia si u 3 klientov zariadenia vyžiadala hospitalizáciu. U 3 klientov bol odobraný biologický materiál (TR) na kultivačné vyšetrenie s negatívnym výsledkom. V zariadení boli vykonané protiepidemické opatrenia v spolupráci s oddelením HV. Odber vzoriek zo stravy nebol zabezpečený z dôvodu neuchovávanía vzoriek stravy.

Septikémia tvoria 16,89 % všetkých nemocničných nákaz (17,63 % v r.2014), najviac sme ich zaznamenali na OAIM a KAIM, interne, hematológii, chirurgii a doliečovacích oddeleniach. U septikémií dominovali etiologicky *Staphylococcus aureus* a iné stafylokoky, *Klebsiella sp.* *E.coli*, *Pseudomonas sp.* Bližšie rozdelenie v stati III.7 septikémie.

Dôležitú úlohu pri vzniku septikémií hrajú invazívne zákroky, pri ktorých sa zavádzajú centrálné venózne katétre, periférne kanyly, dialyzačné katétre, permanentné katétre, drény a pod.

Epidemický výskyt septikémií bol zaznamenaný v **Žilinskom kraji**, kde na Internom oddelení FNŠP v Žiline sa vyskytlo 27 ochorení, pričom ochorelo 14 žien vo veku 46 až 89 rokov a 13 mužov vo veku 42 až 81 rokov. Epidemický výskyt bol spôsobený viacerými patogénnymi mikroorganizmami. *Pseudomonas aeruginosa*, *Acinetobacter baumannii* a *Alcaligenes faecalis* v mesiacoch máj a jún. Na oddelení boli nariadené režimové opatrenia a vykonané opakované kontroly hygienicko epidemiologického režimu. *Pseudomonas aeruginosa* bola potvrdená vo vzorke fyziologického roztoku určeného na preplachovanie infúzných súprav. Z hemokultúry bola 3x potvrdená *Klebsiella pneumoniae* (multirezistentné kmene), 13x *Pseudomonas aeruginosa*, 4x *Acinetobacter baumannii*, 3x *Alcaligenes faecalis*,

1x MRSA, 1x *Enterococcus faecalis* a 2x potvrdená *Candida albicans*. Ochorenia mali ľahší priebeh.

Umočopohlavných nákaz je výskyt na úrovni roku 2014 a tieto nákazy tvoria 17,25 % (17,56 % v r.2014) zo všetkých NN. Najväčší počet ochorení bol na interne, OAIM a KAIM, doliečovacích odd. a neurológii.

Klinicky išlo najčastejšie o cystitídy po cievkovaní a pri dlhodobom zavedení permanentného katétra. V etiológii najčastejšie figurovali *Klebsiella sp.*, *E.coli.*, *Pseudomonas sp.*, *Proteus sp.*

V skupine **nákazkože a slizníc** došlo k miernemu zníženiu výskytu oproti r. 2014 a tieto nákazy tvoria 5,24 % zo všetkých NN (6,20 % v roku 2014). Najčastejšie sa vyskytli na interne, neonatológii, chirurgii, neurológii a onkológii. Klinicky sa jednalo o konjunktivitídy, inflamované dekubity, bulózne dermatitídy, omfalitídy, scabies. Etiologicky figurovali najmä *Staphylococcus sp.*, *Pseudomonas sp.*, *Klebsiella sp.*

Epidémie sa vyskytli v nasledujúcich krajoch a okresoch:

Bratislavský kraj:

Výskyt 17 prípadov zápalu spojovky v epidemiologickej súvislosti bol zaznamenaný v čase od 1.1. do 24.2.2015 u pacientov ženského a mužského oddelenia II. Psychiatrickej kliniky P. Pinela v Pezinku. Celkový počet exponovaných 201 osôb (165 pacientov a 36 zdravotníckych pracovníkov). Z odobratých 9 vzoriek biologického materiálu (výter z oka) bol kultivačným vyšetrením potvrdený *Staphylococcus aureus*. Faktorom prenosu nákazy boli ruky pacientov.

Nitriansky kraj:

Dňa 17.9.2015 bol na RÚVZ so sídlom v Nitre kožnou lekárkou telefonicky hlásený výskyt ochorenia na scabies u 2 zamestnancov Domova sociálnych služieb, Špecializovaného zariadenia a Zariadenia pre seniorov v Nitre. Epidemiologickým šetrením bolo zistené, že z celkového počtu 36 exponovaných (24 klientov a 12 osôb ošetrojúceho personálu) ochorelo 6 osôb (3 klienti a 3 osoby personálu). Podľa údajov mal ako prvý atypické príznaky kožného ochorenia klient umiestnený v zariadení od 4.8.2015. Diagnóza svrabu bola u neho stanovená kožnou lekárkou až 17.9.2015. U všetkých chorých aj kontaktov bola nariadená protisvrabová liečba, chorý personál bol vylúčený z práce. V zariadení boli formou rozhodnutia nariadené protiepidemické opatrenia.

Košický kraj:

Epidemický výskyt NN bol zaznamenaný v apríli 2015 na gerontopsychiatrickom oddelení Psychiatrickej nemocnice v Michalovciach. Spolu ochorelo na purulentnú konjunktivitídu 17 pacientov z 51 exponovaných.

Infekcie v mieste chirurgického výkonu a popáleniny tvoria 9,90 % zo všetkých NN, (v r.2014 11,46 %). Najviac sa ich vyskytlo na klinikách a oddeleniach chirurgie, ortopédie, traumatológie a OAIM a KAIM, najčastejšie vo forme abscesov operačných rán. Na etiológii sa najviac podieľali *Staphylococcus sp.*, *E.coli.*, *Klebsiella sp.*, *Streptococcus sp.*, *Pseudomonas sp.*

V skupine **ostatné nákazy** bol výskyt vyšší ako v roku 2014 a tieto infekty tvoria 4,86 % zo všetkých NN (3,75 % v r.2014). Do tejto skupiny boli nahlásené najmä meningitídy, flebitídy, peritonitídy, mastitídy a endokarditídy. Najviac nákaz sa vyskytlo na interne, chirurgii, OAIM a KAIM a neurológii. Kultivačne dominovali *Klebsiella sp.*, *Staphylococcus sp.*, *E.coli.*

Ú m r t i a na nozokomiálne nákazy

Bratislavský kraj:

V roku 2015 bolo hlásených 7 úmrtí na nozokomiálne nákazy, 6 na nozokomiálnu septikémiu a 1 na nozokomiálnu pneumóniu.

87 ročný polymorbídny pacient, hospitalizovaného s podozrením na herpetickú meningoencefalitídu pri akútne prebiehajúcim herpes zoster ophtalmicus, s progredujúcou poruchou vedomia, zaisteného orotracheálnou intubáciou. Na 23. deň hospitalizácie sa objavujú príznaky bronchopneumónie s kultivačným nálezom *Pseudomonas aeruginosa* v odsatom sekréte dýchacích ciest. Neuroinfekcia opakovane vylúčená. Napriek kombinovanej atb liečbe, intenzívnej starostlivosti dochádza k progresii bronchopneumónie bilaterálne, prehlbujú sa príznaky respiračnej insuficiencie a dňa 4.6.2015 je konštatovaný exitus letalis.

U predčasne narodeného novorodenca došlo na 7. deň života k alterácii klinického stavu, dieťa odmieta piť, desaturuje, zvyrazňuje sa verdínový ikterus, je termolabilné, vzostup zápalových parametrov, závažná anémia. Pre rozvoj respiračnej insuficiencie a metabolickej acidózy nutnosť umelej pľúcnej ventilácie. Stav hodnotený ako septický, kultivačným vyšetrením hemokultúry bola dokázaná *Klebsiella pneumoniae*. Napriek komplexnej intenzivistickej a antibiotickej liečbe dochádza k rozvoju diseminovanej intravaskulárnej koagulopatie s prejavmi krvácania do kože a zo žalúdka, hypotenzie, oligúrie. Za prejavov zlyhania vitálnych funkcií bol dňa 9.1.2014 konštatovaný exitus letalis. Základnou príčinou smrti bol septický stav – bakteriálna sepsa u novorodenca.

78 ročná pacientka so zhubným nádorom konečníka, v pooperačnom období rozvoj septického stavu. Pre progredujúci brušný nález 31.1.2015 realizovaná urgentná revízia dutiny brušnej s nálezom sterkorálnej peritonitídy a dehiscencie anastomózy. Pooperačne nasadená empirická terapia antibiotikami, následne upravená podľa kultivácie. Kultivačným vyšetrením hemokultúry potvrdený *Pseudomonas aeruginosa*. Pre dehiscenciu rany a opakovaný vzostup zápalových parametrov realizované ďalšie reoperácie. V pooperačnom období pacientka v ťažkom septickom šoku, po prechodnom zlepšení nový septický atak, stav progreduje. Napriek cielenej antibiotickej a komplexnej liečbe dochádza k septickému šoku s multiorgánovým zlyhávaním a dňa 17.2.2015 konštatovaný exitus letalis. V liste o obhliadke mŕtvej je uvedená bezprostredná príčina smrti abdominálna sepsa.

Na 15. pooperačný deň bola u 66 ročného pacienta s nádorom retroperitonea pre náhlu stratu vedomia a asystóliu zahájená kardiopulmonálna resuscitácia. Po obnove efektívnej cirkulácie pacient preložený na oddelenie anesteziológie a intenzívnej medicíny. Pre renálnu insuficienciu bol pacient intermitentne hemodialyzovaný, stav komplikovaný pyotoraxom, náhlým výstupom teploty a poklesom teploty až do hypotermie. Kultivačným vyšetrením hemokultúry potvrdená *Klebsiella pneumoniae*. Stav komplikovaný rozvojom protrahovanej hypotermie napriek cielenej antimikrobiálnej liečbe a postupným orgánovým zlyhávaním pri sepe. Stav pacienta progreduje, dochádza k multiorgánovému zlyhaniu a následne konštatovaný exitus letalis.

U 67 ročného polymorbídneho pacienta s nádorom pažeráka došlo na 3. pooperačný deň k rozvoju septického stavu so zimnicou, triaškou, dyspnoe, desaturáciou a cirkulačnou odozvou. Stav komplikovaný bronchopneumóniou a za známkov respiračného zlyhávania napojený na umelú pľúcnu ventiláciu. Pooperačne nasadená antibiotickej terapia, následne upravená podľa kultivácie. Kultivačným vyšetrením hemokultúry potvrdená *Klebsiella oxytoca*. Dňa 14.7.2015 realizovaná tracheostómia. Pri širokospektrálnej liečbe dochádza k zlepšeniu klinického stavu, avšak dňa 18.7.2015 dochádza k opätovnému septickému ataku, ktorý progreduje do septického

šoku. Stav pacienta napriek intenzivistickej liečbe progreduje do multiorgánového zlyhania (respiračné, cirkulačné, hepatálne, renálne) a dňa 22.7.2015 konštatovaný exitus letalis.

U 81 ročného pacienta hospitalizovaného s novozistenou makrocytovou anémiou realizovaná na 5. deň hospitalizácie urgentná operácia pre aktívne krvácanie v oblasti duodena s rozvojom hemoragického šoku. Pre dehiscenciu rany pacient reoperovaný. Po liečbe sa stav pacienta zlepšil a bol preložený na oddelenie dlhodobých chorých za účelom komplexného ošetrovateľského procesu a rehabilitácie. Operačná rana sa hojila per sekundam, bola ošetrovaná v spolupráci s chirurgom. Počas hospitalizácie dochádza k rozvoju febrilit, vzostupu zápalových parametrov. Kultivačným vyšetrením hemokultúry dokázaný meticilin rezistentný *Staphylococcus aureus*. Napriek antibiotickej liečbe, intenzívnej starostlivosti stav pacienta progredoval a následne bol konštatovaný exitus letalis.

U extrémne nedonoseného novorodenca na umelej pľúcnej ventilácii dochádza na 9. deň života k zhoršeniu klinického stavu na podklade neskorej sepsy s početnými apnoickými pauzami, dieťa bolo mramorované, zhoršovala sa tolerancia stravy. Po nasadení dvojkombinácie antibiotík dochádza rýchlo k zlepšeniu klinického stavu a pokles zápalových parametrov. Dieťa na 17. deň života extubované. Na 37. deň života (1.8.2015) dochádza náhle k alterácii klinického stavu, dieťa je vymramorované, bledé, zhoršuje sa tolerancia stravy, opakované poklesy saturácie so závažnými bradykardiami, bruško meteorické, zo žalúdka odsávaný zelený obsah. Na základe pozitívnych zápalových parametrov ordinovaná dvojkombinácia ATB, kultivačné vyšetrenie hemokultúry potvrdilo prítomnosť *E.coli*. Napriek komplexnej liečbe dochádza pri septickom stave k prehlbovaniu metabolického rozvratu a zlyhávaniu vitálnych funkcií a dňa 2.8.2015 bol konštatovaný exitus letalis. Sepsa bola príčina, ktorá priamo privodila smrť.

Nitriansky kraj:

V roku 2015 vykazuje spolu 10 prípadov úmrtí pacientov na nozokomiálnu septikémiu.

83-ročná pacientka prijatá s dg. obštrukčná uropatia na urologické oddelenie. Od prijatia zavedená periférna venózna kanylka a permanentný močový katéter. Na 7. deň operovaná, pre pooperačnú respiračnú insuficienciu preložená na KAIM. Tu od prijatia zavedená nasogastrická sonda, arteriálny katéter, realizovaná orotracheálna intubácia a napojená na umelú pľúcnu ventiláciu. Na 8. deň hospitalizácie rozvoj septického stavu s febrilitami do 40°C, triaškou, tachykardiou a v laboratórnom obraze elevácia zápalových parametrov. Odoberaté hemokultúry s nálezom *Staphylococcus hominis*. Na 9. deň pacientka exituje.

65-ročná pacientka na KAIM prijatá za účelom extirpácie tumoru frontálnej oblasti (meningeóm). Na druhý deň pacientka operovaná, pre rozvoj pooperačnej respiračnej insuficiencie a nutnosť napojenia na UPV bola pacientka preložená opäť na KAIM. 9. deň hospitalizácie dochádza k rozvoju septického stavu s febrilitami do 39,5°C, triaškou, tachykardiou a eleváciou zápalových parametrov. Odoberaté hemokultúry s nálezom *Staphylococcus hominis*. Podávaná kombinovaná antibiotická terapia podľa doporučenia farmakológa a antiedematózna terapia. Aj napriek komplexnej terapii sa klinický stav pacientky zhoršuje a na 14. deň exituje na septický šok.

62-ročný polymorbídny pacient po operačnom riešení gastroezofageálneho refluxu (laparoskopická hialoplastika a fundoplikácia) preložený z chirurgie na KAIM pre pozákrkovú respiračnú insuficienciu s poruchou vedomia a nutnosťou ventilácie. Na 9. deň hospitalizácia komplikovaná rozvojom septického stavu s febrilitami, triaškou, tachykardiou a v laboratórnom obraze eleváciou zápalových parametrov. Odoberaté hemokultúry s nálezom *Staphylococcus haemolyticus*. Podávaná kombinovaná antibiotická terapia zameraná podľa citlivosti. Aj

napriek komplexnej starostlivosti sa klinický stav pacienta zhoršuje a na 16. deň po vyčerpaní rezerv organizmu pacient exituje na septický šok.

62-ročný pacient prijatý na KAIM s dg. subdurálne krvácanie po úraze. Na druhý deň vykonaná neurochirurgická intervencia – dekompresívna kraniektómia. Na 7. deň hospitalizácia komplikovaná rozvojom septického stavu s febrilitami, triaškou, tachykardiou a v laboratórnom obraze eleváciou zápalových parametrov. Odoberané hemokultúry s nálezom *Staphylococcus saprophyticus*. Zahájená kombinovaná antibiotická terapia. Aj napriek komplexnej terapii sa klinický stav pacienta zhoršuje a na 20. deň hospitalizácie pacient exituje na septický šok.

63-ročná pacientka prijatá na KAIM s dg. akútna respiračná insuficiencia. Od prijatia napojená na UPV, zavedený centrálny venózný katéter. Na 12. deň hospitalizácia komplikovaná febrilitami do 38,9°C, triaškou, tachykardiou a eleváciou markerov zápalu. Odoberaná hemokultúra s nálezom *Staphylococcus hominis*. Podávaná kombinovaná antibiotická terapia podľa citlivosti. Aj napriek komplexnej terapii stav pacientky postupne progreduje a na 71. deň hospitalizácie konštatovaný exitus letalis.

78-ročná pacientka prijatá na Chirurgickú kliniku pre operačné riešenie tumoru v oblasti colon ascendens. Na druhý deň operovaná, pooperačne preložená na JIS, na 6. deň obnovená peristaltika, na 9. deň vybraný drén. Na 13. pooperačný deň dochádza k evakuácii koliformne zápachajúceho abscesu z operačnej rany. Rana revidovaná, po neodkladnej príprave pacientka na 16. deň reoperovaná s nálezom dehiscencie laparotómie – vykonaná deliberácia ilea, adheziolýza, laváž, terminálna ileostómia a transversostómia na spôsob mukozálnej fistuly, drenáž. Pooperačne dominuje spastické astmatické dýchanie. Za účelom vylúčenia leaku v GIT-e podaný Patent blue, ktorý sa na druhý deň objavuje aj v drénoch. Pacientka následne opäť reoperovaná s nálezom kompletnej dehiscencie laparotómie, gangrény ileostómie v mieste prechodu cez brušnú stenu. Vykonaná resekcia ilea, toaleta dutiny brušnej, redrenáž. Pre respiračnú insuficienciu preložená na KAIM. Tu odber hemokultúr s nálezom *Staphylococcus haemolyticus* - antibiotická terapia podávaná podľa citlivosti. Na 27. deň pacientka aj napriek komplexnej intenzívnej terapii exituje na septicko-toxický šok.

80-ročný polymorbídny pacient po NCMP s ľavostrannou afáziou, imobilný, nespolupracujúci, s rozsiahlym infikovaným dekubitom na ľavej päte prijatý do DOS. Od prijatia zavedený PMK. Na 16. deň pre rozvoj septického stavu s febrilitami, triaškami, tachykardiou, eleváciou zápalových markerov a poruchou vedomia charakteru sopor preložený na JIS internej kliniky. Tu z odoberaných hemokultúr izolovaná *E.coli*. Empiricky podávaná 3-kombinácia antibiotík, úprava vnútorného prostredia, rehydratácia, chirurgické ošetrovanie dekubitu. Aj napriek komplexnej terapii klinický stav sepsy progreduje a na 21. deň pacient exituje na septicko-toxický šok.

76-ročná pacientka prijatá s dg. gastroenteritída neinfekčnej etiológie na chirurgické oddelenie. Na 5. deň pre ileózný stav realizovaný operačný zákrok - laparotómia s nálezom sterkorálnej peritonitídy na podklade perforácie Tu sigmy. Pooperačne bola pacientka pre akútnu respiračnú insuficienciu a rozvoj septického stavu s multiorgánovým zlyhávaním preložená na OAIM. Tu od prijatia napojená na umelú ventiláciu pľúc, zavedený centrálny venózný katéter, permanentný močový katéter, nasogastrická sonda a realizovaná orotracheálna intubácia. Odoberaná hemokultúra s negatívnym nálezom. I napriek intenzívnej terapii stav pacientky progreduje a na 11. deň hospitalizácie konštatovaný exitus letalis.

74 ročná pacientka liečená pre mnohopočetný myelóm po chemoterapii s arteriálnou hypertenziou a diabetom na inzulíne opakovane prijatá na interné oddelenie pre metabolický rozvrat. Dňa 30.7.2015 preložená na ODCH kde vstupný skrining preukázal prítomnosť *Klebsiella pneumoniae ESBL* v axile (kolonizácia). V ranných hodinách dňa 31.7.2015 došlo k asyólii s následnou resuscitáciou. Pacientka preložená na OAIM. Na RTG pľúc a následne aj CT potvrdená prítomná parenchymatózna infiltrácia/atektáza. Po preklade pacientky na OAIM dochádza k vzostupu teplôt. HK opakovane negatívna, preukázaná *Klebsiella*

pneumoniae ESBL z konca odsávacej hadice. Stav pacientky napriek následnej cielenej liečbe vyústil v exitus letalis.

68 r. muž prijatý na JIS neurologického oddelenia pre poruchu vedomia s podozrením na reictus. V deň prijatia febrility 38 °C, RTG pľúc nesvedčí pre pneumóniu. Vstupný mikrobiálny skrining (axila, nos, hrdlo, inquina, moč) – negatívny. Pre podozrenie na možnú encefalitídu nasadené atb a antivirotiká. Od 31.7.2015 znovu vzostup teplôt s novo rozvinutými príznakmi subileóznemu stavu. Dňa 2.8.2015 pre paralytický ileus preložený na JIS chir. oddelenie. V ďalšom priebehu pre príznaky klostrídiovej enterokolitídy nasadená liečba, stav postupne zlepšený, bolesti brucha už neudával. Dňa 6.8.2015 dochádza k výraznému zhoršeniu stavu s výskytom septických teplôt (40°C), laboratórne potvrdená progresia zápalu a respiračné zlyhávanie, pre ktoré bol pacient v ten istý deň (6.8.2015) preložený na OAIM. Pri prijatí na OAIM potvrdená prítomnosť *Klebsiella pneumoniae ESBL*. Na RTG pľúc prítomná bilaterálna pneumónia. Dňa 14.8.2015 pozitívna hemokultúra *Klebsiella pneumoniae ESBL* a dňa 15.8.2015 stav napriek liečbe vyústil v exitus letalis.

Trnavský kraj:

Vyказuje v roku 2015 dve úmrtia, 1 na chrípku a 1 na septikémiu.

Zaznamenané bolo úmrtie 77 ročnej pacientky s potvrdeným vírusom AH1N1 hospitalizovanej na geriatrickom oddelení s adenokarcinómom rektosigmoidea. Prvé príznaky chrípky sa u nezaočkovanej pacientky prejavili na 4. deň hospitalizácie.

Zaevidované bolo úmrtie 58 ročnej pacientky hospitalizovanej na OAIM. Pacientka bola pôvodne liečená na chirurgickom oddelení pre fistulujúcu infekciu, bola u nej vykonaná incízia v celkovej anestéze. Jej stav sa komplikoval kardiálnym zlyhaním, preto bola preložená na OAIM. Pacientka bola febrilná, mala ťažkú anémiu, pretrvával u nej šokový stav. Z hemokultúry bol izolovaný *Pseudomonas aeruginosa*. Bola nasadená ATB terapia, pacientka napriek liečbe exitovala.

Trenčiansky kraj:

V roku 2015 vyказuje 5 úmrtí na septikémiu.

68ročný muž bol na OAIM preložený v bezvedomí z ODCH. Na 8. deň hospitalizácie výstup TT do 39,3°C a vysoká zápalová aktivita. Z odobratej HK nebol zachytený pôvodca nákazy, z obsahu dýchacích ciest a z moču bol vykultivovaný *Enterococcus faecalis*. Ako predispozičný faktor sa uplatnil PMK. Na 15. deň hospitalizácie pacient napriek atb liečbe exitoval. V liste o prehliadke mŕtveho bol ako príčina smrti uvedený septický šok.

61 ročná žena bola na chirurgické oddelenie k plánovanému ERCP vyšetreniu a extrakcii biliárneho drénu. Vyšetrenie bolo zrealizované, po výkone došlo k zvýrazneniu bolesti brucha a elevácii hodnôt enzýmov v dôsledku akútnej pankreatitídy, indukovanej invazívnym zákrokom. Pre progresiu respiračnej insuficiencie bola pacientka preložená na OAIM. Na 3. deň hospitalizácie výstup TT do 39,6°C, vysoká zápalová aktivita. Z odobratej hemokultúry a obsahu dýchacích ciest bola izolovaná *Klebsiella pneumoniae*. Na 14. deň hospitalizácie napriek atb liečbe pacientka exitovala. V liste o prehliadke mŕtveho bol ako príčina smrti uvedený septický stav s multiorgánovým zlyhaním.

67 ročná polymorbídna, pravidelne dialyzovaná žena bola hospitalizovaná na OAIM pre poruchu vedomia s nutnosťou UPV a klinickými príznakmi sepsy. Pri prijatí TT do 38,5°C, zistená vysoká zápalová aktivita. Z hemokultúry bol izolovaný *MRSA*. Predispozičným faktorom u pacientky bola hemodialýza. Na 5. deň hospitalizácie bol napriek atb liečbe u pacientky konštatovaný exitus letalis. Ako choroba, ktorá privedila smrť bola v liste o

prehliadke mŕtveho uvedená sepsa - septický šok.

74 ročná pacientka, ktorá bola prijatá na chirurgické oddelenie s veľkou incisionálnou herniou a príznakmi mechanického ilea, po nutnej príprave realizovaná operácia – uzavretie hernie. Počas operácie pacientka instabilná, v ten istý deň preklad na OAIM. Na 6. deň hospitalizácie výstup TT do 39,6°C, vysoká zápalová aktivita. Z abdominálneho punktátu, obsahu drénu a obsahu dých. ciest potvrdená *Candida albicans* masívne. Predispozičným faktorom bola peritonitída, na 13. deň hospitalizácie pacientka exitovala.

65 ročný pacient bol hospitalizovaný pre kardiálnu dekompenzáciu a leukémiu. Počas hospitalizácie stav pacienta komplikovaný výstupom TT do 41 °C, realizovaná HK s výsledkom *Candida arapsilosis*. Pre pretrvávajúce teploty bez reakcie na atb došlo k zástave krvného obehu a exitus letalis.

Žilinský kraj:

Evidoval 4 úmrtia na septikémiu.

Počas hospitalizácie 74 ročnej ženy s onkologickým ochorením CNS došlo k pľúcnej embólii a 36. deň hospitalizácie pacientka exitovala. Z hemokultúry bol potvrdený *Enterococcus faecalis*.

54 ročná žena opakovane hospitalizovaná na internom oddelení s dekompenzovanou cirhózou pečene, hospitalizácia komplikovaná septickými teplotami, z hemokultúry potvrdený *Acinetobacter baumannii*, na 7. deň hospitalizácie pacientka exitovala.

79 ročný muž bol hospitalizovaný na internom oddelení s diagnózou pravostranné kardiálne zlyhávanie, priebeh ochorenia komplikovaný septickými teplotami, z hemokultúry potvrdená *Pseudomonas aeruginosa*, 13. deň hospitalizácie exitus.

55 ročný muž bol RLP privezený na úrazové oddelenie pre poruchu vedomia po páde zo schodov s vnútrolebečným poranením, indikovaná kraniektómia. Pooperačne prijatý na OAIM, od prijatia analgosedovaný, na UPV. Stav bol komplikovaný vzostupom zápalovej aktivity a rozvojom sepsy. Nasadená cielená atb liečba. Vzhľadom k ťažkému posttraumatickému poškodeniu CNS, pretrváva hlboké bezvedomie smerujúce k vývoju coma vigile. Napriek komplexnej intenzívnej terapii dochádza postupne k zlyhávaniu orgánových systémov, po 23. dňoch hospitalizácie konštatovaný exitus letalis. Hemokultúra: *Pseudomonas aeruginosa*

Banskobystrický kraj:

V roku 2015 bolo zaznamenané 1 úmrtie na nozokomiálnu infekciu 69 ročnej ženy. Pacientka bola prijatá na oddelenie hematológie s malignitou. Počas hospitalizácie sa pridružila septikémia s následným exitom. Z HK vykultivovaná *Pseudomonas aeruginosa*.

Košický kraj:

V roku 2015 evidoval sedem úmrtí, 3 na septikémiu, 2 na pneumóniu a 2 na enterokolitídu .

87 ročná pacientka bola hospitalizovaná pre akútny infarkt myokardu. Stav komplikovaný enterokolitídou s rozvojom hnačiek. V stolici potvrdený toxín A/B *Clostridium difficile*. Stav progredoval, vysoké teploty, stúpajúce septické hodnoty CRP. Pacientka bola liečená trojkombináciou atb, vyšetrenie hemokultúry bolo negatívne. Na 7. deň hospitalizácie konštatovaný exitus letalis.

73 ročná pacientka bola hospitalizovaná za účelom operačnej liečby pre zhubný nádor v oblasti panvy. Stav komplikovaný infekciou a dehiscenciou rany po laparotómii. Odobratý ster z rany

s pozitívnym kultivačným nálezom *Staphylococcus epidermidis* MRSE. Napriek liečbe dochádza k progresii stavu, pacientka septická, v renálnej insuficiencii, po hemoragickom šoku, konštatovaný exitus letalis.

83 ročná pacientka hospitalizovaná pre dehydratáciu, dochádza k rozvoju bilaterálnej bronchopneumónie so vzostupom CRP a nálezom infiltrátov v RTG obraze. Odobraté spútum s pozitívnym kultivačným nálezom *Klebsiella species*. Na 13. deň hospitalizácie konštatovaný exitus letalis.

59 ročný pacient bol hospitalizovaný pre podchladenie a dehydratáciu. Na 4. deň hospitalizácie stav komplikovaný rozvojom pravostrannej bronchopneumónie s pozitívnym klinickým a RTG nálezom. Materiál na kultivačné vyšetrenie neodobratý. Na 15. deň hospitalizácie konštatovaný exitus letalis.

Prematúrne dieťa s hmotnosťou do 1250 gramov, narodené v 29. gestačnom týždni, na umelej pľúcnej ventilácii a úplnej parenterálnej výžive. Na 15. deň hospitalizácie dochádza k zhoršeniu klinického stavu, k rozvoju pneumónie, sepsy, syndrómu respiračnej tvrdze novorodenca, s rozvojom kómatózneho stavu. V laboratórnom náleze zvýšenie zápalových parametrov, pozitívna hemokultúra *Staphylococcus aureus*. Napriek liečbe dochádza k úmrtiu dieťaťa.

Polymorbídny obézny pacient, diabetik, po operácii srdcovej chlopne, po aorto-koronárnom bypase, polytraumatizovaný po páde z rebríka bol hospitalizovaný na traumatológii. Počas hospitalizácie opakovane resuscitovaný. Po prechodnom zlepšení dochádza k zhoršeniu pľúcnych funkcií a k rozvoju septického šoku. Napriek liečbe dochádza k zástave krvného obehu, po neúspešnej kardiopulmonálnej resuscitácii konštatovaný exitus letalis. Z hemokultúry izolovaná *Klebsiella pneumoniae* produkujúca karbapenemázy.

86ročná polymorbídna imobilná pacientka s ischemickou chorobou srdca, s obličkovým poškodením, vredom predkolenia a dekubitmi bola hospitalizovaná pre dehydratáciu na Internej klinike. Pacientka na dlhodobej antibiotickej terapii pre bronchopneumóniu, po ktorej dochádza k rozvoju hnačiek. Realizovaná rektosigmoidoskopia s nálezom pseudomembranóznej kolitídy ťažkého stupňa. V stolici potvrdený toxín A/B *Clostridium difficile*. Napriek terapii dochádza k progresii stavu a k úmrtiu pacientky.

Prešovský kraj:

Zaznamenal 5 úmrtí, 4 na septikémiu a 1 na pneumóniu.

77ročný polymorbídny pacient prijatý na OAIM v kómatóznom stave. Po prijatí zahájená resuscitačná liečba a podporná ventilácia, zavedený PMK. Stav napriek liečbe progredoval, pridružil sa uroinfekt, rozvoj septického šoku s febrilitami, hemokultúra : *enterokoky*. Následne došlo ku kardiálnemu zlyhaniu a k exitu.

64ročný muž bol prijatý na neurologické odd. pre ťažké krvácanie do mozgu. Na 10. deň hospitalizácie sa objavili febrility, preložený na interné oddelenie. Hemokultúra: *E.coli*. Napriek liečbe sa zdravotný stav pacienta zhoršoval a ochorenie vyústilo do exitu.

60ročný muž bol hospitalizovaný pre akútne respiračné zlyhanie. V klinickom obraze septické febrility, v odobratej hemokultúre, špičke kanyly potvrdená *Pseudomonas aeruginosa*. Napriek nasadenej liečbe došlo k zhoršeniu zdravotného stavu a pacient exitoval.

71ročný muž hospitalizovaný na OAIM po zástave srdca s úspešnou resuscitáciou. Po nasadení terapie pacient stabilizovaný, odpojený od UPV, dýcha samostatne, zlepšenie stavu. Spútum: *Klebsiella pneumoniae*, produkujúca karbapenemázu (v NRC nepotvrdené, zistená zmiešaná infekcia *Kl. pneumoniae* + *Acinetobacter calcoaceticus*). Preložený na JIS interného odd., následne oslabené dýchanie, CT: aspiračná pneumónia, preložený na OAIM, na 4. deň hospitalizácie nastal exitus letalis.

Exitus na no bronchopneumóniu po umelej pľúcnej ventilácii bol zaznamenaný u 83ročnej pacientky. Hospitalizovaná na OAIM so SARI a respiračnou insuficienciou. Vírus chrípky sa vo výtere nepotvrдил. BAL: *Enterococcus faecalis*, *Candida albicans*.

Tab. III.9.5 uvádza počet operačných výkonov v jednotlivých zdravotníckych zariadeniach v roku 2015. Počet operácií mierne klesol oproti roku 2014 o 1,05 %, počet infekcií v mieste chirurgického výkonu bol nižší o 67,22 % oproti roku 2014. Proporcija infikovaných operačných rán bola 0,39 % (1,19 % v r.2014), keďže ale ide o pasívny zber údajov, toto číslo je stále hlboko poddimenzované.

Tabuľka III.9.5 Prehľad o operáciách, operačných ranách a infekciách v mieste chirurgického výkonu v Slovenskej republike v r. 2015

Oddelenie	POČET		POČET NN
	operácií	op. r . b. k.	inf. op. r.
Chirurgické	109610	108941	669
Cievnej chirurgie	5270	5226	44
Onkologické	1803	1796	7
Neurochirurgia	8504	8466	38
Interné	257	249	8
Hematológia	496	496	0
Popáleninové	407	406	1
Plastická chirurgia	10698	10682	16
Urologické	25337	25312	25
Očné	57284	57275	9
Traumatologické	26122	25940	182
Gynekologicko - pôrod.	63735	63630	105
Gastro	15	15	0
Ortopedické	28999	28891	108
ORL	22680	22631	49
Kardiológia	1019	993	26
Kardiochirurgia	5697	5652	45
Klinika popálenin	4109	3891	218
Detská chirurgia	551	519	32
OAIM	112	94	18
Stomatochirurgia	9436	9432	4
Jednodňová zdrav. starostl.	25895	25887	8
SPOLU	408036	406424	1612

IV. Výkon ŠZD v ZZ

V rezorte Ministerstva zdravotníctva je evidovaných 15825 zdravotníckych zariadení, z toho je 281 lôžkových oddelení KAIM, OAIM, JIS, 372 lôžkových oddelení chirurgického smeru, 639 lôžkových oddelení nechirurgického smeru, 3714 všeobecných ambulancií, 2951 stomatologických ambulancií, 6823 odborných ambulancií, 1045 ďalších zdravotníckych zariadení (**Tab.IV.1**).

Štátny zdravotný dozor sa vykonáva vo všetkých zdravotníckych zariadeniach a lekárnach, pôsobiacich na území republiky. Prijaté opatrenia na predchádzanie vzniku a

šírenia nemocničných nákaz sa týkali predovšetkým dekontaminácie prostredia, prístrojov a predmetov, manipulácie zdravotníckeho personálu s vysterilizovaným materiálom, dodržiavania bariérovej ošetrovateľskej techniky, dodržiavania koncentrácie a expozičného času dezinfekčných prostriedkov, hygienickej a chirurgickej očisty rúk zdravotníckeho personálu.

V roku 2015 boli okrem uvádzaných činností vykonávané previerky hygienicko-epidemiologického režimu neštátnych zdravotníckych zariadení, priebežne boli kontrolované ambulantné zariadenia pri schvaľovanom konaní pri uvedení do prevádzky.

V zdravotníckych zariadeniach bolo počas roku 2015 vykonaných celkom 7807 (7046 v r.2014) previerok hygienicko-epidemiologického režimu, čo je o 10,80 % viac ako v roku predchádzajúcom. Počas previerok boli priebežne odoberané vzorky ovzdušia, prostredia, vysterilizovaného materiálu a predmetov, priebežne bola kontrolovaná sterilizačná technika.

Tab.IV.1 Prehľad o výkone ŠZD v Slovenskej republike v r. 2015

Zdravotnícke zariadenie	Celkový počet ZZ	Vykonaný ŠZD				SPOLU
		kompl. pr.	v sv. NN	kontr. nap. op.	iba mikr. m.	
Lôž. odd. OIKM/JIS	281	150	113	27	191	481
Lôž. odd. chirurg. smer	372	449	170	60	935	1614
Lôž. odd. nechirurg. smer	639	316	324	60	1158	1858
Amb. všeobecní lekári	3714	518	92	18	95	723
Amb. odborní lekári	6823	770	43	61	297	1171
Stomatológovia	2951	921	5	105	301	1332
Iné	1045	802	91	29	341	1263
SPOLU	15825	3926	838	360	3318	7807

Vzorky vysterilizovaného materiálu a vzorky z prostredia boli na jednotlivých klinikách a nemocničných oddeleniach v zdravotníckych zariadeniach odoberané podľa harmonogramu a aktuálnej epidemiologickej situácie (Tab.IV.2).

Tab.IV.2 Výsledky biologického testovania sterov zo sterilného materiálu a z prostredia v Slovenskej republike v r. 2015

Oddelenie	Sterilný materiál			Prostredie		
	testov	z toho pozit		sterov	z toho nevyhovujúce	
	abs.	abs.	%	abs.	abs.	%
Ambulancie	900	49	5,44	2966	313	10,55
CPLDZ	10	0	0,00	20	5	25,00
Centrálne sterilizácia	612	11	1,80	539	37	6,86
Centrálne operačné sály	887	25	2,82	2490	157	6,31
Detské	149	7	4,70	749	94	12,55
Dialyzačné	76	0	0,00	1020	131	12,84
Doliečovacie	35	0	0,00	155	36	23,23
ODCH	0	0	0,00	0	0	0,00
Endoskopia	21	0	0,00	151	12	7,95
FRO	10	1	10,00	169	11	6,51
Geriatrické	8	0	0,00	290	28	9,66

Gyn.-pôrodnice	376	7	1,86	1501	140	9,33
Gastroenterologické	8	0	0,00	87	35	40,23
Hematologické	0	0	0,00	232	16	6,90
Chirurgické	447	6	1,34	1508	158	10,48
Cievna chirurgia	3	0	0,00	5	1	20,00
Infektologické	17	0	0,00	185	12	6,49
Interné	118	1	0,85	1560	289	18,53
Kardiochirurgia	63	0	0,00	496	9	1,81
Kardiológia	62	0	0,00	572	11	1,92
Kožné	3	0	0,00	142	9	6,34
Neurochirurgické	2	0	0,00	128	19	14,84
Neurologické	56	1	1,79	579	92	15,89
Novorodenecké	152	12	7,89	1026	120	11,70
OAIM	281	4	1,42	1630	198	12,15
Očné	49	0	0,00	259	26	10,04
Onkologické	9	0	0,00	222	27	12,16
ORL	105	1	0,95	337	33	9,79
Ortopedické	80	0	0,00	640	83	12,97
Paliatívne	0	0	0,00	36	5	13,89
Plastická chirurgia	0	0	0,00	114	21	18,42
Pneumológia a fúziológia	47	0	0,00	188	41	21,81
Pracovné lekárstvo	0	0	0,00	10	1	10,00
Psychiatrické	0	0	0,00	412	50	12,14
Popáleninové	0	0	0,00	7	0	0,00
RDG	0	0	0,00	10	5	50,00
Stomatologické	45	0	0,00	89	4	4,49
Transplantačné	0	0	0,00	10	0	0,00
Traumatologické	71	0	0,00	350	37	10,57
Urologické	96	5	5,21	283	17	6,01
DOS	4	1	25,00	62	15	24,19
Lekárne	6	0	0,00	107	6	5,61
Hospic	2	0	0,00	16	1	6,25
Jednodňová zdrav. starostl.	90	1	1,11	116	28	24,14
Transfúziologické	0	0	0,00	51	1	1,96
Urgentná medicína	0	0	0,00	27	0	0,00
Nukleárna medicína	0	0	0,00	111	17	15,32
Iné	70	0	0,00	775	95	12,26
SPOLU	5014	133	2,65	22817	2515	11,02

V zdravotníckych zariadeniach bolo celkom odobratých spolu 5014 vzoriek zo sterilných materiálov, čo je pokles o 13,71 % oproti roku 2014 (5810 vzoriek). Proporcija pozitívnych vzoriek u vysterilizovaného materiálu bola 2,65 %, čo je veľmi potešiteľný pokles oproti roku predchádzajúcemu, kedy to bolo 4,73 % pozitívnych vzoriek z vysterilizovaného materiálu.

Z prostredia uvedených zariadení bolo odobratých 22 817 vzoriek materiálu, čo je nárast oproti roku 2014 (21 267). Proporcija nevyhovujúcich vzoriek u odberov z prostredia zdravotníckych zariadení 11,02 % je mierne nižšia ako v roku predchádzajúcom (12,31 %).

Výsledky kontroly funkčného stavu vysterilizovanej techniky uvádza **(Tab.IV.3)**

Sterilizačné prístroje boli kontrolované priebežne počas celého roka, problematickými zostáva fakt, že technický park najmä horúcovzduchových prístrojov je prestarnutý. Proporcija kontrolovaných horúcovzduchových sterilizačných prístrojov oproti roku 2014 výrazne vzrástla

a predstavuje 52,70 % z kontrolovaných prístrojov (39,80 % v r.2014), u autoklávov došlo taktiež k výraznému nárastu proporcie kontrolovaných - proporcia kontrolovaných prístrojov je 82,20 % (43,20 % v roku 2014). U etylénoxidových sterilizátorov je situácia ťažko komentovateľná boli uvedené len dva existujúce prístroje, čo je ťažko hodnotiteľný stav. Aj u formaldehydových sterilizačných prístrojov došlo k výraznému nárastu frekvencie kontrol – 122,40 % oproti 69,10 % v roku 2014. U sterilizátorov plazmových s médiom peroxidu vodíka bol počet kontrol oproti roku 2014 výrazne vyšší, paradoxne je uvedený počet týchto prístrojov v roku 2015 len 18, pričom v roku 2014 to bolo 41.

Tab.IV.3 Inventarizácia sterilizačných prístrojov a kontrola ich funkčnosti v Slovenskej republike v r. 2015

Druh prístroja	Výsledky testovania							
	Evid. počet	Počet kontrol	Proporcia kontrol	Počet pozit.	Proporcia z počtu	Opakované kontroly	Počet opakov. pozit.	Vyradené prístroje
	abs.	abs.	%	abs.	%	abs.	abs.	abs.
HVS	5769	3040	52,7	54	1,8	370	3	110
AUT	3238	2662	82,2	39	1,5	411	1	16
ETY	2	12	600,0	0	0,0	1	0	0
FS	58	71	122,4	1	1,4	50	3	1
Plazm.	18	60	333,3	5	8,3	29	0	0
Iný (VS)	45	36	80,0	0	0,0	1	0	0

Prehľad výkonov odborov epidemiológie podľa krajov v SR v roku 2015 (I. časť)

Odbor/oddelenie epidemiológie SR 2015			BA	TT	TN	NR	ZA	BB	PV	KE	SPOL U
1.	Epidemiologické vyšetřovanie v ohniskách nákazy (okrem NN)	prvá. návšteva v ohnisku	7237	3065	3891	6678	3640	2205	5559	4258	36533
		opakované návštevy v ohnisku	782	40	143	947	321	158	589	171	3151
		počet vyšetřených osôb	7601	4104	1657	2779	4114	4540	7755	7188	39738
		zvýšený zdravotný dozor	0	23	162	57	100	93	141	75	651
		lekársky dohľad	583	187	253	1494	462	557	5183	4219	12938
		iné protiepidemické ochorenia	2942	1390	1415	899	844	2993	4915	4363	19761
		spolu:	1914	8809	7521	1285	9481	1054	2414	2027	11277
	5		4		6		2		4	2	
2.	Odber vzoriek na mikrobiologické vyšetřenie (okrem NN):	vzorky biologického materiálu celkom	75	1502	453	282	1119	773	470	80	4754
		vzorky materiálu z vonkajšieho prostredia:	0	10			0	347	1	32	390
		voda	18	35	16	32	13	12	55	35	216
		potraviny	0	1	6	92	28	23	13		163
		iné	0		14	108	26	695	1432		2275
		spolu:	93	1548	489	514	1186	1850	1971	147	7798
3.	Doplňovanie epidemiologických údajov k spracovaniu nákaz, ev. analýz	z chorobopisov	2621	500	1205	2153	1918	1041	1008	3281	13727
		zo zdravotných záznamov	1723	570	689	1868	681	1737	1661	1128	10057
		z laboratórnych protokolov	4759	2602	3970	4076	3744	1922	4311	1645	27029
		iné	2102			344	77	2262	0	142	4927
		spolu:	1120	3672	5864	8441	6420	6962	6980	6196	55740
	5										
4.	Imunizačný program	metodické návštevy lekárov	141	171	250	235	361	510	329	470	2467
		kontrola očkovania (počet očkovaných)	4672	3120	2811	3901	6481	3241	4857	5306	34392
		kontrola skladovania očkovacích látok	1	1	6	4	8	2	5	9	6
		prejednanie neúčasti na očkovaní	148	171	129	163	187	145	159	166	1268
		priestupkové konanie	431	317	23	88	201	122	76	153	1411
		iné	431	39		27	121	19	21	9	667
		spolu:	798		341	170	468	436	0	1111	3324
			4867	3189	2885	3969	6615	3364	4916	5497	35306
	0	9	9	7	6	4	0	8	3		
5.	Práca v EPIS-e	preberanie hlásení	7456	3721	3760	3898	3714	2039	2117	3209	29914
		zadávanie prípadov	7500	6858	6730	1037	8983	7781	1263	9470	70324
		kontrola a uzatváranie prípadov	7200	6913	6730	1524	8983	6798	1100	9630	72500
		spracovanie dotazníkov k epidémii SRV	41	44	58	761	75	52	152	362	1545
		chrípka	312	44	37	118	122	342	536	125	1636
		spolu:	468	416	159	52	572	522	3406	5360	10955
			2297	1799	1747	3044	2244	1753	2984	2815	18687
			7	6	4	2	9	4	6	6	4
6.	Analýza epidemiologickej	denná	6825	742	724	250	1192	985	1748	1251	13717
		týždenná	521	208	577	52	519	392	521	523	3313

	situácie (uviesť počet)	mesačná	380	84	120	12	96	214	96	156	1158
		ročná	28	8	12	8	11	1319	10	12	1408
		na požiadanie	709	26	25	37	32	41	60	83	1013
		príprava podkladov	3166	476	404	3242	140	4329	742	527	13026
		spolu:	11629	1544	1862	3601	1990	7280	3177	2552	33635
7.	poradenstvo a podávanie informácií	v zdravotníctve	8815	1661	1678	3521	1773	9869	1850	1613	30780
		v ohniskách rodinných	5011	2531	3307	4763	2350	1812	3124	1932	24830
		v ohniskách kolektívnych pre verejnosť	326	310	64	344	432	159	61	151	1847
		v médiach	870	429	386	955	807	1933	288	1229	6897
		iné	69	41	19	135	78	66	65	56	529
		spolu:	15		8	28	77	108	262	0	498
			15106	4972	5462	9746	5517	13947	5650	4981	65381
8.	Odborné analýzy (okrem uvedených bode 6.)	správa	29	7		59	107	47	681	37	967
		rozbor	0	4		3	92	617	532	319	1567
		podklad	106	71	16	20	20	652	676	312	1873
		stanovisko	54	16	88	960	437	857	206	558	3176
		spolu:	189	98	104	1042	656	2173	2095	1226	7583
9.	Prednášková činnosť	prednášky pre verejnosť	6	1	1	48	34	16	67	28	201
		prednášky pre ZP	31	11	42	31	77	44	59	22	317
		spolu:	37	12	43	79	111	60	126	50	518
10.	Publikácie pre verejnosť (uviesť miesto a názov v prílohe)	1. autor		3		8	0	25	31		67
		spoluautor		0		0	0	0	0		0
		spolu:		3		8	0	25	31		67
11.	Publikačná činnosť v odborných a vedeckých časopisoch (uviesť názov a miesto v prílohe)	1. autor	1		7	0	0	13		1	22
		spoluautor	0		2	1	0	13		0	16
		vypísať názov a miesto*					0	0			0
		spolu:	1		9	1	15	26		1	53
12.	Účasť na konferenciách (uviesť miesto a názov v prílohe)	aktívna	35	7	30	5	46	43	9	19	194
		pasívna	52	34	49	8	52	73	67	46	381
		vypísať názov a miesto*					0	0			0
		spolu:	87	41	79	13	98	116	76	65	575
13.	Práca na osobitných štúdiách a programoch (názov programu v prílohe)	príprava zadania	2	8	68	84	5	361	86	20	634
		zber podkladov	152	237	617	76	651	414	181	135	2463
		sumarizácia	152	183	41	71	9	1520	133	135	2244
		analýza	152	6	25	4	1	1103	80	1	1372
		iné (príprava)	10	2	45	2	15	29	16		119
		spolu:	468	436	796	237	681	3427	496	291	6832
		*názov projektu napr. HELICS					0				0

14	Vydané certifikáty (AIDS), medzinárodný očkovací preukaz, osvedčenie o odbornej spôsobilosti	0	560	991	411	23	77	70		1	2133
----	--	---	-----	-----	-----	----	----	----	--	---	------

Odbor/oddelenie epidemiológie											
15	Plánovaný SZD v ZZ - kontrola HER a BOT	kontroly pracoviska	1647	185	352	554	469	317	707	1186	5417
		opakované návštevy	55	43	5	164	57	67	405	36	832
		odber vzoriek zo sterilných materiálov	366	130	397	554	768	887	952	1592	5646
		odber vzoriek z prostredia	1214	950	1452	1288	3605	5236	3823	3555	21123
		odber vzoriek z ovzdušia	33	14	0	200	0	951	59	30	1287
		odber vzoriek dezinfekčných prostriedkov	0	3	42	170	32	15	55	81	398
		odber iných vzoriek	20	149	0	55	71	6	196	216	713
		počet testovaných HVS	996	315	426	484	214	416	364	478	3693
		počet testovaných AUT	1048	238	226	484	138	169	254	337	2894
		počet testovaných EO	26	0	0	0	0	1	0	0	27
		počet testovaných FS	9	6	8	29	6	14	13	2	87
		iná sterilizačná technika	1	1	1	23	1	3	2	31	63
		spolu:	5415	2034	2909	4005	5361	8082	6830	7544	42180
16	NN – cieľná kontrola HER a BOT v súvislosti s výskytom NN	kontroly pracoviska	25	1	32	88	235	9	185	50	625
		opakované návštevy	10	0	6	35	116	4	37	2	210
		odber vzoriek zo sterilných materiálov	0	0	96	3	120	3	85	92	399
		odber vzoriek z prostredia	163	11	279	65	518	235	304	318	1893
		odber vzoriek z ovzdušia	0	0	0	0	0	30	0	0	30
		odber vzoriek dezinfekčných prostriedkov	0	2	29	4	1	0	4	5	45
		odber iných vzoriek	22	1			0	0	8	25	56
		počet testovaných HVS					16				16
		počet testovaných AUT					15				15
		počet testovaných EO					0				0
		počet testovaných FS					2				2
		iná sterilizačná technika					1				1
		spolu:	220	15	442	195	1024	281	623	492	3292
17	Epidemiologické vyšetrenie v súvislosti s chorobou z povolania	počet osôb	2				11	2	3	1	19
18	Posudková činnosť	štúdie projektov	0	44	31	31	25	7	49	25	212
		konzultácie	210	105	108	68	613	186	265	67	1622
		spracovanie	83	14	59	24	156	45	45	31	457
		kolaudácia		33	5	1	8	3	15	10	75

		vydanie posudkov spolu:		139	92	0	35	131	86	78	561
			293	335	295	124	837	299	460	211	2854
19	Podnety a sťažnosti	počet	21	3	3	40	11	13	2	7	100
20	Sankcie	počet	0	69	0	3061	152	175	190	1146	4793
21	Rozhodnutia	počet	583	383	385	1649	664	425	1082	2866	8037
22	Odvolania	počet	0	5	0	5	0	0	4	2	16

VI. Všeobecné kritéria – tabuľky

VI.1 Prenosné ochorenia na Slovensku podľa krajov a diagnóz v roku 2015

Diagnoza/Kraj		BL	TA	TC	NI	ZI	BC	PV	KI	SR
A02	a	15	9	10	22	25	23	16	23	143
	r	2,40	1,61	1,69	3,21	3,62	3,51	1,95	2,89	2,64
A020	a	527	596	417	654	782	592	900	572	5041
	r	84,30	106,68	70,53	95,49	113,26	90,33	109,76	71,90	92,98
A021	a	3	0	2	1	4	1	5	3	19
	r	0,48	0,00	0,34	0,15	0,58	0,15	0,61	0,38	0,35
A022	a	11	0	2	4	4	4	1	0	26
	r	1,76	0,00	0,34	0,58	0,58	0,61	0,12	0,00	0,48
A028	a	0	3	0	1	0	1	0	1	6
	r	0,00	0,54	0,00	0,15	0,00	0,15	0,00	0,13	0,11
A029	a	0	0	0	0	0	8	0	3	11
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,22	0,00	0,38	0,20
A03	a	0	0	0	5	0	2	3	1	11
	r	0,00	0,00	0,00	0,73	0,00	0,31	0,37	0,13	0,20
A031	a	0	0	0	6	3	4	77	30	120
	r	0,00	0,00	0,00	0,88	0,43	0,61	9,39	3,77	2,21
A033	a	1	0	0	6	2	12	36	10	67
	r	0,16	0,00	0,00	0,88	0,29	1,83	4,39	1,26	1,24
A038	a	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,02
A039	a	0	0	0	2	0	3	5	1	11
	r	0,00	0,00	0,00	0,29	0,00	0,46	0,61	0,13	0,20
A040	a	42	28	22	73	85	50	99	112	511
	r	6,72	5,01	3,72	10,66	12,31	7,63	12,07	14,08	9,43
A043	a	0	0	1	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A044	a	1	0	0	0	1	0	1	0	3
	r	0,16	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,12	0,00	0,06
A045	a	1334	821	646	1164	572	367	1374	762	7040
	r	213,38	146,95	109,26	169,95	82,84	56,00	167,57	95,78	129,86
A046	a	29	7	28	41	28	20	49	16	218
	r	4,64	1,25	4,74	5,99	4,06	3,05	5,98	2,01	4,02

A047	a	325	103	141	187	277	74	155	173	1435
	r	51,99	18,44	23,85	27,30	40,12	11,29	18,90	21,75	26,47
Diagnoza/Kraj		BL	TA	TC	NI	ZI	BC	PV	KI	SR
A048	a	0	0	4	12	6	2	13	90	127
	r	0,00	0,00	0,68	1,75	0,87	0,31	1,59	11,31	2,34
A050	a	0	0	93	0	0	0	0	0	93
	r	0,00	0,00	15,73	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,72
A051	a	0	0	0	0	2	1	0	0	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,29	0,15	0,00	0,00	0,06
A059	a	0	1	0	0	31	0	0	0	32
	r	0,00	0,18	0,00	0,00	4,49	0,00	0,00	0,00	0,59
A069	a	0	0	0	1	0	0	0	1	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,13	0,04
A070	a	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,02
A071	a	32	9	4	22	45	12	52	52	228
	r	5,12	1,61	0,68	3,21	6,52	1,83	6,34	6,54	4,21
A072	a	0	0	1	0	0	1	0	0	2
	r	0,00	0,00	0,17	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,04
A078	a	0	0	0	0	0	0	18	0	18
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,20	0,00	0,33
A080	a	463	624	501	388	740	538	825	544	4623
	r	74,06	111,69	84,74	56,65	107,18	82,09	100,61	68,38	85,27
A081	a	177	305	256	503	85	299	278	165	2068
	r	28,31	54,59	43,30	73,44	12,31	45,62	33,90	20,74	38,15
A082	a	95	175	90	102	82	86	127	100	857
	r	15,20	31,32	15,22	14,89	11,88	13,12	15,49	12,57	15,81
A083	a	1	0	0	0	1	0	0	0	2
	r	0,16	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,00	0,04
A084	a	0	68	0	28	155	0	47	0	298
	r	0,00	12,17	0,00	4,09	22,45	0,00	5,73	0,00	5,50
A09	a	107	292	75	219	319	379	357	862	2610
	r	17,12	52,27	12,69	31,97	46,20	57,83	43,54	108,35	48,14
A150	a	0	5	4	3	6	9	29	32	88
	r	0,00	0,89	0,68	0,44	0,87	1,37	3,54	4,02	1,62
A151	a	0	2	1	3	7	2	4	14	33

	r	0,00	0,36	0,17	0,44	1,01	0,31	0,49	1,76	0,61
A152	a	0	0	1	0	1	0	0	2	4
	r	0,00	0,00	0,17	0,00	0,14	0,00	0,00	0,25	0,07

Diagnoza/Kraj		BL	TA	TC	NI	ZI	BC	PV	KI	SR
A153	a	0	4	2	1	1	1	5	2	16
	r	0,00	0,72	0,34	0,15	0,14	0,15	0,61	0,25	0,30
A160	a	0	1	2	1	1	3	13	32	53
	r	0,00	0,18	0,34	0,15	0,14	0,46	1,59	4,02	0,98
A161	a	0	0	0	0	0	0	1	1	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,13	0,04
A162	a	0	0	0	1	0	0	0	1	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,13	0,04
A163	a	0	0	0	0	0	1	2	2	5
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,24	0,25	0,09
A165	a	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,02
A180	a	0	0	0	0	0	1	7	3	11
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,85	0,38	0,20
A181	a	0	0	0	0	0	0	1	1	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,13	0,04
A182	a	0	0	1	0	1	0	6	1	9
	r	0,00	0,00	0,17	0,00	0,14	0,00	0,73	0,13	0,17
A184	a	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,02
A188	a	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,02
A191	a	0	0	0	0	1	0	0	1	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,13	0,04
A198	a	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,02
A210	a	6	3	1	7	0	1	0	0	18
	r	0,96	0,54	0,17	1,02	0,00	0,15	0,00	0,00	0,33
A212	a	1	1	0	3	0	1	0	0	6
	r	0,16	0,18	0,00	0,44	0,00	0,15	0,00	0,00	0,11
A218	a	0	0	0	0	0	1	0	0	1

	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,02
A219	a	0	0	0	3	0	0	0	0	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,44	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06
A238	a	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,02

Diagnoza/Kraj		BL	TA	TC	NI	ZI	BC	PV	KI	SR
A260	a	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A270	a	0	0	3	0	0	0	0	3	6
	r	0,00	0,00	0,51	0,00	0,00	0,00	0,00	0,38	0,11
A278	a	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,02
A282	a	0	0	0	2	5	0	0	1	8
	r	0,00	0,00	0,00	0,29	0,72	0,00	0,00	0,13	0,15
A310	a	0	0	0	0	0	1	3	2	6
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,37	0,25	0,11
A318	a	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,00	0,02
A321	a	2	0	1	1	0	0	1	0	5
	r	0,32	0,00	0,17	0,15	0,00	0,00	0,12	0,00	0,09
A327	a	3	1	0	0	3	0	1	1	9
	r	0,48	0,18	0,00	0,00	0,43	0,00	0,12	0,13	0,17
A329	a	0	2	0	1	0	0	0	0	3
	r	0,00	0,36	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06
A370	a	122	30	34	36	29	28	25	30	334
	r	19,51	5,37	5,75	5,26	4,20	4,27	3,05	3,77	6,16
A371	a	8	1	0	0	0	2	1	1	13
	r	1,28	0,18	0,00	0,00	0,00	0,31	0,12	0,13	0,24
A378	a	0	0	0	0	1	1	0	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,15	0,00	0,00	0,04
A38	a	16	18	34	30	46	41	13	11	209
	r	2,56	3,22	5,75	4,38	6,66	6,26	1,59	1,38	3,86
A390	a	1	1	0	2	1	0	7	6	18
	r	0,16	0,18	0,00	0,29	0,14	0,00	0,85	0,75	0,33
A391	a	0	0	0	0	0	2	0	1	3

	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,31	0,00	0,13	0,06
A392	a	1	0	0	0	0	1	4	2	8
	r	0,16	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,49	0,25	0,15
A399	a	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,02
A400	a	1	0	0	0	2	0	5	0	8
	r	0,16	0,00	0,00	0,00	0,29	0,00	0,61	0,00	0,15

Diagnoza/Kraj		BL	TA	TC	NI	ZI	BC	PV	KI	SR
A401	a	0	2	2	1	0	0	4	1	10
	r	0,00	0,36	0,34	0,15	0,00	0,00	0,49	0,13	0,18
A402	a	46	5	6	10	6	1	14	3	91
	r	7,36	0,89	1,01	1,46	0,87	0,15	1,71	0,38	1,68
A403	a	10	0	1	4	8	4	4	5	36
	r	1,60	0,00	0,17	0,58	1,16	0,61	0,49	0,63	0,66
A408	a	7	4	1	3	2	0	7	2	26
	r	1,12	0,72	0,17	0,44	0,29	0,00	0,85	0,25	0,48
A410	a	82	29	40	25	13	23	48	41	301
	r	13,12	5,19	6,77	3,65	1,88	3,51	5,85	5,15	5,55
A411	a	73	50	17	112	19	17	50	53	391
	r	11,68	8,95	2,88	16,35	2,75	2,59	6,10	6,66	7,21
A412	a	0	0	0	1	3	1	2	0	7
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,43	0,15	0,24	0,00	0,13
A413	a	1	0	0	1	0	0	0	0	2
	r	0,16	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
A414	a	0	0	1	1	0	0	0	0	2
	r	0,00	0,00	0,17	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
A415	a	277	80	100	100	86	113	162	78	996
	r	44,31	14,32	16,91	14,60	12,46	17,24	19,76	9,80	18,37
A418	a	5	12	0	13	7	0	9	6	52
	r	0,80	2,15	0,00	1,90	1,01	0,00	1,10	0,75	0,96
A419	a	7	0	13	12	20	12	25	11	100
	r	1,12	0,00	2,20	1,75	2,90	1,83	3,05	1,38	1,84
A421	a	0	0	0	7	0	0	0	0	7
	r	0,00	0,00	0,00	1,02	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13
A448	a	0	0	0	2	0	1	0	0	3

	r	0,00	0,00	0,00	0,29	0,00	0,15	0,00	0,00	0,06
A46	a	21	97	46	80	56	15	47	88	450
	r	3,36	17,36	7,78	11,68	8,11	2,29	5,73	11,06	8,30
A480	a	0	0	1	1	0	0	0	0	2
	r	0,00	0,00	0,17	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
A481	a	8	1	0	3	0	0	0	2	14
	r	1,28	0,18	0,00	0,44	0,00	0,00	0,00	0,25	0,26
A482	a	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,02

Diagnoza/Kraj		BL	TA	TC	NI	ZI	BC	PV	KI	SR
A485	a	1	0	1	0	0	0	0	0	2
	r	0,16	0,00	0,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
A490	a	0	1	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,18	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A493	a	0	0	0	0	3	0	0	0	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,43	0,00	0,00	0,00	0,06
A500	a	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,02
A510	a	16	1	3	3	2	0	1	2	28
	r	2,56	0,18	0,51	0,44	0,29	0,00	0,12	0,25	0,52
A511	a	2	0	0	0	0	0	0	0	2
	r	0,32	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
A512	a	4	0	0	0	0	0	0	2	6
	r	0,64	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,25	0,11
A513	a	18	5	7	4	2	4	4	16	60
	r	2,88	0,89	1,18	0,58	0,29	0,61	0,49	2,01	1,11
A514	a	0	0	1	0	1	0	0	0	2
	r	0,00	0,00	0,17	0,00	0,14	0,00	0,00	0,00	0,04
A515	a	3	0	4	5	2	1	2	7	24
	r	0,48	0,00	0,68	0,73	0,29	0,15	0,24	0,88	0,44
A519	a	0	1	1	1	1	2	0	3	9
	r	0,00	0,18	0,17	0,15	0,14	0,31	0,00	0,38	0,17
A521	a	0	0	1	0	0	0	0	1	2
	r	0,00	0,00	0,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,04
A523	a	2	0	0	0	0	0	1	1	4

	r	0,32	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,13	0,07
A527	a	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,02
A528	a	0	0	5	0	1	2	0	3	11
	r	0,00	0,00	0,85	0,00	0,14	0,31	0,00	0,38	0,20
A529	a	1	1	4	0	0	3	0	0	9
	r	0,16	0,18	0,68	0,00	0,00	0,46	0,00	0,00	0,17
A530	a	26	17	8	8	6	2	2	28	97
	r	4,16	3,04	1,35	1,17	0,87	0,31	0,24	3,52	1,79
A539	a	25	0	4	5	4	1	1	2	42
	r	4,00	0,00	0,68	0,73	0,58	0,15	0,12	0,25	0,77

Diagnoza/Kraj		BL	TA	TC	NI	ZI	BC	PV	KI	SR
A540	a	106	38	22	61	36	10	28	26	327
	r	16,96	6,80	3,72	8,91	5,21	1,53	3,41	3,27	6,03
A543	a	0	0	1	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A546	a	1	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,16	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A548	a	0	0	0	1	0	0	0	1	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,13	0,04
A549	a	0	0	1	1	9	0	1	1	13
	r	0,00	0,00	0,17	0,15	1,30	0,00	0,12	0,13	0,24
A55	a	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,00	0,02
A560	a	446	289	29	220	49	174	39	29	1275
	r	71,34	51,73	4,91	32,12	7,10	26,55	4,76	3,65	23,52
A561	a	0	0	0	0	0	1	0	1	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,13	0,04
A562	a	0	0	0	0	24	3	0	5	32
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	3,48	0,46	0,00	0,63	0,59
A568	a	1	1	0	0	0	1	0	1	4
	r	0,16	0,18	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,13	0,07
A590	a	0	9	3	14	4	7	7	4	48
	r	0,00	1,61	0,51	2,04	0,58	1,07	0,85	0,50	0,89
A599	a	0	1	0	0	0	0	1	0	2

	r	0,00	0,18	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,04
A600	a	0	0	1	16	2	2	0	0	21
	r	0,00	0,00	0,17	2,34	0,29	0,31	0,00	0,00	0,39
A630	a	0	0	7	38	21	15	32	0	113
	r	0,00	0,00	1,18	5,55	3,04	2,29	3,90	0,00	2,08
A638	a	0	0	0	7	1	0	2	0	10
	r	0,00	0,00	0,00	1,02	0,14	0,00	0,24	0,00	0,18
A692	a	16	54	119	92	110	155	75	87	708
	r	2,56	9,67	20,13	13,43	15,93	23,65	9,15	10,94	13,06
A70	a	0	0	0	1	0	0	2	0	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,24	0,00	0,06
A740	a	0	0	0	3	0	0	0	0	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,44	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06

Diagnoza/Kraj		BL	TA	TC	NI	ZI	BC	PV	KI	SR
A748	a	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,02
A810	a	1	0	1	1	5	5	2	1	16
	r	0,16	0,00	0,17	0,15	0,72	0,76	0,24	0,13	0,30
A830	a	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,02
A841	a	0	1	12	12	26	23	4	6	84
	r	0,00	0,18	2,03	1,75	3,77	3,51	0,49	0,75	1,55
A849	a	0	0	0	0	0	2	2	0	4
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,31	0,24	0,00	0,07
A86	a	0	1	2	16	0	1	0	0	20
	r	0,00	0,18	0,34	2,34	0,00	0,15	0,00	0,00	0,37
A870	a	3	1	1	0	0	0	0	0	5
	r	0,48	0,18	0,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,09
A878	a	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,02
A879	a	18	11	8	1	8	17	2	17	82
	r	2,88	1,97	1,35	0,15	1,16	2,59	0,24	2,14	1,51
A89	a	0	0	0	21	0	0	0	1	22
	r	0,00	0,00	0,00	3,07	0,00	0,00	0,00	0,13	0,41
A90	a	0	1	1	0	0	0	0	0	2

	r	0,00	0,18	0,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
A985	a	0	0	0	0	0	3	1	17	21
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,46	0,12	2,14	0,39
B000	a	0	0	0	1	1	0	0	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,14	0,00	0,00	0,00	0,04
B001	a	0	0	1	6	0	0	10	2	19
	r	0,00	0,00	0,17	0,88	0,00	0,00	1,22	0,25	0,35
B002	a	0	0	0	4	1	1	1	0	7
	r	0,00	0,00	0,00	0,58	0,14	0,15	0,12	0,00	0,13
B003	a	0	0	2	0	1	2	0	0	5
	r	0,00	0,00	0,34	0,00	0,14	0,31	0,00	0,00	0,09
B004	a	1	0	1	0	2	0	0	0	4
	r	0,16	0,00	0,17	0,00	0,29	0,00	0,00	0,00	0,07
B005	a	0	0	0	5	1	2	0	0	8
	r	0,00	0,00	0,00	0,73	0,14	0,31	0,00	0,00	0,15

Diagnoza/Kraj		BL	TA	TC	NI	ZI	BC	PV	KI	SR
B007	a	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,00	0,02
B008	a	0	0	1	0	0	1	0	0	2
	r	0,00	0,00	0,17	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,04
B009	a	0	0	3	40	0	0	0	0	43
	r	0,00	0,00	0,51	5,84	0,00	0,00	0,00	0,00	0,79
B010	a	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B011	a	0	0	1	1	1	2	0	0	5
	r	0,00	0,00	0,17	0,15	0,14	0,31	0,00	0,00	0,09
B018	a	0	6	0	6	2	2	0	0	16
	r	0,00	1,07	0,00	0,88	0,29	0,31	0,00	0,00	0,30
B019	a	476	1645	2445	3022	3161	1899	3029	2046	17723
	r	76,14	294,45	413,54	441,22	457,82	289,76	369,40	257,18	326,91
B020	a	0	0	0	4	2	0	0	0	6
	r	0,00	0,00	0,00	0,58	0,29	0,00	0,00	0,00	0,11
B021	a	0	0	0	1	1	0	1	1	4
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,14	0,00	0,12	0,13	0,07
B022	a	0	3	0	3	0	0	0	0	6

	r	0,00	0,54	0,00	0,44	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11
B023	a	0	4	4	25	6	2	1	1	43
	r	0,00	0,72	0,68	3,65	0,87	0,31	0,12	0,13	0,79
B027	a	0	1	1	1	2	0	1	0	6
	r	0,00	0,18	0,17	0,15	0,29	0,00	0,12	0,00	0,11
B028	a	0	5	19	12	2	4	0	23	65
	r	0,00	0,89	3,21	1,75	0,29	0,61	0,00	2,89	1,20
B029	a	165	216	399	503	596	348	343	388	2959
	r	26,39	38,66	67,49	73,44	86,32	53,10	41,83	48,77	54,58
B081	a	0	0	0	0	0	0	19	0	19
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,32	0,00	0,35
B082	a	0	7	19	5	0	0	1	0	32
	r	0,00	1,25	3,21	0,73	0,00	0,00	0,12	0,00	0,59
B083	a	0	3	0	23	2	0	44	0	72
	r	0,00	0,54	0,00	3,36	0,29	0,00	5,37	0,00	1,33
B084	a	0	4	31	7	0	0	10	1	53
	r	0,00	0,72	5,24	1,02	0,00	0,00	1,22	0,13	0,98
Diagnoza/Kraj		BL	TA	TC	NI	ZI	BC	PV	KI	SR
B088	a	0	0	3	9	0	0	0	0	12
	r	0,00	0,00	0,51	1,31	0,00	0,00	0,00	0,00	0,22
B15	a	63	14	5	30	8	15	522	226	883
	r	10,08	2,51	0,85	4,38	1,16	2,29	63,66	28,41	16,29
B161	a	0	0	0	0	0	3	0	0	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,46	0,00	0,00	0,06
B169	a	10	5	5	10	2	13	10	7	62
	r	1,60	0,89	0,85	1,46	0,29	1,98	1,22	0,88	1,14
B171	a	0	1	2	2	0	5	0	14	24
	r	0,00	0,18	0,34	0,29	0,00	0,76	0,00	1,76	0,44
B172	a	5	4	1	9	1	0	3	3	26
	r	0,80	0,72	0,17	1,31	0,14	0,00	0,37	0,38	0,48
B181	a	13	6	8	28	10	32	12	25	134
	r	2,08	1,07	1,35	4,09	1,45	4,88	1,46	3,14	2,47
B182	a	54	53	32	39	20	46	33	42	320
	r	8,64	9,49	5,41	5,69	2,90	7,02	4,02	5,28	5,90
B209	a	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02

B222	a	0	0	1	0	0	0	1	0	2
	r	0,00	0,00	0,17	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,04
B230	a	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B251	a	0	0	1	0	1	4	3	2	11
	r	0,00	0,00	0,17	0,00	0,14	0,61	0,37	0,25	0,20
B258	a	0	0	0	0	0	2	1	0	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,31	0,12	0,00	0,06
B259	a	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,02
B260	a	2	0	1	0	0	0	2	7	12
	r	0,32	0,00	0,17	0,00	0,00	0,00	0,24	0,88	0,22
B261	a	0	0	0	0	0	0	0	3	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,38	0,06
B263	a	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,02
B268	a	0	0	3	0	0	0	1	0	4
	r	0,00	0,00	0,51	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,07

Diagnoza/Kraj		BL	TA	TC	NI	ZI	BC	PV	KI	SR
B269	a	0	0	2	3	11	13	1094	564	1687
	r	0,00	0,00	0,34	0,44	1,59	1,98	133,42	70,89	31,12
B270	a	0	17	6	89	13	23	10	53	211
	r	0,00	3,04	1,01	12,99	1,88	3,51	1,22	6,66	3,89
B271	a	0	3	3	2	4	1	3	10	26
	r	0,00	0,54	0,51	0,29	0,58	0,15	0,37	1,26	0,48
B278	a	0	0	4	11	3	0	49	8	75
	r	0,00	0,00	0,68	1,61	0,43	0,00	5,98	1,01	1,38
B279	a	4	77	60	20	19	14	49	45	288
	r	0,64	13,78	10,15	2,92	2,75	2,14	5,98	5,66	5,31
B300	a	0	0	1	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B343	a	0	0	0	0	0	0	1	1	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,13	0,04
B349	a	0	0	0	0	0	0	10	0	10
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,22	0,00	0,18

B351	a	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B353	a	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B354	a	0	0	1	4	0	3	15	1	24
	r	0,00	0,00	0,17	0,58	0,00	0,46	1,83	0,13	0,44
B358	a	9	0	0	8	0	0	2	0	19
	r	1,44	0,00	0,00	1,17	0,00	0,00	0,24	0,00	0,35
B370	a	0	0	0	4	0	0	1	0	5
	r	0,00	0,00	0,00	0,58	0,00	0,00	0,12	0,00	0,09
B371	a	0	0	0	23	0	0	0	1	24
	r	0,00	0,00	0,00	3,36	0,00	0,00	0,00	0,13	0,44
B373	a	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,02
B374	a	0	0	0	4	0	0	1	0	5
	r	0,00	0,00	0,00	0,58	0,00	0,00	0,12	0,00	0,09
B377	a	19	0	2	2	2	3	3	5	36
	r	3,04	0,00	0,34	0,29	0,29	0,46	0,37	0,63	0,66
B378	a	0	0	0	1	0	1	1	0	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,15	0,12	0,00	0,06
Diagnoza/Kraj		BL	TA	TC	NI	ZI	BC	PV	KI	SR
B441	a	0	0	0	0	0	2	0	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,31	0,00	0,00	0,04
B448	a	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,02
B449	a	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,02
B583	a	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B588	a	0	0	9	16	7	4	0	0	36
	r	0,00	0,00	1,52	2,34	1,01	0,61	0,00	0,00	0,66
B589	a	8	24	9	32	17	29	34	29	182
	r	1,28	4,30	1,52	4,67	2,46	4,43	4,15	3,65	3,36
B670	a	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,00	0,02
B673	a	0	0	0	0	0	0	1	0	1

	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,02
B675	a	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,00	0,02
B676	a	0	0	0	1	0	0	0	1	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,13	0,04
B689	a	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,00	0,02
B710	a	0	0	0	0	0	0	5	2	7
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,61	0,25	0,13
B718	a	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,02
B75	a	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B770	a	1	5	0	10	0	20	59	118	213
	r	0,16	0,89	0,00	1,46	0,00	3,05	7,20	14,83	3,93
B778	a	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,02
B779	a	0	0	0	1	3	1	86	155	246
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,43	0,15	10,49	19,48	4,54
B79	a	0	0	0	11	0	1	14	12	38
	r	0,00	0,00	0,00	1,61	0,00	0,15	1,71	1,51	0,70

Diagnoza/Kraj		BL	TA	TC	NI	ZI	BC	PV	KI	SR
B80	a	52	7	1	19	13	1	26	22	141
	r	8,32	1,25	0,17	2,77	1,88	0,15	3,17	2,77	2,60
B814	a	0	0	0	0	0	0	1	10	11
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	1,26	0,20
B830	a	0	0	2	16	0	8	0	5	31
	r	0,00	0,00	0,34	2,34	0,00	1,22	0,00	0,63	0,57
B850	a	8	3	21	70	18	13	84	105	322
	r	1,28	0,54	3,55	10,22	2,61	1,98	10,24	13,20	5,94
B852	a	0	0	0	3	0	0	0	0	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,44	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06
B86	a	31	77	39	306	197	240	724	485	2099
	r	4,96	13,78	6,60	44,68	28,53	36,62	88,30	60,96	38,72
B889	a	0	0	0	0	0	0	1	1	2

	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,13	0,04
G000	a	0	0	0	0	0	0	2	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,24	0,00	0,04
G001	a	2	1	1	5	1	1	4	6	21
	r	0,32	0,18	0,17	0,73	0,14	0,15	0,49	0,75	0,39
G002	a	1	1	1	0	0	0	2	0	5
	r	0,16	0,18	0,17	0,00	0,00	0,00	0,24	0,00	0,09
G003	a	5	0	0	1	0	1	1	5	13
	r	0,80	0,00	0,00	0,15	0,00	0,15	0,12	0,63	0,24
G008	a	2	0	0	2	1	1	0	1	7
	r	0,32	0,00	0,00	0,29	0,14	0,15	0,00	0,13	0,13
G009	a	17	4	3	2	1	4	5	6	42
	r	2,72	0,72	0,51	0,29	0,14	0,61	0,61	0,75	0,77
G01	a	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,00	0,02
G049	a	0	0	0	0	1	3	0	0	4
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,46	0,00	0,00	0,07
G06	a	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,02
G51	a	3	0	0	0	0	6	5	11	25
	r	0,48	0,00	0,00	0,00	0,00	0,92	0,61	1,38	0,46
G510	a	0	0	0	0	2	0	0	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,29	0,00	0,00	0,00	0,04

Diagnoza/Kraj		BL	TA	TC	NI	ZI	BC	PV	KI	SR
G61	a	0	1	1	1	0	0	0	0	3
	r	0,00	0,18	0,17	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06
G610	a	0	0	5	9	3	2	3	9	31
	r	0,00	0,00	0,85	1,31	0,43	0,31	0,37	1,13	0,57
G630	a	1	0	8	0	4	10	0	8	31
	r	0,16	0,00	1,35	0,00	0,58	1,53	0,00	1,01	0,57
H10	a	18	1	4	13	1	0	12	2	51
	r	2,88	0,18	0,68	1,90	0,14	0,00	1,46	0,25	0,94
H100	a	0	0	0	0	0	0	1	20	21
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	2,51	0,39
H109	a	0	25	0	0	0	0	0	1	26

	r	0,00	4,47	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,48
H16	a	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,02
H440	a	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,00	0,02
H60	a	1	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,16	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
H65	a	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
H66	a	0	0	0	2	0	0	8	0	10
	r	0,00	0,00	0,00	0,29	0,00	0,00	0,98	0,00	0,18
H70	a	0	1	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,18	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
I33	a	0	0	0	0	0	0	8	1	9
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,98	0,13	0,17
I80	a	0	4	0	0	34	1	4	6	49
	r	0,00	0,72	0,00	0,00	4,92	0,15	0,49	0,75	0,90
I800	a	0	0	0	0	1	0	1	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,12	0,00	0,04
J00	a	1	0	6	30	1	6	9	3	56
	r	0,16	0,00	1,01	4,38	0,14	0,92	1,10	0,38	1,03
J01	a	1	1	0	24	0	1	3	0	30
	r	0,16	0,18	0,00	3,50	0,00	0,15	0,37	0,00	0,55
J02	a	15	2	1	17	0	1	37	5	78
	r	2,40	0,36	0,17	2,48	0,00	0,15	4,51	0,63	1,44

Diagnoza/Kraj		BL	TA	TC	NI	ZI	BC	PV	KI	SR
J020	a	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
J03	a	13	0	2	23	1	35	3	11	88
	r	2,08	0,00	0,34	3,36	0,14	5,34	0,37	1,38	1,62
J039	a	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
J04	a	7	1	0	27	4	2	0	2	43
	r	1,12	0,18	0,00	3,94	0,58	0,31	0,00	0,25	0,79
J040	a	0	0	0	2	0	0	0	0	2

	r	0,00	0,00	0,00	0,29	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
J041	a	0	1	0	0	2	0	1	2	6
	r	0,00	0,18	0,00	0,00	0,29	0,00	0,12	0,25	0,11
J042	a	0	2	0	3	1	0	2	0	8
	r	0,00	0,36	0,00	0,44	0,14	0,00	0,24	0,00	0,15
J06	a	175	2	8	118	3	4	35	9	354
	r	27,99	0,36	1,35	17,23	0,43	0,61	4,27	1,13	6,53
J060	a	0	2	0	1	1	0	3	0	7
	r	0,00	0,36	0,00	0,15	0,14	0,00	0,37	0,00	0,13
J069	a	0	4	2	120	4	1	4	1	136
	r	0,00	0,72	0,34	17,52	0,58	0,15	0,49	0,13	2,51
J10	a	49	77	22	218	17	96	62	9	550
	r	7,84	13,78	3,72	31,83	2,46	14,65	7,56	1,13	10,15
J101	a	0	0	0	0	0	0	6	0	6
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,73	0,00	0,11
J107	a	0	10	16	5	6	9	13	10	69
	r	0,00	1,79	2,71	0,73	0,87	1,37	1,59	1,26	1,27
J109	a	26	19	2	47	1	17	0	30	142
	r	4,16	3,40	0,34	6,86	0,14	2,59	0,00	3,77	2,62
J11	a	0	1	1	6	17	0	0	2	27
	r	0,00	0,18	0,17	0,88	2,46	0,00	0,00	0,25	0,50
J111	a	0	0	0	0	0	0	2	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,24	0,00	0,04
J120	a	0	0	0	1	0	0	1	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,12	0,00	0,04
J121	a	1	0	0	7	0	1	5	0	14
	r	0,16	0,00	0,00	1,02	0,00	0,15	0,61	0,00	0,26

Diagnoza/Kraj		BL	TA	TC	NI	ZI	BC	PV	KI	SR
J122	a	0	0	0	0	0	0	2	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,24	0,00	0,04
J128	a	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,00	0,02
J13	a	3	0	0	0	1	1	3	4	12
	r	0,48	0,00	0,00	0,00	0,14	0,15	0,37	0,50	0,22

J14	a	0	1	1	2	1	0	0	0	5
	r	0,00	0,18	0,17	0,29	0,14	0,00	0,00	0,00	0,09
J15	a	0	0	0	3	4	1	1	1	10
	r	0,00	0,00	0,00	0,44	0,58	0,15	0,12	0,13	0,18
J150	a	19	6	9	30	34	4	28	14	144
	r	3,04	1,07	1,52	4,38	4,92	0,61	3,41	1,76	2,66
J151	a	11	5	18	9	23	2	8	21	97
	r	1,76	0,89	3,04	1,31	3,33	0,31	0,98	2,64	1,79
J152	a	19	11	2	37	15	3	12	16	115
	r	3,04	1,97	0,34	5,40	2,17	0,46	1,46	2,01	2,12
J153	a	0	0	0	1	0	1	0	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,15	0,00	0,00	0,04
J154	a	1	0	5	7	1	0	1	6	21
	r	0,16	0,00	0,85	1,02	0,14	0,00	0,12	0,75	0,39
J155	a	1	1	2	10	3	0	3	5	25
	r	0,16	0,18	0,34	1,46	0,43	0,00	0,37	0,63	0,46
J156	a	1	4	2	10	7	0	6	5	35
	r	0,16	0,72	0,34	1,46	1,01	0,00	0,73	0,63	0,65
J157	a	0	7	0	1	2	0	30	1	41
	r	0,00	1,25	0,00	0,15	0,29	0,00	3,66	0,13	0,76
J158	a	1	10	2	9	23	0	8	9	62
	r	0,16	1,79	0,34	1,31	3,33	0,00	0,98	1,13	1,14
J159	a	0	3	2	7	13	5	1	4	35
	r	0,00	0,54	0,34	1,02	1,88	0,76	0,12	0,50	0,65
J16	a	0	1	0	3	1	0	1	1	7
	r	0,00	0,18	0,00	0,44	0,14	0,00	0,12	0,13	0,13
J160	a	0	3	0	26	4	2	23	0	58
	r	0,00	0,54	0,00	3,80	0,58	0,31	2,80	0,00	1,07
J168	a	1	0	0	0	3	0	0	0	4
	r	0,16	0,00	0,00	0,00	0,43	0,00	0,00	0,00	0,07

Diagnoza/Kraj		BL	TA	TC	NI	ZI	BC	PV	KI	SR
J17	a	0	0	0	9	0	0	0	0	9
	r	0,00	0,00	0,00	1,31	0,00	0,00	0,00	0,00	0,17
J18	a	0	7	10	1	9	1	12	3	43
	r	0,00	1,25	1,69	0,15	1,30	0,15	1,46	0,38	0,79

J180	a	83	19	2	17	15	2	6	10	154
	r	13,28	3,40	0,34	2,48	2,17	0,31	0,73	1,26	2,84
J188	a	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,02
J20	a	0	2	15	58	6	0	3	4	88
	r	0,00	0,36	2,54	8,47	0,87	0,00	0,37	0,50	1,62
J201	a	0	0	0	1	1	0	0	1	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,14	0,00	0,00	0,13	0,06
J205	a	0	10	1	12	1	14	13	0	51
	r	0,00	1,79	0,17	1,75	0,14	2,14	1,59	0,00	0,94
J208	a	12	28	3	8	1	0	30	0	82
	r	1,92	5,01	0,51	1,17	0,14	0,00	3,66	0,00	1,51
J209	a	24	13	2	16	8	4	7	0	74
	r	3,84	2,33	0,34	2,34	1,16	0,61	0,85	0,00	1,36
J21	a	0	2	0	0	0	1	0	0	3
	r	0,00	0,36	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,06
J22	a	2	1	0	5	3	0	2	0	13
	r	0,32	0,18	0,00	0,73	0,43	0,00	0,24	0,00	0,24
J399	a	0	3	0	1	0	0	0	0	4
	r	0,00	0,54	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,07
J40	a	0	0	0	4	1	0	0	0	5
	r	0,00	0,00	0,00	0,58	0,14	0,00	0,00	0,00	0,09
J85	a	0	1	0	1	0	0	0	0	2
	r	0,00	0,18	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
J90	a	0	0	3	0	0	0	1	0	4
	r	0,00	0,00	0,51	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,07
K12	a	1	0	0	6	10	0	1	0	18
	r	0,16	0,00	0,00	0,88	1,45	0,00	0,12	0,00	0,33
K65	a	12	1	0	2	3	5	1	1	25
	r	1,92	0,18	0,00	0,29	0,43	0,76	0,12	0,13	0,46
L00	a	0	0	2	1	1	0	0	0	4
	r	0,00	0,00	0,34	0,15	0,14	0,00	0,00	0,00	0,07

Diagnoza/Kraj		BL	TA	TC	NI	ZI	BC	PV	KI	SR
L01	a	0	1	0	39	5	43	22	0	110
	r	0,00	0,18	0,00	5,69	0,72	6,56	2,68	0,00	2,03

L02	a	3	3	13	30	30	0	1	3	83
	r	0,48	0,54	2,20	4,38	4,34	0,00	0,12	0,38	1,53
L022	a	0	0	0	4	0	0	4	1	9
	r	0,00	0,00	0,00	0,58	0,00	0,00	0,49	0,13	0,17
L03	a	0	1	1	15	24	0	1	4	46
	r	0,00	0,18	0,17	2,19	3,48	0,00	0,12	0,50	0,85
L04	a	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
L08	a	18	0	2	9	114	1	5	0	149
	r	2,88	0,00	0,34	1,31	16,51	0,15	0,61	0,00	2,75
L10	a	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
L30	a	0	0	0	2	0	0	0	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,29	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
L89	a	36	8	5	34	1	5	5	4	98
	r	5,76	1,43	0,85	4,96	0,14	0,76	0,61	0,50	1,81
M00	a	0	0	0	1	1	0	0	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,14	0,00	0,00	0,00	0,04
M012	a	0	9	69	3	21	71	1	0	174
	r	0,00	1,61	11,67	0,44	3,04	10,83	0,12	0,00	3,21
M86	a	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,02
N10	a	0	0	0	8	7	2	2	8	27
	r	0,00	0,00	0,00	1,17	1,01	0,31	0,24	1,01	0,50
N151	a	0	0	1	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
N30	a	0	14	10	35	156	14	29	9	267
	r	0,00	2,51	1,69	5,11	22,59	2,14	3,54	1,13	4,92
N300	a	163	50	6	38	8	1	4	4	274
	r	26,07	8,95	1,01	5,55	1,16	0,15	0,49	0,50	5,05
N309	a	0	1	0	0	6	0	34	2	43
	r	0,00	0,18	0,00	0,00	0,87	0,00	4,15	0,25	0,79
N34	a	0	13	0	1	6	0	5	2	27
	r	0,00	2,33	0,00	0,15	0,87	0,00	0,61	0,25	0,50

Diagnoza/Kraj		BL	TA	TC	NI	ZI	BC	PV	KI	SR
N390	a	0	15	5	15	84	5	15	8	147
	r	0,00	2,68	0,85	2,19	12,17	0,76	1,83	1,01	2,71
N41	a	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
N45	a	0	2	1	1	0	0	0	0	4
	r	0,00	0,36	0,17	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,07
N72	a	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
N73	a	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
N76	a	1	0	0	25	0	0	1	1	28
	r	0,16	0,00	0,00	3,65	0,00	0,00	0,12	0,13	0,52
O23	a	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
O753	a	0	0	1	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
O85	a	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,00	0,02
O86	a	0	0	0	0	7	0	0	0	7
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	1,01	0,00	0,00	0,00	0,13
O860	a	0	0	2	0	0	1	1	0	4
	r	0,00	0,00	0,34	0,00	0,00	0,15	0,12	0,00	0,07
O862	a	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,02
O90	a	0	0	0	0	1	1	0	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,15	0,00	0,00	0,04
O91	a	0	0	0	2	0	1	0	0	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,29	0,00	0,15	0,00	0,00	0,06
O912	a	1	0	0	0	5	0	0	0	6
	r	0,16	0,00	0,00	0,00	0,72	0,00	0,00	0,00	0,11
P360	a	0	0	0	0	3	0	0	0	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,43	0,00	0,00	0,00	0,06
P361	a	0	0	0	0	1	0	1	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,12	0,00	0,04
P362	a	0	1	0	0	0	0	1	3	5

	r	0,00	0,18	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,38	0,09
--	---	------	------	------	------	------	------	------	------	------

Diagnoza/Kraj		BL	TA	TC	NI	ZI	BC	PV	KI	SR
P363	a	4	0	0	0	10	0	2	0	16
	r	0,64	0,00	0,00	0,00	1,45	0,00	0,24	0,00	0,30
P364	a	4	0	0	0	0	0	1	0	5
	r	0,64	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,09
P368	a	6	2	0	0	11	0	1	0	20
	r	0,96	0,36	0,00	0,00	1,59	0,00	0,12	0,00	0,37
P369	a	2	0	0	0	4	0	0	0	6
	r	0,32	0,00	0,00	0,00	0,58	0,00	0,00	0,00	0,11
P372	a	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
P38	a	0	3	0	0	0	0	0	0	3
	r	0,00	0,54	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06
P391	a	0	13	3	1	10	1	7	0	35
	r	0,00	2,33	0,51	0,15	1,45	0,15	0,85	0,00	0,65
P393	a	0	2	0	0	1	1	0	0	4
	r	0,00	0,36	0,00	0,00	0,14	0,15	0,00	0,00	0,07
P394	a	0	2	0	7	3	0	0	1	13
	r	0,00	0,36	0,00	1,02	0,43	0,00	0,00	0,13	0,24
P398	a	1	1	0	0	3	0	0	0	5
	r	0,16	0,18	0,00	0,00	0,43	0,00	0,00	0,00	0,09
P399	a	0	0	0	3	0	13	1	0	17
	r	0,00	0,00	0,00	0,44	0,00	1,98	0,12	0,00	0,31
R509	a	2	0	0	1	0	0	1	0	4
	r	0,32	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,12	0,00	0,07
T80	a	0	0	2	1	0	0	0	0	3
	r	0,00	0,00	0,34	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06
T801	a	8	11	15	11	16	0	0	0	61
	r	1,28	1,97	2,54	1,61	2,32	0,00	0,00	0,00	1,13
T802	a	5	1	0	54	2	5	51	18	136
	r	0,80	0,18	0,00	7,88	0,29	0,76	6,22	2,26	2,51
T81	a	0	0	1	0	10	0	0	0	11
	r	0,00	0,00	0,17	0,00	1,45	0,00	0,00	0,00	0,20
T813	a	179	7	44	39	5	12	7	31	324

	r	28,63	1,25	7,44	5,69	0,72	1,83	0,85	3,90	5,98
T814	a	29	54	26	58	35	49	100	60	411
	r	4,64	9,67	4,40	8,47	5,07	7,48	12,20	7,54	7,58

Diagnoza/Kraj		BL	TA	TC	NI	ZI	BC	PV	KI	SR
T827	a	0	0	0	0	0	2	0	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,31	0,00	0,00	0,04
T835	a	245	53	94	175	0	127	34	13	741
	r	39,19	9,49	15,90	25,55	0,00	19,38	4,15	1,63	13,67
T845	a	11	0	0	0	0	1	0	7	19
	r	1,76	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,88	0,35
T846	a	1	0	0	0	0	0	0	2	3
	r	0,16	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,25	0,06
T847	a	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
T857	a	185	105	51	183	0	73	109	11	717
	r	29,59	18,79	8,63	26,72	0,00	11,14	13,29	1,38	13,23
T874	a	12	1	2	9	0	0	0	0	24
	r	1,92	0,18	0,34	1,31	0,00	0,00	0,00	0,00	0,44
Z20	a	0	13	0	0	0	0	0	0	13
	r	0,00	2,33	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,24
Z203	a	165	95	56	107	76	193	97	148	937
	r	26,39	17,00	9,47	15,62	11,01	29,45	11,83	18,60	17,28
Z205	a	0	0	80	0	4	1	30	2	117
	r	0,00	0,00	13,53	0,00	0,58	0,15	3,66	0,25	2,16
Z21	a	3	9	7	8	1	4	5	3	40
	r	0,48	1,61	1,18	1,17	0,14	0,61	0,61	0,38	0,74
Z221	a	0	0	0	0	0	0	0	8	8
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,01	0,15
Z223	a	11	1	6	56	0	0	0	2	76
	r	1,76	0,18	1,01	8,18	0,00	0,00	0,00	0,25	1,40
Z225	a	0	71	22	52	13	43	114	152	467
	r	0,00	12,71	3,72	7,59	1,88	6,56	13,90	19,11	8,61
Z228	a	103	0	0	0	50	0	4	31	188
	r	16,48	0,00	0,00	0,00	7,24	0,00	0,49	3,90	3,47

VI.2 Prenosné ochorenia podľa vekových skupín a diagnóz v SR v roku 2015

Diagnóza/Veková skupina		0	01-04	05-09	10-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	SR
A02	a	5	11	13	2	23	14	16	19	16	13	11	143
	r	9,01	4,75	4,65	0,76	7,88	3,81	1,88	2,20	2,21	1,76	1,45	2,64
A020	a	282	1247	964	346	235	208	422	314	267	351	405	5041
	r	507,99	538,05	344,49	131,52	80,48	56,64	49,58	36,41	36,87	47,61	53,51	92,98
A021	a	0	1	0	0	0	0	0	1	2	1	14	19
	r	0,00	0,43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,28	0,14	1,85	0,35
A022	a	0	2	2	0	0	1	1	2	2	8	8	26
	r	0,00	0,86	0,71	0,00	0,00	0,27	0,12	0,23	0,28	1,09	1,06	0,48
A028	a	0	0	1	0	0	1	0	0	1	1	2	6
	r	0,00	0,00	0,36	0,00	0,00	0,27	0,00	0,00	0,14	0,14	0,26	0,11
A029	a	0	0	1	0	0	1	1	6	0	0	2	11
	r	0,00	0,00	0,36	0,00	0,00	0,27	0,12	0,70	0,00	0,00	0,26	0,20
A03	a	1	1	0	0	4	1	0	2	0	1	1	11
	r	1,80	0,43	0,00	0,00	1,37	0,27	0,00	0,23	0,00	0,14	0,13	0,20
A031	a	30	49	18	6	3	3	3	3	1	1	3	120
	r	54,04	21,14	6,43	2,28	1,03	0,82	0,35	0,35	0,14	0,14	0,40	2,21
A033	a	12	20	13	6	2	1	3	5	2	0	3	67
	r	21,62	8,63	4,65	2,28	0,68	0,27	0,35	0,58	0,28	0,00	0,40	1,24
A038	a	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,02
A039	a	2	2	2	1	1	0	1	0	0	1	1	11
	r	3,60	0,86	0,71	0,38	0,34	0,00	0,12	0,00	0,00	0,14	0,13	0,20
A040	a	359	140	3	0	0	0	2	0	0	2	5	511
	r	646,70	60,41	1,07	0,00	0,00	0,00	0,23	0,00	0,00	0,27	0,66	9,43
A043	a	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	1,80	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A044	a	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3
	r	3,60	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,06
A045	a	869	2084	844	430	563	446	578	376	249	301	300	7040
	r	1565,40	899,20	301,61	163,45	192,81	121,44	67,91	43,60	34,38	40,83	39,64	129,86
A046	a	14	57	27	24	12	11	26	18	7	13	9	218
	r	25,22	24,59	9,65	9,12	4,11	3,00	3,05	2,09	0,97	1,76	1,19	4,02

Diagnóza/Veková skupina		0	01-04	05-09	10-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	SR
A047	a	23	19	13	4	8	20	46	50	71	190	991	1435
	r	41,43	8,20	4,65	1,52	2,74	5,45	5,40	5,80	9,80	25,77	130,93	26,47
A048	a	23	27	7	3	3	6	12	8	6	6	26	127
	r	41,43	11,65	2,50	1,14	1,03	1,63	1,41	0,93	0,83	0,81	3,44	2,34
A050	a	0	0	0	0	0	10	35	28	12	8	0	93
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,72	4,11	3,25	1,66	1,09	0,00	1,72
A051	a	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,12	0,14	0,00	0,00	0,06
A059	a	0	2	6	14	3	3	4	0	0	0	0	32
	r	0,00	0,86	2,14	5,32	1,03	0,82	0,47	0,00	0,00	0,00	0,00	0,59
A069	a	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	2
	r	0,00	0,00	0,36	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,04
A070	a	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A071	a	13	72	35	17	9	20	13	19	7	16	7	228
	r	23,42	31,07	12,51	6,46	3,08	5,45	1,53	2,20	0,97	2,17	0,92	4,21
A072	a	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	2
	r	0,00	0,00	0,36	0,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
A078	a	0	2	3	1	1	1	1	5	0	2	2	18
	r	0,00	0,86	1,07	0,38	0,34	0,27	0,12	0,58	0,00	0,27	0,26	0,33
A080	a	915	2345	715	164	54	28	65	42	34	58	202	4622
	r	1648,26	1011,82	255,51	62,34	18,49	7,62	7,64	4,87	4,70	7,87	26,69	85,26
A081	a	301	784	235	74	265	18	41	48	46	67	189	2068
	r	542,22	338,28	83,98	28,13	90,76	4,90	4,82	5,57	6,35	9,09	24,97	38,15
A082	a	195	472	128	17	9	9	9	5	1	3	9	857
	r	351,27	203,66	45,74	6,46	3,08	2,45	1,06	0,58	0,14	0,41	1,19	15,81
A083	a	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
	r	0,00	0,86	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
A084	a	1	44	45	21	2	15	37	21	20	11	81	298
	r	1,80	18,99	16,08	7,98	0,68	4,08	4,35	2,43	2,76	1,49	10,70	5,50
A09	a	223	417	244	155	155	145	269	199	161	172	470	2610

	r	401,71	179,93	87,19	58,92	53,08	39,48	31,60	23,07	22,23	23,33	62,10	48,14
A150	a	5	3	0	0	2	5	13	15	20	18	7	88
	r	9,01	1,29	0,00	0,00	0,68	1,36	1,53	1,74	2,76	2,44	0,92	1,62
A151	a	0	0	0	0	0	3	1	5	10	5	9	33
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,82	0,12	0,58	1,38	0,68	1,19	0,61

Diagnóza/Veková skupina		0	01-04	05-09	10-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	SR
A152	a	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	2	4
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,14	0,00	0,26	0,07
A153	a	0	0	1	0	1	0	2	4	5	1	2	16
	r	0,00	0,00	0,36	0,00	0,34	0,00	0,23	0,46	0,69	0,14	0,26	0,30
A160	a	0	6	5	3	0	3	8	4	6	12	6	53
	r	0,00	2,59	1,79	1,14	0,00	0,82	0,94	0,46	0,83	1,63	0,79	0,98
A161	a	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,04
A162	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,27	0,00	0,04
A163	a	1	0	3	0	0	0	0	0	0	0	1	5
	r	1,80	0,00	1,07	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,09
A165	a	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A180	a	0	0	1	0	0	0	2	0	1	1	6	11
	r	0,00	0,00	0,36	0,00	0,00	0,00	0,23	0,00	0,14	0,14	0,79	0,20
A181	a	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,13	0,04
A182	a	0	4	0	0	0	0	0	1	1	1	2	9
	r	0,00	1,73	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,14	0,14	0,26	0,17
A184	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,02
A188	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,02
A191	a	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2
	r	0,00	0,43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,04
A198	a	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A210	a	0	0	0	0	2	2	3	2	5	2	2	18
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,68	0,54	0,35	0,23	0,69	0,27	0,26	0,33
A212	a	0	0	0	0	0	0	0	1	4	1	0	6
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,55	0,14	0,00	0,11
A218	a	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,00	0,00	0,02
A219	a	0	0	0	1	0	0	0	2	0	0	0	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,38	0,00	0,00	0,00	0,23	0,00	0,00	0,00	0,06

Diagnóza/Veková skupina		0	01-04	05-09	10-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	SR
A238	a	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,02
A260	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,02
A270	a	0	0	0	1	0	0	1	2	2	0	0	6
	r	0,00	0,00	0,00	0,38	0,00	0,00	0,12	0,23	0,28	0,00	0,00	0,11
A278	a	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A282	a	0	0	0	0	1	2	1	2	2	0	0	8
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,34	0,54	0,12	0,23	0,28	0,00	0,00	0,15
A310	a	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	4	6
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,14	0,00	0,53	0,11
A318	a	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A321	a	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	3	5
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,27	0,00	0,00	0,00	0,14	0,40	0,09
A327	a	0	0	0	0	0	0	1	1	0	3	4	9
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,12	0,00	0,41	0,53	0,17
A329	a	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	0	3
	r	0,00	0,00	0,36	0,38	0,00	0,00	0,12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06
A370	a	9	6	5	3	33	37	56	57	22	48	58	334
	r	16,21	2,59	1,79	1,14	11,30	10,08	6,58	6,61	3,04	6,51	7,66	6,16
A371	a	2	6	2	0	0	0	0	2	0	1	0	13
	r	3,60	2,59	0,71	0,00	0,00	0,00	0,00	0,23	0,00	0,14	0,00	0,24
A378	a	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,34	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,04
A38	a	0	56	117	25	11	0	0	0	0	0	0	209
	r	0,00	24,16	41,81	9,50	3,77	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3,86
A390	a	7	5	1	0	0	3	1	0	0	1	0	18
	r	12,61	2,16	0,36	0,00	0,00	0,82	0,12	0,00	0,00	0,14	0,00	0,33
A391	a	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	3
	r	1,80	0,43	0,00	0,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06
A392	a	3	3	0	1	0	0	0	0	1	0	0	8
	r	5,40	1,29	0,00	0,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,15
A399	a	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	1,80	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02

Diagnóza/Veková skupina		0	01-04	05-09	10-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	SR
A400	a	1	0	1	0	0	1	0	0	2	0	3	8
	r	1,80	0,00	0,36	0,00	0,00	0,27	0,00	0,00	0,28	0,00	0,40	0,15
A401	a	3	0	0	0	0	0	0	1	1	1	4	10
	r	5,40	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,14	0,14	0,53	0,18
A402	a	2	0	0	0	0	1	2	6	13	21	46	91
	r	3,60	0,00	0,00	0,00	0,00	0,27	0,23	0,70	1,80	2,85	6,08	1,68
A403	a	2	2	0	0	0	0	0	2	4	14	12	36
	r	3,60	0,86	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,23	0,55	1,90	1,59	0,66
A408	a	2	3	0	0	0	0	0	0	4	5	12	26
	r	3,60	1,29	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,55	0,68	1,59	0,48
A410	a	17	1	2	4	0	4	4	25	29	61	154	301
	r	30,62	0,43	0,71	1,52	0,00	1,09	0,47	2,90	4,00	8,27	20,35	5,55
A411	a	26	12	2	0	3	9	21	29	43	91	155	391
	r	46,84	5,18	0,71	0,00	1,03	2,45	2,47	3,36	5,94	12,34	20,48	7,21
A412	a	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	4	7
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,27	0,53	0,13
A413	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,13	0,04
A414	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,26	0,04
A415	a	32	9	1	4	7	9	34	47	84	235	534	996
	r	57,64	3,88	0,36	1,52	2,40	2,45	3,99	5,45	11,60	31,87	70,55	18,37
A418	a	2	0	0	0	1	0	4	6	7	13	19	52
	r	3,60	0,00	0,00	0,00	0,34	0,00	0,47	0,70	0,97	1,76	2,51	0,96
A419	a	4	1	0	0	1	2	1	3	9	14	65	100
	r	7,21	0,43	0,00	0,00	0,34	0,54	0,12	0,35	1,24	1,90	8,59	1,84
A421	a	0	0	0	0	0	0	0	6	1	0	0	7
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,70	0,14	0,00	0,00	0,13
A448	a	0	0	1	0	0	0	0	1	0	1	0	3
	r	0,00	0,00	0,36	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,14	0,00	0,06
A46	a	1	0	0	2	0	1	12	29	75	133	196	449
	r	1,80	0,00	0,00	0,76	0,00	0,27	1,41	3,36	10,36	18,04	25,90	8,28
A480	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,27	0,00	0,04
A481	a	0	1	0	1	1	1	0	1	4	3	2	14
	r	0,00	0,43	0,00	0,38	0,34	0,27	0,00	0,12	0,55	0,41	0,26	0,26

Diagnóza/Veková skupina		0	01-04	05-09	10-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	SR
A482	a	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A485	a	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2
	r	0,00	0,43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,04
A490	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,02
A493	a	0	0	2	0	1	0	0	0	0	0	0	3
	r	0,00	0,00	0,71	0,00	0,34	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06
A500	a	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	1,80	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A510	a	0	0	0	0	2	3	6	11	5	1	0	28
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,68	0,82	0,70	1,28	0,69	0,14	0,00	0,52
A511	a	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,12	0,00	0,00	0,00	0,04
A512	a	0	0	0	0	0	3	2	0	1	0	0	6
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,82	0,23	0,00	0,14	0,00	0,00	0,11
A513	a	0	0	0	1	4	8	21	13	10	3	0	60
	r	0,00	0,00	0,00	0,38	1,37	2,18	2,47	1,51	1,38	0,41	0,00	1,11
A514	a	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,27	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,04
A515	a	0	0	0	0	2	2	12	5	1	2	0	24
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,68	0,54	1,41	0,58	0,14	0,27	0,00	0,44
A519	a	0	0	0	0	1	0	5	1	1	0	1	9
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,34	0,00	0,59	0,12	0,14	0,00	0,13	0,17
A521	a	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,12	0,00	0,00	0,00	0,04
A523	a	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	1	4
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,27	0,13	0,07
A527	a	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,00	0,00	0,02
A528	a	0	0	0	0	0	0	2	1	1	3	4	11
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,23	0,12	0,14	0,41	0,53	0,20
A529	a	0	0	0	0	1	0	2	3	1	0	2	9
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,34	0,00	0,23	0,35	0,14	0,00	0,26	0,17
A530	a	0	0	0	0	4	6	18	28	13	14	14	97
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	1,37	1,63	2,11	3,25	1,80	1,90	1,85	1,79

Diagnóza/Veková skupina		0	01-04	05-09	10-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	SR
A539	a	0	0	0	0	3	3	5	11	5	10	5	42
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	1,03	0,82	0,59	1,28	0,69	1,36	0,66	0,77
A540	a	0	0	0	0	29	58	153	57	21	9	0	327
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	9,93	15,79	17,97	6,61	2,90	1,22	0,00	6,03
A543	a	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A546	a	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A548	a	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,12	0,00	0,00	0,00	0,04
A549	a	0	0	0	0	2	0	4	4	3	0	0	13
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,68	0,00	0,47	0,46	0,41	0,00	0,00	0,24
A55	a	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,02
A560	a	0	0	0	3	100	284	516	276	73	16	7	1275
	r	0,00	0,00	0,00	1,14	34,25	77,33	60,62	32,00	10,08	2,17	0,92	23,52
A561	a	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,34	0,00	0,12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
A562	a	0	0	0	0	7	9	10	5	1	0	0	32
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	2,40	2,45	1,17	0,58	0,14	0,00	0,00	0,59
A568	a	1	0	0	0	0	0	0	0	2	0	1	4
	r	1,80	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,28	0,00	0,13	0,07
A590	a	0	0	0	0	1	8	6	13	16	4	0	48
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,34	2,18	0,70	1,51	2,21	0,54	0,00	0,89
A599	a	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,12	0,00	0,00	0,00	0,04
A600	a	0	0	0	0	3	4	5	6	2	1	0	21
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	1,03	1,09	0,59	0,70	0,28	0,14	0,00	0,39
A630	a	0	0	0	0	11	36	36	19	5	4	2	113
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	3,77	9,80	4,23	2,20	0,69	0,54	0,26	2,08
A638	a	0	0	0	0	1	4	3	2	0	0	0	10
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,34	1,09	0,35	0,23	0,00	0,00	0,00	0,18
A692	a	0	27	33	29	32	27	73	112	125	150	100	708
	r	0,00	11,65	11,79	11,02	10,96	7,35	8,58	12,99	17,26	20,35	13,21	13,06
A70	a	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,14	0,14	0,00	0,06

Diagnóza/Veková skupina		0	01-04	05-09	10-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	SR
A740	a	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	3
	r	1,80	0,00	0,00	0,00	0,34	0,00	0,12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06
A748	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,02
A810	a	0	0	0	0	0	0	0	0	6	4	6	16
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,83	0,54	0,79	0,30
A830	a	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,02
A841	a	0	2	3	6	3	9	8	19	11	15	8	84
	r	0,00	0,86	1,07	2,28	1,03	2,45	0,94	2,20	1,52	2,03	1,06	1,55
A849	a	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	1	4
	r	0,00	0,00	0,00	0,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,14	0,13	0,07
A86	a	0	2	2	5	3	2	4	0	0	2	0	20
	r	0,00	0,86	0,71	1,90	1,03	0,54	0,47	0,00	0,00	0,27	0,00	0,37
A870	a	0	1	2	0	0	0	2	0	0	0	0	5
	r	0,00	0,43	0,71	0,00	0,00	0,00	0,23	0,00	0,00	0,00	0,00	0,09
A878	a	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A879	a	2	3	8	2	6	10	12	10	10	12	7	82
	r	3,60	1,29	2,86	0,76	2,05	2,72	1,41	1,16	1,38	1,63	0,92	1,51
A89	a	0	2	0	1	1	2	3	2	5	2	4	22
	r	0,00	0,86	0,00	0,38	0,34	0,54	0,35	0,23	0,69	0,27	0,53	0,41
A90	a	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,12	0,00	0,00	0,00	0,04
A985	a	0	0	0	0	1	3	4	6	2	2	3	21
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,34	0,82	0,47	0,70	0,28	0,27	0,40	0,39
B000	a	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,27	0,00	0,12	0,00	0,00	0,00	0,04
B001	a	0	3	3	0	0	0	4	4	5	0	0	19
	r	0,00	1,29	1,07	0,00	0,00	0,00	0,47	0,46	0,69	0,00	0,00	0,35
B002	a	0	1	1	2	1	1	1	0	0	0	0	7
	r	0,00	0,43	0,36	0,76	0,34	0,27	0,12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13
B003	a	0	0	0	0	0	0	1	0	3	1	0	5
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,41	0,14	0,00	0,09
B004	a	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2	4

	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,14	0,26	0,07	
Diagnóza/Veková skupina		0	01-04	05-09	10-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	SR	
B005	a	0	0	1	0	1	2	1	0	1	2	0	8	
	r	0,00	0,00	0,36	0,00	0,34	0,54	0,12	0,00	0,14	0,27	0,00	0,15	
B007	a	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	
	r	0,00	0,43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02	
B008	a	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	2	
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,54	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04	
B009	a	0	0	1	0	2	6	9	13	3	2	7	43	
	r	0,00	0,00	0,36	0,00	0,68	1,63	1,06	1,51	0,41	0,27	0,92	0,79	
B010	a	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,00	0,00	0,02	
B011	a	0	1	2	0	0	0	1	0	0	0	1	5	
	r	0,00	0,43	0,71	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,00	0,00	0,13	0,09	
B018	a	0	7	2	0	2	1	3	0	0	0	1	16	
	r	0,00	3,02	0,71	0,00	0,68	0,27	0,35	0,00	0,00	0,00	0,13	0,30	
B019	a	522	6411	7862	1964	565	121	163	75	20	10	9	17722	
	r	940,32	2766,21	2809,53	746,56	193,50	32,95	19,15	8,70	2,76	1,36	1,19	326,89	
B020	a	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	3	6	
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,34	0,00	0,12	0,00	0,14	0,00	0,40	0,11	
B021	a	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2	4	
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,23	0,00	0,00	0,26	0,07	
B022	a	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2	2	6	
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,14	0,27	0,26	0,11	
B023	a	0	0	0	0	0	2	4	5	6	6	20	43	
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,54	0,47	0,58	0,83	0,81	2,64	0,79	
B027	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	6	
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,41	0,40	0,11	
B028	a	0	0	0	0	1	1	6	7	8	9	33	65	
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,34	0,27	0,70	0,81	1,10	1,22	4,36	1,20	
B029	a	2	23	59	66	72	106	249	294	394	678	1014	2957	
	r	3,60	9,92	21,08	25,09	24,66	28,86	29,25	34,09	54,41	91,96	133,97	54,54	
B081	a	0	9	6	1	1	1	1	0	0	0	0	19	
	r	0,00	3,88	2,14	0,38	0,34	0,27	0,12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,35	
B082	a	17	14	0	1	0	0	0	0	0	0	0	32	
	r	30,62	6,04	0,00	0,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,59	

B083	a	1	19	37	13	2	0	0	0	0	0	0	72
	r	1,80	8,20	13,22	4,94	0,68	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,33
Diagnóza/Veková skupina		0	01-04	05-09	10-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	SR
B084	a	3	25	10	3	12	0	0	0	0	0	0	53
	r	5,40	10,79	3,57	1,14	4,11	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,98
B088	a	2	7	2	1	0	0	0	0	0	0	0	12
	r	3,60	3,02	0,71	0,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,22
B15	a	3	236	255	79	33	35	55	81	64	22	20	883
	r	5,40	101,83	91,13	30,03	11,30	9,53	6,46	9,39	8,84	2,98	2,64	16,29
B161	a	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	1	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,23	0,00	0,00	0,13	0,06
B169	a	2	1	0	1	1	11	23	10	5	4	4	62
	r	3,60	0,43	0,00	0,38	0,34	3,00	2,70	1,16	0,69	0,54	0,53	1,14
B171	a	0	0	0	2	5	1	9	6	1	0	0	24
	r	0,00	0,00	0,00	0,76	1,71	0,27	1,06	0,70	0,14	0,00	0,00	0,44
B172	a	0	0	0	1	0	0	5	6	4	7	3	26
	r	0,00	0,00	0,00	0,38	0,00	0,00	0,59	0,70	0,55	0,95	0,40	0,48
B181	a	0	1	0	0	0	0	20	44	22	22	25	134
	r	0,00	0,43	0,00	0,00	0,00	0,00	2,35	5,10	3,04	2,98	3,30	2,47
B182	a	0	0	0	1	11	32	108	81	35	27	25	320
	r	0,00	0,00	0,00	0,38	3,77	8,71	12,69	9,39	4,83	3,66	3,30	5,90
B209	a	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B222	a	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,23	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
B230	a	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B251	a	3	1	0	0	1	2	2	2	0	0	0	11
	r	5,40	0,43	0,00	0,00	0,34	0,54	0,23	0,23	0,00	0,00	0,00	0,20
B258	a	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,35	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06
B259	a	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B260	a	0	0	0	3	1	3	2	3	0	0	0	12
	r	0,00	0,00	0,00	1,14	0,34	0,82	0,23	0,35	0,00	0,00	0,00	0,22
B261	a	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	3

	r	0,00	0,00	0,00	0,38	0,34	0,27	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06
B263	a	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
Diagnóza/Veková skupina		0	01-04	05-09	10-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	SR
B268	a	0	0	0	0	3	0	1	0	0	0	0	4
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	1,03	0,00	0,12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,07
B269	a	6	104	553	484	332	92	74	22	12	7	1	1687
	r	10,81	44,87	197,62	183,98	113,70	25,05	8,69	2,55	1,66	0,95	0,13	31,12
B270	a	0	36	31	30	75	28	7	4	0	0	0	211
	r	0,00	15,53	11,08	11,40	25,69	7,62	0,82	0,46	0,00	0,00	0,00	3,89
B271	a	2	5	5	4	2	2	4	2	0	0	0	26
	r	3,60	2,16	1,79	1,52	0,68	0,54	0,47	0,23	0,00	0,00	0,00	0,48
B278	a	1	7	12	14	20	16	4	1	0	0	0	75
	r	1,80	3,02	4,29	5,32	6,85	4,36	0,47	0,12	0,00	0,00	0,00	1,38
B279	a	1	34	54	37	96	40	22	4	0	0	0	288
	r	1,80	14,67	19,30	14,06	32,88	10,89	2,58	0,46	0,00	0,00	0,00	5,31
B300	a	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,36	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B343	a	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
	r	0,00	0,86	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
B349	a	0	1	0	0	0	0	0	1	1	2	5	10
	r	0,00	0,43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,14	0,27	0,66	0,18
B351	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,02
B353	a	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,02
B354	a	0	2	5	6	3	2	3	0	2	0	1	24
	r	0,00	0,86	1,79	2,28	1,03	0,54	0,35	0,00	0,28	0,00	0,13	0,44
B358	a	0	2	4	2	3	1	2	1	2	1	1	19
	r	0,00	0,86	1,43	0,76	1,03	0,27	0,23	0,12	0,28	0,14	0,13	0,35
B370	a	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	3	5
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,14	0,40	0,09
B371	a	0	0	0	0	1	0	0	1	4	3	14	23
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,34	0,00	0,00	0,12	0,55	0,41	1,85	0,42
B373	a	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,00	0,00	0,02

B374	a	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	3	5
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,14	0,40	0,09
B377	a	2	0	0	0	0	0	0	3	6	9	16	36
	r	3,60	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,35	0,83	1,22	2,11	0,66
Diagnóza/Veková skupina		0	01-04	05-09	10-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	SR
B378	a	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2	3
	r	0,00	0,43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,26	0,06
B441	a	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,14	0,00	0,00	0,04
B448	a	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,02
B449	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,02
B583	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,02
B588	a	0	1	1	6	7	3	5	8	4	1	0	36
	r	0,00	0,43	0,36	2,28	2,40	0,82	0,59	0,93	0,55	0,14	0,00	0,66
B589	a	0	9	14	15	30	22	39	30	13	5	5	182
	r	0,00	3,88	5,00	5,70	10,27	5,99	4,58	3,48	1,80	0,68	0,66	3,36
B670	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,02
B673	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,02
B675	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,02
B676	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,13	0,04
B689	a	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,27	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B710	a	0	4	2	0	1	0	0	0	0	0	0	7
	r	0,00	1,73	0,71	0,00	0,34	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13
B718	a	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,34	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B75	a	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,00	0,00	0,02
B770	a	9	106	48	32	8	2	3	2	2	1	0	213

	r	16,21	45,74	17,15	12,16	2,74	0,54	0,35	0,23	0,28	0,14	0,00	3,93
B778	a	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,34	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B779	a	4	83	101	44	8	0	1	0	0	0	0	241
	r	7,21	35,81	36,09	16,73	2,74	0,00	0,12	0,00	0,00	0,00	0,00	4,45
Diagnóza/Veková skupina		0	01-04	05-09	10-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	SR
B79	a	0	8	13	11	4	0	1	1	0	0	0	38
	r	0,00	3,45	4,65	4,18	1,37	0,00	0,12	0,12	0,00	0,00	0,00	0,70
B80	a	0	25	60	34	9	4	3	2	3	0	1	141
	r	0,00	10,79	21,44	12,92	3,08	1,09	0,35	0,23	0,41	0,00	0,13	2,60
B814	a	0	1	5	5	0	0	0	0	0	0	0	11
	r	0,00	0,43	1,79	1,90	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,20
B830	a	0	5	6	3	4	0	0	5	4	4	0	31
	r	0,00	2,16	2,14	1,14	1,37	0,00	0,00	0,58	0,55	0,54	0,00	0,57
B850	a	1	35	137	81	22	4	12	13	12	3	2	322
	r	1,80	15,10	48,96	30,79	7,53	1,09	1,41	1,51	1,66	0,41	0,26	5,94
B852	a	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0	3
	r	0,00	0,00	0,71	0,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06
B86	a	69	196	369	460	240	99	179	149	140	95	103	2099
	r	124,30	84,57	131,86	174,86	82,19	26,96	21,03	17,28	19,33	12,89	13,61	38,72
B889	a	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2
	r	0,00	0,43	0,00	0,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
G000	a	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
	r	1,80	0,43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
G001	a	0	1	1	1	0	1	1	2	5	4	5	21
	r	0,00	0,43	0,36	0,38	0,00	0,27	0,12	0,23	0,69	0,54	0,66	0,39
G002	a	2	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	5
	r	3,60	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,14	0,00	0,13	0,09
G003	a	1	0	0	0	0	0	0	0	2	5	5	13
	r	1,80	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,28	0,68	0,66	0,24
G008	a	2	0	0	0	0	0	0	1	1	2	1	7
	r	3,60	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,14	0,27	0,13	0,13
G009	a	3	1	0	0	0	2	6	8	8	5	9	42
	r	5,40	0,43	0,00	0,00	0,00	0,54	0,70	0,93	1,10	0,68	1,19	0,77
G01	a	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,27	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02

G049	a	0	1	0	0	0	0	0	0	1	2	0	4
	r	0,00	0,43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,27	0,00	0,07
G06	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,02
G51	a	1	2	4	11	2	0	0	4	0	0	1	25
	r	1,80	0,86	1,43	4,18	0,68	0,00	0,00	0,46	0,00	0,00	0,13	0,46
Diagnóza/Veková skupina		0	01-04	05-09	10-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	SR
G510	a	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,76	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
G61	a	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,14	0,14	0,00	0,06
G610	a	0	1	1	1	1	3	3	4	1	6	10	31
	r	0,00	0,43	0,36	0,38	0,34	0,82	0,35	0,46	0,14	0,81	1,32	0,57
G630	a	0	1	2	2	2	2	1	3	6	10	2	31
	r	0,00	0,43	0,71	0,76	0,68	0,54	0,12	0,35	0,83	1,36	0,26	0,57
H10	a	24	1	0	0	1	1	1	7	6	7	3	51
	r	43,23	0,43	0,00	0,00	0,34	0,27	0,12	0,81	0,83	0,95	0,40	0,94
H100	a	3	0	0	0	0	0	1	0	0	1	16	21
	r	5,40	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,00	0,14	2,11	0,39
H109	a	1	8	17	0	0	0	0	0	0	0	0	26
	r	1,80	3,45	6,08	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,48
H16	a	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,02
H440	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,02
H60	a	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,02
H65	a	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
H66	a	5	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10
	r	9,01	2,16	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,18
H70	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,02
I33	a	0	0	0	0	0	0	0	0	3	4	2	9
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,41	0,54	0,26	0,17
I80	a	0	0	1	0	0	1	2	6	7	13	19	49

	r	0,00	0,00	0,36	0,00	0,00	0,27	0,23	0,70	0,97	1,76	2,51	0,90
I800	a	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,00	0,13	0,04
J00	a	9	10	6	4	3	0	8	2	1	2	11	56
	r	16,21	4,31	2,14	1,52	1,03	0,00	0,94	0,23	0,14	0,27	1,45	1,03
J01	a	5	8	8	2	2	0	0	1	0	1	3	30
	r	9,01	3,45	2,86	0,76	0,68	0,00	0,00	0,12	0,00	0,14	0,40	0,55
Diagnóza/Veková skupina		0	01-04	05-09	10-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	SR
J02	a	5	2	3	2	1	1	4	2	1	8	49	78
	r	9,01	0,86	1,07	0,76	0,34	0,27	0,47	0,23	0,14	1,09	6,47	1,44
J020	a	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
J03	a	2	9	15	19	18	1	1	0	4	7	12	88
	r	3,60	3,88	5,36	7,22	6,16	0,27	0,12	0,00	0,55	0,95	1,59	1,62
J039	a	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
J04	a	1	3	5	0	2	2	1	6	2	5	16	43
	r	1,80	1,29	1,79	0,00	0,68	0,54	0,12	0,70	0,28	0,68	2,11	0,79
J040	a	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,00	0,00	0,13	0,04
J041	a	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2	3	6
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,00	0,27	0,40	0,11
J042	a	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	5	8
	r	0,00	0,43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,14	0,66	0,15
J06	a	18	31	14	8	11	10	29	34	38	51	110	354
	r	32,42	13,38	5,00	3,04	3,77	2,72	3,41	3,94	5,25	6,92	14,53	6,53
J060	a	1	0	0	2	0	0	1	0	0	1	2	7
	r	1,80	0,00	0,00	0,76	0,00	0,00	0,12	0,00	0,00	0,14	0,26	0,13
J069	a	1	3	2	2	2	2	2	8	3	19	92	136
	r	1,80	1,29	0,71	0,76	0,68	0,54	0,23	0,93	0,41	2,58	12,16	2,51
J10	a	27	77	66	27	39	11	37	44	40	40	142	550
	r	48,64	33,22	23,59	10,26	13,36	3,00	4,35	5,10	5,52	5,43	18,76	10,15
J101	a	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3	2	6
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,41	0,26	0,11
J107	a	0	1	0	0	0	4	6	8	12	15	23	69
	r	0,00	0,43	0,00	0,00	0,00	1,09	0,70	0,93	1,66	2,03	3,04	1,27

J109	a	1	13	8	7	0	4	14	27	16	18	34	142
	r	1,80	5,61	2,86	2,66	0,00	1,09	1,64	3,13	2,21	2,44	4,49	2,62
J11	a	0	0	0	0	0	2	4	0	6	7	8	27
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,54	0,47	0,00	0,83	0,95	1,06	0,50
J111	a	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,27	0,12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
J120	a	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2
	r	0,00	0,43	0,00	0,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
Diagnóza/Veková skupina		0	01-04	05-09	10-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	SR
J121	a	8	4	1	1	0	0	0	0	0	0	0	14
	r	14,41	1,73	0,36	0,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,26
J122	a	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2
	r	1,80	0,00	0,36	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
J128	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,02
J13	a	1	1	0	0	1	0	1	0	1	3	4	12
	r	1,80	0,43	0,00	0,00	0,34	0,00	0,12	0,00	0,14	0,41	0,53	0,22
J14	a	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	4	5
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,53	0,09
J15	a	1	1	0	0	1	0	0	1	0	3	3	10
	r	1,80	0,43	0,00	0,00	0,34	0,00	0,00	0,12	0,00	0,41	0,40	0,18
J150	a	5	0	1	0	0	0	3	6	20	38	71	144
	r	9,01	0,00	0,36	0,00	0,00	0,00	0,35	0,70	2,76	5,15	9,38	2,66
J151	a	3	2	0	0	2	2	5	2	12	21	48	97
	r	5,40	0,86	0,00	0,00	0,68	0,54	0,59	0,23	1,66	2,85	6,34	1,79
J152	a	7	0	0	0	2	1	5	3	10	19	68	115
	r	12,61	0,00	0,00	0,00	0,68	0,27	0,59	0,35	1,38	2,58	8,98	2,12
J153	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,26	0,04
J154	a	0	1	0	0	1	0	0	0	3	6	10	21
	r	0,00	0,43	0,00	0,00	0,34	0,00	0,00	0,00	0,41	0,81	1,32	0,39
J155	a	0	0	0	0	0	0	0	0	4	5	16	25
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,55	0,68	2,11	0,46
J156	a	2	0	0	0	0	2	0	0	2	8	21	35
	r	3,60	0,00	0,00	0,00	0,00	0,54	0,00	0,00	0,28	1,09	2,77	0,65
J157	a	1	5	10	10	5	1	2	2	2	3	0	41

	r	1,80	2,16	3,57	3,80	1,71	0,27	0,23	0,23	0,28	0,41	0,00	0,76
J158	a	2	0	0	0	0	0	1	1	8	12	38	62
	r	3,60	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,12	1,10	1,63	5,02	1,14
J159	a	1	0	0	0	0	1	0	1	1	7	24	35
	r	1,80	0,00	0,00	0,00	0,00	0,27	0,00	0,12	0,14	0,95	3,17	0,65
J16	a	1	0	1	0	0	0	0	1	0	1	3	7
	r	1,80	0,00	0,36	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,14	0,40	0,13
J160	a	1	2	1	3	6	0	5	6	2	9	23	58
	r	1,80	0,86	0,36	1,14	2,05	0,00	0,59	0,70	0,28	1,22	3,04	1,07
Diagnóza/Veková skupina		0	01-04	05-09	10-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	SR
J168	a	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	3	4
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,00	0,00	0,40	0,07
J17	a	0	0	1	0	0	0	0	1	0	2	5	9
	r	0,00	0,00	0,36	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,27	0,66	0,17
J18	a	0	1	0	0	0	1	0	5	3	6	27	43
	r	0,00	0,43	0,00	0,00	0,00	0,27	0,00	0,58	0,41	0,81	3,57	0,79
J180	a	0	0	0	0	0	0	2	4	7	27	114	154
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,23	0,46	0,97	3,66	15,06	2,84
J188	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,02
J20	a	8	7	4	0	1	0	3	3	6	17	39	88
	r	14,41	3,02	1,43	0,00	0,34	0,00	0,35	0,35	0,83	2,31	5,15	1,62
J201	a	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	3
	r	1,80	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,14	0,00	0,06
J205	a	34	15	1	0	0	0	0	0	0	0	1	51
	r	61,25	6,47	0,36	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,94
J208	a	2	7	8	8	5	0	1	3	2	9	37	82
	r	3,60	3,02	2,86	3,04	1,71	0,00	0,12	0,35	0,28	1,22	4,89	1,51
J209	a	0	1	1	0	0	1	1	1	5	9	55	74
	r	0,00	0,43	0,36	0,00	0,00	0,27	0,12	0,12	0,69	1,22	7,27	1,36
J21	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,26	0,06
J22	a	0	0	0	0	0	0	1	0	2	6	4	13
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,28	0,81	0,53	0,24
J399	a	0	0	0	2	0	0	0	0	1	0	1	4
	r	0,00	0,00	0,00	0,76	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,13	0,07

J40	a	0	2	0	0	0	0	0	0	0	1	2	5
	r	0,00	0,86	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,26	0,09
J85	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,13	0,04
J90	a	0	1	0	0	0	0	0	0	2	1	0	4
	r	0,00	0,43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,28	0,14	0,00	0,07
K12	a	2	3	0	1	0	0	0	1	1	6	4	18
	r	3,60	1,29	0,00	0,38	0,00	0,00	0,00	0,12	0,14	0,81	0,53	0,33
K65	a	1	0	0	0	2	0	2	2	5	6	7	25
	r	1,80	0,00	0,00	0,00	0,68	0,00	0,23	0,23	0,69	0,81	0,92	0,46
Diagnóza/Veková skupina		0	01-04	05-09	10-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	SR
L00	a	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
	r	7,21	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,07
L01	a	2	18	15	11	28	6	11	10	3	0	6	110
	r	3,60	7,77	5,36	4,18	9,59	1,63	1,29	1,16	0,41	0,00	0,79	2,03
L02	a	2	0	0	1	3	2	2	4	6	22	41	83
	r	3,60	0,00	0,00	0,38	1,03	0,54	0,23	0,46	0,83	2,98	5,42	1,53
L022	a	2	0	0	1	0	0	0	0	1	2	3	9
	r	3,60	0,00	0,00	0,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,27	0,40	0,17
L03	a	0	1	1	1	3	0	4	4	3	9	20	46
	r	0,00	0,43	0,36	0,38	1,03	0,00	0,47	0,46	0,41	1,22	2,64	0,85
L04	a	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
L08	a	4	0	0	1	4	1	4	11	15	26	83	149
	r	7,21	0,00	0,00	0,38	1,37	0,27	0,47	1,28	2,07	3,53	10,97	2,75
L10	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,02
L30	a	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2
	r	0,00	0,43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,00	0,00	0,04
L89	a	0	0	0	0	1	0	4	1	3	20	69	98
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,34	0,00	0,47	0,12	0,41	2,71	9,12	1,81
M00	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,26	0,04
M012	a	0	1	2	2	4	5	13	22	39	52	34	174
	r	0,00	0,43	0,71	0,76	1,37	1,36	1,53	2,55	5,39	7,05	4,49	3,21
M86	a	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1

	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,00	0,00	0,02
N10	a	2	0	0	0	1	0	1	1	2	7	13	27
	r	3,60	0,00	0,00	0,00	0,34	0,00	0,12	0,12	0,28	0,95	1,72	0,50
N151	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,02
N30	a	3	1	1	0	0	2	3	11	12	60	174	267
	r	5,40	0,43	0,36	0,00	0,00	0,54	0,35	1,28	1,66	8,14	22,99	4,92
N300	a	0	0	0	0	1	1	10	24	20	56	162	274
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,34	0,27	1,17	2,78	2,76	7,60	21,40	5,05
N309	a	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1	39	43
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,34	0,00	0,00	0,12	0,14	0,14	5,15	0,79
Diagnóza/Veková skupina		0	01-04	05-09	10-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	SR
N34	a	0	0	0	0	0	0	0	1	1	6	19	27
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,14	0,81	2,51	0,50
N390	a	1	0	0	1	0	0	5	3	3	22	112	147
	r	1,80	0,00	0,00	0,38	0,00	0,00	0,59	0,35	0,41	2,98	14,80	2,71
N41	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,02
N45	a	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	2	4
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,14	0,26	0,07
N72	a	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,00	0,00	0,02
N73	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,02
N76	a	0	0	1	0	0	4	10	4	3	0	6	28
	r	0,00	0,00	0,36	0,00	0,00	1,09	1,17	0,46	0,41	0,00	0,79	0,52
O23	a	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
O753	a	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,00	0,00	0,02
O85	a	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
O86	a	0	0	0	0	0	3	3	1	0	0	0	7
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,82	0,35	0,12	0,00	0,00	0,00	0,13
O860	a	0	0	0	0	1	0	2	1	0	0	0	4
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,34	0,00	0,23	0,12	0,00	0,00	0,00	0,07

O862	a	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
O90	a	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,27	0,12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
O91	a	0	0	0	0	0	1	2	0	0	0	0	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,27	0,23	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06
O912	a	0	0	0	0	0	1	3	2	0	0	0	6
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,27	0,35	0,23	0,00	0,00	0,00	0,11
P360	a	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
	r	5,40	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06
P361	a	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
	r	3,60	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
Diagnóza/Veková skupina		0	01-04	05-09	10-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	SR
P362	a	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5
	r	9,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,09
P363	a	16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16
	r	28,82	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,30
P364	a	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5
	r	9,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,09
P368	a	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	20
	r	36,03	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,37
P369	a	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6
	r	10,81	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11
P372	a	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	1,80	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
P38	a	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
	r	5,40	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06
P391	a	35	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	35
	r	63,05	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,65
P393	a	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
	r	7,21	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,07
P394	a	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13
	r	23,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,24
P398	a	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5
	r	9,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,09
P399	a	14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14

	r	25,22	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,26
R509	a	1	0	0	0	0	2	0	0	0	1	0	4
	r	1,80	0,00	0,00	0,00	0,00	0,54	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,07
T80	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,26	0,06
T801	a	0	1	0	0	1	0	2	4	5	8	40	61
	r	0,00	0,43	0,00	0,00	0,34	0,00	0,23	0,46	0,69	1,09	5,28	1,13
T802	a	4	1	0	2	1	3	1	7	13	37	67	136
	r	7,21	0,43	0,00	0,76	0,34	0,82	0,12	0,81	1,80	5,02	8,85	2,51
T81	a	0	0	0	0	0	0	0	1	2	4	4	11
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,28	0,54	0,53	0,20
T813	a	6	0	1	0	3	4	25	21	43	76	145	324
	r	10,81	0,00	0,36	0,00	1,03	1,09	2,94	2,43	5,94	10,31	19,16	5,98

Diagnóza/Veková skupina		0	01-04	05-09	10-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	SR
T814	a	2	1	1	1	6	5	20	30	44	108	193	411
	r	3,60	0,43	0,36	0,38	2,05	1,36	2,35	3,48	6,08	14,65	25,50	7,58
T827	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,02
T835	a	4	1	0	0	7	2	13	18	56	130	508	739
	r	7,21	0,43	0,00	0,00	2,40	0,54	1,53	2,09	7,73	17,63	67,12	13,63
T845	a	0	0	0	0	0	0	0	0	1	5	13	19
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,68	1,72	0,35
T846	a	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,26	0,06
T847	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,02
T857	a	15	2	2	2	6	11	30	45	77	179	343	712
	r	27,02	0,86	0,71	0,76	2,05	3,00	3,52	5,22	10,63	24,28	45,32	13,13
T874	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	17	24
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,95	2,25	0,44
Z20	a	0	0	0	0	6	0	0	4	1	1	0	12
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	2,05	0,00	0,00	0,46	0,14	0,14	0,00	0,22
Z203	a	2	49	97	80	91	71	129	124	91	99	103	936
	r	3,60	21,14	34,66	30,41	31,17	19,33	15,16	14,38	12,57	13,43	13,61	17,27
Z205	a	0	0	0	0	18	11	30	28	15	14	1	117

	r	0,00	0,00	0,00	0,00	6,16	3,00	3,52	3,25	2,07	1,90	0,13	2,16
Z21	a	0	0	0	0	0	5	16	12	5	2	0	40
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,36	1,88	1,39	0,69	0,27	0,00	0,74
Z221	a	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8
	r	14,41	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15
Z223	a	12	4	4	3	2	3	5	5	3	6	29	76
	r	21,62	1,73	1,43	1,14	0,68	0,82	0,59	0,58	0,41	0,81	3,83	1,40
Z225	a	1	0	1	4	3	13	87	173	85	68	32	467
	r	1,80	0,00	0,36	1,52	1,03	3,54	10,22	20,06	11,74	9,22	4,23	8,61
Z228	a	0	0	0	0	1	4	6	9	17	37	114	188
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,34	1,09	0,70	1,04	2,35	5,02	15,06	3,47

VI.3 Prenosné ochorenia podľa sezonality a diagnóz v SR v roku 2015

Diagnóza/Mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	SPOLU
A02	8	3	12	18	4	13	15	15	15	14	11	15	143
A020	216	131	215	320	378	562	522	636	725	500	468	401	5074
A021	2	1	1	1	1	0	5	2	2	0	2	2	19
A022	1	0	4	3	4	2	0	2	3	4	2	1	26
A028	0	0	1	1	0	2	1	0	1	0	0	0	6
A029	1	0	0	0	1	3	1	1	0	4	0	0	11
A03	3	0	0	0	0	0	1	1	0	2	0	4	11
A031	3	6	9	12	10	10	14	17	9	6	11	11	118
A033	1	6	1	8	1	5	7	8	18	6	4	2	67
A038	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
A039	0	3	0	2	2	1	1	0	2	0	0	0	11
A040	38	24	32	33	38	56	52	76	41	57	33	33	513
A043	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
A044	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	3
A045	369	315	437	479	697	873	812	736	752	610	521	445	7046
A046	25	19	27	11	21	13	16	8	15	24	19	20	218
A047	110	122	157	114	134	95	136	148	124	109	107	78	1434
A048	12	8	8	13	11	11	16	24	6	10	3	4	126
A050	0	93	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	93
A051	2	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	3
A059	0	0	0	0	0	9	22	0	1	0	0	0	32
A069	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2
A070	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
A071	11	25	22	15	24	13	25	14	17	24	20	21	231
A072	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	2
A078	1	1	0	3	1	3	1	3	1	0	3	1	18
A080	562	522	670	770	497	309	287	276	214	162	144	186	4599
A081	275	105	203	220	127	145	151	157	179	183	161	163	2069
A082	45	61	55	51	81	78	95	91	71	93	84	55	860
A083	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2
A084	97	0	25	3	1	19	37	2	3	46	6	58	297
A09	153	166	161	221	165	259	260	267	195	157	432	179	2615

Diagnóza/Mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	SPOLU
A150	13	5	14	9	7	11	1	6	8	6	1	2	83
A151	5	1	2	4	2	5	0	1	2	1	1	3	27
A152	3	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	4
A153	4	0	1	2	2	1	1	2	1	0	0	0	14
A160	2	9	6	5	4	4	2	5	1	3	3	1	45
A161	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2
A162	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2
A163	1	0	1	0	0	2	0	0	0	1	0	0	5
A165	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	2
A180	1	1	1	0	1	3	1	1	0	1	0	0	10
A181	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
A182	3	0	2	0	0	1	0	0	1	0	1	0	8
A184	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
A188	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
A191	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
A198	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
A210	5	3	0	1	0	1	1	2	0	3	1	0	17
A212	1	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	5
A218	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
A219	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
A238	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
A260	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
A270	0	1	0	1	0	1	0	3	0	0	0	0	6
A278	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	2
A279	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
A282	4	2	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	8
A310	1	0	1	0	2	0	2	0	1	0	1	0	8
A318	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
A321	0	1	0	0	1	0	0	0	1	2	0	0	5
A327	3	0	1	0	1	0	0	1	2	0	0	1	9
A329	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	3
A370	70	28	18	17	15	13	18	24	38	33	27	6	307
A371	3	4	1	0	0	1	0	0	1	2	0	0	12
A378	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
A38	11	16	12	13	15	15	6	5	9	24	38	49	213
A390	3	0	4	1	2	0	3	1	0	3	1	0	18

Diagnóza/Mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	SPOLU
A391	0	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	0	8
A399	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
A400	1	1	1	0	0	0	1	3	0	0	1	2	10
A401	1	0	0	3	1	1	0	1	1	0	0	2	10
A402	14	8	14	6	7	8	8	7	5	6	4	2	89
A403	4	4	5	3	1	4	1	1	3	3	4	2	35
A408	1	3	7	0	3	0	5	4	1	0	1	3	28
A410	33	24	27	32	14	18	29	38	24	29	20	14	302
A411	51	49	32	35	23	27	27	44	36	33	17	17	391
A412	0	1	0	1	0	3	0	0	2	0	0	0	7
A413	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2
A414	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2
A415	93	76	78	79	92	91	125	106	87	76	56	24	983
A418	7	5	5	7	1	5	6	3	4	5	3	2	53
A419	8	5	4	8	7	9	11	8	15	7	8	10	100
A421	0	0	1	0	1	1	0	1	1	1	0	0	6
A448	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
A46	45	27	31	25	31	44	50	60	40	43	25	24	445
A480	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	2
A481	2	2	0	1	0	1	1	1	3	1	1	0	13
A482	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
A485	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2
A490	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
A493	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
A510	2	1	1	1	4	3	2	6	1	4	3	1	29
A511	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	2
A512	1	0	0	0	1	0	2	0	2	0	0	0	6
A513	10	7	4	4	3	5	4	3	6	6	5	4	61
A514	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2
A515	3	0	2	1	3	2	5	0	2	2	3	4	27
A519	1	0	0	1	1	1	2	0	0	1	1	0	8
A521	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	2
A523	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
A527	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	2
A528	5	1	1	0	1	1	0	0	0	3	2	0	14
A529	0	1	3	1	1	1	0	2	0	0	0	0	9

Diagnóza/Mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	SPOLU
A530	17	3	14	6	7	10	8	4	10	8	4	1	92
A539	3	3	2	3	3	4	3	5	7	4	2	3	42
A540	36	29	29	35	16	28	32	33	30	25	26	6	325
A543	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
A546	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
A548	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2
A549	3	1	0	2	2	1	0	1	0	0	2	1	13
A55	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
A560	138	132	114	106	115	94	96	162	107	80	81	52	1277
A561	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	2
A562	3	6	2	1	4	1	2	2	4	1	3	2	31
A568	0	0	1	0	0	3	0	0	0	0	0	0	4
A590	4	5	8	3	3	1	4	4	8	4	4	0	48
A599	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2
A600	2	1	2	4	2	1	2	1	3	1	2	1	22
A630	14	9	6	7	12	10	8	8	9	7	5	1	96
A638	0	0	1	0	0	1	0	2	2	2	1	1	10
A692	54	26	39	37	74	118	117	75	48	42	27	10	667
A70	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	3
A740	0	0	0	0	0	0	0	2	0	1	0	0	3
A810	2	2	0	4	1	0	2	0	2	1	0	1	15
A830	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
A841	0	2	0	3	14	22	9	9	7	11	7	0	84
A849	0	0	0	0	0	2	0	1	0	0	1	0	4
A86	4	2	2	0	0	1	1	2	5	1	0	3	21
A870	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	2	0	5
A878	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
A879	4	6	4	6	6	7	10	16	7	7	7	2	82
A89	2	0	1	2	2	2	2	1	2	6	1	0	21
A90	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2
A985	6	0	0	0	1	1	2	4	0	1	0	0	15
B000	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	2
B001	0	2	1	1	0	3	5	1	3	2	0	1	19
B002	1	0	1	1	1	0	0	1	0	1	0	0	6
B003	0	0	0	2	0	0	1	0	1	1	0	0	5

B004	0	0	0	0	1	0	0	0	2	0	1	0	4
-------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Diagnóza/Mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	SPOLU
B005	1	0	1	0	2	2	0	1	1	0	0	0	8
B007	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
B008	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	2
B009	3	2	5	1	2	6	3	7	4	4	4	2	43
B010	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
B011	1	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	1	5
B018	2	1	1	1	3	3	0	0	0	1	1	4	17
B019	1681	1399	1800	1837	2061	2001	1174	306	325	1015	1790	2403	17792
B020	0	0	0	3	1	1	1	0	0	0	0	0	6
B021	0	0	0	0	1	1	1	0	1	0	0	0	4
B022	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1	2	0	6
B023	2	3	2	6	2	3	1	3	8	4	4	5	43
B027	0	0	0	1	0	2	1	1	0	1	0	0	6
B028	6	7	5	6	7	7	6	7	0	6	4	4	65
B029	293	208	251	224	241	245	232	248	268	262	279	192	2943
B081	5	0	4	0	3	0	0	2	1	1	1	1	18
B082	0	4	1	2	6	2	2	3	4	4	3	1	32
B083	0	0	1	3	23	31	3	2	1	2	2	4	72
B084	3	5	2	1	0	0	1	1	0	31	3	5	52
B088	0	1	0	0	0	0	0	0	4	3	0	4	12
B15	34	29	30	19	36	39	105	104	147	154	90	122	909
B161	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	3
B169	7	8	5	4	7	4	3	5	4	7	3	3	60
B171	2	2	3	1	2	1	3	1	4	4	2	0	25
B172	4	0	1	4	1	1	3	4	3	1	1	4	27
B181	16	10	8	12	12	11	8	11	9	10	11	4	122
B182	64	27	27	21	23	33	21	17	26	20	11	12	302
B209	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
B222	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
B230	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
B251	0	1	0	3	3	1	0	1	1	1	0	0	11
B258	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	3
B259	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1

B260	1	0	1	1	1	1	2	3	1	1	0	0	12
B261	0	0	0	0	0	1	2	0	0	0	0	0	3
B263	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
Diagnóza/Mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	SPOLU
B268	0	0	0	0	0	1	0	1	2	0	0	0	4
B269	169	96	171	225	242	217	103	72	152	139	64	26	1676
B270	13	22	19	26	18	19	15	5	13	24	18	21	213
B271	2	0	1	2	2	2	2	1	1	8	1	4	26
B278	7	10	8	11	7	5	6	4	6	5	2	4	75
B279	37	25	35	34	22	24	20	20	25	25	10	9	286
B300	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
B343	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	2
B349	1	6	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0	11
B351	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
B353	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
B354	1	0	1	3	2	0	1	6	3	5	1	1	24
B358	3	0	3	0	1	0	2	4	3	2	1	0	19
B370	0	1	3	0	0	0	0	0	0	0	1	0	5
B371	3	1	1	1	1	2	1	3	3	4	3	2	25
B373	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
B374	1	0	1	0	2	0	0	1	0	0	0	0	5
B377	6	1	3	5	2	4	7	1	4	2	1	0	36
B378	1	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2	5
B441	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2
B448	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
B449	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
B583	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
B588	7	3	3	3	0	3	3	0	2	4	4	0	32
B589	32	16	17	15	16	19	10	5	16	11	12	7	176
B675	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	2
B676	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2
B689	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
B710	0	0	0	0	0	0	1	0	0	3	2	1	7
B718	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
B75	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
B770	15	25	20	11	20	15	21	14	17	23	22	10	213

B778	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
B779	34	23	16	17	21	15	16	11	20	31	25	16	245
B79	4	6	5	1	4	5	1	2	0	3	5	2	38
B80	13	17	13	14	5	9	9	8	15	13	16	10	142
Diagnóza/Mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	SPOLU
B814	2	0	1	2	0	2	0	0	0	0	4	0	11
B830	1	1	3	7	5	3	3	3	0	4	1	0	31
B850	53	52	27	17	21	17	8	2	38	37	37	14	323
B852	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
B86	263	108	202	163	113	100	64	116	371	262	212	119	2093
B889	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2
G000	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2
G001	2	4	1	2	3	1	1	1	2	2	2	0	21
G002	0	2	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	5
G003	2	1	1	1	1	1	2	2	0	2	0	0	13
G008	0	0	0	2	1	0	0	1	0	1	2	0	7
G009	6	1	2	3	1	4	6	6	2	6	4	1	42
G01	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
G049	0	0	2	0	1	0	1	0	0	0	0	0	4
G06	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
G51	5	1	2	2	3	0	3	4	3	0	1	1	25
G510	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2
G61	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	3
G610	3	2	0	1	6	2	4	6	2	4	1	0	31
G630	1	1	1	1	1	5	8	5	4	1	3	0	31
H10	13	9	2	3	2	5	3	1	4	4	4	1	51
H100	1	0	0	18	0	0	0	0	1	0	1	0	21
H109	0	0	0	0	0	0	0	1	3	18	2	2	26
H16	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
H440	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2
H60	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
H65	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
H66	2	1	4	1	0	0	1	0	0	0	0	0	9
H70	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2
I33	0	2	0	1	3	1	0	0	0	2	0	0	9
I80	6	4	6	4	3	7	2	3	6	2	4	2	49

I800	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	2
J00	4	5	5	3	5	2	3	4	5	11	5	4	56
J01	2	2	3	1	6	2	1	3	4	1	1	3	29
J02	5	7	10	9	7	8	2	9	11	6	2	2	78
J020	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Diagnóza/Mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	SPOLU
J03	10	10	8	2	5	7	6	5	11	10	7	8	89
J039	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
J04	6	5	6	2	2	1	2	1	2	4	7	5	43
J040	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2
J041	0	1	0	0	0	0	0	3	0	2	0	1	7
J042	1	2	1	0	1	2	0	0	1	0	0	0	8
J06	69	39	32	25	31	27	27	17	24	32	25	7	355
J060	5	0	0	1	0	0	0	0	1	0	1	0	8
J069	36	56	6	3	6	7	2	2	5	6	3	6	138
J10	82	367	83	12	3	0	0	0	0	0	0	0	547
J101	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	7
J107	8	35	16	4	0	0	2	0	0	1	1	3	70
J109	41	88	12	0	0	1	0	0	0	0	0	0	142
J11	4	18	3	0	0	0	0	0	0	0	2	0	27
J111	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
J120	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2
J121	6	2	3	2	1	0	0	0	0	0	0	0	14
J122	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
J128	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
J13	1	1	0	1	0	0	1	0	2	4	0	0	10
J14	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	5
J15	0	3	2	1	0	2	0	0	1	0	0	1	10
J150	20	12	16	9	18	7	15	15	5	13	12	7	149
J151	14	14	10	3	10	2	6	5	5	16	11	5	101
J152	14	12	20	19	6	8	7	6	9	5	4	5	115
J153	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2
J154	3	2	2	1	0	2	1	1	3	5	0	0	20
J155	2	3	1	4	4	2	1	2	1	3	2	0	25
J156	6	3	4	2	2	2	4	5	2	1	3	1	35
J157	13	10	5	1	0	0	4	0	2	2	2	0	39

J158	7	4	9	7	3	9	9	3	6	5	0	1	63
J159	6	6	2	4	3	2	1	2	2	1	5	1	35
J16	0	2	1	0	2	0	0	1	0	1	0	0	7
J160	24	12	9	3	2	1	1	1	2	1	2	0	58
J168	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	4
J17	2	1	0	0	0	1	0	1	1	1	2	0	9
Diagnóza/Miesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	SPOLU
J18	2	3	4	1	5	4	2	8	6	2	4	3	44
J180	29	18	12	14	14	8	13	7	20	10	5	4	154
J188	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
J20	19	14	10	5	13	5	6	3	3	5	1	5	89
J201	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	3
J205	26	13	8	2	2	0	0	0	0	0	0	0	51
J208	14	17	13	10	5	2	1	3	4	6	3	2	80
J209	19	8	11	8	7	4	5	0	0	6	6	0	74
J21	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	3
J22	2	1	2	2	0	1	2	0	1	0	1	1	13
J399	0	2	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	5
J40	0	0	2	1	0	0	1	0	1	0	0	0	5
J85	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	2
J90	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	4
K12	0	2	2	2	1	2	2	3	1	0	1	2	18
K65	1	1	0	2	2	4	7	2	2	3	0	0	24
L00	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	0	4
L01	4	8	7	4	3	7	17	15	17	12	12	3	109
L02	11	4	8	5	6	6	8	10	6	5	7	9	85
L022	1	3	2	0	0	0	2	1	0	0	0	0	9
L03	4	7	1	5	2	4	3	3	3	2	10	3	47
L04	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
L08	14	17	19	17	13	7	8	6	12	19	11	6	149
L10	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
L30	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	2
L89	15	4	14	9	8	5	5	7	8	8	10	4	97
M00	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	2
M012	27	11	17	18	19	18	13	17	15	5	3	1	164

M86	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
N10	3	2	5	1	1	4	1	2	1	1	5	1	27
N151	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
N30	43	17	28	10	30	20	20	19	27	22	16	14	266
N300	32	16	18	24	16	10	26	35	36	35	24	4	276
N309	0	4	5	8	3	4	3	8	2	5	1	2	45
N34	4	7	2	2	4	1	2	2	1	0	0	2	27
Diagnóza/Miesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	SPOLU
N390	24	17	11	18	9	7	7	16	11	11	8	7	146
N41	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
N45	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	1	0	4
N72	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
N73	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
N76	3	3	5	1	0	2	3	2	2	2	2	3	28
O23	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
O753	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
O85	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
O86	0	0	0	1	1	1	1	2	1	0	0	0	7
O860	0	0	1	0	0	1	0	0	2	0	0	0	4
O862	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
O90	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2
O91	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0	3
O912	2	0	0	0	0	1	0	0	3	0	0	0	6
P360	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
P361	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	2
P362	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	3	6
P363	5	1	2	0	1	1	1	1	1	1	1	1	16
P364	3	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	5
P368	2	0	0	0	5	2	2	1	3	0	4	1	20
P369	0	0	0	1	0	3	2	0	0	0	0	0	6
P371	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
P372	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
P38	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2	0	3
P391	2	1	2	5	4	5	6	4	1	2	1	2	35

P393	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1	0	4
P394	0	0	1	0	0	3	3	2	0	0	4	0	13
P398	1	0	0	0	0	0	0	2	1	1	0	0	5
P399	1	0	0	1	1	0	3	0	2	5	3	1	17
R509	0	0	0	1	0	0	0	3	0	0	0	0	4
T80	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	3
T801	7	9	8	6	0	7	3	5	5	7	4	2	63
T802	12	7	8	12	19	14	11	7	8	17	14	6	135
Diagnóza/Mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	SPOLU
T81	3	3	0	1	0	1	0	1	0	2	0	0	11
T813	66	36	34	26	26	24	24	23	21	21	19	5	325
T814	30	27	36	27	39	44	43	31	36	51	27	25	416
T827	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	2
T835	82	57	72	71	62	58	78	68	57	56	50	24	735
T845	3	1	0	0	3	7	3	1	1	0	2	1	22
T846	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	0	0	3
T847	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
T857	73	72	64	71	46	51	67	77	63	62	44	21	711
T874	3	3	2	1	2	0	2	2	2	4	2	1	24
Z20	1	2	3	0	2	2	0	0	1	0	2	0	13
Z203	82	40	71	89	110	82	95	112	85	74	60	35	935
Z205	10	17	9	10	7	9	8	5	11	21	5	5	117
Z21	10	3	3	2	5	4	1	2	3	1	4	0	38
Z221	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	0	8
Z223	7	9	14	4	5	5	2	4	9	6	6	5	76
Z225	53	52	40	31	43	28	31	37	34	31	35	29	444
Z228	15	8	19	18	39	9	10	10	10	23	19	9	189

VI.4 Prenosné ochorenia podľa pohlavia a diagnóz v SR v roku 2015

Diagnoza/Pohl.		Muži	Ženy	Spolu
A02	a	49	94	143
	r	1,85	3,38	2,64
A020	a	2418	2623	5041
	r	91,51	94,39	92,98
A021	a	9	10	19
	r	0,34	0,36	0,35
A022	a	9	17	26
	r	0,34	0,61	0,48
A028	a	1	5	6
	r	0,04	0,18	0,11
A029	a	7	4	11
	r	0,26	0,14	0,20
A03	a	5	6	11
	r	0,19	0,22	0,20
A031	a	58	62	120
	r	2,20	2,23	2,21
A033	a	40	27	67
	r	1,51	0,97	1,24
A038	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
A039	a	4	7	11
	r	0,15	0,25	0,20
A040	a	252	259	511
	r	9,54	9,32	9,43
A043	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
A044	a	0	3	3
	r	0,00	0,11	0,06
A045	a	3779	3261	7040
	r	143,02	117,34	129,86
A046	a	110	108	218
	r	4,16	3,89	4,02
A047	a	609	826	1435
	r	23,05	29,72	26,47

Diagnoza/Pohl.		Muži	Ženy	Spolu
A048	a	61	66	127
	r	2,31	2,37	2,34
A050	a	56	37	93
	r	2,12	1,33	1,72
A051	a	1	2	3
	r	0,04	0,07	0,06
A059	a	23	9	32
	r	0,87	0,32	0,59
A069	a	1	1	2
	r	0,04	0,04	0,04
A070	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
A071	a	114	114	228
	r	4,31	4,10	4,21
A072	a	0	2	2
	r	0,00	0,07	0,04
A078	a	8	10	18
	r	0,30	0,36	0,33
A080	a	2322	2300	4622
	r	87,88	82,76	85,26
A081	a	1043	1025	2068
	r	39,47	36,88	38,15
A082	a	456	401	857
	r	17,26	14,43	15,81
A083	a	0	2	2
	r	0,00	0,07	0,04
A084	a	127	171	298
	r	4,81	6,15	5,50
A09	a	1071	1539	2610
	r	40,53	55,38	48,14
A150	a	60	28	88
	r	2,27	1,01	1,62
A151	a	24	9	33
	r	0,91	0,32	0,61
A152	a	1	3	4
	r	0,04	0,11	0,07

Diagnoza/Pohl.		Muži	Ženy	Spolu
A153	a	11	5	16
	r	0,42	0,18	0,30
A160	a	23	30	53
	r	0,87	1,08	0,98
A161	a	1	1	2
	r	0,04	0,04	0,04
A162	a	1	1	2
	r	0,04	0,04	0,04
A163	a	1	4	5
	r	0,04	0,14	0,09
A165	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
A180	a	2	9	11
	r	0,08	0,32	0,20
A181	a	0	2	2
	r	0,00	0,07	0,04
A182	a	3	6	9
	r	0,11	0,22	0,17
A184	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
A188	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
A191	a	1	1	2
	r	0,04	0,04	0,04
A198	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
A210	a	13	5	18
	r	0,49	0,18	0,33
A212	a	6	0	6
	r	0,23	0,00	0,11
A218	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
A219	a	2	1	3
	r	0,08	0,04	0,06
A238	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02

Diagnoza/Pohl.		Muži	Ženy	Spolu
A260	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
A270	a	5	1	6
	r	0,19	0,04	0,11
A278	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
A282	a	4	4	8
	r	0,15	0,14	0,15
A310	a	3	3	6
	r	0,11	0,11	0,11
A318	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
A321	a	3	2	5
	r	0,11	0,07	0,09
A327	a	5	4	9
	r	0,19	0,14	0,17
A329	a	0	3	3
	r	0,00	0,11	0,06
A370	a	141	193	334
	r	5,34	6,94	6,16
A371	a	6	7	13
	r	0,23	0,25	0,24
A378	a	1	1	2
	r	0,04	0,04	0,04
A38	a	106	103	209
	r	4,01	3,71	3,86
A390	a	11	7	18
	r	0,42	0,25	0,33
A391	a	1	2	3
	r	0,04	0,07	0,06
A392	a	2	6	8
	r	0,08	0,22	0,15
A399	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
A400	a	4	4	8
	r	0,15	0,14	0,15

Diagnoza/Pohl.		Muži	Ženy	Spolu
A401	a	4	6	10
	r	0,15	0,22	0,18
A402	a	51	40	91
	r	1,93	1,44	1,68
A403	a	22	14	36
	r	0,83	0,50	0,66
A408	a	14	12	26
	r	0,53	0,43	0,48
A410	a	175	126	301
	r	6,62	4,53	5,55
A411	a	225	166	391
	r	8,52	5,97	7,21
A412	a	4	3	7
	r	0,15	0,11	0,13
A413	a	1	1	2
	r	0,04	0,04	0,04
A414	a	1	1	2
	r	0,04	0,04	0,04
A415	a	509	487	996
	r	19,26	17,52	18,37
A418	a	36	16	52
	r	1,36	0,58	0,96
A419	a	52	48	100
	r	1,97	1,73	1,84
A421	a	0	7	7
	r	0,00	0,25	0,13
A448	a	1	2	3
	r	0,04	0,07	0,06
A46	a	220	229	449
	r	8,33	8,24	8,28
A480	a	1	1	2
	r	0,04	0,04	0,04
A481	a	8	6	14
	r	0,30	0,22	0,26
A482	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02

Diagnoza/Pohl.		Muži	Ženy	Spolu
A485	a	2	0	2
	r	0,08	0,00	0,04
A490	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
A493	a	3	0	3
	r	0,11	0,00	0,06
A500	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
A510	a	24	4	28
	r	0,91	0,14	0,52
A511	a	2	0	2
	r	0,08	0,00	0,04
A512	a	6	0	6
	r	0,23	0,00	0,11
A513	a	49	11	60
	r	1,85	0,40	1,11
A514	a	2	0	2
	r	0,08	0,00	0,04
A515	a	18	6	24
	r	0,68	0,22	0,44
A519	a	5	4	9
	r	0,19	0,14	0,17
A521	a	1	1	2
	r	0,04	0,04	0,04
A523	a	2	2	4
	r	0,08	0,07	0,07
A527	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
A528	a	4	7	11
	r	0,15	0,25	0,20
A529	a	6	3	9
	r	0,23	0,11	0,17
A530	a	63	34	97
	r	2,38	1,22	1,79
A539	a	29	13	42
	r	1,10	0,47	0,77

Diagnoza/Pohl.		Muži	Ženy	Spolu
A540	a	248	79	327
	r	9,39	2,84	6,03
A543	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
A546	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
A548	a	0	2	2
	r	0,00	0,07	0,04
A549	a	9	4	13
	r	0,34	0,14	0,24
A55	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
A560	a	320	955	1275
	r	12,11	34,36	23,52
A561	a	0	2	2
	r	0,00	0,07	0,04
A562	a	13	19	32
	r	0,49	0,68	0,59
A568	a	0	4	4
	r	0,00	0,14	0,07
A590	a	1	47	48
	r	0,04	1,69	0,89
A599	a	0	2	2
	r	0,00	0,07	0,04
A600	a	9	12	21
	r	0,34	0,43	0,39
A630	a	66	47	113
	r	2,50	1,69	2,08
A638	a	6	4	10
	r	0,23	0,14	0,18
A692	a	299	409	708
	r	11,32	14,72	13,06
A70	a	3	0	3
	r	0,11	0,00	0,06
A740	a	2	1	3
	r	0,08	0,04	0,06

Diagnoza/Pohl.		Muži	Ženy	Spolu
A748	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
A810	a	8	8	16
	r	0,30	0,29	0,30
A830	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
A841	a	50	34	84
	r	1,89	1,22	1,55
A849	a	3	1	4
	r	0,11	0,04	0,07
A86	a	16	4	20
	r	0,61	0,14	0,37
A870	a	4	1	5
	r	0,15	0,04	0,09
A878	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
A879	a	47	35	82
	r	1,78	1,26	1,51
A89	a	11	11	22
	r	0,42	0,40	0,41
A90	a	0	2	2
	r	0,00	0,07	0,04
A985	a	17	4	21
	r	0,64	0,14	0,39
B000	a	0	2	2
	r	0,00	0,07	0,04
B001	a	2	17	19
	r	0,08	0,61	0,35
B002	a	4	3	7
	r	0,15	0,11	0,13
B003	a	2	3	5
	r	0,08	0,11	0,09
B004	a	1	3	4
	r	0,04	0,11	0,07
B005	a	3	5	8
	r	0,11	0,18	0,15

Diagnoza/Pohl.		Muži	Ženy	Spolu
B007	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
B008	a	2	0	2
	r	0,08	0,00	0,04
B009	a	12	31	43
	r	0,45	1,12	0,79
B010	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
B011	a	5	0	5
	r	0,19	0,00	0,09
B018	a	12	4	16
	r	0,45	0,14	0,30
B019	a	9057	8664	17721
	r	342,77	311,76	326,87
B020	a	2	4	6
	r	0,08	0,14	0,11
B021	a	2	2	4
	r	0,08	0,07	0,07
B022	a	1	5	6
	r	0,04	0,18	0,11
B023	a	16	27	43
	r	0,61	0,97	0,79
B027	a	2	4	6
	r	0,08	0,14	0,11
B028	a	22	43	65
	r	0,83	1,55	1,20
B029	a	1230	1727	2957
	r	46,55	62,14	54,54
B081	a	9	10	19
	r	0,34	0,36	0,35
B082	a	15	17	32
	r	0,57	0,61	0,59
B083	a	42	30	72
	r	1,59	1,08	1,33
B084	a	28	25	53
	r	1,06	0,90	0,98

Diagnoza/Pohl.		Muži	Ženy	Spolu
B088	a	7	5	12
	r	0,26	0,18	0,22
B15	a	443	440	883
	r	16,77	15,83	16,29
B161	a	2	1	3
	r	0,08	0,04	0,06
B169	a	26	36	62
	r	0,98	1,30	1,14
B171	a	20	4	24
	r	0,76	0,14	0,44
B172	a	11	15	26
	r	0,42	0,54	0,48
B181	a	80	54	134
	r	3,03	1,94	2,47
B182	a	225	95	320
	r	8,52	3,42	5,90
B209	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
B222	a	1	1	2
	r	0,04	0,04	0,04
B230	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
B251	a	6	5	11
	r	0,23	0,18	0,20
B258	a	1	2	3
	r	0,04	0,07	0,06
B259	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
B260	a	12	0	12
	r	0,45	0,00	0,22
B261	a	2	1	3
	r	0,08	0,04	0,06
B263	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
B268	a	2	2	4
	r	0,08	0,07	0,07

Diagnoza/Pohl.		Muži	Ženy	Spolu
B269	a	849	838	1687
	r	32,13	30,15	31,12
B270	a	100	111	211
	r	3,78	3,99	3,89
B271	a	13	13	26
	r	0,49	0,47	0,48
B278	a	40	35	75
	r	1,51	1,26	1,38
B279	a	137	151	288
	r	5,18	5,43	5,31
B300	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
B343	a	2	0	2
	r	0,08	0,00	0,04
B349	a	6	4	10
	r	0,23	0,14	0,18
B351	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
B353	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
B354	a	11	13	24
	r	0,42	0,47	0,44
B358	a	8	11	19
	r	0,30	0,40	0,35
B370	a	3	2	5
	r	0,11	0,07	0,09
B371	a	14	9	23
	r	0,53	0,32	0,42
B373	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
B374	a	2	3	5
	r	0,08	0,11	0,09
B377	a	20	16	36
	r	0,76	0,58	0,66
B378	a	1	2	3
	r	0,04	0,07	0,06

Diagnoza/Pohl.		Muži	Ženy	Spolu
B441	a	2	0	2
	r	0,08	0,00	0,04
B448	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
B449	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
B583	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
B588	a	19	17	36
	r	0,72	0,61	0,66
B589	a	57	125	182
	r	2,16	4,50	3,36
B670	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
B673	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
B675	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
B676	a	0	2	2
	r	0,00	0,07	0,04
B689	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
B710	a	4	3	7
	r	0,15	0,11	0,13
B718	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
B75	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
B770	a	109	104	213
	r	4,13	3,74	3,93
B778	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
B779	a	113	128	241
	r	4,28	4,61	4,45
B79	a	17	21	38
	r	0,64	0,76	0,70

Diagnoza/Pohl.		Muži	Ženy	Spolu
B80	a	59	82	141
	r	2,23	2,95	2,60
B814	a	8	3	11
	r	0,30	0,11	0,20
B830	a	17	14	31
	r	0,64	0,50	0,57
B850	a	50	272	322
	r	1,89	9,79	5,94
B852	a	1	2	3
	r	0,04	0,07	0,06
B86	a	1009	1090	2099
	r	38,19	39,22	38,72
B889	a	0	2	2
	r	0,00	0,07	0,04
G000	a	0	2	2
	r	0,00	0,07	0,04
G001	a	5	16	21
	r	0,19	0,58	0,39
G002	a	3	2	5
	r	0,11	0,07	0,09
G003	a	7	6	13
	r	0,26	0,22	0,24
G008	a	4	3	7
	r	0,15	0,11	0,13
G009	a	25	17	42
	r	0,95	0,61	0,77
G01	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
G049	a	3	1	4
	r	0,11	0,04	0,07
G06	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
G51	a	13	12	25
	r	0,49	0,43	0,46
G510	a	0	2	2
	r	0,00	0,07	0,04

Diagnoza/Pohl.		Muži	Ženy	Spolu
G61	a	2	1	3
	r	0,08	0,04	0,06
G610	a	14	17	31
	r	0,53	0,61	0,57
G630	a	16	15	31
	r	0,61	0,54	0,57
H10	a	28	23	51
	r	1,06	0,83	0,94
H100	a	11	10	21
	r	0,42	0,36	0,39
H109	a	15	11	26
	r	0,57	0,40	0,48
H16	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
H440	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
H60	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
H65	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
H66	a	4	6	10
	r	0,15	0,22	0,18
H70	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
I33	a	5	4	9
	r	0,19	0,14	0,17
I80	a	23	26	49
	r	0,87	0,94	0,90
I800	a	0	2	2
	r	0,00	0,07	0,04
J00	a	37	19	56
	r	1,40	0,68	1,03
J01	a	15	15	30
	r	0,57	0,54	0,55
J02	a	30	48	78
	r	1,14	1,73	1,44

Diagnoza/Pohl.		Muži	Ženy	Spolu
J020	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
J03	a	47	41	88
	r	1,78	1,48	1,62
J039	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
J04	a	18	25	43
	r	0,68	0,90	0,79
J040	a	2	0	2
	r	0,08	0,00	0,04
J041	a	4	2	6
	r	0,15	0,07	0,11
J042	a	3	5	8
	r	0,11	0,18	0,15
J06	a	171	183	354
	r	6,47	6,59	6,53
J060	a	4	3	7
	r	0,15	0,11	0,13
J069	a	41	95	136
	r	1,55	3,42	2,51
J10	a	227	323	550
	r	8,59	11,62	10,15
J101	a	3	3	6
	r	0,11	0,11	0,11
J107	a	38	31	69
	r	1,44	1,12	1,27
J109	a	62	80	142
	r	2,35	2,88	2,62
J11	a	11	16	27
	r	0,42	0,58	0,50
J111	a	0	2	2
	r	0,00	0,07	0,04
J120	a	1	1	2
	r	0,04	0,04	0,04
J121	a	9	5	14
	r	0,34	0,18	0,26

Diagnoza/Pohl.		Muži	Ženy	Spolu
J122	a	1	1	2
	r	0,04	0,04	0,04
J128	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
J13	a	9	3	12
	r	0,34	0,11	0,22
J14	a	4	1	5
	r	0,15	0,04	0,09
J15	a	7	3	10
	r	0,26	0,11	0,18
J150	a	95	49	144
	r	3,60	1,76	2,66
J151	a	69	28	97
	r	2,61	1,01	1,79
J152	a	67	48	115
	r	2,54	1,73	2,12
J153	a	2	0	2
	r	0,08	0,00	0,04
J154	a	16	5	21
	r	0,61	0,18	0,39
J155	a	14	11	25
	r	0,53	0,40	0,46
J156	a	20	15	35
	r	0,76	0,54	0,65
J157	a	23	18	41
	r	0,87	0,65	0,76
J158	a	43	19	62
	r	1,63	0,68	1,14
J159	a	16	19	35
	r	0,61	0,68	0,65
J16	a	0	7	7
	r	0,00	0,25	0,13
J160	a	25	33	58
	r	0,95	1,19	1,07
J168	a	3	1	4
	r	0,11	0,04	0,07

Diagnoza/Pohl.		Muži	Ženy	Spolu
J17	a	3	6	9
	r	0,11	0,22	0,17
J18	a	23	20	43
	r	0,87	0,72	0,79
J180	a	85	69	154
	r	3,22	2,48	2,84
J188	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
J20	a	51	37	88
	r	1,93	1,33	1,62
J201	a	3	0	3
	r	0,11	0,00	0,06
J205	a	28	23	51
	r	1,06	0,83	0,94
J208	a	46	36	82
	r	1,74	1,30	1,51
J209	a	33	41	74
	r	1,25	1,48	1,36
J21	a	2	1	3
	r	0,08	0,04	0,06
J22	a	9	4	13
	r	0,34	0,14	0,24
J399	a	2	2	4
	r	0,08	0,07	0,07
J40	a	3	2	5
	r	0,11	0,07	0,09
J85	a	1	1	2
	r	0,04	0,04	0,04
J90	a	0	4	4
	r	0,00	0,14	0,07
K12	a	10	8	18
	r	0,38	0,29	0,33
K65	a	14	11	25
	r	0,53	0,40	0,46
L00	a	4	0	4
	r	0,15	0,00	0,07

Diagnoza/Pohl.		Muži	Ženy	Spolu
L01	a	58	52	110
	r	2,20	1,87	2,03
L02	a	46	37	83
	r	1,74	1,33	1,53
L022	a	5	4	9
	r	0,19	0,14	0,17
L03	a	22	24	46
	r	0,83	0,86	0,85
L04	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
L08	a	76	73	149
	r	2,88	2,63	2,75
L10	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
L30	a	0	2	2
	r	0,00	0,07	0,04
L89	a	45	53	98
	r	1,70	1,91	1,81
M00	a	1	1	2
	r	0,04	0,04	0,04
M012	a	74	100	174
	r	2,80	3,60	3,21
M86	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
N10	a	16	11	27
	r	0,61	0,40	0,50
N151	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
N30	a	106	161	267
	r	4,01	5,79	4,92
N300	a	78	196	274
	r	2,95	7,05	5,05
N309	a	13	30	43
	r	0,49	1,08	0,79
N34	a	16	11	27
	r	0,61	0,40	0,50

Diagnoza/Pohl.		Muži	Ženy	Spolu
N390	a	59	88	147
	r	2,23	3,17	2,71
N41	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
N45	a	4	0	4
	r	0,15	0,00	0,07
N72	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
N73	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
N76	a	0	28	28
	r	0,00	1,01	0,52
O23	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
O753	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
O85	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
O86	a	0	7	7
	r	0,00	0,25	0,13
O860	a	0	4	4
	r	0,00	0,14	0,07
O862	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
O90	a	0	2	2
	r	0,00	0,07	0,04
O91	a	0	3	3
	r	0,00	0,11	0,06
O912	a	0	6	6
	r	0,00	0,22	0,11
P360	a	2	1	3
	r	0,08	0,04	0,06
P361	a	1	1	2
	r	0,04	0,04	0,04
P362	a	1	4	5
	r	0,04	0,14	0,09

Diagnoza/Pohl.		Muži	Ženy	Spolu
P363	a	9	7	16
	r	0,34	0,25	0,30
P364	a	4	1	5
	r	0,15	0,04	0,09
P368	a	11	9	20
	r	0,42	0,32	0,37
P369	a	5	1	6
	r	0,19	0,04	0,11
P372	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
P38	a	2	1	3
	r	0,08	0,04	0,06
P391	a	19	16	35
	r	0,72	0,58	0,65
P393	a	4	0	4
	r	0,15	0,00	0,07
P394	a	6	7	13
	r	0,23	0,25	0,24
P398	a	3	2	5
	r	0,11	0,07	0,09
P399	a	10	4	14
	r	0,38	0,14	0,26
R509	a	0	4	4
	r	0,00	0,14	0,07
T80	a	1	2	3
	r	0,04	0,07	0,06
T801	a	32	29	61
	r	1,21	1,04	1,13
T802	a	70	66	136
	r	2,65	2,37	2,51
T81	a	6	5	11
	r	0,23	0,18	0,20
T813	a	161	163	324
	r	6,09	5,87	5,98
T814	a	205	206	411
	r	7,76	7,41	7,58

Diagnoza/Pohl.		Muži	Ženy	Spolu
T827	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
T835	a	349	390	739
	r	13,21	14,03	13,63
T845	a	5	14	19
	r	0,19	0,50	0,35
T846	a	2	1	3
	r	0,08	0,04	0,06
T847	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
T857	a	452	260	712
	r	17,11	9,36	13,13
T874	a	18	6	24
	r	0,68	0,22	0,44
Z20	a	0	12	12
	r	0,00	0,43	0,22
Z203	a	508	428	936
	r	19,23	15,40	17,27
Z205	a	21	96	117
	r	0,79	3,45	2,16
Z21	a	35	5	40
	r	1,32	0,18	0,74
Z221	a	4	4	8
	r	0,15	0,14	0,15
Z223	a	34	42	76
	r	1,29	1,51	1,40
Z225	a	257	210	467
	r	9,73	7,56	8,61
Z228	a	96	92	188
	r	3,63	3,31	3,47

**OBJEKTIVIZÁCIA FAKTOROV
ŽIVOTNÝCH PODMIENOK**

Spracovali:

Za chemické analýzy: doc. Ing. Ondrej Hegedús, PhD.

Za biológiu životného prostredia: RNDr. V. Nagyová, PhD.

Za mikrobiológiu životného prostredia: Ing. Z.Širotná

Za fyzikálne faktory: Ing. L. Juchová

Pracoviská objektivizácie faktorov životných podmienok (ďalej „OOFŽP“) v úradoch verejného zdravotníctva v Slovenskej republike vykonávali chemické, mikrobiologické a biologické analýzy vzoriek vôd, ovzdušia, potravín, kozmetiky, prostredia, predmetov bežného používania a biologického materiálu, ekotoxikologické, genotoxikologické testy, kontrolovali účinok dezinfekčných a sterilizačných procesov a merali chemické a fyzikálne faktory v pracovnom prostredí. Vykonávali odbery vzoriek, vyjadrovali názory a interpretácie výsledkov analýz .

V rámci pracovísk objektivizácie faktorov životných podmienok sú v úradoch verejného zdravotníctva v Slovenskej republike zriadené Národné referenčné centrá (ďalej „NRC“), ktoré zabezpečujú nadstavbovú diagnostiku a špeciálne analýzy podľa rozsahu špecializačných činností, pričom niektoré zastupujú Slovenskú republiku v sieťach národných laboratórií Európskej únie. NRC zabezpečujú metodickú činnosť pre potreby ostatných regionálnych úradov verejného zdravotníctva v Slovenskej republike pri odbornom usmerňovaní pracovníkov, vykonávajú posudkovú a expertíznu činnosť pri riešení problémov v oblasti životného a pracovného prostredia a spolupracujú pri tvorbe legislatívy, najmä v hľadiska jej vecného obsahu. Podieľajú sa na výchove a vzdelávaní zdravotníckych pracovníkov. Správy o činnosti jednotlivých NRC vo verejnom zdravotníctve sú predmetom samostatného materiálu.

Pracoviská, NRC a laboratóriá objektivizácie faktorov životných podmienok sú akreditované Slovenskou národnou akreditačnou službou v zmysle požiadaviek STN EN ISO/IEC 17025:2005.

Pracoviská objektivizácie faktorov životných podmienok plnia úlohy vyplývajúce z koncepcií vedných odborov:

Chemické analýzy

Biológia životného prostredia

Mikrobiológia životného prostredia

Fyzikálne faktory

Podľa týchto vedných odborov je spracovaná činnosť jednotlivých pracovísk vo výročnej správe.

CHEMICKÉ ANALÝZY

Laboratóriá odborov (oddelení) chemických analýz (ďalej „CHA“) na Úrade verejného zdravotníctva SR (ďalej „ÚVZ SR“) a na regionálnych úradoch verejného zdravotníctva v Slovenskej republike (ďalej „RÚVZ v SR“) vykonávajú chemické, fyzikálnochemické, zmyslové a fyzikálne skúšky v oblasti skúšania vôd, potravín, predmetov bežného používania, kozmetických prostriedkov, ovzdušia, biologického materiálu; odber vzoriek pre chemické a fyzikálne skúšky pracovného a životného prostredia.

Laboratória CHA sú zriadené na ÚVZ SR a RÚVZ v SR:

ÚVZ SR
RÚVZ BA hl. mesto
RÚVZ Banská Bystrica
RÚVZ Košice
RÚVZ Nitra
RÚVZ Poprad
RÚVZ Prešov
RÚVZ Prievidza
RÚVZ Trenčín
RÚVZ Trnava
RÚVZ Žilina

Laboratória sú akreditované Slovenskou národnou akreditačnou službou.

V rámci pracovísk CHA v ÚVZ SR, resp. RÚVZ v SR je zriadených 9 Národných referenčných centier, ktoré zabezpečujú nadstavbovú diagnostiku a špeciálne analýzy podľa rozsahu špecializačných činností.

V CHA v SR sú zriadené nasledovné Národné referenčné centrá:

- NRC pre expozičné testy xenobiotík,
- NRC pre rezídua pesticídov,
- NRC pre laboratórnu diagnostiku v oblasti ľudského biomonitring,
- NRC pre zdravotnú problematiku vlákнитých prachov,
- NRC pre problematiku uhoľných baní,
- NRC pre odbery chemických faktorov a ich stanovenie v pracovnom ovzduší,
- NRC pre mykológiu životného prostredia,
- NRC pre organizovanie MPS v oblasti potravín,
- NRC pre kozmetické výrobky.

Na RÚVZ so sídlom v Poprade je zriadené Národné referenčné laboratórium (ďalej „NRL“) pre materiály prichádzajúce do kontaktu s potravinami. Sleduje bezpečnosť materiálov prichádzajúcich do kontaktu s potravinami a materiálov určených pre styk s pitnou vodou. Posudzuje technické normy a receptúry nových obalov na potraviny z hľadiska zdravotnej bezpečnosti. Spolupracuje s referenčným laboratóriom Spoločenstva (ďalej „EURL“), vykonáva funkciu konzultačného strediska, pripravuje odborné podklady pre hlavného hygienika SR v oblasti svojej kompetencie.

Pracoviská v CHA plnia úlohy vyplývajúce z koncepcií vedného odboru: **Chemické analýzy**. Podľa uvedeného vedného odboru je spracovaná činnosť jednotlivých pracovísk vo výročnej správe.

Personálne obsadenie pracovísk CHA v SR a stav akreditácie v roku 2015 k 31.12.2015

- pracovníci NRC sú zahrnutí v celkovom počte pracovníkov jednotlivých RÚVZ

Názov úradu	Pracovníci				Akreditácia				platnosť do				
	VŠ	SZP	NZP	Spolu		počet skúšok / ukazovateľov		počet odberov / ukazovateľov					
						A	N	A		N			
ÚVZ SR, z toho: - NRC pre expozičné testy xenobiotík - NRC pre rezíduá pesticidov	14	4	3	21	S	71	71	1	2	29.5.2018			
					U	298	229	5	2				
	1	1	0		S	5	5	0	0				
					U	6	9	0	0				
	3	1	0		S	4	4	0	0				
					U	63	91	0	0				
RÚVZ BA, hl. mesto	5	14	1	20	S	18	98	4	22	28.10.2020			
					U	64	259	14	50				
RÚVZ BB z toho: - NRC pre labor. diagnostiku v oblasti ľudského biomonit.	10	8	2,5	20,5	S	50	55	13	5	20.05.2020			
					U	211	127	198	10	20.05.2020			
	3,5	0	0	-	S	6	5	0	0				
				U	14	12							
RÚVZ Košice	7	11	2	20	S	32	140	6	44	19. 08. 2018			
					U	85	305	20	93				
RÚVZ Nitra z toho: - NRC pre zdrav. problemat. vláknitých prachov	5	11,5	1	17,5	S	37	61	4	5	30.9.2019			
					U	73	103	22	10				
	0,5	0	0		S	1	0	1	0				
					U	1	0	1	0				
RÚVZ Poprad z toho: - NRC pre mykotoxíny - NRL pre mat.prichádzajúce do kontaktu s potravinami	6	5	1	12	S	24	73	0	1	27.11.2018			
					U	58	170	0	1				
	1	0	0		S	1	8	0	0				
					U	1	11	0	0				
	2	2	0		S	8	33	0	0				
					U	46	100	0	0				
RÚVZ Prešov z toho: - NRC pre organizovanie MPS v oblasti potravín	6	10	2	18	S	38	103	1	1	19.12.2019			
					U	90	154	20	16				
	1	3	0		S	0	0	0	0				
					U	0	0	0	0				
RÚVZ PD so sídlom v Bojniciach, z toho: - NRC pre problematiku uhľových baní				1	S	0	0	0	0	17.1.2018			
					U	0	0	0	0				
					1	0	0	S	5		0	2	0
								U	5		0	2	0
RÚVZ v Trenčíne z toho: - NRC pre odbery chem. fakt. a stanovenie v prac. ovzduší	5 ¹⁾	6,5 ²⁾	1	12,5¹⁾	S	40	65	5	15	23.4.2020			
					U	60	96	44	24				
	2	1	0		S	2	1	2	1				
					U	8	7	8	7				
RÚVZ Trnava	3	6	0	9	S	25	28	0	0	14.8.2020			
					U	63	55	0	0				
RÚVZ Žilina z toho: - NRC pre kozmetické výrobky	5	10	1	16	S	30	49	3	26	11.03.18			
					U	59	134	4	63				
	2	1	0		S	13	2						
					U	38	3						

- vysokoškolsky vzdelaní pracovníci (VŠ)

- strední zdravotnícki pracovníci (SZP)

- pomocný personál (NZP)

¹celoročne PN; ²pracovník podateľne a centrálného príjmu

A – akreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)

N – neakreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)

S – skúška

U – ukazovateľ

Analytická činnosť pracovísk CHA v SR v roku 2015

a) podľa typu komodít

Názov úradu	Druh výkonu	Typ vzorky										Spolu
		Voda pitná	Voda na kúpanie	Minerálne vody	Potraviny	Materské mlieko	PBP	Kozmetika	Ovzdušie	Biologický materiál	Iné	
ÚVZ SR	vzorky	1190	65	0	485	91	0	2	97	175	367	2 472
	ukazovatele	4055	105	0	3638	432	0	3	217	203	1592	10 245
	analýzy	8991	210	0	6297	1003	0	6	434	413	3195	20 549
RÚVZ BA, hl. mesto	vzorky	804	510	2	243	0	0	371	240	95	0	2 265
	ukazovatele	8823	2324	20	756	0	0	1536	604	548	0	14 611
	analýzy	18085	4661	50	1458	0	0	3163	6949	1512	0	35 878
RÚVZ Banská Bystrica	vzorky	2166	316	16	637	0	0	0	303	150	0	3 588
	ukazovatele	31988	844	206	2433	0	0	0	1379	286	0	37 136
	analýzy	35207	1048	229	3667	0	0	0	3998	403	0	44 552
RÚVZ Košice	vzorky	1830	624	13	456	0	0	0	609	116	23	3 671
	ukazovatele	22805	2012	276	1854	0	0	0	1768	155	57	28 927
	analýzy	40716	3670	524	3392	0	0	0	4931	416	152	53 801
RÚVZ Nitra	vzorky	1568	499	3	484	0	0	0	277	0	573	3 404
	ukazovatele	23701	1401	34	1434	0	0	0	396	0	1097	28 063
	analýzy	35557	1938	82	3644	0	0	0	891	0	1547	43 659
RÚVZ Poprad	vzorky	753	373	20	590	0	1448	108	0	0	45	3 337
	ukazovatele	9780	1807	157	2023	0	5169	1004	0	0	438	20 378
	analýzy	10617	2645	258	3318	0	17355	1392	0	0	462	36 047
RÚVZ Prešov	vzorky	1295	456	20	882	26	0	0	658	0	355	3 692
	ukazovatele	20299	1560	400	2453	182	0	0	958	0	3837	29 689
	analýzy	30906	2372	610	5176	312	0	0	1338	0	3993	44 707
RÚVZ Prievidza	vzorky	0	0	0	0	0	0	0	153	50	0	203
	ukazovatele	0	0	0	0	0	0	0	153	150	0	303
	analýzy	0	0	0	0	0	0	0	163	255	0	418
RÚVZ Trenčín	vzorky	2288	726	32	657	0	0	0	325	50	46	4 124
	ukazovatele	23515	3540	281	2430	0	0	0	968	158	208	31 100
	analýzy	24133	4725	367	5243	0	0	0	430	369	390	35 657
RÚVZ Trnava	vzorky	1141	141	41	652	0	0	0	0	0	0	1 975
	ukazovatele	8980	278	339	2071	0	0	0	0	0	0	11 668
	analýzy	17980	558	682	3258	0	0	0	0	0	0	22 478
RÚVZ Žilina	vzorky	985	481	45	568	0	0	190	626	5	0	2 900
	ukazovatele	13711	2426	950	2110	0	0	1624	1778	10	0	22 609
	analýzy	14202	2553	1026	5168	0	0	3060	5366	45	0	31 420

pokračovanie tab. a) podľa typu komodít

Názov úradu	Druh výkonu	Typ vzorky										Spolu
		Voda pitná	Voda na kúpanie	Minerálne vody	Potraviny	Materské mlieko	PBP	Kozmetika	Ovzdušie	Biologický materiál	Iné	
Spolu	vzorky	14 020	4 191	192	5 654	117	1 448	671	3 288	641	1 409	31 631
	ukazovatele	167 657	16 297	2 663	21 202	614	5 169	4 167	8 221	1 510	7 229	234 729
	analýzy	236 394	24 380	3 828	40 621	1 315	17 355	7 621	24 500	3 413	9 739	369 166

b) zabezpečenie kvality skúšok

Názov úradu		Typ vzorky									Spolu
		Vody	Potraviny	Materské mlieko	PBP	Kozmetika	Ovzdušie	Biologický materiál	Iné		
ÚVZ SR	ukazovatele	3808	8220	469	0	5	262	200	22	12 986	
	analýzy	9541	14302	1220	0	9	521	380	57	26 030	
RÚVZ BA hl. mesto	ukazovatele	2371	744	0	0	2654	87	275	2325	8 456	
	analýzy	3581	958	0	0	2654	630	1187	2525	11 535	
RÚVZ BB	ukazovatele	5482	1064	0	0	0	695	44	0	7 285	
	analýzy	6509	1213	0	0	0	955	71	0	8 748	
RÚVZ Košice	ukazovatele	1742	311	0	0	0	568	52	15	2 688	
	analýzy	3520	1106	0	0	0	1076	95	44	5 841	
RÚVZ Nitra	ukazovatele	1171	194	0	0	0	95	0	0	1 460	
	analýzy	1441	323	0	0	0	188	0	0	1 952	
RÚVZ Poprad	ukazovatele	1318	224	0	625	45	0	0	45	2 257	
	analýzy	2096	829	0	1865	145	0	0	132	5 067	
RÚVZ Prešov	ukazovatele	3096	867	20	0	0	585	0	72	4 640	
	analýzy	5427	1207	20	0	0	1190	0	72	7 916	
RÚVZ Prievidza	ukazovatele	0	0	0	0	0	59	59	0	118	
	analýzy	0	0	0	0	0	59	59	0	118	
RÚVZ Trenčín	ukazovatele	2517	587	0	0	0	488	59	7	3 658	
	analýzy	5033	2215	0	0	0	303	159	56	7 766	
RÚVZ Trnava	ukazovatele	1262	691	0	0	0	0	0	0	1 953	
	analýzy	1888	717	0	0	0	0	0	0	2 605	
RÚVZ Žilina	ukazovatele	2293	1547	0	0	1115	589	2	0	5 546	
	analýzy	6425	2306	0	0	1761	1259	8	0	11 759	
Spolu	ukazovatele	25060	14449	489	625	3819	3428	691	2486	51047	
	analýzy	45461	25176	1240	1865	4569	6181	1959	2886	89337	

c) meranie mikroklimatických faktorov pri odbere ovzdušia

Názov úradu	Počet ukazovateľov	Počet analýz
ÚVZ SR	30	43
RÚVZ BA, hl. mesto	278	278
RÚVZ Banská Bystrica	429	429
RÚVZ Košice	1420	1572
RÚVZ Nitra	776	776
RÚVZ Poprad	0	0
RÚVZ Prešov	519	519
RÚVZ Prievidza	440	440
RÚVZ Trenčín	288	336
RÚVZ Trnava	336	336
RÚVZ Žilina	588	882
Spolu	5 104	5 611

Účasť na medzilaboratórnych porovnávacích testoch a porovnaniach pracovísk CH v SR v roku 2015

Názov úradu	Počet		Typ vzorky					Spolu
			Vody	Potraviny	Ovzdušie	Biologický materiál	Iné	
ÚVZ SR	testov	prihlásené	1	6	1	3	0	11
		ukončené	1	6	1	3	0	11
	ukazovateľov	prihlásené	3	273	6	11	0	293
		ukončené	3	273	6	11	0	293
RÚVZ BA, hl. mesto	testov	prihlásené	0	2	0	0	1	3
		ukončené	0	2	0	0	1	3
	ukazovateľov	prihlásené	0	6	0	0	1	7
		ukončené	0	6	0	0	1	7
RÚVZ Banská Bystrica	testov	prihlásené	3	1	0	1	0	5
		ukončené	3	1	0	1	0	5
	ukazovateľov	prihlásené	35	3	0	4	0	42
		ukončené	35	3	0	4	0	42
RÚVZ Košice	testov	prihlásené	1	2	3	1	0	7
		ukončené	1	2	3	0	0	6
	ukazovateľov	prihlásené	2	7	17	2	0	28
		ukončené	2	7	17	0	0	26
RÚVZ Nitra	testov	prihlásené	0	2	0	0	0	2
		ukončené	0	2	0	0	0	2
	ukazovateľov	prihlásené	0	6	0	0	0	6
		ukončené	0	6	0	0	0	6
RÚVZ Poprad	testov	prihlásené	0	2	0	0	3	5
		ukončené	0	2	0	0	1	3
	ukazovateľov	prihlásené	0	6	0	0	6	12
		ukončené	0	6	0	0	3	9

pokračovanie tab. 3

Názov úradu	Počet		Typ vzorky					Spolu
			Vody	Potraviny	Ovzdušie	Biologický materiál	Iné	
RÚVZ Prešov	testov	prihlásené	2	3	4	0	0	9
		ukončené	2	3	4	0	0	9
	ukazovateľov	prihlásené	12	9	8	0	0	29
		ukončené	12	9	8	0	0	29
RÚVZ Prievidza	testov	prihlásené	0	0	0	0	0	0
		ukončené	0	0	0	0	0	0
	ukazovateľov	prihlásené	0	0	0	0	0	0
		ukončené	0	0	0	0	0	0
RÚVZ Trenčín	testov	prihlásené	0	1	1	1	0	3
		ukončené	0	1	1	1	0	3
	ukazovateľov	prihlásené	0	2	7	1	0	10
		ukončené	0	2	7	1	0	10
RÚVZ Trnava	testov	prihlásené	0	2	0	0	0	2
		ukončené	0	2	0	0	0	2
	ukazovateľov	prihlásené	0	7	0	0	0	7
		ukončené	0	7	0	0	0	7
RÚVZ Žilina	testov	prihlásené	2	3	0	1	1	7
		ukončené	2	3	0	0	1	6
	ukazovateľov	prihlásené	4	10	0	1	3	18
		ukončené	4	10	0	0	3	17
Spolu	testov	prihlásené	9	24	9	7	5	54
		ukončené	9	24	9	5	3	50
	ukazovateľov	prihlásené	56	329	38	19	10	452
		ukončené	56	329	38	16	7	446

Organizovanie medzilaboratórnych porovnávacích testov v roku 2015

Organizátor	Názov testu	Typ testu	Počet ukazovateľov	Počet účastníkov testu
ÚVZ SR – NRC pre ETX	MPS-BET-1/15 Stanovenie kreatinínu v moči	PT	2	7
RÚVZ Bratislava	-	-	0	0
RÚVZ Banská Bystrica	ILC-BM-1/15	BP	4	2
RÚVZ Košice	-	-	0	0
RÚVZ Nitra	-	-	0	0
RÚVZ Poprad	-	-	0	0
RÚVZ Prešov	MP- Farba /2015	PT	1	2
	MPV-PO-21/2015 Stanovenie nutričných zložiek potravín	PT	4	11
	MPV-PO-22/2015 Stanovenie dusitanov a dusičnanov	PT	3	14
	Spektrofotometrické stanovenie formaldehydu (HCOH) v pracovnom ovzduší	PT	1	2
	Stanovenie formaldehydu (HCOH) v pracovnom ovzduší metódou GC.	PT	1	2
	Spektrofotometrické stanovenie amoniaku (NH ₃) v pracovnom ovzduší	PT	1	2
RÚVZ Prievidza	-	-	0	0
RÚVZ Trenčín	-	-	0	0
RÚVZ Trnava	-	-	0	0
RÚVZ Žilina	-	-	0	0

Typ testu:

PT – skúška spôsobilosti, porovnávacie meranie

BP – bilaterálne porovnanie

EP – experimenty presnosti, validácia metód

Nové analytické metódy a postupy meraní (a odberov) zavedené v pracoviskách CHA v SR v roku 2015

Názov úradu	Typ vzorky (komodita)	Ukazovateľ	Druh metódy	Pôvod metódy (STN, ISO, EN, vlastná metóda)
ÚVZ SR	Potraviny – detská výživa	Pesticídy: - tolylfluánid - δ – HCH - 2.4' - DDE - 2.4' - DDD - cis – heptachlóreoxid - chlorothalonil - tetradifon	Príprava vzorky: metóda D-SPE-QuEChERS Prístrojové meranie: GC/ECD	STN EN 15662 – Potraviny rastlinného pôvodu. Stanovenie rezíduí pesticídov metódou GC-MS a/alebo LC-MS/MS po predchádzajúcej extrakcii acetonitrilom, fázovom oddelení a prečistení metódou D-SPE-QuEChERS
	dojčenská výživa	benzo(a)antracén chryzén benzo(b)fluorantén	HPLC s fluorescenčnou detekciou	1.) Journal of AOAC 2011, roč. 94, č. 5, str. 267-280. 2.) Norma CSN P CEN/TS 16621
	výživové doplnky	kyselina listová nikotínamid (vit. B ₃)	HPLC s UV detekciou	Croat. J. Food Sci. Technol. 2014, roč. 6(2) 116-123
	Potraviny-detská výživa	dietofenkarb	GC-MS/MS (triplequad)	vlastná metóda
	Potraviny-detská výživa	dinikonazol	GC-MS/MS (triplequad)	vlastná metóda
	Potraviny-detská výživa	famoxadón	GC-MS/MS (triplequad)	vlastná metóda
	Potraviny-detská výživa	fenpyroximát	GC-MS/MS (triplequad)	vlastná metóda
	Potraviny-detská výživa	fluopyram	GC-MS/MS (triplequad)	vlastná metóda
	Potraviny-detská výživa	izokarbofos	GC-MS/MS (triplequad), GC-ECD, GC-PFPD	vlastná metóda
	Potraviny-detská výživa	metolachlór	GC-MS/MS (triplequad), GC-ECD	vlastná metóda
Potraviny-detská výživa	spiromezifén	GC-MS/MS (triplequad), GC-ECD	vlastná metóda	
RÚVZ BA, hl. mesto	0	0	0	0
RÚVZ B. Bystrica	0	0	0	0
RÚVZ Košice	Ovzdušie vonkaj., vnútorné., prac.	Oxid uhoľnatý	analyzátor TESTO 315-3	-
		Oxid uhličitý	analyzátor TESTO 315-3	-
	Ovzdušie pracovné	Minerálne oleje	gravimetrická	MDHS 84/2 Methods for Determination of Hazardous Substances, Health and Safety Executive
		n-butylacetát	GC-FID	NIOSH
		n-butanol	GC-FID	NIOSH
		Izo butanol	GC-FID	NIOSH
		Styrén	GC-FID	NIOSH
		Acetón	GC-FID	NIOSH
		Metylacetát	GC-FID	NIOSH
		Etylacetát	GC-FID	NIOSH
Butanón	GC-FID	NIOSH		
Izo propanol	GC-FID	NIOSH		

pokračovanie tab. 5

Názov úradu	Typ vzorky (komodita)	Ukazovateľ	Druh metódy	Pôvod metódy (STN, ISO, EN, vlastná metóda)
RÚVZ Nitra	0	0	0	0
RÚVZ Poprad	vody	Stanovenie agresívneho oxidu uhličitého	inkubačná, volumetria	STN 83 0520
	vody	Stanovenie hodnoty pHs a indexu Is	pH-metria, výpočet	STN 83 0615, STN 83 0520
RÚVZ Prešov	alkohol	furfural	vizuálna	Potravinový kódex SR
RÚVZ Prievidza	ovzdušie	oleje minerálne	gravimetria	vlastná metóda
RÚVZ Trenčín	Pracovné ovzdušie	As, Cd, Cu, Zn, Pb, Ni	AAS-Flame	NIOSH
RÚVZ Trnava	0	0	0	0
RÚVZ Žilina	0	0	0	0

V roku 2015 zavedenie nových metód bolo veľmi sťažené z dôvodu pretrvávajúcich technických problémov so zastaraným a poruchovým prístrojovým vybavením laboratórií.

Odborná činnosť pracovísk CHA v SR v roku 2015

a) programy, projekty, ťažiskové úlohy verejného zdravotníctva

Číslo úlohy: 1.3; 2.4	NÁZOV ÚLOHY: Ľudský biomonitring – sledovanie záťaže skupín obyvateľstva vybraným chemickým faktorom v životnom prostredí a pracovnom prostredí medzioborová úloha (odbory HŽP, PPL a OFŽP) Cd, kotinín	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ B. Bystrica	150	276
RÚVZ Trenčín	12	12
Číslo úlohy: 1.4	NÁZOV ÚLOHY: Sledovanie vplyvu škodlivých látok vo vnútornom ovzduší škôl na zdravie detí v rôznych regiónoch Slovenska medzioborová úloha (odbory HŽP, HDM a OFŽP)	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
ÚVZ SR	84	204
RÚVZ B. Bystrica	40	98
RÚVZ Nitra	24 odber ¹⁾	24 odber ¹⁾

¹⁾ laboratórium zabezpečilo odber, analýzy a vyhodnotenie vykonáva ÚVZ Bratislava

Číslo úlohy: 1.6	NÁZOV ÚLOHY: Mikroklimatické podmienky vo veľkých bazénových halách	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Poprad	16	106

Číslo úlohy: 2.1	NÁZOV ÚLOHY: Znižovanie miery zdravotných rizík zamestnancov z pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ B. Bystrica	262	1279
RÚVZ Košice	578	2127
RÚVZ Nitra	546	665
RÚVZ Prešov	208	265
Číslo úlohy: 2.1.3	NÁZOV ÚLOHY: Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu a z látok poškodzujúcich reprodukciu a narušajúcich endokrinný systém	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Prešov	16	20
Číslo úlohy: 3.1	NÁZOV ÚLOHY: Monitoring príjmu jódu	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ BA, hl. mesto	23	46
RÚVZ B. Bystrica	144	432
RÚVZ Košice	94	285
RÚVZ Nitra	115	339
RÚVZ Poprad	65	195
RÚVZ Prešov	125	375
RÚVZ Trenčín	71	142
RÚVZ Trnava	95	285
RÚVZ Žilina	121	242
Číslo úlohy: 3.2	NÁZOV ÚLOHY: Bezpečnosť nanomateriálov na báze TiO ₂	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Poprad	5	15
Číslo úlohy: 3.3	NÁZOV ÚLOHY: Bezpečnosť plastových výrobkov vo vzťahu k životnosti plastov	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Poprad	7	6
Číslo úlohy: 3.4	NÁZOV ÚLOHY: Bezpečnosť keramických výrobkov nespádajúcich pod platnú EU legislatívu	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Poprad	31	7
Číslo úlohy: 3.6	NÁZOV ÚLOHY: Bezpečnosť kozmetických výrobkov a ochrana spotrebiteľa	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ BA, hl. mesto	371	2106
RÚVZ Poprad	57	563
RÚVZ Žilina	150	676

Číslo úlohy: 3.8	NÁZOV ÚLOHY: Monitoring spotreby vybraných prídavných látok do potravín a aróm	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ BA, hl. mesto	56	107
RÚVZ B. Bystrica	38	76
RÚVZ Košice	26	56
RÚVZ Nitra	45	164
RÚVZ Žilina	126	234
Číslo úlohy: 7.1	NÁZOV ÚLOHY: Cyanobaktérie	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
ÚVZ SR	29	87
Číslo úlohy: 7.2	NÁZOV ÚLOHY: Legionely a améby v zdravotníckych zariadeniach, nebytových budovách a v oddychových zónach	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
ÚVZ SR	13	79
Číslo úlohy: 7.3	NÁZOV ÚLOHY: Minerálne a pramenité balené vody a vody vo watercooleroch	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ BA, hl. mesto	13	205
RÚVZ B. Bystrica	16	206
RÚVZ Košice	8	154
RÚVZ Nitra	53	823
RÚVZ Poprad	11	44
RÚVZ Trenčín	58	440
RÚVZ Trnava	41	287
RÚVZ Žilina	46	1091
Číslo úlohy: 7.4	NÁZOV ÚLOHY: Materské mlieko	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
ÚVZ SR	91	432
RÚVZ Prešov	26	182
Číslo úlohy: 7.5	NÁZOV ÚLOHY: Rezíduá pesticídov v potravinách pre dojčenskú a detskú výživu	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
ÚVZ SR	80	2794
Číslo úlohy: 7.7	NÁZOV ÚLOHY: Stanovenie PAU v ovzduší a hydroxypyrenu v moči u pracovníkov vybraných profesií	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ B. Bystrica	49	383
RÚVZ Košice	78	1183
RÚVZ Žilina	4	36

Číslo úlohy: 7.8	NÁZOV ÚLOHY: Stanovenie olova v krvi exponovaných pracovníkov	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
ÚVZ SR	115	136
RÚVZ Košice	17	17
Číslo úlohy: 7.11	NÁZOV ÚLOHY: Vedľajšie produkty dezinfekcie a kvalita pitnej vody	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
ÚVZ SR	119	373
RÚVZ BA, hl. mesto	40	40
RÚVZ B. Bystrica	197	3148
Číslo úlohy: 7.15	NÁZOV ÚLOHY: Monitoring expozície zamestnancov operačných sál narkotizačnými plynmi	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Žilina	27	225
Číslo úlohy: 7.16	NÁZOV ÚLOHY: Monitoring obsahu dusičnanov vo vodných zdrojoch individuálneho zásobovania	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ BA, hl. mesto	289	289
RÚVZ Košice	376	752
RÚVZ Nitra	389	389
RÚVZ Prešov	282	560
RÚVZ Trenčín	529	529
RÚVZ Trnava	478	1313
Číslo úlohy: 7.17	NÁZOV ÚLOHY: Monitoring TOC v bazénoch a prírodných kúpaliskách	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
ÚVZ SR	56	56
RÚVZ Košice	31	31
RÚVZ Poprad	379	379
RÚVZ Trnava	18	18
RÚVZ Žilina	58	58
Číslo úlohy: 7.20	NÁZOV ÚLOHY: Monitoring glykozidov steviolu v zmrzlínach a náplniach a dekoráciách cukrárenských výrobkov	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ BA, hl. mesto	9	18

b) Plnenie ďalších úloh a projektov v rámci SR

Názov úradu	Organizátor úlohy, projektu	Názov úlohy	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
ÚVZ SR	ÚVZ SR - HV	Glutén v diétnych potravinách	40	40	100
		Radiačne ošetrované potraviny	51	258	516
		Kontrola špecifikácie čistoty prídavných látok	19	55	138
		Skríning rezíduí antibiotík	130	130	268
		Stanovenie vápnika a fosforu vo výživových doplnkoch	6	10	24
		Stanovenie ťažkých kovov vo výživových doplnkoch	14	37	109
		Stanovenie ťažkých kovov v čajoch	21	64	192
		Kongenéry PCB v potravinách na osobitné výživové účely potraviny pre dojčiat a malé deti	6	42	112
	ÚVZ SR - HV	Kyselina eruková v potravinách na osobitné výživové účely potraviny pre dojčiat a malé deti	13	13	26
		Prídavné látky – mentofurán, kumarín, glykosidy steviolu	87	123	246
		Kontrola melamínu a benzo(a)pyrénu v potravinách na počiatočnú výživu dojčiat a potravinách na následnú výživu dojčiat	22	44	88
		Potraviny na osobitné výživové účely a výživové doplnky	10	66	132
	ÚVZ SR – HV/HDM	Monitoring príjmu jódu u vybranej skupiny populácie	298	298	796
	ÚVZ SR - HŽP	Svetový deň vody	178	356	712
	ÚVZ SR - HV	Glutén v diétnych potravinách	40	40	100
Radiačne ošetrované potraviny		51	258	516	
Kontrola špecifikácie čistoty prídavných látok		19	55	138	
RÚVZ BA, hl. mesto	RÚVZ Bratislava, hl. mesto	Plnenie Hlavných odborných a regionálnych priorít na úseku verejného zdravotníctva: Priorita č. 1 „1.2 Výživa a nutričný stav seniorov v zariadeniach sociálnej starostlivosti“	6	48	78
	ÚVZ SR	Svetový deň vody	144	288	576
RÚVZ B. Bystrica	ÚVZ SR	Svetový deň vody 2015	408	816	1050
		NaCl v hotových pokrmoch	18	18	36
RÚVZ Košice	ÚVZ SR	Svetový deň vody	376	752	752
RÚVZ Nitra	ÚVZ SR	Svetový deň vody 2015	150	300	300
		Dodržiavanie hygienických požiadaviek v domovoch sociálnych služieb, vrátane domovov dôchodcov, domovov špeciálnej starostlivosti, ktoré nepatria medzi zdravotnícke zariadenia v SR	25	225	275

RÚVZ Poprad	-	-	0	0	0
RÚVZ Prešov	-	-	0	0	0
RÚVZ Trenčín	ÚVZ SR úradná kontrola potravín	Sledovanie a hodnotenie výživovej hodnoty a pestrosti stravy v zariadeniach sociálnych služieb v rámci regiónu	38	266	266
		Sledovanie obsahu soli v pokrmoch podávaných v zariadeniach školského a ost. uzavretého stravovania.	114	114	114
	ÚVZ SR	Kontrola vody na kúpanie.	726	3540	3540
		ŠZD na pracoviskách s výskytom látok, u ktorých je reprodukčnotox. riziko (toluén), spojené s objektiv. chem. faktorov.	6 pracovísk	6	12
		Monitoring kvality pitnej vody, sledovanie obsahu dusičnanov v o verejných vodovodoch a individ. vodných zdrojov v spádovej oblasti.	1605	1605	1605
	Svetový deň vody	342	342	370	
RÚVZ Trnava	ÚVZ SR	Svetový deň vody 2015	121	242	242
	Mesto Trnava	Dni zdravia 2015	320	960	1333
	Mesto Hlohovec	Dni zdravia 2015	37	111	195
	RÚVZ Trnava	Regionálna úloha v rámci priorit v oblasti verejného zdravotníctva: Sledovanie azofarbív vo vzorkách zmrzlín odobratých pracovníkmi hygieny výživy RÚVZ so sídlom v Trnavskom kraji	43	57	118
	ÚVZ SR	Mimoriadny cieleň SZD nad zariadeniami sociálnych služieb, vrátane domovov dôchodcov, domovov špeciálnej starostlivosti (charitné, hospice a pod.), ktoré nepatria medzi zdravotnícke zariadenia v SR v súčinnosti odborov hygieny výživy a hygieny životného prostredia.	38	228	228

c) Iná odborná činnosť

Okrem výkonu laboratórnych skúšok a meraní pracovníci OCHFA vykonávali nasledovné odborné činnosti:

Názov úradu	Pracovisko	Forma činnosti
ÚVZ SR	všetky pracoviská NRC RP, NRC ETX, AAS, GC, CHP, CHV, CHO, HPLC	<p>1) <u>Členstvo v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - členstvo v národnej odbornej vedeckej skupine: Pesticídy a ich rezíduá, - tajomník Poradného zboru HO HH SR pre OCHA, - Členovia pracovných skupín poradného zboru HH SR pre spektrofotometrickú, chromatografickú, chemometrickú skupinu a PS pre chémiu ovzdušia, - komisia na preskúšanie odbornej spôsobilosti na kvalitatívne a kvantitatívne zisťovanie faktorov životného a pracovného prostredia na účely posudzovania ich možného vplyvu na zdravie, ÚVZ SR. - komisie TK 27 Kvalita a ochrana vody, TK 28 Kvalita a ochrana ovzdušia, - Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov.
ÚVZ SR	všetky pracoviská NRC RP, NRC ETX, AAS, GC, CHP, CHV, CHO, HPLC	<p>2) <u>Výuková a konzultačná činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Prednášky o činnosti chemických laboratórií OOFŽP ÚVZ SR, o využití chemických vyšetrovacích metód pri analýze zložiek životného prostredia pre študentov zo Strednej odbornej školy chemickej v Bratislave a študentov Fakulty verejného zdravotníctva SZÚ v Bratislave. - teoretická a praktická príprava pracovníkov RÚVZ na výkon programov a projektov úradov verejného zdravotníctva SR:1.4, - sledovanie vplyvu škodlivých látok vo vnútornom ovzduší škôl na zdravie detí v rôznych regiónoch Slovenska. Sťahovanie nameraných údajov z prístrojov a ich kompletizácia pre HŽP, - konzultačná činnosť- problematika expozície chemickým faktorom (z pracovného i životného prostredia) a ich biologické monitorovanie: pracoviská poľnohospodárskeho zamerania, RÚVZ v SR, zdravotnícke zariadenia: KPL BA, KE, FNŠP – BA, TT, GA, PO, PZS, praktickí lekári, pracoviská s expozíciou chemickým faktorom – napr. Bekaert Hlohovec, Bekaert Sládkovičovo, súkromné osoby a i. <p>3) <u>Iná odborná činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Na základe požiadavky zákazníka boli vypracované názory a interpretácie k protokolu o skúške č. 3950/2015, pre riešenie trestného oznámenia ČVS:ORP-2962/TK-B2-2015, - z výsledkov sledovania kvality vôd na prírodných kúpaliskách a vodárenských nádržiach boli vypracované názory a interpretácie výsledkov z lokalít: Šaštín – Gazarka, Zemplínska Šírava a Vinné, - vypracovanie stanoviska pre RÚVZ so sídlom v Spišskej Novej Vsi k správne mu konaniu vo veci uloženia pokuty pre firmu NATURAL, s.r.o. Stanovisko obsahovalo prepočty igrediencií, zadefinovanie správneho deklarovania obsahu látok uvedených na etikete výrobku, metódy stanovenia, - zodpovední pracovníci chemických laboratórií vypracovali počas roka stanoviská k rôznym materiálom na základe požiadaviek iných odborov ÚVZ SR, vedúcej odboru a manažéra kvality OOFŽP ÚVZ SR, - pracovníci chemických laboratórií pripomenkovali STN,

		<p>ISO, vnútrorezortné a mimorezortné legislatívne predpisy, vypracovali podklady pre verejné obstarávania tovarov a služieb,</p> <ul style="list-style-type: none"> - vypracovanie 15 hodnotení predpokladanej expozície operátorov, zamestnancov, rezidentov a iných osôb pre 21 účinných látok prípravkov na ochranu rastlín (z toho 6 zonálnych hodnotenia pre 11 účinných látok), - zavedenie nových modelov na hodnotenie predpokladanej expozície osôb prípravkom na ochranu rastlín požadovaných EK a EFSA – pre ich zonálne hodnotenia, - vypracovanie interpretácií pri stanovení ťažkých kovov v biologickými materiálloch (krv, moč, vlasy) pre pracoviská OOFŽP, - spracovanie výsledkov analýz jódu a kreatinínu v moči (150 vzoriek močov) a príprava podkladov pre správu k projektu Monitoring príjmu jódu u vybranej skupiny populácie.
RÚVZ BA, hl. mesto	Odbor hygienických laboratórií	<p><u>Technické komisie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Technická komisia č. 801, Konzultačná skupina - Kozmetické výrobky (ÚNMS SR). <p>a) <u>členstvo v odborných a expertných skupinách:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - krajský odborník a člen Poradného zboru HH SR pre odbor chemické analýzy, - pracovná skupina pre chromatografické metódy , - pracovná skupina pre spektrálne metódy, - pracovná skupina pre chémiu ovzdušia, - pracovná skupina pre chemometriu , - predseda komisie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. <p>b) <u>skúšobné komisie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - podpredseda skúšobnej komisie na overenie odbornej spôsobilosti na prácu s veľmi jedovatými látkami a prípravkami a s jedovatými látkami a prípravkami. <p>c) <u>výučba:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - odbornú prax pre študentov Fakulty verejného zdravotníctva Slovenskej zdravotníckej univerzity , - odbornú prax pre študentov Strednej odbornej školy chemickej v Bratislave. <p>d) <u>iná odborná činnosť:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - vypracovanie podkladov pre cenové ponuky, - vypracovanie podkladov pre zúčtovanie platených služieb , - odborné poradenstvo a konzultácie formou telefonických rozhovorov a e - mailovej komunikácie, - obhliadky pracovísk pred objektivizáciou faktorov pracovného ovzdušia a voľného ovzdušia.
RÚVZ BB	OCHA	<p>a) <u>členstvo v odborných a expertných skupinách:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - krajská odborníčka a členka poradného zboru HO HH SR pre odbor chemických analýz, - vedúca NRC pre laboratórnu diagnostiku v oblasti ľudského biomonitoringu, - vedúca pracovnej skupiny pre spektroskopické metódy, - členka Národnej technickej komisie pre oblasť ochrany, ovzdušia pri Úrade pre normalizáciu a skúšobníctvo SR, - členka pracovnej skupiny pre odber vzoriek ovzdušia, - vedúca pracovnej skupiny pre chromatografické metódy, - členka pracovnej skupiny pre chromatografické metódy, - členka pracovnej skupiny pre chemometriu. <p>b) <u>organizovanie laboratórnych cvičení</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - poskytovanie odborných konzultácií k diplomovým prácam študentov Univerzity Mateja Bela v B. Bystrici, Fakulty prírodných vied, odbor Environmentálna chémia,

		<ul style="list-style-type: none"> - letná odborná prax študentov, - vedenie prípravy diplomových prác, - odborné konzultácie, - organizácia mimoškolskej odbornej činnosti pre študentov, Slovenskej zdravotníckej univerzity v Banskej Bystrici, odbor Laboratórne vyšetровacie metódy v zdravotníctve.
RÚVZ BB	OCHA	<p>c) <u>odborné konzultácie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - sťaže študentov Technickej univerzity vo Zvolene, Fakulty ekológie a environmentalistiky, odbor Environmentálne inžinierstvo.
RÚVZ Košice	OCHA	<p>a) <u>členstvo v odborných a expertných skupinách:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - krajský odborník a člen Poradného zboru HH SR pre odbor chemické analýzy, - výkon funkcie členov pracovných skupín Poradného zboru HH SR pre spektrofotometrickú, chromatografickú, chemometrickú skupinu a pre chémiu ovzdušia
RÚVZ Nitra	OCHFA	<p>a) <u>členstvo v odborných a expertných skupinách:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - hlavný odborník HH SR pre odbor chemických analýz, - krajský odborník a člen Poradného zboru HH SR pre odbor chemické analýzy, - výkon funkcie členov pracovných skupín poradného zboru HH SR pre spektrofotometrickú, chromatografickú, chemometrickú skupinu a pre PS pre chémiu ovzdušia, - členstvo v redakčnej rade časopisu Slovak Journal of Health Science, <p>b) <u>výučba:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - zabezpečenie a vedenie praxe študentov UCM Trnava – študijný program verejné zdravotníctvo. <p>c) <u>iná odborná činnosť:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - organizácia odborných seminárov a vydanie zborníka prednášok RÚVZ Nitra, - koordinácia činnosti úradných laboratórií a NRL v SR, - vypracovávali odborné podklady pre rozhodovaciu činnosť orgánov na ochranu zdravia, - členstvo a aktívna práca v odborných spoločnostiach, - účasť na odborných mítingoch, konferenciách a seminároch v SR, pripravovali prednášky na odborné podujatia a publikovali v odborných časopisoch, - spracovanie výročnej správy a výkazníctva za chemické analýzy OOFŽP ÚVZ, - konzultačná, poradenská činnosť pre verejnosť.
RÚVZ Prešov	OLČ	<p>a) <u>členstvo v odborných a expertných skupinách:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - krajský odborník a člen Poradného zboru HH SR pre odbor chemické analýzy, <p>b) <u>iná odborná činnosť:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Farmaceutické skúšanie Aqua purificata.
RÚVZ Prievidza	NRC PUB	<p>a) <u>odborná činnosť:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - organizácia pracovného stretnutia na RÚVZ so sídlom v Nitre zameraného na problematiku porovnávacieho merania obsahu minerálnych olejov v ovzduší pracovného prostredia, - odborné stanoviská a konzultácie k problematike chemických faktorov, - odborné podklady pre rozhodovaciu činnosť orgánov na ochranu zdravia, - odborné analýzy, posudky, návrhy riešení konkrétnych problematických prípadov zamestnancom PZS pre HBP, a.s. Prievidza a iné pracovné prevádzky, - konzultácie pre banské podniky.
RÚVZ Trenčín	OCHFAŽ a PP	<p>a) <u>členstvo v odborných a expertných skupinách:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - člen subkomisie TK 27/SK 1 – Kvalita a ochrana vôd,

		<ul style="list-style-type: none"> - pracovná skupina pre chromatografické metódy HO HH SR pre odbor chemických analýz, - pracovná skupina pre chémiu ovzdušia HO HH SR, - krajská odborníčka HH SR pre odbor chemických analýz, pracovná skup. pre spektrálne metódy.
		<p>b) <u>výučba:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - výuka pre Trenčiansku univerzitu A. Dubčeka v Trenčíne, Fakulta zdravotníctva - Odbor Laboratórne vyš. metódy v zdravotníctve, - výučba pre Strednú zdravotnícku školu v Trenčíne – odbor zdravotnícky laborant, - výučba pre Trnavskú univerzitu v Trnave, Fakulta zdravotníctva a sociálnej práve, - konzultácie k bakalárskym prácam študentov Fakulty zdravotníctva Odbor Laboratórne vyš. metódy v zdravotníctve v Trenčíne.
RÚVZ Trnava	OCHFA	<p>a) <u>členstvo v odborných a expertných skupinách:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - člen poradného zboru hlavného odborníka HH SR pre odbor chemických analýz, - členka pracovnej skupiny pre spektrálne metódy, - členka pracovnej skupiny pre chromatografiu.
		<p>b) <u>výučba:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - výučba študentov Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave, študijný odbor verejné zdravotníctvo, - výuka študentov Trnavskej univerzity v Trnave, študijný odbor verejné zdravotníctvo.
		<p>c) <u>iná odborná činnosť:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - konzultačná a poradenská činnosť pre verejnosť v rámci Svetového dňa vody a Dní zdravia 2015 v Trnave a Hlohovci, - vypracovávali podklady pre rozhodovaciu činnosť orgánov na ochranu zdravia v Trnavskom kraji, - vypracovanie podkladov pre tvorbu legislatívy v oblasti verejného zdravotníctva, pre potreby štatistických hodnotení a výkazníctva.
RÚVZ Žilina	OLA	<p>a) <u>členstvo v odborných a expertných skupinách:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - krajská odborníčka HH SR pre odbor chemických analýz, - členstvo v pracovnej skupiny pre AAS, - člen skúšobnej komisie pre odbornú spôsobilosť na prácu s veľmi jedovatými látkami a prípravkami a s jedovatými látkami, - výbory odborných organizácií.
	LPPL	<p>a) <u>členstvo v odborných a expertných skupinách:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - člen skúšobnej komisie pre odbornú spôsobilosť na prácu s veľmi jedovatými látkami a prípravkami a s jedovatými látkami, - členstvo v pracovnej skupiny pre odber vzoriek ovzdušia, pre chemometriu, pre chromatografiu, - členstvo v redakčnej rade Fyzikálne faktory prostredia.

Medzinárodná činnosť pracovísk CHA v SR v roku 2015

Názov úradu	Pracovisko	Forma činnosti
ÚVZ SR	NRC RP	<ul style="list-style-type: none"> - Vypracovanie ročnej súbernej databázy o analýzach rezíduí pesticídov v potravinách pre dojčatá a malé deti na EFSA medzinárodný monitoring. - Podľa Nariadenia Komisie (EÚ) č. 915/2010 z 12.10.2010, týkajúceho sa viacročného kontrolného programu Spoločenstva s cieľom zabezpečiť dodržiavanie maximálnych hladín rezíduí pesticídov v potravinách, laboratórium povinne analyzuje rezíduá pesticídov vo vzorkách potravín spracovaných na báze obilnín, ovocia a zeleniny určených pre dojčatá a malé deti.
	NRC ETX	<ul style="list-style-type: none"> - Medzinárodné siete NRL. - Kontaktný bod ECDC, EFSA. - Pracovné skupiny EK. - Medzinárodný monitoring. - Účasť v medzinárodných projektoch. - Spolupráca s SZU v Prahe (metódy, RM, medzilaboratórne porovnania). - Spolupráca s PSD, York, VB – hodnotenie expozície prípravkom na ochranu rastlín. - Spolupráca s BfR, Berlín, Nemecko, AGES, Viedeň, Rakúsko – nové modely pre zonálne hodnotenia prípravkov na ochranu rastlín. - Medzinárodná spolupráca s odbornými pracoviskami.
	GC	<ul style="list-style-type: none"> - Spolupráca s Národným referenčným centrom pre dioxíny a príbuzné zlúčeniny so sídlom na SZU v Bratislave, ktorého činnosť je koordinovaná Referenčným laboratóriom EÚ (EU-RL) pre dioxíny a PCB v potravinách a krmivách v nemeckom Freiburgu. Laboratórium GC spolupracuje s uvedenou inštitúciou v rámci preverenia spôsobilosti úradných laboratórií vykonávať stanovenia indikátorových kongenérov PCB v potravinách. - Laboratórium analyzuje rezíduá pesticídov vo vzorkách potravín spracovaných na báze obilnín, ovocia a zeleniny určených pre dojčatá a malé deti podľa Nariadenia Komisie (EÚ) č. 915/2010 z 12.10.2010, týkajúceho sa viacročného kontrolného programu Spoločenstva s cieľom zabezpečiť dodržiavanie maximálnych hladín rezíduí pesticídov v potravinách. - Laboratórium participuje na monitoringu krajín EÚ v nadväznosti na prijaté opatrenia v oblasti potravinového dozoru nad radiačne ošetrovanými potravinami v spotrebiteľskej sieti dovážanej z tretích krajín a výrobky vyrobené v SR z dovezených surovín. V rámci tejto úlohy laboratórium vyšetruje, či vzorky tukových potravín z obchodnej siete rastlinného aj živočíšneho pôvodu vykazujú vlastnosti potravín ošetrovaných ionizujúcim žiarením – podľa STN EN 1784. Cieľom projektu je ochrana zdravia obyvateľstva pred nepriaznivými účinkami radiačne ošetrovaných potravín dovážaných z tretích krajín a ochrana obyvateľstva pred nepriaznivými účinkami radiačne ošetrovaných potravín vyrábaných v SR zo surovín dovážaných z tretích krajín.
	HPLC	<ul style="list-style-type: none"> - Účasť v medzinárodnom projekte COST ES 1105 Sinicové vodné kvety a ich toxíny vo vodách.
	CHO, GC, HPLC	<ul style="list-style-type: none"> - Participácia na medzinárodnom projekte SINPHONIE. Účelom projektu je plnenie Regionálneho prioritného cieľa III (RPG III) uvedeného v Deklarácii ministrov na Parnskej

		konferencii o životnom prostredí a zdraví, ktorým je prevencia akútnych a chronických respiračných ochorení a alergií u detí prostredníctvom zlepšovania kvality vnútorného prostredia v školách uplatnením environmentálno-zdravotných indikátorov. Monitoruje sa kvalita vnútorného ovzdušia základných škôl v rôznych regiónoch Slovenska na obsah prechavých organických látok, oxidov dusíka, formaldehydu, a prašnosti.
RÚVZ BA, hl. mesto	Odbor hygienických laboratórií	a) <u>pracovné skupiny EK</u> : - poverený zástupca MZ SR v Pracovnej skupine PEMSAC - analytické metódy pri Európskej komisii, Brusel b) <u>pracovné skupiny Rady Európy</u> : - poverený zástupca MZ SR v Pracovnej skupine EDQM P-SC-COS Rady Európy pre ochranu zdravia spotrebiteľov, Štrasburg, - poverený zástupca MZ SR v Sieti oficiálnych laboratórií na kontrolu kozmetiky OCCL, pri Rade Európy, Štrasburg.
RÚVZ B. Bystrica	OCHA/NRC	NRC pre laboratórnu diagnostiku v oblasti ľudského biomonitingu je členom medzinárodnej siete Network of Human Biomonitoring Laboratories in Civil Protection
RÚVZ Košice	-	-
RÚVZ Nitra	OCHFA	Medzinárodná spolupráca v oblasti NRL: konzultácie, bilaterálne testy (Praha).
RÚVZ Poprad	ŠLCHA, NRL pre FCM	Plenárne zasadnutie Národných referenčných laboratórií a EURL pre materiály prichádzajúce do kontaktu s potravinami, 30.6.2015, Ispra, Taliansko Plenárne zasadnutie Národných referenčných laboratórií a EURL pre materiály prichádzajúce do kontaktu s potravinami, Pracovný workshop, 21.-22.9.2015, Ispra, Taliansko.
RÚVZ Žilina	OLA	Medzinárodná spolupráca v oblasti NRL.

Vysvetlivky:

CHP - Špecializované laboratórium chémie potravín a PBP

CHV - Špecializované laboratórium chémie vôd

CHO - Špecializované laboratórium chémie ovzdušia

AAS - Špecializované laboratórium atómovej absorpčnej spektrometrie

GC - Špecializované laboratórium plynovej chromatografie

HPLC - Špecializované laboratórium kvapalinovej chromatografie

NRC RP - NRC pre rezíduá pesticídov

NRC ETX - NRC pre expozičné testy xenobiôtik

BIOLÓGIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Pracoviská biológie životného prostredia (ďalej „BŽP“) v ÚVZ SR a v 10 regionálnych úradoch verejného zdravotníctva v roku 2015 vykonávali biologické analýzy vzoriek pitných, povrchových, minerálnych, bazénových a ďalších typov vôd, vodných kvetov, ovzdušia, pieskov, makrofytov, peľov, bytového prachu, kontaktných šošoviek a predmetov bežného užívania, ekotoxikologické vyšetrenia vôd, vodných kvetov, chemických látok a výluhov, genotoxikologické analýzy biologického materiálu (krv, moč) profesionálne exponovaných pracovníkov a vyjadrovali názory a interpretácie výsledkov analýz.

V oblasti biológie životného prostredia sú v SR zriadené 4 národné referenčné centrá.

V ÚVZ SR v Bratislave: NRC pre hydrobiológiu

NRC pre ekotoxikológiu

NRC pre hodnotenie neskorých účinkov chemických látok metódami genetickej toxikológie (ďalej „NRC pre genetickú toxikológiu“).

V RÚVZ v Prievidzi so sídlom v Bojniciach: NRC pre termotolerantné améby.

Národné referenčné centrá vykonávali metodickú, koordinačnú činnosť a zabezpečovali špeciálne analýzy a činnosti pre ostatné RÚVZ v SR. Podieľali sa na vzdelávaní a usmerňovaní odborných zdravotníckych pracovníkov a spolupracovali s vedeckými a odbornými inštitúciami v SR a v zahraničí.

V RÚVZ v Košiciach je samostatné oddelenie genetickej toxikológie (ďalej „OGT“) s poradňou genetickej toxikológie pre prevenciu rakoviny.

Všetky pracoviská BŽP sú akreditované Slovenskou akreditačnou službou a majú osvedčenie o akreditácii podľa STN EN ISO/IEC 17 025 pre vybrané biologické ukazovatele a matrice uvedené v rozsahu akreditácie.

Pracoviská BŽP vyšetřili spolu 21 271 vzoriek životného a pracovného prostredia, čo predstavuje 113 878 ukazovateľov a 204 378 analýz. V roku 2015 sa zúčastnili 20 medzilaboratórnych porovnávacích testov a porovnaní vo vodách, ovzduší a biologickom materiáli a celkovo bolo overených 67 ukazovateľov.

Pracoviská BŽP v SR vykonávali biologické, ekotoxikologické a genotoxikologické vyšetřenia zložiek životného prostredia v súlade s koncepciou odboru BŽP.

Personálne obsadenie pracovísk BŽP v SR a stav akreditácie v roku 2015

ÚVZ a RÚVZ v SR	Pracovníci				Akreditácia			
	VŠ	SZP	NZP	Spolu		Počet skúšok/počet ukazovateľov		Platnosť do
						A	N	
ÚVZ SR NRC pre hydrobiológiu	2	0	0	2	S	5	5	29.5.2018
					U	12	6	
NRC pre ekotoxikológiu	2	1	0	3	S	4	4	29.5.2018
					U	4	4	
NRC pre genetickú toxikológiu	1	1	0	2	S	1	4	29.5.2018
					U	1	4	
RÚVZ Banská Bystrica	1	2	0	3	S	8	1	20.5.2020
					U	17	1	
RÚVZ hl. mesto Bratislava	1,5	0	0	1,5	S	2	6	28.10.2020
					U	7	8	
RÚVZ Košice BŽP	1	2	0	3	S	3	9*	19.08.2018
					U	10	16	
Genetická toxikológia	2	2	0	4	S	1	10	19.08.2018
					U	1	10	
RÚVZ Nitra	0,5	0,5	0	1	S	2	5	30.9.2019
					U	7	5	
RÚVZ Poprad	0,3	0,5	0	0,8	S	2	3	27.11.2018
					U	7	3	
RÚVZ Prešov	0,5	0,5	0	1	S	1	8	19.12.2019
					U	1	15	
RÚVZ Prievidza NRC pre termotolerantné améby	1	0,5	0	1,5	S	4	5	17.1.2018
					U	15	5	
RÚVZ Trenčín	0,5	1	0,5	2	S	2	6	23.04.2020
					U	12	9	
RÚVZ Trnava	1,5	0	0	1,5	S	4	3	14.08.2020
					U	12	5	
RÚVZ Žilina	1	0	0	1	S	1	8	11.03.2018
					U	7	10	
Spolu	15,8	11,3	0,9	28	S	38	74	-
					U	112	102	

Vysvetlivky:

VŠ – vysokoškolsky vzdelaní pracovníci

SZP – strední zdravotníckí pracovníci

NZP – pomocný personál

MD – materská dovolenka

A – akreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)

N - neakreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)

S – skúšky

U – ukazovatele

2. Analytická činnosť pracovníkov BŽP v roku 2015

a) podľa typu komodít

Názov úradu		Vody pitné a užitkové	minerálne, pramenité , bal. pitná	Vody bazénové	Vody z prírodných kúpalísk	Vodné kvety	Makrofýty	Stery	Piesok	Ovzdušie a bytový prach	Pele	Biol. materiál	Zabezpeč- enie kvality	Iné	SPOLU
ÚVZ SR Bratislava	vzorky	933	11	137	65	11	0	0	0	0	287	15	-	80	1540
	ukazovatele	6902	44	274	164	44	0	0	0	0	852	24	147	357	8808
	analýzy	14708	49	297	1553	507	0	0	0	0	5475	5200	1190	2543	31522
RÚVZ Banská Bystrica	vzorky	1 716	17	352	65	3	36	0	38	112	295	0	-	34	2668
	ukazovatele	12 002	68	709	239	3	36	0	76	112	885	0	1171	34	15335
	analýzy	15 453	102	1409	820	15	480	0	380	560	6202	0	2072	170	27663
RÚVZ hl. m. SR Bratislava	vzorky	671	0	380	102	0	10	0	51	0	0	0	5	0	1219
	ukazovatele	4697	0	760	204	0	10	0	51	0	0	0	29	0	5751
	analýzy	4697	0	770	490	0	10	0	51	0	0	0	30	0	6048
RÚVZ Košice	vzorky	1273	7	547	156	0	1	0	40	0	231	231	172	4	2662
	ukazovatele	8911	28	1094	423	0	1	0	40	0	693	231	172	8	11601
	analýzy	8911	28	1094	1536	0	1	0	560	0	2045	23100	268	24	37567
RÚVZ Nitra	vzorky	1682	26	742	37	0	0	0	88	0	247	0	25	0	2847
	ukazovatele	11774	104	2968	74	0	0	0	88	0	741	0	175	0	15924
	analýzy	15138	156	4452	148	0	0	0	1056	0	4314	0	175	0	25439
RÚVZ Poprad	vzorky	786	20	358	18	0	0	0	60	0	0	0	26	4	1272
	ukazovatele	5207	78	716	18	0	0	0	60	0	0	0	26	4	6109
	analýzy	5966	98	1054	93	0	0	0	240	0	0	0	214	8	7673
RÚVZ Prešov	vzorky	1457	21	435	53	0	0	0	53	0	0	0	59	0	2078
	ukazovatele	10199	84	870	159	0	0	0	53	0	0	0	183	0	11548
	analýzy	11746	105	1320	467	0	0	0	795	0	0	0	247	0	14680
RÚVZ Prievidza	vzorky	441	4	385	10	0	0	0	37	0	0	3	36	0	916
	ukazovatele	3087	20	812	30	0	0	0	37	0	0	6	38	0	4030
	analýzy	3551	20	1338	120	0	0	0	526	0	0	6	147	0	5708
RÚVZ Trenčín	vzorky	1606	32	454	20	0	0	1	46	0	0	0	69	3	2231
	ukazovatele	11275	128	918	60	0	0	1	46	0	0	0	321	3	12752
	analýzy	13007	160	1547	200	0	0	1	646	0	0	0	321	3	15885
RÚVZ Trnava	vzorky	1185	40	156	30	0	0	0	17	0	237	0	99	0	1764
	ukazovatele	8267	160	312	51	0	0	0	17	0	120	0	517	0	9444
	analýzy	8957	160	328	249	0	0	0	208	0	2473	0	531	0	12906
RÚVZ Žilina	vzorky	1159	51	467	13	0	3	0	121	0	245	0	12	3	2074
	ukazovatele	9418	204	1213	21	0	3	0	121	0	735	0	840	21	12576
	analýzy	11622	491	1663	56	0	93	0	242	0	3440	0	1656	24	19287

b) prehľad výkonov analytických skúšok BŽP

Názov úradu		Abiosesón a biosesón pitných vôd	Biosesón prírodných kúpalsk	Vodné kvety kvalita - kvantita	Biosesón umelých kúpalsk	Améby	Chlorofyl a	Makrofyty	Testy ekotoxicity	Vajčka helmintov	Cytogenetika	Pele	Biologický materiál	Roztoče	Iné	SPOLU
ÚVZ SR Bratislava	vzorky	809	22	5	137	100	15	0	154	0	13	287	0	0	36	1578
	ukazovatele	5 420	58	5	274	207	30	0	1 835	0	13	852	0	0	17	8711
	analýzy	5 772	398	21	297	291	60	0	12 828	0	1 300	5 475	0	0	187	26629
RÚVZ Banská Bystrica	vzorky	1 733	65	3	352	38	65	36	0	0	0	295	0	112	34	2733
	ukazovatele	12 070	239	3	709	76	65	36	0	0	0	885	0	112	34	14229
	analýzy	15 555	820	15	1 409	380	130	480	0	0	0	6 202	0	560	170	25721
RÚVZ hl. m. SR Bratislava	vzorky	671	102	0	380	0	102	10	0	51	0	0	0	0	0	1316
	ukazovatele	4697	204	0	760	0	102	10	0	51	0	0	0	0	0	5824
	analýzy	4697	490	0	770	0	102	10	0	51	0	0	0	0	0	6120
RÚVZ Košice	vzorky	1280	156	0	547	0	100	1	0	40	235	231	0	0	0	2590
	ukazovatele	8939	223	0	1094	0	200	1	0	40	235	693	0	0	0	11425
	analýzy	8939	936	0	1094	0	600	1	0	560	23500	2045	0	0	0	37675
RÚVZ Nitra	vzorky	1682	37	0	742	0	28	0	0	88	0	247	0	0	0	2824
	ukazovatele	11774	74	0	2968	0	56	0	0	88	0	741	0	0	0	15701
	analýzy	15138	148	0	4452	0	140	0	0	1056	0	4314	0	0	0	25248
RÚVZ Poprad	vzorky	806	18	0	358	0	0	0	0	60	0	0	0	0	4	1246
	ukazovatele	5285	18	0	716	0	0	0	0	60	0	0	0	0	4	6083
	analýzy	6064	93	0	1054	0	0	0	0	240	0	0	0	0	8	7459
RÚVZ Prešov	vzorky	1478	53	0	435	0	53	0	0	53	0	0	0	0	0	2072
	ukazovatele	10283	53	0	870	0	106	0	0	53	0	0	0	0	0	11365
	analýzy	11851	308	0	1320	0	159	0	0	795	0	0	0	0	0	14433
RÚVZ Prievidza	vzorky	441	10	0	385	35	10	0	0	37	0	0	3	0	0	921
	ukazovatele	3087	10	0	770	56	20	0	0	37	0	0	3	0	0	3983
	analýzy	3551	70	0	1155	205	50	0	0	526	0	0	12	0	0	5569
RÚVZ Trenčín	vzorky	1638	20	0	454	4	12	0	0	46	0	0	0	0	69	2243
	ukazovatele	11403	60	0	908	4	12	0	0	46	0	0	0	0	69	12502
	analýzy	13167	200	0	1364	4	12	0	0	646	0	0	0	0	69	15462
RÚVZ Trnava	vzorky	1185	30	0	156	0	27	0	0	17	0	237	0	0	0	1652
	ukazovatele	8267	51	0	312	0	54	0	0	17	0	120	0	0	0	8821
	analýzy	8957	249	0	328	0	111	0	0	208	0	2473	0	0	0	12326
RÚVZ Žilina	vzorky	1210	13	0	467	0	4	3	0	121	0	245	0	0	0	2063
	ukazovatele	9622	21	0	1213	0	8	3	0	121	0	735	0	0	0	11723
	analýzy	12113	56	0	1663	0	20	93	0	242	0	3440	0	0	0	17627

c) sumárny prehľad výkonov pracovísk BŽP v SR podľa typu komodít v roku 2015

Typy komodít	Vzorky	Ukazovatele	Analýzy
Vody pitné a úžitkové	12909	91739	113756
Vody minerálne, pramenité, bal. pitné	229	918	1369
Vody bazénové	4413	10646	15272
Vody z prírodných kúpalísk	569	1443	5732
Vodné kvety	14	47	522
Makrofyty	50	50	584
Stery	1	1	1
Piesok	551	589	4704
Ovzdušie a bytový prach	112	112	560
Pele	1542	4026	23949
Biologický materiál	249	261	28306
Zabezpečenie kvality	504	3619	6851
Iné	128	427	2772
SPOLU	21271	113878	204378

d) sumárny prehľad výkonov analytických skúšok BŽP v SR v roku 2015

Analytické skúšky	Vzorky	Ukazovatele	Analýzy
Abiosestón a biosestón pitných vôd	12 933	90 847	105 804
Biosestón prírodných kúpalísk	526	1 011	3 768
Vodné kvety kvalita - kvantita	8	8	36
Biosestón umelých kúpalísk	4 413	10 594	14 906
Améby	177	343	880
Chlorofyl a	416	653	1 384
Makrofyty	50	50	584
Testy ekotoxicity	154	1 835	12 828
Vajíčka helmintov	513	513	4 324
Cytogenetika	248	248	24 800
Pele	1 542	4 026	23 949
Biologický materiál	3	3	12
Roztoče	112	112	560
Iné	143	124	434
SPOLU	21 238	110 367	194 269

Účasť na medzilaboratórnych porovnávacích testoch a porovnaniach pracovnísk BŽP v SR v roku 2015

Názov úradu	Počet		Typ vzorky					Spolu
			Vody	Potraviny	Ovzdušie	Biologický materiál	Iné	
ÚVZ SR Bratislava	testov	prihlásené	1	0	0	1	1	3
		ukončené	1	0	0	1	1	3
	ukazovateľov	prihlásené	2	0	0	27	1	30
		ukončené	2	0	0	27	1	30
RÚVZ Banská Bystrica	testov	prihlásené	4	0	3	0	0	7
		ukončené	4	0	3	0	0	7
	ukazovateľov	prihlásené	7	0	9	0	0	16
		ukončené	7	0	9	0	0	16
RÚVZ Bratislava hl.m.	testov	prihlásené	1	0	0	0	0	1
		ukončené	1	0	0	0	0	1
	ukazovateľov	prihlásené	1	0	0	0	0	1
		ukončené	1	0	0	0	0	1
RÚVZ Košice	testov	prihlásené	4	0	0	0	0	4
		ukončené	4	0	0	0	0	4
	ukazovateľov	prihlásené	11	0	0	0	0	11
		ukončené	11	0	0	0	0	11
RÚVZ Nitra	testov	prihlásené	0	0	0	0	0	0
		ukončené	0	0	0	0	0	0
	ukazovateľov	prihlásené	0	0	0	0	0	0
		ukončené	0	0	0	0	0	0
RÚVZ Poprad	testov	prihlásené	1	0	0	0	0	1
		ukončené	1	0	0	0	0	1
	ukazovateľov	prihlásené	2	0	0	0	0	2
		ukončené	2	0	0	0	0	2
RÚVZ Prešov	testov	prihlásené	1	0	0	0	0	1
		ukončené	1	0	0	0	0	1
	ukazovateľov	prihlásené	2	0	0	0	0	2
		ukončené	2	0	0	0	0	2
RÚVZ Prievidza	počet testov	prihlásené	1	0	0	0	0	1
		ukončené	1	0	0	0	0	1
	ukazovateľov	prihlásené	2	0	0	0	0	2
		ukončené	2	0	0	0	0	2
RÚVZ Trenčín	testov	prihlásené	1	0	0	0	0	1
		ukončené	1	0	0	0	0	1
	ukazovateľov	prihlásené	1	0	0	0	0	1
		ukončené	1	0	0	0	0	1
RÚVZ Trnava	testov	prihlásené	1	0	0	0	0	1
		ukončené	1	0	0	0	0	1
	ukazovateľov	prihlásené	2	0	0	0	0	2
		ukončené	2	0	0	0	0	2
RÚVZ Žilina	testov	prihlásené	0	0	0	0	0	0
		ukončené	0	0	0	0	0	0
	ukazovateľov	prihlásené	0	0	0	0	0	0
		ukončené	0	0	0	0	0	0
SPOLU	testov	prihlásené	15	0	3	1	1	20
		ukončené	15	0	3	1	1	20
	ukazovateľov	prihlásené	30	0	9	27	1	67
		ukončené	30	0	9	27	1	67

Organizovanie medzilaboratórných porovnávacích testov pracoviskami BŽP v SR v roku 2015

Organizátor	Názov testu	Typ testu	Počet ukazovateľov	Počet účastníkov testu
ÚVZ SR NRC pre hydrobiológiu	MPS-BIO-1/2015 Stanovenie cyanobaktérií v povrchovej vode	PT	2	6
ÚVZ SR NRC pre ekotoxikológiu	MPV-EKO-1/2015 Stanovenie akútnej ekotoxicity extraktu vodného kvetu. Skúška s <i>Thamnocephalus</i> <i>platyurus</i>	BP	1	2
RÚVZ B. Bystrica BŽP	Medzilaboratórne porovnanie – peľový monitoring	BP	9	2

Typ testu:

PT – skúška spôsobilosti, porovnávacie meranie

BP – bilaterálne porovnanie

EP – experimenty presnosti, validácia metód

Nové analytické metódy a postupy meraní (a odberov) zavedené v pracoviskách BŽP v SR v roku 2015

V pracoviskách BŽP v SR v roku 2015 neboli zavedené nové analytické metódy.

Odborná činnosť pracovísk BŽP v SR v roku 2015

d) programy, projekty, ťažiskové úlohy verejného zdravotníctva

Číslo úlohy: 1.6	NÁZOV ÚLOHY: Mikroklimatické podmienky vo veľkých bazénových halách	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Žilina	12	24

Číslo úlohy: 2.1.3	NÁZOV ÚLOHY: Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu a z látok poškodzujúcich reprodukciu a narušajúcich endokrinný systém	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Košice	231	231

Číslo úlohy: 7.1	NÁZOV ÚLOHY: Cyanobaktérie	
Názov pracoviska	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
ÚVZ SR NRC pre hydrobiológiu	29	70
ÚVZ SR NRC pre ekotoxikológiu	25	296
RÚVZ B. Bystrica	77	77
RÚVZ Bratislava hl.m.	102	102
RÚVZ Košice	156	223
RÚVZ Prešov	53	53
RÚVZ Prievidza	10	10
RÚVZ Trenčín	6	6
RÚVZ Trnava	30	60
RÚVZ Žilina	13	21
SPOLU	501	918
Číslo úlohy: 7.2	NÁZOV ÚLOHY: Legionely a améby v zdravotníckych zariadeniach, nebytových budovách a v oddychových zónach	
Názov pracoviska	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
ÚVZ SR NRC pre hydrobiológiu	55	135
ÚVZ SR NRC pre ekotoxikológiu	44	62
RÚVZ B. Bystrica	38	76
RÚVZ Nitra	30	60
RÚVZ Prievidza	35	70
RÚVZ Žilina	37	37
SPOLU	239	440
Číslo úlohy: 7.3	NÁZOV ÚLOHY: Minerálne a pramenité balené vody a vody vo watercooleroch	
Názov pracoviska	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
ÚVZ SR NRC pre hydrobiológiu	4	16
RÚVZ B. Bystrica	17	68
RÚVZ Košice	7	28
RÚVZ Nitra	26	104
RÚVZ Poprad	20	78
RÚVZ Prešov	21	84
RÚVZ Prievidza	4	20
RÚVZ Trenčín	32	128
RÚVZ Trnava	40	160
RÚVZ Žilina	51	204
SPOLU	222	890
Číslo úlohy: 7.10	NÁZOV ÚLOHY: Monitoring výskytu enterovírusov vo vodách určených na kúpanie	
Názov pracoviska	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
ÚVZ SR NRC pre hydrobiológiu	17	46
ÚVZ SR NRC pre ekotoxikológiu	36	17
RÚVZ B. Bystrica	5	20
SPOLU	58	83

Číslo úlohy: 7.11	NÁZOV ÚLOHY: Veďľajšie produkty dezinfekcie a kvalita pitnej vody	
Názov pracoviska	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
ÚVZ SR NRC pre hydrobiológiu	12	84
ÚVZ SR NRC pre ekotoxikológiu	35	532
RÚVZ B. Bystrica	203	1421
SPOLU	250	2037
Číslo úlohy: 7.12	NÁZOV ÚLOHY: Peľová informačná služba (PIS) - Monitoring biologických alergénov v ovzduší	
Názov pracoviska	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
ÚVZ SR NRC pre gen. toxikológiu	287	5475
RÚVZ B. Bystrica	295	885
RÚVZ Košice	231	693
RÚVZ Nitra	247	741
RÚVZ Trnava	237	120
RÚVZ Žilina	245	735
SPOLU	1542	8649
Číslo úlohy: 7.13	NÁZOV ÚLOHY: Monitoring alergénov roztočov vo vnútornom prostredí	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ B. Bystrica	112	112
Číslo úlohy: 7.18	NÁZOV ÚLOHY: Epidemiologická prevencia rizika karcinogenity v populácii	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Košice	68	68

e) **Plnenie ďalších úloh a projektov v rámci SR**

Názov úradu	Organizátor úlohy, projektu	Názov úlohy	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
NRC EKO	ÚVZ SR Bratislava RÚVZ D. Streda ZsVS Nitra, a.s.	Medzirezortný projekt: Kvalita pitnej vody a vedľajšie produkty dezinfekcie	12	*	*
	ÚVZ SR Bratislava RÚVZ B. Bystrica Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s. Banská Bystrica; Stredoslovenská vodárenská prevádzková spoločnosť, a.s. Banská Bystrica	Medzirezortný projekt: Kvalita pitnej vody a vedľajšie produkty dezinfekcie	36	533	2397
RÚVZ Košice	OGT	Poradňa genetickej toxikológie pre prevenciu rakoviny	276	276	276

* ZsVS odobrala v rámci projektu NRC EKO 12 vzoriek, v ktorých laboratória OOFŽP ÚVZ SR vykonali mikrobiologické, biologické a fyzikálno-chemické analýzy

f) **Iná odborná činnosť**

Názov úradu	Pracovisko	Forma činnosti
ÚVZ SR Bratislava	NRC pre hydrobiológiu	<p>1/ <u>Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Poradný zbor hlavnej odborníčky hlavného hygienika pre biológiu životného prostredia • Komisia na preskúšanie odbornej spôsobilosti na kvalitatívne a kvantitatívne zisťovanie faktorov životného a pracovného prostredia na účely posudzovania ich možného vplyvu na zdravie, ÚVZ SR • Komisia TK 27 Kvalita a ochrana vody • Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov • Interné auditorstvo <p>2/ <u>Metodická, konzultačná a výuková činnosť</u></p> <p>Konzultačná činnosť</p> <ul style="list-style-type: none"> • Konzultačný deň NRC pre hydrobiológiu s príspevkami, 22.4.2015 • Porada hlavnej odborníčky HH SR, ÚVZ SR s aktívnou účasťou, 11.11.2015 • telefonické a mailové konzultácie pracovníkom laboratórií RÚVZ týkajúce sa determinácie organizmov vo vodách, stanovenia chlorofylu-a (RÚVZ Trnava, RÚVZ Trenčín). <p>Výuková činnosť</p> <ul style="list-style-type: none"> • Školenie o odberoch povrchových vôd v súvislosti s vyšetrovaním cyanobaktérií v zmysle aktuálnej legislatívy – teoretická aj praktická časť, pre pracovníkov RÚVZ Bratislava, hl. mesto, areál Kuchajda, Bratislava, 19.6.2015. • Školenie odberov povrchových vôd v súvislosti s vyšetrovaním cyanobaktérií – teoretická aj praktická časť, pre pracovníkov RÚVZ Michalovce, areál Kamenec, Zemplínska Šírava, 18.8. 2015 • Krátke prednášky o odbornej činnosti NRC s praktickými ukázkami pre niekoľko skupín študentov strednej chemickej školy a SZU v rámci exkurzií <p>3/ <u>Legislatívna činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Pravidelné sledovanie normotvornej činnosti

		<ul style="list-style-type: none"> • Účasť na ustanovujúcom rokovaní na Úrade normalizácie, metrológie a skúšobníctva. Predmet rokovania - štatút TK, strategické vyhlásenie, plán práce komisie na r. 2016, 18. 12. 2015 <p><u>4/ Iná odborná činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • V spolupráci s NRC pre ekotoxikológiu vypracovanie dokumentu Pokyny na odbery vzoriek z vôd určených na kúpanie, z prírodných kúpalísk a biokúpalísk a na stanovenie biologických a ekotoxikologických ukazovateľov pre kúpaciu sezónu 2015 • V spolupráci s HŽP a NRC pre ekotoxikológiu organizovanie a účasť na pracovnom stretnutí pracovníkov biológie životného prostredia a hygieny životného prostredia ÚVZ SR a vybraných RÚVZ. Predmetom rokovania boli odbery rekreačných vôd vzhľadom na výskyt cyanobaktérií na problémových lokalitách, zlepšenie komunikácie pri zabezpečovaní odberov, poskytovanie informácií o premnožení cyanobaktérií ÚVZ SR a ďalšie problematické body, 9.4.2015 • V spolupráci s RÚVZ Bratislava vypracovanie dokumentu Metodika odberu vzoriek piesku z pieskovísk na mikrobiologické a parazitologické rozbor • Vypracovanie a spolupráca na vypracovaní 21 odborných stanovísk, názorov a interpretácií k biologickým skúškam <p><u>5/ Zvyšovanie odbornosti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mgr. Chomová, PhD.: RNDr. Miloslav Šeďa, PhD. – Výskum zooplanktónu v Čechách, história a súčasnosť, pravda a mýty. Účasť na prednáške, Ústav zoológie SAV, 24.2.2015. • Mgr. Chomová, PhD.: XII. Vedecko-odborná konferencia NRC pre surveillance infekčných chorôb v SR, Ministerstvo zdravotníctva SR Bratislava, 19.3.2015, aktívna účasť - poster: Cyanobaktérie v medzinárodnom projekte COST. • Ing. Némová: Seminár COST info Day. Slovenské centrum vedecko-technických informácií, 20.3.2015. • Mgr. Chomová, PhD.: Jarný algologický seminár. Bratislava, Botanický ústav SAV, 20.4. 2015. • Mgr. Chomová, PhD.: Determinačný kurz pre hydrobiológov zameraný na problematiku povrchových vôd. VÚVH Bratislava, 29.9.2015. • Ing. Némová: Odborné školenie SNAS – Činnosť interných auditorov v akreditovaných skúšobných a kalibračných laboratóriách. Bratislava, 10.11.-12.11.2015. • Mgr. Chomová, PhD.: Jesenný algologický seminár. Bratislava, Botanický ústav SAV, 7.12.2015. <p>Účasť na seminároch ÚVZ SR</p>
<p>ÚVZ SR Bratislava</p>	<p>NRC pre ekotoxikológiu</p>	<p><u>1/ Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • RNDr. V. Nagyová, PhD. - hlavná odborníčka HH SR pre biológiu životného prostredia a predseda poradného zboru HH SR pre BŽP • RNDr. I. Drastichová - gestor medzinárodného projektu CYANOCOST za ÚVZ SR (Cyanobacterial blooms and toxins in water resources) – Sinicové vodné kvety a toxíny vo vodách: Výskyt, vplyv na zdravie a opatrenia. • Limnologická spoločnosť - RNDr. V. Nagyová, PhD. • Interný audítor OOFŽP - RNDr. I. Drastichová • Interný audítor ÚVZ SR (v zmysle normy ISO 9001 a ISO 19011) - RNDr. I. Drastichová • Manažér kvality OOFŽP - RNDr. V. Nagyová, PhD. • Skúšobná komisia na účely overenia odbornej spôsobilosti potrebnej na vydanie osvedčenia na kvalitatívne a kvantitatívne zisťovanie faktorov životného prostredia a pracovného prostredia na účely posudzovania ich možného vplyvu na zdravie - RNDr. V. Nagyová, PhD., RNDr. I. Drastichová • Skúšobná komisia na účely overenia odbornej spôsobilosti potrebnej na vydanie osvedčenia na odber vzoriek zo životného prostredia a pracovného prostredia na účely kvalitatívneho a kvantitatívneho zisťovania faktorov životného prostredia a pracovného prostredia – RNDr. I. Drastichová • Skúšobná komisia na účely overenia odbornej spôsobilosti potrebnej na vydanie osvedčenia na hodnotenie dopadov na zdravie a na hodnotenie zdravotných rizík zo životného prostredia na účely posudzovania ich možného vplyvu na zdravie – RNDr. I. Drastichová je podpredsedom tejto skúšobnej komisie. • Pracovná skupina „Hodnotenie dopadu na zdravie“ - RNDr. I. Drastichová je

		<p>členom pracovnej skupiny pre hodnotenie dopadov na zdravie a plní úlohy vyplývajúce z porád tejto skupiny v oblasti HIA.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov – RNDr. Nagyová, PhD., RNDr. Drastichová <p><u>2/ Metodická, konzultačná a výuková činnosť</u></p> <p>Pracovníci vykonávali metodickú činnosť, organizovali konzultačné dni a prednášali na školeniach, stážach, kurzoch, a pod.</p> <p>Metodické materiály</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pokyny na odbery vzoriek z vôd určených na kúpanie, z prírodných kúpalísk a biokúpalísk a na stanovenie biologických a ekotoxikologických ukazovateľov pre kúpaciu sezónu 2015. Pokyny boli odoslané všetkým RÚVZ. • Usmernenie k úlohe 7.10 Monitoring výskytu enterovírusov vo vodách na kúpanie pre rok 2015, ktoré bolo zaslané všetkým účastníkom projektu a príslušným regionálnym úradom verejného zdravotníctva. <p>Konzultačná činnosť</p> <ul style="list-style-type: none"> • V súvislosti s plnením úlohy z porady hlavnej odborníčky HH SR pre biológiu životného prostredia NRC pre ekotoxikológiu v spolupráci s NRC pre hydrobiológiu zorganizovali spoločné stretnutie pracovníkov BŽP a HŽP vybraných úradov verejného zdravotníctva v SR, ktorí sa zaoberajú odbermi a monitorovaním kvality vody na lokalitách s pretrvávajúcimi problémami s premožením cyanobaktérií - Zemplínska Šírava, Šaštín-Stráže (Gazarka), Lipovina - Bátorce, Jazero Košice a Duchonka. Stretnutie sa uskutočnilo 9. 4. 2015 v ÚVZ SR v Bratislave a zúčastnilo sa na ňom 18 pracovníkov. • Konzultačný deň NRC pre ekotoxikológiu, ktorý sa konal 22. 4. 2015 na ÚVZ SR v Bratislave. Zúčastnilo sa 23 účastníkov. • Porada hlavnej odborníčky a poradného zboru HH SR pre odbor BŽP a vedúcich pracovníkov NRC, ktorá sa konala 11. 11. 2015. Prítomní boli informovaní o zmenách v oblasti legislatívy pitnej vody, o nových možnostiach monitoringu bioindikátorov, o činnosti jednotlivých pracovísk BŽP a NRC v SR v roku 2015 a o úlohách pracovísk BŽP v SR v nasledujúcom období. Zúčastnilo sa na nej 22 pracovníkov. <p>Výuková činnosť</p> <ul style="list-style-type: none"> • Výklad k ekotoxikologickým metódam a činnosti NRC pre študentov zo FCHPT STU v Bratislave, 12. 3. 2015 • Školenie pre OOFŽP o bezpečnosti pri práci s chemickými a biologickými faktormi, 22. 5. 2015, ÚVZ SR Bratislava • Školenie zamestnancov RÚVZ Michalovce v oblasti odberov vzoriek na biologické a ekotoxikologické ukazovatele, 18. 8. 2015 • Odborná exkurzia študentov Strednej zdravotníckej školy (študijný odbor zdravotnícky asistent), Strečnianska 20, Bratislava (23. 11. 2015) • Zimná prax študentov SZU, 3. ročník Bc. štúdia, denná forma (14.- 18. 12. 2015). <p><u>3/ Legislatívna a normotvorná činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vypracovanie stanovísk k materiálom na základe požiadaviek odboru legislatívy a práva • Pripomienkovanie návrhu revízie príloh smernice 98/83/ES o kvalite pitnej vody <p><u>4/ Iná odborná činnosť</u></p> <p>V roku 2015 pracovníci NRC pre ekotoxikológiu spolu s odborom HŽP pracovali na projekte „Kvalita vody a vedľajšie produkty dezinfekcie“, ktorého cieľom bolo zistiť vplyv dezinfekcie na kvalitu vody. Na projekte NRC spolupracovalo s 3 vodárenskými spoločnosťami: Stredoslovenskou vodárenskou spoločnosťou, a.s., Stredoslovenskou vodárenskou prevádzkovou spoločnosťou, a.s., a Západoslovenskou vodárenskou spoločnosťou, a.s.</p> <p>NRC pre ekotoxikológiu sa s pracovníkmi OHŽP ÚVZ SR a ZsVS, a.s. podieľalo na organizácii besedy na tému Pitná voda v Gabčíkove, ktorá sa konala 19. 3. 2015 v kultúrnom dome v Gabčíkove, na ktorej boli obyvatelia a ďalší účastníci oboznámení s projektom „Kvalita vody a vedľajšie produkty dezinfekcie“ a s hodnotením a výsledkami kvality vody.</p> <p>Na základe požiadaviek zákazníka NRC pre ekotoxikológiu sledovalo ekotoxicitu odpadových vôd, pričom analyzovalo 13 vzoriek, čo predstavuje 93 ukazovateľov a 731 analýz. Skúšky ekotoxicity boli vykonané na testovacích organizmoch <i>Sinapis alba</i>, <i>Daphnia magna</i> Straus, resp. <i>Sinapis alba</i>, <i>Vibrio fischeri</i> a <i>Desmodesmus subspicatus</i>.</p> <p>Z výsledkov sledovania kvality vôd na prírodných kúpaliskách a vodárenských nádržiach bolo vypracovaných 7 príloh k protokolom o skúškach s názormi a interpretáciami výsledkov pre 25 vzoriek z lokalít: Kuchajda (4 vzorky),</p>
--	--	---

		<p>Málinec (11 vzoriek), Hriňová (4 vzorky), Šaštín-Stráže (1 vzorka), Vinné (2 vzorky) a Zemplínska Širava (3 vzorky). Z výsledkov sledovania kvality pitných vôd bola vypracovaná 1 príloha pre 4 vzorky z RÚVZ Trnava a na základe požiadaviek zákazníkov bolo vypracovaných 6 príloh k protokolom o skúškach s názormi a interpretáciami výsledkov k 27 vzorkám. Celkovo bolo pre 56 vzoriek vypracovaných 14 príloh k protokolom o skúškach s názormi a interpretáciami výsledkov.</p> <p>NRC pre ekotoxikológiu intenzívne spolupracovalo s NRC pre hydrobiológiu a laboratóriom HPLC na ÚVZ SR pri stanovení akútnej ekotoxicity vôd určených na kúpanie a sinicových vodných kvetoch, analýzach cyanotoxínov v sinicových vodných kvetoch a pri určovaní druhového zloženia vodných kvetov.</p> <p><u>5/ Zvyšovanie odbornosti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Seminár „Spracovanie dát v zdravotníctve a data mining v biomedicíne“, 4. 2. 2015, Acrea CR s. r. o., Bratislava • Celoslovenský seminár k problematike uplatňovania vyhlášky MZ SR č. 233/2014 Z. z., 24. 2. 2015, ÚVZ SR Bratislava (RNDr. Drastichová) • Beseda „Pitná voda v Gabčíkove“, 19. 3. 2015, Gabčíkovo (RNDr. Nagyová, PhD., RNDr. Drastichová) • Preškolenie z Príručky kvality PO-12 OOFŽP a Metrologického poriadku, OOFŽP, 24. 3. 2015 OOFŽP ÚVZ SR Bratislava (RNDr. Nagyová, PhD., RNDr. Drastichová, p. Kilbergerová) • Pracovné stretnutia pracovníkov BŽP a HŽP vybraných RÚVZ, 9. 4. 2015, ÚVZ SR v Bratislave (RNDr. Nagyová, PhD., RNDr. Drastichová, p. Kilbergerová) • Školenie „Klasifikácia, balenie a značenie chemických látok a zmesí“, 17. 4. 2015, VÚSAPL, a. s. Nitra (RNDr. Drastichová) • Seminár SNAS, 10. 6. 2015, SNAS, Bratislava (RNDr. Nagyová, PhD.) • 35. medzinárodné vedecké sympóziu „Priemyselná toxikológia 2015“, 17. - 19. 6. 2015, Svit (RNDr. Nagyová, PhD., RNDr. Drastichová) • Seminár „Mikrobiológia vody a životného prostredia 2015“, 23. 9. – 25. 9. 2015, Nový Smokovec (RNDr. Nagyová, PhD.) • Konferencia „Pitná voda“, 6. - 8. 10. 2015, Trenčianske Teplice (RNDr. Nagyová, PhD.) • Sympóziu “Manganese Showcase Symposium 2015“, ktoré zorganizovali 13. 10. - 16. 10. 2015 International Manganese Institute (IMnI) spolu s University of Ottawa a Risk Sciences International (RSI) of Ottawa. Sympóziu bolo venované nedávno dokončenému päťročnému výskumnému programu IMnI o potenciálnych účinkoch mangánu na zdravie a životné prostredie (RNDr. Drastichová) • Účasti na ústavných seminároch, ktoré sa konajú na ÚVZ SR v Bratislave; (RNDr. Nagyová, PhD., RNDr. Drastichová, p. Kilbergerová)
<p>ÚVZ SR Bratislava</p>	<p>NRC pre genetickú toxikológiu</p>	<p><u>1/ Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov • Slovenská komora medicínsko-technických pracovníkov • Česká a slovenská spoločnosť pre mutagenézu vonkajšieho prostredia pri Československej biologickej spoločnosti <p><u>2/ Metodická, konzultačná a výuková činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Konzultácia ohľadom projektu GERMM pre RNDr. Hudákovú z RÚVZ Banská Bystrica (20.1.2015) • Konzultácia ohľadom cytogenetického vyšetrenia pracovníkov v zdravotníctve pre MVDr. Odnechtu z NOÚ Bratislava (19.2.2015) • Konzultácia ohľadom genotoxikologického vyšetrenia pracovníkov profesionálne exponovaných etylénoxidu pre Mgr. Izraelovú z PZS Alsana s.r.o. Nová Dubnica (29.4.2015, 30.4.2015, 3.8.2015) • Konzultácia o odbere vzoriek krvi na genotoxikologické vyšetrenie pre PhDr. Chovancovú z CHIRANA T. Injecta a.s. Stará Turá (4.5.2015) • Odborná exkurzia pre študentov Strednej zdravotnickej školy v Bratislave o činnosti NRC, genotoxikologických metódach a monitorovaní biologických alergénov v ovzduš (23.11.2015) • Prednáška s praktickými ukážkami v problematike genotoxikologických metód, monitorovania biologických alergénov a činnosti NRC pre študentov z FCHT STU v Bratislave (12.3.2015) • Odborná prax pre študentov SZU v Bratislave, 3. ročník Bc. ohľadom genotoxikologických metód, monitorovania biologických alergénov a činnosti

		<p>NRC (14.12.2015)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vypracovanie metodického materiálu: Metodické usmernenie spôsobu vyhodnocovania biologických analýz pre metódu: Cytogenetická analýza ľudských periférnych lymfocytov <p><u>3/ Iná odborná činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • RNDr. Zámečníková vykonáva funkciu interného audítora na pracovisku OOFŽP • K. Gregušová zastupuje hlavnú laborantku a pracovníčku registratúry pošty počas ich neprítomnosti na pracovisku • Pravidelne boli poskytované podklady ohľadom „Informácie o peľovej situácii v Bratislave“ pre týždenné uverejňovanie na webovej stránke ÚVZ SR www.uvzs.sk a pre tlačové agentúry (SITA, TASR). Spolupráca s portálom www.alergia.sk a www.zdravie.sk prostredníctvom priameho vkladania údajov do systému <p>Pracovníci vypracovali odborné stanoviská ohľadom aerobiologického monitorovania ovzdušia pre mediálny odbor ÚVZ SR (16.3.2015, 23.3.2015, 12.5.2015, 28.7.2015) a pre RÚVZ Žilina (8.7.2015)</p>
RÚVZ B. Bystrica	BŽP	<p><u>1/ Metodická, konzultačná a výuková činnosť</u></p> <p>Metodická a konzultačná činnosť</p> <ul style="list-style-type: none"> • Konzultácie pre MZ SR k problematike merania výskytu alergologicke významného peľu v ovzduší klimatických kúpeľov Tatranské Zruby, 13.5.2015 • Preškolenie 3 pracovníkov HŽPaZ RÚVZ BB na odber vzoriek pri výskyte vodného kvetu • Externý školiťel – špecialista – metodická a odborná pomoc pri riešení diplomových prác 2 študentiek UMB zameraných na problematiku cyanobaktérií a biologickej kvality vody na kúpanie <p>Výuková činnosť</p> <ul style="list-style-type: none"> • Externý školiťel – špecialista – metodická a odborná pomoc pri riešení bakalárskej práce študenta UMB zameranej na výskyt alergologicke významných drevín na sídlisku Sásová • Externý konzultant – špecialista – metodická a odborná pomoc pri riešení bakalárskej práce študentky SZU zameranej na výskyt alergénov roztočov vo vybraných predškolských zariadeniach okresov Brezno a Banská Bystrica • Odbornú prax na BŽP v rozsahu 5 dní absolvoval študent 3. ročníka UMB – bakalárske štúdium, študentka 2.ročníka SZU a 10 dní študent 4. ročníka STU <p><u>2/ Iná odborná činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Hodnotiaca správa o vybraných indikátoroch do monitorovacieho systému UNIPHE – z databázy monitorovacích staníc PIS pri RÚVZ v SR pre vybrané alergény - peľ jelše, brezy, ambrózie a tráv za rok 2014 • Spracovanie týždenných hlásení o výskyte peľu brezy v ovzduší SR k medzinárodnej štúdii pre Hall Allergy za mesiace marec – máj 2015 • Pracovníci BŽP sa aktívne podieľali na činnosti NRC pre hodnotenie vplyvu voľného ovzdušia uzatvorených priestorov nevýrobného charakteru na zdravie populácie • Spolupráca pri riešení sťažností na prítomnosť cudzopasného hmyzu v ubytovacom zariadení CR a internátnej škole – vykonali sme odbery a mikroskopickú diagnostiku – záchyt ploštice postelnej <i>Cimex lectularia</i> • V spolupráci s odd. HŽPaZ RÚVZ Galanta a HDM RÚVZ BB sme riešili problematiku výskytu alergénov roztočov v ubytovacích zariadeniach • Týždenné tlačové správy o peľovej situácii v SR počas peľovej sezóny 2015 • Koordinácia PIS v SR • Spolupráca s HŽPaZ ÚVZ SR na spracovaní projektového zámeru – „Rozšírenie siete monitorovacích staníc na sledovanie koncentrácie biologických alergizujúcich častíc vo vonkajšom ovzduší“ v rámci OP Kvalita životného prostredia • Poskytnutie odborného stanoviska médiám o peľovej situácii, rozhovory – 2x RTVS, 2x rozhlasové vysielanie, 3x TV Markíza • Poskytnutie odborných stanovísk ohľadom monitorovania biologických alergénov v ovzduší pre masmédiá a verejnosť – poskytnuté 4 konzultácie a 3 konzultácie k článkom pre denníky Pravda, SME a Plus jeden deň
RÚVZ Nitra	BŽP	<p><u>Výuková činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Praktická výučba študentov UCM – študijný program verejný

		<p>zdravotníctvo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Školské pracovisko pre študentov UKF a SPU v Nitre
RÚVZ Prievidza	NRC pre TTA	<p><u>1/ Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických skúšobných komisiách</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Člen Poradného zboru hlavného hygienika Slovenskej republiky pre odbor biológie životného prostredia <p><u>2/ Metodická konzultačná a výuková činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Konzultácie pracovníkom v rezorte zdravotníctva, vodárni a kanalizácií, súkromných mikrobiologických a biologických laboratórií <p><u>3/ Iná činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Spracovávanie informácií o predpisoch spojených s monitorovaním výskytu TTA v okolitých krajinách, ktoré slúžia ako podklady pre určenie limitov monitoringu u nás. Spolupracujeme s odbornými inštitúciami doma a v zahraničí <p><u>4/ Zvyšovanie odbornosti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mgr. Peter Humaj sa dňa 22.4. 2015 zúčastnil konzultačného dňa v NRC pre hydrobiológiu a NRC pre ekotoxikológiu v ÚVZ SR Bratislava. • Mgr. Peter Humaj a Zuzana Vrbovská sa dňa 17.6. 2015 zúčastnili Mikrobiologického kurzu, ktorý poriadala Slovenská vodohospodárska spoločnosť pri VÚVH v Bratislave. • Mgr. Peter Humaj sa dňa 11.11. 2015 zúčastnil konzultačného dňa v NRC pre hydrobiológiu a NRC pre ekotoxikológiu v ÚVZ SR Bratislava
RÚVZ Trenčín	BŽP	<p><u>Výuková činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • TnUAD – Fakulta zdravotníctva - Výučba a odborná prax študentov odboru laboratórne vyšetrovacie metódy v zdravotníctve • Trnavská univerzita - Odborná prax študentov odboru verejné zdravotníctvo
RÚVZ Trnava	BŽP	<p><u>Výuková činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Praktická výučba študentov 1. ročníka UCM odboru Verejné zdravotníctvo počas letného semestra 2015.

Medzinárodná činnosť pracovísk BŽP v SR v roku 2015

Názov úradu	Pracovisko	Forma činnosti
ÚVZ SR Bratislava	NRC pre hydrobiológiu	<p>Projekt CYANOCOST</p> <ul style="list-style-type: none"> • spolupráca s koordinátormi ÚVZ SR na príprave materiálov podľa požiadaviek medzinárodného projektu COST (Európska kooperácia v oblasti vedecko-technického výskumu) ES 1105: Sinicové vodné kvety a toxíny vo vodách: výskyt, vplyv na zdravie a opatrenia - Cyanobacterial blooms and toxins in water resources: Occurrence, impacts and management • organizácia a účasť na odberoch vzoriek z vybraných vodných nádrží podľa pokynov organizátorov projektu • analýzy a spracovanie vzoriek predpísaným spôsobom vrátane ich zaslania do určeného laboratória na ďalšie analýzy • Ing. Némová sa v rámci projektu zúčastnila stretnutia Netlake training school. Stretnutie bolo zamerané na zjednotenie metodiky odberov vzoriek, spôsob ich analyzovania, na spôsob monitorovania cyanobaktérií v jednotlivých krajinách. Francúzsko, 11.5 – 13.5.2015.
	NRC pre ekotoxikológiu	<p>Medzinárodný projekt CYANOCOST (Cyanobacterial blooms and toxins in water resources) – Sinicové vodné kvety a toxíny vo vodách: Výskyt, vplyv na zdravie a opatrenia</p> <p>NRC pre ekotoxikológiu sa zúčastnilo odberov a spracovania vzoriek vôd a vodných kvetov z lokality Zemplínska Šírava, Vinné jazero, Málinec a Kuchajda. Na zjednotenie metodiky sa vykonali odbery aj spracovanie vzoriek podľa pokynov projektu CYANOCOST. Pracovisko spolupracovalo na projekte CYANOCOST s NRC pre hydrobiológiu, špecializovaným laboratóriom HPLC, odborom HŽP ÚVZ SR, RÚVZ Michalovce, RÚVZ Košice a RÚVZ Banská Bystrica.</p>
RÚVZ B. Bystrica	BŽP	<p>Vypracovanie hodnotiacej správy „Priebeh peľovej sezóny vybraných indikátorov (jelša, breza, trávy a ambrózia v BB, BA, KE, NR, TT a ZA za rok 2014“ do monitorovacieho systému UNIPHE – podľa metodiky UNIPHE.</p>
RÚVZ Košice	OGT	<p>Komunikácia s MUDr. Šrámom, pracovníkom Ústavu experimentálnej medicíny Akadémie vied Českej republiky, v súvislosti so zapojením sa do plánovaného grantu súvisiaceho so sledovaním vplyvu PAU na zdravie detskej populácie (spolupráca pri odberoch, spracovaní a transporte biologického materiálu). Vypracovali sme požadované podklady pre prijatie tohto medzinárodného programu: Air pollution and childhood health in Eastern Europe (APACHEE) H2020 – PHC-01-2014 Understanding health, ageing and disease: determinants, risk factors and pathways.</p> <p>Koordinátorom bola : Lisbeth E. Knudsen, <i>Professor, PhD. University of Copenhagen Faculty of Health and Medicine Sciences. Department of Public Health, Environmental Health CSS, Øster Farimagsgade 5 A, DK-1014 Copenhagen K., Denmark. liek@sund.ku.dk</i></p> <p>V súčasnosti sa hľadá nový investor pre financovanie nákladov na riešenie projektu.</p>

MIKROBIOLÓGIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Pracoviská mikrobiológie životného prostredia (ďalej „MŽP“) boli v roku 2015 zriadené v jedenástich regionálnych úradoch verejného zdravotníctva a v Úrade verejného zdravotníctva slovenskej republiky. V rámci organizačného členenia MŽP v SR pôsobi šesť národných referenčných centier:

NRC pre mikrobiológiu životného prostredia (NRC MŽP, ÚVZ SR),

NRC pre legionely v životnom prostredí (NRC LEG, ÚVZ SR),

NRC pre *Vibrionaceae* (RÚVZ Komárno),

NRC pre mykológiu životného prostredia (RÚVZ Poprad),

NRC pre koagulázapozitívne stafylokoky a ich toxíny (NRC CPS, RÚVZ Košice),

NRC pre listeriózy (RÚVZ Košice).

Pracoviská MŽP v SR majú osvedčenie o akreditácii podľa STN EN ISO/IEC 17025:2005 a vykonávali mikrobiologické a mykologické vyšetrenia zložiek životného prostredia v súlade s koncepciou odboru MŽP.

V roku 2015 bolo na pracoviskách MŽP v RÚVZ v SR mikrobiologicky vyšetrených 119 298 vzoriek životného prostredia, čo predstavuje 303 022 mikrobiologických ukazovateľov a vykonaných 712 841 mikrobiologických analýz.

V zmysle európskej legislatívy bola venovaná zvýšená pozornosť rizikovým skupinám potravín, ktoré sa môžu uplatniť ako faktor prenosu epidemicky závažných ochorení človeka. Laboratóriá MŽP a NRC sa podieľali na plnení úloh v rámci výkonu úradnej kontroly potravín orgánmi verejného zdravotníctva so zameraním na mikrobiologické riziko, zabezpečovali mikrobiologické analýzy vzoriek pitných vôd, vôd na kúpanie, technologických vôd, vnútorného ovzdušia budov a detských pieskovísk. Významnou súčasťou činnosti pracovísk MŽP ostáva spolupráca s oddeleniami epidemiológie, kde bola v rámci primárnej prevencie nozokomiálnych nákaz v zdravotníckych zariadeniach sledovaná účinnosť sanitácie a dekontaminácie povrchov plôch, predmetov, ovzdušia a kontroly sterility predmetov, ako aj účinnosť sterilizačnej techniky a dezinfekčných prostriedkov. V spolupráci s oddeleniami epidemiológie a hygieny výživy sa vykonávali mikrobiologické vyšetrenia stravy podozrivej z prenosu infekčných ochorení. Pracoviská zabezpečovali taktiež činnosť v rámci medzinárodných programov sietí európskych referenčných laboratórií a kontaktných bodov pre ECDC a podieľali sa na riešení úloh programov a projektov úradov verejného zdravotníctva.

Personálne obsadenie pracovísk MŽP v SR a stav akreditácie v roku 2015

ÚVZ a RÚVZ v SR	Pracovníci				Akreditácia			platnosť do
	VŠ	SZP	NZP	Spolu		počet skúšok / počet ukazovateľov		
						A	N	
NRC pre MŽP	6+2MD	2	0	8+2 MD	S	20	13	29.5.2018
NRC pre legionely v ŽP					U	25	13	
RÚVZ Banská Bystrica	1,5	6	2	9,5	S	22	8	20.5.2020
					U	24	8	
RÚVZ hl. mesto SR Bratislava	2	5+1MD	2	9+1MD	S	19	20	28.10.2020
					U	22	21	
RÚVZ Košice	2	9	2	13	S	16	43	19.8.2018
					U	18	47	
NRC pre koagulázopozitívne stafylokoky a ich toxíny, NRC pre listeriózu	1	1	0	2	S	2	0	19.8.2018
					U	2	0	
	1	1	0	2	S	1	1	19.8.2018
					U	1	1	
RÚVZ Nitra	1,5	4	1	6,5	S	21	10	30.9.2019
					U	24	10	
RÚVZ Poprad, NRC pre mykológiu ŽP	2	5	1	8	S	37	15	27.11.2018
					U	44	15	
	2	0	0	2	S	1	8	27.11.2018
					U	1	11	
RÚVZ Prešov	1,8	4,3	1	7,1	S	20	27	19.12.2019
					U	21	39	
RÚVZ Prievidza	1	1,7	0	2,7	S	21	21	17.1.2018
					U	25	30	
RÚVZ Trenčín	1+ 1MD	4	0,5	6,5	S	20	24	23.4.2020
					U	24	38	
RÚVZ Trnava	1,5	6	1	8,5	S	22	14	14.8.2020
					U	25	22	
RÚVZ Žilina	4	0	1	5	S	16	4	11.3.2018
					U	22	4	
RÚVZ Komárno NRC pre Vibrionaceae	0,4	0,5	0	0,9	S	0	7	-
					U	0	7	

- vysokoškolsky vzdelaní pracovníci (VŠ)
 - strední zdravotníckí pracovníci (SZP)
 - pomocný personál (NZP)

A – akreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)
 N – neakreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)
 S – skúška, U – ukazovateľ

Analytická činnosť pracovísk MŽP v SR v roku 2015

Prehľad o sumárnom počte a druhu vzoriek vyšetrených v pracoviskách MŽP v SR v roku 2015

Komodita	Počet		
	vzoriek	ukazovateľov	analýz
Voda	20 003	102 554	180 933
Ovzdušie	1 804	3 425	4 639
Potraviny	16 318	69 255	237 741
Kozmetika a predmety bežného používania	634	3 976	18 036
Piesky	581	1 966	6 241
Dekontaminácia prostredia, skúšky sterility	48 197	76 360	245 606
Vzorky zabezpečenia kvality meraní	28 615	37 689	99 946
Iné	3 146	7 797	19 699
SPOLU	119 298	303 022	712 841

Prehľad o počte a druhu vzoriek vyšetrených v pracoviskách MŽP v SR v roku 2015

Názov úradu		Druh analyzovaného materiálu								
		voda	ovzdušie	potraviny	PBP	piesky	dekontaminácia prostredia, skúšky sterility	vzorky zabezpečenia kvality meraní	iné	spolu
RÚVZ Banská Bystrica	vzorky	2 115	961	1 757	1	57	9 052	4 398	0	18 341
	ukazovatele	10 790	961	9 401	5	228	15 900	5 158	0	42 443
	analýzy	21 044	961	37 999	16	1 083	40 718	9 227	0	111 048
RÚVZ Bratislava hl.m. SR	vzorky	1 644	44	1 240	65	51	2 363	1 448	107	6 962
	ukazovatele	7 339	132	2 994	213	204	2 363	2 479	642	16 366
	analýzy	11 717	263	10 440	722	1 034	8 398	3 046	4 280	39 900
RÚVZ Košice	vzorky	2 178	25	1 476	0	40	5 246	6 951	462	16 378
	ukazovatele	11 146	50	7 443	0	120	6 603	6 951	632	32 945
	analýzy	16 313	61	27 652	0	520	28 102	21 534	2 244	96 426
RÚVZ Nitra	vzorky	2 461	484	2 606	17	88	4 806	1 466	612	12 540
	ukazovatele	12 051	1 452	13 030	85	264	7 209	1 598	1 836	37 525
	analýzy	18 103	1 452	26 060	170	352	16 821	2 932	3 672	69 562
RÚVZ Poprad	vzorky	1 188	105	1 252	206	60	4 758	2 998	557	11 124
	ukazovatele	5 934	274	5 342	1 764	180	5 333	3 059	681	22 567
	analýzy	16 579	420	30 282	8 683	709	36 389	8 197	3 325	104 584
RÚVZ Prešov	vzorky	1 945	6	1 615	0	71	6 703	4 062	242	14 644
	ukazovatele	9 920	18	6 622	0	284	7 373	4 224	726	29 167
	analýzy	17 505	18	17 492	0	625	28 153	14 217	1 500	79 510
RÚVZ Trenčín	vzorky	4 042	8	1 647	0	44	3 302	1 175	847	11 065
	ukazovatele	22 761	16	6 279	0	176	4 860	1 175	2 807	38 074
	analýzy	39 835	27	21 353	0	523	10 905	1 181	5 244	79 068
RÚVZ Prievidza	vzorky	851	0	715	0	37	1 530	1 376	8	4 517
	ukazovatele	5 130	0	3 404	0	111	2 268	1 433	8	12 354
	analýzy	7 026	0	18 062	0	555	5 714	6 214	57	37 628
RÚVZ Trnava	vzorky	1 471	14	2 315	103	12	1 809	1 659	192	7 575
	ukazovatele	7 045	14	7 513	700	36	5 399	4 875	577	26 159
	analýzy	10 407	14	25 199	1 330	114	6 621	6 855	874	51 414
RÚVZ Žilina	vzorky	1 485	64	1 538	3	121	7 428	1 938	135	12 712
	ukazovatele	7 840	256	6 649	3	363	17 771	4 452	567	37 901
	analýzy	15 680	704	21 145	18	726	59 994	19 428	2 835	120 530

PBP – predmety bežného používania

Prehľad o druhoch a počte vôd vyšetrených v pracoviskách MŽP v SR v roku 2015

Názov úradu		Druh analyzovanej vody										
		vodovody	studne	pramene	vrty	technologické vody	nádrže	štrkoviská	bazény		iné	spolu
									termálne	netermálne		
RÚVZ Banská Bystrica	vzorky	1 528	71	74	23	0	19	33	49	315	3	2 115
	ukazovatele	8 092	351	401	115	0	38	68	237	1 485	3	10 790
	analýzy	13 591	1 597	1 099	256	0	550	1 011	562	2 315	63	21 044
RÚVZ Bratislava hl.m. SR	vzorky	694	144	0	0	0	0	114	0	686	6	1 644
	ukazovatele	3 464	695	0	0	0	0	228	0	2 938	14	7 339
	analýzy	5 328	1 087	0	0	0	0	452	0	4 796	54	11 717
RÚVZ Košice	vzorky	1 147	273	24	11	0	56	29	85	539	14	2 178
	ukazovatele	5 923	1 626	120	66	0	112	58	445	2 724	72	11 146
	analýzy	8 584	2 471	217	103	0	314	165	755	3 588	116	16 313
RÚVZ Nitra	vzorky	1 402	241	14	30	0	12	14	354	306	88	2 461
	ukazovatele	7 010	1 205	70	150	0	24	28	1 770	1 530	264	12 051
	analýzy	9 814	1 687	98	210	0	120	140	3 540	2 142	352	18 103
RÚVZ Prešov	vzorky	885	513	59	0	0	0	0	0	488	242	2 187
	ukazovatele	4 514	2 616	301	0	0	0	0	0	2 489	726	10 646
	analýzy	7 965	4 617	531	0	0	0	0	0	4 392	1 500	19 005
RÚVZ Poprad	vzorky	474	204	90	6	3	18	0	158	175	60	1 188
	ukazovatele	2 231	974	435	30	15	54	0	956	1 050	189	5 934
	analýzy	5 789	3 437	1 507	69	24	674	0	1 595	1 665	1 819	16 579
RÚVZ Trenčín	vzorky	2 095	323	23	1	993	17	1	93	421	75	4 042
	ukazovatele	13 062	2 067	147	36	3 681	118	7	595	2 938	110	22 761
	analýzy	21 594	3 300	338	46	9 445	260	12	892	3 824	124	39 835
RÚVZ Prievidza	vzorky	349	98	6	0	0	9	0	216	168	5	851
	ukazovatele	2 443	686	40	0	0	18	0	1 080	840	23	5 130
	analýzy	3 213	947	61	0	0	21	0	1 547	1 190	47	7 026
RÚVZ Trnava	vzorky	1 025	222	3	3	0	22	9	21	166	229	1 700
	ukazovatele	4 950	1 106	15	15	0	78	19	99	763	1 084	8 129
	analýzy	7 210	1 945	21	21	0	121	34	122	933	1 125	11 532
RÚVZ Žilina	vzorky	633	134	223	14	0	14	0	131	336	1	1 485
	ukazovatele	3 150	670	1 115	70	0	28	0	786	2 016	5	7 840
	analýzy	6 300	1 340	2 230	140	0	56	0	1 572	4 032	10	15 680
ÚVZ SR	vzorky	166	89	0	16	135	4	6	0	148	59	623
	ukazovatele	789	411	0	80	531	9	12	0	580	186	2 598
	analýzy	2 182	1 284	0	244	1 824	43	48	0	1 532	856	8 013

Prehľad o druhoch a počte vyšetrených vzoriek potravín, kozmetiky a predmetov bežného používania (PBP) v pracoviskách MŽP v SR v roku 2015

Druh potraviny	Počet		
	vzoriek	ukazovateľov	analýz
Syry a bryndza	16	73	214
Ostatné mliečne výrobky	70	367	1 037
Vajcia a výrobky z vajec	232	622	3 178
Mäso a výrobky z mäsa	112	364	938
Ryby a morské živočíchy	53	174	1 883
Tuky a oleje	0	0	0
Polievky, bujóny, omáčky	195	528	2 027
Cereálie a pekárenské výrobky	263	1 101	3 161
Ovocie a zelenina	469	1 599	9 253
Byliny a koreniny	35	120	362
Nealkoholické nápoje	42	180	515
Víno a alkoholické nápoje	7	18	91
Zmrzlina a mrazené dezerty	3 145	13 336	47 941
Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem bylinných)	12	54	155
Ovocné a bylinné čaje	158	583	2 404
Pokrmy pre spoločné stravovanie	6 128	26 706	87 487
Polotovary	19	102	297
Detská a dojčenská výživa	797	4 359	14 611
Výživové doplnky	491	1 196	5 346
Prídavné látky (aditíva)	64	403	810
Lahôdkarske výrobky	1 400	5 785	21 906
Cukrárske výrobky	1 625	6 666	23 523
Cukrovinky	40	212	890
Minerálne, pramenité a balené vody	263	1 889	3 484
Materské mlieko	320	756	3 530
SPOLU	15 956	67 193	235 043
PBP	208	1 293	3 603
Kozmetika	254	1 279	8 120
Ostatné	803	3 430	7 314
SPOLU	1 265	6 002	19 037

Prehľad o vyšetreniach účinnosti sterilizácie a dezinfekcie pomôcok a prostredia vyšetrených v pracoviskách MŽP v SR v roku 2015

Názov úradu		Sanitárne mikrobiologické testy	Kontrola sterilizačných prístrojov	Zisťovanie účinnosti dezinfekčných roztokov	Kontrola sterility predmetov	Ovzdušie	Iný materiál	Spolu
RÚVZ Banská Bystrica	vzorky	5 050	3 128	0	874	961	0	10 013
	ukazovatele	10 134	3 144	0	2 622	961	0	16 861
	analýzy	26 056	6 258	0	8 404	961	0	41 679
RÚVZ Bratislava hl.m. SR	vzorky	1 624	352	0	387	44	0	2 407
	ukazovatele	1 624	352	0	387	132	0	2 495
	analýzy	7 311	383	0	704	263	0	8 661
RÚVZ Košice	vzorky	3 837	533	61	815	25	403	5 674
	ukazovatele	3 837	533	244	1 989	50	403	7 056
	analýzy	21 498	2 038	488	4 078	61	2 015	30 178
RÚVZ Nitra	vzorky	1 707	2 303	52	744	484	141	5 431
	ukazovatele	2 561	2 303	156	1 488	1 452	212	8 172
	analýzy	10 925	2 764	364	2 232	1 452	494	18 231
RÚVZ Prešov	vzorky	4 072	2 184	54	393	6	0	6 709
	ukazovatele	4 479	2 402	59	432	18	0	7 391
	analýzy	17 102	9 173	227	1 651	18	0	28 171
RÚVZ Poprad	vzorky	3 148	1 115	35	428	105	32	4 863
	ukazovatele	3 217	1 115	113	856	274	32	5 607
	analýzy	32 469	1 169	909	1 808	420	34	36 809
RÚVZ Trenčín	vzorky	758	1 744	4	1 558	8	84	4 156
	ukazovatele	2 630	1 744	12	3 116	16	164	7 682
	analýzy	4 710	1 779	12	9 126	27	521	16 175
RÚVZ Prievidza	vzorky	835	531	0	164	0	0	1 530
	ukazovatele	1 567	531	0	164	0	0	2 268
	analýzy	5 013	531	0	173	0	0	5 714
RÚVZ Trnava	vzorky	1 056	668	0	85	14	0	1 823
	ukazovatele	3 218	1 926	0	255	14	0	5 413
	analýzy	4 200	2 166	0	255	14	0	6 635
RÚVZ Žilina	vzorky	4 814	1 513	10	1 022	64	5	7 428
	ukazovatele	12 901	1 513	30	3 066	256	5	17 771
	analýzy	50 075	3 026	30	6 119	704	40	59 994
ÚVZ SR	vzorky	0	356	0	844	93	0	1 293
	ukazovatele	0	356	0	1 178	252	0	1 786
	analýzy	0	690	0	3 101	719	0	4 510

Prehľad výskytu a identifikácie salmonel vo vzorkách potravín a životného prostredia v pracoviskách MŽP v SR v roku 2015

č.	Dátum spracovania	Názov vzorky	Epidemiologická súvislosť /ŠZD	Výsledok identifikácie	
				sérotyp	fágotyp
1	9.3.2015	vnútorné prostredie akvária	epidemiologická súvislosť	<i>S. Paratyphi B, var. Java</i>	-
2	9.3.2015	korytnačka 1	epidemiologická súvislosť	<i>S. Paratyphi B, var. Java</i>	-
3	9.3.2015	korytnačka 2	epidemiologická súvislosť	<i>S. Paratyphi B, var. Java</i>	-
4	9.3.2015	voda z akvária	epidemiologická súvislosť	<i>S. Paratyphi B, var. Java</i>	1 variant
5	18.3.2015	voda z akvária korytnačky	epidemiologická súvislosť	<i>S. Potsdam</i>	-
6	24.3.2015	sprcha aquapark-podlaha	ŠZD	<i>S. Paratyphi B, var. Java</i>	-
7	24.3.2015	sprcha pri saune aquaparku-batéria	ŠZD	<i>S. enterica subsp. enterica</i>	-
8	9.4.2015	vajcia domáce- vnútro	epidemiologická súvislosť	<i>S. Enteritidis</i>	PT4b
9	9.4.2015	vajcia domáce- škrupina	epidemiologická súvislosť	<i>S. Enteritidis</i>	PT4b
10	21.4.2015	tvrdý syr neúdený	epidemiologická súvislosť	<i>S. Enteritidis</i>	PT8
11	9.6.2015	koláč medovo-orechový	epidemiologická súvislosť	O:9,12 H:g,m:-	PT8
12	9.6.2015	čokoládovo-kávový rez	epidemiologická súvislosť	O:9,12 H:g,m:-	PT8
13	9.6.2015	tmavé cesto- kokosové	epidemiologická súvislosť	O:9,12 H:g,m:-	PT8
14	24.6.2015	piesok pri MŠ, Humenné	ŠZD	<i>S. Infantis</i>	-
15	3.7.2015	voda z akvária korytnačky	epidemiologická súvislosť	<i>S. Sandiego</i>	-
16	3.7.2015	voda z akvária korytnačky	epidemiologická súvislosť	<i>S. Litchfield</i>	-
17	7.7.2015	voda z akvária rybičiek	epidemiologická súvislosť	<i>S. Enteritidis</i>	-
18	7.7.2015	voda z akvária korytnačky	epidemiologická súvislosť		-
19	20.8.2015	podstielka z terária agamy	epidemiologická súvislosť	<i>S. Kentucky</i>	-
20	24.8.2015	podstielka č.1	epidemiologická súvislosť	<i>S. Fluntern</i>	-
21	24.8.2015	podstielka č.2	epidemiologická súvislosť	<i>S. Vitkin</i>	-
22	24.8.2015	podstielka č.3	epidemiologická súvislosť	<i>S. Vitkin</i>	-
23	24.8.2015	voda z akvária	epidemiologická súvislosť	<i>S. Vitkin</i>	-
24	25.8.2015	slepačie vajcia	epidemiologická súvislosť	<i>S. Enteritidis</i>	-
25	24.9.2015	sviečková omáčka so smotanou	epidemiologická súvislosť	<i>S. Enteritidis</i>	PT14c
26	24.9.2015	hovädzie mäso	epidemiologická súvislosť	<i>S. Enteritidis</i>	PT14c
27	24.9.2015	podstielka korytnačky	epidemiologická súvislosť	<i>S. Kottbus</i>	-
28	8.10.2015	vajce domáce-škrupina	epidemiologická súvislosť	<i>S. Enteritidis</i>	PT6
29	14.10.2015	ster z umelej trávy, akvárium korytnačky	epidemiologická súvislosť	<i>S. Carrau</i>	-
30	14.10.2015	ster z korytnačky 1	epidemiologická súvislosť	<i>S. Carrau</i>	-
31	14.10.2015	ster z korytnačky 2	epidemiologická súvislosť	<i>S. Carrau</i>	-
32	14.10.2015	voda z akvária korytnačky	epidemiologická súvislosť	<i>S. Carrau</i>	-
33	11.11.2015	vajce domáce-škrupina	epidemiologická súvislosť	<i>S. Enteritidis</i>	PT8
34	8.12.2015	voda z akvária korytnačky	epidemiologická súvislosť	<i>S. Paratyphi B, var. Java</i>	-
35	8.12.2015	ster z korytnačky	epidemiologická súvislosť	<i>S. Paratyphi B, var. Java</i>	-
36	15.12.2015	slepačie vajcia	epidemiologická súvislosť	<i>S. Enteritidis</i>	netypovateľný

ŠZD – štátny zdravotný dozor

Prehľad vybraných ukazovateľov vyšetrených pre potreby európskych referenčných laboratórií v pracoviskách MŽP v SR v roku 2015

Ukazovateľ	počet vzoriek potravín		počet vzoriek vôd		počet vzoriek prostredia	
	vyšetrených	pozitívnych	vyšetrených	pozitívnych	vyšetrených	pozitívnych
<i>Salmonella</i>	10 778	12	132	9	4 030	15
<i>Listeria monocytogenes</i>	1 332	8	-	-	1 551	0
<i>Escherichia coli</i>	2 575	144	17 086	1 156	26 184	802
<i>Escherichia coli</i> <i>O 157</i>	15	2	-	-	-	-
iné patogénne <i>ECO</i>	42	4	-	-	-	-
<i>Campylobacter</i>	879	0	-	-	16	0
CPS	10 652	110	4 555	67	26 561	258
stafylokokový enterotoxín - materské mlieko	10	0	-	-	-	-

ECO – *Escherichia coli*

CPS – koagulázopozitívne stafylokoky

Prehľad izolácií *Cronobacter* spp. v sušenej mliečnej detskej výžive v pracoviskách MŽP v SR v roku 2015

Ukazovateľ	počet vzoriek detskej mliečnej výživy počiatočnej			počet vzoriek detskej mliečnej výživy následnej		
	vyšetrených		pozitívnych	vyšetrených		pozitívnych
	pätica	kus		pätica	kus	
<i>Cronobacter</i> <i>spp.</i>	90	214	0	41	104	1

Nadstavbová diagnostika NRC pre listeriózu v roku 2015

Druh vzorky	Počet LMO	Sérotyp LMO		<i>Listeria</i> sp.
		O1	O4	
Potraviny	10	0	5	5
Klinický materiál	3	3	0	0
Spolu	13	3	5	5

LMO – *Listeria monocytogenes*

Nadstavbová molekulárna diagnostika NRC pre mikrobiológiu životného prostredia v roku 2015

Baktériálny kmeň	Počet vyšetrených vzoriek	Počet pozitívnych vzoriek
<i>Verocytotoxín-produkujúce E.coli (VTEC)</i>	15	4
<i>Enterogregatívne E.coli (EAggEC)</i>	2	0
<i>Enterotoxinogénne E.coli (ETEC)</i>	2	0
<i>Enteroinvazívne E.coli (EIEC)</i>	2	0
<i>Enteropatogénne E.coli (EPEC)</i>	15	4
<i>Escherichia coli O157</i>	15	2
<i>Escherichia coli O146</i>	4	0
<i>Escherichia coli O145</i>	15	0
<i>Escherichia coli O128</i>	4	0
<i>Escherichia coli O121</i>	4	0
<i>Escherichia coli O113</i>	4	0
<i>Escherichia coli O111</i>	15	2
<i>Escherichia coli O104</i>	15	0
<i>Escherichia coli O103</i>	15	0
<i>Escherichia coli O91</i>	4	0
<i>Escherichia coli O55</i>	4	0
<i>Escherichia coli O45</i>	4	1
<i>Escherichia coli O26</i>	15	0
<i>Staphylococcus aureus</i>	17	17
<i>Legionella spp.</i>	22	21
<i>Legionella pneumophila</i>	37	28
stafylokokový enterotoxín	34	34
typizácia - PFGE profil ECO	10	10

Nadstavbová diagnostika NRC pre legionely v životnom prostredí v roku 2015

Izolované kmene	Vody				Spolu
	pitné	bazénové	technologické	TÚV	
<i>Legionella pneumophila</i> sér. 1	0	2	1	3	6
<i>Legionella pneumophila</i> sér. 3	1	0	0	9	10
<i>Legionella pneumophila</i> sér. 5	0	0	0	0	0
<i>Legionella pneumophila</i> sér. 6	0	0	1	0	1
<i>Legionella pneumophila</i> sér. 2-15	1	0	1	15	17
<i>Legionella species</i>	1	0	0	1	2

TÚV – teplá úžitková voda

Nadstavbová diagnostika NRC pre *Vibrionaceae* v roku 2015

Izolované druhy	Povrchové vody				Spolu
	Dunaj	Váh	Štrkoviská	Iné **	
<i>Aeromonas hydrophila</i>	3	1	18	10	32
<i>Aeromonas sobria</i>	0	1	7	1	9
<i>Aeromonas salmonicida</i>	0	1	9	2	12
<i>Aeromonas caviae</i>	1	0	12	5	18
<i>Plesiomonas shigelloides</i>	0	0	15	3	18
<i>Vibrio cholerae</i> non O1 a/I	0	0	12	0	12
<i>Vibrio cholerae</i> non O1 a/II	0	0	13	0	13
<i>Vibrio cholerae</i> non O1 non O139	0	0	0	3	3
<i>Vibrio sp.</i>	0	0	0	1	1
<i>Vibrio cholerae</i> non O1 b/I*	0	0	2	0	2
<i>Vibrio cholerae</i> non O1 b/II*	0	0	0	0	0
<i>Vibrio cholerae</i> non O1 d/I*	0	0	0	0	0
<i>Vibrio cholerae</i> non O1 f/I*	0	0	0	0	0
<i>Vibrio alginolyticus</i>	0	0	0	0	0
<i>Vibrio fluvialis</i>	0	0	0	0	0
<i>Vibrio parahaemolyticus</i>	0	0	0	0	0
Počet izolovaných kmeňov	4	3	88	25	120
Počet vyšetrených vzoriek	2	4	60	130	196

Poznámka:

Kombinačné triedy vibrií sú vytvorené podľa schém Smitha-Goodnera Heibergera

* Systematicky *Vibrio metschnikovii*, s cytochrómydáza negatívnou reakciou

** Kmene zaslané na reidentifikáciu

Nadstavbová diagnostika NRC pre mykológiu životného prostredia v roku 2015 Prehľad o výskyte niektorých mikroskopických vláknitých húb a kvasiniek

Vláknitá huba	Počet vzoriek		
	potraviny	prostredie	iné (klinický materiál)
<i>Aspergillus sp.</i>	31	39	58
<i>Penicillium sp.</i>	11	96	8
<i>Rhizopus sp.</i>	4	6	0
<i>Mucor sp.</i>	3	9	35
<i>Alternaria sp.</i>	5	16	2
<i>Cladosporium sp.</i>	13	151	22
<i>Paecilomyces sp.</i>	2	6	7
<i>Mycelia sterilia</i>	8	82	11
<i>Chaetomium sp.</i>	0	2	0
<i>Stachybotrys sp.</i>	0	4	1
<i>Fusarium sp.</i>	1	26	15
<i>Humicola sp.</i>	0	3	3
<i>Trichoderma sp.</i>	0	2	4
<i>Eurotium sp.</i>	18	12	4

Účasť na medzilaboratórnych porovnávacích testoch a porovnaniach pracovísk MŽP v SR v roku 2015

Názov úradu	Počet		Typ vzorky				
			Vody	Potraviny	Bakteriálny kmeň	iné	Spolu
ÚVZ SR	testov	prihlásené	7	6	2	0	15
		ukončené	7	5	1	0	13
	ukazovateľov	prihlásené	21	15	12	0	48
		ukončené	21	14	12	0	47
RÚVZ Bratislava hl. m. SR	testov	prihlásené	2	1	0	0	3
		ukončené	2	1	0	0	3
	ukazovateľov	prihlásené	3	1	0	0	4
		ukončené	3	1	0	0	4
RÚVZ Banská Bystrica	testov	prihlásené	2	2	0	0	4
		ukončené	2	2	0	0	4
	ukazovateľov	prihlásené	2	2	0	0	4
		ukončené	2	2	0	0	4
RÚVZ Košice	testov	prihlásené	2	1	0	0	3
		ukončené	2	1	0	0	3
	ukazovateľov	prihlásené	3	2	0	0	5
		ukončené	3	2	0	0	5
RÚVZ Nitra	testov	prihlásené	6	2	0	0	8
		ukončené	6	2	0	0	8
	ukazovateľov	prihlásené	6	2	0	0	8
		ukončené	6	2	0	0	8
RÚVZ Poprad	testov	prihlásené	4	1	0	0	5
		ukončené	4	1	0	0	5
	ukazovateľov	prihlásené	9	1	0	0	10
		ukončené	9	1	0	0	10
RÚVZ Prešov	testov	prihlásené	1	1	0	1	3
		ukončené	1	1	0	1	3
	ukazovateľov	prihlásené	2	2	0	1	5
		ukončené	2	2	0	1	5
RÚVZ Prievidza	počet testov	prihlásené	2	1	0	0	3
		ukončené	2	1	0	0	3
	ukazovateľov	prihlásené	3	2	0	0	5
		ukončené	3	2	0	0	5
RÚVZ Trenčín	testov	prihlásené	2	3	0	0	0
		ukončené	2	3	0	0	0
	ukazovateľov	prihlásené	5	3	0	0	0
		ukončené	5	3	0	0	0
RÚVZ Trnava	testov	prihlásené	1	1	0	0	2
		ukončené	1	1	0	0	2
	ukazovateľov	prihlásené	1	1	0	0	2
		ukončené	1	1	0	0	2
RÚVZ Žilina	testov	prihlásené	3	1	0	0	4
		ukončené	3	1	0	0	4
	ukazovateľov	prihlásené	3	1	0	0	4
		ukončené	3	1	0	0	4

Organizovanie medzilaboratórnych porovnávacích testov pracoviskami MŽP v SR v roku 2015

Organizátor	Názov testu	Typ testu	Počet ukazovateľov	Počet účastníkov testu
ÚVZ SR, NRC MŽP	MŽP-MP/MV-28/2015 – Stanovenie baktérií rodu <i>Salmonella</i> v potravinách v zmysle STN EN ISO 6579 a Stanovenie baktérií rodu <i>Salmonella</i> vo vodách v zmysle STN EN ISO 19250	PT	2	11
ÚVZ SR, NRC LEG	LEG-MV-29/2015 – Stanovenie baktérií rodu <i>Legionella</i> vo vodách v zmysle STN ISO 11731, STN ISO časť2.	PT	1	2

Typ testu:

PT – skúška spôsobilosti, porovnávacie meranie

Nové analytické metódy zavedené v pracoviskách MŽP v SR v roku 2015

Názov úradu	Typ vzorky (komodita)	Ukazovateľ	Druh metódy	Pôvod metódy
				(STN, ISO, EN, vlastná metóda)
RÚVZ Banská Bystrica	potraviny	<i>Clostridium botulinum</i>	kultivačná a biochemická identifikácia	odborná literatúra
RÚVZ Košice	voda	<i>Escherichia coli</i> a koliformné baktérie	membránová filtrácia a kultivácia	STN EN ISO 9308-1
	voda	<i>Clostridium perfringens</i>	membránová filtrácia a kultivácia	STN ISO 14189
NRC pre <i>Vibrionaceae</i> RÚVZ Komárno	povrchové a kúpaliskové vody	baktérie z čeľade <i>Vibrionaceae</i>	selektívna kultivácia na Kobayashiho agare	vlastná metóda
RÚVZ Poprad	obalové materiály	Plasty: Hodnotenie pôsobenia mikroorganizmov	kultivačná	STN EN ISO 846
RÚVZ Prešov	pitná voda	<i>Escherichia coli</i> a koliformné baktérie	kultivačná	STN EN ISO 9308-1
RÚVZ Prievidza	potraviny	<i>Campylobacter sp.</i>	kultivačná	STN EN ISO 10272-1
	voda	<i>Escherichia coli</i> a koliformné baktérie	membránová filtrácia	STN EN ISO 9308-1
RÚVZ Trenčín	voda	<i>Escherichia coli</i> a koliformné baktérie	kultivačná	STN EN ISO 9308-1
RÚVZ Žilina	voda pitná	<i>Escherichia coli</i> a koliformné baktérie	membránová filtrácia	STN EN ISO 9308-1
	kultivačné médiá	hodnotenie kvality	kvalitatívne a kvantitatívne skúšanie	STN EN ISO 11133
ÚVZ SR	potraviny vody ovzdušie stery PBP	gén sea	multiplex real-time PCR (polymerázová reťazová reakcia)	na základe odporúčaného protokolu EU-RL
		gén sec		
		gén sed		
		gén see	multiplex real-time PCR (polymerázová reťazová reakcia)	na základe odporúčaného protokolu EU-RL
		gén seb		
		gén nuc		
		gén seg	multiplex real-time PCR (polymerázová reťazová reakcia)	na základe odporúčaného protokolu EU-RL
		gén sei		
		gén sej		
		gén sep	multiplex real-time PCR (polymerázová reťazová reakcia)	na základe odporúčaného protokolu EU-RL
		gén ser		
		gén seh		
	potraviny - technologické vody v potravinárskom priemysle	prítomnosť VTEC	spracovanie vzorky pre STN ISO/TS 13136:2012	na základe odporúčaného protokolu EU-RL
potraviny	pulzný profil <i>Escherichia coli</i>	pulzná elektroforéza (PFGE)	SOP PulseNet PFGE	
voda				

	ovzdušie, stery		
	PBP		

Odborná činnosť pracovísk MŽP v SR v roku 2015

Programy, projekty, ťažiskové úlohy verejného zdravotníctva

Číslo úlohy: 1.1	NÁZOV ÚLOHY:	
	Plnenie akčného plánu pre životné prostredie a zdravie obyvateľov SR (NEHAP IV).	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Košice	2 218	11 266
Číslo úlohy: 3.5	NÁZOV ÚLOHY:	
	Monitoring probiotík v potravinách na osobitné výživové účely a vo výživových doplnkoch	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Trenčín	19	57
Číslo úlohy: 3.6	NÁZOV ÚLOHY:	
	Bezpečnosť kozmetických výrobkov a ochrana spotrebiteľa	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Bratislava hl. mesto SR	107	642
Číslo úlohy: 6.4	NÁZOV ÚLOHY:	
	Nozokomiálne nákazy	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Košice	4 886	6 268
RÚVZ Trnava	1 823	5 413
Číslo úlohy: 6.5	NÁZOV ÚLOHY:	
	Mimoriadne epidemiologické situácie	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Trnava	141	399
RÚVZ Nitra	141	282
Číslo úlohy: 7.1	NÁZOV ÚLOHY:	
	Cyanobaktérie	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Žilina	8	32
ÚVZ SR	13	30
Číslo úlohy: 7.2	NÁZOV ÚLOHY:	
	Legionely a améby v zdrav.zar.,nebytových budovách a oddych. Zónach	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Banská Bystrica	34	34
RÚVZ Bratislava hl. mesto SR	16	16
RÚVZ Nitra	30	60
RÚVZ Poprad	129	270
RÚVZ Prešov	11	11
RÚVZ Trenčín	31	31
RÚVZ Žilina	37	37
ÚVZ SR	79	149

Číslo úlohy: 7.3	NÁZOV ÚLOHY:	
	Minerálne a pramenité vody a vody vo watercooleroch	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Banská Bystrica	23	208
RÚVZ Bratislava hl. mesto SR	13	75
RÚVZ Košice	21	168
RÚVZ Nitra	26	156
RÚVZ Poprad	20	158
RÚVZ Prešov	21	168
RÚVZ Prievidza	8	32
RÚVZ Trenčín	57	456
RÚVZ Trnava	46	366
RÚVZ Žilina	38	481
Číslo úlohy: 7.4	NÁZOV ÚLOHY:	
	Materské mlieko	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Poprad	76	76
RÚVZ Prešov	77	308
ÚVZ SR	167	372
Číslo úlohy: 7.6	NÁZOV ÚLOHY:	
	Identifikácia patogénnych mikroorganizmov metódami molekulárnej biológie	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
ÚVZ SR	743	2 128
Číslo úlohy: 7.10	NÁZOV ÚLOHY:	
	Monitoring výskytu enterovírusov vo vodách na kúpanie	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Banská Bystrica	5	10
ÚVZ SR	8	12
Číslo úlohy: 7.11	NÁZOV ÚLOHY:	
	Vedľajšie produkty dezinfekcie a kvalita pitnej vody	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Banská Bystrica	203	1 205
ÚVZ SR	12	60
Číslo úlohy: 7.14	NÁZOV ÚLOHY:	
	Prežívanie termotolerantných kampylobakterov	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Trenčín	109	109
Číslo úlohy: 7.19	NÁZOV ÚLOHY:	
	Monitoring baktérií z čeľade Vibrionaceae vo vodnom prostredí s cieľom ochrany verejného zdravia	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
NRC pre Vibrionaceae Komárno	66	363

Iná odborná činnosť

Podrobný popis odbornej činnosti pracovísk MŽP v SR je uvedený v jednotlivých správach ÚVZ SR a príslušných RÚVZ v SR.

Spoločnou aktivitou pracovísk MŽP v SR bolo:

- zabezpečenie zberu údajov o pôvodcoch zoonóz zo vzoriek z úradnej kontroly potravín analyzovaných v mikrobiologických laboratóriách RÚVZ v SR a finalizácia tabuľkových výstupov za verejné zdravotníctvo do EFSA (január - apríl 2015)
- zber údajov z mikrobiologických analýz z pracovísk MŽP v RÚVZ v SR a príprava podkladov a vypracovanie jednotlivých kapitol pre spoločnú Správu o zoonózach a pôvodcoch zoonóz v potravinách, krmivách a u zvierat v Slovenskej republike za rok 2014 v spolupráci s MPA RV SR (máj - júl 2015)
- účasť na štúdií Hospital-Enviro-Rez: „*Sledovanie rezistencie na antibiotiká u environmentálnych izolátov baktérií z prostredia lôžkových zdravotníckych zariadení na Slovensku*“. Projekt riešili VŠ Zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave, Fakulta zdravotníctva a sociálnej práce Trnavskej univerzity, SZU v Bratislave v spolupráci s ÚVZ SR a RÚVZ v SR. Cieľom projektu bolo zmapovať a zhodnotiť situáciu vo výskyte rezistencie a jej transferability u environmentálnych izolátov baktérií získaných z prostredia lôžkových zdravotníckych zariadení na Slovensku. Regionálne úrady verejného zdravotníctva v SR poskytovali riešiteľom bakteriálne kmene izolované z nemocničného prostredia: G- baktérie (*E.coli*, *Klebsiella*, *Proteus*, *Enterobacter*, *Pseudomonas*, *Acinetobacter*) a G+ koky (*SPA*, *Enterococcus*) izolované pri výkone štátneho zdravotného dozoru nemocničných zariadení v ich spádovej oblasti.

Prehľad odobratých sterov z nemocničného prostredia pre projekt Hospital-Enviro-Rez

RÚVZ	Počet odobratých sterov z nemocničného prostredia	Počet sterov poskytnutých pre účely projektu
Banská Bystrica	2 806	86
Bratislava hl.mesto	1 761	105
Košice	2 724	98
Nitra	2 516	85
Poprad	1 865	38
Prešov	2 821	87
Prievidza	806	48
Trenčín	1 558	74
Trnava	502	48
Žilina	5 563	124
SPOLU	22 922	793

Medzinárodná činnosť pracovísk MŽP v SR v roku 2015

Úrad/Pracovisko	Forma činnosti
<p>ÚVZ SR NRC MŽP NRC LEG</p>	<ul style="list-style-type: none"> • NRC MŽP je zapojené do činnosti sietí Národných referenčných laboratórií členských štátov EÚ v úradnej kontrole potravín podľa čl. 33 ods. 1 nariadenia Európskeho Parlamentu a Rady č. 882/2004 o úradných kontrolách pre oblasť : <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Listeria monocytogenes</i> (sídlo EU-RL Agence Francaise De Sécurité Sanitaire des Aliments, Maisons-Alfort, FR), 2. Koagulázapozitívne stafylokoky a ich toxíny (sídlo EU-RL Agence Francaise De Sécurité Sanitaire des Aliments, Maisons-Alfort, FR), 3. <i>Escherichia coli</i>/ VTEC (sídlo EU-RL Instituto Superiore di Sanita, Roma, IT). <p>V rámci tejto činnosti sa NRC zapájalo do aktivít organizovaných EU-RL:</p> <ul style="list-style-type: none"> - účasť v siedmich medzinárodných štúdiách týkajúcich sa špeciálnej diagnostiky <i>Listeria monocytogenes</i>, <i>E.coli</i>/VTEC, koagulázapozitívnych stafylokokov a stafylokokových enterotoxínov - účasť v dvoch validačných štúdiách usporiadaných EU-RL: - Project Measurement uncertainty test portion size enumeration of Coagulase Positive Staphylococci, EU-RL for Coagulase Positive Staphylococci, ANSES - Project Measurement uncertainty test portion size enumeration of <i>Listeria monocytogenes</i>, EU-RL for <i>Listeria monocytogenes</i>, ANSES • NRC MŽP participovalo ako spoluriešiteľ s Výskumným ústavom potravinárskym (VÚP) v Bratislave na medzinárodnom projekte PROMISE - Ochrana spotrebiteľov znižovaním mikrobiologických rizík prostredníctvom boja proti segregácii odborných znalostí. V januári 2015 bola vypracovaná záverečná správa za čiastkové úlohy projektu plnené pracovníčkami NRC, ktorá bola predložená koordinátorovi projektu. V apríli sa pracovníčky zúčastnili na stretnutí riešiteľov projektov v rámci siete FOODSEG (Rím, Taliansko) • NRC LEG – vedúca NRC je kontaktným bodom (mikrobiológ) za SR v ECDC (Štokholm) v oblasti problematiky legionel v životnom prostredí a zúčastňuje sa každoročne externej kontroly kvality vyšetrovania baktérií <i>Legionella</i>
<p>RÚVZ Trenčín</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kontaktný bod ECDC pre <i>Campylobacter</i>
<p>RÚVZ Komárno NRC pre Vibrionaceae</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kontaktný bod ECDC Štokholm - mikrobiologická diagnostika cholery

FYZIKÁLNE FAKTORY V ŽIVOTNOM A PRACOVNOM PROSTREDÍ

Meranie a hodnotenie fyzikálnych faktorov (ďalej „FF“) vykonáva 10 RÚVZ v SR a ÚVZ SR: hluk (ÚVZ SR a všetky uvedené RÚVZ), vibrácie (ÚVZ SR, BA, BB, KE, a PO), tepelno-vlhkostná mikroklima (všetky okrem PP a TN), osvetlenie (všetky okrem NR, PD, TN, PP), iné druhy optického žiarenia (ÚVZ SR a KE), elektromagnetické polia (ÚVZ SR a KE).

Prehľad počtu meraní veličín fyzikálnych faktorov v životnom a pracovnom prostredí vykonaných úradmi verejného zdravotníctva v Slovenskej republike v roku 2015 je uvedený v tabuľke č. 2.

Objektivizácia fyzikálnych faktorov sa vykonávala pod odbornou gesciou národných referenčných centier:

- NRC pre hluk a vibrácie v RÚVZ Poprad (ďalej „NRC HaV“),
- NRC pre tepelno-vlhkostnú mikroklimu v ÚVZ SR (ďalej „NRC TVM“),
- NRC pre neionizujúce žiarenie v ÚVZ SR (ďalej „NRC NIŽ“)

v spolupráci s pracoviskami pre optické žiarenie vrátane osvetlenia a pre elektromagnetické polia.

Merania sa vykonávali v pracovnom aj životnom prostredí v rámci štátneho zdravotného dozoru, úloh programov a projektov verejného zdravotníctva projektov a tiež v rámci platených služieb na objednávku fyzických aj právnických osôb.

Personálne obsadenie pracovísk FF v SR a stav akreditácie v roku 2015

ÚVZ a RÚVZ v SR	Pracovníci					Akreditácia				
	VŠ	SZP	NZP	Spolu		počet skúšok / počet ukazovateľov		počet odberov / počet ukazovateľov		platnosť do
						A	N	A	N	
ÚVZ SR	2,5	2		4,5	S	5	4			29.5.2018
					U	21	9			
RÚVZ Banská Bystrica	5	2	0	7	S	3	1			20.5.2020
					U	15	2			
RÚVZ hl. mesto SR Bratislava	4	4	0	8	S	1	1			27.10.2020
					U	4	4			
RÚVZ Košice	3	0	0	3	S	2	11			19.8.2018
					U	8	60			
RÚVZ Nitra	1	3		4	S	2	6			30.9.2019
					U	6	17			
RÚVZ Poprad	2	0	0	2	S	1	2			27.11.2018
					U	6	4			
RÚVZ Prešov	1	2	0	3	S	3	4			19.12.2019
					U	9	17			
RÚVZ Prievidza	1			1	S	2	3			17.1.2018
					U	7	13			
RÚVZ Trnava	2	2		4	S	3	1			14.8.2020
					U	7	4			
RÚVZ Trenčín	3			3	S	2				15. 12. 2017
					U	6				
RÚVZ Žilina	2	1	0	3	S	4	1			11.3.2018
					S	20	3			

vysokoškolsky vzdelaní pracovníci (VŠ), strední zdravotníckí pracovníci (SZP), pomocný personál (NZP), MD – materská dovolenka

A – akreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)

N - neakreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)

2. Prehľad meraní veličín FF v životnom a pracovnom prostredí v SR v roku 2015

Názov úradu	HLUK			VIBRÁCIE			OPTICKÉ ŽIARENIE (osvetlenie, lasery, UV, IR)			TEPELNO-VLHKOSTNÁ MIKROKLÍMA			ELEKTROMAGN. POLE		
	POČET			POČET			POČET			POČET			POČET		
	vzoriek	ukaz.	analýz	vzoriek	ukaz.	analýz	vzoriek	ukaz.	analýz	vzoriek	ukaz.	analýz	vzoriek	ukaz.	analýz
ÚVZ SR	40	206	492	2	6	6	692 ¹⁾	765 ¹⁾	842 ¹⁾	68	414	2945	162	491	2494
RÚVZ Bratislava hl.m. SR	577	1164	2364	0	0	0	813	1727	3130	117	345	961	0	0	0
RÚVZ Banská Bystrica	58	130	526	0	0	0	12	54	282	50	137	387	0	0	0
RÚVZ Košice	104	216	5512	19	42	141	222 ²⁾	222 ²⁾	1110 ²⁾	364	1392	4272	381	6096	8763
RÚVZ Nitra	863	2693	2693	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
RÚVZ Poprad	121	237	417	6	6	18	0	0	0	0	0	0	0	0	0
RÚVZ Prešov	551	1512	4277	32	192	386	501	528	528	21	278	1468	0	0	0
RÚVZ Prievidza	264	528	528	2	2	6	0	0	0	135	498	498	0	0	0
RÚVZ Trenčín	377	2796	2796	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
RÚVZ Trnava	301	855	2565	0	0	0	112	112	827	67	278	536	0	0	0
RÚVZ Žilina	397	1127	6513	0	0	0	550	1660	1660	574	4257	4257	0	0	0
Spolu	3420	10804	25401	26	125	240	1005	3667	3667	1127	5876	14519	290	3388	10098

Poznámky k tabuľke:

počet vzoriek = počet meraných miest, napr. vysielač, miestnosť, pracovné miesto, stroj, stanovište apod. (označených kódovým číslom centrálného príjmu)

počet ukazovateľov = počet fyz. veličín (faktorov) zmeraných na meraných miestach

počet analýz = počet meraní

¹⁾ z toho (vzorky/ukazovatele/analýzy) osvetlenie 5/10/85, UV 627/695/695, lasery 47/47/47, IR 13/13/15

²⁾ z toho (vzorky/ukazovatele/analýzy) osvetlenie 0/0/0, UV 222/222/1110

Účasť na medzilaboratórnych porovnávacích testoch a porovnaníach pracovnísk FF v SR v roku 2015

Názov úradu	Počet		Typ vzorky						Spolu
			Hluk	Vibrácie	Umelé osvetlenie	Elektromagn. éfické pole	TVM	Iné – UV žiarenie	
ÚVZ SR	testov	prihlásené						1	1
		ukončené						1	1
	ukazovateľov	prihlásené						1	1
		ukončené						1	1
RÚVZ Bratislava hl.m. SR	testov	prihlásené							
		ukončené							
	ukazovateľov	prihlásené							
		ukončené							
RÚVZ Banská Bystrica	testov	prihlásené							
		ukončené							
	ukazovateľov	prihlásené							
		ukončené							
RÚVZ Košice	testov	prihlásené						1	1
		ukončené						1	1
	ukazovateľov	prihlásené						1	1
		ukončené						1	1
RÚVZ Nitra	testov	prihlásené							
		ukončené							
	ukazovateľov	prihlásené							
		ukončené							
RÚVZ Poprad	testov	prihlásené							
		ukončené							
	ukazovateľov	prihlásené							
		ukončené							
RÚVZ Prešov	testov	prihlásené							
		ukončené							
	ukazovateľov	prihlásené							
		ukončené							
RÚVZ Prievidza	testov	prihlásené							
		ukončené							
	ukazovateľov	prihlásené							
		ukončené							
RÚVZ Trenčín	testov	prihlásené							
		ukončené							
	ukazovateľov	prihlásené							
		ukončené							
RÚVZ Trnava	testov	prihlásené			1				1
		ukončené			1				1
	ukazovateľov	prihlásené			1				1
		ukončené			1				1
RÚVZ Žilina	testov	prihlásené							
		ukončené							
	ukazovateľov	prihlásené							
		ukončené							

Organizovanie medzilaboratórných porovnávacích testov pracoviskami FF v SR v roku 2015

Organizátor	Názov testu	Typ testu	Počet ukazovateľov	Počet účastníkov testu
ÚVZ SR +RÚVZ KE	MPM-NIŽ-2015/UV	BP	1	2
TSU Košice	Meranie a objektivizácia osvetlenosti v mieste zrakovej úlohy	PT	1	3

Typ testu:

PT – skúška spôsobilosti, porovnávacie meranie

BP – bilaterálne porovnanie

EP – experimenty presnosti, validácia metód

Odborná činnosť pracovísk FF v SR v roku 2015

g) programy, projekty, ťažiskové úlohy verejného zdravotníctva

Číslo úlohy: 7.11	NÁZOV ÚLOHY: Objektivizácia účinkov zdrojov optického žiarenia v pracovnom a životnom prostredí	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
ÚVZ SR	470	476
RÚVZ Košice	222	222
Číslo úlohy: 1.1	NÁZOV ÚLOHY: Plnenie Akčného plánu pre prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Žilina - hluk	88	241
Číslo úlohy: 1.7	NÁZOV ÚLOHY: Mikroklimatické podmienky vo veľkých bazénových halách	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Žilina - hluk	8	24
RÚVZ Žilina - TVM	22	168
RÚVZ Poprad	8	16
Číslo úlohy: 2.1	NÁZOV ÚLOHY: Znižovanie miery zdravotných rizík zamestnancov z pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Prešov TVM	6	62
RÚVZ Prešov Umelé osvetlenie	501	528
RÚVZ Žilina hluk	41	123
RÚVZ Žilina TVM	106	632
RÚVZ Žilina - osvetlenie	260	780
RÚVZ B.Bystrica hluk	51	123
RÚVZ B.Bystrica TVM	30	82
RÚVZ B.Bystrica osvetlenie	12	54

h) Iná odborná činnosť

Názov úradu	Forma činnosti
ÚVZ SR	<ul style="list-style-type: none"> - účasť v skúšobných komisiách na vydávanie osvedčenia o spôsobilosti na kvalitatívne a kvantitatívne skúšanie zložiek životného a pracovného prostredia pre potreby verejného zdravotníctva - pracovná skupina na vypracovanie metodík FF - členstvo SKAS - vypracovávanie odborných stanovísk - pracovná skupina návrhu novely vyhlášky MZ SR č. 549/2007 - prednášky študentom v rámci stáží a exkurzií o činnosti NRC a špecializovaného laboratória - konzultačný deň a poskytovanie osobných, telefonických a mailových konzultácií - vypracovanie čiastkových stanovísk k odvolacím konaniam ÚVZ SR v oblasti hluku 15, 10 čiastkových stanovísk v oblasti UV žiarenia a 7 u elektromagnetického poľa - konzultácie z problematiky jednotlivých fyzikálnych faktorov, 6 osobných konzultácií, 11 konzultácií elektronickou poštou, 20 telefonických konzultácií - expert pre SNAS - odborné konzultácie v problematike hluku a optického žiarenia
RÚVZ Bratislava hl.m. SR	<ul style="list-style-type: none"> - Pracovníci oddelenia LHP aj v roku 2015 poskytovali odborné konzultácie (telefonicky a e-mailom) v problematike fyzikálnych faktorov pracovného a voľného ovzdušia. - Pracovníci odboru HŽP poskytovali odborné konzultácie v problematike hluku a optického žiarenia
RÚVZ B.Bystrica	<ul style="list-style-type: none"> - poskytovanie osobných, telefonických a mailových konzultácií v rámci Banskobystrického kraja - poskytovanie odborných cvičení, stáží a konzultácií k diplomovým prácam študentom univerzít UMB B. Bystrica, TU Zvolen, SZU B. Bystrica
RÚVZ Košice	<ul style="list-style-type: none"> - odborné stanoviská a konzultácie týkajúce sa problematiky fyzikálnych faktorov pre iné oddelenia RÚVZ a iné organizácie - jeden pracovník je expertom SNAS pre meranie fyzikálnych faktorov
RÚVZ Nitra	<ul style="list-style-type: none"> - lektorská činnosť – meranie a hodnotenie fyzikálnych faktorov pracovného prostredia na Základnej odbornej príprave bezpečnostných technikov v Agroinštitúte Nitra, štátny podnik (autorizované školiace stredisko)
RÚVZ Poprad	<ul style="list-style-type: none"> - členstvo SKAS - pracovná skupina k problematike hluku v civilnom letectve na MDPT SR - pracovná skupina na vypracovanie štandardných metodík na objektivizáciu fyzikálnych faktorov - pracovná skupina návrhu novely vyhlášky MZ SR č. 549/2007 - 15.06.2015 – konzultačný deň pre pracovníkov RÚVZ v SR vykonávajúcich merania hluku - prednáška na XXIII. vedecko – odbornej konferencii Životné podmienky a zdravie, Nový Smokovec, 21-23.9.2015, „Problematika posudzovania hluku v životnom prostredí“ - spoluautor prednášky na 6. ročníku konferencie Hodnotenie kvality prostredia „Naplnenie ochrany zdravia pred hlukom pri použití podporných technických parametrov“, 8.-10.12.2015, Herľany - vypracovávanie posudkov na protokoly o meraní hluku a akustické štúdie poskytovanie osobných, telefo – nických a mailových konzultácií
RÚVZ Prešov	<ul style="list-style-type: none"> - odborné stanoviská a konzultácie pre oddelenia PPL a HŽP z problematiky fyzikálnych faktorov
RÚVZ Prievidza	<ul style="list-style-type: none"> - organizácia konzultačného dňa na RÚVZ Prievidza zameraného na problematiku novelizácie vyhlášky MZ SR č.549/2007 Z.z., optického žiarenia a mikroklímy - organizácia pracovného stretnutia na RÚVZ so sídlom v Nitre zameraného na oboznámenie s činnosťou SKAS - odborné stanoviská a konzultácie pre PPL, HŽP, HV, PZS k problematike fyzikálnych faktorov - odborné analýzy, posudky, návrhy riešení konkrétnych problematikých prípadov zamestnancom PZS pre HBP, a.s. Prievidza a iné pracovné prevádzky - konzultácie pre banské podniky - členstvo v Slovenskej akustickej spoločnosti
RÚVZ Trnava	<ul style="list-style-type: none"> - výuka študentov Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave, študijný odbor verejné zdravotníctvo, - výuka študentov Trnavskej univerzity v Trnave, študijný odbor verejné zdravotníctvo, - konzultačná a poradenská činnosť pre verejnosť v rámci riešenia problematiky hluku v regióne mesta Trnava, - pracovníci vypracovávali podklady pre rozhodovaciu činnosť orgánov na ochranu zdravia v Trnavskom kraji, - pracovníci vypracovávali podklady pre tvorbu legislatívy v oblasti verejného zdravotníctva, pre potreby štatistických hodnotení a výkazníctva, - členstvo v pracovných skupinách: - Ing. Ladániová – členka pracovnej skupiny pre chémiu ovzdušia, členka Slovenskej akustickej spoločnosti, - Ing. Vasilečková – členka Slovenskej akustickej spoločnosti.
RÚVZ Žilina	<ul style="list-style-type: none"> - člen rady Odborného časopisu Fyzikálne faktory prostredia - člen Slovenskej akustickej spoločnosti - expert pre merania fyzikálnych faktorov pre SNAS - pracovná skupina na vypracovanie štandardných metodík na objektivizáciu fyzikálnych faktorov - prednáška na konferencii Hluk a vibrácie 2015 Kočovce - prednáška na konferencii Hodnotenie kvality prostredia 2015 Herľany - poskytovanie osobných, telefonických a mailových konzultácií v rámci Žilinského kraja - spolupráca s PZS v oblasti merania fyzikálnych faktorov v pracovnom prostredí

Súpis publikačnej činnosti OOFŽP v SR v roku 2015

Chemické analýzy

ADC

- ADC 01 HEGEDŮS, O., ČEPELOVÁ, D., HEGEDŮSOVÁ, A.: Hodnotenie titračnej metódy stanovenia tukov v potravinách, *Chemické listy*, 109,710-713 (2015).
- ADC 02 ESTEBAN, M., SCHINDLER, B. K., JIMÉNEZ, J. A., KOCH, H. M., ANGERER, J., ROSADO, M., GÓMEZ, S., CASTELEYN, L., KOLOSSA-GEHRING, M., BECKER, K., BLOEMEN, L., SCHOETERS, G., HOND, E. D., SEPAI, O., EXLEY, K., HORVAT, M., KNUDSEN, L. E., JOAS, A., JOAS, R., AERTS, D., BIOT, P., BOROŠOVÁ, D., DAVIDSON, F., DUMITRASCU, I., FISCHER, M. E., GRANDER, M., JANASIK, B., JONES, K., KAŠPAROVÁ, L., LARSSSEN, T., NÁRAY, M., NIELSEN, F., HOHENBLUM, P., PINTO, R., PIRARD, C., PLATEEL, G., TRATNIK, J. S., WITTSIEPE, J., CASTAÑO, A.: EQUAS Reference Laboratories: Mercury analysis in hair: Comparability and quality assessment within the transnational COPEH/DEMOCOPHES project. In: *Environmental research*. 2015, vol. 141, Aug, p. 24-30, ISSN 0013-9351 - doi: 10.1016/j.envres.2014.11.014
- ADC 03 IVANOVA-PETROPULOS, V., JAKABOVÁ, S., NEDELKOVSKI, D., PAVLÍK, V., HEGEDŮS, O. Determination of Pb and Cd in Macedonian Wines by Electrothermal Atomic Absorption Spectrometry (ETAAS). *Food Analytical Methods*, 2015, 1-6.

ADF

- ADF 01 BEDNÁROVÁ, M., FAJEROVÁ, T.: Laboratórna metodika odberu vzoriek ovzdušia a stanovenie koncentrácie aerosólu minerálnych olejov v pracovnom prostredí. In: *Fyzikálne faktory prostredia*, roč. 5, 2015, č. 2, s. 11-14.
- ADF 02 BOROŠOVÁ, D., SLOTOVÁ, K., FABIÁNOVÁ E.: Mercury content in hairs of mother-child pairs in Slovakia as a biomarker of environmental exposure. In: *Acta chimica Slovaca*. 2014, vol. 7, no. 2, p. 119-122, ISSN 1337-978X - doi: 10.2478/acs-2014-0020.
- ADF 03 FRIČ, M., SLOTOVÁ, K.: Hodnotenie tepelno-vlhkostnej mikroklimy v školách. In: *Fyzikálne faktory prostredia*. 2015, roč. 5, č. 1, s.26-30, ISSN 1338-3922.
- ADF 04 HEGEDŮS, O., PAVLÍK, V.: Problematika realizácie úloh verejného zdravotníctva pri sledovaní chemických ukazovateľov vôd z kúpalísk. *Slovak Journal of Public Health*. - ISSN 1338-161X, Vol. 6, No. 1 (2015), p. 13-22.
- ADF 05 HEGEDŮSOVÁ, A., MEZEYOVÁ, I., HEGEDŮS, O., MUSILOVÁ, J., PAULEN, O.: Selenium content increasing in the seeds of garden pea after foliar biofortification. In: *Potravinárstvo : vedecký časopis pre potravinárstvo - rizikové látky v potravinovom reťazci*. Roč. 9, č. 1 (2015), s. 435-441. ISSN 1337-0960 (online)

AED

- AED 01 BOROŠOVÁ, D., SLOTOVÁ, K.: Využitie analýz ortuti vo vlasoch na monitorovanie expozície v životnom a pracovnom prostredí. In: *Aktuálne problémy verejného zdravotníctva vo výskume a praxi II: recenzovaný zborník vedeckých a odborných prác* [elektronický zdroj]. 1. vyd., Martin: Jesseniova lekárska fakulta UK v Martine, 2015, s. 28-33, [CD-ROM], ISBN 978-80-971836-6-0.
- AED 02 FRIČ, M., ŠALIGOVÁ, D., CHOVANCOVÁ L.: Meranie a hodnotenie tepelno-vlhkostnej mikroklimy v pracovnom prostredí. In: *Životné podmienky a zdravie: zborník vedeckých prác* [elektronický zdroj]. Bratislava: Úrad verejného zdravotníctva SR, 2015, s. 265-272, ISBN 978-80-7159-221-1. [Dostupné z: https://www.fmed.uniba.sk/fileadmin/lf/sucasti/Teoreticke_ustavy/Ustav_hygieny/Webpic/Zborniky/ZPaZ_2015.pdf]

AED 03 VALŠÍKOVÁ, M., HEGEDŮSOVÁ, A., HEGEDŮS, O.: Prenos kadmia z pestovateľského substrátu do rastliny rajčiaka jedlého (*Lycopersicon esculentum* Mill.). ZÁHRADNÍCTVO 2015. Zborník vedeckých prác na CD nosiči, vydaný pri príležitosti 20. Výročia vzniku Fakulty záhradníctva a krajinného inžinierstva. SPU v Nitre, 2015, s. 262-269, ISBN 978-80-552-1349-1.

AFD

AFD 01 FRIČ, M., TOPROPILOVÁ, D.: Chemické faktory v pracovnom ovzduší. In: *Priemyselná toxikológia 2015: zborník príspevkov.* - Bratislava: STU, 2015, s. 136-141, ISBN 978-80-227-4377-8. 2015

AFD 02 FRIČ, M., TOPROPILOVÁ, D.: Chemické faktory v pracovnom ovzduší [abstrakt]. In: *Priemyselná toxikológia 2015: zborník abstraktov*, Bratislava: STU, 2015, nestr. [1 s.]

AFD 03 KUREJOVÁ, E., KANÍKOVÁ, M., DYNKOVÁ, J.: Účasť laboratórií Úradu verejného zdravotníctva SR na medzinárodných projektoch zameraných na ochranu zdravia obyvateľstva. In: Zborník príspevkov: Konferencia Analytical Methods and Human Health, 15. – 18. 6. 2015, Patince, str. 99 – 102, ISBN 978-80-971179-5-5

AFD 04 SYČOVÁ, M., KUBIŠOVÁ, A.: Endokrinné disruptory v obalových materiáloch. Zborník Laboralim, 5.-6.3.2015, Gabčíkovo, ISBN 978-80-89597-23-9

AFD 05 TOROPILOVÁ, D., TAKÁČ, L., TOMKO, M., TOROPILA, M., FRIČ, M.: Intoxikácia prírodnými zdrojmi [poster]. In: *Priemyselná toxikológia 2015: zborník príspevkov.* Bratislava: STU, 2015, s. 306-316, ISBN 978-80-227-4377-8.

AFD 06 VRŠANSKÁ, S., LOPUŠANOVÁ, D., BLAŽEJOVÁ, M.: Glutén v diétnych potravinách. In: Zborník vedeckých prác: Konferencia Cudzorodé látky v požívatinách, Bratislava, 2015, str. 287-290, ISBN 978-80-89597-32-1

AFG

AFG 01 HEGEDŮSOVÁ, A., HEGEDŮS O., TÓTH T., VOLLMANNOVÁ, A., ANDREJIOVÁ, A., ŠLOSÁR, M., PERNYESZI, T.: Adsorption Processes of Lead Ions on the Mixture Surface of Bentonite and Bottom Sediments. Proceedings the 14th International Conference on Environmental Science and Technology CEST 2015, Volume of Abstracts, 3-5 September 2015 Rhodes, Greece, Editor: T. D. Lekkas, pp. 525. ISSN 1106-5516, ISBN 978-960-7475-52-7.

AFG 02 HEGEDŮSOVÁ, A., VALŠÍKOVÁ, M., HEGEDŮS, O., ANDREJIOVÁ, A.: A talaj kadmium szennyeződésének hatása a sárgarépa (*DaucusCarota* L.) minőségére – Influence of Cadmium Contamination of soil to Quality of Carrot (*DaucusCarota* L.). In. XI. Kárpát-medencei Környezettudományi konferencia. 2015. Május 6-9. Pécs, Hungary, p. 110-111. ISBN 978-963-642-748-1.

AFH

AFH 01 BOROŠOVÁ, D., SLOTOVÁ, K., FABIÁNOVÁ E.: Mercury content in hairs of mother-child pairs in Slovakia as a biomarker of environmental exposure [abstrakt]. In: *Súčasný stav a perspektívy analytickej chémie v praxi: XIII: konferencia s medzinárodnou účasťou: zborník abstraktov: Bratislava, 1.-4. jún 2014.* [elektronicky zdroj], 1. vyd., Bratislava: Nakladateľstvo STU, 2014, s. 32-33, [USB kľúč], ISBN 978-80-227-4169-9.

AFH 02 TOROPILOVÁ, D., TAKÁČ, L., TOMKO, M., TOROPILA, M., FRIČ, M.: Intoxikácia prírodnými zdrojmi [abstrakt]. In: *Priemyselná toxikológia 2015: zborník abstraktov.* Bratislava: STU, 2015, nestr. [1 s.].

AFK

AFK 01 HEGEDŮSOVÁ, A., VALŠÍKOVÁ, M., HEGEDŮS, O., ANDREJIOVÁ, A.: A talaj kadmiumszennyeződésének hatása a sárgarépa (*Daucus Carota* L.) minőségére – Influence of Cadmium Contamination of soil to Quality of Carrot (*Daucus Carota* L.). In. XI. Kárpát-medencei Környezettudományi konferencia. 2015. Május 6-9. Pécs, Hungary, p. 110-111. ISBN 978-963-642-748-1.

AFG 02 HEGEDŰSOVÁ, A., HEGEDŰS O., TÓTH T., VOLLMANNOVÁ, A., ANDREJIOVÁ, A., ŠLOSÁR, M., PERNYESZI, T.: Adsorption Processes of Lead Ions on the Mixture Surface of Bentonite and Bottom Sediments. Proceedings of the 14th International Conference on Environmental Science and Technology CEST 2015, Volume of Abstracts, 3-5 September 2015 Rhodes, Greece, Editor: T.D. Lekkas, pp. 525. ISSN 1106-5516, ISBN 978-960-7475-52-7.

AFL

AFL 01 FRIČ, M., BOROŠOVÁ, D.: Národné referenčné centrum pre laboratórnu diagnostiku v oblasti ľudského monitoringu [poster]. In: *I. Konzultačný deň NRC pre laboratórnu diagnostiku v oblasti ľudského biomonitingu*. Banská Bystrica, 3. 11. 2015.

BEF

BEF 01 HEGEDŰS, O., BALVANOVÁ, L., BEDNÁRIKOVÁ, J.: Povinnosti skúšobného laboratória pri zavedení novej metódy do analytickej praxe. In: Zborník referátov. Odborný seminár RÚVZ so sídlom v Nitre, Jeseň-2015, 29. september 2015, Nitra, s. 37-44.

BEF 02 OBOROVÁ, M., KADLECOVÁ, I., ZVALO, M.: Stratégia odberu vzoriek ovzdušia pevných aerosólov s obsahom umelých minerálnych vlákien. In: Zborník referátov. Odborný seminár RÚVZ so sídlom v Nitre, Jeseň-2015, 29. september 2015, Nitra, s. 30-36.

BEF 03 ŠMOTLÁKOVÁ, Z., DOMANICKÁ, M., BARTOLÉNOVÁ, M.: Biologický monitoring pracovníkov exponovaných chemickým faktorom. In: Zborník referátov. Odborný seminár RÚVZ so sídlom v Nitre, Jeseň-2015, 29. september 2015, Nitra, s. 45-50.

BEF 04 ADAMICOVÁ, H., KAVULJAKOVÁ, D., ROSINSKÁ, H.: Optimalizácia stanovenia vitamínu C v rastlinných produktoch. In: Zborník referátov. Odborný seminár RÚVZ so sídlom v Nitre, Jeseň-2015, 29. september 2015, Nitra, s. 75-78.

BEF 05 ČEPELOVÁ, D., PAVLOVIČOVÁ, M., ROSINSKÁ, H.: Možnosti stanovenia syntetických farbív metódou HPLC. In: Zborník referátov. Odborný seminár RÚVZ so sídlom v Nitre, Jeseň-2015, 29. september 2015, Nitra, s. 79-81.

BEF 06 PAVLÍK, V., ĎURIŠOVÁ, A., SMATANOVÁ, A.: Problematika stanovenia mangánu v pitných vodách. In: Zborník referátov. Odborný seminár RÚVZ so sídlom v Nitre, Jeseň-2015, 29. september 2015, Nitra, s. 82-86.

DAI

DAI 01 FALTINOVÁ, A. *Biofyzikálne mechanizmy regulácie a dysregulácie diastolickej aktivity ryanodínového receptora*: dizertačná práca, Bratislava, UPJŠ v Košiciach, Prírodovedecká fakulta a Ústav molekulárnej fyziológie a genetiky SAV, 2015, 87 s.

Biológia životného prostredia

AFD

AFD 01 DRASTICHOVÁ, I., NAGYOVÁ, V., ROVNÝ, I.: Skúšobné organizmy v ekotoxikológii vôd. Zborník príspevkov z 35. medzinárodného vedeckého sympózia „Priemyselná toxikológia 2015“, 17. - 19. 6. 2015, Svit, Miroslava Smolinská (Edit.), STU Bratislava, s. 28-33, ISBN 978-80-227-4377-8.

AFD 02 NAGYOVÁ, V., DRASTICHOVÁ, I., ROVNÝ, I.: Ekotoxikológia v legislatíve verejného zdravotníctva. Zborník príspevkov z 35. medzinárodného vedeckého sympózia „Priemyselná toxikológia 2015“, 17. - 19. 6. 2015, Svit, Miroslava Smolinská (Edit.), STU Bratislava, s. 84-89, ISBN 978-80-227-4377-8.

AFD 03 NAGYOVÁ, V., CHOMOVÁ, L., ROVNÝ, I.: Biologické ukazovatele kvality pitnej vody. Zborník prednášok z konferencie s medzinárodnou účasťou „Pitná voda“, 6. - 8. 10. 2015, Trenčianske Teplice, Jana Buchlovičová, Danka Barloková (Edit.), VodaTím s.r.o., s. 11-18, ISBN 978-80-971272-3-7.

- AFD 04 KOPPOVÁ, K., LAFFÉRSOVÁ, J., MIKLÁNKOVÁ, O.: Roztoče bytového prachu ako inhalačné alergény. In: 20 rokov od prijatia Národného programu podpory zdravia: 38. dni zdravotnej výchovy MUDr. Ivana Stodolu. Zborník príspevkov z vedeckej konferencie, Hotel Čingov, Slovenský raj, 22. - 23. október 2014. - Bratislava: Úrad verejného zdravotníctva SR, 2015, s. 55-59. - ISBN 978-80-7159-219-8.
- AFD 05 SLOTOVÁ, K., JANEŠÍKOVÁ, L., LAFFÉRSOVÁ, J.: Roztoče v stredoškolských a vysokoškolských ubytovacích zariadeniach v SR. In: Informačný bulletin Hlavného hygienika SR. 2015, č. 5, s. 63-71.
- AFD 06 PILKOVÁ, D., RAMS, R.: Mikroklimatické podmienky v bazénových halách. Zborník prednášok a posterov Mikrobiológia vody a životného prostredia 2015, 23. - 25. 9. 2015, Nový Smokovec, Miloslava Prokšová (Edit.), s. 17-33, ISBN 978-80-971422-4-7.

AFH

- AFH 01 CHOMOVÁ, L.: Cyanobaktérie v medzinárodnom projekte COST. In: Zborník abstraktov - XII. Vedecko-odborná konferencia NRC pre surveillance infekčných chorôb v SR, Bratislava, 2015, s. 41.
- AFH 02 GAJDOŠ, O., GAJDOŠOVÁ D. : Prevencia rakoviny a životospráva. In: Recenzovaný zborník vedeckých prác (Book of Abstracts) : Genetic Toxicology and Cancer Prevention, Cancer Research Institute Slovak Academy of Sciences, vydanie 1., 2015, s. 49, ISBN 978-80-970128-9-2.
- AFH 03 GAJDOŠOVÁ, D., GAJDOŠ, A.: Úroveň chromozomálnych aberácií u profesionálne exponovaných pracovníkov v životnom prostredí na východnom Slovensku. In: Recenzovaný zborník vedeckých prác (Book of Abstracts) : Genetic Toxicology and Cancer Prevention, Cancer Research Institute Slovak Academy of Sciences vydanie 1., 2015, s. 10, ISBN 978-80-970128-9-2.

AFL

- AFL 01 CHOMOVÁ, L., NÉMOVÁ, H., DRASTICHOVÁ, I., KUREJOVÁ, E., NAGYOVÁ, V.: Cyanobaktérie v medzinárodnom projekte CYANOCOST. Zborník prednášok a posterov zo seminára „Mikrobiológia vody a životného prostredia 2015“, 23. – 25. 9. 2015, Nový Smokovec, s. 115-116, ISBN 978-80-971422-4-7.
- AFL 02 DRASTICHOVÁ, I., NAGYOVÁ, V., KUREJOVÁ, E., LAFFÉRSOVÁ, J.: Využitie ekotoxikologických skúšok pri hodnotení kvality pitných vôd. Zborník prednášok a posterov zo seminára „Mikrobiológia vody a životného prostredia 2015“, 23. – 25. 9. 2015, Nový Smokovec, s. 117-118, ISBN 978-80-971422-4-7.
- AFL 03 LAFFÉRSOVÁ, J., HOCHMUTH, L., SNOPKOVÁ, Z.: Peľová sezóna 2014. In: XIII. Martinské dni imunológie: Martin, 25.- 28. 3. 2015.
- AFL 04 LAFFÉRSOVÁ, J., HOCHMUTH, L., SNOPKOVÁ, Z.: Peľová sezóna 2015. In: XXXII. Kongres slovenských a českých alergológov a klinických imunológov, Žilina, 21. - 24.10.2015.

BDF

- BDF 01 LAFFÉRSOVÁ, J., HOCHMUTH, L., SNOPKOVÁ, Z.: Peľová sezóna 2014. In: Klinická imunológia a alergológia. ISSN 1335-0013. Zv. 24, č. 1 (2014), s. 23-24.
- BDF 02 LAFFÉRSOVÁ, J., HOCHMUTH, L., HRUBIŠKO, M.: Začiatok a koniec peľovej sezóny na Slovensku. In: Klinická imunológia a alergológia – v tlači.

BEF

- BEF 01 BARÁTOVÁ, E., SKLENÁŘOVÁ, E., MULINKOVÁ, A.: Peľová informačná služba a jej úloha pri monitorovaní biologických alergénov v ovzduší. In: Zborník referátov. Odborný seminár RÚVZ so sídlom v Nitre, Jeseň - 2015, 29. september 2015, Nitra, s. 65 - 68.
- BEF 02 ŠVECOVÁ, G., ŤAŽÁROVÁ, M., TÓTHOVÁ, Z.: Pramene a artézske studne v Nitre a okolí pohľadom mikrobiológa. In: Zborník referátov. Odborný seminár RÚVZ so sídlom v Nitre, Jeseň - 2015, 29. september 2015, Nitra, s. 69 -74.

GHG

- GHG 01 GAJDOŠOVÁ, D.: Rakovina dnes – nové možnosti primárnej prevencie. In: www.zdravie.sk
- GHG 02 GAJDOŠ, A.: Bryndza – jednička prirodzenej výživy v prevencii rakoviny hrubého čreva. In: www.zdravie.sk
- GHG 03 GAJDOŠ, A.: Biopotraviny – oplatí sa ich nakupovať. In: www.zdravie.sk
- GHG 04 GAJDOŠOVÁ, D.: Rýchle chudnutie – metabolické a psychické riziká. In: www.zdravie.sk
- GHG 05 GAJDOŠ, A.: Rakovina a stres. In: www.zdravie.sk
- GHG 06 GAJDOŠ, A.: Rakovina a mobil. In: www.zdravie.sk
- GHG 07 GAJDOŠ, A.: Dlhovekosť v zdraví. In: www.zdravie.sk
- GHG 08 GAJDOŠ, A.: Výživa a rakovina. In: www.zdravie.sk
- GHG 09 GAJDOŠ, A.: Tuky a oleje vo výžive – ich rizikové a ochranné účinky. In: www.zdravie.sk

Mikrobiológia životného prostredia

ADD

- ADD 01 GIČOVÁ, A., DINČÁKOVÁ, L. SIROTNÁ, Z., GRONES, J., 2015. Laboratory detection of verocytotoxin-producing *Escherichia coli* in the official food control in Slovakia. In: Journal of Food and Nutrition Research 54 (1): 89–92 (ISSN 1336-8672)

AFD

- AFD 01 PILKOVÁ, D., RAMS, R.: Mikroklimatické podmienky v bazénových halách. Mikrobiológia vody a životného prostredia zborník prednášok a posterov 2015, 23.-25.9. 2015, Nový Smokovec, Miloslava Prokšová (Edit.), str. 17-33, ISBN 978-80-971422-4-7
- AFD 02 KOCIANOVÁ, H., BUČKOVÁ, Ľ.: Sledovanie životaschopnosti probiotických baktérií vo výživových doplnkoch, Vydavateľ: Fakulta zdravotníctva Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne, Zdravotnicke listy Vol. 3, No1/2015, ISSN 1339-3022
- AFD 03 KOCIANOVÁ, H., BUČKOVÁ, Ľ.: Zdravotné riziká spojené s konzumáciou surového mlieka, Vydavateľ: Fakulta zdravotníctva Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne, Zdravotnicke listy Vol.3, No2/2015, ISSN 1339-3022
- AFD 04 KOCIANOVÁ, H., ŠTEFKOVIČOVÁ, M., GAVÁČOVÁ, D., ŠINDLEROVÁ, G.: Izolácie salmonel z terárií exotických zvierat v Trenčianskom kraji, Mikrobiológia vody a životného prostredia 2015, Zborník prednášok a posterov, Vydala: Československá spoločnosť mikrobiologická, Bratislava - Praha 2015, ISBN 978-80-971422-4-7
- AFD 05 GIČOVÁ A., ŠIMONYIOVÁ, D., GRONES J., Detekcia a identifikácia baktérií rodu *Legionella* zo životného prostredia metódami molekulárnej biológie. In: Zborník prednášok a posterov: Mikrobiológia vody a životného prostredia 2015, Bratislava, 2015, str.66-69, ISBN 978-80-971422-4-7
- AFD 06 ŠIMONYIOVÁ, D., VARCHOLOVÁ A. PAVLEOVÁ E., SIROTNÁ, Z., ROVNÝ I. Mikrobiologická kvalita vnútorného ovzdušia. In: Zborník prednášok a posterov: Mikrobiológia vody a životného prostredia 2015, Bratislava, 2015, str. 76-79, ISBN 978-80-971422-4-7
- AFD 07 ŠIMONYIOVÁ, D., VARCHOLOVÁ A. PAVLEOVÁ E., SPUSTOVÁ, J., ROVNÝ I. Legionely v nemocničných a kúpeľných zariadeniach v SR. In: Zborník prednášok a posterov: Mikrobiológia vody a životného prostredia 2015, Bratislava, 2015, str. 50-54, ISBN 978-80-971422-4-7
- AFD 08 TRNKOVÁ K., KOTRBANCOVÁ M. ŠIMONYIOVÁ, D., ŠPALEKOVÁ M., STRHÁRSKY J., Výskyt *Legionella pneumophila* a jej hostiteľov – voľne žijúcich

meňaviek v distribučných systémoch vybraných nemocníc na Slovensku In: Zborník prednášok a posterov: Mikrobiológia vody a životného prostredia 2015, Bratislava, 2015, str. 55-63, ISBN 978-80-971422-4-7

- AFD 09 ŠIMONYIOVÁ, D., PAVLEOVÁ E., VARCHOLOVÁ A., ROVNÝ I. Odbery vzoriek zo životného a pracovného prostredia na stanovenie legionel. In: Zborník prednášok a posterov: Mikrobiológia vody a životného prostredia 2015, Bratislava, 2015, str. 101-103, ISBN 978-80-971422-4-7
- AFD 10 ŠIMONYIOVÁ D., KINTLEROVÁ I., SPÁLOVÁ M., PAVLEOVÁ E., ROVNÝ I. Umelé kúpaliská a legionely. In: Zborník príspevkov: Konferencia - 38. dni zdravotnej výchovy MUDr. Ivana Stodolu, Bratislava, 2015, str. 159-162, ISBN 978-80-7159-219-8-ÚVZ SR
- AFD 11 GIČOVÁ, A., SIROTNÁ, Z.: Hodnotenie rizika E.coli/VTEC v potravinovom reťazci. In: Zborník vedeckých prác: Konferencia Cudzorodé látky v požívatinách, Bratislava, 2015, str. 19-21, ISBN 978-80-89597-32-1
- AFD 12 STARUCH, L., SIROTNÁ, Z., HEGYIOVÁ, E., KAJABA, I: Probiotiká v mäsových výrobkoch. In: Zborník vedeckých prác: Konferencia Cudzorodé látky v požívatinách, Bratislava, 2015, str. 200-210, ISBN 978-80-89597-32-1

AFG

- AFG 01 GIČOVÁ, A., DINČÁKOVÁ, L., Varcholová, A., SIROTNÁ, Z.: Identifikácia patogénnych druhov *Escherichia coli*. In Zborník abstraktov: XXIV. Konferencie mladých mikrobiologu – Tomáškovy dny 2015, Brno, 2015, str.48, ISBN 978-80-210-7851-2
- AFG 02 VARCHOLOVÁ, A., ŠIMONYIOVÁ, D., SIROTNÁ, Z., GIČOVÁ, A., DINČÁKOVÁ, L., ROVNÝ, I.: Úlohy a činnosť Národného referenčného centra pre legionely v životnom prostredí v SR. In Zborník abstraktov: XXIV. Konferencie mladých mikrobiologu – Tomáškovy dny 2015, Brno, 2015, str. 68, ISBN 978-80-210-7851-2

AFH

- AFH 01 SIROTNÁ, Z., GIČOVÁ, A., ROVNÝ, I.: Úlohy národného referenčného centra pre mikrobiológiu životného prostredia ÚVZ SR v medzinárodnom projekte PROMISE. In: Zborník abstraktov: XII. Vedecko - odborná konferencia NRC pre surveillance infekčných chorôb v SR, Bratislava, 2015, str. 40
- AFH 02 ŠIMONYIOVÁ, D., ŠVARDOVÁ, A., GIČOVÁ, A., DINČÁKOVÁ, L.: Úlohy a činnosť Národného referenčného centra pre legionely v životnom prostredí. In: Zborník abstraktov: XII. Vedecko - odborná konferencia NRC pre surveillance infekčných chorôb v SR, Bratislava, 2015, str. 39

AGI

- AGI 01 ŠIMONYIOVÁ, D., VARCHOLOVÁ A. PAVLEOVÁ E., SPUSTOVÁ J., ROVNÝ I. Osídlenie vodovodných rozvodných sietí legionelami v nemocniciach a v kúpeľných zariadeniach v SR. In: Informačný bulletin HH SR č. 2, Bratislava, 2015
- AGI 02 ŠIMONYIOVÁ, D., VALOVIČOVÁ, Z., SIROTNÁ, Z.: Odborné usmernenie Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky na zabezpečenie postupu pri prevencii a výskyte nozokomiálnych nákaz spôsobených baktériami rodu *Legionella* v zdravotníckych zariadeniach v Slovenskej republike – návrh. In: Informačný bulletin HH SR č. 8, Bratislava, 2015

BAB

- BAB 01 TKÁČOVÁ, E., BIZUB, V.: *Staphylococcus aureus* (koagulázopozitívne stafylokoky a ich toxíny). Správa o zoonózach, alimentárnych nákazách a nákazách z vody v Slovenskej republike za rok 2014. Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, 2015, ISBN 978-80-89738-05-02, s. 70-76
- BAB 02 ROSINSKÝ, J.: *Vibrio spp.*, in Správa o zoonózach, alimentárnych nákazách a nákazách z vody v SR za rok 2014. Bratislava: Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka, 2015. ISBN 978-80-89738-05-2, s. 80 – 81
- BAB 03 SIROTNÁ, Z., GIČOVÁ, A., DRAXLEROVÁ, M., ŠIMONYIOVÁ, D., VARCHOLOVÁ, A. ako členovia autorského kolektívu: Správa o zoonózach, alimentárnych nákazách a nákazách z vody v Slovenskej republike za rok 2014. Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, Bratislava, 2015, 122 strán, ISBN 978-80-89738-05-2

BEF

- BEF 01 BARÁTOVÁ, E., SKLENÁŘOVÁ, E., MULINKOVÁ, A.: Peľová informačná služba a jej úloha pri monitorovaní biologických alergénov v ovzduší. In. Zborník referátov. Odborný seminár RÚVZ so sídlom v Nitre, Jeseň-2015, 29. september 2015, Nitra, s. 65-68
- BEF 02 ŠVECOVÁ, G., ŤAŽÁROVÁ, M., TÓTHOVÁ, Z.: Pramene a artézske studne v Nitre a okolí pohľadom mikrobiológa. In. Zborník referátov. Odborný seminár RÚVZ so sídlom v Nitre, Jeseň-2015, 29. september 2015, Nitra, s. 69-74

DAI

- DAI 01 DINČÁKOVÁ, Lucia: Rigorózna práca: Identifikácia patogénnych kmeňov *Escherichia coli* vo vzorkách životného prostredia. Univerzita Komenského v Bratislave, Prírodovedecká fakulta, Katedra molekulárnej biológie. Bratislava, 2015, 91 strán

Fyzikálne faktory

AFD

- AFD 01 TOMÁŠKOVÁ, D., LIŠKA, M., MIČIAKOVÁ, A., AUGUSTÍNOVÁ, A., DUBOVCOVÁ, M., LIŠKA, M., KOVAČIKOVÁ, M.: Mikroklima a hluk vo veľkých bazénových halách, In: Mimoriadne číslo: Fyzikálne faktory prostredia, ročník V., Číslo 2, 2015, str. 99-103-108, ISSN 1338-3922
- AFD 02 TOMÁŠKOVÁ, D., LIŠKA, M., DUBOVCOVÁ, M., KOVAČIKOVÁ, M.: Pohľad na aquaparky z hľadiska zaťaženia imisiami hluku In: Mimoriadne číslo :Fyzikálne faktory prostredia, ročník V., Číslo 1, 2015, str. 78-80, ISSN 1338-3922
- AFD 03 FRIČ, M., SLOTOVÁ, K.: Hodnotenie tepelno-vlhkostnej mikroklimy v školách. In: Fyzikálne faktory prostredia. 2015, roč. 5, č. 1, s.26-30. - ISSN 1338-3922
- AFD 04 FRIČ, M., ŠALIGOVÁ, D., CHOVANCOVÁ, L.: Meranie a hodnotenie tepelno-vlhkostnej mikroklimy v pracovnom prostredí. In: Životné podmienky a zdravie: zborník vedeckých prác [elektronický zdroj]. Bratislava: Úrad verejného zdravotníctva SR, 2015, s. 265-272. - ISBN 978-80-7159-221-1

Prednášková činnosť OOFŽP v SR v roku 2015

Chemické analýzy

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov akcie	Miesto konania	Dátum
DRASTICHOVÁ, I., TAKÁČOVÁ, T.	Ochrana zdravia pri práci s biologickými, chemickými, fyzikálnymi faktormi a poskytnutie prvej pomoci	Seminár OOFŽP	ÚVZ SR, Bratislava,	22.05.2015
KUREJOVÁ, E., KANÍKOVÁ, M., DYNKOVÁ, J.	Účasť laboratórií Úradu verejného zdravotníctva SR na medzinárodných projektoch zameraných na ochranu zdravia obyvateľstva	Analytical Methods and Human Health, 20 th International Conference	Wellness Hotel Patince, SR	15.–18.06.2015
TAKÁČOVÁ, T.	Biologický monitoring chemických faktorov v pracovnom prostredí	Prednáška študentom 3.ročníka VZ SZU	SZU, Bratislava	23.11.2015
CHOMOVA, L., DRASTICHOVÁ, I., KUREJOVÁ, E., NÉMOVÁ, H., KILBERGEROVÁ, H., NAGYOVÁ, V.	Realizácia medzinárodného projektu CYANOCOST	Ústavný seminár	ÚVZ SR Bratislava	26.11.2015
TAKÁČOVÁ, T.	Legislatíva (zmeny – NV č.355/2006 Z.z, o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci, v znení neskorších predpisov a NV č.356/2006 Z.z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci, v znení neskorších predpisov)	Konzultačný deň NRC pre expozičné testy xenobiotík	ÚVZ SR, Bratislava	08.12.2015
TAKÁČOVÁ, T., TILINGEROVÁ, I., PÍŠ, E.	Jodúria – sledovanie jódu v moči u vybranej skupiny populácie v Slovenskej republike	Konzultačný deň NRC pre expozičné testy xenobiotík	ÚVZ SR, Bratislava	08.12.2015
FALTINOVÁ, A.	Význam a použitie regulačných diagramov	Školenie pracovníkov Odboru hygienických laboratórií RÚVZ Bratislava hlavné mesto so sídlom v Bratislave	RÚVZ Bratislava hl. mesto so sídlom v Bratislave	12.01.2015
KOLENOVÁ, J.	Činnosť interných audítorov	Interná vzdelávacia aktivita	RÚVZ Bratislava hl. mesto so sídlom v Bratislave	12.03.2015

KOVÁČSOVÁ, S.	Syndróm chorých budov	Gremiálna porada vedúceho služobného úradu RÚVZ Bratislava hlavné mesto so sídlom v Bratislave	RÚVZ Bratislava hl. mesto so sídlom v Bratislave	05.03.2015
KOVÁČSOVÁ, S.	Syndróm chorých budov	Pracovný seminár Odboru hygienických laboratórií RÚVZ Bratislava hlavné mesto so sídlom v Bratislave	RÚVZ Bratislava hl. mesto so sídlom v Bratislave	27.03.2015
KOLENOVÁ, J.	Úloha laboratórií v RÚVZ	Prednáška študentom 3. ročníka Verejného zdravotníctva SZU	RÚVZ Bratislava hl. mesto so sídlom v Bratislave	06.05.2015
RAJNOHA, F.	Náplň činnosti oddelenia hygienických laboratórií	Prednáška študentom 3. ročníka Verejného zdravotníctva SZU	RÚVZ Bratislava hl. mesto so sídlom v Bratislave	06.05.2015
KOLENOVÁ, J.	Riadená dokumentácia v skúšobnom laboratóriu	Školenie pracovníkov Odboru hygienických laboratórií RÚVZ Bratislava hlavné mesto so sídlom v Bratislave	RÚVZ Bratislava hl. mesto so sídlom v Bratislave	24.06.2015
FALTINOVÁ, A.	Biofyzikálne mechanizmy regulácie a dysregulácie diastolickej aktivity ryanodínového receptora	Obhajoba dizertačnej práce	Univerzita Komenského v Bratislave, Matem.-fyzikálna fakulta	20.08.2015
FALTINOVÁ, A.	Význam sledovania redox-potenciálu vo vodách umelých kúpalísk	Gremiálna porada vedúceho služobného úradu RÚVZ Bratislava hlavné mesto so sídlom v Bratislave	RÚVZ Bratislava hl. mesto so sídlom v Bratislave	03.09.2015
FALTINOVÁ, A.	Význam sledovania redox-potenciálu vo vodách umelých kúpalísk	Pracovný seminár Odboru hygienických laboratórií RÚVZ Bratislava hlavné mesto so sídlom v Bratislave	RÚVZ Bratislava hl. mesto so sídlom v Bratislave	12.10.2015
RIGOTTI, G.	Negatívny dopad prachu na pracovníkov v pracovnom procese	Pracovný seminár Odboru hygienických laboratórií RÚVZ Bratislava hlavné mesto so sídlom v Bratislave	RÚVZ Bratislava hl. mesto so sídlom v Bratislave	14.12.2015
FALTINOVÁ, A.	Zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci s nebezpečnými chemickými látkami	Školenie pracovníkov Odboru hygienických laboratórií RÚVZ Bratislava hlavné mesto so sídlom v Bratislave	RÚVZ Bratislava hl. mesto so sídlom v Bratislave	14.12.2015
JANOŠEK, J.	Objektívizácia faktorov prostredia, akreditácia, zákon č.355/2007 o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ Trnava	RÚVZ Trnava	04.06.2015

HEGEDŮS, O. BALVANOVÁ, Ľ., BEDNÁRIKOVÁ, J.	Povinnosti skúšobného laboratória pri zavedení novej metódy do analytickej praxe.	Odborný seminár RÚVZ so sídlom v Nitre, Jeseň-2015	RÚVZ so sídlom v Nitre	29. 09. 2015
OBOROVÁ, M., KADLECOVÁ, I., ZVALO, M.	Stratégia odberu vzoriek ovzdušia pevných aerosólov s obsahom umelých minerálnych vlákien.	Odborný seminár RÚVZ so sídlom v Nitre, Jeseň-2015	RÚVZ so sídlom v Nitre	29. 09. 2015
ŠMOTLÁKOVÁ, Z., DOMANICKÁ, M., BARTOLÉNOVÁ, M.	Biologický monitoring pracovníkov exponovaných chemickým faktorom	Odborný seminár RÚVZ so sídlom v Nitre, Jeseň-2015	RÚVZ so sídlom v Nitre	29. 09. 2015
ADAMICOVÁ, H., KAVULJAKOVÁ, D., ROSINSKÁ, H.	Optimalizácia stanovenia vitamínu C v rastlinných produktoch	Odborný seminár RÚVZ so sídlom v Nitre, Jeseň-2015	RÚVZ so sídlom v Nitre	29. 09. 2015
ČEPELOVÁ, D., PAVLOVIČOVÁ, M., ROSINSKÁ, H.	Možnosti stanovenia syntetických farbív metódou HPLC	Odborný seminár RÚVZ so sídlom v Nitre, Jeseň-2015	RÚVZ so sídlom v Nitre	29. 09. 2015
PAVLÍK, V., ĎURIŠOVÁ, A., SMATANOVÁ, A.	Problematika stanovenia mangánu v pitných vodách	Odborný seminár RÚVZ so sídlom v Nitre, Jeseň-2015	RÚVZ so sídlom v Nitre	29. 09. 2015
TOMÁŠKOVÁ, D., MAREJKOVÁ, E.	Profesionálna expozícia zamestnancov pri výrobe a pokládke asfaltových zmesí	IX. Martinské dni verejného zdravotníctva	Martin	05.03.2015
KARNETOVÁ, M., ŠOŠKOVÁ, L., CESNEKOVÁ, M.	Výskyt chrómu v dekoratívnej kozmetike	IX. Martinské dni verejného zdravotníctva	Martin	05.03.2015
TOMÁŠKOVÁ, D., MAREJKOVÁ, E.	Expozícia sevofluóránom, xylénom a formaldehydom na pracoviskách FnsP Žilina	XXIII. Vedecko-odborná konferencia s medzinárodnou účasťou Životné podmienky a zdravie v Novom Smokovci	Nový Smokovec	21.09.2015
ZACHAROVÁ, M.	Podzemné a povrchové vody	Odborný seminár	RÚVZ Žilina	16.03.2015
HLOŠKOVÁ, L.	Dezinfekcia vody	Odborný seminár	RÚVZ Žilina	16.03.2015
AUGUSTÍNOVÁ, A.	Expozícia formaldehydom	Odborný seminár	RÚVZ Žilina	16.03.2015
BELAŇOVÁ, L.	Výskyt železa v pitnej vode	Odborný seminár	RÚVZ Žilina	15.06.2015
CESNEKOVÁ, M.	Šeťmocný chróm v kozmetických výrobkoch	Odborný seminár	RÚVZ Žilina	21.09.2015
ŠOŠKOVÁ, E.	Triclosan a jeho regulácia v kozmetických výrobkoch	Odborný seminár	RÚVZ Žilina	21.09.2015
DIČIKOVÁ, E.	Parabény, čo o nich vieme	Odborný seminár	RÚVZ Žilina	21.09.2015
KARNETOVÁ, M.	Koenzým Q10 a jeho vplyv na zdravie a krásu	Odborný seminár	RÚVZ Žilina	14.12.2015
BOROŠOVÁ, D.	Projekty EÚ a ich využitie v praxi – Analýza ortuti vo vlasoch	Vedecké semináre „Chémia pod Úrpínom“	UMB Banská Bystrica	12.03.2015

BOROŠOVÁ, D.	NRC pre laboratórnu diagnostiku v oblasti ľudského biomonitingu	1. Konzultačný deň národného referenčného centra pre laboratórnu diagnostiku v oblasti ľudského biomonitingu	RÚVZ Banská Bystrica	03.11.2015
BOROŠOVÁ, D.	Využitie analýz ortuti vo vlasoch na monitorovanie expozície v životnom a pracovnom prostredí	1. Konzultačný deň národného referenčného centra pre laboratórnu diagnostiku v oblasti ľudského biomonitingu	RÚVZ Banská Bystrica	03.11.2015
KRČMOVÁ, E.	Laboratórne postupy využívané pre biomonitring (2.)	1. Konzultačný deň národného referenčného centra pre laboratórnu diagnostiku v oblasti ľudského biomonitingu	RÚVZ Banská Bystrica	03.11.2015
VASSÁNYI, Z.	Laboratórne postupy využívané pre biomonitring (1.)	1. Konzultačný deň národného referenčného centra pre laboratórnu diagnostiku v oblasti ľudského biomonitingu	RÚVZ Banská Bystrica	03.11.2015
HOLOMÁNIOVÁ, A., TÓTHOVÁ, A.	Prehľad vybraných chemických ukazovateľov v individuálnych vodných zdrojoch v košickom kraji	Odborný seminár RÚVZ Košice pre MTP	RÚVZ Košice	28. 04. 2015
MAJOROŠ, J.	Akreditácia a jej vplyv na kvalitu a kvantitu práce na odbore chemických analýz	Odborný seminár RÚVZ Košice pre VŠP	RÚVZ Košice	25. 06. 2015
MAJOROŠ, J.	Akreditácia a jej vplyv na kvalitu a kvantitu práce na odbore chemických analýz	Odborný seminár RÚVZ Košice pre MTP	RÚVZ Košice	22. 09. 2015
LEITNEROVÁ, G., FERENCOVÁ, A.	Prehľad vybraných chemických ukazovateľov v individuálnych vodných zdrojoch v košickom kraji	Odborný seminár RÚVZ Košice pre VŠP	RÚVZ Košice	17. 12. 2015
ŠUMANSKÁ, Š.	Sledovanie zdravotnej bezchybnosti kozmetických výrobkov na hygienu ústnej dutiny	Odborný seminár - RÚVZ Poprad	RÚVZ Poprad	09.09.2015
ROSIPALOVÁ, A., ROSIPAL, R.	Úroveň organického znečistenia umelých kúpalísk	Odborný seminár - RÚVZ Poprad	RÚVZ Poprad	14.10.2015
PERŽELOVÁ, E.	Prach z múky – rizikový faktor v pracovnom ovzduší pri výrobnom procese v pekárňach	Odborný seminár RÚVZ Prešov	RÚVZ Prešov	11.11.2015

Biológia životného prostredia

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov akcie	Miesto konania	Dátum
ÚVZ SR Bratislava				
DRASTICHOVÁ, I.	Prípadová štúdia: HIA pre zlievareň.	Celoslovenský seminár k problematike uplatňovania vyhlášky MZ SR č.233/2014Z.z.	ÚVZ SR Bratislava.	24. 2. 2015
CHOMOVÁ, L.	Cyanobaktérie v medzinárodnom projekte COST. Poster.	XII. Vedecko-odborná konferencia NRC pre surveillance infekčných chorôb v SR	MZ SR Bratislava	19. 3. 2015
NAGYOVÁ, V., DRASTICHOVÁ, I., VALOVIČOVÁ, Z., KAŇKOVÁ, E.	Projekt: Kvalita Pitnej vody a vedľajšie produkty dezinfekcie. Miestny vodovod Gabčíkovo.	Beseda - Pitná voda v Gabčíkove	Gabčíkovo	19. 3. 2015
NAGYOVÁ, V.	Vyhodnotenie LTS 2014 na prírodných kúpaliskách a vodárenských nádržiach.	Spoločné stretnutie pracovníkov BŽP a HŽP vybraných úradov verejného zdravotníctva v SR	ÚVZ SR Bratislava	9. 4. 2015
CHOMOVÁ, L.	Cyanobaktérie, vodné kvety, odbery a monitorovanie.	Pracovné stretnutie pracovníkov BŽP a HŽP RÚVZ a vybraných RÚVZ	ÚVZ SR Bratislava	9.4.2015
NAGYOVÁ, V., CHOMOVÁ, L.	Kontrola plnenia úloh z konzultačného dňa.	Konzultačný deň NRC pre ekotoxikológiu a NRC pre hydrobiológiu	ÚVZ SR Bratislava	22. 4. 2015
CHOMOVÁ, L., NAGYOVÁ, V.	Odbery vodných kvetov a pokyny pre letnú kúpaciu sezónu.	Konzultačný deň NRC pre ekotoxikológiu a NRC pre hydrobiológiu	ÚVZ SR Bratislava	22. 4. 2015
NAGYOVÁ, V., DRASTICHOVÁ, I., KILBERGEROVÁ, H.	NRC pre ekotoxikológiu. Činnosť v roku 2014.	Konzultačný deň NRC pre ekotoxikológiu a NRC pre hydrobiológiu	ÚVZ SR Bratislava	22. 4. 2015

DRASTICHOVÁ, I.	Bezpečnosť pri práci s chemickými a biologickými faktormi.	Školenie pracovníkov OOFŽP	ÚVZ SR Bratislava	22. 5. 2015
NAGYOVÁ, V., DRASTICHOVÁ, I., ROVNÝ, I.	Ekotoxikológia v legislatíve verejného zdravotníctva.	35. medzinárodné vedecké sympóziu „Priemyselná toxikológia 2015“	Svit	17. - 19. 6. 2015
DRASTICHOVÁ, I., NAGYOVÁ, V., ROVNÝ, I.	Skúšobné organizmy v ekotoxikológii vôd.	35. medzinárodné vedecké sympóziu „Priemyselná toxikológia 2015“	Svit	17. - 19. 6. 2015
CHOMOVÁ, L.	Odbery povrchových vôd v súvislosti s vyšetrovaním cyanobaktérií.	Teoretické a praktické odborné školenie pracovníkov RÚVZ Bratislava	Areál prírodného kúpaliska Kuchajda, Bratislava	19. 6. 2015
CHOMOVÁ, L., NAGYOVÁ, V.	Odbery povrchových vôd v súvislosti s vyšetrovaním cyanobaktérií	Teoretické a praktické odborné školenie pracovníkov RÚVZ Michalovce	Areál rekreačného strediska Kamenec, Zemplínska Šírava	18. 8. 2015
NAGYOVÁ, V., CHOMOVÁ, L., ROVNÝ, I.	Biologické ukazovatele kvality pitnej vody.	Konferencia „Pitná voda“	Trenčianske Teplice	6. - 8. 10. 2015
DRASTICHOVÁ, I., NAGYOVÁ, V., ROVNÝ, I.	Je pitná voda bez dezinfekcie vhodná na použitie pre hromadné zásobovanie?	Konferencia „Pitná voda“	Trenčianske Teplice	6. - 8. 10. 2015
NAGYOVÁ, V., CHOMOVÁ, L., ROVNÝ, I.	Biologické ukazovatele kvality pitnej vody.	Porada hlavnej odborníčky a poradného zboru HH SR pre odbor BŽP a vedúcich pracovníkov NRC	ÚVZ SR Bratislava	11. 11. 2015
DRASTICHOVÁ, I., NĚMOVÁ, H., CHOMOVÁ, L., NAGYOVÁ, V., KILBERGEROVÁ, H.	Medzinárodný projekt CYANOCOST.	Porada hlavnej odborníčky a poradného zboru HH SR pre odbor BŽP a vedúcich pracovníkov NRC	ÚVZ SR Bratislava	11. 11. 2015
ZÁMEČNÍKOVÁ, M.	Genotoxikologické vyšetrenie pracovníkov po expozícii etylénoxidu.	Konzultačný deň NRC pre genetickú toxikológiu	ÚVZ SR, Bratislava	20. 11. 2015

CHOMOVÁ, L., NĚMOVÁ, H., DRASTICHOVÁ, I., NAGYOVÁ, V., KUREJOVÁ, E., KILBERGEROVÁ, H.	Realizácia medzinárodného projektu Cyanocost.	Odborný seminár ÚVZ SR	ÚVZ SR Bratislava	26. 11. 2015
RÚVZ Bratislava hl.m.				
HORVÁTH, R., RAGULA, T.	Vplyv vody na naše zdravie.	Pracovný seminár Odboru hygienických laboratórií RUVZ Bratislava hlavné mesto so sídlom v Bratislave	RÚVZ Bratislava hlavné mesto so sídlom v Bratislave	12. 10. 2015
HORVÁTH, R., RAGULA, T.	Činnosť pracoviska Biológie životného prostredia RÚVZ Bratislava hlavné mesto so sídlom v Bratislave v roku 2015.	Porada hlavnej odborníčky pre biológiu životného prostredia	ÚVZ SR Bratislava	11. 11. 2015
RÚVZ Košice				
LENDELOVÁ, G.	Výsledky monitoringu prírodných kúpalísk Košíc a okolia.	Ústavný seminár MTP pracovníkov	RÚVZ Košice	22. 9. 2015
ČVERČKOVÁ, J.	Výsledky monitoringu prírodných kúpalísk Košíc a okolia.	Ústavný seminár pracovníkov s VŠ vzdelaním	Košice, RÚVZ	17. 12. 2015
GAJDOŠ, A., GAJDOŠOVÁ, D.	Prevenia rakoviny a životospráva.	Medzinárodná konferencia: Genetická toxikológia a prevencia rakoviny	Smolenice	15. - 18. 6. 2015
RÚVZ Nitra				
BARÁTOVÁ, E., SKLENÁŘOVÁ, E., MULINKOVÁ, A.	Peľová informačná služba a jej úloha pri monitorovaní biologických alergénov v ovzduší.	Odborný seminár RÚVZ so sídlom v Nitre, Jeseň-2015	RÚVZ so sídlom v Nitre	29. 9. 2015
ŠVECOVÁ, G., ŤAŽÁROVÁ, M., TÓTHOVÁ, Z.	Pramene a artézské studne v Nitre a okolí pohľadom mikrobiológa.	Odborný seminár RÚVZ so sídlom v Nitre, Jeseň-2015	RÚVZ so sídlom v Nitre	29. 9. 2015

RÚVZ Poprad				
RAMS, R., PILKOVÁ, D., SAMOHÝL, M.	Monitoring mikroklimatických podmienok vo veľkých bazénových halách.	XXIII. Vedecko – odborná konferencia s medzinárodnou účasťou Životné podmienky a zdravie	Nový Smokovec	21. 9. - 23. 9. 2015
PILKOVÁ, D., RAMS, R.	Mikroklimatické podmienky v bazénových halách.	Konferencia. Mikrobiológia vody a životného prostredia	Nový Smokovec	23. 9. - 25. 9. 2015
PILKOVÁ, D.	Minerálne a pramenité vody vo watercooleroch. (tretí rok plnenia úlohy v našom laboratóriu).	Ústavný seminár RÚVZ	RÚVZ so sídlom v Poprade	18. 11. 2015
VIRAVCOVÁ, T.	Legionely a améby vo vodách v zdravotníckych zariadeniach.	Ústavný seminár RÚVZ	RÚVZ so sídlom v Poprade	24. 6. 2015

Mikrobiológia životného prostredia

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov akcie	Miesto konania	Dátum
RÚVZ Banská Bystrica				
FATKULINOVÁ, M., STRHÁRSKY, J.	Kauza cícerová nátierka	Konzultačný deň NRC pre MŽP	ÚVZ SR Bratislava	10.11.2015
RÚVZ Košice				
TKÁČOVÁ, E., BIZUB, V.	Sledovanie mikrobiálnej rezistencie stafylokokov z nemocničného prostredia.	Ústavný seminár pracovníkov s VŠ vzdelaním	Košice, RÚVZ	19.3.2015
TKÁČOVÁ, E., DAŇKOVÁ, E.	Výsledky mikrobiologických analýz z mimoriadnej cieľenej kontroly v ázijských reštauráciách.	Ústavný seminár pracovníkov s VŠ vzdelaním	Košice, RÚVZ	23.4.2015
DAŇKOVÁ, E., SMEJKALOVÁ, E.	Prehľad mikrobiologických výsledkov z kontroly vianočných trhov.	Ústavný seminár pracovníkov s VŠ vzdelaním	Košice, RÚVZ	23.4.2015
TAKÁČOVÁ, E., HILPERTOVÁ, H.	Výsledky mikrobiologických analýz z mimoriadnej cieľenej kontroly v ázijských reštauráciách.	Ústavný seminár MTP pracovníkov	Košice, RÚVZ	16.6.2015
TAKÁČOVÁ, E., TÓTHOVÁ, S.	Sledovanie mikrobiálnej rezistencie stafylokokov z nemocničného prostredia.	Ústavný seminár MTP pracovníkov	Košice, RÚVZ	22.9.2015
SARAKOVÁ, A., DRONČKOVÁ, A.	Prehľad mikrobiologických výsledkov z kontroly vianočných trhov.	Ústavný seminár MTP pracovníkov	Košice, RÚVZ	22.9.2015

RÚVZ Komárno				
ROSINSKÝ, J., PETROVIČOVÁ, K.	Črevné ochorenia vyvolané vibriami	seminár	RÚVZ Komárno	20.3.2015
ROSINSKÝ, J., PETROVIČOVÁ, K.	120 rokov od smrti Louisa Pasteura	seminár	RÚVZ Komárno	30.9.2015
RÚVZ Nitra				
BARÁTOVÁ, E., SKLENÁŘOVÁ, E., MULINKOVÁ, A.	Peľová informačná služba a jej úloha pri monitorovaní biologických alergénov v ovzduší.	Odborný seminár RÚVZ so sídlom v Nitre, Jeseň-2015	RÚVZ so sídlom v Nitre	29.9.2015
ŠVECOVÁ, G., ŤAŽÁROVÁ, M., TÓTHOVÁ, Z.	Pramene a artézske studne v Nitre a okolí pohľadom mikrobiológa.	Odborný seminár RÚVZ so sídlom v Nitre, Jeseň-2015	RÚVZ so sídlom v Nitre	29.09.2015
RÚVZ Poprad				
RAMS, R., PILKOVÁ, D., SAMOHÝL, M.	Monitoring mikroklimatických podmienok vo veľkých bazénových halách.	XXIII. Vedecko – odborná konferencia s medzinárodnou účasťou Životné podmienky a zdravie.	Nový Smokovec	21.9.-23.9. 2015
PILKOVÁ, D., RAMS, R.	Mikroklimatické podmienky v bazénových halách.	Konferencia. Mikrobiológia vody a životného prostredia.	Nový Smokovec	23.9.-25.9.2015
PILKOVÁ, D.	Minerálne a pramenité vody vo watercooleroch (tretí rok plnenia úlohy v našom laboratóriu).	Ústavný seminár RÚVZ	RÚVZ so sídlom v Poprade	18.11. 2015
VIRAVCOVÁ, T.	Legionely a améby vo vodách v zdravotníckych zariadeniach.	Ústavný seminár RÚVZ	RÚVZ so sídlom v Poprade	24.6. 2015
TÓKÓLYOVÁ, M., ŠIFROVÁ, I.	Mikrobiologické spracovanie vzoriek bazénových vôd na dôkaz prítomnosti legionel.	Ústavný seminár RÚVZ	RÚVZ so sídlom v Poprade	24.6. 2015

RÚVZ Prešov				
ULEHLOVÁ, A.	Mikrobiológia syrov	Interný seminár MŽP	RÚVZ, Prešov	25.5.2015
GELLEOVÁ, A.	Indikátorové a indexové mikroorganizmy využívané pri skúmaní a posudzovaní potravín	Interný seminár MŽP	RÚVZ, Prešov	2.12.2015
RÚVZ Trenčín				
KOCIANOVÁ, H., BUČKOVÁ, Ľ.	Sledovanie životaschopnosti probiotických baktérií vo výživových doplnkoch,	ZdravLab'15 , Vedecká odborná konferencia	Trenčianske Teplice	11.-12.2.2015
KOCIANOVÁ, H., BUČKOVÁ, Ľ.	Zdravotné riziká spojené s konzumáciou surového mlieka	Ošetrovatel'stvo a zdravie. Medzinárodná vedecká konferencia	Trenčín	22.4.2015
KOCIANOVÁ, H.	Resuscitácia kamylobakterov	Konzultačný deň NRC pre MŽP- celoslovenské odborné podujatie	ÚVZ SR Bratislava	9.6.2015
KOCIANOVÁ, H. ŠTEFKOVIČOVÁ, M., GAVÁČOVÁ, D., ŠINDLEROVÁ, G.	Izolácie salmonel z terárií exotických zvierat v Trenčianskom kraji	Mikrobiológia vody a životného prostredia 2015 Odborná konferencia s medzinárodnou účasťou	Nový Smokovec	23.9.-25.9.2015
RÚVZ Žilina				
BÍROVÁ, Ľ., RYBÁROVÁ, A.	Enterobaktérie produkujúce karbapenemázu	Odborný seminár RÚVZ	RÚVZ Žilina	15.6.2015
ÚVZ SR				
SIROTNÁ, Z., GIČOVÁ, A., ROVNÝ, I.	Úlohy Národného referenčného centra pre mikrobiológiu životného prostredia ÚVZ SR v medzinárodnom projekte	XII. Odborná konferencia NRC pre surveillance infekčných chorôb v SR	Bratislava, MZ SR	19.3.2015

	PROMISE			
ŠIMONYIOVÁ, D., ŠVARDOVÁ, A., GIČOVÁ, A., DINČÁKOVÁ, L.	Úloha a činnosť Národného referenčného centra pre legionely v životnom prostredí ÚVZ SR	XII. Odborná konferencia NRC pre surveillance infekčných chorôb v SR	Bratislava, MZ SR	19.3.2015
GIČOVÁ, A., DINČÁKOVÁ, L., VARCHOLOVÁ, A., SIROTNÁ, Z.	Identifikácia patogénnych druhov <i>Escherichia coli</i>	XXIV. Konferencie mladých mikrobiologu – Tomáškovy dny 2015	Brno, Masarykova Univerzita	5.- 6.6.2015
VARCHOLOVÁ, A., ŠIMONYIOVÁ, D., SIROTNÁ, Z., GIČOVÁ, A., DINČÁKOVÁ, L., ROVNÝ, I.	Úlohy a činnosť Národného referenčného centra pre legionely v životnom prostredí v SR.	XXIV. Konferencie mladých mikrobiologu – Tomáškovy dny 2015	Brno, Masarykova Univerzita	5.- 6.6.2015
DINČÁKOVÁ, L.	Molekulárno – biologická detekcia patogénnych kmeňov <i>Escherichia coli</i> v potravinách podľa ISO/TS 13136:2012	Konzutačný deň NRC pre MŽP a NRC pre LEG 2015	Bratislava, ÚVZSR	9.6.2015
VARCHOLOVÁ, A., DRÄXLEROVÁ, M.	Detekcia stafylokokových enterotoxínov SEA až SEE v mlieku, mliečnych výrobkoch a iných matriciach potravín. (EU-RL metóda V5).	Konzutačný deň NRC pre MŽP a NRC pre LEG 2015	Bratislava, ÚVZSR	9.6.2015
ŠIMONYIOVÁ, D., VARCHOLOVÁ A., PAVLEOVÁ E., SPUSTOVÁ J., ROVNÝ I.	Osídlenie vodovodných rozvodných sietí legionelami v nemocniciach a v kúpeľných zariadeniach v SR	Konzutačný deň NRC pre MŽP a NRC pre LEG 2015	Bratislava, ÚVZSR	9.6.2015
DINČÁKOVÁ, L.	Identifikácia patogénnych kmeňov <i>Escherichia coli</i> vo vzorkách životného prostredia	Obhajoba rigorózneho práce	Univerzita Komenského v Bratislave, Prírodovedecká fakulta	29.6.2015
SIROTNÁ, Z., GIČOVÁ, A.	PROMISE - Výsledky a závery medzinárodného projektu	Ústavný seminár	Bratislava, ÚVZSR	24.9.2015

GIČOVÁ A., ŠIMONYIOVÁ, D., GRONES J.	Úlohy a činnosť Národného referenčného centra pre legionely v životnom prostredí v SR. Detekcia a identifikácia baktérií rodu <i>Legionella</i> zo životného prostredia metódami molekulárnej biológie	Konferencia Mikrobiológia vody a životného prostredia 2015	Nový Smokovec	23.- 25.9.2015
ŠIMONYIOVÁ, D., VARCHOLOVÁ A., PAVLEOVÁ E., SIROTNÁ, Z., ROVNÝ I.	Mikrobiologická kvalita vnútorného ovzdušia.	Konferencia Mikrobiológia vody a životného prostredia 2015	Nový Smokovec	23.- 25.9.2015
ŠIMONYIOVÁ, D., VARCHOLOVÁ A., PAVLEOVÁ E., SPUSTOVÁ, J., ROVNÝ I.	Legionely v nemocničných a kúpeľných zariadeniach v SR.	Konferencia Mikrobiológia vody a životného prostredia 2015	Nový Smokovec	23.- 25.9.2015
TRNKOVÁ K., KOTRBANCOVÁ M., ŠIMONYIOVÁ, D., ŠPALEKOVÁ M., STRHÁRSKY J.:	Výskyt <i>Legionella pneumophila</i> a jej hostiteľov – voľne žijúcich meňaviek v distribučných systémoch vybraných nemocníc na Slovensku	Konferencia Mikrobiológia vody a životného prostredia 2015	Nový Smokovec	23.- 25.9.2015
GIČOVÁ, A., SIROTNÁ, Z.,	Hodnotenie rizika <i>E. coli</i> VTEC v potravinovom reťazci	XXV. vedecká konferencia - Cudzorodé látky v požívatinách	Štrbské Pleso	8.-9.10.2015
SIROTNÁ, Z.	Mikrobiálna kontaminácia potravín, podmienky rozmnožovania mikroorganizmov	Školenie pre ochranu ústavných činiteľov a diplomatických misií MV SR	Bratislava, FCHPT STU	3.-4.11.2015

Fyzikálne faktory

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov skcie	Miesto konania	Dátum
JUCHOVÁ, E.	Bezpečnosť pri práci s fyzikálnymi faktormi.	vzdelávanie pracovníkov OOFŽP v rámci BOZP	ÚVZ SR Bratislava	22.5.2015
ROTH, J. AMBRÓZOVÁ, J.	Problematika posudzovania hluku v životnom prostredí	Životné podmienky a zdravie, XXIII. vedecko-odborná konferencia	Nový Smokovec	21.- 23.9.2015
BUGALA, M. PECHANCOVÁ, L. ROTH, J., AMBRÓZOVÁ, J.	Naplnenie ochrany zdravia pred hlukom pri použití podporných technických parametrov	Hodnotenie kvality prostredia, 6. ročník konferencie	Herľany	8.- 10.12.2015
ZELEŇÁKOVÁ, M., POLACKÁ, M.	Hluk v životnom prostredí z iných zdrojov – skúsenosti s meraním a hodnotením	Odborný seminár RÚVZ Košice pre MTP	RÚVZ, Košice	28. 04. 2015
BOBKO, M., SWIATLOWSKÁ, G.	Hluk v životnom prostredí z iných zdrojov – skúsenosti s meraním a hodnotením	Odborný seminár RÚVZ Košice pre VŠP	RÚVZ, Košice	17. 12. 2015
TOMÁŠKOVÁ, D., LIŠKA, M., DUBOVCOVÁ, M., KOVAČIKOVÁ, M.	Pohľad na aquaparky z hľadiska zaťaženia imisiami hluku.	3. ročník konferencie Hluk a vibrácie 9.6.2015	Kočovce	9.6.2015
TOMÁŠKOVÁ, D.	Profesionálna expozícia zamestnancov pri výstavbe ciest.	Odborný seminár RÚVZ Žilina	RÚVZ Žilina	15.6.2015
TOMÁŠKOVÁ, D., MIČIAKOVÁ, A., AUGUSTÍNOVÁ, A., DUBOVCOVÁ, M., LIŠKA, M., KOVAČIKOVÁ, M.	Mikroklima a hluk vo veľkých bazénových halách	Hodnotenie kvality prostredia, 6. ročník konferencie	Herľany	8.- 10.12.2015
LIŠKA, M.	Hluk v životnom prostredí, Podnikateľ versus sťažovateľ.	Odborný seminár RÚVZ Žilina	RÚVZ Žilina	14.12.2015
PŘIBIL, T.	Aktuálne legislatívne úpravy v oblasti ochrany zdravia pri práci : nariadenia vlády SR č. 115/2006 Z. z., č. 416/2005 Z. z., č. 410/2007 Z. z. a vyhláška MZ SR č. 541/2007 Z. z.	Odborné vzdelávanie pracovníkov v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, UNIŠKO s.r.o.	Banská Bystrica	7.5.2016
KUDERJAVÝ, V.	Meranie osvetlenosti pracovísk bez denného svetla	Odborný seminár RÚVZ Prešov	RÚVZ Prešov	11.11.2015

LEKÁRSKA MIKROBIOLÓGIA

Tab. 1 ČINNOSŤ NRC A ŠPECIALIZOVANÝCH LABORATÓRIÍ OLM V SR, ROK 2015

Názov pracoviska	Oblasť pôsobnosti	Spektrum vyšetrení	
ÚVZ SR Bratislava Odbor lekárskej mikrobiológie	SR	NRC pre poliomyelitídu	<ul style="list-style-type: none"> - izolácia enterovírusov v pokuse o izoláciu vírusov na BK zo vzoriek biologického materiálu a vzoriek z vonkajšieho prostredia - identifikácia: poliovírusov (PV) – VNT a non-polio enterovírusov (NPEV) – VNT - dôkaz protilátok proti enterovírusom – VNT - dôkaz sekrečných a včasných protilátok proti EV infekciám (ELISA) - stanovenie citlivosti BK na poliovirusy - konfirmácia enterovírusov metódou NIFT - testovanie BK na kontamináciu mykoplazmami - detekcia rotavírusov, adenovírusov, norovírusov (Norwalk-like), astrovírusov metódami ELISA, imunochromatografia, PCR - stanovenie vírusneutralizačných protilátok voči EV (VNT)
		NRC pre chrípku	<ul style="list-style-type: none"> - izolácia vírusu chrípky typu A a B na BK - identifikácia izolátov vírusu chrípky - určenie jednotlivých variantov hemaglutinačno-inhibičným testom - detekcia NK vírusu chrípky typu A a B molekulárno-biologickými metódami (RT-PCR) - subtypizácia vírusov chrípky: A(H1), A(H3), A(H1)pdm09 molekulárno-biologickými metódami (RT-PCR) - detekcia NK vírusu parachrípky sérotypov 1 a 3, respiračného syncyriálneho vírusu a adenovírusu molekulárno-biologickými metódami (RT-PCR) - dôkaz protilátok proti vírusu chrípky typu A a B, adenovírusu, respiračnému syncyriálnemu vírusu, vírusu parachrípky sérotypov 1,2,3; vírusu lymfocytárnej choriomeningitídy, <i>Chlamydia psittaci</i>, <i>Coxiella burnetii</i>, <i>Mycoplasma pneumoniae</i> - metódou KFR - dôkaz protilátok IgA, IgM a IgG proti adenovírusu, respiračnému syncyriálnemu vírusu, vírusu parachrípky sérotypov 1,2,3; vírusu chrípky typu A a typu B - metódou ELISA
		NRC pre arbovírusy a hemoragické horúčky	<ul style="list-style-type: none"> - dôkaz protilátok IgM a IgG proti vírusu kliešťovej encefalitídy a proti hantavírusom (sérotyp Dobrava/Hantaan a Puumala) – metódou ELISA
		NRC pre morbilli, rubeolu a parotitídu	<ul style="list-style-type: none"> - dôkaz protilátok: anti-Morbilli vírus IgM, IgG; anti-Rubeola vírus IgM, IgG; avidita: anti-Rubeola vírus IgG; anti-Parotitis vírus IgM, IgG a anti-Parvovirus B19 IgM, IgG – metódou ELISA - dôkaz NK vírusu osýpok, rubeoly, parotitídy – molekulárno-biologickými metódami (RT-PCR) - izolácia vírusu osýpok, rubeoly a parotitídy na BK

ÚVZ SR Bratislava Odbor lekárskej mikrobiológie	SR	NRC pre meningokoky	<ul style="list-style-type: none"> - druhová fenotypizačná identifikácia a verifikácia kultivačných izolátov <i>N. meningitidis</i> – biochemická typizácia - určenie séroskupiny antisérami sklíčkovou aglutináciou - stanovenie citlivosti <i>N. meningitidis</i> na ATB– E-test - identifikácia kmeňov genotypizačnými metódami vrátane sekvenačných (MLST) - identifikácia proteínov vonkajšej membrány PorA (VR1,VR2,VR3, FetA) v laboratóriu molekulárnej diagnostiky
		NRC pre sledovanie rezistencie mikroorganizmov na ATB	<ul style="list-style-type: none"> - identifikácia a verifikácia bakteriálneho kmeňa - citlivosť na ATB - disková difúzna a mikrodilučná metóda podľa CLSI - prehľady rezistencie na antibiotiká v SR (SNARS) a pre ECDC (EARSNet) - identifikácia mechanizmov rezistencie podľa CLSI a EUCAST - konfirmácia produkcie karbapenemáz klinickými izolátmi enterobaktérií a <i>Pseudomonas aeruginosa</i> pomocou testov Carba NP 1 a Carba NP2
		NRC pre salmonelózy	<ul style="list-style-type: none"> - biochemická identifikácia <i>Salmonella</i> spp. - sérotypizácia izolátov <i>Salmonella</i> spp. metódou aglutinácie na sklíčku - stanovenie citlivosti na ATB diskovou difúznou metódou - verifikácia izolátov <i>Salmonella</i> spp. pred fágovou typizáciou - adjustácia a zasielanie izolátov <i>Salmonella</i> spp. na fágovú typizáciu, selekcia a adjustácia izolátov <i>Salmonella</i> spp. na analýzy vykonávané metódami génovej typizácie - tvorba zbierky kultúr <i>Salmonella</i> spp. - absolvovanie—medzilaboratórných medzinárodných porovnaní (externej kontroly kvality), vykonávania typizácie—neznámych izolátov <i>Salmonella</i> spp.,z referenčných pracovísk v medzinárodných sieťach pre surveillance salmonelóz (WHO - GFN, ECDC-FWD) - spolupráca v systéme rýchleho varovania (EWS) a UI pri riešení epidémií z potravín v rámci EÚ - vykonanie externej kontroly kvality typizácie <i>Salmonella</i> spp. v diagnostických laboratóriách klinickej mikrobiológie v SR
	laboratórium bunkových kultúr	<ul style="list-style-type: none"> - centrálna príprava štandardných bunkových línií pre potreby virologických laboratórií OLM a v rámci SR pre spolupracujúce virologické laboratóriá zriadené na báze RÚVZ BB a RÚVZ KE - priebežné dopĺňovanie a udržiavanie zbierky bunkových kultúr (RD(A); L20B; Hep-2c; VERO; VERO/hSLAM; MDCK; MDCK-SIAT1;RK-13; NCI-H292; A 549. 	
Západoslovenský región	laboratórium so stupňom biologickej bezpečnosti pre biofaktory 3	<ul style="list-style-type: none"> - dôkaz prítomnosti spór <i>B. anthracis</i> (kultivačne, RT-PCR) - screening – DEFENDER <i>B. anthracis</i> (imunochromatografia) 	

<p>ÚVZ SR Bratislava</p> <p>Odbor lekárskej mikrobiológie</p>	<p>pre potreby NRC a špecializovaných laboratórií OLM ÚVZ SR</p>	<p>laboratórium molekulárnej diagnostiky</p>	<p>stanovenie možnej kontaminácie bunkových kultúr <i>Mycoplasma spp.</i> metódou PCR, identifikácia izolátov <i>Salmonella spp.</i> metódou PCR, odlišenie izolátov <i>Salmonella spp.</i> schopných metabolizovať D-tartarát metódou PCR, určenie vybraných flagelárnych antigénov prvej a druhej fázy u izolátov <i>Salmonella spp.</i> metódou PCR, charakterizácia vybraných kmeňov <i>Salmonella spp.</i> metódou pulznej elektroforézy, identifikácia izolátov <i>Neisseria meningitidis</i> metódou PCR, určenie séroskupiny izolátov <i>N. meningitidis</i> metódou PCR, charakterizácia vybraných izolátov <i>N. meningitidis</i> metódou MLST, určenie typu PorA <i>N. meningitidis</i> metódou amplifikácie a sekvenácie génu porA, určenie typu PorB <i>N. meningitidis</i> metódou amplifikácie a sekvenácie génu porB, určenie typu FetA proteínu <i>N. meningitidis</i> metódou amplifikácie a sekvenácie génu fetA, detekcia vírusov rodu Enterovirus metódou nested PCR, doplnenie diagnostiky norovírusov a astrovírusov metódou PCR v prípade hraničných hodnôt sérologického vyšetrenia, určenie génoskupiny norovírusov metódou real-time RT-PCR, určenie vybraných sérotypov rotavírusov metódou RT-PCR, detekcia prítomnosti NK vírusu chrípky a subtypizácia vírusov chrípky A/H1N1 pdm 09, A/H3, B metódou real-time RT-PCR a RT-PCR; detekcia prítomnosti vírusovej NK vírusov parachrípky 1,3, respiračno-syncyciálneho vírusu metódou RT-PCR a adenovírusov metódou PCR, koronavírusov, detekcia prítomnosti karbapenemázových génov NDM, KPC, VIM, OXA-48 metódou PCR.</p>
<p>RÚVZ so sídлом v Banskej Bystrici</p> <p>Oddelenie lekárskej mikrobiológie</p>	<p>SR</p>	<p>NRC pre toxoplazmózu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - základná a nadstavbová diagnostika toxoplazmózy - celkové protilátky KFR, ELISA IgG, IgM, IgA, IgE, avidita IgG, Western-Blot IgG/IgM - dôkaz NK parazita metódou PCR a RT-PCR z biologického materiálu - odborná a metodická činnosť - zavádzanie nových diagnostických postupov - metodická, konzultačná a odborná činnosť
		<p>NRC pre pertussis a parapertussis</p>	<ul style="list-style-type: none"> - základná a nadstavbová diagnostika <i>B. pertussis</i> a <i>B. parapertussis</i> - aglutinácia <i>B. pertussis</i>, aglutinácia <i>B. parapertussis</i>, ELISA <i>B. pertussis</i> IgG, IgA - kultivácia a izolácia <i>B. pertussis</i> a <i>B. parapertussis</i> - dôkaz DNA <i>B. pertussis</i> a <i>B. parapertussis</i> metódou real-time PCR z biologického materiálu, dôkaz génu zodpovedného za tvorbu pertussického toxínu <i>ptxP</i> u <i>B. pertussis</i> - zavádzanie nových diagnostických postupov - metodická, konzultačná a odborná činnosť
		<p>NRC pre pneumokokové a hemofilové nákazy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - základná a nadstavbová diagnostika <i>Streptococcus pneumoniae</i> a <i>Haemophilus spp.</i> - konfirmácia jednotlivých izolátov z mikrobiologických laboratórií - molekulárno-biologická diagnostika <i>S. pneumoniae</i> a <i>Haemophilus influenzae</i>. - sérotypizácia kmeňov <i>S. pneumoniae</i> a <i>Haemophilus spp.</i> izolovaných z invazívnych ochorení - zisťovanie genetickej príbuznosti resp. odlišnosti jednotlivých izolovaných kmeňov (PFGE) - zavádzanie nových diagnostických metód do laboratórnej praxe

RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici Oddelenie lekárskej mikrobiológie	SR	IC pre bakteriologické (biologické) a toxínové zbrane	<ul style="list-style-type: none"> - dôkaz prítomnosti spór <i>B. anthracis</i> (kultivačne, RT-PCR) - príprava informácií a podkladov pre orgány MZ SR, týkajúce sa problematiky bakteriologických (biologických) a toxínových zbraní v nadväznosti na situáciu v SR a zahraničí - zabezpečenie základných diagnostických postupov pri diagnostike vybraných infekčných ochorení prichádzajúcich do úvahy ako biologické a toxínové zbrane - spolupráca s orgánmi štátnej správy, samosprávy a príslušnými inštitúciami v zahraničí pri riešení danej problematiky - spolupráca s médiami - medzinárodné zasadnutia o problematike zákazu biologických zbraní (BWC)
	Stredoslovenský región	špecializované pracovisko pre vírusové hepatitídy	<ul style="list-style-type: none"> - základná a nadstavbová diagnostika hepatitíd - ELISA metódy: anti-HAV total, IgM HAV, HBeAg, anti-HBe, HBsAg, HBsAg, konfirm., anti-HBs, anti-HBc total, IgM HBc, anti-HCV, HDV Ag, anti-HDV, IgM HDV - Western blot: IgG HCV, IgG/IgM HEV - metodická, konzultačná a odborná činnosť
		laboratórium lekárskej virológie	<ul style="list-style-type: none"> - virologické kultivačné vyšetrenie odpadových vôd, stolíc a iných biologických materiálov na prítomnosť poliovírusov a enterálnych vírusov na bunkových kultúrach RD-A, Hep2 a L20B - izolácia chrípkových vírusov na bunkových kultúrach MDCK, rýchlotesty, HIT - sérologické vyšetrenie na prítomnosť protilátok proti vybraným typom enterálnych vírusov
		laboratórium sérológie	<ul style="list-style-type: none"> - chrípka A a B hemaglutinačno inhibičný test - ELISA HIV - ELISA Rubella IgG, avidita, IgM - ELISA echinokok a trichinela IgG - sérologické vyšetrenia pre NRC pre toxoplazmózu a NRC pre pertussis a parapertussis a špecializované pracovisko pre vírusové hepatitídy - parazitologické vyšetrenie pieskovísk
		laboratórium molekulárnej biológie	<ul style="list-style-type: none"> - molekulárno-biologická diagnostika pre potreby NRC a špecializovaných laboratórií zriadených na RÚVZ BB - molekulárna diagnostika chrípky a vybraných zoonóz a infekčných ochorení (RSV, adenovírus, <i>Clostridium botulinum</i>, tularémia)
RÚVZ so sídlom v Košiciach Odbor lekárskej mikrobiológie	SR	NRC pre diftériu	<ul style="list-style-type: none"> - overovanie a potvrdzovanie kmeňov <i>Corynebacterium diphtheriae</i> - stanovovanie typu a toxicity u potvrdených kmeňov <i>Corynebacterium diphtheriae</i> - identifikácia koryneformných baktérií - stanovovanie hladiny difterického antitoxínu v ľudských sérach - odborná, metodická a expertízna činnosť - prehľady imunity populácie na diftériu
		NRC pre črevné parazitózy	<ul style="list-style-type: none"> - dôkaz prítomnosti cýst prvokov a vajíčok helmintov - dôkaz antigénu a protilátok proti <i>Entamoeba histolytica</i> - kultivácia prvokov, ktoré netvoria cysty

RÚVZ so sídlom v Košiciach Odbor lekárskej mikrobiológie	SR	NRC pre syfilis	<ul style="list-style-type: none"> - nešpecifická a špecifická diagnostika syfilisu - potvrdzujúce testy na potvrdenie diagnózy syfilisu - konfirmačné testy pri falošne pozitívnych alebo negatívnych skriningových vyšetreniach v teréne - hodnotenie testov v súčinnosti s anamnézou pacienta a diagnostické závery (deti, dospelí a gravidné ženy) - konzultácie s odborníkmi v teréne o štádiách ochorenia, liečbe a algoritmoch vyšetrenia, odporúčanie ďalších postupov
	Východoslovenský región	Oddelenie virológie a antiinfekčnej imunológie	<ul style="list-style-type: none"> - virologické kultivačné vyšetrenie odpadových vôd, stolíc a iných biologických materiálov na prítomnosť poliovírusov a iných enterálnych vírusov - sérologické vyšetrenie na prítomnosť protilátok proti vybraným typom enterálnych vírusov - laboratórna diagnostika chrípky: izolačné pokusy na bunkových kultúrach, rýchlotesty, laboratórna diagnostika metódou RT-PCR - diferenciálna diagnostika hnačkových ochorení metódou latexovej aglutinácie - komplement fixačná metóda na stanovenie protilátok proti respiračným a neurotrovným vírusom - dôkaz protilátok proti osýpkam triedy IgM a IgG
RÚVZ so sídlom v Košiciach Odbor lekárskej mikrobiológie	Východoslovenský región	Oddelenie laboratórnej diagnostiky epidemiologicky významných sexuálne prenosných chorôb - pracovisko HIV/AIDS a NRC pre syfilis	<ul style="list-style-type: none"> - dôkaz protilátok HIV/AIDS metódou ELISA - dokaz protilátok HIV/AIDS rýchlotestom - dôkaz antigénu HIV metódou ELISA - diagnostika syfilisu (vid'. NRC pre syfilis)
	Východoslovenský región	Oddelenie bakteriológie, bioterorizmu a molekulárnej biológie	<ul style="list-style-type: none"> - laboratórna diagnostika <i>B. anthracis</i> metódou PCR pre Košický a Prešovský kraj - bakteriologická diagnostika pre Stredisko pre cudzokrajné choroby, teda pre cudzích štátnych príslušníkov a občanov vracajúcich sa z cudziny - bakteriologická diagnostika respiračných a hnačkových ochorení pre potreby odboru epidemiológie RÚVZ so sídlom v Košiciach

Tab. 2 PERSONÁLNE OBSADENIE OLM V SR V ROKU 2015

	ÚVZ SR	RÚVZ B. Bystrica	RÚVZ Košice	CELKOM
Lekári bez špecializácie	0	0	0	0
Lekári so špecializáciou	2	0	2	4
Laborant s VŠ	1	0	4	5
Laborant s VOV	1	1,25	0	2,25
Lab. bez špecializácie	3	0	1	4
Lab. so špecializáciou	10	10,5	7	27,5
AHS	0	0	0	0
Zdravot. prac. spolu	17	11,75	14	42,75
VŠ - nelekári so špecializáciou	4/1	6	0	10/1
VŠ - nelekári bez špecializácie	2/1	1	1	4/1
Iní zdrav. zam. ÚSV - chem. lab. bez špec.	3	1	0	4
Iní zdravot. prac. spolu:	9/2	8	1	18/2
Odb. zamestnanci ÚSV	1	0	0	1
Pomocní zamestnanci	4	4	2	10
Upratovačky	0	2	0	2
Iní	0	0	0	0
PRACOVNÍCI SPOLU	31/2*	25,75	17	73,75/2*

*MD – materská dovolenka

Tab. 3 AKREDITÁCIA PRACOVÍSK OLM V SR A ÚČASŤ NA EXTERNEJ KONTROLE KVALITY SKÚŠOK V ROKU 2015

	ÚVZ SR	RÚVZ BB	RÚVZ KE
Akreditácia od/do	od 19.8.2014 do 19.8.2019	od 20.5.2015 do 20.5.2020	od 18.8.2013 do 19.8.2018
Počet akreditovaných skúšok	28	71	9
Počet akreditovaných ukazovateľov	143	119	12
Počet absolvovaných medzilaboratórnych porovnávacích testov	11	9	8

Tab. 4 PREHĽAD DRUHOV VYŠETRENÍ A INEJ LABORATÓRNEJ ČINNOSTI, POČTU VYŠETRENÝCH VZORIEK A ANALÝZ V LABORATÓRIÁCH OLM V SR V ROKU 2015

Druh vyšetrenia	Počet	2015		
		ÚVZ SR	BB	KE
Rizikové zásielky	vzoriek	11	13	0
	analýz	136	156	0
Bakteriológia	vzoriek	1 466	-	152
	analýz	27 859	-	1 192
Viroológia	vzoriek	7 269	535	1 473
	analýz	27 806	48 649	49 916
Antiinfekčná imunológia	vzoriek	-	1 937	4 673
	analýz	-	10 701	103 977
Parazitológia	vzoriek	-	-	-
	analýz	-	-	-
MŽP	vzoriek	-	13 943	-
	analýz	-	101 821	-
Mykológia	vzoriek	-	-	-
	analýz	-	-	-
BŽP	vzoriek	-	2 715	-
	analýz	-	27 663	-
Laboratórium molekulárnej biológie	vzoriek	1 628	978	297
	analýz	8 340	7 711	1 696
SPOLU	vzoriek	10 374	20 121	6 621
	analýz	64 141	196 701	157 057
Laboratórium bunkových kultúr	počet bunkových línií	5	-	-
	množstvo pripravenej bunkovej susp. x 10 ⁶	11 937	-	-
Prípravňa pôd a tekutých médií	Pevné pôdy, l	1 868,5	1 291,0	-
	Tekuté pôdy, l	535	1 778,6	-
	Roztoky, l	854	1 351,0	-
SPOLU		3 257,5	4 420,6	-

PODPORA ZDRAVIA

Organizácia a podmienky činnosti odboru podpory zdravia vrátane Poradenského centra ochrany a podpory zdravia

1.1 Organizačná štruktúra

Na väčšine regionálnych úradoch verejného zdravotníctva v Slovenskej republike (ďalej len „RÚVZ v SR“) sú zriadené samostatné odbory podpory zdravia (ďalej len „OPZ“), podliehajúce pod priame vedenie regionálnych hygienikov, ktoré zastrešujú činnosť podpory zdravia v rámci zdravotnej výchovy, činnosti základnej poradne zdravia, ako aj činnosť nadstavbových poradní zdravia. Ich organizačné zaradenie a personálne vybavenie je v jednotlivých RÚVZ rozdielne.

- na RÚVZ so sídlom v Bratislave je odbor podpory/výchovy k zdraviu, poradenskú činnosť zabezpečuje OPZ/VkZ dvomi poradňami – PZ na Ružinovskej č. 8 s pobočkou na Kýčerského, ktorá poskytuje poradenskú činnosť pre okresy Bratislava I-IV a PZ na Osuského č. 1/3 v Petržalke, ktorá poskytuje svoju činnosť pre obyvateľov okresu Bratislava V. Poradne poskytujú poradenskú činnosť aj pre obyvateľov okresov Malacky, Senec a Pezinok.
- RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici - Oddelenie podpory zdravia, ktorého súčasťou je poradenské centrum a v náplni práce výchova ku zdraviu je od roku 2014 začlenené pod Odbor epidemiológie. Oddelenie podpory zdravia RÚVZ v Banskej Bystrici zabezpečuje poradenské a zdravotno-výchovné činnosti aj v okrese Brezno.
- RÚVZ so sídlom v Lučenci - Oddelenie podpory zdravia - OPZ pracuje ako samostatné oddelenie RÚVZ so sídlom v Lučenci od júna 2002 a je začlenené na úseku výkonu práce vo verejnom záujme, jeho súčasťou je poradenské centrum ochrany a podpory zdravia a aktivity poskytuje pre okresy Lučenec a Poltár. Integrovanou súčasťou oddelenia je základná poradňa zdravia, ktorej pracovníci vykonávajú aj odborné činnosti niektorých nadstavbových poradní.
- RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote - Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rimavskej Sobote (RÚVZ) má zriadené Oddelenie podpory zdravia a poradenské centrá (PZaPC), ktoré v rámci organizačnej štruktúry patrí pod priame vedenie regionálneho hygienika a vedúceho služobného úradu. Oddelenie PZaPC zastrešuje činnosť podpory zdravia v rámci zdravotnej výchovy, činnosti základnej poradne zdravia a nadstavbových poradní zdravia.
- RÚVZ so sídlom vo Zvolene - Podľa organizačnej štruktúry je na RÚVZ Zvolen vytvorený úsek podpory zdravia, ako súčasť oddelenia hygieny detí a mládeže.
- RÚVZ so sídlom v Žiari nad Hronom - Oddelenie výchovy ku zdraviu a Poradenské centrum podpory zdravia pri RÚVZ so sídlom v Žiari nad Hronom sú od novembra 2012 umiestnené v budove RÚVZ na ul. Cyrila a Metoda 23. Zabezpečujú zdravotno – výchovné aktivity na úseku podpory zdravia a poradenstvo pre 3 okresy (Žiar nad Hronom, Žarnovica, Banská Štiavnica).
- Na RÚVZ so sídlom v Košiciach, v zmysle organizačnej štruktúry je konštituovaný *Odbor podpory zdravia*, ktorý sa člení na dve oddelenia, a to na Oddelenie epidemiológie chronických ochorení a Oddelenie výchovy k zdraviu. Obdobne, súčasťou odboru je *Poradenské centrum ochrany a podpory zdravia*, ktoré zastrešuje a koordinuje činnosť všetkých poradní daného úradu.

- Na RÚVZ v Rožňave a Spišskej Novej Vsi, sú zriadené *Oddelenia výchovy k zdraviu*, v Michalovciach je to *Oddelenie podpory zdravia*, všetky podliehajú priamo pod riadenie regionálnych hygienikov. V Trebišove je zriadený Referát neinfekčnej epidemiológie a podpory zdravia, ktorý je organizačne začlenený pod *Oddelenie preventívnej medicíny*. Na RÚVZ v Spišskej Novej Vsi a v Michalovciach, Oddelenie podpory zdravia zahŕňa aj činnosť úseku zdravotníckej informatiky a bioštatistiky. Do činnosti oddelení v menovaných regiónoch patria aj aktivity realizované v rámci Poradenského centra ochrany a podpory zdravia (ďalej len *PCOPZ*), ktoré je ich súčasťou.
- Na RÚVZ Nitra pôsobí samostatné oddelenie výchovy k zdraviu a podlieha pod priame vedenie regionálnej hygieničky, ktorá zastrešuje činnosť oddelenia výchovy k zdraviu
 - Na RÚVZ Komárno - po zlúčení s oddelením hygieny detí a mládeže od 1. septembra 2013 oddelenie výchovy k zdraviu pôsobí ako Referát podpory zdravia v rámci oddelenia hygieny detí a mládeže a oddelenia výchovy k zdraviu
 - Na RÚVZ Nové Zámky pôsobí samostatné oddelenie výchovy k zdraviu, jeho vedením je poverená pracovníčka oddelenia epidemiológie
 - Na RÚVZ Levice pôsobí samostatné oddelenie výchovy k zdraviu
 - Na RÚVZ Topoľčany pôsobí samostatné oddelenie výchovy k zdraviu

Súčasťou oddelení výchovy k zdraviu v Nitrianskom kraji sú aj Poradenské centrá ochrany a podpory zdravia.

RÚVZ Prešov - Oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu vykonáva svoju činnosť ako samostatné oddelenie v podpore zdravia, v základnej poradni zdravia.

RÚVZ Bardejov - Oddelenie podpory zdravia a poradenské centrum v mesiaci marec bolo v rámci zmeny organizačnej štruktúry zadelené pod oddelenie epidemiológie a ochrany k zdraviu ako referát ochrany k zdraviu v rámci verejnej služby Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Bardejove.

RÚVZ Humenné - Oddelenie výchovy k zdraviu a referát Poradenské centrum ochrany a podpory zdravia, ktorý je do oddelenia výchovy k zdraviu (VkZ) začlenený, sa v roku 2014 zlúčilo do oddelenia epidemiológie a výchovy k zdraviu, a to je podriadené regionálnemu hygienikovi – vedúcemu služobného úradu.

RÚVZ Poprad - V rámci organizačnej štruktúry RÚVZ so sídlom v Poprade je zriadené oddelenie Podpory zdravia priamo riadené regionálnym hygienikom, ktoré organizačne a materiálne zabezpečuje Poradenské centrum – základnú poradňu zdravia. Činnosť nadstavbových poradní personálne zabezpečujú zamestnanci terénnych oddelení RÚVZ, ktorí v nich pracujú.

RÚVZ Stará Ľubovňa - Oddelenie podpory zdravia a Poradenské centrum zdravia je v organizačnej štruktúre RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni priamo začlenené pod vedúcu služobného úradu.

RÚVZ Svidník - Podľa organizačnej schémy RÚVZ je vytvorené samostatné oddelenie výchovy k zdraviu, ktoré zastrešuje činnosť podpory zdravia v rámci zdravotnej výchovy, činnosti základnej poradne zdravia, ako aj činnosť nadstavbových poradní zdravia. Organizačné podmienky oddelenia výchovy k zdraviu sa v porovnaní s rokom 2014 nezmenili.

RÚVZ Vranov nad Topľou- Oddelenie Epidemiológie a výchovy k zdraviu – časť Výchovy k zdraviu je organizačne začlenená pod úsek odborných činností.

RÚVZ Trenčín - Oddelenie výchovy k zdraviu a poradňa zdravia sídli v budove RÚVZ Trenčín, delí sa na základnú poradňu, poradňu zdravej výživy a poradňu na odvykanie od fajčenia. Spádovou oblasťou sú okresy Trenčín, Bánovce n/Bebravou, Nové Mesto n/Váhom a Myjava.

RÚVZ Považská Bystrica - Oddelenie podpory zdravia a poradňa zdravia je samostatnou organizačnou jednotkou v rámci organizačnej štruktúry na Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom v Považskej Bystrici, podriadené regionálnej hygieničke. Územným obvodom sú okresy Považská Bystrica, Púchov a Ilava. Poradňa zdravia sa člení na základnú poradňu a poradňu odvykania od fajčenia.

RÚVZ Prievidza - Od 1.7.2013 vzniklo Oddelenie preventívnej medicíny s referátom výchova ku zdraviu a poradňa zdravia. Referát sídli v budove RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach a spádovou oblasťou sú okresy Prievidza a Partizánske. Poradňa zdravia má vysunuté pracovisko v Partizánskom, kde sídli v budove Kultúrneho a spoločenského centra mesta Partizánske.

RÚVZ Trnava má zriadené oddelenie výchovy k zdraviu, ktorého súčasťou je poradenské centrum podpory zdravia, v RÚVZ Dunajská Streda je oddelenie výchovy k zdraviu, ktorého súčasťou sú poradne zdravia, v RÚVZ Galanta oddelenie zabezpečuje plnenie úloh na úseku výchovy k zdraviu, zdravotníckej informatiky, štatistiky a správy knižničného fondu RÚVZ - spadá do úseku riaditeľa a je ním priamo riadené. Organizačne je k OVZ pričlenené aj PCPZ. RÚVZ Senica má oddelenie výchovy k zdraviu zlúčené s oddelením hygieny detí a mládeže.

RÚVZ so sídlom v Čadci, v Dolnom Kubíne, v Liptovskom Mikuláši, v Martine a v Žiline. Odbor tvoria dva pracovné úseky - Poradenské centrum zdravia (PCZ) a Oddelenie výchovy ku zdraviu (OVZ).

1.2 Personálne obsadenie odboru

Personálne obsadenie odborov podpory zdravia a poradenských centier ochrany a podpory zdravia RÚVZ v SR je podrobne uvedené v tabuľke č.1. Celkove v roku 2015 na OPZ RÚVZ v SR pracovalo 112 pracovníkov na úväzok 87,51. Lekárov pracovalo 28 na úväzok 20,91. Vysokoškolské vzdelanie I. stupňa malo 3 pracovníkov na úväzok 2. Vysokoškolské vzdelanie II. stupňa malo ukončených 26 pracovníkov a pracovalo na úväzok 22,3. S ukončeným vyšším odborným vzdelaním DAHE bolo 8 pracovníkov na úväzok 7 a AHE 9 pracovníkov na úväzok 6,4. Na odboroch podpory zdravia pracovalo 16 zdravotných sestier na pracovný úväzok 13,4. Iných zdravotníckych pracovníkov pracovalo na odbore podpory zdravia 14 na úväzok 9,5 a 8 iných nezdravotníckych pracovníkov na úväzok 6.

Na činnosti Poradenského centra zdravia a nadstavbových poradní sa väčšinou podieľali nielen zamestnanci Odboru podpory zdravia, ale aj pracovníci z iných odborov RÚVZ v SR, alebo odborní pracovníci zamestnaní na dohodu. Pre kvalitné a komplexné plnenie pracovných úloh na oboch odborných úsekoch a realizáciu viacerých zdravotno-výchovných projektov toto personálne obsadenie nie je dostatočné.

Personálne obsadenie Odboru podpory zdravia a Poradenského centra ochrany a podpory zdravia podľa krajov za rok 2015

tab. č. 1

Kraj	BA		TT		TN		NR		ZA		BB		PO		KE		Spolu	
	Prac. Miest	Počet Osôb	Prac. Miest	Počet Osôb	Prac. miest	Počet osôb	Prac. miest	Počet Osôb	Prac. miest	Počet Osôb	Prac. miest	Počet osôb	Prac. miest	Počet osôb	Prac. miest	Počet osôb	Prac. miest	Počet Osôb
Lekár - vedúci odboru	1,0	1	2,2	3	2,0	2	2,0	2	2,4	4	3,7	5	2,0	2	2,0	2	17,3	21
Lekár – metodológ	1,0	1					0,1	1			0,4	2	2,0	2	0,11	1	3,61	7
Iný vysokoškólák I. Stupňa							1,0	1						1	1,0	1	2	3
Iný vysokoškólák II. Stupňa	3,0	3	1,5	2	2,0	2	1,6	2	3,4	4	1,3	2	2,5	4	7,0	7	22,3	26
DAHE			2,0	2	1,0	1	1,0	1			1,0	1		1	2,0	2	7	8
AHE			1,0	1			1,0	1			0,4	1	1,0	3	3,0	3	6,4	9
Zdravotná sestra	1,0	1	2,0	2	2,0	2	1,6	2	1,4	2	2,4	4	2,0	2	1,0	1	13,4	16
Iný zdravotnícky pracovník			1,0	1			2,5	3	1,0	1	3,0	3	2,0	6			9,5	14
Iný nezdravotnícky pracovník			1,0	1	1,0	1	0,5	1			2,0	2	1,5	3			6	8
S P O L U	6,0	6	10,17	12	8,0	8	11,3	14	8,2	11	14,2	20	13,0	24	16,11	17	87,51	112

2 Vzdelávanie pracovníkov

Pracovníci Odboru podpory zdravia/ Výchovy k zdraviu v roku 2015 organizovali prednáškovú činnosť, absolvovali odborné podujatia, kurzy, školenia a vzdelávacie aktivity podľa problematiky, na ktorú sa jednotliví pracovníci špecializujú, zúčastňovali sa pracovných skupín, diskusných sústrezení v problematike podpory zdravia/výchovy k zdraviu, sociálnych determinantov zdravia, rovnosti v zdraví, sociálnej patológie, epidemiológie chronických ochorení a pod; seminárov, celoštátnych konferencií na základe ponúk a možností Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky. Celoslovenské odborné akcie boli zároveň spojené s prácou poradenských centier zdravia. Svoje odborné vedomosti si pracovníci OPZ zvyšovali účasťou na odborných prednáškach, regionálnych, krajských, národných i medzinárodných seminároch organizovaných priamo RÚVZ v SR, ÚVZ SR, MZ SR, SZU Bratislava, SLS, SLK, SKSaPA, ako aj prostredníctvom externých vzdelávacích inštitúcií a taktiež sa vzdelávali aj aktívnym samostatným štúdiom. Na individuálne štúdium pracovníci OPZ využívali materiály uverejnené na internetových stránkach, odborné publikácie, časopisy a rôzne periodiká umiestnené v knižniciach RÚVZ na Slovensku a ÚVZ SR. Vzdelávali sa priebežne, v zmysle plánovaných i neplánovaných aktivít a daných úloh.

3 ROZBOR ČINNOSTI

3.1 Prioritné celospoločenské intervenčné aktivity podpory zdravia

Prioritné celospoločenské intervenčné aktivity podpory vychádzali z Národného programu podpory zdravia, programu CINDY, Národného akčného plánu prevencie obezity, Národného programu aktívneho starnutia, Národného akčného plánu pre problémy s alkoholom a Programu podpory zdravia znevýhodnených komunít. V rámci celej SR sa zrealizovalo spolu 15 255 aktivít, ktorých úlohy boli zamerané na oblasť prevencie nadváhy a obezity, kardiovaskulárnych ochorení, metabolického syndrómu, diabetu, drogových závislostí, AIDS, podporu nefajčenia, ozdravenia výživy u detskej aj dospeljej populácie, výchovy k rodičovstvu a partnerstvu, zvýšenia pohybovej aktivity a na redukciu negatívnych aspektov životného štýlu. Realizácia mala za cieľ zvýšiť informovanosť o aktívnej podpore zdravia, zlepšiť zdravotný stav obyvateľstva pozitívnym ovplyvňovaním vedomostí, postojov a správania.

Narastajúcim problémom verejného zdravotníctva (v dôsledku zmien v zamestnaní, v doprave, sledovania televízie a pod.) je fyzická inaktivita, resp. sedavý spôsob života, ktorý vedie k mnohým zdravotným poruchám vrátane KVCH, artériovej hypertenzie, diabetu, osteoporózy a chronických porúch pohybového aparátu. Hlavným cieľom podpory **zvyšovania pohybovej aktivity** bolo poukázať na benefity akejkoľvek pohybovej aktivity na fyzické i psychické zdravie, najmä ak je súčasťou bežného spôsobu života. Pracovníci odborov podpory zdravia/výchovy k zdraviu zrealizovali 3 201 zdravotno-výchovných intervenčných aktivít. Mnohé z nich prebiehali spolu s propagáciou Svetového dňa „*Pohybom ku zdraviu*“ (10 máj) a 1. ročníka Európskeho týždňa športu formou interaktívnych prednášok, besied, súťaží, inštruktívnymi pohybovými kurzami ako aj odborným individuálnym poradenstvom. Cieľovými skupinami obyvateľstva boli dospelí v produktívnom veku 1 348 aktivít, deti a mládež 680 aktivít, dospelí v poproduktívnom veku 1 137 aktivít a iné skupiny populácie 36 aktivít. Zdravotno-výchovné aktivity **pre ozdravenie výživy** okrem iných programov úzko súviseli aj s plnením úloh Programu ozdravenia výživy obyvateľov SR a projektovej úlohy Sledovania výživového stavu vybraných vekových skupín

dospelej populácie. Boli zamerané na ozdravenie výživových zvyklostí, prevencie vzniku porúch príjmu potravy, prevencie obezity, cukrovky. Súčasťou poradenstva aj skupinových aktivít bola distribúcia zdravotno-výchovných materiálov. Uskutočnilo sa 2 936, z toho 1 377 pre obyvateľov v produktívnom veku, 1 086 bolo pre deti a mládež, pre cieľovú skupinu obyvateľstva v poproduktívnom veku 398 aktivít a pre iné skupiny obyvateľstva 75 aktivít. **V prevencii závislostí** sa zvýšená pozornosť venovala vybraným skupinám obyvateľstva, ktoré sú vystavené riziku poškodenia zdravia v dôsledku užívania návykových látok, prioritne deťom a mládeži. V oblasti **podpory nefajčiarov** bolo uskutočnených 1 456 zdravotno-výchovných aktivít, z toho pre deti a mládež bolo 1 010 aktivít, pre cieľovú skupinu v produktívnom veku 396 aktivít, pre poproduktívny vek 7 aktivít a pre iné skupiny obyvateľstva 43 aktivít. **V prevencii drogových závislostí** sa uskutočnilo spolu 1 251 zdravotno-výchovných aktivít, z toho pre deti a mládež 933 aktivít, pre cieľovú skupinu v produktívnom veku 209 a 109 aktivít pre iné cieľové skupiny obyvateľstva. Činnosť odboru podpory zdravia sa opierala o Národnú protidrogovú stratégiu na obdobie 2013 – 2020 a Národný akčný plán pre problémy s alkoholom 2013 – 2020. V rámci plnenia prioritnej celospoločenskej aktivity **zdravá rodina** pracovníci odboru podpory zdravia zrealizovali 654 zdravotno-výchovných aktivít, z toho 599 aktivít pre deti a mládež, 51 pre skupinu obyvateľov v produktívnom veku a 4 pre iné skupiny. Tieto aktivity boli zamerané na výchovu k partnerstvu, rodičovstvu, manželstvu a prevenciu AIDS, ako aj stomatohygiene a prevencii zubného kazu. Pri zvyšovaní edukácie **v nefarmakologickom znižovaní krvného tlaku** bolo pracovníkmi odboru podpory zdravia zrealizovaných 2 849 zdravotno-výchovných aktivít, z toho 120 pre deti a mládež, pre cieľovú skupinu v produktívnom veku 1 751, v poproduktívnom veku 827 a pre iné skupiny obyvateľstva 151. Podmienkou pre dobré fungovanie fyzického zdravia je dobré **duševné zdravie**. V tejto oblasti pracovníci odboru podpory zdravia vykonali 758 zdravotno-výchovných aktivít, z toho 180 zameraných na deti a mládež, 288 pre cieľovú skupinu v produktívnom veku, 89 v poproduktívnom veku a 199 pre iné cieľové skupiny. Pri príležitosti **významných dní SZO** v rámci celého Slovenska prebehlo 2 591 zdravotno-výchovných a 2 758 regionálnych intervenčných a informačných zdravotno-výchovných aktivít. Uskutočnilo sa 416 **školení a odborných seminárov** pre pracovníkov OPZ a 69 pre lektorov z radov laikov. Pracovníci odboru podpory zdravia pracovali a spolupracovali na 280 **výskumných a prieskumných úlohách** a 1116 aktivít uskutočnili v hromadných oznamovacích prostriedkoch. 2 527 aktivít bolo so štátnym, verejným, súkromným a tretím sektorom, z toho najviac 1087 aktivít zameraných na cieľovú skupinu obyvateľstva v produktívnom veku. Za rok 2015 pracovníci podpory zdravia vypracovali 566 **správ, rozborov pre orgány štátnej správy**, z toho bolo vypracovaných z aktivít pre špecifické skupiny obyvateľstva 277 správ, z aktivít pre skupinu v produktívnom veku 262 správ, 22 správ z aktivít pre deti a mládež a 5 správ pre populáciu v poproduktívnom veku. Poslednú časť aktivít za rok 2015 realizovali pracovníci podpory zdravia pre **iné cieľové skupiny populácie** v počte 4 938. Najviac 1 530 aktivít bolo realizovaných pre deti a mládež, 1 309 aktivít pre iné cieľové skupiny, 698 aktivít pre skupiny obyvateľstva v poproduktívnom veku a 1 401 aktivít pre produktívny vek. Všetkých predchádzajúcich spomenutých aktivít za rok 2015 bolo spolu 15 255 realizovaných pracovníkmi odboru podpory zdravia všetkých RÚVZ v SR (Tab.2a).

Tab. č. 2a

Číslo riadku	N á z o v a k t i v i t y		Počet aktivít	Cieľové skupiny			Iné
				Deti mládež	Produktívny vek	Poproduktívny vek	
1.	Prioritné celospoločenské intervenčné aktivity podpory zdravia	- zvýšenie pohybovej aktivity	3201	680	1348	1137	36
		- ozdravovanie výživy	2936	1086	1377	398	75
		- podpora nefajčiara a Abstinencia	1456	1010	396	7	43
		- prevencia drogových závislostí	1251	933	209	0	109
		- výchova k partnerstvu , rodičovstvu manžel. a prevencia pohl. chorôb HIV, AIDS	654	599	51	0	4
		- znižovanie krvného tlaku nemedikamentózne	2849	120	1751	827	151
		- duševné zdravie	756	180	288	89	199
S P O L U			13103	4608	5420	2458	617
2.	Zdravotno-výchovné akcie pre obyvateľov a osobitných zameraní na témy a termíny podľa kalendára SZO		2591	1228	758	296	309
3.	Regionálne intervenčné a informačné zdravotno-výchovné aktivity		2752	786	1195	644	127
4.	Školenia a odborné Semináre	- pracovníkov OPZ	416	5	307	4	100
		- lektorov – laikov	69	13	44	8	4
5.	Práca a spolupráca na výskumných a prieskumných úlohách		280	73	127	15	65
6.	Aktivity v hromadných oznamovacích prostriedkoch		1116	106	439	48	523
7.	Spolupráca so štátnym, verejným, súkromným a tretím sektorom		2527	707	1087	198	535
8.	Správy, rozbor pre orgány štátnej správy		566	22	262	5	277
9.	Iné aktivity podľa cieľových skupín		4938	1530	1401	698	1309
S P O L U			15255	4470	5620	1916	3249

Intervenčné a zdravotno-výchovné aktivity odboru podpory zdravia v roku 2015

3.1.1 Zvýšenie pohybovej aktivity

Pohybová inaktivita je rizikovým faktorom spôsobujúcim zvyšovanie hodnôt celkového cholesterolu, LDL cholesterolu, triacylglycerolu, krvného tlaku, hmotnosti s následným zvýšením rizika diabetu II. typu a ďalších faktorov priamo ovplyvňujúcich výskyt srdcovocievnych ochorení. Značný podiel na vznik chronických neinfekčných ochorení má sedavý spôsob života, zvýšené používanie osobných dopravných prostriedkov, sledovanie televízie a komunikácia na sociálnych sieťach vo voľnom čase. Súčasťou všetkých zdravotno-výchovných a vzdelávacích aktivít zameraných na ozdravenie životného štýlu bolo zabezpečovanie zvyšovania zdravotnej uvedomelosti a nutričnej gramotnosti populácie. Na podporu a propagáciu odporúčanej a primeranej pohybovej aktivity vo vzťahu k obyvateľstvu sa využívala najmä edukácia, poradenstvo, výstupy cez médiá. Hlavným zámerom aktivít bolo poukázať na význam pohybovej aktivity, jej priaznivý vplyv na zdravie a na fakt, že aj minimálny objem a intenzita pohybovej aktivity môže byť efektívne a priaznivo ovplyvniť zdravie jedinca.

Pracovníci poradenských centier ochrany a podpory zdravia vo zvyšovaní pohybovej aktivity v roku 2014 realizovali 2679 zdravotno-výchovných aktivít, z toho 1455 aktivít bolo venovaných produktívnej populácii, 546 aktivít bolo venovaných poproduktívnej populácii, 615 deťom a 63 aktivít patrilo do kategórie iná cieľová skupina.

Odbory podpory zdravia/výchovy k zdraviu v celej SR sa zapojili do 6. ročníka celoštátnej a medzinárodne koordinovanej kampane na podporu fyzickej aktivity dospeljej populácie pod názvom *"Vyzvi srdce k pohybu"*. Kampaň ako intervenčný projekt sa organizuje každé dva roky v rámci SZO – CINDI programu SR, pod záštitou ÚVZ SR a Kancelárie WHO na Slovensku. Gestorom na národnej úrovni je RÚVZ v Banskej Bystrici. Cieľom kampane je povzbudiť čo najviac ľudí, aby začali zdravšie žiť a zaradili do svojho voľného času pohybovú aktivitu akéhokoľvek druhu. Jej súčasťou je súťaž, ktorá v roku 2015 trvala od 23. 3. do 14. 6. (s určením pre osoby nad 18 rokov, s možnosťou zapojenia detských podporovateľov vo veku 7 – 18 rokov). Výsledky súťaže boli prezentované na celoslovenskom seminári v Poráči pri Spišskej Novej Vsi, kde prebehlo aj vylosovanie výhercov. Účasť na danej kampani zahŕňala propagačné a intervenčné aktivity rôzneho cieľového určenia, realizované aj v spolupráci s inými regionálnymi inštitúciami a médiami.

Pri príležitosti svetového dňa Pohybom ku zdraviu ako aj 1. ročníka európskeho týždňa športu mali pracovníci všetkých úradov verejného zdravotníctva možnosť zúčastniť sa *Športových dní* regionálnej úrovni.

V rámci regionálnych projektov sa niektoré odbory podpory zdravia/výchovy k zdraviu sa zapojili do nasledovných kampaní a projektov: *„Do práce na bicykli“* – kampaň Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR pre podporu environmentálnej dopravy ktorá je zároveň aj súčasťou plnenia úloh Národného akčného plánu v prevencii obezity. *„Schody ako výzva“* – lokálna kampaň, pri ktorej zamestnanci nepoužívajú v práci výtah, chodia pešo po schodoch. *„Čo sa hýbe, to je živé“* – 5. ročník športového podujatia, ktorého cieľovou skupinou sú žiaci 5. a 6. ročníka základných škôl. *„GYM-FIT“* – pokračovali akcie pre žiakov 1. až 4. ročníka, v rámci ktorých bola vykonaná poradenská a edukačná činnosť formou vedomostného kvízu *„Čo vieš o pohybovej aktivite“* a *„Minikvízu o zdravej výžive a pitnom režime“*. *„V zdravom tele zdravý duch“* – kampaň dobrovoľnej formy zvýšenia pohybovej aktivity súvisiacej s prevenciou ochorení pohybového aparátu. *„Beh zdravia Galantou“*, *„Mladí ľudia a život“*, *„Týždeň mozgu“*, *„Mil'a pre mamu“*, *„Pohybom ku zdraviu“*, *„Prechádzka na podporu a rozvoj zdravia“*, *„Deň zdravia“*, *„Deň športu“* ...

Na podporu a propagáciu pohybovej aktivity (odporúčanej, primeranej) vo vzťahu k obyvateľstvu (školskej mládeži, dospeljej populácii, seniorom) sa využívala najmä edukácia, poradenstvo, výstupy cez médiá. U detí v predškolskom veku sa zážitkovou formou (cez rozprávky a rozhovory) zdôrazňoval význam pravidelnej pohybovej aktivity a dostatočnej konzumácie zeleniny a ovocia. Upozorňovalo sa na nebezpečenstvo prejedania sa a zvykania si na pasívny sedavý spôsob života. Na základných a stredných školách väčšinou prostredníctvom prednášok a besied boli žiakom prezentované negatívne vplyvy na zdravie, spôsobené zvýšeným príjmom kalórií pri nedostatku aktívneho telesného pohybu. Pri diskusiách bol kladený dôraz na zdravotné pozitíva pri formovaní zdravia s dôrazom na racionálnu výživu a dostatok pravidelnej, intenzívnej a dostatočne dlho vykonávanej rekreačnej pohybovej aktivity. Súčasťou intervencie v rámci podpory a zvýšenia pohybovej aktivity boli vytvorené aj výchovno-vzdelávacie stanovišťa, kde besedovali na témy „Chrbtica“, „Zdravý životný štýl“, „DM2 a fyzická aktivita“, „Pohybová aktivita a jej význam“. Niektoré besedy boli spojené s premietaním videofilmov „Haló Fitko“, „Pošlime chrbtica do školy“ a „Cvičíme pre zdravie“.

O význame pohybovej aktivity sa špeciálne venovalo aj seniorom prednáškovou činnosťou na témy: „Zdravý životný štýl“, „Význam pohybovej aktivity u seniorov“, „Prevencia kardiovaskulárnych ochorení“, „Význam pohybu v prevencii osteoporózy“, „Význam pohybu a zdravej výživy v prevencii srdcovo-cievnych ochorení“, „Prevencia osteopénié a osteoporózy pohybom“. Zároveň Odbory podpory zdravia na jednotlivých RÚVZ v SR si uvedomujú potrebu a význam pohybovej aktivity, z tohto dôvodu niektoré vytvorili samostatné priestory na pravidelné cvičenie, poskytli vlastnú telocvičňu, prípadne zabezpečili nie len prenájom na cvičenie ale i odborné cvičiteľky, ktoré cvičia s vybranými skupinami obyvateľstva. Pri RÚVZ v SR sú zriadené nadstavbové poradne na optimalizáciu pohybovej aktivity. V nich pracovníci systematicky pracujú s klientmi, ktorí pravidelne navštevujú skupinové cvičenia a absolvujú individuálne poradenstvo na základe jednotlivých vyšetrení a testov. RÚVZ v SR informovali rôzne vekové a sociálne skupiny populácie o akútnej potrebe pohybovej aktivity, oslovili viacero inštitúcií, firiem, základné a stredné školy, materské centrá, komunitné centrá i kluby dôchodcov. V rámci spolupráce realizovali prednášky, besedy o správnej výžive, negatívnych vplyvov na zdravie, spôsobené zvýšeným príjmom kalórií pri nedostatku aktívneho pohybu. V rámci diskusie sa kladol dôraz na zdravotné pozitíva pri formovaní životného štýlu s dostatkem pravidelnej, intenzívnej a dostatočne dlho vykonávanej pohybovej aktivity, poskytoval sa zdravotne - výchovný materiál, letáky, plagáty, základným stredným školám zapožičiavali videokazety s tematikou zdravej životosprávy a pohybu, na verejných priestranstvách pre laikov zhotovovali panely, publikovali články v regionálnej tlači, vkladali informácie na webové stránky, poskytovali poradenstvo na telefonických linkách.

3.1.2 Ozdravenie výživy

Zdravá výživa, ako jeden z nosných pilierov prevencie chronických chorôb, je pevnou súčasťou všetkých zdravotno-výchovných aktivít a vzdelávacích prednášok o životospráve a o možnostiach znížiť riziko rozvoja kardiovaskulárnych, metabolických a onkologických ochorení. Zdravotno-výchovná činnosť ozdravenie výživy je zameraná na zníženie chorobnosti a úmrtnosti na civilizačné ochorenia. Rovnováha medzi príjmom a výdajom energie je podmienkou pre normálnu funkciu ľudského organizmu. Primeraný pomer rastlinnej a živočíšnej potravy je podmienkou pre zachovanie a udržanie zdravia. Podstatou výživy je súbor fyziologických a biochemických pochodov, ktorými organizmus prijíma a využíva látky nevyhnutné pre svoj život. Správna výživa je základným predpokladom zdravého vývoja človeka, zároveň i hlavnou prevenciou a súčasťou liečby závažných

ochorení, ktoré postihujú veľké skupiny obyvateľstva. Spolu s pohybovou aktivitou je výživa rozhodujúcim činiteľom ovplyvňujúcim chorobnosť a úmrtnosť na srdcovo-cievne ochorenia. Preto hlavným cieľom RÚVZ v SR je upozorniť verejnosť na riziká nesprávneho životného štýlu, zvýšiť zdravotné uvedomenie a to predovšetkým v oblasti prevencie kardio-vaskulárnych ochorení.

Téma ozdravenia výživy je v súlade s celoeurópskymi princípmi v dokumente „Zdravie 21. storočia“ a na národnej úrovni s aktualizáciou programu Ozdravenia výživy obyvateľov SR z roku 2008. V tejto oblasti odbory podpory zdravia/výchovy k zdraviu v rámci projektov a prieskumov **„Sledovanie výživového stavu obyvateľstva SR“**, **„Monitoring spotreby aditívnych látok“**, **„Päť zásad pre bezpečnejšie potraviny“**, **„Školské ovocie“** spolupracovali aj s odborom Hygieny výživy. Poradne zdravia zabezpečovali kompletne štandardné vyšetrenia klientov, u ktorých sa stanovovalo riziko výskytu metabolického syndrómu (biochemické vyšetrenia: LDL, HDL, TAG, celkový cholesterol, glukóza a somatické vyšetrenia: BMI, WHR, TK pulz). Uvedená úloha má za cieľ vplývať na zlepšenie stravovacích návykov vo vybraných populačných skupinách (so zameraním na ľahkú prácu), realizovať monitoring a intervencie a tiež zisťovať ich výživový stav.

Jednotlivé RÚVZ v SR participovali na projekte **„Hravo ži zdravo“**, ktorý je v gescii Potravinárskej komory Slovenska.

Pokračovalo sa v realizácii zdravotno-výchovných intervenčných aktivít pod názvom **„PoZdravý – pohyb, zdravie, výživa“** určených pre žiakov 5. ročníka základných škôl, počas ktorých sa s deťmi pracovalo na jednotlivých stanovištiach s využitím rôznych zážitkových metód a skupinových hier. Základné témy sa týkali zdravej výživy a pitného režimu, pohybovej aktivity, obezity, srdcovo-cievnych chorôb, fajčenia, alkoholu, závislosti.

Uskutočnil sa nemalý rad prednášok zameraných na ozdravenie výživy pre rôzne vekové kategórie a cieľové skupiny obyvateľstva. Pre predškôlkov v rámci projektu **„Stomatohygiéna“** odzneli prednášky: **„Ovocie a zeleniny v prevencii zubného kazu“** i s názornou demonštráciou správnej techniky čistenia zubov, správneho používania pomôcok v stomatohygiéne a boli doplnené premietnutím animovanej rozprávky **„Maškrtná veвериčka“**, **„Prečo vlk šušlal“**. Tento projekt bol realizovaný aj v súčinnosti s projektom **„Adamko-hravo, zdravo“**, **„Becepáčik“**, **„Pozor na zubokazy“**, **„Kde bolo, tam bolo“**.

Pre žiakov základných škôl a stredných škôl boli zrealizované besedy a prednášky na témy **„Zásady správnej výživy“**, **„Prevencia nadváhy a obezity“**, **„Zdravá výživa športovcov“**, **„Zdravá výživa dospelujúcej mládeže“**, **„Zdravé stravovanie“**, **„Od farmy na tanier, robme potraviny bezpečné“**, **„Osobná hygiena, zdravý životný štýl“**. Niektoré prezentácie boli doplnené aj premietaním DVD filmu **„Sami“**, ktorý je venovaný poruchám príjmu potravy a **„Najlepšia správa je dobrá životspráva“**. Medzi ďalšie aktivity pracovníci zaradili distribúciu diét, receptúr, vzorových jedálnych lístkov a individuálne poradenstvo.

Pre seniorov organizovaných v združeniach, denných centrách, domovoch dôchodcov, klientov DOS uskutočnili zdravotno-výchovné aktivity formou prednášok a besied na témy: **„Zdravá výživa a stravovanie v seniorskom veku“**, **„Zdravý životný štýl a psychohygiéna“**, **„Zdravie, výchova a výživa“**, **„Osteopóza – tichý zlodej kostí“**...

Pri realizácii projektu Mesta Banská Bystrica **„We love eating - Uživaj si zdravý život“** bol monitoring životného štýlu tehotných žien, do ktorého boli zapojení aj pracovníci OPZ z RÚVZ Banská Bystrica.

Racionálnej výžive a pitnému režimu bol venovaný regionálny peer projekt v Spišskej Novej Vsi **„Mladí Pudia a život“**, kde na stanovišti zdravý životný štýl počas workshopu a besied sa študentom demonštrovali rôzne pozitívne vplyvy zdravej výživy a dostatočného pitného režimu na fyzickú a psychickú pohodu, s poukazaním na negatívny dopad nevhodne zloženej, vysoko kalorickej a na vitamíny, minerály ochudobnenej stravy. V rámci pitného režimu a vhodnosti konzumovaných nápojov bola veľmi diskutovaná téma energetických

nápojov, ktoré sa stávajú pre mnohých mladých ľudí veľmi obľúbené, ale ich účinok je len falošne pozitívny a prináša so sebou nemalé zdravotné problémy.

3.1.3 Zdravá rodina

Odbory podpory zdravia/výchovy k zdraviu pôsobenie na rodinu zabezpečovali najmä aktivitami, smerujúcimi k informovanosti širokej verejnosti o zdravom spôsobe života, a to primerane vzdelanostnej úrovni a veku oslovenenej skupiny populácie. Medzi vybrané skupiny adresného pôsobenia, so zámerom vytvárania odborného potenciálu pre ďalšie rozširovanie informácií patrili pedagógovia, taktiež dobrovoľníci z radov matiek, seniorov, i poslucháči vysokoškolského štúdia odboru Verejné zdravotníctvo, rómski aktivisti a ďalší. Výchovno-vzdelávacia činnosť bola orientovaná prioritne na školskú mládež, v rámci ktorej najviac preferovanými boli témy zdravý životný štýl a prevencia závislostí, podpora fyzického i psychického zdravia. Intervencie sa realizovali aj pre tehotné ženy, taktiež seniorov. So všeobecne kladnou odozvou sa stretávajú intervencie aj pre rôzne pracovné kolektívy, u zamestnancov z verejného i neverejného sektora. Mnohé edukačné aktivity boli realizované aj v súvislosti s významnými dňami vyhlásenými SZO.

Pôsobenie na rodinu sa realizovalo aj prostredníctvom plnenia celoslovenského projektu „*Materskécentrá*“, kedy formou prednášok, ponukou služieb, videoprojekciou, prezentáciou zdravého životného štýlu sa poradne zdravia snažili pôsobiť cez mamičky aj na ich rodiny, aby matky prenášali svoje návyky do výchovy dieťaťa a celej rodiny. Súčasťou spolupráce zostáva distribúcia zdravotníckych materiálov a informačných letákov.

Intervencie sa dotýkali aj prevencie detskej úrazovosti, predchádzaniu zdravotným problémom súvisiacim s letnými horúčavami, výchovy k zdravým vzťahom a pod.

V rámci aktivít určených pre školskú mládež v roku 2015 boli realizované aj tradičné skupinové intervenčné metódy - prednášková činnosť doplnená o aktivizačné metódy k témam prevencia drogových závislostí, prevencia fajčenia, zdravý životný štýl a zdravá výživa, hygiena životného prostredia, prvá pomoc a prevencia úrazov, výchova k zodpovednému partnerstvu, manželstvu a rodičovstvu, prevencia pohlavných ochorení a infekcie HIV/AIDS – projekt „*Hrou proti AIDS*“, stomatohygiena. Aktivity boli realizované aj v spojitosti s výročnými svetovými dňami vyhlásenými Svetovou zdravotníckou organizáciou.

Aj v roku 2015 boli realizované sprievodné edukačné aktivity v súvislosti s programom „*Školskéovocie*“. Edukačné aktivity sa uskutočňovali formou interaktívnych besied, prednášok workshopov, power pointových prezentácií, kvízov a pod. na lokálnych a regionálnych úrovniach na aktuálne témy: „*Racionálna výživa*“ (s dôrazom na konzumáciu ovocia a zeleniny), resp. v kontexte so „*Zdravým spôsobom života*“, „*Zdravý životný štýl*“, „*Význam zdravej výživy pre zdravie*“, „*Zdravá výživa a význam ovocia a zeleniny*“, „*Prevencia obezity*“, „*Ovocie a zelenina – súčasť zdravého jedálnička*“, „*Poruchy príjmu potravy*“ a pod. Edukovani boli aj pedagogickí pracovníci a zároveň boli pracovníkmi regionálnych úradov verejného zdravotníctva metodicky usmerňovaní pri zabezpečovaní Dní zdravia na školách, ktoré boli zamerané na rozšírenie informácií o ovocí a zelenine a význame ich konzumácie. Súčasťou edukačných aktivít bolo vytvorenie a distribuovanie rôznych zdravotno – výchovných materiálov vo forme záložiek, skladačiek, vymaľovániek a podobne. Dôležitým prvkom celého projektu bola aj úzka spolupráca s rodičmi detí, ktorí boli oboznámení so zmyslom projektu „*Školské ovocie*“ počas rodičovských združení. V súvislosti s daným programom boli uskutočňované pracovníkmi odborov podpory zdravia rôzne podporné edukačné aktivity určené pre deti a žiakov MŠ, ZŠ, taktiež rodičov na

lokálnych i regionálnych úrovniach. Všetky tieto podujatia mali podporiť efektivitu projektu a mali viesť k zmenám stravovacích návykov detí.

V oblasti výchovy k partnerstvu, rodičovstvu, manželstvu a prevencie pohlavných chorôb HIV, AIDS pracovníci odborov podpory zdravia realizovali 654 aktivít, z toho 599 aktivít bolo venovaných detskej populácii, 51 aktivít bolo venovaných produktívnemu veku, 4 aktivity inej cieľovej populácii. V prevencii drogových závislostí pracovníci odborov zdravia realizovali 1251 zdravotno-výchovných aktivít, z toho 933 bolo venovaných mladej vekovej skupine (deti, mládež), 209 aktivít bolo venovaných produktívnej populácii, 109 aktivít bolo venovaných inej cieľovej skupine. V oblasti podpory nefajčiara a abstinencie pracovníci odboru podpory zdravia uskutočnili 1456 aktivít, z toho 1010 bolo venovaných mladej populácii, 396 bolo venovaných produktívnemu veku, 43 bolo venovaných inej cieľovej skupine obyvateľstva a 7 aktivít sa venovalo poproduktívnemu veku.

Okrem realizovania rôznych besied, prednášok, poradenstva v oblasti prevencie drogových závislostí, alkoholu, tabaku, ako i odbornej pomoci pri odvykaní od fajčenia, či už poskytovanej individuálnou formou priamo v poradni, alebo tiež formou telefonického poradenstva, distribúciou informačných letákov i do čakární praktických lekárov sa pracovníci RÚVZ v SR spolupodieľali na realizácii zdravotno-výchovných akcií pre žiakov a študentov, napr. aj za účelom prevencie rakoviny hrubého čreva a konečníka. Taktiež uskutočňovali výjazdy do rôznych firiem, organizácií a inštitúcií, ktorých úlohou bolo vyšetrenie rizikových faktorov srdcovo-cievnych ochorení v rámci prevencie chronických neinfekčných ochorení a poskytnutie krátkočasného poradenstva o zdravotnom životnom štýle. U osôb v staršom veku sa zamerali na zdravé starnutie, precvičovanie mozgových funkcií a význam pohybu, na prevenciu inkontinencie a pod., na uskutočňovanie vzdelávacích aktivít s tematikou životosprávy v staršom veku, zdravotných problémov v staršom veku, psychologických aspektov starnutia a pod. Skupinové aktivity OPZ tematicky pokrývajú obvykle viac aspektov zdravého životného štýlu a bývajú venované prevažne starostlivosti o zdravie všetkých členov rodín, vrátane detí a seniorov, medzigeneračnej spolupráci v podpore zdravia, prevencii chorôb, tréningom schopností a zručností pri poskytovaní predlekárskej prvej pomoci a pri ošetrovaní chorých, ale aj reprodukčnému zdraviu, prevencii sexuálne prenosných chorôb a výchove k zodpovednému rodičovstvu. Podobne sa zdravie celej rodiny dotýkajú aktivity smerované k rómskym komunitám.

3.1.4 Znevýhodnené skupiny

projekt Zdravé komunity

Z dôvodu dvojkoľajnosti programov Programu podpory zdravia znevýhodnených komunít na Slovensku a projektu Zdravé komunity sa od roku 2013 skoncentrovalo úsilie a finančné prostriedky do realizácie jedného národného projektu Zdravé komunity. Daným projektom je v súčasnosti zabezpečená aktívna a cielená práca asistentov osvedy zdravia v rómskych osadách. Túto úlohu od roku 2014 zabezpečuje, odborne garantuje a nepriamo financuje Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky v spolupráci s n.o. Zdravé komunity.

V roku 2015 sa uskutočnili dve pracovné stretnutia k realizácii projektu Zdravé komunity. Prvé stretnutie k prezentácii projektu, sa uskutočnilo 2.2.2015 na MZ SR v Bratislave a druhé pracovné stretnutie 9.3.2015 na Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom v Spišskej Novej Vsi k bližšej špecifikácii úloh v rámci projektu. Na uvedených stretnutiach sa zúčastnili zástupcovia RÚVZ so sídlom v: Banskej Bystrici, Bardejove, Humennom, Košiciach, Liptovskom Mikuláši, Lučenci, Michalovciach, Poprade, Prešove, Rimavskej Sobote, Rožňave, Spišskej Novej Vsi, Starej Ľubovni, Svidníku, Trebišove, Veľkom Krtíši, Vranove nad Topľou, Zvolene, Žiari nad Hronom. Dotknuté regionálne úrady verejného

zdravotníctva v súvislosti s požiadavkou o identifikovanie geograficky príslušného RÚVZ k jednotlivým zapojeným lokalitám v rámci projektu Zdravé komunity vypracovali a zaslali požadované údaje na MZ SR.

V nadväznosti na pracovné stretnutie zástupcov ÚVZ SR a RÚVZ v Sliači 10.12.2015 a v súvislosti s prípravou národného projektu Zdravé komunity boli dotknutými RÚVZ vypracované kalkulácie reálnych nákladov RÚVZ pre dve aktivity – workshop a monitoring zdravotného stavu. Na základe vyplnených údajov bude pripravený podklad pre stanovenie jednotkovej ceny nákladov v rámci projektu v roku 2016.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rožňave v spolupráci s regionálnym koordinátorom projektu Zdravé komunity a so starostom obce Bôrka zrealizoval zdravotno-výchovnú aktivitu v oblasti zdravého životného štýlu a dodržiavania osobnej hygieny pre ženy-matky. RÚVZ v Spišskej Novej Vsi spolupracovalo v rámci projektu Zdravé komunity s komunitnými pracovníčkami. Asistentky osvetly zdravia pomáhali predovšetkým s doručovaním pošty do rómskych osád (napr. v prípade epidémií) ako aj v komunikácii s rómskym etnikom v súvislosti so zvýšeným zdravotným dozorom, potrebnou izoláciou, klinickými vyšetreniami. RÚVZ so sídlom v Trebišove spolupracoval s asistentmi osvetly zdravia n.o. Zdravé komunity v otázkach riešenia aktuálnych problémov v rómskej osade lokalizovanej v meste Trebišov. Pracovníci RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici v rámci spolupráce s asistentmi osvetly zdravia ponúkli rady a metodické usmernenia, následne na požiadanie opakovane sprostredkovali aj konkrétnu pomoc pri riešení závažných situácií ohrozenia obyvateľov rómskych osád zlou hygienickou situáciou v ich obydlíach a okolí, kde sa rozšírilo zamorenie hlodavcami, obťažujúcim hmyzom a parazitmi. Zároveň RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici zorganizoval workshop pre asistentov zdravotnej výchovy v spolupráci s RÚVZ Rimavská Sobota pre spádové oblasti Brezno, Banská Bystrica, Zvolen, Žiar nad Hronom, Rimavská Sobota, ktorý bol zameraný na problematiku alimentárnych nákaz a dekontamináciu. Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rimavskej Sobote využil činnosť asistentov zdravotnej výchovy pri mimoriadnych kontrolách rómskych osád v regióne, vykonalo sa celkom 40 kontrol. Na web stránke RÚVZ Rimavská Sobota boli uverejnené informačné letáky „Ako sa chrániť pred kliešťami“ a „Ako predísť chrípke“ určené pre minoritnú skupinu populácie s informáciou aj pre asistentov zdravotnej výchovy. RÚVZ Žiar nad Hronom v spolupráci s RÚVZ Banská Bystrica zabezpečili prednášky na tému rizík a prevencie prenosných ochorení v lokalitách s vyšším zoskupením osôb žijúcich v podmienkach s nižším hygienickým štandardom. Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Veľkom Krtíši poskytol metodické vedenie a zdravotno-výchovné materiály koordinátorom a asistentom zdravotnej výchovy v rámci projektu Zdravé komunity, ktoré môžu využiť pri svojej terénnej práci v rómskych osadách. Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Humennom zrealizoval workshop pre koordinátorov a asistentov osvetly zdravia z oblastí Snina a Humenné na tému Národný imunizačný program – očkovanie.

Pracovníci RÚVZ so sídlom v Nových Zámkoch sa v rámci kampane Európskeho imunizačného týždňa podieľali na distribúcii informačných materiálov pre praktických lekárov a rodičov detí znevýhodnených komunít.

Preverenie hygienických podmienok v rómskych osadách

V rámci preverenia hygienických podmienok v rómskych osadách bola vykonaná analýza zistenej situácie v jednotlivých osadách so zameraním na oblasti – verejný vodovod, kanalizácia a odvoz odpadu v rámci RÚVZ, ktoré majú vo svojej spádovej oblasti rómske osady.

Edukačná činnosť

Regionálne úrady verejného zdravotníctva dlhoročne spolupracujú so školami s vyššou koncentráciou žiakov so sociálne znevýhodneného prostredia. Žiaci sú opakovane intervenovaní v oblastiach, ako zdravý spôsob života a hygiena životného prostredia, stomatohygiena, prvá pomoc a prevencia úrazov, výchova k zodpovednému manželstvu a rodičovstvu, zdravá výživa, starostlivosť o ľudské telo, tabak, alkohol, ostatné drogy a prevencia, sexuálne prenosné ochorenia vrátane HIV/AIDS a ich prevencia, dospievanie a zmeny v telesnej a duševnej oblasti. Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach nadviazal spoluprácu s Detskými domovmi v Štóse, v Košickej Novej Vsi a v Košiciach vo veci realizácie zdravotno-edukačných aktivít pre deti a mládež, zamestnancov zariadení ako aj profesionálnych rodičov. Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici spolupracoval so špeciálnymi školami v Banskej Bystrici a vo Valašskej. Pre žiakov týchto škôl, z ktorých väčšina pochádza z rómskych osád boli zabezpečené polytematické vzdelávacie bloky – prednášky spojené s besedami o zdravom životnom štýle, dospievaní, osobnej hygiene a hygiene v domácnosti a okolí obydli, o správnej výžive, režime dňa, pohybovej aktivite, o prevencii parazitárnych nákaz a infekčných chorôb (vrátane pohlavne prenosných) a o škodlivosti látkových aj nelátkových závislostí, fajčenia, alkoholu. So žiakmi špeciálneho internátneho učilišťa bola zrealizovaná beseda na tému „Prevencia fajčenia v období dospievania“ a po premietaní DVD filmu „Kým stúpa dym“ bolo uskutočnené meranie CO smokerlyzerom a testovanie nikotínovej závislosti Fagestrómovým dotazníkom“. RÚVZ Žiar nad Hronom zrealizovali v rámci špeciálnych základných škôl 54 prednášok pre 522 poslucháčov. Spolupráca prebiehala aj s terénnymi sociálnymi pracovníkmi. RÚVZ Veľký Krtíš na špeciálnych školách, ktoré navštevujú prevažne rómske deti, vykonali prednášku na tému „Ako som prišiel na svet“. Pri zvýšenom výskyte pedikulózy podávali informácie, ako ju eliminovať a ako jej predchádzať. Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trenčíne sa zapája do edukácie rómskych detí na ZŠ a špeciálnych ZŠ v rámci realizácie zdravotno-výchovných prednášok. Pracovníci RÚVZ Bardejov vykonali celkovo 34 prednášok pre 964 detí na témy: dentálna hygiena, základné hygienické návyky, dospievanie, riziká pohlavného života, fajčenie, alkohol, drogy, zdravá chrbtica. Pracovníci RÚVZ Svidník zrealizovali pre rómsku mládež aktivity zamerané hlavne na podporu nefajčenia. RÚVZ Svidník v spolupráci s komunitnými pracovníkmi uskutočnili v obci Rovné a Cernina výjazdové poradne.

Regionálne úrady verejného zdravotníctva distribuovali informačné letáky napr. venované prevencii infekčných ochorení (chrípke a ochoreniam prenášaných kliešťom) a iné zdravotno-výchovné materiály v rámci zdravotnej výchovy rómskej komunity pre podporu zdravotného uvedomenia.

V priebehu roka 2015 RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici pravidelne realizovali zber ošatenia bytového textilu a hračiek na RÚVZ a zozbierané oblečenie a veci boli odovzdané rodinám, ktoré to potrebujú.

Pracovníci RÚVZ participovali aj v procesoch pripomienkovania strategických materiálov napr. materiál pre podporu zdravia ľudí žijúcich na hranici chudoby a na zlepšenie ich prístupu k zdravotníckej starostlivosti, Realizačná stratégia na podporu zdravia a návrh jej implementácie.

3.1.5 Prevencia drogových závislostí (tabak, alkohol, drogy) 2015

Zdôrazňovanie rizika vyplývajúceho z konzumácie alkoholu, tabakových výrobkov a nelegálnych drog bolo súčasťou všetkých zdravotno-výchovných a vzdelávacích aktivít zameraných na prevenciu drogových závislostí a zníženie škôd spôsobených užívaním

alkoholu, tabaku a drog. V prevencii drogových závislostí pracovníci odborov zdravia realizovali 1359 zdravotno-výchovných aktivít (prednášok, besied, interaktívnych prednášok), z toho 933 bolo venovaných mladej vekovej skupine (deti, mládež), 236 aktivít bolo venovaných produktívnej populácii, 109 aktivít bolo venovaných inej cieľovej skupine.

V rámci personálnych a technických možností sa pracovníci OPZ jednotlivých RÚVZ v SR zapájali do viacerých programov, projektov, prednášok a špecializovaných činností vyhlásených ÚVZ SR. Ide napríklad o aktivity v témach „Fetálny alkoholový syndróm, „Alkohol a ženy“, Medzinárodný týždeň boja proti drogám, „Mladí ľudia a život“, „POZDRAVY“, „Kým stúpa dym“, „Kde bolo, tam bolo, fajčenie škodilo“, prierezová štúdia o vplyve a dopade zdravotnej výchovy v prevencii alkoholovej závislosti u osôb vo veku od 15 do 29 rokov.

3.1.6 Aktivity zamerané na problematiku seniorov

V starostlivosti o seniorov bola pozornosť venovaná zlepšeniu životného štýlu, zdravotnému uvedomeniu starších ľudí a eliminácii sociálnej izolácii, ktorá má negatívny vplyv na mortalitu a morbiditu starších ľudí. Pracovníci všetkých odborov podpory zdravia/výchovy k zdraviu realizovali rôzne edukačné aktivity zamerané na zvýšenie kvality života seniorov, zdravotného uvedomenia a na vzbudenie záujmu seniorov o svoje zdravie, a to hlavne počas dní vyhlásených a podporovaných Svetovou zdravotníckou organizáciou, napr. počas *Týždňa mozgu*, *Svetového dňa pohybu ku zdraviu*, *Medzinárodného dňa starších*, *Mesiaca úcty k starším*, *Svetového dňa Alzheimerovej choroby*, *Svetového dňa osteoporózy*. Semináre, besedy, vzdelávacie akcie, tréningy pamäti boli organizované v zariadeniach pre seniorov, na obecných úradoch, knižniciach a v akadémiách tretieho veku. Edukačné aktivity úradov verejného zdravotníctva boli zamerané na zlepšenie zdravotného uvedomenia starších ľudí v oblasti preventívneho očkovania a zdravého životného štýlu. V Roku 2015 témami prednášok pre seniorov boli napr.: *Psychohygienu v staršom veku*, *Alzheimer a pamäť*, *Zdravý životný štýl ako cesta k prevencii srdcovo-cievnych ochorení*, *Poznaj svoj krvný tlak*, *Poruchy výživy u seniorov*, *Pitný režim a jeho úskalia*, *Mozog a jeho funkcie*, *Zdravé starnutie – prevencia demencie*, *Mozgová činnosť a ochorenia mozgu*, *Žijeme život prosperujúci mozgu*, *Význam tréningu pamäti*, *Prevencia osteoporózy*, *Diabetes mellitus a jeho prevencia*, *Ateroskleróza a rizikové faktory spôsobu života*, *Náhla cievná mozgová príhoda*, *Hypertenzia*, *Ischemická choroba srdca*, *Prevencia chrípky*, *Rizikové faktory srdcovocievnych chorôb*, *Zdravá staroba*, *Aktívne starnutie pohybovou aktivitou* a mnohé iné.

Počas „Mesiaca úcty k starším“ pracovníci odborov podpory zdravia/výchovy k zdraviu na obecných úradoch, v DD a DSS zrealizovali 139 prednášok na tri nosné témy: *Očkovanie seniorov proti chrípke a pneumokokom*, *Osteoporóza a riziká vzniku osteoporotických zlomenín*, *Chráňte si svoje zdravie a absolvujte preventívne prehliadky*. V rámci prednášok distribuovali edukačné materiály, prostredníctvom výjazdových poradní uskutočnili celoslovenskú edukačnú aktivitu „Deň zdravia seniorov na vidieku“, v rámci ktorej seniorom zmerali krvný tlak, vyšetrili cholesterol, stanovili BMI a poskytli poradenstvo zamerané na zdravý životný štýl.

Pre poproduktívny vek pracovníci odborov podpory zdravia/výchovy k zdraviu za rok 2015 zrealizovali 2463 intervenčných a 1923 zdravotno-výchovných aktivít.

3.2 Verejné kampane a zdravotno-výchovné aktivity pri príležitosti významných dní

Aktivity iniciované a organizované v rámci kalendára významných dní majú hlavný cieľ - informovať verejnosť (laickú aj odbornú) o prioritných problémoch týkajúcich sa zdravia. Realizácia aktivít odborov podpory zdravia spočívala najmä vo využívaní rôznych edukačno-intervenčných prístupov, masmediálneho priestoru a edičnej činnosti. Poradne zdravia sa pri príležitosti významných dní aktívne zapájajú do preventívno-edukačných činností, pričom spolupracujú s rôznymi zdravotníckymi, farmaceutickými a osvetovými inštitúciami, napr. s SČK, zdravotnými poisťovňami, lekárňami, materskými, základnými a strednými školami, obecnými úradmi, akadémiami vzdelávania atď.

Pri príležitosti významných dní a dní vyhlásených WHO regionálne úrady verejného zdravotníctva v Slovenskej republike **realizovali 2758** výchovno-edukačných aktivít počas uvedených dní. V tabuľke č. 2c sú uvedené počty RÚVZ v SR, ktoré realizovali aktivity. Niektoré RÚVZ v SR realizovali aj v iných významných dňoch, ktoré nie sú uvedené v tabuľke.

Aktivity OPZ boli v roku 2015 orientované hlavne na prevenciu kardiovaskulárnych ochorení, prevenciu obezity a prevenciu fajčenia. Aktivity tiež poukazovali na zdravotné riziká potravín, podporu vlastného zdravia, zmeny v životnom štýle, na oblasť problematiky AIDS a prevencii infekčných ochorení, na oblasť boja proti drogám, na propagáciu zdravej výživy a na zvýšenie pohybovej aktivity. Zároveň sa vytvorila snaha aby aktivity boli cielene venované detskej populácii, mládeži a obyvateľom v produktívnom veku, s konkrétnym zameraním na témy aktuálnych významných dní venovaných zdraviu a vyhlásených WHO (Svetovou zdravotníckou organizáciou). V rámci aktivít pri príležitosti významných dní pracovníci OPZ realizovali spolu **2591 zdravotno-výchovných aktivít, z toho 1228 aktivít bolo venovaných detskej populácii, 758 aktivít bolo venovaných obyvateľom v produktívnom veku, 296 aktivít bolo venovaných obyvateľom v poproduktívnom veku a 309 aktivít bolo venovaných inej cieľovej populácii.**

Pracovníci odboru podpory zdravia robili nástenky vo vstupných priestoroch RÚVZ v SR, informačné tabule, uskutočňovali semináre, prednášky, písali informatívne články, ktoré uverejňovali na svojich webových stránkach, v regionálnej tlači, propagovali akcie mestským rozhlasom, elektronickou poštou, v televízii, realizovali výjazdy do terénu, výstavy a konzumáciu pripravených zdravých pokrmov, distribuovali informačné letáky a zdravotno-výchovný materiál (samolepky, záložky) podľa cieľových skupín do zdravotníckych zariadení, škôl, klubov, propagovali akcie, poskytovali konzultácie i pre živnostníkov a právnické osoby.

Tab. č. 2c Počet zapojených RÚVZ v rámci významných dní a dní vyhlásených WHO

Významné dni a dni vyhlásené WHO	Počet zapojených RÚVZ
4. február - Svetový deň rakoviny	6
11. február – Svetový deň chorých	2
12. marca - Svetový deň obličiek	2
22. marec - Svetový deň vody	13
24. marec - Svetový deň tuberkulózy	3
10.-16. marca - Týždeň uvedomovania si mozgu	19

7. apríl - Svetový deň zdravia	25
13. apríl - Deň narcisov	2
22.-26. apríla -Európsky imunizačný týždeň	5
28.4.2016 Svetový deň bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci	3
10. máj - Svetový deň pohybu	23
31. máj - Svetový deň bez tabaku	19
14. júna - Svetový deň darcov krvi	2
26.jún - Medzinárodný deň boja proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s drogami	12
1.august – Svetový deň na podporu dojčenia	1
7.-13.septembra- Európsky týždeň športu	3
9. septembra – Medzinárodný deň povedomia o fetálnom alkoholovom syndróme	12
12. september - Svetový deň prvej pomoci	2
12. september - Svetový deň ústneho zdravia	17
21. september - Svetový deň Alzheimerovej choroby	14
29. september - Svetový deň srdca a kampaň MOST	24
1. október - Medzinárodný deň starších	17
10. október - Svetový deň duševného zdravia	13
16. október - Svetový deň výživy	11
20. október - Svetový deň osteoporózy	14
14. november - Svetový deň diabetu	13
20. november - Medzinárodný deň bez fajčenia	6
16. - 20. november - Európsky týždeň boja proti drogám	14
1. december - Svetový deň boja proti AIDS	21

3.3 Výskumná a prieskumná činnosť

V rámci výskumnej a prieskumnej činnosti jednotlivé RÚVZ v SR realizovali projekty na regionálnej úrovni, participovali na projektoch ÚVZ SR a projektoch s celoslovenskou pôsobnosťou. Podieľali sa na projektoch občianskych združení, s ktorými bola nadviazaná spolupráca, taktiež na celoslovenských projektoch i vlastnej prieskumnej činnosti formou dotazníkov, ankiet alebo retrospektívnych štúdií so zameraním na vedomosti, postoje a motivácia obyvateľstva k rôznym problémom ochrany zdravia, eventuálne na monitorovanie zdravotného stavu obyvateľstva. V rámci výskumnej a prieskumnej činnosti oddelenia výchovy k zdraviu participovali na projektoch ÚVZ SR a projektoch s celoslovenskou pôsobnosťou.

Životný štýl pracovníkov úradov verejného zdravotníctva – dotazníková štúdia, ktorá bola obsahovo zameraná na monitorovanie zdravého životného štýlu zamestnancov úradov verejného zdravotníctva v Slovenskej republike. Zber údajov prebiehal od decembra 2014 do konca januára 2015, súbor pozostával z 1607 osôb, 210 mužov (13,1 %) a 1397 žien (86,9 %) vo veku od 21 do 75 rokov s mediánom 49 rokov.

Sledovanie výživového stavu vybraných vekových skupín dospelaj populácie SR – na prieskume sa podieľali Odbory podpory zdravia/oddelenia výchovy k zdraviu v spolupráci s oddeleniami hygieny výživy. Cieľom projektovej úlohy bolo formou monitoringu a intervencie vplývať na zlepšenie stravovacích návykov u dospelaj populácie. Poradne zdravia zabezpečovali kompletné štandardné vyšetrenia klientov, u ktorých sa stanovovalo riziko výskytu metabolického syndrómu (biochemické vyšetrenia: LDL, HDL, TAG, celkový cholesterol, glukóza a somatické vyšetrenia: BMI, WHR, TK pulz). V rámci tejto úlohy boli vyšetřovaní zamestnanci vybraných podnikov.

Prierezová štúdia o vplyve a dopade zdravotnej výchovy v prevencii alkoholovej závislosti u osôb vo veku od 15 – 29 rokov – do prierezovej štúdie sa RÚVZ v SR zapojili v súvislosti s plnením úlohy z Národného akčného plánu pre problémy s alkoholom na roky 2013 - 2020. Cieľom štúdie bolo zistiť mieru efektivity a vplyvu zdravotnej výchovy v prevencii alkoholovej závislosti vo vzťahu k vybraným rizikovým a ochranným faktorom. Prieskum zisťoval pôsobenie hromadných oznamovacích prostriedkov, skupinových a individuálnych intervencií vo vzťahu k informáciám o alkohole. Zároveň monitoroval dôvody nárazového pitia, mieru konzumácie alkoholu a názory mladých na reklamu a varovné označenia na alkoholových nápojoch. Dotazníkový prieskum bol realizovaný v období október – november 2015. Prieskumný súbor tvoril 3289 respondentov z toho 51,1 % mužov a 48,9 % žien. Respondentov z dediny sa zapojilo 48,8 % a z mesta 50,8 %.

Päť zásad pre bezpečnejšie potraviny – dotazníkový prieskum, ktorého cieľom bolo zistiť zaužívané zvyky a obyčaje ľudí pri príprave a skladovaní potravín a jedál v domácnosti. Každý RÚVZ v SR prieskum vykonal na vzorke 50 respondentov (25 mužov a 25 žien).

Deň srdca - uskutočnený celoslovenský anonymný dotazníkový prieskum podľa požiadaviek Slovenskej nadácie srdca. Získané a zaznamenané údaje od klientov boli z RÚVZ v SR odoslané Slovenskej nadácii srdca.

Deň zdravia seniorov na vidieku - Úrady verejného zdravotníctva SR počas „Medzinárodného dňa starších“ v roku 2015 po 2. krát pre cieľovú skupinu seniorov na vidieku zrealizovali celoslovenskú aktivitu „Dni zdravia pre seniorov“. V rámci spomínanej zdravotno-výchovnej aktivite pracovníci odborov podpory zdravia 36 regionálnych úradov verejného zdravotníctva v SR prostredníctvom výjazdových poradní seniorom na vidieku vyšetrili cholesterol, stanovili hodnoty BMI, WHR, poskytli poradenstvo zamerané na zdravý životný štýl v prevencii rizikových faktorov civilizačných ochorení. V obciach bolo vyšetřených 1366 seniorov, z toho 1037 žien a 329 mužov, najviac vo vekovej kategórii 65 – 69 rokov.

Jednotlivé regionálne úrady verejného zdravotníctva majú vlastné prieskumy na regionálnej úrovni.

Napr. RÚVZ Rimavská Sobota realizoval v spolupráci s OHDM dotazníkový prieskum zameraný na prevenciu úrazov u detskej populácie. Išlo o pokračovanie z predchádzajúceho roku, kedy sa zbierali údaje u detí predškolského veku. V roku 2015 to boli údaje od detí

školského veku. Do projektu bolo zapojených celkovo 5 535 detí SR vo veku od 3 do 14 rokov. Analýzou a regionálnym porovnaním sa zistilo, že viac ako polovicu úrazov tvorili pády a najčastejšie boli rôzne druhy zranení končatín.

Na RÚVZ Banská Bystrica v I. polroku 2015 pokračovala štúdia TOHES zozbieraním dotazníkov zo všetkých 36 participujúcich RÚVZ a ich spracovaním. Celkovo bolo spracovaných 4052 dotazníkov od 2015 mužov a 2037 žien. Dotazníky boli pracovníkmi oddelenia výchovy ku zdraviu spracované v počítačovom programe, vyčistené a pripravené na analýzu. Z predbežných analýz uvádzame len základný výsledok a to prevalenciu denného fajčenia. V analyzovanom súbore fajčí 29 % respondentov, z toho 33,7% mužov a 24,4% žien. Údaje budú prevážene na vekovú skladbu obyvateľstva SR a porovnané s údajmi zistenými v predchádzajúcich štúdiách.

Zdravotno-výchovné pôsobenie u detí predškolského veku – stomatohygiena - spoluriešiteľmi sú vybrané materské školy (ďalej len MŠ) z Košíc a okolia (9 mestských a 10 vidieckych, z toho 3 MŠ s deťmi zo sociálne znevýhodneného prostredia), ďalej príslušná samospráva podľa miestne spadajúcich MŠ (11 samosprávnych orgánov – zriaďovateľov škôl) a iné oslovené subjekty (partneri a donori) v celkovom počte 14. Pilotná časť regionálneho projektu zahŕňala edukačné pôsobenie, dotazníkový prieskum (realizované cez RUVZ Košice) a monitorovanie stavu orálneho zdravia (zabezpečené stomatológmi spolupracujúcimi na úlohe). Hlavnou cieľovou skupinou boli deti vo veku 3 – 6 rokov, ďalšiu cieľovú skupinu tvorili rodičia a učiteľky MŠ. Cieľom tejto klinickej časti projektu bolo zhodnotiť súčasný stav v kazovosti chrupu detí a posúdiť efektivnosť intervenčno-edukačného pôsobenia (s odstupom dvoch rokov). Cieľom dotazníkového prieskumu, ktorého respondentmi boli rodičia detí a učiteľky MŠ, bolo získať informácie o úrovni starostlivosti o chrup a skladbe stravy, z hľadiska jej relevantnosti pre ústne zdravie. Získané údaje sa využijú pre konkretizáciu prospektívneho zdravotno-edukačného pôsobenia. V roku 2015 bolo intervenovaných 10 základných škôl (s účasťou 762 žiakov) a 1 detský domov (12 detí).

Oddelenie výchovy k zdraviu spolu s oddelením hygieny výživy RÚVZ Levice realizovalo Monitoring spotreby vybraných prídavných látok v potravinách - OVkZ. Monitoring bol zameraný na sledovanie spotreby vybraných prídavných látok E 200 – 203 (Kyselina sorbová – sorbany), E 210 – 213 (Kyselina benzoová – benzoany), E 952 (Cyklamáty) formou dotazníkovej metódy (24– hodinový jedálny lístok) u 20 respondentov – 10 žien, 10 mužov vo veku 19 – 35r. a 36 -54 r., ktorým bolo zároveň poskytnuté odborné poradenstvo zamerané na výskyt prídavných látok v potravinách. V rámci projektu sa vykonal monitoring spotreby a výskytu vybraných prídavných látok v potravinových výrobkoch v distribučnej sieti hypermarketov a vo vybraných predajniach na území mesta Levice v počte 4-krát. Všetky informácie boli spracované do pripravených tabuliek a do zoznamu skonzumovaných potravín obsahujúcich uvedené prídavné látky. Spracované informácie v PSV boli poskytnuté oddeleniu HV ku konečnému spracovaniu.

3.4 Ďalšie špecifické programy, projekty alebo úlohy riešené na regionálnej úrovni

Na regionálnej úrovni bola zdravotno-výchovná činnosť zameraná na zníženie chorobnosti a úmrtnosti na vybrané skupiny civilizačných ochorení so zameraním na zníženie prevalencie osôb s rizikovým životným štýlom. Regionálne úrady verejného zdravotníctva v SR v priebehu roka 2015 realizovali projektové aktivity: „Deň zdravia“, „Zdravé mesto“, „Zdravé pracovisko“ v spolupráci s obecnými samosprávami a podnikmi. Aktivity boli sprevádzané preventívnymi vyšetreniami hladín cholesterolu a glykémie v krvi, meraním

krvného tlaku, výpočtom BMI, telesného tuku, niektorí vykonali aj merania CO a HbCO u fajčiarov. Poskytnuté bolo aj odborné poradenstvo so zameraním sa na elimináciu rizikových faktorov srdcovo-cievnych ochorení a diabetu. U fajčiarov bolo realizované odborné poradenstvo v oblasti prevencie fajčenia ako rizikového faktora srdcovo-cievnych ochorení, hypertenzie a onkologických ochorení.

V rámci svojich činností odbory podpory zdravia RÚVZ v SR realizovali a plnili aj rôzne iné programy, projekty a úlohy:

Lokálny projekt: „Zabezpečiť vzdelávanie vybraných skupín obyvateľov v SR v podpore zdravia“

RÚVZ so sídlom v Trenčíne zabezpečuje vzdelávanie študentov verejného zdravotníctva Trnavskej univerzity v Trnave, študentov Trenčianskej univerzity – Fakulty zdravotníctva. Celkový počet praktikantov bol v tomto roku 24, ktorí boli oboznámení s problematikou oddelenia výchovy k zdraviu v dennej praxi. Študenti boli oboznámení s problematikou oddelenia a zároveň im boli realizované aj kompletné preventívne vyšetrenia.

„Vzdelávanie – „e-learning“ v primárnej zdravotníckej prevencii“ – ide najmä o zvyšovanie zdravotného uvedomenia cestou použitia nových informačných technológií, predovšetkým internetu na rozšírenie vedomostí, na podporu, ochranu a rozvíjanie zdravia pre všetkých. Informácie o svetových dňoch venovaných problematike zdravia – uverejnené na internetovej stránke.

V zmysle Národného programu starostlivosti o deti a dorast v Slovenskej republike na roky 2008 – 2015, podľa ktorého je potrebné venovať zvýšenú pozornosť a sústavne vytvárať potrebné prostredie na prevenciu dopravných úrazov detí sa spolupodieľali všetky OVkZ v Nitrianskom kraji na **projekte „BECEP“** – Bezpečnosť cestnej premávky. Jednalo sa o doplnkové učebné DVD a CD (dopravná výchova pre deti materských, základných a stredných škôl).

„Spotrebný potravinový kôš“ - Okres Levice patrí k regiónom vykazujúcim dlhodobu nepriaznivé ukazovatele zdravotného stavu obyvateľov, pretrvávajúca vysoká chorobnosť a úmrtnosť, hlavne na ochorenia srdcovocievne a nádorové, čo môžu ovplyvňovať aj stravovacie návyky. V okrese Levice bol uskutočnený v roku 2015 cieľový prieskum stravovacích návykov a spotreby jednotlivých potravinových komodít u obyvateľov okresu Levice dotazníkovou formou. Cieľom štúdie je zistenie stravovacích návykov a reálnej spotreby jednotlivých potravinových komodít u obyvateľov v okrese Levice v roku 2015 v porovnaní s odporúčanými dávkami potravín SR. Zistenie ako sa časom stravovacie návyky a spotreba jednotlivých druhov potravín u obyvateľov okresu Levice zmenili v porovnaní s analýzou uskutočnenou v roku 1998 a 2003. Na základe analýzy štúdie bude možné vypracovať odporúčania na zmeny stravovacích návykov a spotrebu jednotlivých potravinových komodít v cieľových skupinách. V roku 2015 boli do štúdie náhodným výberom zahrnutí obyvatelia okresu Levice, rozdelení podľa pohlavia, veku a bydliska. V rámci spolupráce so školami a samosprávami miest a obcí okresu Levice bolo oslovených 800 respondentov. Návratnosť z 800 anonymných dotazníkov bola 522 kusov, čo činilo 65%. Úloha je rozdelená na dvojročné obdobie.

Aj v roku 2015 sa realizoval program **„Školské ovocie“**, v rámci tohto programu sa v spolupráci s pracovníkmi RÚVZ v SR uskutočňovali edukačné aktivity týkajúce sa

spotreby ovocia a zeleniny, zdravotného uvedomenia, fyzickej aktivity a zdravého životného štýlu detí, žiakov a rodičov. V školskom roku 2014/2015 boli realizované besedy, diskusie s odborníkmi, využívané edukačné a zdravotno – osvetové materiály, exkurzie, odborné konzultácie, prezentácie a pod. pre žiakov, aj rodičov.

Projekt „**Perzeidy**“ bol realizovaný v spolupráci s Považským osvetovým strediskom v PB pre účastníkov medzinárodného tábora pozorovateľov oblohy „Perzeidy“ vo Vrchteplej. Tábor sa zúčastnili profesionálni astronómovia i amatéri zo Slovenskej a Českej republiky. Účastníkom bolo poskytnuté vyšetrenie v rámci TZS, individuálne lekárske poradenstvo a zdravotno-výchovný materiál.

Pracovníkmi Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Komárne bola v rámci realizácie projektu „**Prevenia kolorektálneho karcinómu**“ vykonávaná edukačná činnosť v školských zariadeniach zameraná na zdravý životný štýl a zdravý spôsob stravovania ako dôležitý prvok prevencie. Referátom výchovy k zdraviu bola vytvorená skladačka pod názvom "Prevenia kolorektálneho karcinómu" a zabezpečená distribúcia do školských a zdravotníckych zariadení. Vykonaných bolo 17 prednášok pre 320 žiakov.

RÚVZ Nové Zámky a RÚVZ Komárno realizovali vlastný projekt s názvom „**Zdravý životný štýl**“, ktorého cieľom je poskytnúť možnosť obyvateľstvu okresov Nové Zámky a Komárno oboznámiť sa so zásadami zdravého životného štýlu. Určený bol pre všetky vekové kategórie. Stabilné jadro tvorili prednášky o zdravom životnom štýle, význame pohybu pre zdravie, správne stravovanie a myslenie. V okrese Komárno bola pre deti MŠ a žiakov ZŠ zorganizovaná výtvarná súťaž pod názvom „Zdravý životný štýl očami detí“, do ktorej sa zapojilo 5 škôl. Výhercom boli zabezpečené vecné ceny a v mesiaci september boli výtvarné práce umiestnené v Mestskej knižnici v Komárne.

V rámci Národného programu podpory zdravia bol aktualizovaný „**Intervenčný program podpory zdravia a primárnej prevencie chorôb**“ v okrese Dunajská Streda. Do tohto screeningu bolo počas roka 2015 zaradených 85 osôb a od roku 1993 celkom 16 656 osôb.

RÚVZ so sídlom v Galante realizoval aj v roku 2015 regionálny projekt s názvom „**Prevenia protispoločenskej činnosti mládeže s dôrazom na problematiku záškoláctva a používaníu alkoholu a tabakových výrobkov na území mesta Galanty**“. Garantom tohto regionálneho projektu je Mestský úrad v Galante a vykonávateľom sú Mestská polícia Galanta, MsÚ Galanta - odd. sociálnych vecí, zdravotníctva a bytov, odd. školstva, kultúry a športu, zástupcovia ZŠ a SŠ v Galante, Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, OR PZ SR v Galante a OVZ RÚVZ Galanta. Cieľom projektu je okrem predchádzania záškoláctva aj prevencia požívania alkoholu a tabakových výrobkov žiakmi a mladistvými na území mesta Galanty, formou kontrolnej činnosti podľa rozpísaného harmonogramu a preventívnych vzdelávacích aktivít. OVZ sa podieľa na realizácii projektu formou prednáškovej zv. činnosti. V spolupráci s Osvetovým strediskom v Galante, Hasičským záchranným zborom v Galante, Mestskou políciou v Galante a Policajným zborom SR v Galante bola zorganizovaná zdravotno-výchovná akcia „Drogám povedz nie“ určená pre deti MŠ v meste Galanta. Deťom sa prihovorila mimická bábka Adamko a boli zapojené do interaktívnych hier, ktoré boli zamerané na poukázanie rôznych škodlivých látok na zdravie človeka. Akcie sa zúčastnilo 118 detí. OVZ sa podieľa na realizácii projektu formou prednáškovej činnosti. Tejto problematike bolo venovaných 17 prednášok pre mladú generáciu.

Regionálny projekt: „**Ochrana a podpora zdravia populácie so zameraním na prevenciu civilizacyjnych ochorení v okrese Galanta**“ – cieľom tohto projektu je zvýšiť informovanosť obyvateľstva o aktívnej ochrane a podpore zdravia, zlepšiť zdravotný stav obyvateľstva pozitívnym ovplyvnením vedomostí, postojov a správania. V roku 2015 sa pokračovalo v plnení úloh hore uvedeného projektu vypracovaného v r. 2006 s dôrazom na realizáciu zv. aktivít väčšieho rozsahu zameraných na vyhľadávanie rizikových faktorov u zdravých vyšetrených osôb a poradenskú činnosť.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Senici v spolupráci s Komisiou pre prevenciu kriminality a inej protispoločenskej činnosti pri mestskom zastupiteľstve Senica uskutočnili ďalší ročník projektu „**Chráňme sa pred drogovým nebezpečenstvom**“. Projekt je zameraný na prevenciu drogových závislostí, určený pre koordinátorov prevencie drogových závislostí, pedagógov, študentov, kultúrnych a osvetových zamestnancov, pre odbornú a laickú verejnosť. Uskutočnilo sa pracovné stretnutie koordinátorov prevencie drogových závislostí zo škôl v okrese Senica so zástupcami organizácií, ktorí sú členmi Komisie pre prevenciu kriminality a inej protispoločenskej činnosti pri mestskom zastupiteľstve Senica a rokovalo sa o aktuálnych problémoch.

„**Kto nás chráni**“ – projekt bol zrealizovaný v spolupráci s Komisiou pre prevenciu kriminality a inej protispoločenskej činnosti pri mestskom zastupiteľstve Senica. Bola uskutočnená výtvarná súťaž pre žiakov základných, špeciálnych a základných umeleckých škôl zameraná na prevenciu kriminality a drogových závislostí a následne výstava spojená s ocenením víťazných prác.

V roku 2015 RÚVZ so sídlom v Senici realizoval opäť ďalší ročník projektu „**Fajčiť či nefajčiť**“ ide o kvíz, ktorý je spojený s besedou pre stredoškolákov a žiakov 9. ročníka ZŠ, v rámci ktorého bola záujemcom vyšetrená hodnota CO vo vydychovanom vzduchu, poskytnuté odborné poradenstvo a edukačné materiály (SOŠ Holíč, Gymnázium L. Novomeského v Senici, ZŠ Borský Mikuláš). Celkovo sa projektu zúčastnilo 226 žiakov (181 študentov SŠ a 45 žiakov ZŠ) a vyšetrených bolo 103 študentov SŠ a 28 žiakov ZŠ.

„**Tvoja správna voľba**“ - v spolupráci so Záhorským osvetovým strediskom Senica, Centrom pedagogicko - psychologického poradenstva a prevencie v Senici a Policajným zborom v Senici bol uskutočnený projekt zameraný na prevenciu drogových závislostí „Tvoja správna voľba“. Cieľom projektu bolo naučiť deti správnejmu výberu a zvoliť si správny životný štýl. Hravým spôsobom, formou tvorivej dielne sa projekt opiera o prevenciu trestnej činnosti v kontexte s užívaním drog. Realizáciu projektu uskutočnil aj RÚVZ so sídlom v Žiline v spolupráci so zástupcami odboru komunikácie a prevencie Prezídia Policajného zboru SR a zamestnancami Krajskej knižnice Žilina.

Študentky stredných škôl a ženy v produktívnom aj postproduktívnom veku sa zapojili do projektu prevencie rakoviny prsníka s názvom „**Zdravé prsia**“. Základnou myšlienkou projektu je odtabuizovanie pojmu „rakovina“, oboznámenie sa s rizikovými faktormi rakoviny prsníka a vysvetlenie významu prevencie. Hlavnou časťou projektu je nácvik samovyšetrovania prsníkov pomocou didaktického modelu. Projekt realizovali v dennom centre na sídl. I v Humennom a v spolupráci s OZ Ženy a tradície. Na projekte sa v roku 2015 zúčastnilo 26 žien v produktívnom a postproduktívnom veku.

Projekt „**Umývaj si ruky, zachrániš život**“. Na plnení tejto úlohy sa OPZ, PCZ pri RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni podieľalo spracovaním vlastnej edície ohľadom kampane: „Save Lives: Clean Your Hands“ s následnou distribúciou informácie o tejto kampani 21 APL pre dospelých, 15 APL pre deti a dorast, 19 zubným ambulanciám, Ľubovnianskej nemocnici n.o., Domovu seniorov v Starej Ľubovni a Domovu sociálnych služieb a zariadeniu preseniorov v obci Jarabina. Vlastnú edíciu zároveň prezentovali aj formou webovej stránky RÚVZ.

Odbor podpory zdravia bol zapojený ako spoluriešiteľ projektu „**Akadémia banskobystrického seniora**“, ide o projekt EÚ, kde gestorom je MÚ Banská Bystrica. Cieľová skupina sú seniori vo veku nad 50 rokov žijúci v meste Banská Bystrica alebo v jeho blízkom okolí. Projekt sa začal pripravovať v roku 2013 (august), ukončený a vyhodnotený bol v januári 2015.

RÚVZ so sídlom v Spišskej Novej Vsi, Oddelenie Podpory zdravia, pokračovalo v roku 2015 na projekte „**HBSC**“. V sledovanom roku 2015 sa pokračovalo v dotazníkovom prieskume a zdravotno-výchovnej intervencii u žiakov 8. ročníkov z 2 základných škôl v celkovom počte 50. Získané údaje boli pridané do databázy HBSC. Žiaci absolvovali aj testy sebahodnotenia a životnej energie vrátane vyhodnotenia. V diskusiách sme sa zamerali na duševné zdravie a zvládanie stresu. V rámci HBSC projektu pracovníci poskytli podľa možností žiakom počas skupinových návštev na RÚVZ aj prednášky a besedy so zameraním na zdravú výživu, vhodný pitný režim a pravidelnú, dostatočne intenzívnu a časovo odporúčanú pohybovú aktivitu v prevencii nadváhy a obezity ako aj srdcovo – cievnych a metabolických chorôb. Taktiež sa venovali prevencii fajčenia, alkoholizmu a drogových závislostí, oblasti duševného zdravia a stresu, výchove k manželstvu a rodičovstvu, vzťahom v rodinnom a školskom prostredí ako aj aktívnemu využívaniu voľného času a pozitívnemu vnímaniu života.

Projekt „**Mladí ľudia a život**“ Obsahovo je zameraný na rôzne oblasti životného štýlu mladých ľudí s aktívnym zapojením peer aktivistov – študentov stredných škôl. V regióne sa realizuje rovesnícky, tzv. peer projekt „Mladí ľudia a život“ od roku 1999. Je určený na prípravu mladých ľudí – študentov 1. – 2. ročníka stredných škôl pre preventívnu prácu formou besied a diskusných stretnutí v rovesníckom prostredí. V rámci projektu študenti na základe výberu absolvujú sériu odborných výcvikov s dôrazom na sociálno-psychologické zručnosti a zážitkové metódy ako aj odborný obsah rôznych tém zo života dospelujúcej mládeže (ako primárna prevencia nikotinizmu, alkoholizmu, zdravý životný štýl, infekcia HIV a ochorenie AIDS, iné sexuálne prenosné ochorenia a urológia, drogy, partnerské vzťahy, láska, sexualita a antikoncepcia, duševné zdravie a prvá pomoc). Hlavným cieľom tohto projektu je zvýšenie zodpovednosti u adolescentov za svoje zdravie, zdravie svojich rovesníkov, sexuálne správanie, sexuálny život vrátane zodpovedného partnerstva, manželstva, plánovaného rodičovstva ako aj pozitívna zmena postojov a názorov na rizikové správanie na základe získavania objektívnych informácií o problémoch tejto generácie od svojich rovesníkov. Počas roka 2015 zrealizovali v spolupráci s peer klubom pri CVČ Spišská Nová Ves a MsÚ Spišská Nová Ves 4 odborné výcviky pre novú skupinu peer aktivistov, ktorí boli úspešne vybratí do novej peer skupiny v rámci peer castingu a aktívne sa zúčastnili posledného 13. ročníka workshopu „Mladí ľudia a život“ v dňoch 1. – 3. decembra 2015. Aktivity v rámci projektu mali u cieľovej skupiny pozitívny ohlas a stretli sa s veľkou podporou riaditeľov a koordinátorov primárnej prevencie základných a stredných škôl. Počas týchto aktivít bolo vykonaných viac ako 30 konzultácií, zameraných na termíny a obsah besied. K výsledkom workshopu a projektu boli vypracované 3 správy pre organizátorov, spoluorganizátorov a sponzorov podujatia.

RÚVZ so sídlom v Trebišove realizovali projekt „**Dentálne zdravie u detí**“. Jedná sa o regionálny zdravotno-výchovný projekt, ktorý bol vypracovaný na Referáte neinfekčnej epidemiológie a podpory zdravia. Edukácia bola zameraná na dentálne zdravie, prevenciu ochorení chrupu a ďasien, správnu hygienu vrátane nácviku správnej hygieny. V roku 2015 bol realizovaný v základných školách formou štyroch na seba nadväzujúcich intervencií, ktoré boli spojené s nácvikom správnej dentálnej hygieny. V priebehu roka sa uskutočnilo 13 skupinových intervencií u 287 žiakov ZŠ.

Regionálny charakter malo súťažné športové podujatie s názvom „**Čo sa hýbe, to je živé IV.**“, ktoré sa konalo pri príležitosti *Svetového dňa pohybu ku zdraviu*. Akcia bola prioritne zameraná na žiakov 5. a 6. ročníkov základných škôl a gymnázií z okresu Rožňava ale aj na mládež a dospelú populáciu.

Regionálny prieskum – projekt „Saunováčik“

Od septembra 2015 začal RÚVZ so sídlom v Michalovciach monitoring chorobnosti škôlkarov. IX. MŠ v Michalovciach prevádzkuje saunu pre deti. Účinky saunovania sú už oddávna známe, no dospeli k rozhodnutiu a to začať sledovať chorobnosť detí saunovaných i nesaunovaných v tomto zariadení. Sledovanosť bude spočívať v mesačnom hlásení na ochorenia horných a dolných dýchacích ciest, ich prípadné komplikácie či ochorenia súvisiace s imunitou detí, prípadne iné. Cieľom je odpozorovať účinky saunovania.

„**Čakáme na bociana**“ – kurz pre budúce mamičky. Gestorom projektu je RÚVZ so sídlom v Michalovciach. Riešenie spočíva v organizovaní kurzov o zdravom tehotenstve a materstve za účasti odborníkov, v rámci ktorých sú poskytované budúcim mamičkám a oteckom potrebné informácie o priebehu tehotenstva, pôrodu a prvého roka života dieťaťa. Každý kurz pozostáva zo 4 tematicky rozdielne zameraných stretnutí. Program kurzu „Čakáme na bociana“ obsahuje z nasledovných blokov: 1. Tehotenstvo, cvičenie v tehotenstve (Privítanie; Vstupný dotazník; Vnútromaternicový vývoj dieťaťa a priebeh tehotenstva; Bezbolestný pôrod; Výživa v tehotenstve); 2. Pôrod, cvičenie pred pôrodom a dýchacie techniky (Pôrod; Cvičenie v tehotenstve – praktické cvičenie; Film – Pôrod; Návšteva pôrodnice a novorodeneckého oddelenia Svetu zdravia Michalovce); 3. Prvý rok života, ukážky cvičení po pôrode (Odber pupočníkovej krvi; Očkovanie detí; Dojčenie – prednáška s diskusiou; Cvičenie v tehotenstve – praktické cvičenie; Film – Dojčenie); 4. Starostlivosť o dieťa s praktickými ukážkami kúpania, prebaľovania, relaxačné cvičenia (Starostlivosť o dieťa – praktická ukážka kúpania a prebaľovania; Dieťa v prvom roku života; Diskusia; Výstupný dotazník; Premietanie filmov, relaxačná hudba). Lektormi kurzu sú pracovníci RÚVZ Michalovce, garantujúci tému očkovania, výživy v tehotenstve a dojčenie, cvičenie počas tehotenstva a dýchacie techniky pred a pri pôrode, a lekári zo Sveta zdravia Michalovce, ktorí garantujú nasledovné témy:

- lekár GPO – vnútromaternicový vývoj, vyšetrenia počas tehotenstva, pôrod, exkurzia na pôrodnicu,
- lekár OAIM – bezbolestný pôrod (epidurálna anestézia),
- lekár NO – exkurzia na novorodenecké oddelenie,
- lekárka detskej ambulancie – starostlivosť o dieťa v prvom roku života, choroby, zdravotné prehliadky,

V roku 2015 sa konali 3 kurzy, ktorých sa zúčastnilo 17 mamičiek. Konali sa cca mesačne, mimo letných prázdninových mesiacov a decembra.

Projekt „**Poznaj svoju cenu**“ – realizoval RÚVZ Michalovce, projekt je zameraný na edukáciu mládeže v zmysle poňatia seba samého, uvedenie si vlastnej ceny, zdravej sebaúcty, hodnotový rebríček primeraný pre obdobie vývinu mladých, zdravá výživa, životný štýl, telesné aktivity a pod.

Regionálny charakter malo v roku 2015 usporiadanie dvoch turisticko – osvetových akcií s určením pre onkologických pacientov, príbuzných a turistov, ktoré zrealizoval RÚVZ so sídlom v Košiciach v spolupráci s Ligou proti rakovine – pobočka Košice, pracoviskom Klinikkej onkológie a rádioterapie pri UN L. Pasteura v Košiciach (a ďalšími partnermi ako napr. Klub turistov „Medicína“ Košice). Prvou v poradí bola „**Onkokardioturistika**“ (28. ročník – jarná časť) v areáli Čermel' – Alpínka, dňa 12. 4. 2015. O služby mobilnej Poradne zdravia (individuálne konzultácie, stanovenie celkového cholesterolu z kapilárnej krvi, meranie krvného tlaku, pulzu, výpočet BMI, WHR) prejavilo záujem celkovo 39 účastníkov podujatia. Druhou spoločnou akciou s Ligou proti rakovine bol 4. ročník športovo-osvetového podujatia „**Radosť zo života víťazí nad chorobou**“, usporiadaný pre onkologických pacientov, ich rodinných príslušníkov a priateľov. Akcia sa konala v priestoroch Botanickej záhrady Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach dňa 13. 6. 2015. Vybrané vyšetrenia s poradenstvom boli poskytnuté 51 účastníkom. V II. polroku 2015 sa RÚVZ Košice podieľal na organizačnom zabezpečení jesennej časti *Onkokardioturistiky* (28. ročníka) pre košickú verejnosť, tradične s konaním v areáli Čermel' – Alpínka dňa 18. 10. 2015. O vybrané služby mobilnej Poradne zdravia (individuálne konzultácie, stanovenie celkového cholesterolu z kapilárnej krvi, meranie krvného tlaku, pulzu, výpočet indexov BMI a WHR) prejavilo záujem celkovo 44 účastníkov podujatia.

3.5 Spolupráca so štátnym, verejným, súkromným a tretím sektorom

Odbory podpory zdravia/výchovy k zdraviu navzájom vykazujú veľmi dobrú spoluprácu vo vlastných úradoch. Pracovníci OPZ úzko spolupracovali so všetkými oddeleniami RÚVZ na úseku primárnej prevencie, predovšetkým s odborom epidemiológie, odborom hygieny výživy, odborom hygieny detí a mládeže, odborom hygieny životného prostredia, odborom informatiky a štatistiky a s odborom preventívneho pracovného lekárstva. Spolupráca s odbornými oddeleniami RÚVZ sa rozvíja a realizuje hlavne v oblasti konkrétnych projektov napr.: pri sledovaní výživového stavu vybraných vekových skupín dospeljej populácie, na plnení úlohy „*Program ovocie a zelenina do škôl*“, v rámci kampane *Zdravé pracoviská*, na projekte „*Primárna prevencia aterosklerózy v detskom veku*“, v projekte „*Surveillance chronických ochorení*“.

Spolupráca so zdravotníckymi zariadeniami spočívala aj v distribúcii zdravotno-výchovných materiálov - letákov, plagátov a brožúr do ambulancií lekárov prvého kontaktu, pediatrov, obvodných a aj lekárov špecialistov. Pri odporúčaní ďalších klinických vyšetrení klientov poradne zdravia ako aj pri plnení projektov a programov súvisiacich zo zdravým životným štýlom spolupracujú OPZ s praktickými lekármi, špecialistami, stomatológmi, gynekológmi, pediatrami, lekárnikmi a lekárňami, psychologmi. V priebehu celého roka 2015 odbory podpory zdravia spolupracovali so štátnymi aj neštátnymi zdravotníckymi zariadeniami a inými zariadeniami a to najmä s:

- Nemocnicami s poliklinikou v jednotlivých okresoch, Poliklinikami, Reumatologicko-rehabilitačným centrom, Fakultnými nemocnicami s poliklinikou, Súkromnými zdravotníckymi strediskami.
- Psychiatrickými, neurologickými, psychologickými, kardiologickými, internými, TARCH, geriatrickými, metabolickými, diabetologickými, gynekologickými, pneumologickými, ortopedickými, ftizeologickými a stomatologickými ambulanciami,

ambulanciami praktických lekárov pre deti a dorast, ambulanciami praktických lekárov.

- Rýchlou zdravotnou službou, národnou transfúznou službou, lekárňami a farmaceutickými spoločnosťami.
- Referátom poradensko-psychologických služieb a pedagogicko-psychologickými poradňami.

Odbory podpory zdravia v rámci účasti na úlohách, projektoch a programoch rozvíjali odbornú spoluprácu v rámci rezortu i medzirezortne so štátnou správou a samosprávou. Základným cieľom vzájomnej spolupráce s orgánmi, organizáciami, nadáciami, štátnou správou a samosprávou je neustále zvyšovať zdravotné uvedomenie širokej verejnosti v oblasti podpory a ochrany vlastného zdravia a zainteresovať širokú verejnosť v starostlivosti o svoje zdravie.

Do spolupráce v plnení úloh v oblasti podpory zdravia sa zapojili hlavne mestské a obecné úrady, starostovia a primátori obcí, školské úrady, materské školy, základné školy, stredné školy, krajské riaditeľstvá policajných zborov, dopravná polícia, Železnice SR, okresné a krajské komisie pre drogovú problematiku a prevenciu kriminality, hasičské zbory, jednotlivé kancelárie projektu „Zdravé mesto“, Rada mládeže, Športové kluby, Ústavy sociálnych služieb, Matica slovenská, Kluby kardiakov, diabetikov, Kluby dôchodcov, Domovy dôchodcov s sociálnych služieb, Krajské kancelárie splnomocnenca vlády pre rómske komunity, organizácie v SR, Detské domovy.

RÚVZ v SR spolupracovali aj s MŠVVaŠ SR, NR-SR, Kanceláriou WHO v SR.

Aj v roku 2015 sa rozvíjala vzájomne prospešná spolupráca medzi Lekárskou fakultou Univerzity Komenského v Bratislave, Vysokou školou zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, Slovenskou zdravotníckou univerzitou, Trnavskou univerzitou, Univerzitou sv. Cyrila a Metoda v Trnave, Katolíckou univerzitou v Ružomberku, Slovenskou zdravotníckou univerzitou v Banskej Bystrici, Univerzitou 3. veku, Trenčianskou univerzitou - Fakultou zdravotníctva, Jesseniovou lekárskou fakultou UK v Martine, UK v Prahe, Ústavom verejného zdravotníctva v Košiciach, Žilinskou univerzitou, Univerzitou J. Selyeho v Komárne, Klinikou stomatológie a maxilofaciálnej chirurgie UPJŠ LF v Košiciach, Inštitútom drogových závislostí v Bratislave, Centrom pre liečbu drogových závislostí a Slovenskou akadémiou vzdelávania.

Výborná spolupráca prebiehala počas roka 2015 aj so Slovenskou kardiologickou spoločnosťou, Slovenskou lekárskou spoločnosťou, Slovenskou lekárskou komorou, Slovenskou komorou sestier a pôrodných asistentiek, sekciou dentálnych hygieničiek, Slovenskou epidemiologickou a vakcinologickou spoločnosťou, Ligou proti rakovine, Ligou za duševné zdravie, Slovenskou nadáciou srdca, Ligou proti reumatizmu, Zväzom diabetikov Slovenska, Spoločnosťou psoriatickov, Alzheimerovou spoločnosťou, Slovenskou úniou proti osteoporóze, Slovenským zväzom telesne postihnutých, Slovenským zväzom záhradkárov, Slovenským zväzom telesnej kultúry, Spoločnosťou klinickej onkológie, Slovenskou asociáciou verejného zdravia a s Národným centrom zdravotníckych informácií. Pri aktivitách s hlavným cieľom vo výchovno-vzdelávacej oblasti pracovníci odboru podpory zdravia spolupracovali so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, Zdravotnou poisťovňou Dôvera, Union, aj Wüstenrot.

V zabezpečovaní zdravotno-výchovných aktivít Odbory podpory zdravia spolupracovali s rôznymi občianskymi združeniami - Anabell, Harmónia, Otvorené srdcia, Spoločnosťou na pomoc deťom s autizmom, Zväzom postihnutých civilizačnými chorobami, občianskym združením „Pre zdravie našich detí“, občianskym združením „Pre zdravie a výživu“, Klub Viktória, ďalej s občianskymi združeniami „Nádej deťom“ a „Áno pre život“.

V plnení aktivít v rámci odboru podpory zdravia sa realizovala spolupráca aj s Centrami voľného času, Centrami výchovy a psychologickéj prevencie, Materskými centrami, Úniou žien, Rómskymi komunitnými centrami, Územnými spolkami, Regionálnymi kultúrnymi centrami, Dennými centrami pre seniorov, Osvetovými strediskami, knižnicami, mimovládnyimi organizáciami Turčianske venuše, Národná koalícia na kontrolu tabaku, Stop fajčeniu, Jednotou dôchodcov na Slovensku, s Klubmi dôchodcov, Slovenským červeným krížom, ako aj inými mimovládnyimi organizáciami, ktoré vykonávajú činnosť na úseku podpory zdravia.

OPZ spolupracujú s printovými, rozhlasovými, televíznymi, internetovými médiami na mestskej, okresnej, regionálnej a celoslovenskej úrovni.

V záujme zlepšenia dostupnosti preventívneho vyšetrenia sa realizovali komplexné vyšetrenia a poradenstvo priamo na pracoviskách viacerých organizácií a spoločností.

V rámci spolupráce **so štátnym, verejným, súkromným a tretím sektorom** uskutočnili pracovníci OPZ RÚVZ v SR **celkom 2398 aktivít**. Z toho bolo realizovaných 682 aktivít pre deti a mládež, pre produktívny vek 986 aktivít, pre poproduktívny vek 193 aktivít, pre inú cieľovú skupinu bolo realizovaných 537 aktivít.

3.6 Iné činnosti odboru (legislatíva, členstvo v pracovných skupinách, organizovanie konferencií, seminárov...)

3.6.1 Legislatíva

Jednotlivé RÚVZ pripomienkovali:

- návrh aktualizácie Národného programu podpory zdravia.
- úlohy pripravovaného Národného akčného plánu v prevencii obezity 2015-2025 so zameraním na dospelú populáciu.

Jednotlivé RÚVZ predložili:

- akreditačnej komisii MZ SR na schválenie návrh minimálneho štandardu pre špecializačný študijný program v špecializačnom odbore Výchova k zdraviu.
- analýzu požadovaných existujúcich súčasne platných materiálov v oblasti verejného zdravotníctva pre prípravu novej (prepracovanej) stratégie verejného zdravia.
- stanovisko k realizačnej stratégii na podporu verejného zdravia a návrhu jej implementácie a taktiež zaslali návrh na prevádzku telefonickej linky pre fajčiarov v rámci rezortu zdravotníctva

3.6.2 Členstvo v pracovných skupinách

Poradný zbor hlavného hygienika SR pre odbor výchova k zdraviu. Členovia poradného zboru sú z RÚVZ Bratislava, RÚVZ Trnava, RÚVZ Prievidza, RÚVZ Martin, RÚVZ Stará Ľubovňa, RÚVZ Spišská Nová Ves, RÚVZ Zvolen, RÚVZ Nitra.

Pracovníci odborov podpory zdravia RÚVZ v SR v roku 2015 boli členmi pracovných skupín pod vedením OPZ ÚVZ SR:

- Pracovná skupina **pre tvorbu koncepcie Výchovy k zdraviu** (RÚVZ Martin, RÚVZ Levice, RÚVZ Prešov, RÚVZ Zvolen, RÚVZ Rožňava, RÚVZ Stará Ľubovňa, RÚVZ Trnava, RÚVZ Bardejov, RÚVZ Žiar nad Hronom, RÚVZ Spišská Nová Ves).
- **Ústredná koordinačná rada na ochranu a podpory zdravia - ÚKROPZ** (RÚVZ Banská Bystrica, RÚVZ Košice, RÚVZ Žilina).

- Pracovná skupina zriadená na **aktualizáciu Národného programu podpory zdravia** v Slovenskej republike (RÚVZ Trenčín, RÚVZ Žilina, RÚVZ Banská Bystrica)
- Pracovná skupina **k realizácii Programu podpory zdravia znevýhodnených komunit** na Slovensku (RUVZ Banská Bystrica, RÚVZ Bardejov, RÚVZ Humenné, RÚVZ Košice, RÚVZ Michalovce, RÚVZ Poprad, RÚVZ Prešov, RÚVZ Rimavská Sobota, RÚVZ Rožňava, RÚVZ Spišská nová Ves, RÚVZ Stará Ľubovňa, RÚVZ Vranov nad Topľou).
- Pracovná skupina na **podporu zdravia seniorov** (RÚVZ Prešov, RÚVZ Stará Ľubovňa, RÚVZ Levice, RÚVZ Žiar nad Hronom, RÚVZ Dolný Kubín, RÚVZ Martin, RÚVZ Trnava, RÚVZ Bratislava, RÚVZ Košice, RÚVZ Trenčín).
- Pracovná skupina **duševné zdravie a prevencia drogových závislostí** (RÚVZ Prešov, RÚVZ Považská Bystrica, RÚVZ Banská Bystrica – 2x, RÚVZ Martin, RÚVZ Trnava, RÚVZ Bratislava, RÚVZ Košice, RÚVZ Trenčín).
- Pracovná skupina na **prevenciu fajčenia** (RÚVZ Prešov, RÚVZ Nitra, RÚVZ Prievidza, RÚVZ Banská Bystrica, RÚVZ Martin, RÚVZ Trnava, RÚVZ Dunajská Streda, RÚVZ Trenčín).
- Pracovná skupina pre **pohybovú aktivitu, prevenciu nadváhy a obezity** (RÚVZ Poprad, RÚVZ Stará Ľubovňa, RÚVZ Banská Bystrica – 2x, RÚVZ Žiar nad Hronom, RÚVZ Dolný Kubín, RÚVZ Liptovský Mikuláš, RÚVZ Trnava, RÚVZ Dunajská Streda, RÚVZ Košice, RÚVZ Spišská Nová Ves, RÚVZ Trenčín, RÚVZ Čadca, RÚVZ Bardejov).
- Pracovná skupina **poradne zdravia** (RÚVZ Bratislava, RÚVZ Košice, RÚVZ Prešov, RÚVZ Banská Bystrica, RÚVZ Rimavská Sobota, RÚVZ Trnava, RÚVZ Trenčín, RÚVZ Nitra, RÚVZ Žilina).
- Pracovná skupina k **príprave správy o zdravotnom stave obyvateľstva Slovenskej republiky** (RÚVZ Banská Bystrica, RÚVZ Trenčín).
- Dočasná pracovná skupina k **plneniu úlohy č. 12 z NAPPA** - vypracovanie prierezovej štúdie o vplyve a dopade zdravotnej výchovy v prevencii alkoholovej závislosti (RÚVZ Trnava, RÚVZ Považská Bystrica, RÚVZ Trebišov, RÚVZ Spišská nová Ves).

Pracovníci odborov podpory zdravia RÚVZ v SR v roku 2015 boli členmi aj iných pracovných skupín a komisií:

- Pracovná skupina Prevencia aterosklerózy v detskom a dospelom veku (RÚVZ Rimavská Sobota).
- Pracovná skupina k projektu EHES (RÚVZ Rimavská Sobota).
- Pracovná skupina k medziodborovému projektu „Vnútorne prostredie škôl“(RÚVZ Rimavská Sobota).
- RÚVZ Rimavská sobota v roku 2014 bol národným kontaktným bodom pre spoluprácu so Svetovou zdravotníckou organizáciou (WHO) v oblasti rómskeho zdravia.
- Medzirezortná komisia pre problematiku jódovej profylaxie a príjmu jódu (RÚVZ Rimavská Sobota).
- Odbornej komisia biologickej olympiády (RÚVZ Prešov)
- Komisia pre prevenciu protispoločenskej činnosti (RÚVZ Prešov)
- Komisia pre prevenciu kriminality a inej protispoločenskej činnosti (RÚVZ Liptovský Mikuláš).
- Riadiaci výbor mestskej protidrogovej komisie (RÚVZ Trnava).
- Prípravný výbor dní zdravia (RÚVZ Trnava).
- Komisii pre prevenciu kriminality a inej protispoločenskej činnosti OÚ (RÚVZ Trnava).
- Koordinačná skupina ku Komunitnému plánu sociálnych služieb za oblasť Seniori a Deti, Mládež a Rodina. (RÚVZ Trnava).

- Komisia pre prevenciu kriminality a inej protispoločenskej činnosti pri mestskom zastupiteľstve Senica (RÚVZ Senica).
- Komisia pre prevenciu kriminality a inej protispoločenskej činnosti Okresného úradu Košice (RÚVZ KOŠICE)
- Odborná poradná skupiny pre oblasť "Košice – Zdravé a čisté mesto (RÚVZ KOŠICE)
- Odborná poradná skupina Programu rozvoja mesta Košice 2015 – 2020 s výhľadom do roka 2025, pre oblasť "Košice – Sociálne mesto" (RÚVZ KOŠICE).
- Expertná skupina EÚ pre sociálne determinanty zdravia a nerovnosti v zdraví (RÚVZ KOŠICE).
- Medzirezortná skupina mesta Stará Ľubovňa (RÚVZ Stará Ľubovňa)
- Pracovná skupina pre problematiku násilia na deťoch. Pracovná skupina bola doplnená o nových členov na žiadosť hlavného hygienika SR. Členkou je MUDr. Dana Čechová (RÚVZ Levice).

3.6.3 Organizovanie konferencií a seminárov

Pracovníci odborov podpory zdravia RÚVZ v SR v roku sa podieľali na organizovaní nasledovných podujatí:

Pracovníci RÚVZ v SR sa podieľajú na organizácii celo ústavných odborných seminárov vzdelávania odborných zamestnancov RÚVZ, ktoré sú kreditované Slovenskou akreditačnou radou pre kontinuálne medicínske vzdelávanie (SACCME).

Z odborných podujatí vyberáme vedecko-popularizačnú konferenciu "Parazity v mestách pod vplyvom globálnych zmien", na príprave ktorej sme sa podieľali (v rámci členstva vo vedeckom výbore konferencie) a kde sme brali účasť. Podujatie bolo realizované s podporou Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci projektu Ochrana životného prostredia pred parazitozoonózami pod vplyvom globálnych klimatických a spoločenských zmien, a organizované Parazitologickým ústavom SAV Košice, v dňoch 28. – 29. 5. 2015, na Inštitúte vzdelávania veterinárnych lekárov v Košiciach.

Oddelenie Výchovy k zdraviu v Spišskej novej Vsi spoluorganizovalo v novembri 2015 v spolupráci s ÚVZ SR celoslovenský pracovný seminár zameraný na novú metodiku Poradenských centier ochrany a podpory zdravia, ktorý sa konal v hoteli Park Poráč v Poráčskej doline. Na stretnutí sme aktívne vystúpili s príspevkom, ktorý bol obsahovo zameraný na vyšetrovacie metódy a testy telesnej zdatnosti a aeróbnej výkonnosti u klientov Poradne pre optimalizáciu pohybovej aktivity. Prezентáciu sme doplnili aj názornou praktickou ukážkou funkčného testu pracovnej kapacity (ergometrický záťažový test) ako aj spirometrie vrátane vyhodnotenia.

Odd. Podpory zdravia sa podieľalo na organizácii, prípravy a priebehu 23. ročníka medzinárodnej konferencie Životné podmienky a zdravie vo Vysokých Tatrách za účasti 119 odborníkov s Poľska, Českej republiky, Srbska a Slovenska.

3.7. Činnosť poradenských centier ochrany a podpory zdravia v Slovenskej republike

7.1 Základná poradňa

Tab. č. 3: Návštevnosť základnej poradne za obdobie od 1. 1. 2015 do 31. 12. 2015

Základné - prvé vyšetrenie

VEKOVÁ SKUPINA	MUŽI			ŽENY			SPOLU		
	Abs.	%	+ [%]	Abs.	%	+ [%]	Abs.	%	+ [%]
0-14	50	2,1	0,6	31	0,9	0,3	81	1,4	0,3
15-19	168	7,2	1,0	186	5,1	0,7	354	5,9	0,6
20-24	133	5,7	0,9	231	6,4	0,8	364	6,1	0,6
25-34	476	20,4	1,6	512	14,1	1,1	988	16,6	0,9
35-44	453	19,4	1,6	692	19,1	1,3	1145	19,2	1,0
45-54	392	16,8	1,5	690	19,0	1,3	1082	18,1	1,0
55-64	398	17,0	1,5	727	20,0	1,3	1125	18,9	1,0
65 a viac	268	11,5	1,3	557	15,4	1,2	825	13,8	0,9
S P O L U :	2338	100,0		3626	100,0		5964	100,0	

Kontrolné vyšetrenie

VEKOVÁ SKUPINA	MUŽI			ŽENY			SPOLU		
	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]
0-14	6	0,4	0,4	6	0,2	0,2	12	0,3	0,2
15-19	12	0,9	0,5	8	0,3	0,2	20	0,5	0,2
20-24	31	2,3	0,8	32	1,0	0,4	63	1,4	0,3
25-34	171	12,8	1,8	188	6,1	0,8	359	8,1	0,8
35-44	219	16,4	2,0	399	12,9	1,2	618	14,0	1,0
45-54	219	16,4	2,0	686	22,2	1,5	905	20,5	1,2
55-64	301	22,5	2,2	869	28,2	1,6	1170	26,5	1,3
65 a viac	376	28,2	2,4	897	29,1	1,6	1273	28,8	1,3
S P O L U :	1335	100,0		3085	100,0		4420	100,0	

Tab. č. 4: Počet štandardných vyšetrení u klientov, ktorým sa vyšetruvalo riziko kardiovaskulárnych chorôb za obdobie od 1. 1. 2015 do 31. 12. 2015

Základné - prvé vyšetrenie

VEKOVÁ SKUPINA	MUŽI			ŽENY			SPOLU		
	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]
0-14	5	0,6	0,5	1	0,1	0,1	6	0,2	0,2
15-19	30	3,4	1,2	87	5,7	1,2	117	4,9	0,9
20-24	58	6,5	1,6	98	6,5	1,2	156	6,5	1,0
25-34	145	16,2	2,4	189	12,5	1,7	334	13,9	1,4
35-44	149	16,6	2,4	284	18,7	2,0	433	18,0	1,5
45-54	193	21,6	2,7	302	19,9	2,0	495	20,5	1,6
55-64	200	22,3	2,7	322	21,2	2,1	522	21,7	1,6
65 a viac	115	12,8	2,2	233	15,4	1,8	348	14,4	1,4
S P O L U :	895	100,0		1516	100,0		2411	100,0	

Kontrolné vyšetrenie

VEKOVÁ SKUPINA	MUŽI			ŽENY			SPOLU		
	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]
0-14	2	0,3	0,5	0	0,0	0,0	2	0,1	0,1
15-19	3	0,5	0,6	2	0,1	0,2	5	0,2	0,2
20-24	11	1,9	1,1	11	0,7	0,4	22	1,0	0,4
25-34	35	6,0	1,9	85	5,4	1,1	120	5,5	1,0
35-44	72	12,4	2,7	191	12,1	1,6	263	12,2	1,4
45-54	115	19,8	3,2	380	24,0	2,1	495	22,9	1,8
55-64	152	26,2	3,6	440	27,8	2,2	592	27,4	1,9
65 a viac	191	32,9	3,8	473	29,9	2,3	664	30,7	1,9
S P O L U :	581	100,0		1582	100,0		2163	100,0	

Tab. č. 8a: Výsledky biochemických vyšetrení prvýkrát vyšetrených klientov v poradni zdravia za obdobie od 1. 1. 2015 do 31. 12. 2015

MUŽI

Veková skupina		Cholesterol		Glukóza		Triglyceridy		HDL		LDL		TC / HDL		TG / HDL		LDL / HDL		BMI		WHR	
		N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z
0-14	abs.	5	0	4	1	3	2	1	4	5	0	3	2	2	3	4	1	9	1	5	0
	rel.	0,4	0,0	0,4	0,3	0,4	0,8	0,3	0,7	0,7	0,0	0,7	0,4	0,6	0,5	0,6	0,3	1,0	0,1	0,4	0,0
	+-%	0,3	0,0	0,4	0,7	0,4	1,1	0,5	0,7	0,6	0,0	0,8	0,5	0,8	0,6	0,6	0,7	0,7	0,2	0,4	0,0
15-19	abs.	45	0	31	2	25	6	8	24	31	0	25	7	14	17	29	2	59	9	34	5
	rel.	3,4	0,0	3,4	0,7	3,3	2,4	2,1	4,3	4,4	0,0	5,8	1,4	4,1	2,9	4,6	0,7	6,8	0,8	3,0	1,0
	+-%	1,0	0,0	1,2	1,0	1,3	1,9	1,4	1,7	1,5	0,0	2,2	1,0	2,1	1,3	1,6	1,0	1,7	0,5	1,0	0,9
20-24	abs.	115	17	63	9	47	13	25	34	55	3	37	22	30	29	44	14	85	40	107	6
	rel.	8,8	2,1	6,8	3,1	6,1	5,3	6,5	6,0	7,8	1,4	8,6	4,3	8,7	4,9	6,9	4,8	9,8	3,6	9,6	1,2
	+-%	1,5	1,0	1,6	2,0	1,7	2,8	2,5	2,0	2,0	1,6	2,7	1,7	3,0	1,7	2,0	2,5	2,0	1,1	1,7	1,0
25-34	abs.	351	115	178	24	145	34	85	77	138	18	105	56	81	78	123	33	242	198	318	45
	rel.	26,8	13,9	19,3	8,3	18,9	13,9	22,0	13,7	19,5	8,3	24,4	10,8	23,5	13,2	19,4	11,4	27,9	17,9	28,4	9,0
	+-%	2,4	2,4	2,6	3,2	2,8	4,3	4,1	2,8	2,9	3,7	4,1	2,7	4,5	2,7	3,1	3,7	3,0	2,3	2,6	2,5
35-44	abs.	254	193	180	41	132	47	62	98	115	39	59	101	54	103	106	48	158	231	229	85
	rel.	19,4	23,3	19,6	14,2	17,2	19,2	16,1	17,4	16,3	18,0	13,7	19,5	15,7	17,4	16,7	16,6	18,2	20,8	20,4	17,1
	+-%	2,1	2,9	2,6	4,0	2,7	4,9	3,7	3,1	2,7	5,1	3,3	3,4	3,8	3,1	2,9	4,3	2,6	2,4	2,4	3,3
45-54	abs.	195	187	197	48	152	58	64	137	134	60	62	139	49	149	121	73	123	211	182	104
	rel.	14,9	22,6	21,4	16,7	19,8	23,7	16,6	24,4	19,0	27,6	14,4	26,9	14,2	25,2	19,1	25,3	14,2	19,0	16,3	20,9
	+-%	1,9	2,8	2,7	4,3	2,8	5,3	3,7	3,5	2,9	6,0	3,3	3,8	3,7	3,5	3,1	5,0	2,3	2,3	2,2	3,6
55-64	abs.	190	208	174	84	173	51	73	137	137	70	66	144	57	151	120	87	111	257	172	139
	rel.	14,5	25,1	18,9	29,2	22,6	20,8	18,9	24,4	19,4	32,3	15,3	27,9	16,5	25,5	18,9	30,1	12,8	23,2	15,4	27,9
	+-%	1,9	3,0	2,5	5,2	3,0	5,1	3,9	3,5	2,9	6,2	3,4	3,9	3,9	3,5	3,0	5,3	2,2	2,5	2,1	3,9
65 a viac	abs.	154	109	93	79	90	34	68	51	91	27	73	46	58	61	87	31	79	162	73	114
	rel.	11,8	13,1	10,1	27,4	11,7	13,9	17,6	9,1	12,9	12,4	17,0	8,9	16,8	10,3	13,7	10,7	9,1	14,6	6,5	22,9
	+-%	1,7	2,3	1,9	5,2	2,3	4,3	3,8	2,4	2,5	4,4	3,5	2,5	3,9	2,5	2,7	3,6	1,9	2,1	1,4	3,7
SPOLU:(100%)		1309	829	920	288	767	245	386	562	706	217	430	517	345	591	634	289	866	1109	1120	498

Tab. č. 8b: Výsledky biochemických vyšetření prvýkrát vyšetřených klientov v poradni zdravia za obdobie od 1. 1. 2015 do 31. 12. 2015

ŽENY

Veková skupina		Cholesterol		Glukóza		Triglyceridy		HDL		LDL		TC / HDL		TG / HDL		LDL / HDL		BMI		WHR	
		N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z
0-14	abs	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0
	rel.	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
15-19	abs	115	16	89	9	85	4	37	53	86	2	66	24	74	14	79	9	114	12	88	29
	rel.	6,4	0,9	5,5	2,0	6,0	1,0	4,4	6,2	7,1	0,5	7,7	2,9	8,7	1,8	6,1	2,7	6,0	0,8	7,2	1,8
	+-%	1,1	0,5	1,1	1,3	1,2	1,0	1,4	1,6	1,4	0,7	1,8	1,1	1,9	0,9	1,3	1,8	1,1	0,5	1,4	0,7
20-24	abs	191	36	108	16	94	13	62	47	94	7	85	24	70	32	96	5	188	28	167	44
	rel.	10,6	2,1	6,7	3,5	6,7	3,3	7,4	5,5	7,7	1,7	9,9	2,9	8,2	4,1	7,4	1,5	9,9	1,9	13,6	2,8
	+-%	1,4	0,7	1,2	1,7	1,3	1,8	1,8	1,5	1,5	1,3	2,0	1,1	1,8	1,4	1,4	1,3	1,3	0,7	1,9	0,8
25-34	abs	387	117	242	25	210	32	131	92	205	10	159	64	141	75	195	20	394	88	254	136
	rel.	21,4	6,9	15,1	5,4	14,9	8,2	15,7	10,8	16,8	2,4	18,6	7,7	16,6	9,6	15,0	6,0	20,7	6,1	20,7	8,7
	+-%	1,9	1,2	1,8	2,1	1,9	2,7	2,5	2,1	2,1	1,5	2,6	1,8	2,5	2,1	1,9	2,6	1,8	1,2	2,3	1,4
35-44	abs	405	282	317	69	275	62	149	170	242	61	157	162	158	147	247	56	449	207	281	281
	rel.	22,4	16,6	19,8	15,0	19,5	15,8	17,8	20,0	19,9	14,9	18,3	19,6	18,6	18,7	19,1	16,9	23,6	14,3	22,9	17,9
	+-%	1,9	1,8	1,9	3,3	2,1	3,6	2,6	2,7	2,2	3,4	2,6	2,7	2,6	2,7	2,1	4,0	1,9	1,8	2,3	1,9
45-54	abs	245	434	345	94	293	89	174	167	217	113	146	195	167	164	237	93	368	295	239	333
	rel.	13,6	25,6	21,5	20,4	20,7	22,7	20,8	19,6	17,8	27,6	17,0	23,6	19,6	20,9	18,3	28,1	19,4	20,4	19,5	21,2
	+-%	1,6	2,1	2,0	3,7	2,1	4,1	2,8	2,7	2,2	4,3	2,5	2,9	2,7	2,8	2,1	4,8	1,8	2,1	2,2	2,0
55-64	abs	218	500	306	119	279	114	180	174	213	133	148	206	153	196	262	84	251	444	152	417
	rel.	12,1	29,5	19,1	25,9	19,7	29,1	21,6	20,5	17,5	32,4	17,3	24,9	18,0	25,0	20,2	25,4	13,2	30,7	12,4	26,6
	+-%	1,5	2,2	1,9	4,0	2,1	4,5	2,8	2,7	2,1	4,5	2,5	2,9	2,6	3,0	2,2	4,7	1,5	2,4	1,8	2,2
65 a viac	abs	244	311	197	128	177	78	102	147	160	84	96	152	88	157	180	64	135	370	47	329
	rel.	13,5	18,3	12,3	27,8	12,5	19,9	12,2	17,3	13,1	20,5	11,2	18,4	10,3	20,0	13,9	19,3	7,1	25,6	3,8	21,0
	+-%	1,6	1,8	1,6	4,1	1,7	4,0	2,2	2,5	1,9	3,9	2,1	2,6	2,0	2,8	1,9	4,3	1,2	2,3	1,1	2,0
SPOLU: (100%)		1806	1696	1605	460	1413	392	835	850	1217	410	857	827	851	785	1296	331	1901	1444	1228	1569

Tab. č. 9a: Výsledky biochemických vyšetření opakovane vyšetřených klientů v poradni zdraví za období od 1. 1. 2015 do 31. 12. 2015

MUŽI

Veková skupina		Cholesterol		Glukóza		Triglyceridy		HDL		LDL		TC / HDL		TG / HDL		LDL / HDL		BMI		WHR	
		N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z
0-14	abs.	1	1	2	0	2	0	1	1	2	0	2	0	0	2	2	0	5	0	1	1
	rel.	0,1	0,2	0,3	0,0	0,4	0,0	0,3	0,3	0,5	0,0	0,6	0,0	0,0	0,6	0,5	0,0	1,3	0,0	0,2	0,2
	+-%	0,3	0,3	0,5	0,0	0,5	0,0	0,6	0,6	0,6	0,0	0,9	0,0	0,0	0,8	0,7	0,0	1,1	0,0	0,3	0,4
15-19	abs.	6	0	3	0	3	0	2	1	3	0	3	0	2	1	3	0	5	1	6	0
	rel.	0,8	0,0	0,5	0,0	0,6	0,0	0,6	0,3	0,7	0,0	0,9	0,0	0,7	0,3	0,7	0,0	1,3	0,1	1,0	0,0
	+-%	0,7	0,0	0,6	0,0	0,7	0,0	0,9	0,6	0,8	0,0	1,1	0,0	1,0	0,5	0,8	0,0	1,1	0,3	0,8	0,0
20-24	abs.	31	1	10	2	10	1	6	5	11	0	9	2	5	6	10	1	30	1	29	1
	rel.	4,3	0,2	1,7	0,6	2,0	0,5	1,9	1,5	2,5	0,0	2,8	0,6	1,7	1,7	2,4	0,4	7,6	0,1	5,0	0,2
	+-%	1,5	0,3	1,0	0,9	1,2	1,0	1,5	1,3	1,5	0,0	1,8	0,8	1,5	1,3	1,5	0,9	2,6	0,3	1,8	0,4
25-34	abs.	126	40	49	14	43	14	16	20	28	8	24	12	21	15	27	9	73	74	106	22
	rel.	17,6	6,8	8,3	4,5	8,4	7,0	4,9	5,9	6,4	3,9	7,5	3,5	7,3	4,2	6,6	3,9	18,5	9,9	18,3	4,8
	+-%	2,8	2,0	2,2	2,3	2,4	3,5	2,4	2,5	2,3	2,7	2,9	2,0	3,0	2,1	2,4	2,5	3,8	2,1	3,2	2,0
35-44	abs.	117	98	84	25	58	39	29	56	51	31	32	53	31	53	45	37	75	111	121	53
	rel.	16,3	16,7	14,2	8,1	11,4	19,4	9,0	16,6	11,7	15,3	10,0	15,5	10,7	14,8	10,9	16,2	19,0	14,9	20,9	11,7
	+-%	2,7	3,0	2,8	3,0	2,8	5,5	3,1	4,0	3,0	4,9	3,3	3,8	3,6	3,7	3,0	4,8	3,9	2,6	3,3	3,0
45-54	abs.	99	122	122	39	90	54	61	72	82	43	54	79	46	83	73	52	59	136	101	76
	rel.	13,8	20,8	20,7	12,7	17,7	26,9	18,8	21,4	18,8	21,2	16,9	23,2	15,9	23,1	17,7	22,8	14,9	18,2	17,5	16,7
	+-%	2,5	3,3	3,3	3,7	3,3	6,1	4,3	4,4	3,7	5,6	4,1	4,5	4,2	4,4	3,7	5,4	3,5	2,8	3,1	3,4
55-64	abs.	134	162	155	83	121	54	91	87	111	58	79	99	75	96	107	62	55	191	94	126
	rel.	18,7	27,6	26,3	26,9	23,8	26,9	28,1	25,8	25,4	28,6	24,7	29,0	26,0	26,7	26,0	27,2	13,9	25,6	16,3	27,8
	+-%	2,9	3,6	3,6	5,0	3,7	6,1	4,9	4,7	4,1	6,2	4,7	4,8	5,1	4,6	4,2	5,8	3,4	3,1	3,0	4,1
65 a viac	abs.	202	163	165	145	182	39	118	95	149	63	117	96	109	103	145	67	93	232	120	175
	rel.	28,2	27,8	28,0	47,1	35,8	19,4	36,4	28,2	34,1	31,0	36,6	28,2	37,7	28,7	35,2	29,4	23,5	31,1	20,8	38,5
	+-%	3,3	3,6	3,6	5,6	4,2	5,5	5,2	4,8	4,4	6,4	5,3	4,8	5,6	4,7	4,6	5,9	4,2	3,3	3,3	4,5
SPOLU:	(100%)	716	587	590	308	509	201	324	337	437	203	320	341	289	359	412	228	395	746	578	454

Tab. č. 9b: Výsledky biochemických vyšetření opakovane vyšetřených klientov v poradni zdravia za obdobie od 1. 1. 2015 do 31. 12. 2015

ŽENY

Veková skupina		Cholesterol		Glukóza		Triglyceridy		HDL		LDL		TC / HDL		TG / HDL		LDL / HDL		BMI		WHR	
		N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z
0-14	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0
15-19	abs.	4	0	2	0	2	1	0	2	2	0	2	0	1	1	2	0	3	1	3	0
	rel.	0,3	0,0	0,1	0,0	0,1	0,2	0,0	0,3	0,2	0,0	0,2	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	0,2	0,1	0,4	0,0
	+-%	0,3	0,0	0,2	0,0	0,2	0,4	0,0	0,3	0,2	0,0	0,3	0,0	0,2	0,3	0,2	0,0	0,3	0,1	0,4	0,0
20-24	abs.	24	5	11	1	10	3	8	4	10	1	10	2	8	4	10	1	25	5	20	9
	rel.	2,1	0,3	0,6	0,1	0,7	0,6	0,8	0,5	0,9	0,2	1,1	0,2	0,8	0,5	0,7	0,3	1,9	0,3	2,4	0,5
	+-%	0,8	0,2	0,4	0,3	0,4	0,7	0,5	0,5	0,5	0,3	0,7	0,3	0,6	0,5	0,5	0,5	0,7	0,3	1,1	0,4
25-34	abs.	140	43	108	12	90	11	48	48	79	9	60	36	68	23	80	8	136	33	101	47
	rel.	12,1	2,3	6,3	1,8	6,5	2,2	4,5	6,1	7,0	1,4	6,7	3,8	6,8	3,0	5,9	2,0	10,4	2,3	12,3	2,9
	+-%	1,9	0,7	1,1	1,0	1,3	1,3	1,2	1,7	1,5	0,9	1,6	1,2	1,6	1,2	1,3	1,4	1,7	0,8	2,2	0,8
35-44	abs.	219	170	234	39	188	38	128	85	169	33	133	80	148	54	176	26	258	117	189	142
	rel.	18,9	9,2	13,6	5,8	13,5	7,5	12,1	10,7	15,0	5,3	14,8	8,4	14,8	7,0	13,0	6,6	19,8	8,1	23,0	8,7
	+-%	2,3	1,3	1,6	1,8	1,8	2,3	2,0	2,2	2,1	1,7	2,3	1,8	2,2	1,8	1,8	2,4	2,2	1,4	2,9	1,4
45-54	abs.	232	441	418	116	339	102	258	180	249	157	208	230	251	163	316	90	346	294	248	341
	rel.	20,1	23,8	24,3	17,2	24,4	20,0	24,3	22,7	22,2	25,0	23,1	24,2	25,1	21,1	23,3	22,8	26,5	20,3	30,2	20,8
	+-%	2,3	1,9	2,0	2,8	2,3	3,5	2,6	2,9	2,4	3,4	2,8	2,7	2,7	2,9	2,2	4,1	2,4	2,1	3,1	2,0
55-64	abs.	222	632	494	189	369	172	293	243	264	232	209	327	247	253	355	141	305	463	159	525
	rel.	19,2	34,1	28,7	28,0	26,6	33,8	27,6	30,6	23,5	36,9	23,2	34,3	24,7	32,7	35,7	35,7	23,4	32,0	19,3	32,0
	+-%	2,3	2,2	2,1	3,4	2,3	4,1	2,7	3,2	2,5	3,8	2,8	3,0	2,7	3,3	2,3	4,7	2,3	2,4	2,7	2,3

65 a viac	abs.	316	563	452	317	391	182	327	231	351	196	279	277	277	276	418	129	227	533	102	577
	rel.	27,3	30,4	26,3	47, 0	28,1	35,8	30,8	29, 1	31,2	31, 2	31, 0	29, 1	27,7	35, 7	30,8	32, 7	17,4	36,9	12, 4	35,2
	+-%	2,6	2,1	2,1	3,8	2,4	4,2	2,8	3,2	2,7	3,6	3,0	2,9	2,8	3,4	2,5	4,6	2,1	2,5	2,3	2,3
SPOLU :	(100%)	115 7	185 4	171 9	674	1389	509	106 2	793	112 4	628	901	952	100 0	774	135 7	395	130 5	144 6	822	164 1

Tab. č. 10a, 10b: Výsledky hodnotenia skríningu tlaku krvi u prvý raz vyšetrených klientov za obdobie od 1. 1. 2015 do 31. 12. 2015

Muži	Počet klientov vo vekových skupinách:									
		0-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 a viac	Spolu
1. Optimálny (<120 and <80)	abs.	5	13	39	104	64	35	29	22	311
	rel.	100,0	25,5	30,5	22,3	14,9	9,6	7,5	8,4	14,8
	+-%	0,0	12,0	8,0	3,8	3,4	3,0	2,6	3,3	1,5
2. Normálny (120-129 or 80-84)	abs.	0	15	35	134	123	99	86	46	538
	rel.	0,0	29,4	27,3	28,7	28,6	27,2	22,1	17,5	25,7
	+-%	0,0	12,5	7,7	4,1	4,3	4,6	4,1	4,6	1,9
3. Vysoký normálny (130-139 or 85-89)	abs.	0	11	34	123	113	92	83	47	503
	rel.	0,0	21,6	26,6	26,3	26,3	25,3	21,3	17,9	24,0
	+-%	0,0	11,3	7,7	4,0	4,2	4,5	4,1	4,6	1,8
4. Hypertenzia (140-159 or 90-99)	abs.	0	12	19	82	105	96	126	77	517
	rel.	0,0	23,5	14,8	17,6	24,4	26,4	32,4	29,3	24,7
	+-%	0,0	11,6	6,2	3,5	4,1	4,5	4,7	5,5	1,8
5. Hypertenzia II (160-179 or 100-109)	abs.	0	0	1	22	20	29	47	44	163
	rel.	0,0	0,0	0,8	4,7	4,7	8,0	12,1	16,7	7,8
	+-%	0,0	0,0	1,5	1,9	2,0	2,8	3,2	4,5	1,1
6. Hypertenzia III (>179 or >109)	abs.	0	0	0	2	5	13	18	27	65
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,4	1,2	3,6	4,6	10,3	3,1
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,6	1,0	1,9	2,1	3,7	0,7
S P O L U	abs.	5	51	128	467	430	364	389	263	2097
HYPERTENZIA	abs.	0	12	20	106	130	138	191	148	745
	rel.	0,0	23,5	15,6	22,7	30,2	37,9	49,1	56,3	35,5
	+-%	0,0	11,6	6,3	3,8	4,3	5,0	5,0	6,0	2,0

Ženy	Počet klientov vo vekových skupinách:									
		0-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 a viac	Spolu
1. Optimálny (<120 and <80)	abs.	1	84	155	284	263	180	107	57	1131
	rel.	100,0	63,6	67,7	56,7	38,3	26,4	15,0	10,4	32,4
	+-%	0,0	8,2	6,1	4,3	3,6	3,3	2,6	2,5	1,6
2. Normálny (120-129 or 80-84)	abs.	0	27	43	123	205	171	181	99	849
	rel.	0,0	20,5	18,8	24,6	29,8	25,0	25,4	18,0	24,3
	+-%	0,0	6,9	5,1	3,8	3,4	3,2	3,2	3,2	1,4
3. Vysoký normálny (130-139 or 85-89)	abs.	0	21	21	49	107	148	158	105	609
	rel.	0,0	15,9	9,2	9,8	15,6	21,7	22,2	19,1	17,4
	+-%	0,0	6,2	3,7	2,6	2,7	3,1	3,1	3,3	1,3
4. Hypertenzia I (140-159 or 90-99)	abs.	0	0	8	43	87	144	198	184	664
	rel.	0,0	0,0	3,5	8,6	12,7	21,1	27,8	33,5	19,0
	+-%	0,0	0,0	2,4	2,5	2,5	3,1	3,3	3,9	1,3
5. Hypertenzia II (160-179 or 100-109)	abs.	0	0	1	2	19	30	54	65	171
	rel.	0,0	0,0	0,4	0,4	2,8	4,4	7,6	11,8	4,9
	+-%	0,0	0,0	0,9	0,6	1,2	1,5	1,9	2,7	0,7
6. Hypertenzia III (>179 or >109)	abs.	0	0	1	0	6	10	14	40	71
	rel.	0,0	0,0	0,4	0,0	0,9	1,5	2,0	7,3	2,0
	+-%	0,0	0,0	0,9	0,0	0,7	0,9	1,0	2,2	0,5
S P O L U	abs.	1	132	229	501	687	683	712	550	3495
HYPERTENZIA	abs.	0	0	10	45	112	184	266	289	906
	rel.	0,0	0,0	4,4	9,0	16,3	26,9	37,4	52,5	25,9
	+-%	0,0	0,0	2,6	2,5	2,8	3,3	3,6	4,2	1,5
CELKOM	abs	6	183	357	968	1117	1047	1101	813	5592

Tab. č. 11a, 11b: Výsledky hodnotenia skríningu tlaku krvi u opakovane vyšetrených klientov za obdobie od 1. 1. 2015 do 31. 12. 2015

Muži	Počet klientov vo vekových skupinách:									
		0-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 a viac	Spolu
1. Optimálny (<120 and <80)	abs.	2	1	8	39	41	33	38	35	197
	rel.	100,0	16,7	30,8	27,7	23,4	19,0	16,0	11,9	18,7
	+-%	0,0	29,8	17,7	7,4	6,3	5,8	4,7	3,7	2,4
2. Normálny (120-129 or 80-84)	abs.	0	2	8	43	33	36	47	59	228
	rel.	0,0	33,3	30,8	30,5	18,9	20,7	19,8	20,1	21,6
	+-%	0,0	37,7	17,7	7,6	5,8	6,0	5,1	4,6	2,5
3. Vysoký normálny (130-139 or 85-89)	abs.	0	1	5	34	49	41	51	65	246
	rel.	0,0	16,7	19,2	24,1	28,0	23,6	21,5	22,2	23,3
	+-%	0,0	29,8	15,1	7,1	6,7	6,3	5,2	4,8	2,6
4. Hypertenzia I (140-159 or 90-99)	abs.	0	2	5	21	43	47	75	96	289
	rel.	0,0	33,3	19,2	14,9	24,6	27,0	31,6	32,8	27,4
	+-%	0,0	37,7	15,1	5,9	6,4	6,6	5,9	5,4	2,7
5. Hypertenzia II (160-179 or 100-109)	abs.	0	0	0	3	9	12	20	28	72
	rel.	0,0	0,0	0,0	2,1	5,1	6,9	8,4	9,6	6,8
	+-%	0,0	0,0	0,0	2,4	3,3	3,8	3,5	3,4	1,5
6. Hypertenzia III (>179 or >109)	abs.	0	0	0	1	0	5	6	10	22
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,7	0,0	2,9	2,5	3,4	2,1
	+-%	0,0	0,0	0,0	1,4	0,0	2,5	2,0	2,1	0,9
S P O L U	S P O L U	2	6	26	141	175	174	237	293	1054
	abs.	0	2	5	25	52	64	101	134	383
HYPERTENZIA	rel.	0,0	33,3	19,2	17,7	29,7	36,8	42,6	45,7	36,3
	+-%	0,0	37,7	15,1	6,3	6,8	7,2	6,3	5,7	2,9

		Ženy Počet klientov vo vekových skupinách:								
		0-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 a viac	Spolu
1. Optimálny	abs.	0	2	19	101	188	219	178	118	825
	rel.	0,0	100,0	70,4	60,8	53,7	36,8	24,6	16,8	32,2
(<120 and <80)	+-%	0,0	0,0	17,2	7,4	5,2	3,9	3,1	2,8	1,8
2. Normálny	abs.	0	0	7	37	78	132	166	137	557
	rel.	0,0	0,0	25,9	22,3	22,3	22,2	22,9	19,5	21,7
(120-129 or 80-84)	+-%	0,0	0,0	16,5	6,3	4,4	3,3	3,1	2,9	1,6
3. Vysoký normálny	abs.	0	0	1	15	36	109	149	156	466
	rel.	0,0	0,0	3,7	9,0	10,3	18,3	20,6	22,2	18,2
(130-139 or 85-89)	+-%	0,0	0,0	7,1	4,4	3,2	3,1	2,9	3,1	1,5
4. Hypertenzia I	abs.	0	0	0	11	34	110	175	191	521
	rel.	0,0	0,0	0,0	6,6	9,7	18,5	24,2	27,2	20,3
(140-159 or 90-99)	+-%	0,0	0,0	0,0	3,8	3,1	3,1	3,1	3,3	1,6
5. Hypertenzia II	abs.	0	0	0	1	13	23	46	69	152
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,6	3,7	3,9	6,4	9,8	5,9
(160-179 or 100-109)	+-%	0,0	0,0	0,0	1,2	2,0	1,5	1,8	2,2	0,9
6. Hypertenzia III	abs.	0	0	0	1	1	2	10	31	45
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,6	0,3	0,3	1,4	4,4	1,8
(>179 or >109)	+-%	0,0	0,0	0,0	1,2	0,6	0,5	0,9	1,5	0,5
S P O L U	abs.	0	2	27	166	350	595	724	702	2566
HYPERTENZIA	abs.	0	0	0	13	48	135	231	291	718
	rel.	0,0	0,0	0,0	7,8	13,7	22,7	31,9	41,5	28,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	4,1	3,6	3,4	3,4	3,6	1,7
CELKOM	abs	2	8	53	307	525	769	961	995	3620

Pozn: ak za uvedené obdobie bolo u klienta vykonaných viac meraní, tabuľka zachytáva údaje len z jeho posledného merania

Tab. č. 12a: Analýza dynamiky zistených parametrov opakovane vyšetrených klientov za obdobie od 1. 1. 2015 do 31. 12. 2015 z prvého a posl

Dynamika		Cholesterol	Glukóza	Triglyceridy	TK-S	TK-D	HDL	LDL	TC / HDL	TG / HDL	LDL / HDL	BMI	WHR	
Ž E N Y S P O LU	Pokles	Abs	283	190	221	150	198	190	191	0	238	226	43	10
		Rel	25,2	24,5	36,2	13,9	18,4	33,2	34,7	0,0	42,4	41,1	4,2	1,1
		+-%	2,5	3,0	3,8	2,1	2,3	3,9	4,0	0,0	4,1	4,1	1,2	0,7
	Nezmenené	Abs	452	369	137	664	651	165	147	572	78	87	848	778
		Rel	40,3	47,6	22,5	61,7	60,5	28,8	26,7	100,0	13,9	15,8	82,9	86,5
		+-%	2,9	3,5	3,3	2,9	2,9	3,7	3,7	0,0	2,9	3,0	2,3	2,2
	Nárast	Abs	387	216	252	262	227	218	212	0	245	237	132	111
		Rel	34,5	27,9	41,3	24,3	21,1	38,0	38,5	0,0	43,7	43,1	12,9	12,3
		+-%	2,8	3,2	3,9	2,6	2,4	4,0	4,1	0,0	4,1	4,1	2,1	2,2
	Celkom	100%	1122	775	610	1076	1076	573	550	572	561	550	1023	899
	Pokles	Abs	519	484	481	503	536	522	513	0	598	639	116	70
		Rel	19,4	22,5	27,6	18,9	20,1	31,8	32,1	0,0	37,2	40,0	4,5	3,0
		+-%	1,5	1,8	2,1	1,5	1,5	2,3	2,3	0,0	2,4	2,4	0,8	0,7
	Nezmenené	Abs	1053	1046	420	1492	1478	473	385	1641	254	255	1961	1746
		Rel	39,3	48,7	24,1	56,1	55,5	28,8	24,1	100,0	15,8	16,0	75,8	75,7
		+-%	1,9	2,1	2,0	1,9	1,9	2,2	2,1	0,0	1,8	1,8	1,7	1,8
	Nárast	Abs	1104	617	844	665	648	646	700	0	757	704	511	490
		Rel	41,3	28,7	48,4	25,0	24,3	39,4	43,8	0,0	47,0	44,1	19,7	21,2
+-%		1,9	1,9	2,3	1,6	1,6	2,4	2,4	0,0	2,4	2,4	1,5	1,7	
Celkom	100%	2676	2147	1745	2660	2662	1641	1598	1641	1609	1598	2588	2306	
Pokles	Abs	802	674	702	653	734	712	704	0	836	865	159	80	
	Rel	21,1	23,1	29,8	17,5	19,6	32,2	32,8	0,0	38,5	40,3	4,4	2,5	
	+-%	1,3	1,5	1,8	1,2	1,3	1,9	2,0	0,0	2,0	2,1	0,7	0,5	
Nezmenené	Abs	1505	1415	557	2156	2129	638	532	2213	332	342	2809	2524	
	Rel	39,6	48,4	23,7	57,7	57,0	28,8	24,8	100,0	15,3	15,9	77,8	78,8	
	+-%	1,6	1,8	1,7	1,6	1,6	1,9	1,8	0,0	1,5	1,5	1,4	1,4	
Nárast	Abs	1491	833	1096	927	875	864	912	0	1002	941	643	601	
	Rel	39,3	28,5	46,5	24,8	23,4	39,0	42,5	0,0	46,2	43,8	17,8	18,8	
	+-%	1,6	1,6	2,0	1,4	1,4	2,0	2,1	0,0	2,1	2,1	1,2	1,4	
Celkom	100%	3798	2922	2355	3736	3738	2214	2148	2213	2170	2148	3611	3205	

Údaje v tabuľke sú uvedené s nasledovnými toleranciami pre status nezmeneného stavu: Biochem. parametre +/- 10 %, Tlak krvi: +/- 10 %, indexy : +/- 10 %

Tab. č. 12b: Analýza dynamiky zistených parametrov opakovane vyšetrených klientov za obdobie od 1. 1. 2015 do 31. 12. 2015 z prvého a posl

Dynamika		Cholesterol	Glukóza	Triglyceridy	TK-S	TK-D	HDL	LDL	TC / HDL	TG / HDL	LDL / HDL	BMI	WHR	
Ž E S P O LU	Pokles	Abs	190	89	97	103	124	40	72	0	152	98	36	7
		Rel	40,7	42,0	69,8	28,5	31,4	16,9	59,0	0,0	56,3	67,1	5,9	2,9
		+-%	4,5	6,6	7,6	4,6	4,6	4,8	8,7	0,0	5,9	7,6	1,9	2,1
	Nezmenené	Abs	201	87	22	217	243	70	35	234	35	21	518	222
		Rel	43,0	41,0	15,8	59,9	61,5	29,5	28,7	100,0	13,0	14,4	84,5	93,3
		+-%	4,5	6,6	6,1	5,0	4,8	5,8	8,0	0,0	4,0	5,7	2,9	3,2
	Nárast	Abs	76	36	20	42	28	127	15	0	83	27	59	9
		Rel	16,3	17,0	14,4	11,6	7,1	53,6	12,3	0,0	30,7	18,5	9,6	3,8
		+-%	3,3	5,1	5,8	3,3	2,5	6,3	5,8	0,0	5,5	6,3	2,3	2,4
	Celkom	100%	467	212	139	362	395	237	122	234	270	146	613	238
	Pokles	Abs	407	241	174	276	305	101	181	0	271	179	84	50
		Rel	28,8	48,8	60,0	42,5	41,2	17,5	50,1	0,0	56,8	68,3	7,2	4,6
		+-%	2,4	4,4	5,6	3,8	3,5	3,1	5,2	0,0	4,4	5,6	1,5	1,2
	Nezmenené	Abs	609	174	56	311	390	164	109	622	58	37	892	900
		Rel	43,1	35,2	19,3	47,8	52,7	28,5	30,2	100,0	12,2	14,1	76,6	82,8
+-%		2,6	4,2	4,5	3,8	3,6	3,7	4,7	0,0	2,9	4,2	2,4	2,2	
Nárast	Abs	396	79	60	63	45	311	71	0	148	46	189	137	
	Rel	28,0	16,0	20,7	9,7	6,1	54,0	19,7	0,0	31,0	17,6	16,2	12,6	
	+-%	2,3	3,2	4,7	2,3	1,7	4,1	4,1	0,0	4,2	4,6	2,1	2,0	
Celkom	100%	1412	494	290	650	740	576	361	622	477	262	1165	1087	
Pokles	Abs	597	330	271	379	429	141	253	0	423	277	120	57	
	Rel	31,8	46,7	63,2	37,5	37,8	17,3	52,4	0,0	56,6	67,9	6,7	4,3	
	+-%	2,1	3,7	4,6	3,0	2,8	2,6	4,5	0,0	3,6	4,5	1,2	1,1	
Nezmenené	Abs	810	261	78	528	633	234	144	856	93	58	1410	1122	
	Rel	43,1	37,0	18,2	52,2	55,8	28,8	29,8	100,0	12,4	14,2	79,3	84,7	
	+-%	2,2	3,6	3,6	3,1	2,9	3,1	4,1	0,0	2,4	3,4	1,9	1,9	
Nárast	Abs	472	115	80	105	73	438	86	0	231	73	248	146	
	Rel	25,1	16,3	18,6	10,4	6,4	53,9	17,8	0,0	30,9	17,9	13,9	11,0	
	+-%	2,0	2,7	3,7	1,9	1,4	3,4	3,4	0,0	3,3	3,7	1,6	1,7	
Celkom	100%	1879	706	429	1012	1135	813	483	856	747	408	1778	1325	

Údaje v tabuľke sú uvedené s nasledovnými toleranciami pre status nezmeneného stavu: Biochem. parametre +- 10 %, Tlak krvi: +- 10 %, indexy : +-10 %

OCHRANA ZDRAVIA PRED ŽIARENÍM

ANALÝZA SITUÁCIE V RADIAČNEJ OCHRANE V BRATISLAVSKOM KRAJI

1. VŠEOBECNÁ ČASŤ

1.1 VŠEOBECNÝ POPIS ČINNOSTI ODDELENIA A CELKOVÉ ZHODNOTENIE ČINNOSTI

Odbor ochrany zdravia pred žiarením je samostatný medicínsky odbor, ktorý sa zaoberá hodnotením vplyvu ionizujúceho žiarenia na zdravie ľudskej populácie. Na základe vedeckých poznatkov a podkladov získaných dozornou činnosťou navrhuje všeobecné a hodnotí konkrétne opatrenia na zabezpečenie účinnej ochrany zdravia ľudí. Pripravuje podklady pre usmerňovanie ochrany zdravia pri zaobchádzaní so zdrojmi ionizujúceho žiarenia v rôznych oblastiach hospodárstva, zdravotníctva, vedy a výskumu. V životnom prostredí skúma výskyt prírodnej a antropogénnej skladby izotopov s ohľadom na možný vplyv na zdravie obyvateľstva. Svoju činnosť vykonáva v súlade s najnovšími vedeckými poznatkami o zdravotnom riziku ionizujúceho žiarenia, medzinárodnými odporúčaniami a medzinárodnými a národnými legislatívnymi predpismi.

Svoju úlohu ochrany zdravia pred účinkami ionizujúceho žiarenia vykonáva viacerými činnosťami. Z nich najdôležitejšie, prípadne najčastejšie vykonávané sú:

- Výkon štátneho zdravotného dozoru,
- Vydávanie rozhodnutí, záväzných a odborných stanovísk,
- Poradenská a konzultačná činnosť,
- Riešenie podnetov a sťažností,
- Stanovenie radiačnej záťaže plodu po lekárskom ožiarení tehotnej pacientky,
- Riešenie výskumných úloh a projektov zameraných na problematiku radiačnej ochrany,
- Legislatívna činnosť,
- Prešetrovanie mimoriadnych radiačných udalostí,
- Účasť na cvičeniach simulujúcich mimoriadnu radiačnú udalosť,
- Vedenie evidencie pracovísk, kde sa vykonávajú činnosti vedúce k ožiareniu,
- Zvyšovanie kvalifikácie pracovníkov aktívnou alebo pasívnou účasťou na odborných podujatiach,
- Spolupráca s Odborom preventívneho a pracovného lekárstva pre posúdenie práce a pracovných podmienok v súvislosti s podozrením na chorobu z povolania a posúdenie kategórie rizikových prác s rizikovým faktorom ionizujúceho žiarenia.

1.2 PERSONÁLNE ZLOŽENIE ODDELENIA

K 31. 12. 2015 bol odbor personálne obsadený troma pracovníkmi:

- 1 VŠ III. stupňa, odbor jadrová fyzika, prax v odbore 30 rokov,
- 1 VŠ III. stupňa, odbor organická chémia, prax v odbore 10 rokov,
- 1 SŠ – odbor rádiologický technik, diplomovaný asistent hygienickej služby, prax v odbore 29 rokov.

1.3 VÝKON ŠTÁTNEHO ZDRAVOTNÉHO DOZORU PODĽA VYKONÁVANÝCH ČINNOSTÍ VEDÚCICH K OŽIARENIU

Cieľom ŠZD je preverenie dodržiavania ustanovení zákona NR SR č. 335/2007 Z. z. a všeobecných záväzných právnych predpisov. Pre oblasť radiačnej ochrany sú platné štyri nariadenia vlády SR a tri vyhlášky MZ SR. Výkon štátneho zdravotného dozoru sa týka asi 430 prevádzkovateľov zdrojov ionizujúceho žiarenia, ktorých pracoviská – miesta výkonu činnosti sa nachádzajú v ôsmich okresoch Bratislavského regiónu a pozostáva z:

- prípravy podkladov pre opatrenia a rozhodnutia regionálneho hygienika,
- kontroly činností so zdrojmi žiarenia a rádioaktívnymi odpadmi,
- kontroly odbornej a zdravotnej spôsobilosti pracovníkov,
- dozimetrických meraní všetkých druhov radiačných polí, ktoré sa vyskytujú na pracoviskách a v životnom prostredí v Bratislavskom regióne,
- kontroly činností pri uvádzaní zdrojov žiarenia do životného prostredia,
- kontroly prepravy zdrojov žiarenia,
- posudzovania prevádzkovej dokumentácie jednotlivých pracovísk so zdrojmi žiarenia,
- hodnotenia navrhutej optimalizácie pre jednotlivé pracoviská,
- špecializovaných meraní radiačných polí pri kontrole zabezpečenia kvality rádiodiagnostických a rádioterapeutických vyšetreniach pacientov,
- hodnotenia ožiarenia pracovníkov a obyvateľov a sledovanie dodržiavania limitov ožiarenia.

Preventívny ŠZD sa vykonáva na pracoviskách u prevádzkovateľov zdrojov ionizujúceho žiarenia, ktorí požiadali úrad o vydanie povolenia na výkon činnosti vedúcej k ožiareniu, prípadne o jeho zmenu alebo jeho zrušenie. V r. 2015 sme vykonali 75 výkonov preventívneho ŠZD.

Bežný ŠZD sa zväčša vykonáva na podnet oprávnenej organizácie k výkonu osobnej dozimetrie o nameraní zodpovedajúcej mesačnej hodnoty osobného dávkového ekvivalentu $H_p(10)$ z vonkajších zdrojov ionizujúceho žiarenia prekračujúcu 2 mSv. Cieľom dozoru je zistenie skutkovej podstaty pri ktorej došlo k zvýšenej expozícii pracovníka, navrhnutie nápravných opatrení tak, aby boli dodržané legislatívne ustanovenia o limitoch radiačnej záťaže, preveruje sa odborná a zdravotná spôsobilosť dotknutých pracovníkov a skúšky zdrojov ionizujúceho žiarenia. V r. 2015 sa prešetilo 61 prípadov zvýšených expozícii pracovníkov z rôznych pracovísk. Z toho 43 prípadov sú intervenční rádiológovia z NÚSCH, a. s. v Bratislave.

Zabezpečovanie všetkých činností OOPZ je veľmi náročná úloha, ktorá si vyžaduje kvalifikovaných odborníkov a mnohé činnosti sú časovo náročné. Napriek personálnemu poddimenzovaniu sa pracovníkom darilo zabezpečovať primárny štátny zdravotný dozor a prípravu podkladov k vydaniu rozhodnutí na povolenie na výkon činností vedúcich k ožiareniu v súlade s termínmi stanovenými v zákone o správnom konaní.

1.3.1 Výsledky dozoru na pracoviskách v zdravotníctve

Na základe žiadostí účastníkov konania o vydanie povolenia na používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení podľa § 45 odsek 3 písm. a) zák. č. 355/2007, bol na pracoviskách vykonaný štátny zdravotný dozor, pri ktorom sa zistilo, že pracovisko spĺňa požiadavky na zabezpečenie radiačnej ochrany. Následne boli účastníkom konania vydané povolenia, ktoré sú nižšie uvedené v časovej súslednosti:

1. Dňa 9. 1. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/2003/2015 účastníkovi konania 2M dental, spol. s r. o., Nejedlého 33, 841 02 Bratislava, IČO 45 316 864, na používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení –stomatologického intraorálneho röntgenového prístroja GENDEX EXPERT DC X s RVG v stomatologickom pracovisku v zdravotnom stredisku na Tbilisej ul. č. 6, 831 06 Bratislava.
2. Dňa 15. 1. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/4029/2015 účastníkovi konania STOMAMED, spol. s r. o., Panská 14, 811 01 Bratislava, IČO 43 988 261, na používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – intraorálny stomatologický röntgenový prístroj GENDEX ORALIX AC s RVG v stomatologickom pracovisku Tokajicka 24, 821 02 Bratislava a intraorálny stomatologický röntgenový prístroj FONAXDC v stomatologickom pracovisku Ivana Horvátha 14, 821 02 Bratislava.
3. Dňa 29. 1. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/1660/2015 účastníkovi konania Národný ústav srdcových a cievnych chorôb, a. s., Pod krásnou hôrkou 1, 833 48 Bratislava, IČO 35971126 na používanie zdroja ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – angiografického röntgenového zariadenia SIEMENS BICOR na angiografickom pracovisku Národného ústavu srdcových a cievnych chorôb, a. s., pracovisko Detské kardiocentrum, Limbová 1, 833 51 Bratislava.
4. Dňa 29. 1. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/3123/2015 účastníkovi konania DENT SK, spol. s r. o., Martinengova 36, 811 02 Bratislava, IČO 47 230 444 na používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – intraorálny stomatologický röntgenový prístroj PLANMECA PRO X s RVG v stomatologickom pracovisku Pajštúnska 3, 851 02 Bratislava.
5. Dňa 2. 2. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/3144/2015 účastníkovi konania Dental Point s. r. o., Vlárská 50/A, 831 01 Bratislava, IČO: 47367946 na používanie zdroja ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – stomatologického intraorálneho röntgenového prístroja GENDEX 765 DC umiestneného v stomatologickej ambulancii na Jánošíkovej 653, 900 42 Dunajská Lužná.
6. Dňa 12. 2. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/4248/2015 účastníkovi konania K-DENT s. r. o., Štúrova 69, 900 01 Modra, IČO: 47869551 na používanie zdroja ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – stomatologického intraorálneho röntgenového prístroja OWANDY Ow-RX umiestneného v stomatologickej ambulancii K-DENT s. r. o., Štúrova 69, 900 01 Modra.
7. Dňa 16. 2. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/4452/2015 účastníkovi konania DENTARIUS s. r. o., Pod Rovnicami 39, 841 04 Bratislava, IČO: 47755181 na používanie zdroja ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – stomatologického intraorálneho röntgenového prístroja MINDENT 65 umiestneného v zubnej ambulancii DENTARIUS s. r. o., v objekte na ul. Pod Rovnicami 39, 841 04 Bratislava.
8. Dňa 16. 2. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/1130/2015 účastníkovi konania TOBADENTAL, s. r. o., Pribišova 8, 811 02 Bratislava, IČO: 47857650 na používanie zdroja ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – stomatologického intraorálneho röntgenového prístroja PLANMECA PROSTYLE INTRA umiestneného v neštátnej stomatologickej ambulancii v objekte na Vajanského nábřeží 15, 811 02 Bratislava.
9. Dňa 19. 2. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/5208/2015 účastníkovi konania PRO SANUS, a. s., Einsteinova 25, 851 01 Bratislava, IČO 35875704 na používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – röntgenového prístroja QUANTUM MEDICAL IMAGING QG-65 so skiagrafičným vyšetrovacím kompletom, stomatologického panoramatického röntgenového prístroja PLANMECA PRO ONE a stomatologického intraorálneho röntgenového prístroja SATELEC X-MIND DC na rádiologických pracoviskách polikliniky PRO SANUS, a. s. v objekte polyfunkčného

areálu Centráľ na Jelačičovej 7, 821 08 Bratislava. Týmto povolením sa menilo povolenie č. OOPŽ/11649/2013 zo dňa 22.7.2013.

10. Dňa 20. 2. 2015 bolo vydané povolenie č. OOPŽ/5395/2015 účastníkovi konania DENTAL ŠTÚDIO, J + O, spol. s r. o., Sokolská 6, 811 04 Bratislava, IČO 35 692 162 na používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – intraorálny stomatologický röntgenový prístroj SIRONA HELIODENT DS s RVG a panoramatický stomatologický röntgenový prístroj NEW TOM GIANO v stomatologickom pracovisku Záhradnícka 64, 821 08 Bratislava.
11. Dňa 25. 2. 2015 bolo vydané povolenie č. OOPŽ/5056/2015 účastníkovi konania SCHNEIDER RTG-BA, spol. s r. o., Čapajevova 23, 080 01 Prešov, IČO 44 885 181 na používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – panoramatický stomatologický röntgenový prístroj Planmeca Pro Max v stomatologickom pracovisku Tehelná 26, 831 03 Bratislava a panoramatický stomatologický röntgenový prístroj PLANMECA PRO MAX v stomatologickom pracovisku Líščie údolie 57, 842 31 Bratislava.
12. Dňa 27. 2. 2015 bolo vydané povolenie č. OOPŽ/6173/2015 účastníkovi konania Dena Dent, s. r. o., Štefánikova 33, 811 05 Bratislava, IČO: 47256605, na používanie zdroja ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení –stomatologického intraorálneho röntgenového prístroja SIRONA HELIODENT DS na pracovisku stomatologickej ambulancie Štefánikova 33, 811 05 Bratislava. Týmto povolením sa menilo povolenie č. OOPŽ/10953/2011 zo dňa 21.6.2011.
13. Dňa 5. 3. 2015 bolo vydané povolenie č. OOPŽ/5320/2015 účastníkovi konania MUDr. Oľga Šišková - stomatológia, s. r. o., Bratislavská 6, 903 01 Senec, IČO: 43889450 na používanie zdroja ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – stomatologického intraorálneho röntgenového prístroja SOREDEX MINRAY umiestneného v stomatologickej ambulancii MUDr. Oľga Šišková - stomatológia, s. r. o., Bratislavská 6, 903 01 Senec.
14. Dňa 24. 3. 2015 bolo vydané povolenie č. OOPŽ/65782/2015 účastníkovi konania Psychiatrická nemocnica Philippa Pinela Pezinok, Malacká cesta 63, 902 18 Pezinok, IČO: 30801397 na používanie zdroja ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – röntgenový prístroj EDITOR HFe 501 so skiagrafickým vyšetrovacím kompletom na rádiologickom pracovisku Psychiatrickej nemocnice Philippa Pinela Pezinok, Malacká cesta 63, 902 18 Pezinok.
15. Dňa 7. 4. 2015 bolo vydané povolenie č. OOPŽ/6738/2015 účastníkovi konania MUDr. Marek Salka – stomatologická ambulancia DENTAL SPA, Teplická 84, 921 01 Piešťany, IČO 37 847 881 na používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – panoramatický stomatologický röntgenový prístroj Orthopantomograf OP 300 v stomatologickom pracovisku „Smile Clinic“, Pribinova 25, 811 09 Bratislava.
16. Dňa 14. 4. 2015 bolo vydané povolenie č. OOPŽ/6578/2015 účastníkovi konania ŠVARC Dental centrum s. r. o., Ul. Sama Chalúpku 1/A, 902 01 Pezinok, IČO: 48005177 na používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – dvoch stomatologických intraorálnych röntgenových prístrojov SIRONA HELIODENT PLUS umiestnených v priestoroch stomatologickej ambulancie ŠVARC Dental centrum s. r. o., Ul. Sama Chalúpku 1/A, 902 01 Pezinok.
17. Dňa 14. 4. 2015 bolo vydané povolenie č. OOPŽ/6580/2015 účastníkovi konania Švarc dental clinic s. r. o., Ul. Sama Chalúpku 1/A, 902 01 Pezinok, IČO: 48016292 na používanie zdroja ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – stomatologického intraorálneho röntgenového prístroja SIRONA HELIODENT PLUS umiestneného v priestoroch stomatologickej ambulancie Švarc dental clinic s. r. o., Ul. Sama Chalúpku 1/A, 902 01 Pezinok.

18. Dňa 14. 4. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/6581/2015 účastníkovi konania ORTHOSTOM s. r. o., Nám. Sv. Imricha 33, 943 01 Štúrovo, IČO: 44116071 na používanie zdroja ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – stomatologického panoramatického röntgenového prístroja PLANMECA PRO MAX 3D umiestneného v samostatnej stomatologickej rádiodiagnostickej vyšetrovni v priestoroch stomatologickej ambulancie ORTHOSTOM s. r. o., Ul. Sama Chalúpku 1/A, 902 01 Pezinok.
19. Dňa 16. 4. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/7268/2015 účastníkovi konania DENT SK s. r. o., Martinengova 36, 811 02 Bratislava, IČO 47 230 444 na používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení - intraorálny stomatologický röntgenový prístroj PLANMECA PRO X s RVG a stomatologický panoramatický röntgenového prístroja PLANMECA Pro One v stomatologickom pracovisku Pajštúnska 3, 851 02 Bratislava. Týmto sa zmenilo povolenie č. OOZPŽ/3123/2015 zo dňa 29. 1. 2015.
20. Dňa 28. 4. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/7945/2015 účastníkovi konania DELTA med, spol. s r. o., Hrabový chodník 1, 831 01 Bratislava, IČO: 31428134 na používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – stomatologického panoramatického röntgenového prístroja VATECH PAX-I 3D umiestneného v samostatnej stomatologickej rádiodiagnostickej vyšetrovni, stomatologického intraorálneho röntgenového prístroja VATECH ESX a dvoch stomatologických intraorálnych röntgenových prístrojov CASTELLINI X-SAFE 70 umiestnených v priestoroch stomatologických ambulancií DELTA med, spol. s r. o. v polyfunkčnom objekte na Ul. Staré Grunty 7/A, 841 04 Bratislava.
21. Dňa 29. 4. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/7520/2015 účastníkovi konania DarioDent s. r. o., Blumentálska 4, 811 07 Bratislava, IČO 46 273 689 na používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – intraorálny stomatologický röntgenový prístroj GENDEX EXPERT DC v stomatologickej ambulancii, Bílikova 24, 844 19 Bratislava.
22. Dňa 7. 5. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/8269/2015 účastníkovi konania MUDr. Renata Privitzerová, Vajanského nábrežie 15, 811 02 Bratislava, IČO: 30802407 na používanie zdroja ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – stomatologického intraorálneho röntgenového prístroja GENDEX 765 DC umiestneného v neštátnej stomatologickej ambulancii v objekte na Vajanského nábreží 15, 811 02 Bratislava.
23. Dňa 14. 5. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/8599/2015 účastníkovi konania Kovář Dent, s. r. o., Vajnorská 14, 831 04 Bratislava, IČO: 47234482 na používanie zdroja ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – stomatologického intraorálneho röntgenového prístroja GENDEX EXPERT DC umiestneného v neštátnej stomatologickej ambulancii v objekte na Vajnorskej ul. 14, 831 04 Bratislava.
24. Dňa 15. 5. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/8518/2015 účastníkovi konania Priemyselné zdravotnícke centrum ProCare, a. s., Vlčie hrdlo 49, 824 10 Bratislava, IČO: 31387349 na používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – röntgenového prístroja TOSHIBA DC-50 F so skiagraficko-skiaskopickým vyšetrovacím kompletom, stomatologického panoramatického röntgenového prístroja CHIRANA AVANTEX a stomatologického intraorálneho röntgenového prístroja TROPHY ELITYS umiestnených v priestoroch rádiologického pracoviska Priemyselného zdravotníckeho centra ProCare, a. s., Vlčie hrdlo 49, 824 10 Bratislava.
25. Dňa 21. 5. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/9778/2015 účastníkovi konania DENTRUM, s. r. o., Strečnianska 13, 851 05 Bratislava, IČO 47 660 716 na používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení - stomatologického intraorálneho

- röntgenového prístroja VIVI ERGON – X HF s RVG, a stomatologického panoramatického röntgenového prístroja AJAT ART Plus C v rádiologickej vyšetrovni na prízemí a stomatologického intraorálneho röntgenového prístroja SATELEX X – MIND s RVG v stomatologickej ambulancii na treťom poschodí v zdravotníckom stredisku MEDICENTRUM, Strečnianska 13, 851 05 Bratislava. Týmto povolením sa menilo povolenie č. OOPŽ/8356/2014 zo dňa 6. 5. 2014.
26. Dňa 25. 5. 2015 bolo vydané povolenie č. OOPŽ/9311/2015 účastníkovi konania OTTO DENTAL s. r. o., Klincová 37/B, 821 08 Bratislava, IČO 47 257 351 na používanie zdroja ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – intraorálny stomatologický röntgenový prístroj GENDEX 765 DC s RVG v stomatologickej ambulancii, Klincová 37/B, 821 08 Bratislava.
27. Dňa 25. 5. 2015 bolo vydané povolenie č. OOPŽ/7527/2015 účastníkovi konania Hedent s. r. o., Lopenická 16, 831 02 Bratislava, IČO 47 256 940 na používanie zdroja ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – intraorálny stomatologický röntgenový prístroj GENDEX 765 DC s RVG v stomatologickom pracovisku Botanická 25, 841 04 Bratislava.
28. Dňa 26. 5. 2015 bolo vydané povolenie č. OOPŽ/9257/2015 účastníkovi konania MUDr. Nataša Roesselová, Latorická 4, 821 07 Bratislava, IČO: 30818125 na používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – stomatologického intraorálneho röntgenového prístroja CHIRANA STOMAX 70 a stomatologického intraorálneho röntgenového prístroja VIVI ERGON – X HF umiestnených v priestoroch stomatologickej ambulancie v objekte na Latorickej 4, 821 07 Bratislava.
29. Dňa 28. 5. 2015 bolo vydané povolenie č. OOPŽ/9372/2015 účastníkovi konania MUDr. Marek Hujsa, 908 75 Studienka č. 364, IČO: 42134013 na používanie zdroja ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – stomatologického intraorálneho röntgenového prístroja GENDEX EXPERT DC umiestneného v priestoroch stomatologickej ambulancie v objekte v Studienke č. 364, 908 75 Studienka.
30. Dňa 29. 5. 2015 bolo vydané povolenie č. OOPŽ/9476/2015 účastníkovi konania TANDS, s. r. o., Júnová 22, 831 01 Bratislava, IČO: 35973358 na používanie zdroja ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – stomatologického intraorálneho röntgenového prístroja SATELEC X-Mind umiestneného v neštátnej stomatologickej ambulancii v objekte SOS Na Pántoch 9, 831 06 Bratislava.
31. Dňa 29. 5. 2015 bolo vydané povolenie č. OOPŽ/9539/2015 účastníkovi konania STAR DENTAL, s. r. o., Gronárska 3745/44, 841 10 Bratislava, IČO 47 246 791 na používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení - stomatologického intraorálneho röntgenového prístroja PLANMECA Intra s rádioviziografiou a stomatologického panoramatického röntgenového prístroja VATECH PAX – I PCH - 2500 v stomatologickom pracovisku, Panónska cesta 4/A, 851 04 Bratislava. Týmto povolením sa zmenilo povolenie č. OOPŽ/3094/2014 zo dňa 3. 3. 2014.
32. Dňa 5. 6. 2015 bolo vydané povolenie č. OOPŽ/9757/2015 účastníkovi konania Stoma SA, s. r. o., Lotyšská 1, 821 07 Bratislava, IČO 46638547 na používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – stomatologického panoramatického röntgenového prístroja OWANDY I – MAX TOUCH a stomatologického intraorálneho röntgenového prístroja BELMONT PHOT – X II umiestnených v samostatnej stomatologickej rádiodiagnostickej vyšetrovni a stomatologického intraorálneho röntgenového prístroja VATECH Model ESX v stomatologickej ambulancii v Zdravotnom stredisku, Lotyšská 1, 821 07 Bratislava. Týmto povolením sa zmenilo povolenie č. OOPŽ/08487/2013 zo dňa 3.6.2013.
33. Dňa 1. 7. 2015 bolo vydané povolenie č. OOPŽ/11296/2015 účastníkovi konania STOMEKO, s. r. o., Šachorová 22, 831 07 Bratislava, IČO: 45240850 na používanie

zdroja ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – stomatologického intraorálneho röntgenového prístroja PROGENY PREVA umiestneného v neštátnej stomatologickej ambulancii v budove Ružinovskej polikliniky na Ružinovskej ul. č. 10, 820 07 Bratislava.

34. Dňa 2. 7. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/11283/2015 účastníkovi konania VITAL DENT, s. r. o., Novobanská 17, 851 01 Bratislava, IČO 36751294 na používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – stomatologického intraorálneho röntgenového prístroja GENDEX 765 DC a stomatologického intraorálneho röntgenového prístroja VATECH MODEL ESX v priestoroch stomatologických ambulancií VITAL DENT v objekte na Rusovskej ceste č. 5, 851 01 Bratislava. Týmto povolením sa zmenilo povolenie č. OOZPŽ/13693/2013 zo dňa 19. 9. 2013.
35. Dňa 2. 7. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/11089/2015 účastníkovi konania STOMAKODENT s. r. o., Saratovká 24, 841 02 Bratislava, IČO 36 860 921 povolenie na používanie zdroja ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – intraorálny stomatologický röntgenový prístroj MYRAY RX-DC s RVG a panoramatický röntgenový prístroj AJAT ART Plus v stomatologickom pracovisku Saratovká 24, 841 02 Bratislava.
36. Dňa 16. 7. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/8347/2015 účastníkovi konania MUDr. Katarína Szabadfyová, Bojnická 10, 831 04 Bratislava, IČO 42 417 741 povolenie na používanie zdroja ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – intraorálny stomatologický röntgenový prístroj SATELEX X-MIND UNITY s RVG v stomatologickom pracovisku Bojnická 10, 831 04 Bratislava.
37. Dňa 17. 7. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/13055/2015 účastníkovi konania DELTA med, spol. s r. o., Hrabový chodník 1, 831 01 Bratislava, IČO: 31428134 na používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – stomatologického panoramatického röntgenového prístroja VATECH PAX-I 3D umiestneného v samostatnej stomatologickej rádiodiagnostickej vyšetrovni, stomatologického intraorálneho röntgenového prístroja VATECH ESX a dvoch stomatologických intraorálnych röntgenových prístrojov CASTELLINI X-SAFE 70 umiestnených v priestoroch stomatologických ambulancií DELTA med, spol. s r. o. v polyfunkčnom objekte na Ul. Staré Grunty 7/A, 841 04 Bratislava. Týmto povolením sa zmenilo povolenie č. OOZPŽ/07945/2015 zo dňa 28.4.2015.
38. Dňa 17. 7. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/12040/2015 účastníkovi konania freshDENT s. r. o., Doležalova 15F, 821 04 Bratislava, IČO: 47823941 na používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – stomatologického panoramatického röntgenového prístroja PLANMECA PROLINE XC umiestneného v samostatnej rádiodiagnostickej vyšetrovni a stomatologického intraorálneho röntgenového prístroja PLANMECA PRO X umiestnených v priestoroch stomatologickej ambulancie freshDENT s. r. o. v objekte na Teslovej 15, 821 02 Bratislava.
39. Dňa 23. 7. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/13282/2015 účastníkovi konania DENTAL X-RAY s. r. o., Smaragdová 5/580, 851 10 Bratislava - Jarovce, IČO 46731997 na používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – stomatologického panoramatického röntgenového prístroja PLANMECA PRO MAX a stomatologického intraorálneho röntgenového prístroja PLANMECA ProX na stomatologickom rádiodiagnostickom pracovisku v Zdravotnom stredisku na Fedinovej 9, 851 01 Bratislava. Týmto povolením sa zmenilo povolenie č. OOZPŽ/12774/2014 zo dňa 5. 8. 2014.

40. Dňa 23. 7. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/10745/2015 účastníkovi konania Univerzitná nemocnica Bratislava, Pažítková 4, 821 01 Bratislava, IČO 31813861 na používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení na rádiodiagnostických pracoviskách v Nemocnici akad. L. Déreza, Limbová 5, 833 05 Bratislava – röntgenové zariadenie pre počítačovú tomografiu SIEMENS SOMATOM SENSATION 16; röntgenové zariadenie pre angiografiu SIEMENS MULTISTAR; skiagrafický röntgenový prístroj MEDSTONE XHF; skiagrafický röntgenový prístroj CHIRANA MP 50; skiaskopický röntgenový prístroj CHIRANA MP 50; skiagrafický röntgenový prístroj SIEMENS VERTIX 3 D; skiaskopicko-skiagrafický röntgenový prístroj SIEMENS UROSKOP OMNIA MAX; skiagrafický röntgenový prístroj DIAGNOSTIC X-RAY SYSTEM EPS 50 R; mobilný röntgenový prístroj pre litotripsiu SIEMENS SIREMOBIL COMPACT; mobilný röntgenový prístroj PHILIPS BV-25; mobilný röntgenový prístroj GENERAL ELECTRIC STENOSCOPE; mobilný röntgenový prístroj SIEMENS SIREMOBIL COMPACT; mobilný röntgenový prístroj GMM Model MCA PLUS R; mobilný röntgenový prístroj SIEMENS POLYMOBIL 10; mobilný röntgenový prístroj SIEMENS MOBILETT PLUS E; mobilný röntgenový prístroj SIEMENS POLYMOBIL III; dva mobilné röntgenové prístroje SIEMENS SIREMOBIL 2000 a mobilný röntgenový prístroj SIEMENS ARCADIS VARIC. Týmto povolením sa zmenilo povolenie č. OOZPŽ/05031/2012 zo dňa 12.7.2012, zmenené rozhodnutím č. OOZPŽ/04550/2014 zo dňa 3.3.2014.
41. Dňa 24. 7. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/12303/2015 účastníkovi konania ANTALDENT, s.r.o., Pod Záhradami 64, 841 02 Bratislava, IČO: 44162189, na používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – stomatologického intraorálneho röntgenového prístroja SIRONA HELIODENT DS, stomatologického intraorálneho röntgenového prístroja FOCUS a stomatologického panoramatického röntgenového prístroja ORTHOPANTOMOGRAPH OP 200 D-1-2-1 na pracovisku stomatologickej ambulancie ANTALDENT, s.r.o., Pod Záhradami 64, 841 02 Bratislava. Týmto povolením sa zmenilo povolenie č. OOZPŽ/12682/2010 zo dňa 26.8.2010.
42. Dňa 24. 7. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/12302/2015 účastníkovi konania MUDr. Soňa Šegulová, Spoločenská 16, 821 04 Bratislava, IČO: 30811601 na používanie zdroja ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – stomatologického intraorálneho röntgenového prístroja PLANMECA INTRA s RVG umiestneného v neštátnej stomatologickej ambulancii na Záhradníckej ul. č. 70, 821 08 Bratislava.
43. Dňa 30. 7. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/13219/2015 účastníkovi konania DENTLY Babčan s. r. o., Mlynské Nivy 49, 821 09 Bratislava - Ružinov, IČO 35 886 536 na používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení - stomatologického panoramatického röntgenového prístroja ORTHOPANTOMOGRAPH OP 300 v samostatnej rádiologickej vyšetrovni (miestnosť č. 20), intraorálny stomatologický röntgenový prístroj GENDEX EXPERT DC s RVG v ambulancii č. 4 (miestnosť č. 7), intraorálny stomatologický röntgenový prístroj GENDEX EXPERT DC s RVG v ambulancii č. 5 (miestnosť č. 8), intraorálny stomatologický röntgenový prístroj GENDEX EXPERT DC s RVG v ambulancii č. 6 (miestnosť č. 9), intraorálny stomatologický röntgenový prístroj GENDEX ORALIX AC s RVG v ambulancii č. 7 (miestnosť č. 10), intraorálny stomatologický röntgenový prístroj GENDEX EXPERT DC s RVG v ambulancii č. 8 (miestnosť č. 11), intraorálny stomatologický röntgenový prístroj GENDEX EXPERT DC s RVG v ambulancii č. 9 (miestnosť č. 12) v stomatologickom pracovisku Dently v objekte Apollo Business Centre II, blok H, Mlynské Nivy 49, 821 09 Bratislava - Ružinov. Týmto povolením sa zmenilo povolenie č. OOZPŽ/12656/2012 zo dňa 26. 7. 2012.

44. Dňa 4. 8. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/12787/2015 účastníkovi konania MUDr. Zuzana Hajachová, Záhradnícka 83, 821 08 Bratislava, IČO: 42131391 povolenie na používanie zdroja ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – stomatologického intraorálneho röntgenového prístroja VIVI ERGON – X HF umiestneného v stomatologickej ambulancii MUDr. Zuzany Hajachovej, Nitrianska 3, 903 01 Senec.
45. Dňa 7. 8. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/12945/2015 účastníkovi konania PRO SANUS, a. s., Einsteinova 25, 851 01 Bratislava, IČO: 35875704 povolenie na používanie zdroja ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – stomatologického intraorálneho röntgenového prístroja FONA XDC umiestneného v stomatologickej ambulancii na pracovisku v Poliklinike ProCare v objekte obchodného centra BORY MALL, Lamač č. 6780, 841 05 Bratislava.
46. Dňa 11. 8. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/12180/2015 účastníkovi konania Nemocničná a. s., Holubyho 35, 902 01 Pezinok, IČO: 35865679 na používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – röntgenového zariadenia pre počítačovú tomografiu SIEMENS SOMATOM EMOTION 16, mamografického röntgenového prístroja HOLOGIC LORAD SELENIA, röntgenového prístroja CHIRANA MP 50 CHIRAKTIS so skiagrafickým vyšetrovacím kompletom, röntgenového prístroja SWISSRAY DDR MODULAIRE PLUS so skiagrafickým vyšetrovacím kompletom, mobilného röntgenového prístroja BASIC 100–15, mobilného röntgenového prístroja GE STENOSCOP a stomatologického intraorálneho röntgenového prístroja CASTELLINI X SAFE 70 používaných na rádiologických pracoviskách Nemocničnej a. s. v Nemocnici Malacky, Ul. Duklianskych hrdinov 34, 901 22 Malacky.
47. Dňa 13. 8. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/13909/2015 účastníkovi konania Onkologický ústav sv. Alžbety, s. r. o., Heydukova 10, 812 50 Bratislava, IČO 35681462, na používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení na rádiodiagnostických pracoviskách II. Rádiologickej kliniky a Kliniky stomatológie a maxilofaciálnej chirurgie Lekárskej fakulty Univerzity Komenského a Onkologického ústavu sv. Alžbety, s. r. o. a Preventívneho centra Onkologického ústavu sv. Alžbety, s. r. o., Heydukova 10, 812 50 Bratislava – röntgenové zariadenie pre počítačovú tomografiu SIEMENS SOMATOM EMOTION 16; röntgenové zariadenie pre počítačovú tomografiu SIEMENS SOMATOM SENSATION OPEN; skiagrafický röntgenový prístroj DORSYS 16 M; skiaskopický röntgenový prístroj GENERAL ELECTRIC PRECISION RXi; dva mamografické röntgenové prístroje HOLOGIC LORAD SELENIA; mamografický röntgenový prístroj SIEMENS MAMMOMAT 3000 NOVA; mamografický röntgenový prístroj HOLOGIC SELENIA DIMENSIONS; mamografický röntgenový prístroj pre digitálnu stereotaxiu HOLOGIC MULTI CARE PLATINUM; stomatologický intraorálny röntgenový prístroj CASTELLINI X SAFE 70; stomatologický intraorálny röntgenový prístroj FONA XDC; stomatologický panoramatický röntgenový prístroj MORITA VERAVIEWEPOCS 2 D; mobilný skiagrafický röntgenový prístroj SIEMENS POLYMOBIL PLUS. Týmto povolením sa zmenilo povolenie č. OOZPŽ/12234/2010 zo dňa 4.8.2010, zmenené rozhodnutím č. OOZPŽ/20597/2011 zo dňa 12.1.2012, zmenené rozhodnutím č. OOZPŽ/3701/2012 zo dňa 6.2.2012, zmenené rozhodnutím č. OOZPŽ/8635/2013 zo dňa 24.5.2013.
48. Dňa 11. 9. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/14397/2015 účastníkovi konania Dentline, s. r. o., Rovná 2036/6, 900 31 Stupava, IČO: 45406464 na používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – stomatologického intraorálneho röntgenového prístroja SATELEC X-Mind a stomatologického intraorálneho

- röntgenového prístroja SATELEC X-Mind Acteon umiestnených v priestoroch stomatologickej ambulancie na Okružnej 2468/A2, 900 31 Stupava.
49. Dňa 21. 9. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/13332/2015 účastníkovi konania Stonadent spol. s r. o., Rovniankova 14, 851 02 Bratislava, IČO 36 756 768 na používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – intraorálny stomatologický röntgenový prístroj PLANMECA INTRA s RVG v stomatologickom pracovisku Rovniankova 14, 851 02 Bratislava.
 50. Dňa 12. 10. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/15556/2015 účastníkovi konania EMIDENT, s. r. o., Učiteľská 20, 821 06 Bratislava, IČO 47234385 na používanie zdroja ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – stomatologického intraorálneho röntgenového prístroja SIRONA HELIODENT PLUS v priestoroch stomatologickej ambulancie EMIDENT, s. r. o. v objekte zdravotného strediska na Učiteľskej 20, 821 06 Bratislava. Týmto povolením sa zmenilo povolenie č. OOZPŽ/2768/2011 zo dňa 24.6.2011.
 51. Dňa 12. 10. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/15556/2015 účastníkovi konania YLUX s. r. o., Račianske mýto 1/B, 831 02 Bratislava, IČO: 35 898 038 na používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – intraorálny stomatologický röntgenový prístroj KODAK 2200 s RVG a panoramatický röntgenový prístroj KODAK 9000C 3D na prízemí a intraorálny stomatologický röntgenový prístroj SATELEC X – Mind AC s RVG a panoramatický röntgenový prístroj ORTHOPANTOMOGRAPH OP 200 D na prvom poschodí v stomatologickom pracovisku YLUX s. r. o., Račianske mýto 1/B, 831 02 Bratislava.
 52. Dňa 22. 10. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/16300/2015 účastníkovi konania DentaDerm, s. r. o., Holubyho 18, 811 03 Bratislava, IČO 36837881 na používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – stomatologického panoramatického röntgenového prístroja AJAT Model ART PLUS C a stomatologického intraorálneho röntgenového prístroja GENDEX EXPERT DC umiestnených v samostatnej stomatologickej rádiodiagnostickej vyšetrovni v stomatologickej ambulancii v polyfunkčnom objekte AUPARK TOWER na Einsteinovej 24, 851 01 Bratislava. Týmto povolením sa zmenilo povolenie č. OOZPŽ/13600/2011 zo dňa 4.8.2011.
 53. Dňa 27. 10. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/16973/2015 účastníkovi konania A-KLINIK BRATISLAVA s. r. o., Jelačičova 8, 821 08 Bratislava, IČO: 45725381 na používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – röntgenového zariadenia pre skiagrafiu DX-D 300 AGFA umiestneného v samostatnej rádiodiagnostickej vyšetrovni a mobilného röntgenového prístroja pre skiaskopiu ZIEHM VISION FD používaných na rádiologických pracoviskách A-KLINIK BRATISLAVA s. r. o., Jelačičova 8, 821 08 Bratislava.
 54. Dňa 3. 11. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/17813/2015 účastníkovi konania MUDr. Eva Vargová, Na Kalvárii 8, 811 04 Bratislava, IČO 31759874 na používanie zdroja ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – stomatologického intraorálneho röntgenového prístroja FONA XDC v stomatologickej ambulancii Na Kalvárii 8, 811 04 Bratislava. Týmto povolením sa zmenilo povolenie č. OOZPŽ/15716/2012 zo dňa 17.12.2012.
 55. Dňa 12. 11. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/17180/2015 účastníkovi konania Dental Centrum Dobeš, s. r. o., Svébska 20, 851 10 Bratislava, IČO: 36768626 na používanie zdroja ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – stomatologického intraorálneho röntgenového prístroja GENDEX ORALIX AC umiestneného v priestoroch stomatologickej ambulancie na Vlárskiej ul. č. 13/C, 831 01 Bratislava.

56. Dňa 12. 11. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/17366/2015 účastníkovi konania MUDr. Gundrun Vavrová, Parcelná 20, 821 06 Bratislava, IČO: 30818885 na používanie zdroja ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – stomatologického intraorálneho röntgenového prístroja SIRONA HELIODENT PLUS umiestneného v stomatologickej ambulancii MUDr. Gundrun Vavrovej v objekte na Markovej 15, 851 01 Bratislava.
57. Dňa 16. 11. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/17846/2015 účastníkovi konania DENTAL X–RAY s. r. o., Smaragdová 5/580, 851 10 Bratislava - Jarovce, IČO 46731997 na používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení - stomatologického panoramatického röntgenového prístroja PLANMECA PRO MAX a stomatologického intraorálneho röntgenového prístroja PLANMECA ProX na stomatologickom rádiologickom pracovisku v Zdravotnom stredisku na Fedinovej 9, 851 01 Bratislava, a stomatologického panoramatického röntgenového prístroja PLANMECA PRO MAX a stomatologického intraorálneho röntgenového prístroja PLANMECA ProX na stomatologickom rádiologickom pracovisku v Poliklinike na Šustekovej 2, 851 04 Bratislava. Týmto povolením sa zmenilo povolenie č. OOZPŽ/13070/2012 zo dňa 17.9.2012, zmenené rozhodnutím č. OOZPŽ/12774/2014 zo dňa 5.8.2014, zmenené rozhodnutím č. OOZPŽ/13282/2015 zo dňa 23.7.2015.
58. Dňa 20. 11. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/17640/2015 účastníkovi konania MUDr. Zuzana Tomančíková - Stanková, Miletičova 42, 821 08 Bratislava, IČO: 31811132 na používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – stomatologického intraorálneho röntgenového prístroja TROPHY IRIX 70 L a stomatologického panoramatického röntgenového prístroja VATECH PAX - I v priestoroch stomatologickej ambulancie na Košickej ulici č. 58, 821 08 Bratislava.
59. Dňa 20. 11. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/14633/2015 účastníkovi konania EURO DENTAL s. r. o., Zochova 16, 811 03 Bratislava, IČO: 45316295 na používanie zdroja ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – stomatologického intraorálneho röntgenového prístroja GENDEX EXPERT DC v priestoroch stomatologickej ambulancie v budove Technickej univerzity, Nám. Slobody 16, 811 06 Bratislava.
60. Dňa 20. 11. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/17916/2015 účastníkovi konania Poliklinika Karlova Ves Bratislava, Líščie údolie 57, 842 31 Bratislava, IČO 17336236 na používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – mamografického röntgenového prístroja GE PERFORMA a röntgenového prístroja GE PROTEUS SYSTEM so skiagrafickým snímkovacím kompletom na rádiologických pracoviskách v objekte Polikliniky Karlova Ves Bratislava, Líščie údolie 57, 842 31 Bratislava.
61. Dňa 9. 12. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/18496/2015 účastníkovi konania MUDr. Andrea Šeborová, Vajanského 56, 900 01 Modra, IČO: 30856400 na používanie zdroja ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – stomatologického intraorálneho röntgenového prístroja MINDENT 70 DC umiestneného v stomatologickej ambulancii MUDr. Andrey Šeborovej v objekte na Štúrovej 60, 900 01 Modra.
62. Dňa 10. 12. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/18564/2015 účastníkovi konania mARTdent s. r. o., Košická 49, 821 08 Bratislava, IČO 44 650 710, na používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení - intraorálny röntgenový prístroj GENDEX 765 DC s RVG, panoramatický röntgenový prístroj VATECH Pax - Primo a intraorálny röntgenový prístroj Heliodent PLUS s RVG na pracovisku zubnej ambulancie mARTdent, s. r. o., Košická 49, 821 08 Bratislava. Týmto povolením sa zmenilo povolenie č. OOZPŽ/18805/2010 zo dňa 16. 12. 2010.
63. Dňa 16. 12. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/15552/2015 účastníkovi konania G-DENT Sk, s. r. o., Stromová 54, 831 01 Bratislava, IČO: 48035165 povolenie na používanie zdroja ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení – stomatologického

intraorálneho röntgenového prístroja **FONA XDC** v priestoroch stomatologickej ambulancie na Stromovej ulici č. 16, 831 01 Bratislava.

1.3.2 Výsledky dozoru na pracoviskách veterinárnej medicíny

Na základe žiadostí účastníkov konania o vydanie povolenia na používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia vo veterinárnej praxi podľa § 45 odsek 3 písm. a) zák. č. 355/2007, bol na pracoviskách vykonaný štátny zdravotný dozor, pri ktorom sa zistilo, že pracovisko spĺňa požiadavky na zabezpečenie radiačnej ochrany. Následne boli účastníkom konania vydané povolenia, ktoré sú nižšie uvedené v časovej súslednosti:

1. Dňa 24. 3. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/4081/2015 účastníkovi konania CatVet s. r. o., Triblavinská 47, 900 25 Chorvátsky Grob, IČO 47355735 na používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia vo veterinárnej praxi – veterinárneho röntgenového prístroja AJEX 160 H a veterinárneho röntgenového prístroja PHILIPS ORALIX 65 S umiestnených v samostatnej veterinárnej rádiodiagnostickej vyšetrovni v priestoroch privátnej veterinárnej ambulancie CatVet s. r. o., Triblavinská 47, 900 25 Chorvátsky Grob.
2. Dňa 25. 8. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/13734/2015 účastníkovi konania LIONVET s. r. o., Veterná 1370/2, 900 28 Ivanka pri Dunaji, IČO 47415312 na používanie zdroja ionizujúceho žiarenia vo veterinárnej praxi – veterinárneho röntgenového prístroja AJEX 240 H umiestneného vo veterinárnej ambulancii LIONVET s. r. o. v objekte na Rustaveliho 11, 831 06 Bratislava.

1.3.3 Výsledky dozoru na ostatných pracoviskách so zdrojmi žiarenia

Na základe žiadostí účastníkov konania o vydanie povolenia na používanie technických röntgenových zariadení podľa § 45 odsek 3 písm. b) zák. č. 355/2007 Z. z.; na odber, skladovanie a používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia na priemyslové indikačné zariadenia a na nedeštruktívnu röntgenovú alebo gama defektoskopiu podľa § 45 odsek 3 písm. c) zák. č. 355/2007 Z. z.; na prepravu rádioaktívnych žiaričov podľa § 45 odsek 3 písm. d) zák. č. 355/2007 Z. z.; na odber, skladovanie a používanie otvorených rádioaktívnych žiaričov I. kategórie podľa § 45 odsek 3 písm. g) zák. č. 355/2007 Z. z.; bol na pracoviskách vykonaný štátny zdravotný dozor, pri ktorom sa zistilo, že pracovisko spĺňa požiadavky na zabezpečenie radiačnej ochrany. Následne boli účastníkom konania vydané povolenia, ktoré sú nižšie uvedené v časovej súslednosti:

1. Dňa 5. 2. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/1661/2015 účastníkovi konania Výskumný ústav zväračský, Priemyselný inštitút SR, Račianska 71, 832 59 Bratislava, IČO 36 065 722 na používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia na nedeštruktívnu röntgenovú defektoskopiu, – priemyselný röntgenový prístroj Seifert ERESKO 42 MF 3 na pracoviskách Laboratórium nedeštruktívneho skúšania, Výskumný ústav zväračský, Priemyselný inštitút SR, Račianska 71, 832 59 Bratislava a dočasné defektoskopické pracoviská v SR.
2. Dňa 17. 2. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/4854/2015 účastníkovi konania SEPS, a. s., Búdkova cesta 33, 811 04 Bratislava, IČO 35686413 povolenie na odber, skladovanie, používanie a prepravu zdrojov ionizujúceho žiarenia na nedeštruktívnu röntgenovú a gama defektoskopiu – 2 uzavreté rádioaktívne žiariče ¹⁹²Ir v krytoch Gammamat TI - F každý o aktivite do 3,7 TBq, 1 uzavretý rádioaktívny žiarič ¹⁹²Ir v kryte Gammamat TI o aktivite do 1,5 TBq a röntgenový prístroj Balteau 200/10 na

pracovisku skladu zdrojov ionizujúceho žiarenia na Úderníckej 11 v Bratislave a na prechodných pracoviskách v rámci celého územia SR. Týmto povolením sa menili predchádzajúce povolenia č. OOPŽ/7060/2011 zo dňa 8.4.2011, zmenené rozhodnutím č. OOPŽ/17674/2013 zo dňa 29. 11. 2013.

3. Dňa 15. 5. 2015 bolo vydané povolenie č. OOPŽ/9055/2015 účastníkovi konania NIEVELT-Labor Slovakia, s. r. o., Bulharská 70, 821 04 Bratislava, IČO 36848182 na odber, skladovanie, používanie a prepravu zdrojov ionizujúceho žiarenia na priemyslové indikačné zariadenia – uzavretý zdroj ionizujúceho žiarenia ^{137}Cs o nominálnej aktivite 0,3 GBq (1 ks) na rádioizotopovom pracovisku v objekte skladu spoločnosti NIEVELT–Labor Slovakia, s. r. o., Stavbárska 4474/4, 903 01 Senec.
4. Dňa 2. 6. 2015 bolo vydané povolenie č. OOPŽ/10106/2015 účastníkovi konania Pamiatkový úrad Slovenskej republiky, Cesta na Červený most 6, 814 06 Bratislava, IČO: 31755194 na používanie technických röntgenových zariadení – pojazdného röntgenového prístroja CHIRAX 70/3 a pojazdného röntgenového prístroja 12 P 5 na pracovisku Chemicko-technologického oddelenia v objekte Pamiatkového úradu Slovenskej republiky, Cesta na Červený most 6, 814 06 Bratislava.
5. Dňa 24. 7. 2015 bolo vydané povolenie č. OOPŽ/10105/2015 účastníkovi konania RTD Slovakia, s. r. o., Vlčie hrdlo, 824 12 Bratislava, IČO 35774339 na odber, skladovanie a používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia na nedeštruktívnu röntgenovú a gama defektoskopiu na dočasných pracoviskách na celom území Slovenskej republiky a na prepravu rádioaktívnych žiaričov v rámci celého územia SR — 4 ks röntgenový prístroj Seifert s max. urýchľovacím napätím 160 kV, 2 ks röntgenový prístroj Philips s max. urýchľovacím napätím 160 kV, 1 ks röntgenový prístroj Andrex CP 560 s max. urýchľovacím napätím 160 kV, 1 ks röntgenový prístroj Andrex Smart 583 s max. urýchľovacím napätím 200 kV, 1 ks röntgenový prístroj Balteau GDF 286 s max. urýchľovacím napätím 300 kV, 6 ks defektoskopický kryt Gammamat TIF s obsahom uzavretého rádioaktívneho žiariča ^{192}Ir s max. aktivitou 3,7 TBq, 5 ks defektoskopický kryt Gammamat TI s obsahom uzavretého rádioaktívneho žiariča ^{192}Ir s max. aktivitou 1,48 TBq, 1 ks defektoskopický kryt Mlok M 6 s obsahom uzavretého rádioaktívneho žiariča ^{192}Ir s max. aktivitou 950 GBq, 1 ks defektoskopický kryt Mlok M 18 s obsahom uzavretého rádioaktívneho žiariča ^{192}Ir s max. aktivitou 3,7 TBq, 2 ks defektoskopický kryt Gammamat SE s obsahom uzavretého rádioaktívneho žiariča ^{75}Se s max. aktivitou 4,4 TBq, 1 ks defektoskopický kryt Gammamat TK 30 s obsahom rádioaktívneho žiariča ^{60}Co s max. aktivitou 1,11 TBq, 1 ks defektoskopický kryt AmertestTen 68064 s obsahom uzavretého rádioaktívneho žiariča ^{60}Co s max. aktivitou 3,7 TBq, 1 ks defektoskopický kryt Techops 741 s obsahom uzavretého rádioaktívneho žiariča ^{60}Co s max. aktivitou 1,85 TBq, 1 ks defektoskopický kryt Komando M6-10-18 na ovládanie zariadenia typu Mlok s obsahom uzavretého rádioaktívneho žiariča ^{137}Cs s max. aktivitou 20 GBq.
6. Dňa 4. 8. 2015 bolo vydané povolenie č. OOPŽ/13846/2015 účastníkovi konania Biopalm, a. s., Mostová 2, 811 02 Bratislava, IČO 47748788 na odber, skladovanie a používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia na priemyslové indikačné zariadenia – 2 kusov uzavretých rádioaktívnych žiaričov ^{137}Cs s maximálnou aktivitou 1,85 GBq, ktoré sú súčasťou priemyslových indikačných zariadení používaných na kontrolu výšky hladiny média v reakčných kolónach v prevádzke Biopalm, a. s., Horná ulica 5, 900 81 Šenkvice. Týmto povolením sa zmenilo povolenie č. OOPŽ/14733/2014 zo dňa 26.9.2014.
7. Dňa 4. 9. 2015 bolo vydané povolenie č. OOPŽ/4216/2015 účastníkovi konania TPA Spoločnosť pre zabezpečenie kvality a inovácie s. r. o., Mlynské Nivy 61/A, 825 18 Bratislava, IČO 35 871 164 na odber, skladovanie a používanie zdrojov ionizujúceho

žiarenia na priemyslové indikačné zariadenia na dočasných pracoviskách na celom území Slovenskej republiky a na prepravu rádioaktívnych žiaričov v rámci celého územia SR – uzavreté rádioaktívne žiariče ^{137}Cs s aktivitou 296 MBq a $^{241}\text{Am/Be}$ s aktivitou 1,48 GBq, ktoré sú súčasťou radiačnej vlhkomernej sondy TROXLER.

8. Dňa 23. 9. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/15671/2015 účastníkovi konania CRH (Slovensko) a. s., 906 38 Rohožník, IČO 00214973 na odber, skladovanie a používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia na priemyslové indikačné zariadenia – 5 kusov uzavretých rádioaktívnych žiaričov ^{252}Cf s maximálnou aktivitou 1 GBq, ktoré sú súčasťou priemyslového indikačného zariadenia - priebežného pásového analyzátora GEOSCAN používaného na analýzu chemického zloženia suroviny v Holcim (Slovensko) a. s., 906 38 Rohožník. Týmto povolením sa zmenilo povolenie č. OOZPŽ/03059/2013 zo dňa 24.1.2013.
9. Dňa 5. 10. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/11298/2015 účastníkovi konania hameln rds a. s. Horná 36, 900 01 Modra, IČO 34 122 885 na odber, skladovanie a používania otvorených rádioaktívnych žiaričov na pracovisku I. kategórie – ^3H s aktivitou do 10^{12} Bq, ^{14}C s aktivitou do 10^9 Bq a ^{125}I s aktivitou do 10^8 Bq na pracovisku hameln rds a. s., Horná 36, 900 01 Modra.
10. Dňa 12. 10. 2015 bolo vydané povolenie č. OOZPŽ/7105/2015 účastníkovi konania SLOVNAFT, a. s., Vlčie hrdlo 1, 824 12 Bratislava, IČO 31322832 na odber, skladovanie a používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia na priemyslové indikačné zariadenia – uzavreté zdroje ionizujúceho žiarenia ^{137}Cs o nominálnej aktivite 74 GBq (2 ks); 18,5 GBq (1 ks); 3,7 GBq (2 ks); 1,85 GBq (5 ks); 740 MBq (1 ks) a uzavreté zdroje ionizujúceho žiarenia ^{60}Co o nominálnej aktivite 3,7 GBq (2 ks) na pracovisku prevádzky LDPE4 s indikačnými zariadeniami na kontrolu hladiny uhlíkovdík s uzavretými zdrojmi ionizujúceho žiarenia v objekte spoločnosti SLOVNAFT, a. s., Vlčie hrdlo 1, 824 12 Bratislava.

1.3.4 Dozor na pracoviskách so zvýšeným prírodným ionizujúcim žiarením

V r. 2015 nebol dozornému orgánu doručený žiaden návrh o vydanie povolenia na vykonávanie činnosti na pracoviskách so zvýšeným prírodným ionizujúcim žiarením podľa § 45 odsek 3 písm. e) zák. č. 355/2007 Z.

1.4 ČINNOSŤ PRESAHUJÚCA RÁMEC VÝKONU ŠTÁTNEHO ZDRAVOTNÉHO DOZORU, OSOBITNÁ ČINNOSŤ A AGENDA

1.4.1 Mimoriadne situácie

V r. 2015 v Bratislavskom regióne nebola vyhlásená mimoriadna situácia z dôvodu vzniku mimoriadnej radiačnej udalosti.

Pracovníci odboru sa zúčastnili cvičenia INEX 5, ktoré sa uskutočnilo na základe uznesenia vlády SR č. 312 z 10. 6. 2015 v dňoch 3.12. 2015 až 4. 12. 2015. Cvičenie INEX 5, ako štábne cvičenie, bolo zamerané na riešenie aspektov manažmentu mimoriadnych udalostí v oblasti vyrozumienia, internej a externej krízovej komunikácie a rozhrania v rámci SR a aj v vzťahu k medzinárodným organizáciám. Cvičenie bolo riadené Úradom jadrového dozoru Slovenskej republiky a Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky.

V skorých ranných hodinách 3. 12. 2015 došlo k vzniku mimoriadnej udalosti v JEZ Mochovce, ktorá sa klasifikovala ako radiačná havária. Následne došlo k aktivizácii zložiek

a prostriedkov organizácie havarijnej odozvy, k vyrozumieniu o vzniku mimoriadnej udalosti k varovaniu a informovaniu obyvateľstva v oblasti ohrozenia, aktivácii krízových štábov, aktivácia síl a prostriedkov zložiek IZS, poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, NTS SR, orgánov na ochranu verejného zdravia vrátane vyčlenených síl a prostriedkov ozbrojených síl SR, viedla sa komunikácia s médiami a informovanie obyvateľstva. Ďalej bola vyhlásená mimoriadna situácia na území SR a núdzový stav vo vybraných oblastiach.

V rámci cvičenia INEX 5 členovia krízového štábu Regionálneho úradu verejného zdravotníctva v Bratislave hl. mesto so sídlom v Bratislave (RÚVZ BA) plnili nasledovné úlohy:

Prehľad plnených úloh v príprave riešenia:

- Účasť na príprave k vykonaniu cvičenia, ktorá sa uskutočnila dňa 11. 11. 2015 na MZ SR,
- Účasť na príprave k vykonaniu cvičenia, ktorá sa uskutočnila dňa 26. 11. 2015 na ÚVZ SR,
- Štúdium rôznych materiálov (Smernica MZ SR k príprave a vykonaniu cvičenia INEX 5, Prezentácie z oboch príprav, Metodický pokyn, ktorým sa ustanovujú systém vzájomnej komunikácie pri riešení následkov udalosti s hromadným postihnutím osôb v rezorte zdravotníctva, Plán Ministerstva zdravotníctva SR, ktorým sa upravuje spôsob vyrozumienia zdravotníctva o vypovedaní vojny, o vyhlásení vojnového stavu, výnimočného stavu, núdzového stavu alebo mimoriadnej situácie na území SR, ...)
- Príprava krízového štábu Regionálneho úradu verejného zdravotníctva v Bratislave hl. mesto so sídlom v Bratislave (KŠ RÚVZ BA)
- Zasielanie vyžiadaných informácií od MZ SR, ÚVZ SR a SOKRZ.

Prehľad plnených úloh v priebehu cvičenia:

- Zasadania KŠ RÚVZ BA,
- Podávanie hlásení o príprave KŠ RÚVZ BA na nadriadené orgány,
- Potvrdzovanie prijatia správ (22), vyrozumenie KŠ RÚVZ BA a následne oznámenie o vyrozumení na ÚKR ÚVZ SR podľa dodaných pokynov v termíne do 60 minút,
- Telefonicky boli poskytované požadované informácie a konzultácie (9) s OKM MZ SR (1), ÚKR ÚVZ SR (3) s DFNs P v Bratislave (2), ZZS (2),
- Poskytovanie emailových konzultácií pri prevoze jednej zranenej osoby z postihnutej oblasti, ktorá bola povrchovo kontaminovaná do UNB – Nemocnica sv. Cyrila a Metoda na Antolskej ul. v Bratislave. V súvislosti s prevozom, dekontamináciou a hospitalizáciou pacienta a bola navrhnutá pomoc zo strany nášho úradu pri meraní radiačného poľa v okolí pacienta za účelom ochrany pacienta a zdravotníckych pracovníkov pred účinkami ionizujúceho žiarenia,
- Monitorovanie radiačnej situácie pred budovou RÚVZ BA a zasielanie získaných hodnôt príkonu dávkového ekvivalentu z gama žiarenia na OOPZ ÚVZ SR (5). Neboli zaznamenané zvýšené hodnoty, ktoré by predstavovali zvýšené zdravotné riziko,
- Evidencia prijatých a odovzdaných správ do denníka (83) a vytváranie príloh.

Dosiahnuté výsledky pri cvičení:

- Počas celého cvičenia sa priebežne viedla náležitá efektívna telefonická a e-mailová komunikácia medzi členmi KŠ RÚVZ BA a ÚKR ÚVZ SR,

- V Bratislavskom kraji bola stabilizovaná hygienická situácia v epidemiologických oblastiach sledovaných z hľadiska ochrany verejného zdravia,
- V období cvičenia nebolo hlásené poškodenie zdravia osôb obyvateľov Bratislavského regiónu v súvislosti s mimoriadnou situáciou a neboli zaznamenané parametre faktorov prostredia, ktoré by predstavovali zvýšené zdravotné riziko.

1.4.2 Monitorovanie prírodného žiarenia v životnom prostredí

V súčasnosti na Odbore ochrany zdravia pred žiarením nie je dostatočne vybavené laboratórium dozimetrie ionizujúceho žiarenia a odbor nie je stálou zložkou radiačnej monitorovacej siete.

1.4.3 Manažment kvality

Odbor ochrany zdravia pred žiarením nemá certifikát kvality pre systém riadenia spoločnosti ISO 9001:2008. Všetky činnosti, ktoré odbor vykonáva sú v súlade s platnými legislatívnymi predpismi, medzinárodnými odporúčaniami a najnovšími vedeckými poznatkami.

1.4.4 Konzultačná, expertná, školiaca a iná činnosť

Pracovníci odboru poskytovali konzultácie prevádzkovateľom zdrojov ionizujúceho žiarenia pred a pri podávaní návrhov k vydaniu povolenia na činnosti vedúce k ožiareniu. Usmerňovali odborných zástupcov pre radiačnú ochranu na pracoviskách so zdrojmi ionizujúceho žiarenia v činnostiach na zabezpečenie ochrany zdravia pracovníkov a obyvateľov v okolí týchto pracovísk. Poskytovali poradenstvo obyvateľom v problematike ionizujúceho žiarenia a pracovným zdravotným službám. Celkovo sa poskytlo asi 220 konzultácií, pričom väčšina z nich boli telefonické konzultácie.

Ožiarenie tehotných pacientok pri lekárskom ožiarení a tehotných pracovníčok

V uplynulom roku sme stanovovali dávkovú záťaž 4 tehotným pacientkam a jednu dávkovú záťaž pracovníčky (toho času vo 4. týždni gravidity), ktorá vykonávala lekárske ožiarenie so skiaskopickým prístrojom. V prípade tehotných pacientiek sa jednalo o tieto vyšetrenia: CT oblasti krku a hrudníka, skiagrafičné vyšetrenia krčnej chrbtice, bedrových kĺbov, lumbálnej oblasti a stomatologické rtg. vyšetrenie. Minimálna vypočítaná efektívna dávka bola menšia ako 0,02 mSv a maximálna 1,98 mSv.

Pri výkone ŠZD, žiadateľov o vydanie povolenia na používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení upozorňujeme na skutočnosti, že každom vykonanom rádiologickom vyšetrení musí byť vyhotovený záznam, v ktorom musí byť uvedená veľkosť ožiarenia vyšetrovanej osoby alebo údaje umožňujúce posúdenie veľkosti ožiarenia danej osoby. (§ 4 odsek 14) NV č. 340/2006). Údaje potrebné na stanovenie a hodnotenie veľkosti ožiarenia osôb pri lekárskom ožiarení sú uvedené v Prílohe č. 2 NV č. 340/2006 Z. z. a v predložennom dokumente ku žiadosti „Program zabezpečenia kvality radiačnej ochrany“.

U žien v reprodukčnom veku indikujúci lekár a pracovník vykonávajúci ožiarenie musia zistiť informácie, či žena nie je tehotná, a tento údaj musia zaznamenať v zdravotnej dokumentácii (§12 odsek 1 NV č. 340/2006 Z. z.). U tehotných žien sa vykonávajú vyšetrenia spojené s ožiarením len v neodkladných prípadoch, pričom musí byť zvolený taký vyšetrovací postup a taká prístrojová technika, ktoré zabezpečia potrebnú ochranu plodu (§12 odsek 3 NV č. 340/2006 Z. z.). Prevádzkovateľ musí preukázateľne zabezpečiť informovanie pacientky o

možných rizikách spojených s lekárskeým ožiarením a o možných rizikách pre jej nenarodené dieťa (§12 odsek 1 NV č. 340/2006 Z. z.).

Pri dodatočnom zistení gravidity pri lekárskeým ožiarení je potrebné túto skutočnosť bezodkladne oznámiť písomne (e-mailom, poštou) na RÚVZ Bratislava. V prípade potreby riešenia zdravotného rizika, bude pacientka odoslaná na RÚVZ Bratislava s potrebnými podkladmi pre odhad radiačnej záťaže na plod.

V r. 2015 bol k stanoveniu radiačnej záťaže plodu pri CT vyšetreniach zakúpený výpočtový program CT EXPO.

Poradňa ochrany zdravia pred účinkami radónu a kozmického žiarenia.

Poradňa existuje v rámci od r. 2008 Jej hlavným cieľom je zvýšenou informovanosťou a edukačnou činnosťou podieľať sa na znižovaní radiačnej záťaže a následne zdravotného rizika z ožarovania prírodnými zdrojmi žiarenia obyvateľov a zamestnancov na pracoviskách so zvýšeným prírodným ionizujúcim žiarením. Poradenská činnosť sa poskytuje na základe dopytu rôznych cieľových skupín. Vykonáva sa telefonicky, elektronicky a osobnými stretnutiami. Bolo poskytnutých cca 80 odborných konzultácií obyvateľom, zamestnancom, organizáciám zo štátnej a verejnej správy a podnikateľským subjektom.

Ďalej boli v rámci poradne vykonávané následné aktivity a činnosti:

Pre Katedru jadrovej fyziky a biofyziky Fakulty matematiky, fyziky a informatiky UK v Bratislave boli poskytované konzultácie pre potreby medzinárodného projektu krajín V4 zameraného na problematiku výskytu radónu v predškolských a školských zariadeniach. Zároveň bol vypracovaný oponentský posudok k dizertačnej práci doktoranda uvedenej katedry Mgr. Attilu Moravcsika: „Radón v ovzduší rodinných domov, jeho variácie a metódy merania“.

Slovenskej zdravotníckej univerzite bolo poskytnutých niekoľko odborných konzultácií týkajúcich sa riešenia radónovej problematiky.

Poskytovala sa poradenská a konzultačná činnosť Útvaru verejného zdravotníctva MDVaRR SR zameraná na radiačnú ochranu leteckého personálu a riešenie znižovania radiačnej záťaže obyvateľstva a obmedzovanie ožiarenia radónom pri výstavbe stavieb s pobytovými priestormi a predchádzanie prieniku radónu do nových budov z podlažia stavby.

Konzultovala sa radiačná ochrana leteckého personálu.

Poskytli sa odborné rady organizáciám zaoberajúcim sa problematikou stanovenia objemovej aktivity radónu v pôdnom vzduchu a niekoľkým stavebným spoločnostiam.

Otázky obyvateľstva sa týkali prevažne zdravotných účinkov ožiarenia radónom, nápravných protiradónových opatrení a obáv z účinkov kozmického žiarenia pri transatlantických letoch.

Všetky poskytnuté informácie a činnosti boli v súlade s platnou legislatívou a najnovšími vedeckými poznatkami.

Národný akčný radónový plán

Najvýznamnejšou aktivitou poradne bolo podieľanie sa na príprave Národného akčného radónového plánu. V súčasnosti je ochrana zdravia obyvateľstva SR z expozície radónu v pobytových priestoroch a na pracoviskách zabezpečená Zákonom NR SR č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a k nemu vydaným všeobecne záväzným predpisom - Vyhláška MZ SR č. 528/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia.

Uvedená vyhláška vychádza z Odporúčania EÚ (90/143/Euratom) na ochranu obyvateľstva pred expozíciou radónu v pobytových priestoroch.

Nedávne epidemiologické zistenia rezidenčných štúdií preukázali štatisticky významné zvýšenia rizika rakoviny pľúc spôsobené dlhotrvajúcim ožiarением radónom v interiéri na úrovniach priemernej ročnej objemovej aktivity radónu $100 \text{ Bq}\cdot\text{m}^{-3}$. Tieto poznatky o zvýšenom zdravotnom riziku z ožiarения prírodnými zdrojmi žiarenia viedli EÚ k zahrnutiu ustanovení Odporúčania komisie (90/143/Euratom) do záväzných požiadaviek Smernice Rady 2013/59/ Euratom z 5. decembra 2013, ktorou sa stanovujú základné bezpečnostné normy ochrany pred nebezpečenstvami vznikajúcimi v dôsledku ionizujúceho žiarenia. V článku 103 „Akčný plán pre radón“ uvedenej smernice rady sa v odseku 1. uvádza, že členské štáty vypracujú národný akčný plán na zvládanie dlhodobých rizík spôsobených ožiarением radónom v obydliach, verejne prístupných budovách a na pracoviskách pri akomkoľvek prieniku radónu, či už z pôdy, stavebných materiálov, alebo vody. Na ÚVZ SR bola vytvorená pracovná skupina (v r. 2015 sa stretla trikrát), ktorá pozostáva z pracovníkov OOPZ z ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Bratislave, v Banskej Bystrici a v Košiciach. Jej úlohou je pripraviť Národný akčný radónový plán, pričom musí zohľadniť 14 položiek uvedených v prílohe č. XVIII. Vedúca poradne vypracovala pre akčný plán body 2, 6 a 8:

BOD 2 Prístup, údaje a kritéria využívané na určenie oblastí alebo vymedzenie iných parametrov, ktoré možno použiť ako špecifické ukazovatele situácií, keď môže dôjsť k vysokému ožiarению radónom.

Uskutočniť celoštátny prieskum výskytu radónu v pobytových priestoroch na reprezentatívnej a štatisticky významnej vzorke. Zo získaných výsledkov vytvorenie mapy objemových aktivít radónu v pobytových priestoroch, ktorá dostatočne preukáže oblasti so zvýšenými hodnotami objemových aktivít v pobytových priestoroch. Na základe výsledkov prieskumu sa stanovujú kritéria pre oblasti so zvýšenými hodnotami objemovej koncentrácie radónu v pobytových priestoroch. Mapa bude uverejnená na webovej stránke organizácie, ktorá bude vykonávať celoštátny prieskum tak, aby bola k dispozícii všetkým orgánom zapojenými do národného akčného radónového plánu a širokej verejnosti.

Využiť existujúce pravdepodobnostné (odvodené) mapy radónového rizika, ktoré boli vytvorené k cieľnému vyhľadávaniu existujúcich stavebných objektov s vyššími hodnotami objemovej aktivity radónu vo vnútornom prostredí. Mapy sú dostupné na webových stránkach geologických organizácií, ktoré sa na ich vytvorení podieľali a boli financované z rozpočtu MŽP SR. Kritéria na určenie oblastí sú stanovené ako „pravdepodobnostné územia“ so stredným a vysokým radónovým rizikom. Spoľahlivosť odpočtu z máp vytvorených v mierke 1:50 000 u nízkeho radónového rizika je 37,3 %, u stredného radónového rizika je 52,9 % a u vysokého radónového rizika 56,4% (M. a M. Neznalovi, Ochrana staveb proti radonu, Grada, 2009).

Použiť údaje zo stanovovania objemových aktivít radónu v pôdnom vzduchu a priepustnosti základových pôd stavebného pozemku pred výstavbou, ktoré boli zasielané oprávnenými organizáciami na ÚVZ SR od r. 1992, na vytvorenie mapy stanovovania objemovej aktivity radónu v pôdnom vzduchu. Mapa bude uverejnená na stránke ÚVZ SR a prístupná všetkým zložkám národného akčného plánu pre radón. Kritéria na určenie oblastí sú stanovené ako územia so stredným a vysokým radónovým rizikom.

BOD 6 Stratégia znižovania ožiarения radónom v obydliach a stratégia zameraná na prioritné riešenie situácií uvedených v bode 2

Cieľom je vyhľadávanie existujúcich stavieb s pobytoвыми priestormi s prekračujúcou referenčnou úrovňou objemovej aktivity radónu, ich následné ozdravenie za účelom zníženie ožiarenia obyvateľstva radónom a jeho dcérskymi produktmi v existujúcich pobytoových priestoroch.

Aktualizácia legislatívneho predpisu na obmedzenie ožiarenia z radónu a jeho dcérskych produktov v existujúcich pobytoových priestoroch pre:

- stanovenie referenčných úrovní objemovej aktivity radónu v ovzduší existujúcich pobytoových priestoroch,
- stanovenie referenčných úrovní na vykonanie opatrení pre vykonanie na obmedzenie ožiarenia obyvateľstva žiarením gama zo stavebného materiálu,
- spôsoby merania, stanovenia a hodnotenia uvedených referenčných úrovní a zasielania príslušným orgánom štátnej a verejnej správy,
- spôsoby merania, stanovenia a hodnotenia uvedených referenčných úrovní a zasielania príslušným orgánom štátnej a verejnej správy.

Zabezpečenie štandardných postupov pre:

- vyhľadávanie existujúcich stavieb s pobytoвыми priestormi s objemovými aktivitami radónu, prekračujúce referenčné hodnoty, za pomoci vytvorených máp a výsledkov z celoštátneho prieskumu výskytu radónu v pobytoových priestoroch v SR, pravdepodobnostných máp výskytu radónu v geologickom podloží a mapy z uskutočnených stanovení objemovej aktivity radónu v pôdnom vzduchu a priepustnosti základových pôd stavebného pozemku pred výstavbou, ktorými disponuje ÚVZ SR,
- kvalitné meranie referenčných úrovní objemovej aktivity radónu v ovzduší stavieb a žiarenia gama zo stavebného materiálu,
- radónovú prospekciu – diagnostiku za účelom vyhľadania zdrojov radónu v pobytoových priestoroch s prekračujúcou referenčnou hodnotou objemovej aktivity radónu,
- nápravné opatrenia na zníženie prenikania radónu do novostavieb,
- opätovné premeranie prírodného žiarenia po uskutočnení protiradónových nápravných opatrení a interpretácia výsledkov,
- kontrolu kvality uskutočnených protiradónových nápravných opatrení.

Zabezpečenie vedeckotechnickej podpory pre realizáciu uvedených úloh pre všetky subjekty, ktoré sa na nich budú podieľať.

Zabezpečenie finančnej podpory pre realizáciu uvedených úloh pre všetky subjekty, ktoré sa na nich budú podieľať.

Analýza a zhodnotenie úspešnosti uvedených úloh a efektivity programu.

BOD 8 Stratégia prevencie prenikania radónu v nových budovách vrátane metód a nástrojov, ako aj identifikácie stavebných materiálov s výraznou exhaláciou radónu.

Cieľom je zníženie objemovej koncentrácie radónu v ovzduší novostavieb a novozrekonštruovaných stavieb s pobytoвыми priestormi pod hladinu referenčných úrovní so zameraním na reguláciu hlavného zdroja výskytu radónu v ovzduší stavieb, ktorým je radón v pôdnom vzduchu základových pôd stavebného pozemku a následne stavebný materiál ako ďalší možný zdroj. Radón v pôdnom vzduchu prispieva 57-mimi % a stavebný materiál 20-timi % k celkovému výskytu radónu v ovzduší pobytoových priestorov (Správa UNCEAR, 1993)

Aktualizácia legislatívneho predpisu protiradónovej prevencie pre novostavby a rekonštrukcie stávajúcich stavieb pre :

- stanovenie referenčných úrovní objemovej aktivity radónu v ovzduší novostavieb a v rekonštruovaných stavbách,
- stanovenie referenčných úrovní pre objemové aktivity v pôdnom vzduchu v podloží stavby pre vykonanie nápravných opatrení a postup pre stanovenie objemovej aktivity radónu v pôdnom vzduchu a priepustnosti základových pôd stavebného pozemku a ich hodnotenie,
- stanovenie referenčných úrovní na vykonanie opatrení pre vykonanie na obmedzenie ožiarenia obyvateľstva žiarením gama zo stavebného materiálu,
- stanovenie referenčných úrovní pre obsah prírodných rádionuklidov v stavebných výrobkoch,
- stanovenie systému overenia účinností a kontrola kvality vykonaných nápravných opatrení na obmedzenie ožiarenia z radónu u novostavieb a rekonštruovaných stavbách,
- spôsoby merania, stanovenia a hodnotenia uvedených referenčných úrovní a zasielania príslušným orgánom štátnej a verejnej správy.

Zabezpečenie štandardných postupov pre:

- stavebné konanie – zvedenie jednotnej praxe stavebných úradov,
- stanovenie objemovej aktivity radónu v pôdnom vzduchu a priepustnosti základových pôd stavebného pozemku a ich hodnotenie,
- nápravné opatrenia na zníženie prenikania radónu do novostavieb,
- meranie prírodného žiarenia v novopostavených a zrekonštruovaných budovách a interpretácia výsledkov,
- kontrolu kvality protiradonových nápravných opatrení,
- stanovenie vonkajšieho ožiarenia z gama žiarenia stavebných materiálov,
- stanovenie indexu hmotnostnej aktivity pre obsah prírodných rádionuklidov v stavebných výrobkoch

Zabezpečenie vedeckotechnickej podpory pre realizáciu uvedených úloh pre všetky subjekty, ktoré sa na nich budú podieľať.

Zabezpečenie finančnej podpory pre realizáciu uvedených úloh pre všetky subjekty, ktoré sa na nich budú podieľať.

Analýza úspešnosti preventívnych opatrení na zníženie ožiarenia obyvateľstva z radónu a jeho dcérskych produktov.

V záverečnom ustanovení Smernice rady je stanovené, že členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou do 6. február 2018. Prijatie Smernice EÚ povedie k zjednoteniu doposiaľ veľmi rozdielnych prístupov k riešeniu radónovej problematiky v jednotlivých štátoch, pričom im bude dávať dostatočný priestor pre zohľadnenie špecifických podmienok.

Účasť na odborných podujatiach pracovníkov odboru v r. 2015

Ústav radiačnej ochrany uskutočnil 25. marca 2015 odborný seminár zameraný na sledovanie radiačnej záťaže pacientov pri lekárskom ožiarení, na ktorom sa zúčastnil pracovník odboru.

V rámci prípravy na výkon práce v zdravotníctve – účasť pracovníka na celotýždňovom kurze č. 1 – 3349, konaného v dňoch 20. 4. 2015 až 24. 4. 2015 v Slovenskej zdravotníckej univerzite v Bratislave.

V súvislosti s prípravou SK PRES 2016 v rámci rezortného odborného vzdelávania, konaného na Ministerstve zdravotníctva SR sa pracovníci odboru zúčastnili nasledovných prednášok:

- 27. 05. 2015 Legislatívny proces v oblasti radiačnej ochrany,
Spolupráca s medzinárodnými organizáciami a aplikácia smerníc v praxi,
- 03. 06. 2015 Monitoring rádioaktivity v životnom prostredí,
Vykonávanie štátneho zdravotného dozoru v atómových elektrárnach,
- 10. 06. 2015 Prírodná rádioaktivita,
Rádioaktivita vo vodách a potravinách,
- 17. 06. 2015 Lekárske expozície,
Urýchľovacia technika,
Využitie rádioaktivity na účely medicíny,
- 24. 6. 2015 Vykonávanie štátneho zdravotného dozoru na pracoviskách,
Oznamovacia povinnosť v oblasti radiačnej ochrany.

Odborná prax zdravotníckych pracovníkov na OOZPŽ

V r. 2015 bola na OOZPŽ zabezpečená a zrealizovaná odborná prax pre štyroch lekárov pred atestáciou zo všeobecného lekárstva a 20-tim študentom 3. Ročníka Fakulty verejného zdravotníctva SZU v Bratislave.

Odborné vyjadrenia, správy a hlásenia

Pracovníci odboru v r. 2015 vypracovali 16 odborných vyjadrení na základe písomných, prípadne emailových podnetov od rôznych subjektov. Vypracovali 24 správ a hlásení pre potreby dozorného orgánu alebo ÚVZ SR.

1.5 RIEŠENÉ ÚLOHY, PROGRAMY A PROJEKTY

Úloha 5.3 Sledovanie a hodnotenie veľkosti ožiarenia pacientov z lekárskeho ožiarenia

Cieľ

Uskutočniť celoštátny prieskum na rádiologických pracoviskách zameraný na stanovenie priemerných individuálnych dávok pri vybraných vyšetreniach a stanovenie kolektívnych efektívnych dávok pacientov z lekárskeho ožiarenia v nadväznosti na zvolené diagnostické postupy, frekvenciu ich vykonávania a veľkosť ožiarenia.

Výsledky prieskumu budú slúžiť ako jeden z podkladov na nové národné diagnostické referenčné úrovne pre lekárske ožiarenie SR.

Anotácia

Ochrana zdravia obyvateľstva pred ionizujúcim žiarením je jednou zo základných úloh radiačnej ochrany a úradov verejného zdravotníctva. Lekárske ožiarenie predstavuje vo vyspelých krajinách najvýznamnejší zdroj ožiarenia populácie. Jeho príspevok k veľkosti ožiarenia populácie sa za uplynulých desať rokov takmer zdvojnásobil, na čo v súčasnosti upozorňujú mnohé medzinárodné inštitúcie a organizácie –WHO, Medzinárodná agentúra pre jadrovú energiu (MAAE), Vedecký výbor pre sledovanie účinkov atómového žiarenia (UNSCEAR), Európska komisia a ďalšie. Vzhľadom k tomu je hodnotenie veľkosti ožiarenia populácie z lekárskeho ožiarenia jednou zo základných požiadaviek ochrany zdravia obyvateľstva pred ionizujúcim žiarením, ktoré sú zakotvené v základnej zmluve o založení Európskeho spoločenstva pre Atómovú energiu (EURATOM). Stanovenie veľkosti individuálnych dávok pri jednotlivých typoch rádiologických výkonov umožní stanoviť celkovú kolektívnu dávku populácie Slovenskej republiky z lekárskeho ožiarenia a kvantifikovať tak riziká negatívnych účinkov žiarenia na populáciu Slovenskej republiky, ktoré pochádzajú z lekárskeho ožiarenia. Získanie komplexných informácií o veľkosti ožiarenia pacientov pri vybraných rádiologických vyšetreniach umožní definovať nové národné diagnostické referenčné úrovne pre vybrané typy rádiologických vyšetrení a stanoviť bližšie požiadavky na optimalizáciu a zníženie ožiarenia pacientov pri lekárskom ožiarení slovenskej populácie a môže zabrániť zbytočnému ožiareniu pacientov a znížiť tak riziko vzniku radiačných poškodení zdravia vyvolaných ionizujúcim žiarením (vznik nádorových ochorení a genetického poškodenia). Na našom pracovisku sme sa zamerali na sledovanie radiačnej záťaže detských pacientov pri vybraných rádiodiagnostických CT vyšetreniach nakoľko detský organizmus je významne vnímavejší na ionizujúce žiarenie ako dospelý jedinec.

Etapy riešenia:

Cieľ: 1.etapa: Mesačné sledovanie radiačnej záťaže detských pacientov pri CT vyšetreniach jednotlivých orgánov v DFNSP Kramáre v Bratislave a štatistické polročné hodnotenie dávkovej záťaže pacientov.

T: 30.6.2015

Cieľ: 2.etapa: Mesačné sledovanie radiačnej záťaže detských pacientov pri CT vyšetreniach jednotlivých orgánov v DFNSP Kramáre v Bratislave a štatistické ročné hodnotenie dávkovej záťaže pacientov.

T: 31.12.2015

Odpočet:

2. etapa riešenia - Mesačné sledovanie radiačnej záťaže detských pacientov pri CT vyšetreniach jednotlivých orgánov v DFNSP Kramáre v Bratislave a štatistické ročné hodnotenie dávkovej záťaže pacientov.

Na zber a spracovanie údajov efektívnych dávok a orgánových dávok pacientov sa použil databázový softvér z programu Microsoft Office Access, v ktorom sa vytvorili formuláre na zaznamenávanie všetkých základných údajov o pacientoch, ktorí absolvovali CT vyšetrenie. Uspôsobený databázový program a metodiku jeho použitia sme rozvinuli v DFNSP, Limbová 1, 833 40 Bratislava na rádiologickom oddelení s CT pracoviskom. Zaznamenávajú sa nastavené a dávkové parametre u jednotlivých vyšetrení, ktoré sú dôležité pri výpočte efektívnych dávok pacientov vo vekovej skupine od novorodencov až po 19 rokov. Vytvorený formulár je uložený na rtg pracovisku, čo umožňuje pravidelný zber údajov. V druhom polroku 2015 sa vykonalo na DFNSP 1460 CT vyšetrení čo je oproti prvému polroku signifikantný nárast o približne 100 vyšetrení. Celkovo tak bolo v roku 2015 vykonaných 2827 CT vyšetrení s nadpolovičnou prítomnosťou chlapcov (obr. č. 1), počet vyšetrení sa pohyboval v rozsahu 190 - 270 pacientov/mesiac.

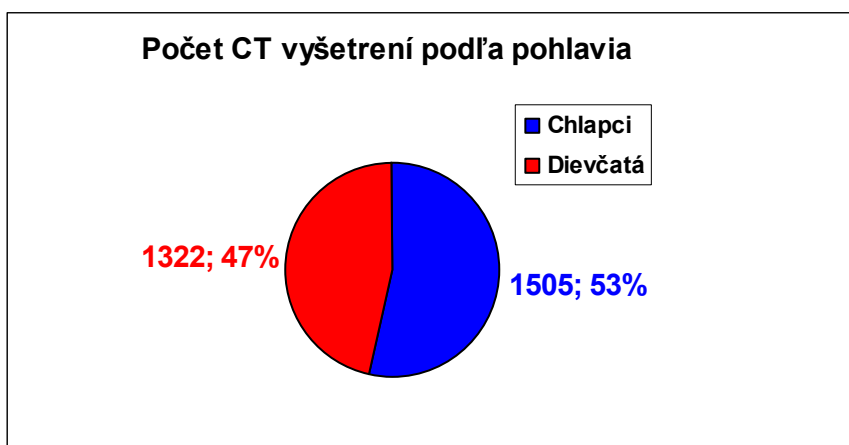
Na ďalšie spracovanie údajov slúžia programovo vytvorené tabuľky na štatistické vyhodnotenie výsledkov. V mesačných intervaloch sa sleduje úroveň efektívnej a orgánovej dávky u pacientov z detskej populácie s prihliadnutím na pohlavie a vek detského pacienta. Sledovala sa dávková záťaž pacientov pri vyšetrení nasledujúcich orgánov: Lebka-mozog, krčná chrbtica, hrudná chrbtica, pectus-hrudník, bedrová chrbtica, lumbosakrálny prechod, panva, bedrové kĺby, pľúca, pažerák, žalúdok, tenké črevo, hrubé črevo, žlčník, obličky, nadobličky, močový mechúr, uši, koleno, nos, krk, nosohltan, ruka, koleno, panva, brucho, pečeň, slezina, PND, členok, CT angio renál. artérií, femur, predkolenie, trachea, mandibula, hlavné bronchy, spánkové kosti, kľúčna kosť, CT enteroklýza, koreň nosa, HRCT, noha, členok. Obrázok č. 2 zobrazuje priemerné hodnoty dávok z CT vyšetrení za celý rok niektorých najčastejšie vyšetrovaných orgánov. Najväčšia dávková záťaž podľa obrázku je pri CT vyšetreniach brucha a panvy.

Zaujímavým je tiež zistenie, že až 44% zo všetkých CT vyšetrení tvorí vyšetrenie hlavy (obr. č. 3). Tento typ CT vyšetrenia síce dosahuje v porovnaní s inými vyšetreniami relatívne nízku hodnotu priemernej efektívnej dávky - 1,65 mSv (obr. č. 2), avšak v rámci rozloženia orgánových dávok za rok 2015 dosahuje toto vyšetrenie výrazný podiel čo sa týka celkovej sumy efektívnych dávok na danú oblasť a orgán (obr. č. 4).

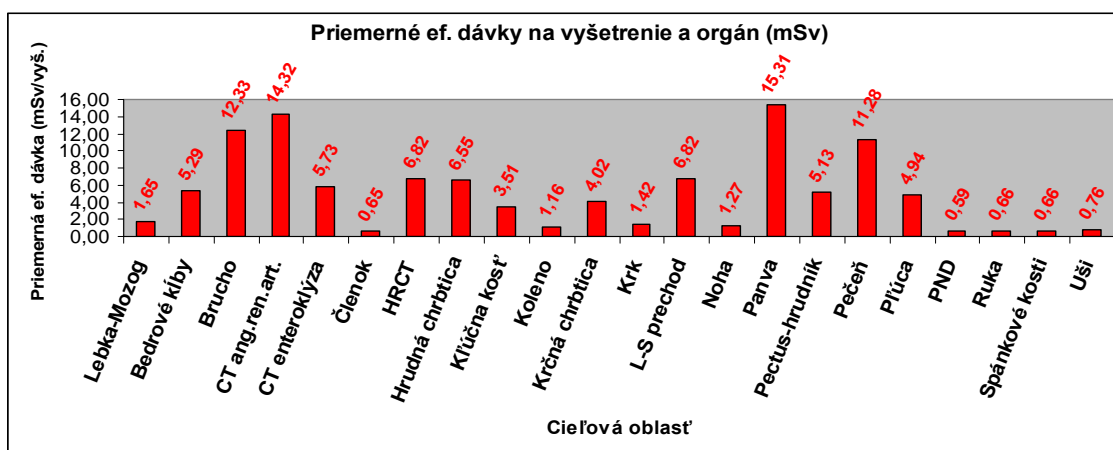
V mesačných intervaloch sledujeme tiež rozloženie efektívnych dávok na vyšetrenie podľa veku. Tu sa zdá byť dôležitou informácia, že aj keď priemerné hodnoty efektívnych dávok na vyšetrenie a dávková záťaž v cieľovej vekovej skupine 0-1 rok sú relatívne nízke (obr. č. 5), v tejto vekovej skupine sa robí až takmer 20% všetkých CT vyšetrení (obr. č. 6).

V budúcnosti sa preto ukazuje byť dôležité sledovať zmeny hodnôt priemerných a sumárnych efektívnych dávok pre jednotlivé vekové skupiny a cieľové oblasti.

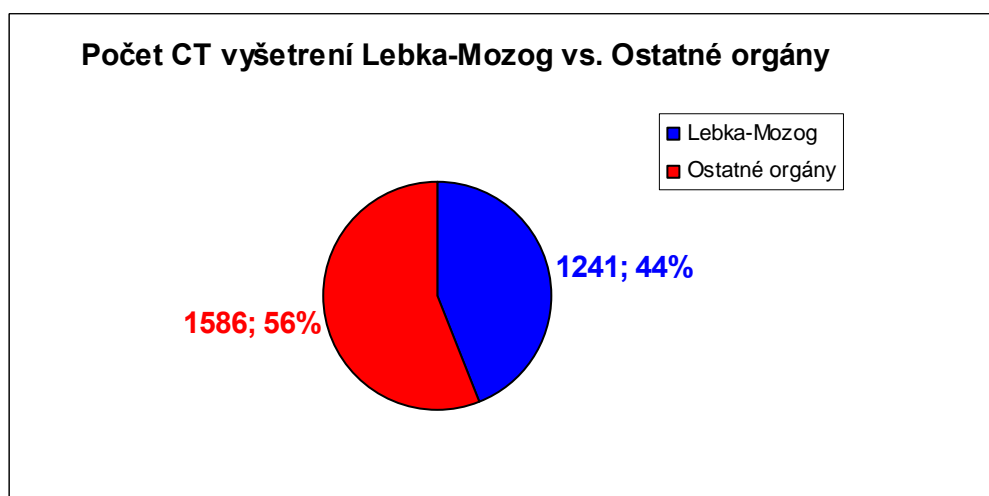
Obr. č. 1: Počet CT vyšetření podľa pohlavia. Celkový súbor 2827 CT vyšetření

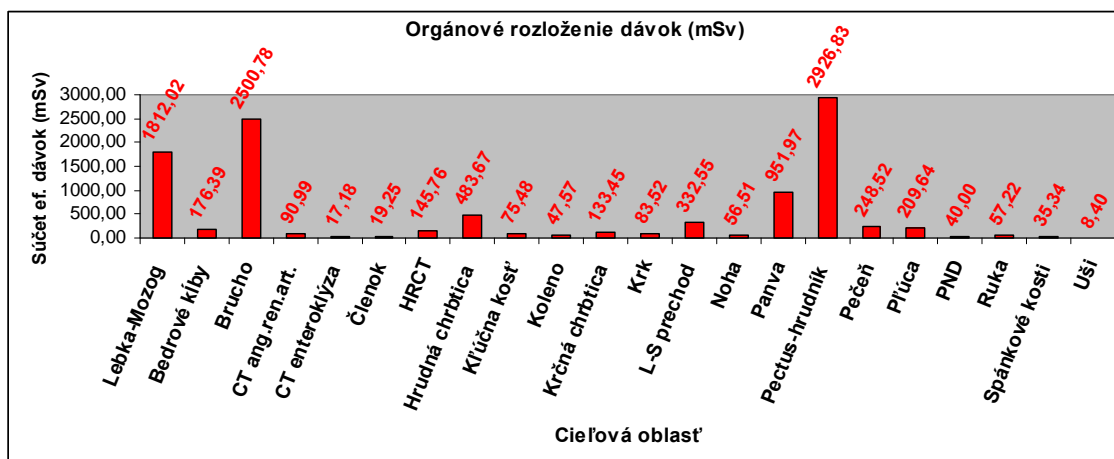
Obr. č. 2: Priemerné ef. dávky na vyšetrenie a orgán. Súbor 2827 CT vyšetření

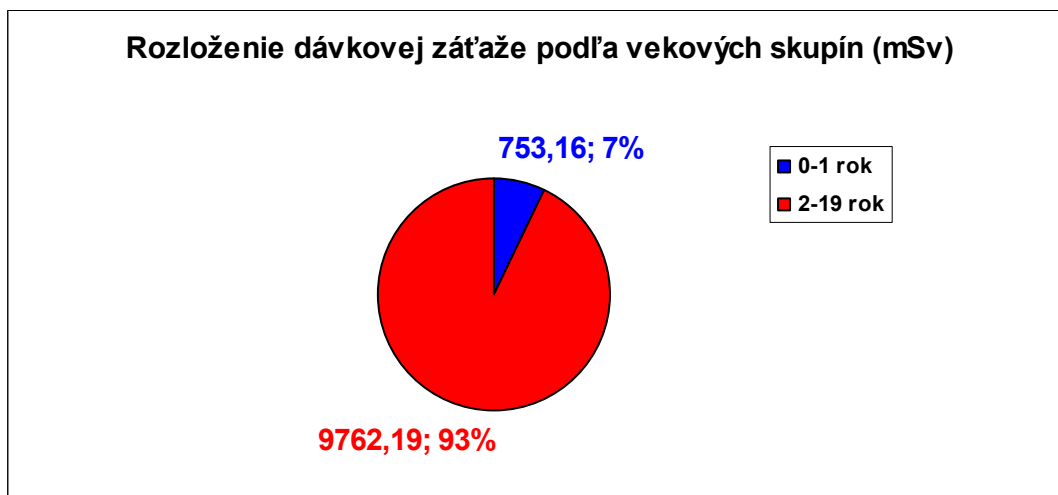
Obr. č. 3: Počet CT vyšetření hlavy v porovnaní s ostatnými orgánmi spolu

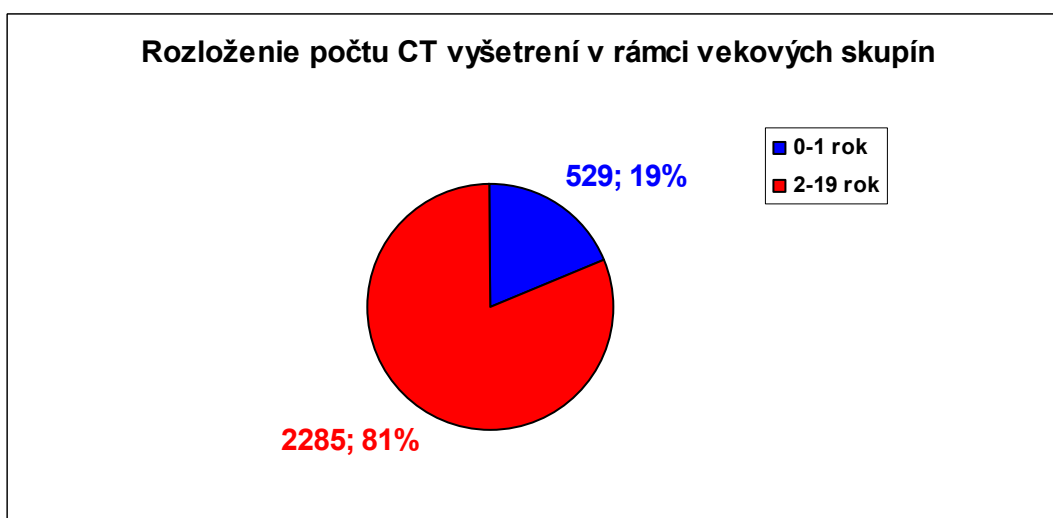
Obr. č. 4. Orgánové rozloženie súčtu ef. dávok zo súboru 2827 CT vyšetrení

Obr. č. 5. Rozloženie dávkovej záťaže (súčet ef. dávok) podľa vekových skupín zo súboru 2827 CT vyšetrení

Obr. č. 6. Rozloženie počtu CT vyšetrení na základe vekových skupín

1.6 PREDNÁŠKOVÁ A PUBLIKAČNÁ ČINNOSŤ

21. 04. 2015 RNDr. Magdaléna Vičanová, PhD.: „Radičná ochrana v zdravotníckych zariadeniach“, prednáška na kurze Príprava na výkon práce v zdravotníctve, SZU v Bratislave.
11. 05. 2015 RNDr. Magdaléna Vičanová, PhD.: „Radičná ochrana“, prednáška študentom LF SZU v Bratislave.
03. 09. 2015 RNDr. Richard Zona, PhD.: „Mechanizmus účinkov ionizujúceho žiarenia“ prednáška na gremiálnej porade.

ŠPECIÁLNA ČASŤ

Prehľad pracovísk podľa jednotlivých typov zdrojov ionizujúceho žiarenia v Bratislavskom regióne, na ktorých sa vykonávajú činnosti vedúce k žiareniu

Tab. č. 1 Prehľad o rtg pracoviskách v Bratislavskom regióne ku koncu r. 2015

Okres Pracovisko	Bl.I	Bl.II	Bl.III	Bl.IV	Bl.V	Malacky	Pezinok	Senec	spolu
Zubné	43	68	39	36	32	11	15	13	257
Mobilné	9	4	8	0	3	2	0	0	26
Skiagrafia a Skiaskopia	13	12	11	5	8	2	6	2	59
Terapeutické	1	0	1	0	2	0	0	0	4
CT	10	4	7	0	3	2	0	0	26
Veterinárne	2	3	4	2	3	0	3	1	18
Technické	5	4	1	9	1	0	0	0	20
Mikroštruktúralne	1	1	0	7	0	0	0	0	9
Spolu	84	96	71	59	52	17	24	16	419

Tab. č. 2 Prehľad o pracoviskách s otvorenými rádioaktívnymi žiaričmi v Bratislavskom regióne ku koncu r. 2015

Okres Pracovisko	Bl.I	Bl.II	Bl.III	Bl.IV	Bl.V	Malacky	Pezinok	Senec	spolu
Výskum	4	0	4	6	0	0	1	0	17
Školstvo	3	0	2	2	0	0	0	0	7
Zdravotníctvo	4	0	0	0	0	0	0	0	4
Poľnohospodárstvo	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Priemysel	0	1	0	0	0	0	0	0	1
Iné	0	1	0	0	0	0	0	0	1
Spolu	11	1	6	9	0	0	1	0	30

Tab. č. 3 Prehľad o pracoviskách s uzavretými žiaričmi v Bratislavskom regióne ku koncu r. 2015

Okres Pracovisko	Bl.I	Bl.II	Bl.III	Bl.IV	Bl.V	Malacky	Pezinok	Senec	spolu
Výskum	4	0	4	3	0	0	0	0	11
Školstvo	3	0	2	1	0	0	0	0	6
Zdravotníctvo	2	0	1	0	0	0	0	0	3
Bane	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Priemysel	3	17	2	0	1	1	2	0	26
Spolu	12	17	9	4	1	1	2	0	46

Tab. č. 4 Prehľad o počte inštalovaných ionizačných požiarňch hlásičov v Bratislavskom kraji ku koncu r. 2015

Okres Typ IPH	Bl.I	Bl.II	Bl.III	Bl.IV	Bl.V	Malacky	Pezinok	Senec	spolu
MGH	212	31	326	211	0	0	0	0	780
ZETTLER	32	55	0	0	0	0	64	0	151
SYS. SENZOR	28	0	0	0	75	0	0	0	103
APOLLO	0	0	0	0	23	0	0	0	23
ESSER	13	24	19	182		0	0	0	238
Iné	159	0	120	0	214	0	0	13	506
Spolu	444	110	465	393	312	0	64	13	1801

2.1 POČET VÝKONOV V RÁMCI VÝKONU ŠTÁTNEJ SPRÁVY

Tabuľka č. 2.1.1 Počet výkonov v rámci výkonu štátnej správy podľa pracovísk

Typ výkonu	Zdravotníctvo	Veterinárne lekárstvo	Ostatné pracoviská	Iné	Počet celkom
Rozhodnutia podľa § 45	63	2	10		75
Zastavenie konania	1	0	0		1
Prerušenie konania	9	0	4		13
Rozhodnutia podľa § 13	0	0	0		0
Záväzné stanoviská	0	0	0		0
Preventívny ŠZD	63	2	10		75
Počet meraní EM žiarenia	300	10	50		360
Zvýšené expozície	60	0	1		61
Radiačné	0	0	0		0

udalosti na pracovisku					
Záchyt rádioaktívneho materiálu				0	0
Sťažnosti	0	0	0	0	0
Odborné vyjadrenia				16	16
Prednášky pracovníkov				3	3
Odborné podujatia				7	7
Poskytnutá odborná prax				20	20
Prešetrenie chorôb z povolania	0	0	0		0
Kategorizácia rizika práce	2	0	0		2
Sledovaní pacienti	2827				2827
Správy, hlásenia				24	24
Konzultácie	196	4	20	80	300
Počet výkonov celkom	3 521	18	95	150	3784

2.2 VÝKON ŠTÁTNEHO ZDRAVOTNÉHO DOZORU PODĽA TYPU PRACOVÍSK

Tab. 2.2.1 Počty všetkých vykonaných ŠZD podľa typu pracoviska

Zdravotníctvo	Veterinárna medicína	Ostatné pracoviská	Počet celkom
123	2	11	136

Tab. 2.2.2 Počty všetkých vydaných rozhodnutí pri vydávaní povolenia na výkon činností vedúcich k ožiareniu

Typ rozhodnutia	Zdravotníctvo	Veterinárna medicína	Ostatné pracoviská	Celkom
Súhlasné	63	2	10	75
Zastavenie konania	1	0	0	1
Prerušenia konania	9	0	4	13
Celkom	73	2	14	89

Tab. 2.2.3 Počty pracovníkov s prekročenou hodnotou osobného dávkového ekvivalentu $H_p(10)$ z vonkajších zdrojov ionizujúceho žiarenia

Mesiac	Zdravotníctvo				Iné	Spolu
	NÚSCH	OÚSA	UNB	NOÚ		
Január	4					4
Február	3					3
Marec	2			1		3
Apríl	3					3
Máj	4	1	1			6
Jún	4	1				5
Júl	5					5
August	4	1				5
September	4		2	2		8
Október	4		2	2		8
November	2			2	1	5
December	4	1		1		6
Celkom	43	4	5	8	1	61

2.3 MONITOROVANIE IONIZUJÚCEHO ŽIARENIA V ŽIVOTNOM PROSTREDÍ

Odbor ochrany zdravia pred žiarením RÚVZ so sídlom v Bratislave, nie je súčasťou radiačnej monitorovacej siete.

2.4 ČINNOSŤ RÁDIOCHEMICKÉHO LABORATÓRIA

Na odbore ochrany zdravia pred žiarením RÚVZ so sídlom v Bratislave, nie je vytvorené rádiochemické laboratórium.

ANALÝZA SITUÁCIE V RADIAČNEJ OCHRANE V NITRIANSKOM KRAJI

VŠEOBECNÁ ČASŤ

1.1 VŠEOBECNÝ POPIS ČINNOSTI ODDELENIA A CELKOVÉ ZHODNOTENIE ČINNOSTI

V zmysle ustanovenia § 6 ods. 5 písm. b/ zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 355/2007 Z. z.) je vo veciach radiačnej ochrany v územnom obvode Nitrianskeho kraja (7 okresov) príslušným orgánom verejného zdravotníctva Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre. Pracovná skupina pre ochranu zdravia pred žiarením je od roku 2007 súčasťou oddelenia preventívneho pracovného lekárstva. Zaoberá sa sledovaním a hodnotením vplyvu ionizujúceho žiarenia na zdravie pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia, pacientov pri lekárskom ožiarení ako aj obyvateľov vo všeobecnosti a tiež vplyvu na životné prostredie. Pracovisko je odborne usmerňované odborom ochrany zdravia pred žiarením Úradu verejného zdravotníctva SR, pričom rozsah jeho pôsobnosti a kompetencií v oblasti ochrany zdravia pred žiarením ustanovuje zákon č. 355/2007 Z. z. a súvisiace predpisy.

Výkon dozornej činnosti na úseku problematiky ionizujúceho žiarenia je zameraný na:

- vykonávanie kontroly pracovných podmienok, spôsobu zaobchádzania so zdrojmi ionizujúceho žiarenia z hľadiska ich možného vplyvu na zdravie pracovníkov a obyvateľstva a odbornej spôsobilosti pracovníkov pri zabezpečení radiačnej ochrany v zmysle legislatívnych požiadaviek,
- vykonávanie dozimetrických meraní kerry vo vzduchu a príkonu kerry vo vzduchu neúčinného ionizujúceho žiarenia, špecializovaných meraní kvality rtg prístrojov v zdravotníckych a veterinárnych zariadeniach, ako aj uzavretých a otvorených rádioaktívnych žiaričov a merania úrovne povrchovej alfa, beta a gama kontaminácie na pracoviskách s otvorenými rádioaktívnymi žiaričmi,
- vedenie evidencie používaných aj nepoužívaných zdrojov ionizujúceho žiarenia, pracovísk a povolení na činnosti vedúce k ožiareniu a poskytovanie informácií do centrálného registra zdrojov ionizujúceho žiarenia,
- vydávanie záväzných stanovísk k územnému konaniu a ku kolaudáciám podľa § 13 ods. 3 zákona č. 355/2007 Z. z.,
- vydávanie posudkov na výstavbu pracovísk so zdrojmi ionizujúceho žiarenia a zmeny dôležité z hľadiska radiačnej ochrany, posudkov na stavebné a technologické zmeny dôležité z hľadiska radiačnej ochrany, posudkov na zrušenie pracovísk, na ktorých sa vykonávali činnosti vedúce k ožiareniu s otvorenými rádioaktívnymi žiaričmi a iných posudkov podľa § 13 ods. 5 písm. b/ zákona č. 355/2007 Z. z.,
- vydávanie povolení a zmien povolení na činnosti vedúce k ožiareniu (najmä používanie zdravotníckych, technických a veterinárnych rtg prístrojov, lineárnych urýchľovačov, odber, skladovanie, používanie a preprava otvorených a uzavretých rádioaktívnych žiaričov) podľa § 45 ods. 3 písm. a/ a ods. 19 a 20 zákona č. 355/2007 Z. z.,
- vydávanie odborných stanovísk a vyjadrení v oblasti ochrany zdravia pred ionizujúcim žiarením,
- problematika zaraďovania pracovníkov a vykonávaných prác so zdrojmi ionizujúceho žiarenia do príslušných kategórií podľa veľkosti zdravotného rizika (rizikové práce,

- kategórie A a B pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia), kontrola plnenia súvisiacich povinností a vedenie evidencie rizikových prác,
- kontrola zabezpečovania zdravotného dohľadu nad pracovnými podmienkami,
 - usmerňovanie fyzických a právnických osôb pri nakladaní so zdrojmi ionizujúceho žiarenia, konzultačná a osvetová činnosť v problematike ionizujúceho žiarenia,
 - plnenie programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v SR,
 - participácia pri tvorbe legislatívy v oblasti ochrany zdravia pred ionizujúcim žiarením, pripomienkovanie legislatívnych návrhov,
 - prešetrovanie podozrení na chorobu z povolania v súvislosti s prácou so zdrojmi ionizujúceho žiarenia,
 - prešetrovanie mimoriadnych udalostí (napr. zvýšených dávok ožiarenia pracovníkov so zdrojmi žiarenia, prípadov lekárskeho ožiarenia tehotných žien, záchytovej rádioaktívneho materiálu), radiačných nehôd a havárií,
 - vyhladávanie opustených rádioaktívnych žiaričov, rádioaktívnych materiálov a rádioaktívne kontaminovaných predmetov, dozimetrické previerky v zberniach kovového šrotu,
 - účasť na cvičeniach simulujúcich ohrozenie verejného zdravia ionizujúcim žiarením (straty kontroly nad zdrojmi žiarenia, zneužitie zdrojov žiarenia, radiačné havárie v jadrovej energetike zariadenia a pod.),
 - členstvo v poradnom zbore Hlavného hygienika SR pre odbor ochrany zdravia pred žiarením.

Prístrojové vybavenie pracoviska je nasledovné:

- od 21.4.1997 prenosný dozimetrický prístroj určený na meranie kerry a kermového príkonu vo vzduchu rtg žiarenia RAM ION model 4-0040 fi. ROTEM Industries, Izrael
- od 19.10.2000 prenosný dozimetrický prístroj s teleskopickou sondou FH 40 G-L fi. ESM Eberline, Nemecko na meranie kerry a kermového príkonu vo vzduchu gama žiarenia
- od 8.12.2004 prenosný monitor povrchovej rádioaktívnej kontaminácie α , β a γ žiarenia Contamat FHT 111M s butánovou a xenónovou sondou, výrobcu ESM Eberline, Nemecko
- od 28.5.2010 prenosný prístroj pre meranie parametrov kvality primárneho zväzku rtg prístrojov (dopadová dávka, dávkový príkon, vrcholové napätie, expozičný čas, prvá polohrúbka, počet pulzov) Unfors ThinX RAD výrobcu Unfors Instruments AB, Švédsko
- od 16.10.2014 prenosný dozimetrický prístroj na meranie kerry a kermového príkonu vo vzduchu fotónového žiarenia RadEye PRD fi. Thermo Fisher Scientific Messtechnik GmbH, Nemecko
- od 16.10.2014 prístroj na meranie kerry a kermového príkonu vo vzduchu fotónového žiarenia a α , β a γ žiarenia povrchovej rádioaktívnej kontaminácie RadiaGem 2000 fi. CANBERRA, Francúzsko

Okrem problematiky ionizujúceho žiarenia pracovisko zabezpečuje výkon štátneho zdravotného dozoru v oblasti používania vybraných zdrojov neionizujúceho žiarenia (lasery, magnetická rezonancia, a pod.) v okresoch Nitra, Zlaté Moravce a Šaľa.

Celkové zhodnotenie činnosti:

Celkovú situáciu v oblasti ochrany zdravia pred nepriaznivými účinkami ionizujúceho žiarenia je možné v spádovej oblasti Nitrianskeho kraja hodnotiť ako uspokojivú. V priebehu roka boli zaznamenané iba menej významné mimoriadne udalosti (pozri kapitolu č.1.4.1 „Mimoriadne situácie“). V roku 2015 nebol uplatnený žiadny podnet na prešetrovanie podozrenia na chorobu z povolania. Bol podaný jeden podnet na výkon štátneho zdravotného

dozoru (pozri kapitolu 1.3.1. „Výsledky dozoru na pracoviskách v zdravotníctve“), ktorý bol vyhodnotený ako opodstatnený. V kraji nepribudli oproti predchádzajúcemu roku žiadne také zdroje žiarenia, ktoré by sa mohli výraznejšou mierou podieľať na ožiarení obyvateľstva.

Okrem skutočnosti, že každoročne dochádza k zvyšovaniu počtu subjektov nakladajúcich so zdrojmi ionizujúceho žiarenia a zvyšovaniu počtu zdravotníckych rádiologických vyšetrení, považujeme za významnú najmä tú skutočnosť, že predovšetkým v rezorte zdravotníctva dochádza k postupnému vyradovaniu už zastaraných röntgenov a k ich nahradzaniu novými prístrojmi, spravidla digitalizovanými, ktoré umožňujú získavať diagnostické informácie pri menšej radiačnej záťaži pacientov a ak je to technicky možné, sú vybavené zariadením na priame odčítavanie veľkosti dopadových dávok na pacientov.

Závažným problémom sú nevyjasnené vlastnícke vzťahy vo veci rádioaktívneho žiariča ^{137}Cs a jeho tieniaceho krytu z ochudobneného uránu, ktoré sú súčasťou nepoužívaného ožarovacieho zariadenia pre externú terapiu gama žiarením Cesioterax 3N skladovaného na rádioterapeutickom pracovisku nemocnice Komárno prevádzkovaného spoločnosťou FORLIFE, n.o., Komárno a závažným problémom je aj pretrvávajúce skladovanie nepoužívaných rádioforov vo Fakultnej nemocnici Nitra (pozri kapitolu 1.3.1. „Výsledky dozoru na pracoviskách v zdravotníctve“). Nedoriešený je tiež problém skladovaného biologického rádioaktívneho odpadu určeného na likvidáciu v Slovenskej poľnohospodárskej univerzite, Nitra a Detašovanom skúšobnom laboratóriu v Nitre prevádzkovanom Štátnym veterinárnym a potravinovým ústavom Bratislava, nakoľko na Slovensku nie je žiadny subjekt, ktorý by bol držiteľom povolenia ÚVZ SR na likvidáciu biologického rádioaktívneho odpadu.

1.2 PERSONÁLNE ZLOŽENIE ODDELENIA

Personálne obsadenie pracoviska v roku 2015 tvoril iný zdravotnícky pracovník – fyzik Mgr. Trebichalský a verejný zdravotník Mgr. Zbojková.

1.3 VÝKON ŠTÁTNEHO ZDRAVOTNÉHO DOZORU PODĽA VYKONÁVANÝCH ČINNOSTÍ VEDÚCICH K OŽIARENIU

RÚVZ Nitra eviduje v spádovej oblasti Nitrianskeho kraja spolu 218 fyzických a právnických osôb, ktoré sú držiteľmi celkom 329 používaných rtg prístrojov, 3 používaných lineárnych urýchľovačov, 77 používaných a 50 nepoužívaných uzavretých rádioaktívnych žiaričov (nezapočítavajúc do tohto počtu 286 ks nepoužívaných rádioových ihliel a túb skladovaných vo Fakultnej nemocnici Nitra) alebo nakladajú s otvorenými rádioaktívnymi žiaričmi. Držiteľov len nepoužívaných röntgenových prístrojov (spolu 130 prístrojov) je v Nitrianskom kraji evidovaných 36. Iba nepoužívané uzavreté rádioaktívne žiariče vlastnil k 31.12.2015 v Nitrianskom kraji TRANSPETROL, a.s., Bratislava (nadobudnuté v roku 2015, zámer začatia ich používania začiatkom roku 2016) a Heineken Slovensko, a.s., Hurbanovo (ukončenie používania žiaričov v roku 2015 ich nahradením rtg hladinomeri). Nepoužívané otvorené rádioaktívne žiariče vlastní Slovenská poľnohospodárska univerzita Nitra a spoločnosť OSRAM Slovakia, a.s., Nové Zámky (zámer odovzdania zvyškového rádioaktívneho kryptónu z ukončenej výroby svietidiel na prelome rokov 2015 a 2016 na likvidáciu). Podrobnejší prehľad o subjektoch a zdrojoch je uvedený v tabuľkovej časti výročnej správy.

V roku 2015 bolo podľa § 45 zákona č. 355/2007 Z. z. vydaných 18 povolení na činnosti vedúce k ožiareniu, 18 zmien povolení a podľa § 13 tohto zákona posudok na stavebné a technologické zmeny na rádioterapeutickom pracovisku Fakultnej nemocnice Nitra,

posudok na výstavbu pracovísk so zdrojmi ionizujúceho žiarenia pre TRANSPETROL, a.s., Bratislava a 2 rozhodnutia o vyhlásení rizikovej práce.

Celkovo bolo v rámci štátneho zdravotného dozoru vykonaných 107 previerok na 166 pracoviskách so zdrojmi ionizujúceho žiarenia.

1.3.1 Výsledky dozoru na pracoviskách v zdravotníctve

RÚVZ Nitra evidoval v spádovej oblasti Nitrianskeho kraja v rezorte zdravotníctva k 31.12.2015 celkom 135 fyzických a právnických osôb, ktoré používajú spolu 271 röntgenových prístrojov a 2 lineárne urýchľovače, ďalej 4 subjekty používajúce uzavreté rádioaktívne žiariče a 1 subjekt používajúci aj otvorené rádioaktívne žiariče. Podrobný prehľad o počte subjektov, ktoré používajú alebo vlastnia nepoužívané zdroje ionizujúceho žiarenia v zdravotníctve, ako aj o počtoch a druhoch používaných a nepoužívaných zdrojov ionizujúceho žiarenia je uvedený v tabuľkách č.2 až 6.

V hodnotenom roku bolo vydaných celkom 27 podkladov pre správnu činnosť orgánu štátneho zdravotného dozoru. Z toho išlo o 12 povolení na používanie zdravotníckych zdrojov ionizujúceho žiarenia podľa § 45 ods. 3 zákona č. 355/2007 Z. z., 15 zmien povolení podľa § 45 ods. 19, resp. 20 tohto zákona a podľa § 13 tohto zákona bol vydaný 1 posudok na výstavbu rádioterapeutického pracoviska s lineárnym urýchľovačom vo Fakultnej nemocnici Nitra a 1 rozhodnutie o vyhlásení rizikovej práce na presťahovanom pracovisku nukleárnej medicíny IZOTOPCENTRUM, s.r.o., Nitra.

Z významnejších povolení na používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia vydaných v roku 2015 išlo napríklad o:

- povolenie pre NsP, n.o. Nitra – Prevádzka ZZ Topoľčany (4 rtg zariadenia) a následná zmena tohto povolenia, ktorou bolo povolené používať ďalšie 4 rtg zariadenia a nepovolené používať sklopnú vyšetrovaciu stenu
- povolenie pre NsP, n.o. Nitra – Prevádzka ZZ Levice (4 rtg zariadenia)
- povolenie pre Fakultnú nemocnicu Nitra na používanie pojazdného rtg prístroja na centrálnych operačných sálach a centrálnej sterilizácii, zmena povolenia týkajúca sa lineárneho urýchľovača Elekta Synergy XVI a CT simulátora na oddelení rádioterapie a klinickej onkológie a jedného pojazdného rtg prístroja na KAIM a ďalšie rozšírenie povolenia o nový lineárny urýchľovač Elekta Precise
- zmenu povolenia Fakultnej nemocnice s poliklinikou Nové Zámky z dôvodu rozšírenia o dva digitalizované skiagrafické komplety
- povolenie na používanie skiagrafického kompletu pre Wespa, s.r.o., Želiezovce
- zmenu povolenia pre JESSENIUS – Diagnostické centrum, a.s., Nitra z dôvodu jeho rozšírenia o skiagrafický komplet a zubný rtg prístroj v Poliklinike Vráble a dvoch zubných rtg prístrojov v Poliklinike Nitra-Párovce
- zmenu povolenia pre COR, s.r.o., Šahy vo veci pracoviska počítačovej tomografie
- zmenu povolenia pre IZOTOPCENTRUM, s.r.o., Nitra z dôvodov zmeny sídla spoločnosti a rozšírenia používaných otvorených rádioaktívnych žiaričov o rádionuklid ^{223}Ra
- povolenie alebo zmena povolenia na používanie 4 panoramatických zubných rtg prístrojov a 12 intraorálnych zubných rtg prístrojov v stomatologických ambulanciách v Nitrianskom kraji.

V priebehu roka nedošlo v Nitrianskom kraji k výrazným zmenám v oblasti používania zdrojov ionizujúceho žiarenia v zdravotníctve a nebola v tomto smere zaevidovaná ani žiadna vážnejšia mimoriadna udalosť.

Z významnejších zmien je potrebné uviesť nasledovné:

Zdroje ionizujúceho žiarenia v stomatologickej praxi začali prevádzkovať niektoré nové subjekty – MEVIDENT, s.r.o., Dvory nad Žitavou, MUDr. Ivana Kaszásová Kmecová, Nové Zámky, TOBIÁŠDENT, s.r.o., Topoľčany a MUDr. Orsovicsová, Veľký Meder – pracovisko v Zemianskej Olči. Z dôvodu transformácie fyzickej osoby na právnickú boli nanovo vydané povolenia pre MK – DentArt, s.r.o., Nesvady a FARNADENT, s.r.o., Farná. Nové panoramatické zubné rtg prístroje sa na základe povolenia RÚVZ Nitra uviedli do prevádzky v prípade spoločností MUDr. Doboš, s.r.o., Veľký Krtíš – pracovisko Šahy a MUDr. Miskolczy Pavol, s.r.o., Nové Zámky, nové intraorálne zubné rtg prístroje v spoločnostiach STOMAHOL, s.r.o., Nitra, Medicínske centrum Nitra, s.r.o., Nitra, MUDr. Miskolczy Pavol, s.r.o., Nové Zámky a 3 Dent, s.r.o., Topoľčany. Prestáňované bolo stomatologické rtg pracovisko ROSENDENT, s.r.o., Pukanec z Pukanca do Levíc a tiež aj osteodenzitometrické pracovisko MEDIPAL, s.r.o. Levice v rámci Levíc.

Spoločnosť JESSENIUS – DC, a.s. Nitra vymenila dve röntgenové zariadenia (CT prístroja a skiagrafický komplet) v Chirurgickom pavilóne FN Nitra za nové. Nové rtg zariadenia sa uviedli do prevádzky aj vo FNŠP Nové Zámky (skiagrafický komplet na pracovisku č.2 rádiologického oddelenia), NsP, n.o. Nitra - Prevádzka ZZ Topoľčany (skiagrafický komplet na pracovisku č.4 rádiologického oddelenia), NsP, n.o. Nitra - Prevádzka ZZ Levice (skiagrafický komplet na pracovisku č.7 rádiologického oddelenia) a nové pojazdné rtg prístroje na operačných sálach FN Nitra a NsP, n.o., Nitra - Prevádzka ZZ Topoľčany. V Špecializovanej nemocnici sv. Svorada Zobor, n.o., Nitra bol zastaraný skiagrafický komplet na pracovisku č.2 rádiologického oddelenia nahradený novým digitalizovaným skiagrafom.

Fakultná nemocnica Nitra ukončila používanie kobaltového ožarovača na oddelení rádioterapie a klinickej onkológie a v pôvodných priestoroch tohto pracoviska bolo zriadené pracovisko s lineárnym urýchľovačom Elekta Precise. V súvislosti s výstavbou toho pracoviska vydal RÚVZ Nitra pre FN Nitra posudok na stavebné a technologické zmeny na pracovisku, pre spoločnosť Elekta Services, s.r.o., Bratislava odborné vyjadrenie vo veci prežarovania cez steny v rámci nastavovania a kalibrácie urýchľovača v predklinickej prevádzke a po zosilnení tienenia vydal RÚVZ Nitra rozšírenie povolenia FN Nitra aj o používanie tohto lineárneho urýchľovača.

Spoločnosť COR, s.r.o., Šahy ukončila používanie skiagrafického kompletu a dvoch pojazdných rtg prístrojov, NsP, n.o., Nitra – Prevádzka ZZ Levice vyradila z prevádzky skiaskopické a skiagrafické zariadenia z pracovísk č. 1 a 2 rádiologického oddelenia a NsP, n.o., Nitra – Prevádzka ZZ Topoľčany starší CT prístroj z dôvodu jeho nepotrebnosti a dva pojazdné rtg prístroje na oddelení operačných sál. Spoločnosť MEDFIN–lízing, a.s. Želiezovce ako vlastník dlhodobo nepoužíwanej sklopnej vyšetrovacej steny umiestnenej na pracovisku č.7 rádiologického oddelenia NsP, n.o., Nitra – Prevádzka ZZ Levice zabezpečil jej fyzickú likvidáciu a Mestská nemocnica prof. MUDr. Rudolfa Korca DrSc., Zlaté Moravce likvidáciu nepoužívaného skiagrafického kompletu z rádiologického oddelenia. Fakultná nemocnica Nitra ukončila používanie dvoch pojazdných rtg prístrojov na centrálnych operačných sálach a centrálnej sterilizácii, demontovala nepoužívaný intraorálny zubný rtg prístroj zo stomatochirurgickej ambulancie a odovzdala nepoužívaný angiografický prístroj na fyzickú likvidáciu. Spoločnosť ALEX -DENT, s.r.o. Šaľa ukončila stomatologickú činnosť a odovzdala zubný rtg prístroj na likvidáciu, ukončenie používania intraorálnych zubných rtg prístrojov bolo zistené vo FI DENT, s.r.o., Šaľa a stomatologickej ambulancii MUDr. Littva, Levice. Odovzdané na likvidáciu boli intraorálne zubné rtg prístroje zo stomatologických

prevádzok MUDr. Valkučáková, Svätý Peter, MUDr. Slezáková, Nové Zámky a MUDr. Perďochová, Jarok. Mestské zdravotné stredisko Hurbanovo odovzdalo dva nepoužívané rtg prístroje (skiagrafický komplet a zubný rtg prístroj) na likvidáciu a už nie je držiteľom žiadnych zdrojov ionizujúceho žiarenia. Jeden pojazdný rtg prístroj bol vyradený z používania aj v Špecializovanej nemocnici sv. Svorada Zobor, n.o., Nitra. Do evidencie držiteľov nepoužívaných zdrojov žiarenia pribudli MUDr. Németh, Okoličná na Ostrove (intraorálny zubný rtg prístroj) a CS – Salvus, s.r.o., Levice (pojazdny rtg prístroj).

Zmena osoby vykonávajúcej funkciu odborného zástupcu pre radiačnú ochranu nastala v V MEDICENTRUM, s.r.o., Nové Zámky.

Rozhodnutím RÚVZ Nitra nebolo povolené používať skiaskopicko-skiagrafické zariadenie na pracovisku č.6 rádiologického oddelenia NsP, n.o., Nitra – Prevádzka ZZ Topoľčany kvôli nevyhovujúcemu kvalitatívnemu parametru „rozlíšenie pri skiaskopii“.

Na pracovisku nukleárnej medicíny IZOTOPCENTRUM, s.r.o., Nitra bolo opakovane konzultované a následne povolené používanie otvoreného rádioaktívneho žiariča ^{223}Ra , ktorý by mal byť používaný vo forme rádiofarmaka Xofigo na liečbu kostných metastáz rakoviny prostaty. V predmetnej spoločnosti bola riešená mimoriadna udalosť – nález dvoch doposiaľ neevidovaných žiaričov ^{137}Cs o aktivitách 3,78 MBq a 3,72 MBq k júnu 1980, ktoré boli následne odovzdané na likvidáciu oprávnenej organizácii HUMA-LAB APEKO, s.r.o., Košice.

V roku 2015 bolo uskutočnených 79 previerok na 117 zdravotníckych pracoviskách, na ktorých sú používané zdroje ionizujúceho žiarenia. V rámci týchto previerok boli v prípade potreby ukladané opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov, a to napríklad týmto subjektom: COR, s.r.o., Šahy, NsP, n.o., Nitra – Prevádzka ZZ Topoľčany aj Prevádzka ZZ Levice, IZOTOPCENTRUM, s.r.o., Nitra, SANAT, s.r.o., Levice, CS - Salvus, s.r.o., Levice, Medicínske centrum Nitra, s.r.o., Nitra, MUDr. Czákó, Šaľa, MEVIDENT, s.r.o., Dvory nad Žitavou, DENTOTH, s.r.o., Komárno, FARNÁDENT, s.r.o., Farná a ďalším, kontrola odstránenia nedostatkov uložených pri previerkach vykonaných v rámci štátneho zdravotného dozoru bola uskutočnená napr. v prípade FN sP Nové Zámky, MEDICENTRUM, s.r.o., Nové Zámky, JESSENIUS – DC, a.s. Nitra – pracoviská v Zlatých Moravciach a Komárne, FN Nitra (rádioterapia a angiografické pracovisko), Mestská nemocnica prof. MUDr. Rudolfa Korca DrSc., Zlaté Moravce, Medchir, s.r.o., Komárno – pracovisko v Kolárove, DIAGNOSTICA MEDICA, s.r.o., Nitra – pracovisko v Šali, CS - Salvus, s.r.o., Levice, REVITA – MediCentrum, s.r.o., Nitra – pracoviská v Nitre a Zlatých Moravciach, Medicínske centrum Nitra, s.r.o., Nitra, NsP, n.o., Nitra – Prevádzka ZZ Topoľčany a na viacerých zubných a veterinárnych rtg pracoviskách. Z nedostatkov išlo napr. o zistenia prežarovania do okolitých priestorov rtg vyšetrovne, neevidovanie údajov o jednotlivých rtg výkonoch v požadovanom rozsahu (napr. neevidovanie údajov z DAP metra) a údajov o zisťovaní prípadného tehotenstva vyšetrovaných žien v reprodukčnom veku, o chýbajúce alebo poškodené osobné ochranné prostriedky, nezabezpečenie akustického dorozumievacieho zariadenia medzi obsluhovňou a rtg vyšetrovňou, nezabezpečenie dostatočnej vizuálnej kontroly snímokovaných pacientov, nevyznačenie druhu a hrúbky použitých prídavných tieniacich vrstiev, nezabezpečenie vstupu na rtg pracovisko výstražnou svetelnou signalizáciou a neoznačenie vstupu značkou radiačného nebezpečenstva, nezabezpečovanie vykonávania pravidelných skúšok zdrojov žiarenia, neoznamovanie nadobudnutí, resp. odovzdání zdrojov žiarenia do Centrálného registra zdrojov ionizujúceho žiarenia a dozornému orgánu, nezabezpečenie poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú iným osobám v súvislosti s vykonávanou činnosťou. U niektorých subjektov bolo zistené nesplnenie povinnosti, aby pracovníci riadiaci práce so zdrojmi žiarenia a odborní zástupcovia pre radiačnú ochranu absolvovali aktualizáciu odbornú prípravu a novoprijatí pracovníci so zdrojmi žiarenia odbornú prípravu podľa požiadavky § 8 NV SR č. 340/2006 Z. z. v znení NV

SR č. 85/2007 Z. z.. Z chýbajúcej prevádzkovej dokumentácie bolo najčastejšie konštatované nezabezpečenie návodov na obsluhu rtg zariadení v štátnom jazyku. Z iných opatrení bolo napríklad na pracovisku nukleárnej medicíny IZOTOPCENTRUM, s.r.o., Nitra uložené doriešiť po presťahovaní pracoviska funkčnosť záchytných nádrží kvapalného rádioaktívneho odpadu v zmysle projektu posúdeného RÚVZ Nitra, na rádioterapeutickom pracovisku FN Nitra bolo doriešené vykonávanie mesačných kontrol kvality a funkčnosti ožarovacích zariadení v zmysle požiadavky odborného usmernenia MZ SR a zabezpečenie dostatočného počtu fixačných masiek hlavy na predchádzanie nesprávneho ožiarovania pacienta v dôsledku zmeny polohy liečeného pacienta na stole. Zistené nedostatky boli jednotlivými prevádzkovateľmi v stanovených termínoch odstraňované. V jednom prípade bola uložená bloková pokuta vo výške 30 € podľa § 29 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 86 písm. d/zákona č. 372/1990 Zb. v znení neskorších predpisov za porušenie ustanovenia § 45 ods. 28 písm.b/ zákona č. 355/2007 Z. z. rádiologickej technike spoločnosti JESSENIUS - diagnostické centrum, a.s., Nitra, ktorá neposkytla sprevádzajúcej osobe snímokovaného pacienta osobné ochranné prostriedky a nevedela sa preukázať jej prehlásením o poučení o riziku ionizujúceho žiarenia a prehlásení, že si nie je vedomá gravidity.

V priebehu roka boli prešetrované 3 prípady lekárskeho ožiarovania tehotných žien (pozri kapitolu č.1.4.1 „Mimoriadne situácie“). Bolo zaznamenaných 8 prípadov zvýšených dávok ožiarovania pracovníkov zistených na osobných telových dozimetoch, ktoré prekračovali hodnotu 2 mSv osobného dávkového ekvivalentu $H_p(10)$. V ani jednom prípade nešlo o prekročenie limitu, všetky efektívne dávky za mesačné vyhodnocovacie obdobie boli do výšky 3 mSv a za štvrtročné vyhodnocovacie obdobie do 5 mSv. Zvýšené dávky boli zaznamenané v prípade dvoch rádiofarmaceutiek IZOTOPCENTRUM, s.r.o., Nitra, neurochirurga Fakultnej nemocnice s poliklinikou Nove Zámky, gastroenterologičky Fakultnej nemocnice Nitra, operátora FORLIFE, n.o., Komárno a inštrumentárky chirurgického oddelenia Mestskej nemocnice prof. MUDr. Rudolfa Korca DrSc., Zlaté Moravce. Prešetrenia prípadov vykonali odborní zástupcovia pre radiačnú ochranu v organizáciách, v odôvodnených prípadoch aj RÚVZ Nitra. Príčinami zvýšených dávok boli dozimetre ponechané v rtg vyšetrovni, resp. v prípade pracoviska nukleárnej medicíny v priestore pri prípravovni rádiofarmák v čase vykonávania kontrolných meraní s aktívnym fantómom, ďalej nesprávne používanie dozimetra zvonka Pb zástery, vypadnutie TLD karty z poškodeného puzdra dozimetra alebo skutočne obdržané dávky pri vykonávaní komplikovaných neurochirurgických operačných zákrokov. V prípade intervenčných kardiochirurgov spoločnosti KARDIOCENTRUM NITRA, s.r.o., Nitra sú každý mesiac zaznamenané oznámenia poskytovateľa služby osobnej dozimetrie o prekročení hodnoty 2 mSv osobného dávkového ekvivalentu $H_p(10)$ na osobných telových dozimetoch nosených zvonka ochranných záster. Nakoľko v prípade tejto profesie môže byť dávka vyhodnotená nad ochrannou Pb zásterou väčšia ako 20 mSv za rok, používajú pracovníci v súlade s legislatívnymi požiadavkami súčasne dva osobné telové dozimetre, pričom jeden sa umiestňuje pod ochrannou zásterou v oblasti brucha a druhý na ochrannej zástere v oblasti krku. Za rok 2015 sa vyhodnotenú dávku zvonka záster v prípade 3 najviac exponovaných kardiochirurgov pohybovali v rozmedzí 52,6 – 81,7 mSv, avšak celkové ročné efektívne dávky ožiarovania boli podlimitné, v rozpätí 9,6 – 16,4 mSv.

V troch dozorovaných okresoch - Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce - boli k 31.12.2015 v rezorte zdravotníctva evidované iba dva subjekty s vyhlásenou rizikovou prácou, a to KARDIOCENTRUM NITRA, s.r.o., Nitra a IZOTOPCENTRUM, s.r.o., Nitra. Rizikovú prácu kategórie 3 vykonávalo 30 pracovníkov, z toho 16 žien. Situácia oproti predchádzajúcemu roku sa v podstate nezmenila.

Závažným problémom v rezorte zdravotníctva sú nevyjasnené vlastnícke vzťahy vo veci rádioaktívneho žiariča ^{137}Cs a jeho tieniaceho krytu z ochudobneného uránu, ktoré sú

súčasťou nepoužívaného ožarovacieho zariadenia pre externú terapiu gama žiarením Cesioterax 3N skladovaného na rádioterapeutickom pracovisku nemocnice Komárno prevádzkovaného spoločnosťou FORLIFE, n.o., Komárno. Dozor nad skladovaním žiariča sa zviazal vykonávať FORLIFE, n.o., Komárno. V roku 2015 bola vyžiadaná informácia z Národného jadrového fondu na vyradovanie jadrových zariadení a na nakladanie s vyhoretým jadrovým palivom a rádioaktívnymi odpadmi ohľadom možnosti prefinancovania likvidácie žiariča a uránového krytu ako materiálu neznámeho vlastníka, avšak s negatívnou odpoveďou. Následne bol daný podnet na Prezídium policajného zboru, Úrad kriminálnej polície, odbor odhaľovania nebezpečných materiálov a environmentálnej kriminality na prešetrenie výskytu rádioaktívneho materiálu neznámeho vlastníka. Previerkou vykonanou v roku 2015 bol konštatovaný nezmenený stav v skladovaní žiariča, celý prípad je v štádiu riešenia.

Problémom je tiež pretrvávajúce skladovanie väčšieho počtu rádioforov vo Fakultnej nemocnici Nitra (286 ks, resp. 980 mg ^{226}Ra o aktivite 36,26 TBq), ktorý by mal byť celoslovensky riešený až dobudovaním zariadenia pre nakladanie s inštitucionálnymi rádioaktívnymi odpadmi a zachytenými rádioaktívnymi materiálmi ako nejadrového zariadenia v bezprostrednej blízkosti Republikového úložiska rádioaktívnych odpadov Mochovce.

1.3.2 Výsledky dozoru na pracoviskách veterinárnej medicíny

Regionálny úrad verejného zdravotníctva eviduje v Nitrianskom kraji 17 veterinárnych lekárov, ktorí používajú 17 röntgenových prístrojov a ďalších 15 veterinárnych lekárov, ktorí sú držiteľmi nepoužívaných röntgenových prístrojov. Celkovo je v kraji evidovaných 21 nepoužívaných veterinárnych rtg prístrojov.

V priebehu roka pribudli k držiteľom veterinárnych rtg prístrojov MVDr. Sádovský, Čaka (vydané povolenie na používanie rtg prístroja na dočasných pracoviskách na celom území SR) a MVDr. Vajzer, Nové Zámky (zámer získania povolenia na používanie rtg prístroja). Boli vydané povolenia na používanie rtg prístrojov veterinárnym lekárom MVDr. Palkovič, Nitra, MVDr. Pánko, Nové Zámky, MVDr. Németh, Komárno a MVDr. Švagrík, Levice. V rámci previerok u všetkých vyššie uvedených subjektov boli aj uložené opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov. Previerky podmienok zabezpečenia nepoužívania rtg prístrojov boli vykonané vo veterinárnych ambulanciách MVDr. Pechočiak, Nitrianske Hrnčiarovce a MVDr. Kráľ, Nové Zámky.

MVDr. Vereš, Zlaté Moravce oznámil dočasné ukončenie používania rtg prístroja kvôli poruche vyvolávacieho automatu a MVDr. Pánko, Nové Zámky odovzdanie dvoch starších rtg prístrojov typu Arman 1 a Chirax 70 do zberných surovín na likvidáciu.

1.3.3 Výsledky dozoru na ostatných pracoviskách so zdrojmi žiarenia

Činnosti vedúce k ožiareniu v priemysle a stavebníctve:

V oblasti priemyslu eviduje RÚVZ Nitra v spádovej oblasti 11 subjektov, ktoré sú držiteľmi používaných zdrojov ionizujúceho žiarenia, z toho rtg prístroje aj uzavreté rádioaktívne žiariče používa iba Duslo, a.s. Šaľa. Ďalej je v evidencii jeden subjekt - OSRAM Slovakia, a.s., Nové Zámky, ktorý je držiteľom nepoužívaného otvoreného žiariča ^{85}Kr ako zvyškového plynu používaného v minulosti v rámci výroby svietidiel, kde vykonáva štátny zdravotný dozor ÚVZ SR, pričom spoločnosť má zámer na prelome rokov 2015 a 2016 odovzdať rádioaktívny plyn na likvidáciu oprávnenej organizácii HUMA-LAB APEKO, s.r.o., Košice. Novým subjektom, ktorý je držiteľom zatiaľ nepoužívaných 5 ks uzavretých

rádioaktívnych žiaričov ^{137}Cs , je TRANSPETROL, a.s., Bratislava. Uvedenej spoločnosti vydal RÚVZ Nitra kladné rozhodnutie na výstavbu (zariadenie) pracovísk s predmetnými žiaričmi na meranie hustoty prepravovanej ropy v armatúrnych šachtách pri Prečerpávacej stanici Tupá. V priebehu roka 2015 boli žiariče nainštalované, avšak uvedenie do prevádzky sa zrealizuje až v roku 2016.

Spoločnosť Heineken Slovensko, a.s., Hurbanovo ukončila používanie všetkých troch uzavretých rádioaktívnych žiaričov ^{241}Am ako súčasti hladinomerov a žiariče dočasne umiestnila do skladu. Meracie zariadenia boli nahradené dvomi novými hladinomerami na princípe röntgenového žiarenia, ktorých používanie bolo posúdené RÚVZ Nitra formou zmeny povolenia na činnosti vedúce k ožiareniu. Heineken Slovensko, a.s., Hurbanovo tiež nadobudol dve nové röntgenové zariadenia na kontrolu balíkov, na používanie ktorých sa vzťahuje iba oznamovacia povinnosť. Novým subjektom, ktorý nadobudol a začal používať uzavretý rádioaktívny žiarič v roku 2015 je Quadrant Plastic Composites Slovakia, s.r.o., Nitra. Ide o rádionuklid ^{90}Sr ako súčasť rádioizotopového zariadenia na meranie plošnej hmotnosti kompozitného materiálu na výrobní linke. V prvom kroku bolo vydané povolenie na odber rádioaktívneho žiariča a v druhom kroku aj povolenie na jeho používanie.

Icopal, a.s., Štúrovo oznámil odovzdanie všetkých 19 ks používaných a 2 ks nepoužívaných uzavretých rádioaktívnych žiaričov ^{60}Co na likvidáciu cestou HUMA-LAB APEKO, s.r.o., Košice. Predmetná spoločnosť už nie je držiteľom žiadnych zdrojov ionizujúceho žiarenia.

V Duslo, a.s., Šaľa odovzdali na likvidáciu HUMA-LAB APEKO, s.r.o., Košice 3 ks uzavretých rádioaktívnych žiaričov ^{137}Cs , z toho jeden vysokoaktívny, ktoré boli používané na technologických zariadeniach ako hladinometry, resp. hustomer. Zámerom je koncom roka 2015 odovzdať na likvidáciu aj ďalších 24 ks žiaričov ^{137}Cs z dôvodu odstavenia prevádzky Duslín a odstavenia výroby ADFA na prevádzke Dusantox. Spoločnosť tiež zakúpila nový röntgenfluorescenčný analyzátor a doposiaľ používaný odovzdala dodávateľovi a tiež ukončila používanie technického rtg prístroja na výkon nedeštruktívnej defektoskopie. V Duslo, a.s. boli prehodnotené všetky zdravotné riziká vrátane rizika ionizujúceho žiarenia a vydané nové rozhodnutie na vyhlásenie rizikovej práce.

Prehľad o počtoch používaných a nepoužívaných rtg prístrojov, uzavretých a otvorených žiaričov v Nitrianskom kraji je uvedený v tabuľkovej prílohe.

V rámci štátneho zdravotného dozoru boli vykonané previerky a uložené opatrenia na odstránenie nedostatkov aj v Monarflex, s.r.o., Štúrovo, Foxconn Slovakia, s.r.o., Nitra (1 zo 4 rtg zariadení je aktuálne nepoužívané) a Inžinierske stavby, a.s. Košice – Centrálna stavebná skúšobňa Nitra (RI sonda so žiaričmi ^{137}Cs a $^{241}\text{Am}/\text{Be}$ je nefunkčná, aktuálne sa práce realizujú na dočasných pracoviskách s RI sondou z Košíc mimo Nitrianskeho kraja, spoločnosť má zámer zakúpenia novej RI sondy pre pracovisko v Nitre).

V priebehu hodnoteného roku nebola u prevádzkovateľov zdrojov ionizujúceho žiarenia v rezorte priemyslu a stavebníctva zaznamenaná žiadna významnejšia mimoriadna radiačná udalosť.

Činnosti vedúce k ožiareniu v poľnohospodárstve:

Jediným evidovaným subjektom v tomto rezorte je Štátny veterinárny a potravinový ústav Bratislava, ktorý používa a skladuje otvorené rádioaktívne žiariče v rámci činnosti Laboratória rádiometrie a rádioekológie v Detašovanom skúšobnom laboratóriu Nitra nachádzajúcom sa v priestoroch RI pavilónu Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre. V prípade tejto organizácie je pretrvávajúcim problémom odovzdanie skladovaného biologického rádioaktívneho odpadu na likvidáciu, nakoľko na Slovensku nie je subjekt, ktorý by mal na túto činnosť povolenie ÚVZ SR.

Činnosti vedúce k ožiareniu v školstve, vede a výskume:

RÚVZ Nitra eviduje v Nitrianskom kraji 4 subjekty, ktoré sú držiteľmi zdrojov ionizujúceho žiarenia. Ide o Výskumný ústav živočíšnej výroby Nitra, Lužianky kde sa v oblasti výskumu používa na RIA pracovisku rádionuklid ^{125}I , Katedru biochémie a biotechnológie Fakulty biotechnológie a potravinárstva Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre, kde sú v RI pavilóne skladované v súčasnosti už nepoužívané otvorené rádioaktívne žiariče a Univerzitu Konštantína Filozofa v Nitre, ktorá od roku 2014 používa prenosný röntgenfluorescenčný spektrometer na určovanie druhu a obsahu kovov v zliatinách, mineráloch a neznámych materiáloch, najmä pri stanovovaní rýdzosti šperkov a iných drahých kovov. Výskumný ústav chemických technológií Bratislava, pracovisko Šaľa, v priebehu roka oznámil nadobudnutie nového difrakčného analyzátora pracujúceho na princípe rtg žiarenia, na používanie ktorého sa vzťahuje iba oznamovacia povinnosť a ktorý nahradil v minulosti používaný, avšak už nefunkčný práškový difraktometer. Previerky v rámci štátneho zdravotného dozoru boli vykonané vo VÚCHT Bratislava – pracovisko Šaľa a VÚŽV Nitra, Lužianky.

So zástupcami spoločnosti PERUNIUM, s.r.o., Šaľa bol prekonzultovaný zámer zriadenia pracoviska s otvorenými rádioaktívnymi žiaričmi ($^{90}\text{Sr}/^{90}\text{Y}$, ^{210}Po , ...) v Šali, ktoré by sa zaoberalo výskumom a pravdepodobne aj výrobou za použitia rádioaktívnych látok.

Činnosti vedúce k ožiareniu v iných oblastiach (defektoskopia iná ako v rámci priemyselných podnikov, zberne kovového šrotu a pod.):

V iných oblastiach, ako sú uvedené vyššie (defektoskopia iná ako v rámci priemyselných podnikov, zberne kovového šrotu a pod.) eviduje RÚVZ Nitra 6 subjektov vykonávajúcich nedeštruktívnu defektoskopiю pomocou uzavretých rádioaktívnych žiaričov a technických rtg prístrojov, z toho 2 subjekty vo svojej činnosti používajú aj röntgenfluorescenčné analyzátory. V evidencii sú aj 3 zberne druhotných surovín vlastniace röntgenfluorescenčné analyzátory, z toho NOVIMPEX, s.r.o., Nové Zámky od roku 2015. Celkovo bolo k 31.12.2015 v rámci defektoskopie evidovaných 26 používaných uzavretých rádioaktívnych žiaričov, 19 používaných a 28 nepoužívaných technických rtg prístrojov.

Zmena povolenia na výkon nedeštruktívnej defektoskopie so žiaričmi a rtg prístrojmi na stálych a dočasných pracoviskách bola riešená v SES INSPEKT, s.r.o., Tlmače, kde išlo o rozšírenie používaných rádionuklidov o ^{75}Se s maximálnou aktivitou 4,44 TBq. V tejto súvislosti vyvstal problém nejednotných a neúmerne veľkých zábezpek za vysokoaktívne žiariče určených JAVYS, a.s., Bratislava a RÚVZ Nitra poskytol podklady za Nitriansky kraj na jeho celoslovenské riešenie. Pri previerke defektoskopického pracoviska SES ENERGY, a.s., Tlmače boli uložené opatrenia a konštatované ukončenie používania technických rtg prístrojov.

V hodnotenom období bol prešetrovaný jeden prípad zvýšenej dávky ožiarenia vyhodnotenej na osobnom telovom dozimetri pracovníka defektoskopie spoločnosti WIZACO NDT, s.r.o., Levice vykonávajúceho práce na dočasných defektoskopických pracoviskách na dostavbe 3. a 4. bloku jadrovej elektrárne v Mochovciach so žiaričmi ^{192}Ir a ^{75}Se . Ako príčina bolo vyhodnotené nesprávne používanie osobného dozimetra a boli prijaté príslušné nápravné opatrenia.

V priebehu roka boli vykonané dozimetrické merania uskladneného kovového šrotu v nasledovných 5 zberniach druhotných surovín v okresoch Nové Zámky a Nitra: JÁN SOLÁR – SOLKOV, Nové Zámky, BH METAL, s.r.o., Nitra, Milan Vadkertí - PLASTKOV, Nové Zámky, NOVIMPEX, s.r.o., Nové Zámky a Zberné suroviny, a.s., Gúgska cesta, Nové Zámky. Cieľom previerok bolo preverenie zberní na prípadný nález rádioaktívneho materiálu

a poučenie pracovníkov o postupe pri nájdení podozrivého predmetu. Všetky kontroly boli s negatívnym výsledkom.

1.3.4 Dozor na pracoviskách s prírodnými zdrojmi žiarenia

Pracovná skupina pre ochranu zdravia pred žiarením RÚVZ Nitra nevykonáva štátny zdravotný dozor na pracoviskách so zvýšeným prírodným ionizujúcim žiarením.

V oblasti radónovej problematiky bola poskytnutá odborná konzultácia v súvislosti s kolaudáciou bytového domu v obci Žirany k predloženým výsledkom merania objemovej aktivity radónu v ovzduší pobytových priestorov po vykonaní požadovaných protiradónových opatrení. S občanom Nitry bola konzultovaná otázka prírodnej rádioaktivity v stavebnom materiály - škarobetóne v staršom rodinnom dome.

1.4 ČINNOSŤ PRESAHUJÚCA RÁMEC VÝKONU ŠTÁTNEHO ZDRAVOTNÉHO DOZORU, OSOBITNÁ ČINNOSŤ A AGENDA

1.4.1 Mimoriadne situácie

V priebehu roka 2015 bol zaznamenaný jeden prípad nálezu dvoch rádioaktívnych žiaričov v spoločnosti IZOTOPCENTRUM, s.r.o., Nitra a ďalšie menej závažné mimoriadne udalosti v súvislosti s lekárskeým ožiareníím tehotných žien a zvýšenými dávkami ožiarenia vyhodnotenými na osobných telových dozimetroch pracovníkov so zdrojmi žiarenia.

V IZOTOPCENTRUM, s.r.o., Nitra bola riešená mimoriadna udalosť – nález dvoch doposiaľ nevidovaných žiaričov ^{137}Cs o aktivitách 3,78 MBq a 3,72 MBq k júnu 1980, ktoré boli nájdené pri sťahovaní pracoviska do nových priestorov. Ich vlastníik nebol s istotou známy, pravdepodobne išlo o kalibračné žiariče dodané k prístroju v čase, keď pracovisko nukleárnej medicíny patrilo pod Fakultnú nemocnicu Nitra. IZOTOPCENTRUM, s.r.o., Nitra odovzdal žiariče oprávnenej organizácii HUMA-LAB APEKO, s.r.o., Košice a ich likvidáciu finančne uhradil.

V roku 2015 boli prešetrované 3 prípady lekárskeého ožiarenia tehotných žien, všetko expozície hrudníka v PA projekcii, a to na nasledovných rádiologických pracoviskách:

1. JESSENIUS–DC, a.s., Nitra – rtg pracovisko v Poliklinike Nitra-Chrenová - klasický skiagrafiický komplet Chiralux 2
2. Špecializovaná nemocnica sv. Svorada Zobor, n.o., Nitra – rtg pracovisko č.2 - digitalizovaný snímkoací komplet DIGIGRAPH 9M
3. JESSENIUS–DC, a.s., Nitra – rtg pracovisko v Chirurgickom pavilóne FN Nitra - digitalizovaný snímkoací komplet CPI CMP 200

Pri poslednom uvedenom prípade bola zistená nezrovnalosť v záznamoch parametrov o rtg vyšetrení, ktorá súvisela s tým, že rtg zariadenie bolo uvedené do prevádzky iba krátko pred prípadom lekárskeého ožiarenia tehotnej pacientky. Merania vykonané pracovníkmi RÚVZ Nitra potvrdili, že nesprávne zaznamenané parametre pri snímkoaní hrudníka nemajú vplyv na skutočne parametre a veľkosť obdržanej dávky a chybné zaznamenávanie údajov bolo následne opravené dodávateľom rtg zariadenia.

Všetky rádiologické vyšetrenia boli uskutočnené po predchádzajúcom písomnom prehlásení žien, že si nie sú vedomé tehotenstva. Vo všetkých prípadoch bol vykonaný jeden rtg snímok, pri ktorom nebol plod priamo v primárnom zväzku žiarenia. Stanovené dávky na plod na základe meraní simulujúcich rtg vyšetrenia boli vo všetkých prípadoch nízke (max.

6,0 μGy) s tým, že poškodenie plodu nie je pravdepodobné a ožiarenie by nemalo byť považované za dôvod ukončenia tehotenstva. Príslušné odborné stanoviská boli zaslané ošetrojúcim gynekológom. Odporúčané bolo predovšetkým pacientky upokojiť, nakoľko iné bežné potenciálne riziká v gravidite môžu prevyšovať riziko z uvedeného ožiarenia.

V súvislosti s hodnotením veľkosti ožiarenia pacientov zakúpil RÚVZ Nitra v roku 2015 počítačový program CT-Expo V 2.4 na stanovenie veľkosti efektívnych a orgánových dávok pri vyšetreniach počítačovou tomografiou.

V priebehu roka bolo zaznamenaných 9 prípadov zvýšených dávok ožiarenia pracovníkov zistených na osobných telových dozimetoch, ktoré prekročovali hodnotu 2 mSv osobného dávkového ekvivalentu $H_p(10)$. Z nich sa 8 týkalo pracovníkov v zdravotníctve a 1 pracovníka defektoskopie. V ani jednom prípade nešlo o prekročenie limitu, všetky efektívne dávky za mesačné vyhodnocovacie obdobie boli do výšky 3 mSv a za štvrtročné vyhodnocovacie obdobie do 5 mSv.

V zdravotníctve išlo o dve rádiofarmaceutky IZOTOPCENTRUM, s.r.o., Nitra, neurochirurga Fakultnej nemocnice s poliklinikou Nove Zámky, gastroenterologičku Fakultnej nemocnice Nitra, operátora FORLIFE, n.o., Komárno a inštrumentárku chirurgického oddelenia Mestskej nemocnice prof. MUDr. Rudolfa Korca DrSc., Zlaté Moravce. Prešetrenia prípadov vykonali odborní zástupcovia pre radiačnú ochranu v organizáciách, v odôvodnených prípadoch aj RÚVZ Nitra. Príčinami zvýšených dávok boli dozimetre ponechané v rtg vyšetrovni, resp. v prípade pracoviska nukleárnej medicíny v priestore pri prípravovni rádiofarmák v čase vykonávania kontrolných meraní s aktívnym fantómom, ďalej nesprávne používanie dozimetra zvonka Pb záster, vypadnutie TLD karty z poškodeného puzdra dozimetra alebo skutočne obdržané dávky pri vykonávaní komplikovaných neurochirurgických operačných zákrokov.

Jeden prípad sa týkal zvýšenej dávky ožiarenia vyhodnotenej na osobnom telovom dozimetri pracovníka defektoskopie spoločnosti WIZACO NDT, s.r.o., Levice vykonávajúceho práce na dočasných defektoskopických pracoviskách na dostavbe 3. a 4. bloku jadrovej elektrárne v Mochovciach so žiaričmi ^{192}Ir a ^{75}Se . Ako príčina bolo vyhodnotené nesprávne používanie osobného dozimetra a boli prijaté príslušné nápravné opatrenia.

V prípade intervenčných kardiochirurgov spoločnosti KARDIOCENTRUM NITRA, s.r.o., Nitra sú každý mesiac zaznamenané oznámenia poskytovateľa služby osobnej dozimetrie o prekročení hodnoty 2 mSv osobného dávkového ekvivalentu $H_p(10)$ na osobných telových dozimetoch nosených zvonka ochranných záster. Nakoľko v prípade tejto profesie môže byť dávka vyhodnotená nad ochrannou Pb zásterou väčšia ako 20 mSv za rok, používajú pracovníci v súlade s legislatívnymi požiadavkami súčasne dva osobné telové dozimetre, pričom jeden sa umiestňuje pod ochrannou zásterou v oblasti brucha a druhý na ochrannú zásteru v oblasti krku. Za rok 2015 sa vyhodnotené dávky zvonka záster v prípade 3 najviac exponovaných kardiochirurgov pohybovali v rozmedzí 52,6 – 81,7 mSv, avšak celkové ročné efektívne dávky ožiarenia boli podlimitné, v rozpätí 9,6 – 16,4 mSv.

Pracovníci RÚVZ Nitra sa z titulu svojich kompetencií zúčastnili na troch cvičeniach ohrozenia verejného zdravia ionizujúcim žiarením, a to dvoch simulácií jadrovej havárie v Atómovej elektrárni Mochovce - „Súčinnostné cvičenie EMO 2015“ a „INEX 5“ a cvičení „Oliver“ organizovanom Ministerstvom vnútra SR v Centre výcviku Lešť.

„Súčinnostné cvičenie EMO 2015“ sa uskutočnilo 4.6.2015, jeden pracovník pracovnej skupiny pre ochranu zdravia pred žiarením sa zúčastnil zasadnutia Krízového štábu Okresného úradu Nitra a podal návrh na opatrenia v zasiahnutej oblasti (na okamžité použitie jódovej profylaxie a evakuáciu, na okamžité použitie jódovej profylaxie pre zasahujúce osoby integrovaného záchranného systému a na okamžité režimové opatrenia – zákaz konzumácie

nechránených potravín a nechránenej pitnej vody, zákaz zberu ovocia, zeleniny a iných poľnohospodárskych resp. lesných plodín a ich spracovania, ako aj lovenia rýb a lesnej zveri a zákaz manipulácie s kontaminovanými potravinami a ich presúvanie mimo región). Pre Okresný úrad Nitra bola vypracovaná správa o opatreniach vykonaných RÚVZ Nitra v súvislosti s mimoriadnou situáciou.

Cvičenie „INEX 5“ bolo realizované v dňoch 3.-4.12.2015, predchádzala mu príprava na MZ SR a ÚVZ SR. Uskutočnilo sa paralelne formou diskusie všetkých zúčastnených zložiek (Table Top forma) na MZ SR za účasti jedného pracovníka pracovnej skupiny pre ochranu zdravia pred žiarením a súčasne aj vo vybraných inštitúciách vrátane RÚVZ Nitra. Spájanie dvoch foriem cvičenia súčasne však viedlo ku komunikačným a personálnym problémom. Hlavným cieľom cvičenia bolo otestovať alebo identifikovať prvky pre zlepšenie opatrení vyrozumienia, komunikácie a rozhraní súvisiacich s katastrofickými udalosťami zahŕňajúcimi žiarenie alebo rádioaktívne látky a v spojení s prírodnou katastrofou, ako aj vymeniť si skúsenosti s inými krajinami, ktoré vykonali a vyhodnotili cvičenie INEX 5.

Cvičenie „Oliver“ sa uskutočnilo 6.-10.7.2015, pričom zástupca RÚVZ Nitra sa spolu so zástupcami ÚVZ SR zúčastnil cvičenia 9.7.2015 simulujúceho scenár „Policajná intervencia do bytu v obývanej oblasti, kde dochádza k výrobe nástražného výbušného zariadenia obsahujúceho rádioaktívny materiál“. Pri cvičení bol simulovaný policajný zásah spojený s dozimetrickou identifikáciou rádioaktívnych látok a meraním povrchovej rádioaktívnej kontaminácie osôb prenosnými prístrojmi pracovníkmi úradov verejného zdravotníctva.

1.4.2 Monitorovanie prírodného žiarenia v životnom prostredí

Pracovná skupina pre ochranu zdravia pred žiarením nevykonáva cielené monitorovanie prírodného žiarenia v životnom prostredí a ani sa nepodieľa na monitorovaní okolia Atómovej elektrárne Mochovce, ktorá sa nachádza v Nitrianskom kraji. Takéto merania by boli uskutočňované napr. pri mimoriadnych udalostiach, podnetoch od občanov alebo by ich RÚVZ Nitra vykonával ako pohotovostná zložka radiačnej monitorovacej siete na pokyn jej ústredia.

V roku 2015 bolo vykonaných niekoľko meraní príkonu priestorového dávkového ekvivalentu gama žiarenia na dvore RÚVZ Nitra, periodicky v týždňových intervaloch, v súvislosti so spoluprácou a konzultáciami so študentkou Piaristického gymnázia v Nitra pri tvorbe jej ročníkovej práce na tému prírodného ionizujúceho žiarenia.

1.4.3 Manažment kvality

Pracovná skupina pre ochranu zdravia pred žiarením nemá zavedený manažment kvality a nemá ani vytvorenú zložku pre laboratórnu činnosť. V spolupráci s metroológom RÚVZ Nitra zabezpečuje pravidelné metrologické overovania, resp. kalibrácie meracích prístrojov. V roku 2015 sa vyskytol problém s metrologickým overením dozimetra FH 40 G-L, ktoré Slovenská legálna metrologia, Bratislava ako jediné pracovisko v Slovenskej republike zabezpečujúce túto službu, nebola schopná vykonať z dôvodu rekalibrácie etalónu. Podľa vyjadrenia zástupcu SMÚ bude objednávka RÚVZ Nitra realizovaná až v mesiaci apríl 2016.

1.4.4 Konzultačná, expertná, školiaca a iná činnosť

Zamestnávateľom, zamestnancom pracovísk so zdrojmi ionizujúceho žiarenia, obyvateľom, pracovným zdravotným službám a bezpečnostným technikom zabezpečujúcim zdravotný dohľad nad pracovnými podmienkami bolo v roku 2015 poskytnutých 123 významnejších konzultácií a vydaných 41 odborných vyjadrení. Týkali sa najmä problematiky získania povolení na činnosti vedúce k ožiareniu, ukončenia používania zdrojov

ionizujúceho žiarenia, zaraďovania pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia do kategórií A a B, kategorizácii prác so zdrojmi ionizujúceho žiarenia, spracovávaným dokumentáciám k povoleniam na činnosti vedúce k ožiareniu, posudkom na zriaďovanie pracovísk so zdrojmi žiarenia a posudkom o riziku, potrebou absolvovania odbornej prípravy a aktualizácie odbornej prípravy v radiačnej ochrane. Boli zaznamenané a v odôvodnených prípadoch prešetrované prípady zvýšených dávok ožiarenia vyhodnotených na osobných telových dozimetroch pracovníkov a prešetrované prípady lekárskeho ožiarenia tehotných žien (pozri vyššie). Boli vydané odborné vyjadrenia týkajúce sa napr. práce tehotnej rádiologickej techničky na rtg pracoviskách, vo veci prežarovania v rámci nastavovania a kalibrácie nového urýchľovača vo FN Nitra, k odbornej spôsobilosti pracovníkov radiacích práce so zdrojmi žiarenia, k podnetu na výkon štátneho zdravotného dozoru ohľadom sprevádzajúcej osoby pri rtg vyšetrení. Na ÚVZ SR boli zaslané pripomienky k návrhu nového zákona o Národnom jadrovom fonde, pripomienky k materiálu o kontrolách zabezpečovania zdravotného dohľadu nad pracovnými podmienkami, upozornenie na nesprávny odkaz v Položke 150 zákona o správnych poplatkoch.

Jeden pracovník sa v rámci lektorskej činnosti podieľal na kurze odbornej prípravy bezpečnostných technikov organizovanom Agroiňštitútom Nitra, pričom školenie bolo zamerané aj na problematiku radiačnej ochrany (16 hodín, 29 osôb). Jeden pracovník pracovnej skupiny je členom Poradného zboru Hlavného hygienika SR pre odbor ochrany zdravia pred žiarením.

1.5 RIEŠENÉ ÚLOHY, PROGRAMY A PROJEKTY

Pracovná skupina pre ochranu zdravia pred žiarením bola v hodnotenom období zapojená do plnenia nasledovných dvoch úloh:

Úloha č.2.1: Znižovanie miery zdravotných rizík zamestnancov z pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce.

Hlavným cieľom úlohy je zvýšiť odbornú úroveň hodnotenia pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce vo vzťahu k zdravotným rizikám zamestnancov.

V roku 2015 bolo vykonaných spolu 126 previerok podmienok používania zdrojov ionizujúceho a laserového žiarenia. Z celkového počtu previerok bolo 65 zameraných aj na problematiku rizikových prác. Zamestnávateľom, pracovným zdravotným službám (napr. ProCare, a.s., Bratislava, Salusé, s.r.o., Piešťany, PZS Duslo, a.s., Šaľa, ALW, s.r.o., Topoľčany, Falck Healthcare, a.s., Bratislava, BOZPO, s.r.o., Prievidza, PZS PYROBOSS, s.r.o., Banská Bystrica, MEDISON, s.r.o., Košice, Medicínske radiace centrum, s.r.o., Nitra) a autorizovaným bezpečnostným technikom boli poskytnuté viaceré konzultácie k problematickému zaraďovaniu pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia do kategórií A a B, kategorizácii prác so zdrojmi ionizujúceho a laserového žiarenia, spracovávaným posudkom o riziku a aj celkovo k hodnoteniu veľkosti zdravotného rizika a z toho vyplývajúcich povinností zamestnávateľov a zamestnancov. Boli zaznamenané a v odôvodnených prípadoch prešetrované prípady zvýšených dávok ožiarenia vyhodnotených na osobných telových dozimetroch pracovníkov defektoskopie vo WIZACO NDT, s.r.o., Levice, nukleárnej medicíny IZOTOPCENTRUM, s.r.o., Nitra a operátorov FNsP Nové Zámky, FN Nitra a FORLIFE, n.o., Komárno. Na základe predložených návrhov na prehodnotenie zaradenia prác v prostredí laserového žiarenia boli zrušené rizikové práce na laserových pracoviskách Pavel Uharček – LASPO, Malý Lapáš a MUDr. Ladislav Czako, Šaľa a nanovo vyhlásená riziková práca so zdrojmi ionizujúceho žiarenia (defektoskopické pracovisko) a laserovom pracovisku (ambulancia FBLR) v Duslo, a.s. Šaľa. Po presťahovaní

pracoviska nukleárnej medicíny prevádzkovaného spoločnosťou IZOTOPCENTRUM, s.r.o., Nitra bola vyhlásená riziková práca z titulu rizikového faktora ionizujúce žiarenia pre práce vykonávané v nových priestoroch. Prehodnotená bola riziková práca vykonávaná s laserom v Ambulancii pre manuálnu medicínu a Ambulancii všeobecného a telovýchovného lekárstva MUDr. Ján Baťalík, Šahy – pracovisko Nitra (výmena lasera triedy 3B za laser triedy 4, rozšírenie počtu profesií vykonávajúcich laseroterapiu) a riziková práca bola tiež vyhlásená pre používanie laserov na novozriadenom pracovisku Dermatovenerologickej ambulancie DERMACENTER v Nitre, prevádzkovanom spoločnosťou DC MEDICAL, s.r.o., Košice.

V súčasnosti sú v okresoch Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce 3 subjekty s vyhlásenou rizikovou prácou z titulu rizikového faktora ionizujúce žiarenie (34 pracovníkov, z toho 16 žien) a 16 subjektov s rizikovou prácou v riziku laserového žiarenia (46 pracovníkov, z toho 33 žien). Vo všetkých prípadoch ide o 3. kategóriu rizika. Stav počtu pracovníkov vykonávajúcich rizikovú prácu so zdrojmi ionizujúceho žiarenia sa v porovnaní so stavom ku koncu roka 2014 významnejšie nezmenil, v prípade pracovníkov v riziku laserového žiarenia sa mierne zvýšil.

Riziková práca z titulu rizikového faktora ionizujúce žiarenie je v spádovej oblasti RÚVZ Nitra vyhlásená v spoločnostiach IZOTOPCENTRUM, s.r.o., Nitra (pracovisko nukleárnej medicíny), KARDIOCENTRUM NITRA, s.r.o., Nitra (výkon intervenčných kardiologických zákrokov na operačných sálach) a Duslo, a.s. Šaľa (výkon defektoskopie s uzavretými rádioaktívnymi žiaričmi a technickými rtg prístrojmi na stálom a dočasných defektoskopických pracoviskách).

V rámci štátneho zdravotného dozoru sa pri každej previerke kontroluje u jednotlivých prevádzkovateľov splnenie povinnosti zabezpečenia zdravotného dohľadu nad pracovnými podmienkami podľa požiadavky § 30 ods.1 písm. b/ zákona č. 355/2007 Z. z. Najčastejšou formou jeho zabezpečenia je dodávateľským spôsobom (cca 70%), a to buď tímom pracovnej zdravotnej služby alebo autorizovaným bezpečnostným technikom. Nezabezpečenie zdravotného dohľadu bolo konštatované pri 8 subjektoch, pričom 4 z nich sú prípady, keď subjekt nemá žiadnych zamestnancov a ostatné prípady boli v štádiu riešenia napr. ak začínajúci podnikateľský subjekt.

Na pracovisku sa priebežne aktualizuje databáza ASTR_2011, v ktorej sa evidujú údaje o počtoch pracovníkov v riziku ako aj ďalšie údaje súvisiace s vyhlásenými rizikovými prácami v okresoch Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce a generujú sa požadované výstupy, ktoré sú tiež poskytované rôznym subjektom na základe ich vyžiadania. Jedna pracovníčka Pracovnej skupiny pre ochranu zdravia pred žiarením zabezpečuje zdravotný dohľad nad pracovnými podmienkami pre RÚVZ Nitra.

Úloha č. 5.3: Sledovanie a hodnotenie veľkosti ožiarenia pacientov z lekárskeho ožiarenia

Úloha má za cieľ zhodnotiť veľkosť individuálnych dávok aplikovaných pacientom pri jednotlivých typoch rádiologických výkonov, stanoviť veľkosť kolektívnych dávok obyvateľov z jednotlivých typov rádiologických vyšetrení a zhodnotiť celkovú kolektívnu dávku populácie Slovenskej republiky z lekárskeho ožiarenia. Na základe výsledkov úlohy budú navrhnuté nové národné diagnostické referenčné úrovne pre vybrané typy rádiologických vyšetrení.

Na riešenie úlohy bola zriadená pracovná skupina zo zástupcov pracovísk ochrany zdravia pred žiarením ÚVZ SR, RÚVZ hl. mesta Bratislava, RÚVZ Banská Bystrica, RÚVZ Košice a RÚVZ Nitra. Problematikou úlohy sa zaoberali aj celoslovenské porady pracovníkov odborov ochrany zdravia pred žiarením v SR konané v dňoch 3.-4.2.2015 v Modre-Harmónii a 18.3.2015 na ÚVZ SR v Bratislave.

Úloha je rozdelená na oblasť nukleárnej medicíny a oblasť klasickej rádiodiagnostiky. V oblasti klasickej rádiodiagnostiky bolo dohodnuté riešenie úlohy v 1. fáze na pracoviskách počítačovej tomografie, nakoľko CT vyšetrenia veľkou mierou prispievajú k celkovej kolektívnej dávke obyvateľstva z lekárskeho ožiarenia. Podľa vyplnených formulárov vychádzajúcich z metodiky podľa odporúčania ICRP a smernice EUR16262 boli získané údaje zo všetkých CT pracovísk na Slovensku vrátane 10 diagnostických CT pracovísk prevádzkovaných v Nitrianskom kraji (3 v okrese Nitra, 2 v okrese Topoľčany, 3 v okrese Levice, 1 v okrese Nové Zámky a 1 v okrese Komárno). Celoslovenské spracovanie údajov (cca 40 000 pacientov) podľa vypracovanej metodiky zabezpečuje gestor úlohy.

V súvislosti s hodnotením veľkosti ožiarenia pacientov zakúpil RÚVZ Nitra v roku 2015 počítačový program CT-Expo V 2.4 na stanovenie veľkosti efektívnych a orgánových dávok pri vyšetreniach počítačovou tomografiou (napr. za posledné 4 roky prešetroval RÚVZ Nitra 5 prípadov lekárskeho ožiarenia tehotných pacientok pri CT vyšetreniach, pričom niektoré dávky na plod boli softvérovo stanovené až Státnim úradom pro jadernou bezpečnost, Praha).

V problematike nukleárnej medicíny boli v dvoch vlnách zozbierané údaje zo všetkých pracovísk na Slovensku. Naposledy boli gestorovi úlohy zaslané zo spoločnosti IZOTOPCENTRUM, s.r.o., Nitra, ako jediného pracoviska nukleárnej medicíny v Nitrianskom kraji, požadované údaje o všetkých vykonaných vyšetreniach za rok 2014, a to údaje o počtoch vyšetrení podľa jednotlivých kódov zdravotných poisťovní, vrátane názvu a popisu vyšetrenia, s uvedením druhu aplikovaného rádiofarmaka a veľkosti priemernej aplikovanej aktivity, ako aj informácie o počtoch sprievodných CT vyšetrení. ÚVZ SR výsledky o radiačnej záťaži pacientov vyšetovaných metódami nukleárnej medicíny spracuje (orgánové a efektívne dávky podľa odporúčania ICRP 103) a zverejní vo výslednej správe. Prípadné nové národné diagnostické referenčné úrovne budú zakomponované do novej legislatívy v radiačnej ochrane, ktorá sa v súčasnosti tvorí transponovaním smernice Rady 2013/59/Euratom z 5. decembra 2013 do slovenskej legislatívy v termíne do 6. februára 2018.

1.6 PREDNÁŠKOVÁ A PUBLIKAČNÁ ČINNOSŤ

Jeden pracovník sa v rámci lektorskej činnosti podieľal na kurze odbornej prípravy bezpečnostných technikov organizovanom Agroinštitútom Nitra, pričom školenie bolo zamerané aj na problematiku radiačnej ochrany (16 hodín, 29 osôb). Jedna pracovníčka pracovnej skupiny, zabezpečujúca aj zdravotný dohľad nad pracovnými podmienkami pre RÚVZ Nitra, prezentovala na odbornom seminári RÚVZ Nitra referát „Výsledky analýzy pracovných podmienok zamestnancov RÚVZ Nitra pri práci so zobrazovacími jednotkami“, ktorý bol publikovaný v Zborníku referátov z odborného seminára, ročník 5., č. 1, 2015.

Aktuálne informácie s problematikou ochrany zdravia pri práci so zdrojmi ionizujúceho žiarenia sú zverejnené na webovej stránke RÚVZ Nitra.

ŠPECIÁLNA ČASŤ

Prehľady počtu výkonov pracovnej skupiny pre ochranu zdravia pred žiarením RÚVZ Nitra v problematike ionizujúceho žiarenia, počtu subjektov a používaných a nepoužívaných zdrojov ionizujúceho žiarenia sú uvedené v tabuľkách č. 1 až 6a.

Pracovná skupina pre ochranu zdravia pred žiarením nie je stálou zložkou radiačnej monitorovacej siete, nevykonáva cielené monitorovanie ionizujúceho žiarenia v životnom prostredí a nemá ani vytvorenú zložku pre laboratórnu činnosť.

Tabuľka č.1: Prehľad výkonov činnosti pracovnej skupiny pre ochrany zdravia pred žiarením RÚVZ Nitra

PREHĽAD VÝKONOV	Zdravotníctvo	Priemysel	Poľnohospodárstvo	Školstvo, veda, výskum	Iné	Spolu
Počet previerok v rámci ŠZD	79	7		2	19	107
Počet preverených pracovísk	117	25		2	22	166
Počet meraní rtg žiarenia	1336	53		15	108	1512
Počet meraní gama žiarenia	42	81			701	824
Počet meraní povrchovej kontaminácie	12	4			40	56
Počet záznamov z previerok	66	7		1	18	92
Návrhy na sankčné opatrenia						
Prešetrenie chorôb z povolania						
Prešetrenie nadexpozícií						
Prešetrenie - nehôd - mimoriadnych udalostí	4					4
Podklady pre správnu činnosť orgánov štátneho zdravotného dozoru	27	7			8	42
Podklady pre vydanie povolení ÚVZ SR						
Odborné vyjadrenia	29	4			8	41
Skúšky odbornej spôsobilosti						
Prednášky (hodín)					16	16
Počet školených pracovníkov					29	29
Počet publikácií						
Počet riešení sťažností	1					1
Počet konzultácií a odborných jednaní	88	8		4	23	123
Písomné úpravy	14	7			7	28

Pozn.: V tabuľkovom prehľade nie sú zahrnuté výkony činnosti na úseku problematiky neionizujúceho žiarenia

Tabuľka č.2: Prehľad o počte fyzických osôb a právnických osôb, ktoré používajú röntgenové prístroje

OKRES	Zdravotníctvo	Priemysel	Poľnohospodárstvo	Školstvo	Veda, výskum	Iné	SPOLU
Nitra	24	7		1		9	41
Zlaté Moravce	5						5
Šaľa	6	1			1	1	9
Levice	26					9	35
Topoľčany	15					2	17
Nové Zámky	32					5	37
Komárno	27	1				1	29
CELKOVO	135	9		1	1	27	173

Pozn: V tabuľkovom prehľade je uvedená aj spoločnosť ICU Medical Slovakia, s.r.o., Vrāble, kde vykonāva štātny zdravotnŷ dozor Űrad verejnĕho zdravotnŷtva SR.

Tabuľka č.2a: Prehľad o počte fyzických osôb a právnických osôb, ktoré vlastnia a nepoužívajú röntgenové prístroje

OKRES	Zdravotníctvo	Priemysel	Poľnohospodárstvo	Školstvo	Veda, výskum	Iné	SPOLU
Nitra	5					3	8
Zlaté Moravce						2	2
Šaľa	1						1
Levice	2					5	7
Topoľčany	2					1	3
Nové Zámky	2					4	6
Komárno	6	1				2	9
CELKOVO	18	1				17	36

Pozn: V tabuľkovom prehľade nie sú uvedené subjekty, ktoré vlastnia nepoužívané a zároveň aj používané rtg prístroje (napr. Fakultná nemocnica Nitra a pod.). Počty zahŕňajú subjekty vlastniace iba nepoužívané rtg prístroje.

Tabuľka č.3: Prehľad o počte používaných röntgenových prístrojov a lineárnych urýchľovačov

OKRES	SPOLU	Röntgenové prístroje												
		Zdravotnícke röntgenové prístroje									Veterinárne rtg prístroje	Technické rtg prístroje		
		Zubné	Mobilné	Skia- grafia	Skia- skopia	Terapia	Rádiofo- Tografia	Mamo- grafia	CT	Lineárne urýchľovače		Defekto- skopia	Mikroštruk- turálne	Na kontr batožín
Nitra	98	34	16	15	3			2	7	2	7	3	9	
Zlaté Moravce	13	5	3	3	1			1						
Šaľa	18	8		4	2			1			1		2	
Levice	60	23	1	7	1			2	3		3	16	4	
Topoľčany	32	15	3	8	1			2	1		2			
Nové Zámky	64	38	7	9	1			3	1		3		2	
Komárno	46	26	3	7		1		2	1		1		5	
CELKOVO	331	149	33	53	9	1		13	13	2	17	19	22	

Pozn: V tabuľke nie je uvedený priemyselný lineárny urýchľovač (používaný v ICU Medical Slovakia, s.r.o., Vrábľa), nakoľko ho nie je možné zaradiť do žiadneho stĺpca.

Tabuľka č.3a: Prehľad o počte nepoužívaných röntgenových prístrojov a lineárnych urýchľovačov

OKRES	SPOLU	Röntgenové prístroje												
		Zdravotnícke röntgenové prístroje									Veterinárne rtg prístroje	Technické rtg prístroje		
		Zubné	Mobilné	Skia- grafia	Skia- skopia	Terapia	Rádiofo- tografia	Mamo- grafia	CT	Lineárne urýchľovače		Defekto- skopia	Mikroštru- k- Turálne	Na kontr- batožín
Nitra	37	11	6	7	3			1			4	3	2	
Zlaté Moravce	4			1	1						2			
Šaľa	5	1										3	1	
Levice	39	6	5	4	2						4	17	1	
Topoľčany	11	4	2	1					1		3			
Nové Zámky	11	6		1							4			
Komárno	23	6	2	2	2			1	1		4	5		
CELKOVO	130	34	15	16	8			2	2		21	28	4	

Tabuľka č.4: Prehľad o počte fyzických osôb a právnických osôb, ktoré používajú uzavreté rádioaktívne žiariče

OKRES	Zdravotníctvo	Priemysel	Poľnohospodárstvo	Školstvo	Veda, výskum	Iné	SPOLU
Nitra	3	1				1	5
Zlaté Moravce							
Šaľa		1					1
Levice						5	5
Topoľčany							
Nové Zámky		1					1
Komárno	1						1
CELKOVO	4	3				6	13

Tabuľka č.4a: Prehľad o počte fyzických osôb a právnických osôb, ktoré vlastnia a nepoužívajú uzavreté rádioaktívne žiariče

OKRES	Zdravotníctvo	Priemysel	Poľnohospodárstvo	Školstvo	Veda, výskum	Iné	SPOLU
Nitra							
Zlaté Moravce							
Šaľa							
Levice		1					1
Topoľčany							
Nové Zámky							
Komárno		1					1
CELKOVO		2					2

Pozn: V tabuľkovom prehľade nie sú uvedené subjekty, ktoré vlastnia nepoužívané a zároveň aj používané uzavreté žiariče (napr. Fakultná nemocnica Nitra a pod.). Počty zahŕňajú subjekty vlastniace iba nepoužívané uzavreté žiariče. V tabuľke je uvedený aj TRANSPETROL, a.s., Bratislava, vlastníaci žiariče v PS4 Tupá, ktoré ku koncu roka 2015 ešte neboli uvedené do prevádzky (povolenie vydané v januári 2016).

Tabuľka č.5: Prehľad používaných uzavretých žiaričov

OKRES	SPOLU	UZAVRETÉ RÁDIOAKTÍVNE ŽIARIČE									
		Zdravotníctvo-rádioterapia		Priemysel, poľnohospodárstvo, školstvo, veda, výskum a iné							
		Externá gama	Afterloading	Defekto- skopia	Hladino- mery	Hustomery	Vlhkomery	Hrúbkomery	Karotáže	Kalibračné, etalóny	Iné
Nitra	9	1						1		6	1
Zlaté Moravce											
Šaľa	41			2	37	2					
Levice	24			24							
Topoľčany											
Nové Zámky	2							2			
Komárno	1	1									
CELKOVO	77	2		26	37	2		3		6	1

Tabuľka č.5a: Prehľad nepoužívaných uzavretých žiaričov

OKRES	SPOLU	UZAVRETÉ RÁDIOAKTÍVNE ŽIARIČE									
		Zdravotníctvo-rádioterapia		Priemysel, poľnohospodárstvo, školstvo, veda, výskum a iné							
		Externá gama	Afterloading	Defekto- skopia	Hladino- mery	Hustomery	Vlhkomery	Hrúbkomery	Karotáže	Kalibračné, etalóny	Iné
Nitra	288		286			2					
Zlaté Moravce											
Šaľa	39				33	6					
Levice	5					5					
Topoľčany											
Nové Zámky											
Komárno	4	1			3						
CELKOVO	336	1	286		36	13					

Pozn: V tabuľkovom prehľade je uvedených aj 286 ks rádioforov skladovaných vo Fakultnej nemocnici Nitra, ktoré už nemajú platné osvedčenia uzavretých žiaričov. Je tam uvedených aj 5 ks ¹³⁷Cs nainštalovaných v TRANSPETROL, a.s., Bratislava – PS 4 Tupá, ktoré ku koncu roka 2015 ešte neboli uvedené do prevádzky (povolenie vydané v januári 2016).

Tabuľka č.6: Prehľad o počte fyzických a právnických osôb, ktoré používajú otvorené rádioaktívne žiariče

OKRES	Zdravotníctvo	Priemysel	Poľnohospodárstvo	Školstvo	Veda, výskum	Iné	SPOLU
Nitra	1		1		1		3
Zlaté Moravce							
Šaľa							
Levice							
Topoľčany							
Nové Zámky							
Komárno							
CELKOVO	1		1		1		3

Tabuľka č.6a: Prehľad o počte fyzických a právnických osôb, ktoré vlastnia a nepoužívajú otvorené rádioaktívne žiariče

OKRES	Zdravotníctvo	Priemysel	Poľnohospodárstvo	Školstvo	Veda, výskum	Iné	SPOLU
Nitra				1			1
Zlaté Moravce							
Šaľa							
Levice							
Topoľčany							
Nové Zámky		1					1
Komárno							
CELKOVO		1		1			2

Pozn: V tabuľkovom prehľade je uvedená spoločnosť OSRAM Slovakia, a.s. Nové Zámky, kde vykonáva štátny zdravotný dozor Úrad verejného zdravotníctva SR.

ANALÝZA SITUÁCIE V RADIAČNEJ OCHRANE V BANSKOBYSSTRICKOM A ŽILINSKOM KRAJI

1 VŠEOBECNÁ ČASŤ

1.1 VŠEOBECNÝ POPIS ČINNOSTI ODDELENIA A CELKOVÉ ZHODNOTENIE ČINNOSTI

V jednotlivých odboroch verejného zdravotníctva v SR sú prioritné úlohy riešené ako Programy a projekty úradov verejného zdravotníctva. V odbore ochrany zdravia pred žiarením boli na rok 2015 a ďalšie roky stanovené tri úlohy:

1. Zhodnotenie zdravotného rizika z prírodnej rádioaktivity v balených vodách dodávaných do distribučnej siete v rámci SR.

Minerálne vody sú dnes významným zdrojom príjmu vody pre ľudí všetkých vekových kategórií v rámci ich pitného režimu. Konzumácia minerálnych vôd sa stala veľmi populárnou ako na Slovensku, tak v rámci Európskeho spoločenstva. To znamená, že nezanedbateľná časť ľudskej populácie pije minerálne vody plnené do fliaš alebo nápoje pripravené z týchto vôd. V záujme ochrany zdravia konzumenta sa dnes dostáva do popredia otázka rizika pre zdravie človeka a predovšetkým pre deti, vyplývajúceho z konzumácie minerálnych vôd s vyšším obsahom rádionuklidov napr. rádia a uránu.

2. Monitorovanie rádioaktivity v životnom prostredí pre účely plnenia požiadaviek odporúčania Európskej komisie C(2000) 1299)(2000/473/Euratom a zabezpečovanie činnosti komunikačného informačného systému medzi ÚVZ SR a Európskou Komisiou.

Údaje o monitorovaní rádioaktivity v zložkách životného prostredia požaduje Európska komisia na základe čl. 35,36 Euratom Treaty od každej členskej krajiny a slúžia ako základ pre hodnotenie ožiarenia obyvateľstva.

3. Sledovanie a hodnotenie veľkosti ožiarenia pacientov z lekárskeho ožiarenia.

Hodnotenie veľkosti ožiarenia populácie z lekárskeho ožiarenia v jednotlivých členských štátoch Európskej únie je jednou zo základných požiadaviek ochrany zdravia obyvateľstva pred ionizujúcim žiarením, ktoré sú zakotvené v základnej zmluve EURATOM.

Pracovníci oddelenia plnili úlohy vyplývajúce zo zaradenia pracoviska do monitorovacej siete SR. V roku 2014 pokračovali v monitorovaní rádioaktivity v zložkách životného prostredia na základe požiadavky EÚ. Naďalej platí, že ak sa majú v budúcnosti plniť úlohy v rámci monitorovacej siete v rozsahu vyžadovanom novou legislatívou, je bezpodmienečne nutné obnoviť časť laboratórnych meracích prístrojov a doplniť terénne vybavenie.

Pracovníci oddelenia spracovali v roku 2015 9 posudkov týkajúcich sa odhadu rizika radiačného poškodenia plodu u žien vyšetovaných v zdravotníckych zariadeniach s použitím zdrojov ionizujúceho žiarenia v počiatočnom štádiu tehotenstva. Pracovníci oddelenia ochrany zdravia pred žiarením vykonali odhady dávky na plod s pomocou počítačového programu PCXMC Dose Calculation verzia 2.0.1 rok 2008, ktorý bol vytvorený v Radiation and Nuclear Safety Authority, Helsinki. V prípadoch CT vyšetrení údaje o vyšetrení boli zaslane do „Státního úradu pro jadernou bezpečnost“ v Prahe, kde vykonali odhad dávky na plod s pomocou špeciálneho počítačového programu.

1.2 PERSONÁLNE ZLOŽENIE ODDELENIA

K 31.12.2015 bolo oddelenie personálne obsadené 11 pracovníkmi. Profesné zloženie:

- 1 lekár
- 1 VŠ so zameraním na jadrovú fyziku
- 1 VŠ so zameraním jadrová chémia
- 1 VŠ so zameraním na chémiu
- 1 VŠ so zameraním biomedicínska fyzika
- 2 VŠ so zameraním verejné zdravotníctvo
- 1 VŠ so zameraním environmentálna výchova
- 2 SŠ - laborantky
- 1 pomocná laborantka

1.3 VÝKON ŠTÁTNEHO ZDRAVOTNÉHO DOZORU PODĽA VYKONÁVANÝCH ČINNOSTÍ VEDÚCICH K OŽIARENIU

Odbor ochrany zdravia pred žiarením evidoval k 31.12.2015 v spádovom území celkom 805 pracovísk so zdrojmi ionizujúceho žiarenia (pozri tabuľky č. 2 až č. 4 v časti 2).

Zamestnanci odboru vykonávali na uvedených pracoviskách štátny zdravotný dozor v zmysle zákona NR SR č. 355/2007 o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení noviel. Rozhodujúcim používateľom zdrojov ionizujúceho žiarenia naďalej ostáva zdravotníctvo, ktoré prevádzkuje 640 pracovísk, t.j. 79,5 % pracovísk z celkového počtu.

V roku 2015 bolo zriadených spolu 43 nových pracovísk, z toho: 21 pracovísk zdravotníckych rádiodiagnostických, 12 pracovísk stomatologických a 4 pracoviská veterinárne. Z nezdravotníckych pracovísk pribudlo 6 pracovísk s röntgenovými zdrojmi v priemysle. Zrušených bolo 21 pracovísk, prehľad podľa okresov je uvedený v špeciálnej časti (2) v tabuľke č. 5. Prehľad výkonov v rámci výkonu štátnej správy je uvedený v tabuľke č. 1 v časti 2.

V roku 2015 pracovníci oddelenia ochrany zdravia pred žiarením Regionálneho úradu verejného zdravotníctva v Banskej Bystrici nezaregistrovali prekročenie limitu ročnej efektívnej dávky pracovníkov na dozorovaných pracoviskách.

1.3.1 Výsledky dozoru na pracoviskách v zdravotníctve

Previerky a dozimetrické merania

Pracovníci OOZPŽ vykonali v roku 2015, 82 previerok na 102 pracoviskách so zdrojmi ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení a veterinárnej praxi.

Typy a počty prístrojov pre rtg diagnostiku na vybraných preverených rádiodiagnostických pracoviskách v roku 2015:

a) skiagrafické	14 prístrojov
b) skiagrafické - skiaskopické	2 prístroje
c) zubné	63 prístrojov
d) mamografické	1 prístroj
e) CT	3 prístroje
f) pojazdné	10 prístrojov
g) veterinárne	6 prístrojov

V roku 2015 bolo preverené 1 rádioterapeutické pracovisko s 2 prístrojmi.

V roku 2015 na rádiodiagnostických pracoviskách pokračoval kvalitatívny posun vo vykonávaní skúšok dlhodobej stability, čo sa odrazilo na lepšej kvalite používaných rtg prístrojov a tým aj kvalite vyšetrenia. Pričom žiaducim výsledkom je neustále zlepšovanie kvality rtg vyšetrenia za súčasného znižovania radiačnej záťaže obyvateľstva z lekárskeho ožiarenia.

Výsledná kvalita diagnostického vyšetrenia do veľkej miery závisí od typu prístroja, jeho veku, vyťaženia a taktiež od pravidelnej údržby. Ďalším rozhodujúcim parametrom celkového efektu vyšetrenia je aj kvalita vyvolávacieho procesu. Väčšina rádiodiagnostických pracovísk má v prevádzke vyvolávacie automaty a postupne sa prechádza na celkovú digitalizáciu celých rádiodiagnostických oddelení a s tým súvisiaci aj ďalší nárast kvality vyšetrovacích metód.

Na preverených rádiodiagnostických pracoviskách v banskobystrickom a žilinskom kraji bolo sledované dodržiavanie diagnostických referenčných úrovní, ktoré sú legislatívne dané v Prílohe č. 1 nariadenia vlády SR č. 340/2006 Z. z. o ochrane zdravia pred nepriaznivými účinkami ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení. Meraniami dopadových dávok a kontrolou skúšok dlhodobej stability sme zistili, že na preverených rádiodiagnostických pracoviskách nedochádza k prekročovaniu diagnostických referenčných úrovní.

Aj v roku 2015 bol zaznamenaný nárast nových rádiodiagnostických aj zubných rtg prístrojov, pričom hlavným dôvodom nákupu nových zariadení bola výmena starších zariadení za nové pričom vo väčšine prípadov boli nové rtg prístroje už plne digitalizované.

Diagnostické röntgeny

V spádovom území OOZPŽ RÚVZ Banská Bystrica bolo ku koncu roka 2015 spolu 277 diagnostických röntgenových prístrojov (mimo stomatologických).

	Banskobystrický kraj	Žilinský kraj
- skiagrafické + skiaskopické:	52	53
- pojazdné:	50	41
- angiografické:	5	3
- osteodenzitometre:	11	11
- mamografické:	15	12
- rtg na počítačovú tomografiu (CT):	14	10
celkový počet:	147	130

Stomatologické röntgeny

Spolu ich bolo v spádovom území RÚVZ Banská Bystrica v roku 2015 – 462 na 357 pracoviskách. Na stomatologických pracoviskách v súčasnosti zaznamenávame najmä nárast nových panoramatických a cefalometrických stomatologických röntgenov. Postupne sa zdokonaľuje aj systém zobrazovania a vyhodnocovania snímok.

Terapeutické röntgeny, rádionuklidové ožarovače, lineárne urýchľovače

Celkový počet *radioterapeutických* pracovísk je 5. V prevádzke boli nasledovné prístroje: 1 terapeutický rtg typu TUR, 1 terapeutický rtg typu Xstrahl, 4 rtg simulátory, 5 lineárnych urýchľovačov, 4 kobaltové pracoviská, 2 céziové pracoviská a 3 brachyterapeutické pracoviská s ¹⁹²Ir.

Nukleárna medicína (diagnostika a terapia)

V spádovom území OOZPŽ RÚVZ Banská Bystrica sú dve veľké oddelenia nukleárnej medicíny – v Inštitúte nukleárnej a molekulárnej medicíny v Banskej Bystrici a v Univerzitnej nemocnici Martin. V Banskej Bystrici je v prevádzke aj pracovisko PET/CT, ktoré vykonáva kombináciu dvoch typov vyšetrení, PET vyšetrenie použitím rádiofarmák hovorí o biologickej funkcii orgánu a CT poskytuje informácie o anatomických údajoch tela ako sú veľkosť, tvar a lokalizácia. Táto používaná metóda umožňuje oveľa presnejšie diagnostikovať a hodnotiť predovšetkým nádorové ochorenia.

1.3.2 Výsledky dozoru na pracoviskách veterinárnej medicíny

V spádovom území RÚVZ Banská Bystrica je registrovaných 42 röntgenových pracovísk veterinárnej medicíny, na ktorých sa používa 48 röntgenových prístrojov. Kvalita používaných diagnostických prístrojov je variabilná a výmena starých prístrojov za nové významne zaostáva za stomatologickými pracoviskami. Aj na týchto pracoviskách zaznamenávame výskyt vysokofrekvenčných röntgenových prístrojov určených pre veterinárnu prax ako aj nových zobrazovacích systémov využívajúcich systém nepriamej digitalizácie.

1.3.3 Výsledky dozoru na ostatných pracoviskách so zdrojmi žiarenia

Okrem zdravotníctva má používanie röntgenových a rádioizotopových zdrojov ionizujúceho žiarenia široké uplatnenie aj v iných oblastiach hospodárstva. Röntgenové zdroje sa využívajú najmä v priemysle na defektoskopickú kontrolu zvarov rôznych materiálov (makroštruktúrne rtg) a na stanovenie prvkov resp. prímiesí v rôznych materiáloch (mikroštruktúrne rtg). Rádioizotopové zdroje sa využívajú v priemysle napríklad na meranie hrúbky, výšky hladiny, hustoty alebo zhutnenia. Ďalej sa rádionuklidy používajú v laboratóriách ako etalóny alebo kalibračné žiariče.

Priemyselné indikátory (hladinomery, hustomery a pod.)

V roku 2015 bolo v našom spádovom území používaných alebo skladovaných 293 kusov uzavretých žiaričov (vrátane používaných v zdravotníctve). Počty pracovísk uvádzame v tabuľke č. 3 v časti 2. Prehľad jednotlivých typov uzavretých žiaričov a ich počet je uvedený v tabuľke č. 6.

Defektoskopia a priemyselná rádiografia

V spádovom území je v prevádzke 23 pracovísk s 30 rtg defektoskopickými prístrojmi a 3 pracoviská rádionuklidovej defektoskopie s uzavretými rádioaktívnymi žiaričmi (irídium ¹⁹²Ir + selén ⁷⁵Se).

Ostatné rtg prístroje slúžiace na kontrolu kvality výrobkov alebo mikroštruktúrnú analýzu, resp. podobný účel sa prevádzkujú na 51 technických pracoviskách, v prevažnej miere priemyselných (výnimkou je 5 pracovísk na kontrolu batožín na colnici, letiskovej kontrole a v priemysle).

Školstvo

V rezorte školstva sú v spádovom území RÚVZ Banská Bystrica 3 pracoviská s uzavretými žiaričmi (Univerzita Mateja Bela Banská Bystrica, Technická Univerzita Zvolen, Žilinská Univerzita Žilina), jedno pracovisko s otvorenými žiaričmi (Jesseniova lekárska fakulta Martin) a dve pracoviská s mikroštruktúrnymi rtg prístrojmi (Technická Univerzita Zvolen).

Pracoviská s otvorenými žiaričmi

S otvorenými rádioaktívnymi žiaričmi sa najviac pracuje v zdravotníckych zariadeniach na pracoviskách nukleárnej medicíny a klinickej biochémie. Tieto pracoviská používajú rádioaktívne látky na diagnostické vyšetrenia in vivo a in vitro a na terapiu rádionuklidmi. Na uvedených pracoviskách sa najčastejšie používajú rádionuklidy ^{99m}Tc , ^{125}I , ^{18}F a ^{111}In . V menšej miere sa rádioaktívne látky využívajú v rôznych laboratóriách, napr. pri stanovovaní rádionuklidov v zložkách životného prostredia. Prehľad pracovísk s otvorenými žiaričmi v jednotlivých rezortoch a okresoch je uvedený v tabuľke č. 4 v časti 2.

1.3.4 Výsledky dozoru v jadrových zariadeniach

Prevádzkové monitorovanie JE Mochovce

Časť 30 km zóny okolia JE Mochovce spadá do spádového územia RÚVZ Banská Bystrica. Z tohto dôvodu sa od spustenia JE do prevádzky uskutočňuje monitoring v časti regiónu spadajúceho do uvedenej zóny ako aj v širšom okolí. V rámci monitoringu sa uskutočňuje pravidelné meranie príkonu absorbovanej dávky externého žiarenia gama (6 meracích miest), meranie celkovej beta a celkovej alfa aktivity pitných vôd (2 odberové miesta), meranie trícia v pitnej vode (4 odberové miesta) a v povrchovej vode z Hrona (2 odberové miesta), meranie ^{137}Cs a ^{90}Sr v mlieku z mliekarene vo Zvolene a meranie celkovej beta aktivity a celkovej alfa aktivity vo vode z vodnej nádrže v Bátovciach. K monitorovaniu okolia JE Mochovce môžeme priradiť aj meranie rádionuklidov v atmosférickom spade odoberanom v Dudinciach a monitorovanie trícia v zrážkovej vode odoberanej v Banskej Bystrici.

Výsledky stanovení sú uvedené v tabuľkách 7 až 10 v časti 2.

Prístroj na meranie trícia je od júna 2011 nefunkčný a neopraviteľný pre technickú zastaranosť, t.j. náhradné diely sa už nikde nevyrábajú. Merania trícia aj v roku 2015 dočasne zabezpečil Úrad verejného zdravotníctva SR.

1.3.5 Dozor na pracoviskách s prírodnými zdrojmi žiarenia

V roku 2015 pracovníci odboru ochrany zdravia pred žiarením nevykonali žiadne merania OAR a dávkového príkonu, spojené s výkonom štátneho zdravotného dozoru v podzemných priestoroch.

V roku 2015 nebolo možné zabezpečiť na území SR overenie zapožičaného prístroja od Správy slovenských jaskýň na meranie OAR.

1.4 ČINNOSŤ PRESAHUJÚCA RÁMEC VÝKONU ŠTÁTNEHO ZDRAVOTNÉHO DOZORU, OSOBNÁ ČINNOSŤ A AGENDA

1.4.1 Mimoriadne situácie

Pracovníci odboru ochrany zdravia pred žiarením Regionálneho úradu verejného zdravotníctva v Banskej Bystrici sa v priebehu rokov 1996 – 2015 podieľali na riešení 95 prípadov nálezov rádioaktívneho materiálu v šrote. V priebehu roku 2015 bol zaznamenaný nález rádioaktívnych materiálov v šrote v 3 prípadoch.

1.4.2 Monitorovanie prírodného žiarenia v životnom prostredí

Prírodné žiarenie

Zdrojom rádioaktivity, prirodzene sa vyskytujúcej v životnom prostredí sú rádioaktívne izotopy nachádzajúce sa v horninách a kozmické žiarenie. V zemskej kôre majú najvýznamnejšie

zastúpenie izotopy premenových radov uránu, tória a izotop ^{40}K . Ostatné rádioizotopy sa na prirodzenej rádioaktivite podieľajú hodnotami rádovo nižšími. Vďaka svojim fyzikálnym a chemickým vlastnostiam sa izotopy z hornín dostávajú do ostatných zložiek životného prostredia (voda, ovzdušie, potraviny,...). Ľudská činnosť môže tiež viesť k zvýšeniu úrovne ožiarenia z prirodzene sa vyskytujúcich rádionuklidov. Napríklad pri ťažbe uránových rúd, v troskách z vysokých pecí, v popolčekoch, na podzemných pracoviskách a pri iných činnostiach.

Obrazom výskytu rádionuklidov emitujúcich žiarenie gama sú hodnoty meraní dávkového príkonu. V týchto meraniach je okrem terestriálnej (rádioaktivita zemskej kôry) a kozmickej zložky obsiahnutá aj antropogénna zložka (rádioaktivita spôsobená ľudskou činnosťou). Preto môžu výsledky meraní dávkového príkonu slúžiť nielen ako indikátor rádioaktívneho zamorenia územia umelými rádionuklidmi, ale aj ako indikátor ľudskou činnosťou zvýšenej úrovne ožiarenia z prírodných rádionuklidov.

Niektoré výsledky merania externého žiarenia gama sú uvedené v kapitole 1.4.3.

Stavebné materiály

V rámci bežného hygienického dozoru a expertíznej činnosti bolo zmeraných 191 vzoriek hotových stavebných materiálov a surovín na ich výrobu. Väčšina vzoriek hotových stavebných výrobkov bola dodaná Technickým a skúšobným ústavom stavebným vo Zvolene, Technickým a skúšobným ústavom stavebným v Nitre a Zlatých Moravciach a výrobcami tvárnic v Zemianskych Kostolnoch. Smerná hodnota na vykonanie opatrení na zníženie obsahu prírodných rádionuklidov v stavebných výrobkoch určených na výstavbu stavieb s pobytovými priestormi hmotnostná aktivita ^{226}Ra v stavebnom výrobku 120 Bq/kg v zmysle § 3 ods. 1 vyhlášky č. 528/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia bola prekročená v troch vzorkách.

Radón v ovzduší pobytových priestorov

V roku 2015 neboli zo strany obyvateľstva ani právnických osôb vznesené požiadavky na krátkodobé meranie objemovej aktivity radónu v bytoch. Dlhodobé merania zabezpečuje SZU v Bratislave. Výsledky týchto meraní nemáme k dispozícii. Na okamžité odbery radónu sme mali k dispozícii kontinuálny monitor Silena 5S, ktorý sa v priebehu roku 2010 pokazil, a je už neopraviteľný.

Prírodná rádioaktivita vo vodách

V priebehu roku 2015 pokračovalo monitorovanie pitných vôd, prírodných minerálnych vôd, termálnych vôd. V uvedených vodách sa stanovovali, ako základné ukazovatele, celková objemová aktivita alfa, celková objemová aktivita beta, objemová aktivita ^{222}Rn . Celková objemová aktivita alfa bola stanovená v 243 vzorkách vôd, celková objemová aktivita beta bola stanovená v 267 vzorkách vôd, objemová aktivita ^{222}Rn bola stanovená v 208 vzorkách vôd. V priebehu roku 2015 sme nezaznamenali prekročenie smernej hodnoty celkovej objemovej aktivity alfa, celkovej objemovej aktivity beta a objemovej aktivity ^{222}Rn v zmysle prílohy č. 4 vyhlášky č. 528/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia.

V priebehu roku 2015 sa vo vodách stanovovala aj objemová aktivita $^{223,224,226}\text{Ra}$, $^{238,234,235}\text{U}$ v rámci bežného hygienického dozoru a expertíznej činnosti.

Monitorovanie úrovne globálnej kontaminácie životného prostredia umelými rádionuklidmi

V rámci celoštátnej radiačnej monitorovacej siete plní OOZPŽ úlohy podľa pokynov Slovenského ústredia radiačnej monitorovacej siete (SÚRMS) na území Banskobystrického kraja a Žilinského kraja. Tieto úlohy sú zamerané na dve činnosti:

- 1.) na monitorovanie životného prostredia pre napĺňanie zmluvy EURATOM
- 2.) na sledovanie kontaminácie prostredia pre účely hodnotenia jej vplyvu zdravie obyvateľstva.

Monitorovanie bolo zamerané na :

- monitorovanie jednorazových okamžitých hodnôt príkonu absorbovanej dávky,
- integrálne meranie príkonu absorbovanej dávky vo vybraných lokalitách (19 meracích miest väčšinou v objektoch SHMÚ),
- monitorovanie výskytu rádionuklidov ^{137}Cs a ^{90}Sr v mlieku a celodennej strave,
- monitorovanie výskytu rádionuklidu ^{137}Cs v ostatných potravinách,
- stanovovanie ^{137}Cs a celkovej aktivity beta v atmosférickom spáde,
- sledovanie objemovej aktivity umelých rádionuklidov v povrchových vodných tokoch a pitnej vode.

Výsledky z týchto monitorovacích miest sú uvedené v časti 2.

Na tomto mieste je potrebné pripomenúť, že problematike radiačného monitoringu bola a je venovaná zo strany kompetentných zástupcov SR takmer nulová pozornosť napriek upozorneniam a predkladaným požiadavkám pracovníkmi ochrany zdravia pred žiarením. Niektoré kľúčové prístroje sa používajú ešte z obdobia černočobyľskej havárie.

Atmosférický spád a aerosóly.

Výsledky sledovania rádioaktivity atmosférického spadu poukazujú na úroveň znečistenia atmosféry prírodnými a umelými rádionuklidmi. Umelé rádionuklidy sa v atmosfére nachádzajú v dôsledku skúšok jadrových zbraní a havárií jadrových reaktorov.

Atmosférický spád sa odoberá na dvoch miestach regiónu - B. Bystrica, Dudince. Z lokality B. Bystrica sa vyhodnocuje spád v dvojtýždenných intervaloch. Z lokality Dudince sa vyhodnocuje spád v mesačných intervaloch. V odobraných vzorkách sa stanovuje ^{137}Cs prípadne iné detegovateľné umelé rádionuklidy. Aktivita ^{137}Cs v spáde je v súčasnom období väčšinou pod detekčným limitom našich prístrojov, ktorý sa pohybuje okolo $1,0 \text{ mBq/m}^2/\text{deň}$. Z prírodných rádionuklidov je detegovateľné ^7Be , ktoré tiež slúži na priebežnú kontrolu detekčného zariadenia.

Aktivity rádionuklidov deponovaných na vzdušných aerosóloch sa v roku 2015 nestanovovali, pretože nevlastníme vhodnú odberovú aparatúru. Odberovú aparatúru, ktorú sme mali k dispozícii po černočobyľskej havárii je už niekoľko rokov nefunkčná. V minulosti sa stanovovali rádionuklidy z filtrov veľkoobjemových odberových aparátúr, ktoré sú nainštalované na pozorovacích stanicích SHMÚ v Boľkovciach a Lieseku. Tieto odberové zariadenia a podmienky transportu filtrov však nespĺňajú metrologické požiadavky. Z tohto dôvodu sa uvedené filtre prestali vyhodnocovať.

Kontaminácia potravín

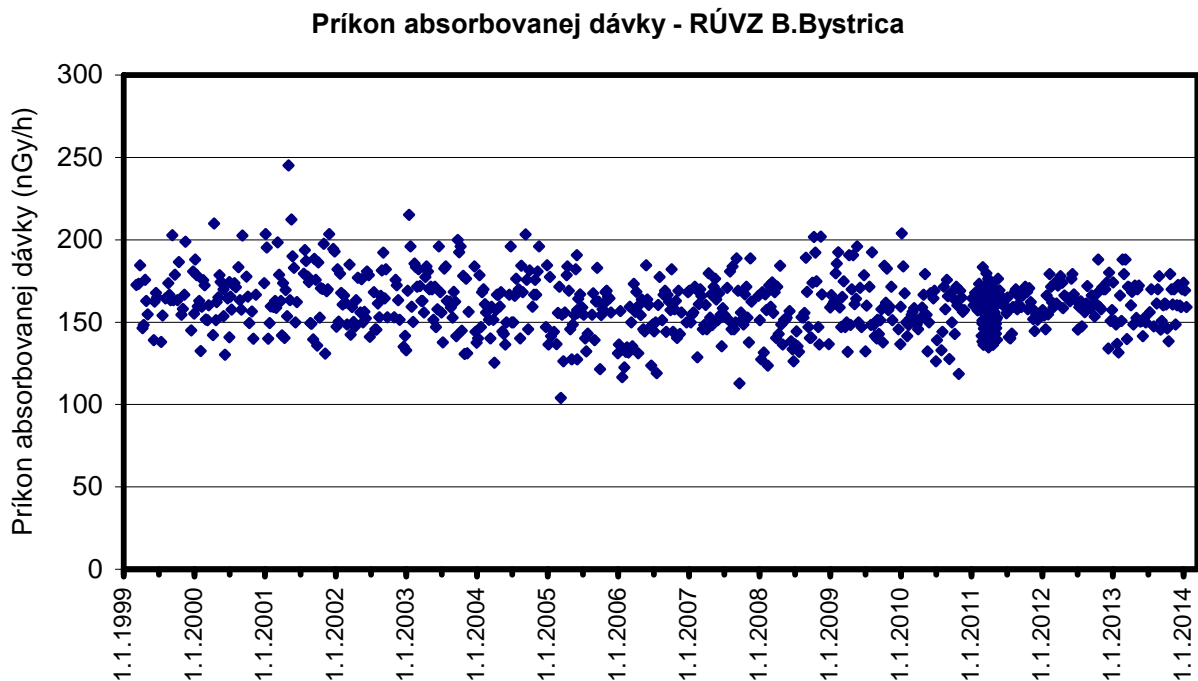
Aj v roku 2015 pokračovalo sledovanie rádioaktívnej kontaminácie potravín. Zamerané bolo na komodity, ktoré tvoria podstatnú zložku potravy obyvateľstva, ako sú huby a čučoriedky rastúce vo voľnej prírode, mlieko, zelenina.

V odobraných vzorkách sa stanovuje ^{137}Cs prípadne iné detegovateľné rádionuklidy. Hodnoty objemových aktivít ^{137}Cs vo vybraných vzorkách potravín sú uvedené v tabuľke v časti 2.

Externé žiarenie gama

Aj v roku 2015 pokračoval systematický monitoring externého žiarenia gama na území sledovaných krajov. Zdrojom externého žiarenia gama sú prírodné rádioaktívne izotopy nachádzajúce sa v zemskej kôre, kozmické žiarenie a umelé rádionuklidy.

Na našom pracovisku sa tak ako v niekoľkých predchádzajúcich rokoch ani v roku 2015 nemohol uskutočňovať nepretržitý monitoring externého žiarenia gama vzhľadom na nefunkčnosť pôvodného prístroja a jeho neopraviteľnosť (výrobca už nevyrába náhradné diely) a nepridelenia finančných zdrojov na zakúpenie iného. Monitorovanie sa preto uskutočňovalo formou jednorazových okamžitých meraní prístrojom FH 40G-L. Výsledky sú zobrazené v nasledujúcom grafe:

Na ďalších miestach sledovaného regiónu sa uskutočňujú jednorazové krátkodobé merania prenosným prístrojom FieldSpec. Namerané hodnoty príkonu fotónového dávkového ekvivalentu v roku 2015 na jednotlivých lokalitách nevykazovali štatisticky významnú zmenu oproti predchádzajúcim rokům. Výsledky monitorovania v okolí JE Mochovce sú uvedené v tabuľke v časti 2.

V rámci monitorovacej siete SR je na území sledovaných krajov rozmiestnených 21 integrálnych TLD dozimetrom na 19-tich lokalitách. Tieto integrálne dozimetre sa vyhodnocujú štvrťročne a na lokalitách, kde sú umiestnené sa meria štvrťročne dávkový príkon. Výsledky z týchto monitorovacích miest sú uvedené tiež v časti 2.

1.4.3 Manažment kvality

Odbor ochrany zdravia pred žiarením RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici je poskytovateľom odborných podkladov pre rozhodovacie činnosti orgánov ochrany zdravia v Slovenskej republike v oblasti radiačnej ochrany. Ako odborné pracovisko plniace úlohy štátu na úseku ochrany a podpory zdravia ľudí postupuje vo svojej činnosti tak, aby v odbornej terénnej,

laboratórnej, analytickej aj hodnotiacej práci poskytoval objektívne, výpovedné a obhájiteľné informácie a údaje. K tomuto účelu je v laboratóriu oddelenia OZPŽ zavedený systém manažérstva podľa STN EN ISO/IEC 17025: 2005. Tento systém je akreditovaný Slovenskou národnou akreditačnou službou. Do akreditovaného systému sú zahrnuté metodiky na stanovenie celkovej objemovej aktivity alfa, celkovej objemovej aktivity beta, objemovej aktivity ^{222}Rn a stanovenie objemových aktivít ^{226}Ra , $^{234,235,238}\text{U}$ vo vodách. Ďalšie laboratórne metodiky (gamaspektrometria,...) ako aj metodiky používané pri ŠZD v teréne (meranie kvality RTG zväzkov, dopadových dávok a pod.) nebolo možné akreditovať z personálnych, materiálnych a finančných dôvodov. Nakoľko stále nebol zakúpený nový prístroj na meranie objemovej aktivity radónu bol sprevádzkovaný starý morálne a fyzicky zastaraný prístroj LUK. Aj v roku 2015 sa manažment kvality laboratória OZPŽ zameril na pravidelné činnosti, ako sú: interné audity, preskúmanie manažmentom, preskúmanie dokumentácie, kontroly záznamov a pod.

1.4.4 Konzultačná, expertná, školiaca a iná činnosť

Pracovníci OZPŽ poskytli v priebehu roku 2015 celkom 300 konzultácií. Jednalo sa väčšinou o telefonické konzultácie. Najviac konzultácií sa týkalo zriaďovania rtg pracovísk v privatej praxi, monitorovania pracovísk v nemocniciach i priemysle, zaraďovania pracovníkov do kategórií, rizikových prác, skúšok a odstraňovania rádioizotopových a odpadov a pracovnej zdravotnej služby.

1.5 RIEŠENÉ ÚLOHY, PROGRAMY A PROJEKTY

V roku 2015 Ing. Alžbeta Ďurecová, PhD. gestorovala transpozíciu smernice Rady 2013/51/Euratom z 22. októbra 2013, ktorou sa stanovujú požiadavky na ochranu zdravia obyvateľstva vzhľadom na rádioaktívne látky obsiahnuté vo vode určenej na ľudskú spotrebu. Smernica bola transponovaná do nasledovných právnych predpisov SR s účinnosťou od 01.01.2016:

- *zákon č. 403/2015 Z. z. z 25. novembra 2015, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov;*
- *nariadenie vlády č. 8/2016 Z. z. z 9. decembra 2015, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 354/2006 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 496/2010 Z. z.*

V jednotlivých odboroch verejného zdravotníctva v SR sú prioritné úlohy riešené ako Programy a projekty úradov verejného zdravotníctva. V odbore ochrany zdravia pred žiarením boli na rok 2015 a ďalšie roky stanovené tri úlohy, vid' bod 1.1. Plnenie uvedených úloh za rok 2015 bolo vyhodnotené v osobitnej správe.

1.6 PREDNÁŠKOVÁ A PUBLIKAČNÁ ČINNOSŤ

1. **Varjúová, A.,** Greschner, J.: Zhodnotenie úrovne radiačnej ochrany na mamografických pracoviskách. *Aktuálne problémy verejného zdravotníctva vo výskume a praxi II:*

recenzovaný zborník vedeckých a odborných prác [elektronický zdroj]. - 1. vyd. - Martin: Jesseniova lekárska fakulta UK v Martine, 2015, s. 179-185. - [CD-ROM] - ISBN 978-80-971836-6-0.

2. **Varjúová, A.** Greschner, J. Zhodnotenie radiačnej ochrany na pracoviskách s mobilnými rontgenovými prístrojmi, Celoštátna konferencia rádiologických technikov, Hotel Chopok, Jasná, 10.04.2015
3. **Ďurecová, A., Auxtová, Ľ:** Radon risk communication strategies Case study from the Slovak Republic, Regional Workshop on Communication Strategies in the Control of Public Exposure to Radon, 16.03.2015, Tallin
4. **Ďurecová, A., Rabenseifert, R:** Current status of activities in the Slovak Republic dealing with measures to reduce radon levels in dwellings, Workshop on the Measures to Control Radon Indoor Levels and Intercomparison Testing of Radon Active Monitors, 28.06.2015, Praha
5. **Ďurecová, A.:** Radiation Protection - NORM Regulatory Framework, Regional Training Course on Occupational Radiation Protection in NORM Industries, 06.09.2015, Praha

2 ŠPECIÁLNA ČASŤ

2.1 POČET VÝKONOV V RÁMCI VÝKONU ŠTÁTNEJ SPRÁVY

Tabuľka č. 1

2.2 VÝKON ŠTÁTNEHO ZDRAVOTNÉHO DOZORU PODĽA TYPU PRACOVÍSK

Tabuľka č. 2 až 6

2.3 MONITOROVANIE IONIZUJÚCEHO ŽIARENIA V ŽIVOTNOM PROSTREDÍ

Tabuľka č. 7 až 13

2.4 ČINNOSŤ RÁDIOCHEMICKÉHO LABORATÓRIA

Tabuľka č. 14

Tabuľka č. 1: Počet výkonov v rámci výkonu štátnej správy

Prehľad výkonov	Zdravotníctvo	Priemysel	Veterinár. diagnostika	Školstvo, veda, výskum	Iné	Spolu
Počet previerok v rámci ŠZD	75	7	6	2	2	92
Počet preverených pracovísk	92	7	6	6	3	114
Počet meraní rtg žiarenia	692	50	36	58	30	866
Počet meraní gama žiarenia						100
Počet meraní povrch. kontaminácie						0
Počet záznamov z previerok	81	7	6	5	3	102
Návrhy na sankčné opatrenia	1					1
Prešetrenie chorôb z povolania						0
Prešetrenie nadexpozícií		1				1
Prešetrenie nehôd a mimoriad. udalostí		3				3
Podklady pre správnu činnosť orgánov na ochranu zdravia (RÚVZ BB)	96	4	6	1	1	108
Odborné vyjadrenia	12					12
Prednášky (hodín)	24					24
Počet školených pracovníkov	10					10
Publikačná činnosť	5					5
Sťažnosti	0					0
Konzultácie a odborné jednanie	180	26	5	4	85	300

Tabuľka č. 2: Prehľad rtg pracovísk. Banskobystrický kraj

OKRES	SPOLU	Röntgenové pracoviská												
		Zdravotnícke rtg pracoviská									Veterinárne rtg pracoviská	Technické rtg pracoviská		
		Zubné	Mobilné	Skia- grafia	Skia- skopia	Terapia	Angio- grafia	Mamo- grafia	CT	Lineár. urýchľ.		Defekto- skopia	Mikro- štruktúrne	Na kontrolu batožín
B. Bystrica	121	50	22	14	1	1	4	6	4	2	6	2	9	
B. Štiavnica	8	3	3	1							1			
Brezno	33	19	1	2				1	1		1	4	4	
Detva	9	7		1							1			
Krupina	5	3		1									1	
Lučenec	37	13	5	6		1	1	4	2		2		2	1
Poltár	5	3		2										
Revúca	20	9	1	4	2			1	1				2	
Rimavská Sobota	45	21	9	4	1	2		2	1	1	2		2	
Veľký Krtíš	11	5	2	2					2					
Zvolen	42	19	2	4					2		9	1	4	1
Žarnovica	17	9	1	1	1							2	3	
Žiar n/Hronom	37	17	3	4				1	1		1	7	3	
Celkový počet	390	178	49	46	5	4	5	15	14	3	23	16	30	2

Tabuľka č. 2: Pokračovanie - Prehľad rtg pracovísk. Žilinský kraj

OKRES	SPOLU	Röntgenové pracoviská												
		Zdravotnícke rtg pracoviská									Veterinárne rtg pracoviská	Technické rtg pracoviská		
		Zubné	Mobilné	Skia- grafia	Skia- skopia	Terapia	Angio- grafia	Mamo- grafia	CT	Lineár. urýchľ.		Defekto- skopia	Mikro- štruktúrálné	Na kontrolu batožín
Bytča	6	2		2							1		1	
Čadca	36	20	5	5	1			1	1		3			
Dolný Kubín	26	13	2	4	1			2	2				2	
Kys. N. Mesto	10	6		2									2	
Lipt. Mikuláš	50	30	5	6	2			2	1		3		1	
Martin	72	24	14	10	2	1	2	4	3	1	4	4	3	
Námestovo	13	9		2							1		1	
Ružomberok	27	21									3		2	1
Turč. Teplice	5	4		1										
Tvrdošín	18	9	2	3	1			1	1				1	
Žilina	87	41	11	9	2	1	1	2	2	1	4	3	8	2
Celkový počet	350	179	39	44	9	2	3	12	10	2	19	7	21	3

Tabuľka č. 3: Prehľad pracovísk s uzavretými rádioaktívnymi žiaričmi. Banskobystrický kraj

OKRES	Zdravotníctvo	Priemysel	Poľnohospod.	Školstvo	Veda, výskum	Iné	SPOLU
Banská Bystrica	3	3		1		1	8
Banská Štiavnica							0
Brezno		3					3
Detva							0
Krupina							0
Lučenec	1						1
Poltár							0
Revúca		1					1
Rimavská Sobota	2						2
Veľký Krtíš							0
Zvolen		2		1			3
Žarnovica		1					1
Žiar nad Hronom		1					1
Celkový počet	6	11	0	2	0	1	20

Tabuľka č. 3: Pokračovanie – Prehľad pracovísk s uzavretými rádioaktívnymi žiaričmi. Žilinský kraj

OKRES	Zdravotníctvo	Priemysel	Poľnohospod.	Školstvo	Veda, výskum	Iné	SPOLU
Bytča						1	1
Čadca							0
Dolný Kubín		2					2
Kysucké Nové Mesto							0
Liptovský Mikuláš							0
Martin	4	2					6
Námestovo							0
Ružomberok		10					10
Turčianske Teplice		1					1
Tvrdošín							0
Žilina	3	4		1		2	10
Celkový počet	7	19	0	1	0	3	30

Tabuľka č. 4: Prehľad pracovísk s otvorenými rádioaktívnymi žiaričmi. Banskobystrický kraj

OKRES	Zdravotníctvo	Priemysel	Poľnohospod.	Školstvo	Veda, výskum	Iné	SPOLU
Banská Bystrica	4					2	6
Banská Štiavnica							0
Brezno							0
Detva							0
Krupina							0
Lučenec						1	1
Poltár							0
Revúca							0
Rimavská Sobota							0
Veľký Krtíš							0
Zvolen							0
Žarnovica							0
Žiar nad Hronom		1					1
Celkový počet	4	1	0	0	0	3	8

Tabuľka č. 4: Pokračovanie – Prehľad pracovísk s otvorenými rádioaktívnymi žiaričmi. Žilinský kraj

OKRES	Zdravotníctvo	Priemysel	Poľnohospod.	Školstvo	Veda, výskum	Iné	SPOLU
Bytča							0
Čadca							0
Dolný Kubín							0
Kysucké Nové Mesto							0
Liptovský Mikuláš							0
Martin	2			1			3
Námestovo							0
Ružomberok	1						1
Turčianske Teplice							0
Tvrdošín							0
Žilina	1					2	3
Celkový počet	4	0	0	1	0	2	7

Tabuľka č. 5: Prehľad pracovísk so zdrojmi ionizujúceho žiarenia zrušených v roku 2015 podľa krajov

Kraj B. Bystrica / Okres	BS	BR	KA	RS	ZV		Spolu
zrušenie zdravotníckych rtg a ra pracovísk	1	2	2	1	3		9
zrušenie technických rtg a ra pracovísk		2					2
Kraj Žilina / Okres	BY	DK	MT	RK	TS	ZA	Spolu
zrušenie zdravotníckych rtg a ra pracovísk	2	1	1	1	1	3	9
zrušenie technických rtg a ra pracovísk				1			1
SPOLU:							21

Tabuľka č. 6: Prehľad počtu uzavretých žiaričov v jednotlivých krajoch

Typ žiariča	KRAJ		SPOLU
	Banskobystrický	Žilinský	
Am - 241	4	3	7
Am/Be	2	4	6
Cd - 109	1	0	1
Co - 60	7	2	9
Cs - 137	19	24	43
Eu - 152	0	0	0
Ir - 192	2	9	11
Kr - 85	1	5	6
Pm - 147	1	2	3
Pu - 238	0	0	0
Ra - 226	180	18	198
Se - 75	0	5	5
Sr - 90	3	0	3
Tl - 204	1	0	1
Yb - 169	0	0	0
SPOLU	221	72	293

Tabuľka 7 Príkion priestorového dávkového ekvivalentu v nSv/h v okolí JE Mochovce (prístroj FieldSpec)

Dátum	Monitorovacie miesta					
	N. Baňa	Hr. Beňadik	Tlmače	N.Tekov	Bátovce	Dudince
12.01.2015	104 ±4,1	92 ±7,5	92 ±7,5	91 ±7,5	87 ±7,1	89 ±7,3
09.02.2015	78 ±6,4	67 ±5,5	57 ±4,7	67 ±5,5	66 ±5,4	68 ±5,6
04.03.2015	98 ±8,0	66 ±5,4	68 ±5,6	89 ±7,3	72 ±5,9	70 ±5,7
07.04.2015	86 ±7,1	70 ±5,7	70 ±5,7	89 ±7,3	70 ±5,7	-
04.05.2015	105 ±4,1	62 ±5,1	63 ±5,2	70 ±5,7	62 ±5,1	62 ±5,1
01.06.2015	96 ±7,9	65 ±5,3	78 ±6,4	68 ±5,6	73 ±6,0	80 ±6,6
07.07.2015	-	-	-	-	-	-
10.08.2015	96 ±7,9	71 ±5,8	64 ±5,2	72 ±5,9	74 ±6,1	88 ±7,2
02.09.2015	93 ±7,6	84 ±6,9	73 ±6,0	65 ±5,3	81 ±6,6	79 ±6,5
05.10.2015	118 ±4,6	81 ±6,6	66 ±5,4	87 ±7,1	92 ±7,5	73 ±6,0
02.11.2015	102 ±4,0	86 ±7,1	74 ±6,1	77 ±6,3	78 ±6,4	63 ±5,2
07.12.2015	95 ±7,8	62 ±5,1	72 ±5,9	71 ±5,8	68 ±5,6	72 ±5,9

Tabuľka 8 ³H v pitných vodách v roku 2015

Obdobie	Miesto odberu			
	Nový Tekov	Hronský Beňadik	Nová Baňa	Tlmače
	Bq/dm³			
12.01.2015	< 1,7	1,9±1,2	< 1,7	< 1,7
09.02.2015	< 1,7	< 1,7	< 1,7	1,7±1,2
04.03.2015	< 1,7	< 1,7	< 1,7	2,1±1,2
07.04.2015	< 1,7	< 1,7	< 1,7	< 1,7
04.05.2015	< 1,7	< 1,7	< 1,7	< 1,7
01.06.2015	4,2±1,2	2,8±1,2	2,3±1,1	< 1,7
07.07.2015	< 1,7	< 1,7	3,1±1,2	< 1,7
10.08.2015	2,7±1,2	2,6±1,1	2,6±1,2	< 1,7
02.09.2015	1,9±1,1	< 1,7	2,6±1,1	< 1,7
05.10.2015	< 1,7	< 1,7	1,9±1,1	< 1,7
02.11.2015	2,0±1,1	< 1,7	< 1,7	< 1,7
07.12.2015	< 1,7	< 1,7	2,2±1,1	< 1,7

Tabuľka 9 ^3H , ^{137}Cs a ^{90}Sr v povrchových vodách v roku 2015

Dátum odberu	Miesto odberu				
	Banská Bystrica Zrážková voda	Nový Tekov Povrchová voda	Malé Kozmálovce Povrchová voda	Zvolen Povrchová voda	
				^{137}Cs	^{90}Sr
	^3H Bq/dm ³			mBq/dm ³	
12.01.2015	< 1,7	---	< 1,7	<0,7	8,0 ±1,0
09.02.2015	< 1,7	---	< 1,7	<0,7	1,0 ±0,3
04.03.2015	< 1,7	---	< 1,7	<0,3	<5
07.04.2015	< 1,7	---	< 1,7	0,5 ±0,2	1,0 ±0,6
04.05.2015	3,5±1,2	---	< 1,7	<0,8	<5
01.06.2015	2,2±1,1	---	2,7±1,2	<0,6	2,0 ±1,0
07.07.2015	2,7±1,2	---	< 1,7	0,6 ±0,4	2,0 ±1,0
10.08.2015	2,6±1,1	---	2,3±1,1	0,7 ±0,5	<5
02.09.2015	2,4±1,1	---	< 1,7	0,6 ±0,2	3,0 ±1,0
05.10.2015	2,8±1,2	---	2,6±1,2	<0,4	4,0 ±1,0
02.11.2015	< 1,7	---	2,6±1,1	<0,6	<5
07.12.2015	< 1,7	---	< 1,7	<0,7	0,021 ±0,004

Neistota U je pre k=2

Tabuľka 10a ^{137}Cs a ^{90}Sr v mlieku, Zvolen

Dátum odberu	^{137}Cs Bq/dm ³	^{90}Sr Bq/dm ³
19.01.2015	0,027±0,006	0,097 ±0,033
06.02.2015	0,008 ±0,004	0,047 ±0,016-
16.03.2015	0,013 ±0,003	0,053 ±0,010
13.04.2015	0,015 ±0,004	<0,015
11.05.2015	0,014 ±0,004	0,036 ±0,012
08.06.2015	0,014 ±0,006	<0,015
15.07.2015	0,007±0,004	0,027 ±0,013
17.08.2015	0,002 ±0,001	0,057 ±0,018
07.09.2015	0,010 ±0,003	0,044 ±0,016
12.10.2015	0,011 ±0,006	0,090 ±0,024
09.11.2015	0,012 ±0,008	0,059 ±0,018
14.12.2015	<0,009	0,078 ±0,047

Tabuľka 10b Monitoring atmosferického spádu v lokalite Dudince v roku 2015

Dátum odberu		¹³⁷ Cs (mBq/m ²) za deň	Celková aktivita beta (Bq/m ²) za deň
od	do		
04.05.2015	01.06.2015	<1,3	0,360 ±0,008
01.06.2015	07.07.2015	<1,0	0,234 ±0,006
07.07.2015	10.08.2015	<0,7	0,222 ±0,006
10.08.2015	02.09.2015	<1,6	0,353 ±0,010
02.09.2015	05.10.2015	<1,0	0,563 ±0,010
05.10.2015	02.11.2015	<1,9	0,494 ±0,010
02.11.2015	07.12.2015	<1,2	0,065 ±0,004

Tabuľka 11a ¹³⁷Cs, ⁹⁰Sr a ⁴⁰K v celodennej strave odobratej z NsP FDR Banská Bystrica v roku 2015

Dátum odberu	¹³⁷ Cs (Bq/osoba) za 1 deň	⁹⁰ Sr (Bq/osoba) za 1 deň	⁴⁰ K (Bq/osoba) za 1 deň
28.01.2015	0,074 ±0,002	0,017 ±0,002	66,5 ±3,0
13.05.2015	0,053 ±0,002	0,034±0,004	75,8 ±3,6
22.07.2015	0,139 ±0,004	0,046 ±0,002	115,7 ±5,1
21.10.2015	0,075 ±0,008	0,031 ±0,002	110,1 ±5,0

Tabuľka 11b ¹³⁷Cs a ⁹⁰Sr v pitných vodách v roku 2015

a) Úpravňa vody Turček

Dátum odberu	¹³⁷ Cs	⁹⁰ Sr	Príkion priestorového dávkového ekvivalentu v nSv/h
	mBq/dm ³		
19.01.2015	<0,4	<5	80 ± 6,6
16.02.2015	<0,7	<2	70 ± 5,7
16.03.2015	0,8 ±0,4	<5	67 ± 5,5
13.04.2015	<0,5	<5	67 ± 5,5
11.05.2015	0,8 ±0,6	<5	88 ± 7,2
08.06.2015	0,8 ±0,6	<5	75 ± 6,2
15.07.2015	<0,9	<1	100 ± 3,9
17.08.2015	<0,5	<5	93 ± 7,6
07.09.2015	<0,8	<5	86 ± 7,1
12.10.2015	<0,8	<5	55 ± 4,5
09.11.2015	0,8 ±0,2	3,0 ±1,0	63 ± 5,2
14.12.2015	<0,5	2,0 ±1,0	79 ± 6,5

b) RÚVZ Banská Bystrica a Žilina

Banská Bystrica			Žilina		
Dátum odberu	¹³⁷ Cs	⁹⁰ Sr	Dátum odberu	¹³⁷ Cs	⁹⁰ Sr
	mBq/dm ³			mBq/dm ³	
07.01.2015	<0,6	4,0 ± 1,0	27.1.2015	<0,7	<5
25.05.2015	<0,8	<5	29.4.2015	<0,7	<5
04.08.2015	<0,5	<5	22.7.2015	<0,7	<1
24.11.2015	<0,6	2,0 ± 1,0	26.10.2015	0,7 ± 0,4	<1

Tabuľka č. 12: Výsledky meraní dávkového príkonu na lokalitách s TLD (nSv/h)

Lokalita	I. Q	II. Q	III. Q	IV. Q
Banská Bystrica – RÚVZ	128,5 ± 4 %	91,0 ± 2 %	87,0 ± 1 %	108,7 ± 2 %
Banská Bystrica – SHMÚ	86,4 ± 2 %	77,8 ± 7 %	81,4 ± 1 %	97,2 ± 2 %
Čadca	82,4 ± 5 %	77,5 ± 1 %	75,7 ± 2 %	89,3 ± 3 %
Čadca - budova	141,2 ± 3 %	136,1 ± 5 %	133,1 ± 4 %	137,6 ± 2 %
Dolné Plachtince	91,1 ± 2 %	89,5 ± 2 %	83,5 ± 5 %	105,1 ± 2 %
Dudince	88,7 ± 4 %	83,2 ± 3 %	83,4 ± 3 %	102,4 ± 4 %
Chopok	nemerané	nemerané	146,3 ± 3 %	nemerané
Chopok 2 m	87,0 ± 4 %	143,6 ± 9 %	148,1 ± 3 %	123,6 ± 2 %
Chopok – budova	121,8 ± 3 %	113,7 ± 1 %	144,9 ± 19 %	120,8 ± 2 %
Liesek	99,7 ± 4 %	89,0 ± 2 %	86,5 ± 2 %	102,6 ± 3 %
Liesek – budova	117,3 ± 2 %	109,1 ± 4 %	108,0 ± 1 %	115,6 ± 2 %
Liptovský Mikuláš	97,2 ± 7 %	88,5 ± 3 %	93,8 ± 4 %	111,5 ± 3 %
Lom nad Rimavicou	91,9 ± 1 %	94,8 ± 8 %	98,3 ± 2 %	113,3 ± 3 %
Lučenec – Boľkovce	93,0 ± 4 %	93,8 ± 2 %	85,2 ± 3 %	108,3 ± 2 %
Martin	87,4 ± 4 %	80,5 ± 1 %	78,5 ± 3 %	100,4 ± 2 %
Oravský Podzámok	105,7 ± 8 %	87,3 ± 4 %	83,5 ± 2 %	106,2 ± 3 %
Podbanské	75,6 ± 7 %	88,5 ± 4 %	88,4 ± 3 %	100,4 ± 4 %
Rimavská Sobota	96,2 ± 4 %	90,8 ± 3 %	90,8 ± 2 %	107,0 ± 3 %
Sliach	97,4 ± 3 %	90,7 ± 4 %	91,4 ± 1 %	104,7 ± 2 %
Telgárt	91,8 ± 4 %	103,4 ± 2 %	105,8 ± 3 %	122,1 ± 3 %
Žiar nad Hronom – Lovča	92,8 ± 2 %	86,9 ± 2 %	86,5 ± 2 %	108,1 ± 3 %
Žilina	106,1 ± 5 %	86,0 ± 3 %	90,1 ± 2 %	103,2 ± 3 %

Tabuľka č. 12a: Výsledky meraní okamžitých hodnôt dávkového príkonu na lokalitách s TLD (nSv/h) pri výmene TLD (prístroj FieldSpec)

Lokalita	I. Q	II. Q	III. Q	IV. Q
Banská Bystrica – RÚVZ	pozri týždenné merania			
Banská Bystrica – SHMÚ	79 ± 13	74 ± 16	64 ± 8	70 ± 6
Čadca	69 ± 15	62 ± 9	59 ± 12	55 ± 10
Dolné Plachtince	116 ± 8	72 ± 12	91 ± 15	76 ± 20
Dudince	79 ± 15	75 ± 5	82 ± 7	63 ± 10
Chopok	23 ± 5	- - -	82 ± 16	81 ± 21
Chopok – budova	127 ± 19	111 ± 13	119 ± 11	102 ± 16
Liesek	80 ± 12	58 ± 8	64 ± 11	71 ± 9
Liesek – budova	113 ± 10	89 ± 7	102 ± 12	105 ± 23
Liptovský Mikuláš	95 ± 17	65 ± 4	77 ± 13	74 ± 4
Lom nad Rimavicou	86 ± 6	80 ± 7	85 ± 13	88 ± 22
Lučenec – Boľkovce	- - -	81 ± 18	79 ± 15	79 ± 11
Martin (Lipovec)	63 ± 14	60 ± 14	80 ± 15	60 ± 7
Oravský Podzámok	85 ± 11	63 ± 10	70 ± 11	83 ± 18
Podbanské	65 ± 13	32 ± 4	59 ± 14	51 ± 2
Rimavská Sobota (Lukovištia)	97 ± 11	77 ± 15	76 ± 14	87 ± 13
Sliač	102 ± 7	71 ± 12	87 ± 4	75 ± 17
Telgárt	93 ± 21	46 ± 6	76 ± 22	54 ± 4
Žiar nad Hronom (Lovča)	90 ± 18	87 ± 7	80 ± 10	92 ± 13
Žilina	78 ± 12	92 ± 12	81 ± 7	81 ± 15

Tabuľka 12b Monitoring atmosferického spádu v lokalite Banská Bystrica v roku 2015

Dátum odberu		¹³⁷ Cs (mBq/m ³) za deň	Celková aktivita beta (Bq/m ²) za deň
od	do		
22.12.2014	08.01.2015	<1,9	0,345 ±0,006
08.01.2015	22.01.2015	<3,1	0,390 ±0,006
22.01.2015	04.02.2015	<2,8	0,404 ±0,006
04.02.2015	18.02.2015	<2,2	0,236 ±0,004
18.02.2015	04.03.2015	1,8 ±0,8	0,411 ±0,006
04.03.2015	18.03.2015	<2,2	0,312 ±0,006
18.03.2015	01.04.2015	<2,5	0,471 ±0,010
01.04.2015	15.04.2015	<2,4	0,359 ±0,008
15.04.2015	29.04.2014	<2,5	0,067 ±0,002
29.04.2015	13.05.2015	<2,2	0,570 ±0,010
13.05.2015	27.05.2015	<4,1	1,070 ±0,018
27.05.2015	10.06.2015	1,9 ±0,8	0,517 ±0,008
10.06.2016	25.06.2015	<1,3	1,079 ±0,016
25.06.2015	08.07.2015	<1,7	0,291 ±0,006
08.07.2015	22.07.2015	1,8 ±0,4	1,749 ±0,024
22.07.2015	04.08.2015	<0,8	0,497 ±0,008
04.08.2015	21.08.2015	<2,0	0,140 ±0,002
21.08.2015	02.09.2015	<2,6	0,246 ±0,004
02.09.2015	16.09.2015	<2,1	0,250 ±0,004
16.09.2015	30.09.2015	<2,1	0,577 ±0,010
30.09.2015	14.10.2015	<2,1	0,129 ±0,004
14.10.2015	29.10.2015	<1,6	0,947 ±0,012
29.10.2015	11.11.2015	<2,4	0,211 ±0,004
11.11.2015	25.11.2015	<2,1	0,690 ±0,010
25.11.2015	09.12.2015	<2,4	0,182 ±0,004
09.12.2015	21.12.2015	<2,9	0,338 ±0,006
21.12.2015	07.01.2016	<1,9	0,111 ±0,002

Tabuľka 13a Monitoring rádioaktivity životného prostredia pre JRC v Ispre, ³H

Mesiac	Miesto odberu			
	Zvolen Povrchová voda	Žilina Pitná voda	Turček Pitná voda	B. Bystrica Pitná voda
	Bq/dm³			
Január	< 1,7	< 1,7	< 1,7	<1,7
Február	< 1,7	–	< 1,7	–
Marec	< 1,7	–	< 1,7	–
Apríl	1,7±1,2	< 1,7	< 1,7	–
Máj	< 1,7	–	< 1,7	<1,7
Jún	2,6±1,7	–	3,0±1,2	–
Júl	2,6±1,1	< 1,7	< 1,7	–
August	1,8±1,1	–	< 1,7	2,2±1,1
September	4,7±1,2	–	< 1,7	–
Október	2,3±1,1	4,1±1,2	3,6±1,2	–
November	3,3±1,2	–	< 1,7	<1,7
December	1,7±1,1	–	3,0±1,2	–

Tabuľka 13b Monitoring rádioaktivity životného prostredia pre JRC v Ispre, ¹³⁷Cs
v povrchovej a pitnej vode v roku 2015

Mesiac	Miesto odberu			
	Zvolen Povrchová voda mBq/dm ³	Žilina Pitná voda mBq/dm ³	Turček Pitná voda mBq/dm ³	B. Bystrica Pitná voda mBq/dm ³
Január	<0,7	<0,7	<0,4	<0,6
Február	<0,7	-	<0,7	-
Marec	<0,3	-	0,8 ±0,4	-
Apríl	0,5 ±0,2	<0,7	<0,5	-
Máj	<0,8	-	0,8 ±0,6	<0,8
Jún	<0,6	-	0,8 ±0,6	-
Júl	0,6 ±0,4	<0,7	<0,9	-
August	0,7 ±0,5	-	<0,5	<0,5
September	0,6 ±0,2	-	<0,8	-
Október	<0,4	0,7 ±0,4	<0,8	-
November	<0,6	-	0,8 ±0,2	<0,6
December	<0,7	-	<0,5	-

Tabuľka 13c Monitoring potravín pre JRC v Ispre
(ak nie je uvedené inak, aktivita je uvedená pre natívnu vzorku)

Dátum	Názov	Miesto	¹³⁷ Cs Bq/kg
13.05.2015	Hríb smrekový, klobúčiky	Cabanka pri Kordíkoch	55,6 ±9,2
13.05.2015	Hríb smrekový, hlúbiky	Cabanka pri Kordíkoch	34,2 ±3,0
22.08.2015	Suchohríb, klobúčiky	Skalka pri Kremnici	28,2 ±4,8
22.08.2015	Suchohríb, hlúbiky	Skalka pri Kremnici	22,2 ±3,6
07.09.2015	Plávka krehká, klobúčiky	Turček	<5,9
07.09.2015	Plávka krehká, hlúbiky	Turček	<5,0
13.09.2015	Suchohríb červenohnedý, klobúčiky	Cabanka pri Kordíkoch	254,0 ±41,2
13.09.2015	Suchohríb červenohnedý, hlúbiky	Cabanka pri Kordíkoch	373,0 ±52,8
13.09.2015	Hríb modrejúci, klobúčiky	Cabanka a Václavák pri Kordíkoch	89,4 ±14,6
13.09.2015	Hríb modrejúci, hlúbiky	Cabanka a Václavák pri Kordíkoch	118,0 ±19,8
13.09.2015	Plávka horkomandľová, klobúčiky	Cabanka pri Kordíkoch	130,0 ±21,2
13.09.2015	Plávka horkomandľová, hlúbiky	Cabanka pri Kordíkoch	49,1 ±7,8
14.09.2015	Hríb zrnitohlúbikovitý, klobúčiky	Cabanka pri Kordíkoch	87,1 ±14,2
14.09.2015	Hríb zrnitohlúbikovitý, hlúbiky	Cabanka pri Kordíkoch	11,9 ±1,9
21.09.2015	Plávka krehká, klobúčiky	Sihla, Drábsko	2,6 ±0,9
21.09.2015	Plávka krehká, hlúbiky	Sihla, Drábsko	1,7 ±1,0
22.09.2015	Plávka krehká, klobúčiky	Skalka pri Kremnici, Zadné diely	139,0 ±22,6
22.09.2015	Plávka krehká, hlúbiky	Skalka pri Kremnici, Zadné diely	81,1 ±11,6
22.09.2015	Bedľa vysoká, klobúčiky	Krahule, Predné pláne	<3,9
22.09.2015	Bedľa vysoká, hlúbiky	Krahule, Predné pláne	<1,8
22.09.2015	Hríb smrekový, klobúčiky	Krahule, Predné pláne	90,5 ±14,8
22.09.2015	Hríb smrekový, hlúbiky	Krahule, Predné pláne	76,2 ±11,4
22.09.2015	Čučoriedka obyčajná, plody	Skalka pri Kremnici, Zadné diely	20,3 ±3,6
22.09.2015	Ostružina černicová, plody	Skalka pri Kremnici, Zadné diely	2,1 ±0,6
27.10.2015	Kukurica, zrno	Nenince	<0,1
27.10.2015	Pšenica, zrno	Nenince	<0,1
27.10.2015	Petržlen, koreň	Stredné Plachtince	<0,1
27.10.2015	Mrkva, koreň	Stredné Plachtince	<1,0
27.10.2015	Zemiaky, hľuzy	Stredné Plachtince	<0,8
27.10.2015	jablká	Stredné Plachtince	<0,8

¹³⁷Cs v pôde a tráve – Turček, 03.08.2015

Vrstva	Hmotnostná aktivita Bq/kg
tráva – suchá (100x100cm)	9,4 ±1,8
tráva – suchá (20x20cm)	0,7 ±0,3
pôda 0-5 cm	10,9 ±2,0
pôda 5-10 cm	10,8 ±1,8
pôda 10-15 cm	8,9 ±1,6

¹³⁷Cs, ⁴⁰K, ²²⁶Ra v suchom vodárenskom kale – Turček, 29.06.2015

Rádionuklid	Hmotnostná aktivita Bq/kg
¹³⁷ Cs	1,5 ±0,2
⁴⁰ K	6,4 ±1,8
²²⁶ Ra	<0,3

¹³⁷Cs a ⁴⁰K v sedimente – Nový Tekov

Dátum	Vrstva	¹³⁷ Cs Bq/kg	⁴⁰ K Bq/kg
29.06.2015	sediment	1,8 ±0,4	525 ±118
08.07.2015	sediment	4,8 ±1,0	489 ±110
12.08.2015	sediment	3,9 ±0,8	497 ±111
11.09.2015	sediment	0,6 ±0,1	514 ±107
19.10.2015	sediment	2,2 ±0,4	557 ±116
27.11.2015	sediment	2,1 ±0,4	551 ±115
16.12.2015	sediment	1,1 ±0,2	530 ±119

Tabuľka 14 a Prehľad terénnych a laboratórných výkonov

	Obdobie			I.polrok	II.polrok	spolu
G A M A S P E K T R O M.	Kalibrácia Overovanie		Poč.vz.	0	0	0
			Poč.uk.	0	0	0
			Poč.an.	0	0	0
	Porovnávacie merania		Poč.sk.	11	1	12
			Poč.uk.	5	0	5
	Merania /Rádiometrické analýzy/	Voda	Poč.vz.	39	50	89
			Poč.an.	39	50	89
		Potravin. reťazec	Poč.vz.	47	34	81
			Poč.an.	47	34	81
		Iné zložky ŽP	Poč.vz.	137	107	244
			Poč.an.	137	107	244
		Pozadia	Poč.vz.	8	0	8
		Obdobie			I.polrok	II.polrok
R Á D I O C H É M I A	Kalibrácia Overovanie		Poč.vz.	37	17	54
			Poč.uk.	6	7	13
			Poč.an.	102	77	179
	Porovnávacie merania		Poč.sk.	10	6	16
			Poč.uk.	1	4	5
	Rádiochem. analýzy	¹³⁷ Cs	Poč.vz.	30	30	60
			Poč.an.	30	30	61
		²²⁸ Ra	Poč.vz.	0	0	0
			Poč.an.	0	0	0
		³ H	Poč.vz.	52	52	104
			Poč.an.	54	52	106
		⁹⁰ Sr	Poč.vz.	27	36	63
			Poč.an.	27	36	63
		²²⁶ Ra	Poč.vz.	4	9	13
			Poč.an.	4	10	14
		^{223,224} Ra	Poč.vz.	0	0	0
			Poč.an.	0	0	0
		²²² Rn voda	Poč.vz.	112	96	208
			Poč.an.	211	211	422
		Σ alfa	Poč.vz.	120	123	243
			Poč.an.	126	129	255
		Σ beta	Poč.vz.	120	147	267
	Poč.an.		126	153	279	
	²¹⁰ Po	Poč.vz.	0	0	0	
		Poč.an.	0	0	0	
	^{234,235,238} U	Poč.vz.	11	4	15	
		Poč.an.	11	4	15	

Tabuľka 14 b Prehľad terénnych a laboratórných výkonov

	Obdobie			I.polrok	II.polrok	spolu
R Á D I O C H É M I A	Merania /Rádiometrické analýzy/	³H	Poč.vz.	0	0	0
			Poč.an.	0	0	0
		Pozadia	Poč.vz.	0	0	0
			⁹⁰Sr	Poč.vz.	60	64
		Poč.an.		60	64	124
		Pozadia	Poč.vz.	0	0	0
			²²⁶Ra	Poč.vz.	4	9
		Poč.an.		4	10	14
		Pozadia	Poč.vz.	2	0	2
			^{223,224}Ra	Poč.vz.	0	0
		Poč.an.		0	0	0
		Pozadia	Poč.vz.	0	0	0
			²²²Rn	Poč.vz.	133	99
		Voda		Poč.an.	280	99
		Pozadia	Poč.vz.	140	99	239
		²²²Rn	Poč.vz.	0	0	0
			Ovzdušie	Poč.an.	0	0
		Pozadia		Poč.vz.	0	0
		Σ	Poč.vz.	121	123	244
			Alfa	Poč.an.	124	129
		Pozadia	Poč.vz.	202	208	410
		Σ	Poč.vz.	121	147	268
			beta	Poč.an.	125	153
		Pozadia	Poč.vz.	202	208	410
²¹⁰Po	Poč.vz.	0	0	0		
	Poč.an.	0	0	0		
Pozadia	Poč.vz.	0	0	0		
	^{234,235,238}U	Poč.vz.	11	4	15	
Poč.an.		11	4	15		
Pozadia	Poč.vz.	1	0	1		
	Obdobie			I.polrok	II.polrok	spolu
T E R É N	Kalibrácia Overovanie		Poč.vz.	0	0	0
			Poč.uk.	0	0	0
	Merania	D.príkion ²²²Rn ovzd.	Poč.vz.	71	73	144
			Poč.vz.	0	0	0
	Odbery	Voda Potr.reťazec Iné zlož.ŽP	Poč.vz.	58	54	112
			Poč.vz.	8	9	17
			Poč.vz.	17	28	45

ANALÝZA SITUÁCIE V RADIAČNEJ OCHRANE V KOŠICKOM A PREŠOVSKOM KRAJI

1. VŠEOBECNÁ ČASŤ

Medzi základné úlohy štátneho zdravotného dozoru patrí radiačná ochrana, to znamená ochrana zdravia ľudí pred účinkami ionizujúceho žiarenia pri všetkých činnostiach vedúcich k ožiareniu za normálnych podmienok a v prípade straty kontroly nad zdrojom žiarenia. V rámci radiačnej ochrany je potrebné regulovať radiačnú záťaž pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia a obyvateľstva ako celku, zabrániť vzniku nestochastických účinkov a udržiavať riziko stochastických účinkov na najnižšej možnej miere. Je potrebné zabezpečiť, aby činnosti vedúce k ožiareniu vykonávali iba osoby so zodpovedajúcou zdravotnou a odbornou spôsobilosťou, pričom musí byť zaistená i odborná lekárska starostlivosť pre pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia a v prípade straty kontroly nad zdrojom žiarenia i pre obyvateľstvo. Činnosť odborníkov v ochrane zdravia pred účinkami ionizujúceho žiarenia je sledovaná orgánmi Európskej únie a Medzinárodnej komisie pre atómovú energiu. Táto skutočnosť kladie vysoké nároky na odbornú úroveň pracovníkov odboru. Ochrana zdravia pred ionizujúcim žiarením je taktiež sledovaná a pripomienková zo strany mimovládnych ekologických organizácií.

Mimoriadne dôležitou súčasťou systému zdravotnej starostlivosti je bezpečnosť pacientov a racionálne znižovanie dávok ionizujúceho žiarenia pri zachovaní poskytovaných diagnostických informácií, prípadne ich rozšírení. Pracoviská odborov ochrany zdravia pred žiarením spolupracujú pri zavádzaní programov kvality pri lekárskom ožiarení na jednotlivých rádiodiagnostických pracoviskách a dbajú na dodržiavanie predpísaných pracovných postupov pri rôznych typoch vyšetrení.

Veľký význam má aj kontrola dovozu zdrojov ionizujúceho žiarenia na územie Slovenskej republiky, ako aj ich vývozu zo Slovenskej republiky. Každý členský štát Európskej únie musí mať vybudované zariadenia na uskutočňovanie nepretržitého sledovania úrovni radiačnej kontaminácie atmosféry, hydrosféry, pôdy a článkov potravinového reťazca. V súvislosti so sledovaním prírodnej rádioaktivity je činnosť zameraná na stanovenie radónu v podlaží, ako aj na meranie objemovej aktivity radónu v ovzduší, v obytných a v pracovných priestoroch (napr. verejnosti prístupné jaskyne). V stavebných materiáloch sa stanovuje obsah prírodných rádionuklidov a vyhodnocuje sa index hmotnostnej aktivity.

V roku 2015 boli na Odbore ochrany zdravia pred žiarením riešené nasledujúce projekty:

- Zhodnotenie zdravotného rizika z prírodnej rádioaktivity v balených vodách dodávaných do distribučnej siete v rámci SR.
- Monitorovanie rádioaktivity v životnom prostredí pre účely plnenia požiadaviek odporúčania Európskej komisie a zabezpečovanie činnosti komunikačného Informačného systému medzi ÚVZ SR a Európskou komisiou.
- Sledovanie a hodnotenie veľkosti ožiarenia pacientov z lekárskeho žiarenia.

2. LEGISLATÍVNA ČINNOSŤ

Vydávanie rozhodnutí

Podľa § 45 ods. 3 zákona NR SR č. 355/2007 Z.z. bolo v roku 2015 vydaných 186 povolení.

V roku 2015 bolo vydané povolenie na výstavbu pracovísk na meranie hustoty prepravovanej ropy podľa § 13 ods. 5 písm. b) zákona č. 355/2007 Z.z. Zdroje ionizujúceho

žiarenia ¹³⁷Cs budú nainštalované v armatúrnych šachtách v okolí prečerpávacej stanice Budkovce (4 šachty), Kapušianske Kľačany (1 šachta) a Kapušianske Vojkovce (1 šachta).

Odborné stanoviská, konzultačná a poradenská činnosť (prehľad výkonov, dôležité stanoviská)

Zákon NR SR č. 355/2007 Z.z. vstúpil do platnosti 01. 09. 2007 a v súvislosti so zavedením nového zákona sa prejavili mnohé nejasnosti, ktoré bolo potrebné riešiť. Pracovníci odboru poskytovali konzultácie a radili užívateľom zdrojov ionizujúceho žiarenia pri aplikácii nového zákona do praxe.

Vypracované správy, hlásenia, informácie, dotazníky (prehľad)

O mimoriadnych radiačných udalostiach sú vypracované hlásenia, ktoré sa raz týždenne zasielajú vedúcemu Odboru ochrany zdravia pred žiarením na Úrade verejného zdravotníctva SR v Bratislave.

3. VÝKON ŠTÁTNEHO ZDRAVOTNÉHO DOZORU

a. činnosti vedúce k ožiareniu v zdravotníctve

3.1. Zdravotnícke rádiodiagnostické a rádioterapeutické pracoviská

V roku 2015 bolo pripravených 159 návrhov rozhodnutí na povolenie činností vedúcich k ožiareniu a činností dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany.

V rámci štátneho zdravotného dozoru bolo v roku 2015 vykonaných 196 previerok. Pri previerkach bol používaný prístroj MINI-ION na meranie rozptýleného žiarenia. Prípadné nedostatky, zistené počas previerok a meraní, boli oznámené majiteľovi röntgenového prístroja alebo štatutárnemu zástupcovi zariadenia. V zázname z previerky bol na mieste určený termín na odstránenie zistených nedostatkov.

Počas previerok bola kontrolovaná i činnosť odborných zástupcov. Nedostatky v ich činnosti, prevažne formálneho charakteru, boli zistené iba na niektorých menších pracoviskách. Väčšina týchto nedostatkov bola odstránená ešte počas previerky samotnej.

V poslednom období sa situácia mierne zlepšuje, lebo staré röntgenové prístroje sú nahrádzané novými, resp. repasovanými prístrojmi. Tak isto vo vyhodnocovanom procese nastupuje trend priamej alebo nepriamej digitalizácie, ktorej prínosom je zníženie dávky ožiarovania pacienta a vysoká kvalita výsledného obrazu. Opakovanie snímky je potrebné len vo výnimočnom prípade. Snímok sa dá následne digitálne upravovať (pri zlej expozícii) a pacient nemusí byť znova röntgenový, čo prispieva k znižovaniu radiačnej záťaže pacientov.

3.1.1. Zubné röntgenové pracoviská

Celkove je v súčasnosti v oboch krajoch spolu 495 stomatologických röntgenových pracovísk. V uplynulom roku bol najväčší nárast v počte súkromných stomatologických pracovísk.

V rámci Košického a Prešovského kraja bolo schválených 15 nových stomatologických röntgenových pracovísk. V Košickom kraji to bolo 9 intraorálnych röntgenových prístrojov a 1 panoramatický röntgenový prístroj. V rámci Prešovského kraja bolo uvedených do prevádzky 6 intraorálnych zariadení a 3 panoramatické zariadenia.

Novozriaďované pracoviská sú v prípravnom štádiu konzultované s pracovníkmi odboru ochrany zdravia pred žiarením, čím sa predchádza prípadným nedostatkom pri ich zriaďovaní. Nové pracoviská sú vybavované modernými stomatologickými röntgenovými prístrojmi, pri ktorých je dávková záťaž na pacienta podstatne nižšia, ako u starých röntgenových prístrojov. Vybavenie stomatologických röntgenových pracovísk ochrannými

prostriedkami je štandardné. Pozostáva z ochranného Pb goliera a Pb zástery, pričom na detských pracoviskách sú k dispozícii pacientom detské Pb goliere a detské Pb zástery.

3.1.2. Nukleárna medicína

Rozsah prác s otvorenými rádioaktívnymi žiaričmi v roku 2015 bol najvyšší v Košickom a Prešovskom kraji na pracoviskách oddelení nukleárnej medicíny. V Košickom kraji sú pracoviská nukleárnej medicíny v Košiciach a v Michalovciach a v Prešovskom kraji v Prešove a Poprade. Najčastejšie používanými rádionuklidmi sú ^{99m}Tc , ^{125}I , ^{131}I , ^{123}I , ale v ostatnom čase pracoviská rozširujú spektrum používaných rádioizotopov.

Pracoviská nukleárnej medicíny v Košickom i Prešovskom kraji zodpovedajú požadovaným štandardom v oblasti ochrany zdravia pred ionizujúcim žiarením. Situácia sa výrazne zlepšila aj v Košiciach na Inštitúte nukleárnej a molekulárnej medicíny. V roku 2011 boli dané do užívania nové priestory, ktoré významným spôsobom skvalitnili zdravotnú starostlivosť. Pracovisko má aj lôžkovú časť, kde sa pacientom aplikujú otvorené žiariče za účelom liečby. Na tomto pracovisku bolo v roku 2011 spektrum používaných otvorených žiaričov doplnené o ^{153}Gd , ktorý sa bude využívať ako zdroj pre korekciu atenuácie pri scintigrafickom zobrazení. Kvapalný odpad, ako exkrementy pacientov sa dostávajú do kanalizácie vo vyhradenom WC ako súčasť kontrolovaného pásma. Nie je vypúšťaný okamžite do kanalizácie, ale zadržiava sa osobitne vo vymieracej nádrži na tekutý rádioaktívny odpad, ktorá je súčasťou systému ROEDIGER VACUUM. V nej sedimentujú, 123 dní sa zachytáva aj ostatná odpadová voda. Odpadové látky sa z vymieracej nádrže vypúšťajú do verejnej kanalizácie príslušnou kanalizačnou vetvou. Tuhý rádioaktívny odpad sa ukladá do špeciálnych pevných plastových nádob. Odpad je ukladaný podľa druhu rádionuklidov v sklade rádioaktívneho odpadu, kde sa skladuje tak dlho pokiaľ, jeho aktivita neklesne na hodnotu, ktorá dovoľí jeho odsun do životného prostredia, ako neaktívny odpad.

Odpady z pracovísk na ostatných oddeleniach nukleárnej medicíny sa triedia a sú uložené v sklade rádioaktívneho odpadu, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou pracoviska. Krátko žijúce nuklidy sa skladujú do doby ich vymretia a následne sú likvidované ako neaktívny odpad.

3.1.3. Pracoviská s otvorenými rádioaktívnymi žiaričmi

V evidencii máme jedno súkromné pracovisko v zrekonštruovaných priestoroch na Kukučínovej ulici v Košiciach. Na uvedenom pracovisku sa používa rádionuklid ^{125}I pri vyšetreniach in vitro, ktoré je veľkým prínosom pre ďalšiu cieleňú terapiu pacienta, bez jeho záťaže z vyšetrenia, pretože sa pracuje len s jeho odobratým biologickým materiálom.

Rádioaktívny odpad z pracovísk je skladovaný do doby jeho vymretia v špeciálne určených a kontrolovaných priestoroch. Po vymretí je tento odpad likvidovaný ako komunálny v zmysle príslušnej legislatívy. Na pracovisku sú dodržiavané predpisy pre ochranu zdravia pri práci so zdrojmi ionizujúceho žiarenia.

b. činnosti vedúce k ožiareniu v priemysle a stavebníctve

Pracoviská s uzavretými rádioaktívnymi žiaričmi

V Košickom a Prešovskom kraji je 85 pracovísk s uzavretými rádioaktívnymi žiaričmi.

Najrozšírenejšie je používanie uzavretých žiaričov, ako súčasť zariadení na riadenie a kontrolu technologických procesov, na meranie kvality finálnych výrobkov a ako súčasť rozličných meracích prístrojov.

Na pracovisku Lakoplastová linka U. S. Steel Košice došlo k rozšíreniu používania uzavretých žiaričov o 5 ks 85Kr, ktoré sa využívajú na meranie hrúbky lakoplastovacej vrstvy.

V roku 2015 došlo k zrušeniu pracovísk s uzavretými žiaričmi na pracovisku Slovenské elektrárne Vojany. Uzavreté zdroje ionizujúceho žiarenia prevzala firma HUMA-LAB APEKO Košice, ktorá má na takéto činnosti oprávnenie.

Číselný prehľad podnikov, závodov, ústavov a organizácií, ktoré používajú uzavreté žiariče je uvedený v tabuľke.

Priemyselné indikačné zariadenia sa nachádzajú väčšinou v prevádzkových priestoroch, kde sa pracovníci trvale nezdržiavajú, ale s prihliadnutím na zvýšenú prašnosť resp. vysokú koncentráciu chemických látok sa venuje zvýšená pozornosť technickému stavu používaných zariadení a taktiež zabráneniu manipulácie neoprávnenými osobami.

Technické röntgenové a defektoskopické pracoviská.

Používanie technických röntgenových prístrojov v priemysle je zamerané predovšetkým na defektoskopické skúšky pri sledovaní a kontrole zvarov, materiálov a výrobkov nedeštruktívnym spôsobom a na mikro a makroštruktúrnú analýzu surovín a materiálov.

V roku 2015 Inžinierske stavby Košice požiadali o zrušenie defektoskopických pracovísk z dôvodu technickej opotrebovanosti rtg prístroja a presunu rtg prístroja na pracovisko do Nitry.

Slovenské elektrárne Vojany požiadali o zrušenie povolenia na používanie uzavretého žiariča na nedeštruktívnu röntgenovú alebo gama defektoskopiou ¹⁹²Ir v defektoskopickom zariadení zn. Exertus Dual 120 v areáli spoločnosti. Predmetný žiarič a zariadenie boli odovzdané do spoločnosti Slovenské elektrárne, a.s., závod Elektrárne Jaslovské Bohunice.

V Divíziom závode Teplá valcovňa spoločnosti U. S. Steel Košice, s.r.o., linka TŠP 1700 za 11. stolicou z dôvodu technologických zmien došlo k zmene typu používaných zdrojov ionizujúceho žiarenia. Pôvodné uzavreté žiariče boli nahradené technickým rtg prístrojom slúžiacim na meranie a vyhodnotenie hrúbky a profilu pásu.

V regióne sa nachádzajú dvaja súkromníci pre defektoskopické činnosti. Prehľad o počte defektoskopických pracovísk je v tabuľkách.

c. činnosti vedúce k ožiareniu v poľnohospodárstve

V súčasnosti sú všetky veterinárne röntgenové pracoviská privatizované, okrem röntgenových pracovísk na Univerzite veterinárneho lekárstva a farmácie v Košiciach.

V roku 2015 sme vydali povolenie na prevádzku veterinárneho rtg prístroja pre skiagrafiu s nepriamou digitalizáciou obrazu pre veterinárneho lekára v Poprade. Predmetný veterinárny röntgenový prístroj bude využívaný na dočasne zriadených pracoviskách so špecializáciou na kone.

Pri prevádzke veterinárnych röntgenových pracovísk neboli zistené žiadne závažnejšie nedostatky v oblasti ochrany zdravia pred ionizujúcim žiarením. Veterinárne röntgenové pracoviská sú štandardne vybavené ochrannými Pb zásterami pre zamestnancov a v prípade potreby i majiteľov zvierat.

d. činnosti vedúce k ožiareniu v školstve, vede a výskume

Vo výskumných ústavoch a na vysokých školách (Univerzita veterinárneho lekárstva a farmácie a Prírodovedecká fakulta UPJŠ) sa rádioaktívne látky využívajú v malej miere. Z otvorených žiaričov sa používajú ³H, ³²P, ¹⁴C a ¹³¹I.

Po prerušení konania v roku 2014 a doplnení dokladov v roku 2015 bolo vydané povolenie na ožarovač CHISOSTAT s uzavretým žiaričom ^{60}Co pre PF UPJŠ Košice.

Uvedené ožarovacie zariadenie sa využíva na ožarovanie experimentálnych zvierat a sterilizáciu laboratórných potrieb a pomôcok pre výskumnú a pedagogickú činnosť.

Pre Ústav hydrológie SAV Bratislava, pracovisko Výskumná hydrologická základňa Michalovce bolo v roku 2015 vydané povolenie pre používanie meracieho zariadenia zn. Hydroprobe DR 503. Súčasťou meracieho zariadenia je neutrónová sonda, ktorá obsahuje uzavretý žiarič $^{241}\text{Am}/\text{Be}$ s aktivitou 1,850 GBq. Meracie zariadenie slúži na stanovovanie pôdnej vlhkosti priamo v teréne na dočasných pracoviskách na celom území Slovenskej republiky.

e. činnosti vedúce k ožiareniu vo veterinárnom lekárstve

Univerzita veterinárneho lekárstva a farmácie Košice využíva vo svojej činnosti 8 röntgenových prístrojov, ktoré sa využívajú vo veterinárnej praxi pri ošetrovaní zvierat – 3 pojazdné röntgenové prístroje, 2 prenosné röntgenové prístroje, 2 intraorálne röntgenové prístroje a 1 panoramatický röntgenový prístroj.

f. činnosti vedúce k ožiareniu v iných oblastiach (defektoskopia iná ako v rámci priemyselných podnikov, zberne kovového šrotu a pod.)

V Michalovciach sa nachádza odštepny závod Karotáže a cementace s.r.o. Hodonín. Pracovisko sa nachádza v účelovo vybudovaných priestoroch (bunker pre skladovanie žiaričov) a práce sú vykonávané na celom území SR.

Na colnom hraničnom prechode vo Vyšnom Nemeckom je v prevádzke zdroj ionizujúceho žiarenia v transportnom nedeštruktívnom inšpekčnom systéme na kontrolu kontajnerov a vozidiel s lineárnym urýchľovačom.

V roku 2008 bol uvedený do prevádzky zdroj ionizujúceho žiarenia – lineárny urýchľovač, ako súčasť skenovacieho zariadenia na kontrolu obsahu železničných vagónov, prepravovaných kontajnerov a nákladu na colnom hraničnom prechode v Maťovciach.

V roku 2010 bol daný do prevádzky aj mobilný colný inšpekčný systém THSCAN MT 1213DE na kontrolu vozidiel a kontajnerov v rámci colného dohľadu a daňového dozoru v súvislosti s porušovaním colných alebo daňových predpisov na prechodných pracoviskách v rámci celého územia Slovenskej republiky.

g. činnosti na pracoviskách so zvýšeným prírodným ionizujúcim žiarením

Predmetné pracovisko sa v meste Košice a okrese Košice-okolie nenachádza.

h. činnosti dôležité z hľadiska radiačnej ochrany

V Košiciach je v prevádzke firma HUMA-LAB APEKO, s.r.o., zaoberajúca sa prevádzkovou manipuláciou, prechodným skladovaním, prepravou a distribúciou uzavretých žiaričov. Na pracovisku sa uskutočňujú skúšky tesnosti uzavretých žiaričov a na ich základe sa vydávajú osvedčenia, ako aj osvedčenia pre dovážané uzavreté žiariče. Na prevádzkovú manipuláciu bola vybudovaná horúca komora, ktorá umožňuje pomocou diaľkových manipulátorov uskutočňovať manipuláciu s rádionuklidmi, ako aj krátkodobé uskladnenie použitých uzavretých žiaričov. Technicky je pracovisko zabezpečené tak, že je možnosť bezpečného uskladnenia použitých uzavretých žiaričov pre potreby Slovenskej republiky.

Pracovisko je situované na ulici Ukrajinská 22 v Košiciach a má platné povolenie ÚVZ SR Bratislava na práce so zdrojmi ionizujúceho žiarenia.

V roku 2015 pracovníci Odboru ochrany zdravia pred žiarením vykonali obhliadku pracoviska HUMA-LAB APEKO, s.r.o., Košice. Hodnoty príkonu dávkového ekvivalentu boli stanovené na jednotlivých pracoviskách kontrolovaného pásma. Predložené boli výsledky monitorovania vykonaných v jednotlivých bodoch za roky 2013 až 2015 v súlade s monitorovacím plánom. Zhodnotené boli výsledky efektívnej dávky z vonkajšieho ožiarenia pracovníkov za roky 2013 až 2015.

i. prehľad o uložených opatreniach, pokutách a iných sankciách

V rámci procesu povoľovania pracovísk so zdrojmi ionizujúceho žiarenia bolo 2 účastníkom konanie prerušené podľa ust. § 29 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní. Po doplnení podania účastníkmi konania, bolo vydané povolenie na používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia.

7. Činnosť radiačnej monitorovacej siete

Rádioaktivita stavebných materiálov

Na obsah prírodných rádionuklidov sa vyšetrilo 13 vzoriek stavebných materiálov a surovín. V odobratých vzorkách sa stanovovala aktivita nasledujúcich rádionuklidov: ^{226}Ra , ^{232}Th , ^{40}K a index hmotnostnej aktivity - I. Prekročenie úrovne 120 Bq.kg^{-1} pre ^{226}Ra bolo zistené v jednej vzorke stavebného materiálu LABORTEST U. S. Steel Košice a hodnota ^{226}Ra bola $209,66 \pm 1,05 \text{ Bq.kg}^{-1}$. Minimálna hodnota ^{226}Ra - $1,83 \pm 0,11 \text{ Bq.kg}^{-1}$ bola nameraná vo vzorke - prírodné kamenivo, CARMEUSE Slovakia, s.r.o., Slavec, Lom Včeláre.

Výsledky meraní rádioaktivity stavebných materiálov sú uvedené v tabuľke.

Prírodná rádioaktivita vo vodách a vodných sedimentoch

V roku 2015 bola rádioaktivita stanovovaná v 686 vzorkách vôd (654 vzoriek vôd z 203 rôznych odberových miest a 32 kontrolných vzoriek). Uskutočnilo sa v nich 476 rádiochemických a 634 rádiometrických vyšetrení.

Rádioaktivita pitných vôd

Zo 142 odberových miest bolo odobratých 426 vzoriek pitných vôd a vykonalo sa v nich 426 vyšetrení.

V ukazovateli celková objemová aktivita alfa smerná hodnota $0,20 \text{ Bq.l}^{-1}$ nebola prekročená v žiadnej vzorke vody. Maximálna hodnota bola zistená vo vzorke vody odobratej z vlastného vodného zdroja v Železničných Stavbách na Južnej triede 66 v Košiciach - $aV, \alpha < 0,19 \text{ Bq.l}^{-1}$.

V ukazovateli celková objemová aktivita beta namerané hodnoty neprekročili smernú hodnotu $0,50 \text{ Bq.l}^{-1}$. Maximálna hodnota bola zistená vo vzorke vody odobratej z obecného vodovodu v kuchyni MŠ v Zempínskej Teplici (okres Trebišov) - $aV, \beta = 0,31 \pm 0,03 \text{ Bq.l}^{-1}$.

V ukazovateli objemová aktivita ^{222}Rn bola smerná hodnota 100 Bq.l^{-1} prekročená vo vzorke vody odobratej z verejného vodovodu v kuchynke MŠ vo Vyšnom Klátove (okres Košice - okolie) - $aV, ^{222}\text{Rn} = 100,2 \pm 23,6 \text{ Bq.l}^{-1}$. Hodnoty celkovej objemovej aktivity alfa a celkovej objemovej aktivity beta sa však v tejto vode pohybovali na úrovni detekčnej schopnosti použitej analytickej aparatury - $aV, \alpha < 0,01 \text{ Bq.l}^{-1}$, resp. $aV, \beta < 0,03 \text{ Bq.l}^{-1}$ - a tak sa doplňujúce rádiologické ukazovatele objemová aktivita rádia-226 - $aV, ^{226}\text{Ra}$ a koncentrácia

prírodného uránu - cUnat vo vode nevyšetrovali. V ostatných vyšetrených pitných vodách objemová aktivita ^{222}Rn nepresiahla hodnotu 60 Bq.l-1.

Rádioaktivita minerálnych vôd

Rádioaktivita minerálnych a termálnych vôd je určovaná predovšetkým vlastnosťami geologického podložja lokalít, v ktorých sa pramene a vrty nachádzajú. Preto sa, na rozdiel od pitných vôd, vo vzorkách minerálnych vôd zaznamenávajú vyššie hodnoty rádioaktivity. Uvedenú skutočnosť potvrdzujú aj zvýšené hodnoty rádiologických ukazovateľov uvedené v tabuľkách. Oproti dlhodobým priemerom však neboli zaznamenané významnejšie odchýlky. Z 23 lokalít bolo odobratých 71 vzoriek minerálnych vôd. Vykonalo sa v nich 71 vyšetrení.

Vzorky pre stanovenie ukazovateľov celková objemová aktivita alfa a celková objemová aktivita beta z dôvodu nedostatočnej kapacity meracieho zariadenia neboli odoberané.

V stanovovaných ukazovateľoch sa rádioaktivita minerálnych vôd pohybovala na úrovni dlhodobých priemerných hodnôt charakteristických pre daný zdroj vody. Maximálna hodnota objemovej aktivity radónu-222 bola zaznamenaná vo vzorke vody Smokovecká kyselka v Starom Smokovci (okres Poprad) - $aV,^{222}\text{Rn} = 121,6 \pm 28,6$ Bq.l-1. Maximálna hodnota objemovej aktivity rádia-226 - $aV,^{226}\text{Ra} = 0,502 \pm 0,027$ Bq.l-1 bola stanovená vo vode z prameňa pri dome č. 281 v Gánovciach (okres Poprad). Maximálna hodnota koncentrácie prírodného uránu - cUnat = $0,141 \pm 0,007$ mg.l-1 bola stanovená vo vode z vrtu CH-1 Cígeľka v Cígeľke (okres Bardejov).

Rádioaktivita geotermálnych vôd

Rádioaktivita termálnych vôd je určovaná vlastnosťami geologického podložja lokalít, v ktorých sa vrty nachádzajú.

Z jedného odberového miesta v Košickom kraji (ThermalPark Kaluža, Zemplínska Šírava) a 6 odberových miest v Prešovskom kraji (2 Thermal Park - Vrbov a 4 vrty vo Vyšných Ružbachoch) bolo odobratých 35 vzoriek termálnych vôd. Vykonalo sa v nich 35 vyšetrení. Výsledky vyšetrení sú uvedené v tabuľke.

V stanovovaných ukazovateľoch nebolo zaznamenané významné zvýšenie rádioaktivity nad dlhodobý priemer charakteristický pre daný zdroj vody. Maximálna hodnota v ukazovateli celková objemová aktivita alfa bola zistená vo vzorke vody odobratej z vrtu 1 v Thermal Parku vo Vrbove (okr. Kežmarok) - $aV,\alpha = 18,94 \pm 1,39$ Bq.l-1. Maximálna hodnota v ukazovateli celková objemová aktivita beta bola zistená vo vzorke vody odobratej z vrtu 1 v Thermal Parku vo Vrbove - $aV,\beta = 7,67 \pm 0,04$ Bq.l-1. Maximálna hodnota v ukazovateli objemová aktivita radónu-222 bola zaznamenaná vo vode z vrtu Kráter vo Vyšných Ružbachoch (okr. Stará Ľubovňa) - $aV,^{222}\text{Rn} = 35,3 \pm 8,6$ Bq.l-1. Maximálna hodnota rádioaktivity v ukazovateli objemová aktivita rádia-226 bola stanovená vo vzorke vody z vrtu GTH-1 v Thermalparku Zemplínska Šírava v Kaluži (okres Michalovce) - $aV,^{226}\text{Ra} = 2,428 \pm 0,056$ Bq.l-1. Maximálna hodnota rádioaktivity v ukazovateli koncentrácia prírodného uránu Unat bola stanovená vo vode z vrtu 1 vo Vrbove: cUnat = $0,192 \pm 0,007$ mg.l-1.

Rádioaktivita povrchových vôd a ich sedimentov

Vzorky povrchových vôd boli odoberané v lokalite Krásna nad Hornádom v mesačných intervaloch a v lokalite Viničky (okres Trebišov) v kvartálnych intervaloch. Odobratých bolo 51 vzoriek povrchových vôd a uskutočnilo sa v nich 51 vyšetrení rádioaktivity. V meraných vzorkách povrchových vôd neboli zaznamenané zvýšené hodnoty rádioaktivity. Maximálne hodnoty v ukazovateli celková objemová aktivita alfa boli zistené vo vzorkách vôd odobratých 20.5.2015 a 13.1.2015 z rieky Hornád v Krásnej nad Hornádom - $aV,\alpha = 0,17 \pm 0,06$ Bq.l-1 a $aV,\alpha = 0,17 \pm 0,05$ Bq.l-1. Maximálna hodnota v ukazovateli

celková objemová aktivita beta bola stanovená vo vzorke vody odobratej 20.5.2015 z rieky Hornád v Krásnej nad Hornádom – $aV, \beta = 0,21 \pm 0,03 \text{ Bq.l-1}$.

Spolu so vzorkami vôd sa v odberových miestach odoberali aj vzorky riečnych sedimentov (17 vzoriek). Zvýšená rádioaktivita sedimentov nebola zaznamenaná a pohybovala sa na úrovni dlhodobých priemerných hodnôt charakteristických pre daný odberový profil. Maximálna hodnota aktivity ^{137}Cs ($4,67 \pm 0,12 \text{ Bq.kg-1}$) bola zaznamenaná vo vzorke sedimentu odobratej 30. 06. 2015 v lokalite Viničky z rieky Bodrog. Minimálna hodnota aktivity ^{137}Cs ($0,62 \pm 0,05 \text{ Bq.kg-1}$) bola stanovená vo vzorke sedimentu v lokalite Krásna nad Hornádom, odobratej 19. 12. 2015.

Hodnoty aktivít prírodných rádionuklidov ^{40}K , ^{226}Ra a ^{232}Th sa pohybovali na úrovniach dlhodobých priemerov charakteristických pre dané odberové miesta.

Výsledky stanovení rádioaktivity vôd povrchových tokov a ich sedimentov sú uvedené v tabuľke.

Rádioaktivita zrážkových vôd

Dňa 8.1.2015 bola na heliporte pri RÚVZ Košice, Ipeľská 1 odobratá vzorka snehu. Nebolo zaznamenané zvýšenie rádioaktivity - rádioaktivita tejto vzorky sa pohybovala na úrovni minimálnej detegovateľnej aktivity použitej aparatury.

Dňa 12.10.2015 bola odobratá na RÚVZ Košice, Ipeľská 1 vzorka dažďovej vody. Vzorka sa v súčasnosti premeriava.

Kontrolné vzorky vôd

V roku 2015 bolo v rámci medzilaboratórných porovnávacích skúšok MPS-RR-4/2015, pravidelne organizovaných VÚVH Bratislava, vyšetrených 32 kontrolných vzoriek vôd. Laboratórium OOPZ v nich aj napriek problémom so zastaralým a poruchovým prístrojovým vybavením dosiahlo dobré výsledky. Na ich základe získalo Osvedčenie o správnosti výsledkov dosiahnutých v medzilaboratórných porovnávacích skúškach za rok 2015.

Kontinuálne, integrálne a jednorazové merania príkonu dávkového ekvivalentu – PDE

Kontinuálne meranie príkonu dávkového ekvivalentu – RÚVZ Košice

Merania príkonu dávkového ekvivalentu (PDE) sa uskutočňovali sondou FHZ 621 G-L2 na streche budovy RÚVZ, Ipeľská č. 1, Košice. Celodenné meranie pozostáva z kontinuálneho merania PDE v hodinových intervaloch. Priemerný mesačný PDE sa stanovuje z priemerných denných PDE. Zistené hodnoty sa zasielajú do Ústredia radiačnej monitorovacej siete SR (RMS SR) na ÚVZ SR v Bratislave.

V roku 2015 bolo vykonaných 358 celodenných meraní. Významné zvýšenie hodnôt PDE nad dlhodobý priemer nebolo zaznamenané. Priemerný mesačný PDE bol $80,5 \text{ nSv.h-1}$ s maximálnou hodnotou $112,5 \text{ nSv.h-1}$ nameranou 4.5.2015 a minimálnou hodnotou $61,9 \text{ nSv.h-1}$ nameranou 4.8.2015. Dlhodobý priemer PDE pre dané odberové miesto je $107,6 \text{ nSv.h-1}$. Výsledky týchto meraní sa nachádzajú v tabuľke.

Plošné integrálne meranie príkonu dávkového ekvivalentu

Na 18-tich pevných stanovištiach v Košickom a Prešovskom kraji sú od roku 1989 rozmiestnené termoluminiscenčné dozimetre (TLD), ktorých pravidelná výmena sa uskutočňuje v kvartálnych intervaloch. Pretože RÚVZ Košice nevlastní prístroj na vyhodnocovanie dozimetrov tieto po výmene meria pracovník RÚVZ Košice na zariadení na ÚVZ SR v Bratislave. Po vyhodnotení na RÚVZ v Košiciach sú výsledky zasielané do centra Slovenského ústredia radiačnej monitorovacej siete na ÚVZ SR v Bratislave.

V roku 2015 boli výmeny TLD uskutočnené v pravidelných kvartálnych intervaloch. Nebolo zaznamenané významné zvýšenie rádioaktivity a hodnoty integrálnych meraní PDE v sledovaných lokalitách sa pohybovali na úrovniach dlhodobých priemerov charakteristických pre danú lokalitu. Maximálna hodnota PDE bola zistená na stanovišti v Rudnej (okr. RV) za IV. kv. 2015 - PDE = 185 ± 51 nSv.h-1. Minimálna hodnota bola zistená na stanovišti v Kamenici nad Cirochou (okr. HN) za IV. kv. 2015 - PDE = 52 ± 25 nSv.h-1.

Plošné jednorazové meranie príkonu dávkového ekvivalentu

Súčasne s výmenou TLD sa prenosným meračom meria aj okamžitý PDE na stanovišti TLD. Nebolo zaznamenané významné zvýšenie rádioaktivity nad úroveň dlhodobých priemerov charakteristických pre danú lokalitu. Maximálna okamžitá hodnota PDE bola nameraná 29.6.2015 pri výmene TLD II/2015 na III/2015 v Rudnej (okr. RV) - PDE = 165 ± 4 nSv.h-1. Minimálna hodnota bola nameraná 13.1.2015 pri výmene TLD IV/2014 na I/2015 na stanovišti TLD v Milhostove (okr. KS) - PDE = 65 ± 5 nSv.h-1.

Pri odberoch vzoriek v teréne sa jednorazovými meraniami prenosným meračom DC-3-E meria aktuálny príkon dávkového ekvivalentu (PDE) v danom odberovom mieste. V roku 2015 bolo premeraných 185 (112 KE kraj + 73 PO kraj) odberových miest. Nebolo zaznamenané významné zvýšenie hodnôt PDE oproti dlhodobým priemerom, ktoré sú dané predovšetkým geologickým zložením podložja v danej lokalite. Hodnoty PDE sa pohybovali na úrovniach charakteristických pre dané lokality.

V Košickom kraji boli maximálne hodnoty PDE namerané v odberovom mieste: na Jahodnej na ryhe (miesto s najvyššou koncentráciou urán-molybdénovej rudy) – 24.9.2015 PDE = 228 ± 6 nSv.h-1 a 5.8.2015 PDE = 214 ± 4 nSv.h-1. V Prešovskom kraji boli maximálne hodnoty PDE namerané na inkrustových poliach pri vrtoch na termálnom kúpalisku Thermal Park vo Vrbove (okr. KK) – vrt 2 - PDE = 243 ± 6 nSv.h-1 a vrt 1 - PDE = 174 ± 4 nSv.h-1. V ostatných odberových miestach sa hodnoty PDE nachádzali pod úrovňou 170 nSv.h-1. Minimálne hodnoty PDE v jednotlivých krajoch boli namerané v odberových miestach v Milhostove – stanovište TLD - PDE = 65 ± 5 nSv.h-1 a na dvore závodu Mliekáreň TAMI v Kežmarku - PDE = 60 ± 4 nSv.h-1.

Výsledky jednorazových meraní PDE v odberových miestach Košického a Prešovského kraja sú uvedené v tabuľkách.

Spad

Odberové miesto pre vzorky mesačného spadu sa nachádza na streche budovy RÚVZ, Ipeľská č. 1, Košice. Meranie vzoriek sa uskutočňuje na gamaspektrometri (^{137}Cs a ^7Be) a nízkopozad'ovom alfa-beta merači. Doteraz namerané hodnoty aktivity ^{137}Cs sa nachádzajú na úrovni minimálnej detekovateľnej aktivity. Maximálna hodnota ^7Be bola stanovená vo vzorke za mesiac júl: $63,93 \pm 6,93$ Bq.m-2. Maximálna hodnota sumárnej beta aktivity ($16,51 \pm 0,69$ Bq.m-2) bola stanovená v mesiaci október a maximálna hodnota sumárnej alfa aktivity ($6,18 \pm 0,74$ Bq.m-2) boli stanovená v mesiaci apríl. Výsledky meraní sú uvedené v tabuľke.

Rádioaktivita aerosólov v ovzduší

Jedno zo stanovišť merania aerosólov v ovzduší sa nachádza v priestoroch Slovenského hydrometeorologického ústavu v Stropkove - Tisinci, kde ich pracovníci odoberajú kontinuálne počas jedného týždňa v každom mesiaci. Filtre zasielajú na vyhodnotenie na RÚVZ v Košiciach.

Za rok 2015 bolo odobratých 7 filtrov. Vyhodnocovanie filtrov sa vykonáva gama spektrometrickou analýzou. Výsledky meraní aktivity ^{137}Cs ani v jednom prípade nezaznamenali zvýšené hodnoty od dlhodobého priemeru.

V roku 2015 bolo odobratých iba 7 vzoriek aerosólov. Uvedená skutočnosť sa vyskytla v dôsledku zastaraného prístrojového vybavenia na odber aerosólov. Slovenský hydrometeorologický ústav oznámil RÚVZ Košice, že z dôvodu vznikajúcich prevádzkových problémov pri činnosti predmetného zariadenia, zastavuje odber vzoriek aerosólov v ďalších mesiacoch a požaduje zakúpenie nového odberového zariadenia.

Meranie vzoriek potravinového reťazca

Pri monitorovaní sa berie zreteľ na sledovanie tých druhov potravín, ktoré predstavujú rozhodujúci zdroj príjmu rádionuklidov obyvateľstvom.

V roku 2015 v rámci monitorovania rádioaktivity boli sezónne odobraté vzorky potravín v spolupráci s RÚVZ Košického a Prešovského kraja v jednotlivých okresoch. V sledovaných lokalitách sa stanovovali hodnoty ^{137}Cs v obilninách (57 vzoriek - z toho kukurica (9), jačmeň (12), pšenica (13), raž (8), ovos (12)), jačmeň sladovnícky (1), sladový kvet (1) a slad (1)), v ovocí (19 vzoriek - z toho hrušky (9), jablká (10)), v zelenine (22 vzoriek - z toho zemiaky (10), mrkva (6) a petržlen (6)) a v hubách - 8 vzoriek. Gamaspektrometricky boli vyhodnotené aj vzorky mäsa (11) a bylín (10). Maximálna hodnota obsahu ^{137}Cs sa stanovila vo vzorke mäsa Diviak lesný z lokality Kojšovská hoľa ($30,94 \pm 0,77 \text{ Bq.kg}^{-1}$).

U plodín sú hmotnostné aktivity na takej nízkej úrovni, že sa vytvárajú zmesné vzorky a pomocou špeciálnej metodiky sa ^{137}Cs koncentruje. Merania sa vykonávali na RÚVZ Košice gamaspektrometrickou analýzou. Odobraté vzorky sú v súčasnosti v štádiu merania. V roku 2010 došlo k poruche detektora a jedna gamaspektrometrická linka je mimo prevádzky, čo má za následok spomalenie stanovenia obsahu umelých rádionuklidov v jednotlivých vzorkách potravinového reťazca.

Huby so svojim metabolizmom sa výrazne odlišujú od zelených rastlín a vyznačujú sa výraznou schopnosťou akumulovať rádiónúklid. V súvislosti s touto skutočnosťou sa v sledovanom období odoberali a spracovávali vzorky húb z rôznych lokalít Košického a Prešovského kraja.

V rámci monitorovania rádioaktivity v životnom prostredí boli odobierané aj vzorky kravského (15) a ovčieho (18) mlieka. Kravské mlieko sa odoberalo v mliekarni Kežmarok a na troch poľnohospodárskych družstvách (Jarovnice, Perín a Turnianska Nová Ves) a ovčie mlieko sa vzorkovalo na PD Kluknava-Slatvina, PD Hermanovce a PD Uzovské Pekľany. Hodnoty aktivity sa stanovovali v mesačných zlievaných vzorkách (100 ml/deň). Maximálna hodnota ^{137}Cs ($0,024 \pm 0,005 \text{ Bq.l}^{-1}$) bola stanovená vo vzorke kravského mlieka z lokality Turnianska Nová Ves odobratej v júli. Maximálna hodnota ^{137}Cs ($0,043 \pm 0,006 \text{ Bq.l}^{-1}$) bola stanovená vo vzorke ovčieho mlieka z lokality Uzovské pekľany odobratej v júni 2015.

V súvislosti s požiadavkou Európskej únie sa od roku 2005 odberajú vzorky celodennej stravy bez diétnych obmedzení na pracoviskách Fakultnej nemocnice L. Pasteura. Z odobratých vzoriek sa vytvára zmesná vzorka, ktorá sa po spracovaní gamaspektrometricky vyhodnocuje.

Najvyšší obsah ^{137}Cs vo vzorkách celodennej stravy bol stanovený v prvom kvartáli $0,029 \pm 0,011 \text{ Bq.kg}^{-1}$.

Gamaspektrometricky boli vyhodnotené aj vzorky sladu, sladovníckeho jačmeňa a sladového kvetu zo sladovne v Michalovciach. Vo vzorkách namerané hodnoty ^{137}Cs boli pod detekčným limitom.

Meranie vzoriek pôd a porastov

Vzorky pôd sa odoberali v rámci Košického a Prešovského kraja v 18 lokalitách raz ročne v miestach, kde sú umiestnené termoluminiscenčné dozimetre. Vzorky sa odoberali v troch vrstvách: prvá vrstva 0-5 cm, druhá vrstva 5-15 cm a tretia 15-30 cm pod povrchom plochy 30x30 cm. Vzorky sa vyhodnocujú na obsah umelých a prírodných rádionuklidov. Výsledky sú prezentované v tabuľke.

Maximálna hodnota aktivity ^{137}Cs sa namerala u vzorky z prvej vrstvy v lokalite Štrbské Pleso ($19,27 \pm 0,59 \text{ Bq.kg}^{-1}$). Najnižší obsah ^{137}Cs bol stanovený vo vzorke pôdy z tretej vrstvy lokality Kamenica nad Čirochou (^{137}Cs $0,45 \pm 0,25 \text{ Bq.kg}^{-1}$).

Spolu so vzorkami pôd sa odoberali aj vzorky porastov v daných lokalitách. Výsledky sú uvedené v tabuľke.

V súvislosti so vstupom do Európskej únie za účelom sledovania migrácie ^{137}Cs v hĺbkovom profile vrstvenom na 0 – 5 cm, 5 – 15 cm a 15 – 30 cm sa v lokalite Krásna nad Hornádom, v povodí rieky Hornád, raz mesačne a v lokalite Viničky, v povodí rieky Bodrog, raz kvartálne odoberali vzorky pôd. Najvyššia hodnota aktivity ^{137}Cs bola stanovená vo vzorke pôdy z II. vrstvy z lokality Krásna nad Hornádom odobratej 18. 09. 2015 a dosiahla hodnotu $9,45 \pm 0,58 \text{ Bq.kg}^{-1}$. Najnižšia hodnota aktivity ^{137}Cs bola stanovená vo vzorke pôdy z II. vrstvy z lokality Viničky odobratej 30. 09. 2015 a dosiahla hodnotu $2,83 \pm 0,38 \text{ Bq.kg}^{-1}$. Výsledky sú uvedené v tabuľke.

8. OŽIARENIE OBYVATEĽOV PRÍRODNÝM IONIZUJÚCIM ŽIARENÍM (informácia o aktivitách v oblasti)

Radón v pobytových priestoroch a pôdnom vzduchu (v životnom prostredí)

Najväčší podiel (>80 %) na celkovej radiačnej záťaži obyvateľstva majú prírodné zdroje žiarenia a z nich najvýznamnejší je ^{222}Rn . Pracovníci odboru vykonávajú merania objemovej aktivity radónu v pobytových priestoroch, v pôdnom vzduchu, a v banských a jaskynných priestoroch.

Objemová aktivita radónu (OAR) v pobytových priestoroch bola stanovovaná v izbe bytu na Jarnej 2 v Košiciach. Bolo vykonaných 7 meraní OAR. Smerná hodnota 400 Bq/m^3 vzduchu nebola prekročená v žiadnom meranom mieste. Maximálna stanovená hodnota OAR bola 253 Bq/m^3 .

Objemová aktivita radónu v pôdnom vzduchu bola stanovovaná na neobhospodárovanom pozemku na Olšavskej 27 v Poproči (okres Košice – vidiek). Bolo vykonaných 5 meraní OAR. Na základe nameraných hodnôt bolo majiteľovi doporučené po vykonaní terénnych úprav merania objemovej aktivity radónu v pôdnom vzduchu zopakovať.

Objemová aktivita radónu v banských a jaskynných priestoroch v roku 2015 nebola stanovovaná.

Jahodná – okolie prieskumných vrtov a príľahlé lokality

V súvislosti s negatívnymi reakciami rôznych ochranárskych organizácií na geologicko-prieskumnú činnosť a vo vzťahu k novej ťažbe uránu v lokalite Jahodná - Kuríšková boli v roku 2015 uskutočnené merania a odbery vzoriek v lokalitách Jahodná, Košická Belá, Alpinka, Myslava a Nižný Klátov.

V odberových miestach (12 miest) bolo vykonaných 60 meraní príkonu dávkového ekvivalentu (PDE). Nebolo zaznamenané významné zvýšenie rádioaktivity oproti dlhodobým priemerom charakteristickým pre dané lokality. Príkon dávkového ekvivalentu sa v týchto miestach pohyboval v intervale $\text{PDE} = 112 \pm 3 \text{ nSv.h}^{-1}$ (Košická Belá – potok Belá, pred hotelom Gardena) až $\text{PDE} = 214 \pm 4 \text{ nSv.h}^{-1}$ (na Jahodnej, na ryhe (ryha = miesto s najvyššou koncentráciou uránovej rudy)).

V III. a IV. kvartáli 2015 boli v lokalitách Jahodná – rampa, Jahodná – ryha a Jahodná – chata rozmiestnené termoluminiscenčné dozimetre (TLD). Tie sa budú v kvartálnych intervaloch pravidelne vymieňať. Hodnoty PDE prírodného pozadia v lokalitách Jahodná – rampa a Jahodná – chata sa pohybovali v intervale 93 – 119 nSv.h-1, v lokalite Jahodná – ryha v intervale 166 – 174 nSv.h-1.

Pitné vody (36 vzoriek) boli odobraté zo šiestich príľahlých lokalít. V stanovovaných ukazovateľoch (celková objemová aktivita alfa, celková objemová aktivita beta, objemová aktivita ^{222}Rn , objemová aktivita ^{226}Ra , koncentrácia prírodného uránu cUnat, gamaspektrometrické vyšetrenie) nebolo zistené prekročenie smerných hodnôt platných pre pitnú vodu. Maximálne hodnoty celkovej objemovej aktivity alfa boli stanovená vo vzorkách vôd: vlastný vodný zdroj, chata Klatovianka, Nižný Klátov - $aV,\alpha = 0,17\pm 0,04 \text{ Bq.l-1}$ a vlastný vodný zdroj, hotel Gardena, Košická Belá - $aV,\alpha = 0,15\pm 0,03 \text{ Bq.l-1}$. Maximálne hodnoty celkovej objemovej aktivity beta sa pohybovali pod úrovňou $0,09 \text{ Bq.l-1}$. Maximálna hodnota objemovej aktivity radónu-222 $aV,^{222}\text{Rn} = 125,6\pm 29,5 \text{ Bq.l-1}$ bola zistená vo vzorke vody: vlastný vodný zdroj, chata Klatovianka, Nižný Klátov. Hodnoty objemovej aktivity rádia-226 vo všetkých vodách nepresahovali úroveň $0,014 \text{ Bq.l-1}$. Maximálna hodnota koncentrácie prírodného uránu cUnat = $0,014\pm 0,001 \text{ mg.l-1}$ bola stanovená vo vode z vlastného vodného zdroja na chate Alpinka.

Povrchové vody a ich sedimenty boli odoberané z piatich lokalít: Jahodná – rampa, Košická Belá – potok Belá, Košice - Alpinka – Čermel'ský potok, Košice – Myslava – Myslavský potok a Nižný Klátov – potok Vrbica. Odoberatých bolo 30 vzoriek povrchových vôd a 5 vzoriek ich sedimentov. V povrchových vodách v stanovovaných ukazovateľoch (celková objemová aktivita alfa, celková objemová aktivita beta, objemová aktivita ^{222}Rn , objemová aktivita ^{226}Ra , koncentrácia prírodného uránu cUnat, gamaspektrometrické vyšetrenie) nebolo oproti dlhodobým hodnotám zaznamenané zvýšenie hodnôt týchto ukazovateľov. Maximálne hodnoty v ukazovateľoch celková objemová aktivita alfa, celková objemová aktivita beta a objemová aktivita ^{226}Ra boli zistené vo vzorke vody odobratej 13. 08. 2015 v Myslave z Myslavského potoka: $aV,\alpha = 0,24\pm 0,05 \text{ Bq.l-1}$, $aV,\beta = 0,17\pm 0,02 \text{ Bq.l-1}$, $aV,^{226}\text{Ra} = 0,058\pm 0,012 \text{ Bq.l-1}$.

Vo vzorkách sedimentov nebolo oproti dlhodobým priemerom zaznamenané významné zvýšenie rádioaktivity.

Zároveň bolo odobraných 24 vzoriek pôd, 8 vzoriek porastov, 4 vzorky húb, 10 vzoriek byliniek a 2 vzorky machu. Odoberané vzorky sa v súčasnosti premeriavajú.

9. INFORMOVANIE VEREJNOSTI

V roku 2015 v rámci Špecializovaného kurzu pre pracovníkov Colného úradu boli vo Vyšnom Nemeckom prezentované prednášky s témou „Filozofia radiačnej ochrany“ a v Košiciach a v Poprade boli prezentované prednášky s témou „Ochrana zdravia pred ionizujúcim žiarením.“ V rámci odborného semináru „Prevádzka a nakladanie so zdrojmi ionizujúceho žiarenia, poistenie zodpovednosti“ bola prezentovaná prednáška s témou „Ochrana zdravia pred žiarením z pohľadu zákona č. 355/2007 Z.z.“

Dňa 10.11.2015 bol v rádiu Regina odvysielaný rozhovor na tému ionizujúce žiarenie a radiačná ochrana.

10. MEDZIREZORTNÁ SPOLUPRÁCA

Odbor ochrany zdravia pred žiarením spolupracoval s Odborom hygieny životného prostredia. Spolupracovali sme pri odbere a monitorovaní vzoriek životného prostredia v lokalite Jahodná.

11. MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA

Vstupom Slovenskej republiky do Európskej únie sa pre Slovenskú republiku stali záväznými ustanovenia zmluvy o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu, ktoré v článku č. 35 požadujú, aby každý členský štát EÚ vykonával monitorovanie rádioaktivity v životnom prostredí a v pravidelných intervaloch oznamoval namerané výsledky Európskej komisii. Zároveň podľa citovaného článku Európska komisia preveruje a kontroluje subjekty, ktoré monitorovanie vykonávajú.

12. HLAVNÉ ÚLOHY A ICH PLNENIE, ÚČASŤ NA PROJEKTOCH

Stav plnenia programov a projektov riešených na Odbore ochrany zdravia pred žiarením v roku 2015 bol samostatne spracovaný v januári 2016 a závery plnenia boli zaslané koordinátorovi riešených programov a projektov v rámci Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach.

V rámci Odboru ochrany zdravia pred žiarením prioritnou úlohou bolo Sledovanie obsahu prírodných ako aj umelých rádionuklidov v zložkách životného prostredia a článkoch potravinového reťazca lokality Jahodná z dôvodu plánovanej ťažby uránu v tejto oblasti.

Rádioaktivita životného prostredia bola monitorovaná v ložiskovom území Jahodná (pri prieskumných vrtoch) a vybraných prilahlých lokalitách (Košická Belá, Myslava, Alpinka). Analyzovali sa povrchové vody, sedimenty povrchových tokov, pôdy, porast, lesné plody.

Výsledky meraní sú uvedené v tabuľkách a zhodnotenie výsledkov je prezentované v časti „8. Ožiarenie obyvateľov prírodným ionizujúcim žiarením“.

13. CELKOVÉ ZHODNOTENIE ÚROVNE RADIAČNEJ OCHRANY OBYVATEĽOV

Za účelom hodnotenia celkovej dávkovej záťaže sa vykonáva monitorovanie životného prostredia, kde sa sleduje úroveň radiačnej kontaminácie atmosféry, hydrosféry, pôdy a článkov potravinového reťazca.

ožiarenie v dôsledku činností vedúcich k ožiareniu – prehľad hlavných zdrojov ožiarenie pri lekárskej expozícii (prehľad dostupných údajov o expozíciách).

Pracovníci so zdrojmi ionizujúceho žiarenia pri výkone svojej činnosti používajú dozimetre, ktoré sú podľa druhu činnosti mesačne, alebo kvartálne vyhodnocované. Pracoviská sú monitorované, kde sa sleduje príspevok k celkovej dávkovej záťaži pracovníkov.

Na základe oznámenia Slovenskej legálnej metrológie, n.o., oddelenia osobnej dozimetrie Metrologického pracoviska Bratislava bolo v roku 2015 riešených 12 prípadov zvýšenej hodnoty efektívnej dávky z externých zdrojov ionizujúceho žiarenia u pracovníkov v zdravotníctve s mesačne vyhodnocovanými osobnými dozimetrami. U troch pracovníkov došlo k opakovanému prekročeniu hodnoty efektívnej dávky z externých zdrojov ionizujúceho žiarenia. V prípade kvartálne vyhodnocovaných dozimetrov u 10 pracovníkov v zdravotníctve bola zistená nadexpozícia a z toho 3 mali opakovanú nadexpozíciu.

VF, s.r.o., Žilina, Služba osobnej dozimetrie nám oznámila prekročenie dávok mesačne vyhodnocovaných dozimetrov UNLP Košice u jedného pracovníka a u kvartálne vyhodnocovaných dozimetrov u 2 pracovníkov. Ožiarenie prírodným ionizujúcim žiarením (info o aktivitách v oblasti) ožiarenie spôsobené pretrvávajúcou kontamináciou ŽP.

14. RADIAČNÉ UDALOSTI, NEHODY A HAVÁRIE, HAVARIJNÁ PRIPRAVENOSŤ

15. INFORMÁCIE O ODBORE OCHRANY ZDRAVIA PRED IONIZUJÚCIMI ŽIARENÍM

Zabezpečenie činnosti pri mimoriadnych udalostiach (prehľad aktivít –výjazdov pri nálezoch, účasť na cvičeniach, vybavenie a podobne)

Zamestnanci Odboru ochrany zdravia pred žiarením v roku 2014 riešili tieto mimoriadne udalosti.

Krajské riaditeľstvo PZ v Košiciach Odbor kriminálnej polície nás informovalo o zaistení etalónov na ulici Komenského v Košiciach. Etalóny boli určené k definovaniu, uchovávaniu a reprodukcii meracej jednotky pri jej prenose na iné meradlo. Ako výrobca bol uvedený Ústav pre výskum, výrobu a využitie izotopov Praha, ktorý zanikol už v roku 1992.

Nález rádioaktívneho materiálu bol prenesený do KCHL CO v Jasove.

V suteréne budovy VOÚ, a.s., Košice, kde je uložený rádioaktívny materiál ^{226}Ra , došlo v júni 2015 v súvislosti s nepriaznivými poveternostnými podmienkami k zaplaveniu skladovacieho priestoru. Pracovníci Odboru ochrany zdravia pred žiarením vykonali obhliadku pracoviska. V súčasnosti sa prehodnocujú navrhované opatrenia na riešenie predchádzania uvedenej situácie.

Pracovníci Odboru ochrany zdravia pred žiarením RÚVZ Košice riešili aj ohlásenie zvýšených hodnôt rádioaktivity v kovovom šrote vo výkupni šrotu v Košiciach. Šetrením sa zistilo, že zvýšené hodnoty vykazovali dva vypínače z vojenskej techniky neznámeho pôvodu. Kontaminované predmety boli odovzdané firme JAVYS, a.s., Bratislava na ďalšie meranie a analýzu.

b. personálne obsadenie a štruktúra personálu (prípadne vývoj za posledné roky)

Odbor sa v roku 2015 skladal z dvoch oddelení, ktoré rovnako ako v roku 2014 neboli dostatočne personálne obsadené. K 31.12.2015 bolo personálne obsadenie odboru 8 pracovníkmi.

Členenie odboru ochrany zdravia pred žiarením:

Vedúci odboru

1. Oddelenie röntgenov, uzavretých a otvorených žiaričov DAHE - 3
2. Oddelenie rádioaktivity a monitorovania životného prostredia

Vedúci oddelenia VŠ - 2 , lab. - 2

Počet pracovníkov odboru v roku 2015: 8 z toho 3 VŠ , 3-DAHE, 2 lab.

c. prístrojové vybavenie

1. Merač kontaminácie - CONTAMAT FHT 111M
2. Dozimeter MINI-ION Model 2130 S, typ MFG535
3. Merač dávky a DP FH-40-G-L
4. telesonda Prístroj zn. IdentiFINDER
5. Gamaspektrometrická zostava CANBERRA
6. Merač DP-Sonda FHZ-621-G-L2
7. Merač rozpadových produktov Rn RP-23
8. Merač pôdného radónu LUK-3RD

d. doškoľovanie a vzdelávanie personálu

e. členstvo v domácich a medzinárodných výboroch

f. zahraničné pracovné cesty

Tab. č. 1 - Prehľad výkonov štátneho zdravotného dozoru na pracoviskách so zdrojmi ionizujúceho žiarenia – Košický a Prešovský kraj

Druh výkonu	Zdravotníctvo	Priemysel	Poľnohospodárstvo	Školstvo Veda Výskum	Iné	Spolu
Počet previerok	169	14	5	1	7	196
Návrh na zákaz činnosti	-	-	-	-	-	-
Podklady pre správnu činnosť	159	19	3	1	4	186
Počet meraní rtg žiarenia	941	45	10	-	50	1046
Počet meraní gama žiarenia	100	312	-	20	160	592
Prešetrenie chorôb z povolania	-	-	-	-	-	-
Odborné vyjadrenia	296	21	6	2	12	337
Mimoriadne udalosti	1	-	-	-	3	4
Prešetrenia nadexpozií	25	-	-	-	-	25
Prešetrenia nehôd	-	-	-	-	-	-
Stanoviská pre MZ SR	-	-	-	-	-	-
Skúšky odbornej spôsobilosti	-	-	-	-	-	-
Počet školených pracovníkov	50	-	-	10	75	135
Prednášky (hodín)	4	-	-	2	10	16
Publikačná činnosť	-	-	-	-	-	-
Sťažnosti	-	-	-	-	-	-
Konzultácia a odborné jednanie	415	56	11	19	203	704

Spracoval: RÚVZ Košice, OOZPŽ
február 2016

Tab. č. 2 - Prehľad o počte jednotlivých röntgenových pracovísk – Košický kraj

Okres	Spolu	Z t o h o									
		Zdravotnícke rtg pracoviská							Vete- rinár-ne rtg	Techn. rtg	
		zubné		pojaz. rtg	skiagr. skiask.	mamo graf	tera- pia	CT		makro strukt.	mikro štrukt.
		štátne	súkr.								
Gelnica	9	1	2	3	3	-	-	-	-	-	-
Košice – mesto	287	16	105	30	65	10	2	7	17	31	4
Košice – okolie	25	3	12	-	5	1	-	-	3	-	1
Michalovce	60	1	31	4	13	2	-	2	3	4	-
Rožňava	30	2	13	2	10	1	-	1	1	-	-
Sobrance	11	-	10	-	1	-	-	-	-	-	-
Spišská Nová Ves	52	2	29	2	11	1	-	2	2	2	1
Trebišov	52	1	24	7	14	2	-	1	3	-	-
Spolu	526	26	226	48	122	17	2	13	29	37	6

Spracoval: RÚVZ Košice, OOZPŽ
február 2016

Tab. č. 3 - Prehľad o počte jednotlivých röntgenových pracovišok – Prešovský kraj

Okres	Spolu	Z toho										
		Zdravotnícke rtg pracoviská								Vete- rinár-ne rtg	Techn. rtg	
		Zubné		pojaz. rtg	skiagr. Skiask.	mamo graf	tera- pia	CT	makro strukt.		mikro štrukt.	
		štátne	súkr.									
Bardejov	44	3	26	4	6	1	-	1	3	-	-	
Humenné	41	1	19	5	8	2	-	1	1	3	1	
Kežmarok	22	2	11	1	6	1	-	1	-	-	-	
Levoča	20	1	6	2	8	2	-	1	-	-	-	
Medzilaborce	4	1	-	-	3	-	-	-	-	-	-	
Poprad	79	2	32	9	21	1	-	3	3	6	2	
Prešov	104	2	61	5	23	4	2	3	4	-	-	
Sabinov	15	2	5	-	6	1	-	-	1	-	-	
Snina	20	-	13	3	2	1	-	1	-	-	-	
Stará Ľubovňa	18	-	12	2	2	1	-	1	-	-	-	
Stropkov	9	1	7	-	1	-	-	-	-	-	-	
Svidník	19	3	9	2	4	-	-	1	-	-	-	
Vranov	40	2	22	6	5	1	-	1	3	-	-	
Spolu	435	20	223	39	95	15	2	14	15	9	3	

Spracoval: RÚVZ Košice, OÖZPŽ
február 2016

Tab. č. 4 - Prehľad rádioizotopových pracovísk s uzavretými rádioaktívnymi žiaričmi Košický kraj

Okres	Spolu	Výskum - Ústavy	Školstvo	Zdravotníctvo	Priemysel
Gelnica	-	-	-	-	-
Košice – mesto	55	3	4	4	44
Košice – okolie	1	-	-	-	1
Michalovce	5	1	-	1	3
Rožňava	2	-	-	-	2
Sobrance	-	-	-	-	
Spišská Nová Ves	-	-	-	-	
Trebišov		-	-	-	
Spolu	63	4	4	5	50

Spracoval: RÚVZ Košice, OZPŽ, február 2016

Tab. č. 5 - Prehľad rádioizotopových pracovísk s uzavretými rádioaktívnymi žiaričmi – Prešovský kraj

Okres	Spolu	Výskum-Ústavy	Školstvo	Zdravotníctvo	Priemysel
Bardejov	-	-	-	-	-
Humenné	3	-	-	-	3
Kežmarok	10	-	-	-	10
Levoča	-	-	-	-	-
Medzilaborce	-	-	-	-	-
Poprad	5	-	-	-	5
Prešov	2	-	-	1	1
Sabinov	-	-	-	-	-
Snina	-	-	-	-	-
Stará Ľubovňa	-	-	-	-	-
Stropkov	-	-	-	-	-
Svidník	-	-	-	-	-
Vranov	2	-	-	-	2
Spolu	22	-	-	1	21

Spracoval: RÚVZ Košice, OZPŽ, február 2016

Tab. č. 6 - Prehľad rádioizotopových pracovísk s otvorenými rádioaktívnymi žiaričmi – Košický kraj

Okres	Spolu	Výskum Ústavy	Školstvo	Zdravotníctvo	Iné
Gelnica	-	-	-	-	-
Košice-mesto	16	4	9	3	-
Košice-okolie	-	-	-	-	-
Michalovce	1	-	-	1	-
Rožňava	-	-	-	-	-
Sobrance	-	-	-	-	-
Spišská Nová Ves	-	-	-	-	-
Trebišov	-	-	-	-	-
Spolu	17	4	9	4	-

Spracoval: RÚVZ Košice, OOZPŽ, február 2016

Tab. č. 7 - Prehľad rádioizotopových pracovísk s otvorenými rádioaktívnymi žiaričmi – Prešovský kraj

Okres	Spolu	Výskum Ústavy	Školstvo	Zdravotníctvo	Iné
Bardejov	-	-	-	-	-
Humenné	-	-	-	-	-
Kežmarok	-	-	-	-	-
Levoča	-	-	-	-	-
Medzilaborce	-	-	-	-	-
Poprad	1	-	-	1	-
Prešov	1	-	-	1	-
Sabinov	-	-	-	-	-
Snina	-	-	-	-	-
Stará Ľubovňa	-	-	-	-	-
Stropkov	-	-	-	-	-
Svidník	-	-	-	-	-
Vranov	-	-	-	-	-
Spolu	2	-	-	2	-

Spracoval: RÚVZ Košice, OOZPŽ, február 2016

Tab. č. 8 – Prehľad o zdrojoch ionizujúceho žiarenia na defektoskopických pracoviskách – Košický kraj

Okres	RTG	URI	Spolu RTG + URI	Z toho súkromné
Gelnica	-	-	-	-
Košice- mesto	14	9	23	2
Košice-okolie	-	-	-	-
Michalovce	2	1	3	-
Rožňava	-	-	-	-
Sobrance	-	-	-	-
Spišská Nová Ves	-	-	-	-
Trebišov	-	-	-	-
Spolu	17	10	26	2

Spracoval: RÚVZ Košice, OOZPŽ, február 2016

Tab. č. 9 – Prehľad o zdrojoch ionizujúceho žiarenia na defektoskopických pracoviskách – Prešovský kraj

Okres	RTG	URI	Spolu RTG + URI	Z toho Súkromné
Bardejov	-	-	-	-
Humenné	1	1	2	-
Kežmarok	-	-	-	-
Levoča	-	-	-	-
Medzilaborce	-	-	-	-
Poprad	6	2	8	-
Prešov	1	1	2	-
Sabinov	-	-	-	-
Snina	-	-	-	-
Stará Ľubovňa	-	-	-	-
Stropkov	-	-	-	-
Svidník	-	-	-	-
Vranov	-	-	-	-
Spolu	8	4	12	

Spracoval: RÚVZ Košice, OOZPŽ, február 2016

Tab. č. 10 - Používané druhy rádionuklidov a množstvo spracovanej aktivity v roku 2015

Odberateľ	Rádionuklid											
	123I [MBq]	125I [MBq]	131I [GBq]	99mTc [GBq]	90Y [MBq]	81mKr [MBq]	201Tl [MBq]	67Ga [MBq]	111In [MBq]	89Sr [MBq]	223Ra [MBq]	18F-FDG [GBq]
INMM Košice	21 570	11,61	613,53	498,5	-	6 510	-	-	2 140	-	84	729
RIA lab., Košice	-	1 299,43	-	-	-	-	-	-	-	-		
NsP ONM Michalovce	-	-	-	86,0	-	-	-	-	-	-		
Nemocnica Poprad, ONM	10 172	-	-	246,7	555	2 775	-	-	-	-		
Vivamed, ONM Prešov	34 040	-	-	822,9	-	9 065	-	-	4 270	450		
Spolu	65 782	1 311,04	613,53	1 654,1	555	18 350			6 410	450	84	729

Spracoval: RUVZ Košice, OOPZ, február 2016

Tab. č. 11 - Prehľad odobratých vzoriek, analýz a rádiometrických vyšetrení v roku 2015 v Košickom a Prešovskom kraji

Druh vyšetřovaného materiálu	Počet odobr. vz.	Počet chemických a rádiochemických analýz						Počet rádiometrických vyšetření				
		Suma alfa	Suma beta	Sr-90	U-nat	Ra-226	Spolu analýz	Vonk.γ		Suma alfa	Suma beta	S
								TLD	DP			
atmosférický spad	12	12	12	-	-	-	24	-	-	12	12	-
aerosóly v život. prostr.	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
vody pitné, povrchové, banské, iné (kontrolné)	686	190	186	-	53	47	476	-	-	190	186	-
hydrosféra- sedimenty dna a vodné rastliny	23	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ovocie, zelenina	50	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
obilie	45	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
steril. ovocie a zelenina	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
huby	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Iné potraviny (mlieko, mäso,CS,slad, bylinky)	61	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ovzdušie v priest. obč. vybavenosti a bytoch	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
stavebný materiál	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Spracoval: RUVZ Košice, OOPZ, február 2016

Tab. č. 11 – Prehľad odobratých vzoriek, analýz a rádiometrických vyšetření v roku 2015 v Košickom a Prešovskom kraji dokončenie tabuľky

Druh vyšetřovaného materiálu	Počet odobr. vz.	Počet chemických a radiochemických analýz						Počet radiometrických vyšetření				
		Suma alfa	Suma beta	Sr-90	U-nat	Ra-226	Spolu analýz	Vonk.γ		Suma alfa	Suma beta	S 9
								TLD	DP			
pôdy	104	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
porasty, křmne zmesi	35	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
stery	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
vyhodnocovanie TLD	85	-	-	-	-	-	-	85	-	-	-	-
merania PDE	1311	-	-	-	-	-	-	-	1311	-	-	-
S p o l u	2456	202	198	-	53	47	500	85	1311	202	198	-

Spracoval: RÚVZ Košice, OOPZ, február 2016

Tab. č. 12 - Výsledky merania rádioaktivity aerosólov v Bq.m-3 za rok 2015 v odberovom mieste - SHMÚ Stropkov

Odber od - do	Aktivita [Bq.m-3]	
	⁷ Be	¹³⁷ Cs
12.I. – 19.I.2015	4,00 E-04 ± 1,06 E-05	< 1,74 E-06
09.II. – 16.II.2015	5,91 E-04 ± 1,51E-05	< 2,47 E-02
09.III. – 16.III.2015	5,49 E-04 ± 1,44 E-05	< 2,22 E-06
13.IV. – 20.IV.2015	6,99 E-04 ± 1,70 E-05	< 1,96 E-06
13.VII. – 20.VII.2015	1,56 E-03 ± 3,18 E-05	< 1,77 E-06
10.VIII. – 17.VIII.2015	1,25 E-03 ± 2,64 E-05	4,27 E-06 ± 4,36 E-07
14.IX. – 21.IX.2015	8,68 E-04 ± 1,92 E-05	1,79 E-06 ± 3,42 E-07

Spracoval: RÚVZ Košice, OOPZ, február 2016

Tab. č. 13 - Výsledky merania rádioaktivity spadov v Bq.m-2 za rok 2015 odoberaných na RÚVZ Košice, Ipeľská 1

Odber od - do	Aktivita [Bq.m-2]			
	⁷ Be	¹³⁷ Cs	Σα	Σβ
2.I. – 2.II.	-	< 1,89	1,61 ± 0,69	8,24 ± 0,52
2.II. – 2.III.	-	< 1,47	< 0,65	3,82 ± 0,33
2.III. - 1.IV.	8,91 ± 3,72	< 1,41	1,84 ± 0,45	8,30 ± 0,42
1.IV. – 4.V.	27,45 ± 6,21	< 1,82	6,18 ± 0,74	16,17 ± 0,56
4.V. – 1.VI.	58,27 ± 5,92	< 1,75	2,22 ± 0,48	12,38 ± 0,48
1.VI. – 1.VII.	10,26 ± 6,22	< 1,49	3,00 ± 0,84	5,38 ± 0,45
1.VII. – 3.VIII.	63,93 ± 6,93	< 1,92	4,42 ± 0,95	12,84 ± 0,59
3.VIII. - 2.IX.	27,32 ± 5,29	< 1,66	3,38 ± 0,90	12,46 ± 0,55
2.IX. – 1.X.	38,76 ± 5,82	< 1,50	3,90 ± 1,00	16,50 ± 0,65
1.X. – 2.XI.	31,02 ± 5,54	< 1,66	3,37 ± 1,03	16,51 ± 0,69
2.XI. – 1.XII.	9,94 ± 5,48	< 1,65	2,56 ± 0,85	7,15 ± 0,45
1. XII. – 4. I.16	42,69 ± 9,14	< 2,90	1,85 ± 0,87	9,09 ± 0,55

Spracoval: RÚVZ Košice, OOPZ, február 2016

Tab. č. 14 - Merania rádioaktivity stavebných materiálov v Bq.kg-1 za rok 2015 z lokalít Košického a Prešovského kraja

Druh	Aktivita [Bq.kg-1]			
	²²⁶ Ra	²³² Th	⁴⁰ K	I
stav. materiál LABORTEST - USS Košice	209,66 ± 1,05	198,24 ± 1,27	89,67 ± 4,18	1,72
prír. kamenivo VSK MINERAL Košice, lom Breziny	19,97 ± 0,21	25,11 ± 0,24	536,85 ± 8,73	0,37
prír. kamenivo VSK MINERAL Košice, lom Dargov	24,83 ± 0,23	27,26 ± 0,25	608,76 ± 9,75	0,42
prír. kamenivo AGROMELIO, Veľký Šariš, štrkov. Orkucany	11,59 ± 0,16	11,32 ± 0,14	344,71 ± 5,79	0,21
prír. kamenivo AGROMELIO, Veľký Šariš, lom Žehňa	19,64 ± 0,21	23,98 ± 0,23	554,96 ± 8,95	0,37
prír. kamenivo AGROMELIO, Veľký Šariš, lom Mošurov	1,90 ± 0,12	2,48 ± 0,08	102,53 ± 2,42	0,05
GREENSEAL 100 prísada do betónu výr. GREENSEAL PRODUCTS Malajzia, obj.TSÚS-Tatr. Štrba	29,36 ± 0,31	25,89 ± 0,29	231,01	0,3
GREENSEAL 200 náterová látka výr. GREENSEAL PRODUCTS Malajzia, obj.TSÚS-Tatr. Štrba	104,92 ± 0,61	127,41 ± 0,87	260,62 ± 5,61	1,07
prír. kamenivo CARMEUSE SLOVAKIA sro, Slavec, lom Včeláre	1,83 ± 0,11	-	58,66 ± 1,92	0,03
prír. kamenivo CARMEUSE SLOVAKIA sro, Slavec, lom Malá Vieska	33,89 ± 0,26	3,12 ± 0,10	198,48 ± 3,99	0,19
prír. kamenivo CARMEUSE SLOVAKIA sro, Slavec, lom Trebejov	14,11 ± 0,16	1,19 ± 0,07	99,82 ± 2,42	0,09

Tab. č. 14 - Merania rádioaktivity stavebných materiálov v Bq.kg-1 za rok 2015 z lokalít Košického a Prešovského kraja – dokončenie

Druh	Aktivita [Bq.kg-1]			
	²²⁶ Ra	²³² Th	⁴⁰ K	I
škvara, Ing. Juraj Petruňa, byť č. 12, Jarná 2, Košice	29,85 ± 0,27	29,78 ± 0,27	388,08 ± 6,76	0,38
prír. kamenivo CARMEUSE SLOVAKIA sro, Slavec, lom Gombasek	1,87 ± 0,10	0,73 ± 0,06	63,30 ± 1,93	0,03

Spracoval: RÚVZ Košice, OOPZ, február 2016

Tab. č. 15 - Výsledky monitorovania rádioaktivity v mäse z divej zveri v Bq.kg-1 čerstvej váhy za rok 2015 z lokalít Košického a Prešovského kraja

Druh	Lokalita	¹³⁷ Cs [Bq.kg-1]
Diviak lesný - mäso	Kojšovská Hoľa	30,94 ± 0,77
Srniec lesný - pečeň	Slanské vrchy	< 0,186
Srniec lesný - obličky	Slanské vrchy	< 0,614
Diviak lesný - mäso	Vyšné Ladičkovce	0,66 ± 0,11
Diviak lesný - mäso	Rozhanovce	< 0,157
Jeleň lesný - mäso	Kokošovce - Fricka	0,74 ± 0,28
Jeleň lesný - mäso	Zlatá Baňa - Bodoň	0,41 ± 0,05
Jelenica - mäso	Slanské lesy	< 0,180
Srniec lesný - mäso	Kojšovská Hoľa	3,26 ± 0,44
Jeleň lesný - mäso	Kojšovská Hoľa	2,80 ± 0,37
Diviak lesný - mäso	Kojšovská Hoľa	1,35 ± 0,25

Spracoval: RÚVZ Košice, OOPZ, február 2016

Tab. č. 16 - Výsledky monitorovania rádioaktivity potravín v Bq.kg-1 čerstvej a suchej váhy z Košického a Prešovského kraja za rok 2015

Druh a lokalita	¹³⁷ Cs [Bq.kg-1] čerstvá váha	¹³⁷ Cs [Bq.kg-1] suchá váha
Iné potraviny		
Slad – Michalovce (okr. MI)	< 0,31	-
Sladovnícky jačmeň – Michalovce (okr. MI)	< 0,20	-
Sladový kvet – Michalovce (okr. MI)	< 0,24	-
Hliva ustricová – Prešov (okr. PO)	< 0,21	< 0,71
Plávky – Stará Ľubovňa (okr. SL)	0,97 ± 0,26	2,32 ± 0,63
Plávky - Morské Oko (okr. MI)	< 3,62	< 33,70
Rýdziky – Morské Oko (okr. MI)	2,18 ± 0,66	17,83 ± 5,36
Podpňovky – Morské Oko (okr. MI)	2,90 ± 0,19	31,28 ± 2,09
Kozák osikový – nohy – Výrava (okr. HN)	0,88 ± 0,25	5,64 ± 1,57
Kozák osikový – hlavy – Výrava (okr. HN)	0,91 ± 0,23	8,13 ± 2,05

Spracoval: RÚVZ Košice, OOPZ, február 2016

Tab. č. 17 - Výsledky monitorovania rádioaktivity celodennej stravy v Bq.kg-1 čerstvej váhy z rok 2015

Druh	Dátum odberu	¹³⁷ Cs [Bq.kg-1]
Celodenná strava, UNLP, Tr. SNP 1, Košice	11.03.2015	0,029 ± 0,011
Celodenná strava, UNLP, Tr. SNP 1, Košice	03.06.2015	< 0,028
Celodenná strava, UNLP, Tr. SNP 1, Košice	26.08.2015	< 0,025
Celodenná strava, UNLP, Tr. SNP 1, Košice	15.12.2015	0,023 ± 0,004

Spracoval: RÚVZ Košice, OOPZ, február 2016

Tab. č. 18 - Výsledky meraní rádioaktivity v jednotlivých vzorkách kravského mlieka v Bq.l-1 za rok 2015 odobratých kvartálne v Košickom a Prešovskom kraji

Lokalita	¹³⁷ Cs [Bq.l-1]
I. kvartál (január)	
Jarovnice	< 0,026
Kežmarok	< 0,026
Turnianska Nová Ves	< 0,026
II. kvartál (apríl)	
Jarovnice	< 0,026
Kežmarok	< 0,026
Sabinov	0,019 ± 0,004
Turnianska Nová Ves	< 0,027
III. kvartál (júl)	
Jarovnice	< 0,027
Kežmarok	< 0,027
Sabinov	< 0,026
Turnianska Nová Ves	0,024 ± 0,005
IV. kvartál (október)	
Jarovnice	< 0,028
Kežmarok	< 0,027
Sabinov	< 0,028
Turnianska Nová Ves	< 0,026

Spracoval: RÚVZ Košice, OOPZ, február 2016

Tab. č. 19 - Výsledky meraní rádioaktivity v jednotlivých vzorkách ovčieho mlieka v Bq.l-1 za rok 2015 odobratých mesačne v Košickom a Prešovskom kraji

Lokalita	¹³⁷ Cs [Bq.l-1]
Apríl	
Slatvina	0,013 ± 0,005
Uzovské Pekľany	< 0,028
Máj	
Hermanovce	0,025 ± 0,005
Slatvina	< 0,026
Uzovské Pekľany	0,037 ± 0,008
Jún	
Slatvina	0,026 ± 0,006
Uzovské Pekľany	0,043 ± 0,006
Júl	
Hermanovce	0,038 ± 0,014
Slatvina	< 0,028
Uzovské Pekľany	0,023 ± 0,006
August	
Slatvina	< 0,028
Uzovské Pekľany	< 0,033
September	
Hermanovce	0,038 ± 0,005
Slatvina	< 0,026
Uzovské Pekľany	0,035 ± 0,006

Spracoval: RÚVZ Košice, OOPZ, február 2016

Tab. č. 20 - Výsledky meraní rádioaktivity pôd v Bq.kg-1 za rok 2015 odobratých z lokalít, kde sú umiestnené TLD

Lokalita	Rádionuklid	I. vrstva	II. vrstva	III. vrstva
Bardejov	137Cs	5,40 ± 0,41	4,53 ± 0,39	3,63 ± 0,53
	40K	584,35 ± 14,29	585,75 ± 14,99	559,62 ± 13,54
	226Ra	20,88 ± 0,61	23,02 ± 0,64	20,06 ± 0,58
	232Th	27,44 ± 0,55	29,36 ± 0,60	26,84 ± 0,52
Červený Kláštor	137Cs	12,36 ± 0,64	11,23 ± 0,66	9,23 ± 0,69
	40K	798,61 ± 20,00	832,83 ± 19,89	772,36 ± 16,75
	226Ra	29,22 ± 0,86	30,69 ± 0,93	27,44 ± 0,65
	232Th	35,30 ± 0,77	38,03 ± 0,75	36,93 ± 0,62
Gánovce	137Cs	10,10 ± 0,51	9,97 ± 0,61	9,20 ± 0,50
	40K	622,86 ± 15,90	625,27 ± 18,00	628,27 ± 15,38
	226Ra	22,29 ± 0,71	23,78 ± 0,85	23,32 ± 0,72
	232Th	32,16 ± 0,65	36,17 ± 0,78	34,11 ± 0,63
Jasov	37Cs	4,44 ± 0,53	17,44 ± 0,69	13,26 ± 0,67
	40K	554,09 ± 15,63	756,00 ± 18,81	699,17 ± 16,90
	226Ra	30,85 ± 0,83	27,10 ± 0,81	25,93 ± 0,81
	232Th	40,18 ± 0,76	40,47 ± 0,78	37,43 ± 0,68
Kamenica n / Cir.	137Cs	0,63 ± 0,07	1,33 ± 0,07	0,45 ± 0,25
	40K	775,91 ± 12,70	730,11 ± 11,94	730,40 ± 14,53
	226Ra	27,32 ± 0,33	25,21 ± 0,30	25,02 ± 0,55
	232Th	37,23 ± 0,36	35,56 ± 0,34	36,18 ± 0,52
Košice	137Cs	3,36 ± 0,40	4,00 ± 0,11	3,74 ± 0,33
	40K	695,17 ± 14,42	693,65 ± 11,67	659,96 ± 14,41
	226Ra	24,23 ± 0,57	26,50 ± 0,33	25,64 ± 0,63
	232Th	35,60 ± 0,54	34,20 ± 0,35	32,14 ± 0,54
Krásny Brod	137Cs	10,70 ± 0,61	7,58 ± 0,36	7,58 ± 0,51
	40K	789,80 ± 20,77	817,73 ± 19,15	743,63 ± 16,18
	226Ra	28,92 ± 0,88	29,60 ± 0,77	28,04 ± 0,66
	232Th	33,91 ± 0,82	37,70 ± 0,72	36,80 ± 0,60

Tab. č. 20 - Výsledky meraní rádioaktivity pôd v Bq.kg-1 za rok 2015 odobratých z lokalít, kde sú umiestnené TLD - pokračovanie tabuľky

Lokalita	Rádionuklid	I. vrstva	II. vrstva	III. vrstva
Milhostov	137Cs	3,46 ± 0,41	3,23 ± 0,25	3,47 ± 0,43
	40K	672,57 ± 17,46	681,97 ± 16,93	666,39 ± 16,41
	226Ra	24,57 ± 0,73	25,54 ± 0,75	23,41 ± 0,70
	232Th	34,63 ± 0,71	34,87 ± 0,68	35,40 ± 0,65
Milhošť	137Cs	6,58 ± 0,32	6,96 ± 0,41	7,53 ± 0,51
	40K	680,34 ± 16,45	634,92 ± 14,71	668,85 ± 16,27
	226Ra	24,77 ± 0,70	22,61 ± 0,66	24,10 ± 0,70
	232Th	33,78 ± 0,66	30,88 ± 0,57	32,49 ± 0,64
Nová Vieska	137Cs	9,01 ± 0,55	7,92 ± 0,37	9,78 ± 0,67
	40K	694,33 ± 16,43	617,47 ± 16,40	608,11 ± 17,55
	226Ra	38,48 ± 0,84	36,26 ± 0,89	38,31 ± 1,00
	232Th	40,47 ± 0,70	40,48 ± 0,75	40,60 ± 0,84
Orechová	137Cs	3,33 ± 0,47	18,33 ± 0,86	4,48 ± 0,25
	40K	525,64 ± 13,78	841,24 ± 21,71	527,59 ± 13,86
	226Ra	29,13 ± 0,70	27,55 ± 0,94	29,44 ± 0,70
	232Th	35,24 ± 0,63	44,86 ± 0,89	35,83 ± 0,64
Plaveč	137Cs	8,46 ± 0,60	9,91 ± 0,71	10,00 ± 0,66
	40K	595,76 ± 15,88	721,36 ± 19,78	651,22 ± 18,84
	226Ra	21,00 ± 0,68	27,19 ± 1,00	24,49 ± 0,92
	232Th	27,04 ± 0,62	31,26 ± 0,77	30,83 ± 0,77
Prešov	137Cs	2,82 ± 0,10	3,29 ± 0,38	2,87 ± 0,44
	40K	694,30 ± 11,62	571,33 ± 13,95	630,75 ± 15,65
	226Ra	27,91 ± 0,34	24,75 ± 0,61	27,92 ± 0,74
	232Th	35,30 ± 0,36	33,46 ± 0,59	34,38 ± 0,64
Rudná	137Cs	11,27 ± 0,62	11,71 ± 0,61	10,32 ± 0,60
	40K	581,66 ± 15,88	585,98 ± 15,29	555,28 ± 13,90
	226Ra	29,24 ± 0,79	29,48 ± 0,73	28,80 ± 0,68
	232Th	44,91 ± 0,79	46,93 ± 0,78	44,90 ± 0,69

Tab. č. 20 - Výsledky meraní rádioaktivity pôd v Bq.kg-1 za rok 2015 odobratých z lokalít, kde sú umiestnené TLD - dokončenie tabuľky

Lokalita	Rádionuklid	I. vrstva	II. vrstva	III. vrstva
Spišské Vlachy	137Cs	6,83 ± 0,62	5,82 ± 0,45	4,88 ± 0,18
	40K	650,24 ± 18,90	593,41 ± 15,56	638,92 ± 12,50
	226Ra	22,61 ± 0,87	23,32 ± 0,70	23,43 ± 0,49
	232Th	30,12 ± 0,75	29,52 ± 0,64	32,71 ± 0,45
Stará Voda	137Cs	10,08 ± 0,52	11,80 ± 0,60	12,00 ± 0,51
	40K	873,18 ± 18,62	914,05 ± 20,38	924,97 ± 18,77
	226Ra	27,01 ± 0,71	29,65 ± 0,81	30,29 ± 0,72
	232Th	47,29 ± 0,74	49,39 ± 0,80	48,35 ± 0,69
Štrbské Pleso	137Cs	19,27 ± 0,59	16,21 ± 0,71	15,41 ± 0,61
	40K	828,01 ± 17,97	792,18 ± 18,56	862,21 ± 18,57
	226Ra	25,77 ± 0,71	25,97 ± 0,78	30,63 ± 0,71
	232Th	33,98 ± 0,62	34,54 ± 0,67	37,49 ± 0,64
Tisinec	137Cs	9,10 ± 0,59	7,57 ± 0,43	7,59 ± 0,48
	40K	613,75 ± 15,55	605,08 ± 14,48	587,61 ± 15,17
	226Ra	29,02 ± 0,75	29,60 ± 0,69	26,35 ± 0,73
	232Th	35,66 ± 0,69	34,27 ± 0,60	34,09 ± 0,66

Spracoval: RÚVZ Košice, OOPŽ .február 2016

I. vrstva: 0 - 5 cm

II. vrstva: 5 - 15 cm

III. vrstva: 15 - 30 cm

Tab. č. 21 - Výsledky meraní rádioaktivity v jednotlivých vrstvách pôd v Bq.kg-1 za rok 2015 odobratých v Košickom a Prešovskom kraji

Lokalita	Dátum	Rádioaktivita	I. vrstva	II. vrstva	III. vrstva
I. kvartál					
Krásna n/H.	17.3.2015	137Cs	5,95 ± 0,57	7,06 ± 0,55	6,26 ± 0,53
		40K	656,10 ± 18,42	581,34 ± 15,72	570,89 ± 15,69
		226Ra	25,61 ± 0,96	21,36 ± 0,72	21,43 ± 0,74
		232Th	26,54 ± 1,03	25,31 ± 0,81	24,73 ± 0,80
II. kvartál					
Viničky	21.4.2015	137Cs	3,97 ± 0,38	4,15 ± 0,48	2,91 ± 0,35
		40K	656,50 ± 16,02	600,58 ± 17,25	579,45 ± 13,94
		226Ra	22,56 ± 0,71	23,77 ± 0,87	21,66 ± 0,64
		232Th	29,84 ± 0,60	27,52 ± 0,68	26,52 ± 0,53
Krásna n/H.	21.4.2015	137Cs	5,84 ± 0,45	8,04 ± 0,58	6,56 ± 0,24
		40K	567,90 ± 15,11	588,06 ± 15,53	568,83 ± 12,39

		226Ra	22,13 ± 0,72	22,11 ± 0,74	21,49 ± 0,51
		232Th	28,35 ± 0,62	26,04 ± 0,61	26,65 ± 0,46
Viničky	30.6.2015	137Cs	3,95 ± 0,10	6,00 ± 0,13	4,21 ± 0,32
		40K	643,77 ± 10,76	701,70 ± 11,82	637,17 ± 13,62
		226Ra	20,90 ± 0,29	25,25 ± 0,32	22,32 ± 0,53
		232Th	27,53 ± 0,30	30,93 ± 0,33	27,81 ± 0,48
III. kvartál					
Krásna n/H.	18.9.2015	137Cs	9,25 ± 0,14	9,45 ± 0,58	8,51 ± 0,13
		40K	609,75 ± 10,19	565,98 ± 15,91	588,91 ± 9,84
		226Ra	24,02 ± 0,30	23,01 ± 0,73	22,51 ± 0,28
		232Th	28,93 ± 0,31	28,25 ± 0,66	27,29 ± 0,29
Viničky	30.9.2015	137Cs	3,20 ± 0,38	2,83 ± 0,38	4,39 ± 0,44
		40K	652,43 ± 15,83	464,52 ± 13,52	511,59 ± 13,83
		226Ra	22,68 ± 0,63	25,14 ± 0,74	24,42 ± 0,73
		232Th	29,81 ± 0,60	19,22 ± 0,52	23,93 ± 0,56
IV. kvartál					
Krásna n/H.	19.10.2015	137Cs	3,44 ± 0,25	5,33 ± 0,35	5,33 ± 0,35
		40K	614,69 ± 15,64	561,51 ± 11,66	561,51 ± 11,66
		226Ra	26,03 ± 0,72	21,84 ± 0,45	21,84 ± 0,45
		232Th	28,63 ± 0,61	25,07 ± 0,41	25,07 ± 0,41
Viničky	11.11.2015	137Cs	4,41 ± 0,23	4,63 ± 0,34	5,56 ± 0,52
		40K	677,43 ± 14,92	561,15 ± 12,50	577,49 ± 15,73
		226Ra	25,44 ± 0,62	24,87 ± 0,51	26,22 ± 0,72
		232Th	29,47 ± 0,53	26,18 ± 0,46	25,66 ± 0,61

Spracoval: RÚVZ Košice, OOPZ, február 2016

Tab. č. 22 - Výsledky meraní rádioaktivity porastov v Bq.kg-1 za rok 2015 odobratých z lokalít v Košickom a Prešovskom kraji

Lokalita	¹³⁷ Cs [Bq.kg-1]	
	čerstvej váhy	suchej váhy
Plaveč	< 0,12	< 0,77

Spracoval: RÚVZ Košice, OOPZ, február 2016

Tab. č. 23 - Monitoring rádioaktivity pitných vôd v Košickom kraji za rok 2015

Zdroj	Lokalita	Okr.	Alfa [Bq.l-1]	Beta [Bq.l-1]	²²² Rn [Bq.l-1]	²²⁶ Ra [Bq.l-1]	Unat [mg.l-1]
vlastný vodný zdroj pre TEKŤ	Košice	KE	<0,04	0,11±0,02	11,3±3,4		
vlastný vodný zdroj - Źel. Stavby Košice, Južná Trieda 66	Košice	KE	<0,19	0,25±0,05	10,3±3,1		
vodovod verejný – dispečing – kuchynka -ŤCS Mier	Košice	KE	0,03±0,01	0,04±0,01	8,4±2,7		
vodovod verejný - poliklinika na sídl. KVP – WC – ženy - I. posch	Košice	KE	<0,02	0,03±0,01	<6,0		
vodovod verejný - CP RŤVZ KE	Košice	KE	<0,04	0,09±0,02	<5,9		
vodovod verejný – VVS - ul. Komenského - WC ženy - predsienka	Košice	KE	<0,05	0,09±0,01	<5,4		
vodovod verejný (VN Starina) - OcŤ MČ Ťahanovce	Košice	KE	0,02±0,01	0,03±0,01	<4,2		
vodovod verejný - Tryskáč Pub - výčap	Košice - Čermel'	KE	<0,02	0,04±0,01	<5,5		
vodovod verejný – MŤMČ - kuchynka	Košice - Džungľa	KE	<0,03	0,05±0,01	<4,5		
vodovod verejný – ČS Lukoil	Košice - Furča	KE	<0,01	0,03±0,01	<5,1		
vlastný vodný zdroj pre ZOO-AB kuchynka	Košice - Kavečany	KE	<0,03	0,03±0,01	5,4±2,3		
vodovod verejný – ZŠ – kuchynka -zborovňa	Košice - Luník IX	KE	<0,01	0,04±0,01	<5,4		
vodovod verejný - vodný zdroj T-D-KE, MŤMČ Šaca - kuchynka	Košice - Šaca	KE	<0,05	0,07±0,02	<5,6		
vodovod verejný T-D-KE, ZŠ - kuchyňa	Krásna nad Hornádom	KE	0,05±0,02	0,08±0,02	<5,5		
vodovod verejný - fy TAMAS (13.1.2015)	Krásna nad Hornádom	KE	<0,07	0,04±0,01	<5,7		
vodovod verejný - fy TAMAS (19.2.2015)	Krásna nad Hornádom	KE	<0,04	0,06±0,02	4,6±2,0		
vodovod verejný - fy TAMAS (17.3.2015)	Krásna nad Hornádom	KE	0,04±0,02	<0,04	5,3±2,0		

Tab. č. 23 - Monitoring rádioaktivity pitných vôd v Košickom kraji za rok 2015 pokračovanie tabuľky

Zdroj	Lokalita	Okr.	Alfa [Bq.l-1]	Beta [Bq.l-1]	²²² Rn [Bq.l-1]	²²⁶ Ra [Bq.l-1]	Unat [mg.l-1]
vodovod verejný - fy TAMAS (21.4.2015)	Krásna nad Hornádom	KE	<0,03	0,04±0,01	<6,0		
vodovod verejný - fy TAMAS (20.5.2015)	Krásna nad Hornádom	KE	<0,02	0,05±0,01	<4,1		
vodovod verejný - fy TAMAS (29.6.2015)	Krásna nad Hornádom	KE	<0,10	<0,10	<4,1		
vodovod verejný - fy TAMAS (16.7.2015)	Krásna nad Hornádom	KE	<0,10	0,22±0,02	<4,1		
vodovod verejný - fy TAMAS (13.8.2015)	Krásna nad Hornádom	KE	<0,06	0,06±0,02	<5,3		
vodovod verejný - fy TAMAS (18.9.2015)	Krásna nad Hornádom	KE	<0,10	<0,04	<3,9		

vodovod verejný - fy TAMAS (19.10.2015)	Krásna nad Hornádom	KE	<0,10	0,08±0,02	<4,0		
vodovod verejný - fy TAMAS (11.11.2015)	Krásna nad Hornádom	KE	0,06±0,03	0,08±0,02	<3,8		
vodovod verejný - fy TAMAS (7.12.2015)	Krásna nad Hornádom	KE	<0,08	0,09±0,02	<3,9		
GEOLAB s.r.o., Rampová 4, Košice		KE			14,6±3,8		
vodovod verejný – ZŠ - kuchyňa	Bohdanovce	KS	<0,03	0,12±0,02	8,9±3,0		
vodovod verejný – MŠ - výdajňa stravy	Čakanovce	KS	0,03±0,01	0,07±0,01	<5,6		
vodovod verejný – ZŠ - kuchyňa	Čaňa	KS	<0,01	0,03±0,01	<5,8		
vodovod verejný – OcÚ – WC - ženy	Debrad'	KS	<0,11	<0,05	<5,7		
vodovod verejný – MŠ - kuchynka	Ďurďošik	KS	0,08±0,02	0,13±0,02	6,7±2,6		
vodovod verejný – ZŠ - chodba	Ďurkov	KS	<0,05	0,12±0,02	<5,2		
vodovod verejný – OcÚ – WC - predsieň	Dvorníky	KS	0,17±0,08	<0,06	9,7±3,1		
vodovod verejný - Kultúrny dom - kuchyňa	Geča	KS	0,05±0,02	0,05±0,01	<5,8		
vodovod verejný – OcÚ – WC - muži	Hačava	KS	<0,03	<0,02	9,7±3,0		
vodovod verejný – OcÚ - kuchyňa	Haniska pri Košiciach	KS	0,08±0,03	0,21±0,03	11,0±3,2		
vodovod verejný – OcÚ - výtokový kohútik	Host'ovce	KS	<0,05	0,06±0,02	<5,3		
vodovod verejný – MŠ - kuchyňa	Hýľov	KS	0,07±0,02	0,10±0,01	57,4±13,6		
vodovod verejný - r.d.č.2 - kuchyňa	Chorváty	KS	0,18±0,07	0,08±0,03	<5,9		
vodovod verejný - ZŠ	Chrastné	KS	<0,04	0,04±0,01	<5,1		

Tab. č. 23 - Monitoring rádioaktivity pitných vôd v Košickom kraji za rok 2015 pokračovanie tabuľky

Zdroj	Lokalita	Okr.	Alfa [Bq.l-1]	Beta [Bq.l-1]	²²² Rn [Bq.l-1]	²²⁶ Ra [Bq.l-1]	Unat [mg.l-1]
vodovod verejný T+D-KE - potraviny FRESH - predsieň WC	Chým	KS	<0,04	0,04±0,02	<5,1		
vodný zdroj HGK-1 - surová voda	Kechnec	KS	<0,04	0,05±0,02	15,1±4,1		
vlastný zdroj pre skupinový vodovod Kechnec-Seňa-Milhošť; ÚV; zmieš. vz.	Kechnec	KS	0,07±0,03	0,05±0,02	14,4±3,9		
vodný zdroj GH-17 - surová voda	Kechnec	KS	<0,05	<0,05	13,8±3,8		
vodný zdroj HGK-5 - surová voda	Kechnec	KS	0,17±0,04	0,11±0,03	12,7±3,6		
vodný zdroj HGK-4 - surová voda	Kechnec	KS	<0,05	0,07±0,02	10,5±3,3		
studňa č.1 - surová voda	Kechnec	KS	0,09±0,04	<0,05	<5,6		
vodovod verejný - fy Shelling (priem. park) - miestnosť pre upratovačku	Kechnec	KS	<0,04	0,04±0,01	<5,6		
vodovod verejný – OcÚ -	Kechnec	KS	<0,02	0,04±0,01	<5,2		

kuchyňa							
vodovod verejný - Podnikateľské Centrum - bar	Komárovce	KS	<0,04	0,04±0,02	<5,6		
vodovod verejný - OcÚ a KD - kuchyňa	Košická Belá	KS	<0,03	<0,03	12,4±3,8		
vodovod verejný (VN Starina) – MŠ –kuchyňa	Košické Oľšany	KS	0,08±0,03	0,10±0,02	12,3±3,5		
vodovod verejný – MŠ - kuchyňa	Kostoľany nad Hornádom	KS	0,11±0,05	0,11±0,02	17,4±4,5		
vodovod verejný - reštaurácia Bowling -výčap	Kysak	KS	<0,02	<0,03	6,2±2,5		
vodovod verejný – ZŠ - kuchyňa	Malá Ida	KS	<0,03	0,05±0,01	<7,2		
vlastný vodný zdroj pre lom Malá Vieska -sociálne zariadenie - umývarka	Malá Vieska	KS	0,03±0,02	<0,03	19,8±5,0		
vodovod verejný – MÚMČ - Stavebný úrad - WC	Medzev	KS	<0,02	0,03±0,01	<5,8		
vodovod verejný – OcÚ - kuchynka	Milhošť	KS	0,05±0,02	<0,02	<4,7		

Tab. č. 23 - Monitoring rádioaktivity pitných vôd v Košickom kraji za rok 2015 pokračovanie tabuľky

Zdroj	Lokalita	Okr.	Alfa [Bq.l-1]	Beta [Bq.l-1]	²²² Rn [Bq.l-1]	²²⁶ Ra [Bq.l-1]	Unat [mg.l-1]
vodovod verejný - športové ihrisko	Mokrance	KS	<0,04	<0,04	<5,6		
vodovod verejný – Poliklinika - vrátnica	Moldava nad Bodvou	KS	<0,09	<0,05	<5,6		
vodovod verejný - r.d.č.17 - kúpeľňa	Mudrovce	KS	<0,03	0,08±0,01	<5,6		
vodovod verejný – MŠ - kuchyňa	Nižný Lánec	KS	0,11±0,04	0,07±0,02	<5,7		
vodovod verejný (VN Starina) – MŠ –kuchyňa	Nová Polhora	KS	0,02±0,01	0,03±0,01	<5,7		
vodovod verejný T+D-KE – MŠ - kuchyňa	Péder	KS	<0,05	0,05±0,02	<5,7		
vodovod verejný – Potraviny - predajňa	Ploské	KS	0,05±0,02	0,04±0,01	<5,2		
vodovod verejný – MŠ - kuchyňa	Poľov	KS	<0,01	0,04±0,01	<5,2		
vodovod verejný – OcÚ - kuchyňa	Rákoš	KS	0,09±0,03	0,08±0,01	19,7±5,0		
vodovod verejný – MŠ - kuchyňa	Rudník	KS	<0,03	0,05±0,01	34,4±8,3		
vodovod verejný – MŠ - kuchyňa	Rudník	KS	0,02±0,01	0,03±0,01	24,2±5,5		
vodovod verejný - r.d.č. 89 - pivnica	Rudník	KS	0,08±0,02	0,08±0,01	15,0±4,1		
vodovod verejný - Penzión SIVEC - bar	Ružín	KS	<0,06	<0,04	8,0±2,7		
vodovod verejný – MŠ – WC – dievčatá –prízemie	Slanec	KS	<0,04	0,09±0,02	<5,5		
vodovod verejný - r.d.č. 156 - kuchyňa	Sokol' - pramene	KS	<0,10	<0,04	<5,8		
vodovod verejný - r.d.č. 15 - kuchyňa	Sokol' - časť Hrabiny	KS	<0,10	0,15±0,02	<5,7		

vodovod verejný – OcÚ - kuchynka	Sokoľany	KS	0,09±0,03	0,23±0,03	11,6±3,3		
vodovod verejný - Kúpele Štós - kuchyňa	Štós	KS	<0,01	<0,03	6,0±2,4		
vlastný vodný zdroj pre lom Trebejov	Trebejov	KS	0,08±0,03	<0,04	<4,1		
vodovod verejný – OcÚ - kuchyňa	Trst'any	KS	<0,04	0,16±0,02	<5,2		
vodovod verejný – MŠ - kuchyňa	Trstené pri Hornáde	KS	0,12±0,03	0,20±0,02	7,0±2,4		
vodovod verejný – MŠ - kuchyňa	Trstené pri Hornáde	KS	0,10±0,05	0,18±0,03	5,8±2,4		
vodovod verejný - r.d.č. 15 - kuchyňa	Vajkovce	KS	0,13±0,06	<0,05	9,7±3,1		
vodovod verejný – OcÚ - chodba	Vajkovce	KS	<0,08	0,10±0,02	<5,6		

Tab. č. 23 - Monitoring rádioaktivity pitných vôd v Košickom kraji za rok 2015 pokračovanie tabuľky

Zdroj	Lokalita	Okr.	Alfa [Bq.l-1]	Beta [Bq.l-1]	²²² Rn [Bq.l-1]	²²⁶ Ra [Bq.l-1]	Unat [mg.l-1]
vlastný vodný zdroj pre lom Včeláre - zdroj Teplá Voda	Včeláre	KS	0,04±0,02	<0,03	<4,5		
vodovod verejný – OcÚ – WC - predsieň	Veľká Lodina	KS	0,03±0,02	<0,03	<5,2		
vodovod verejný – OcÚ - kuchyňa	Vyšná Hutka	KS	0,03±0,02	0,06±0,01	<5,6		
vodovod verejný – OcÚ – WC - ženy	Vyšná Kamenica	KS	0,04±0,02	0,06±0,01	<5,8		
vodovod verejný – MŠ - kuchyňa	Vyšný Klátov	KS	<0,01	<0,03	100,2±23,6		
vodovod verejný - časť Lucia Baňa	Vyšný Medzev	KS	0,02±0,01	<0,03	<5,4		
vodovod verejný - r.d.č. 35 - byt pani Tatranskej	Vyšný Medzev - časť Lucia Baňa	KS	<0,02	0,04±0,02	<4,8		
vodovod verejný – Potraviny - sklad	Žarnov	KS	0,17±0,06	0,12±0,02	20,3±5,2		
vodovod verejný – OcÚ - kuchyňa	Ždaňa	KS	0,05±0,02	0,20±0,02	<5,9		
vodovod verejný - Potraviny JOKEL	Zlatá Idka	KS	0,02±0,01	<0,04	5,2±2,3		
vodovod skupinový Sobrance - MŠ	Choňkovce	MI	<0,01	<0,04	<5,6		
vodovod verejný – MŠ - skupinový vodovod Michalovce	Kaluža	MI	0,04±0,01	0,09±0,01	6,3±2,5		
vodovod verejný – MŠ - skupinový vodovod Michalovce	Klokočov	MI	<0,02	0,07±0,01	33,9±8,2		
vodovod skupinový Sobrance - ZŠ + MŠ	Křčava	MI	<0,06	0,13±0,01	7,3±2,5		
vodovod verejný – OcÚ - vodovod Kusín	Kusín	MI	<0,02	0,08±0,01	4,3±2,1		
vodovod Laškovce - OcÚ	Laškovce	MI	<0,03	0,03±0,01	14,1±3,9		
vodovod skupinový Michalovce - MŠ Ložín	Ložín	MI	<0,03	0,04±0,01	17,7±4,5		
vodovod skupinový Michalovce - TaZ Služby	Michalovce	MI	<0,04	<0,02	<5,8		

vodovod verejný - Gymnázium Michalovce - skupinový vodovod Michalovce	Michalovce	MI	<0,02	0,10±0,01	<5,6		
--	------------	----	-------	-----------	------	--	--

Tab. č. 23 - Monitoring rádioaktivity pitných vôd v Košickom kraji za rok 2015 pokračovanie tabuľky

Zdroj	Lokalita	Okr.	Alfa [Bq.l-1]	Beta [Bq.l-1]	²²² Rn [Bq.l-1]	²²⁶ Ra [Bq.l-1]	Unat [mg.l-1]
vodovod skupinový Sečovce- Třebišov - MŠ	Moravany	MI	<0,02	0,03±0,01	<5,6		
vodovod skupinový Vyšné Nemecké-Lekárovce - MŠ	Pavlovce nad Uhom	MI	<0,06	<0,03	<5,8		
vodovod skupinový Michalovce - MŠ	Pozdišovce	MI	<0,02	<0,03	<4,2		
vodovod skupinový Staré - MŠ	Staré	MI	0,07±0,03	0,05±0,02	11,0±3,2		
vodovod skupinový Strážske - MŠ	Strážske	MI	<0,01	0,04±0,01	<5,5		
vodovod skupinový Pobodrožsko-boťanský - ZŠ	Veľké Kapušany	MI	<0,06	<0,03	<5,9		
vodovod verejný - ZŠ	Zálužice	MI	<0,03	0,18±0,01	12,9±3,5		
vodovod skupinový Michalovce - OcÚ	Zbudza	MI	0,05±0,02	0,05±0,02	16,7±4,3		
vodovod verejný - OcÚ - zariadenie na osobnú hygienu	Ardovo	RV	0,11±0,03	<0,04	18,9±4,8		
vodovod verejný - Kultúrny dom - kuchyňa	Bretka	RV	<0,03	<0,04	14,1±3,9		
vodovod verejný - OcÚ - kuchynka	Kečovo	RV	0,07±0,03	0,05±0,02	<5,6		
vodovod verejný - MŠ - školská jedáleň -výdajňa stravy	Kočeľovce	RV	<0,02	<0,03	<5,6		
vodovod verejný - OcÚ - kuchynka	Krásnohorské Podhradie	RV	0,07±0,03	0,06±0,01	8,9±2,9		
vodovod verejný - OcÚ - kuchynka	Lipovník	RV	<0,10	<0,06	9,4±2,9		
vodovod verejný - Potraviny COOP -Jednota - sklad	Nižná Slaná	RV	0,02±0,01	0,02±0,01	12,6±3,6		
vodovod verejný - OcÚ - kuchynka	Nižná Slaná	RV	0,04±0,02	0,05±0,01	6,6±2,6		
vodovod verejný - OcÚ - kancelária kontrolóra	Plešivec	RV	0,04±0,02	<0,03	<5,7		
vodovod verejný - ZŠ - kuchyňa	Rejdová	RV	0,05±0,02	0,04±0,01	11,1±3,3		
vodovod verejný - OcÚ - kancelária	Rozložná	RV	0,09±0,04	0,03±0,01	9,2±2,9		

Tab. č. 23 - Monitoring rádioaktivity pitných vôd v Košickom kraji za rok 2015 dokončenie tabuľky

Zdroj	Lokalita	Okr.	Alfa [Bq.l-1]	Beta [Bq.l-1]	²²² Rn [Bq.l-1]	²²⁶ Ra [Bq.l-1]	Unat [mg.l-1]
vodovod verejný - Potraviny Dovaj	Rožňavská Baňa	RV	<0,01	<0,02	<5,4		
vodovod verejný - OcÚ - zariadenie na osobnú hygienu	Silica	RV	<0,04	<0,04	8,5±2,8		
vodovod verejný - hostinec Stará krčma -výčap	Stratená	RV	<0,05	<0,03	<8,3		

vodovod verejný – OcÚ - zariadenie na osobnú hygienu	Vlachovo	RV	0,03±0,01	<0,07	12,1±3,7		
vodovod verejný – OcÚ - kuchynka	Vyšná Slaná	RV	<0,07	<0,03	<6,0		
vodovod verejný - OcÚ	Husák	SO	0,06±0,02	0,13±0,01	<5,7		
vodovod verejný - ZŠ	Sobrance	SO	0,03±0,01	0,09±0,01	<5,3		
vodovod obecný – MŠ - kuchyňa	Báčkov	TV	<0,02	0,11±0,01	<6,0		
vodovod verejný - OcÚ	Borša	TV	<0,03	0,04±0,01	<5,8		
vodovod verejný – OcÚ - WC (13.1.2015)	Borša	TV	0,06±0,02	0,03±0,01	<5,6		
vodovod verejný – OcÚ - WC (21.4.2015)	Borša	TV	<0,02	0,04±0,01	<6,0		
vodovod verejný – OcÚ - WC (30.9.2015)	Borša	TV	<0,04	0,03±0,01	<5,5		
vodovod verejný – OcÚ - WC (11.11.2015)	Borša	TV	0,03±0,02	0,03±0,01	<3,9		
ÚV - upravená voda	Borša	TV	<0,03	0,05±0,01	<5,5		
vodovod obecný – OcÚ - kuchynka	Brehov	TV	0,07±0,03	0,05±0,02	18,1±4,8		
vodovod obecný – MŠ - kuchyňa	Dvorianky	TV	<0,05	0,08±0,03	<5,6		
vodovod skupinový Bot'anský - ul. Horešská 67/1009	Kráľovský Chlmec	TV	0,03±0,01	0,06±0,01	<5,8		
vodovod verejný - Potraviny FRESH	Sečovce	TV	<0,03	0,07±0,01	<6,1		
vodovod Starina – Potraviny - sídl. Sever	Trebišov	TV	0,05±0,02	0,04±0,01	<6,2		
vodovod obecný – MŠ - kuchyňa	Zemplínska Teplica	TV	0,12±0,06	0,31±0,03	<6,0		

Spracoval: RÚVZ Košice, OOZPŽ, február 2016

Tab. č. 24 - Monitoring rádioaktivity pitných vôd v Prešovskom kraji za rok 2015

Zdroj	Lokalita	Okr.	Alfa [Bq.l-1]	Beta [Bq.l-1]	²²² Rn [Bq.l-1]	²²⁶ Ra [Bq.l-1]	Unat [mg.l-1]
vodovod verejný - Hydroforka	Vrbov	KK	<0,03	0,12±0,02	<8,8	0,008±0,004	0,018±0,001

Spracoval: RÚVZ Košice, OOZPŽ, február 2016

Tab. č. 25 - Monitoring rádioaktivity pramenitých a minerálnych vôd v Košickom kraji za rok 2015

Zdroj	Lokalita	Okr.	Alfa [Bq.l-1]	Beta [Bq.l-1]	²²² Rn [Bq.l-1]	²²⁶ Ra [Bq.l-1]	Unat [mg.l-1]
vrt G5 - Gajdovka	Košice - Anička	KE			49,5±11,9	0,267±0,019	0,023±0,001
vrt KE 8	Buzica	KS			<5,5	0,193±0,016	0,021±0,001
studňa za dedinou	Herľany	KS			7,1±2,8	0,124±0,015	0,031±0,003
prameň v dedine (pri OcÚ)	Herľany	KS			40,4±9,8	0,105±0,012	0,034±0,003

Spracoval: RÚVZ Košice, OOZPŽ, február 2016

Tab. č. 26 - Monitoring rádioaktivity pramenitých a minerálnych vôd v Prešovskom kraji za rok 2015

Zdroj	Lokalita	Okr.	Alfa [Bq.l-1]	Beta [Bq.l-1]	²²² Rn [Bq.l-1]	²²⁶ Ra [Bq.l-1]	Unat [mg.l-1]
Hlavný prameň	Bardejovské Kúpele	BJ			20,8±5,3	0,079±0,011	0,040±0,004
Lekársky prameň	Bardejovské Kúpele	BJ			15,3±4,1	0,120±0,014	0,018±0,001
vrt CH1 - Cígeľka	Cígeľka	BJ			<6,1	0,453±0,026	0,141±0,007
prameň Smerdžoška	Červený Kláštor	KK	<0,28	0,42±0,06	10,0±3,1	0,032±0,007	0,018±0,001
vrt BV1 – Baldovská	Baldovce	LE			<6,2	0,066±0,009	0,017±0,001
prameň pre verejnosť	Baldovce	LE			<5,7	0,027±0,009	0,030±0,002
vrt S1 – Cifrovaný	Lipovce	PO			19,5±5,1	0,131±0,015	0,057±0,006
vrt S2 - Salvator	Lipovce	PO			7,3±2,6	0,486±0,026	0,067±0,007
prameň Sultánka	Šindliar	PO			<7,7	0,029±0,006	0,069±0,007
prameň Biela Voda (Zlatá Studňa)	Široké	PO			17,0±4,7	0,030±0,006	0,020±0,002
prameň Filice	Gánovce	PP			11,3±3,3	0,234±0,019	0,027±0,001
prameň pri dome č. 281	Gánovce	PP			13,6±3,8	0,502±0,027	0,065±0,003
prameň Ondrej	Hôrka	PP			17,9±5,0	0,186±0,016	0,022±0,001
Smokovecká kyselka	Starý Smokovec	PP			121,6±28,6	0,023±0,006	0,007±0,001
vrt LH-1	Legnava	SL			9,6±3,1	0,023±0,007	0,035±0,004
prameň Ondrej	Ľubovnianske Kúpele	SL			11,8±3,5	0,040±0,007	0,015±0,001
vrt LZ6 - Veronika (Ľubovnianska)	Ľubovnianske Kúpele	SL			<6,1	0,078±0,011	0,013±0,001
vrt Michal	Ľubovnianske Kúpele	SL			<6,2	0,036±0,008	0,011±0,001
vrt MS2 - Sulínka	Sulín	SL			<6,1	0,261±0,019	0,061±0,006

Spracoval: RÚVZ Košice, OOPZ, február 2016

Tab. č. 27 - Monitoring rádioaktivity termálnych vôd v Košickom a Prešovskom kraji za rok 2015

Zdroj	Lokalita	Okr.	Alfa [Bq.l-1]	Beta [Bq.l-1]	²²² Rn [Bq.l-1]	²²⁶ Ra [Bq.l-1]	Unat [mg.l-1]
vrt GTH-1 - Thermalpark Zemplínska Šírava	Kaluža	MI	9,78±2,67	5,17±0,94	13,7±3,8	2,428±0,056	0,087±0,003
vrt 1	Vrbov	KK	18,94±1,39	7,67±0,03	<8,8±	2,396±0,055	0,192±0,007
vrt 2	Vrbov	KK	12,91±1,23	6,52±0,33	<8,9±	2,095±0,053	0,084±0,003
prameň Lásky	Vyšné Ružbachy	SL	1,34±0,3	0,46±0,09	15,7±4,2	0,158±0,015	0,046±0,002
vrt Izabela	Vyšné Ružbachy	SL	1,61±0,29	0,47±0,07	<5,5±	0,133±0,014	0,037±0,001
vrt Kráter	Vyšné Ružbachy	SL	1,54±0,35	0,81±0,11	35,3±8,6	0,191±0,016	0,052±0,002
vrt pri pošte - Jozef	Vyšné Ružbachy	SL	3,28±0,52	0,5±0,15	<8,1±	0,236±0,018	0,061±0,002

Spracoval: RÚVZ Košice, OOPZ, február 2016

Tab. č. 28 - Monitoring rádioaktivity zrážkových vôd v Košickom kraji za rok 2015

Zdroj	Lokalita	¹³⁷ Cs [Bq/l]	⁴⁰ K [Bq/l]	⁷ Be [Bq/l]	Alfa [Bq/l]	Beta [Bq/l]
Sneženie 8.1.2015, Ipeľská 1, RÚVZ KE	Košice	<4,99.10-3	14,78±0,23	0,05±0,02	<0,01	<0,03

Spracoval: RÚVZ Košice, OOPZ, február 2016

Tab. č. 29 - Monitoring rádioaktivity vôd a sedimentov povrchových tokov v Košickom kraji za rok 2015

Vodný tok	Lokalita	Okr.	V O D A		S E D I M E N T			
			Alfa [Bq.l-1]	Beta [Bq.l-1]	¹³⁷ Cs [Bq.kg-1]	⁴⁰ K [Bq.kg-1]	²²⁶ Ra [Bq.kg-1]	²³² Th [Bq.kg-1]
rieka Hornád (13.1.2015)	Krásna nad Hornádom	KE	0,17±0,05	0,09±0,01	0,91±0,05	486,08±8,00	15,66±0,20	18,44±0,20
rieka Hornád (19.2.2015)	Krásna nad Hornádom	KE	<0,03	0,08±0,01	0,62±0,05	478,81±7,92	16,63±0,20	18,93±0,20
rieka Hornád (17.3.2015)	Krásna nad Hornádom	KE	0,02±0,01	0,06±0,01	1,07±0,10	475,48±7,90	18,83±0,21	20,26±0,21
rieka Hornád (21.4.2015)	Krásna nad Hornádom	KE	<0,03	0,07±0,01	0,94±0,05	487,68±8,01	16,65±0,21	19,26±0,17
rieka Hornád (20.5.2015)	Krásna nad Hornádom	KE	0,17±0,06	0,21±0,03	1,58±0,07	539,22±9,05	20,28±0,26	24,11±0,26
rieka Hornád (29.6.2015)	Krásna nad Hornádom	KE	<0,06	0,11±0,02	1,19±0,06	511,54±8,50	19,12±0,23	23,04±0,24
rieka Hornád (16.7.2015)	Krásna nad Hornádom	KE	0,08±0,04	<0,04	2,25±0,09	638,03±10,76	23,33±0,32	27,58±0,31
rieka Hornád (13.8.2015)	Krásna nad Hornádom	KE	<0,06	0,14±0,02	1,59±0,07	534,96±8,95	18,24±0,24	22,09±0,24
rieka Hornád (18.9.2015)	Krásna nad Hornádom	KE	0,09±0,03	<0,03	1,58±0,17	546,02±12,72	18,72±0,54	21,83±0,45
rieka Hornád (19.10.2015)	Krásna nad Hornádom	KE	0,10±0,04	0,14±0,02	3,58±0,67	672,18±17,64	29,52±0,85	34,49±0,71
rieka Hornád (11.11.2015)	Krásna nad Hornádom	KE	0,08±0,04	0,15±0,02	1,09±0,23	594,65±11,37	20,32±0,38	23,31±0,35
rieka Hornád (7.12.2015)	Krásna nad Hornádom	KE	0,15±0,05	0,13±0,02	0,97±0,22	750,64±14,05	17,85±0,60	18,97±0,37

Tab. č. 29 - Monitoring rádioaktivity vôd a sedimentov povrchových tokov v Košickom kraji za rok 2015 - dokončenie tabuľky

Vodný tok	Lokalita	Okr.	V O D A		S E D I M E N T			
			Alfa [Bq.l-1]	Beta [Bq.l-1]	¹³⁷ Cs [Bq.kg-1]	⁴⁰ K [Bq.kg-1]	²²⁶ Ra [Bq.kg-1]	²³² Th [Bq.kg-1]
rieka Bodrog (13.1.2015)	Viničky	TV	<0,02	0,11±0,01	4,06±0,20	861,64±16,55	29,71±0,59	39,64±0,56
rieka Bodrog (21.4.2015)	Viničky	TV	<0,02	0,07±0,01	2,72±0,26	639,75±12,33	24,36±0,42	33,55±0,44
rieka Bodrog (30.6.2015)	Viničky	TV	<0,07	0,15±0,02	4,67±0,12	857,99±14,19	27,45±0,38	39,40±0,39
rieka Bodrog (30.9.2015)	Viničky	TV	<0,07	0,11±0,02	4,58±0,34	755,54±14,63	28,05±0,56	36,41±0,50
rieka Bodrog (11.11.2015)	Viničky	TV	<0,06	0,17±0,02	4,09±0,34	784,58±15,06	28,08±0,52	37,28±0,51

Spracoval: RUVZ Košice, OZPŽ, február 2016

Tab. č. 30 – Minimálne a maximálne mesačné hodnoty a priemerný mesačný príkon dávkového ekvivalentu (PDE) v nSv.h-1 meraný kontinuálne na RÚVZ Košice - Ipeľská 1 v roku 2015

Mesiac	Počet meraní	Mesačné minimum	Mesačné Maximum	Mesačný priemer
Január	31	90,6	100,7	96,8
Február	28	84,0	94,9	90,7
Marec	31	81,0	96,3	85,8
Apríl	30	82,1	96,1	89,7
Máj	28	74,2	112,5	79,8
Jún	28	71,1	74,5	72,8
Júl	29	70,7	79,0	73,8
August	31	61,9	75,7	71,8
September	30	73,2	76,5	74,9
Október	31	73,6	85,8	76,7
November	30	74,8	80,1	76,9
December	31	73,8	77,4	75,9
Celoročný priemer				80,5
Dlhodobý priemer				107,6

Spracoval: RÚVZ Košice, OOPZ, február 2016

Tab. č. 31 - Príkon dávkového ekvivalentu (PDE) v odberových miestach v Košickom kraji za rok 2015 (merané jednorazovo prenosným rádiometrom DC-3E-83)

Lokalita	Stanovište	Okres	PDE [nSv.h-1]			
			I.kv.	II.kv.	III.kv.	IV.kv.
Stará Voda	TLD	GL	145± 5	124± 4	155± 4	159± 4
Košice	laboratórny TLD	KE	110± 4	132± 6	134± 4	112± 6
Košice	TLD - strecha	KE	105± 4	116± 4	129± 4	114± 4
Košice	lúka pri budove RÚVZ - odberové miesto zeminy	KE			140± 4	
Košice	vrt G-5 Gajdovka	KE		124± 7		96±4
Košice	chodba; Ing. Juraj Petruňa, Jarná 2, Košice	KE				153± 6
Košice	meraná miestnosť na podlahe; Ing. Juraj Petruňa, Jarná 2, Košice	KE				154± 6
Košice	meraná miestnosť na škváre; Ing. Juraj Petruňa, Jarná 2, Košice	KE				179± 5
Krásna nad Hornádom	fy TAMAS	KE	121± 4	114± 4	145± 4	106± 4
			120± 6	117± 3	140± 4	145± 4
			104± 4	112± 3	128± 6	108± 3
Krásna nad Hornádom	rieka Hornád	KE	102± 3	106± 7	120± 4	108± 4
			120± 4	118± 3	135± 4	120± 4
			124± 4	115± 4	144± 4	102± 6
Alpinka	Čermeľský potok (pri moste)	KE			120± 4	
Alpinka	chata na Alpinke	KE			128± 6	
Jahodná	chata Jahodná-pôdy	KE			149± 4	
Jahodná	chata Jahodná-TLD	KE			114± 4	

Jahodná	chata Jahodná-TLD	KE			150±4	
Jahodná	na ryhe (ryha = najvyššia koncentrácia)	KE			214±4	

Tab. č. 31 - Príkon dávkového ekvivalentu (PDE) v odberových miestach v Košickom kraji za rok 2015 (merané jednorazovo prenosným rádiometrom DC-3E-83) - pokračovanie tabuľky

Lokalita	Stanovište	Okres	PDE [nSv.h-1]			
			I.kv.	II.kv.	III.kv.	IV.kv.
Jahodná	na ryhe (ryha = najvyššia koncentrácia)	KE			228±6	
Jahodná	pri rampe k vrtom	KE			162±8	
Jahodná	pri rampe k vrtom	KE			145±4	
Myslava	Myslavský potok (pri ZŠ)	KE			140±4	
Myslava	ZŠ pre autistické deti	KE			132±6	
Buzica	vrt KE-8	KS		106±4		
Herľany	prameň pri OcÚ	KS		132±6		
Herľany	studňa za dedinou	KS		124±4		
Jasov	TLD	KS	125±5	155±5	164±4	153±6
Košická Belá	potok Belá (pred hotelom)	KS			112±3	
Košická Belá	pred hotelom GARDENA	KS			116±4	
Milhosť	TLD	KS	99±7	130±3	155±4	146±4
Nižný Klátov	chata Klatovianka	KS			149±6	
Nižný Klátov	potok Vrbica	KS			140±4	
Poproč	pozemok na Ofšavskej 27 - pod jabloňou I.	KS			127±4	
Poproč	pozemok na Ofšavskej 27 - pod jabloňou II.	KS			132±3	
Poproč	pozemok na Ofšavskej 27 - pod orechom	KS			132±4	
Poproč	pozemok na Ofšavskej 27 - pri studni	KS			130±4	
Poproč	pozemok na Ofšavskej 27 - za potokom	KS			132±4	
Rozhanovce	pred vstupom do bažantnice	KS			134±4	

Tab. č. 31 - Príkon dávkového ekvivalentu (PDE) v odberových miestach v Košickom kraji za rok 2015 (merané jednorazovo prenosným rádiometrom DC-3E-83) - dokončenie tabuľky

Lokalita	Stanovište	Okres	PDE [nSv.h-1]			
			I.kv.	II.kv.	III.kv.	IV.kv.
Turnianska Nová Ves	poľnohospodársky dvor	KS	105±4	125±4	145±4	104±4
Kaluža	Thermal Park Zemplínska Šírava	MI		135±4		
Rudná	TLD	RV	120±4	112±3	165±4	164±4
Slatvina	poľnohospodársky dvor	SN	123±3	136±4	152±5	
Spišské Vlchy	TLD	SN	125±4	102±3	132±3	126±4
Orechová	TLD	SO	122±6	116±4	139±4	134±4
Borša	OcÚ	TV	114±4	124±4 110±7	119±4	119±4
Milhostov	TLD	TV	65±5	130±4	131±4	130±4
Nová Vieska	TLD	TV	91±4	123±3	134±4	125±4
Viničky	rieka Bodrog	TV	100±4	130±4 147±6	134±4	134±4

Spracoval: RÚVZ Košice, OOPŽ, február 2016

Tab. č. 32 - Príkon dávkového ekvivalentu (PDE) v odberových miestach v Prešovskom kraji za rok 2015 (merané jednorazovo prenosným rádiometrom DC-3E-83)

Lokalita	Stanovište	Okres	PDE [nSv.h-1]			
			I.kv.	II.kv.	III.kv.	IV.kv.
Bardejov	TLD	BJ	124±4	115±4	136±4	135±4
Bardejovské Kúpele	pred prameňmi	BJ		122±3		
Cígeľka	vrt CH-1 Cígeľka	BJ		170±4		
Kamenica nad Cirochou	TLD	HE	133±4	113±4	112±3	107±3
Červený Kláštor	prameň Smerdžonka	KK		160±4		
Červený Kláštor	TLD	KK	142±3	140±4	139±4	113±3
Kežmarok	mliekareň TAMI-dvor	KK	141±4	132±3	133±6	60±4
Vrbov	Hydroforka - bazény	KK		136±4		
Vrbov	Hydroforka - Recepia stanový tábor	KK		124±4		
Vrbov	vrt 1 - na inkrustovom podloží	KK		174±4		
Vrbov	vrt 2 - na inkrustovom podloží	KK		243±6		
Baldovce	prameň pre verejnosť	LE		97±4		
Baldovce	vrt BV-1 Baldovská	LE		133±4		
Krásny Brod	TLD	ML	112±3	130±4	140±4	124±4
Kokošovce	Lesná Správa - dvor	PO			144±4	
Lipovce	vrt S1 Cifrovaný	PO		124±4		
Lipovce	vrt S2 Salvator	PO		114±4		
Prešov	TLD	PO	140±4	137±6	139±4	142±3
Šindliar	vrt Sultanka	PO		124±4		
Široké	Zlatá Studňa	PO		144±4		
Gánovce	prameň Filice	PP		130±4		
Gánovce	prameň pri d.č.281	PP		160±4		
Gánovce	TLD	PP	130±3	128±3	142±3	139±4
Hôrka	prameň Ondrej	PP		100±4		
Starý Smokovec	Smokovecká kyselka	PP		127±3		

Tab. č. 32 - Príkon dávkového ekvivalentu (PDE) v odberových miestach v Prešovskom kraji za rok 2015 (merané jednorazovo prenosným rádiometrom DC-3E-83) - dokončenie tabuľky

Lokalita	Stanovište	Okres	PDE [nSv.h-1]			
			I.kv.	II.kv.	III.kv.	IV.kv.
Štrbské Pleso	TLD	PP	119±4	112±3	144±4	156±4
Jarovnice	poľnohospodársky dvor	SB	133±4	129±4	133±3	89±4
Sabinov	závod MILK-AGRO-dvor	SB	105±4	115±4	142±3	117±4
Legnava	vrt LH-1	SL		125±4		
Novoľubovnianske Kúpele	vrt LZ6 Veronika + vrt Michal + prameň Andrej	SL		120±4		
Plaveč	TLD	SL	149±4	144±4	140±4	103±4
Sulín	vrt SH-1 Johanus	SL		109±4		
Vyšné Ružbachy	prameň Lásky	SL		139±4		
Vyšné Ružbachy	vrt Izabela	SL		134±4		
Vyšné Ružbachy	vrt Jozef (pri pošte)	SL		143±		

				4		
Vyšné Ružbachy	vrt Kráter	SL		144± 4		
Stropkov - Tisinec	TLD	SP	102± 6	131± 2	133±3	124± 4

Spracoval: RÚVZ Košice, OOPZ, február 2016

Tab. č. 33 - Príkon dávkového ekvivalentu (PDE) v nSv.h-1 na miestach umiestnenia TLD v Košickom kraji v roku 2015 meraný termoluminiscenčnými dozimetrami (TLD)

Lokalita	Okr.	severná zemepisná šírka	východná zemepisná dĺžka	I. kv.	II. kv.	III. kv.	IV. kv.	PDE - dlhodobé hodnoty		
								Priemer	Minimum	Maximum
Stará Voda	GL	48:47:31	20:40:24	116	131	151	118	114	64	172
Košice	KE	48:43:22	21:14:02	82	127	95	113	93	30	199
Jasov	KS	48:40:59	20:57:45	104	128	109	108	114	63	161
Milhost'	KS	48:32:26	21:16:09	118	134	132	126	102	61	144
Rudná	RV	48:39:30	20:29:11	111	104	154	185	107	65	185
Spišské Vlchy	SN	48:56:36	20:48:08	116	121	114	103	99	58	158
Orechová	SO	48:42:18	22:13:27	105	144	96	114	99	59	181
Milhostov	TV	48:39:47	21:43:18	103	123	106	88	100	59	197
Nová Vieska	TV	48:25:17	21:49:05	100	-	134	179	95	72	179
Laboratórny	KE	-	-	90	115	91	143	109	89	143

Spracoval: RÚVZ Košice, OOPZ, február 2016

Tab. č. 34 - Príkon dávkového ekvivalentu (PDE) v nSv.h-1 na miestach umiestnenia TLD v Košickom kraji v roku 2015 meraný prenosným rádiometrom DC-3E-83

Lokalita	Okr.	severná zemepisná šírka	východná zemepisná dĺžka	I. kv.	II. kv.	III. kv.	IV. kv.	PDE - dlhodobé hodnoty		
								Priemer	Minimum	Maximum
Stará Voda	GL	48:47:31	20:40:24	145	124	155	159	131	81	169
Košice - strecha	KE	48:43:22	21:14:02	105	116	129	114	104	76	130
Jasov	KS	48:40:59	20:57:45	125	155	164	153	116	68	164
Milhost'	KS	48:32:26	21:16:09	99	130	155	146	110	57	158
Rudná	RV	48:39:30	20:29:11	120	112	165	164	120	60	165
Spišské Vlchy	SN	48:56:36	20:48:08	125	102	132	126	112	65	153
Orechová	SO	48:42:18	22:13:27	122	116	139	134	116	60	162
Milhostov	TV	48:39:47	21:43:18	65	130	131	130	111	35	182
Nová Vieska	TV	48:25:17	21:49:05	91	123	134	125	112	75	144
Laboratórium 308	KE	-	-	110	132	134	112	113	90	136

Spracoval: RÚVZ Košice, OOPZ, február 2016

Tab. č. 35 - Príkion dávkového ekvivalentu (PDE) v nSv.h-1 na miestach umiestnenia TLD v Prešovskom kraji v roku 2015 meraný termoluminiscenčnými dozimetrami (TLD)

Lokalita	Okr.	severná zemepisná šírka	východná zemepisná dĺžka	I. kv.	II. kv.	III. kv.	IV. kv.	PDE - dlhodobé hodnoty		
								Priemer	Minimum	Maximum
Bardejov	BJ	49:17:05	21:16:15	91	103	126	69	102	61	171
Kamenica nad Cirochou	HE	48:56:05	21:59:39	102	76	126	52	93	31	195
Červený Kláštor	KK	49:23:15	20:25:21	103	124	122	99	106	57	449
Krásny Brod	ML	49:14:42	21:54:39	85	87	118	88	101	85	128
Prešov	PO	48:59:58	21:15:23	98	175	137	98	101	46	175
Gánovce	PP	49:02:05	20:19:23	120	134	111	128	109	70	190
Štrbské Pleso	PP	49:07:04	20:03:45	105	114	116	110	109	20	341
Plaveč	SL	49:15:37	20:50:34	118	110	118	105	103	69	180
Stropkov	SP	49:12:53	21:38:47	89	118	137	83	97	57	158
Laboratórny	KE	-	-	90	115	91	143	109	89	143

Spracoval: RUVZ Košice, OZPŽ, február 2016

Tab. č. 36 - Príkion dávkového ekvivalentu (PDE) v nSv.h-1 na miestach umiestnenia TLD v Prešovskom kraji v roku 2015 meraný prenosným rádiometrom DC-3E-83

Lokalita	Okr.	severná zemepisná šírka	východná zemepisná dĺžka	I. kv.	II. kv.	III. kv.	IV. kv.	PDE - dlhodobé hodnoty		
								Priemer	Minimum	Maximum
Bardejov	BJ	49:17:05	21:16:15	124	115	136	135	112	50	145
Kamenica nad Cirochou	HE	48:56:05	21:59:39	107	112	113	133	109	61	147
Červený Kláštor	KK	49:23:15	20:25:21	142	140	139	113	114	58	163
Krásny Brod	ML	49:14:42	21:54:39	112	130	140	124	120	106	140
Prešov	PO	48:59:58	21:15:23	140	137	139	142	112	72	143
Gánovce	PP	49:02:05	20:19:23	130	128	142	139	116	79	151
Štrbské Pleso	PP	49:07:04	20:03:45	119	112	144	156	115	61	166
Plaveč	SL	49:15:37	20:50:34	149	144	140	103	110	64	154
Stropkov	SP	49:12:53	21:38:47	102	131	133	124	110	52	184
Laboratórium 308	KE	-	-	110	132	134	112	113	90	136

Spracoval: RUVZ Košice, OZPŽ, február 2016

Tab. č. 37 - Výsledky meraní rádioaktivity pôd v Bq.kg-1 za rok 2015 odobratých z lokality Jahodná

Lokalita	Vrstva	Výsledky [Bq.kg-1]			
		¹³⁷ Cs	⁴⁰ K	²²⁶ Ra	²³² Th
Jahodná - Ryha	I.	23,22 ± 0,67	861,51 ± 21,89	148,86 ± 1,67	34,35 ± 0,80
	II.	24,90 ± 0,65	898,85 ± 21,77	201,46 ± 1,78	32,18 ± 0,76
	III.	25,22 ± 0,66	878,78 ± 21,35	170,44 ± 1,69	33,44 ± 0,77
Košická Belá	I.	2,70 ± 0,50	976,59 ± 21,40	27,19 ± 0,76	39,53 ± 0,73
	II.	3,38 ± 0,34	1094,11 ± 20,94	30,20 ± 0,65	44,72 ± 0,64
	III.	2,97 ± 0,50	1100,22 ± 22,23	28,85 ± 0,72	43,39 ± 0,71
Jahodná - Rampa	I.	3,16 ± 0,52	760,96 ± 20,76	41,25 ± 0,96	30,51 ± 0,78
	II.	5,55 ± 0,33	807,31 ± 19,46	48,33 ± 0,93	34,04 ± 0,72
	III.	4,67 ± 0,49	804,24 ± 19,25	44,30 ± 0,92	33,12 ± 0,71
Jahodná - Chata	I.	18,29 ± 0,76	989,61 ± 22,48	25,20 ± 0,84	39,50 ± 0,76
	II.	19,29 ± 0,85	953,63 ± 23,96	26,43 ± 0,93	37,81 ± 0,85
	III.	14,54 ± 0,61	1018,33 ± 21,22	27,94 ± 0,72	40,48 ± 0,70
Alpinka	I.	11,98 ± 0,28	594,03 ± 12,18	31,65 ± 0,53	25,50 ± 0,43
	II.	11,19 ± 0,55	628,64 ± 15,92	34,58 ± 0,80	28,78 ± 0,61
	III.	8,24 ± 0,49	621,24 ± 0,49	34,37 ± 0,75	28,82 ± 0,58
Nižný Klátov - Chata Klatovianka	I.	10,35 ± 0,87	902,66 ± 26,89	34,52 ± 1,33	38,00 ± 1,07
	II.	9,81 ± 0,35	855,05 ± 18,70	32,03 ± 0,75	37,55 ± 0,70
	III.	12,23 ± 0,89	899,01 ± 21,72	32,47 ± 0,92	37,10 ± 0,80
Nižný Klátov - potok Vrbica	I.	3,51 ± 0,45	738,38 ± 17,55	24,64 ± 0,76	32,97 ± 0,65
	II.	3,85 ± 0,40	680,10 ± 16,04	23,89 ± 0,65	29,69 ± 0,58
	III.	3,50 ± 0,33	685,34 ± 14,50	24,76 ± 0,55	30,56 ± 0,50
Myslava - Myslavský potok	I.	1,46 ± 0,41	624,49 ± 18,42	22,34 ± 0,90	25,59 ± 0,71
	II.	3,25 ± 0,56	705,79 ± 20,00	27,38 ± 0,90	32,33 ± 0,80
	III.	2,66 ± 0,43	632,95 ± 17,14	24,89 ± 0,78	31,06 ± 0,69
Poproč, Olšavská 27, studňa	I.	12,41 ± 0,55	972,18 ± 20,42	40,55 ± 0,82	32,63 ± 0,63
Poproč, Olšavská 27, jazierko	I.	< 0,56	404,98 ± 10,40	13,39 ± 0,46	14,24 ± 0,37

Spracoval: RÚVZ Košice, OZPŽ, február 2016

I. vrstva: 0 - 5 cm

II. vrstva: 5 - 15 cm

III. vrstva: 15 - 30 cm

Tab. č. 38 - Výsledky meraní rádioaktivity bylínok v Bq.kg-1 za rok 2015 odobratých z lokality Jahodná

Názov	Lokalita	Výsledky [Bq.kg-1]		Pozn.
		¹³⁷ Cs	⁴⁰ K	
Mach - Ploník obyčajný	Jahodná nad rampou	7,96 ± 0,85	1442,45 ± 32,81	SV
		6,22 ± 0,66	1126,56 ± 25,63	ČV
Mach - Merík trnistý	Jahodná pod ryhou - Hydrog. monitor. vrt	23,92 ± 1,40	1680,01 ± 38,82	SV
		17,94 ± 1,05	1260,01 ± 29,12	ČV
Papraď samčia	Jahodná – hlavná ryha	13,34 ± 2,01	3147,43 ± 72,36	SV
		3,43 ± 0,52	809,60 ± 18,61	ČV
Praslička roľná	Jahodná – pri rampe	1,83 ± 0,54	3959,50 ± 63,71	SV
		0,44 ± 0,13	951,31 ± 15,31	ČV
Starček vajcovitolistý	Jahodná - lúka pod hlavnou ryhou	9,53 ± 0,26	3298,53 ± 50,87	SV
		2,77 ± 0,07	958,44 ± 14,78	ČV
Žihľava dvojdomá	Košická Belá	< 1,05	4581,97 ± 70,00	SV
		< 0,23	1022,00 ± 15,61	ČV
Žihľava dvojdomá	Alpinka	< 1,11	4666,38 ± 71,39	SV
		< 0,25	1036,97 ± 15,87	ČV

Spracoval: RÚVZ Košice, OOPZ, február 2016

SV – suchá váha

ČV - čerstvá váha

Tab. č. 39 - Výsledky monitorovania rádioaktivity húb v Bq.kg-1 čerstvej váhy za rok 2015 z lokality Jahodná

Druh	Lokalita	¹³⁷ Cs [Bq.kg-1]	⁴⁰ K [Bq.kg-1]
Vejárovec obrovský	Jahodná nad rampou (vrt na vodu)	0,82 ± 0,12	244,18 ± 5,56
Zmes húb	Jahodná	12,35 ± 1,29	1726,38 ± 44,55
Plávky	Jahodná	5,00 ± 0,51	638,92 ± 15,49

Spracoval: RÚVZ Košice, OOPZ, február 2016

Tab. č. 40 - Monitoring rádioaktivity povrchových vôd v lokalite Jahodná a priľahlých lokalitách v roku 2015

Zdroj	Lokalita	Okr.	Alfa [Bq.l-1]	Beta [Bq.l-1]	²²² Rn [Bq.l-1]	²²⁶ Ra [Bq.l-1]	Unat [mg.l-1]
potok pri rampe na Jahodnej (5.8.2015)	Jahodná	KE	0,06±0,02	0,04±0,01	<5,2	<0,013	0,008±0,001
potok Belá (5.8.2015)	Košická Belá	KS	0,07±0,02	0,07±0,01	<5,5	<0,014	0,010±0,001
Čermeľský potok-chata Alpinka (5.8.2015)	Košice-Alpinka	KE	0,04±0,02	0,06±0,01	<5,2	<0,014	0,015±0,001
Myslavský potok (13.8.2015)	Myslava	KE	0,24±0,05	0,17±0,02	<5,2	0,058±0,012	0,012±0,001
potok Vrbica (13.8.2015)	Nižný Klátov	KS	0,06±0,03	0,07±0,01	<3,8	<0,013	0,010±0,001
potok z lesa-Oľšavská 27	Poproč	KS	0,15±0,03	0,09±0,01	<5,0	0,015±0,007	0,012±0,001

Spracoval: RÚVZ Košice, OOPZ, február 2016

Tab. č. 41 - Monitoring rádioaktivity sedimentov povrchových tokov v lokalite Jahodná a príľahých lokalitách v roku 2015

Lokalita	Dátum odberu	Výsledky [Bq.kg-1]			
		¹³⁷ Cs	⁴⁰ K	²²⁶ Ra	²³² Th
Jahodná – pri rampe	5.8.2015	4,09 ± 0,10	790,28 ± 12,78	34,47 ± 0,33	32,86 ± 0,31
Košická Belá - potok Belá	5.8.2015	1,04 ± 0,05	604,18 ± 9,69	18,08 ± 0,20	20,16 ± 0,21
Alpinka - Čermeľský potok	5.8.2015	0,87 ± 0,05	642,18 ± 10,24	19,38 ± 0,20	20,87 ± 0,21
Myslava - Myslavský potok	13.8.2015	0,55 ± 0,04	525,71 ± 8,52	16,48 ± 0,18	19,70 ± 0,20
Nižný Klatov - potok Vrbica	13.8.2015	0,80 ± 0,05	690,24 ± 10,98	22,94 ± 0,23	23,97 ± 0,24
Poproč – Olšavská 27, jazierko	11.11.2015	2,71 ± 0,16	999,24 ± 17,67	43,78 ± 0,56	38,21 ± 0,49

Spracoval: RÚVZ Košice, OOPZ, február 2016

Tab. č. 42 - Monitoring rádioaktivity pitných vôd v lokalite Jahodná a príľahých lokalitách v roku 2015

Zdroj	Lokalita	Okr.	Alfa [Bq.l-1]	Beta [Bq.l-1]	²²² Rn [Bq.l-1]	²²⁶ Ra [Bq.l-1]	Unat [mg.l-1]
Chata Jahodná	Jahodná	KE	< 0,03	0,02 ± 0,01	27,3 ± 6,7	< 0,013	< 0,004
studňa 1, Chata Klatovianka	Nižný Klátov	KS	0,17 ± 0,04	0,04 ± 0,01	125,6 ± 29,5	< 0,013	0,012 ± 0,001
studňa 2, Chata Klatovianka	Nižný Klátov	KS	0,03 ± 0,02	0,06 ± 0,01	8,0 ± 2,5	< 0,013	0,011 ± 0,001
Základná škola	Myslava	KE	0,03 ± 0,01	0,02 ± 0,01	< 4,9	< 0,013	0,010 ± 0,001
Hotel Gardena	Košická Belá	KS	0,15 ± 0,03	0,05 ± 0,01	< 5,1	< 0,014	0,011 ± 0,001
Chata Alpinka	Košice-Alpinka	KE	0,12 ± 0,04	0,09 ± 0,02	34,6 ± 8,4	< 0,014	0,014 ± 0,001

Spracoval: RÚVZ Košice, OOPZ, február 2016

**ZDRAVOTNÍCKA INFORMATIKA
A BIOŠTATISTIKA**

1. Organizácia a podmienky činnosti

1.1. Začlenenie podľa organizačnej štruktúry úradu

Zdravotnícka informatika a bioštatistika je začlenená podľa organizačnej štruktúry jednotlivých RÚVZ v SR do:

- úseku regionálneho hygienika,
- odboru alebo oddelenia organizačne - dokumentačného,
- oddelenia organizačne - dokumentačne právneho,
- osobného úradu,
- oddelenia podpory zdravia,
- oddelenia hospodársko – technických činností,
- oddelenia preventívneho pracovného lekárstva.
- oddelenia ekonomiky, rozpočtu a prevádzky
- oddelenia ekonomiky, prevádzky a zdravotníckej štatistiky
- oddelenia ekonomicko prevádzkového a štatistiky
- oddelenia podpory zdravia a zdravotníckej štatistiky
- oddelenia organizačno dokumentačného, kontroly a informatiky s úsekom osobného úradu a hospodársko technických činností
- oddelenia informatiky, štatistiky a kontroly

V RÚVZ SR, kde nie je v odbore zdravotnícka informatika a bioštatistika obsadené zamestnanecké miesto, sa vykonávajú činnosti v tejto oblasti externými pracovníkmi alebo zamestnancami iných odborných oddelení.

1.2. Personálne obsadenie

Zamestnanci zdravotníckej informatiky a bioštatistiky sledujú najnovšie trendy v informačných a komunikačných technológiách a podľa potreby vykonávajú hardwarový upgrade PC, ako aj softwarový update aplikácií úradov. Zamestnanci zdravotníckej informatiky a bioštatistiky zabezpečujú bezproblémový chod aplikácií jednotlivých oddelení Regionálnych úradov verejného zdravotníctva v SR, funkčnosť vnútornej siete úradov, nepretržité prijímanie a odosielanie e-mailovej pošty, udržiavajú v nepretržitej prevádzke sieť internetu ako i chod a update internetových a intranetových stránok úradov.

Tabuľka 1

	Pracovníci odboru	
	interne	externe
VŠ lekár	-	-
VŠ informatik	12,55	2,39
VŠ bioštatistik	2,7	-
SŠ informatik	9,5	1,2
SŠ štatistik	-	-

1.3. Počítačové a programové vybavenie na úrade

Technické vybavenie RÚVZ v SR pre zabezpečovanie plynulého chodu úradov i úloh vyplývajúcich z ich činnosti bolo v priebehu roka monitorované zamestnancami zdravotníckej informatiky a bioštatistiky.

Technické vybavenie úradov je nutné každý rok upgradovať z dôvodu narastajúcich požiadaviek softwarových aplikácií.

1.3.1. Prepočítaný počet pracovníkov a počet PC na úrade

Tabuľka 2

	Počet pracovníkov	Počet PC / z toho v LAN
Spolu	1 792,92	1 942/1650

1.3.2. Programové vybavenie na úrade na PC

Tabuľka 3a

Operačné systémy	Počet užívateľských licencií*
MS Windows 10	7
MS Windows 8	95
MS Windows 7	633
MS Windows Vista	116
MS Windows XP	974
MS Windows 2000	13
MS Windows 98	42
MS Windows 95	14
Staršie MS Windows	2
Iné okrem MS Windows	30

Tabuľka 3b

Kancelárske balíky	Počet užívateľských licencií*
MS Office 2016	21
MS Office 2013	163
MS Office 2012	4
MS Office 2010	297
MS Office 2007	443
MS Office 2003	545
MS Office 2002	10
MS Office 2000	127
MS Office XP	144
Staršie MS Office	26
Iné okrem MS Office	147

Tabuľka 3c

Špecializované APV skupiny	počet užívateľských licencií*
Zdravotnícke	301
Ekonomické a personálne	160
Registratúrne	553
Právnické	32
Štatistické a matematické	32
Grafické	66

Poznámka k tabuľkám 3a, 3b, 3c:

*V prípade multilicencie: Počet užívateľských licencií = max. počet klientov v multilicencii.

Na oddeleniach hygieny výživy a oddelení hygieny detí a mládeže sa využíva portálový Informačný systém úradov verejného zdravotníctva ISÚVZ KOZV, kde v priebehu celého roku sa zadávajú resp. aktualizujú údaje o nových resp. aktívnych potravinárskych zariadeniach, údaje z výkonu štátneho zdravotného dozoru, z úradných kontrol potravín, z odberov vzoriek, údaje o výsledkoch laboratórnych vyšetrení vzoriek potravín, pokrmov, predmetov prichádzajúcich do styku s potravinami a pitnej vody.

Na oddeleniach hygieny výživy sa používa program ALIMENTA, v ktorom sú spracovávané jedálne lístky klientov v rámci projektu „Sledovanie výživového stavu vybraných vekových skupín dospeléj populácie“, pre získanie údajov o druhu a množstve spotrebovaných potravín a o nutričnej hodnote celodennej stravy.

Na oddeleniach poradne zdravia sa využíva databázový program Test zdravé srdce, v ktorom sú spracúvané údaje ako podkladový materiál za účelom preventívneho vyšetrenia,

ako aj o jeho priebehu a súčastiach (dotazník, antropometria, meranie TK, odber kapilárnej krvi na biochemickú analýzu) v rámci základnej poradne zdravia.

Na oddeleniach hygieny životného prostredia a zdravia sa používajú portálové informačné systémy a to VODA NA KÚPANIE, ktorý sa využíva na zadávanie výsledkov analýz vôd na kúpanie, priebeh letnej turistickej sezóny na prírodných a umelých kúpaliskách, základné informácie o prírodných a umelých kúpaliskách v SR a portálový informačný systém O PITNEJ VODE, do ktorého sú zadávané výsledky analýz pitných vôd.

Na oddeleniach preventívneho pracovného lekárstva sa využíva program ASTR na evidenciu rizikových prác podľa jednotlivých faktorov, vytváranie požadovaných databáz a výstupných zostáv, ktoré slúžia ako podklady pre rôzne požadované výstupy.

Na oddeleniach epidemiológie sa využíva portálový informačný systém EPIS, kde sa hlásia infekčné ochorenia a to potvrdené ako i podozrenia z ochorení. Každý prípad sa klasifikuje, uzatvára, zároveň sú k nemu preberané laboratorne protokoly a hlásenia kontaktov. Program slúži pre vytváranie zostáv prenosných ochorení, chrípky a epidémií, ktoré sú využívané pri zostavovaní mesačného výkazu prenosných ochorení, pre potreby spracovania výročnej správy a podľa potreby, napr. pri epidémii chrípky.

V podateľniach sa využíva program WINASU pre účely registratúry, ktorý zabezpečuje evidenciu pošty.

Pre právne účely sa využíva program ASPI – databáza platných zákonov.

Na oddeleniach hospodársko-technických činností sa využíva program od firmy ARKOS (LEA UAFALAN) pre účely účtovníctva. Pre evidenciu hnutel'ného a nehnuteľného majetku úradov sa prevažne využíva program VEMA (EKOS).

Na osobných úradoch sa prevažne využíva program VEMA (PAM) pre spracovanie personálnych údajov a mzdy.

Na odboroch chemických analýz sa využívajú aplikácie priamo prepojené s jednotlivými prístrojmi, ktoré stanovujú hodnoty vzoriek. Zároveň sa využívajú IS pre tvorbu vstupných protokolov o skúške a pre sledovanie výkonov pri vzorkách. Odbory chemických analýz zahrňujú aj oddelenia Národných referenčných centier pre stanovenie sledovaných ukazovateľov v jednotlivých vzorkách.

1.4. Poskytovateľ pripojenia do internetu, web sídlo úradu, intranet

Tabuľka 4a

Poskytovateľ pripojenia	Slovanet a.s
Poskytovateľ pripojenia	Slovak Telecom a.s.;
Poskytovateľ pripojenia	MOPOS COMMUNICATION s.r.o
Poskytovateľ pripojenia	SWAN a.s. Bratislava

Tabuľka 4b

webové sídlo - vytvorené	22*/14
webové sídlo - aktualizácie	24,5*/11,5

*interne/externe

Tabuľka 4c

Zriadený intranet	10
-------------------	----

2. Vzdelávanie informatikov

V roku 2015 sa zamestnanci zdravotníckej informatiky a bioštatistiky zúčastnili na školeniach:

- Školenie NASES - Základné funkcionality ÚPVS
- Poradný zbor HH pre zdravotnícku informatiku a bioštatistiku
- Celoslovenská porada informatikov RÚVZ v SR
- Školenie Podlimitné zákazky s využitím elektronického trhoviska
- Školenie NASES - Elektronické formuláre na ÚPVS
- Školenie NASES - Základné funkcionality ÚPVS
- Seminár verejného obstarávania
- e- lerning vzdelávanie v oblasti E-kolkov
- e- lerning vzdelávanie v oblasti SW pokladni
- Školenie EPI INFO
- Modul správy poplatkov – vzdelávanie zamestnancov RÚVZ v SR
- pracovné stretnutie k Platobnému systému eKolok - SW pokladňa pre orgány vyberajúce správny poplatok
- práca v EpiInfo, štatistika
- sledovanie trendov v IT a ovládania nových aplikácií
- Účasť na seminároch a školiaciach akciách organizovaných dodávateľmi APV používaných na RÚVZ
- Samoštúdium odborných článkov a literatúry
- Pasívna účasť na vnútro ústavných seminároch RÚVZ

3. Výsledky činností

3.1. Hardvérová a softvérová podpora

Zamestnanci oddelenia zdravotníckej informatiky a bioštatistiky zabezpečovali:

- Tvorbu prezentácií, plagátov a propagačných materiálov a ich príprava do tlače v grafickom software.
- Vytváranie výberových zostáv v daných programoch.
- Spracovanie a sumarizovanie podkladov k Výkazníctvu za jednotlivé RUVZ v SR a za kraje.
- Inštaláciu nových verzií pre programy VYDRA (pitná a rekreačná voda) a ISUVZ – KOZV (pre oddelenia HDM a HV.)
- Mesačné zasielanie tabuliek „Uverejnené príspevky v médiách za aktuálny mesiac“
- Mesačnú analýzu a grafické spracovanie výstupov z registratúrneho programu WinASU za jednotlivé odbory (počet rozhodnutí, záväzných stanovísk a počet kontrol v rámci ŠZD.)

- Mesačné zasielanie zostáv počtu rozhodnutí z WinASU na MV SR
- Mesačné analyzovanie počtu výťažkov a kópii za jednotlivé odbory (sieťové kopírovacie zariadenie MINOLTA 222 a Minolta 445e)
- Riešenie užívateľských problémov softvérového vybavenia v konzultácii s autormi.
- Vytváranie web stránok jednotlivých RÚVZ v SR v novom dizajne, štruktúre, obsahu i forme.
- Inštalácie nových verzií systému V4 server a V4 klient pre spracovanie miezd a majetku.
- Inštalácie nových verzií aplikácie Vema EKOS (majetok) – podľa potreby, údržba a zálohovanie databázy.
- Inštalácie nových verzií programu Vema MZDY – mesačne, údržba a zálohovanie databázy.
- Inštalácie nových verzií programu Arkos UAFALAN25 (účtovníctvo) – podľa potreby, údržba a zálohovanie databázy.
- Inštaláciu nových verzií programu WinASU (klient i databáza)
- Údržbu a aktualizácie web stránok a intranetových portálov jednotlivých úradov
- Reinštaláciu web mail
- Server – aktualizácia OS a jednotlivých softvérových produktov podľa potreby
- Diagnostiky hardvérových a softvérových poruchových stavov
- Inštalácie nových PC
- Výmenu nefunkčných komponentov
- Profylaxiu tlačiarní
- Technické zabezpečenie programu Test zdravé srdce
- Inštalácie operačných systémov v prípade porúch PC a pri nákupe nových PC, inštalácie upgrade používaných SW, inštalácie nových SW
- Operatívne plnenie úloh vyplývajúcich zo záverov porád regionálnych hygienikov a hlavného hygienika
- Aktualizáciu programu Infosystém Slovakia
- Aktualizácie programov pre jednotlivé odbory
- Opravy a údržby HW a spoluprácu s autorizovanými servismi
- Údržbu LAN siete a jej aktívnych prvkov
- Administráciu a údržbu serverov
- Zásahy pri výpadku internetu a elektronickej pošty
- Kontrolu a odstraňovanie vírusov, spyware, malware
- Pravidelné zálohovanie a archiváciu elektronických údajov
- Zaznamenávanie bezpečnostných incidentov a záznamov o spôsobe ich riešenia
- Podporu pri uzávierkach za účtovníctvo
- Presuny IT v rámci odborov, medzi budovami detašovaných pracovísk
- Návrhy konfigurácie IT
- Pripájanie a konfigurovanie PC do LAN
- Reinštaláciu počítačových staníc
- Servis, testovanie a demontáž vyradenej IT
- Kontrolu pravidelných aktualizácií antivírusového programu a zabezpečenie predĺženia licencie na ďalšie roky
- Zabezpečovanie renovácie tonerov a náplní do tlačiarní, multifunkčných zariadení a kopírovacích strojov
- Zabezpečovanie budovania, prevádzky a správy banky údajov vybraných informácií

- Zabezpečovanie a evidenciu softvérových licencií a zodpovednosť za dodržiavanie licenčných podmienok
- Evidenciu a aktualizáciu elektronickej databázy celého IT parku RÚVZ vrátane, programového vybavenia, základných parametrov a periférnych zariadení
- Správu emailovej pošty
- Prevody databáz na používanie v novom roku na jednotlivých odborných útvaroch
- Ochranu prístupov do počítačov
- Poradenstvo pre iné RÚVZ v kraji a zároveň pre vlastné RÚVZ v oblasti informačných technológií.
- Pravidelnú kontrolu plnenia bezpečnostnej smernice z Bezpečnostného projektu na ochranu osobných údajov a jeho aktualizácia v závislosti od zmien príslušných legislatívnych predpisov.
- Pravidelnú kontrolu plnenia Bezpečnostnej politiky vyplývajúcej z Výnosu MZ SR č.55/2014 o štandardoch pre informačné systémy verejnej správy.
- Technické zabezpečenie programu Test zdravé srdce, výstupov za regionálnu poradňu, spracovanie krajskej databázy a zabezpečenie jeho prevádzky.
- Účasť na všetkých výberových konaniach pri nákupe výpočtovej, kancelárskej a telekomunikačne techniky.
- Inštalácie, opravy tlačiarní a výmeny tonerov.
- Spoluprácu s štatistickými úradmi pri vyhľadávaní zdravotníckych štatistických údajov pre jednotlivé oddelenia RÚVZ v SR.
- Rozširovanie siete v rámci budovy, montáž a prekládka existujúcej siete.
- Štvrťročné odposielanie výkazov za účtovníctvo RÚVZ.
- Softvérovú podporu update KERIO FireWallu, KERIO Mail Servera.
- Prijímanie dennej emailovej pošty RÚVZ a jej odovzdávanie na sekretariát
- Zapisovanie pošty HTC pomocou administratívnej programu WINASU.
- Odosielanie emailovej pošty pre všetky oddelenia (zložité tabuľky, rozsiahle texty ...)
- Realizáciu prírastkov a úbytkov v majetkovom programe.
- Obstarávanie elektronických médií
- Inštalácia operačných systémov v prípade porúch PC a pri nákupe nových PC, inštalácia upgrade všetkých používaných SW, inštalácia nových SW.
- Individuálne školenia pre zamestnancov pri novom SW.
- Individuálne školenia pre zamestnancov z Bezpečnostnej politiky jednotlivých RÚVZ
- Vytváranie a zasielanie výberových súborov z konsolidovaného balíka účtovníctva RÚVZ do štátnej pokladnice.
- Vytváranie výberových zostáv v daných programoch.
- Odborná spôsobilosť (OS)– pozývanie účastníkov na skúšku OS, spracovanie a vystavenie svedčenie OS, spracovanie registrov pre OS
- V súvislosti s povinnosťou zverejňovania zmlúv počas roka 2015 zabezpečovanie registrácie a zverejňovanie zmlúv v CRZ na stránke Úradu vlády SR.
- Spracovanie , zálohovanie, aktualizácia a príprava nových čipov pre dochádzkový a stravovací systém
- Zasielanie vyplnenej tabuľky za RÚVZ – „Plnenie príjmov"
- Spracovanie databázy pre stravovanie – rozdelenie pracovníka na deň
- Administrácia WinASU - nový rok, prenos spisov a záznamov, uzavretie starého roka, zálohovanie, aktualizácia číselníkov, šablón dokumentov, používateľov, používateľských skupín, údržba a zálohovanie databázy
- Inštalácia nových verzií programu na evidenciu rizikových prác ASTR 2011

- Update routra pfSense na novú verziu
- Update mail servera na novú verziu
- Server – aktualizácia OS a jednotlivých softvérových produktov podľa potreby
- Diagnostika a riešenie hardvérových a softvérových poruchových stavov
- Riešenie problémov s aktualizáčnou službou windows XP
- Administrácia WinASU - nový rok, prenos spisov a záznamov, uzavretie starého roka, zálohovanie, aktualizácia číselníkov, šablón dokumentov, používateľov, používateľských skupín, údržba a zálohovanie databázy
- Spolupráca pri zavádzaní Modulu správnych poplatkov (MPS), vytváranie rolí v MPS, kontrola správnosti pripojenia na sieť Govnet
- Súčinnosť pri práci s Ústredným portálom verejnej správy (ÚPVS) zameraným na využitie konkrétnej elektronickej služby verejnej správy
- Vytvorenie jednotlivých datasetov RÚVZ v SR pre potreby databázy otvorených dát
- V súvislosti so zapojením RÚVZ v SR do Centrálného systému platieb – projekt E kolok boli zrealizované nastavenia pripojenia LAN siete RÚVZ v SR do siete GOVNET v spolupráci firmami SWAN, CNC, NASSES
- zmena konfigurácie VPN pripojenia – GOVNET2
- kompletizácia PC z komponentov nefunkčných PC k prístroju na meranie hluku pre NRC PUB
- Tvorba, údržba a aktualizácia web stránok RÚVZ v SR (elektronické podanie, úradná tabuľa, zverejnenie datasetov, verejné obstarávanie, predaj majetku, zverejňovanie faktúr, objednávok, zmlúv, pohľadávok, registra odborných spôsobilostí, situácia a stave chrípky v danom kalendárnom týždni, výskytu prenosných ochorení)

3.2. Semináre a školiace akcie

Pracovníci ZIaB počas celého roka 2015 vykonali školiace akcie v jednotlivých RÚVZ v SR:

- Porada poradného zboru Hlavného hygienika pre informatiku vo verejnom zdravotníctve
- Celoslovenská porada informatikov RÚVZ v SR
- Individuálne školenia pre zamestnancov pri nástupe do zamestnania z Bezpečnostnej politiky RÚVZ a Bezpečnostného projektu na ochranu osobných údajov.
- Individuálne školenia pre osoby vykonávajúce prax na RÚVZ z Bezpečnostného projektu na ochranu osobných údajov.
- Individuálne školenie pre zamestnancov pri novom SW
- Školenie zamestnancov RÚVZ v systéme e-Kolok
- Školenie pracovníkov pri obsluhu softvéru , riešení úloh a problémov
- Odborné semináre pre pracovníkov RÚVZ
- Organizačná činnosť pri zabezpečení stánku a sprievodnom programe pri výstave - SENIOR EXPO Trenčín
- Organizačná činnosť pri medzinárodnej konferencii „Ošetrovatelstvo a zdravie IX.“
- Poučenie oprávnených osôb podľa zákona č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Školenie pre prácu s aplikáciami MS Office a pre štatistické spracovanie údajov v aplikácii MS Excel.

- Poradenskú činnosť pre pracovníkov jednotlivých RÚVZ v SR v oblasti zdravotníckej informatiky a bioštatistiky.
- Interné preškolenie k programu WinASU
- Školenie zamestnancov „Ochrana osobných údajov – Bezpečnostný projekt RÚVZ“

3.3. Činnosti v spolupráci s ostatnými odbornými útvarmi a iným(i) RÚVZ

Pri plnení úloh odborov a oddelení úradu v zmysle prípravy podkladov pre vypracovanie rôznych správ, hodnotení, prezentácií a špecializačných prác poskytovala odbornú pomoc pri získavaní dát z databáz a ich spracovaní. (WinASU, UAFALAN, ASTR, TZS, EKOS, EPINIFO, EPIDAT)

Počas roka bola vykonávaná aktualizácia údajov v databáze programu „Test zdravé srdce“ po výjazdových vyšetreniach pracovníčok poradne zdravia.

V rámci seminárnej činnosti a prednáškovej činnosti oddelení mimo úradu i v úrade bola počas celého roku poskytovaná odborným útvarom technická podpora.

Počas celého roka na základe požiadaviek jednotlivých oddelení grafická úprava a uverejňovanie na internetovej i intranetovej stránke úradu rôzne odborné články, prezentácie z konferencií, seminárov, vzdelávacích modulov, porád a iné dôležité informácie a oznamy.

Pre potreby odborných pracovníkov RÚVZ pracovníci informatiky zabezpečujú:

- spoluprácu s registratúrnym strediskom a podateľňou
- získavanie potrebných údajov, ich konverzie, úpravu, bezpečné odoslanie, tvorbu a tlač letákov, plagátov, obrazových príloh, skenovanie a úpravu dokumentov, fotografovaní, strih, export a archivácia videozáznamov
- spolupráca na vydaní smerníc, pracovných pokynov, spolupráca pri príprave a realizácii projektu „Čakáme na bociana“
- zástup v rôznych inventárnych komisiách
- prevádzkovanie špeciálneho softvérového vybavenia pre Poradňu zdravia, ktoré slúži na evidenciu a analýzu získaných údajov o klientoch Poradne zdravia a následná spolupráca pri spracúvaní podrobných tabuľkových a grafických prehľadov a výsledkov
- štatistické analýzy, spolupráca pri vypracovaní, zbieraní a zakladaní dotazníkov a podieľanie sa na plnení hlavných úloh a projektov
- zber a spracovanie dát, ktoré sa realizovalo dotazníkovým šetrením v programe EPI INFO
- spracovávanie štatistických tabuliek a informácií súvisiacich s E-kolkami a činnosťou úradu
- obsluha projektora na prednáškach, seminároch a iných interných a externých podujatiach
- asistencia pri tvorbe a úprave prezentácií v programe Power Point
- príprava, tvorba, zálohovanie a tlač výstupných zostáv pre odborné útvary
- primárne zásahy a poradenstvo pri práci s IT
- spolupráca so všetkými pracovníkmi odborných útvarov RÚVZ ako podporný prvok pre zabezpečenie plnenia pracovných úloh
- v rámci prevádzkovo-technických činností zabezpečovanie pravidelnej kontroly vyhradených zariadení a odstránenie zistených závad.
- dohľad na prevádzku zabezpečovacieho systému budovy a vykurovacieho systému v budove.

- pre NRC TTA vykonávanie požadovaných úprav v databáze (MS Access) vzoriek potravín a vody.
- v súvislosti so zapojením RÚVZ v SR do Centrálného systému platieb – projekt E kolok poskytovanie súčinnosti pri vytvorení zamestnaneckých účtov pre pracovníčky podateľne a pokladne, pri vytváraní platobných predpisov, ich spotrebe v Module správnych poplatkov a tiež vypracovanie postupu pre platby v hotovosti i POS terminál cez softvérovú pokladňu
- administrácia a údržba serverov
- zásahy pri výpadku internetu a elektronickej pošty
- obnovenie prevádzky internetového pripojenia, webového sídla, emailovej pošty
- aktualizácia webového sídla, pravidelná (peľ, chrípka, LTS, masmediálne príspevky) a nepravidelná podľa požiadaviek odborných útvarov
- pravidelné zverejňovanie faktúr, objednávok, dlžníkov, registrov odborných spôsobilostí na webovom sídle
- administrácia a inštalácia nových verzií klientov programu WinASU (nový rok, prenos spisov, uzavretie starého roka, zálohovanie)
- pravidelná aktualizácia InfoSystému Slovakia
- prevod databáz na používanie v novom roku na jednotlivých odborných útvaroch
- zálohovanie IS: VEMA, EMA, AMA, WinSklady, ASTR, TZS, AIDS, XLS DB-SYFILIS
- aktualizácia a (asistencia) SW: Vema, Human, ASPI
- celoslovenské spracovanie údajov SOL
- presun IT (PC, monitorov, tlačiarň...)
- návrhy konfigurácie pre nákup IT
- pripájanie a konfigurovanie PC do LAN
- inštalácia, konfigurácia a testovanie nových PC a nového softvéru
- reinstalácia počítačových staníc
- servis a testovanie IT
- výmena RACK-ovej skrine vrátane LAN prepájania a príslušenstva
- aktualizácia elektronickej databázy celého IT parku RÚVZ vrátane, programového vybavenia, základných parametrov a periférnych zariadení
- zber, objednávky a distribúcia tlačových zásobníkov s farbou, prípadné reklamácie a vyradovanie
- spolupráca s externou firmou na posúdenie IT za účelom rentabilnosti opráv a vyradovania
- vyhotovenie a tlač preukazov na parkovanie, vizitiek pre vedúcich zamestnancov
- spracovanie Výročnej správy za oddelenie zdravotníckej informatiky a bioštatistiky, spájanie, tlač a archivácia Výročnej správy, spracovanie krajskej VS za zdravotnícku informatiku a bioštatistiku, spracovanie VS za RÚVZ v SR
- skenovanie dokumentov, farebná tlač, napalovanie CD/DVD pre odborné útvary
- odvírovacie služby
- demontáž vyradenej IT a vyradzovanie hardvéru
- príprava dochádzkového systému na nový rok
- asistencia pri zverejňovaní zmlúv do CRZ
- evidencia inventáru odd. informatiky
- bezpečnostný projekt a bezpečnostné smernice, kontrola na odbore
- aktualizácia celého počítačového parku
- vypracovanie aktualizovaného zoznamu všetkých datasetov pre MZ SR

- zabezpečovanie opráv a vybavovanie reklamácií zakúpeného hardvéru
- analyzovanie stavu hardvéru a softvéru, plánovanie investícií
- súčinnosť pri kontrolných činnostiach
- správa registratúrneho strediska
- zabezpečovanie správy emailových kônt
- evidencia poplatkov v MSP
- údržba a servis počítačových sietí
- administrácia a aktualizácia informačných systémov
- aktualizácia operačných systémov
- upgrade operačných systémov
- poskytovanie konzultačných a poradenských činností pre diplomové práce z oblasti zdravia a pre praktikantov
- telefonické konzultácie s pracovníkmi štatistických úradov
- riešenie reklamácií na HW v rámci záručného i pozáručného servisu
- urgentné zásahy pri poruchách výpočtovej a kancelárskej techniky
- vypracovanie a zasielanie formulárov podľa požiadaviek nadriadených orgánov
- podpora užívateľov pri používaní aplikačného programového vybavenia (APV) a informačných systémov ÚVZ SR
- hlásenie výstražného systému
- návrh a realizácia bezpečnostnej politiky (kontroly bezpečnosti IS, audity informačnej bezpečnosti)
- zabezpečovanie a evidencia softvérových licencií a zodpovednosť za dodržiavanie licenčných podmienok
- plnenie pracovných úloh vyplývajúcich z porád
- Prípravu a spracovanie demografických a štatistických údajov
- Pre potreby laboratórií a terénnych oddelení RÚVZ vedenie databázy analyzovaných vzoriek a čiastočne aj výsledkov analýz (operatívne rozhodovanie, výročné správy) .
- Operatívne spracovávanie údajov na podporu riadiacej činnosti RH a osobného úradu.
- Odbornú pomoc pri získavaní dát z databáz a ich spracovaní. (WinASU, UAFALAN , ASTR, TZS, EKOS, EPINIFO, EPIDAT)
- Štatistickú analýzu údajov z databázy TZS2009 deskriptívnou (tabuľky, grafy) i porovnávacou metódou (OR, RR, Chi-Squares, P-values) v programe Epi Info.
- Vytváranie a dopĺňanie šablóny dokumentov do databázy programu WinASU a aktualizovanie číselníkov.
- Vykonávanie aktualizácie údajov v databáze programu „Test zdravé srdce“ po výjazdových vyšetreniach pracovníkov poradne zdravia.
- V rámci seminárnych činností RÚVZ v SR, realizácie systému vzdelávania zamestnancov RÚVZ v SR, prednáškovej činnosti oddelení mimo úradu poskytovanie odborným útvarom technickej podpory.
- V rámci prevádzkovo-technických činností zabezpečovanie výkonu revízií vyhradených zariadení a odstránenie zistených porúch, výkonu revízie elektrických rozvodov, elektrospotrebičov a výťahov, plynových kotlov, tlakových zariadení a nádob.
- Dohľad na prevádzku a zabezpečenie pravidelných kontrol zabezpečovacích systémov budov.
- Zabezpečenie a kontroly klimatizačných jednotiek, zabezpečenie servisných prehliadok riadiaceho modulu klimatizačných jednotiek.
- Pravidelné kontroly čerpania energií a zabezpečenie hospodárneho nakladania s nimi.

- Vedenie evidencie spojené s prevádzkou motorových vozidiel, spotreby benzínu a zabezpečenie pravidelných servisných opráv a kontrol vozidiel (STK a EK.)
- Zabezpečenie plynulej prevádzky kamerového systému na ochranu budov.
- Zabezpečenie plynulej prevádzky kamerového systému na kontrolu vstupu vozidiel do areálu.
- Spoluprácu s výkonom BOZP a Požiarnej ochrany.
- Zabezpečenie odvozu a likvidácie nebezpečných odpadov.
- Aktualizácie programu „Výkaz práce“.
- Spoluprácu s oddeleniami hospodársko – technických činností – inventarizácia majetku EMA.
- Spoluprácu s odbormi laboratórných činností – program AMA.
- Evidencia inventáru oddelení úradov
- Organizačné zabezpečenie stánku a sprievodného programu pri výstavách: Zdravý životný štýl na výstavisku EXPO CENTER a SENIOR EXPO Trenčín
- Tvorbu špecifických grafov a zobrazení v mapách a v GIS
- Update softvérových aplikácií k prístrojom v závislosti od vývoja nového HW
- Spracovanie podkladov do pripravovanej publikácie História hygienickej služby v Banskobystrickom kraji
- Príprava *Zdravotníckej ročenky okresu Banská Bystrica v porovnaní s okresom Brezno a Zdravotníckej ročenky Banskobystrického kraja* po obsahovej a technickej stránke pre každý rok v spolupráci s ostatnými odbormi RÚVZ,
- Príprava databáz a spracovanie dotazníkov z projektu GERMM- Geneticko-epidemiologickej štúdie nádorov močového mechúra v spolupráci s odborom PPLaT,
- Pre potreby laboratórií a terénnych oddelení RÚVZ PP, RÚVZ SL a RÚVZ SNV je vedená databáza analyzovaných vzoriek a čiastočne aj výsledkov analýz (operatívne rozhodovanie, výročné správy) .
- Operatívne sú spracovávané dáta na podporu riadiacej činnosti RH a osobného úradu.
- Pre oddelenie epidemiológie bol v druhom polroku intranetový portál úradu doplnený o portál oddelenia epidemiológie na evidenciu a kontrolu sterilizátorov v zdravotníckych zariadeniach okresov Prievidza a Partizánske.
- V rámci prevádzkovo-technických činností boli zabezpečované pravidelné kontroly vyhradených zariadení a odstránenie zistených problémov.
- Vypracovanie tabuliek „Plnenia uznesenia vlády SR“ pre MZ SR
- Podpora užívateľov pri používaní APV a informačných systémov ÚVZ SR
- Skenovanie a úprava dokumentov a napáľovanie CD/DVD pre odborné útvary
- Tvorba, tlač letákov, plagátov, obrazových príloh, fotografovanie a dokumentovanie akcií
- Strih a export videozáznamov
- Spolupráca pri vydávaní smerníc, pracovných pokynov
- Zálohovanie dát pre všetky odborné útvary
- Obnova prostriedkov VT a dát po zlyhaní systémov
- Zverejňovanie registra odborne spôsobilých osôb, hlásenie výstražného systému a ostatných povinne zverejňovaných informácií na webovom sídle
- Zverejňovanie zmlúv, faktúr, objednávok, dlžníkov, verejného obstarávania na web sídlach
- Štatistické analýzy pre odbor PZ
- Spolupráca pri vypracovaní, zbieraní a zakladaní dotazníkov pre odbor PZ

- Pre ÚVZ SR a MZ SR spracovávanie rôznych štatistických tabuliek a informácií súvisiace s E-kolkami
- Zabezpečovanie, zber a spracovanie dát, ktoré sa realizovali dotazníkovým šetrením v programe EPI INFO

Zamestnanci zdravotníckej informatiky a bioštatistiky spracovali v roku 2015 rôzne typy údajov, ktoré boli zasielané v elektronickej alebo tlačenej podobe ako podklady pre potrebu oddelení RÚVZ alebo ÚVZ SR, MZ SR. Konkrétne sa jedná o spracované a zaslané údaje:

- Z programu Test zdravé srdce z oddelenia poradňa zdravia RÚVZ
- Euro dotazník pre NCZI
- Štatistické zisťovanie za rok 2015 pre NCZI
- Register zdravotníckej techniky - R /MZ SR/ 3-01 – aktualizácia pre NCZI
- Databázy z projektov realizovaných oddelením poradne zdravia RÚVZ
- Zoznamy registrov odborne spôsobilých osôb na internetových stránkach úradov
- Databázy osvedčení a jej zverejnenie na internetových stránkach úradov
- Čiastkových výkazov o činnosti za jednotlivé oddelenia RÚVZ a zaslanie spracovaného výkazu o činnosti na ÚVZ SR v elektronickej podobe
- Výstupné súbory z databázy programu ASTR

3.4. Ďalšie špecifické činnosti

Zamestnanci zdravotníckej informatiky a bioštatistiky vykonávajú aj iné špecifické činnosti:

RÚVZ Banská Bystrica zabezpečuje správu Národného registra prenosných ochorení (EPIS), administráciu používateľov, mapovanie údajov z kódov EPIS na kódy TESSy, prípravu metodických pokynov pre vkladanie údajov, prípravu seminárov a školení systému EPIS, spravovanie informačného portálu. Pre iné oddelenia a odbory vykonávajú kumulované činnosti: mzdovú a personálnu agendu, vedenie hospodársko – technických činností, referent správy budov.

Zároveň sú poverení vykonávaním :

- Predseda poradného zboru hlavného hygienika SR pre odbor zdravotnícka informatika a bioštatistika vo verejnom zdravotníctve
- Hlavný odborník hlavného hygienika SR pre odbor zdravotnícka informatika a bioštatistika vo verejnom zdravotníctve člen Rady ministra zdravotníctva SR pre medicínsku terminológiu a štandardy zdravotníckej informatiky
- Člen pracovnej skupiny pre podporu informatizácie Rady pre informatizáciu a elektronické zdravotníctvo
- Členovia Poradného zboru hlavného hygienika
- Zodpovedné osoby za informačnú bezpečnosť
- Zodpovedné osoby na dodržiavanie zákonných ustanovení pri spracovávaní osobných údajov
- Oprávnené osoby pre ochranu prvku kritickej infraštruktúry